BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL XCIII SIBIU, Luni 1 Ianuarie 1945 Nr. 1

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

Abonamentul: Pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespodenţe se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 2) Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Să rămânem identici cu noi înşine

Intrăm în noul an continuând să trăim într'un mare vârtej de evenimente istorice. Popoarele sunt supuse la grele încercări. Liniştea şi continuitatea netulburată de viaţă a vremurilor de pace par'că e o amintire de vis. Aşteptăm fiecare zi ca pe o nouă epocă, în stare să ne aducă schimbări şi răsturnări nebănuite. Şi de fapt aproape în fiecare zi se petrec atâtea modificări în situaţia ţărilor şi a sufletelor, câte nu se petreceau înainte în zeci sau sute de ani. Istoria se desfăşoară precipitat, prinsă par'că de temerea că i se gată timpul şi mai are mult fir pe mosor.

Dar suntem convinşi că ritmul acesta se va domoli mult cu venirea păcii. Marile forţe răscolite de războiu se vor retrage iar în matca lor, şi după cristalizarea noilor tipare de viaţă, aduse de războiul acesta şi de conferinţa de pace ce-i va urma, traiul omenirii se va aşeza într'o seamă de obişnuinţe statornice.

In vederea stabilizării care va va veni, grija cea mai mare trebue să ne fie de-a rămânea, în furtuna actuală a evenimentelor, identici cu noi înşine. Desigur trebue să învăţăm ceva şi din trăirea acestor timpuri şi trebue să ne potrivim viaţa cu tiparele statornice cari se vor desprinde din ele, dar să nu uităm că furtunile destramă numai lucrurile firave. Cele cari au o consistenţă interioară rămân, dovedindu-şi tocmai cu aceste prilejuri trăinicia lor. Ba chiar se poate spune, în acord cu toată învăţătura tradiţiei creştine, că teleologia furtunilor în lumea sufletească este aceea de-a proba cele trainice şi prin aceasta de-a le întări şi mai mult.

Intre realităţile fundamentale, cari au rămas după toate furtunile istoriei, au fost în primul rând neamurile. E drept că s'au mai risipit în cursul lor şi unele neamuri, dar numai cele slabe, adecă cele roase de boli sufleteşti, cele ajunse la o înaintată fază de decădere morală. Dar cele tari sufleteşte au răzbit biruitoare prin asemenea răstimpuri de întunerec. Şi în orice caz istoria reluându-şi cursul tot de neamuri a fost purtată.

Nu se cunoaşte nici o epocă a istoriei în care omenirea să nu fi fost reprezentată prin neamuri, ci să fi trăit ca un amestec confuz, fiecare ins cu limba lui, sau toţi cu o limbă comună, de soiu esperantist. La fel nu se cunoaşte nici o creaţiune de ordin cultural, care să nu poarte pecetea unui neam, care să nu fie expresia sufletului şi a preocupărilor sale, legate de un timp şi de un loc anumit.

Neamurile au fost totdeauna purtătoarele istoriei şi ale culturii.

E şi firesc să fie aşa.

Dacă ne-am închipui că s'au format vreodată neamuri şi prin aglomerări de inşi diferiţi în acelaş loc pentru o viaţă comună, până ce o asemenea grupă nu şi-a cristalizat un fond sufletesc comun, încărcat de-o lume proprie de simţiri şi vederi, nu a putut să dea nici o operă de cultură articulată, cu o pecetie proprie, reprezentând un mod cristalizat şi limpede de-a concepe lumea.

Un ins fără rădăcini într'un neam, dacă ne-am închipui prin absurd că ar putea să existe, nu ar fi în stare să creeze o operă de cultură durabilă, pentrucă nimic nu ar fi aşezat şi definitivat în sufletul lui, ci totul ar fi fugitiv, inconsistent şi tulbure. Pe lângă aceasta trebue să mai amintim şi faptul că operile durabile de cultură sunt rezultatul unor eforturi obşteşti, şi ceeace dă putere unei obştii să le realizeze, este o credinţă, o aspiraţiune comună, care numai printr'o identificare sufletească, înfăptuită într'un timp îndelungat de vieţuire comună, se poate naşte.

Drept aceea oricâte noutăţi ar putea ţâşni de pe urma războiului actual, nu încape îndoială că neamurile vor continua să rămână ca realităţile fundamentale, purtătoare de cultură şi de istorie.

Dar neamul este o comunitate spirituală ce rămâne peste veacuri şi milenii identică cu ea însăşi. Precum un ins rămâne identic cu el însuşi, în cursul întregei vieţi, oricât de variată ar fi istoria vieţii lui şi oricât şi-ar îmbogăţi sufletul, aşa şi un neam până ce există, însemnează că rămâne identic cu sine însuşi.

Dar perzistenţa unui neam în identitatea cu sine însuşi, este în primul rând o chestiune de sănătate morală, un lucru care atârnă de puterea voinţii. Iar voinţa aceasta a neamului se manifestă prin inşii cari îl constituesc. Dacă fiecare ins răsare din tulpina neamului, purtând structura şi conţinutul lui sufletesc, nu e mai puţin adevărat că inşii la rândul lor pot influenţa destinul neamului prin voinţa lor. De ei depinde ca să rămână în zestrea spirituală moştenită. Propriu zis chiar dacă ei ar vrea să iasă complet din ea, n'ar putea, dar ar putea-o tulbura şi perverti, încât tot neamul, fără să poată deveni un alt neam, poate să devină prin ei o stârpitură spirituală, care e şi o icoană deteriorată a originalităţii sale, dar şi o caricatură a neamurilor pe cari vrea să le imite.

Fiecare din noi am venit pe lume ca moştenitori ai darurilor neamului nostru. Dar tocmai de aceea avem răspunderea nu numai pentru existenţa noastră individuală, ci şi pentru menţinerea neamului identic cu el însuşi. Prin noi se menţine sau se strică portul neamului, cântecul lui, credinţa lui, conţinutul tradiţiilor lui, firea lui. In faţa lui Dumnezeu vom răspunde nu numai de alterarea fiinţii noastre personale, ci şi de alterarea fiinţii neamului, lăsată şi ea de Dumnezeu.

Dacă vrem să iasă la iveală în viitor o cultură românească, trebue să ne străduim să menţinem neamul nostru în existenţă adecă în identitate cu el însuşi.

Pe lume sunt trei mari realităţi: insul, neamul şi umanitatea. Dar una fără alta nu pot exista. Insul există prin neam şi umanitatea se manifestă tot prin neam. Insul afirmându-se pe sine trebue să afirme în acelaş timp umanitatea din sine, iar aceasta e totdeauna determinată etnic.

Neamul este matca ontologică în care îşi găseşte aşezământ şi rânduială concretă existenţa umanităţii. Şi prin matca aceasta şi în ea existăm noi ca inşi determinaţi. Ea are o adâncime, o originalitate, proprie celor mai permanente realităţi. Rădăcinile insului sunt în sufletul neamului, iar rădăcinile neamului sunt în ordinea metafizică a existenţii.

Deci una din marile griji ale acestor timpuri, cari cearcă trăinicia tuturor realităţilor ce există, pentru a risipi ceea ce-i fără vlagă lăuntrică şi a confirma ceea ce se ţine tenace în existenţă, să ne fie aceea de-a ne menţine ca neam în identitatea proprie.

D. STĂNILOAE

P. Sf. Episcop VASILE
al Maramureşului s'a înapoiat la Sighet

*In preajma sfintelor sărbători ale Naşterii Domnului, P. Sf. Sa Dr. **Vasile Stan**, Episcopul Maramureşului, însoţit de consilierii Săi, s'a înapoiat la scaunul de reşedinţă din Sighet, după mai bine de patru ani de pribegie silită petrecută aici la Sibiu.*

Poporul dreptcredincios din Maramureş şi-a întâmpinat Arhipăstorul cu osebită dragoste. Sfintele sărbători ale Maramureşenilor au fost încălzite de bucuria revederii P. Sf. Sale şi a multora dintre slujitorii sfintelor altare, pe cari urgia din toamna anului 1940 i-a alungat dela rosturile lor. Ceilalţi preoţi, sunt pe cale de-a se înapoia la parohiile lor.

S'o facă fără preget, căci poporul îi aşteaptă cu braţele deschise.

Naşterea Domnului la Sibiu

De sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, sf. slujbe dela Catedrala mitropolitană au fost cercetate de-un neobicinuit de mare număr de credincioşi.

In prima zi de Crăciun, s'a citit dela amvon Pastorala dată de către I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae.*

I. P. Sf. Sa fiind suferind, a săvârşit sf. Liturghie în Capela Academiei teologice „Andreiane".

A doua zi, a predicat I. P. C. Arhim. Vicar T. Scorobeţ.

„Vrem preoţi"!

Se ştie că racla cu moaştele Cuvioasei Paraschiva a fost reasezată la Iaşi, unde se afla din vremuri îndepărtate şi şi până la'nceputul anului acestuia, când a trebuit să fie pusă la adăpost.

Populaţia de pe parcursul urmat de sfinţitele oseminte, a ieşit cu mic cu mare întru întâmpinarea lor.

Un ziar din Capitală scria nu de mult, în legătură cu acest episod memorabil, că în Moldova se simte mare lipsă de preoţi.

„Singura dorinţă a satelor şi oraşelor moldovene, a căror viaţă a început să se normalizeze, e să-şi recapete preoţii plecaţi în pribegie.

„VREM PREOŢI" I Iată cuvântul răspicat şi dorinţa tuturor satelor moldovene (ziarul „Universul", nr. 345 din 25. XII. 1944).

Constatarea aceasta ne mâhneşte, bine ştiind că locul păstorului e în mijlocul turmei sale, ori cât de năprasnice ar fi vremurile. Intre membrii clerului — ierarhi şi preoţime, din Moldova şi alte regiuni bântuite de urgie — au fost destul cari s'au refugiat fără să fi fost neapărată nevoie; iar alţii se ţin şi acum departe de altarele lor, deşi puteau să se'ntoarcă acasă de mult.

Nu-i târziu să facă acest lucru cel puţin acum. Dar să-i facă odată!...

265

Biblioteca Judeteana ASTRA
265P

Bucurii simple...

...Şi ieftine: nu costă mai nimic. Nu se cumpără cu bani, ci cu sinceritatea unui suflet deschis spre tot ceeace e lumină, zâmbet şi feerie. Civilizaţia modernă — ca orice civilizaţie — a artificializat omul, l-a plasat într'un mediu fabricat, cubic, mecanic, cenuşiu şi complicat, l-a transformat într'o maşină găunoasă şi pretenţioasă, i-a pervertit gesturile în aşa măsură, încât caută să sugă cu mii de artificii dulceaţa vieţii din buturugile putrede ale plăcerilor cotidiene. De aceea omul modern e un mare gol lăuntric peste care pluteşte abureala unei plictiseli obositoare, un spleen insuportabil, un căscat planetar umplut cu iluzii amare şi triste. Şi tot aleargă fără să ştie de ce din seră în seră, dar niciodată nu ştie ce e bucuria cea mare, bucuria cea adevărată, bucuria copleşitoare ca o izbucnire de lumină. E un însetat care vrea să-şi potolească setea cu apă sălcie şi tulbure şi mai rău şi-o aprinde...

Omul modern a uitat taina bucuriilor simple, pentrucă a devenit robul plăcerilor rafinate. Şi rafinamentul ucide bucuria...

...Sunt atâtea şi atâtea bucurii, pentru cari viaţa merită să fie trăită. Nu şampania, nici ţigara, nici jazul, nici revistele sau cinematograful. Nimic din ceeace încântă trupul sau face să leşine anumite cucoane cu obraze-măşti şi căţei-copii. Toate acestea sunt farduri false peste prospeţimea vieţii. Bucuriile nu se deschid decât pentru sufletele pure şi simple, — aşa cum petalele florilor nu se deschid decât pentru razele soarelui. Iată o bucurie de acestea: primii fulgi de zăpadă, ce ţi se aştern pe frunte, pe obraz, pe mâini: primii fulgi de zăpadă ce se joacă în văzduh, ca nişte copii nebunatici — şi cad mereu ca dintr'o sită imensă, ale cărei isvoare nu se mai istovesc, ca să învesmânte pământul în nevinovăţia albului lor. Ca nişte fâlfăiri de aripi din lumi nevăzute, îţi pătrund în suflet cu înfiorări prelungi, cu tresăriri de beatitudine şi rătăceşti pe străzi par'că cufundat într'o altă lume, o lume reală, dar intimă, mângăitoare, plină de pace adâncă. Bucuria aceasta. simplă, banală n'o mai simt „modernii" blazaţi, cari calcă în picioare covorul moale al nevinovăţiei şi-l fac asemenea întunerecului şi mocirlei dintr'ânşii. Il trăesc în schimb copiii cu o intensitate sgomotoasă. Suflete simple, suflete curate se înfrăţesc cu solii de neprihană ai cerului.

O altă bucurie: aceea de-a privi cerul, de-a te adânci în marea lui de azur, de a-i sorbi cu nesaţ luminile şi culorile şi de a lăsa sufletul liber, descătuşat, să peregrineze din stea în stea, din luminiţă în luminiţă pe treptele nevăzute ale Nemărginirii. Câte bucurii pure, senine ca zilele din Mai nu desvăluie zările cerului sufletelor simple şi curate!

Altă bucurie: rugăciunea. Ea pătrunde dincolo de zările albastre, într'un tărâm în care soarele nu mai apune, în care inima se 'mbată de lumină, în care fiinţa ţi se topeşte în cânt şi armonie. Cine ar putea mărturisi vreodată ce fulguiri de bucurii, ce zări de fericire, deschide cerul celui ce-şi înalţă braţele în rugă către Dumnezeu! Nimeni. Bucuria aceasta e aşa de simplă, încât singura expresie adecuată ei este tăcerea! Pascal a exprimat starea aceasta prin trei cuvinte semnificative: „Bucurie! Bucurie! Bucurie!"

Iată numai câteva din aceste bucurii, care nu costă bani, care stau la dispoziţia tuturor şi nu învrăjbesc sufletele ci le unesc. Cer însă un singur lucru: curăţenia inimii şi simplitatea spiritului. Pentrucă acestea sunt porţile luminii şi ale fericirii. Toate celelalte sunt amăgiri...

E bine, ca acum — în preajma Anului nou — când ne pornim nădejdile spre zările unei vieţi mai bune, mai fericite, să înţelegem că spre a fi fericiţi nu e nevoie atât de bogăţiile pământului, cât de bucuriile cerului. Căci fericirea vieţii e rază revărsată din înălţimile albastre, nu şuvoi de păcură ţâşnită din beznele gliei...

NICOLAE GORUN

Răniţii noştri

Este în deobşte cunoscută grija mare pe care o acordă I. P. Sf. Mitropolit Nicolae răniţilor din Spitale, şi în deosebi celor din spitalul dela Academia Teologică din Sibiu, de îngrijirea cărora se interesează zi de zi.

De bună seamă că această grijă s'a sporit de Sfintele sărbători ale Crăciunului, când a lăsat să li se dea creştinească îngrijire sufletească prin Duhovnicul lor Păr. Nicodim Belea care i-a spovedit şi i a cuminecat într'o atmosferă de părintească grijă.

Aceşti răniţi n'au fost lipsiţi nici de tradiţionalele daruri bogate ce obişnuiesc a le avea oamenii la căminul lor, şi pe cari I. P. Sf Mitropolit Nicolae le a aco dat cu largă dărnicie.

In ajunul Crăciunului, la ora 14'30 în salonul mare dela răniţii adăpostiţi la Academia Teologică, se găsea bradul încărcat cu alese dulciuri şi împodobit de mâna Doamnelor dela Soc. Naţ. a fem. ort. din Sibiu. Cele două mese mari din jurul său ţineau povara multelor pungi şi cozonaci cari se ofereau răniţilor aşa ca în căminul de-acasă. O mare parte din aceste bunătăţi au fost oferite de către Societatea ortodoxă naţională a femeilor Române din Sibiu, prin osteneala plină de rod a distinsei doamne preşedintă Sofia Şt. Meteş.

La desvelirea pomului au fost de faţă: P. C. Prot. Stavr. Dr. D. Stăniloae rectorul Academiei Teologice din Sibiu, Dna Sofia Şt. Meteş preşedinta Soc. Naţ. ort. a Fem. Române din Sibiu, Dna Minodora Belea secretara Societăţii şi membrele Doamne: A. Măcelariu, V. Morariu, M. Neagu, M. Moşoiu, E. Doboi, C. Isac şi Dl med. Căpt. Dr Suroiu ca reprezentant al Dlui Lt. Col. Dr. T. Doicescu, comandantul spitalului şi Păr. Nicodim Belea.

După o scurtă slujbă religioasă, vorbeşte Păr. N. Belea, mulţumind tuturor ostenitorilor la acest spital. Asigură pe viteji ostaşi de toată dragostea Bisericii şi în special de înalta grijă ce le poartă I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, care le împărtăşeşte arhipăstoreştile binecuvântări de sfintele sărbători.

La cuvântul Dl med. căpt. Dr. Suroiu, aducând cele mai adânc simţite mulţumiri I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi asigură că aceşti copii ai Bisericii noastre sunt plini de o filială recunoştinţă şi vor purta în sufletele lor totdeauna credinţa în Mântuitorul nostru Iisus Hristos, făcându-şi datoria şi pe mai departe în slujba Bisericii şi a Patriei noastre scumpe.

A impresionat în mod deosebit cuvântul dela sfârşit al ostaşului caporal Botez Aurel, care vorbind în numele răniţilor a spus între altele: „Suntem adânc mişcaţi, nu numai pentru darurile prea bogate pe cari le vedem în faţa noastră şi cu cari ne-aţi cinstit, dar mai ales pentru dragostea nepărmurită cu care vedem că ne înconjuraţi cu toţii. In numele camarazilor mei de aici, Vă mulţumim din suflet pentru toată osteneala şi cheltuiala, dar Vă rugăm a ne permite să considerăm că toate acestea sunt ale Patriei noastre scumpe, cu care noi suntem legaţi pe viaţă şi pe moarte.

Suntem în deosebi mulţumitori I. P. Sf. Mitropolit Nicolae care ne a dat cel mai cald cămin şi îngrijire. De aceea Vă rugăm cu toţii a duce mulţumirile noastre de fii sufleteşti Inalt Prea Sfinţiei Sale, căruia îi dorim din toată inima: „Sărbători fericite şi la mulţi ani".

Mulţumeşte apoi Doamnei Preşedinte Sofia St. Meteş pentru daruri şi corului studenţilor Teologi care le-a adus colindul purtându-l cu gândul la casele lor.

SPECTATOR

Urare

Tuturor bunilor noştri cetitori şi sprijinitori le urăm, de Anul nou 1945, multă bucurie, cu bine şi sănătate, şi pace dela Domnul, cât mai apropiată!

FOIŞOARA

„Lăsaţi copiii să vină la Mine..."[1]

de SEPTIMIA P. GHERMAN

Serbările religioase sunt popasuri în vieaţa cu prea multe preocupări de ordin material, popasuri ce lasă dâre adânci în fiinţa copilului, dâre cari ard necontenit şi cari odată vor putea îmboldi la acţiune.

Prinosul pe care-l aduc azi copiii praznicului Naşterii Domnului, sub forma unui joc serios — pentru pregătirea căruia şi-au pus în mişcare toată energia, dragostea şi pasiunea lor — va reaminti omului de mâine clipe de duioşie parcă mai bune şi mai curate. Atunci, în ciuda tuturor preocupărilor zilnice, el se va întoarce cu gândul, o clipă măcar, îndărăt, şi-şi va aduce aminte că nimic pe lume nu se face fără credinţă şi pasiune. Căci amintirea manifestărilor de religiositate din vremea copilăriei sunt puncte luminoase pe cari umbrele dese ale vieţii nu le pot întuneca niciodată. Ele reapar în clipele cele mai negre ale vieţii, ca tot atâtea prilejuri de recreaţie sufletească, de renaştere spirituală şi poate chiar ca mijloace de mântuire.

Copilăria trăită în duhul credinţei creştine este baza cea mai solidă şi garanţia cea mai sigură a făuririi unei personalităţi fructuoase.

Ne despart doar câteva zile de praznicul Naşterii Domnului, de sărbătoarea păcii, bucuriei şi a celei mai curate iubiri creştine.

In ieslea săracă a staulului din Vifleem, în cântece de îngeri, în lumină de stele, în raze de binecuvântare, s'a născut Impăratul împăraţilor, „pruncul dumnezeesc cel prea frumos, carele din iad ne-a scos.

Dintre toate praznicele luminate ale sfintei noastre Biserici, Crăciunul place mai mult copiilor.

Vă înţelegem şi vă dăm dreptate, dragi copii, căci şi Iisus a fost un copil, un copil ca nimeni altul, căci era Fiul lui Dumnezeu, şi inimile voastre curate şi neprihănite sunt foarte aproape de El; tresaltă, minunându-se, la tot ce află despre vieaţa dumnezeească a Celui, pe care cei mari aveau să-L osândească la moarte, pentru prea multă blândeţe, bunătate şi dăruire de Sine. Iubiţi-L cu toată puterea inimilor voastre, căci numai vouă v'a făcut favoarea de a vă chema la Sine, „ca unora ce vi se cuvine împărăţia cerurilor".

Anul acesta Crăciunul este mai puţin trist decât în ultimii patru ani, când o parte din Transilvania, „ţara dorurilor noastre", gemea strivită de barbaria ungurească. Fraţii ne sunt desrobiţi; ei au revenit în îmbrăţişarea caldă, întinsă spre duioasă aşteptare, de restul ţării.

Ne cutremurăm gândindu-ne la fiorul ce-l vor simţi ei în noaptea sfântă, în care colindele vor legăna aducerile aminte fără nici o sfială.

Nedreptăţile au luat sfârşit; visul s'a împlinit cu multă suferinţă, dar nu ne tânguim, căci: „dorurile care nu dor, nu-şi merită numele. Le lipseşte vlaga, care departe de a te lăsa strivit de suferinţa îngropată la rădăcinile lor, te înalţă deasupra acestei suferinţe apropiindu-ţi sorocul curmării ei", cum scrie undeva un destoinic mânuitor al condeiului şi distins slujitor al altarului (T. R. Nr. 92-1944).

Ne gândim cu drag la cei ce încă luptă pe front, suntem mândri de ei şi ne mustrăm ori de câte ori, mai slabi decât dânşii, îi jeluim cu gândul. Ei sunt încălziţi de adevărul „că 'n cartea veşniciei scrie, că ţări şi neamuri vor pieri; dar scumpa noastră Românie, etern, etern va înflori".

Dar bucuria noastră este umbrită încă de alte suferinţe. Fraţii noştri transilvăneni şi moldoveni îndură multe greutăţi şi lipsuri, din cauza pârjolului războiului, care le-a distrus casele şi avutul. Se cuvine ca cei de aici, ocrotiţi de Dumnezeu, să ne aducem aminte de ei, căci e „ziua Domnului". Să le dăm cu dragă inimă, nu din prisosul, ci din puţinul nostru, ca să fim vrednici de praznicul împăcării. Dragi copii, cei cari nu ştiţi ce-i suferinţa trebuesă învăţaţi acum ce este şi mila, şi jertfa generoasă şi neprecupeţită.

Inima voastră fragedă trebue să dea cu drag fraţilor de acelaş sânge, fără de care viaţa neamului nostru n'ar avea nici un sens.

E praznicul bucuriei! S'o ducem noi acolo unde nu este! E ziua cumpănirii faptelor; ...vai câtă durere, s'aud gemete... căci unii n'au haine, alţii lemne, alţii mâncare, dar au credinţă şi aşteaptă răbdând mucenicește.

Cei dela această şcoală, însă avem urechi şi auzim, avem inimă şi simţim, avem minte limpede şi înţelegem, avem voinţă şi ne străduim să-i ajutăm. Aţi făcut-o, dragi copii, şi lauda noastră e prea mică pe lângă binecuvântarea lor şi bucuria îngerilor care vă veghează.

[1] Cuvânt rostit la serbarea de Crăciun a Şcoalei primare de Aplicaţie de pe lângă Şcoala normală de fete „Andreiu Şaguna" din Sibiu, în 20 Decemvrie 1944.

Sibiul cărturăresc

II

Chiotul lui Ion Slavici, că „Soarele culturii noastre naţionale răsare la Bucureşti", a străbătut toate plaiurile româneşti ale Ardealului. Coşbuc aleargă la Sibiu, unde îşi face pregătirea sufletească spre a putea intra biruitor în Bucureştii tuturor gândurilor şi luptelor de mărire naţională. Dar umbra marelui Şaguna se îndoae asupra Sibiului, de acolo de sub munţii Răşinarilor, apăsătoare şi stăpânitoare. Nicăeri nu surprinzi svâcnirea vreunei ambiţii, sau a unei râvne de a se ridica peste această personalitatea, miruită de genialitate. Viaţa se deapănă în lupte mărunte şi interese de târgoveţi. Abea pe la schimbul veacului răsar între zidurile Sibiului, crainici, fragezi ca vârstă, vestind, cu învolburarea primăverii, apropierec ceasului sfânt al răsplătirei celei mari, înfăptuirea visului, cu dorul căruia ni-au coborât în mormânt şi moşii şi părinţii. Printre ei este Octavian Goga, care de aici din Sibiu îşi ia avântul sborului de vultur biruitor. I se alătură Ioan Lupaş şi o seamă de tineri în plină fierbere naţională. Ei, cu organul de cuceritoare propagandă al înaltului crez naţional „Luceafărul", pregătesc harnici şi neodihniţi, cu o însufleţire susţinută de o credinţă nebiruită, vremurile mari ale uniriii naţionale. Sibiul devine iarăşi cetate de scriitori, slujitori la unul şi acelaş altar al neamului, propovăduind cu focul talentului unul şi acelaşi crez românesc. Seminarul lui Şaguna se înoeşte cum îşi înoeşte vulturul tinereţele, se împodobeşte cu profesorii Dr. Nicolae Bălan, actualul Mitropolit, Ioan Lupaş, Silviu Dragomir, Romul Cândea şi Pavel Roşca, cari îşi fac un cult măreţ din datoria pe care o simt, svâcnind neastâmpărată în sângele lor tânăr, de a sluji neamul şi biserica străbună.

Da, se face ziuă, aducând soarele libertăţii şi dreptăţii româneşti.

Marele Mitropolit Şaguna a reînviat vechea mitropolie, împodobită în trecut cu personalităţi care trăesc peste veacuri şi a înzestrat-o cu aşezăminte pentru întărirea credinţei şi răspândirea luminii. Iar peste toate i-a creiat cel mai biruitor instrument întru apărarea ei şi a fiinţei noastre de neam ardelean: Statutul Organic. Pe făgaşul acesta nu mai rămăsese nimic de clădit. Adevăratul urmaş al lui Şaguna Mitropolitul Nicolae Bălan, a înţeles această realitate şi şi-a îndreptat toate opintirile să dea mitropoliei ardelene un conţinut cât mai strălucitor prin clădirea adevăratei spiritualităţi ortodoxe şi naţionale.

Tinerii trimişi de dânsul la focarele de cultură din apus şi din răsărit (Atena şi Constantinopol), se întorc învolburaţi de râvna de a se dărui plenar bisericii ortodoxe şi problemelor mari, care aşteaptă deslegare. Mitropolitul bucuros de această râvnă îi îmbărbătează şi îi îndrumează spre lanurile ce aşteaptă o rodnică desţelenire. Întemeiază cu ajutorul tipografiei, clădită de arele Şaguna, diferite biblioteci: Biblioteca „Bunului Păstor", Seria Didactică", „Seria Teologică", „Popasuri Duhovniceşti", „Veniţi la Hristos", „Studii Biblice", „Problemele Vremii" şi „Chemari către tineret". Între colaboratorii acestor biblioteci amintim pe Nicolae Colan, actual episcop de Cluj, Dr. Nicolae Popoviciu, episcop de Oradea, Dr. Dumitru Stăniloae, Ştefan Meteş, Dumitru Călugăr, Dr. Hradil Iosif. Gheorghe Maior, Profesor Aurel Nanu, Diaconul Nicolae Mladin, Dr. Nicolae Terchilă, Dr. Grigorie T. Marcu, Dr. Liviu Stan, Dr. Nicolae Neaga, Grigorie Popa şi mulţi alţi iubitori şi cinstitori de ortodoxie românească. Dar cel mai harnic muncitor în acest ogor al Domnului, este însuşi Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan.

Asupra acestui plan roditor de muncă se suprapune azi planul major, în chinuitoarea pribegie a cărturarilor dela universitatea Clujană. Nu ca să-l covârşească, ci ca să-l întregească întru măreţia neamului. Dintre aceşti cărturari roditori de ştiinţă românească amintim pe fostul rector, Camil Negrea, flancat cu voinicesc elan de Tiberiu Moşoiu. Lucian Blaga îşi materiatizează artistic preocupărtle sale filosofice, flancat şi el, tot atât de voinicеşte de profesorul D. D. Roşca, muncindu-se a pune în atenţia intelectualităţii româneşti filosofia lui Hegel, a lui Descartes, a lui Taine şi Miguel de Unamuno. Dinamicul O. Ghibu clădeşte harnic temeiurile unei educaţii naţionate, în vreme ce Lucian Bologa, dela Şcoala Normală „Andrei Şaguna" stărue să ne introducă în actualitatea ideilor pedagogice ale lui Kirschensteiner. C. Diacoviciu desgroapă neodihnit urmele strămoşilor noştri, aici în plaiurile Ardealului, în vreme ce I. Lupaş cu asistenţii săi, clădeşte cu multă râvnă istoria Românilor din Dacia, Romul Cândea, dinamic şi neastâmpărat, scoate la iveală măreţia faptelor de vitejie din trecut, în vreme ce Bezdechi înfăţişază minunat, prin studii şi traduceri, frumuseţea clasicismului elin şi latin, dându-ne folositoare traduceri, chiar şi din sfinţii părinţi ai bisericii ortodoxe. E poate unul dintre cei mai harnici lucrători în lanul clasicismului antic. Alături de Bezdechi amintim de Naum, tot îndrăgostit al clasicismului străbun. Şi sunt încă mulţi alţii cărturari, vrednici întru pomenire, care îşi deapănă firul vieţii, între zidurile Sibiului, pe care însă în clipa de faţă nu suntem în situaţia să-i pomenim.

Da, Sibiul străluceşte de-apururi prin rodirea sa majoră, atât pe plan naţional, cât şi pe plan cultural.

Z. SANDU

Comunicat redacţional

Cu numărul de faţă „Telegraful Român" revine la apariţia săptămânală. In cursul celor aproape patru luni, cât a apărut zilnic, din iniţiativa şi cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, foaia noastră şi-a împlinit misiunea ce şi-a propus-o la 4 Sept. 1944: să aducă cetitorilor, şi cu deosebire preoţilor noştri, într'o vreme de aprigă rostogolire a evenimentelor şi de neregulată sosire a ziarelor din Capitală, ştirile cele mai conştiincios verificate şi să lămurească punctul de vedere creştin faţă de problemele ridicate la suprafaţa vieţii româneşti de nouile împrejurări.

Desigur, cu toate că ştirile nu se mai fugăresc acum în acelaş ritm de mai înainte şi cu toate că în linii mari s'a deslusit pe seama preoţimii principiile de orientare în noul orizont politic şi social, am fi putut totuşi continua să scoatem foaia zilnic. Dar dificultăţile de ordin financiar, actuala situaţie a transporturilor care împedecă parvenirea la timp a foii la abonaţi, şi mai ales dificultatea aprovizionării cu hârtia necesară, ne silesc să renunţăm la acest gând ispititor.

Dacă foaia a putut apărea şi până acum zilnic, aceasta o datorează în mare măsură ajutoarelor cari ne-au venit dela o serie de parohii, cu atâta înţelegere şi bunăvoinţă, lucru pentru care le aducem şi lor şi Prea Cucernicilor Parohi cari le păstoresc, cele mai simţite mulţumiri.

Experienţa aceasta ne-a arătat că dacă s'ar asocia toate eparhiile din Mitropolia Ardealului, ar putea să scoată uşor o foaie zilnică. Cu atât mai uşor ar putea să facă aceasta Biserica ortodoxă română întreagă. Rămâne ca experienţa aceasta să fie folosită cândva în viitor, încercându-se a se publica o foaie zilnică într'un număr impunător de pagini, cu un număr mai mare de condeiuri, pentru a croi o pârtie mai largă cugetării şi simţirii creştine în opinia publică românească.

Redacţia ziarului
„TELEGRAFUL ROMÂN"

Mai multă prudenţă!

Dăm acest sfat Păr. Dr. Nic. Brânzeu care sub titlul „Să înceteze nedreptăţile" vorbeşte în „Unirea" blăjeană din 16 Dec. 1944 de o „concepţie nazistă" pe care ar fi practicat-o fostul regim în favorul Bisericii ortodoxe şi în defavorul celei unite. Şi voind să specifice măsurile fostului regim în cari s'ar fi manifestat acest tratament de favoare faţă de Biserica ortodoxă, nu reuşeşte să numere de cât trei: bugetarea unui număr de parohii, „împroprietărirea mânăstirilor", şi decretul lege Nr. 620, privitor la trecerea patrimoniului bisericesc împreună cu comunitatea credincioşilor, când aceasta face o trecere.

Ultimul decret, care nici n'a fost aplicat, nu însemna decât abolirea unui privilegiu al confesiunii catolice şi cuprindea o dispoziţie egală pentru toate confesiunile. „Împroprietărirea mânăstirilor" reprezenta retrocedarea unei fărâmituri din bunurile secularizate de Statul român sau luate de statul austro-ungar şi dăruite confesiunii catolice şi unite. Iar bugetarea unui mic număr de parohii în Vechiul Regat era o neînsemnată micşorare a disproporţiei ce există între numărul parohiilor unite şi ortodoxe în raport cu numărul sufletelor.

Dacă e cazul să se vorbească de un „nazism confesional", de teoria unui „Herrenvolk religios", apoi acesta a fost practicat în tot Evul mediu şi până azi de catolicismul latifundiar şi încărcat de privilegii în dauna oropsitului „neam schismatic" de valahi. Azi, când deodată cu zorile unei ere adevărat democratice trebue să se purceadă la o egalizare şi în acest sector, e caraghios să-l auzim pe beneficia ii acestui „nazism" milenar, caracterizând de „nazism" orice încercare de-a reduce ceva din privilegiile lor.

Da, să înceteze nedreptăţile! Epoca de dreptate şi egalitate care începe, să ne aducă o egalizare sinceră şi în situaţiile materiale ale confesiunilor.

Invăţătura zilei

Vor veni mulţi în numele Meu, şi vor zice: „Eu sunt Hristosul", şi „Vremea se apropie". Să nu mergeţi după ei. Luca 21, 8

CALENDAR CREŞTIN

Biserica ortodoxă prăznueşte:
Duminecă 31 Dec. — C. Melania
Luni 1 Ian. — Tăer. I. S. Vas.

Preoţi cu crucea'n frunte

Iosif Micu

Îi privesc chipul miniatural, aşa cum e reprodus în cartea de atâtea ori citată a păr. consilier episcopesc Dr. Sebastian Stanca (p. 93). E senin şi potolit ca iscălitura aşternută bătrâneşte [– Doamne, cu cătă tihnă mai scriau bătrânii! —], în colţ sus, la stânga. Parcă te îmbie să vii la „tata-moşu" pe genunchi, să-ţi mai toarcă un basm...

Era paroh dreptcredincios în Feldioara.

In 2 Septemvrie 1916, ca toţi bârsanii cu inimă de leu, a ieşit întru întâmpinarea oştirilor desrobitoare ale Regelui Ferdinand I cu prapori şi norod în sărbătoare.

Având în Bucureşti un băiat bolnav, în zilele aceleiaşi luni, s'a dus împreună cu maica preotească (născ. Tipeiu), să-l cerceteze.

Roata norocului s'a întors vremelnic în favorul ungurilor — şi 'n paguba nu numai a părintelui Iosif, care la 3 Iunie 1917 a fost arestat şi deţinut două luni şi jumătate, cu preoteasă cu tot, „la strajă", în Braşov. Printre alte amabilităţi cazone un ofiţer le-a asvârlit în obraz injurie de „porc şi scroafă bătrână".

De-acolo, mai departe la Cluj, în temniţa honvezilor. Lista de bucate: invariabil terciu cu mămăligă; uneori zeamă de bostan porcesc. Tratament: de puşcăriaş de rând tuns până la epidermă şi barba, „rade".

17 Octomvrie 1917: sorocul procesului. Trei ani şi trei luni pentru părintele Iosif; maica preotească Maria, numai (?) doi ani şi două luni. Pasă-mi-te era mai slăbuţă, biata. Simetria osândelor, era oricum respectată.

La 1 Martie 1918, dânsa a fost eliberată. Părintele Iosif, deşi graţiat de împăratul Carol de Habsburg, a fost reţinut în chip abuziv până'n Noemvrie 1918, când revoluţia ştiută a sfărmat şi porţile temniţei sale.

GRIG

Serviciu religios

In catedrala mitropolitană din Sibiu

Duminecă în 31 Decemvrie 1944, **servesc: Prot. Mih. Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. —** *Predică: duh. Nicodim Belea* **La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4** *prot. Mihail Neagu.*

Luni, la 1 Ianuarie 1945, tăerea împrejur; Sfântul Vasile, **servesc: Cons. stavr. Emilian Cioran, Ieronim Grovu şi prot. Mih. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi cons. Alexandru Popa.** *Predică: prot. Mihail Neagu.* **La Oastea Domnului predică:** *preotul Dr. Ioan Chioariu,* **dela parohia Sibiu-Inferior.**

AVIZ

Se aduce la cunoştinţa P. Onor. Oficii protopopeşti şi parohiile, că în urma scumpirii hârtiei, tiparului şi a mânei de lucru s'au majorat taxele de Abonament şi publicare a Concurselor pe a. 1945, după cum urmează:

Pe an Parohie de cl. I Lei 7000.
Pe an Parohie de cl. II Lei 5000.
Pe an Parohie de cl. III Lei 3000.
Pe an de sprijin . . . Lei 20000.

Pe $^1/_2$ an şi $^1/_4$ an, $^1/_2$ resp. $^1/_4$ din sumele de mai sus:

Concurs de protopop
Lei 10.000+150+612=10762.
Concurs de paroh cl. I
Lei 6000+ 90+366= 6456.
Concurs de paroh cl. II
Lei 5000+ 75+306= 5381.
Concurs de paroh cl. III
Lei 4000+ 60+246= 4306.
Concurs pentru cântăreţ bisericesc
Lei 4000+ 60+246= 4306.

Administraţia TELEGRAFULUI ROMÂN Sibiu

Aţi contribuit la ajutorarea fraţilor refugiaţi din Transilvania şi Moldova, donând prin Crucea Roşie suma de Lei 2000.

Plăiţi lunar laptele unei familii necăjite, fără tată, cu cinci copii, dintre care cel mai mare rău bolnav.

Aţi dat îmbrăcăminte copilaşilor lipsiţi dela Clinica Infantilă.

Ne-am ajutat şi între noi.

Este destul, căci sunteţi puţini şi mici; şi apoi, noi nu uităm dragul cu care vă încălzeşte întotdeauna îndemnul nostru.

In alţi ani, Moş Crăciun aducea daruri şi la şcoala noastră: mici, e drept, dar cu intenţia bună de a vă face bucurie.

Iertaţi-l şi nu fiţi trişti că anul acesta vă lasă doar binecuvântare pentru faptele voastre, căci a găsit de bine să dea celor care n'au. Vă va lăsa cu siguranţă acasă, dar nu fiţi pretenţioşi, căci are mulţi copii moşul; şi nu uitaţi, în seara păcii, pe cei ce aşteaptă alinare şi dela oameni, miluindu-i pre ei.

Credem în voi, ca în cei cărora Iisus Mântuitorul le-a oferit împărăţia cerurilor.

Nr. 11,203/1944 Ep.

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindere fasonarea în stânjini şi transportarea la Sibiu a unei cantităţi de 235 stâniini lemne de foc, esenţă fag, destinate spre exploatare în parchetul pe exerciţiul silvic 1944—45 din pădurea numită „Ciuha", situată în hotarul comunei Vurpăr.

Cei ce doresc a lua în întreprindere exploatarea acestor lemne, vor înainta până la *12 Ianuarie 1945*, oferte în scris la Consiliul arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile şi se dau informaţiuni.

Odată cu înaintarea ofertelor, ofertanţii vor depune la Casieria arhiepiscopiei ort. în Sibiu o garanţie de Lei 120,000 (una sută douăzecii mii) în numerar.

Oferte fără garanţia de Lei 120,000 şi supraoferte nu se primesc.

Sibiu 28 Decemvrie 1944.

Consiliul arhiepiscopesc

Biserica noastră şi botezul evreilor

-- O lămurire necesară --

Ziarul *„Jurnalul de dimineaţă"* din Capitală a publicat în numărul său de Crăciun (38 din 25 XI. 1944 p. 5) un articol informativ intitulat „Biserica şi religia în URSS", care sfârşeşte cu o imputare la adresa Bisericii noastre. Iat-o:

„Nu a intervenit oare la noi, regimul dictatorial, până şi în... cea mai sacră dogmă a misiunii bisericii creştine, interzicându-i să administreze, în anume cazuri taina botezului? Şi anume în cazul, socotit cel mai de seamă, de convertire a evreilor...? Şi biserica a acceptat această interdicţie".

Afirmaţiunea despre intervenţia regimului dictatorial în chestiunea interdicţiei botezării evreilor, este adevărată. Dar imputarea ce i se aduce Bisericii noastre că ar fi acceptat această interdicţie, este *riguros inexactă*. Autorul articolului citat cunoaşte chestiunea în mod superficial şi eroarea pe care o face este prea evidentă ca să nu necesite o punere la punct, pe bază de documente autentice cari stau mărturie despre atitudinea Bisericii noastre faţă de problema botezării evreilor, atitudine diametral opusă aceleia pe care i-o impută el.

Iată faptele!

In „Monitorul Oficial" nr. 68 din 21 Martie 1941, a fost publicat Decretul-Lege nr. 711, prin care art. 44 din Legea pentru regimul general al Cultelor era modificat în sensul că trecerea — şi deci primirea evreilor — în oricare din cultele creştine era prohibită.

Luând cunoştinţă de această dispoziţie, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, cu propria-i mână a redactat în termeni clari şi fermi o întâmpinare adresată dlui General Radu Rosetti, pe-atunci titularul Ministerului Educaţiei Naţionale, Cultelor şi Artelor. Întâmpinarea este înregistrată şi păstrată în original şi copie la arhiva Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, sub nr. 4668 Bis. din 4 Aprilie 1941. Desprindem din ea câteva fragmente:

„Principial, nimenea de pe pământ nu poate opri ca Evanghelia şi harul mântuitor al Domnului nostru Iisus să fie împărtăşite oricărui om. Fiul lui Dumnezeu s'a coborît pe pământ şi a suferit moartea pe cruce pentru mântuirea tuturor oamenilor cari vreau să creadă în El. — Cu atât mai puţin este această interdicţie de competenţa Statului. El **nu se poate face stăpân peste ceea ce nu are, peste harul şi peste voinţa de mântuire a lui Dumnezeu...** *amestecându-se în lucruri de dogmă".*

Cu toate că o problemă a botezării evreilor pentru Mitropolia ortodoxă a Ardealului în mod practic nu exista la vremea aceea — Biserica străbună de dincoace de Carpaţi fiind populată exclusiv de elemente de origine etnică română — I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae a precizat principiul creştin în această chestiune, în termenii lipsiţi de echivoc pe cari i-am transcris mai sus, dând un spor de greutate întâmpinării Sale, când spune ceva mai la vale:

„Biserica ştie şi fără deciziuni incompetente, cari ating conştiinţa ei dogmatică, să păzească neamul de primejdia înstrăinării... **Dreptul ei de a boteza nu poate fi prejudiciat prin legi ale Statului.** *Biserica noastră are caracterul ecumenicităţii, ea fiind trimisă la* **„toate neamurile"** *(Mateiu 28, 18) ca să le boteze. Apostolii şi urmaşii lor au primit porunca Mântuitorului de a propovădui Evanghelia* **„la toată făptura"** *[Marcu 16, 16]. Acesta e cuvântul de ordine ce l-a primit dela Intemeietorul ei".*

Dar întâmpinarea nu se mărgineşte numai la această categorică precizare de ordin principial, ci anunţă o atitudine practică. Căci rugându-l pe ministrul în funcţiune să *„retragă Decretul-Lege amintit, ca fiind în contradicţie cu dogma despre Biserică"*, I. P. Sf nostru Mitropolit Nicolae adaugă:

„Dacă nu aţi face aceasta, suntem nevoiţi a Vă declara că pentru Biserica pe care o păstoresc, Decretul-Lege impricinat îl vom considera **neavenit**, *pentru că într'un caz de conflict între porunca dumnezeească a Mântuitorului şi între un Decret-Lege dat de oameni, noi suntem datori să Vă repetim cuvântul Sfintei Scripturi: „De este drept înaintea lui Dumnezeu a asculta pe voi mai vârtos decât pe Dumnezeu, judecaţi" (Faptele Apostolilor 4, 19).*

Punctul de vedere exprimat de către I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a fost împărtăşit întru totul de către P. Sf. Episcopi ortodocşi din Transilvania, ca şi de Mitropolia română unită a Blajului, al cărei titular de pe acea vreme, răposatul mitropolit Dr. Alexandru Nicolescu a răspuns în acelaşi sens Ministerului, după ce-l consultase în prealabil pe Chiriarhul nostru.

Prin adresa nr. 21.022 din 12 Aprilie 1941, fostul Ministru al Cultelor răspunde că după ce s'a consultat cu „Conducătorul Statului", Ministrul de resort a hotărît că *„pentru înalte raţiuni de Stat, întru cât chestiunea reprezintă un act de guvernământ, nu se poate reveni asupra dispoziţiunilor sus zisului Decret-Lege"*...

In 23 Aprilie 1941, prin adresa nr. 5727 Bis., redactată în întregime de către I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, fostul Ministru al Cultelor era încunoştiinţat că replica ce i se dădea nu purcede din dorinţa *„de a întreţinea • discuţie asupra unei dogme a Bisericii, căci dogmele nu pot fi discutate"... „Noi avem datoria* — scrie I. P. Sf. Sa — *să rămânem neclintiţi pe poziţia fixată de autoritatea dumnezeească a Revelaţiei şi a Bisericii. Observăm cu adâncă durere că este primul caz când Statul român ia o dispoziţie formală în directă contradicţie cu credinţa neamului, legiferând împotriva dogmelor Bisericii care a ocrotit fiinţa românismului întotdeauna. Biserica nu se poate abate dela porunca dumnezeească şi în consecinţă* **nu putem lua în considerare** *Decretul-Lege edictat".*

Şi în încheiere:

„Cu învăţăturile creştinismului **nu se pot face tranzacţii şi compromisuri,** *fără ca să nu se clatine întreaga autoritate a lui. El este un întreg descoperit de Dumnezeu şi nu putem înlătura când o parte, când alta din dogmele lui, după bunul nostru plac... Iată de ce, Domnule Ministru, calitatea noastră de păzitori ai adevărurilor de credinţă descoperite de Dumnezeu nu îngăduie să ne abatem dela ele, la dorinţa şi judecata omenească.* **Acesta este cuvântul Nostru definitiv** *în această chestiune".*

Dacă această atitudine a Bisericii noastre se cheamă acceptare a interdicţiei statale de-a boteza pe evrei, atunci noi înţelegem să ne mândrim cu ea.

Un elementar simţământ de onestitate profesională îl obligă pe colaboratorul ziarului. „Jurnalul de dimineaţă" să ia act de aceste precizări. Sarcina sa va fi uşoară: abia acum peana lui va sluji adevărului.

Căci este inadmisibil să ridici faţă de sfânta instituţie a Bisericii o imputare de gravitatea celei semnalate aci, când un mitropolit şi cinci episcopi ortodocşi, secondaţi de mitropolitul unit dela Blaj, au rezistat aşa cum am arătat tentativei guvernului dictatorial de-a se amesteca în chestiunea administrării sfintei taine a botezului.

VITRINA CĂRŢII

Din trecutul satelor

Institutul de editură „Dacia Traiană" S. A. din Sibiu ne pune azi la îndemână noul volum semnat de Prof. *I. Lupaş*, directorul Institutului de istorie naţională Cluj-Sibiu, şi purtând titlul de: *„Contribuţiuni documentare la Istoria satelor transilvane"*, Sibiu, 1944, Pag. 148. Preţul? — Marele public cetitor s'a obişnuit să întâmpine cu toată încrederea publicaţiile profesorului de istorie dela universitatea noastră socotindu-le drept scrieri de superioară calitate, atât ca gândire, cât şi ca formă de expunere limpede şi nesilită.

Printre aceste publicaţii se va înşira, credem, şi volumul de acum, [extras din „Studii Istorice", vol. IV) despre *trecutul unor sate ardelene pe temeiuri documentare*. Satul, cu viaţa sa patriarhială, spre deosebire de oraş, este mult mai sărac în documeute şi însemnări cu raport la viaţa sa obştească sau particulară. De aici şi greutatea de a reconstrui istoriceşte viaţa dela sat.

Ca exemplu, despre acest adevăr, autorul ne arată chiar la începutul cărţii sale, că o întâmplare norocoasă l-a ajutat să găsească *„în podul primăriei* din Sălişte, aruncate printre vechituri netrebnice, două registre în care „judecătorii scaunului" obişnuiau să păstreze textul scris al sentinţelor pronunţate în chestiuni de moştenire şi de împărţire a proprietăţilor rămase pe urma sătenilor decedaţi".

La fel cu podul primăriei din Sălişte, câte alte poduri, din cuprinsul ţării, vor mai adăposti, în praf şi uitare, hârtii vechi, ce-şi aşteaptă zădarnic cercetătorul vieţii istorice a cutărei comune sau instituţiuni!

In regisrrele sau „protocoalele". descoperite de prof. I. Lupaş, se aflau, printre foile lor, multe acte *scrise româneşte de sătenii* înşişi cari voiau ca ultima dorinţă, privitoare la împărţirea agonisitei lor, să fie deplin respectată. Existenţa unor simpli ţărani, ştiutori de carte în sudul Transilvaniei, în veacul al 18-lea „se explică şi prin existenţa unui început de învăţământ primar românesc încă din veacul XVI şi întâia jumătate a veacului următor; cele mai vechi şcoale româneşti sânt cele amintite la Braşov, Geoaj, Haţeg, Caransebeş, Săliştе — încă din sec. XVI, — Bolţa şi Făgăraş, 1657: erau modeste şcoale clădite şi ocrotite sub adăpostul *bisericii străbune*, ai cărui slujitori primeau dela căpeteniile lor ierarhice îndrumarea să-şi împlinească, pe lângă slujba altarului, şi datoria de a lumina poporul prin şcoală şi afară de şcoală", (p. 3.)

Iar mitropolitul Sava Brancovici Brâncoveanu s'a îngrijit ca toţi preoţii români din ţară să înfiinţere aşa numitele *şcoli duminecale* împărtăşind, îndată după serviciul divin instrucţiunea necesară în satele unde nu era şcoală (p. 3). —

Capitolul următor se ocupă cu textul unor testamente ţărăneşti din sec. al 18-lea din care se poate vedea starea materială, religioasă şi intelectuală a satelor din Scaunul Săliştei.

De relevat grija ce o poartă ţăranul, când lasă „cu limbă de moarte" să fie înmormântat ca bun creştin, şi astfel să se înfăţişeze împăcat în faţa lui Dumnezeu...

Viaţa patriarhială a ţăranilor liberi, din aşa numitele *„7 judeţe"* (7 scaune judecătoreşti), este rău tulburată de politica de *convertire religioasă* a Curţii din Viena, care voia, cu orice preţ, să le impună „legea Împăratului".

După încăierări sângeroase cu oastea împărătească, se continuă asupririle; — satele însă rămân statornice în credinţa lor veche, cu toate numeroasele arestări de preoţi şi de ţărani ortodocşi.

Guvernatorul Ardealului, Haller, a intervenit, în 1745, printr'o circulară latinească şi românească, spre a linişti spiritele agitate ale locuitorilor din satele scaunului Săliştei: Cacova, Tilişca, Galeş, Săliştе, Sibiel şi Vale. Şi, între alte mijloace de împăciuire, Haller scrie poporului despre împărăteasa Maria Terezia că: „Prea înălţata Crăiasă şi a noastră mult milostivă Doamnă şi Stăpână... ca o *Pravoslavnică* şi de toată creştinătatea iubitoare, ne învredniceşte şi ne odihneşte", — (împărăteasa, de fapt era, şi a rămas totdeauna, mare catolică şi foarte departe de pravoslavnicia, afirmată de Haller.)

Curentul de emigrare a românilor ardeleni, plecaţi în pribegie — din pricina de credinţă prigonită, — emigrare considerată la Curtea vieneză ca fiind foarte păgubitoare pentru împărăţie, — n'a putut fi oprit pe lângă toate măsurile aspre luate de Crăiasă şi de autorităţile catolice vieneze: Românii ortodocşi plecau în masse către ţările de peste Carpaţi.

Pentru cei rămaşi pe loc se continuă seria de suferinţe, nespus de grele, pe temă religioasă.

Ţăranul săliştean Oprea Miclăuş, Preotul Măcinic din Sibiel dau faţă cu crăiasa Maria Terezia şi cu cancelarul Kaunitz în 1752 şi cer să li se îngăduie libertatea de conştiinţă, deprinderea slobodă a credinţii, şi încuviinţarea alegerii unui episcop, sfinţit la Carlovi, pe seama ortodocşilor, ori apoi un „patent" pe temeiul căruia celce nu primeşte „unirea" (cu Roma), să fie slobod să plece din ţară ori încotro vrea (p. 71).

Celor doi luptători mărgineni nu li s'a încuviinţat nici una, nici alta, ci li s'a răspuns cu — *întemniţare la Kufstein*, de unde nu s'au mai înapoiat nici odată în Ardeal. In „temniţa de veci" dela Kufstein mai veni în 1756 şi preotul Ioanăş din Galeş, „om de aceeaş vrednicie şi tărie sufletească în lupta pentru apărarea credinţii" (p. 77).

Suferinţele acestor martiri au fost purtate cu pliduitoare înfrânare creştinească şi s'au cufundat cu desăvârşire în sguduitoarea tăcere a marilor dureri, fără de care ortodoxia transilvanie anevoie ar fi putut să obţină succesul important de a vedea triumfând în lupta îndelungată a satului român cu puternicul scaun împărătesc dela Viena, smerenia tradiţională a poporului orfan (p. 78).

Oraşul tirolez Kufstein, ca loc de mucenicie ortodoxă română, s'a învrednicit să fie cercetat de călătorii români cari trec prin ţara Tirolului. Astfel, autorul contribuţiilor documentare la istoria satelor transilvane, într'o călătorie a sa din Septemvrie 1937, s'a oprit la Kufstein, cu gândul că va găsi vreo fărâmă documentară despre lunga robie a pomeniţilor luptători din secolul al 18 lea. N'a aflat însă altceva, decât că arhiva temniţei a fost transportată în arhiva ministerului de justiţie din Viena, unde probabil va fi căzut pradă incendiului din 1927 (p. 80).

Pe lângă martirii din fortăreaţa Kufstein se amintesc şi ceilalţi luptători pentru credinţă, ieşiţi din comunele ardelene de sud, că şi din Hălmaj, Banat şi Bihor. Toţi aceştia au înfruntat o împărăţie catolică ce râvnea „să poruncească tuturor neamurilor din cuprinsul ei nu numai în chestiuni politice, militare şi economice-culturale, ci şi în cele de ordin sufletesc". Ardealul ortodox a secerat, în această inegală luptă, o izbândă învederată. Din acest motiv, prof. I. Lupaş consideră, cu drept cuvânt, greşită încercarea unora de a cobori avântul pomeniţilor preoţi şi ţărani alături de — fanatismul „stiliştilor" noştri mai din anii trecuţi, — alt soi de „luptători" şi cu totul în alte împrejurări.

In paginile ce mai urmează, autorul dă toată atenţia: înfiinţării regimentelor româneşti de graniţă transilvană; se arată atitudinea obiectivă şi înţeleaptă a generalului Buccow în această chestiune, [care de altfel ne-a distrus mănăstirile N. R.), se dau apoi câteva necunoscute rapoarte în legătură cu răscoala lui Horia; şi se caracterisează, la sfârşit, împrejurările care au împiedecat pătrunderea românului în *oraşele* transilvane: se subliniază aici exclusivismul citadin săsesc, în puterea unor vechi, astăzi învechite, — privilegii ş. a., care împiedecau accesul românesc spre oraş.

Celce, cu putere neobosită, se străduieşte să ne apropie cât mai mult de trecutul satelor noastre, se dovedeşte şi de astădată ca ager observator, ca nepărtinitor critic al faptelor şi persoanelor istorice, ca iubitor pătimaş de îngălbenite hârtii documentare, şi nu mai puţin ca valoros educator şi sprijinitor distins al talentelor tinere şi promiţătoare.

e. h.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 7 Ianuarie 1945 Nr. 2

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Întemeiat în 1853 de Mit[illegible] Andreiu Șaguna

Abonamentul:
Pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000. — Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 2) Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

CUVÂNTAREA

I. P. Sf. nostru Mitropolit NICOLAE cu ocazia recepției de Anul Nou

Domnule General-Comandant,
Domnule Colonel-Comandant,
Domnule General Prefect,
Domnule Primar,
I. P. Cuvioase Părinte,
Doamnă Prezidentă,
P. C. Părinți și Domnilor,

Vă mulțumesc din toată inima pentru urările ce mi-ați făcut cu ocazia schimbării anului. Vă asigur din partea mea de cele mai calde simțeminte și Vă fac cele mai fierbinți urări ca anul în care am intrat să fie un an de bucurie, de împlinire a tuturor bunelor dorinți cu cari l-am așteptat.

Din pragul acestui an nou ne proiectăm spre viitor gândurile noastre, dorințele noastre și aspirațiunile cele mai înalte ale sufletului nostru și privim în necunoscutul lui cu optimismul sănătos pe care ni-l inspiră credința în Dumnezeu.

Istoria — după concepția pe care o mărturisim — nu este un joc capricios al unor forțe oarbe, necontrolate de nimic pe lume, ci o desfășurare de viață după rânduiala voită de Dumnezeu. In conținutul istoriei se împletesc, ce e drept, pe lângă darurile pe cari Dumnezeu le revarsă îmbelșugat asupra lumii, și realitățile triste ale greșalelor, ale păcatelor noastre. Câmpul larg al istoriei se înfățișează ca o succesiune de dealuri și văi, de culmi și depresiuni, cu progrese și regrese, cu înălțări și scoborâri, cu măreții și amărăciuni. Cu toate acestea noi desprindem din evenimentele ce se succed un sens, o logică, o rațiune a istoriei. Mai presus de toate stă Providența dumnezeească, purtarea de grijă a lui Dumnezeu, la cârma lumii și îndrumează destinele popoarelor.

Cât de adânc am simțit și noi, Românii, această purtare de grijă cu care ne cercetează Providența divină! Mă gândesc la ziua istorică de 23 August 1944, când neadormita purtare de grijă a Celui de sus ne-a întors de pe drumul prăpăstios pe care apucasem, aducându-ne — pe cum a spus I. P. C. Părinte arhimandrit-Vicar — la vechile și încercatele prietenii și alianțe, cărora le datorăm în bună parte întregirea Statului român. Noi mulțumim lui Dumnezeu pentru protecția ce ne-a dat-o în toată bună vremea și Lui îi încredințăm, întru smerită închinare, soartea din viitor a neamului nostru.

Avem, în același timp, toată încrederea în conducătorii marilor națiuni aliate, cari vor stabili condițiile unei păci drepte și ale securității statelor și națiunilor în viitor. Avem încredere în Prim-ministrul Marei Britanii, dl Winston Churchill, în Președintele Statelor Unite ale Americei, dl Franklin Roosevelt și în Mareșalul URSS Stalin, care cu încercată energie conduce puternicul Stat vecin dela Răsăritul țării noastre. In special de acest Stat, cu care suntem în imediată vecinătate, ne simțim mai aproape din multe puncte de vedere. Destinul neamului nostru s'a resimțit adeseori binefăcător de pe urma legăturilor ce le-a avut cu marele popor rus. Astăzi neamul s'a întâlnit din nou într'o prietenie și într'o solidaritate sinceră cu puternicul nostru vecin. Armata rusă ne-a ajutat la eliberarea Ardealului de sus și armata noastră luptă alăturea de ea împotriva acelora cari ne-au dușmănit în trecut și nu ne-ar fi voit binele nici în viitor. Poporul român este conștient că istoria lui viitoare va avea să se desfășoare într'o strânsă colaborare cu poporul rus și e hotărât să păsească cu sinceritate pe această linie firească a destinului său. Rugăm pe reprezentanții de față ai poporului rus să ducă celor ce-i diriguesc destinele cuvântul sincerei noastre prietenii și să aibă toată încrederea în loialitatea sufletelor noastre.

Ca ierarh al Bisericii noastre simt trebuință să adaog că credința pravoslavnică comună este un factor important pentru puntea de legătură dela sufletul nostru la sufletul rus, dela Statul nostru la Statul puternicului nostru vecin.

Din felul cum s'a produs la noi schimbarea dela 23 August 1944, fără nici un fel de convulsiuni interne, rezultă limpede și fără putință de îndoială că elementele determinante ale acestei schimbări erau demult prezente și active în sufletele noastre și nu avem altă dorință mai caldă, în privința aceasta, decât să facem cât mai utilă și mai trainică alianța în care ne-am integrat atunci.

Cât de frumos s'a manifestat poporul nostru cu ocaziunea acestei schimbări fundamentale a orientării noastre politice, câtă înțelegere și ce admirabil echilibru sufletesc a vădit el în această împrejurare hotărâtoare a istoriei noastre! Acest echilibru moral este pentru noi o mare chezășie a viitorului.

Dăinuirea lui aproape de două ori milenară pe acest pământ, de unde nici o adversitate nu l-a putut clăti, îl face sigur de sine și încrezător în steaua vieții sale. Conducătorii lui, cei politici în primul rând, pot să se fericească, bineștiind că acest popor înțelept le oferă toate mijloacele cu ajutorul cărora să poată răsbi deasupra greutăților.

Străbatem încă vremuri grele. Biruința asupra lor este rezervată numai celor vrednici cari știu să înfrunte neajunsurile cu răbdare și cu încredere în zile mai bune. Sfatul pe care-l îndrept în această zi către întregul nostru popor, ca o caldă rugăminte este: să păstreze cea mai strânsă solidaritate națională, între toate împrejurările. Biserica noastră, ca în tot trecutul ei, ne stă și acum într'ajutor, ca să ajungem la limanul mântuirii. Ea s'a rugat împreună cu poporul ei dreptcredincios și pentru el, l-a învățat, l-a luminat și l-a călăuzit cu dragoste de mamă pe calea către cer și pe cărarea izbânzilor naționale. In această misiune a ei va rămâne și de aici înainte.

Prea Cucernici părinți,
Prea stimate doamne și domni,

Ne bucurăm că la cârma Țării lucrează astăzi în armonie un guvern alcătuit din reprezentanți ai mai multor partide. Varietatea de ideologie a lor să nu ne îngrijoreze. Ea face viața politică mai amplă, mai vie, mai colorată. Dar cu o singură condiție, ca scopul tuturor partidelor să fie același: binele cel mai mare al Țării și al Neamului. *Esențialul este ca ideologiile reprezentate de către partidele politice cu toată varietatea lor, să fie numai mijloace ducătoare către aceeași țintă salvatoare care ne animează pe toți.*

Asistăm la mari schimbări, la noi și pretutindeni, în toate domeniile vieții. Dar ele sunt mai ales schimbări în referințele de ordin extern, pe planul politic și social. Eu aș dori însă să văd producându-se, mai cu seamă în viața Statului și în viața fiilor Bisericii noastre, reforma morală a sufletelor. *Aceasta este temelia oricăror progrese durabile. Sunt ferm convins că o viață mai bună — ca cea după care suspină omenirea în suferință a zilelor noastre — poate veni numai prin oameni mai buni. Vorbind în termini religioși: împărăția lui Dumnezeu se poate pogorî în lume numai prin fii ai lui Dumnezeu. Unde oamenii mai buni, unde fiii lui Dumnezeu întârzie a se arăta, acolo și cele mai somptuoase palate, cele mai confortabile condițiuni de traiu și cele mai generoase întocmiri sociale nu vor folosi prea mult pentru a sălășlui în lume o viață mai bună.*

La săvârșirea acestei opere de înoire morală a sufletelor, *se simte chemată să lucreze în primul rând sfânta noastră Biserică. Ea cheamă pe toți fiii neamului în jurul altarelor ei, la izvorul de apă vie a învățăturilor și harurilor ei, ca să le sădească în suflete virtuțile cele mai înalte, să se lase străbătuți de duhul credinței și al vieții celei noui care ni s'a dat în Hristos Domnul și care reprezintă puterea și chezășia cea mai sigură pentru dăinuirea peste veacuri a unui popor.*

Folosesc prilejul schimbării anului pentru a-mi exprima încrederea în Guvernul Țării și a-i face urarea ca bunul Dumnezeu să-i ajute să ne poată conduce cu succes desăvârșit la ajungerea aspirațiunilor naționale.

Domnule General - Comandant, nu-i zi lăsată de Dumnezeu, în care să nu ne rugăm pentru scumpa noastră armată și pentru biruința ei. Ea și-a acoperit cu jertfe calea de glorie pe care a purces la desrobirea întregului Ardeal. Ca păstor sufletesc al acestei părți a Țării, Vă asigur de toată dragostea, recunoștința și admirația ce o purtăm bravei noastre armate. Domniei Voastre personal Vă fac cele mai adânc simțite urări de bine pentru anul în care am intrat.

Domnule Colonel-Comandant al garnizoanei rusești locale, mulțumindu-Vă pentru urările ce mi-ați făcut, cu simțeminte de recunoștință și admirație Vă asigur că nu vom uita niciodată jertfa pe care glorioasa Armată a Rusiei a adus-o pentru eliberarea Transilvaniei ce ni-a fost răpită silnic prin odiosul diktat dela Viena. Noi n'am recunoscut niciodată acest diktat și am luptat cu dârzenie împotriva lui. Urez vitezei Armate ruse biruință deplină și Domniei Voastre Vă fac cele mai calde urări de sănătate și prosperitate în noul an.

Mulțumesc călduros domnului General-Prefect al județului și domnului Primar al Municipiului Sibiu pentru urările ce mi-au adresat și le urez ca bunul Dumnezeu să le ajute să-și împlinească cu competența încercată și cu devotamentul ce-l poartă în inimi chemarea D-Lor pentru binele și mulțumirea cetățenilor județului și municipiului nostru.

Prea Stimată doamnă prezidentă, sunt așa de calde și atât de pătrunzătoare cuvintele de urare ce mi le-ați exprimat, încât abia găsesc răspunsul potrivit prin care să Vă mulțumesc. Vă rog să fiți încredințată că Biserica prețuește concursul pe care îl dă cu atâta tragere de inimă Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor române, căreia îi fac, ca și D-Voastre personal, cele mai bune urări de anul nou.

Pe Părintele arhimandrit Teodor, vicarul meu, vreau să-l asociez — împreună cu pe întreg clerul — la rugăciunea ce o fac la început de an nou, ca Părintele ceresc să ocrotească Țara noastră și să-I ajute tinărului și înțeleptului nostru Rege Mihai I întru izbânda tuturor gândurilor înalte ce-L însuflețesc pentru binele ei. Regele nostru este pentru noi razim tare de nădejde. Păsind cu demnitate și curaj în vâltoarea acestor vremuri, Majestatea Sa a dovedit că posedă nu numai elanul trebuincios unor fapte mari, ci și înțelepciunea pentru a le îndruma în făgașuri drepte. Il asigurăm de neclintitul nostru devotament, la care-L rugăm să conteze cu încredere desăvârșită.

Implorând binecuvântarea cerească asupra Țării, asupra Tronului și asupra poporului ei și rugând pe bunul Dumnezeu să aducă în anul care începe pacea mult dorită de toate popoarele, dar pacea biruitoare, pentru libertate și dreptate, Vă doresc tuturor un an nou de muncă spornică și bucurie sufletească.

(După notele luate de păr. Gr. T. Marcu).

Cuvinte arhiereşti

— La Naşterea Mântuitorului, în 1944 —

Din Pastorala P. S. Episcop **Andrei** *al Aradului:*

. . . Pentruca bucuria acestui praznic să fie deplină, vom încerca, iubiţii mei fii sufleteşti, să vă tâlcuim, pe scurt, trei întrebări:

1. De ce a trebuit să vină în lumē ca Mântuitor, şi să se facă om, însuşi Fiul lui Dumnezeu?

2. Ce binefaceri a adus Iisus Hristos prin venirea Sa în lume?

3. Mai poate fi scos Iisus Hristos din inima omenească?

El, Mântuitorul, s'a pogorât la noi ca să ne înveţe, să ne cureţe de păcat şi să ne arate calea pe care şi noi ne putem înălţa la Dumnezeu, spre a ne face după *„chipul şi asemănarea"* Lui, aşa cum e menirea pentru care omul a fost creiat, şi frumuseţea cerească, la care, din cauza păcatului, omul singur nu ma , poate ajunge Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om, pentrucă aceasta este calea cea mai potrivită de a se întâlni cu omul. El a venit pe pământ, pentru a ne călăuzi la cer, acolo unde este locul nostru de obârşie şi patria noastră cea veşnică.

Pe lângă cunoştinţa cea adevărată despre Dumnezeu, Iisus Hristos ne-a învăţat *să ne cunoaştem şi pe noi înşine.* Mântuitorul ne-a învăţat să preţuim, mai presus de toate, sufletul nemuritor din noi, acea scântee dumnezeească ce nu se stinge deodată cu moartea trupească, ci se întoarce acasă, la Dumnezeu.

Iisus Hristos ne-a învăţat cum să preţuim *bunurile acestei lumi*, spunându-ne: *„Ce va folosi omului, dacă va câştiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb, pentru sufletul său?"* (Matei 16. 26).

Mântuitorul ne-a vorbit limpede despre *viaţa cea veşnică*, ce ne aşteaptă după moarte, în apropierea lui Dumnezeu. Toate cele din lume îşi au rostul lor, încât fiecare [illegible] Viaţa pământească are şi ea ca ţintă viaţa cea veşnică, după care neîncetat suspinăm aci jos (II Cor. 5, 2).

Au fost unii cari au spus că Iisus Hristos nici n'a trăit alevea pe acest pământ, şi că El ar fi o născocire a unor minţi svăpăiate. Sfintele Evanghelii stau mărturie nesdruncinată despre existenţa Dumnezeiescului Învăţător, din gura Căruia au eşit, şi — oamenii de pe acele vremuri au putut constata că Mântuitorul a trăit alevea, a pătimit răstignire, a înviat şi s'a înălţat la cer, lăsând lumii Noul Testamnet, ca o moştenire şi îndreptar de viaţă, pentru toate vremurile, până la a doua venire.

Alţii au încercat să scoată pe Iisus Hristos din inima oamenilor. Unii au făcut acestea stâlcindu I învăţătura, iar alţii persecută Biserica şi pe ucenicii Lui. Încercările, şi ale unora şi ale altora, s'au năruit.

Alţii, mai ales în vremea noastră, spun că religia creştină nu mai corespunde împrejurărilor de viaţă de azi. Ea ar fi prea învechită pentru zilele noastre, când ni se cer lucruri noui. *„Iisus Hristos, — eri şi azi şi în veci — este aşelaş"* — zice Sf. Scriptură (Evrei 13, 8). Nici o vreme nu se va putea lipsi de El, pentrucă El singur are doftorii pentru toate boalele, din toate veacurile. Numai învăţătura Lui despre iubirea deaproapelui, aplicată la viaţă, va putea să vindece toate ranele sociale.

*

Din pastorala P. S. Episcop **Vasile** *al Timişorii.*

...La Praznicul Naşterii Domnului, creştinătatea din lumea întreagă, toţi cei ce ştiu să preţuiască darul desăvârşit de mântuire ce l-a adus în lume Iisus prin naşterea Sa, întâmpină cu credinţă, cu dragoste şi cu îndreptăţită nădejde pe Soarele Cel mai presus de soare, care vine, an de an, să se sălăşluiască în peştera sufletelor noastre, spre a o umplea de lumină cerească, de har şi binecuvântare de Sus. Cântări de slavă înalţă sufletele din toată lumea creştină către ceruri, întru întâmpinarea Dumnezeescului Prunc.

Azi, în aceste vremuri de grea suferinţă şi încercare pentru fiecare din noi, alipirea cu statornicie de sfânta noastră Biserică şi sfintele, dumnezeeştile şi mântuitoarele ei învăţături şi orânduieli, credinţa noastră creştină ortodoxă, tare şi nestrămutată este anghira cea mai sigură şi mai de preţ a sufletelor noastre. Şi singurul isvor curat de îndreptăţită nădejde, că, fiind binecuvântaţi pentru tăria şi curăţenia credinţei noastre cu ajutor de Sus, vom putea trece cu bine şi neînfrânţi, noi şi Neamul nostru, peste cumplitele încercări de care sântem împresuraţi.

Pârjolul războiului, ce bântue încă, a mistuit pe pământul ţării noastre atâtea căminuri, atâtea gospodării şi aşezăminte publice. A lăsat fără adăpost şi a pus pe drumul pribegiei atâtea familii de fraţi de ai noştri. Aceştia acum, în vreme de iarnă, se găsesc fără adăpost, fără îmbrăcăminte călduroasă, fără hrană. Ei adastă cu toţii ajutorul nostru, al fraţilor lor de sânge şi lege creştinească. Liga Operelor Sociale, de sub augusta conducere a Majestăţii Sale Regina Mamă Elena, ne cheamă cu duioşie să venim în ajutorul fraţilor noştri, năpăstuiţi de grozăviile războiului, din Moldova şi Ardealul de Nord, abia eliberat, dăruind fiecare din noi ce avem de prisos, ba chiar din puţinul nostru, pentru alinarea suferinţelor şi acoperirea lipsurilor fraţilor noştri cumplit încercaţi. Drept aceea: „Fiecare să dea precum se îndură cu inima, nu dintru mâhnire, sau de silă, că pe dătătorul de bună voie iubeşte Dumnezeu".

Acasă, în oraşele şi satele noastre, trăesc, alături de noi, părinţii neputincioşi, soţiile fără sprijin şi copii fără ocrotire ai celor ce luptă la hotare şi dincolo de ele, alături de aliaţii noştri, pentru dreptatea românească şi pentru slava din viitor a Neamului nostru. Să ne străduim, cu toată căldura sufletului nostru de buni români, ca să înlocuim, cu toată duioşia, iubirea şi purtarea de grijă, faţă de aceştia, pe cei îndepărtaţi ai lor.

Să îmbrăţişăm cu dragoste creştinească şi largă milostivire pe toţi cei ce în jurul nostru trăesc în lipsuri şi suferinţe. Ca astfel Crăciunul nostru, în aceste vremuri grele, să fie cu adevărat praznicul iubirii şi al milosteniei creştine, praznicul înfrăţirii şi al închegării noastre naţionale de neînfrânt.

*

Din Pastorala P. S. Episcop **Veniamin** *al Caransebeşului:*

...Să dăm slavă lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să ajungem luminatul praznic de astăzi şi să-I aducem mulţumiri pentru nemărginitele daruri ce s'au pogorât prin Naşterea Fiului Său pentru binele şi mântuirea noastră.

Atâta bunătate, lumină şi căldură răsare din ieslea dela Vifleem, încât nu cred că poate fi inimă de creştin şi român adevărat, care să nu se încălzească de razele ei şi să nu simtă în suflet bucuria păstorilor, cari au auzit cântarea îngerilor: *„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire"* (Luca 2, 14).

Până ce omenirea nu se va reîntoarce la viaţa cea întru Hristos, toate păcile încheiate vor fi trecătoare şi vor fi tulburate de alte războaie pornite de oameni fără credinţă şi dragoste creştină, *singură* care poate sta la temelia noui vieţi după care însetează lumea, căci Mântuitorul lumii ni-a spus: «*Pace las vouă, pacea Mea, dau vouă, nu precum dă lumea*» (Ioan 14, 17).

Cu ziua de 23 August a. c., prin bărbătească hotărâre a iubitului nostru Rege Mihai I, ajutat de sfetnici luminaţi, s'a deschis Neamului o nouă viaţă de libertate şi de o mai bună rânduire socială — şi a adus libertatea fraţilor noştri din Ardealul de Nord, după o amară robie de patru ani. Bucuria lor este şi mai mare că pot sărbători acest praznic împreună cu fraţii de pretutindeni în deplină voie şi libertate.

In noua orânduire a vieţii de stat toţi trebue să stăm alături de conducători şi să le stăm într'ajutor cu munca noastră şi cu obolul nostru, ca să poată îndrepta relele de care sufere Ţara şi poporul pe urma războiului, căci numai aşa vom putea asigura pe seama noastră o pace dreaptă, mult dorită de toată suflarea românească.

Colindătorii români. — In zilele de Crăciun, coruri de copii dela diferite instituţii din capitală au fost cu colindele la Legaţia americană din Bucureşti, la Comisiunea aliată de control, şi la Misiunea militară sovietică. Aici dl general Vinogradov, împreună cu ofiţerii superiori ruşi, impresionaţi de colindele şi datinile noastre, au reţinut pe micii colindători, rugându-i să repete şi să joace dansurile noastre naţionale. Dl general i-a răsplătit apoi dându-le numeroase daruri. — Prilejuri de acest fel slujesc, şi vor sluji, pentru a ne cunoaşte împrumutat şi a preţui calităţile sufleteşti ale poporului român, care vrea să trăească în bună înţelegere cu toţi vecinii săi. Aşa cere Crăciunul românesc, care a fost şi este praznicul iubirii şi al bunătăţii omeneşti.

Constituirea

Filialei Sibiu a Asociaţiei Române pentru strângerea legăturilor cu U.R.S.S. (A.R.L.U.S.)

In ziua de 22 Dec. 1944, în sala Pârvan a Facultăţii de Litere şi Filosofie a Universităţii Cluj Sibiu, s'a constituit Filiala Sibiu a Arlus-ului. La şedinţa de constituire au luat parte: dl General I. Popovici ca delegat al Organizaţiei centrale, dnii prof. universitari E. Popovici, C. Daicoviciu, Tib. Moşoiu, M. Roşca şi I. Cupcea, ca iniţiatori locali ai Filialei şi un număr de 109 semnatari ai cererii de înscriere în Asociaţiei. Ca invitaţi speciali participă dnii General D. Stavrescu, cdt. C. 6 A., G-ral R. Băldescu cdt. secund C. 6 A., prof. A. Borza, Rectorul Universităţii.

Dl General I. Popovici deschide adunarea, şi arată rostul organizaţiei Arlus. Dl A. Roşca face un istoric al începuturilor acestei Asociaţii şi citeşte statutele. Urmează discuţii asupra felului alcătuirii Comitetului Filialei Sibiu. La propunerea dlui General I Popovici adunarea alege următorul comitet:

Preşedinte: prof. univ. E. Popovici;
Vice-preşedinte: av. dr. I. Stoichiţă;
Secretar: prof. univ. C. Daicovici;
Bibliotecar: prof. M. Nanu;
Casier: prof. univ. Tib. Moşoiu;
Cenzori: D. Diaconescu muncitor. col. C. Anastasie şi prof. Roşca.

Totodată se propune înfiinţarea câtorva secţii pentru care sunt aleşi următorii preşedinţi:

1. Secţia Artă - Literatură - Filosofie, prof. univ. D. Popovici.
2. Secţia Ştiinţe, prof. univ. M. Kernbach.
3. Secţia Socială, prof. universitar E. Speranţia.
4. Secţia Învăţământ, prof. univ. Ştefănescu-Goangă.
5. Secţia Economică, prof. N. Martin.
6. Secţia Propagandă, Zevedei Barbu.

Organizarea celorlalte secţii şi a diferitelor subsecţii este în curs.

Urăm succese depline acestei atât de necesare organizaţiuni.

Medaliile comemorative — M. Sa Regele autorizează, prin decret-lege, ministerul finanţelor a bate prin Monetăria naţională şi a pune în vânzare medalii comemorative de *aur* la maximum 1 milion bucăţi.

Monetele de aur româneşti, — identice, ca dimensiune şi greutate, cu monetele franceze de aur, numite napoleoni, de 20 franci, — sânt emise pentru a încrusta în aur evocator ziua desrobirii Ardealului de Nord şi pentru a transmite şi a se moşteni din generaţie în generaţie amintirea concretă a acelei pagini de istorie, deschisă de Rege şi scrise de armata Sa în unire cu marii noştri aliaţi. Aceasta este motivarea, prezentată Suveranului şi semnată de dl ministru al finanţelor M. Romniceanu.

FOIŞOARA

(Urmare din Nr. 119 al TR din 1944)

Creştinismul şi problemele sociale[1]

de EUGENIU E. MUNTEANU

Doctrina evanghelică este spiritualistă şi individualistă, afirmând personalitatea omului cu atributele ei: libertatea şi proprietatea individuală. Dar creştinismul vede creşterea personalităţii în jertfelnicia ei în favorul semenilor şi încadrează proprietatea în acest rost de jertfelnicie.

Din faptul că în această concepţie omul pe pământ este socotit numai un administrator al bunurilor, decurg două concepţii specifice creştinismului:

1. Că dreptul de proprietate nefiind un drept absolut, este supus unor obligaţii, care rezultă din raportul omului — administrator — faţă de Dumnezeu, adevăratul proprietar şi faţă de scopul pe care el i l-a fixat în această calitate, şi

2. Că omul va trebui să dea socoteală de felul cum a administrat bunurile ce i-au fost încredinţate.[1]

In literatura patristică, se poate desprinde acelaşi principiu, de covârşire a materialului prin spiritual, căci în general problema bunurilor ca şi problema socială, este în primul rând o problemă morală şi ea trebue tratată ca atare după principiile morale.

Insă pentru a se putea realiza o administrare a proprietăţii după concepţiile creştinismului, este necesar ca şi problema muncii să fie privită tot prin prisma reformei adusă de idee nouă despre viaţă.

In lumina Bisericii munca nu este un lucru ruşinos, ci e socotită drept o virtute.

Creştinismul stabileşte în muncă, criteriul de valorificare şi de preţuire al omului ca şi al unei societăţi omeneşti. Doctrina creştină pune ca bază a viitoarei organizări sociale principiul muncii, cu imperativul: „Cine nu munceşte nici să nu mănânce". Latura aceasta a creştinismului este prinsă, admirabil de altfel, în cuvintele Sf. Ioan Hrisostomul, când zice, că obţinerea pâinii prin muncă este o adevărată filosofie a vieţii; deci să fericim pe cei ce trăiesc din lucrul mâinilorlor,[1] *iar referindu-se la muncitori afirmă că „nici un meseriaş să nu se ruşineze, ci mai vârtos să cuprindă ruşinea pe cei ce nu lucrează".*

Şi munca fizică şi cea intelectuală sunt accentuate în creştinism, ele fiind de obârşie divină. Insuşi Creiatorul acestei lumi — Dumnezeu — este activitate. Mântuitorul lucrează neîncetat, deasemenea şi apostolii.

Munca a fost o binecuvântare pentru om în starea sa paradisiacă, însă după căderea în păcat munca devine trudnică. Totuşi, în această postură, omul credincios oede în muucă un îmbold dumnezeiesc fiindcă Dumnezeu o răsplăteşte şi o binecuvintează.

Prin muncă omul se inobilează, depăşeşte păcatul.

De aceea creştinismul condamnă parazitismul, respingând în acelaş timp şi misticismul negativist sau pur contemplativ, recunoscându-se muncii o valoare morală în orice domeniu de activitate s'ar manifesta ea.

De altfel creştinismul predică neîncetat principiul muncii, pentru ca Statul să organizeze cât mai temeinic societatea pe fundamentele activismului moral, social şi creştin, care va imprima organismului societăţii pecetea progresului şi a civilizaţiei adevărate.[1]

Deci, rezolvând în chip fericit principalele probleme sociale: a individului, a familiei, a proprietăţii şi a muncii, creştinismul a pus temeliile unei armonioase convetuiri între membrii societăţilor omeneşti. In statul creştin organizarea socială se inspiră din preceptiile divine, totuşi fă-

[1] G. Săndulescu: Idem, pag. 108.

[1] Şerban Ionescu: Aspectul social al Ortodoxiei, pag. 196.

[1] Ş. Ionescu: Idem, pag 227—228.

Privire introspectivă

Vremurile pe care le trăim, ne pun în imposibilitate — spun unii — de a le afla vreo deslegare. Dar adevărul e că nu vrem să găsim, fiindcă deslegări sunt. Ele întruchipează culmea nebuniei şi a ferocităţii omeneşti. Duhul răului — duhul veacului acestuia — copleşeşte pentru moment orice încercare de biruinţă, a binelui, a sensibilităţii adevărate ce reprezintă omenia din noi. Toate activităţile omeneşti şi-au întors mersul normal dela construire, creaţie prosperare, ascensiune civilizatorie spre distrugere şi stagnarea activităţii creatoare pozitive. Toate acestea le ştie până şi copilul — în felul lui — cu inocenta lui naivitate.

Dar interesant de constatat este că toate aceste deficienţe ce caracterizează fatal viaţa zilelor noastre, ne place să le privim cu o nepăsare diabolică, făcând abstracţie de noi înşine, ca şi când ar fi provenit din nefiinţă, de undeva de departe de noi. Ne place să ne situăm înafara tuturor acestor crize, prin care trece. — cu greu şi cu binemeritate oftaturi, — întreaga umanitate şi să ne credem numai oropsiţii, nevinovaţii, victimele, „ţapii ispăşitori" ale acestor haotice vremuri, dar în nici un caz autorii morali şi materiali, vinovaţii şi direct răspunzătorii acestor stări contrare la tot ceeace înseamnă nobleţă, sensibilitate, omenie.

Oriunde, oricum şi oricât ţi-ai îndrepta, acum, privirile scrutătoare, atât ale ochilor spirituali cât şi ale celor materiali, nu vezi decât lucruri, idei, fapte, care, prin anormalitatea lor, te cutremură până în cele mai adânci subtilităţi ale sufletului. Dar nu vedem că noi înşine suntem vinovaţii, posesorii unui „lustru fără bază", sau nişte „morminte văruite", dela care porneşte cutremurul şi groază. Ci, din contră, aruncăm vina pe tehnică, pe civilizaţie, pe economic, sau pe orice altceva, — numai pe noi nu.

Dacă ne-am întoarce privirile, risipite pe alte meleaguri decât ale propriului nostru câmp spiritual, şi le-am adânci cu toată sinceritatea, cu toată atenţia în noi înşine, examinându-ne cât se poate de minuţios şi fără pic de părtinire, am fi obligaţi să ne recunoaştem ca drept autori principali şi secundari ai vremurilor condamnate de noi înşine.

Desorientarea în care bâlbăim, nesiguranţa în care „viem şi ne mişcăm", dezaxarea de care suntem copleşiţi, desechilibrul în care am căzut, se datoreşte absenţei unui centru fix care să depăşească flexibilitatea şi stabilitatea centrului nostru uman în sine. Acest centru al existenţei se va bucura de o fixitate statornică numai când va avea un capăt sprijinit, nu în putinţele omeneşti de reazem, ci într'o potenţă, ce întrece toate potenţele umane: în Cer, în divinitate. Ne-am întrebat vreodată sau ne-am controlat dacă axa vieţii noastre ca indivizi, este măcar cu un pol în cer? Ori este cu amândoi polii jos? Este adevărat că, astăzi, — pentru mulţi — din cauza unei arhiplinităţi de sine, a vorbi despre Cer, despre divinitate, omenie, cinste, caracter, înseamnă a fi contra „biologicului" şi a deveni „banal", după cum „banalităţi" sunt considerate toate ideile ce ar cuprinde o îndrumare către construire şi întrămare interioară, spirituală. Dar, dacă constatăm în noi un gol pe care aproape că nu mai suntem în stare să-l umplem, apoi, aceasta se datoreşte nu faptului pierderii, sufletului nostru în divinitate, ci tocmai absenţei totale a divinului din noi. Oricât s'ar părea unora de banală această afirmaţie, dar acesta-i adevărul, a cărui evidenţă numai cei ce sunt goli de el, o pot nega.

Cu toţii strigăm după pace, ştiind că numai în vremuri paşnice se poate păşi spre progres; dar totuşi nu căutăm să fim împăcaţi, mai întâi, cu noi înşine. Ştim că prin iubire — de pildă — se câştigă desăvârşirea, bunătatea, ş. a. Iar noi simţim necesitatea de a fi iubiţi, dar nu iubim. Ştim că prin omenie se câştigă mulţumirea de sine, dela Dumnezeu şi dela oameni, mulţumire, pe care noi o căutăm cu dor, la fiecare pas. Dar noi înşine nu suntem de omenie. Ştim că generozitatea este o zestre morală, pe care o dorim dela alţii, dar nu suntem generoşi. Ştim, apoi, că munca este un imperativ naţional al ceasului de faţă, pentrucă prin muncă prosperează neamul întreg, pe care îl dorim cât mai înaintat. Dar nu muncim îndeajuns, etc.

Este deci necesară privirea în noi înşine pentru a observa, dacă există în noi generositate, demnitate, sinceritate, iubire, credinţă, speranţă, sau nu. Dacă nu există, atunci de ce ne mirăm că nu există înafară de noi. Iar dacă există, atunci, oricare ar pătrunde în străfundurile conştiinţei sale, trebue să priceapă că viaţa într'adevăr serioasă, viaţă omenească în sensul plin al cuvântului, e numai cea dusă pe plan spiritual, având, în centrul sensibilităţii noastre spirituale, pe Dumnezeu. Altfel, dacă privirile noastre nu sunt îndreptate spre acelaş ţel: Cerul, îndumnezeirea şi împăcarea noastră cu noi înşine, oricât am striga după pace, ea nu vine. Căci pacea trebuie să vină din noi, nu din afară de noi.

AVRAM PETRIC

M.S. Regele decorat

La serbarea Pomului de Crăciun al Regimentului de gardă călare, — serbare desfăşurată în fiinţa de faţă a reprezentanţilor statelor şi armatelor aliate şi ai guvernului şi armatei române, — dl general Negulescu, ministru de răsbot, în numele ţării şi armatei a decorat pe Majestatea Sa Regele cu Crucea *«Virtuţii Militare».*

«Moş Crăciun», care simboliza ţara, a rostit calde cuvinte arătând că milioane de români sânt adânc convinşi, că numele de Mihai este sortit să strălucească în viaţa acestui neam; la toţi chipul Majestăţii Sale este icoană în suflete şi liman de viaţă. De aceea ţara şi ostaşii şi toată firea românească trimit Suveranului lor — primul soldat al ţării — semnul credinţii fără hotar, câştigat prin foc şi sânge: Crucea Virtuţii Militare. —

Acesta este omagiul sincer, pe care ţara şi armata îl aduce de Crăciun Celui ce la 23 August 1944 a deschis noul drum în viaţa neamului românesc.

Doi viteji

Ziarele de azi consacră articole de fond soldaţilor CROITORU EFTIMIE şi STAN GHEORGHE, cari se găseau de pază la podul de vase de peste Tisa în ziua de 17 Noemvrie 1944, când o mină plutitoare se apropia de pod, adusă de şuvoiul apelor.

Dându-şi seama de pericolul ce ameninţă podul, cei doi soldaţi şi-au pus în primejdie viaţa, făcând să explodeze mina înainte de a ajunge la pod. Primul soldat a murit imediat pe loc, iar al doilea a rămas surd pe toată viaţa.

Pt. acest fapt de vitejie, amândoi soldaţii au fost citaţi cu ordin de zi pe întreagă armata.

Presa relevă simţul datoriei adânc înăscut în sufletul soldatului român, precum şi spiritul lui de sacrificiu. Totodată această jertfă este dovada sinceităţii cu care purtătorii noştri de arme luptă pentru înfronarea unei lumi mai bune şi mai cinstite

Daţi sânge pentru ostaşii răniţi în luptele de desrobire a Ardealului !

Anul Nou la Sibiu

Intreitul praznic al Tăierii împrejur a Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pomenirea sf. Vasile cel Mare şi Anul Nou 1945, a fost sărbătorit în cetatea de scaun a Mitropoliei Ardealului cu ceremonialul îndătinat.

Indată după sf. Liturghie, I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae*, înconjurat dn un sbor de preoţi şi diaconi, a săvârşit o Doxologie, în prezenţa capilor autorităţilor civile şi militare, şi a unei delegaţii de ofiţeri din Armata sovietică, în frunte cu dl Colonel Alexandru Biciuri, comandantul garnizoanei sovetice din Sibiu. Catedrala era arhiplină.

După sf. slujbe, dl General de Divizie Stavrescu Gheorghe, comandantul Corpului 6 Teritorial, a trecut în revistă Compania de onoare cu drapel şi muzică, a vorbit trupei şi a primit defilarea.

A urmat apoi îndătinata recepţie dela Reşedinţa mitropolitană.

Erau prezenţi în salonul de recepţie dnii: General de Divizie Stavrescu Gh., comandantul C. 6 A., General de Divizie Băldescu Radu comandantul secund al aceleiaşi M.' U., Colonel Comandant al garnizioanei ruse Alexandru Biciuri, Locotenent-Colonel Igor Lidov, Maior Sava Tratiacov şi Maior Andrei Şaluho din partea Armatei sovietice; General Lipovan Gh., prefectul judeţului Sibiu: Dr. Sever Pop, primarul Municipiului Sibiu; Inspector General administrativ Colfescu; Insp. Gen. Sanitar Dr. Gh. Preda, vicepeşedintele «Astrei»; Profesorii universitari Dr. Iuliu Haţeganu, Vl. Ghidionescu, Al. Procopovici, E. Sperantia, Valeriu Bologa, I. Crăciun; Dr. Victor Iancu, directorul ziarului «România Nouă», dna Sofia Şt. Meteş, preşedintă şi dna Prof. Minodora Delca, secretara, din partea Societăţii ort. naţ. a femeilor române, membrii Consiliilor arhiepiscopesc şi mitropolitan în frunte cu I. P. C. Arhimandrit-Vicar Teodor Scorobeţ, şi profesorii Academiei teologice «Andreiane» în frunte cu rectorul P. C. Prot. Stavr. Dr. D. Stăniloae, şi m. a.

Au făcut urări Inaltului Ierarh dnii: General Stavrescu Gh., Colonel Al. Biciuri; I. P. C. Ahim.-Vicar Teodor Scorobeţ, General Lipovan Gh., Dr. Sever Pop şi Dna Sofia Şt. Meteş.

Li-a răspuns tuturor I. P. Sf. Sa, prin cuvântarea pe care o dăm în fruntea numărului acestuia.

Răspândiţi cu drag

Telegraful Român

Organul lui Şaguna din 1853

cându-se o demarcaţie între cele două puteri: putnrea politică şi puterea religioasă, deosebindu-se divinul de uman, eternul de temporal, spiritualul de material, universul de individual, fără să existe între ele antagonisme.

Concepţia creştină afirmă originea divină atât a Bisericii, cât şi a autorităţii Statului. Ele pot şi trebue să coexiste, să colaboreze, îndreptându-şi activitatea asupra aceluiaş obiectiv: *omul, sub dublul lui aspect de existenţă, ca cetăţean al Statului şi credincios al Bisericii.*[2]

Creştinismul aduce şi aici forma cea mai bună: aceea a conlucrării celor două puteri, prin expresia: „Daţi cele ce sunt ale Cezarului, Cezarului, şi cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu", căci toate stăpânirile vin dela El.

Statul având origine dumnezeiască autoritatea lui nu poate rămânea indiferentă faţă de această forţă spirituală. Biserica are o misiune moralizatoare, pacifică şi de înfăptuire a unei justiţii reale, care poate depăşi vederile Statului. Statul, el însuşi reprezentând un popor creştin, recunoaşte autoritatea spirituală a Bisericii, datorându-i astfel respect şi iubire.

Prin urmare, în scurta noastră viaţă de aici de pe pământ, creştinismul aduce soluţionarea tuturor problemelor sociale, pentru împăcarea neajunsurilor între oameni.

Desigur, idealul de viaţă creştină socială nu s'a realizat pe deplin până acum. Acest ideal superior nici n'a putut fi depăşit de vreun sistem trecător, şi ca atare *transformarea spirituală a omului este şi azi o necesitate, egalitatea şi fraternitatea tuturor prezentându-se ca un deziderat.*

Problemele sociale şi azi îşi caută, în viitoarea organizare a lumii, o grabnică deslegare, deoarece toate resorturile omenirii se găsesc într'un desechilibru. Peste tot domneşte o atmosferă neprielnică desvoltării armonice a indivizilor, într'un Stat creştin, în care iubirea, dreptatea şi mila evanghelică să se găsească pe primul plan al preocupărilor.

Vremurile care se deschid, sunt menite să pornească la îndreptarea vieţii sociale, lucru care este posibil numai în cazul că oamenii se vor hrăni din duhul creştin.

Reînvierea creştinismului în sufletul oamenilor aduce cu sine şi soluţionarea durerilor sociale. Dar omenirea trebue să caute cu aceeaşi sete, ca şi acum două mii de ani, apa cea vie a vieţii, isvorîtă din învăţătura Mântuitorului Hristos. Numai aşa se va întrona în sânul popoarelor mai multă dreptate şi frăţietate.

La poporul român, ideea de dreptate socială s'a cimentat prin trăirea în duhul evangheliei. Fie că românii îşi apără moşia, fie că luptă contra nedreptăţilor aduse de streini şi asupritori, fie că se ridică împotriva eteriei greceşti, fie că urmăresc o mai dreaptă repartiţie a bunurilor materiale, prin desfiinţarea marilor latifundii, totdeauna au avut în frunte pe preoţi, Evanghelia fiind la baza acestor lupte şi năzuinţe.

Numai sacrificiile şi suferinţele răbdate cu statornicie şi nădejde creştinească, ne-au putut duce la eliberarea Ardealului românesc, pentru care acum câteva decenii, *Marele Ierarh al Bisericii poporului, providenţialul Andreiu Şaguna, şi-a transformat cârja arhierească în sceptru voievodal.*

Figura lui măreaţă începe azi să se contureze în aureola bucuriei unanime, fiindcă o veche nedreptate socială a fost înlăturată, restabilindu-se justiţia creştină şi românească. Acum sufletele româneşti, eliberate de sub domnia urei şi prigonirilor, se pot bucura, sub cupola cea mare a neamului şi a Bisericii, de libertatea pentru care a luptat Andreiu Şaguna.

Acest spirit, al dreptăţii şi al libertăţii creştine, s'a întronat în mijlocul poporului român pentru totdeauna, căci „Dacă Dumnezeu este cu noi, cine va fi împotriva noastră?"

[2] Idem, pag. 227—228.

[1] Idem, pag. 230.

„Creştinismul şi Democraţia“

In presa de sărbători ne-a atras atenţia în deosebi articolul „Creştinismul şi Democraţia", al d-lui prof. univ. Vladimir Ghidionescu, publicat în ziarul sibian „România Nouă".

Creştinismul şi democraţia — spune dl prof. Vladimir Ghidionescu, — nu sunt două cuvinte contradictorii, cum s'ar părea, ci ele reprezintă două curente de idei şi realizări practice în strânsă legătură unul cu altul, Căci „dacă democraţia modernă a putut să apară ca o mişcare izvorîtă din împrejurările economice, sociale, politice şi culturale ale lumii moderne, chiar dintr'o filosofie socială materialistă şi atee (Karl Marx), acest democratism este însă tributar, fără să-şi dea seama, izvorului iniţial ce l-a adăpat şi care vine din îndepărtatul creştinism".

Astfel, la temelia democraţiei moderne stă principiul creştin al afirmării personalităţii omului, ca om, contrar concepţiei antice care subordona până la anihilare această personalitate. De asemenea, democraţia modernă are la temelia sa ideea creştină a fraternităţii tuturor oamenilor, ca fii ai aceluiaşi Părinte, şi ideea unei împărăţii a lui Dumnezeu pe pământ.

Ideile acestea şi altele asemenea lor, cu care Iisus a apărut în lume ca o „erupţie vulcanică", au generat nenumărate reforme politice şi sociale, care fac ca democraţia să formeze nu numai „originalitatea" creştinismului, ci chiar şi „rostul existenţei sale până în ziua de azi".

Crizele şi convulsiunile care zguduie temeliile culturii moderne, îşi au explicaţie, pe de o parte în înstrăinarea Bisericii de rolul său social într'o vreme, iar pe de altă parte în satisfacerea nevoilor materiale şi sociale ale oamenilor prin creaţii independente de creştinism şi Biserică.

Din partea Bisericii s'a produs însă reacţiunea, însuşi socialismul modern purtând pecetea legăturii sale cu creştinismul, prin iniţiatorii săi Lamennais, Saint-Simon şi Prudhon, de asemenea, în toate confesiunile creştine se observă o puternică mişcare de creştinism social, în Franţa cu pastorul Oberlin, în Elveţia cu Charles Secrétan, în Anglia cu Dennison şi Kingsley, în Germania cu Neumann, Wichern şi Todt, în America încă mai de mult cu Channing. Am putea adăuga şi noi iniţiativa pastorului francez Tomy Fallot, socotit îndeobşte ca apostolul creştinismului social francez. Deasemenea, congrese e Mişcării Ecumenice, începând cu marea conferinţă dela Stockholm (1925), închinată apropierii între confesiunile creştine pe temeiul Vieţii şi Acţiunii sociale (Life and Work), şi numeroase alte iniţiative de apropiere a Bisericii de nevoile sociale ale vremurilor noastre,

Ar fi de dorit însă ca şi democraţia modernă să-şi amintească de originile sale creştine şi să se apropie cu înţelegere şi iubire de Biserica lui Hristos. Timpurile noastre — îşi încheie dl prof. Vladimir Ghidionescu articolul amintit mai sus — mai mult ca oricare altele, fac necesară legătura între democraţia modernă şi creştinismul depus în Evanghelie, ca învăţătură a Aceluia a cărui zi de naştere o prăznuieşte lumea de două mii de ani, fără ca învăţătura lui să-şi fi plinit pe deantregul rostul ei. In mijlocul valvârtejului de foc şi de sânge care a cuprins lupta urii contra iubirii, echilibrul pe terenul luptelor economice şi sociale ale lumii moderne nu poate fi stabilit decât prin socializarea creştinismului şi prin creştinizarea democraţiei". *E.*

Un nou confrate. La 15 Decemvrie 1944 a apărut în Bucureşti un nou ziar de orientare politică *„Drapelul"*, ca oficios al partidului condus de dl Gh. Tătărescu, fost prim ministru. Cu reorganizarea acestui partid naţional liberal, în judeţul *Sibiu*, a fost încredinţat dl Ioan N. Ciolan, fost deputat, ajutat de dl N. Regman, fost prefect.

Daţi-Vă obolul pentru cei încercaţi de soartă!

VITRINA CĂRŢII

Mai des cu rugăciunile!

Biblioteca „Popasuri Duhovniceşti", imprimate în Tipografia Arhidiecezană dela Sibiu, a dat nu demult la lumină lucrarea: *Despre Rugăciune*, de Preot *Gheorghe Şoima*, profesor la Academia teologică „Andreiană", pg. 64, Preţul: 100 Lei.

Cărticica părintelui Gheorghe Şoima, pomenită mai sus, conţine analiza scurtă şi inteligentă a unui preot şi profesor asupra manifestării de evlavie creştină ce se cheamă *rugăciune*.

Autorul începe analiza aceasta arătând întâi raportul strâns între rugăciune şi sufletul creştin, — ca să treacă apoi la felul *cum* ne rugăm de *oameni*, şi *cum* ne rugăm lui Dumnezeu; ce să-i cerem, prin rugăciune în legătură cu milostenia şi cu postul. De altă parte, se stăruieşte, asupra însemnatului rol, ce-l prezintă în viaţa creştinului, *cântarea religioasă*, ca mijloc ales de împărtăşirea sentimentelor, pentru care graiul singur este neputincios. Cântarea religioasă este *„graiul inimii omeneşti"*, grai ce răscoleşte străfundul sufletelor.

„Cântarea obştească trece ca un fior prin toate sufletele adunărilor duhovniceşti ale credincioşilor, le încălzeşte, le uneşte, şi fiecăruia îi dă putere înmulţită".

Bunul creştin ştie să rostească rugăciuni atât la necazuri şi suferinţe, cât şi în clipele de bucurii, prilejuite de-o faptă norocoasă sau izbândă; el nu dă uitării recunoştinţa, cum de obicei făptuesc cei slabi de minte şi uşuratici de inimă.

Pe lângă acestea, acelaş creştin dă cinstirea cuvenită şi Maicii Domnului şi Sfinţilor din ceriuri, pentru cari, în cărţile de rugăciuni, se găsesc frumoase şi grăitoare cuvinte.

Cartea de rugăciuni, în casa credinciosului, devine scumpă comoară, unde în diferitele împrejurări ale vieţii, străjueşte totdeauna cuvântul bun, de care are trebuinţă. E vorba, firesc, să ştim *cum* să-l citim.

Cartea părintelui profesor Şoima ne învaţă şi ne ajută şi din acest punct de vedere. *e. h.*

State mari şi state mici

Ziarul din capitală, al direcţiunii politice de front a armatei roşii, *„Graiul Nou"*, în Nrul său din 25 Dec. a tr., publică sub titlul de mai sus, un prim-articol, din care împărtăşim, pentru cetitorii noştri doritori să cunoască principiile ce se pun la temelia statului sovietic, părţile de căpetenie în următoarele:

Ţările mari — scrie Graiul Nou — au avut totdeauna rol conducător în viaţa publică internaţională. E consecinţa firească a mărimii teritoriului, a numărului locuitorilor, a puterii lor economice şi militare, a influinţii lor spirituale; — dar aceasta nu înseamnă deloc că ţările mici sânt complet lipsite de putinţa de a dispune de soarta lor, că ele sânt neapărat sortite a fi supuse şi îngenunchiate.

Cât priveşte statele mari, nu faptul că un stat e mare, e determinant în atitudinea lui faţă de statele mici, ci faptul dacă în el domneşte un regim de libertate şi democraţie, dacă el se conduce în politica sa de respectul drepturilor altor popoare, sau de tendinţe agresive de cotropire.

Statul sovietic — continuă acelaş ziar — a dovedit prin fapte că este prietenul cel mai dezinteresat al popoarelor mici, apărătorul lor cel mai consecvent, adversarul cel mai hotărât şi neîmpăcat al stîrbirii drepturilor statelor mici.

Un popor — sfârşeşte articolul, — trebue să înveţe din greşelile lui; celce au predicat şi predică „fatalismul" abdicării statelor mici dela o politică de suveranitate naţională, sânt în 99 la o sută de cazuri complici ai fasciştilor nemţi: a-i arunca peste bord şi a da statului un regim democratic şi pace, este pentru popoarele mici o chestiune de viaţă şi moarte.

INFORMAŢIUNI

Mulţămire. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, mulţămeşte şi pe această cale celor ce i-au trimis felicitări şi i-au făcut urări de sf. Sărbători ale Naşterii Domnului şi de Anul Nou — şi, împărtăşind tuturor arhiereşti binecuvântări, le face bune urări de prosperitate pentru noul an 1945.

Acordare de credite. Dl Ion I. Lapedatu, guvernatorul Băncii Naţionale, a vizitat de curând pe dl ministru de finanţe Mihail Romniceanu, discutând cu dsa problema acordării de credite băncilor din Ardealul de Nord, în vederea începerii activităţii la aceste institute bancare, prigonite cu sălbatică ură de „milenarii" foşti stăpânitori.

Execuţii. Ministrul german de justiţie, Thirak, a publicat într'un ziar nemţesc, date oficiale referitoare la numărul execuţiilor în Germania. După aceste modeste socoteli, în Germania anului 1941 au fost executate 2921 persoane, iar în 1943 numărul celor executaţi se urcă la 5360. Acuzarea era: trădarea de stat, sabotarea legilor de război etc.

Armistiţiu. La Dobriţin a luat naştere un guvern provizoriu unguresc, sub preşedinţia unui general, Dalnoky Miklos Béla, cu scop de a se lupta împotriva nemţilor şi a regimului fascist din Ungaria. O delegaţie dela Dobriţin a plecat spre Moscova pentru încheerea armistiţiului. — Presa engleză, comentând formarea noului guvern maghiar, observă că distrugerea Ungariei, ca putere duşmană organizată, nu se mai poate înconjura. Formarea acestui guvern ar însemna primul pas al Ungariei pe calea pocăirii, pentru greşala ce a comis faţă de aliaţi, — pas creat pe modelul român sau bulgar. In programul noului guvern dela Dobriţin se cuprinde şi reforma agrară în Ungaria.

Regent al Greciei. Din Atena se anunţă că Regele George al elenilor, de prezent în Londra, a numit pe arhiepiscopul şi mitropolitul Atenei, *Damaskinos*, regent al Greciei, considerat ca omul cel mai util al elenilor de astăzi.

Earnă la Madrid. Pentru prima dată, de aproape o sută de ani, s'a produs „evenimentul", ca oraşul Madrid să fie acoperit de zăpadă la Crăciun. Temperatura a scăzut la un grad sub zero.

Spre cumpărare. *Biblioteca Universităţii din Cluj-Sibiu, caută spre cumpărare reviste şi ziare românesti vechi, apărute în Ardeal (în anii 1830—1922). Se cumpără atât volume complete, cât şi numere răslete, — precum şi cărţi apărute înainte de anul 1923. Ofertele se vor înainta:* Bibliotecii Universităţii, *la Sibiu.*

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Ianuarie 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 5 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Duminecl şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

4. *Sâmbătă, la 6 Ianuarie 1945, Botezul Domnului*, servesc: I P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. stavr. Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu, prof. Dr. Nicolae Terchilă, Dr. Nicolae Neaga, Dumitru Călugăr şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov, cons. Alexandru Popa, Anatolie Scurtu şi Simion Macarie.

După Sf. Liturghie, *la ora 10½* toată lumea merge în procesiune dela sfânta biserică Catedrală în Piaţa Regele Ferdinand, unde *la ora 11 I. P. S. Mitropolit Nicolae*, înconjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi, *va săvârşi sfinţirea apei Botezului.*

5. *Duminecă la 7 Ianuarie 1945, Sf. Ioan Botezătorul* servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Ieronim Grovu şi prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie, *Predică: I. P. C. Arhim. T. Scorobeţ.* La Oastea Domnului predică: *preotul Ioan Albu*, dela parohia Sibiu-Iosefin.

6. *Duminecă la 14 Ianuarie 1945*, servesc: Cons. stavr. Dr. Andrei Gâlea, Aurel Nanu şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Nicolae Mladin. *Predică: cons. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului predică: *preotul Nicolae Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

7. *Duminecă în 21 Ianuarie 1945*, servesc prot. Mih. Neagu, prof. Nicolae Terchilă şi Dr. Nicolae Neaga; diaconii: cons. Alex. Popa şi Anatolie Scurtu *Predică: duhov. Nicodim Belea.* La Oastea Domnului predică: *preotul Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Treisteiari.

8. *Duminecă, în 28 Ianuarie 1945*, servesc: Rectorul Dr. Dumitru Stăniloae, prot. Mihail Neagu şi profesorul Gheorghe Şoima; diaconii: Anatolie Scurtu şi Nicolae Mladin, *Predică prof. Nicolae Mladin.* La Oastea Domnului predică: *duhovnicul Nicodim Belea.*

9. *Marţi, la 30 Ianuarie 1945, sfinţii Trei Ierarhi: Vasile, Grigorie şi Ioan* servesc: prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea, Ioan Munteanu, prof. Dumitru Călugăr şi Gheorghe Şoima; diaconii: Dr. Grigorie T. Marcu şi Simion Macarie. *Predică: prof. Grigorie T. Marcu.* La Oastea Domnului predică: *preotul Ioan Munteanu.*

Un Robinson modern

După ce a domnit patru săptămâni ca un rege într'o mică insulă stâncoasă din Dodecanez, un tânăr soldat englez este acum în drum spre casă. El lasă în urma lui un colţ de lume care nu-l va uita multă vreme.

George Roberts, din Aberdeen, era în timp de pace voiajor comercial. Când a intrat în armată, n'avea nici cunoştinţele şi nici experienţa necesară oricui se dedică problemelor administrative. Sub uniforma khaki, Roberts a devenit însă un om de acţiune în toată puterea cuvântului şi a câştigat rangul destul de invidiat de sergent major al companiei sale.

In această calitate a debarcat dintr'o mică barcă, la 25 Septembrie, în regatul său din marea Egee. A fost primit cu entuziasm, deoarece insula abia scăpase de germani. Dar problemele care se puneau dela început în această insuliţă, ar fi doborît pe oricine — afară de Roberts.

Instalat într'un mic birou pe cheiu capitalei insulei — un orăşel cu căsuţe gălbene cătărate pe stânci — sergentul major a început prin rezolvarea problemei alimentaţiei. Spectrul foametei plutea deasupra celor 3500 locuitori ai insulei.

Roberts a cerut alimente, le-a primit şi a luat măsuri pentru distribuirea lor corectă. A creat un organism ajutător compus din principalii şase negustori ai oraşului, aleşi de populaţie. Supuşii săi îi numeau „Comandantul". Titlul pe care şi-l dădea singur, într'un raport oficial, era acela de „administrator al treburilor publice, căpitan de port, şef al poliţiei şi bun pentru orice treabă necesară păstrării liniştei în insulă".

Momentul cel mai greu a fost atunci când o epidemie de febră tifoidă a izbucnit în insulă. Cei trei medici locali au fost mobilizaţi şi apoi cu gândul la sistemul britanic Roberts a dat extindere „ministerului sănătăţi", a procurat medicamente pentru toată lumea şi a reuşit să reziste molimei până la sosirea unui medic din marina de război britanică în mâinile căruia a fost încredinţat „ministerul sănătăţii".

Intre timp, acest soldat care reprezenta singur autoritatea militară, a redeschis şcolile, a creat o nouă poliţie şi a aprovizionat magazinele insulei cu carne, făină şi biscuiţi. La plecarea lui, insula era fericită şi locuitorii ei, care nu s'au administrat singuri niciodată, cunoşteau principiile rudimentare ale unei organizaţii de stat moderne. „Universul"

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 14 Ianuarie 1945 Nr. 3

BIBLIOTECA CENTRALĂ ARHIVA SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mit

Abonamentul:
Pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespondenţe
se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile
se adresează ADMINISTRAŢIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Optimism politic şi religios

Cu oarecare întârziere, ne facem o datorie spunând câteva cuvinte în legătură cu articolul „Viitorul Europei", publicat de d. Eduard Beneş în ziarul «New-York Times» şi reprodus de „Jurnalul de dimineaţă" din Capitală.

Cum arată însuşi titlul articolului, e vorba de o privire de ansamblu, pe care preşedintele Cehoslovaciei o aruncă asupra stărilor politice şi sociale la care trebue să ne aşteptăm de acum înainte. Cu clarviziunea unui încercat om de stat şi cu temeinică motivare istorică, sociologică şi psihologică, d. Beneş analizează stările prezente, din care se desprind, ca din nişte premize logice, liniile viitorului mai apropiat şi mai îndepărtat. Un viitor pe care d-sa îl vede în culori optimiste.

Noi, aici, nu putem prezenta şi discuta în toată amploarea lor vederile premierului cehoslovac, ci ne mărginim să desprindem câteva fraze din foarte interesantele d-sale prognosticări privitoare la viaţa religioasă a omenirii după încheierea păcii.

Dintru început trebue să exprimăm bucuria noastră că un om cu atât de largi vederi politice se arată optimist cu privire la viitorul religiei şi Bisericii. Dl Beneş prevede că «în toată Europa va fi o hotărîtă alunecare spre stânga». Dar, de unde ne-am aştepta să tragă de aici încheierea că viaţa religioasă va avea de suferit, democratizarea popoarelor însemnând desrădăcinarea religiozităţii, d-sa declară dimpotrivă, că «foarte curând după conferinţa păcii, viaţa religioasă a Europei va fi mai adâncă şi mai sinceră decât aceea din trecut şi că unul din roadele imediate va fi o toleranţă şi o înţelegere mult mai mare în materie religioasă».

Mărturia aceasta, foarte preţioasă, e bine să o accentuăm în deosebi faţă de unii condeieri ai presei româneşti, care în elanul lor progresist văd o piedecă în creştinism şi Biserică. Acelora, dacă nu se mulţumesc cu argumentările noastre — scoase din evoluţia vieţii morale şi sociale a omenirii civilizate, sub dogoarea principiilor umanitare creştine — trebue să le atragem atenţia asupra religiozităţii adânci de care dau dovadă popoarele anglo-saxone, popoare nu numai foarte civilizate, dar şi foarte democrate. Şi trebue să le mai amintim faptul că religiozitatea n'a dat niciodată înapoi când a fost oprimată, ci dimpotrivă, ca dinamita, care face o explozie cu atât mai teribilă cu cât întâmpină o rezistenţă mai mare, religiozitatea s'a întărit prin martirii ei şi a renăscut cu forţe noui atunci când adversarii ei o credeau nimicită. Şi aceasta pentrucă religiozitatea este strâns legată de fiinţa omului şi omul nu se vrea mutilat tocmai în laturea cea mai adâncă a fiinţei sale.

In ultimele câteva decenii, Biserica a fost solicitată sau forţată la atitudini ce ţin de vremelnicia lucrurilor pământeşti, deşi ea este, prin menirea ei, păstrătoarea şi propagatoarea adevărurilor şi valorilor veşnice. Furtuna, când se deslănţue, nu alege ce rupe în cale.

Dar, după furtună vine calmul şi atunci se face lumină. După vremurile de încordare pe care le trăieşte omenirea de atâţia ani de zile, va veni odată liniştirea mult dorită. Poate nu atât de curând. Dl Eduard Beneş prevede că frământările vor dura mai ales în unele ţări încă multă vreme după încheierea păcii, dar un lucru este sigur, după părerea d-sale şi a noastră: «Va fi o mai mare libertate pentru religie şi Biserică». Biserica adică îşi va intra în matca sa, va fi lăsată să-şi propoveduiască adevărurile mântuitoare şi să călăuzească paşii credincioşilor săi pe calea arătată de Iisus Hristos. Faptul că însăşi Sovietele au recunoscut Biserica Ortodoxă, este într'adevăr «un eveniment de profundă semnificaţie», cum se exprimă dl Eduard Beneş. Şi dacă, după d-sa, «aceasta înseamnă că nu există o contrazicere fundamentală între comunism şi creştinism», apoi, fără să intrăm aici în discutarea acestei vaste probleme, trebue să recunoască oricine că atât creştinismul cât şi comunismul urmăresc, în ordinea pământească a lucrurilor, aceleaşi scopuri umanitare: dreptatea şi fericirea tuturor şi a fiecăruia după meritele sale. Dacă temeiurile metafizice şi metodele de realizare diferă de-o parte şi de alta, cel puţin scopul comun le apropie şi îngădue nădejdea ca în viitor să nu se mai întâmple ciocniri violente între Biserică şi diferitele state, ciocniri din care au suferit şi Biserica şi statele respective. «Nu prevăd, zice dl Eduard Beneş, nici una din acele ciocniri între Biseircă şi stat, care au făcut mult spre a destrăma tânăra forţă a celei de a treia republici franceze».

Intr'adevăr cine cunoaşte istoria Franţei moderne, în sânul căreia s'au experimentat toate ideologiile politice şi sociale ale vremurilor mai noui, ştie cât sbucium, câte lupte — şi cu ce grave consecinţe — a trebuit să îndure poporul francez din pricina luptei între Biserică şi stat, între veleităţile politice ale romano-catolicismului şi veleităţile ateiste ale statului francez.

La noi, din mila lui Dumnezeu, Biserica nu s'a înstrăinat de popor şi de nevoile lui, n'a făcut politică pe cont propriu şi de aceea n'a venit niciodată în conflict cu statul, chiar atunci când statul a luat înfăţişare occidentală şi s'a inspirat din ideologia unor ţări în conflict cu Biserica. De aceea prevederile dlui Eduard Beneş cu privire la raporturile armonioase dintre Biserică şi stat în viitoarea orânduire a lumiii sunt pentru ţara noastră mai îndreptăţite ca pentru oricare alta.

«Cei care privesc mult înainte, spune preşedintele Cehoslovaciei, n'au nevoie să fie pesimişti». Şi noi, la rândul nostru, mărturisim că nu avem de ce să fim pesimişti, cât timp ştim că suntem în slujba adevărului, a dreptăţii şi a iubirii de oameni.

EM. V.

Ridică, frate, crucea sus!

A mai repeta că vremurile sunt grele, dar a rămâne într'o stare de espectativă într'o vremea mai bună fără a contribui cu nimic, nu face cinste nici unui bun român, cu atât mai puţin unui preot. Că neamul românesc pătimeşte astăzi, nu trebue să ne mire pe noi carei cunoaştem doar cât a pătimit şi în trecut pentru păstrarea fiinţei sale şi a credinţei strămoşeşti. Aşa s'au câştigat marile biruinţi din trecut, cu care ne mândrim noi astăzi, cu sânge şi cu suferinţe. Poporul însuşi a sesizat acest adevăr în frumoasa legendă a mânăstirii Argeşului, că la temelia înfăptuirilor trainice trebue să jertfeşti, dacă nu pe tine, pe ceea ce ai mai drag, Viitorul va reduce şi războiul acesta la o dată şi câteva nume, iar întregul lui cortegiu de jertfe şi de suferinţe se vor topi în dosul unei biruinţe sau înfrângeri. Noi credem însă că în întristarea de azi se întrezăreşte bucuria de mâine. Şi mare va fi mulţumirea noastră a preoţilor, dacă ni se va recunoaşte, fără a o cere, că am suflat şi noi în cenuşa tristeţii şi amărăciunii de astăzi, pentru a răscoli cărbunii ce-au mai rămas şi a aprinde flacăra bucuriei de mâine.

Dacă vremurile sunt grele, noi preoţii ştim că este Cineva, care le ţine cumpăna în mână, că viermele nu se poate ridica până la astre şi că oricât ar ridica cineva piatra spre cer, ea tot la pământ cade, poate chiar în capul lui. Nimeni şi nimic nu ne va despărţi pe noi de cerul nădejdii noastre. Insuşi Mântuitorul a spus: «Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă» (Matei 10, 28). Dacă trupul nostru şi al ţării sângerează, sufletul nu ni-l poate robi şi lua nimeni.

Sufletul acesta al Neamului avem noi preoţii a-l păzi şi a-l ţinea curat. Avem datoria a înălţa conştiinţa noastră românească şi creştinească, printre norii bombelor şi păsărilor de oţel aducătoare de moarte, la Dumnezeul milelor, care nu ne va părăsi nici de data aceasta. Nu cu mulţimea oştilor şi alt ajutor omenesc au biuit strămoşii, ci prin marea lor credinţă şi prin cauza lor dreaptă pentru care luptau.

Un om, ca şi un neam, nu trăieşte numai prin lauda trecutului, ci prin lupta lui prezentă, spre a fi la înălţimea trecutului, dacă nu a-l depăşi. La fel noi ne mândrim cu ce-a a făcut preoţimea în trecut, dar linişte să nu avem, dacă nu sântem şi noi pe aceeaşi linie de vrednicie. Nu dela un preot a pornit acel vers, care a cuprins pentru veacuri ce a fost odinioară «preoţi cu crucea'n frunte, căci oastea e creştină», ci e un omagiu de recunoştinţă venit dinafară. Deci, de «există pe undeva vreun preot, care să fi lăsat crucea jos, este momentul să-i spunem: scutură-ţi fruntea de gânduri apăsătoare, frate, şi ridică crucea sus. Imperativele chemării noastre vin din altă lume, spre care să ridicăm nu numai fruntea noastră, ci fruntea neamului întreg, ca să binemeritâm şi noi dela el. Este vremea unică de a aduce biruinţe prin credinţă şi prin Biserică, de care să legăm atâtea suflete desorientate, legate până acum prea mult de lumea aceasta şi de fiii oamenilor.

Noi ştim răspunderea chemării noastre şi am primit poruncile vremii dela mai marii noştri. Trăind în mijlocul poporului, cunoaştem îndatoririle actuale ale preotului. Pe lângă unele generale, sânt altele care variază după împrejurări şi după loc, neputând fi prevăzute de cineva. Ajungă-i preotului numai dragostea de Hristos şi de neam, ca să le înfăptuiască şi să le dea viaţă la toate, ca în fruntea tuturor să strălucească Crucea lui Hristos şi în toate să se simtă prezenţa Bisericii, prin noi nevrednicii.

Oricine s'a bucurat, când a citit pe listele de subscripţii pentru ajutorarea sinistraţilor din Bucureşti multe nume de preoţi, în timp ce alte categorii cu beneficii şi pretenţii mai mari nu s'au văzut deloc. In orice caz exemplul lor i-a cinstit şi pe ei, şi pe noi toţi. Purtăm un dar special şi o haină aparte care ne deosebeşte de restul lumii. Să luăm seama dar, că ceea ce face un preot în vreun loc, un lucru vrednic sau nevrednic, cinsteşte sau necinsteşte, înalţă sau coboară, în acelaşi timp, pe toţi câţi poartă această haină neagră. Acum, mai mult ca oricând, să cinstim această haină preoţească.

Noi preoţii avem un prestigiu, pe care alţii nu-l au şi cu care noi putem să înfăptuim multe. Poporul ne cinsteşte cu numele «părinte», şi ce nu face un părinte pentru copiii lui? Să meritâm mai mult decât oricând acest nume, făcându-ne, după vorba apostolului, tuturor toate, îndeplinind pe unele şi nelăsând pe celelalte. Preotul trebue să stea nu numai la locul de cinste, ci în frunte la toate, cu umărul la toate, cu vorba, cu fapta, cu toată dragostea chemării lui. Să citim din nou cap. 23 al Evangheliei după Matei şi să ne păzim ca nici o iotă din acele cuvinte grele ale Mântuitorului să nu ni se potrivească nouă. Să nu ne arate cineva cu degetul întru neîmplinirea datoriilor către Biserică şi Neam. După trecerea şi acestei încercări grele, preoţimea întreagă să poată sta cu fruntea sus, împăcată cu mai mult decât împlinirea îndato-

Cuvinte arhiereşti

— Din pastoralele dela Crăciunul anului 1944 —

Primim astăzi Cartea pastorală a P. S. Sale Episcopului **Nicolae** *al Oradiei. Reţinem dintr'însa următoarele:*

„Solia plină de bucurie şi de mângăiere a praznicului naşterii celei după trup a Domnului — cântată atât de frumos de îngerii din Vifleem — este pacea, împăcarea noastră cu Dumnezeu, şi, ca o urmare şi încununare a acestei împăcări, chemarea noastră la treapta înaltă şi la starea nepreţuită de fii ai lui Dumnezeu.

Am cercetat vreodată cu folositoare răbdare, pe ce cale şi prin cine putem ajunge la starea de fii ai lui Dumnezeu?

Dacă n'am făcut toţi acest lucru până acum, să-l facem astăzi împreună, pentru luminarea, mângăierea şi săturarea sufletelor noastre cu cele cereşti. Căci de aceste întrebări şi de răspunsul dat lor atârnă însăşi viaţa şi fericirea noastră de pe pământ şi din cer.

Astăzi toţi oamenii sânt chemaţi şi toţi pot să ajungă la vrednicia de fii iubiţi ai lui Dumnezeu, cu o singură condiţie: Să creadă din tot sufletul, din tot cugetul şi din toată inima lor în Domnul nostru Iisus Hristos şi să-L primească de bunăvoie şi cu bucurie drept Stăpân şi Mântuitor al lor.

Noi suntem fii ai lui Dumnezeu după har şi în dar, adecă prin ajutorul, prin bunătatea şi iubirea lui Dumnezeu, iar Domnul Hristos este Fiu al lui Dumnezeu după fire, Fiu în înţelesul cel mai adevarat şi mai cuprinzător al acestui cuvânt. Noi suntem fii ai lui Dumnezeu născuţi în timp, Domnul Hristos este Fiu al lui Dumnezeu mai presus de orice timp.

Vrednicia de fii ai lui Dumnezeu nu o putem dobândi decât trecând — cu ajutorul harului dumnezeesc — printr'o adâncă şi atotcuprinzătoare schimbare a sufletului nostru. Mai de aproape această schimbare însemnează lepădarea şi zdrobire necruţătoare a păcatului din noi şi a tuturor lucrurilor prin care am stat în slujba păcatului, apoi, apropiere din ce în ce mai mare şi legătură din ce în ce mai strânsă cu Dumnezeu pe calea iubirii, gândire statornică la cele duhovniceşti, dor nepotolit după desăvârşire, căutare neîntreruptă după căi ce duc la ea, urmare tainică a vieţii Domnului nostru Iisus Hristos, făcută cu scopul de-a ajunge la o asemănare cât mai mare cu aceasta, în sfârşit iubire şi păzire cu orice preţ şi cu orice jertfă a poruncilor lui Dumnezeu, care sânt pânea cea de toate zilele a unui suflet mântuit.

Omul, ajuns la starea şi vrednicia de fiu al lui Dumnezeu, nu mai are în el duhul robiei faţă de păcat şi al temerii, ci duhul libertăţii şi al nevinovăţiei, al încrederii şi al îndrăzneli fieşti, duh în puterea căruia el îi zice lui Dumnezeu, din toată inima, cu toată încrederea şi iubirea: Avva, adecă: Părinte.

„Noi, cari am rostit mereu, în rugăciunile noastre, cererea stăruitoare pentru alinarea suferinţelor şi eliberarea din robie a fraţilor noştri, trebue să ne bucurăm astăzi din tot sufletul, că şi pentru ei începe să răsară, din nou şi definitiv, soarele libertăţii creştine şi naţionale.

O viaţă nouă va fremăta iarăşi prin Maramureşul voevodal, Valea Someşului şi a Crişului Repede, ca şi pe celelalte meleaguri străbune. Multe altare amuţite vor răsuna de cântările de preamărire şi de mulţămită, ce se vor ridica, deodată cu fumul jertfei de tămâie, spre tronul Celui Prea Inalt. In şcoli până acum încuiate vor putea alerga iarăşi miile de copii ca să-şi lumineze sufletul — prin graiul străbun — cu lumina cunoştinţei lui Dumnezeu şi a înţelepciunii omeneşti. In lungul şi latul pământului eliberat vorba românească va fi de acum deapururi slobodă. Cântecul şi hora străveche vor înveseli de isnoavă pe cei tineri şi vor mângâia pe cei în vârstă. Ochii bătrânilor, ai mamelor şi ai copiilor nu vor mai vărsa lacrimi de durere şi desnădejde, ci de negrăită bucurie.

Tot ce am pierdut, dacă vom fi vrednici, vom putea câştiga din nou. Case se vor mai zidi, ogoarele muncite cu hărnicie vor mai rodi, toate celelalte se vor mai găsi... Alte lucruri mai de preţ să nu pierdem noi, ca de pildă: credinţa în Dumnezeu, dragostea faţă de Biserica cea sfântă, iubirea fierbinte de Neam şi de Ţară şi cinstirea de Rege, care sânt tot atâţia stâlpi, pe care răzimăm viaţa noastră de pe pământ şi cea din cer.

Fiţi mari la suflet în aceste ceasuri mari ale istoriei!

Fiţi cu încredere nezdruncinată în viitorul neamului!

Fiţi cu acultare faţă de cei ce Vă vorbesc cu cumpăt şi cu înţelepciune!

Certuri, împărecheri, zavistii şi nici un fel de păcat între voi să nu fie. Nimeni să nu samene vrajbă şi vânt, ca să nu culeagă furtună.

Fiţi toţi un suflet, un gând, o simţire sfântă, românească!

Aspecte din Sibiu

— Viaţa religioasă —

Cel mai biruitor aspect sibian este fără îndoială cel religios. Doar aici tronează falnic marea catedrală a ortodoxiei ardelene cu o „sofianică" cupolă, cinstită cu mare slavă. Aici este reşedinţa ortodoxismului naţional, înălţat magnific pe treptele spiritualităţii, de către marele cărturar mitropolit Dr. *Nicolae Bălan*, care radiază în unde cuceritoare puterea de renaştere a credinţei străbune şi a marilor aspiraţii naţionale. Inconjurat de sfetnici ascultători şi harnici, pe care şi i a crescut el pe la diferitele aşezăminte universitare din ţară şi străinătate, stăpâneşte în mod binefăcător întreaga noastră viaţă religioasă, creând elanuri nestăpânite întru rodnicia sentimentului ortodox naţional.

„Revista Teologică" este instrumentul de îndrumare şi propagare a ideilor aureolate de credinţa strămoşească şi tot prin ea se face întărirea aşezămintelor-culturale-naţionale. Harnicii lui colaboratori, sub puterea sugestiunilor arhiereşti, ştiu să desprindă din studii neobosite, săvârşite cu râvnă în biblioteca lor, lumina cea sănătoasă, cu care să împărtăşească sufletul neamului. „Telegraful Român" întemeiat de marele arhiereu Şaguna, este arma de apărare a ortodoxiei noastre împotriva rătăcirilor ispititoare şi împotriva atacurilor provenite din strana stângă.

„Lumina Satelor" este gazeta religioasă închinată hranei sufleteşti a enoriaşilor din cuprinsul hotarelor străbune, aşezaţi prin văi şi munte, pe coaste şi creste de dealuri şi în şesurile largi şi primitoare ale apelor româneşti. Prin acest organ cu funcţiuni atât de binefăcătoare se pipăe cu meşteşug doftoricesc toate ranele sufleteşti ale neamului şi se hrănesc nădăjduirile de biruinţă în veac. Lozinca ce străluceşte pe steagul acestei aşezări, este: „In tine e mântuirea ta, Sioane".

Şi toţi cei ce se înşiruie sub acest steag de biruinţe sufleteşti, sunt convinşi de adevărul că încrederea conştientă în sine e scăparea noastră morală şi naţională.

Academia Teologică condusă cu înţelepciune bibl ică şi cu dinanism „Paulian" de către părintele Stăniloae pregăteşte cu grijă, dragoste şi temere duhovnicească pe sacerdoţii de mâine, cari vor săvârşi la altarul Domnului Taina cea cutremurătoare a împărtăşaniei.

Da, afirmăm cu toată hotărârea, că inima vieţii noastre ortodoxe pulsează în Sibiu, că aici se lămuresc probleme, se plămădesc şi se limpezesc curente şi că pulsaţiile acestei inimi sănătoase se resimt binefăcătoare în toată ţesătura vieţii noastre de neam românesc.

Z. Sandu

Eveniment cultural şi artistic

— Deschiderea stagiunii teatrale în Sibiu —

In ziua de Bobotează, la ora 3 d. a., s'a desfăşurat, în sala renoită a Teatrului municipal din Sibiu, solemnitatea deschiderii stagiunii teatrale din acest an.

Teatrul Naţional din **Iaşi**, *astăzi pribeag, biruind multe şi mari greutăţi a izbutit să împlinească o veche dorinţă a românilor sibieni de-a avea, în acest oraş, un teatru românesc permanent, unde, pe lângă o reculegere sufletească binefăcătoare pentru auditoriu, să se cultive arta dramatică în condiţii superioare.*

Inaugurarea actului sărbătoresc s'a început, conform vechiului şi bunului obicei din bătrâni, printr'o slujbă religioasă, săvârşită de păr. Arhimandrit-vicar **Teodor**, *care la sfârşit a rostit câteva cuvinte frumoase ocazionale.*

Salutul municipiului Sibiu l-a adus dl primar **Dr. Sever Pop**, *iar al Teatrului Popular, de curând întemeiat, dl* **Friedman**. *La urmă a grăit, cu toată căldura sufletului, directorul Teatrului Naţional din Iaşi, dl* **Ştefan Boţoiu**, *exprimând mulţumiri recunoscătoare tuturor sprijinitorilor cari, cu fapta şi cuvântul, au contribuit la înlăturarea dificultăţilor, împreunate cu prezenţa în Sibiul nostru de astăzi a unui teatru naţional românesc.*

La reprezentaţia de inaugurare, — s'a jucat drama lui Davila, **Vlaicu Vodă**, *— în sala arhiplină au fost prezenţi numeroşi fruntaşi sibieni, în frunte cu I. P. S. Mitropolit* **Nicolae** *şi cu înalţii reprezentanţi ai Armatei, şi alte distinse personalităţi, care au aplaudat cu entuziasm această neuitată manifestare culturală şi artistică în cetatea Sibiului.*

In atenţiunea preoţilor refugiaţi

Salarul Preoţilor refugiaţi şi utilizaţi în Arhiepiscopia noastră, pe lunile Octomvrie, Noemvrie şi Decemvre 1944; Şi ajutorul de iarnă, au fost ordonanţate de On. Ministerul Cultelor.

Ele se pot ridica dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, fie în persoană, fie printr'un delegat cu procură pe care se va aplica sigilul Oficiului parohial al parohiei locale.

Cei-ce doresc să primească banii prin poştă sau C. E. C., vor comunica printr'o carte poştală adresa exactă, la care să li se trimită banii.

Consiliul Arhiepiscopesc

ririlor sale, în cea mai grea cotitură a destinului românesc; iar poporul să nu se fi simţit singur, părăsit, neîndrumat. Să facem să se vorbească iar de «sate şi preoţi».

In numele acestei preoţii luptătoare pentru Hristos şi Neam, fără a mai schiţa un program de activitate, încă odată zicem: de cumva până acum, frate, nu ai lăsat crucea din mână, să n'o laşi tocmai acum. Ridică-o, tot mai sus. De cumva ai lăsat-o cu voie sau fără voie, ţi-a scăpat, cearcă şi o ridică din nou, ca să fii «gata totdeauna să răspunzi oricui îţi cere socoteală de nădejdea ta», şi ca să nu fii ca soldatul, care, în timp ce camarazii lui merg înainte în marş în jurul drapelului, el rămâne în urmă să-şi lege molitierele.

Numai astfel, «ce-am fost, vom mai fi şi mai mult decât atâta».

Preot GH. C. DIACONU

FOIŞOARA

Creştinismul şi progresul omenirii

Vremurile pe care le trăim, fără îndoială, pun la o foarte serioasă încercare întreg edificiul valorilor, pe baza cărora s'a structurat existenţa omenirii până în prezent. In setea sa nestăvilită spiritul uman a uzat şi a abuzat adeseori de avântul revoluţionar care animă, desigur în mod legitim, toate marile prefaceri ale istoriei. De aceea, în deosebi acum, când trăim într'un veac eminamente progresiv, se cade să înlăturăm o clipă graba şi prejudecăţile şi să privim cu ochi limpezi şi cu inima încălzită de iubire desinteresată şi de grije supremă faţă de mai binele omenirii, spre tot ceea ce trebue înlocuit, păstrat sau perfecţionat din zestrea trecutului mai mult sau mai puţin îndepărtat. Căci se înţelege dela sine că nu tot ce este moştenit, trebueşte înlocuit, tocmai pentrucă progres nu însemnează esenţial răsturnare ci perfecţionare. Ideea de progres trebue să-şi păstreze înţelesul constructivist chiar şi când suntem obligaţi să uzăm de negaţie, în aşa fel încât negaţia să răsară din nevoia de afirmare pe alt plan al fiinţei.

Totuşi, în treacăt vorbind, progresul nu se realizează cu necesitate în mod dialectic. Sau mai bine zis nu numai în sensul dialecticei obişnuite. Poate exista un progres bazat pe o evoluţie dialectică inerentă, de tip hegelian, şi un progres prin participaţie, bazat pe o mişcase contrarie, de involuţie, de întoarcere spre originar, spre puritatea modelului, Sunt aicea două direcţii contrarii care conţin acelaşi sens de progres, de perfecţiune şi care ne-ar putea angaja într'o dis uţie preliminară asupra distincţiei radicale dintre Eu şi lume, între spirit şi materie. Lăsăm însă aceasta pentru mai târziu. Deocamdată vom spune doar atât că progresul, conceput ca o tendinţă continuă de trecere dela omogen la eterogen nu este expresia integrală a ideii de progres, ci ea angajează abia laturea materială a vieţii.

In lumea existenţei fizice orice progres se realizează prin negaţie, prin antiteză. Negaţia sau antiteza sunt caracteristice pentru modul contingenţei fizice. Cu totul altfel se prezintă însă progresul privit ca o tendinţă de întoarcere dela eterogen la omogen, angajează desigur laturea existenţei spirituale a omenirii. Aci negaţia şi antiteza sunt înlocuite prin afirmare continuă şi prin relaţie comunională. Relaţionismul acesta cu sens veşnic afirmativ este caracteristic pentru modul de contingenţă al vieţii spirituale.

De fapt toate acestea sunt chestiuni elementare. Ele nu pot fi însă înţelese, dacă nu se face apel la distincţia tranşantă care trebue făcută între Eu şi lume, dacă nu considerăm Eul şi lumea ca două realităţi ontologice deosebite, guvernate de principii şi legi deosebite. A considera Eul în funcţie de realitatea fizică şi realitatea fizică în funcţie de Eu, sunt poziţii metafizice la fel de periculoase. Relaţia necesară nu trebue confundată cu cauzalitatea necesară, pentrucă atât Eul cât şi lumea chiar dacă îşi au raţiunea de a fi una în cealaltă, rezultă totuşi dintr'un isvor ontologic comun care le depăşeşte pe amândouă în egală măsură.

Am spus acesta cuvinte pentru a lămuri iniţial ce trebue să înţelegem prin progres şi cum trebue să concepem progresul omenirii, pentru a vedea în ce măsură contribue sau împiedecă creştinismul realizarea lui. După o prejudecată care încă mai persistă, Religia este un element reacţionar în cadrul vieţii sociale. Ea este totdeauna o moştenire a trecutului şi este prin excelenţă conservativă, profesând principii cu caracter de imuabilitate. La prima vedere s'ar părea că ea contrazice orice avânt de progres, întrucât ridică la rangul de dogmă principiul stării pe loc. In aparenţă creştinismul nu are ce căuta în mijlocul duhuiui progresist al acestui veac. Totuşi, dacă alungăm graba şi prejudecata, vom constata că de fapt creştinismul este în contradicţie numai cu un anumit sens al progresului, şi anume cu sensul său material. Dacă înţelegem prin progres ne-

Biserica şi Statul

Ziarul *Voinţa Transilvaniei*, în numărul său de anul nou, şi sub titlul de „Zid lângă altare", se ocupă de ideea, ivită de curând, despre separarea între stat şi biserică.

Iată cum numitul ziar, în articolul semnat de **E. Boşca-Mălin**, ia atitudine în această chestiune:

In ultimul timp a început să se vânture atât în coloanele presei cât şi, în anumite adunări publice ideea separării bisericii de stat. Contra acestui spirit s'a ridicat cu toată tăria dl **G. Pop**, *ministrul cultelor, un adânc înţelegător al rosturilor naţionale.*

Tendinţa de a se înlătura funcţia spirituală fundamentală din organismul statului, mai ales în vremea învolburărilor de acum, trebue înlăturată cu toată hotărârea, pentrucă alături de Armată şi Şcoală, religia în Stat este şi trebue să fie considerată ca manifestarea cea mai adâncă, şi ca atare ea trebue respectată, apărată şi ocrotită. Biserica este „mama neamului nostru" — cum o numea Eminescu, — ea a fost mereu prezentă în toate manifestările vijelioase deatungul veacurilor, participând cu generoase sacrificii la apărarea neamului pe întregul rotogol al gliei străbune.

Intreaga cultură românească nu se poate pricepe fără Biserică. Şcolile înfiinţate de biserică au fost multe veacuri singurele care luminau în întuneric poporul de clăcaşi, pălmaşii gliei muncite din neam în neam. Toate revoluţiile de descătuşare de sub apăsarea stăpânirilor feudale au fost pornite ori îndrumate temeinic de biserică şi prin slujitorii ei, luptători nu numai cu crucea. „Preoţi cu crucea'n frunte" nu este numai o hiperbolă poetică, ci exprimă o realitate ce nu poate fi contestată. Vlădicii ei, preoţii modeşti ai altarelor de lemn, fără multă ştiinţă de carte, au fost totdeauna în fruntea poporului de jos, ocârmuitori ai lui pe linia destinului naţional.

Înălţarea României, a poporului întreg, îndrumarea lui pe drumul integralei şi sincerei democraţii naţionale, nu se poate face fără concursul larg al bisericii şi înafara preceptelor moralei creştine.

Biserica şi Statul au mers împreună pe întregul drum al afirmării noastre ca popor. Titlul ei de glorie este acela că a servit ideea de stat şi naţiunea. De aceea despărţirea de stat a uneia dintre cele mai importante instituţii fundamentale ale României libere, o considerăm ca o încercare de sdruncinare a înseşi rosturilor adânci ale poporului nostru.

Neamul de creştini din arcul Carpaţilor nu îngădue atentate contra bisericii.

Daţi-Vă obolul pentru cei încercaţi de soartă!

„Dragă"..., „frate"...

Urmărind cu atenţie literatura noastră ziaristică precum şi convorbirile dintre oameni, cu uşurinţă, dar cu suspinuri în suflet ajungem la izbitoarea constatarea a dispariţiei, aproape totală, din vocabularul nostru, a cuvintelor atât de armonioase şi de scumpe nonă: „dragă"... şi „frate"... — In schimbul acestora însă, citim, şi auzim, adeseori, cuvinte scrise şi pronunţate din ura şi din dorinţa feroce de răzbunare, ca de pildă: trădător, tâlhar, bandit, hoţ etc.

Nu-i vorba aci de-a scoate în evidenţă numai o deficientă de vocabular, ci de a remarca sărăcirea în sufletul nostru de ceeea ce reprezintă cuvântul „dragă" sau „frate". Remarcăm o sărăcie evidentă, aproape totală, spirituală, o criză şi prevertire a spiritului nostru. Azi după ce citeşti cotidianele noastre, în majoritatea lor, sau asişti la vreo discuţie, rămâi cu deplorabila impresie că par'că, s'a umplut lumea numai de imbecili, tâlhari, trădători,, hoţi, răsvrătiţi, răsbunători, etc. Nuşti ce să mai crezi: mai suntem oameni normali, sau cine ştie ce anormalităţi, produse „standard" de-alé civilizaţiei şi culturei contemporane? Am putea spune că asistăm nu numai la un crâncen război de materiale, ci la şi mai crâncen răsboiu de manifestare reciprocă a urei, răsboiului dintre spiritele învrăjmăşite, pervertite...

Pervertire spirituală!.. iată bilanţul nostru intrinsec.

Dacă dragostea, frăţietatea, sunt piedestalele pe care se sprijină pacea, — şi numai pe acestea se poate sprijini — dacă odată cu prezenţa lor reală în sufletele noastre, s'a sălăşluit pacea, apoi, de bunăseamă că şi absenţa lor nu poate să constituie decât antipodul păcii, adică ura răsboiului şi toate celelalte urmări ale lui care tulbură spiritul, uman.

Atât de străină este lumea de azi de destinul ei, încât prin bine înţelege rău, prin adevăr înţelegem minciună, prin om înţelegem animal; şi a spune cuiva „dragă" sau „frate" înseamnă — aşa se interpretează azi — a te călca pe tine, pe demnitatea ta, a te subestima, a-ţi pierde din individualitate sau din personalitate, — în sens egoist vorbind. Iar inteligent se numeşte acela care urăşte pe altcineva şi-şi foloseşte darul acesta ca mijloc de exploatare, de subminare a semenului tău.

Şi, a spune cuiva imbecil, trădător sau oricum în sensul acesta, este totună cu a te supraestima, a-ţi da importanţă şi a te valida mulţumitor.

Am uitat câtă noblеţă, gingăşie, exprimă cuvântul „dragă" sau „frate" atunci când îl adresezi cuiva, nu de pe buze, ci din inima, fără rezerve mintate, desinteresaţi, ca o identificare a interiorului cu exteriorul; am uitat că, în felul acesta pronunţat, echivalează cu renaştere spirituală; înseamnă a se naşte o nouă fiinţă omorâtă în sufletul nostru. Am uitat că acest îngeresc cuvânt este reprezentantul, corespondentul fidel al dragostei. Am uitat, iarăşi, că acolo unde este dragoste, care „rabdă îndelung", nu poate fi neiertare; că acolo und ea predomină, fiind „plină de bunătate", nu încape răutatea; că acolo unde primează iubirea, care „nu ştie de pizmă", zavistia n'are ce căuta; că unde dragostea îşi are cu vântul care „nu se laudă", nu poate sta interesul meschin; că acolo unde dragostea are preponderenţa, este exclusă îngâmfarea şi primejdioasa hipertrofie a personalităţi; că sufletul stăpânit de iubire, care „nu se poartă cu miociuna" este dirijat de adevăr; gata de jerfă, de dăruire totală; că acolo unde domneşte ea, fundcă „nu se aprinde de mânie" şi „nu pune la cale răul", guvernează blândeţea şi iertarea, alimentate de bine; că unde dirijază dragostea, care „nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr", domneşte dreptatea, echitatea şi adevărul. Căci dragostea „toate le sufere, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu piere niciodată".

Absenţa dragostei, frăţietăţii din noi.., iată cauza urei şi haosul existent azi!

Un singur pas avem dela război pân la pace: inlocuirea urei prin dragoste. Şi pasul acesta nu-i greu de făcut, căci nu cere nici armată, nici tunuri, nici tancuri. Ni se cere doar, curăţirea „vasului" nostru de orce zgură internă, care ar împiedeca pătrunderea iubirii în noi. Când iubirea va pătrunde întreaga noastră fiinţă, vom putea uşor înlocui cuvintele de ură prin „dragă" sau „frate", pacea sălăşluindu-se atât în noi, cât şi în lume.

Deci, la an nou, om nou şi lume nouă...

In loc de a ne urâ să întindem mâna unii altora, în semn de creştinească fraţietate, Căci ştiut este că:

„Eu ţi-s frate, tu-mi eşt frate"
„In noi doi un suflet bate".

Avram Petric

Citiţi şi recomandaţi în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Redacţia şi Administraţia:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Abonament anual Lei 900.- (nouă sute)

Imprumutul refacerii

Statul, pentru a nu recurge la o inflaţie şi mai mare, ce ne ar duce cu paşi repezi la un dezastru economic sigur şi inevitabil, iar pe de altă parte pentru a putea face faţă greutăţilor financiare în curs, a hotărât lansarea unui împrumut intern.

Subscrierea a început Luni 8 crt. şi se continuă cu multă stăruinţă în întreagă Ţara. Lumea cu bani se sileşte să-şi plaseze bani în „ceva" cât mai sigur. In Bucureşti s'a încheiat tranşa I-a şi s'a deschis tranşa II-a. Imprumutul este „liber", adecă fără nicio constrângere din partea autorităţilor.

Prin subscrierea la acest împrumut ajutăm Ţara acum la nevoi, iar de altă parte oamenii cu bani găsesc un plasament sigur şi rentabil.

Imprumutul este pe timp de 6 ani, începând dela 1. August 1945 cu o dobândă de 5% anual.

Condiţiunile acestui împrumut sunt astfel stabilite în cât vor asigura în mod permanent, un curs susţinut titlurilor emise.

La o subscriere de 50 000 Lei, subscripţie contra chitanţă, fără nume, dar cu număr, cetăţenii vor primi contra a 15 000 Lei o monedă jubiliară de aur care comemorează realipirea Ardealului la Patria-Mamă, medalie care va creşte cu siguranţă. Un „Napoleon" azi se negociază cu cca. 65.000 Lei prin „bursa neagră".

Aurul care se intrebuinţează la baterea acestor medalii şi cari reprezintă 2% din producţia noastră anuală, a fost predat Monetăriei Naţionale, înainte de Crăciun.

In cercurile conducătoare stăpâneşte ca mai deplină mulţumire şi se crede că succesul împrumutului va avea efecte binefăcătoare asupra intregii, noastre vieţi economice.

Ajutând Ţara, ne ajutăm pe noi înşine.

Deci subscrieţi cu încredere la împrumutul refacerii.

„Libertate şi ordine". — Regele Gheorghe al Angliei în urările rostite de Crăciun, într'un mesaj la radio, a declarat: «Cu prilejul acestei mari sărbători, mai mult poate decât în orice alt anotimp, facem urări pentru renaşterea libertăţii şi ordinei în sânul tuturor naţiunilor, astfel încât fericirea şi înţelegerea să predomine, iar flagelul războiului să poată fi izgonit. Pentru anul ce vine să daţi dovadă pe deplin de acel curaj şi de aceea credinţă în Dumnezeu, care singură ne dă puterea de a suporta vechile dureri şi de a face faţă noilor încercări, până când ziua, în care mesajul de Crăciun: *Pace pe pământ şi între oameni bună învoire*, va deveni în sfârşit o realitate».

Regele a mai zis: «Dacă privim înapoi spre zilele de Crăciun din primii ani de război, putem spune cu siguranţă că întunerecul scade treptat».

---

gaţia a tot ce este moştenire a trecutului, dacă prin acest progres cu orice preţ înţelegem aplicarea dialecticei inexorabile a a antitezei, atunci religia nu trebue decât negată şi înlăturată. Lumea în continuă prefacere, lumea etern dornică de ceva nou, lumea cu ţinta pururea înainte, lumea posedată de gândul unei infinite realizări în orizontalitate nu se poate împăca niciodată cu lumea religiei atât de calmă, atât de statornică, atât de neschimbătoare şi de pururelnică.

De fapt progresismul cu orice preţ naşte dintr'o corupţie prea materializantă a progresului vieţii omeneşti. Va trebui să se înţeleagă odată că omul este purtătorul a două ordini ontologice deosebite, care nu se pot nesocoti una în detrimentul celeilalte. Prin realitatea sa psihică, al cărui principii sunt în primul rând spontaneitatea creatoare şi libertatea, omul depăşeşte radical cadrele ordinei fizice. El este o realitate fizică, plus încă ceva ce nu se vede şi care constitue esenţialul uman şi nu se poate explica nicicând ca atare pe calea evoluţiei naturale, căci trecerea dela instinct la raţiune şi libertate contrazice radical principiul determinismului şi al uniformităţii fatale a legilor naturii.

Omul este ceva dincolo de natură, şi el stăpâneşte natura prin forţe care o depăşesc pe aceasta şi care aparţin realităţii spirituale. Graţie realităţii sale spirituale omul poate fi considerat creator de cultură, adecă depozitar de puteri care depăşesc natura modelând-o prin sensuri voite de om, De unde rezultă că Eul este transcendent faţă de natură, că posedă oarecum apriorice, independente de natură şi că contactul cu experienţa este doar un prilej de realizare a acestor sensuri apriorice. De fapt existenţa umană nu este altceva, decât o continuă obiectivitate a sensurilor apriorice implicate în Eul omenesc, prin mijlocirea experienţei.

Aşadar, dupăce ştim toate acestea, ce este progresul omenirii în sensul său autentic, spiritual? Este setea de obiectivare a spiritului prin formele pe cari i le pune la dispoziţie experienţa, este setea de realizare prin cultură a spiritului, este tendinţa titanică de a se supune cursul inflexibil al determinismului naturii voinţei libere a spiritului creator. Este cu un cuvânt realizarea voinţei suveranice a spiritului de a-şi supune materia.

Este, cred, inutil să confruntam creştinismul cu progresul astfel conceput. Ce este altceva creştinismul, decât triumful spiritului asupra materiei. Şi chiar dacă funcţia lui s'ar reduce la rolul pasiv de a menţine în lume pururea trează conştiinţa spiritualităţii, cu toate atributele ei, existenţa lui ar fi pe deplin justificată pentru toate timpurile. Căci omul nu este om decât în măsura în care posedă conştiinţa trează a unicităţii lui cosmice, adică a spiritualităţii sale.

După câte am spus, chestiunea spiritualităţii este o chestiune de aprioritate şi implicit de transcendenţă Omul este om prin noţiunea sa ideală dar devine om cu raţiunea sa fizică, în măsura în care participă la natura ideală. Nu există om decât în momentul în care fiinţa a incorporat în natura sa proprie sau în cosmos, un grăunte de spiritualitate, de transcendenţă, adăugând naturii ceva ce ea prin sine însăşi nu poseda. Ori creştinismul care este vieţuire prin har şi nu prin puterile naturale ale omului, este expresia supremă a umanului. El ne învaţă de altfel şi normele adevăratului progres uman, ale progresului spiritual, propoveduind: iubirea lui Dumnezeu şi a omului, înlocuind astfel dialectica negativă a devenirii inerente prin dialectica pozitivă, relaţională a devenirii prin participare la sensurile eterne, verticale ale transcendenţei.

In faţa vremilor de azi cutremurul nu este un element de reacţiune, ci o puternică forţă de dinamizare a voinţei libere şi creatoare a spiritului uman. Şi dacă cuvântul revoluţie derivă într'adevăr din revolvere, apoi el cuprinde întreg sensul progresului spiritual al omenirii. A revoluţiona este egal cu a te întoarce pururea spre esenţial, spre spirit, cu a descoperi mereu noui sensuri spirituale şi a le incorpora în natură, cu a fi creator de cultură, adică om, purtând permanent în minte conştiinţa relaţiei divine şi simţind pururea prezenţa Aceluia care a făcut cel dintâi gest creator din Univers.

Preot Ioan Opriş

O nouă împărțire administrativă

Circumscripțiile administrative vor fi compuse în felul următor, începând cu data de 1 Ianuarie 1945:

Circumscripția Alba Iulia, cu reședința Alba Iulia, formată din județele: Alba, Bihor, Cluj, Turda și Hunedoara.

Circumscripția Brașov cu reședința Brașov, formată din județele: Brașov, Dâmbovița, Muscel și Prahova.

Circumscripția București cu reședința București, formată din județele: Ilfov, Râmnicul-Sărat și Vlașca.

Circumscripția Constanța cu reședința Constanța, formată din județele: Brăila, Constanța, Ialomița și Tulcea.

Circumscripția Craiova cu reședința Craiova, formată din județele: Dolj, Gorj, Mehedinți și Romanați.

Circumscripția Galați cu reședința Galați, formată din județele: Covurlui, Fălciu, Putna Tecuci și Tutova.

Circumscripția Iași cu reședința Iași, formată din județele: Bacău, Iași, Neamț, Roman și Vaslui.

Circumscripția Pitești cu reședința Pitești, formată din județele: Argeș, Olt, Teleorman și Vâlcea.

Circumscripția Sibiu cu reședința Sibiu, formată din județele: Făgăraș, Sibiu Târnava Mare și Târnava Mică.

Circumscripția Suceava cu reședința Suceava, formată din județele: Baia, Botoșanii, Câmpulung, Dorohoi, Rădăuți și Suceava.

Circumscripția Timișoara cu reședința Timișoara, formată din județele: Arad, Caraș, Severin și Timiș-Torontal.

Patria

Române, fii mândru de numele tău,
Ce dusu-ni-a faima departe.
Icoana ei sfântă, prin viforul greu,
Norocul deapururi să-ți poarte.
Să-i aperi comoara, pe veci moștenire,
Lăsată prin veac de străbuni;
Din sfânta credință și calda-ți iubire
Urzește-i, pe creștet, cununi.
Incinge-i hotarul cu brațe de fier,
Să-i străjue 'n zări tricolorul;
Arată că 'n lume românii nu pier,
Ci-și apără vatra și ogorul.

(D. Ț.) George I. Breazu

In legătură cu împlinirea art. 13 din Convenția de armistițiu, se dau următoarele lămuriri:

Materialele de război aduse din Rusi Sovietică, în perioada dintre 22 Iunie 1941 a și până la 23 August 1944, ca: armament, muniții, echipament de tot felul, dacă eventual s'ar găsi la întreprinderi sau autorități civile și particulare, trebuesc restituite chiar în cazul când ele au fost cumpărate. Deasemenea se vor restitui și materialele cari au fost produse în timpul ocupației în fabricile ocupate, cu materie primă sovietică și cari au fost aduse în țară după 22 Iunie 1941.

Se restitue și obiectele bisericești ale parohiilor din aceste ținuturi, cari au fost luate de către preoți odată cu evacuarea.

Nu se vor restitui materialele cari au fost duse în timpul războiului în teritorul Rusiei și apoi aduse în țară și cari nu sunt bunuri sovietice.

Pentru a nu se produce abuzuri, cei interesați vor înainta declarații speciale, urmând a fi supuse Comisiei aliate de control pentru verificare.

Particularii și autoritățile care nu au putut face și depune declarațiile până în prezent din motive bine întemeiate, sunt anunțați că în mod excepțional li se acordă un ultim termen până *la 1 Februarie a. c.*, în care termen sunt obligați să depună declarațiile și materialele, cei din orașe și municipii la circumscripții'e de poliție, iar cei din comunele rurale la posturile de jandarmi.

Sărbătorirea Sfintei Bobotezi a decurs, în orașul Sibiului nostru, ca în fiecare an, în cadrul solemn ce i se cuvine.

In catedrală s'a săvârșit sf. Liturghie de un sobor de preoți, în frunte cu I. P. C. Sa Arhimandritul vicar *Teodor*.

O măreață procesiune a pornit apoi spre Piața Regele Ferdinand, unde pe tribuna oficială I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, înconjurat de preoțime, a făcut sfințirea apei, răspunsurile fiind date de corul dirijat de păr. prof. Gh. Șoima. A urmat după aceasta botezul mulțimii prezente.

De față au fost căpeteniile și reprezentanți autorităților locale civile și militare, precum și un număr impunător de alți credincioși localnici.

Imprumutul Refacerii *se face pe timp de șase ani, începând dela 1 August 1945, cu o dobândă de 5 la sută, și este absolut liber, nu e impozit. La o subscriere de 50.000 lei, cetățenii vor primi, contra 15 000 lei, o monetă jubiliară de aur, care comemorează realipirea Ardealului la Patria Mumă, — medalie cu valoare garantată de stat, iar valoarea ei desigur va merge crescând.*

Dați sânge pentru ostașii răniți în luptele de desrobire a Ardealului!

VITRINA CĂRȚII

Legende Religioase: *Mărire Ție!* — de *Augusta Rubenescu*, Sibiu, Tip. Arhidiecezană. Pg. 120. Prețul 115 Lei. Nr. 23 al Bibliotecii Popasuri Duhovnicești.

Cartea doamnei Augusta Rubenescu e scrisă „pentru cei cari cred". Socotim însă, că ea poate fi cetită, cu oarecare folos, și de cei ce cred mai puțin sau, crescuți în școala materialismului, nu cred de loc. Legendele religioase, 12 la număr, ale cărții „Mărire Ție", se rapoartă la viața Mântuitorului, începând cu cei trei Crai dela răsărit, porniți cu daruri, spre locul „unde este noul rege, Dumnezeul nou născut, și de nimeni cunoscut"". Regele Irod n'a întârziat să-și trimită, și el, darul printr'un mare demnitar, măritului imperator dela Roma: scenă descrisă în vii culori. Urmează Hristos în vârsta de copil, de tânăr plugar, de învățător în mijlocul celor 12 învățăcei, plecați pe cărările întunecoase dintre munții Ierihonului; întâlnirea lor cu moabiții, pe urmă cu amoniții închinători la chipuri cioplite. Mântuitorul le arată singura și adevărata cale. Cei 12 se odihnesc, în drumul lung și stâncos, la umbra stejarului, al cărui trunchi avea să dea crucea de răstignire. Calea se continuă, în pustiul bântuit de făpturi monstruoase, care, la un semn al Domnului, se cufundă în adâncuri. Legenda celor 30 de arginți este de asemenea sugestiv încadrată și tălmăcită. La sfârșit urmărim pașii drumețului rătăcitor în căutarea *Dreptății*, ca în cele din urmă să l vedem oprindu-se, obosit și frânt de drum, în fața crucii Celui răstignit. Aici aruncă toiagul la pământ, și își întinde brațele către Cel de pe cruce, strigând: Vai vouă! Ce ați făcut acestui drept? Voi ați răstignit *Dreptatea*, care era Iubire, ear în iubire se cuprindea Dreptatea.

Abea a treia zi, bătrânul drumeț, rămas în apropierea mormântului, unde fusese așezat trupul Domnului, — a putut rosti plin de fericire: „Dreptatea n'a murit, căci iată a înviat!"

Autoara legendelor amintite, fără a fi o măiastră a mânuirii condeiului, aduce totuș o contribuție, fie și modestă, pentru îndreptarea duhului vremii actuale și a preocupărilor străine de literatura și de cultura românească. *e. h.*

*

Istoria biblică Vechiul Testament de profesorul A P. Lopuhin, traducere Patriarhul Nicodim, tom I ediție ilustrată, București 1944 pag. 584, prețul Lei: 1500.

Lucrarea aceasta face parte dintr'un op de 6 volume, dintre care 4 volume sunt la Vechiul Testament, iar două la Noul Testament. Ea a fost publicată la Saintpeterburg [Leningrad], înainte de războiul mondial, de profesorul rus Lopuhin, Cunoscător al limbii ruseți I. P. S. Patriarh Nicodim ne-o dă într'o frumoasă tălmăcire românească în al 30 lea vol. din „Ogorul Domnului". — Cartea cuprinde predoslovia autorului, urmează apoi două capitole: 1) Raționalismul biblic: origina și desvoltarea lui istorică, și:

2, Cele mai nouă descoperiri arheologice în Egipt, Asiria și Palestina. Partea principală se împarte în 4 mari capitole: 1 Lumea antideluviană, 2 Lumea de după potop, 3 Avram și timpul lui, 4 Iosif și vremea lui. In capitolul din urmă se încadrează și viața lui Iov [p. 531—573].

In ultimele decenii resursele științifice ale istoriei biblice s'au înmulțit surprinzător. Descoperirile arheologice din Egipt, Palestina, Asiria — Babilonia pun la îndemână material nou pentru confirmarea caracterului istoric al evenimentelor biblice, și astfel se înlesnește explicarea punctelor întunecoase din istoria biblică a Vechiului Testament. Istoriile Vechiului Testament fiind comparate cu documentele neîndoelnic contimporane evenimentelor, se dovedesc exacte până la cele mai mici amănunte, pentrucă autorul extrage din descoperile arheologice tot ceeace se potrivește cu planul și scopul său, de a da o istorie biblică completă.

Cartea are caracter apologetic și prezintă o pildă de triumf asupra criticii față de istoria biblică. Numai din citirea lucrării se poate vedea ce mustrător neînduplecat este Lopuhin. Chiar și din punct de vedere mesianic această carte capătă greutate și autoritate. După Lopuhin Vechiul Testament este pregătire pentru Noul. Dumnezeeasca autoritate a unuia este strâns legată de autoritatea dumnezeească a celuilalt.

Publicarea celorlalte volume din această lucrare va completa o lacună mare în literatura nouă teologică.

Prof. N. Neaga

Subscrieți la

Împrumutul refacerii 1945

prin

C.E.C.—SIBIU

1 1—

Sărbătorirea dlui Iuliu Maniu

La 8 Ianuarie dl Iuliu Maniu *a împlinit vârsta de 72 ani. Din acest prilej mai mulți dni miniștri, membri marcanți ai partidului național-țărănesc, au sosit la Sibiu pentru a prezenta felicitări marelui bărbat politic. De asemenea un grup de peste 40 profesori universitari s'au prezentat la locuința Domniei Sale exprimându-i omagiile lor.*

Urăm și noi dlui Iuliu Maniu ani mulți cu sănătate și putere de muncă, pentru a contribui mai departe, cu sfatul său luminat și cu patriotismul Domniei Sale neîncovoiat, la conducerea Țării prin greutățile vremurilor de față.

INFORMAȚIUNI

Primejdia explosibilelor. Marele stat major face cunoscut că din cauza lipsei de supraveghere, numeroși copii tot mai cad victime exploziilor grenadelor, proiectilelor și altor materii explosive, găsite pe teritoriu. In consecvență prefectura județului nostru, al Sibiului, a luat măsuri ca, prin organele sale în subordine, să sfătuească pe locuitorii din această parte a țării să semnaleze prezența numitelor obiecte explosive celor mai de aproape organe polițienești, pentru a se putea lua dispozițiile trebuitoare.

Direcțiunea generală a Căilor Ferate Române a decis ca pe viitor taxa specială excepțională de 25%, ce a intrat în vigoare cu data de 1 Septemvrie 1944, să se aplice și funcționarilor de stat, cari beneficiază de 50% și 75% reducere, precum și militarilor, cari beneficiază de 75% reducere din taxele tarifale.

Luptă desperată și zadarnică. Ungurii și nemții dela Budapesta se apără îndârjiți, formând puncte de sprijin din fiecare casă și contribuind astfel la distrugerea unei mari părți din capitala ungară. Cu toată rezistența înverșunată a dușmanului, trupele române, — cum arată comunicatul Marelui stat major al armatei noastre, — au cucerit, sub comanda generalului Șova, 32 blocuri de case. Alte blocuri au fost ocupate de Ruși. Străzile Budapestei sunt pline de cadavrele soldaților nemți și unguri. Numărul prizonierilor crește zilnic, ca și prada de război.

Constituție nouă pentru Cehoslovacia. Postul de radio Londra transmite mesajul lui Dr. Eduard Beneș, președintele cehoslovac, care spune că Cehoslovacia va avea o nouă constituție și o administrație *descentralizată*, în special pentru Slovacia; în ținuturile cehe va fi administrație cehă, una slovacă în Slovacia, alta ucraineană în Rutenia subcarpatică.

Aprovizionare. Din Londra se anunță că s'au distribuit poporului din Grecia mari cantități de alimente. Numărul persoanelor, hrănite de englezi, trece de 500.000.

Tariful poștal a fost sporit astfel: Cartea poștală 19 lei; ilustrată 23 lei; scrisoare loco 23 lei, în țară 33 lei; taxa de recomandare 40 lei; telegrame loco, 7 lei cuvântul. La cărți poștale și ilustrate se adaugă 1 leu timbru fiscal, iar la scrisori 2 lei timbru fiscal.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

ANUL XCIII SIBIU, 21 Ianuarie 1945 Nr. 4

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de M[itropolitul] Andreiu Șaguna

Abonamentul: Pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Temă delicată

Urmărind ziarele românești dela 23 August încoace, am constatat cu bucurie, că nu se manifestă în ele un spirit ostil Bisericii, cu toată hotărârea cu care susțin dinamismul revoluționar al vremii noastre. Dimpotrivă uneori cetim aprecieri serioase ale rolului ei în societatea de mâne. Iar când nu se întâmplă nici aceasta, observăm cel puțin o grijă atentă de-a nu aborda inoportun o problemă delicată în aceste vremuri furtunoase. Se simte în această abținere înțelegerea vastelor și adâncilor implicații pe cari le comportă problema Bisericii și a credinții în viața poporului.

Cu atât mai mult ne-am mirat că într'un ziar cumpănit ca „România Nouă", a trebuit să întâlnim în timpul din urmă atitudini cari se abat dela această linie cuminte a presei românești.

Am înregistrat în acest ziar invitațiile dlui prof. Romul Boilă, adresate Bisericii ortodoxe de-a renunța la independența ei și de-a se supune autorității papale.

Ieri în Nr. 10 din 10 [illegible]
citit un articol al dlui prof. Traian Marcu al cărui cuprins constă în a arăta că ortodoxia s'a arătat inferioară în acest războiu catolicismului și protestantismului, întrucât ar fi aprobat totalitarismul și purtarea războiului împotriva Rusiei, ceea ce confesiunile occidentale n'au făcut. Iar scăderea aceasta s'ar datora faptului că ortodoxia noastră nu are deasupra ei și în afara hotarelor, un for care să o sprijine în atitudini independente de factorul politic.

Dl prof. Traian Marcu își exprimă aceste gânduri într'o formă cât se poate de civilizată, ceea ce se constată și din cuvintele dela urmă, pline de respect la adresa „instituției de înalt prestigiu", care este Biserica. Însă nu e mai puțin adevărat că Domnia Sa și-a exprimat anumite opinii, cărora suntem datori să le dăm răspuns.

Tema abordată de Domnia Sa este delicată nu numai pentru considerațiile de ordin general arătate la începutul acestor rânduri, ci și pentrucă chestiunea are mai multe laturi și nu se poate rosti o judecată așa de precis diferențiată pe deoparte asupra catolicismului și protestantismului, pe de alta asupra ortodoxiei, în ce privește atitudinea față de concepția totalitară și de războiul împotriva Rusiei.

Apreciem certificatul de bună purtare pe care l-a dat marele savant Einstein Bisericii (în general!), dar — trecând peste frumoasa lui pildă, care ar fi de natură să spună și ea ceva unui Român — aceasta nu ne împedecă să precizăm anumite detalii ale problemei.

Despre protestantismul german toată lumea știe că s'a înfeudat atât de total, afară de mici excepții, doctrinei rasiste, încât teologii lui nu mai recunoșteau pe Iisus Hristos ca Dumnezeu, respingeau Vechiul Testament, iar pe Hitler îl declarau un profet la fel cu Mântuitorul.

Cât despre catolicism, cine nu știe că puțini ani înainte de începutul războiului papa a lansat o categorică enciclică împotriva comunismului. Nu mai departe apoi decât acum câteva zile Radio Moscova a îndreptat o aspră filipică împotriva Vaticanului pentru atitudinea lui filofascistă și pentru faptul că în cuprinsul lui se pun la cale toate acțiunile contrare spiritului democratic în marș. Va ști Moscova mai bine decât dl profesor Traian Marcu cine l-a fost și îi este ostil.

Am vrea să cunoaștem dealtfel, dacă de fapt catolicismul a fost un adversar al actelor politice ale axei, un singur gest de protest al vreunei părți măcar a catolicismului universal împotriva dictatului dela Viena. Se cam cunosc dimpotrivă semne ale unei oarecari satisfacții.

E drept că față de punctul rasist din doctrina hitlerismului german catolicismul a avut o atitudine negativă, dar aceasta se explică din motivul că întâi anumite cercuri ale partidului au deschis lupta împotriva catolicismului. De altfel atitudine împotriva totalitarismului și a rasismului s'a luat din partea reprezentanților Bisericii noastre, care se știe că singură a păstrat constituția ei democrată sub regimul dictaturii.

Încolo atitudinea catolicismului a fost cam în fiecare țară alta, potrivit cu interesele acelei țări. În Italia [illegible] tensie sută la sută între catolicism și Stat, în urma acordului dela Lateran. (Când Mussolini a fost atins pe la vârful nasului de glonțele unui atentat, papa l-a declarat „om providențial"). În Ungaria și între ungurii din România catolicismul a mers cu aspirațiunile șovine ale acestui neam, deci a aprobat politica germanoidă de anexiuni. Să ne amintim numai de complotul de acum câțiva ani al călugărițelor catolice din Sibiu.

Deci iată că faptul că există un for superior peste hotare nu împedecă catolicismul din diferite țări să aibă altă și altă atitudine.

Întorcându-ne la ortodoxie, vrem să-i arătăm dlui prof. Traian Marcu pilda ortodoxiei sârbești și grecești, cari măcar că n'au depins de foruri de peste hotare, au rezistat împotriva cutropirii hitleriste, dând mulți preoți și episcopi martiri.

Iar la noi să ne spună dl prof. Traian Marcu un singur episcop legionar sau categoric germanofil, cum au dat toate celelalte bresle. Majoritatea preoțimii — cea mai în etate — a fost întreagă alături de partidele democratice. Că au fost și excepții, acestea au caracter personal și nu angajează Biserica, așa cum nu angajează catolicismul cutare episcop belgian executat deunăzi ca fost colaboraționist.

Noi nu vrem să negăm meritele altor Biserici, dar ni se pare că se prea generalizează când se recunosc altora toate vitejiile, iar Bisericii ortodoxe nu i se recunoaște nici una.

Dar trecând la concluzie credem că azi nu e potrivit să se dea îndemnuri de-a ne părăsi independența pe nici un teren, cu atât mai puțin pe cel al credinții. Trebue să întărim în poporul nostru cât mai mult conștiința independenții sale și în importantul domeniu al vieții bisericești.

P. S. În Nr. 13 din 19 Ianuare ziarul „România Nouă" precizează, într'o notiță, că articolul „Einstein judecă retrospectiv Europa" cuprinde păreri strict personale ale autorului, pe cari ziarul nu și le însușește. Luăm act cu plăcere de această precizare din partea unui ziar, dela care așteptăm, pe bune temeiuri, să rămână mai presus de orice partialitate într'o asemenea problemă.

Muncă și spirit

În domeniul atât de frământat astăzi al problemelor sociale, se încadrează organic și problema muncii. Munca în toată complexitatea ei, poate fi considerată din multe puncte de vedere. Noi încercăm s'o privim sub unghiul raportului său cu spiritul. Și credem că cele câteva considerațiuni de mai la vale, vor justifica deplin întâietatea acestui fel de a privi munca.

În accepțiunea plenară a cuvântului, munca este o acțiune specific umană, produsă de un efort susținut și dirijată spre un anumit scop. Ca atare, indiferent că prevalează în desfășurarea-i laturea spirituală ori cea fizică, *munca*, — sub aspectul ei integral — *este angrenarea dinamică a întregului om*, adecă a ambelor elemente constitutive ale naturii sale: sufletul și trupul. Această subliniere justă constitue punctul de plecare cel mai sănătos, în chestiunea ce ne preocupă. [illegible] cesul ei *întreagă* natura umană, atunci rezultă implicit faptul că *ea rezidă ființial și în spirit;* pe de altă parte, dacă în ființa umană rangul prim îl deține sufletul, atunci e clar și indiscutabil adevărul că în procesul de constituire, desfășurare și împlinire a muncii, *primatul revine spiritului.*

Câteva considerațiuni sumare în jurul naturii fenomenului muncii, vor evidenția îndreptățirea acestei afirmații.

La baza muncii stă spiritul. Căci cât privește constituirea procesului muncii, trebue să subliniem faptul că *centrul motor și rezervorul de energie care alimentează continuu puterea de muncă a omului, este tocmai sâmburele sufletului său: eul*, cea mai aleasă parte a personalității umane. De aici țâșnesc puterile sufletești, care prezidează la nașterea unui proces de muncă, fie ea intelectuală sau fizică. În acest proces, trupul și peste tot materia, are numai rolul de instrument de obiectivare sau concretizare a procesului spiritual al muncii. Așa încât, calitatea de factor primordial a spiritului în constituirea muncii, este mai presus de orice îndoială.

Că munca spirituală — numită obișnuit munca intelectuală — este o acțiune a spiritului, e prea evident și nu-i nevoe să stăruim asupra acestui adevăr. Dar și munca fizică, fie ea cea mai evoluată: cea tehnică, își are obârșia tot în spirit. Căci și ea este o activitate izvorîtă din dinamismul intern al structurii sufletești și și cerută de acesta. De fapt, cel dintâiu îndemn spre munca tehnică vine din plămada sufletului, iar condițiunile mediului extern au numai rolul de a sprijini sau împiedica acest îndemn. Dar și acest rol al mediului extern e tot în funcție de spirit; fără să negăm dependența directă dintre structura internă sufletească a unui popor și mediul său extern în producția tehnică, nu greșim dacă afirmăm că și aici spiritul este elementul primordial și dătător de ton. Dacă n'ar fi așa, atunci ar însemna că toate popoarele trebue să aibă un nivel de desvoltare tehnică industrială pe măsura înzestrării pământului lor cu materiile prime necesare realizărilor tehnice. Ceea ce istoria n'a putut înregistra. Pentrucă gradul de desvoltare tehnică a unui popor depinde și de spiritul său inventiv și de hărnicia lui, ambele calități prin excelență ale spiritului și nu ale materiei.

Fără spiritul inventiv și științific al omului, nu s'ar fi putut creia instrumentele de muncă, dela cele mai elementare și până la uzinele industriale cele mai mari și mai bine utilate. Acest spirit a anticipat realizările practice ale muncii, pregătind în laborator viitorul muncii industriale. De calitatea acestui spirit: originalitate inventivă și putere de susținere a efortului inerent muncii, depinde calitatea și cantitatea producției indu- sunt legate de un suflet de elită, bogat înzestrat de Creator.

După cum s'a putut întrezări din cele mai sus afirmate, *munca rezidă în spirit și cât privește procesul său de desfășurare și împlinire.* Căci spre deosebire de așa numita «ocupație», care este lăsată de cele mai multe ori la jocul improvizației, munca este o activitate nu numai dinainte concepută și organizată, *ci și disciplinată în executare.* Căci munca adevărată, atât în ce privește scopul urmărit cât și tehnica de realizare a acestui scop, nu poate fi lăsată pe seama improvizației. Ambele elemente trebuesc încadrate organic în realitatea mediului respectiv. Prin urmare, pentru organizarea muncii tehnice nu-i deajuns impulsul lăuntric pornit dela eul individual, ci mai trebue ca în jurul acestui eu să fie cristalizată o personalitate, care să dispună de mijloacele *intelectuale* și *morale* pentru realizarea acestui impuls. Cât privește organizarea desfășurării și împlinirii procesului muncii, grija primordială trebue să fie trezirea conștiinței pentru a prinde în viziunea planului de organizare a muncii, realitatea lumii așa cum este. Numai așa munca poate fi ancorată în realitate și aduce roadele cele mai bogate pentru cei care îi poartă greul. Ori, toate aceste elemente ființial necesare desfășurării și împlinirii muncii, rezidă în spirit.

După cum se vede, munca reclamă o anumită *disciplină*, iar aceasta o anumită *educație.* Formele de organizare politică a muncii și peste tot cadrul social în care se desfășoară munca, sunt trecătoare. Permanență sub acest înveliș, are numai *spiritul* care stă la baza muncii. Acesta o însuflețește, o dinamizează și o ridică la împlinire totală: element de susținere și desvoltare a vieții individuale și sociale, atât sub raport cultural cât și tehnic sau civilizatoriu.

Adâncind aspectul de discipli-

nare a muncii prin educaţie, trebue să spunem că deprinderea la muncă îşi are originea într'o activitate de conştiinţă luminoasă. Munca începe conştient şi e condusă de o voinţă conştientă şi liberă. Munca adevărată e munca liberă în sensul de *încadrare conştientă şi voită într'o anumită disciplină formală externă, expresie a disciplinei lăuntrice.* Căci o atare muncă e produsul libertăţii bine concepute şi organizate. Cultura şi civilizaţia modernă, în ceea ce au ele mai sublim şi reprezentativ, este creaţia muncii libere. Munca este o acţiune creatoare a spiritului liber şi numai în această formă, produce cu adevărat. Constrângerea fizică omoară iniţiativa şi cu ea spiritul inventiv, ucide efortul şi coboară calitatea muncii. Drept aceea, *educaţia muncii se poate face numai prin spirit şi în spirit.*

In fine, spiritul este elementul care dă muncii, *calitatea* şi *valoarea.* Căci valoarea muncii nu constă totdeauna în intensitatea efortului depus. Pentrucă un efort minim sau mai puţin intens, dar bine dirijat de spirit, poate da un randament mult mai considerabil decât un efort bazat pe nişte muşchi puternici, dar lipsit de călăuzirea normală a spiritului. Aceasta întrucât în muncă rolul principal îl are *spiritul diriguitor*; cu cât acesta este mai luminat şi mai conştiincios, cu atât munca e mai ancorată în realitate, mai reuşită şi mai bogată în roade.

Dacă mai adăugăm la aceste consideraţii şi faptul că numai spiritul limpede şi curat aşează munca pe linia adevăratului său sens şi în locul ce i-se cuvin în ansamblul elementelor constituive ale producţiei, precum şi acela că numai un atare spirit îl poate feri pe om de încarcerarea într'o perspectivă de viaţă strâmtă cât dimensiunile materiale ale vieţii, atunci ne dăm are spiritul în procesul muncii.

Din aceste câteva permise — care n'au pretenţia să fi prins întreg complexul raportului dintre muncă şi spirit — rezultă firesc următoarele concluzii: *Munca rezidă finţial şi primordial în spirit şi se realizează integral numai sub oblăduirea şi diriguirea acestuia.* Ca atare, spiritul trebuie s'o animeze şi dirijeze.

Cum creştinismul este singura concepţie despre lume şi viaţă care rânduieşte spiritul şi materia — cele două elemente constitutive ale procesului muncii — la justa lor poziţie şi valoare în ansamblul realităţii cosmice, rezultă că *numai el e în stare să rezolve adecvat şi deplin problema muncii.* In consecinţă, *problema respectivă se rezolvă fericit numai în cadrul duhului autentic creştin.* Drept aceea, creştinismul singur e chemat să anime şi dirijeze procesul muncii. El e în stare să rezolve problema muncii nu numai teoretic ci şi practic, oferind mediul prielnic care disciplinează şi animează duhul muncii adevărate şi constructive, dă putere de purtare a sarcinei muncii ca pe un «jug uşor» şi o transfigurează în element de plinire şi fericire umană.

Preot Dr. **Corneliu Sârbu**

Citiţi şi recomandaţi în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Redacţia şi Administraţia:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Funcţiunile Ortodoxiei Ardelene

Am stăruit în diferite prilejuri să înstăpânim tot mai mult în conştiinţa noastră de neam românesc credinţa limpezită de tot mâlul relelor, că tradiţionalismul bisericii ortodoxe, care aici în Ardeal s'a confundat şi se confundă cu cel mai dinamic naţionalism, a asigurat cea mai frumoasă contribuţie specifică neamului nostru şi a ştiut să realizeze în măsură majoră „valori de cultură şi bunuri spirituale ce pot constitui tot atâtea idealuri scumpe şi altor neamuri".

Acest tradiţionalism sănătos înmirezmat de fumul tămâiei a povăţuit Biserica Ortodoxă şi pe conducătorii ei să fie prezenţi în toate funcţiunile vieţii noastre de obidă şi de nădejde din trecut, şi cu atât mai vârtos astăzi, covârşind toate sectoarele roditoare ale trăirii noastre româneşti cu duhul înţelepciunii strămoşeşti.

Reprezentanţii fireşti ai Credinţei Ortodoxe au fost alături de plugarii noştri iobagi şi răzeşi pe răzoarele dealurilor blânde, pe urcuşurile de plaiuri repezite ale munţilor, prin şesurile luncilor ce împodobeau văile guralive şi pe malul râurilor potolite.

Au fost prezenţi în temniţele duşmanilor de veacuri, în pornirile viforoase ale revoluţiilor din Munţii apuseni, în luptele pentru libertate şi de dreptate naţională, în bibliotecile umile ale cărturarilor ardeleni, izvoditoare de veacuri uitate şi luminători ai drumurilor de nădejde şi de izbăvire românească.

Iar când au cerut nevoile vremii, Biserica Românească a ştiut să-şi mărturisească credinţa drepturilor sale şi în faţa sfaturilor baronilor dela Cluj, dar şi în faţa împăraţilor habsburgici. Ea n'a lipsit nici o clipită din inima poporului păstorit şi astfel şi astăzi Biserica strădaniile neobosite întru înaintarea, înălţarea şi prosperarea poporului românesc.

In ritmul vremurilor noui ce se nasc dincolo de zări, ea luptă vitejeşte la sugrumarea mentalităţii individualiste, care ne-a încurcat drumurile şi ni-a semănat tot felul de piedeci şi genuri de primejdii nebănuite, pătrunsă de izbăvitoarea învăţătură a lui Iisus, care a clădit în suflete sentimentul de răspundere pentru binele obştesc. Ea munceşte voinicеşte să întărească temeiurile colectivităţii neamului de aşa fel, încât fiecare din noi să ştie că trăeşte numai prin această comuniune naţională şi că numai măsura, în care este în stare să se dăruiască acestei comuniuni numit Neam Românesc, are drept la fericiri pământene şi cereşti.

Omenirea de astăzi ce trăeşte în cele mai crâncene şi cumplite sfâşieri, stărue să zidească pe ruinele individualismului o nouă organizare socială în duhul învăţăturilor evanghelice, povăţuindu-se în idealismul ce veghează la căpătâiul cooperaţiei sociale.

„Prin cooperaţie toţi conlucră benevol pentru fiecare din ei şi pentru întreg".

„Dacă vrem să preîntâmpinăm zdruncinările şi experienţele dureroase viitoare, e necesar să pornim la o mare acţiune de educaţie şi organizaţie în spirit cooperatist".

La Sibiu, astăzi capitala Ardealului şi metropola ortodoxiei, activează cu binecuvântarea Mitropolitului Nicolae Bălan o mare cooperativă sanitară pe întreg judeţul, pusă în cea mai înaltă slujbă, aceea de întărire a natalităţii neamului şi de ajutorare a acelor loviţi de nenorocirea boalei.

Subliniem cu devotată recunoştinţă prezenţa Bisericii Ortodoxe şi a marelui ei păstor, a Mitropolitului Nicolae Bălan în această acţiune mântuitoare, căreia îi dorim o răspândire pe întreg pământul strămoşesc. Roadele cooperaţiei sanitare se învederează biruitoare în viaţa socială ce trebue să se clădească în ziua de mâine.

Şi vom binecuvânta în toate zilele funcţiunile izbăvitoare ale Ortodoxiei Ardelene, care ştiu să pătrundă până în străfundurile fiinţei noastre româneşti, zidind neostenită treptele de înălţare şi nemurire ale românismului.

Z. Sandu

† Marin Stefănescu

— Omul şi filosoful —

In pragul deschiderii celui al V-lea an în pribegie, Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj-Sibiu pierde un distins profesor, pe *Marin Ştefănescu.* La catedra sa de Filosofie şi Logică el a fost un adevărat apostol, slujind-o cu hărnicie şi devotament, cu nobleţă şi modestie, cu sinceritate şi tăcere, fără strigăte şi ambiţii deşarte. Totul a isvorît din convingerea că munca şi opera sa vor fi recunoscute, în toată valoarea lor, abia atunci când glasul i se va stinge, când ochii săi, bătrâni şi sclipitori de văpaia luminii spirituale, se vor închide şi când firul destinului său va fi ajuns la capăt, împlinit, aşa cum a socotit că i-a rânduit Cel de sus.

El a murit în vârstă de 65 ani neîmpliniţi, Joi 11 Ianuarie 1945, în Bucureştii săi iubiţi, unde s'a dus dela Braşov, dupăce şi-a căutat sănătatea slăbită la un sanator. S'a născut la 10 Mai 1880 în capitală. Licenţa şi doctoratul în filosofie le ia la Sorbona (Paris), fiind numit în învăţământul superior ca asistent de Logică la Universitatea din Bucureşti, în 3 Noemvrie 1914. Un an mai târziu este docent, iar peste 3 ani, în 1918, este făcut conferenţiar universitar tot în Bucureşti. După întemeerea Universităţii româneşti la Cluj, ajunge profesor titular de Filosofie şi Logică şi Director al Seminarului de Filosofie dela această Universitate. A stat în relaţii cu societăţile streine de filosofie şi a participat la şedinţele lor. In 1936 a făcut chiar şi o comunicare la congresul de filosofie din [illegible] în contradictoriu cu Emil Bréhier, filosoful francez, care contesta realitatea filosofiei creştine.

Pentru toată activitatea sa, inclusiv cea patriotică, — el a fost preşedintele societăţii «Cultul Patriei», — a fost distins Cavaler al ordinului «Coroana României».

Cu prof. univ. Marin Ştefănescu şcoala românească pierde un misionar convins al idealului creştin. Iar tânăra cultură românească, abia la începutul cristalizării, pierde din ogorul său pe unul din cei mai de frunte pioneri. Cu el dispare un filosof creştin adevărat, un luptător dârz, categoric şi neînfricat, pentru triumful Binelui în viaţa neamului şi a popoarelor.

Am avut fericirea să audiem primele lecţii de Filosofie la el, în 1934/35, în capitala Ardealului. A tratat despre «Teoria ideilor la Platon», filosoful său favorit, pe care-l cunoştea magistral. Am rămas adânc impresionat de vasta sa cultură în istoria filosofiei, de relevarea sensului fiecărui sistem filosofic în raport cu idealismul, de pasiunea pe care o depunea să prezinte pe «divinul» Platon ca pe «prorocul» păgân, miruit de sus cu chemarea revelării, — pe calea raţiunii sănătoase, — a adevărurilor transcendentale creştine, accesibile spiritului omenesc prin credinţă. Câteva lecţii în şir ne-a purtat, comparativ, prin metafizica marelui idealist dialectician al antichităţii greceşti, şi prin metafizica creştină, pe care le-a apropiat, cu nuanţele cuvenite, atât de mult. Ne-a vorbit documentat despre Logosul sfântului apostol Ioan din prologul Evangheliei sale, despre iudeul elenist Filo, despre sfântul Justin Filosoful, Clement Alexandrinul şi Augustin. Ascultându-l, am uitat că suntem la un curs de Filosofie dela o altă Facultate, decât una Teologică. Şi ne-am bucurat că Universitatea are în rândul ei profesori atât de buni creştini şi de eruditi. Şi dacă Marin Ştefănescu n'a voit să apară ca atare, este că s'a călăuzit în toată viaţa sa de virtutea modestiei care a fost haina de preţ a marilor slujitori ai luminii. Pentru noi cursurile audiate au fost o adevărată delectare sufletească şi prilej de satisfacţie morală, faptul că, anume principii de metafizică creştină, de cel mai pur şi exigent idealism, le auzim semănate aievea de un apostol laic — cu toată competinţa. Din clipa aceea ne-am legat de el pentru toată viaţa. Şi multe am învăţat dela el. Din avântul şi eroismul său apostolesc, ca şi din marea lui credinţă, plină de dogoarea faptei, am prins curaj şi înţelepciune creştină, ca să nu ne ruşinăm de Hristos în toată viaţa. Lumina credinţei lui a întărit, a sporit şi a luminat — paradox: cu armele raţiunii — lumina credinţei noastre în Hristos, pe care cu şi mai multă convingere am înţeles că trebue să o aşezăm la temelia vieţii, drept cea mai bună călăuză. De atunci am luat şi mai multă încredere în viitorul acestui neam, care are în rândul său suflete atât de alese şi încercate, care ştiu conduce generaţiile de mâine pe calea destinului lui măreţ. Şi suntem siguri că acest proces de conversiune creştină s'a petrecut cu toţi cei ce l-au audiat la catedră într'un sfert de veac şi mai bine, — cu toţi acei care şi-au plecat genunchii, cu inimă sinceră şi curată, ca să-l asculte, în trecerea lor pe la înaltul isvor de cultură.

Aşa a fost Marin Ştefănescu la catedra lui dragă. Un revelator al celei mai alese, mai sublime, mai nobile şi mai noui filosofii — şi totuşi a celei mai vechi, — a Filosofiei creştine. Pe aceasta s'a străduit s'o prezinte ca singura demnă de îmbrăţişat de tânărul student, care se avântă în viaţă cu pasiunea sacrelor nostalgii, cu entuziasmul neînfrânt al candidului idealism, pentru revelarea misterelor cosmice, care stau în rânduiala Atotputernicului.

In posibilitatea şi realitatea acestei Filosofii, el a crezut cu o credinţă pură de copil şi cu devotamentul încercat al hagiului bătrân, care-şi frânge genunchiul pe lespedea Invierii, în Ţara cea sfântă, la mormântul Domnului Iisus. Pentru apărarea ei, el şi a pus tot sufletul nobil, toată munca sa onestă, cum şi toate puterile fizice ale trupului său, foarte firav în ultima vreme. Munca lui îndelungată a fost încoronată cu lucrări frumoase, pline de cugetări sănătoase, care vor rămânea o plăcută achiziţie pentru problema pe care just a susţinut-o. Dintre ele remarcăm: «Dualismul logic» 1915; «Dualismul şi Teismul lui Kant» 1915; şi «Problema Metodei», (toate în franţuzeşte). «Filosofia Românească», 1922 şi «Filosofia creştină» 1943. Altele erau pe punctul de a fi publicate.

Lupta lui Marin Ştefănescu pe tărâmul speculaţiei filosofiei creştine, dusă cu armele raţiunii luminate de credinţă, este a eroului moral care a ştiut că trebue să-şi facă datoria cu sfinţenie, ca să servească Adevărului absolut, peste orice jertfă, chiar dacă

toţi «bolovanii» urii omeneşti, ai insinuărilor şi ai ponegririlor se aruncă asupra sa cu toată năvala ca să-l strivească. Cu conştiinţa împăcată că îşi împlineşte numai chemarea, murind el va striga de sub grămada de pietre, în numele lui Iisus şi cu sf. Ştefan: «Părinte, nu le socoti lor păcatul acesta!» Nu exagerăm. In ultima vreme am lucrat cu el şi l-am cunoscut. Mărturisim că nici odată n'am auzit rostind un cuvânt de hulă, sau de ocară la adresa vreunuia din cei ce l-au întristat. Tuturora le-a întins mâna, în semn de frăţie şi pace.

Atitudinea aceasta este *traducerea în viaţă a unei superioare şi optimiste concepţii despre lume şi viaţă* pe care a propoveduit-o, care reprezintă însăşi filosofia vieţii sale întregi, plină de idealism. De pe catedră el a afirmat că este posibilă o Filosofie creştină, aşa cum susţine un Etienne Gilson, Blondel M., Maritain J. etc. câtă vreme această filosofie este concepută de un creştin convins, care nu confundă credinţa cu raţiunea, dar ştie să le armonizeze în mod organic, neîncălcându-se sferele lor de competenţă şi investigaţie. Unei atari filosofii nu-i repugnă raţiunea, căci chiar ea o elaborează, însă sub harul şi lumina credinţei. *Această credinţă o fereşte de rătăciri*, de îndoieli şi cercetări critice fără sens, ajutând spiritului uman să ajungă mai sigur şi mai drept la revelarea ultimelor esenţe cosmice, care dau fericirea în viaţă. Centrul acestei Filosofii este Iisus Hristos, alfa şi omega cosmosului, dela care vine, prin care se susţine şi la care se întoarce totul. El este Raţiunea absolută a lui Dumnezeu-Tatăl, Modelul ideilor, care ni s'a revelat în trup. *El este metoda noastră de îndumnezeire, săvârşită prin har şi credinţă*. In lumina ei, orice speculaţie filosofică, purtată de bunul simţ, de onestitate şi justeţă este posibilă. Orice concept filosofic este acceptabil. Căci nici unul nu poate pretinde pe seama sa cunoştibilitatea exclusivă a Adevărului total, a Fiinţei absolute, a Existenţei pure. Mai ales când ele au ca metodă de investigaţie raţiunea căzută şi falibilă a omului. Adevărul este la mijloc. Iisus Hristos l-a revelat întreg în fiinţa Sa. *El a venit să dărâme barierele dintre oamenii învrăjbiţi şi să împace concepţiile lor exclusiviste.* Toţi şi toate se pot împăca şi uni în Hristos, *dar prin mai multă iubire întreolaltă, prin încredere şi nădejde în El*, prin mai multă şi mai *fierbinte rugăciune*, după exemplul Lui in Getsimani.

Adevărul acesta plenar şi major l-a strigat Marin Ştefănescu dela catedră şi în viaţă. La catedră a fost un preot luminat la altar, ca un profesor-apostol de Teologie cu optima conştiinţă a sacrei sale misiuni, condus de o aspră disciplină morală. Ne gândim aici că nu era curs în care să nu amintească cu adorare numele lui Iisus, al sf. Ioan apostolul, sau sf. Pavel, pentru care avea o consacrată veneraţie, fapt care uimea pe studenţi adesea şi nu rareori ei înşişi rămâneau extaziaţi de puterea duhului, de viaţă care iradiază îmbelşugat, şi pentru filosofi — sau mai ales pentru aceştia — din doctrina Evangheliei.

Iubirea, faţă de numele sfinte amintite, îl ducea până la amvonul bisericii, unde-l găsim predicând. Alţii l-au socotit nebun, — cum ne spunea el. Dar nu se neliniştea. Căci ştia că fapta lui stă în conformitate cu toată filosofia sa, care propovăduia o altă gnoză în Universitate, o altă înţelepciune decât cea orgolioasă, sunătoare, mioapă şi rece, la care se închină filosofii veacului acestuia. Nu se neliniştea, pentrucă a înţeles că toată străduania, toată ştiinţa şi toată filosofia omenească nu folosesc la nimic, dacă nu se rourează cu mireasma credinţei şi dacă nu se pleacă cu evlavie înaintea Raţiunii şi Binelui suprem, revelat în Hristos-Dumnezeu.

In viaţă a fost un om integru: cumpătat, bun, blând, iubitor, iertător, fidel prietenilor, binefăcător cu toţi, sprijinitor al oricărei iniţiative şi acţiuni curate, prieten al studenţilor, patriot luminat, fără şovinism. Şi mai presus de toate umanitar, după chipul blândului Iisus. Şi-a trăit cu totul filosofia sa pe care *a conceput-o ca izvor de virtute şi cale către desăvârşire. El a împreunat viaţa cu catedra şi fapta cu cuvântul. Aceasta face măreţia filosofului: care nu trebue să fie numai un simplu doctrinar, ci mai presus, un deschizător de drum bun şi sănătos în viaţă, pentru sine şi pentru alţii*, dar pe care — cel mai frumos lucru este — să meargă el mai întâi ca să-l arate viabil. De aceea, spunem că: a fost un înţelept, un filosof între filosofi, catedra transformând-o în amvon, dupăcum a fost un filosof idealist la altar, ca puţini alţii. Viaţa-i aspră prin care a trecut în anii din urmă, n'a putut, odată cu vârsta, să-l îngenunche şi să-i smulgă din suflet optimismul robust care nu l-a părăsit, cum se întâmplă cu mulţi.

Moartea îl găseşte luptând, cu torţa culturii creştine în mână şi în inimă, ca s'o predea, ca un sacru simbol, generaţiilor tinere, care vor avea s'o ducă mai departe, pentru *idealul înfrăţirii umanităţii şi al păcii universale, ideal care se configurează prin triumful Adevărului, Binelui şi Frumosului absolut, în viaţă.*

Pe mormântul său proaspăt închis, şcoala şi cultura românească recunoscătoare, împreună cu toţi elevii săi, vor putea aşeza binefăcătorului şi apostolului lor acest epitaf, gând închinat de el, fiului său Dan, decedat:

„Omul care a trecut prin această lume,
Cum trece un ideal printr'o crudă realitate"

Acolo în împărăţia cerurilor, în care ai crezut şi pe care ai propoveduit-o cu conştiinţă de apostol creştin, suflete sbuciumat, odihneşte-te în pace! Noi nu te vom uita! Dumnezeu să-ţi dea fericirea veşnică, alături de toţi drepţii şi sfinţii care bine i-au plăcut Lui din veac!

Dumnezeu să-l ierte!

Prof. SIMION RADU

Sfântul Ioan Gură de Aur

Despre Biserică

Biserica este „hambarul" cu bunurile duhovniceşti şi „farmacia" cu leacurile sufletului. Trebuie, vasăzică, după pilda celor ce cercetează târgurile, să nu ne depărtăm de aici [din biserică] decât după ce vom fi făcut preţioase câştiguri, sau, ca şi cei cari aleargă la un doctor, să nu ne retragem decât cu leacurile proprii tămăduirii feluritelor noastre beteşuguri. Intr'adevăr, noi nu ne întrunim în fiecare zi doar pentru a avea mulţumirea de-a ne găsi împreună. Ne întrunim cu ţinta de-a primi o învăţătură prinicoasă, de a dobândi leacul anumit care se potriveşte stării noastre, — înainte de-a ne întoarce la casele noastre. — Ce! Noi întrebăm fără încetare pe copiii noştri, când se înapoiază dela şcoală, ce au învăţat de pe-o zi pe alta, ce propăşire au făcut? Nu le-am mai îngădui să meargă la şcoală, dacă am băga de seamă că nu se aleg cu nici o roadă, că lecţiile primite le sunt fără de folos. Aşa dar, nu-i oare răsturnarea întregii rânduieli faptul că noi venim la această şcoală a evlavei [la biserică], noi care sântem în plinătatea vârstei, — fără a dovedi râvna ce-o cerem dela copii, mai ales că aci e vorba de interesul şi de mântuirea sufletului?

(Din Omilia 32, 1 la C. Facerii)

[Trad.] **Preot Ion I. Suciu**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 355/1945.

Circulară

către toate oficiile protopopeşti, parohiale şi direc iunile, şcoalelor confesionale din Arhiepiscopia ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Potrivit dispoziţiunii Onor. Minister al Cultelor şi Artelor din adresa Nr. 44863 din 1944 din 3 Ianuarie a. c., Vă aducem la cunoştinţă, spre strictă conformare, comunicatul acestui Minister dat prin radio şi presă, referitor la oprirea difuzării cărţilor şi hărţilor specificate în prevederile convenţiei de armistiţiu.

„COPIE

MINISTERUL CULTELOR ŞI ARTELOR
A. F. — Serviciul M.O.N.T. şi A. P.
Nr. 49353/24 Nov. 1944.

COMUNICAT

Ministerul Educaţiei Naţionale face cunoscut tuturor şcoalelor de orice grad din întreaga ţară, precum şi tuturor instituţiilor Culturale ce depind de acest Departament, că în conformitate cu dispoziţiunile art. 16 din Convenţia de armistiţiu, este *interzisă tipărirea, importul, răspândirea sau afişarea hărţilor cu frontierele României dinainte de 28 Iune 1940*, îngrobând Bucovina de nord şi Basarabia; *deasemenea este interzisă întrebuinţarea manualelor didactice în şcoalele de orice grad, dacă aceste manuale nu au fost aprobate şi puse de acord cu indicaţiunile date de Comisiunile de control instituite de Minister* pentru a cerceta cărţile didactice şi a nu da aprobarea decât celor care prin textul lor nu conţin pasagii de natură să tulbure relaţiunle amicale dintre România şi Naţiunile Unite. Este oprită difuzarea sub orce formă a cărţilor din bibliotecile şcolare şi universitare ce ar conţinea pasagii ce contravin prevederilor Convenţiei de armistitiu şi care să aducă o tulburare a relaţiunilor de amicitie cu Natiunile unite.

Conducătorii instituţiunilor şcolare şi culturale de orice fel ale Ministerului Educaţiei Naţionale rămân răspunzători de executarea acestor dispoziţiuni.

Pentu conformitate *R. Popescu*"

Sibiu, 12. I 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Fapt împlinit. In 31 Decemvrie 1944 Suveranul a semnat decretul-lege pentru înfiinţarea *Universităţii de Vest*, ca sediul în Timişoara. Decretul-lege a apărut în M. O. din 31 Dec. 1944. Astfel, Universitatea din Banat, cu toate facultăţile necesare, a devenit fapt împlinit, legalmente.

FOIŞOARA

Meditaţie

Cine ne va despărţi pre noi de iubirea lui Hristos? Oare necazul? Dar strâmbătatea, oare goliatea, oare sabia? [Rom. 8 35]

Iubite frate! Atunci când viaţa-ţi pare mai amară şi fără de înţeles, când socoţi că vâltoarea vieţii te-a înstrăinat de ţărmul fericirii, aruncă ancora salvării în fântâna darurilor, plină de înţelepciune a Sf. Ap. *Pavel* şi acolo, cu adevărat, vei da de limanul visurilor tale.

Mergi cu îndrăzneală către această oază, fiindcă aici se găsesc păraiele cu apă vie.

Tinde-ţi mâna istovită de trudă şi apucă forţa acestei înţelepciuni, care este aripa de înălţare a sufletului omenesc către cele cereşti,

Ridică-te cu voiciune din mocirla păcatelor. Spintecă îmbeznarea, în care tânjeşte sufletul tău, cu flacăra curăţitoare a iubirii lui Hristos.

„Este flacăra vie a Duhului sfânt, care luminează minţile şi pătrunde până în adâncul sufletului, aprinzând în inima ta iubirea sfântă, care toate piedicile le învinge, toate pericolele nesocoteşte, care însăşi moartea o disprefuieşte, pentru viaţa cea mai bună în Hristos". (Z. Boiu. Seminţe din Agrul lui Hristos p. 39).

Invioreză-ţi, cu untdelemnul proaspăt al iubirii, candela sufletului şi priveghează, fiindcă numai aşa nimic nu te va desbipi de iubirea lui Hristos.

Deacum încolo tu nu vei mai fi al nimănui. Nu vei mai fi lipsit de tolagul cu care să despici valurile cu care vor să te copleşească şi să deschizi fântâna dragostii lui Hristos, care este după Sf. Ioan Gură de Aur, rădăcina şi izvorul şi mama a tot binelui.

Da, iubite frate, câştigându-ne acest dar în comoara inimi noastre, am dobândit un tezaur nepreţuit, cu care am plătit „plinirea legii şi am ajuns la nepreţuita înţelegere şi la nemărginita înţelepciune a învăţăturilor lui Hristos".

Deabea acum începem să ne alăturăm la Acela care ne-a creiat dintr'o iubire neţărmurită şi neîntrecută,

Prin această sfântă iubire, ca printr'un corn profetic s'au revărsat şi se vor revărsa spre noi lucrurile bunătăţii dumnezeeşti şi izbăvirea noastră de cel rău.

In ora de rugă, când bătrâna toacă ne chiamă, când totul pluteşte într'o atmosferă de linişte, sângele să ni se ridice în inimile noastre spre Hristos cel, răstignit, ca fumul de tâmâe dintr'o cadelniţă de aur.

Să căutăm a ne ridica spre cele înalte fiindcă în lumea aceasta, cum arată proorocul Osia (4, 1—2): „Nu este adevăr, nici milă, nici conştiinţă de Dumnezeu în acest pământ; blăstăm şi ucidere s'au vărsat pe pământ şi sângiuiri cu sângiuiri se amestecă".

Să ieşim un moment din toropeala gândurilor deşarte, să ne înfrânăm poftele care au deslănţuit peste noi domnia morţii şi să zicem: „Iubiţi vă unii pe alţii! Iubiţi şi pe vrăjmaşii voştri, faceţi binele nimic aşteptând, şi veţi fi fii Celui prea înalt" (Luca 6 31).

Dacă ne vom rupe din preocupările pământeşti, vom putea să potolim, cu vrerea lui Dumnezeu, stihiile înfuriate ale pământului şi grozăviile morţii.

Iubirea înfrăţeşte sufletele, şi topeşte patimile lumii.

Porunca ni-a dat Ziditorul: „Să vă iubiţi unii pre alţii, precum v'am iubit eu pe voi, dar; noi, pruncii răsfăţaţi şi nesocotiţi ai libertăţii noastre, ne îndărătnicim poruncii Lui şi ne abatem dela cărările ce duc la fericire.

Ingândurat mă întreb: Oare sensul acestei vieţi este aşa precum ni-l făurim, dintr'o nesfârşită broderie de nelegiuiri?

Să privim în jurul nostru şi vom observa, că aşa precum valurile mării macină mereu ţărmurile stâncoase, asemenea şi ispitele acestei vieţi slăbesc blocul curăţeniei noastre, pe cale să-l sfarme.

Câtă bunătate revarsă asupra noastră Domnul, şi noi câtă neştiinţă aducem privegherii Sale!...

Astăzi, într'un amurg de sânge, ne-am întrebat noi oare: Unde sânt mucenicii, unde sânt crucificaţii tăi, Doamne? Tu care ni-ai dat lumina Invierii şi primeşti suferinţele crucificaţii pentru nevrednicia noastră.

Iubite frate, tu şi eu, tineri în floarea vârstei, bătrâni şi nepoţi, să prăvălim peatra de pe mormântul necunoştinţei noastre şi să trâmbiţăm către toată făptura căzută în desnădejde;

„Când cel sătul va plânge pe cel flămând, când cel bogat va plânge pentru cel sărac, când cel îmbrăcat va plânge pe cel gol, când cel sănătos va plânge pe cel bolnav, când cel liber va plânge pe cel întemniţat, — atunci să fim bine încredinţaţi: „Că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici înălţimea, nici adâncimea, nici o altă făptură.., nici necazul sau strâmtoarea, sau prigonirea, sau foametea, sau golătatea, sau primejdia sau sabia, — nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Iisus Hristos, Domnul nostru".

In aceea clipă va străluci biruitor pe bolta creştinismului soarele dreptăţii, iar omenirea va fi învăluită de lumina dumnezeiască a Aceluia, care a călcat în picioare şi răul şi moartea.

Teodor M. Gane—Mada

Pentru Maramureş

Consiliul naţional român din Maramureş face următorul

Apel:

Ţara Voievozilor face un călduros apel la conducătorii obştei româneşti să i se vină urgent în ajutor. Lipsit de o comunicaţie, cu restul ţării Maramureşul este, aproape, izolat între munţii săi.

In plină iarnă, şi cu cămara goală, stăm întristaţi, gândindu-ne la ziua de mâne, mai ales că autorităţile civile întârzie să sosească.

Problema alimentară este cea mai arzătoare! E lucru ştiut că producţia de bucate a Maramureşului abea ajunge pentru câteva luni Avem păduri, avem sare, avem şi alte bogăţii, — dar ne lipseşte pâinea.

Ziarul „Maramureşul" al Consiliului Naţional Român din Maramureş, aduce în fiecare slovă parfumul de răşină a brazilor, atmosfera curată ozonată a munţilor.

Este ceva aspru înalt, dârz şi semeţ, în toate manifestările maramureşenilor. Din ele se desprinde marea poruncă a ceasului de faţă, aceea închegată în cuvântul: „unire", — unirea naţională a tuturor românilor în vederea marilor refaceri naţionale. Indemnul venit dela maramureşenii cari au trecut prin atâtea încercări, dela ţara aceea săracă şi nenorocită, este vrednic de urmat de tot neamul românesc.

Maramureşul voevodal nu s'a desminţit. El devine azi un cuib de spiritualitate şi luptă, un isvor de energie şi caracter, un altar unde se oficiază cea mai sfântă slujbă, a neamului românesc.

Atitudinea maramureşenilor noştri de azi este o atitudine voevodală, faţă de ce Maramureşul rămâne de pururi românesc.

VITRINA CĂRŢII

Pentru tineret

Carte de valoare etică semnează Preotul *Dr. Sofron Vlad*, profesor de teologie, sub titlul de: **Adevăruri vechi pentru zidire nouă**, tălmăciri biblice pentru tineret, Sibiu, Tip. Arhidiecezană. Pg. 90. Lei 100.

Un om de şcoală pune pe hârtie o seamă de cuvinte, chibzuite şi hotărâte, şi foarte necesare pentru înălţarea sufletească a tineretului nostru şcolar de astăzi şi de mâine.

Sânt cuvinte în legătură cu mult grăitoarele texte din Cartea sfântă, aplicate, în bună parte, la diferite ocazii sărbătoreşti din viaţa tinerimii şcolilor secundare din ţara noastră.

Stăpân desăvârşit pe materie, dar şi pe darul de-a grăi sufletelor şcolăreşti, preotul profesor îş începe tălmăcirile cu ceea ce ne spune Evanghelia despre Cel ce a *„făcut să piară o lume veche şi a întemeiat o lume nouă, nu prin sabie, ci prin cuvânt"*.

Prin pilda vieţii Sale, Iisus Hristos ne învaţă să fim luptători nu împotriva semenilor noştri, ci a *răului* dintr'înşii.

Tineretul va găsi, în miezoasele cuvântări ale părintelui Vlad, o călăuză credincioasă, de care are şi va avea mereu trebuinţă, şi la bine şi la mai puţin bine.

Ocaziile festive, când s'au rostit tălmăcirile de faţă, au fost:

De ziua *M. Sale Regelui*, — arătând cum se serbează, cu demnitate, ziua naşterii Suveranului? — De *Ziua unirii*, — o potrivită reamintire a poveştei, cu bogat înţeles, a meşterului Manole. — De *Ziua Eroilor*, cari s'au jertfit în credinţa că urmaşii lor vor fi mai buni şi mai vrednici. — La *Sădirea pomilor*: ce sânt adecă arborii în viaţa unui neam, care îşi începe cântecele de obicei cu pitorescul «*Frunză verde*?» Răspunsul dat ar putea să intereseze pe orice intelectual.

Fără a fi legate de anumite zile ale anului, urmează vorbirile ţinute b. o. despre: *Rugăciune*, ca baie întăritoare de suflet: popor nebiruit este acela al cărui tineret ştie să se *roage* lui Dumnezeu cu toată credinţa, şi să *lucreze* cu desăvârşită stăruinţă. — Sau: *Credinţa*, — „steagul cu care trebue să plece, în lupta vieţii tineretul românesc".

— Sau: *Iubirea* de Dumnezeu: ce mi-a dat ea în societate, în familie, în ştiinţă, în şcoală, pe câmpul de luptă, sau ca iubire de neam?

— Sau: *Solidaritatea*: în sufletele tinereşti are să fie încetăţenit de timpuriu cunoscutul adevăr fundamental, că fapta bună a *unuia* sporeşte capitalul moral al *întregului*, iar fapta rea a unuia atinge bunul nume al organizaţiei din care face parte făptuitorul. — Şi multe alte îndemnuri cuminţi şi sfătuiri părinteşti, de aur.

Autorul subliniază pretutindeni nota esenţială a textului, tălmăcind-o clar şi captivant şi evitând, cu deosebită grijă, prisosul vorbelor, destul de răspândit chiar şi în publicaţiile ce ar fi să ocupe loc de cinste în mişcarea spirituală a vremii noastre.

A cumpăra şi a ceti produse de felul tălmăcirilor biblice, pomenite mai sus, nu va fi desigur: nici act al risipei de parale, şi nici act al pierderii de timp preţios.

Cartea să nu lipsească din mâna nici unui şcolar, care vrea să apuce şi să înainteze neclintit pe calea bună şi dreaptă a vieţii.

e. h.

I. N. Ciolan, învăţător şi cooperator **Catehismul vieţii politice a românilor**, Tip. Românească din Cluj-Sibiu, 1944, pag. 95 + II, lei 140.

O repartiţie a bunurilor existenţiale, cu neglijarea aplicării unei evidente echităţi sociale, a contribuit în mare măsură la stările tulburi, care predomină întreg rotogolul pământesc. Dar pe de altă parte, la această stare a contribuit într'o tot atât de mare măsură — dacă nu mai mult — şi criza spirituală în care ne mişcăm, iar un echilibru economic, social, politic spiritual, nu este posibil de făurit prin alt mijloc, decât prin etern valabila concepţie creştină.

Am aşteptat şi aşteptăm ca cineva să constate, mai ales acum, evidenţa acestei nedesminţite afirmaţii.

Iată-l, dl I. N. Ciolan, un adept fervent al sistemului cooperatist, ca unul care a înţeles că o armonizare a vieţii nu se poate face decât prin acceptarea spiritualizării omului în duhul de viaţă creştin.

Apariţia cărţii sale constituie, pentru toţi cei cari gândim la fel un cârmaci pe calea adevărată, a vieţii naturale de învăţătura dătătoare de viaţă a creştinismului.

Căci „creştinismul aşează la temelia vieţii în locul egoismului şi trufiei: mila şi credinţa. Prin milă, sufletul omului este îndemnat să ajute pe aproapele său, mai neputincios decât el, căzut în suferinţă, şi să lucreze şi pentru mai binele altora. Prin credinţă omul se pleacă în faţa Dumnezeirii celei Atotputernice, căutând să se înalţe la cer pe scara eternă a sufletului neprihănit, iar nu pe scara lemnului care putrezeşte, sau a fierului care rugineşte şi se prăvăleşte în haosul întunerecului" [p. 21].

După ce tratează probleme de actualitate văzute în lumina creştinismului, dintre care enumerăm, din partea întâi a cărţii, unele ca acestea: „Vremuri apocaliptice", „Cercetare lăuntrică", „Intreagă lumea a greşit", „Influenţe străine de sufletul neamului", „Reînvierea neamului", „Pacea lumii, pacea lui Hristos"; din partea a doua: Despre democraţie, socialism, comunism, liberalism, dreptate socială, proprietatea individuală, etc.; din partea a treia: Să vină acasăşi apărătorii gliei strămoşeşti", cartea încheie după toate acestea cu chemarea: „Să vină în rândurile noastre, toţi cei ce însetoşază după dreptate, cei ce flămânzesc, cei prigoniţi pentru dreptate, cei milostivi şi cei blânzi, toţi bogaţii şi săraci pentru dreptate, cei milostivi şi cei blânzi, toţi bogaţii şi săracii, pentru ca toţi împreună urmând după Evanghelia lui Hristos, să lucrăm sub steagul românismului şi creştinismului pentru neam, ţară şi Rege. Cu Dumnezeu înainte". [p. 95].

Pentru spiritul sănătos, neşovăielnic, care predomină lucrarea dlui I. N. Ciolan, şi care nu poate fi decât cel creştin şi pentru scopul nobil şi salvator al Neamului, recomandăm acest „Catehism" tuturor celor cari nutresc asemenea simţăminte, adresând totodată felicitările noastre autorului.

Avram Petric

Anunţ

Cucernicii preoţi din Arhiepiscopia noastră sunt anunţaţi pe această cale, că salariile pe lunile Octomvrie şi Noemvrie integral, iar pe luna Decemvrie la o parte din preoţime, au fost trimise de Consiliul nostru arhiepiscopesc prin C. E. C. şi bănci. Odată cu salariile pe luna Noemvrie am trimis şi **Ajutorul de iarnă.**

Consiliul Arhiepiscopesc

Ridicarea temporară a unor categorii de cetăţeni de origine etnică germană

Preşedinţia Consiliului de Miniştri desminte svonurile lipsite de temei care circulă cu privirea la cetăţenii români de origină etnică germană.

Din ordinul Inaltului Comandament Sovietic, cetăţenii de origină etnică germană — bărbaţii între 17—45 ani şi femeile între 18—30 ani, în afară de acelea care au copii mai mici de un an, — au fost ridicaţi şi trimişi spre a executa serviciu obligatoriu în regiunile lipsite de braţe de muncă. Imediat ce vor ajunge la destinaţie, li se va permite a-şi comunica adresele pentru a li se putea scrie şi trimite pachete.

Munca are un caracter provizoriu, fiind impusă de nevoile de război.

Uriaşa ofensivă sovietică din Polonia. — *Armata sovietică, reluând, după o temeinică pregătire, ofensiva pe frontul din Polonia, a realizat în câteva zile o înaintare fulgerătoare.*

Varşovia, capitala Poloniei, a fost eliberată Deasemenea Cracovia, Lodz şi Cestocova, Depăşind localitatea din urmă, trupele mareşalului Koniev au trecut graniţele Germaniei şi luptă în regiunea industrială a Sileziei interioare: Se pare că apărarea Germaniei nu mai poate opune o rezistenţă serioasă impetuosului avânt al armatelor ruseşti.

Subscrieţi la

Împrumutul refacerii 1945

prin

C.E.C.—SIBIU

1 2—

Comemorarea lui Lenin. — Duminecă, 21 Ianuarie, împlinindu-se 21 de ani dela moartea marelui creator al revoluţiei sociale ruseşti, Lenin, Asociaţia română pentru strângerea legăturilor culturale cu Uniunea Sovietică (Arlus), secţia Sibiu, va sărbători amintirea lui, printr'o conferinţă a dlui prof. univ. D. D. Roşca, ţinută în sala Prefecturii, la oreie 12 a. m.

INFORMAŢIUNI

Imprumutul Refacerii Naţionale se arată, după semnele de până acum, deplin asigurat. Subscrierile sporesc cu fiecare zi. Din multe oraşe se trimit cereri numeroase pentru cote suplimentare de monetă-aur comemorativă. Toate cererile vor fi, între marginile posibilităţi, satisfăcute. — Subscrierile încep dela 50.000 lei pentru împrumut, ceeace dă dreptul la cumpărarea unei monete-aur cu 15 mil de lei.

Despre armata română. In rândurile armatelor aliate iau parte, la războiul împotriva Germaniei, şi unităţi franceze, polone, cehoslovace, sârbeşti, precum şi gărzi înarmate greceşti, belgiene şi olandeze. România participă *cu 14 divizii*. Astfel, ca mărime, armata română vine îndată după armatele: rusă, engleză şi americană. Dar nu numai ca număr, ci şi ca vrednicie ostaşii noştri ocupă loc de frunte în acest război, cu nădejdea şi convingerea, că ţara şi neamul vor dobândi dreptatea întreagă, ce ni s'a recunoscut.

Vrednicia se răsplăteşte. Ministerul de război face cunoscut că legile militare asigură ostaşilor posibilitatea de-a fi înaintaţi pentru fapte excepţionale de arme obţinând şi grade de ofiţer. Astfel, un soldat, care s'a evidenţiat prin fapte strălucite de arme, poate fi înaintat subofiţer, iar subofiţerii pot dobândi treptat şi gradul de ofiţer — primind, în acest mod, imediat răsplata vitejiei şi vredniciei lor.

† Preotul **Octavian Daju** dela parohia Pui Galaţi, a decedat în zua de 11 Decemvrie 1944, în vârstă de 34 de ani.

Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepţilor.

Comemorare. Asociaţia cântăreţilor bisericeşti a comemorat, zilele trecute, printr'un parastas la biserica „Lucaci" din Bucureşti, pe valoroşii compozitori de muzică bisericească decedaţi: I. Popescu-Paserea, Anton Pann, Macarie Ieromonahul, G. Cucu, G. Dima etc. După săvârşirea slujbei au cuvântat reprezentanţii autorităţilor bisericeşti şi ai ministerului de culte, iar la urmă a vorbit fostul ministru, dl *Dr. N. Lupu* care, între altele, a spus: Opera compozitorilor bisericeşti, pomenită aici, ne îndeamnă să ne îngrijim de cei în viaţă, de cântăreţii bisericilor noastre. Cântăreţii de strană, prin farmecul cântării înălţate lui Dumnezeu, trebue să constituie armata artistică-religioasă a ţării, ca să biruie indiferenţele şi să subjuge mistic sufletele. Pun mare preţ pe rolul lor şi doresc să se îndrepte eroarea făcută de oficialitatea, care i-a categorisit printre cei mai mici, deşi au rol principal în lucrarea sufletului naţional.

Sesiunea de examene din Ianuar 1945, la Facultatea *de drept* a universităţii Regale Ferdinand I- Cluj Sibiu, se va ţinea *între 22 şi 23 Ianuar 1945*, conform ordinei afişate. Studenţii respinşi în Oct-Nov. 1944 se vor putea prezenta în sesiunea de examen din Februar, ce se va ţinea, în mod excepţionale anul acesta, în cursul lunii Martie 1945.

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

Duminecă, în 21 Ianuare 1945, liturghie arhierească. Serveşte şi predică Inalt Prea Stinţitul Mitropolit Nicolae înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, — La oastea Domnului predică *părintele Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibu-Trei-stejari.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 28 Ianuarie 1945 Nr. 5

BIBLIOTECA GENERALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

Abonamentul: Pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000. — Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000. —

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Dragostea de om

La o întâlnire recentă cu ziariștii străini, dl Petre Groza, vicepreședintele consiliului de miniștri, a caracterizat epoca viitoare a omenirii ca «epoca dragostei de om». Dar cine nu recunoaște în dragostea de om, formulată ca supremul ideal pământesc al omenirii, de acest membru vechiu și marcant al Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei noastre, un bun de temelie al învățăturii creștine? Avem deci motive serioase să ne bucurăm că, prin personalități cari trăiesc multă vreme în atmosfera ei, Biserica își face simțită puterea ei inobilatoare, penetrând cu duhul creștin noile orientări sociale și politice. Iar dintr'o asemenea intrepătrundere cu idealurile creștine și dintr'o astfel de tălmăcire a lor în graiul evanghelic pe seama celor mulți, noile curente sociale numai câștiga pot. Grăindu-i-se așa, poporul nostru românesc va ști spre ce ținte e chemat, spre ținte scumpe sufletului său, profund încrestinat si atât de bun si de dornic de dreptate și frățietate. El va simți că nu e chemat spre necunoscuturi încruntate, străine sufletului său, cu părăsirea tuturor bunurilor sale sufletești moștenite din moși strămoși, ci spre zări senine și calde, spre cari îl îndeamnă adâncurile creștine ale ființei sale.

Noi totdeauna ne am silit să arătăm în acest ziar că între nouile tendințe ale lumii după libertate, frățietate, egalitate și între duhul creștinismului, departe de a fi o discrepanță, este, în fond, cea mai deplină concordanță. Tendințele acestea înțelese în esența lor cea mai pură, cea mai ferită de patimi, au răsărit, dimpotrivă, din duhul creștinismului și el este factorul principal care le susține necontenit în sânul omenirii. Ne pare bine să constatăm acum că se găsesc și reprezentanți ai acestor orientări sociale cari să-și dea seama de acest lucru și să caute a tălmăci țintele lor în vocabularul idealurilor creștine. Nădăjduim că pe măsură ce va trece vremea, vom vedea înmulțindu-se cei ce înțeleg această filiație creștină a țintelor sociale moderne și se silesc să le purifice de tot ce nu se potrivește cu sâmburele creștin al lor.

Cine mai are azi curajul să susțină și cine mai crede că creștinismul nu va mai avea loc în societatea de mâine a unei ordini sociale străbătute de o cât mai deplină dreptate, egalitate și frățietate, așa cum se susținea până în anii trecuți? Ajunge să cugetăm numai la evoluția petrecută într'un atât de scurt timp, ca să ne dăm seama de posibilitățile de fecundă sinteză între creștinism și tendințele sociale moderne, spre fericirea adevărată a omenirii. Dacă se va lua sincer de curentele sociale moderne «dragostea de om» ca normă hotărîtoare, ea va forma platforma de împreună lucrare a creștinismului cu ele. Căci unde este dragoste este creștinism, și dragoste de om fără creștinism nu se poate. Numai creștinismul dă putere sufletului să iubească cu adevărat și continuu orice om. Numai creștinismul poate întreține într'o societate căldura dragostei. In definitiv ca să iubești pe om, ca să faci din aceasta idealul suprem, căruia îi închini toate eforturile pe plan politic sau social — și curentele sociale moderne trebue să aibă măcar acest ideal, ca pe cel mai înalt — trebue să acorzi omului o valoare care nu ar putea veni dintr'o constituție pur materială a lui. Căci atunci de ce n'am iubi lucrurile sau animalele la fel cu oamenii, sau chiar mai mult, pentrucă unele din ele reprezintă concentrări de mai multă materie. Ca să-ți faci din dragostea de om motivația ultimă a tuturor străduințelor tale, trebue să vezi prin urmare în el ceva mai înalt decât materia și trebue să-i acorzi o existență veșnică, în care să se repercuteze soarta lui pământească, pe care te silești să i-o îmbunătățești. Sau în orice caz o doctrină care concepe astfel pe om — cum e cea creștină — va fi capabilă să susțină în suflete o mai mare dragoste de om, decât una care nu vede în om decât o înfiripare efemeră de materie.

Dar, peste această accepțiune generală a omului ca ființă spirituală și veșnică, creștinismul dă omului o valoare pe care nu i-a dat-o și nu i-o va da nici o altă concepție filosofică sau religioasă. Ce doctrină sau ce credință mai susține că însuși Fiul lui Dumnezeu se întrupează și se răstignește pentru oameni și rămâne om în vecii vecilor, suferind pentru ei și lucrând pentru creșterea și purificarea lor spirituală, pentru a le asigura nu o fericire pământească numai, ci una veșnică?

Iisus e modelul, niciodată ajuns, pentru oricine își face din viață un bun de sacrificat pentru fericirea semenilor săi.

Dacă omenirea se îndreaptă spre trăirea serioasă a acestui suprem ideal, care e dragostea de om, ea se îndreaptă spre înțelegerea și trăirea serioasă a creștinismului.

Noi nu cerem altceva tendințelor sociale contemporane decât dragoste adevărată de om și suntem mulțumiți. Dacă și preoții se vor sili să se ridice pe culmile celei mai înalte trăiri a acestui ideal, se vor întâlni acolo cu oricine caută cu aceeaș dragoste binele omului.

Muncă și materie

Continuând discutarea diferitelor aspecte ale problemei atât de actuale a muncii, ne reținem de data aceasta asupra întrebării: Care este raportul dintre muncă și materie? Răspunsul la această întrebare, ni-l cere serios faptul, că și *materia este — alături de spirit — un factor constitutiv și ființial al muncii.* Ca atare, materia trebue așezată la locul ce i se cuvine în complexul factorilor muncii umane creatoare.

Când punem problema raportului dintre muncă și materie, ne gândim la completa extensiune a chestiunii, adecă cuprindem aici toate laturile aportului materiei în procesul de constituire, desfășurare și împlinire a muncii. Prin urmare, nu-i vorba numai de materie (trupul) ca factor constitutiv al naturii umane, care prestează munca, ci de toate implicațiile pe care le are materia în procesul muncii privite sub aspectul ei integral. Nu trebue să se uite însă, că nu pot fi prinse toate acestea în cadrul strâmt al unui articol ca acesta.

In deslegarea chestiunii raportului dintre muncă și materie, ne servește ca punct de mânecare tot adevărul fundamental că *în procesul muncii e angrenată dinamic întreagă natura umană.* Dacă munca este angrenarea dinamică a întregului om, atunci rezultă implicit faptul că munca rezidă nu numai în spirit ci și în materie (trup). Căci și trupul (materia) este parte integrantă a naturii umane și nu ne putem închipui muncă umană fără materie, după cum nu ni-l putem imagina pe om întreg, fără trup. Ca atare, materia este un factor constitutiv și ființial al procesului muncii. Dualitatea naturii umane: spirit și materie, are implicit drept consecință dualitatea ontică a factorilor constitutivi ai muncii: spiritul, factorul primordial al muncii și materia în general, ca element constitutiv al procesului de constituire și desfășurare a muncii

FOIȘOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creștine

[11]

(Cu referire specială la lupta antisectară)

§. 7. Apologeții laici ai veacului II și III ca tip clasic al misionarismului laic în lupta antisectară

(Continuare din Nr. 36 din 1944)

a) In deplină conformitate cu duhul străvechiu al vieții creștine din primul veac de după Hristos, secolele următoare au activat misionarismul laic până la apogeu, potrivit dimensiunilor pe care le-a luat desvoltarea vieții bisericești din timpul clasic al Bisericii creștine. Trecând peste exemplara desfășurare a apostolatului laic în sens larg,[1] subliniem faptul că *misionarismul laic în sens restrâns și-a atins atunci culmea progresului său.* In spriginul acestei afirmații, inducem prețioasa reliefare a zelului misionar al femeilor creștine din acea vreme, rămasă dela apologetul *Aristide din Atena:* „Femeile creștinilor sunt curate întocmai ca fecioarele. Ele predică, din dragoste (cuvântul lui Dumnezeu), sclavilor, sclavelor și copiilor acestora. Ele se străduesc să încreștineze pe sclavi și dacă aceștia sunt câștigați pentru credința în Iisus Hristos, atunci sunt numiți deadreptul — fără nici o deosebire — frați ai stăpânilor lor".[1] Iar pentruca afirmația noastră să fie pe deplin justificată, e deajuns să amintim numai, că laicii au desfășurat o amplă și intensă activitate de *didascali și catiheți,* cei dintâi introducând pe creștini în cunoștința și viața cea adevărată, iar cei de pe urmă pregătind pe necreștini pentru primirea Botezului, și unii și alții pregătind efectiv terenul pentru ivirea școlilor teologice de mai târziu[2] și dobândind oarecum un fel de întâietate față de clerici în unele sectoare ale activității misionare.[3] *Laicilor bine pregătiți li se încuviința chiar predicarea în biserică.*[4]

Voind să zăbovim mai mult asupra cercului special al preocupărilor noastre, vom lua drept exemplu clasic al misionarismului laic în lupta antisectară pe apologeții și polemiștii laici ai veacului al II și al III-lea. O cercecetare a activității acestora și a împrejurărilor în care au activat, ne va arăta că punctul acesta de vedere și mânecare este deplin justificat. De altfel, cunoașterea împrejurărilor respective este neapărat necesară și pentru aprecierea și caracterizarea adecvată a apologeților. Pentrucă apologeții, aparținând unui moment precis al istoriei vieții și gândirii creștine și reprezentând o etapă specifică lor, *nu pot fi înțeleși decât cu ajutorul cunoașterii mediului în care s'aunăscut și au activat.* De fapt, mai mult decât oricare alta, activitatea apologetică respectivă e dependentă de anumite împrejurări bine determinate. Căci ea n'a fost o concepție teologică abstractă detașată de realitatea vieții, ci o operă cu totul practică de apărare și de vie și arzătoare polemică. In consecință, nu e mirare că *ea nu poate fi izolată de mediul în care s'a născut.*[1]

Pornită încă din veacul prim, *lupta dușmanilor împotriva Bisericii creștine și-a atins culmea intensității și a cruzimii în cele două veacuri imediat următoare.* Așa încât, *bărbații vizați de noi și-au desfășurat activitatea într'o vreme, în care Biserica creștină se opintia din răsputeri în lupta împotriva tuturor opozițiilor așternute în calea desvoltării sale.* Prezentarea și numai succintă a fizionomiei acestei activități, ne va ajuta să înțelegem mai bine și mai deplin rostul și importanța misionarismului laic în lupta antisectară.

[1] Asupra apostolatului laic în sens larg, desfășurat de Biserica ort. română, vezi: *Cândea Spiridon Dr. Prot.:* Apostolatul laic. Sibiu 1944, p. 37—66.

[1] Apologia XV, 6. Citat la *Will Ioseph:* O. c. p. 53.

[2] *Stan:* O. c. p. 67—80; *Popescu M. Teodor:* Primii didascali creștini. In „Studii teologice", An. III, Nr. 2, Buc. 1932. p. 143 sq.; *Schian:* Laienpredigt. In „Religion in Geschichte und Gegenwart". 2, Aufl. Tübingen [Mohr] 1929. III. B., col. 1455.

[3] Cf. *Cândea:* Apostolatul laic, p. 27.

[4] Asupra acestei chestiuni, vezi pe larg la *Stan:* O. c. p. 80—90.

[1] Cf. *Rivière J.:* Saint Justin et les Apologistes du second siècle. Paris 1907, p. 1; *Batiffol Pierre:* Introduction. La Rivière J.,1 O. c. p. V sq. și XXIX.

şi ca instrument de obiectivare a eforturilor spiritului.

Să nu sperie pe nimenea acordarea pe seama materiei, a calificativului de factor nu numai constitutiv ci şi fiinţial. Pentrucă acest punct de vedere este deplin justificat, întrucât munca nu se poate constitui şi realiza integral fără ajutorul materiei. Prin urmare, dacă munca atârnă în atât de mare măsură de prezenţa materiei în procesul ei, atunci trebue că materia îi acordă un element fiinţial.

Adâncind raportul ontologic dintre muncă şi materie, pornim nu numai dela faptul că materia (trupul) este parte constitutivă a omului, ci şi dela acela că trupul şi în general materia, este instrumentul de manifestare a spiritului şi elementul de obiectivare a creaţiilor acestuia. De unde rezultă clar, că în procesul complet al muncii nu-i angajată materia numai ca trup omenesc care mijloceşte manifestarea în afară a sufletului uman, ci şi ca realitate cosmică în general care oferă muncii creatoare umane — de orice fel ar fi aceasta — materialul brut, din care îşi toarnă realizările sale. De pildă, piatra este elementul material pe care sculptorul îl foloseşte întru obiectivarea statuii, pe care a creiat-o mai întâiu în imaginaţia spiritului său artistic; materia cosmică în general oferă spiritului inventiv şi ştiinţific elementul material brut, din care s'au realizat atâtea instrumentaţii tehnice, care constituesc minunea civilizaţiei actuale.

După cum se vede, materia are rol funcţional nu numai în procesul muncii fizice ci şi în acela al muncii intelectuale. Căci după cum în orice proces uman obiectivat sunt corelate funcţional şi solidar atât spiritul (sufletul) cât şi materia (trupul), tot aşa şi în procesul deplin realizat al muncii — fie spirituale sau fizice — se întrepătrund organic spiritul cu materia. In consecinţă, absenţa elementului material din procesul muncii, este egală cu lipsa posibilităţii de realizare integrală a muncii.

In munca fizică în general şi cu osebire în munca tehnică, rolul şi peste tot aportul materiei nu este — cum s'ar părea la o privire superficială a lucrurilor — mai important decât al spiritului. Căci şi aici funcţiunea primordială o are spiritul şi anume spiritul inventiv şi ştiinţific. Pe de altă parte, nici raportat la funcţiunea ce o are în procesul muncii intelectuale, rolul materiei nu este mai important sau mai fundamental în munca fizică şi mai ales tehnică. Aici funcţiunea materiei este numai mai evidentă şi mai amplă, întrucât în realizările tehnice se cere mai mult concurs din partea materiei decât în realizările spirituale. Dar întrucât cantitatea nu ridică calitatea unui element, şi aici rolul primordial şi cel mai fiinţial revine spiritului.

O dovadă despre funcţiunea fiinţială a materiei în procesul muncii, este faptul că nu numai spiritul ci şi materia determină felul şi caracterul muncii. In relaţie cu materia, munca devine mai grea decât în relaţie cu spiritul. Firește, în urma căderii în păcat munca s'a îngreuiat şi în latura ei spirituală. Căci şi spiritul — mai bine zis sufletul — s'a învârtoşat în urma căderii şi şi-a pierdut spontaneitatea creatoare iniţială. In consecinţă, şi spiritul se strunește cu greu pe linia muncii demne de înălţimea şi ţinta finală a omului. Dovadă faptul că greul muncii ca efort, apasă nu numai asupra trupului ci şi asupra sufletului. Dar materia e şi mai refractară procesului muncii. Producându-se prin păcat desfacerea armoniei integrale dintre spirit şi materie ca elemente constitutive ale omului, materia (trupul) a pierdut calitatea de instrument suplu al spontaneităţii spiritului (sufletului) uman şi se mlădiază după cerinţele şi comandamentele acestuia, numai prin luptă grea. Şi cum această disarmonie şi disociere s'a repercutat — datorită solidarităţii dintre om şi univers — asupra întregului cosmos, lupta aceasta s'a extins cu privire la întreg domeniul realităţii materiale. Drept urmare a acestui fapt, munca — mai ales cea fizică-tehnică — e luptă trudnică cu materia ca să ia forma şi funcţia cerută sau dorită de spirit, ca să se asocieze şi armonizeze în funcţia ei cu rostul spiritului în lume. De aici rezultă greul muncii, care e determinat în cea mai largă măsură de materie.

Dovada afirmaţiei de mai sus, o face faptul că cu cât în angrenajul muncii e angajată mai multă materie, cu atât munca e mai grea. Evident, şi artistul duce luptă grea cu materia în procesul plăsmuirii unei opere de artă; pentrucă materia cu care lucrează, se lasă cu greu modelată după imaginaţia spiritului său creator. Dar în munca fizică şi mai ales cea tehnică, lupta aceasta devine mult mai mare şi mai grea. Ea constă în opintirea — uneori până la sudori de sânge — omului întru a transforma cosmosul fizic în mediu potrivit şi prielnic desvoltării şi desăvârşirii vieţii sale. Tocmai pentrucă în munca tehnică e angajat un quantum mai mare de materie, ea este mai grea şi mai brută sub aspectul realizării ei materiale. De aceea ea şi are un caracter mai pronunţat de ispăşire; prin ea se realizează integral pedeapsa îmbinată cu alungarea din raiu: în sudoarea feţii sale să-şi câştige omul pâinea cea de toate zilele.

Potrivit acestui fapt, tocmai acolo unde se pare că el e chemat să joace un rol redus sau nici-unul, spiritul are să desfăşoare un mare rol: Să menţină omul pe linia autentic umană în purtarea greului muncii. Drept aceea, numai executată în duh creştin munca fizică — oricât ar fi ea de grea — devine element de asceză trupească: sub greul ei, trupul se subţiază, omoară patimile şi le transfigurează în imn de proslăvire — prin muncă — a Creatorului.

Numai spiritul autentic uman — şi anume spiritul educat şi animat de creştinism — fereşte pe muncitor de primejdia ce-l paşte mereu, de a cădea în robia materiei. In munca fizică-tehnică, omul luptându-se mereu cu materia, în loc s'ajungă s'o stăpânească cum doreşte iniţial munca tehnică, ajunge materia să-l stăpânească pe dânsul. Şi stăpânit de materie, preocupările omului se îndreaptă lacome spre exterior, spre obiect, spre natură, în nădejdea că acolo e cheia fericirii. Cum numai spiritul ne fereşte de exteriorizare şi ne ţine pe vatra intimă a esenţialităţii umane, înseamnează că numai duhul creştin — care ne mijloceşte adevărata spiritualitate umană — poate scăpa pe muncitor de primejdia robirii sale sub călcâiul materiei.

In concluzie, elementul material nu trebue desconsiderat sau scos din complexul muncii. Munca rezidă fiinţial şi în materie. De aceea şi în relaţie cu materia se defineşte sensul muncii. In muncă, materia nu e ţintă şi numai instrument. Drept aceea, în muncă promovăm materia numai în măsura în care avem nevoe de dânsa pentru realizarea ţintei integrale şi supreme a ei: plinirea omului şi dobândirea fericirii.

Ca atare, în procesul muncii materia trebue să fie subordonată spiritului, ca unuia ce-i dă sens şi viaţă. Aşa încât, în problema muncii — sub aspect teoretic şi practic — nu spiritul trebue atras jos la dimensiunea şi sensul materiei, ci aceasta ridicată sus la zările spiritului. Căci spiritul trebue să dea viaţă şi sens materiei, şi nicidecum invers.

Preot **Dr. CORNELIU SÂRBU**

Liceul ortodox din Cluj

In capitala eliberată a Transilvaniei, o nouă şcoală românească şi-a deschis porţile în ziua de 8 l. c. Ziarul „Tribuna Ardealului" (nr. 1207 din 14 l. c.) dedică acestui eveniment mai bine de-o pagină.

Este vorba de *Liceul ortodox de fete şi băieţi*, înfiinţat prin osârdia P. Sf. Sale D. D. *Nicolae Colan*, Episcopul Vadului, Feleacului şi Clujului, cu concursul autorităţilor locale şi al multor oameni de bine.

Această şcoală a Bisericii noastre este găzduită în localul fostului liceu de fete „Principesa Ileana". Direcţiunea ei a fost încredinţată Păr. Emil Nicolescu, profesor suplinitor la Academia teologică „Sf. Nicolae".

Inaugurarea liceului s'a făcut în 8 l. c., printr'o slujbă religioasă săvârşită în prezenţa P. Sf. Episcop Nicolae Colan, a corpului profesoral, a şcolarilor şi a unui public număros.

Păr. director Emil Nicolescu a rostit o impresionată cuvântare de deschidere.

A luat apoi cuvântul P. Sf. Episcop *Nicolae Colan*, care a spus — în rezumat — următoarele:

De ani de zile ne-am străduit să deschidem un liceu ortodox-român la Cluj pe seama copiilor neamului nostru din Ardealul de Nord. Durere, însă, autorităţile de stat n'au voit să ne înţeleagă şi să ne asculte. Mulţumită vitejiei armatei noastre şi nepreţuitului ajutor dat de aliata noastră Uniune Sovetică, Ardealul azi este din nou liber şi stăpân pe destinele sale. Autorităţile locale ne-au satisfăcut apelul şi iată-ne azi puşi în fericita situaţie de a deschide şcoala atât de mult râvnită, în care toţi copiii, dornici de învăţătură, să-şi poată lumina mintea şi încălzi sufletul cu învăţătură românească în duhul creştin.

Deschidem instituţia în nişte împrejurări foarte grele, lipsiţi de cele mai elementare şi indispensabile mijloace didactice, dar suntem plini de râvnă şi însufleţire pentru a înfăptui un lucru bun. Prin bună înţelegere şi împreuna lucrare a profesorilor şi elevilor, rând pe rând, toate greutăţile începutului vor dispărea. Voim şi ne năzuim ca viaţa internă în liceul nostru să se desfăşoare într'o atmosferă de familie. Profesorii să fie ca nişte părinţi, cari cu dragoste şi pricepere să îndrume pe elevi, cari să răspundă cu aceeaş dragoste, de ascultare şi sârguinţă. Şi trebue să ajungem această ţintă, câtă vreme în acest liceu elevii au a primi nu numai instrucţie, ci şi educaţie creştinească. Iar aceasta din urmă se poate desăvârşi numai într'o atmosferă de familie.

Nueste greu de priceput de ce trebue să stăruim într'o egală măsură atât asupra instrucţiei, cât şi asupra educaţiei. Prin instrucţiune se luminează mintea, se lărgeşte dela zi la zi orizontul cunoştinţilor, atât de necesare omului cult al zilelor noastre. Dar, prin aceasta, adevărata instituţie de cultură şi educaţie nu s'a achitat complet de datoria ei. Instrucţia pune la contribuţie mai mult raţiunea. Ori sufletul omenesc, care în totalitatea lui este principiul de viaţă al unui om, nu este numai raţiune. Ce folos dacă cineva adună cu sârguinţă la cunoştinţe de viaţă, dacă nu le ştie utiliza pentru realizări nobile. Nobleţa sufletului o desăvârşeşte numai educaţia

---

miei istorice, sociale şi intelectuale a veacului II şi III, ne va arăta cât e de îndreptăţită această afirmaţie.

Mai mult decât oarecare altul, veacul al II-lea a fost pentru tânăra Biserică creştină *un veac de luptă aprigă*. Cu anevoie s'a găsit ea în faţa unei opoziţii aşa de îndârjite şi de redutabile ca cea de atunci. Ieşind acum definitiv din umbra care i-a adăpostit începuturile, creştinismul intră în viaţa publică a imperiului, pentru a fi atacat îndată din toate părţile. Spiritul păgân sectar se face purtătorul celor mai absurde *calomnii*, al căror pericol e mare, dacă ţinem seamă de enorma putere pe care o au ura şi prejudecata asupra celor mai bune spirite, mai ales în materie religioasă.[1] Susţinută de către literaţii şi apologeţii respectivi, opoziţia oficială a imperiului roman era mai puţin periculoasă decât ofensiva deslănţuită de mişcarea ideologică a gnosticismului, care se sprijinea pe erorile trădătorilor, iudeo-creştini şi mai ales montanişti.[2]

Sub toţi Antoninii, dela Traian până la Commodus, Biserica creştină a suferit violenţe diverse, fie din pricina legii lui Neron care a interzis formal creştinismul, fie de pe urma răscoalelor populare, cauzate de svonurile calomnioase care circulau la adresa creştinilor şi care erau exploatate cu multă abilitate mai ales de către Evrei. Chiar şi sub cei mai buni împăraţi, de exemplu sub Antonin Piul (138—161), Biserica a avut să sufere martiriul. Destul a suferit ea încă şi sub Marcu-Aureliu (161—180), al cărui înalt ideal filosofic, departe de a-l face să admire creştinismul, l-a făcut să se teamă de el ca de un rival al propriei sale doctrine.[1]

Concomitent cu atacul fizic, se deslănţuia şi atacul cu peana al literaţilor, dintre care cei mai cunoscuţi sunt: Fronton de Cirta, Lucian de Samosata şi filosoful Cels.[4]

Mai periculoasă decât aceste atacuri păgâne, era ofensiva purtată de intransigenţa acerbă a eresului iudaizant care persista cu îndârjire în menţinerea anumitor practici mozaice, de efortul susţinut al gnosticismului de a transforma creştinismul într'o filosofie religioasă şi de veleităţile exaltate ale montanismului, milenarismului şi encratismului.[2]

Această luptă împotriva Bisericii se continuă şi în veacul al III-lea. Condiţiunile în care trăia acum creştinismul, sunt foarte diferite în ansamblul lor, faţă de cele din veacul trecut. Căci pe când în veacul al II-lea Biserica e în continuu ameninţată de violenţe crude localizate, în veacul al III-lea *atacurilor oficiale redutabile le urma perioade de pace relativă*. Edictul din anul 202 al împăratului Septimiu-Sever marchează o eră nouă în raporturile dintre Statul roman şi Biserica creştină. Căci acesta suprimă rescriptul lui Traian: „Conquirendi non sunt" şi impune magistraţilor o atitudine mai vigilentă şi mai activă faţă de creştini. Persecuţiunile vor deveni acum oarecum oficiale, dar războiul devenit universal se întrerupea prin neglijenţa sau bunăvoinţa unora dintre împăraţi. Biserica suferi adevărate asalturi sub Septimiu-Sever începând cu anul 202, sub Maxim Tracul (235—238) şi dela Deciu la Valerian (249—260), atingând marea criză care deschide veacul al IV-lea şi pregăteşte triumful final.[1]

Impotriva puterii creştine din ce în ce mai viguroase, forţa imperială a deslănţuit o luptă oficială sprijinită pe diverse tentative făcute cu scopul de a renova păgânismul în decădere. Aici trebue să amintim invazia cultelor orientale care se răspândiră mai ales sub forma unui sincretism religios sau aceea a Mithraismului, neoplatonismul cu pretenţia lui de a înlocui creştinismul şi cu marea lui influenţă, precum şi ivirea maniheismului care făcu atâtea victime la sfârşitul acestei perioade.[2]

Concomitent cu atacurile din afară, Biserica creştină fu bântuită şi de diferite crize interioare în urma ivirii diverselor tendinţe doctrinale, dintre care unele erau ortodoxe iar altele au devenit cu totul eretice. Înşirăm aici opoziţia dintre partizanii credinţei populare şi aceia ai teologiei savante,[3] problema trinitară a cărei desbatere a produs erezia raţionalistă a antitrinitarilor sau monarhianilor cu direcţie triplă: dinamistică sau ebionitică,

[1] *Rivière:* O. c. p. 1 şi 18.

[2] *A. A., Cayré F.:* Patrologie et histoire de la théologie. 3-e éd. Paris. (Desclée et Cie) 1938. t. I., livres I et II, p. 93.

[1] *Idem*, ibidem p. 93 sq. [4] *Idem*, ibidem p. 94.

[2] *Popovici Eusebie:* O. c. p. 306 sq.

[1] *Cayré:* O. c. p. 159 sq. [2] *Idem*, ibidem p. 164.

creştinească. Hristos ni-a înfăţişat pe adevăratul om, demn de făptura şi scopul lui în viaţă. El a creiat şi ne-a lăsat modelul de perfecţiune ce trebuie să-l urmăm. A fost pentru toate timpurile cel mai desăvârşit dascăl. In învăţătura şi viaţa Lui pământească, dascălii zilelor noastre au căutat şi găsit toate principiile educative necesare la înobilarea sufletelor.

Ţin să accentuiez: cu toate că liceul nostru se numeşte ortodox român, noi nu vom face nici o distincţie faţă de fraţii noştri uniţi. Toţi deo-potrivă suntem fii ai aceluiaş neam, toţi iubim aceleaşi idealuri. Cu toţii ne încadrăm în aceeaşi unitate de simţire şi gândire.

Deasemenea să nu fim bănuiţi nici de şovinism naţional. Credem că precum celelalte neamuri conlocuitoare sub auspiciul bisericii au dreptul să-şi crească copiii în duh naţional şi creştin, la fel avem şi noi acelaş drept. Punând deosebită greutate pe educaţia creştină, dela sine cade întreţinerea duhului sectar, şovin şi îngust naţional. Temeiul creştinismului este iubirea dintre oameni.

Dragi elevi,

Acum suntem puţini. Explicarea este uşor de găsit şi o cunoaşteţi cu toţii. Vestea deschiderii liceului, încă n'a trecut prea departe dincolo de barierele oraşului iar călătoria azi este atât de anevoioasă. Faptul să nu vă descurajeze, nici să nu vă înăbuşe elanul. Strămoşii noştri aveau un dicton cuminte: «trei cu profesorul, formează un colegiu». Cu cât aglomeraţia va fi mai mică, cu atât posibilitatea de muncă mai mare. In fine mulţămesc atât autorităţilor cât şi profesorilor că au dat ascultare apelului meu de părinte sufletesc şi rog pe bunul Părinte ceresc să trimită binecuvântarea sa peste noi, încununând lucrarea noastră cu cele mai binefăcătoare roade.

O distincţie meritată

Din prilejul Anului nou, P. Sf. Sa Dr. *Andrei Mageru*, Episcopul Aradului, a conferit mai multe distincţii membrilor clerului dela centrul eparhial.

Intre cei ce s'au învrednicit de osebita cinste a ridicării lor în rang, se află şi Preotul Dr. *Ilarion V. Felea*, profesor titular definitiv la Academia teologică din Arad.

Preoţimea noastră cunoaşte îndeaproape pe acest eminent slujitor al altarului. Condeiul lui, cald şi sincer, luminos şi temeinic, nu oboseşte niciodată. Iar la amvon, Păr. Il. V. Felea este o îmbucurătoare excepţie.

Ştirea ridicării sale la rangul de *protoiereu* am primit-o cu tresăriri de mândrie, neuitând că P. C. Sa a păstrat legăturl strânse cu Sibiul ortodox, în care şi-a făcut studiile teologice şi debutul de publicist bisericesc.

P. Sf. Episcop Nicolae Popoviciu la Oradea

Odată cu căderea nedreptului hotar despărţitor de fraţi, obştea dreptcredincioasă din Ardealul de Nord a primit întru ale sale pe P. Sf. Ierarhi isgoniţi dela scaunele lor de evenimentele din toamna anului 1940.

Am scris la vreme despre înapoierea P. Sf. Episcop Dr. **Vasile Stan** *la reşedinţa sa din Sighet.*

Aflăm acum, dintr'un număr recent al confratelui arădan «Biserica şi Şcoala» (nr. 2—3 a. c.), că P. Sf. Episcop Dr. **Nicolae Popoviciu** *a petrecut sfintele sărbători ale Naşterii Domnului laolaltă cu păstoriţii Săi. Bucuria întâlnirii l-a răsplătit din plin pentru umilinţele îndurate acum patru ani, când a fost expulzat de-acolo în condiţiunile revoltătoare care se cunosc.*

Insoţit de I. P. C. Arhimandrit Ioan Dinu, P. Sf. Sa a săvârşit sf. Liturghie în Catedrala episcopească, a predicat, a cercetat răniţii din spitalul militar român, a participat la serbarea datinilor de Crăciun care s'a ţinut la teatrul orăşenesc, a primit pe intelectualii români din Oradea, şi a făcut vizite de rigoare la Episcopia unită şi la Comandamentele militare sovietic şi român.

Cu acel prilej, corul Catedralei — dirijat de teologul Albuţiu — a primit din partea P. Sf. Sale o danie de 50.000 Lei, iar harnicul preot Andrei Lupşa a fost hirotesit întru protoiereu.

A doua zi de Crăciun, P. Sf. Sa a săvârşit sf. Liturghie la Beiuş.

Milogul

In sorb de veac, în păgânul vârtej al furtunilor de schije ucigaşe, milogul din fiinţa mea şi-a neamului se trezi ca scuturat de stihii şi obraznic ieşi pe prispa sufletului, «ca pe ai mai dela începutul lumii». Aici, mugi ca o fiară săgetată şi ţipă cu urlet în noaptea înebunită de întuneric, gata să 'năruie veacul.

Il port din vremi neştiute în fiinţa-mi robită neamului. Dar nu l-am simţit şi pipăit cu ochii sufletului nici când până azi. E pervers de urât, dar iscusit peste măsură în pofte şi vreri, pe care şi-le ştie hrăni cu îndrăsneala «inteligenţei canceroase». Gemete de moarte poartă pe buzele-i lacome şi'n ochii de năpârcă sticliri de pradă.

Ridicând din umbra sufletuului braţe rebegite, urlă cu desnădejde în urechea întunerecului!

«Dă-mi bucuriile lumii, dă-mi fericiri pământene! Vreau să trăiesc fără griji şi dureri în liniştea păcii!»

Ruga i miloagă se topi neputincioasă, ca isbucnirea nătângă a deznădejdii rebele, era parecă ţipătul pasării de noapte ce şi găseşte cuibul pustiu.

Sufletul meu însă, vie schintee din al neamului, biruind temerea de moarte strălucea întru nemurire şi îşi chiui bucuria în vorba:

«Mă scutur de povara milogului». Doar lumina libertăţii ce mocneşte în fiinţa fiecăruia, om sau neam, ţâşneşte la soroace cu putere de fulger, năruie zăgazuri şi frânge lanţuri ancestrale.

Şi în vreme ce dimineaţa fremăta de biruinţa luminii, aidoma ca şura vrăbiilor, învăliţă în pae, din curtea părintească, în luna lui Florar, sufletul grăi bărbăteşte milogului:

«Iată lumina lumii! Ea singură e drum de muncă creatoare şi creşte bucurii roditoare. Tu te-ai închinat nopţii stihiilor ei. Invredniceşte-te de împărăţia întunerecului. Să ştii însă, că «iscusinţa ta nu va mai batjocori dreptatea libertăţii mele şi nici linguşirea inteligenţei tale nu va mai «nemernici credinţa mea. Părăseşte-mă! Vreau şi sunt liber!»

In clipa aceea am simţit cum prin spărtura întunerecului cerul intra în sufletul meu şi al neamului, sporind dragostea jertfei şi râvna voinică a vitejiei prin muncă neodihnită. El, sufletul, răsufla slobod, afund şi sănătos, ca apa mărilor întinse, iar credinţa nemăsluită îmi apleca fruntea sub ochiul lui Dumnezeu, care prin grai de înger cobora din vârful văzduhurilor adevăruri înfiorători de dulce, lecuind toate rănile păcatelor şi împodobind frumuseţea cea dintâi a zidirii noastre:

Invie om, învie neam prin libertatea dreptăţii şi prin dreptatea libertăţii. Se săvârşeşte o minune în albăstrii de veşnicii şi pogoară pe treptele zărilor de mărgărint spre pământul strămoşilor daci, o minune prin care poporul toropit de nenorocul lui îndelungat învie pentru a se aşeza din nou la locul unde-l chiamă tradiţia naşterii lui şi amintirea zilelor mai bune. (Iorga)

Să se ştie însă că măreţia veşniciilor şi strălucirea nemuririi o zidesc numai cei ce îşi depăşesc umbra, povăţuindu-se de râvna adevărurilor eterne şi de dragostea jertfei pentru binele colectivităţii ce se chiamă neam.

Da, ziditorii de veşnicii sunt sortiţi să-şi ucidă în sânge toată pofta fericirii fugare şi toată grija ce-a lumească, conduşi fiind de steaua asprelor încercări, care în lumina ei poartă mai mult decât ispita mulţumirilor vremelnice râvnite de mărunţii muritori,

Milogul, tremurând ca de friguri, la auzul acestei Evanghelii strămoşeşti se topi în geana întunerecului, prohodit de tăcerea morţii.

Z. SANDU.

Şi Italia. *Guvernul democrat al Italiei si-a retras semnătura pusă de Mussolini şi Ciano pe Dictatul dela Viena din 30 August 1940, astfel şi Italia recunoaşte nulitatea Dictatului, prăbuşit pentru vecie.*

VITRINA CĂRŢII

„Pentru dreptate şi libertate"

A apărut, în Editura „Dacia Traiană", cartea: *Dela Bobâlna la Albalulia*, lupta Transilvaniei pentru dreptate şi libertate, de *Corneliu Albu*, Bucureşti, f. a. Pg. 137. Lei 350.

Materialul acestei lucrări, datorite gândirii unui gazetar ardelean rèfugiat, este un prea meritat prinos adus luptătorilor pentru dreptatea şi libertatea Transilvaniei, între anii 1437, — când a izbucnit focul revoluţiei celor adunaţi la Bobâlna, pe Someş, — şi 1919. Sânt figuri strălucite de eroi ardeleni, cari s'au jertfit pentru o cauză dreaptă, „fie cu fiinţa, cu sabia, cu scrisul sau cu arma legii".

Autorul a reuşit, în mare măsură şi în puternice trăsături să învedereze făptuirile de seamă ale înaintaşilor noştri precum şi icoana vremilor aspre în care au suferit şi au luptat.

Aceşti înaintaşi sânt:

Episcopul *Ioan Inochentie Micu* din Sadu Sibiului [1729];

***Horia, Cloşca şi Crişan*, „treimea durerilor noastre";**

***Gheorghe Sincai*, care deşi e greco-catolic, nu este prieten al unirii bisericii cu Roma, [pag. 49];**

***Gh. Lazăr*, descălecătorul cultural de covârşitoare însemnătate pentru românism;**

***Timotei Cipariu*, ucenic al lui Gh. Şincai, P. Maior şi S. Micu, înălţându-se deasupra lor;**

***Avram Iancu*, Craiul neîncoronat al Munţilor;**

***Simeon Bărnuţ*, vizionarul, care zicea că nu poate rătăci niciodată celce ţine cu poporul;**

Providenţialul *Andrei Şaguna*, dătătorul de legi şi datini;

***Alexandru Papiu Ilarianu*, „ctitorul unităţii naţionale";**

***Gheorghe Coşbuc* [credem că e greşit a-l proclama de „poet al ţărănimii", adecă al unei *clase* de cetăţeni, când el este al nostru, al *fiecărui* român cărturar şi necărturar]; şirul se închee cu**

***Octavian Goga*, ca poet şi scriitor, şi mai puţin ca om politic.**

De sine înţeles: numărul celor demni de a fi prezentaţi, ca luptători de greutate ai Transilvaniei, este cu mult mai mare, — cum ne spune însuşi autorul, care, pentru o viitoare ediţie a cărţii, — în împrejurări mai priincioase decât cele actuale, — ne pune în vedere o falangă sporită a deschizătorilor de drumuri în istoria obiditului Ardeal...

Recomandăm cetitorilor intelectuali, să nu se lipsească de această frumoasă publicaţie, în care apar personalităţile cele mai rèprezentative ale neamului românesc, zugrăvite cu rar talent de publicist şi prezentate cu dragoste, într'o lumină răscolitoare de idealismul acela care ne trebue.

e. h.

---

modalistă sau sabeliană şi cea conciliantă, precum şi doctrina eronată subordinaţiană.[1]

Această scurtă înfăţişare a mediului istoric, social şi intelectual în care s'a desfăşurat viaţa creştină în veacurile respective, ne arată că Biserica era atacată şi combătută din afară — cu mijloace spirituale şi fizice — de către opoziţia păgână şi iudaică, iar înlăuntru era sguduită, frământată şi slăbită de erezie şi de schismă, care îşi reclamau cu îndârjire dreptul lor la viaţă. Dacă considerăm faptul că sectele actuale — atât ca direcţie teoretică cât şi ca atitudine practică — reactualizează în esenţă erezia şi schisma din primele veacuri, dacă ţinem seamă de pericolul bisericesc şi naţional ce-l prezintă sectele (atrăgând în luptă şi puterea politică care constitue în cazul acesta corespondentul forţei politice romane ostile creştinismului de odinioară), atunci putem afirma categoric, că împrejurările pe care le creiază ele pentru viaţa bisericească, sunt în fond identice cu cele pe care le-a trăit Biserica creştină în veacul al II-lea şi al III-lea. Căci precum stăpânirea politică romană, ca expresie a rezistenţei păgâne, şi iudaismul, ambele din afara creştinismului, iar opoziţia ereziilor şi schismelor de pe atunci din lăuntrul lui, ameninţau serios desvoltarea Bisericii creştine, tot aşa sectele moderne primejduesc sau stânjenesc bunul mers al creştinismului curat şi — cu aceasta — şi pe acela al statelor. Firesc, am exagera mult dacă am susţine că pericolul sectelor actuale egalează pe acela care ameninţa Biserica creştină în epoca respectivă. Dar dacă considerăm rafinamentul şi eficacitatea unei metode de luptă de multe ori mai ingenioasă decât în acele vremuri, atunci nu mai încape nici-o îndoială, că *se impune — acum ca şi atunci — aceeaşi reacţiune din partea Bisericii.* In consecinţă, luarea apologeţilor şi polemiştilor laici din veacurile II şi III drept model al misionarismului laic în lupta antisectară, este pe deplin nimerită şi îndreptăţită.

Astfel prezentându-se împrejurările de viaţă ale creştinismului, nu-i deloc de mirare că *apologetica şi polemica făceau parte integrantă din activitatea misionară a Bisericii creştine şi că toată literatura respectivului timp poartă pecetea unei atmosfere de luptă.*[1] De fapt, dacă până acuma creştinii nu puteau opune rezistenţei duşmane decât inocenţa şi răbdarea, care culmina în acceptarea cu bucurie a *martiriului,* acum vine momentul în care apar creştini ce îndrăznesc să strige nevinovăţia fraţilor lor şi să ceară dreptate: *apologeţii şi polemiştii veacului II şi III.*[2]

Îmbrăţişând creştinismul, filosofii s'au ferit a repudia numele şi portul lor. Fiind scriitori şi vorbitori de profesie, aceşti filosofi convertiţi *au devenit apologeţii şi poiemiştii creştinismului.* Iniţiaţi în cultura greacă, ei aveau mai multă *dialectică şi aptitudine pentru controversă* decât propovăduitorii pur apostolici. In plus, în ochii conducătorilor ei erau oameni mai susceptibili de a fi luaţi în serios decât ceilalţi creştini. Mulţumită lor, creştinismul îndrăzneşte să se adreseze stăpânirii romane[1] şi să desfăşoare o activitate defensivă şi ofensivă de mare amploare, care n'a lăsat fără răspuns nici-o acuzaţie şi nici un atac duşman. Aşa se face, că *în veacul al II-lea apologia joacă un rol excepţional de primul rang; iar în veacul al III-lea — deşi nu mai stă pe primul plan al misiunii ca'n veacul precedent — rolul apologiei nu încetează.*

O prezentare a activităţii apologeţilor şi polemiştilor laici din veacurile respective, va evidenţia pe deplin îndreptăţirea afirmaţiei de mai sus. Firesc, această prezentare va cuprinde în mod covârşitor veacul al II-lea şi mult mai puţin pe cel următor. Pentrucă *veacul al II-lea este epoca clasică a apologiei şi polemicei vechiu creştine reprezentate în măsură prevalentă de către laici, iar veacul al III-lea e mai puţin reprezentativ în această privinţă,* nu numai pentrucă în decursul lui apologia şi polemica nu mai stau pe primul plan al misiunii creştine, ci şi pentrucă respectiva activitate apologetico-polemică este mult mai puţin susţinută prin laici.

[1] *Idem*, ibidem p. 164. sq. [4] *Popovici Eusebie:* O. c. p. 334—340.

[1] Cf. *Müller Karl:* Kirchengeschichte. 3. Aufl. neu bearbeitet in Gemeinschaft mit H. F. von Campenhausen. Tübingen [Mohr] 1941. I. B. Erster Halbband, 176.

[2] Cf. *Batiffol:* O. c, p. VIII.

[1] Cf. *Batiffol:* O. c. p. VIII sq., XIII şi XV.

(Va urma)

Cu copiii între răniți

Serbarea școlarilor dela „Aplicație"

Am arătat și cu prilej că un grup de ostași români își lecuiesc rănile căpătate în luptele de izbăvire a Ardealului în Reședința mitropolitană și în încăperile Academiei teologice „Andreiane", bucurându-se statornic de întreaga solicitudine a I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* și a personalului de conducere al acestei înalte instituții de învățătură și educație ortodoxă române.

Miercuri 24 l. c. fiind sărbătoare națională, ostașii răniți au fost cercetați de elevele și elevii Școalei primare de aplicație de pe lângă Școala normală de fete „A. Șaguna", cari au zăbovit la căpătâiele lor mai mult de-o oră.

Impărțiți în trei echipe, cei peste o sută de școlari mărunței au desfășurat simultan, în cele trei saloane ale Spitalului militar anexă, frumoasele programe de coruri și recitări pe cari le-au pregătit temeinic sub conducerea distinsei lor directoare dna Prof. *Septimia P. Gherman* și a zeloaselor lor învățătoare: dna Rădița Lt.-Col. Colceag, dra Elena Mihăilescu, dna Elena Mărginean și dna Elena Iacob. Scurte cuvântări festive au fost rostite de școlarii din clasa IV: Constantinescu Laura. Lungociu Corina și Ionescu Petre. Corurile au fost dirijate de către școlari.

Au recitat poesii: Lupu Angela, Hazgan Mioara, Marcu Mihai, Nicolescu Dan, și Tolu P., toți din clasa I; Filipescu Monica, Lungociu Lucia, Șerbănescu Zoica, Sava Lucia, Stănilă Mariana, Morariu Ștefan, Oancea Radu, Palada Ștefan și Turcu Titus, toți din clasa II; Ionescu Stela, Radu Patrița, Tolu Viorica, Antonescu Dinu, Isacu Nic., Lefter Corneliu, Popa Al. și Tudor Sergiu, toți din clasa III; Dan Constanța, Lungociu Corina, Mager Rodica, Olariu Pia, Știopu Lucia, Brânduș Liviu și Sava Doru, toți din clasa IV.

Școlarii au împărțit fiecărui ostaș rănit câte un cozonac, țigarete, chibrituri și cărți poștale, procurate din daniile lor benevole.

In cuvinte simțite, Păr. Rector Dr. *D. Stăniloae* a vorbit copiilor despre sensul educativ al vizitei acestela la căpătâiul eroilor și a mulțumit dnei directoare Prof. *Septimia P. Gherman* și învățătoarelor școalei, pentru fapta lor pilduitoare.

O asistență restrânsă, compusă din personalul de conducere al Academiei teologice și din prieteni ai „Aplicației", a participat la această mișcătoare solemnitate, care dealtcum nu este întâia — și nu va fi nici ultima — inițiativă pornită din vrerea tenace a dnei Gherman de-a crește copilașii din școala Bisericii în spiritul iubirii de deaproapele și al dragostei de neam.

Asistent

Ziua de 24 Ianuar, — *sărbătoarea unirii Principatelor Muntenia și Moldova, s'a comemorat în bisericile din capitală și din provincie, prin slujbe religioase ținute între ora 11 și 12. In școale s'au rostit cuvântări, în care s'a arătat însemnătatea zilei de 24 Ianuar. Guvernul a luat măsuri, ca în ziua aceasta toate serviciile publice, precum și școalele, să funcționeze ca de obicei.*

Inaintarea fulgerătoare a armatelor sovietice. — *Ofensiva sovietică de pe frontul din Polonia, începută la 12 Ianuarie, a fost ca o izbitură de pumn năpraznic, care a împrăștiat din calea ei orice obstacol. In două săptămâni armatele sovietice au cucerit jumătatea din Polonia care rămăsese ne ocupată, au cucerit o mare parte din Prusia Orientală, iar cealaltă parte au încercuit-o pe la Elbing, în apropiere de Danzig — și au pătruns adânc în Silezia germană și în Brandenburg. Orașul Oppeln din Silezia a căzut, la Breslau sunt lupte de stradă, râul Oder e trecut prin mai multe locuri. Până la Berlin nu mai sunt decât 160 km.*

Dacă ofensiva mai continuă câtva timp în acelaș ritm. Germania va fi adusă în situația cea mai critică.

Arbitrajul vienez dela 1940 anulat

— Convenția de armistițiu cu Ungaria —

Tratativele de armistițiu, între Națiunile Unite pe de o parte și Ungaria pe de altă parte, s'au purtat la Moscova, în zilele de 18—20 Ianuar 1945, La conversații Uniunea Sovietică a fost reprezentată prin de Molotov, comisar al poporului pentru afacerile străine al URSS, iar Statele Unite și Marea Britanie au fost reprezentate prin ambasadorii lor la Moscova. Din partea Ungariei au luat parte d-nii Gyöngyösi, ministru de externe în guvernul provizoriu dela Debrețin, general Veress János, ministru de război, și Balogh István, ministru de stat La conversații au luat parte și plenipotențiarii Jugoslaviei și Cehoslovaciei la Moscova.

Cuprinsul convenției de armistițiu:

ART. 1 *a*,) — Ungaria încetează războiul împotriva Națiunilor Unite, rupe relațiile diplomatice cu Germania și declară război Germaniei.

ART. 1 *b*,) — Ungaria face prizoniere toate trupele germane de pe teritorul țării și se obligă să interneze pe toți supușii germani.

ART. 1 *c*,) — Ungaria se alătură efortului de război al Națiunilor Unite cu cel puțin 8 divizii.

ART. 1 *d*,) — Restul forțelor armatei maghiare sau ale altor formațiuni similare trec pe picior de pace.

ART. 2. — *Ungaria își retrage armata, administrația și funcționarii din teritorile Cehoslovaciei, Jugoslaviei și României, și anulează toate legile și dispozițiunile Legale privitoare la aceste teritorii.*

ART. 4. — Ungaria pune în libertate pe toți prizonierii de război, aparținând Uniunii Sovietice, Cehoslovaciei, Jugoslaviei sau celorlalte Națiuni Unite, și le asigură echipament, hrană și mijloace de transport pentru înapoiere în patrie.

ART. 5. — Ungaria pune imediat în libertate pe toți cei deținuți pentru acțiune în favoarea Națiunilor Unite.

ART. 12. — Pagubele cauzate prin purtarea războiului Uniunii Sovietice, Cehoslovaciei și Jugoslaviei, vor fi acoperite numai în parte, având în vedere că Ungaria s'a alăturat, deși târziu, națiunilor Unite. Despăgubirile se fixează în suma de 300.000.000 dolari aur, plătibilă în termen de 6 ani, în mărfuri, ca produse agricoleindustriale, nave comerciale și de război. vite, etc. Din aceste despăgubiri 200.000.000 dolari vor fi achitate Uniunii Sovietice, iar 100.000.000 Cehoslovaciei și Jugoslaviei.

ART. 14 — Ungaria se obligă să ia măsuri de pedepsire împotriva criminalilor de război.

ART. 19. — *Ungaria recunoaște nulitatea arbitrajelor dela Viena, din 2 Nov. 1938 în dauna Cehoslovaciei, și din 30 Aug. 1940 în dauna României.*

ART, 20. — Prezenta convenție intră în vigoare la semnarea ei.

In numele Uniunii Sovietice, al Statelor Unite ale Americei și al Regatului Unit:
ss Mareșal Voroșilov;

In numele Ungariei:
ss. Dr. Gyöngyösi János, min, de externe, ss. Veress János min. de război, ss. Balogh István, min. de stat.

Implinirea condițiilor de armistițiu continuă și prin aceasta România arată că își respectă semnătura restituind bunurile sovietice exportate din Rusia în vremea războiului. In decursul lunii Ianuar a. c. s'au trimis mai multe vagoane, precum și vapoare, încărcate, cu diferite materiale, cu mașini, unelte de căi ferate ș. a. Asemenea s'au trimis câteva mii de vite, cai, oi, exportate de pe teritorul Uniunii sovietice în timp de război.

Dați-Vă obolul pentru cei încercați de soartă!

INFORMAȚIUNI

Inapoiere. Comisariatul refugiaților comunică tuturor persoanelor refugiate din Ardealul de Nord, Bucovina de sud și Moldova, care doresc să se înapoieze la cămin, să se prezinte la prefecturile județene pentru a primi autorizație și foi de drum spre a se întoarce acasă.

Bacalaureat. Ministerul educației naționale a aprobat o sesiune de bacalaureat teoretic, ce se va ține la *Deva*, începând cu data de 5 Februar 1945. Inscrierile se înaintează către Inspectoratul școlar din Alba-Iulia.

Două semestre. Datorită împrejurărilor excepționale, în care s'au deschis în acest an cursurile școalelor secundare, ministerul educației naționale a hotărît ca, în loc de trei trimestre, anul școlar să aibă *două* semestre. Primul semestru se va încheia la 1 Martie, al doilea la sfârșitul anului școlar.

Parastas. Dumineca trecută s'a săvârșit în biserica noastră din Săcel (prot. Săliște) un parastas pentru odihna sufletului eroului Căpitan rez. *Ioan Flucuș*, profesor secundar, căzut în fruntea trupelor de Vânători de munte, la 1 Oct. 1944, în luptele dela Turda.

Urmele războiului. „Legea Românească", organul oficial al eparhiei orădane, în urma împrejurărilor grele, prin care trece țara, n'a apărut în lunile din urmă ale anului. Acum primim numărul 18—24, conținând materialul pe Sept. — Dec. 1944, cu articole de cuprins instructiv ca și până acum. Privitor la urmele războiului în orașul Beiuș. Legea Românească scrie că în zilele când năvăliseră trupele maghiare în județul Bihor, populația s'a refugiat, luând drumul pribegiei prin munți. Când au intrat ungurii în Beiuș, prima ispravă a fost să incendieze biserica noastră catedrală, și cu o lovitură de tun i-au doborât turnul, au bombardat apoi reședința episcopală și Școala normală ortodoxă, avarlind clădirile. Acelaș lucru s'a întâmplat și cu alte instituții din Baiuș.

† **Preot Aurel Todoruț,** pensionar al Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, după lungi și grele suferințe, împărtășit cu Sf. Taine ale muribunzilor, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 16 Ianuarie 1945, în vârstă de 58 ani. Inmormântarea i s'a făcut în 18 Ianuarie a. c. din Capela cimitirului central din Sibiu. Cu moartea părintelui Todoruț dispare fostul slujbaș al Arhivei noastre arhiepiscopale, unde într'un șir de ani muncise cu tot zelul și priceperea iubitorului de muncă desinteresată. Odihnească cu drepții!

Librărie rusă. In scop de a se putea face cunoscute valorile culturale, literare și artistice ale Rusiei sovietice, s'a deschis în capitala țării noastre o librărie, în care sânt prezentate publicului toate operele de artă și literatură apărute în Rusia de astăzi. Librăria este zilnic cercetată de publicul din București și din provincie.

Activitate culturală, în mod stăruitor, desfășoară despărțământul județului Sibiu al „Astrei", condus de dl Inspector general Silviu Țepòsu. Sub președinția sa, comitetul acestui despărțământ s'a întrunit în ședință ținută în 5 l. c., când dnii profesori I. Isaicu și M. Nanu au prezentat raportul despre lucrările culturale îndeplinite de acest organ al „Astrei" și propunerile făcute pentru viitoarea sa activitate: Se va continua lupta împotriva analfabetismului; vor funcționa mai departe școlile țărănești de bărbați și femei, cu obișnuitele conferințe de Duminecă, dând programe cât mai potrivite, atât pentru sate, cât și pentru orașe ș. a. Comitetului îș însușește raportul citit, făgăduind să lucreze și de aici încolo în spirit democratic, interesându-se tot mai mult și de viața muncitorească, pe care dealtfel n'a neglijat-o nici până acum.

Teatru în Sibiu Artiștii Teatrului Național din Iași vor da reprezentații în Teatrul municipal din Sibiu în fiecare zi de: *Marți, Joi, Sâmbătă* și *Duminecă*. la ora 15. In zilele de Dumineci și sărbători se vor ține la ora 10, matinee pentru tineret și muncitorime. Biletele se vând la cassa Teatrului municipal, și la agenția teatrală Băcilă, în strada Regina Maria 57.

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

8. *Duminecă, în 28 Ianuarie 1945,* servesc: Rectorul Dr. Dumitru Stăniloae, prot. Mihail Neagu și profesorul Gheorghe Șoima; diaconii: Anatolie Scurtu și Nicolae Mladin, *Predică prof. Nicolae Mladin,* La Oastea Domnului predică: *duhovnicul Nicodim Belea.*

9. *Marți, la 30 Ianuarie 1945, sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigorie și Ioan* servesc: prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea, Ioan Munteanu, prof. Dumitru Călugăr și Gheorghe Șoima; diaconii: Dr. Grigorie T. Marcu și Simion Macarie. *Predică: prof. Grigorie T. Marcu.* La Oastea Domnului predică: *preotul Ioan Munteanu.*

Nr. 991/944. [2] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de Diacon, de pe lângă parohia protopopească Brașov-Scheiu I, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima puplicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Locuință în natură sau bani de chirie, după posibilitate
3. 15 jugăre de pământ arabil din terenurile bisericii, ca sesiune de Diacon.
4. Venitul provenit din ajutorul pe care-l va da preoților la umblatul cu sf. cruce în ajunul Bobotezii.
5. Diaconul va îndeplini și funcțiunea de secretar protopopesc.

Diaconul este obligat a servi regulat în Dumineci și sărbători și la toate ocaziile festive.

Concurenții își vor înainta actele în terminul legal cu binecuvântarea arhierească de a candida și cu aprobarea subsemnatului Oficiu de a se prezenta la Biserică spre a oficia și a face cunoștință cu credincioșii.

Brașov, la 10 Decemvrie 1944.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae în înțelegere cu Oficiul protopopesc al Brașovului,

Dr. N. Stinghe Adm. Prot. Preș. Paroh: **Pr. Gh. Constantin** Secretar - Paroh

---

Librăria și Tipografia ARHIDIECEZANĂ

SIBIU - str. Mitropoliei 45 - SIBIU
Fondate la 1850 Telefon nr. 412

Librăria oferă în permanență:
Cărți literare, pedagogice și științifice. Cărți rituale. Rechizite de tot felul. Imprimate bisericești. Odăjdii. Icoane Chivote. Potire. Candele și Cădelnițe. Discuri etc., etc. Toate de calitate superioară. Cereți oferte și informațiuni!

Tipografia execută prompt:
Cele mai pretențioase lucrări din arta grafică cu prețurile cele mai avantajoase posibile. Posedă caractere de literă frumoase și hârtie de calitate. Execuție ireproșabilă cu personal specializat în lucrări. Adresați-vă cu încredere!

Răspândiți cu drag
Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae. Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 4 Febuarie 1945 Nr. 6

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful R

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

Abonamentul: entru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.- Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespodenţe se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Soborul dela Moscova

In zilele acestea şi-a deschis la Moscova lucrările soborul încredinţat cu alegerea noului patriarh al Rusiei. In el este reprezentată fiecare din cele 44 de eparhii ale Rusiei prin episcopul ei, printr'un preot şi un mirean. Deci o adunare impresionantă ca număr, iar ca structură asemănătoare cu congresele noastre naţional-bisericeşti, ţinând seama de spiritul democratic care s'a impus atât de hotărâtor în viaţa popoarelor din U. R. S. S.

Din prilejul acesta, au sosit la Moscova, precum ne spun ziarele, patriarhul Alexandriei şi al Antiochiei, precum şi mitropolitului Iosif al bisericii sârbeşti, reprezentând pe patriarhul sârbesc, desigur în urma unei invitaţii. Iar la 31 Ianuarie a plecat cu avionul şi o delegaţie a Bisericii române, compusă din P. S. Episcop Iosif al Argeşului şi Preoţii Const. Burducea şi Petrescu-Visarion. Prin aceasta Biserica noastră a reluat contactul frăţesc cu glorioasa Biserică rusească.

Ce semnificaţie are soborul dela Moscova, la care participă, desigur nu în calitate de alegători, ci cu alte rosturi, şi reprezentaţi de-ai celorlalte Biserici autocefale ortodoxe?

Deşi nu avem încă ştiri despre alte probleme şi lucrări ale acestui sobor, câteva consideraţii despre semnificaţia lui generală se pot rosti, pe baza a ce se ştie cu privire la noua situaţie a Bisericii ortodoxe în Statul sovietic.

Acest Stat a arătat în vremea din urmă tot mai multă înţelegere pentru importanţa factorului religios în viaţa poporului. Aceasta şi numai aceasta este cauza pentru care s'au produs din partea Mareşalului Stalin cunoscutele şi repetatele acte, prin cari s'au făcut Bisericii ruseşti înlesnirile unei reorganizări. După oprirea oricărei manifestări de ostilitate la adresa Bisericii, i s'a dat posibilitate să-şi aleagă cu toată solemnitatea un patriarh în persoana fostului mitropolit Serghie şi însuşi Mareşalul Stalin a primit titlul de epitrop al Bisericii. Nu odată apoi au fost citaţi pe ordin de zi şi decoraţi episcopi şi preoţi ai Bisericii pentru loialitatea şi eroismul ce l-au arătat în războiul de apărare a Patriei şi aceste acte au fost înconjurate de o atmosferă deosebită de sărbătoare, S'au acordat apoi şi alte înlesniri comunităţilor bisericeşti pentru exercitarea nestingherită şi uşoară a cultului.

Acum, în urma morţii vrednicului patriarh Serghie, Biserica rusească poate proceda la alegerea unui nou patriarh şi atmosfera spirituală ce înconjoară Biserica în Rusia este de aşa natură că poate învita din acest prilej delegaţii celorlalte Biserici ortodoxe pentru a sublinia acest eveniment în conştiinţa obştească a popoarelor din U.R.S.S. şi din toată lumea creştină.

Bisericii ruseşti i se dă astfel nu numai putinţa de a-şi desfăşura activitatea ei de cult şi de organizare în cadrul Republicilor Sovietice, ci şi pe aceea de a înviora legăturile cu ortodoxia ecumenică, ceea ce implică un spor de prestigiu şi de însemnătate pe seama ei în primul rând în ochii poporului rusesc, ştiut fiind că orice neam dă unei instituţii sau personalităţi din sânul său cu atât mai multă cinste cu cât află că instituţia sau personalitatea respectivă întreţine legături şi se bucură de un prestigiu peste hotarele ţării sale.

Mareşalul Stalin, ca un mare om politic, nu este din aceia cari să dea îndărăt după ce au pornit pe o anumită linie, în urma unei mature chibzuinţe. El va merge înainte şi pe această linie a recunoaşterii şi aprecierii factorului religios în viaţa poporului şi mai cu seamă în opera serioasă de înoire socială a omenirii. Creştinismul împrospătat la izvoarele adevăratei trăiri în duh de iubire de oameni, este factorul menit să consolideze şi să perfecţioneze noile orânduiri de dreptate şi frăţietate socială. Dar pentru aceasta Biserica trebue să se reculeagă pentru a purcede cu elan înoit la propovăduirea marilor idealuri evanghelice. Ea trebue să-şi completeze cadrele misionare şi să ia măsuri pentru pregătirea lor. Acesta trebue să fie sensul general al reunirii ce are loc acum la Moscova. La opera de reconstrucţie, care deodată cu zorile păcii trebue să fie pornită pe toate tărâmurile, pentru vindecarea rănilor sufleteşti şi îmblânzirea omenirii, pentru refacerea economică şi pentru consolidarea unei fraternităţi sincere între popoare, trebue să ia parte importantă şi Biserica.

Inceputul acestei noui epoci de activitate bisericească, ce porneşte în Rusia şi deodată cu aceasta, suntem siguri, în toată Biserica ortodoxă, rugăm pe bunul Dumnezeu să se facă într'un ceas bun.

Mitropolitul Ardealului către Neamul Său

In vremuri de frământări adânci şi de sbucium încrâncenat, totdeauna când s'au vădit zvâcniri spre luminişuri deschizătoare de ev nou pentru neamul românesc întreg, vrerile naţiei au câştigat conturul lor cel mai propriu şi mai pronunţat prin graiul de tunet şi prin slova limpede a ierarhilor noştri cărturari. Inchegaţi prin tradiţie în viaţa integrală a Neamului, trăind prin el şi pentru mărirea lui, mânaţi de o chemare ce dărâmă orice piedică şi netezeşte urcuşurile cele mai primejdioase, ei s'au dovedit mereu, şi întru toate, înainte stătători şi chivernisitori destoinici ai unor moşteniri ce se cer îmbogăţite şi proectate în veşnicie. Prin ei, şovăirile omenescului neputincios au putut fi alungate şi înlocuite de chinga credinţei care face minuni; cu ei, idealul scăldat în lumină a crescut nădejdea în mai bine; temperată de ei, sensibilitatea nedefinită a neamului a fost prinsă în făgaşul fără de greş al dragostei ce hotăreşte preţul adevăratei vieţi religioase şi naţionale.

Despre toate acestea, istoria stă martoră spre îndrumarea generaţiilor ce vor să vină.

Mitropolitul Andrei Şaguna, dârz ca pietrile din Macedonia, înţelept cât încăperea unui veac bogat, credincios cât omul încopciat total misiunii sale, iubitor de neam cât un erou cu purpura legendei, — el a fulgerat cu fapta şi cu graiul în Câmpia Libertăţii şi a definit o atitudine valabilă încă în multe veacuri. Tocmai din această pricină, personalitatea lui asistă şi azi la o rotunjire progresivă şi anii următori nouă abia dacă vor fi în stare să ia tot rodul unei vieţi pilduitoare.

Acum, iată, în aceste vremi cutremurătoare, când zilele trosnesc sub înghesuiala unor evenimente prezicătoare de mari schimbări, fulgeră iarăşi un grai de îndrumare, iară pilduieşte scrisul unui ierarh cărturar. Brazda pentru ogorul duhovnicesc al Neamului ia început în Ardeal, la Sibiu, tot dela treapta scaunului vlădicesc şagunian. Acum, interpretul fidel al titanului ce sălăşluieşte în cripta dela Răşinari, *Mitropolitul Nicolae al Ardealului grăieşte către neamul Său*. Grăieşte? De ce situăm fapta Lui în prezent? Doar nu este cea dintâi ocazie când se adresează Neamului. Ultimul sfert de veac cunoaşte multe asemenea ocazii. Cândva, Senatul ţării a tresărit în prezenţa unei elocinţi majore, a cunoscut o atitudine de apologet, a apreciat un spirit limpede şi o cultură îmbrăcată în prestigiu, a cinstit cu elogii un succes propriu numai personalităţilor cari îşi pun toate puterile întru apărarea celor mai drepte revendicări. Atunci, Mitropolitul Ardealului grăit-a despre «Biserica Neamului şi drepturile ei». Mai apoi, în toate împrejurările determinante pentru existenţa şi viitorul Bisericii şi al Neamului, Vlădica dela Sibiu şi-a spus cuvântul ca nimeni altul din generaţia Sa. Şi, după curăraţia lui, acest cuvânt poate fi asemuit unei dăltuiri în cristal.

Iar acum noi zicem că *grăieşte* Neamului. Am putea zice: din nou grăieşte cu puterea-I toată către neamul Său. De data aceasta se adresează dreptmăritorului nostru popor — întregului neam românesc şi, prin el, multora — printr'o carte de temelie, care vine la noi sub titlul: «*Mântueşte Doamne poporul Tău*». (Sibiu, Tipografia Arhidiecezană, 1945. Pag. IX+252). Părintele Profesor Dr. *Grigorie T. Marcu*, cu simţul de intuire ce îl însoţeşte la definirea multor fapte şi lucrări, îi zice: „*Cartea prezenţei ardeleneşti în vâltoarea anilor de sbucium 1938—1944*". Iată o caracterizare minunată şi o îndămare deosebit de atrăgătoare pentru complexul ideilor mari şi nobile care formează zestrea acestei cărţi rari. Intr'adevăr, lucrarea construeşte elogiul prezenţei ardeleneşti în toate fibrele vieţii naţionale. Egală numai cu sine, ea îşi asigură de pe acum şi forţa ce străfulgeră prin ani şi ani, nimbul care menţine operele rari într'o actualitate mereu îmbogăţită, tăria granitului care se face document pentru lupta unui ierarh al vremii noastre şi pentru isbânda gândurilor lui.

*

Paginile cărţii, realizate aşa cum grafica românească n'a întâlnit până azi, aduc în rândurile lor cuvântări, discursuri şi pastorale din sbuciumul anilor 1938—1944. Dar nu în ordine cronologică. Succesiunea se întemeiază strict pe legătura internă dintre capitole, legătură care dăltueşte şi realizează unitatea cărţii. Patruzeci şi nouă de titluri, concepute magistral şi dens, cresc unele din altele, rotunjesc în colaborare concepţia religioasă-naţională a unei personalităţi dominante şi îşi dau mâna pentru clădirea aceleiaşi unităţi.

Ca o traectorie plină şi luminoasă, aşa arcueşte, peste întinderea cărţii, o preocupare fundamentală şi cu temei permanent: grija pentru existenţa Neamului şi pentru menirea lui în această parte a lumii. Neamurile sunt realităţi clădite prin voia lui Dumnezeu. O asemenea «*realitate*» (pag. 43) este şi Neamul nostru.

Dar «Dumnezeu nu lucrează nimic fără de scop» (pag. 135). El încopciază fiecărui popor o chemare deosebită. Şi, în adâncul fiinţei lui, neamul nostru însuşi are «*conştiinţa că Dumnezeu i-a încredinţat o misiune în istorie*» (pag. 61). De el, ca şi de misiunea ce i-a fost încredinţată, îngrijeşte Făcătorul însuşi. Căci «*Dumnezeu stă la cârma lumii*». El n'a uitat de lume, ci o chiverniseşte cu înţelepciunea Sa şi veghiază asupră-i cu milostivirea, cu dreptatea şi cu iubirea Sa părintească» (pag. 133). In prezenţa unei asemenea situaţii, efemerul se risipeşte şi nădejdile spre isbăvire cresc, luând în firul lor iureşul vieţii înoitoare. Trosnesc şi piedicile de tot felul, iar chinga silniciei se sfarmă în bucăţi.

In vremuri ca acelea ce ne apasă azi, numai întemeindu-ne pe cele de mai sus, putem creşte în noi «convingerea neclintită că Dumnezeu nu ne-a păstrat atâtea veacuri pe acest pământ şi nu ne-a mântuit din atâtea vijelii şi primejdii ca să ne piardă astăzi» (pag. 135). El «ne-a hărăzit un loc însemnat în planurile Providenţei Sale» (pag. 135).

Dar spre acest «loc însemnat» duce un urcuş, care se cere străbătut cu pas măsurat. Este vorba de suişul către deplinătate naţională. El se pe-

trece «în străfundurile sufleteşti ale neamului nostru» (pag. 28) şi trebue văzut ca un «proces de trecere dela faza de popor în aceea de naţiune» (pag. 28).

Cartea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit *Nicolae* defineşte naţiunea şi procesul formării ei atât de magistral, încât asemănare în acest gen nici că s'ar putea aduce din alt loc. Iată bogăţie de idei şi concepţie cuprinzătoare cât într'o bibliotecă: «Un popor este un neam de oameni cu origine, cu limbă, cu însuşiri specifice comune. Dar numai când această unitate naturală a devenit şi o unitate de conştiinţă, numai când în toţi fiii unui neam pulsează aceeaş conştiinţă, când fiecare trăieşte *prin conştiinţa desăvârşită a naţionalităţii sale*, acel popor a trecut în faza superioară a naţiunii. Un popor a ajuns o naţiune când fiecare membru al său se simte în conştiinţa sa trăind prin ea şi pentru ea, ca o mlădiţă care datorează totul tulpinei care-i dă seva, viaţa şi însuşirile, când simte că dela naţiune are limba, comorile sufleteşti, moştenirile scumpe cari îl fac să fie ceea ce este. Membrii unei naţiuni se simt dintr'un întreg, din trupul naţiunii, împărtăşind durerile şi bucuriile ei, trăind pentru ea în conştiinţa că numai aşa trăiesc şi pentru ei. O naţiune însemnează nu numai o unitate naturală, ci şi o desăvârşită unitate de conştiinţă, o conştiinţă a identităţii de destin.

«Procesul acesta îşi urmează azi cursul în poporul nostru cu necesitate absolută, neputând fi oprit de nimic» (pag. 28—29).

Dacă nu poate fi oprit de nimeni, procesul închegării neamului nostru într'o naţiune trebue să fie susţinut cu toate puterile aşezate în noi de Dumnezeu. Spre aceasta, fiii eminenţi ai neamului îşi pot da mâna, ajutând «să se trezească, să se aprindă *geniul naţiunii*, prin care a trăit şi a răsbit ea prin veacurile grele ale istoriei» (pag. 30).

Firesţe, climatul propriu unei asemenea acţiuni, climat prin care virtualităţile şi potenţele aşezate de Dumnezeu în inşi şi în popoare curg şi răsbat la o actualizare tot mai desăvârşită, este libertatea. Libertatea! Putere îmbrăcată în purpură dumnezeiască! Privilegiu dat tuturor în mod egal. Privilegiu înalt cât bunătatea şi dreptatea lui Dumnezeu. De ea trebue să se bucure toţi; să se bucure inşii singuratici şi neamurile pământului, mari şi mici. Spre ea ne-a şi zidit Dumnezeu, iar nu spre robie. Fără ea, neamurile sunt ca fără suflare: se ofilesc şi pier. Prin încătuşarea ei, «popoarele nu mai trăesc viaţa adevărată de om, ci sunt coborîte la o umbră de viaţă. Un popor care nu are în inima lui veşnic aprins dorul de libertate nu se bucură de nici o cinste, nici în faţa lui Dumnezeu şi nici înaintea altor naţii. Un asemenea popor e osândit să fie slugă altora. Mai presus de orice, un neam de oameni biruieşte prin înflăcărarea cu care ţine la libertatea lui» (p. 192).

Iată cuvinte cari luminează cărarea ce duce la desăvârşirea noastră naţională. Iată icoana care intueşte pricinile reale din sfătuirea cărora purtăm luptă pe viaţă şi pe moarte împotriva celor cari ne vor robirea. Şi iată isvorul din care au ţâşnit toate jertfele din trecut şi care explică jertfele noastre de azi. De altfel, «pentrucă libertatea este un bun atât de înalt, atât de preţuit, Dumnezeu a şi pus rânduiala ca ea să fie cucerită şi păstrată numai cu cele mai mari osteneli şi jertfe» (p. 192). Frângerea lui Horia, durerea ne'nţeleasă a tribunului Iancu, eroii necuprinsei noastre pătimiri de veacuri, cohortele de tineri cari trec tocmai acum în «cetatea veşnic stătătoare» — iată comoara luptei noastre pentru libertate. Bogăţia acesteia abia găseşte cuvânt de dreaptă preţuire. Dacă am realizat-o, însemnează că avem deplin drept şi la reversul durerilor; la *libertatea şi unitatea naţională*. Căci «*numai când o naţie, un neam e gata de orice jertfă, chiar şi a vieţii, îşi poate câştiga şi păstra libertatea*» (p. 205).

Intr'o vreme apropiată nouă, şi care va rămânea pentru veci închisă într'un zăbranic de doliu, libertatea unor fraţi de-ai noştri a căzut. Ardealul de Nord a fost coborît în robie. Prin aceasta, oamenii s'au pus deacurmezişul planului şi voii lui Dumnezeu.

Sufletul Neamului s'a cutremurat atunci până în străfundurile lui şi a ridicat împotrivire de tunet tot prin graiul Ierarhului dela Sibiu. Prin El, Neamul a grăit aşa: «*Nu primesc arbitrajul / Protestez cu demnitate şi hotărîre împotriva nedreptăţii ce ni se face şi vom lupta prin toate mijloacele pentru înlăturarea ei*» (p. 2). Şi s'a legat să nu uite Ardealul. «*De te voi uita Ardeal, uitată să fie dreapta mea. Să se lipească limba mea de cerul gurii mele, dacă nu-mi voiu aduce aminte de tine, dacă nu voiu pune Ardealul în fruntea bucuriei mele*» (pag. 16). A grăit cu psalmistul. La realizarea legământului însă a dat mâna cu eroul. A folosit toate împrejurările, opreliştile puse graiului le-a rupt şi astfel «*Stâlpul de foc* (Biserica) a concentrat, a însufleţit şi a călăuzit toate energiile neamului spre împlinirea idealurilor lui» (p. 60).

Lupta Lui a isbândit. *Ardealul s'a întors acasă pentru totdeauna.* Dreptatea a căzut în partea celor vrednici de ea.

Dreptatea!... Ea este soră bună cu *pacea*. Amândouă ţes climat ideal pentru împlinirea misiunii puse de Dumnezeu în seama fiecărui neam. Au deci un sens pozitiv. E drept însă că şi în războiu putem vedea un sens pozitiv, «un anumit fel de prezenţă a lui Dumnezeu în istorie. Domnul aruncă popoarele în cuptorul de foc pentru ca să le cureţe de sgură. El stă cu ele la judecată, îndemnându-le să se îndrepte» (p. 123). Cu tote acestea, războiul n'a putut şi nu poate «să înăbuşe dorinţa omenirii după pace. Dimpotrivă, cu cât se aprinde mai tare războiul, cu atât creşte şi dorinţa sufletului omenesc după pace şi cu atât îşi dă seama mai mult de marea ei binefacere» (pag. 220). Ea nu se va aşeza în lume decât pe temeiul celei lăuntrice, celei aduse de Mântuitorul, şi nu va fi durabilă decât întemeiată pe *dreptate*. *Pace dreaptă* pentru toate neamurile, pentru toţi oamenii, pentru mari şi mici, între bogaţi şi sărmani. «*Dreptatea* este un element constitutiv absolut necesar pentru o pace durabilă. Unde lipseşte dreptatea, lipseşte temelia pentru un edificiu trainic al ordinei în lume» (pag. 241). In climatul *păcii*, cei cari au sângerat pe câmpurile de luptă vor avea să fie răsplătiţi după *dreptatea* cauzei întru care au slujită. Aceasta este o cerinţă mare, dar de tot legitimă.

Pentru realizarea celor de mai sus, Biserica stă integral în slujba Neamului, aşa cum a făcut ea în toată bună vremea. Aceasta, mai ales pentru înoirea forţelor morale ale Naţiunii şi pentru închegarea ei într'o unitate nepieritoare, aşa cum bine voit-a Dumnezeu din veci.

*

Astfel grăieşte Mitropolitul Ardealului, în cartea Sa, către neamul Său. Graiul Lui este limpede şi poartă prestigiu fără egal în mijlocul generaţiei de azi. El merge la inima Neamului şi construieşte punţi de nădejde întru aşteptarea seninului ascuns astăzi după nori.

D. CĂLUGĂR

In darea de seamă asupra mersului războiului, primul ministru al Marei Britanii Churchill, a vorbit, în Camera Comunelor, şi despre chestiunea *capitulării necondiţionate*, zicând că prin această formulă se înţelege respectarea datoriei faţă de umanitate şi civilizaţie. „Noi nu sântem nimicitori de naţiuni şi ucigaşi de popoare, cerând Germaniei să capituleze acum, pentru a fi scutită de suferinţele cari i s'au rezervat anul acesta în cazul continuării luptei. Noi reprezentăm oameni de credinţe cari într'o stare de hoos încearcă să creeze structură de pace întemeiată pe libertate, justiţie, lege pentru toţi, bazată pe o civilizaţie a omului liber", — a mărturisit premierul englez.

VITRINA CĂRŢII

O lume nouă

„Continentul U.R.S.S.", sinteză geo-economică, de *Mitiţă Constantinescu*, Bucureşti, Imprimeriile „Independenţa", Str. Academiei 17, anul 1944. Pg. 327. Lei 1000

Propaganda tendenţioasă, viguros susţinută în şirul anilor apuşi, izbutise să creeze, în opinia publică a României, o icoană cu desăvârşire falşă despre stările de fapt din „Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste".

In lipsa informaţiilor exacte, — şi în abundenţa altor ştiri de-a-dreptul mincinoase, respândite de această propagandă, — a luat naştere la noi un curent anti sovietic, patronat chiar de oficialitatea dictatorială prin mijloacele de care dispunea: cenzură şi stare de asediu.

Cu răsturnarea regimului de dictatură, vrăşmaş declarat al Uniunii Republicelor Sovietice Socialiste, lucrurile încep a-şi lua altă întorsătură: situaţia de fapt şi realizările pe teren industrial, agricol şi cultural, în statul sovietic, formară obiecte de cercetare şi examinare amănunţită atât în presa noastră liberă, cât şi în lucrări de ştiinţă româneşti.

In categoria acestor din urmă avem bucuria de a vesti şi a înregistra apariţia volumului cu un titlu ce înalţă Rusia la proporţiile considerabile de *continent*, — volum alcătuit de cunoscutul financiar, dl *Mitiţă Constantinescu*, fost guvernator al Băncii Naţionale a României şi ministru al finanţelor.

Intr'un studiu vast şi documentat, împreunat cu numeroase şi felurite greutăţi, ni se înfăţişează „în mod ştiinţific imaginea unei imense economii, edificată prin proprliile ei forţe spirituale şi materiale... Cetitorul va avea să judece şi să interpreteze, singur, valoarea sistemului de economie raţională, comparându-l cu celelalte variate sisteme, aplicate, în diverse ţări", — observă autorul.

In primul său capitol volumul stăruieşte asupra caracteristicelor precumpănitoare şi dominante ale vastului teritoriu sovietic, cu bogăţile enorme ale solului şi ale subsolului său.

Atât ca suprafaţă, cât şi ca număr de locuitori, U.R.S.S. se clasifică [la 31 Dec. 1939] al *treilea* continent din lume, — primul este Imperiul britanic, al doilea China, — cel rusesc prezentând, spre deosebire de acestea, o unitate din multe puncte de vedere, iar bogăţia naturală a solului şi subsolului depăşeşte toate celelalte forţe economice din lume.

Se arată, în capitolele următoare, conţinutul planurilor cincinale şi greutăţile întâmpinate; felul cum dela ţară agricolă se trece la cea industrială; regimul fermelor colective; munca etc.

După două decenii, de aspră şi

FOIŞOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creştine

[12]

(Cu referire specială la lupta antisectară)

de Preot Dr. **Corneliu Sârbu**

a) Trecând acum la fiecare apologet sau polemist în parte, începem cu *cel mai bătrân apologet al creştinismului.*

1. *Codrat*, care este cel dintâiu apologet creştin cunoscut. Deşi cunoaştem prea puţin viaţa lui, putem afirma cu foarte multă probabilitate că el a fost atenian, întrucât Grecia era în veacul al II-lea leagănul apologeticei creştine şi spiritul grec a imprimat acestei apologetici, amprenta sa. Eusebiu, prin care-l cunoaştem, face din Codrat un discipol al apostolilor, ceea ce pare verosimil. Nu mai puţin verosimil e faptul că a fost un *misionar*, mai ales că tot Eusebiu vorbeşte de un „profet" cu acelaşi nume, **are a trăit în Asia mică.** Cum e greu a face dintr'ânsul — împreună cu fer. Ieronim — un episcop al Atenei, contimporan al sf. Dionisie de Corint,[1] *nu avem nici-un temeiu serios, care să ne împiedice în afirmaţia că apologetul nostru a fost un laic.*[2]

Cât priveşte activitatea lui Codrat, Eusebiu ne informează că părintele apologeticei creştine adresă, între anii 125—126, lui Adrian (117—138), în timpul şederii acestuia la Atena, „un discurs în care el prezenta apologia religiunii noastre". Ţinta acestuia era apărarea nevinovăţiei creştinilor şi dovedirea divinităţii religiunii creştine.[3] Din tot acest discurs nu ne-a rămas decât un fragment, care s'a păstrat la Eusebiu[4] (Ist. bis. IV, 3) şi în care se dovedeşte trimiterea divină a Domnului nostru Iisus Hristos pe baza vindecărilor minunate şi a învierilor săvârşite de Acesta, pentru adevărul cărora pledează sau girează înşişi beneficiarii acestor minuni, cari în parte supravieţuiesc încă. Iată, pentru a ne da seama de felul în care a înţeles cel dintâiu apologet creştin să apere creştinismul, cum sună acest fragment: „Insă faptele Mântuitorului nostru erau a se vedea în tot timpul, căci ei erau într'adevăr, şi anume vindecaţii, cei înviaţi din morţi; şi aceştia au fost văzuţi nu numai cu prilejul vindecării şi trezirii lor din moarte, ci ei erau şi după aceea — nu nu numai în timpul vieţii pământeşti a Mântuitorului, ci şi după înălţarea Sa la cer — prezenţi un timp îndelungat, aşa că unii din ei au ajuns chiar până în timpurile noastre".[1] Evident, acestea sunt de fapt cuvinte puţine, dar de mare greutate şi suficient de concludente în ceea ce priveşte calitatea metodei apologetului nostru. Că în afară de argumentul faptelor accentuat prin aceste cuvinte, în sprijinul dovedirii revelaţiei divine în Hristos, au fost aduse de acest apărător şi alte argumente, rezultă neîndoielnic din ceea ce ne comunică Eusebie asupra „duhului şi apostolicei destoinicii de funcţiune a acestui bărbat".[2]

Fără să uităm că nu cunoaştem lista deplină a tuturor celor ce s'au ostenit întru apărarea creştinismului în timpul respectiv şi că mulţi apologeţi s'au pierdut în anonimat, subliniem — ca semnificativ şi concludent pentru rolul şi importanţa ce au avut-o *laicii* în calitatea lor de apologeţi ai Bisericii lui Hristos, tocmai în momentul când aceasta îşi croia drum prin lumea păgână — faptul că nici achiziţiile cele mai recente din domeniul patrologiei şi al istoriei apologeticei creştine, nu contrazic afirmaţia că *cel dintâiu bărbat care a ridicat con-*

[1] Cf. *Cayré:* O. c. p. 106.
[2] *Bardenhewer Otto:* Geschichte der altkirchlichen Literatur. Fr. i. Br. 1913—14, p. 183 sq.
[3] *Bareille G.:* Les Pères apologistes. In „Dictionnaire de Théologie catholique". Paris 1923, t. II. 2-ème partie, col. 1583.
[4] Cf. *Altaner Berthold:* Patrologie. Fr. i. Br. [Herder] 1938, p. 61.

[1] Citat la *Zöckler Otto:* Geschichte der Apologie des Christentums. Gütersloh 1907, p. 28.
[2] *Zöckler O.:* O. c. p. 28.

Chemare la nuntă

«Deci mergeţi la răspântiile drumurilor şi pe câţi veţi afla, chemaţi-i la nuntă» [Mat. 22, 9]

Fraţi creştini,

E un adevăr banal, e o realitate trâmbiţată prin mii de guri că trăim vremuri apăsătoare, vremuri grele, vremuri de cumpănă şi suferinţă. Ba chiar ni se pare adesea că bezna veacului e prea îndelungată, că durerile şi-au înfipt cuţitul prea adânc, că sacrificiile sunt prea multe şi fără capăt. Ne-am aşteptat şi noi la război, dar la un război mai scurt şi mai omenos — dacă există astfel de războaie! —; trecut-au însă ani după ani cu nădejdile păcii amăgite şi anii au devenit din ce în ce mai avizi de bucurii şi de sânge, de lipsuri şi necazuri, de sacrificii şi umilinţe. De aceea înţeleaptă este ruga poporului nostru: «Doamne, nu da omului să sufere cât poate răbda!» Am intrat într'un fel de apatie, de delăsare: acceptăm totul, nu ne mai impresionează nimic. Şi par'că vremurile bune sunt un vis îndepărtat care cine ştie când se va înfăptui. Prea ne-au fost hărţuite nădejdile, ca să le mai avem întregi, bărbăteşti, răsbătătoare ca altădată.

Fraţi creştini,

Care este chemarea lui Hristos în aceste vremuri de grea cumpănă şi de marasm sufletesc?

— «Mergeţi la răspântiile drumurilor şi pe câţi veţi afla, *chemaţi-i la nuntă*».

Stăm cu adevărat la răspântiile drumurilor. La răspântia tuturor furtunilor, tuturor isbeliştilor. De ieri, de azi şi pentru totdeauna. Acesta ni-a fost destinul. Şi voroava cronicarului n'a făcut decât să tâlcuiască în grai înţelept adevărul acesta al fiinţării noastre: neam de margine, aşezat la răspântia tuturor răutăţilor. Pe aici s'a scurs vreme de o mie de ani, puhoiul de ape năvalnice al popoarelor barbare, pe aici şi-a încercat norocul semiluna, pe aici s'au ciocnit în ambiţii mari imperii cari nu mai sunt, pe-aici şi-au încrucişat săbiile gândului Roma şi Bizanţul, slavonismul şi grecismul, slavonismul şi germanismul, aici se iau la trântă concepţii variate ce vor să deschidă noi orizonturi de trăire pentru omenire. Copii ai răspântiilor geografice şi ai răspântiilor istorice, suntem totdeodată — în mod firesc — copii ai suferinţei, copii ai dorurilor triste ca melancolia piscurilor singuratice bătute de vijeliile tuturor zărilor. Veac de veac suferinţa a muşcat aprig din carnea noastră, astfel că fiecare pagină a istoriei este scrisă cu lacrimă şi sânge. Şi cu toate acestea dăinuim şi cu toate acestea suntem fii ai permanenţei şi ai creaţiei. Cum? De ce? Prin ce minune? — Pentrucă am auzit întotdeauna ciudata, paradoxala, nemaiauzita chemare la nuntă a celor dela răspântii.

Fraţi creştini,

Da: aceasta este taina dăinuirii noastre, a biruinţii şi a puterii de creaţie. Chemarea lui Hristos. Chemarea la nuntă. La nunta cerului cu pământul, la nunta Fiului lui Dumnezeu cu inima neamului. Chemarea din răspântiile răutăţii la nunta neprihănirii; din răvăşirile suferinţei la nunta bucuriei; din vijeliile vremii la nunta păcii; din zăngănitul urii la nunta iubirii. Iisus Hristos n'a venit în lume pentru cei ce se socotesc puternici, înţelepţi, avuţi, sănătoşi sau drepţi; El a venit pentru cei slabi, pentru cei puţini, pentru cei săraci, pentru cei smeriţi, pentru vameşi şi păcătoşi. Ca astfel prin cei slabi să facă de ruşine pe cei tari, prin cei puţini să biruiască lumea, prin cei smeriţi să doboare pe cei mândrii, prin cei neînţelepţi să vădească deşertăciunea celor înţelepţi; ca orbii să vadă, surzii să audă, schiopii să umble şi păcătoşii să se mântuiască.

Iisus Hristos este iubire şi iubirea Lui coboară cerul pe pământ: ea cheamă pe cei dela răspântii la nuntă.

De altfel la glasul iubirii divine — de obiceiu — răspund tot «cei dela răspântii». Celor ce sunt puternici, celor ce lumea le dă tot ce le poftеşte inima, celor ce li se ameţeşte sufletul cu tot felul de fumuri deşarte, li se pare că n'au lipsă de Hristos. Ei îşi au idolii lor: n'au nevoie de Dumnezeu. Ei se au pe ei înşişi, propriul lor eu, propria lor ştiinţă, propriul lor renume, propria lor mărire, plăcerile trupului lor, ca idoli pe altarul cărora sacrifică totul. Şi cine se închină la idoli, cine şi-a cioplit sieşi statuie, nu se mai poate închina lui Dumnezeu. Nu pentrucă Dumnezeu n'ar exista, ci pentrucă privirea lor e întunecată şi nu-L mai pot vedea. Pe când «cei dela răspântii» simt, trăesc până la evidenţă faptul că omul — fără Dumnezeu — e slab nu tare, e nebun nu înţelept, e sărac nu bogat (chiar de-ar stăpâni toată lumea), e urât nu frumos, e nevrednic nu vrednic. Ei ştiu că omul e «praf şi pulbere care-l bat vânturile». Ei nu cred că au statură aşa de înaltă încât să spargă cu ea cerurile, nici ştiinţă aşa de adâncă încât să nu mai vadă cerul. Ei se socotesc aceea ce sunt: o candelă de ţărână în care pâlpâe flacăra duhului, al cărei unic sens e să ardă înaintea lui Hristos şi a nimănui altuia. Centrul de echilibru, centrul de siguranţă al lor nu e în propria lor fiinţă, nici în bunurile terestre, ci în Dumnezeu. Ei aşteaptă chemarea. Ei răspund cu elan, cu statornicie, cu dragoste la chemarea lui Hristos. De aceea ei «cei dela răspântii» participă la nuntă, ei cei slabi sunt tari, ei cei puţini sunt biruitori, ei cei sguduiţi de vijelii sunt liniştiţi, ei cei muşcaţi de ură sunt iertători, ei cei săraci sunt bogaţi, ei cei smeriţi sunt înălţaţi. Ei sunt pe pământ la răspântia tuturor răutăţilor, sufletul lor însă este în ceruri la nunta Fiului lui Dumnezeu: şi de aceea trec printre furtuni ca piscurile munţilor printre negurile fugătoare.

Fraţi creştini,

Suntem şi vom mai fi fii ai răspântiilor. Suferinţele vâjâie cu vaer prelung peste aşezările vieţii noastre. Tocmai de aceea chemarea lui Hristos răsună cu mai multă putere; veniţi la nuntă. Veniţi la nunta cerului cu pământul. Logodiţi-vă inima cu Hristos. Căci El singur este isvorul păcii, al bucuriei, al fericirii, chiar şi în cele mai grele momente ale vieţii. Răspundem noi la chemarea aceasta ca şi strămoşii? Să nu mai zăbovim. Căci de răspunsul ce-l vom da, depinde dacă suntem la răspântiile veacului nişte biete paie umflate, pe care, cu toată îngâmfarea lor, le spulberă vânturile sau stâlp de lumină care biruie veacurile şi cucereşte veşnicia. Amin.

Diacon Nicolae

---

neobosită strădanie, Uniunea sovietică s'a transformat în ţara industrială, având o organizare în măsură de a concura cu orce stat industrial puternic din orcare continent.

Lumea aceasta nouă, dela Răsărit, cu uriaşele înfăptuiri ale statului sovietic, este prezentată documentar în paginile cărţii dlui Constantinescu, scriitorul adânc pătruns de obiectivitatea omului de ştiinţă şi de dragostea, mai pe sus de toate, pentru adevăr.

e. h.

Scrisoare către preoţii refugiaţi

Iubite frate,

Iţi scriu şi iţi trimit aceste rânduri de departe, din Ţara Volevozilor, descălecători şi întemeietori de noui orânduiri şi principate româneşti...

După cum de sigur ai aflat, în dorinţa nepotolită de a revedea plaiurile, oraşele, satele şi pe românii cari au avut nenorocul să fie iarăşi timp de patru ani sub tirania „Stăpânirii milenare", am plecat în cercetarea lor. Fără pregătiri speciale, fără aprobări şi înlesniri oficiale, fără sunete de chimvale şi mai ales fără nici o ezitare am pornit la drum, nădăjduind mai mult în Dumnezeu decât în oameni. Şi nu ne-am înşelat. Putem chiar să spunem că harul şi binecuvântarea Cerului au fost mai prisositoare decât ne aşteptam. In frunte cu P. S. Sa, Dr. Vasile Stan, episcopul Maramureşului, am trecut Feleacul, această inimă a românismului, prin care a fulgerat sabia vrăjmaşuiul, pricinuindu-ne cea mai dureroasă rană şi am poposit o zi şi o noapte în preajma măreţei catedrale din Clujul viselor tinereţii noastre. Aici am fost oaspeţi preţuiţi ai cărturarului Vlădică Nicolae Colan, care cu multă înţelepciune şi abnegaţie a condus — în vremuri bune ca şi în vremuri grele — corabia Bisericii şi a Neamului spre limanuri pline de soare şi nădejde românească..

Am trecut apoi prin Gherla suferinţelor atâtor generaţii de luptători pentru dreptate, libertate şi lumină românească, prin Dejul în preajma cărula se înfrăţesc pentru totdeauna cele două Someşe şi am poposit la Baia-Mare. Aici ne-a primit strădalnicul protopop Bărbosu. In noaptea acestui prea plăcut popas mai mult am povestit decât am dormit.

Sacul amintirilor ospitalierului protopop era prea plin de tot felul de întâmplări şi necazuri din cursul celor patru ani de robie maghiară, decât să-l poată ţinea legat şi nearătat unor oaspeţi atât de dragi... Cu adevărat multe au fost pătimirile românilor şi în special ale dreptcredincioşilor creştini, rămaşi sub stăpânirea „culturalului şi civilizatului popor maghiar"! Incetul cu incetul se vor reda odată tiparului faptele şi atitudinile acestor stăpânitori, pentru ca lumea să cunoască adevărul şi să judece pe aceşti incorigibil îngâmfaţi şi permanenţi uzurpători ai celor mai elementare drepturi omeneşti.

Al treilea popas l-am făcut la Sighet, sediul episcopiei ortodoxe a Maramureşului, pe care stăpânirea maghiară a desfiinţat-o în primele zile de subjugare a Ardealului de Nord, iar pe credincioşi i-a trecut din oficiu şi cu forţa la confesiunea greco-catolică. Statul maghiar, în ura lui nelimitată contra românismului, n'a admis existenţa ştiută a nici unui dreptcredincios şi n'a lăsat posibilităţi de fiinţare nici unei parohii ortodoxe în Maramureşul voevodal şi atât de românesc. Atât de slabă s'a simţit această stăpânie — şi pe bună dreptate — pe acesle plaiuri

---

deiul în apărarea religiunii creştine faţă de păgâni, a fost un mirean.

b) Aristide continuă cu aceeaşi prestanţă şirul de apologeţi laici, început de Codrat. Nici descoperirile recente n'au putut ridica vălul misterului de pe viaţa sa.[1] Ştim numai atât c'a fost filosof atenian şi apologet creştin în prima jumătate a veacului al II-lea. Nu avem nici un alt detaliu asupra vieţii şi operei sale.[2] Că a păstrat mantia de filosof şi după convertirea sa la creştinism şi că a rămas *laic* tot timpul vieţii sale, despre aceasta nu mai încape nici-o îndoială.

După cum ne informează Eusebiu, Aristide adresă o *apologie* lui Adrian, în timpul şederii acestui împărat la Atena. Data compunerii acestei apologii nu-i stabilită unanim de către specialişti; ea variază între anii 125—128,[3] iar criticii recenţi întârzie alcătuirea ei până către anul 140.[4] Pierdută după epoca lui Eusebiu şi regăsită în anul 1889, nici până astăzi nu s'a ajuns în posesia textului ei original.[5]

Apologia lui Aristide desvoltă o teză întemeiată pe noţiunea de Dumnezeu, care e luată drept criteriu pentru a judeca adevărul religiunii creştine. Incepând discuţia cu o scurtă desvoltare a noţiunii de Dumnezeu, bazată pe contemplarea ordinei cosmice, apologetul nostru *accentuează răspicat spiritualitatea şi transcendenţa fiinţei divine:* „Dumnezeu este nenăscut, nefăcut, o natură eternă, fără început şi fără sfârşit, nemuritor, desăvârşit şi de nepriceput... El nu are un nume, căci tot ceea ce are un nume, este creatural; El n'are o formă, şi nici compoziţie din mădulare ca lucrurile create. El nu-i nici bărbătesc şi nici femeiesc; dacă ar fi unul din acestea, atunci ar fi stăpânit de patimi. Cerul nu-l cuprinde pe El, dimpotrivă cerul şi tot ceea ce-i vizibil şi invizibil e cuprins într'ânsul" (Cap. 1).[1] Fiind dată noţiunea adevărată a divinităţii — continuă mersul ideilor lui Aristide — se pune întrebarea: Cine o posedă? Ori omenirea se împarte în patru categorii: Barbarii, Grecii, Iudeii şi creştinii. Nici Barbarii, din cauza *idolatriei* lor; nici Grecii, Egiptenii şi Caldeenii, din cauza *politeismului*; şi nici chiar Iudeii, din cauza ataşamentului lor la *idei şi uzanţe învechite, nu pot pretinde că posedă noţiunea adevărată de divinitate. Pe aceasta singuri creştinii o posedă;* ceea ce dovedeşte acest fapt în particular, este viaţa morală curată pe care o duc şi care are o pecete de superioritate morală absolut incontestabilă.[2] Creştinii sunt, potrivit mărturiei scrierilor lor, *„mai aproape de adevăr decât toate celelalte popoare.* Căci ei recunosc pe Dumnezeu ca pe Creatorul şi maestrul universului, prin care şi dela care este totul, care nu are de tovarăş un alt dumnezeu. Dela El au primit ei poruncile, pe care le-au înscris în inimile lor şi pe care le observă pentru nădejdea şi aşteptarea lumii viitoare" (Cap. 15, 4).[1]

La sfârşitul discursului său, Aristide se îndreaptă împotriva duşmanilor adevărului cu acest avertisment categoric şi energic: „Să amuţească acum nesăbuiţii înţelepţi ai lumii, cari vorbesc nimicuri şi defăimează pe creştini! Dimpotrivă, ei trebue să slujească adevărului, căci le este folositor ca ei să ceară cu umilinţă dela adevăratul Dumnezeu, mai mult decât ca ei să ceară sunet gol fără sens. Şi cu adevărat dela Dumnezeu este ceea ce se spune prin gura creştinilor şi învăţătura lor este intrarea la lumină. Deci, trebue să se apropie de ea toţi aceia, cari n'au cunoscut pe Dumnezeu, ca să primească aici cuvinte netrecătoare, cari sunt din veşnicie. Aşa trebue să preîntâmpine ei judecata cea îngrozitoare, care este gata să vie prin Iisus Hristos la toată omenirea". (Cap. 17, 8).[2]

Deşi e lipsită de stil şi de artă în compunere şi deşi n'are o teologie propriuzisă, totuşi *apologia aceasta prezintă o valoare considerabilă.* Pentrucă *ea redă prin principiile elenismului creştin cu o putere de pătrundere, cu convingere şi cu o claritate extraordinară.* Ceea ce merită a fi remarcat în mod deosebit într'ânsa, este luarea noţiunii de Dumnezeu ca bază în problema veritătii reli-

[1] *Bareille G.:* Aristide. In „Dictionaire de Théologie catholique", t. I., 2-e partie, col. 1865.

[2] *Bareille G.:* Aristide. In „Dictionnaire de Théologie catholique", t. I., 2-e partie, col. 1865.

[3] *Cayré:* O. c. p. 107.

[4] *Cayré:* O. c. p. 106 sq.

[1] Citat la *Zöckler O.:* O. c. p. 29.

[2] *Bareille G.:* O. c. col. 1865; *Altaner:* O. c. p. 62.

[1] Citat la *Zöckler:* O. c. p. 30.

[2] Citat la *idem*, ibidem, p. 30.

încât cel din urmă ţăran român ortodox era socotit ca o sfidare şi ca un pericol grav pentru existenţa statului maghiar. Se vede că duhul cnezilor şi al volevozilor ortodocşi din Maramureş cari s'au opus cutropitorilor, cari au luptat şi în cele din urmă au descălecat în alte locuri, dar nu s'au supus, stăpâneşte încă puternic pe aceste plaiuri, şi acest duh a tulburat continuu liniştea şi siguranţa şubredei stăpâniri maghiare.

Pentru importanţa istorică a Maramureşului ortodox şi volevodal am stăruit apoi într'un popas mai îndelungat pe cele două văi ale celui mai românesc ţinut din Transilvania, pe valea Izei şi a Vişeului.

Într'adevăr! Când pătrunzi mai adânc în viaţa acestui popor atât de bun la suflet, dar îndepărtat sistematic dela binefacerile culturii, găseşti că I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan a avut perfectă dreptate când într'un discurs magistral, ţinut în Senatul României-Mari, a spus despre Maramureş cuvintele acestea:

„Maramureşul este ultimul petec de ev mediu întârziat în Europa. Sub unguri acolo domneau cele două clase privilegiate ale evului mediu, aristocraţia şi clerul, cu deosebirea că aristocraţia ungurească scăpătată intrase în funcţiuni de stat şi din situaţiunile de prefecţi şi subprefeţi, de solgăbirău şi de vicesolgăbirău ca nişte adevăraţi paşi dominau poporul din Maramureş, care şi altfel era destul de năpăstuit de sărăcie, de alcoolism, de analfabetism. Şi atunci pe acest popor, care se prezintă în condiţii atât de dureroase, pretindeţi să-l întăriţi prin greco catolicismul vostru şi vreţi să faceţi dintr'ânsul un val, un dig de apărare la graniţa aceea a ţării?! Dacă aţi înţelege condiţiile de existenţă ale poporului şi ale ţării noastre, ar trebui să fiţi voi cei dintâi cari să ne spuneţi şi să ne chemaţi aşa: Fraţii noştri ortodocşi, veniţi în Maramureş şi faceţi să circule sufletul şi simţământul românesc al întregului popor cu putere până la aceea graniţă a ţării, căci numai aşa vom putea să întărim elementul preţios din care au coborât odinioară descălicătorii din Maramureşul nostru!

„Nu există altă salvare din izolarea culturală şi economică în care se găsesc românii maramureşeni astăzi, din dureroasa lor izolare sufletească, decât făcând să pulseze viaţa românească a întregului nostru popor până acolo la dânşii. Aducându-i în curentul acestei largi pulsaţiuni de viaţă românească, din care face parte legea românească ortodoxă aşa vom întări noi Maramureşul!" —

Rândurile acestea ţi-le scriu, iubite frate, tocmai din parohia ta, pe care ai părăsit-o în împrejurări grele şi în care nu te-ai reîntors încă. Nu intenţionez să-ţi fac nici un fel de mustrare, dar sunt sigur că odată şi odată vei admite, alături de mine, că ai făcut o mare greşală, părăsindu-ţi credincioşii, şi această greşală creşte enorm cu fiecare zi ce trece, fără ca tu să te întorci la cei cari te aşteaptă cu dragoste neprihănită. În faţa Dreptului Judecător, ca de altfel şi în faţa Neamului, nici un motiv nu va trage atât de greu în cumpănă, încât să te absolve total de faptul că n'ai depus nici o stăruinţă, că n'ai adus nici o jertfă, că n'ai înfruntat nici un risc ca să vii şi să deschizi cu o zi mai de vreme altarul şi biserica, zăvorâte de lăcatele asupritorilor, de mai bine de patru ani. Cu siguranţă că Mântuitorul Hristos a aşteptat dela preoţii săi, ca în urma armatelor eliberatoare, ei să fie cei dintâi cari se reîntorc la altarele părăsite, pentru a sluji aici cea mai frumoasă liturghie de mulţumită lui Dumnezeu. Dar, douăsprezece parohii, cu mii de credincioşi şi cu biserici, adevărate catedralele, au aşteptat până acum înzadar. Preoţii nu se arată,..

Ştiu, iubite frate, că acolo unde te găseşti ai acuma o parohie mai bogată, ai case mai bune, eclejie mai mare, câştiguri mai însemnate şi siguranţă deplină, dar întreabă-te şi răspunde, ce contează toate acestea în faţa Marelui Judecător, unde vei avea să dai seama de fiecare suflet pe care l-ai părăsit pe văile Maramureşului?

Au trecut luni dearândul, au trecut şi sfintele Sărbători ale Naşterii Domnului, Anul Nou şi Sf. Botez şi tot nu te-ai hotărât încă să te reîntorci de unde ai plecat. Şi aici lumea arde de dorul de a avea preot, şi slujbă ortodoxă, de a avea părinte, cărula să-i destăinuie pătimirile şi luptele cu toate înfrângerile şi biruinţele din cei paru ani nenorociţi.

Chiar dacă n'aveai de gând să rămâi pentru totdeauna în Maramureş, aveai şi ai încă datoria sfântă să te întorci imediat la parohia avută, să începi lucrarea de unde ai întrerupt-o, să pui totul în rânduială şi apoi, împăcat cu Dumnezeu, cu credincioşii de aici, cu Episcopul care te-a sprijinit mereu, să pleci acolo unde crezi că e mai bine.

Te rog, iubite frate, să meditezi asupra celor ce ţi-am scris, să examinezi sever conştiinţa preoţiei tale şi să asculţi glasul acestei conştiinţe şi glasul sufletului românesc. Şi să îndeplineşti poruncile acestor două comandamente supreme ale vieţii tale de preot şi român. Altfel te faci vinovat de o foarte grea osândă.

Noi preoţii suntem datori ca în toate împrejurările vieţii, dar mai ales în împrejurările de astăzi, să facem toate eforturile posibile pentru a nu fi osândiţi, pentru a face să se recunoască şi să se mărturisească deschis că suntem necesari şi chiar indispensabili pentru binele şi fericirea tuturor claselor sociale,..

Închei aceste rânduri, urându-ţi călătorie bună spre parohia care te aşteaptă să soseşti în fiecare zi.

Cu frăţească dragoste:

Pr. N.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Februarie 1945

1. În fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie* în fiecare seară la ora 5 Vecernie, Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *În Duminecă şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. *Vineri, în 2 Februarie 1945, Întâmpinarea Domnului,* servesc: Prot. Mihail Neagu, preotul Ioan Muntean şi prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — *Predică: prot. Mih. Neagu.* — La Oastea Domnului predică: *preotul Dr. Ioan Chioariu* dela parohia Sibiu-inf.

4. *Duminecă, în 4 Februarie 1945,* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaş şi prof. Dr. Nicolae Neaga; diaconii: Ioan Circov şi Nicolae Mladin. — *Predică: cons. Gh. Secaş.* — La Oastea Domnului predică: *preotul Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin.

5. *Duminecă în 11 Februarie 1945,* servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi prof. Gheorghe Şoima; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — *Predică: prof. diacon Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică: *preotul Nicolae Constantin* dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Duminecă în 18 Februarie 1945,* servesc: consilier Ieronim Grovu, Aurel Nanu şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Alexandru Popa şi Simion Macarie. — *Predică: cons. Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică: *preotul Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Treistejari.

7. *Duminecă în 25 Februarie 1945* servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Nicolae Mladin. — *Predică: prof. Nicolae Mladin.* — La Oastea Domnului predică: *prot. Mihail Neagu.*

INFORMAŢIUNI

In scopul unei drepte preţuiri a oamenilor şi a înfăptuirilor din Statul sovietic, o harnică asociaţie, ARLUS, de curând întemeiată, desfăşoară o activitate vrednică de toată cinstirea. Această asociaţie, înfiinţată pentru strângerea legăturilor de prietenie cu Uniunea Sovietelor, a organizat şi festivalul impresionant, ţinut în capitala ţării, cu prilejul comemorării a 21 de ani dela moartea genialului doctrinar şi om de stat *Vladimir Ilici Lenin*, a cărula figură morală şi organizatorică a fost clar şi temeinic tălmăcită în faţa unui auditoriu ales în frunte cu dl prim-ministru, general Rădescu. Acelaş lucru l-a făcut asociaţia şi la *Sibiu*, unde cuvintele comemorative ale dlui profesor universitar *D. D. Roşca*, despre Lenin, au stăruit asupra inteligenţei extraordinare, cu care a fost înzestrat acest străiucit revoluţionar al Europei, — om de voinţă tare, luptând pentru dreptatea pe seama *tuturor* fiinţelor omeneşti.

Pe calea democratizării. Ministerul de războiu a luat măsuri pentru desfiinţarea *ordonanţelor* ofiţereşti. In schimb se va acorda fiecărui ofiţer o indemnizaţie lunară de 12 mii de lei spre a-şi plăti un om de serviciu. Pasul acesta face parte din programul anunţat de ministerul de războiu, cu privire la reformele în legătură cu democratizarea armatei.

Femei în magistratură. Ministerul justiţiei a pregătit un proiect de Lege-Decret, care, între alte dispoziţii, prevede şi aceea că femeile vor putea fi numite în magistratură ca judecători-ajutori, judecători, procurori şi preşedinte de tribunal.

Daţi-Vă obolul pentru cei încercaţi de soartă!

ULTIMA ORĂ

Patriarhul Alexie al tuturor Ruşilor

Prin Radio ne-a venit ştirea că în ziua de Întâmpinarea Domnului soborul Bisericii ruse, fiind întrunit la Moscova, a ales pe noul patriarh al Bisericii ortodoxe din Uniunea sovietică în persoana I. P. S. Sale **Alexie**, *fost mitropolit al Leningradului şi de curând locţiitor de patriarh.*

Noul patriarh al tuturor ruşilor este un bărbat plin de toată vrednicia, cinstitor de biserică şi iubitor de popor. In zilele grele dela Leningrad a ştiut să îmbărbăteze pe apărătorii cetăţii dând tuturor o frumoasă pildă de dârzenie şi de bărbăţie. Mareşalul Stalin l-a decorat cu medalia pentru apărarea Leningradului.

Nr. 725/1945 1—2

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de împiegat cu 3 gradaţii, vacant la Cancelarea Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, se publică concurs cu ttermen de 15 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Cei care doresc să ocupe acest post vor înainta, în termen, Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. Sibiu, cerere însoţită de actele legale.

Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti ţinută la 29 Ianuarie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 991/944. [2] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de Diacon, de pe lângă parohia protopopească Braşov-Scheiu I, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima puplicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Locuinţă în natură sau bani de chirie, după posibilitate.

3. 15 jugăre de pământ arabil din terenurile bisericii, ca sesiune de Diacon.

4. Venitul provenit din ajutorul pe care-l va da preoţilor la umblatul cu sf. cruce în ajunul Bobotezii.

5. Diaconul va îndeplini şi funcţiunea de secretar protopopesc.

Diaconul este obligat a servi regulat în Dumineci şi sărbători şi la toate ocaziile festive.

Concurenţii îşi vor înainta actele în terminul legal cu binecuvântarea arhierească de a candida şi cu aprobarea subsemnatului Oficiu de a se prezenta la Biserică spre a oficia şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Braşov, la 10 Decemvrie 1944.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae în înţelegere cu Oficiul protopopesc al Braşovului,

Dr. N. Stinghe Adm. Prot. Preş. Paroh. **Pr. Gh. Constantin** Secretar Paroh.

---

giunii creştine, argumentul scos din superioritatea morală a creştinismului şi tabloul vieţii creştine, care aduce aminte mai ales de epistola către Diognet. Pe lângă acestea, ea cuprinde un ecou al simbolului apostolic şi are meritul de a întrezări şi formula argumentul providenţei.[1] Aşa fiind, nu-i de mirare că — potrivit informaţiei date de fer. I ronim — *apologia lui Aristide a servit de model sf. Iustin şi că tot fer. Ieronim laudă curajul, elocinţa şi erudiţia apologetului nostru, acordându-i calificativul de „philosophus eloquentissimus"* (De vir. ill., c. 20).[2]

In fine, amintim — ca un element oarecum de interes pentru activitatea persoanei respective — că Kihn în lucrarea sa: Ursprung des Briefes an Diognet (1882), e emis ipoteza demnă de semnalat, că Epistola către Dioget şi Apologia lui Aristide coincid aşa de mult în fond şi formă, încât *Aristide trebue să fie considerat autorul ambelor.*[1]

Din viziunea adecvată şi completă a spiritului de apologet laic care a animat activitatea lui Aristide, rezultă pentru problema noastră următoarele principii normative: *a) învăţătura autentic creştină se apără faţă de detractorii ei, prin formularea ei limpede, erudită, curajoasă şi pregnantă; b) convingerea despre superioritatea învăţăturii curat creştine şi intransigenţa în apărarea ei, sunt elemente primordiale în susţinerea creştinismului.*

3. *Ariston de Pella, cel mai vechiu apărător literar al creştinismului în contra iudaismului,*[2] este judeo-creştin din prima jumătate a veacului al II-lea, originar sau locuitor în Pella, unde s'a refugiat — după dărâmarea Ierusalimului — comunitatea creştină din Ierusalim cu episcopul său. Alte date biografice asupra lui, nu avem.[1]

Opera lui este *prima apologie contra Iudeilor* şi se intitulează: „Discuţiunea lui Jason şi a lui Papiscus despre Hristos". Cel dintâi este un iudeo-creştin, iar al doilea un Evreu alexandrin şi nu ştim dacă aceştia sunt personagii reale sau fictive.[2] Prin claritatea cu care probează că profeţiile s'au împlinit în Iisus Hristos, prin puterea plină de dulceaţă cu care combate duritatea adversarului, Jason reuşeşte să convingă aşa de bine pe interlocutorul său, încât Papiscus — luminat înlăuntrul inimii sale prin turnarea sf. Duh — recunoaşte adevărul, crede în Hristos şi cere să fie botezat.[3]

[1] *Baretlle G.:* O. c. col. 1866; *Cayré:* O. c. p. 107.
[2] *Baretlle G.:* O. c. col. 1864 sq.

[1] Cf. *Baretlle G.:* O. c. col. 1860.
[2] *Altaner:* O. c. p. 62.

[1] *Baretlle G.:* Ariston de Pella. In „Dictionnaire de Theologie catholique", t. I., 2-e p. col. 1867.
[2] *Cayré:* O. c. p. 107. [3] *Baretlle G.:* O. c. col. 1868.

(Va urma)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane Sibiu.

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL XCIII SIBIU, 11 Febuarie 1945 Nr. 7

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Visuri și realități

«Unirea» oficiosul bisericesc-politic al Blajului — cu ocazia octavei de rugăciuni (18—25 Ianuarie) pentru unirea tuturor — închină un număr special (Nr. 3—4 din 28 Ianuarie a. c.) pentru unirea Bisericilor românești. Cuprinde: un articol de fond («Vis încă neîmplinit») ce se extinde pe aproape trei pagini, iscălit de dl Dumitru Neda, o pastorală pentru „unirea tuturor", un fragment dintr'o lucrare inedită a Mitropolitului Alexandru Șterca Șuluțiu, articolul dl Traian Marcu (fragment) publicat în cotidianul «România Nouă» (18 I 45) și două „bilete de papagal" de T. Arghezi. Eram curioși să vedem în ce atmosferă sufletească se înalță rugăciuni către cer pentru unirea tuturor în biserica unită, cu câtă fierbinte dragoste este chemat darul lui Dumnezeu peste inimile desbinate ale creștinilor. Mare ni-a fost surprinderea să constatăm că atmosfera aceasta n'are în ea nici o picătură de dragoste, nici o urmă de seninătate sau de obiectivitate, ci e ca un vârtej de patimă și ură care poartă pe coloanele foii toată uriciunea calomniei, relei credințe, injuriei fără de frâu și fără bun simț. Cu excepția pastoralei — care e scrisă mai potolit (în care însă Petru înlocuește pe Hristos dela temelia Bisericii: nu Hristos e peatra cea din capul unghiului ci Petru — ce rătăcire! —) toate celelalte contribuții, în frunte cu articolul de fond, sunt ca o apă tulbure — ca să ne exprimăm mai blând, — pe care o varsă generos „frații" peste istoria și vrednicia Bisericii ortodoxe române, pentruca astfel Dumnezeu să le audă rugăciunile și noi să ne înduplecăm a le împlini «visul cel neîmplinit». O atare împletire a patimei cu rugăciunea e un record pe care nu l-am întâlnit încă în publicistica română. Spre cinstea lor, toți ceice au pus în discuție publică problema unirii Bisericilor în „Telegraful Român", în „Națiunea Română" sau „România Nouă" au scris demn, cumpănit, pătrunși de importanța și de valoarea Bisericii. Trebuia să vie „Unirea" dela Blaj ca să coboare discuția la un nivel care nu onorează nici pe un necredincios necum pe un creștin. De aceea nu merită a i se da un răspuns amănunțit: se vede că n'au adevărul de partea lor și că reprezintă interese streine în sânul neamului românesc. Ii punem doar în fața masivei realități populare. De altfel cu această înstreinare a unora din „clarisimii" Blajului de sufletul românesc — de par'că n'ar fi un orășel de pe meleagurile transilvane ci de undeva din Italia sau din «statul papal» — ne-am obișnuit de mult. A spus-o cu aproape două sute de ani în urmă Petru Maior, marele corifeu al școalei ardelene, în Procanonul său, într'un fel care nu sufere replică: «Ba și acum se află unii și prin părțile noastre, cari învățând la Roma theologia socotesc că numai acelea sunt adevărate, care le-au auzit la Roma și doar sângele și l-ar vărsa pentru monarhia Papei. *O! de-ar fi apărat Dumnezeu neamul românesc de acest feal de oameni învățați și theologi!* carii numai cu atentia, cu tiful și cu vălfa ce au în haine și în locul lăcașului său vrau să învingă pe toți; de spun ceva dela Roma să taci, să înlemnești, să căști gura. De arăți din sfinții Părinți, din soboare și din istoria cea veche a Biserarii asupra poveștilor lor, îndată ești schismatic și mai rău decât ereticii. Trăbue înaintea acestora toți să pleace capetele, să-i chemi rabi, domnule, Măria ta, și alte titluri ce se împotrivesc cinului călugăresc. Și aceastea lucrând li se pare că atunci țin mai tare canoanele bisericești și aduc slujbă lui Dumnezeu. O vremi! o obiceiuri!» Aceasta e oglinda în care se pot privi — din nenorocire! — și cei de astăzi. Cu o deosebire: servilismul celor de azi merge și mai departe, în așa fel că nu mai văd nimic bun în poporul dela Dunăre, nu se mai pot integra deloc în sbuciumul istoric al neamului, ci se potrivește-nu-se-potrivește, e bine nu e bine țin mereu acelaș ison, aceeaș lecție învățată pe de rost. Nu văd marea realitate ortodoxă. Nu văd nici împrejurările prezentului, nici perspectivele viitorului. Ei văd un singur lucru: unirea cu Roma! Și pentru aceasta pun în bătaie toate bârfelile de care e capabil un agent din cunoscuta școală de „propaganda fide".

Servilismul acesta care nu e în firea ardeleanului, noi nu vrem să ni l însușim. Poporul român n'a suferit pentru libertate și pentru credința lui strămoșească spre a intra de bună voie rob la stăpânii de peste granițele țării lui, slugă la streini. *El vrea să fie liber și stăpân și peste sufletul lui nu numai peste moșia din străbuni.* El vrea să aibă o Biserică ortodoxă, autonomă, autocefală, condusă de un Sinod românesc, nu de o presupusă căpetenie a creștinismului. Că «Romei încă din vreamurile ceale de demult începuseră a-i răsări coarne, care după curgerea vremilor mai tare și mai tare au crescut, cât în suta a patra așa grăia sfântul marele Vasile, dascălul a toată lumea, despre Roma: *Scârbitu-m'am de mândria Besearicii aceiea*», că sânt unii cari vor să puie «pe toți creștinii... sub jugul cel de robie al Papei», ne-a spus-o Petru Maior, pentruca să nu fie nevoie a o mai repeta și noi (cf. Procanonul din 1783 p. 68—69). E o mărturie vrednică de crezare chiar și pentru «fealul de oameni învățați și theologi» dela Blaj. Dar că neamul românesc ar accepta acest jug și nu s'ar revolta împotriva unei atari «uniri», ci ar primi toate inovațiile papiste fără murmur, aceasta nu ni poate dovedi nimeni, nici chiar dl Dumitru Neda. Mai repede s'ar rupe «coarnele» mândriei papistașe, decât să se frângă sufletul românesc din legea lui cea din străbuni. Că de n'ar fi fost cătanele papistașe ale Habsburgilor n'ar fi rămas nici urmă de mult trâmbițata «unire» din 1700, așa de mult a fost «legat» poporul de ea. Fără episcop, adesea și fără preoți, cu mânăstirile dărâmate de tunurile austriace, poporul acesta «ignorant», cum îl caracterizează «Unirea», poporul care — înainte de 1700 — după părerea dlui D. Neda se „calvinizase" a silit pe cei dela Viena să înțeleagă că nu uniunea ci ortodoxia este legea lui, pentru care a suferit sub principii calvini și e prigonit și sub stăpânitorii catolici. A suferit, a fost chinuit, bătut, spoliat de averi, aruncat în temnițe, martirizat, terorizat — dar nu a cedat. Poate cineva să nege masiva realitate a ortodoxiei populare care se revoltă împotriva stăpânirii streine-austriece și ale cărei mărturii strălucesc cu atâta evidență în volumele de Istorie a desrobirii religioase a românilor ardeleni din sec. XVIII-lea de Dr. Silviu Dragomir? *Este un veac întreg scris cu sânge de mucenici pentru ortodoxie.* Și mucenicia asta au pus-o pe umerii poporului «fealul de oameni învățați» dela Blaj, cari au folosit forța armată nemțească spre a câștiga cât mai multe spinări plecate unui anumit scaun mai înalt. Rupem numai un fragment nu din cartea dlui Silviu Dragomir (care e un monument nepieritor închinat de știința istorică obiectivă poporului ortodox din Ardeal), ci din «spicuirile» din trecutul comunei Maieru (jud. Năsăud) publicate de dl E. B(oșca) M(ălin) în «Plaiuri Năsăudene» (Nr. 31—33 din 1—30 Ianuarie 1945), ca domnii dela Blaj să se trezească la realitate: In fața unei comisii anchetatoare formată din Peter Theil și Weinrich, sătenii — cari «cu excepția preoților, sunt cu toții neuniți» declară că «*ei nu știu ce este unirea și că își păstrează vechea credință românească, moștenită dela străbuni*», — ei „nu vreau să fie uniți": — „Noi cu întreg satul, *fie orice va fi*, voim să fim neuniți". Rezultatul? S'au trimis «câteva escadroane de husari comandate de generalul conte Bethlen Adam» — care «a rupt 2—3 sate dela Bistrița și *le-a constrâns cu arma la unire*». „Coborîndu-se între ei, husarii au început o execuție aspră. Mai întâi satele mai mari și mai tari, Maieru, Sângeorz și Răbra-Mare le-au adunat la Sângeorz și le au așezat în rând pe uliță, încercând împotriva lor toată asprimea. Dar poporul nici că s'o putut îndoi dela vechea sa credință grecească, (ortodoxă), ci *au fost gata mai bine să moară. Căzând în genunchi au rugat pe soldații înarmați ce-i înconjurau să le taie mai vârtos la toți capetele decât să-i constrângă a-și lăsa legea și a se uni.*

Dupăce nici cu această încercare nu au reușit nici decum, satele au fost încărcate cu soldații amintiți și impuse unei grele exerciții militare». Pentru această credință au fost *trași pe roată* «pe poderiul dintre Salva și Năsăud în ziua de 10 Mai 1763» țăranii: «*Tănase Todoran* din Bichigi, împreună cu fiul său *Pintea* și cu *Teodor Cătană*». Iată mijloacele prin care au trecut o parte din Ardeleni sub jugul unirii: minciuna și forța armată. La acestea poporul drept credincios a opus: adevărul și mucenicia.. Blajul nu mai are acum forța armată, că jugul politic al nemților catolici s'a prăbușit, dar a rămas cu minciuna. Crede că va putea isbândi cu ea, ceeace n'a putut isbândi cu amândouă. Amarnică iluzie, vis cu adevărat de neîmplinit! Căci sufletul popular ortodox este acelaș: el știe astăzi, ca acu 2—300 de ani să sufere, să lupte și să moară (de e nevoie) pentru credința cea dreaptă și nu vrea să audă în ruptu-capului de uniați. El știe că slujește Adevărului. Pușì în fața acestei realități unanim-românești, «oamenii învățați» dela Blaj umplu șase pagini din foaia amintită numai cu bârfeli, cu epitete înjurioase la adresa Bisericii ortodoxe române. *E arma celor neputincioși, arma celor ce simt că le fuge terenul de sub picioare.* Ne face «calvini», «ignoranți» «chițibușari minori» «caiafe», «proști» și «țigani» (deși majoritatea țiganilor din Ardeal sunt greco-catolici, nu ortodocși). Au pierdut forța armată: le-a mai rămas veninul minciunii. Dar va veni vremea când nu-l vor mai avea nici pe acela. Căci neamul acesta blând și omenos nu va putea răbda multă vreme astfel de simbriași în sânul lui: îi va lepăda dela sine și *se va aduna într'o singură turmă sub cupola de lumină și adevăr a Bisericii ortodoxe române.* Securea e la rădăcină, ca să curețe poporul românesc de vâscul strein ce-i falsifică sufletul. Orice ar visa unii sau alții, ortodoxia va birui, chiar dacă pentru acesta se vor frânge câteva «coarne» și «cornițe», pentrucă aceasta e rânduiala lui Hristos: ca toți să fie una, nu unul mai mare și alții slugi, și asta e rânduiala neamului românesc: *ca să nu-și robească sufletul niciunui om pământean — oricum i-ar fi numele și cinstea, — ci numai Domnului Iisus Hristos, singurul Cap și Stăpân al Bisericii Sale.*

NICOLAE GORUN.

Moțiunea Universității „Regele Ferdinand I"

Senatul Universității din Cluj, refugiate la Sibiu, luând cunoștință de înființarea la Cluj. — pe temeiul unei ordonanțe a prefectului județan din acel oraș, — a *două* „universități", una maghiară, și alta românească, a luat în unanimitate o *resoluție*, în care declară:

Senatul Universității „Regele Ferdinand I" socotește reintoarcerea Universității la sediul său din capitala Ardealului, ca un comandament superior de ordin cultural și național, ce trebue îndeplinit fără nici o întârziere. Aceasta este dorința întregului popor românesc și în deosebi a întregii populații din Transilvania de Nord. Senatul este convins, că guvernul țării va face toate demersurile și va lua fără întârziere toate măsurile, ca Universitatea românească „Regele Ferdinand I" să-și poată reîncepe, cât mai curând posibil, activitatea la sediul său din Cluj.

Senatul arată că Universitatea românească, silită să se refugieze la Sibiu în urma Dictatului impus de Germania hitleristă și de Italia fascistă, și-a conservat în întregime ființa și n'a încetat nici un moment existența sa.

Realitate și religie

Problema aceasta în orizontul timpurilor noui a pus-o deosebit de interesant dl Dr. Petre Groza, Vicepreședintele Consiliului de miniștri, în declarațiile pe cari le-a făcut cu ocazia unei audiențe pe care a obținut-o la Domnia Sa «Grupul preoților democrați». Nouă ne-au parvenit aceste declarații abia acum, dar importanța lor pentru vremurile actuale ne obligă să le încrestăm și să le comentăm chiar cu întârziere.

Constatăm în primul rând în aceste declarații ale dlui Vicepreședinte al Consiliului de miniștri mărturisirea categorică a ataşamentului personal față de credința strămoșească și față de neamul propriu: «*Religia mea strămoșească, la fel ca și sentimentul meu față de națiunea al cărei fiu sunt, fac parte din patrimoniul meu sufletesc, de aceea nu renunț la ele*».

Iar vorbind despre concepția dialectică a Domniei Sale, spune: «*Concepția aceasta dialectică, eu o îmbin și o las să fie străbătută de credință, căci eu sunt și rămân un fiu credincios al Bisericii strămoșești pe care o vreau la înălțimea vremurilor de acum*».

Dar precum se vede chiar din acest pasagiu, dl Dr. Petre Groza nu rămâne numai la afirmarea unui ataşament subiectiv față de Biserică, ci caută să justifice acest ataşament prin încadrarea realității religioase în concepția DSale dialectică.

Mărturisim că nu avem competența necesară de-a ne pronunța în deplină cunoștință de cauză despre concepția dialectică. Propriu zis nici nu știm precis la ce concepție dialectică se referă dl Dr. Petre Groza. Căci termenul «concepție dialectică» e foarte larg. El poate să desemneze de pildă evoluționismul lui Hegel, în care factorul de bază este ideea, spiritul. Dar poate desemna și materialismul istoric, în care la temelie stă evoluția realității economice-materiale. S'ar mai putea închipui însă și alte accepțiuni ale concepției dialectice, căci ideea de evoluție dialectică exprimă doar forma, metoda după care se desvoltă realitatea, dar nu natura realității însași.

S'ar putea închipui de pildă că atât spiritul cât și materia sunt realități ireductibile, dar la fel de importante, cari într'o sinteză unitară își desfășoară cuprinsul ieșit și din reciproca condiționare pe cale dialectică.

Nouă ni se pare că acesta ar fi sensul concepției dialectice a dlui Dr. Petre Groza, așa cum rezultă din acordul pe care Domnia Sa încearcă atât de lăudabil, să îl găsească între această metodă și între realitatea Bisericii.

Că o fi așa sau nu o fi așa — dar nouă ni se pare că numai așa poate fi — important este că Domnia Sa nu găsește nici o contradicție între concepția dialectică și Biserică: «*Dialectica nu este potrivnică Bisericii, dar nici Biserica nu poate fi potrivnică dialecticei*». «*Biserica și națiunea nu sunt realități contradictorii față de dialectică, dacă ele se afirmă normal încadrându-se în procesul dialectic. Numai dacă se opun acestui proces, atunci ajung în contradicție și au de suferit*».

Dar să vedem ce înțelege Domnia Sa prin «concepție dialectică», de poate găsi acest acord între ea și Biserică. Domnia Sa înțelege dialectica în sens foarte larg, ceea ce ne îndreptățește să credem că pentru Domnia Sa este mai mult o metodă a evoluției, decât o anumită concepție ontologică exclusivistă (materialistă sau idealistă). Domnia Sa spune: «Noua concepție de viață, este concepția dialectică. Ea impune o adaptare continuă a formelor de viață la condițiile obiective, pe cari le creiază însuși procesul dialectic. Acest proces nu poate fi oprit prin nimic. El este o realitate care se verifică mereu. Orice formă de viață trebue să conteze cu el. Tot ce-i stă în cale și tot ceea ce ar vrea să-l oprească se prăbușește, iar el trece înainte, își urmează drumul dela care nu-l poate abate nimic. Dialectica se caracterizează prin cel mai sever și mai obiectiv realism. Ea ține sema de toate realitățile vieții, nu ignorează nici una și nu isbește decât pe cele artificiale și dăunătoare vieții, pe acelea cari nu-și găsesc legitimarea în nici o necesitate firească a vieții. Intre realitățile mari ale vieții se numără și credința religioasă, care ni se prezintă, în chip organizat, în cultele religioase și mai precis în Biserică».

Trei lucruri caracterizează această «concepție dialectică» a dlui Dr. Petre Groza: 1. Realitatea de bază, realitatea principală, aceea pe care trebue să o servească toate celelalte, este viața. Tot ce promovează viața este bun, trebue menținut. 2. In slujba ei stă procesul evolutiv-dialectic, care este totodată expresia ei. Prin viață nu are să se înțeleagă numai aceea din subiect, ci aceea care se manifestă în condițiile generale, obiective ale societății în fiecare moment din succesiunea temporală. Deci procesul dialectic nu este ultima realitate, moara care există în sine și macină chiar și gol, care poate roade oricare realitate, ci el este supus vieții. 3. Realitatea mare a vieții, are mai multe înfățișări fundamentale: una dintre ele este religia, alta națiunea.

Procesul dialectic îmbrățișează tot ce este viață adevărată (fără nici o tendință exclusivă), nu pentru a omorî vre-unul din aspectele ei fundamentale, ci pentru a le sluji. pentru a le ajuta să se arete în alte și alte forme, implicate în ființa lor și condiționate de ansamblul evolutiv.

Dar toate trei aceste elemente din concepția dlui Dr. Petre Groza pot fi acceptate deplin de concepția creștină: 1. *Viața* este realitatea pe care o servește și creștinismul. Iisus a venit ca «lumea viață să aibă». Desigur dacă viața se ia în amploarea ei deplină, biologic-spirituală, individual-socială, cultural-economică. Dar așa concepe viața dl Dr. Petre Groza, fără nici o ciuntire. 2. Atunci evident că religia nu poate fi nesocotită, căci ea e o latură principală a vieții și promovează viața și mai ales pe cea spiritual-culturală. 3. Insă nici procesul evolutiv nu e ceva ce n'ar putea aproba creștinismul. Dacă el este expresia vieții, stă în sprijinul vieții și deci nu urmărește nici odată să ajungă la eliminarea unor aspecte fundamentale, ca religia, din cuprinsul vieții, atunci el este în spiritul credinței creștine. Căci Iisus n'a venit numai «ca lumea viață să aibă, ci mai multă să aibă». Nimic nu condamnă mai mult creștinismul decât lâncezeala, oprirea omului și a societății umane la un anumit punct de viață și lipsa de avânt în continua ascensiune spre perfecțiune. «Fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru desăvârșit este», înseamnă: «Deveniți desăvârșiți». Dar până la desăvârșire este o cale infinită.

Da, suntem de acord cu dl Dr. Petre Groza, că o Biserică statică se contrazice pe sine însași și misiunea ei. Precum credința creștină trebue să fie un aluat în viața insului, așa Biserica aluatul celei mai intense trăiri și desvoltări spre perfecțiune în sânul unui neam.

Iată că, privind lucrurile în adâncime, se poate găsi o platformă de perfectă colaborare între Biserică și «concepția dialectică», dacă ea e înțeleasă în sens larg, ca concepție evolutivă a vieții privită în toată amploarea ei.

Sf. Ioan Gură de Aur

Intristarea de folos

— (II Corinteni 7, 10) —

„Nu toată întristarea este netrebnică. Nu există decât o întristare netrebnică: cea care este după lume. Ce însemnează întristarea după lume? A te întrista de pierderea bunurilor, de pierderea măririi, de moartea cuiva, aceasta-i întristare după lume. Această întristare pricinuește moartea.

Cel ce se întristează pentru faptul de-a fi lipsit de mărire, pizmuește pe alții și aproape totdeauna este în nevoia morții. Astfel a fost întristarea lui Caln și a lui Esau. Intristarea lumească deci este în ochii apostolului [Pavel] acea întristare care păgubește pe cel ce o încearcă. — Mai de folos este mâhnirea pe care o simți pentrucă ai păcătuit, — ceea ce urmează să spunem, o dovedește îndeajuns. A te mâhni de pierderea bunurilor, însemnează oare a le redobândi? A deplânge moartea cuiva este oare un mijloc de a-l readuce în viață? A te sbuciuma din pricina unei boli, nu-i oare a o înrăutăți mai degrabă decât a o tămădui? Dar a-ți jelui păcatele, însemnează a-ți face rost de mari foloase; însemnează a le mistui [păcatele], a le pricinui pieirea. Numai păcatului poate întristarea aduce un leac [un folos]. Aci se mărginește puterea sa folositoare. In altă parte, peste tot, ea este primejdioasă.

(Din Com. la Ep. II c. Corinteni. — Om. XV).

[Trad.] Preot Ion I. Suciu

Dați-Vă obolul pentru cei încercați de soartă!

FOIȘOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creștine

[13]

(Cu referire specială la lupta antisectară)

de Preot Dr. Corneliu Sârbu

Scrisă după unii către anul 140, iar după alții între anii 135—150, apologia lui Ariston din Pella s'a pierdut și nici până azi n'o cunoaștem în integritatea ei. Una din caracteristicele și meritele demne de semnalat ale acestei apologii, este *utilizarea pentru prima dată a celebrului argument al profeției:* Testamentul Vechiu e plin de profeții privitoare la Hristos. Ori, toate aceste profeții s'au realizat în persoana lui Iisus. Deci, Iisus este Hristos sau Messia. E argumentul care a fost de natură să impresioneze pe tot Jidovul drept și sincer și pe care sf. Iustin îl va valorifica cu mai multă strălucire în fața Iudeului Trifon.[1]

In general, e un fapt precis, că Dialogul lui Iason și Papiscus *a fost celebru* și că nu merită disprețul lui Cels. Dovadă despre aceasta este și faptul, că el a fost utilizat de către controversiștii ulteriori, și anume de către Evagrius (sec. V) în scrierea sa: Altercatio Simonis judaei et Theophili christiani;[2] iar un traducător în versiune latină îl numește „*praeclarum atque memorabile gloriosumque opus*".[3]

[1] *Bareille G.:* O. c. col. 1868; *Cayré:* O. c. p. 108.
[2] *Bareille G.:* O. c. col. 1869; *Cayré:* O. c. p. 108.
[3] *Bardenhewer:* O. c. I. B. p. 204.

4. *Sf. Iustin Filosoful și Martirul, cel mai mare și mai fecund dintre toți apologeții veacului al II-lea.* Născut la Sihem în Samaria pe la anul 100—110, sf. Iustin era coborîtor dintr'o familie de coloniști păgâni de origine probabil latină. Crescut în spirit păgân, încă fiind tânăr se simția atras spre filosofie, mânat fiind nu de o simplă curiozitate intelectuală ci de o aspirațiune tainică spre adevărul deplin, spre Dumnezeu. Frecventarea mai multor școli filosofice nu-l satisfăcu. Retras în singurătate pe malul mării pentru a contempla platonismul proaspăt îmbrățișat, un bătrân îi descopere creștinismul, arătându-i totodată insuficiența filosofiei, fie chiar platoniciană. La sfaturile acestui nou dascăl, pe care dealtfel nu-l mai revăzu, sf. Iustin citi pe profeți și propovăduirile lui Hristos, pentru a se convinge rapid că, „această filosofie creștină era singura sigură și folositoare". Convertindu-se, a *devenit un discipol credincios al Mântuitorului.*[1] Ceea ce a maturizat hotărîrea lui de a deveni creștin, a fost înalta putere morală și curajul credinței ce învinge și moartea, al mărturisirilor creștinismului. El însuși ne istorisește: „Pentrucă și eu, în timp ce atârnam de învățătura lui Platon, auziam calomniind pe creștini, însă ei se purtau fără frică față de moarte și față de tot ceea ce contează de altfel ca de temut, cunoscui că-i imposibil ca ei să ducă o viață în răutăți și în petreceri... Eu luai în râs deci, acea învinovățire și prejudecată a mulțimii. *A fi recunoscut ca creștin și a mă dovedi cu toată puterea ca atare, într'acolo merge de aici înainte străduința mea*". (Apol. II, cap. 12).[2] Acestei hotărîri a slujit — până la martiriu — tot restul vieții sale.

Fără să arunce mantia de filosof după ce s'a botezat, sf. Iustin s'a făcut de atunci *cel mai zelos misionar laic al Bisericii creștine din epoca clasică a creștinismului, închinându-și toată viața apărării și propovăduirii acestuia.* Suflet sincer, loial, arzător de iubire creștină și generos, el se proclamă creștin cu multă plăcere: „Eu sunt creștin și îmi fac o glorie din aceasta; toată dorința mea este de a apare ca atare". (Apol. II, cap. 13),[1] Odată cu convertirea sa, *el aparține cu toată ființa sa la creștinism și și nu era pentru el dorință mai mare decât ca să vadă pe toți oamenii convertiți și crezând — ca el — că Iisus e Hristosul lui Dumnezeu.* In sprijinul acestei afirmațiuni, stă și faptul că de contrarul său neconvertit, sf. Iustin se desparte cu următoarele cuvinte: „Nimic mai măreț nu știu eu să cer în rugăciune, decât ca voi să recunoașteți, că pe acest drum (creștin, al nostru) se oferă fiecărui om ajungerea la fericire și ca voi să doriți a deveni una cu noi în credință: Iisus să fie Hristosul lui Dumnezeu!" (Dialog cu Trifon, cap. 142).[2] Acest spirit de abnegație era dublat de *conștiința vie a imperativului calegoric al apostoliei laice*, care se desprinde din cuvintele sale: „Pe ei ca și pe voi, noi ne străduim să-i facem să părăsească erorile lor, bine știind că *acela care poate spune adevărul și nu-l spune va fi judecat de Dumnezeu*". (Dialog cu Trifon, cap. 82).[3] Consecvent și în practică, cu această măreață conștiință a apostoliei, *sf. Iustin a desfășurat o amplă și zeloasă activitate de misionar laic*, pornind din răsărit și ajungând — întocmai ca sf. Ap. Pavel — cu vestirea și apărarea evangheliei creștine până la Roma, unde deschise o *școală* în care se preda doctrina creștină.[4] Aici și muri martir între anii 165—166. In fața prefectului Romei, Rusticus, sf. Iustin — după ce și-a consacrat toată viața apărării credinței creștine — aduce ultimul omagiu acestei credințe prin mărturisirea ei plină de curaj în fața tribunalului de judecată, mărtu-

[1] *Cayré:* O. c. p. 110; *Bardy G.:* Justin. In „Dictionnaire de Théologie catholique", t. II., 2-e p. col. 2228 și 2274.
[2] Citat la *Zöckler:* O. c. p. 37.

[1] Citat la *Bardy G.:* O. c. col. 2235 sq.
[2] *Zöckler O.:* O. c. p. 47.
[3] Citat la *Riviéra:* O. c. p. 297.
[4] Cf. *Cândea:* Apostolatul laic, p. 31.

† Vasile Tarnavschi

Profesor universitar. 1859—1945

In dimineaţa primei zile din această săptămână s'a stins, în Bucureşti, o făclie luminoasă a vieţii noastre bisericeşti: profesorul dela Facultatea de teologie din Cernăuţi, *Dr. Vasile Tarnavschi*.

Acest stâlp puternic al Facultăţii din Cernăuţi, în slujba căreia candela-i aprinsă a luminat aproape o jumătate de secol, a trecut din vremelnicie la veşnicie. Viaţa celui plecat dintre noi este o carte în care poţi citi cu folos, căci o viaţă întreagă i-au fost dragi: legea strămoşească, datoria împlinită şi disciplina. Numai cine s'a învrednicit de sfătuirile sale bogate, ştie în ce măsură l-au încălzit virtuţile străbunilor săi, ştie ce preţios exemplu de caracter şi muncă a fost regretatul: Vasile Tarnavschi.

Profesorul Vasile Tarnavschi s'a născut în Mihoveni, lângă Suceava, la 16 Decemvrie 1859. Şcoalele secundare le face în Suceava nemuritorului Ştefan cel Mare, cele universitare la Cernăuţi, unde în 1886 este promovat doctor în Teologie. Intrând în cler ocupă modesta slujbă de cooperator în Stroeşti, de unde după doi ani trece în aceeaş calitate la Suceava şi în sfârşit tot ca preot ajutor la Cernăuţi. Viaţa preoţească şi-a trăit-o convins şi simţit. Pentru părintele Tarnavschi slujirea în faţa altarului era o adevărată mândrie, iar haina preoţească rareori a avut un purtător mai vrednic al ei. Abia târziu autoritatea bisericească l-a răsplătit cu recunoştinţe binemeritată: părintele Tarnavschi este hirotesit întru arhipresbiter, în 1918 devine stavrofor, iar în 1923 mitrofor.

Devenind vacantă catedra de studiul biblic al Vechiului Testament, atenţia Facultăţii de Teologie s'a îndreptat spre modesta persoană a părintelui Vasile, elevul eminent de altădată. La propunerea Facultăţii pleacă în străinătate pentru a se specializa la exegeza Vechiului Testament şi limbile orientale. In străinătate stă doi ani şi urmează rând pe rând cursurile speciale la universităţile din Viena, Breslau şi Berlin. In 1900 devine docent universitar, în 1903 profesor extraordinar, iar în 1906 devine titular la catedra de studiul biblic al Vechiului Testament. In 1930 la împlinirea vârstei de 70 ani seniorul Facultăţii de teologie din Cernăuţi se retrage în rândul profesorilor universitari onorari [emeritaţi]. Tocmai cu acest prilej, avea dorinţa vie de a aduce lui Dumnezeu omagiile sale de mulţumită şi recunoştinţă în faţa locului sfânt. Şi astfel în după amiaza zilei de 12 Aprilie pleacă în tovărăşia colegului său dela catedra de Noul Testament, Dr. Vasile Gheorghiu, în pelerinaj la Ierusalim. Dar şi la catedră a mai revenit şi după 1930, cel puţin îmi aduc cu sfială aminte că am fost ultimul candidat de doctor în studiul biblic al Vechiului Testament, la examinarea căruia a participat încă veteranul profesor V. Tarnavschi în 1933.

V. Tarnavschi a fost în cinci rânduri decanul Facultăţii, de două ori rector al Universităţii din Cernăuţi, deputat în Congresul naţional-bisericesc, iar calitatea de preşedinte al Societăţii clerului bucovinean a deţinut-o mai mult timp. Guvernul jugoslav apreciind rostul profesorului V. Tarnavschi în formarea clerului superior din ţara învecinată, l-a renumerat cu „Sf. Sava", căci ştiut este că Cernăuţul era „alma-mater" pentru ortodocşii de pretutindenea. Deţine şi decoraţiile româneşti: „Steaua României" şi „Răsplata muncii pentru biserică cl. I" etc.

Scrierile profesorului Tarnavschi nu sunt prea numeroase. A dat însă teologiei româneşti importante lucrări de căpătâi. Iată unele din ele: *Profetul Haggai*, introducere şi comentar, apărută în 1900 în limba germană, iar în 1904 în româneşte. Această lucrare este o sumară monografie biblică, în care se ocupă de persoana profetului şi de explicarea cărţii sale; *Viaţa patriarhilor* este un studiu de istorie biblică. La început are [pag. 1—8] o introducere, în care se ocupă de izvoarele cele mai principale privind viaţa patriarhilor: Avraam, Isaac şi Iacob. Lucrarea propriu zisă este împărţită în trei capitole, unde se descrie rând pe rând viaţa patriarhilor Avraam [pag. 10—78], Isaac [pag. 83—90] şi Iacob [pag. 97—112].

Meritul lucrării îl văd în fixarea epocii numite: patriarhală. In 1907 scoate comentarul la *Geneză* şi insistă mai cu dinadinsul asupra locurilor de conţinut mesianic, ca 3, 15; 49, 10 etc. Din acelaş gen de publicaţii face parte *Exodul*, Cernăuţi, 1913 în pag. 160 şi *Leviticul*, Cernăuţi 1923. Tot aici ar fi locul să înşir şi unele lucrări şi prelucrări publicate în revista teologică bisericească „Candela" ca: „*Umile observări la conferinţele lui Delitsch „Babel und Bibel*", unde eruditul profesor Tarnavschi pune la punct încercarea de babilonizare a Bibliei, pe care o face Delitsch în conferinţele cari plăcură atât de mult, încât la dorinţa Kaiserului ele se repetară. In „*Desgropările mai nouă în Palestina*" enumără şi descrie monumentele arheologice desgropate cu începutul anului 1890; în «*Probleme actuale biblice*», se ocupă de monoteismul Vechiului Testament, care în istoria evoluţiei spirituale a omenirii apare drept un miracol unic; în: „*Atacurile vechi şi noui împotriva Vechiului Testament*". Profesorul Tarnavschi dovedeşte că Israil a fost condus pe cale supranaturală, că scrierile Vechiului Testament sunt inspirate şi că ele sunt de-o importanţă covârşitoare pentru viaţa spirituală. In: „*Biblia şi ştiinţele naturale*", expune concepţia Sf. Scripturi despre istoria naturală: cer, univers, fenomene meteorologice etc. De altcum ca redactor al revistei „Candela" a lucrat c'o deosebită înviorare sufletească. Se laudă perseverenţa de neîntrecut cu care supraveghea apariţia publicaţiei care soluţiona şi clarifica c'o largă informaţie ştiinţifică probleme teologice din cele mai capitale. Perioada de importanţă în activitatea profesorului Tarnavschi urmează prin publicarea lucrărilor: „*Introducere în sfintele cărţi ale Vechiului Testament*», Cernăuţi, 1928, pag. 656, şi „*Arheologia biblică*", Cernăuţi, 1930, p. 710, rodul muncii sale de aproape 30 ani. Sunt cele mai desvoltate manuale de genul acesta în biserica ortodoxă. Ambele lucrări corespund exigenţelor ştiinţifice ale timpului. Demn de reţinut este mai ales cum se pune şi cum se rezolva problema Pentateului. Pentru V. Tarnavschi cearta pentru cauza Pentateuhului este de fapt o discuţie pentru existenţa sau nexistenţa ordinei supranaturale a universului. Coroana activităţii sale o constitue de bună seamă Arheologia, care înseamnă un pas mare în expunerea antichităţilor biblice. Imensul material arheologic autorul l-a trecut prin prizma unei examinări temeinice şi a făcut din această tipăritură o lucrare de mare merit. Amândouă aceste lucrări vor fi decenii dearândul compasul de bună orientare în domeniul studiului biblic al Vechiului Testament.

Ne exprimăm cu acest prilej regretul că manuscrisele: «*Istoria biblică a Vechiului Testament*» şi «*Gramatica limbii ebraice*», n'au putut vedea lumina tiparului. Vrednicul urmaş la catedră, Dr. Vladimir Prelipceanu, ar aduce un pios omagiu de recunoştinţă Dascălului, îngrijind de tipărirea lor.

Profesorul V. Tarnavschi a fost totdeauna sufletul Facultăţii cernăuţene. Prin intransigenţa sa şi-a silit ucenicii la punctualitate şi muncă temeinică. Spirit critic, nu accepta prisosuri, nu tolera superficialitate şi nu căuta niciodată — la examen — la faţă. Personal a dus o viaţă modestă din cale afară. Il putea-i vedea întotdeauna numai acolo unde trebuia să fie: în redacţia Candelei, în biblioteca Facultăţii, la şcoală şi la biserică. Foarte rar comunica neoficial cu cineva, dar atuncea era dulce ca o mamă bună; în oficiu, mai ales ca decan, era scurt la vorbă, precis şi categoric. Părea că nu ştie ce este liniştea şi odihna, îl vedeai întotdeauna grăbit şi părea profund îngrijorat. Specialitatea şi-o iubea atât de mult, de îţi venea să crezi că duşmăneşte pe toţi aceia cari n'o cunosc. Tocmai pasiunea sa pentru studiul biblic al V. T, nu i-a îngăduit a se manifesta şi în alte domenii ale ştiinţei teologice, deşi a suplinit enciclopedia, catihetica, omiletica şi multe alte discipline. Vorbea şi scria o germană ireproşabilă, cunoştea greaca şi latina, ebraica, arabă şi siriacă.

Fruntea-i lată şi ochii neastâmpăraţi îţi spuneau, de departe, că ai în faţa ta un ales cărturar. Puţini au bănuit însă că omul acesta a fost un suflet blând şi bun „ca un miez alb de pâine" cum l-a caracterizat un coleg al regretatului. In odăiţa sa, acasă la dânsul, profesorul V. Tarnavschi era bunătatea întrupată, te întreţinea cu toată căldura pentru a-ţi face plăcută şederea, iar prin simţitul cuvânt de rămas bun pe care îl adresa studenţilor din an. IV, la ultima oră de curs, te cucerea pentru totdeauna.

Astăzi profesorul V. Tarnavschi nu mai este printre cei vii. Amintirea sa trăeşte însă în atâtea generaţii de intelectuali: unii preoţi, alţii profesori sau înalţi demnitari în stat şi biserică.

Dumnezeu să-l odihnească în curţile Sale pe acest vrednic apostol al neamului nostru!

Prof. Dr. N. Neaga

---

risire pecetluită imediat cu sângele său: „*Fă ceea ce vei voi: noi suntem creştini şi noi nu sacrificăm la idoli*".[1]

Opera teologică a sf. Iustin, greoaie şi monotonă ca formă, este foarte importantă. Din cele 9 sau 10 scrieri ale sale, ne-au rămas numai cele *2 apologii* şi *Dialogul cu Trifon*. Compuse între anii 150—155, cele două apologii se adresează împăratului Antonin Piul şi fiilor acestuia adoptivi: Marcu Aureliu şi Lucius Verus, precum şi senatului şi întregului popor roman. In ele apologetul nostru vorbeşte cu mare îndrăsneală, cerând să se judece creştinii cu raţiunea, după un examen minuţios şi exact, fără a se lăsa purtaţi de prejudecăţi sau de dorinţa de a place unei unei nebunii superstiţioase. Creştinii sunt oameni credincioşi faţă de Stat, iar creştinismul este o forţă eficace în a împiedeca crimele şi a menţine ordinea în viaţa socială. Prezintă creştinismul ca pe o filosofie nouă, şi anume ca pe singura filosofie adevărată, expresie completă şi definitivă a raţiunii. O atare doctrină nu trebue tratată cu infamie şi nici considerată ca izvorul unei morale necinstitoare a naturii umane. Misterul euharistic e demn de respect. Protestează împotriva celor ce consideră creştinismul ca o monstruozitate juridică, ca un atentat la dreapta raţiune şi la echitatea naturală. In numele libertăţii de conştiinţă, el cere pe seama creştinismului, toleranţa şi dreptul de a trăi.[2] Peana lui Iustin se transformă în acuzatoare îndrăzneaţă a crimelor păgâne, îmbrăcând aliura unei ofensive directe; înşirând fărădegile păgânilor, el spune acestora: „lată ceea ce faceţi voi public şi ceea ce onoraţi voi; apoi voi ne acuzaţi pe noi însine de a le face, odată lumina răsturnată şi stinsă. Aceste acuzaţiuni nu ne ating pe noi, pentrucă noi nu suntem capabili a face nimic asemenea; *ele cad mai degrabă asupra celor cari comit aceste infamii* şi acuzând de ele în fine pe alţii". (Apol. I, cap. 27).[1]

In „Dialogul cu Trifon", sf. Iustin vrea să convingă pe Iudei de mesianitatea lui Iisus Hristos şi despre adevărul religiei Sale.[2]

Printre lucrările pierdute ale lui Iustin, se înşirue şi o *sintagmă împotriva tuturor ereziilor*, pe care însuşi autorul ei o citează în apologia I şi pe care a avut-o — probabil — în vedere Tertulian, când l-a numit pe sf. Iustin ca *cel mai vechiu adversar al ereziilor*. E verosimil că alţi ereziologi ai veacului II şi III au folosit-o pe aceasta în egală măsură.[3] Pe eretici îi înfierează sf. Iustin în felul următor: „Sunt de acela cari mărturisesc că-s creştini, că recunosc că Iisus a fost crucificat ca Stăpân şi Hristos, şi cari nu învaţă doctrina Lui, *ci aceea care vine dela duhurile erorii...* Noi n'avem nimic comun cu ei; ştim că sunt atei, necredincioşi, nedrepţi, că în loc de a cinsti pe Iisus, ei nu-L mărturisesc decât cu numele". (Dialog cu Trifon 35, 2).[4] *Prin sf. Iustin vorbeşte întreagă Biserica creştină dela mijlocul veacului al II-lea, pentrucă el îşi ia doctrina din sf. Scriptură şi din sf. Tradiţiune.* Cu oroare faţă de toate exclusivismele, de sectele strâmte şi de şcolile deviate, el învaţă — cu bucurie, tandreţe şi iubire — de aşa fel, ca să deschidă tuturor voinţelor bune care ezită, porţile creştinismului tradiţional.[5]

Privită în ansamblul ei, *opera sf. Iustin ne apare ca cea mai vastă operă a apologeţilor şi ca cea care prezintă mai mare interes filosofic. Prin bogăţia şi înălţimea doctrinei sale, ea ţine rangul prim în activitatea apologetică respectivă. Ca atare, ea foloseşte urmaşilor lui Iustin, ca izvor principal şi permanent.*[6] Aşa încât, *sf. Iustin valorează ca tipul majorităţii apologeţilor imediat următori lui, sau drept căpetenia şcoalei apologetice greceşti a veacului său. Pentrucă în metoda lui se oglindeşte apologetică predominantă a teologilor veacului al II-lea.*[2] Precum se vede, opera apologetică a sf. Iustin a avut printre creştini un mare şi îndelungat succes.

Dar sf. Iustin n'are importanţă numai ca apologet. Căci el n'a fost numai filosof *ci şi teolog*. Ca teolog, el are meritul excepţional de a fi *un martor şi un interpret al credinţei creştine*. El e un *dogmatist* credincios în pilnul înţeles al cuvântului, convins că Mântuitorul a descoperit credincioşilor Săi adevărul total, căutat zadarnic de filosofi şi *şi comoară pe care credincioşii au datoria de-a o păstra intactă şi de-a o comunica lumii*. Ca atare, opera lui oferă unele elemente potrivite asupra unor articulaţii singuratice ale sistemului doctrinal al creştinismului.[1] Drept aceea, lui îi revine şi calitatea de *dogmatist creştin îmbrăcat în manta de filosof*, adevăr necesar a fi relevat ca un fapt concludent pentru rolul laicilor nu numai în difuzarea ei şi chiar *formularea* conţinutului credinţei creştine.

Din eminenta performanţă de apologet a sf. Iustin, învăţăm că *în constituirea chipului de adevărat misionar apărător al credinţei creştine intră ca elemente de prim ordin: a) Convingerea despre superioritatea adevărului creştin autentic şi zelul — până la martiriu — în propoveduirea lui; b) păşirea pe linia riguroasă a sf. Scripturi şi a sf. Tradiţiuni, împreunată cu respectarea scrupuloasă a acestora; c) dublarea spiritului apologetic-polemic cu spiritul de dogmatist*, întrucât doctrina creştină se susţine nu numai prin combaterea ereziilor contrare ci şi prin formularea ei corectă şi limpede.

---

[1] *Rivière:* O. c. p. 343.
[2] *Tixeront:* O. c p. 49.
[1] *Rivière:* O. c. p. 32 sq. [2] *Tixeront:* O. c. p. 49.
[3] *Bardy G.:* O. c. col. 2232 şi 2238 sq.
[4] *Bardy G.:* O. c. col. 2251.
[5] *Idem, ibidem*, col. 2274.
[6] *Rivière:* O c. p. 2[illegible]; *Zöckler:* O. c. p. 47 sq.
[1] *Battffol:* O. c. p. XXV; *Rivière:* O. c. p. XXXIV.
[2] *Zöckler O.:* O. c. p. 36.

(Va urma)

VITRINA CĂRȚII

„Prezentare în imagini"

Florea Mureșanu: **Cazania lui Varlaam** [1643—1943]. Prezentare în imagini. Editura „Eran". Cluj, 1944, în 4°. Pg. XVI+247. Prețul?

Cartea românească de învățătură sau Cazania lui Varlaam, ieșită din tiparnița domnească dela Iași în anul 1643, — tălmăcind, cu duh și multă înțelepciune, sfintele evanghelii duminecale și dela alte sărbători, — s'a împărtășit, în șirul lung al anilor, de-o rară prețuire atât în Principatele române, cât și în Ardealul ortodox, ba chiar și în unele biserici unite.

Se cunosc cazuri când o biserică ce n'avea putința să-și cumpere Cazania tipărită, a împrumutat-o cu scopul ca, încredințându-o unui diac sau călugăr, să o decopieze pe seama celei ce dorea să aibă Cartea de învățătură a marelui mitropolit moldovean Varlaam.

Apariția Cazaniei constitue un veritabil eveniment, petrecut înainte cu 300 de ani, în istoria noastră culturală.

Astfel s'a ivit, în anul Domnului 1943, ideea comemorării cărții dela 1643. Profesorul universitar, dl *Dr. Emil Hațeganu*, a luat sarcina cheltuielilor pentru tipărirea unei lucrări închinate memoriei neuitatului cărturar al Moldovei, și în acelaș timp a invitat pe toți ierarhii români din Ardealul de Nord, ca prin mijlocirea preoțimii să cerceteze printre vechile cărți bisericești ale parohiilor, spre a descoperi exemplare din prețioasa Cazanie a lui Varlaam.

S'au și descoperit, numai în această parte a țării, peste *30 de exemplare* sau urme de exemplare, din cartea dela 1643, — unele conținând și diferite însemnări de interes istoric.

Păr. *Florea Mureșanu*, preotul catedralei „Adormirea Maicii Domnului" și valoros profesor la Academia teologică ortodoxă română „Sf. Nicolae" din Cluj, a luat asupra sa ostenitoare sarcina de-a-înfățișa pe larg, în clipele grele de astăzi, viața bogată în fapte mari a nemuritorului ierarh Varlaam, cu gândul ca, în numele obștei românești din Ardealul de Nord, să se aducă un smerit omagiu memoriei bărbatului care ni-a lăsat moștenire: *„iubirea de Dumnezeu, și iubirea de neam"*.

In fruntea lucrării părintelui Mureșanu sânt puse două predoslovii: una a P. S. Sale Episcopului *Nicolae Colan*, membru al Academiei Române, a doua predoslovie este a autorului, care ne arată cum a luat naștere publicația aceasta despre Mitropolitul moldovean și despre opera lui, Cazania. Urmează apoi: biografia bogată în amănunte, a Ierarhului dela Iași, descrierea Cazaniei; se pomenesc toate *retipăririle* ei, începând din 1644 până la 1943, în număr respectabil de 16, — între care una, cea din anul 1850, este retipărită în *Sibiu*, în tipografia Closius, și din inițiativă mirenească [pag. 164]; se arată care sânt *manuscrisele* după Cazanie; se descriu pe scurt și diferitele exemplare, aflătoare la vreo 30 de biserici românești din Ardealul de Nord. Un glosar, și multe clișee, filigrane etc. întregesc prezentarea în imagini a Cazaniei lui Vaarlam.

Învățăturile acestei cărți tălmăcite în 75 de cuvântări, sânt — cum constată păr. Fl. Mureșanu — fără egal în literatura noastră omiletică, până în ziua de astăzi. „Cuprinsul lor te învață, te inițiază în adevărurile creștinești mântuitoare, te însuflețește și îți cucerește voința pentru o viețuire pe potriva acelor învățături". (pag. XIII).

Putem, prin urmare, aștepta, cu atât mai vârtos, ca mult strădalnicul profesor dela Cluj, după strălucita prezentare în imagini a Cazaniei lui Varlaam, să ne facă părtași, cât mai curând, și de *textul tipărit întreg* al minunatei opere, al cărei tricentar dela apariție s'a serbătorit acum.

e. h.

Răspândiți cu drag
Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Cu daruri la răniți

In Spitalul Matcă Z. I. Nr 479 — înșalat în unele saloane ale Spitalului public și anexele lui — din orașul nostru își lecuesc rănile un număr de 266 răniți de pe frontul desrobirii Ardealului.

Joi, 1 II. a. c., acești ostași răniți au fost cercetați de „Uniunea Femeilor Muncitoare din România. Secția Sibiu", în frunte cu președinta ei pe întreg Ardealul, d-na *Maria Ursa*, o veche luptătoare pe frontul dreptelor revendicări sociale. Conducerea respectivă a ținut foarte mult ca la această descindere samarineană să participe și un reprezentant al Bisericii strămoșești: Păr. Dr. Cornelu Sârbu, unul din cei trei preoți rânduiți de I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului, cu îngrijirea duhovnicească a răniților amintiți.

Zăbava la căpătâiul de suferință al răniților a durat aproape 3 ore. Cu daruri surprinzător de alese și de bogate pentru vremurile de azi: cozonac, bomboane, bere, țigări și pilcuri cu hârtie, reprezentantele „Uniunii Femeilor Muncitoare din România, Secția Sibiu" — însoțite și de dl. Dumitru Ursa — au colindat toate saloanele cu răniți, împărțind — într'o ordine și disciplină exemplară, darurile minuat pregătite. Inainte de distribuirea acestora, în fiecare salon a vorbit — cu mult suflet și o convingere — d-na președ *Maria Ursa*, omagiind și preamărind jertfa răniților pentru desrobirea Ardealului, îmbărbătând pe suferinzi și dorindu-le însănătoșire cât mai grabnică. De fiecare dată i-a răspuns Păr. Dr. Cornelu Sârbu, arătând soldaților înalta semnificație a acestui gest și subliniind marea lui valoare morală și patriotică. Deosebit de impresionantă era bucuria, emoția și recunoștința cu care primeau răniții darurile înmânate. Acestea își găseau expresia spontană și în scurtul cuvânt de mulțumire — rostit de multe ori cu lacrimi în ochi — al câte unui rănit din fiecare salon. In numele tuturor răniților, a mulțumit pe urmă — cu multă căldură și emoție — dl. cpt. *Jenchiu*, comandantul liceului militar al respectivului spital.

Gestul atât de frumos al „Uniunii Femeilor Muncitoare din România, Secția Sibiu", se încadrează în făgașul tradiției Biserici, ortodoxe ardelene, care îndeosebi prin „Reuniunile de femei", — îngrijește sistematic și de nevoile răniților. Fapta femeilor muncitoare este cu mai nesdruncinată dovadă că își iubesc neamul și că știu să prețuiască jertfa fiilor acestui neam pentru desrobirea Ardealului, contribuind — din roada muncii lor — la ușurarea suferințelor acestora. Drept aceea, fapta lor servește ca pildă de urmat pentru toate femeile neamului.

Asistent.

Apelul Sinodului bisericesc ortodox

Un apel semnat de I. P. S. Lor **Christophor**, *patriarhul Alexandriei și al Orientului*, **Alexandru** *al III-lea patriarhul Antiochiei*, **Alexei**, *patriarhul Moscovei, patriarhul Georgiei, reprezentantul patriarhului Constantinopolului, Sevastiei, Serbiei, precum și de* **Iosif**, *episcopul Argeșului înfierează acțiunea anumitor cercuri și mai ales pe aceea a Vaticanului, ce caută să apere hitleriștii, cari au scăldat Europa în sânge și cari sunt dușmanii de moarte ai creștinismului.*

In încheiere apelul binecuvintează forțele întregei omeniri progresive ce luptă pentru o nouă orânduire, care să facă imposibilă în viitor orice agresiune fascistă.

Declarația la 1600 preoți americani

Reproducem din „Graiul nou" această declarație care completează articolul dintr'un număr recent al ziarului nostru „Temă delicată". Dl prof. Traian Marcu își poate completa informațiile pe baza cărora a lăudat atât de mult Biserica catolică și a blamat pe cea ortodoxă. Se vede de aci cât de „independentă" a fost Biserica catolică față de fascism:

„Peste 1600 de reprezentanți ai clerului american al bisericilor necatolice au publicat o declarație adresată lui Roosevelt, Churchill și Stalin, în care ei se pronunță împotriva amestecului Vaticanului în problemele internaționale.

Declarația supune unei critici aspre imixtiunea Papei în problemele internaționale și arată că începând cu 1870 Vaticanul s'a abținut să se amestece în politică, însă după 1929, în urma întăririi fascismului, Papa a început din nou să se ocupe activ de problemele internaționale. „Vaticanul, — se spune în declarație, — a încheiat tratate de pretenie cu țările fasciste. Papa a susținut pe Musolini în Italia, pe Dolfuss și Schuschnig în Austria, pe Hitler în Germania, Franco în Spania, Pétain în Franța, și actualul pontif susține pe dușmanii democrației".

INFORMAȚIUNI

Ședință comemorativă. Implinindu-se la 1 Febr. 1945 un sfert de veac de când Regele Ferdinand I a întemeiat Institutul de istorie națională pe lângă universitate din Cluj prin dăruirea unui fond care poartă numele Augustului Ctitor, Direcția Institutului a ținut în 4 Febr. a. c. un *parastas* în catedrala mitropolitană din Sibiu, urmat de o ședință comemotativă, desfășurată la Universitate, unde au rostit frumoase cuvântări, în fața unui numeroase asistențe, dnii: A. Borza, I. Lupaș. I. Moga și I. Crăciun.

Conferința dlui Mitiță Constantinescu. Duminecă 11 Febr. a. c. ora 16, în sala mare a Prefecturii județului Sibiu, Despărțământul județean al „Astrei" inaugurează ciclul de conferințe: *Legăturile culturale, economice și politice cu aliații noștri*. Va vorbi dl *Mitiță Constantinescu*, fost ministru al Economiei Naționale și al Finanțelor, despre „Legăturile noastre economice cu Rusia Sovietică". Intrarea liberă.

Conducere nouă. Dumineca trecută s'a ținut la București a 25-a adunare generală a Sindicatului presei române din Ardeal și Bănat, prezidată de dl Sebastian Bornemisa, președintele sindicatului. S'au citit și discutat rapoartele prezentate, s'au admis ca membri stagiari alți 12 scriitori și ziariști. S'a procedat apoi la alegerea noului comitet de conducere și s'au ales cu unanimitate: Președinte: Aurel Buteanu, vicepreședinți: C. Hagea, Cornel Albu și V. Netea; secretar general: E. Boșca-Mălin; precum și membri comitetului, și ai comisiei de disciplină. După constituirea noului comitet, dnii A. Butearu și Z. Boilă au elogiat munca depusă de dl S. Bornemisa, pe ogorul presei, în cei 35 de ani de activitate.

Concurs cu premii. Ministrul cultelor și artelor, dl Gh. Popp, a semnat decizia prin care institue *trei* premii cu caracter literar, având în vedere strângerea legăturilor culturale dintre România și U.R.S.S. Premiile, de câte 500.000 de lei, divizibile, se vor da pentru cea mai bună lucrare din următoarele domenii: 1. Traduceri din poeziile lui Puskin; 2. O antologie, în românește, a poeziei rusești: 3. Traduceri din Eminescu în rusește. — Lucrările se depun, în termin de două luni, la Direcția artelor. O comisiune, de scriitori români din capitală, se va rosti asupra lucrărilor prezentate.

Comunicat. — Dela prefectură: Ni se semnalează că persoane izolate, sub pretextul că au împuternicirea dela partidele sau organizațiunile politice, se prezintă la întreprinderile industriale și la firmele comerciale din oraș ce au aparținut persoanelor care au fost ridicate și deportate, cerându-le a li se preda de bună voie acele firme, contrar se va proceda la ridicarea și deportarea și a restului familiei. Atragem atențiunea, că acești indivizi n'au nici o împuternicire legală de a proceda în felul arătat, astfel că întreprinderile și firmele comerciale unde se vor prezenta astfel de persoane, sânt rugate a refuza încheerea unor contracte cu aceștia și a înștiința imediat Chestura Poliției și Parchetul, pentru a li se aplica pedeapsa meritată. — *Prefectura Jud. Sibiu.*

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

Duminecă, în 11 Februarie 1945, servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea și prof. Gheorghe Șoima; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. — *Predică: prof. diacon Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică: *preotul Nicolae Constantin* dela parohia Sibiu-Lazaret.

„CASSA DE PASTRARE"
Institut de Credit și Economii, S. A. în Săliște. Capital Lei 5.000.000. — Registrul Bancar Nr. 9 din 1934

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de Credit și Economii „CASSA DE PASTRARE" S. A. în Săliște, sunt invitați a participa la a

LX-a Adunare Generală Ordinară

în ziua de *Sâmcătă 24 Marte 1945, ora 4 p. m.* în sala festivă a Școalei Primare din Săliște, iar în cazul când la această adunare ordinară nu se vor prezenta acționari în număr suficient, în virtutea art. 20 din statute și al Codului de Comerț în vigoare, convocăm fără altă înștiințare a doua adunare generală ordinară, cu aceeași ordine de zi, pe ziua de *Sâmbătă* 31 Martie 1945, ora 4 p. m. în același local.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea Adunării generale ordinare.
2. Darea de seamă a consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1944 și raportul Consiliului de Censori.
3. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Consiliului de Censori.
4. Stabilirea remunerației pentru Consiliul de Censori pe anul 1945.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență.
6. Alegerea unui membru în Consiliul de administrație.
7. Eventuale.

Domnii acționari care doresc să participe la Adunarea generală ordinară, în persoană sau prin plenipotență, vor depune acțiunile și procurile timbrate, la casieria Institutului în Săliște, la Banca „Albina" în Sibiu și Sucursalele ei sau la „Banca Centrală" pentru Industrie și Comerț, Cluj-Turda și Sucursalele ei, cel mult până Duminecă 18 Martie 1945.

Pentru a doua Adunare generală ordinară, sunt valabil depuse acțiunile până 18 Martie a. c. și se mai pot depune altele până la data de 25 Marte 1945.

Adunare generală ordinară a doua poate aduce hotărâri valide fără considerare la numărul acționarilor prezenți și la capitalul reprezentat

Săliște, 20 Ianuarie 1945.

Consiliul de administrație

Citiți și recomandați în cercurile D-Vstre
Revista Teologică
Organ pentru știința și viața bisericească - Apare lunar
sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului
Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu
Redacția și Administrația:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.
Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 18 Februarie 1945 Nr. 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de M

2 Ok. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserți un cm.² 20 Lei pentru odat[illegible] publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Umanitate și omenie

O serie de valori, în cari timpurile dinainte credeau cu tărie, sunt contestate azi spre uluirea multora. Pornirea revoluționară a vremii se manifestă cu atâta radicalism, încât uneori pare că vrea să răstoarne totul, că nu mai vrea să lase nici un stâlp, nici un punct de sprijin din ceea ce constituia edificiul lumii de totdeauna.

Și totuși, dacă ne plecăm bine urechea la acest vuet, distingem în el cadențându-se cu o supremă pasiune silabele cuvântului: *umanitate*. Lumea aceasta nouă crede totuși în ceva ce constitue pentru ea valoarea supremă: crede în umanitate. Răstoarnă totul pentru umanitate, s'a sacrificat în luptă subterană pentru umanitate, iar ajunsă la cârmă își desfășoară toate puterile într'un efort constructiv uriaș pentru umanitate. Proces dialectic, materialism istoric, economie dirijată, bunuri colectivizate și alte teorii și lozinci, pe cari le auzim rostite necontenit, sunt subordonate credinței în umanitate, voinței de-a ajuta umanitatea, ca realitate eternă și supremă, pe care n'o poate măcina procesul dialectic, ci numai ajuta, pe care n'o contestă în ceea ce are pasionant și vrednic de-o iubire mistică, materialismul istoric.

Dar atunci lumea aceasta nouă nu mai vine cu un ideal chiar atât de straniu. Ba e un ideal foarte familiar celor ce au trăit creștinismul în intimitatea inimii lor. Credința în om și dragostea de om, ca valoare eternă, ca valoare imediat următoare Absolutului și implicată în credința în Absolut, este piatra de temelie a vieții creștine. Pentru om s'a făcut om Absolutul, pentru om s'a jertfit Fiul lui Dumnezeu. Prin omul umil, avizat la ajutor, întâlnim Absolutul; ajutorarea omului e condiția salvării fiecăruia din noi în vecinicie.

Oh, ce lucru de preț e omul! Cine poate măsura adâncimea lui, cine poate cântări valoarea lui, cine poate arăta limita unde trebue să se oprească dragostea de el. Un creștin cu inima subțiată și străluminată, un preot cu ființa într'o continuă stare de topire pentru Dumnezeu și semeni, se simte cucerit de dragostea de om ca de-o dulceață infinită.

Dar dragostea de umanitate nu e deloc străină nici neamului nostru. Ba, am putea spune că nu există neam care să o aibă atât de adânc concrescută cu sufletul lui. Nici un neam nu are în graiul său un cuvânt ca «omenia», care reprezintă pentru neamul nostru valoarea supremă. Termenul «umanitate» e de fabricație intelectuală, derivat din limba latină moartă. Numai la noi există un cuvânt asemănător, ca noțiune populară, crescută și hrănită din viața poporului.

Și putem spune că termenul «omenie» are un înțeles cu mult superior celui de «umanitate».

Întâi să vedem ce-i comun: luând cuvântul «umanitate» nu în sens extensiv ca denumire a genului uman în multiplicitatea indivizilor lui, el înseamnă esența omului în ce are caracteristic și superior întregei naturi. Dar întrucât umanitatea din mine este aceea cu care înțeleg umanitatea altuia, ea exprimă și o relație față de semeni, supremul mod al relației față de ei: aceea prin care respect, înțeleg și promovez omenitatea lui.

Amândouă aceste înțelesuri sunt cuprinse într'un mod cu mult mai limpezit, mai filtrat și mai înobilat în termenul românesc. Cu mult mai mult spui când afirmi că într'un om se află multă «omenie». La fel spui mai mult când zici că acest om e plin de «omenie» în raporturile cu semenii.

In «omenie» Românul a văzut noblețea ființii om. «Omenia» din cineva e opusul «câniei» sau al «bestialității», ca să folosim un termen intelectual și foarte modern. «Omul de omenie» se află pe treapta cea mai înaltă a genului om. Dacă pentru Nietzsche idealul omului este «supraomul», pentru neamul nostru este «omul de omenie», omul realizat în plinătatea esenții de om. De fapt nici un gen nu se poate depăși pe sine, oricât s'ar desăvârși. Dar desăvârșirea omului stă în «omenia» sa restabilită, după știrbirile suferite prin atâtea patimi. Și «omenia» este un lucru atât de înalt pentru neamul nostru, încât ea de fapt este una cu «îndumnezeirea». Căci nici acest cuvânt nu arată că omul ar fi scos din cadrele și determinantele genului său, măcar că e străbătut de Dumnezeu. Dacă ar fi peste tot posibil drumul la un «supraom», el ar trebui să ducă întâi la „omenie".

Dar «omenia» se arată mai cu seamă ca o anumită relație față de semeni, ca cea mai respectuoasă și gingașe relație. «Omenia» e valoarea prin care promovez «omenia» altuia, adică promovez în general «omenia». Cine ar putea defini comoara de noblețe pe care o exprimă acest cuvânt ca relație. Ea e delicată, duioasă, respectuoasă, gata de ajutor, de înțelegere; ea e ținere de cuvânt, e caracter, participare la suferința altuia, e milă, bun simț, lipsă de cruzime, de bădărănie, de fudulie. Dar cine poate spune ce lucru scump, mai presus de orice frumusețe spirituală, ce lucru dumnezeesc este omenia!

Aceasta e zestrea cu care a scos trecutul poporul nostru pe arena istoriei contemporane, atât de pasionată după umanitate. Neamul nostru întâmpină această lume ce caută furtunos «umanitatea», cu «omenia» sa.

Când se va ridica lumea aceasta dela «umanitatea» ei, la «omenia» înțeleasă românește?

Desigur nu e realizată «omenia» ca bun general nici în neamul nostru. Puțini sunt de fapt oameni de omenie. Dar nu e mai puțin adevărat că ea constitue un ideal bine definit în concepția poporului nostru și spre el trebue să tindă atât neamul nostru, cât și omenirea întreagă, căci e de-o claritate și de-o superioritate netă față de «umanitatea» concepută de moderni. Pentru a se convinge oricine de aceasta, dăm doar un singur temeiu: să ne gândim ce fericită ar fi lumea când toți ar fi oameni de omenie. Lucrurile apar însă cu mult mai obscure când ne gândim la o lume stăpânită de «umanitate». Și aceasta pentrucă nu este în conștiința obștească a lumii o icoană clară, unitar cristalizată, a «umanității». Și multe patimi se deslănțue în numele ei, cum nu se întâmplă în numele „omeniei".

„Cu fața la Dumnezeu..."

Iubitul meu frate!

Am așteptat de două luni și mai bine scrisoarea ta, care-mi sosește abia după trei săptămâni dela datarea ei. Ce bucurie și acum! Dar, bucuria noastră, a durerilor... de câte ori am avut prilejul fericit de-a desface o astfel de scrisoare, simțiam că intru nu în taina unui plic rece, ci în cămara unui suflet aprins de dragostea pentru Hristos și poporul acesta vrednic de milă.

Ceea ce-mi scril de astă dată, mă face să-mi priponesc gândurile mai cu deadinsul asupra zilelor cari se duc spre paguba atâtor suflete, și în deosebi, asupra *„zilei de astăzi"* care ne reclamă în șantierele sale, cu toată întregimea noastră duhovnicească. Ceea ce-mi scrii, e ceea ce sută la sută ar trebui să-ți răspund că e întocmai și 'n parohia mea.

Știu că ai pornit din confortul orașului mai acum vreo doi ani, într'un sat cu oamenii ca pânea lui Dumnezeu și pe cari nu i-ai cunoscut și nu te-au cunoscut, dar cari, te-au așteptat în loc de alte surprize, cu o vacă de lapte și doi purcei — cumpărate toate din dragostea lor pentru *„părintele"* care se știa că trebue să poposească încurând, în cea mai enigmatică viață, a satului.

Te-a surprins jertfa dragostei lor, cu lacrimi de bucurie, dar, în loc să te încânte spre lâncezeală, te-a împintenit la treabă ca pe unul care cunoaște pe Hristos și e gata a-și pune și sufletul pentru Evanghelia Sa mântuitoare.

Ceea ce-mi scriai din când în când că poți realiza acolo, era pentru mine un prilej de mângâiere și o nădejde în plus pentru urcușul care-l am și eu în față și care, pe măsură ce-l străbat, apare tot mai înalt și nedesvelit ca o mare taină a cunoașterii și ca un pisc de munte împlântat într'o salbă de nori.

Imi scrii și tu, dragul meu, în ultima scrisoare că simți o mare lipsă de-a te lămuri în multe chestiuni... Și aceasta nu pentru că ai fi pornit cu nepricepere în ogorul parohiei tale, ci dimpotrivă; starea de spirit care stăpânește astăzi întreaga lume, a depășit prin rigorile războiului actual, orice cadre de pastorală codificată. Te afli, tu iubite frate, și eu și fiecare, față 'n față cu probleme de chirurgie sufletească ne mai întâlnite și atât de complicate, cum numai o stare de febrilitate și haos, ca cea actuală, putea să le nască cu atâta precocitate. Dacă medicina prin progresele ei cele mai avansate, a stopat un moment în fața tunurilor crescute din durerile frontului și și-a perfecționat acum — prin tranșee și spitale de zonă — cu o sută de ani mai de vreme, măsurile de profilaxie și terapeutică, atunci, să nu ne fie povară de gând surprizele de întortochere sufletească ce ne răsar în cale, la intervale atât de apropiate unul de altul și atât de neprevăzute. Ceea ce n'am mai auzit și n'am prevăzut, să nu ne fie prilej de îngrijorare, ci motiv de încredere în biruința inevitabilă a apostolatului sincer.

Nu-ți scriu acestea ca un dascăl de dăscălie, ci ca un frate tânăr, care, mă silesc și eu din toate puterile să-mi întregesc caracterul în laturile Evangheliei și așa s'o vestesc spre mântuire unei lumi care nu știe să ceară astăzi decât *pâne și pace*, și acestea cu gura, nu cu inima...

Imi scrii textual „odată cu războiul, s'a dus de aici și liniștea și mi-a lăsat în schimb multă amestecătură de gânduri; probleme încâlcite, realități sufletești extrem de tulburi și-mi face impresia că am căzut cine știe din ce lume, între niște oameni pe cari nu i-am mai văzut niciodată,... situația e așa de curioasă, încât de multe ori nici nu știi ce să cugeți".

Ceea ce ai remarcat, cu durerea păstorului care-și vede turma grăbind spre genune, e ceea ce se manifestă astăzi în fiecare colț de pământ al țării — și mai departe — crescând în intensitate după cugetul de vrajbă al anumitor oameni — dar mai ales după măsura sensibilității sufletului de părinte. Nu e însă o stare definitivă, intrată în tipare cari dăinuiesc, ci o svârcolire a omenirii spre noi luminișuri de viață, o frământare care doare până să ajungă aluatul după care suspină tainic atâtea suflete.

Știu că dacă n'ai fi ostenit pentru izbăvirea lor, n'ai putea să pătrunzi și să simți scăpătarea de astăzi. Dacă până ieri ai fi fost nepăsător și rece la toată frământarea lor, nu te-ar fi mișcat prea mult, astăzi, nici înduplecarea lor spre căile de pustiu și de zloată. Sensibilitatea ta de ieri și interesul depus, e măsura durerilor tale de astăzi. Un părinte care nu depune nici o trudă în creșterea fiilor, nu cunoaște nici mângâierea, nici bucuria și nici întristarea. Starea lui sufletească e nepăsarea micului slujbaș care nu se frământă de grijă pentr'un ideal, ci mână zilele din urmă ca pe o turmă, pentru a ajunge mai degrabă la zi întâi când se ridică sâmbria. Suferința nu e a oamenilor de rând, ci e un privilegiu al sufletelor cari au prins rădăcini puternice în taina credinței. Fără această cârmă de credință, de cele mai multe ori, omul ajunge un oportunist căruia-i displace suferința — mai cu seamă de natura aceasta și se complace în orice stare de spirit — storcând până poate câte un profit și învăluind totul cu 'n zâmbet de nepăsare.

De sigur, că în fața acestor realități semănate de urgia războiului, fie-

care e ispitit să creadă că e mai bine să lase totul la voia întâmplării şi să facă ce poate de azi pe mâne — mai ales că ceea ce se clădeşte acum n'are stabilitate. E drept, vor judeca mulţi aşa, dar nu mi-aşi putea imagina nici cum pe un preot în această postură! Poate că plugul vieţii nici când n'a răsturnat brazde mai adânci decât astăzi şi deci nici când n'a fost prilej de-o mai reuşită însămânţare ca acum. A păşi peste aceste brazde sufleteşti, atât de bolovănoase, nu e lucru tocmai uşor. De aceea, şi tu şi eu, adeseori ne întrebam, cum poate fi atât de aprigă puterea satanică a răului care stă să se aştearnă ca o lavă vulcanică peste orice urmă de noblete sufletească şi de înscăunare a lui Hristos între noi.

Când stăm însă să ne consultăm cu exemplarele de elită ale Bisericii, cari, rând pe rând şi-au verificat din veac până 'n prezent, puterile şi sorţii de biruinţă, atunci nu putem decât să înţelegem că împărăţia lui Dumnezeu se la cu năvala şi cei silitori o apucă (cf. Matei 11, 12). După măsura vieţii lor, cântărindu-ne faptele, vom putea aştepta şi noi zile mai bune.

Poate te vei îndoi, dar e bine să ne amintim că nu suntem noi în drept a ne aprecia şi nici nu culegem noi rodul însămânţării, ci Dumnezeu. Evanghelistul Luca, zice că cine „pune mâna lui pe plug şi se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăţia lui Dumnezeu" [9,62]. Am ajuns plugarii lui Dumnezeu, să arăm înainte... Am convingerea neclintită că binele realizat, nu dispare fără urmă. Va răsări odată, dar până atunci e necesară răbdarea iernii care apasă bobul de grâu între brazde. Răul e sporadic şi efemer. Nu se poate imprima în tipare de durată fiindcă n'are existenţă de sine. E pur şi simplu e deficienţă. Chiar dacă momentan, corabia unei parohii deviază, odată va reveni magnetic acolo unde intenţionează şi vrea păstorul. Şi atunci, ne rămâne să vrem şi noi aşa cum a vrut Hristos — mai presus de orice risc şi de orice jertfă!

Dacă păstoriţii tăi de astăzi, iubite frate, te-au primit la 'nceput aşa cum îmi scriai — fără să te cunoască — fi sigur că lucrând pentru Hristos şi perseverând în dreapta dela 'nceput, chiar dacă azi nu te văd, între ei fiind, te vor primi a doua oră cu mai multă recunoştinţă şi dragoste şi cu mai multă ascultare, atunci când pacea lui Hristos va decide.

Iubite Frate

Se face astăzi lux de concurenţă a forţelor. Poate că nu toate au directive îndreptate spre un ideal de supremă fericire. Se iau la întrecere indivizi şi popoare fie în acaparare de bunuri, fie în ură, fie în procentajul producţiei de război. Intreaga lume e în febra mişcărilor accelerate. Chiar dacă nu toţi lucrează sub egida unui scop bine definit, apoi toţi aleargă — goana neastâmpăratului, a neliniştii şi îngrijorării.

In faţa acestei activităţi febrile a unei lumi care pare a fi sărit din ţâţâni, un preot nu poate rămânea inactiv, nepăsător şi indiferent.

Dacă atunci când cresc rănile, se măreşte şi iscusinţa doctorului, credem că nu-i nepotrivit ca în faţa unei lumi care nu ştie încotro aleargă, să apară îndrumători fideli cari — cu preţul celei mai încăpăţinate stăruinţi şi jertfe, să fie lumini peste veac, torţe în braţele acestei lumi care plânge mereu, cere, vrea ceva şi nu ştie de unde să ia.

Te ştiu, dragul meu frate, din tot ce mi-ai scris, că n'ai pregetat o clipă să fii ceea ce vrea şi Hristos să fim. E bine aci să stărui pe mai departe — aşa precum fac şi eu — în dragostea dela început şi aşa să-L facem încă cunoscut pe Hristos. Unui părinte nu-i stă bine să nu lucreze chiar dacă toţi fiii săi ar fi asiguraţi. Şi dimpotrivă, dacă stările actuale ne dau prilejul unor deziluzii în ce priveşte orientarea integrală a lumii spre Hristos; sau remarcăm ne plăcuta deplasare sufletească a păstoriţilor într'o altă alvie decât cea a Evangheliei, să stăruim cu timp şi fără timp întru a îndruma şi a striga „depe acoperişuri" care este voia lui Dumnezeu şi adevărata cale de izbăvire pentru orice om, astăzi.

Ceeace se cuvine să facem noi, preoţii lui Hristos, astăzi, să nu facem de ochii lumii şi nici ca să ne încadrăm numai în spasmodica frământare a veacului, în ritmul de mişcare universală. Lucrăm şi trebuie să lucrăm în lumina Evangheliei — cu sârg — fiindcă aceasta nă e chemarea de misionari ai Cerului în vatra pământului. Noi, nu suntem lucrători ca lumea ci „suntem împreună lucrători cu Dumnezeu" (I. Cor. 3, 9.] pentru lume, pentru înzdrăvenirea şi înduhovnicirea ei. Şi fiindcă suntem astfel de lucrători, ni se cade să lucrăm lucrurile Celui ce ne-a trimis, până este ziuă... [cf. Io. 9.4.]

Lucrăm la această înduhovnicire a lumii, nu orientându-ne după strigătul ei de alarmă nici după svâcniturile ei de viaţă, cât după cumpăna Evangheliei cu perspective peste veac. Vom fi prezenţi în toate răspântiile de viaţă, nu le vom neglija, dar fără a ne lăsa copleşiţi de răvaşele ei, fără a sucomba. Idealul spre care tind păstorii de suflete, e limpede în orice împrejurare istorică fiindcă e acelaş, Diferite sunt numai motivele pe cari se aştérne şi metodele de lucru.

Se lucrează, astăzi, în anumite direcţii. cu aşa zisul fanatism. Preotul convins că poartă jugul lui Hristos, nu va adopta o astfel de metodă care constrânge după calcul şi raţiune sau chiar peste ele, ci va lucra cu elanul, cu entuziasmul dragostei care pleacă dela suflet la suflet; care nu cere, ci dăruieşte; care nu aşteaptă reciprocitate, ci oferă mereu; se topeşte ca o lumânare de dragul luminii şi numai pentru a lumina.

Ca ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu, aşa e bine să lucrăm toţi, în perspectivă verticală nu orizontală, sau cum ne spunea nouă bunul nostru părinte profesor de dogmatică Dumitru Stăniloae, să lucrăm toţi cu faţa la Dumnezeu, nu la oameni. Numai astfel lucrând tu, iubite frate, şi eu şi toţi cei încununaţi de Hristos cu har, vom scăpa de amărăciunea sufletească pe care ne-o îmbie o lume ca cea de astăzi, şi vom avea împăcată conştiinţa misiunii împlinite, dobândind până la urmă, cu siguranţă, „unitatea Duhului în legătura păcii" [Ef. 4, 3].

Al tău iubitor frate
Părintele Nichifor

Către ziare

— O scrisoare —

D *Ionel Pop*, înaltul comisar al guvernului pentru Ardealul de Nord, a trimis ziarelor următoarea scrisoare:

Domnule Director, — Persistă să apară în unele ziare afirmaţiunea că prin introducerea în Transilvania de Nord a administraţiei româneşti, s'a înfiinţat acolo un regim de teroare şi s'au produs acte de persecuţie, omoruri, etc.

Pentru a restabili adevărul mă simt dator să arăt următoarele: Administraţia românească a fost instalată în judeţele *Trei Scaune, Ciuc, Odorhei, Mureş*, la începutul lunei Octomvrie 1944 şi a funcţionat până la 14 Noiemvrie 1944. In judeţele *Someş* şi *Sălaj* nu a funcţionat decât câteva zile. In celelalte judeţe nu s'a produs nici chiar un început de instalare.

In timpul cât a funcţionat în judeţele arătate, administraţia românească nu a săvârşit acolo nici un act de teroare, omor, etc.

Cazurile din jud. Trei Scaune şi Cluj, care au format obiectul şi a unor discuţiuni în presă, s'au produs, primul înainte de instalarea autorităţilor româneşti, al doilea într'un teritoriu în care administraţia românească nu a fost instalată.

Primiţi etc.

Dr. Ionel Pop
Inalt Comisar pentru Transilvania eliberată

Tinereţe şi „probleme sociale"?!...

Mai zilele trecute, spre bucuria mea, mă 'ntâlnesc cu'n coleg, nu de clasă, ci de şcoală secundară, el fiind cu doi ani în urma mea.

— Bine te 'ntâlnii, frate! Dar, pe unde mai „ţii ţara" şi cu ce te ocupi...

— Apoi, drept să-ţi spun, aşi avea multe să-ţi povestesc, dar, iartă-mă te rog, mă grăbesc pentru a fi prezent la o... şedinţă?!..

— Las-o'ncolo de şedinţă!... Tocmai acum s'a fixat întrunirea, când aveam dorinţa de-a sta de vorbă cu tine?!... Şi cam ce discutaţi acolo, dacă nu sunt secrete şi se poate spune?...

— In amănunt nu pot să ţi spun, dar în mare mă'ndur, Tu trebue să ştii — spune colegul — că noi tinerii suntem „chemaţi", de vremurile prezente, să luăm parte activă şi să militäm, alături de cei competenţi, în sensul rezolvării şi soluţionării „problemelor sociale", probleme la „ordinea zilei" şi care necesită o cât mai urgentă şi optimă clarificare. Nu numai atât, Noi, tinerii, — mă refer la tinereţea fazei a doua din copilărie, adică în jurul vârstei de 20—21 ani — avem cuvânt hotărâtor în acest sens şi va trebui să se ţină seamă, fără'ndoială, de propunerile şi sugestiile noastre?!... Şi, acum, iartă-mă, trebue să plec. Cu bine...

Aşa mi-a vorbit colegul!.

Că problemele sociale formează, acum, obiectul principal, asupra căruia sunt centralizate toate privirile oamenilor mari, şefi de state; că asupra lor sunt concentrate toate puterile intelectuale ale celor cari sunt chemaţi să le discute şi limpezi; că ele trebue fondate pe noui şi echitabile baze sociale şi că necesită, întradevăr, o rezolvare urgentă şi optimă, pentru toţi indivizii, este foarte adevărat. Nimeni n'ar putea nega acest imperativ social.

Dar că, acest deziderat al timpului prezent ar putea fi soluţionat şi fără contribuţia tinereţii; că „problemele sociale" s'ar putea lămuri cu mult mai bine aşa şi că o militare din partea ei, în direcţia aceasta, este de prisos, este mai mult decât adevărat.

Nu există o mai mare greşală pedagogică din partea celor ce au în mâna lor destinul tinereţei, ca aceea de-a tolera tinerilor să-şi consume energiile lor şi pentru rezolvarea unor probleme, care, întrec cu mult putinţa acestora de scrutare şi discernământ.

Tinereţe şi „probleme sociale" nu cadrează cu tinereţea, cu insuficienta ei capacitate de lămurire a unor astfel de probleme. Faptul acesta este confirmat, de psihologie, dar mai ales de pedagogie. Bazat pe legile pedagogiei, tânărul nu poate să-şi aibe cuvânt şi atitudine în asemenea chestiuni la o vârstă de 20—21 ani, din cauza, pe deoparte, a vârstei deabia ieşite din cadrele copilăriei, iar pe de alta,

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

6 *Duminecă în 18 Februarie 1945*, servesc: consilier Ieronim Grovu, Aurel Nanu şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Alexandru Popa şi Simion Macarie. — *Predică: cons. Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică: *preotul Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Treistejari.

FOIŞOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creştine

[14]

(Cu referire specială la lupta antisectară)

de Preot Dr. Corneliu Sârbu

5. *Taţian*, născut în Asiria către anul 120, a fost discipolul sf. Iustin la Roma. Primind o educaţie greacă destul de îngrijită, era remarcabil nu numai prin erudiţia sa ci şi prin cultura sa literară şi filosofică. Colportând — ca sofist — discursurile sale din oraş în oraş, el studia diferite religiuni, iniţiindu-se în mai multe misterii şi în sfârşit se convertise — în Roma — la creştinism, fiind însufleţit de acelaş duh ca şi dascălul său. Acolo urmă cursurile sf. Iustin, pentru ca după moartea acestuia să deschidă el însuşi o şcoală după exemplul maestrului său. Deşi îmbrăţişe creştinismul ca pe unica filosofie adevărată şi fu ortodox la început, Taţian căzu mai târziu în ghiarele gnosticismului şi deveni chiar întemeietorul sau cel puţin căpetenia unei secte proprii, numită encratism. Revenind în Orient, muri aici la o dată încă necunoscută.[1]

Apologet al creştinismului contra păgânismului şi scriitor fecund şi 'n alte direcţii, *Taţian a fost un polemist în toată puterea cuvântului.* Din multele sale opere, numai două s'au păstrat: *„Cuvânt către Elini"*, compus către anul 170, înainte de căderea în erezie, şi *„Diatessaron"-ul* (τὸ διὰ τεσσάρων εὐαγγέλιον) compusă după întoarcerea sa în Orient. Deşi compusă pe când autorul ei căzu pe panta semignosticismului, lucrarea aceasta din urmă *respectă conştiincios izvoarele respective şi ca atare ajunse la oarecare celebritate, bucurându-se de un mare renume la ortodocşii din Siria până în veacul al V-lea, fiind adoptată în liturghia siriacă şi comentată de sf. Efrem Sirul.*[2] Subliniind numai, remarcabila contribuţie a unui mirean în domeniul respectiv, zăbovim mai mult — întrucât intră deplin în sfera preocupărilor noastre — asupra *apologiei* lui Taţian: Păstrat în întregime, „Cuvânt-ul către Elini" e mai puţin o apologie a creştinismului decât o pătimaşe polemică împotriva culturii greceşti.[3] Voind să demonstreze *superioritatea* creştinismului faţă de păgânism (introducere: cap. 1—4), atât din punct de vedere *doctrinal* (I-a parte: cap. 5—30) cât şi din punct de vodere *cronologic* (II-a parte: cap. 31—42), autorul arată, în partea primă, rând pe rând această superioritate în ce priveşte principalele învăţături ale creştinismului, şi anume: doctrina despre Logos, înviere, îngeri şi demoni, suflet, spirit, cosmos, etc., comparate cu învăţăturile religioase şi filosofice ale Grecilor. Partea a doua este mai ales o discuţiune de cronologie, având de scop dovedirea faptului că scrierile biblice sunt cu mult anterioare lucrărilor păgâne.[1]

Introducând un gen nou de apologetică cu totul deosebit de acela al maestrului său, Taţian se apropie mai mult de Tertulian. Ca şi acesta, el este excesiv până la paradox, batjocoritor şi violent. Incisiv şi injust cu elenismul, el nu găseşte nimic bun la păgâni. Dela un capăt la altul, apologia lui e scrisă cu pumnul închis. Compoziţia sa este adeseori lăbărţată şi neglijată ca aceea a lui Iustin; stilul e afectat şi vizează efectul. In schimb, el este plin de vervă şi de incisivitate satirică. Aşa încât, Taţian este un scriitor pretenţios însă *abil.*[2]

Din unele aspecte negative ale figurii de apologet a lui Taţian, desprindem învăţământul că *chipul apărătorului ideal al creştinismului nu-l constitue numai zelul excesiv ci şi obiectivitatea, temperanţa în duh şi eleganţa în maniere.*

6. Mult mai modestă figură de apologet al creştinismului a făcut *filosoful Hermia*, despre care nici până azi

[1] *Cayré:* O c. p. 124; *Popovici E.:* O. c. vol. I., p. 384.
[1] *Popovici E.:* O. c. vol. I, p. 384; *Cayré:* O. c. p. 124 sq.
[1] *Cayré:* O. c. p. 125.
[2] *Altaner:* O. c. p. 67.
[2] *Cayré:* O. c. p. 125; *Tixeront:* O. c. p. 54; *Bareille G.:* Les Pères apologistes. In „Dictionnaire de Théologie catholique", t. II, 2-e partie, col. 1584 sq.

Sinodul general al Bisericii Pravoslavnice Ruse

Intre 31 Ianuarie şi 2 Februarie 1945 s'a ţinut la Moscova Sinodul Bisericii pravoslavnice ruse, convocat în urma hotărârii luate de Sinodul dela 23 Noemvrie 1944, pentru alegerea patriarhului Moscovei şi al întregii Rusii şi pentru a aproba Regulamentul de conducere a Bisericii pravoslavnice ruse.

La lucrările sinodului au luat parte **Alexei**, *Mitropolitul Leningradului şi şi Novgorodului; Mitropolit* **Nicolae** *al Krutiţkului; Mitropolitul* **Ioan** *al Kievului şi Galiţei, Mitropolitul* **Veniamin** *al Americii de Nord şi Aleutinelor, 41 de arhiepiscopi şi episcopi şi 126 de reprezentanţi ai preoţilor şi mirenilor.*

La Sinod au mai participat, în mod onorific, Sanctitatea Sa patriarhul **Cristophor** *al Alexandriei; Sanctitatea Sa* **Alexandru al III** *Patriarhul Antiohiei şi al întregului Orient; Prea sfinţitul şi Prea cuviosul* **Calistrat**, *catolicosul patriarh al întregei Georgii; mitropolitul* **Ghermanos**, *reprezentantul Patriarhiei Constantinopolului; Arhiepiscop* **Afinogor** *al Sevastinului, reprezentantul patriarhiei Ierusalimului; mitropolitul* **Iosif** *al Skopljei, reprezentantul Sinodului Bisericii pravoslavnice sârbe; Episcopul* **Iosif al Argeşului**, *reprezentantul Bisericii pravoslavnice* **române**, *şi mitropoliţii, episcopi, protoereii şi celelalte persoane care-i însoţesc.*

Sinodul general a fost deschis printr'o rugăciune şi o cuvântare introductivă a Mitropolitului Alexei al Leningradului şi Novgorodului, preşedintele Sinodului, păstrătorul scaunului patriarhal.

In numele guvernului U.R.S.S Sinodul general a fost salutat de **G. G. Karpov,** *preşedintele Consiliului pentru chestiunile Bisericii pravoslavnice ruse de pe lângă Consiliul Comisarilor Poporului al U. R. S. S.*

La propunerea Mitropolitului **Nicolae,** *Sinodul general a aprobat în unanimitate mesagiul trimis guvernului Uniunii Sovietice.*

Sinodul a ascultat raportul Mitropolitului Alexei, păstrătorul scaunului patriarhial, asupra activităţii Bisericii pravoslavnice ruse în timpul marelui războiu pentru apărarea Patriei, şi a luat hotărârile corespunzătoare.

Sinodul a examinat şi aprobat în unanimitate Regulamentul de conducere a Bisericii pravoslavnice ruse, şi a ascultat rapoartele: Comisiei de mandate asupra compunerii Sinodului şi al Protopopului Tihon Popov, Rectorul Institutului pravoslavnic de teologie, asupra institutelor de învăţământ teologic.

După aceasta Sinodul a trecut la alegerea Patriarhului Moscovei şi întregii Rusii.

Sinodul general a ales în unanimitate ca Patriarh al Moscovei şi al întregii Rusii pe Mitropolitul **Alexei** *al Leningradului şi Novgorodului, păstrătorul scaunului patriarhal.*

Sinodul a adresat un apel către creştinii din toată lumea şi către Biserica pravoslovnică rusă.

La 4 Februarie, în Preasfinţita Catedrală a sfintei Patriarhii, s'a făcut înscăunarea noului Patriarh al Moscovei şi al întregii Rusii în cadrul unei slujbe solemne. (TASS).

Rugă

Adânc smeriţi Te rugăm, Doamne,
Cu şoapta apelor târzii,
Cu suspin de frunze ce cad în toamne,
Cu zâmbetul apus în visul de copii,

Intinde patrafir de stele
Peste neamul nostru, Sfinte,
Şi-i desleagă azi păcate grele,
Să nu l înece valul în morminte;

Şi s'alungi duhurile rele,
Milostiv şi iertător,
Când cetim molitvă pentru ele
Şi stropim aghiasmă, lacrima luminilor.

Să n'aducă peste sate,
In colibe sau oraşe,
Ploi cu izvoare nesecate,
Molime, cu uliţi putrezind de oase.

Doamne, Te rugăm mereu,
Ca, din ploaia de nevoi,
Păzeşte-ne de ce e mai greu:
De ura şi de războiul dintre noi!

Preot **Ioan Ionescu.**

Budapesta a căzut

La începutul săptămânii acesteia ultimele rezistenţe ale forţelor germano-ungare încercuite la Budapesta au fost sdrobite şi capitala Ungariei a fost ocupată în întregime de vitezele trupe sovietice, alăturea de cari au luptat şi două divizii româneşti.

Citadela trufiei maghiare, cuibul de şerpi cari au înveninat Europa în ultimul pătrar de veac, contribuind în măsură hotărâtoare la deslănţuirea războiului acesta ca şi la a celui trecut, a fost sfărâmat. Este pentru a doua când oraşul megalomaniei grofeşti e ocupat în decurs de un sfert de veac. Dar dacă primadată a scăpat uşor, de astădată şi-a luat pedeapsa cu vârf şi îndesat, nerămânând aproape piatră pe piatră. Propaganda deşanţată revizionistă, adecă aţâţarea continuă la un nou războiu, şi-a cules roadele. Să sperăm că cel puţin deastădată veciinii noştri, atât de îmbâcsiţi de spirit feudal şi imperial, vor învăţa minte, renunţând pentru tot deauna la visurile neghioabe ale stăpânirii peste alte neamuri.

Conferinţa din oraşul Ialta în Crimeea

Dela *Moscova* se anunţă, că în 13 l. c. s'a publicat, în capitalele celor trei mari puteri aliate, *Comunicatul oficial* despre *Conferinţa* de 8 zile din Februar 1945, a conducătorilor acestor puteri, întruniţi în Ialta Crimeii.

S'au făcut, în această conferinţă, declaraţii comune asupra următoarelor puncte:

I. Zdrobirea Germaniei naziste.

II. Ocuparea Germaniei şi controlul asupra ei.

Conform unui plan, aliaţii vor ocupa zone deosebite din Germania. Administraţia va ti coordonată, iar controlul se va executa de o Comisie de Control, compusă din comandanţii supremi ai armatelor respective, cu reşedinţa la Berlin.

Franţa va fi invitată de a lua asupra sa ocuparea unei zone, dacă va voi acest lucru şi va intra ca al patrulea membru în Comisia de Control.

Scopul inexorabil al aliaţilor este nimicirea nazismului şi a militarismului, garanţia securităţii viitoare.

Nu se urmăreşte nimicirea poporului german, ci numai excluderea posibilităţii unei noui agresiuni din partea lui.

III. Reparaţii din partea Germaniei.

IV. Conferinţa Naţiunilor Unite.

La 25 Aprilie 1945 se va ţine la San Francisco conferinţa Naţiunilor Unite. Pentru lansarea invitaţiilor, Franţa şi China vor fi imediat consultate.

V. Declaraţiune asupra Europei eliberate.

Se vor consulta toate ţările interesate, iar Franţa va fi chemată să colaboreze alături de cei trei aliaţi la rezolvarea problemelor.

VI. Despre Polonia.

VII. Despre Jugoslavia.

A fost trecută în revistă şi situaţia celorlalte ţări balcanice.

VIII. Consfătuirea miniştrilor de externe.

Conferinţele miniştrilor de externe se vor ţinea succesiv în capitalele aliate, viitoarea consfătuire va fi ţinută la Londra.

IX. Unitate în organizarea păcii.

Comunicatul este semnat de: Winston *Churchill*, Franklin Delano *Roosevelt*, şi de Iosif Visarionovici *Stalin*.

RAPORT

asupra activităţii ştiinţifice şi de organizator a P. C. Sale Păr. Prot. Dr. Ştefan Lupşa, alcătuit de comisiunea instituită pentru chemarea prin numirea ca titular a unui profesor la catedra vacantă de Istoria Bisericii române şi Arta Creştină ortodoxă dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, conform Art. 15, 2 al Regulamentului acestei Academii, comisie ce şi-a ţinut şedinţele la 31 Ianuarie 1945.

Comisiunea, cercetând activitatea P. C. Sale Păr. Prof. Dr. Ştefan Lupşa, a constatat următoarele:

I. *Studiile în domeniul teologiei şi al Istoriei Bisericii române:*

P. C. Sa Păr. Prof. Dr. Ştefan Lupşa născut în anul 1905 din părinţi români ortodocşi, în comuna Miersig, judeţul Bihor, este licenţiat (din 1926) şi doctor (1929) al Facultăţii de teologie din Cernăuţi. P. C. Sa a urmat studii de specializare în Istoria Bisericii la Viena în 1929, în care timp s'a ocupat şi cu adunarea de documente din Arhiva Imperială, privitoare la Istoria Bisericii româneşti din Ardeal.

II. *Activitatea ştiinţifică:*

P. C. Sa Păr. Prof. Dr. Ştefan Lupşa a tipărit până în prezent următoarele lucrări din specialitatea Istoriei Bisericii române:

1. Catolicismul şi Românii din Ardeal şi Ungaria până la 1556, teză de doctorat în teologie, Cernăuţi 1929 (XV+103 pag).

2. Istoria bisericească a Românilor din Bihor până la 1829, Oradea, 1935 (144 pag.).

3. Istoria parohiei Ştei, Beiuş, 1942 (110 pag.).

4. Dositei Filiti în Ardeal, Revista Teologică Sibiu, 1930, (9 pag.).

5. Din trecutul Mănăstirii Brâncoveneşti dela Sâmbăta de Sus, Revista Teologică, Sibiu 1931 (8 pag.).

6. Fost-a Efrem Veneamin episcop al Orăzii? Bis. Ort. Rom., Bucureşti Iunie 1935 şi Decemvrie 1936 (5 pag.).

7. Cum a ajuns Meletie Kovács episcop? Bis. Ort. Rom., Bucureşti; Martie 1937 (7 pag.).

8 Vechea episcopie a Sătmarului,

---

din cauza vârstei intelectuale, care — în afară de genii, — n'are suficienta putere de pătrundere şi rezolvare a unor probleme prea mature.

Mai bine ar fi — cred — ca tinerii să se ocupe de mijloacele care i-ar ajuta să devină oameni de omenie, cinstiţi, care să ştie respecta pe cei ce merită respect; oameni de caracter, de bun simţ şi să şi pregătească armele necesare pentru lupta ce au s'o ducă în şcoala vieţii. Căci, a te ocupa, tinere, cu altceva decât cu acestea, cu probleme pe care nu le vei putea rezolva acum, înseamnă un avans de maturitate nejustificată, înseamnă a fi un „încurcă lume", un lipsit de bun simţ, un „cititor în stele", şi a te crede, nici mai mult, nici mai puţin, decât „buricul pământului". Fiecare vârstă cu problema ei şi fiecare la locul lui. Aceasta este ordinea firească. Ce este altfel, e contra firii, şi dă greş...

Avram Petric

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

---

nu ştim precis cine a fost şi când a trăit. Pentrucă deslusirile lipsesc şi criteriile interne se reduc la mult prea puţin. Aşa încât, tot ceea ce putem spune despre el se reduce la conjuncturi. Opinia comună a specialiştilor îl aşează în epoca apologeţilor, la finea veacului al II-lea sau începutul celui de al III-lea. Pentrucă în titlul tradiţional al manuscrisului autorul poartă numele de *filosof*, iar viaţa şi căldura limbajului opusculului să trădează vădit o epocă de *luptă*, în care şcolile filosofice erau încă înfloritoare şi creştinismul nu repurtă încă victoria sa.[1]

Opera lui Hermia este o *Satiră a filosofilor profani*, în care pretinde a justifica afirmaţia paulină: „Înţelepciunea acestei lumii este o nebunie înaintea lui Dumnezeu". Opunând filosof faţă de filosof şi opiniune faţă de opiniune, autorul nostru arată că respectivele doctrine sunt contradictorii şi ca atare se anulează unele pe altele, Această contradicţie o prezintă mai întâiu concepţia despre natură, despre binele suveran şi despre destinul sufletului şi al omului. Dacă filosofii se înţeleg aşa de puţin asupra acestor probleme, atunci cum se vor înţelege asupra lui Dumnezeu şi asupra lumii, asupra principiilor lucrurilor? Prin urmare, adevărul scapă omului şi filosofia atât de preamărită, departe de a poseda ştiinţa lucrurilor, nu este decât o luptă contra umbrelor.[2]

Scrisă într'un ton glumeţ, leger şi spiritual, opera lui Hermia este o satiră plină de vervă, ingeniozitate şi picanterie, care trece în revistă toate sistemele filosofiei greceşti din veacul al VI-lea până în veacul al II-lea a. Chr. Meritoriu din punct de vedere literar şi interesantă, ea nu prezintă o valoare mare ca fond. Lipsindu-i justificarea într'un mod pozitiv a adevărului creştinismului, ea nu merită decât în sens larg titlul de apologie. In consecinţă, autorul ei n'are dreptul a fi înşirat în acelaşi rang cu ceilalţi apologeţi ai veacului al II-lea.[1]

Din figura minoră de apologet realizată de Hermia, învăţăm că în constituirea calităţii de apărător al creştinismului nu-i suficientă critica negativă — fie ea chiar îndreptăţită — *ci e absolut necesară justificarea positivă a tezelor creştine.*

7. Tot secundar ca importanţă a operei sale, este şi Asiatul *Miltide*, activ în a doua jumătate a veacului al II-lea. Deşi viaţa lui ne este foarte puţin cunoscută, putem afirma cu toată probabilitatea că a fost *laic*. Pentrucă nu cunoaştem până acum nici o împrejurare a vieţii lui, care care să infirme această concluzie.[2]

Toată opera lui s'a pierdut şi dela el n'avem astăzi decât titluri. In afară de diverse scrieri antimontaniste şi antignostice (mai ales antivalentiniene), Miltiade compune trei apologii: „Către Elini", „Către Iudei" şi „Către arhonţi", aceasta din urmă adresată împăraţilor în favorul religiei pe care o practica autorul.[1] Neavând păstrate nici măcar fragmente din opera sa, e cu neputinţă a ilustra şi caracteriza maniera lui apologetică. Ceea ce putem spune cu certitudine — pentru a reliefa activitatea sa de apărător al creştirismului — este că *el a fost unul din cei mai activi apologeţi ai credinţei creştine*, fie contra Grecilor, fie contra Iudeilor, fie pe lângă puterea lumească. Aşa încât, *cu drept cuvânt Tertulian îl numeşte „Advocatul Bisericilor".*[2]

8. Pe linia majoră a apologeţilor veacului al II-lea se înşirue cu cinste *Atenagora*. Despre viaţa lui nu ştim aproape nimic. Toată biografia lui se reduce la aceste două titluri: filosof creştin şi atenian. Născut din părinţi păgâni, la început a manifestat puţină simpatie faţă de creştini. Dar citirea sf. Scripturi cu scopul de a combate creştinismul, l-a convertit la Hristos. De atunci deveni apărătorul fraţilor săi şi al credinţei sale în înviere. Se pare a fi urmat cursurile şcoalei catihetice din Alexandria. Nu ştim nimic despre locul, data şi circumstanţele morţii sale.[3]

[1] Vezi mai pe larg la: *Barellle G.*: Hermias. In „Dict. de Théologie catholique", t. VI, 2-e p. col. 2303 sq.

[2] *Baratle G.*: O. c. col. 2304 sq.

[1] *Idem*, ibidem, col. 2306; *Cayré:* O. c. p. 130.

[2] Cf. *Amann E.*: Miltiade. In „Dict. de Théologie catholique", t. VI, 2-e p., col. 1765.

[1] *Bardevhewer:* O. c. I, B, p. 285 sq.

[2] *Bareille G.*: Les Pères apologistes. In „Dictionnaire de Théologie catholique", t. I, 2-e p., col. 1585.

[3] *Bareille G.*: Athénagore. In „Dictionnaire de Théologie catholique", t. I, 2-e p., col. 2211; *Cayré:* O. c. p. 126.

Revista Teologică, Sibiu, Aprilie, 1938 (7 pag.).

9. Contribuţii la Istoria Bisericească a Românilor bănăţeni în sec. XIX, Bis. Ort. Rom., Bucureşti, Decemvrie 1938 şi Ianuarie 1939 (36 pag.).

10. Ştiri şi documente despre Biserica ortodoxă română din Transilvania după 1761, Revista Teologică, Sibiu 1941 Nr. 5—6 şi 1942 Nr. 1,3,5 (48 pag.).

Pe lângă acestea a mai publicat şi alte studii şi recenzii referitoare la probleme din Istoria Bisericii române, prin diferite reviste, precum şi studii din domeniul Istoriei bisericeşti universale, dintre cari e de remarcat în deosebi: Primatul Sf. Apostol Petru în Sf. Tradiţie, vol. I, Primele 3 secole Iaşi 1943.

Aceste lucrări şi studii dovedesc o continuă şi temeinică preocupare ştiinţifică în domeniul Istoriei Bisericii româneşti. P. C. Dr. Ştefan Lupşa lucrează pe bază de documente originale, scoţând însuşi multe la iveală şi interpretându-le cu multă acribie ştiinţifică, ajutat de o bogată cunoaştere a trecutului românesc.

Având în vedere activitatea de până acum a P. C. Sale, se poate conchide că va lucra şi de aici înainte cu bune rezultate în specialitatea Ist Bisericii Române

III *Activitatea didactică*:

P. C. Sa Păr. Dr. Ştefan Lupşa a funcţionat ca profesor la Academia teologică din Oradea, azi refugiată la Timişoara, începând cu anul 1926 şi până în prezent.

IV. *Activitatea de organizator*:

Destoinicia de organizator şi-a arătat-o prin faptul că a condus susnumita Academie în calitatea de Rector între anii 1939—42, ani grei în care a trebuit să instaleze Academia la un sediu nou pentru vremea refugiului.

Pe baza titlurilor şi a activităţii de mai sus şi a faptului că întruneşte condiţiile din Articolul 15, l a din Regulamentul Academiei teologice Andreiane, comisiunea propune chemarea prin numirea ca titular a P. C. Sale Păr. Dr. Ştefan Lupşa la catedra de Istoria Bisericii Române şi Arta Creştină ortodoxă dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu.

Având în vedere că susnumitul face parte din cadrele corpului didactic din învăţământul superior, Comisiunea constată că nu este cazul de-a fi supus şi la o probă didactică.

Sibiu la 31 Ianuarie 1945

Preşedinte:
† NICOLAE
Arhiepiscop şi Mitropolitul Ardealului.

Membri:
Prof. univ. Const N. Tomescu
Prof. Dr. D. Stăniloae
Prof. Dr. N. Neaga
Prof. Dr. N. Terchilă

Daţi-Vă obolul pentru cei încercaţi de soartă!

După discursul dlui Prim ministru general Rădescu

In sânul guvernului şi în cercurile politice e mare vrajbă în urma discursului pe care l-a rostit Duminecă, 11 Febr., în sala «Aro» din Bucureşti dnul general N. Rădescu, preşedintele consiliului de miniştri.

Partidele şi organizaţiile Frontului Naţional Democratic s'au supărat foarte tare pentru acest discurs, care în intenţia dlui Primministru a voit să fie un apel la solidaritatea tuturor partidelor dela un om mai presus de partide, dar care în interpretarea reprezentanţilor din F. N. D. a fost o critică a atitudinii acestora. Partidele şi organizaţiile din F.N.D. mai reproşează dlui Prim ministru că deşi anunţase că va ţinea cuvântarea la «Scala» şi membrii lor l-au aşteptat acolo, dl general Rădescu s'a dus la «Aro» unde s-ar fi adunat numai membri ai partidelor «istorice» pe baza de invitaţii. Dl general N. Rădescu explică însă această schimbare a sălii de unde a vorbit, cu motivul că «Scala» ar fi fost ocupată încă de Sâmbătă seara de vre o mie de membri din F.N.D.

Acum discuţiile aprinse continuă şi nu e exclus să avem iarăşi o criză de guvern în curând.

Dă Doamne bunăînţelegere între partidele şi între oamenii politici, ca să aibă linişte scumpa noastră ţară!

INFORMAŢIUNI

Prezidentă nouă, a Societăţii naţionale a femeilor ortodoxe, a fost aleasă dna *Maria D. Soare*, în locul Principesei Alexandrina Gr. Cantacuzino.

† G. Morolanu. S'a stins din viaţă, la o vârstă venerabilă, fostul profesor şi rector al Academiei de înalte studii comerciale şi industriale din Cluj Braşov, G. Morolanu. Român de convingeri robuste şi publicist fecund şi talentat, adormitul întru Domnul a manifestat toată viaţa lui o pilduitoare tragere de inimă faţă de Biserica noastră, al cărei fiu credincios era. Dumnezeu să-l odihnească!

Libertatea cuvântului scris a fost atât de „respectată" în Ardealul de nord pe timpul celor patru ani de ocupaţie maghiară, încât pentru un milion şi jumătate de locuitori români au văzut lumina zilei; abia 107 (una sută şapte) cărţi româneşti, — *calendare* mai ales... Fără comentar!

Itinerar. A apărut şi s'a afişat itinerarul operaţiunilor de *Recrutarea* tinerilor clasei 1947 în judeţul Sibiu. Consiliul de Recrutare a clasei 1947 va lucra, întreaga lună a lui *Martie* 1945, în comunele judeţului Sibiu. Informaţii, în legătură cu operaţiile de recrutare, se dau la Cercul teritorial Sibiu, Biroul I.

S'a statorit soldа în armata română: pentru sergenţi 40 lei, caporali 30 lei, fruntaşi şi soldaţi 20 lei, zilnic.

ŞTIRI LOCALE

Conferinţă publică. In seria conferinţelor, organizate de către Despărţământul judeţean al „Astrei", va vorbi, în sala prefecturii judeţului Sibiu, Duminecă, în 18 l. c., ora 16, dl prof. universitar *Romul Cândea* despre: Legăturile noastre politice cu Anglia.

Dela Biroul de populaţie, Sibiu. Viza *buletinelor de înscriere* se face în ordinea alfabetică a numelui de familie, şi se începe în 2 Martie 1945, continuându-se până în 6 April, — în localul primăriei municipiului, Sala mare, camera 8—9, din strada Mitropoliei Nr. 2, — şi anume: persoanelor care posed buletine de înscriere dela Biroul populaţiei, Sibiu. Contravenienţii vor fi daţi în judecată.

Nr. 890/1945 (5) 1—2

Prăvălii de închiriat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în chirie începând din 23 Aprilie 1945, pe termen de trei ani, următoarele localuri de prăvălie din oraşul Sibiu:

1. In casa din strada Regina Maria Nr. 7: Două localuri de prăvălie şi trei apartamente pentru birouri comerciale resp. industriale.

2. In casa din strada Regina Maria Nr. 27: Două localuri de prăvălie.

3. In casa din strada Regina Maria Nr. 36: Un local de prăvălie.

4. In casa din strada Regina Maria Nr. 41: Două localuri de prăvălie.

5. In casa din strada Regina Maria Nr. 49: Două localuri de prăvălie.

6. In casa din Piaţa Unirii Nr. 10: Trei localuri de prăvălie.

7. In casa din strada Avram Iancu Nr. 5: Două localuri de prăvălie.

8. In casa din strada Mitropoliei Nr. 14: Un local de prăvălie.

Reflectanţii vor înainta oferta în scris până la *10 Martie 1945* la Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, unde se pot vedea condiţiunile şi se dau zilnic informaţiuni.

In ofertă se va arăta felul comerţului pe care reflectantul îl va exercita, precum şi suma chiriei ce se oferă pentru localul la care se reflectează.

Consiliul Arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre reflectanţi.

Sibiu, din şedinţa secţiunii economice, ţinută la 10 Februarie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 991/944. [2] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de Diacon, de pe lângă parohia protopopească Braşov-Scheiu I, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima puplicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Locuinţă în natură sau bani de chirie, după posibilitate.

3. 15 jugăre de pământ arabil din terenurile bisericii, ca sesiune de Diacon.

4. Venitul provenit din ajutorul pe care-l va da preoţilor la umblatul cu sf. cruce în ajunul Bobotezii.

5. Diaconul va îndeplini şi funcţiunea de secretar protopopesc.

Diaconul este obligat a servi regulat în Dumineci şi sărbători şi la toate ocaziile festive.

Concurenţii îşi vor înainta actele în terminul legal cu binecuvântarea arhierească de a candida şi cu aprobarea subsemnatului Oficiu de a se prezenta la Biserică spre a oficia şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Braşov, la 10 Decemvrie 1944.
Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae în înţelegere cu Oficiul protopopesc al Braşovului,

Dr. N. Stinghe Adm. Prot. Preş. Paroh.
Pr. Gh. Constantin Secretar-Paroh.

Nr. 40/1645. (4) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă publică, că în ziua de *22 Februarie 1945*, ora 10, se ţine licitaţie publică cu oferte închise în localul Ocolului Silvic „Valea Sadului" din Sibiu, pentru vânzarea spre exploatare a materialului lemnos doborât de vânt, uscat şi atacat de insecte, depe o suprafaţă aproximativă de 65 ha. din pădurea „Tarniţa", care este proprietatea Şcoalei primare de stat şi a Bisericii ort. din Tălmăcel, judeţul Sibiu, cuprinzând un număr de 845 arbori de molid şi 58 arbori de fag, cu un volum de de 594,849 m. c. cherestea, 383,767 m. c. mină şi 26,808 m. c. celuloză, iar 55 steri lemne de fag în valoar de Lei 1.183.443.

Dispoziţiunile cuprinse sub articolele 88—10 din L. C. P. a legii Nr. 441 din 23 August 1944 şi condiţiunilor generale de vânzarea pădurilor de stat publicate în Mon. Of. Nr. 108 din 1912, sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Garanţia de 5% din preţul oferit.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea la Ocolul silvic Valea Sadului, Inspectorul silvic Sibiu şi la Şcoala primară de stat din comuna Tălmăcel, jud. Sibiu.

In caz de nereuşită, licitaţie se repetă în ziua de 27 Februarie 1945, la acelaş loc şi aceleaşi condiţiuni.

Tălmăcel, la 5 Februarie 1945.

Pentru Şcoala primară de stat,
Dir. şcolar: NIC. TODOSAN
Pentru Biserica ort. rom.
Pr. paroh: ION ROMAN

Filosof de cultură vastă şi teolog adânc, Atenagora ne-a lăsat *o operă de valoare considerabilă.* Ea constă dintr'o apologie întitulată: *„Solie pentru creştini"* şi dintr'un tratat: *„Despre învierea morţilor".*[1]

Compusă pe la anii 177—178 şi adresată împăraţilor Marcu Aureliu şi Commodus, Apologia lui Atenagora combate ca şi sf. Iustin şi Taţian, dar cu mai multă oroine şi metodă, cele trei mari acuzaţiuni aduse împotriva creştinilor, acelea ale ateismului, imoralităţii şi antropofagiei. Mersul ideilor este cam acesta: In imperiu, fiecare cetăţean are libertatea de-a adora pe dumnezeii preferaţi; singuri creştinii sunt denunţaţi, urmăriţi şi condamnaţi. Trebue să ne ţinem în gardă faţă de denunţători şi să protejăm pe creştini în numele dreptului comun, al justiţiei şi al filosofiei sănătoase.[2] Creştinii nu sunt atei, pentrucă adoră pe Dumnezeu. Ei nu cinstesc pe dumnezeii păgânismului, deoarece aceşti pretinşi dumnezei sunt nedemni de orice cult. Mai mult, (aci apologetul nostru trece la *ofensivă directă!*): aceşti dumnezei sunt simple făpturi şi minunile care li se atribue sunt opera diavolului. Creştinii nu merită reproşul imoralităţii, fiindcă ei îşi interzic până şi cugetarea răului; în căsătorie ei nu urmăresc alt scop decât procreaţiunea. Ei practică castitatea şi păstrează virginitatea. Adevăraţii vinovaţi ai desordinei morale sunt păgânii, încât aici e cazul să repete adaugiul: „Viciul acuză virtutea" şi se verifică proverbul: „Curtezana critică pe femeia castă". Gratuită este şi acuza de antropofagie la adresa creştinilor. Pentrucă aceştia n'au nimic din Oedip şi nici din Thyest. Antropofagia presupune omorul; ori, creştinii au oroare de sânge şi se abţin chiar de a-l vedea vărsându-se. Ei împing respectul vieţii până la condamnarea avortului. In sfârşit, credinţa lor în învierea trupurilor le interzice a se face mormântul viu al unui corp care trebue să învieze.[1]

Operă cugetată matur, moderată în formă şi fermă în ton, *apologia lui Atenagora este una din cele mai frumoase* prin gravitatea tonului, înalta ţinută literară, loialitatea discuţiei şi dimensiunea erudiţiei. Compoziţia ei este remarcabil de clară şi de metodică, iar fraza — totdeauna plină — e foarte bogată în idei. Argumentarea e fermă şi viguroasă, având la bază o dialectică puternică; stilul e precis şi sobru, iar uneori concis până la uscăciune.[2] Valoarea ei rdmarcabilă creşte şi prin meritul de a conţine *prima demonstraţie raţională a unităţii lui Dumnezeu*, din care merită a fi citată următoarea frântură: „Fiinţele născute sunt asemănătoare cu modelele lor; cele nenăscute sunt neasemănătoare, pentrucă ele nu-s născute din cineva nici pentru cineva. Se va zice poate: după cum mâna, ochiul şi piciorul formează un singur corp ale cărui părţi le constitue, tot aşa Dumnezeu e unul. Insă Socrate e compus din părţi pentrucă el e născut şi coruptibil, pe când Dumnezeu este nenăscut, exempt de suferinţă şi de separaţiune: El nu e deci compus din părţi".[1] Pe de altă parte, apologia aceasta oferă *prima încercare de demonstrare ştiinţifică a Trinităţii şi — implicit — o mărturie valoroasă a credinţei preniceiene în sf. Treime; tot ea aduce în literatura apologetică, un argument nou şi caracteristic de ordin politic: ereditatea puterii imperiale, pentru care creştinii se roagă.*[2] Intreg ansamblul acestei apologii îl relevează pe Atenagora ca pe un filosof şi maestru adevărat, care discută problemele după regule. Dacă sf. Iustin a fost un apostol în toată puterea cuvântului, iar Taţian un polemist de expresii tari, *Atenagora a fost mai ales un dialectician care a ştiut să îmbine armonic momentul polemic cu cel apologetic.* Apologia lui se aseamănă cu aceea a sf. Iustin îndeosebi prin maniera sa binevoitoare de a trata filosofia şi ne face să presimţim pe Climent Alexandrinul şi pe Origen, cari se vor strădui să facă alianţa dintre filosofie şi teologie.[3]

[1] *Bardenhewer:* O. c. I, B, p. 292 sq.
[2] Vezi texte minunate, citate la *Rivière:* O. c. p. 25 sq., 77 sq. şi 81 sq.

[1] *Cayré:* O. c. p. 126 sq.; *Bareille G.:* Athénagora, col. 2212.
[2] *Cayré:* O. c. p. 127.

[1] Citat la *Rivière:* O. c. p. 164.
[2] *Bareille G.:* Athénagore, col. 2212; *Idem:* Les Pères apol., col. 1585.
[3] *Bareille G.:* Athénagore, col. 2212; *Bardenhewer:* O. c. I, B., p. 292.

(Va urma)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 25 Februarie 1945 Nr. 9

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de

Ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Saguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Perspectivele Ortodoxiei

La începutul lunii acesteia s'a produs în lumea ortodoxă un eveniment a cărui semnificație nu a fost suficient scoasă în relief. Din prilejul alegerii noului Patriarh al tuturor ortodocșilor din U. R. S. S., s'au întâlnit la Moscova aproape toate căpeteniile Bisericilor autocefale ortodoxe, fie direct, fie prin delegați, și au semnat împreună o epistolă enciclică în legătură cu evenimentele curente. In deosebi în acest act comun este demascată și osândită orientarea politicianistă a activității Vaticanului, care are ca țel actual »apărarea hitleriștilor cari au scăldat în sânge Europa și cari sunt dușmanii de moarte ai libertății«.

Este pentru prima dată după mai multe sute de ani că aproape toată ierahia ortodoxă, întrunită prin delegați, semnează un act comun.

Și mai ales este pentru prima dată după și mai multe sute de ani că ierarhia ortodoxă întrunită la un loc, trece dela defensivă la ofensivă împotriva catolicismului, dela care au avut atâta de suferit popoarele ortodoxe, aflătoare până de curând în situații politice desavantajate.

Aceste două momente cuprind în ele virtual toate perspectivele ortodoxiei pentru viitor.

Intâi, Biserica ortodoxă a scăpat de împrejurările vitrege cari o opreau dela activarea deplină a legăturile ei sinodale. De acum înainte Imprejurările nu numai că vor permite,ci vor ajuta, și chiar vor impune Bisericilor autocefale ortodoxe să pună capăt acestei stări de până acuma și să activeze principiul legăturilor sinodale, al vieții de comunitate inter-ortodoxă în întâlniri reale și frecvente între reprezentanții lor ierarhici, între teologi, între preoți, între credincioși. Aproape o mie de ani împrejurările istorice au stat de-a curmezișul unei depline activări practice a acestui principiu. Stăpânirea mohamedană a împedecat multe veacuri Bisericile ortodoxe de limbă grecească dela o comunicare vie și nestingherită fie între ele, fie cu alte Biserici ortodoxe autocefale, Iar în timpurile mai noui predominarea covârșitoare a sentimentului național rasist (etno-filetist) în reprezentanții Bisericilor grecești i-a împiedecat dela activarea unei depline comunicări, tot așa cum dependența prea mare de țarism a Bisericii rusești o stingherea pe aceasta dela acest lucru în veacul trecut, cu tot ajutorul pe care îl dădea creștinismului ortodox din Răsărit. Pe lângă aceasta dela primul războiu mondial încoace împrejurările politice au făcut imposibilă o cumunicare între Biserica rusească și celelalte Biserici ortodoxe.

Astăzi stăpânirea turcească nu mai poate pune piedici patriarhilor din Răsărit pentru activarea principiului legăturilor sinodale și Bisericile din statele balcanice sunt libere de jugul mohamedan. Azi Biserica rusească a reintrat în circuitul viu cu toate Bisericile ortodoxe autocefale. Iar ceea ce-i și mai important și cu totul nou față de trecut, principiul național rasist, principiul aservirii Bisericii unor scopuri naționaliste, este depășit la Ruși prin eliberarea Bisericii de sub tutela statului și prin democratizarea reală a spiritului public și această nouă mentalitate nu va întârzia să-și arate influențele și la Greci. Dacă azi, în loc să se accentueze un naționalism exclusivist, care ridică granițe între popoare, se accentuiază necesitatea colaborării frățești între ele, lucrul acesta nu e altceva decât o expresie politică a doctrinei ecumenice a Bisericii ortodoxe, care, fără a preconiza o desființare a neamurilor și a independenții lor — ca dovadă organizarea lor autocefală — afimă puternic unitatea frățească și ecumenică a popoarelor într'o singură Biserică. Dacă internaționalismul catolic având caracter dictatorial, nu e în spiritul noilor idei, confraternitatea popoarelor libere, cari caută și susțin comunitatea prin acordul lor benevol, este o tălmăcire pe plan politic, dar și o ușurare a activării depline a ideii de ecumenicitate ortodoxă, în care neamurile rămân prin libertate, nu printr'o dictatură exercitată dintr'un centru dinafara lor.

Dar această reculegere a ortodoxiei în tot dinamismul pe care împrejurările schimbate din Răsărit i-l fac posibil, nu se va mai mulțumi numai cu o strângere de rânduri înlăuntrul ei, ci conștiința puterii și a adevărului superior pe care îl reprezintă o va face să treacă la ofensivă asupra formelor celorlalte de creștinism. Faptul că ortodoxia e forma creștină cea mai apropiată de ideea de democrație reală, de dreptate socială și de confraternizare între neamuri, idee ce-a izbucnit cu atâta forță în Răsărit și care va influența fără doar și poate întreg Apusul, va da un mare prestigiu și o mare forță expansivă Bisericii ortodoxe care reprezintă creștinismul comunitar, sobornicesc, creștinismul opus deopotrivă individualismului protestant, crescut odată cu era burgheză, cât și catolicsmului dictatorial — ultimul vestigiu al feudalismului medieval.

De sigur comunismul rusesc a avut ca bază teoretică de plecare materialismul istoric al lui Marx. Dar nu e mai puțin adevărat că transformarea lui într'o uriașă realitate socială se datorește aspirațiunii arzătoare a poporului rus după dreptatea socială deplină, după sincera confraternitate între neamuri, pe care o sădise în adâncimile sufletului său ortodoxia ca sobornicitate a indivizilor și a neamurilor. Pământul care a alimentat cu seva lui această idee, a fost adăpat o mie de ani cu mesianismul suflului generos al credinții ortodoxe.

Și noi vrem să nutrim nădejdea — îndreptățită de ultimele evenimente din Rusia — că până la urmă revoluția rusă, scuturându-se de elementele străine de suprafață, se va recunoaște fiică a sufletului pravoslavnic rusesc și-și va potrivi întru totul metodele cu învățăturile creștine.

Nu știu cum, dar ceva ne spune că precum Răsăritul a fost acela care a dat acum două mii de ani viață Apusului prin marea idee a creștinismului, tot el va întineri acum din nou Apusul printr'o a doua mare idee nouă care și-a primit dinamismul înfăptuitor din creștinismul răsăritean, nefalsificat, sortit să joace iarăși un rol de prim rang față de creștinismul a toată lumea.

Ortodoxia începe să joace rol de mare factor în determinarea atitudinilor și orientărilor întregului creștinism. Prima chestiune în care își spune cuvântul ce nu va întârzia să-și aibă eficacitatea lui este aceea a raporturilor credinței creștine cu politica Intrucât Vaticanul a politicianizat într'o mare măsură creștinismul, ierarhii ortodocși condamnă această mentalitate. Nelocuit de apucăturile de-a folosi metode și combinații politice și mijloace seculare pentru a subjuga sufletele, Vaticanul umblă și azi să câștige un loc de putere politică la conferința de pace la care vor decide Națiunile aliate, după ce înainte vreme era cu totul pe partea lui Mussolini. Detestând asemenea manopere politicianiste, ierarhii ortodocși își spun cuvântul cu hotărâre pentru a chema pe papa la locul și la misiunea lui de ierarh creștin și atâta tot.

Biserica ortodoxă din Rusia Sovietică

P. S. Sa Episcopul *Iosif* al Argeșului, înapoiat dela Moscova, a fost solicitat de un corespondent al ziarului *Graiul Nou* din capitală, să binevoiască să comunice, pentru public, impresiile sale asupra vieții religioase din Rusia Sovietică.

P. S. Sa a spus următoarele:

Cu prilejul alegerii, în zilele de 30 Ianuarie — 3 Februarie 1945, a noului Patriarh al bisericii pravoslave din Rusia, s'a adunat la Moscova un quasi-sinod al ortodoxiei, toate patriarhiile ortodoxe fiind prezente.

In Moscova clerul superior și inferior este respectat și iubit de popor, iar cultul ortodox e cu totul liber, alături de toate celelalte culte.

La Moscova se slujește regulat în 100 de biserici ortodoxe, iar în Rusia în peste 15 mii de biserici ortodoxe.

Am cunoscut 46 de arhierei ruși, care-și exercită nestingherit atribuțiunile lor harice și administrative în diferite eparhii din Rusia, unii din ei suplinind și eparhiile vacante. Fiecare episcop are în grija sa cel puțin 300—400 de parohii deservite de clerul respectiv.

Lume vine multă la biserică: bisericile au icoane, obiecte sacre, od jdii vechi și noui de tot felul, de calitate bună, împodobite cu lucruri scumpe (pietre prețioase, fire de aur mătase, etc.). Bisericele sunt frumos ornate cu flori naturale, verdeață, covoare, etc. Coruri mari și cunoscând la perfecție Sf. Slujbă, diaconi cu calități excepționale, ipodiaconi tineri și foarte rutinați în cele ale treptei lor, arată că viața bisericească a fost în continuă desfășurare.

Am luat parte la săvârșirea Sf. Liturghii, a vecerniei, a utreniei cu priveghere adâncă, Te-Deum, parastas.

Biserica rusă și-a ales numai *prin episcopii săi* pe păstorul său suprem, Patriarhiul. Mirenii n'au alt cuvânt la această alegere, decât acela pe care-l exprimă prin episcopul respectiv, care este asistat cu acest prilej de un cleric și un mirean din eparhia sa.

Statul nu se amestecă nici într'un chip în alegere.

In Biserica Rusă Patriarhul este autoritate centrală, care sintetizează toată grija pentru mântuirea sufletelor și care exercită atribuțiuni de șef față de episcopii săi. „Primus inter pares" este privit el numai în cele ale harului, iar în cele administrative episcopii sunt în toată depedența de Patriarh, fără binecuvântarea căruia nici nu pot pleca din eparhie, și la protecția și sprijinul căruia fac apel la eventuală nevoe.

Biserica rusă nu primește dela stat nici un ajutor material în bani sau bunuri, dar primește tot sprijinul, în larga înțelegere, ce-i acordă și anume: preoții pot fi retribuiți fără stânjenire de către fiii lor duhovnicești bine credincioși, pentru slujbele religioase pe care le săvârșesc la diverse nevoi sufletești ce au; deasemenea poporul este slobod de a contribui pentru nevoile Bisericii. Atât aceste contribuțiuni cât și ofrandele pe care credincioșii le oferă preoților pentru slujbe, sunt cu totul benevole, dar cu totul îndestulătoare pentru nevoile slujitorilor și ale bisericilor.

Fonduri de rezervă, de propagandă, de rezistență etc Biserica își crează din două izvoare: 1. O cotă pe care părțile componente o centralizează la autoritatea superioară (parohie, eparhie, mitropolie patriarhie), și 2. venitul din vânzarea luminărilor și a tuturor obiectelor bisericești și religioase (clopote, sfeșnice, icoane cruci sfinte, vase, odăjdii, etc.], pe care Biserica prin organele el (ateliere, fabrici, etc.) le furnizează și le vinde în toată țara.

In Biserica rusă pregătirea viitorilor preoți se face acum într'un institut teologic, condus exclusiv de Biserică: acest institut s'a deschis de curând la Moscova; astfel de insti ute sunt în program a se deschide pe lângă fiecare eparhie. In aceste institute se fac trei ani de teorie și doi ani practică preoțească. După absolvirea acestor cursuri, candidații la hirotonie stau într'o mânăstire sau catedrală pentru a li se verifica cunoștințele dobânedit.

In Biserica rusă episcopii au reședință, întreținere, îmbrăcăminte, iar în plus în prezent câte 6000 ruble lunar.

In U. R. S. S. sânt doi miniştri de culte, unul pentru cel ortodox, şi unul pentru toate celelalte culte. Aderenţele cultului ortodox sunt în mare majoritate şi în creştere. Libertatea cultului este asigurată în mod absolut.

Ministrul cultului ortodox este în prezent dl. Gheorghe Grigorovici Karpov şi rolul său nu este ai Ober-procurorului din trecut, ci numai acela de intermediar, între biserica ortodoxă şi statul sovietic, precum şi acela de a aplana eventualele conflicte ce s'ar ivi între mireni şi clerici.

La fiecare reşedinţă eparhială este un reprezentant al Onor. Minister al Cultului Ortodox la care, la caz de nevoie, episcopul apelează pentru sprijinul autorităţii laice, sprijin ce se ofere în cadrul legilor.

In Rusia preoţii nu se pensionează, ci îi scoate dela altarul la care slujesc, numai moartea sau vre-o condamnare penală.

Numirile şi transferările de preoţi se fac exclusiv de erarhul eparhiot, fără nici un amestec al statului căruia i se comunică mişcările făcute, numai pentru luare la cunoştinţă.

M'am înapoiat din Moscova cu încredinţarea că acolo Biserica ortodoxă e în plin progres şi cu anticiparea că, sub conducerea P. F. Alexe, ea va înflori tot mai mult.

Inainte de a încheia voi repeta că în misiunea ce am avut-o la Moscova, am fost foarte bine, cu totul amical, delicat, atent şi cu toată curtozia primiţi, găzduiţi, îngrijiţi, etc., atât de Inalta Autoritate ecclesiastică, — dela preot până la P. F. Patriarh, făcând menţiune specială pentru I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Moscovei, *Ion* al Kievului, P. S. Episcop *Boris* al Cernigovului şi P. C. Protoereu *Nicolae Krutiski*, cât şi de toate autorităţile sovietice, începând cu d-nii: Kirsanov şi Dangulov dela Legaţia sovietică din Bucureşti, care ne-au însoţit la şi dela aierodrom cu afectuoasă atenţiune, continuând cu personalul dela aierodromul Băneasa, de unde am plecat, cu cel dela avioanele ce ne-au transportat la ducere şi la înapoiere şi până la dl. Gh. Grigorovici Karpov, Ministrul Cultului Ortodox din Rusia, care cu deosebită şi vădită politeţă ne-a salutat în diferite momente ale solemnităţilor la care am participat...

IOSIF
Episcop al Argeşului

*

Intrunirea recentă dela Moscova, a reprezentanţilor tuturor bisericilor ortodoxe, a fost o norocoasă luare de contact care va contribui, mai pe sus de orice îndoială, la o cunoastere temeinică a adevărului despre clerul şi religia din Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice.

O sectă nouă?

„Oameni buni, — în primăvara anului 1941 vărul meu, Craiul Munţilor Negri, v'a dat următoarele sfaturi:

1. Fiţi cu inima curată atât faţă de Dumnezeu, cât şi deaproapele vostru:

2 Nu chinuiţi pasările şi animalele;

3. Nu faceţi rău nimănui, nici cu vorbe, nici cu fapta;

4. Nu vă bucuraţi la munca nimănui.

A spus vărul meu care de nu-l veţi asculta, vor veni peste voi cutremure, inundaţii, războiu şi tot felul de boale.

Toate s'au împlinit şi voi aţi rămas tot răi, batjocoritori, lacomi şi năimiţi.

Vă repet şi eu acum, că de nu veţi ţinea seamă, cel puţin de acum înainte, aceste sfaturi, de nu veţi asculta de sf. slujbe şi de predicile noastre şi de nu veţi ţinea cu sfinţenie posturile şi toate sărbătorile noastre, va fi vai şi amar de capul vostru.

Veţi ajunge sub stăpâniri străine şi veţi mânca cu lacrimi cojile de pâine rămase dela ei.

Deci, îndreptăţiţi-vă, până aveţi timp.

Aduceţi acestea la cunoştiinţa tuturor. Cine are timp, să le copieze, şi să le împartă şi în alte cartiere, căci Dumnezeu le va răsplăti osteneala.

Dacă nu mă veţi asculta, nimic se va alege de toate gospodăriile voastre.

Să nu vi se pară lucru de glumă, căci vedeţi că mânia lui Dumnezeu se revarsă din ce în ce mai mult asupra supuşilor săi nemernici şi neînţelegători. Impăcaţi-vă, nu fiţi dujmani, nu înşelaţi pe nimenea, mulţumiţi-vă fiecare cu cât vă ajută Dumnezeu să câştigaţi pe cale dreaptă şi cinstită. Nu cu bunurile materiale vă veţi prezenta în faţa Judecătorului ceresc, ci cu faptele cele bune.

Cine nu va ţinea seamă de aceste sfaturi, va muri în curând de moarte îngrozitoare.

Maiorul *Negru*".

— Aşa grăieşte o hârtie de propaganda, apărută în vara abea trecută.

Adevărat că sfaturile sânt bune şi creştineşti, — dar în dosul ameninţărilor se ascunde ceva misterios, care este aidoma cu metodele celorlalte secte cunoscute. Şi în cazul de faţă s'a ivit, probabil, o sectă nouă, care nu şi-a lămurit încă intenţiile.

Preoţii noştri poate vor avea prilej să descopere şi alte amănunte, dacă această propagandă va căuta teren de plasare în satele noastre.

Seb. Stanca

VITRINA CĂRŢII

Luptători pentru credinţă

Am luat notă, la vremea sa, despre comunicarea profesorului *I. Lupaş*, membru al Academiei Române, când în toamna anului 1943 vorbise, în şedinţa publică a acestei înalte instituţii, despre cei „*Doi precursori ai lui Horia în audienţă la curtea împărătească din Viena*".

Comunicarea de atunci a apărut acum în Memoriile secţiunii istorice a Academiei, (tomul XXVI, Mem. 14), p. 92. Lei 250.

O revenire asupra ei, ca formă şi conţinut deosebit de important pentru cunoaşterea mişcării religioase din Ardealul veacului al 18-lea, — credem că se impune dela sine.

Cartea conţine textul *comunicării* pe 30 de pagini, într'o expunere fluentă şi întemeiată pe ştiri şi documente contemporane; iar în Anexe, în număr de 32, e reprodus textul unor documente dintre anii 1744—1784, în limbile latină, română, germană şi maghiară, unele şi în traducere românească.

Cei doi luptători, căutători ai dreptăţii până la treptele tronului habsburgic, sânt doi *mărgineni* ai satelor din sudul ardelean, ţăranul *Oprea Miclăuş* din Săliste şi preotul-ţăran *Moise Măcenic* din Sibiel, — amândoi neînfricaţi apărători ai ortodoxiei în frământările religioase ale Ardealului din veacul al 18-lea.

Acţiunea de respândire a papistaşismului, după poruncile trimise dela Viena, se inaugurase cu mijloace silnice, între care intră şi puterea militară, — provocându-se astfel răsvrătiri în sânul poporului, care nu voia să se împace nici decum cu „legea nemţească", având odată „legea" sa veche şi românească.

Impotrivirile s'au întins asupra părţilor de sud, apoi de nord, ale Transilvaniei.

Conducătorul împotrivirii din 1744—1752, a fost ţăranul oier *Oprea Miclăuş*, om de „neşovăitoare îndrăsneală şi energie sufletească" în apărarea credinţei ortodoxe.

De repetate ori Oprea sălişteanul bate drumul Vienei imperiale în anii 1748 şi 1752, înaintând memorii despre suferinţele cumplite ale românilor rămaşi în credinţa strămoşească. A luat contact direct cu reprezentantul *rus* dela Viena, contele Mihailo Bestuzev-Riumin, care intervine la ţarevna Elisabeta în favoarea ortodoxiei din Transilvania.

Aceşti apărători ai credinţei „dispreţuind toate făgăduelile ispititoare au rămas statornici în hotărârea de a nu încuviinţa nici un fel de schimbare, nici un adaos în sfânta lor moştenire strămoşească... De admirat este virtutea statorniciei în hotărârea bărbătească şi în răbdare mucenicească „până la sfârşit". „Cu această virtute a reuşit a-şi împodobi fruntea ţărănimea transilvană prin vrednicul ei reprezentant, Oprea Miclăuş din Săliste, în lupta aprigă pentru salvarea ortodoxiei atât de greu primejduite prin politica de prozelitism habsburgic".

Soţul de luptă şi suferinţă al îndrăzneţului Oprea Miclăuş, preotul *Moise Măcenic* din comuna Sibiel, scaunul Săliştei, era ţăran ştiutor de carte, om evlavios, pe care sătenii Sibielului, nemulţumiţi cu felul în care unii preoţi făceau slujbele bisericeşti (pomenind pe Crăiasa — Maria Terezia, — „femeie străină", — în rugăciunile lor), — îl trimit, cu alţi 3 tovarăşi, la Mitropolia din Bucureşti.

Mitropolitul *Neofit* l-a ispitit câtva timp din Sf. Scriptură şi din rânduiala tipicului; văzându-i că sânt pricepuţi şi pregătiţi pentru slujba bisericească *i-a hirotonit*, în anul 1746.

Inapoiat acasă, poporul din Sibiel primeşte cu mare bucurie pe tinărul preot Moise Măcenic, ascultând tot mai mult slujbele lui dumnezeeşti, — dar şi alungând din sat pe toţi preoţii *uniţi* trimişi să-i convertească.

In apărarea acestora sare vicarul blăjan, *Petru P. Aron*, şi, cu trecerea ce avea la autorităţile vremii, izbuteşte să mijlocească arestarea lui Moise Măcenic, care stă deţinut în temniţa dela Sibiu timp de 17 luni, pentrucă fusese hirotonit la Bucureşti şi respingea propunerile de-a se face „unit"

Eliberat, în sfârşit, sub condiţia să renunţe la slujba de preot, se întoarce în sat la familia sa. Dar, după ce refuză jurământul cerut de vicarul P. P. Aron, şi obişnuit să-l facă preoţii „uniţi", porţilej temniţei aşteptau din nou pe Moise Măcenic, în condiţii, firește, mult mai aspre ca mai înainte. Prigonitul Moise a plecat atunci spre Banat, unde se refugiase şi Oprea Miclăuş...

Cei doi tovarăşi au avut apoi prilej să stea de vorbă cu împăratul (Francisc I, soţul Mariei Terezia) în April 1752, pentru ca îndată după audienţă să fie deportaţi în cazematele fortăreţei tiroleze Kufstein şi să fie îngropaţi de vii...

Cu 32 de ani mai târziu a stat de vorbă — zadarnică şi atunci, cu un împărat austriac, şi ţăranul frânt în „roată dela Bălgrad", — dar pătimirea acestuia fu curmată după întemniţare de două luni

FOIŞOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creştine

[15]

(Cu referire specială la ptalu antisectară)

de Preot Dr. **Corneliu Sârbu**

Cu aceeaşi forţă dialectică e scrisă şi opera *„Despre nvierea morţilor", primul tratat despre această problemă în literatura creştină.* Ea constă din două părţi: Prima demonstrează că învierea trupurilor e *posibilă*, întrucât nu contrazice nici ştiinţei, nici puterii şi nici dreptăţii lui Dumnezeu; a doua argumentează că această înviere va avea loc în mod *real*, pentrucă ea e *necesară*.[1] Deşi incomplect, acest tratat e demn de apologie atât ca fond cât şi ca formă.[2] El nu este propriuzis o apologie, dar

[1] *Cayré:* O. c. p. 126. [2] *Bareille G.:* Athénagore, col. 2213.

intră în sfera preocupărilor noastre, deoarece — având în vedere că doctrina despre înviere stă la temelia sistemului dogmatic al creştinismului — pune implicit bazele întregului creştinism. In plus, conţine o mărturisire valoroasă despre datoria cugetătorului creştin relativ la adevărul revelat în Iisus Hristos: „O îndoită sarcină se impune lui: *a apăra adevărul şi a-l explica:* a-l apăra faţă de necredincioşi şi faţă de şovăitori, a-l explica pentru aceia al căror suflet drept e dispus să-l primească... În sine, după ordinea normală şi logică de demonstraţie, trebue să expui adevărul înainte de a-l apăra; însă din punct de vedere al utilităţii, trebue să răsturnăm rolurile. Plugarul, în adevăr, nu poate încredinţa pământului sămânţa în mod util, dacă nu l-a descurcat în prealabil de ierburile sălbatice care vatămă grăuntele cel bun. Medicul nu poate da trupului bolnavului un remediu salutar, înainte de a-l purifica de răul prezent şi de a preveni revenirea acestuia. Deasemenea *acela care vrea să propovăduiască adevărul nu poate convinge pe cineva expunându-l, dacă o oarecare doctrină falsă se găseşte în adâncul inteligenţei auditorilor săi şi pune piedică cuvântului său".*[1] Prin urmare, *adevărul creştin se apără — negativ — prin înlăturarea erorii ce-i stă 'n cale şi — pozitiv — prin expunerea lui explicită. Dar din maniera de apologet a lui Atenagora mai deducem următoarele principii normative ale luptei antisectare: Cunoaşterea solidă a adevărului creştin, verificarea atentă a calomniilor puse în cârca sectarismului, respectarea libertăţii de cugetare a contrarului şi evitarea constrângerii fizice a acestuia, loialitatea în discuţii, cugetarea matură, forma moderată şi elegantă şi tonul ferm.*

Atenagora depăşeşte pe ambii săi antecesori: sf. Iustin şi Taţian, numai prin preciziunea în desvoltarea ideilor, prin frumuseţea limbii şi prin buna închegare în dispoziţia materialului, pe când *în originalitate nu li se aseamănă.*[2]

9. Literatura apologetică latină e reprezentată demn şi prestigios, de către Minuciu Felix şi Tertulian.

Marcus Minucius Felix aparţine la ultimii apologeţi ai veacului al II-lea. Asupra lui avem date cu totul insuficiente, pe care ni le oferă însăşi opera sa. Pe aceste date se bazează şi cele mai vechi mărturii despre el, datorite lui Lactanţiu şi fer. Ieronim. Tot ceea ce putem ştii mai sigur, este că Minuciu Felix a fost advocat celebru în baroul de Roma şi că — păgân din naştere — s'a convertit destul de târziu.[3] Pare a fi fost de origine africană. Arta cu care şi-a compus cartea, este o dovadă despre talentul şi înalta sa cultură literară [4]

Opera lui M. Felix se intitulează *„Octavius"* şi asupra datei compunerii ei patrologii nu-s de acord unanim; această dată poate varia între anii 170 şi 258, cei mai mulţi specialişti socotindu-o ca anterioară lui „Apologeticum" al lui Tertulian.[1] Consta din două părţi principale: 1. o apărare a păgânismului de către păgânul Caecilius Natalis şi 2. răspunsul victorios al creştinului Octavius Ianuarius. Pledoariei lui Caecilius pentru cauza păgânismului, îi urmează combaterea lui Octavius, care probează mai întâiu — prin armonia cosmică — existenţa lui Dumnezeu şi pronia Sa; stabileşte apoi unitatea lui Dumnezeu şi caracterul nesocotit al politeismului roman, care e condamnat de filosofii înşişi şi-i opera demonilor; în fine, apără pe creştini de acuzaţiunile aduse împotriva lor. Caecilius se mărturiseşte convins.[2] Partea pozitivă a operei constă tocmai în acest răspuns pe care Octavius îl dă rechizitoriului făcut creştinismului de către Caecilius. Lipsită de originalitate şi de profunzime, ba uneori chiar superficială, *demonstraţia lui M. Felix vrea să combată pe păgâni cu propriile lor arme şi nu-i o apologie completă a creştinismului.* Săracă din punct de vedere dogmatic prin însăşi ţinta ei primordială, lucrarea prezentă vrea să ofere spiritelor cultivate ale societăţii romane o atare apologie a creştinismului, care să satisfacă deplin gustul lor rafinat în ce priveşte arta literară. Şi de fapt, *„Octavius" este o capodoperă, atât din punct de vedere al stilului — care e cel ciceronian — cât şi al compoziţiei.* Eleganţa formei se îmbină aici cu puterea sentimentului şi contradicţia însăşi se afirmă cu tact şi cu măsură. Puţine scrieri ale literaturii vechiu creştine pot rivaliza cu „Octavius" în ceea ce priveşte factura literară perfectă. *Ea întrece în arta şi curajul expunerii, toate apologiile veacului al II-lea şi al III-lea.*[3]

Alături de curaj, *spiritul apologetic al lui M. Felix ne îndeamnă să apărăm creştinismul într'o formă literară elegantă şi aleasă, cu tact şi cu măsură.*

[1] *Amann E.:* Minucius Félix. In „Dictionnaire de Théologie catholique", t. X, 2-e p., col. 1793 şi 1796.

[2] Cf. *Tixeront:* O. c. p. 64.

[3] Citat la *Rivière:* O. c. p. 156.

[4] *Zöckler O.:* O. c. p. 57.

[1] *Amann E.:* O. c. col. 1796 sq.

[2] *Cayré:* O. c. 130 p. sq.

[3] *Amann E.:* O. c. col, 1794 sq.; *Altaner:* O. c. p. 84.

(Va urma)

în vreme ce chinurile celor dela Kufstein, trupeşti şi sufleteşti, au continuat *zeci de ani*, fără ca tânguirile lor să pătrundă departe până în ţara ardelenească...

Şi totuşi „tronul împărătesc — dela Viena — s'a prăbuşit. satul românesc — al Ardealului — a rămas biruitor". „Dacă nu poate fi *omul slobod cu trupul*, cu sufletul însă poate şi trebuie să fie", — ne învaţă faptele celor doi mucenici.

Paginile cărţii profesorului şi academicianul nostru alcătuiesc un prea meritat prinos de recunoştinţă a posterităţii, adus unor înaintaşi. descoperiţi şi scoşi din uitare abea în zilele generaţiei actuale: a-i proslăvi, ridicându-le semne de amintire, este un act de cinste, pentru fiecare bun român ortodox.

e. h.

Rezultatul colectei dela Sibiu — pentru a contribui la salvarea fraţilor noştri crunt loviţi din Ardealul de Nord şi din Moldova, — este în bani: de lei 11.117,228 (peste 11 milioane), care sumă s'a trimis la centrul de colectare Bucureşti, iar de acolo la destinaţie.

Anunţ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi din Arhiepiscopia noastră, că au sosit salariile pe luna Ianuarie a. c. şi diferenţele pe luna Decemvrie 1944. Deasemenea au sosit salariile cântăreţilor bisericeşti cari primesc salar dela Stat pe luna Ianuarie a. c. şi diferenţele pe luna Decemvrie 1944 şi salariile pe luna Octomvrie—Decemvrie 1944 ale cântăreţilor bisericeşti refugiaţi.

Salariile se vor trimite de casieria Consiliului prin C. E. C. şi bănci. Cei din apropiere le pot ridica personal.

Consiliul Arhiepiscopesc

Mulţămită publică. *Comitetul reuniuni femeilor române din Sibiu* **aduce vii mulţumiri pentru donaţiunile primite, — în favoarea fondului creiat în amintirea regretatei fundatoare *Maria P. Cosma*, — dela „Societatea Naţională Ortodoxă a Femeilor Române" Filiala Sibiu Lei 20.000, iar dela Dnele Agnes Dr. Măcelar, Irina Fincu şi Victoria şi Timotei Popovici câte Lei 1.000.**

Nou preot la biserica română din Ierusalim. Păr. arhimandrit Mitrofan Victoriu Ursache, dela biserica Bucur din Bucureşti, este numit preol la biserica română din Ierusalim.

Ministerul Cultelor a pus în vedere administraţiilor eperhiale şi slujitorilor altarelor, de toate categorile, din Moldova şi Bucovina de Sud, să se întoarcă de urgenţă la posturile lor şi să-şi reia neîntârziat activitatea, altfel dela 15 Februarie li se suspendă salarele. Apeluri asemănătoare s'au mai publicat şi pentru învăţători şi funcţionari, ca şi pentru populaţia civilă. E o datorie patriotică şi morală ca aceste apeluri să fie ascultate fără nicio întârziere. Refugiaţii sânt chemaţi la vetrele lor părăsite ...

Linia ferată Câmpia Turzii-Cluj, stricată de nemţi în retragere, a fost refăcută prin munca celor 5000 de lucrători, cari lucrau în 3 schimburi de zi şi noapte. Li-au dat ajutor preţios şi 1500 de soldaţi *ruşi*; aşa că acum circulă, pe această linie, trenurile fără întrerupere

Se bat nemţii între ei. Ministerul de răsboi al Angliei anunţă, că s'au produs mai multe ciocniri. în lagărele de prizonieri nemţi, între deţinuţii nazişti şi antinazişti.

Situaţia la Berlin. Gazetele din Suiedia comunică: In Berlin bântue foametea şi panica. In ziua de 11 Februar 1945 hitleriştii au fost nevoiţi să pună gărzi înarmate lângă magazinele de alimente.

La Budapesta, nemţii, în retragerea lor, au distrus toate rezervele de alimente, lăsând poporul capitalei lipsit de orce hrană. Guvernul provizoriu dela Dobriţin a trimis în ajutorul celor înfiămânziţi, peste o sută de vagoane cu alimente.

ŞTIRI LOCALE

Duminecă în 25 Februarie 1945, **servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Nicolae Mladin. —** *Predică: prot. Nicolae Mladin.* **— La Oastea Domnului predică:** *prot. Mihail Neagu.*

„ALBINA", inst. de credit şi de economii, Sibiu

Prospect de emisiune

In baza autorizării adunării generale extraordinare a acţionarilor institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, ţinută la 21 Martie 1942 şi în conformitate cu art. 6 alin. II. din Statute, subsemnatul Consiliu de administraţie deschide prin aceasta subscripţie pentru o nouă emisiune de acţiuni, în scopul sporirii capitalului social dela Lei 150.000.000 — la Lei 250.000.000'—

Noua emisiune se face în următoarele condiţiuni:

1. Acţionarii vechi au dreptul să opteze cel mai târziu până la data de 31 Martie 1945 pentru fiecare 3 acţiuni vechi à Lei 500'— câte două acţiuni noui.
2. Cursul de emisiune este de Lei 540'— de acţiune, din care se va trece:
   Lei 500'— la capitalul social,
   Lei 40'— pentru taxe, impozite şi cheltuieli.
3. Preţul acţiunilor se va vărsa în 3 rate şi anume:
   Lei 200.— de acţiune la subscriere,
   Lei 200.— de acţiune până la 30 Iunie 1945,
   Lei 140'— de acţiune până la 30 Septemvrie 1945.
4. Acţiunile neoptate de vechii acţionari până la 31 Martie 1945, se vor pune la dispoziţia vechilor acţionari în proporţie cu vechile acţiuni ce posedă, pe cursul arătat la punctul 2, adecă Lei 540.—. Rata primă la acţiunile astfel distribuite se va plăti cel mai târziu până la 15 Mai 1945,
   rata a doua până la 30 Iunie 1945, iar
   rata a treia până la 30 Septemvrie 1945.
5. Acţiunile rămase nesemnate de vechii acţionari, se vor putea distribui de către Consiliul de administraţie şi neacţionarilor.

Preţul acţiunilor distribuite neacţionarilor este de 750'— de acţiune, din care se va trece:

Lei 500'— la capitalul social,
Lei 200'— la fondul de rezervă,
Lei 50'— pentru taxe, impozite şi cheltuieli.

Preţul acestor acţiuni de Lei 750'— se va vărsa în 3 rate egale şi anume:

Lei 250'— de acţiune până cel mai târziu la 15 Mai 1945.
Lei 250'— de acţiune până la 30 Iunie 1945.
Lei 250'— de acţiune până la 30 Septemvrie 1945.

6. Acţiunile subscrise şi achitate integral până la data de 31 Martie 1945, vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1945.

7. Acţionarii, cari nu vor achita integral preţul acţiunilor noui până la data de 31 Martie 1945, vor beneficia după vărsămintele făcute de o dobândă de 5% pro rata temporis, iar acţiunile lor vor beneficiar de dividendă începând cu anul de gestiune 1946.

Sumele vărsate sub titlul de cheltuieli nu beneficiază de dobândă.

Acţionarii cu plăţi întârziate vor avea să plătească o dobândă de întârziere de 9% după ratele restante.

8. Faţă de acţionarii cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispoziţiunile art. 10 din Statute cu următorul conţinut:

„La emisiuni viitoare, pentru acţionarii cari n'au achitat vre-un vărsământ la termenul stabilit de Consiliul de administraţie se fixează prin publicare, în conformitate cu art. 4 un nou termen de 45 zile. Dacă nici până la expirarea acestui termen nu se vor face vărsămintele cerute, atunci sumele plătite cad în folosul societăţii (fondul de rezervă), iar titlurile acţiunilor se anulează şi sub aceiaşi numeri se emit alte titluri. Anularea se publică.

Pentru vărsămintele, cari nu s'au făcut la termen, se plătesc dobânzi de întârziere, cu etalonul fixat prealabil de Consiliul de administraţie".

9. Pentru executarea dreptului de obţiune, acţiunile trebue prezentate fără coala de cupoane.

10. Ca locuri de subscrlere şi vărsăminte se desemnează: Sediul Central din Sibiu şi toate sucursalele: Braşov, Bucureşti, Cluj, Lugoj, Mediaş, Tg.-Mureş, Târnăveni şi Timişoara.

11. Pentru subscriere la noua emisiune se va folosi declaraţiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, 12 Februarie 1945.

[8] 1—1 **CONSILIUL DE ADMINISTRATIE**

„ALBINA", Institut de credit şi de economii, Sibiu

Nr. 2600/1945. (6) 1—1

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, sunt invitaţi în virtutea art. 19 şi 25 din Statute pentru ziua de *Sâmbătă, 24 Martie 1945 orele 10 a. m.*, la

a LXXII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în localul de şedinţe al institutului „ALBINA" din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari conform Codului Comercial în vigoare să reprezinte jumătate din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale ordinare.*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul de Profit şi Pierdere pe anul 1944 şi Raportul Consiliului de censori.*
3. *Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de censori.*
4. *Distribuirea beneficiului net.*
5. *Stabilirea remuneraţiei pentru Consiliul de censori pe anul 1945.*
6. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă şi a remuneraţiei administratorilor pe anul 1945.*
7. *Alegerea a doi administratori şi anume unul cu mandat pe 6 ani, al doilea cu mandat pe 1 an.*

Domnii acţionari cari voiesc să participe la adunarea generală ordinară în persoană, sau prin plenipotenţă, în conformitate cu art. 22, 23 şi 25 din Statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi procurile cel mult până *Sâmbătă, 17 Martie a. c.*, orele 12, la *cassieria Centralei Sibiu.*

Depunerea acţiunilor respectiv a procurilor în scopul indicat, se poate face şi la sediile institutului din Braşov, Bucureşti, Cluj, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş, Târnăveni şi Timişoara, precum şi la băncile „Ardeleana" din Orăştie, „Furnica" din Făgăraş, „Patria" din Blaj şi Banca Românească s. a. din Bucureşti, tot până la termenul de 17 Martie a. c., orele 12. — Membrii Consiliului de administraţie şi funcţionarii institutului nu pot fi mandatari. — Procurile trebue să fie timbrate.

In cazul când la adunarea generală ordinară din 24 Martie 1945 nu se vor prezenta acţionari în numărul suficient prevăzut mai sus, în virtutea art. 214 Codul Comercial în vigoare, convocăm fără altă înştiinţare a doua adunare generală ordinară cu aceeaşi ordine de zi pe ziua de Duminecă 25 Martie 1945 orele 10 a. m. în acelaşi local.

Pentru a doua adunare generală ordinară sunt valabil depuse acţiunile depuse până la 17 Martie a. c. şi se mai pot depune altele până la data de Luni 19 Martie a. c., orele 12, la aceleaşi locuri. Adunarea generală ordinară a doua poate aduce hotărâri valabile, fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi şi la capitatul reprezentat.

SIBIU, la 12 Februarie 1945.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

„ALBINA", INSTITUT DE CREDIT ŞI DE ECONOMII, SIBIU

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1944

ACTIV **PASIV**

ACTIV				Lei
Casa				
a) Numerar efectiv			164.017.186.—	
b) Disponibil a B. N. R. şi C. E. C.			254.923.569.—	
c) Bonuri de cassă la purtător			297.500.000.—	716.440.755.—
Disponibil la bănci:				
A) *Români şi alte naţionalităţi:*				
a) In ţară			21.886.163.—	
b) In străinătate			— . —	
B) *Persoane fizice şi juridice în cadrul art. 8* din Convenţia de Armistiţiu			781.220.—	22.667.383.—
Portofoliul de Titluri:				
I. *Titluri româneşti:*				
		In Portofoliu		
1. *Cu venit fix*	v. nom.	v. reală		
a) Efecte publice	170.397.400.—	116.909.195.—		
b) Scrisuri şi Obligaţiuni	6.832.400.—	4.870.165.—	121.779.360.—	
2. *Cu venit variabil:*				
a) *Acţiuni cotate la bursă*	25.153.050.—	37.922.088.—		
b) *Acţiuni necotate la bursă*	24.854.280.—	11.681.490.—	49.603.578.—	
II. *Titluri streine:*				
a) Efecte		32.—		
b) Acţiuni	9.450.000.—	9.450.900.—	9.450.932.—	180.833.870.—
Plasamentul fondului de rezervă				
Efecte publice garantate de stat	14.418.000.—			8.100.640.—
Portofoliul de scont:	*In Portofoliu*	*Reescontate*		
I. *Români şi alte naţionalităţi:*				
a) Cambii fără garanţie	87.888.243.—			
b) Cambii garantate cu mărfuri şi titl.	11.129.000.—			
c) Cambii garantate cu ipoteci	212.572.998.—	36.139.000.—		
d) Cambii cu diverse garanţii	61.785.880.—			
II. *Persoane fizice şi juridice* în cadrul art. 8 din Conv. de Armistiţiu	— . —			
III. *Portofoliu preluat dela B. N. R.*	92.513.194.—			
	465.889.315.—	36.139.000.—		502.028.315.—
Debitori				
1. *Români şi alte naţionalităţi:*				
a) Debitori fără garanţii	274.022.564.—	6.975.000.—		
b) Debitori cu garanţii, efecte şi camb.	308.130.—			
c) Debitori cu garanţii de titluri	107.745.793.—			
d) Debitori cu garanţii de mărfuri	261.921.538.—	4.900.000.—		
e) Debitori cu garanţii de ipotecă	333.055.839.—	51.050.000.—		
f) Debitori cu garanţii diverse	255.406.867.—			
	1.232.460.731.—	62.925.000.—	1.295.385.731.—	
2. *Persoane fizice şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.*	52.747.253.—		52.747.253.—	1.348.132.984.—
Creanţe în conversiune conform legii din 7 IV 1934 în portofoliu cota redusă				
a) Români şi alte naţionalităţi				58.097.932.—
b) Persoane fiz. şi jur. în cadrul art. 8 din Convenţia de Armistiţiu				— . —
Participaţiuni:				
La alte întreprinderi:				
a) Români şi alte naţionalităţi				40.897.205.—
b) Persoane fiz. şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.				— . —
Imobile				
a) Pentru uzul propriu şi inmag. de mărfuri			46.545.250.—	
b) Pentru trebuinţele funcţionarilor			10.700.000.—	
c) Pentru alte imobile			57.908.845.—	115.154.095.—
Conturi diverse debitoare				
a) Români şi alte naţionalităţi			74.112.359.—	
b) Pers. fiz. şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Armistiţiu			38.800.—	74.151.159.—
				3.066.504.338.—

PASIV				Lei
Capital:				
a) *Intrând în art. 8 din Convenţia de Armistiţiu:*				
Germani	0.005%	8.000.—		
Unguri	0.021%	32.000.—		
Inamici prezumaţi	—	—		
Intreprinderi cu cap. inamic [chiar sub 20%]	—	—	0.026%	40.000.—
b] *Neintrând în art. 8 din Conv. de Arm.:*				
Români	99.772%	149.657.500.—		
Străini	0.202%	302.500.—	99.974%	149,960.000.—
				150.000.000.—
Fonduri de rezervă:				
a) Rezervă legală			35.000.000.—	
b) Alte fonduri (de ajutoare)				
1. Fond cultural „Visarion Roman"			4.329.313.—	
2. Fondul Partenie Cosma			1.158.750.—	40.488.063.—
Fonduri de amortizare				
a) Pentru creanţe dubioase			55.326.251.—	
b) Pentru imobile			7.000.000.—	62.326.251.—
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase				3.661.272.—
Diferenţe de curs nerealizate la portofolul de titluri				27.574.332.—
Fondul patronal de pensiuni al funcţionarilor				38.412.687.—
Depuneri spre fructificare				
a) Români şi alte naţionalităţi				
I. *La purtător sau nominative dar plătibile la purtător*	la vedere	pe termen		
a) Cu liv. de econ. la purt.	202.616.703.—	129.269.328.—		
b) Cu liv. de econ. nomin. dar plătibile la purtător	221.391.276.—	186.551.700.—		
II. *Nominative*				
a) Cu livret de economii	421.363.377.—	173.094.609.—		
	845.371.356.—	488.915.637.—	1.334.286.993.—	
b) *Persoane fizice şi juridice în cadrul art. 8 din Conv. de Arm*			1.624.419.—	1.335.911.412.—
Creditori				
I. *Români şi alte naţionalităţi:*				
a) Creditori nered. noui	415.202.629.—	583.403.273.—	998.605.902.—	
II. *Persoane fizice şi juridice în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.*			5.789.369.—	1.004.395.271.—
Angajamente de reescont				
Provenite din:		*Efecte scont.*	*Cambii de circ.*	
La Banca Naţională a României		36.139.000.—	62.925.000.—	99.064.000.—
Cecuri şi ordine de plată				
a) Români şi alte naţionalităţi				75.010.813.—
b) Persoane fiz. şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.				— . —
Dividende neridicate:				
a) Români şi alte naţionalităţi				2.786.005.—
b) Pers. fiz. şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.				— . —
Conturi diverse creditoare:				
I. *Români şi alte naţionalităţi*	La vedere	Pe termen		
a) Diverşi	29.451.821.—	124.810.029.—		
b) Devize	8.663.856.—	5.150.513.—		
	38.115.677.—	129.960.542.—	168.076.219.—	
II. *Persoane fiz. şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.*			5.472.044.—	173.548.263.—
Conturi transitorii: Dobânzi anticipate				12.115.942.—
Beneficiu net				
a) Reportat din anul trecut			3.994.920.—	
b) Din anul curent			37.215.107.—	41.210.027.—
				3.066.504.338.—

Conturi de ordine

DEBIT **CREDIT**

DEBIT			Lei
Cauţiuni statutare			4.800.000'—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de gar. date de bancă:			
a) In ţară			286.570.652'—
Efecte comerciale în gaj:			
a) In portofoliu			52.631.468.—
b) Reescontate la B. N. R.			—
Efecte spre încasare:			
a) In portofoliu			14.826.484.—
b) La corespondenţi			—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse:			
a) In portofoliu			2.002.262.439.—
Titluri în gaj:			
a) In portofoliu			53.506.763.—
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare			
a) Români şi alte naţionalităţi		425.168.217.—	
b) Persoane fiz. şi jurid. în cadrul art. 8 din Conv. de Arm.		343.757.—	425.511.974.—
Debitori de titluri împrumutate			38.870.500.—
Cambii de circulaţie	In portofoliu	1.189.222.727.—	
	Reescontate	62.925.000.—	1.252.147.727.—
			4.131.128.007'—

CREDIT	Lei
Cauţiuni statutare	4.800.000.—
Creditori pentru avaluri şi scrisori de garanţii date de bancă	286.570.652'—
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	52.631.468'—
Remitenţi de efecte spre încasare	14.826.484'—
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	2.002.262.439.—
Deponenţi de titluri în gaj	53.506.763'—
Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare	425.511.974'—
Creditori de titluri împrumutate	38.870.500'—
Deponenţi de cambii de circulaţiune	1.252.147.727'—
	4.131.128.007'—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT **CREDIT**

DEBIT		Lei
Cheltueli de administraţie:		
a) Salare şi indemnizaţii	73.288.591'—	
b) Diverse	36.695.818'—	109.984.409'—
Impozite şi taxe		7.631.450'—
Dobânzi plătite:		
a) La depuneri	27.634.053'—	
b) La reescont	7.148.410'—	
c) La alţi creditori	18.001.236'—	52.783.699'—
Comisioane plătite		5.148.801'—
Amortismente:		
a) La creanţe dubioase		4.000.000.—
b) La imobile		—
Beneficiul net:		
a) Reportat din anul trecut	3.994.920'—	
b) Beneficiul anului curent	37.215.107'—	41.210.027'—
		220.758.386'—

CREDIT		Lei
Report din beneficiul anului precedent		3.994.920.—
Dobânzi încasate.		
a) Dela portofoliul de scont	33.679.399.—	
b) Dela debitori	105.538.948'—	139.218.347'—
Comisioane încasate		52.578.924'—
Venitul portofoliului de titluri şi Participaţiuni:		
a) Cupoane exigibile	11.373.832'—	
b) Din participaţiuni	2.462.365.—	13.836.197'—
Venitul imobilelor		11.129.998'—
		220.758.386'—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1944.

Dr. Ilie Beu,
Preşedintele Consiliului de Administraţie.

Dr. Mihai Velciu,
Directorul General.

Pentru contabilitate:
Eugen Vancu,
Expert contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Dr. Lucian Borcia **Dr. Ioan Lupaş** **Dr. Mihai Şerban** **Emilian Cioran** **Dr. Victor Stanciu**

Verificat şi aflat în conformitate cu registrele institutului şi cu dispoziţiunile Codului de comerţ şi ale Legii pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă

Sibiu, la 13 Februarie 1945.

CONSILIUL DE CENSORI:

Ioan Vătăşianu, Preşedinte. **Constantin Popp** **Matei Jiga,** Expert-contabil.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 4 Martie 1945 Nr. 10

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.- Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespodenţe se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

PATRIA

Cuvântul «Patrie» se aude azi rostit des, şi se ceteşte în fiecare zi pe paginile gazetelor. Iar în legătură cu el vedem ridicat iarăşi în mare cinste atributul de «patriot». Şi curios lucru: şi cuvântul «Patrie» şi acela de «patriot» nu şi-au primit această nouă actualitate din vreo ţară sau din vreo doctrină naţionalistă-fascistă, ci din Uniunea Sovietică. E şi firesc: în vreme ce atât Germania cât şi Italia luptau pentru robirea altor ţări şi deci căutau să adoarmă sentimentul iubirii de Patrie în popoarele acelor ţări, amăgindu-le cu idealul unei Europe comune, sub hegemonia spiritului german şi italian, poporul rusesc a purtat războiul pentru eliberarea Patriei sale de cutropitorii germani şi apoi pentru eliberarea şi a altor ţări.

Dar tocmai această împrejurare specială, care a ridicat pe planul actualităţii ideea de Patrie şi de patriot, a imprimat un sens precis şi nobil acestor cuvinte, acolo unde ele au isbucnit la o nouă viaţă şi trăesc cu intensitate neobişnuită. O vom arăta aceasta cu anumite ilustraţii, întrucât ni se pare că la noi s'au primit numai termenii, dar nu şi toată puterea lor.

Din citatele pe cari le vom da cred că se va vedea că întrebuinţarea actuală a cuvântului Patrie la Ruşi e nedespărţită de două idei: 1. Patria este o noţiune strâns legată cu aceea de neam. Aceste două cuvinte se folosesc aproape totdeauna legate. Chiar dacă în Patrie mai sunt şi alte neamuri, totuşi unul este propriu zis purtătorul Patriei, talpa ei, sufletul ei, determinantul tradiţiei şi al istoriei ei; 2. Un atribut esenţial al Patriei este independenţa, libertatea ei.

Iată câteva citate din Pastoralele ierarhilor ruşi în cursul acestui război, Pastorale cari au jucat un mare rol în întărirea morală a poporului rus în acest războiu de apărare şi cari i-au făcut iubiţi de tot poporul şi au atras bunăvoinţa Statului sovietic faţă de Biserică. Iată ce scrie în Pastorala dela Crăciunul anului 1942 locţiitorul de Patriarh Serghie: «*Cu noi este Dumnezeu. Înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi.* Cu această cântare de biruinţă au zidit înaintaşii noştri Sfânta Rusie. Cu această cântare au murit pentru Rusia, au respins năvălirile diferitelor neamuri străine. Credincios testamentului lor, neamul nostru nu s'a clintit nici în faţa năvălirii fasciştilor».

Iar într'o pastorală din 22 Sept. 1942 spune: «Gândindu-ne la ceea ce încearcă acum marea noastră Patrie, ne vin în minte cuvintele proorocului: «Cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi ca să plâng zi şi noapte pustiirile poporului meu» (Ierem. 9, 1). Dar lacrimile Noastre nu sunt lacrimi de descurajare şi desnădejde. Noi plângem pentru jertfele ostaşilor, dar ne şi mândrim că aparţinem unui neam, capabil să aducă asemenea jertfe. Un astfel de neam, desigur nu e sortit să fie «aşternut» altuia, de rasă superioară, cum vrea să-l socotească lăcomia fascistă. El însuşi poartă pe fruntea sa pecetia unei chemări măreţe... Neamul nostru de dragul Patriei nu-şi socoteşte jertfele, ci-şi varsă sângele şi-şi dă viaţa însaşi pentru ea».

Intr'o altă Pastorală dela 22 Iunie 1942, locţiitorul de Patriarh Serghie spunea: «Multe încercări a purtat neamul nostru în anul care a trecut, dar nu mai puţin multe biruinţe măreţe a repurtat prin persoane singulare şi ca neam întreg. Generaţiile cari vor urma îşi vor aminti de acest an ca anul slavei noastre naţionale, asemenea anului 1812 când a fost înfrânt Napoleon I».

In Pastorala adresată întregului popor rus la 22 Iunie 1941, când Nemţii au năvălit în Patrie, patriotul ierarh scrie: «Se repetă vremurile lui Batu, ale cavalerilor teutoni, ale lui Carol svedezul şi ale lui Napoleon. Urmaşii netrebnici ai duşmanilor creştinismului ortodox vreau din nou să încerce a îngenunchia neamul nostru înaintea nedreptăţii şi să-l facă să se jertfească pentru bunul şi valoarea Patriei, la porunca de sânge a dragostei către moşia străbună.

Dar nu e prima dată când i se întâmplă poporului rusesc să suporte astfel de încercări. Cu ajutorul lui Dumnezeu el va face praf din puterea vrăjmaşă fascistă. Inaintaşii noştri n'au slăbit cu duhul nici în cele mai grele împrejurări, prin aceea că nu s'au gândit la primejdiile sau la foloasele personale, ci la datoria lor sfântă faţă de Patrie şi credinţă şi aşa au ieşit biruitori. Să nu le facem de ruşine numele lor slăvit nici noi, ortodocşii, înrudiţi cu ei după trup şi după credinţă.

Să ne aducem aminte de sfinţii conducători ai poporului rusesc, de pilda lui Alexandru Newschi, Dimitrie Donschi, cari şi-au pus sufletul lor pentru neam şi Patrie.

Biserica noastră ortodoxă totdeauna a împărtăşit soarta neamului. La un loc cu el a suportat încercările şi a avut parte de succesele lui. Ea nu-l părăseşte nici acum. Ea binecuvintează şi acum cu binecuvântări cereşti lupta întregului neam».

Am putea înmulţi pe zeci de pagini asemenea arzătoare mărturisiri de adevărat «patriotism» ale reprezentanţilor Bisericii ruseşti, pe de o parte ca pildă pentru comportarea preoţilor noştri şi în aceste vremuri, iar pe de alta ca dovadă tuturora că patriotismul de stil nou nu se deosebeşte în esenţă de cel de totdeauna. El înseamnă dragoste aprinsă de neamul propriu, luptă până la jertfirea vieţii pentru independenţa ţării proprii faţă de oricine o pericliteză, cinstire a eroilor din trecut, demnitate şi mândrie pentru tot ce înseamnă naţia ta.

Cine vrea să fie şi să se numească «patriot», să urmeze întru totul exemplul marelui şi viteazului popor rus, care a îmbrăcat într'o flacără nouă un cuvânt care se tocise în declamaţii fără acoperire reală.

Ispăşirea mândriei

«Tot cel ce se înalţă pe sine se va smeri...» (Luca 18, 14)

Fraţi creştini,

Plutim ca pe o mare în furtună, cu capetele aprinse de febră, cu inimile tulburate de nelinişte, cu braţe neputincioase şi v r e r i şovăelnice. Avem impresia uneori că societatea a intrat într'un fel de cutremur permanent: nu mai ştim de ce să ne sprijinim, toţi stâlpii se clatină, toate înălţimile ameninţă cu prăbuşirea, chiar şi pământul de sub picioare nu mai este sigur.

De unde această volbură a nestatorniciei, această frământare continuă care sfâşie inima, răvăşeşte sufletul omului de astăzi? Desigur cauzele sunt multe şi variate. Soluţiile — nu mai puţin. Fiecare se simte în drept să dea o explicare, să ofere o soluţie. Câte capete, atâtea păreri. Dar în această vânturare de păreri, cari durează cât dâra de lumină a stelelor căzătoare, rămâne nu ca o părere ci ca un adevăr nesdruncinat cuvântul Domnului ce zice: «Tot cel ce se înalţă pe sine, se va smeri...». Aceste simple cuvinte cuprind în sine toată taina vremurilor noastre.

Fraţi creştini,

Ce însemnează: «Cel ce se înalţă pe sine...? Insemnează: cel ce se preţueşte pe sine mai mult decât este sau cel ce se crede că e ceea ce nu este. E un fel de boală a conştiinţei de sine, a ochiului minţii, a spiritului critic datorită căreia nu-ţi mai vezi clar limitele şi defectele, ci în loc de vierme te vezi vultur, în loc de buruiană palmier, în loc de cocioabă palat. Boala aceasta prin care faci din defecte calităţi, unor calităţi minuscule le dai proporţii gigantice şi te transpui într'un plan unde te vezi superior tuturora, chiar şi lui Dumnezeu, este: orgoliul. Ea este boala fundamentală a societăţii moderne — şi ca indivizi şi ca popoare. Este trunchiul găunos pe care a crescut civilizaţia pretenţioasă a omului contemporan. Intr'adevăr, care este pivotul existenţii à mii şi mii de indivizi ai vremurilor noastre? Este înfumurarea unui o r g o l i u intelectuabil care se hrăneşte din prezumţia absurdă că raţiunea omului are capacitatea de-a cuprinde toate tainele universului, de-a lumina până şi rezorturile lui cele mai ascunse, de-a stăpâni peste toate forţele naturii, ca şi când ea însăşi ar fi raţiunea divină, raţiunea creatoare a lumii. Niciodată ca astăzi — nu s'au adeverit mai deplin cuzintele Sf. Ap. Pavel: «Ştiinţa îngâmfă...». Desigur dacă ai inventaria bagajul intelectual al acestor îngâmfaţi ai găsi că toată «ştiinţa» lor constă doar în amintiri fragmentare de pe băncile şcolii sau în câteva publicaţii de vulgarizare, care sunt cu minimum 50 de ani în urmă. Dar aceasta nu are importanţă: e destul că ştiinţa a biruit spaţiile şi ne-a pus la dispoziţie vaporul, trenul, automobilul, avionul, telegraful, telefonul, radio; e destul că ştiinţa a pus în serviciul omului energia apelor, bogăţiile subsolului şi energia electrică şi a industrializat suprafaţa pământului. Civilizaţia modernă e produsul ştiinţei şi cea mai îndrăgită «minune» a ei este maşinismul giagntic, în faţa căruia — e drept — omul se simte — adesea — mic, de care însă e mândru şi prin care crede că a ajuns stăpânul naturii. Toate i se supun: toate îl ascultă: marea, munţii, câmpiile, râurile, văzduhul, lumina, căldura, electricitatea şi alte energii cosmice.

O, minunată fiinţă este omul: Neîntrecută e puterea intelectului uman! Prin ştiinţă, el este centrul universului, stăpân peste toate, el însuşi nefiind stăpânit de nimeni, de nimic. Căci cine ar putea să fie mai mare ca omul? Forţele fizice, plantele sau animalele? Niciuna. Deşi «stăpânul acesta al naturii» nu poate stăpâni nici vânturile, nici ploile, nici arşiţa, nici frigul, nici furtunile, nici vulcanii, nici cutremurele şi trebue să aştepte luni de zile bunăvoinţa «sclavei» sale: natura spre a avea pâinea cea de toate zilele, altfel, el stăpânul, ar muri de foame!

Zeii? Au pierit de mult, ca firave întruchipări ale unui veac în care omul era sclavul naturii.

Dumnezeu? Este o umbră transcendentă pe care o vor ucide monştrii de oţel ai civilizaţiei. Da: prin piaţa cea mare a lumii alerga un nebun şi ţipa ca să audă şi marginile lumii: «am ucis pe Dumnezeu». Dumnezeu nu mai există. Fiecare om e pentru sine un dumnezeu... E viziunea atât de modernă a filosofului nebun Nietsche!.. Care cum ia mâna de pe plug şi prinde meşteşugul de-a învârti o manivelă sau secretul motorului de automobil, care cum se smulge din reveneala brazdei strămoşeşti ca să respire atmosfera de fum şi praf a cetăţilor industriale, care cum se ridică dincolo de bucoavnele şcolii primare şi prinde câteva snoave ştiinţifice în liceu sau la facultate, citeşte o carte de Büchner sau Darwin, care cum ajunge dela codrul de mămăligă la o situaţie socială mai înaltă, la posibilitatea unei vieţi sardanapalice, se simte obligat ca nebunul lui Nietsche, să ucidă pe Dumnezeu din inima sa. Ca să fie modern! Prezenţa lui Dumnezeu îl jeneză: — e un cenzor, o limită, o voinţă care îi impune anumite graniţe. Omul vrea să fie liber, să nu fie nimeni deasupra

lui, să n'aibe limite — stăpân fără de lege şi fără margini peste marginile lumii...

Fraţi creştini,

Este în acest orgoliu cea mai formidabilă pervertire a firii umane. Şi aceasta în numele spiritului critic, în numele raţiunii pure, în numele realismului şi împotriva unor pretinse fantome ale fanteziei! O biet «spirit critic» o biet «realism» al intelectului modern, dacă acesta e rezultatul la care ai ajuns: să cufunzi pe om într'un ocean al deşertăciunii, al părerii de sine, care întrece orice creaţie a imaginaţiei umane!

Căci dacă am sta să dăm ascultare adevărului, dacă am şterge de pe ochelarii minţii aburii înfumurării şi am privi cu ochii deschişi realiiatea, adevăratului spirit critic ne-ar scanda în auz versurile amare ale lui Eminescu:

„*Dar în lumea asta mare,*
[noi copii ai lumei mici
Facem pe pământul nostru
[muşuroaie de furnici»...

Adevăratul realism ne-ar face să ne dăm seama că stăpânirea omului asupra naturii prin ştiinţă e o iluzie. Nimeni nu neagă rezultatele binefăcătoare ale ştiinţei; nimeni nu neagă faptul că ştiinţa ne-a dat posibilitatea să folosim *câteva fărâmituri* din imensul rezervor de energie al universului. Dar de aici şi până la dominarea naturii, de aici şi până la negaţia lui Dumnezeu în numele acestor licăriri de licurici în bezna de taină şi necuprindere a universului — este o distanţă incomensurabilă peste care nu poate sări decât o fantezie «ştiinţifică» mai fantastică decât tot ceea ce a produs imaginaţia omenirii de până acum.. Căci dincolo de pojghiţa ce-a cercetat-o ştiinţa e magma vulcanică a misterului din care isvorăsc toate. O biată furnică urcată pe vârful unui copac, care se crede deacum în cer: iată imaginea omului modern.

Fraţi creştini,

Orgoliul acesta fantastic este cea mai grea boală a societăţii moderne: este ca şi cum pământul n'ar mai voi să graviteze în jurul soarelui ci ar lua-o razna prin spaţiu şi ar pretinde ca toate constelaţiile să se învârtă în jurul lui! Astăzi însă e vremea în care se clatină stâlpii orgoliului uman, se rostogolesc pietrele turnului Babel, se prăbuşesc grădinile suspendate ale Babilonului...! Este clipa în care datoriile au ajuns la scadenţă; «Cel ce se înalţă pe sine se va smeri...». Şi smerirea ţâşneşte din acelaş isvor din care a ţâşnit şi îngâmfarea: ştiinţa lipsită de Dumnezeu în loc să întroneze pe om în scaunul de domnie al lumii, a întronat pe scaunul tiraniei maşina care pustiieşte viaţa omenească, o distruge. Ea transformă pământul într'un iad. Nu suntem nici împotriva ştiinţei, nici împotriva maşinii. Ci împotriva orgoliului uman care a făcut din om un idol. Acest orgoliu a făcut din ştiinţă o armă de distrugere şi din maşină un monstru. E vremea trezirii la realitate; e vremea smereniei. Oare vom înţelege, cel puţin acum acest adevăr, şi ne vom desbrăca de coaja orgoliului nesăbuit, spre a-l recunoaşte pe Dumnezeu ca domn şi stăpân la vieţii noastre? Dacă da: vom putea nădăjdui în zările unei vieţi mai bune. Dacă nu: nestatornicia va deveni o permanenţă şi smerenia condiţia nesfârşită, chinuitoare a existenţei noastre... Până când omul, chinuit, sdrobit, doborât în praf şi obidă, între ruinele fumegânde ale «civilizaţiei» lui, va descoperi iarăşi cerul şi va mărturisi într'un suspin de fericire: «Da, Doamne. Tu eşti lumina şi viaţa, bucuria şi pacea. Tu eşti totul şi afară de Tine nu există decât nimicul...».

Diaconu **NICOLAE**

1. Funcţia convertivă a predicei[1]

Predica poate fi studiată din două puncte de vedere deosebite; din punct de vedere morfologic şi funcţional. Morfologic se studiază predica atunci când o privim în sine, în structura şi necesităţile ei strict formale, iar funcţional când privim predica — considerată ca subiect — în relaţia ei cu obiectul, adică din prisma capacităţii ei de acţionare modelatoare asupra mediului social. In cele ce urmează, vom încerca să păşim pe al doilea drum, pentru a afla *care* este şi *cum* trebueşte realizată şi desvoltată funcţia esenţială a predicei. Ne permitem totuşi să atragem dela început atenţiunea asupra faptului că în consideraţiile ce vor urma, vom da o mai mare importanţă unor anumiţi factori de ordin psihologic şi axiologic. Predica o vom privi sub unghiul acestor probleme, mai mult sub titlul de aplicare.

Este un adevăr bine stabilit în arta omiletică faptul că o predică trebuie să aibă în general rolul de a trezi şi cultiva în spiritul auditoriului anumite stări de conştiinţe latente, care să favorizeze în în mod efectiv şi durabil creşterea moralităţii şi a religiozităţi. Spunem „de a trezi şi cultiva" şi nu „a crea", pentrucă şi în domeniul psihologic, ca şi în celelalte domenii naturale, prin orice artificiu — dela arta cuvântului şi educaţie, până la cele mai prinzătoare realizări tehnice — spiritul nu poate decât să descopere şi să pună în funcţiune, pe alt plan decât planul actual al naturii, relaţii virtuale existente în rezervoriul potenţial al naturi, însăşi. Moralitatea şi religiositatea, deşi nu sunt forme imediate de existenţă, sunt totuşi realităţi potenţiale în zestrea aprioric a fiinţei umane. Fără aceste valori, omenescul ar fi lipsit tocmai de ceeace formează specificul său, pentrucă în ultimă analiză umanul nu este altceva decât *sinteza dinamică* dintre existenţa imediată şi valoarea spirituală,

Aşadar, binele şi răul, religiozitatea şi ireligozitatea, sunt la fel de îndreptăţite în alternativa virtualităţilor unei naturi omeneşti normal construită, alternativa pe care o decide spiritul datorită posibilităţii lui fonciare de a fi liber. Nu este însă tot una să te decizi în favoarea unei valori spirituale. Decizlunea în favoarea unui fapt al existenţei imediate, concrete, este adesea ceva dela sine înţeles, se află în ordinea naturală a lucrurior şi cere pentru realizare un simplu efort al voinţei. Dimpotrivă, dacă ne gândim că valoarea spirituală nu face parte din datele imediate ale fiinţei umane, că ea trebuie captată şi transplantată oarecum, din rolul viu al idealităţi în cel inert al existenţei concrete, vom înţelege că avem de a face cu o decizie mult mai anevoioasă. Decizie în favoarea unei valori spirituale postulează existenţa unui fenomen de *sudură ontologică*, prin care să legăm la olaltă aceste două realităţi deosebite. O asifel de decizie depăşeşte domeniul limitat şi coal voinţei, angajind fiinţa umană în integritatea dinamicei sale biopsihice, dela comportamentul voluntar, până la cel animalic inconştient. Ea nu poate avea un caracter întâmplător, ci este o decizlune integrală, permanentă a fiinţei, o atitudine constantă de viaţă, o direcţie unică de de comportament, în sensul valorii spirituale. Deaceea, spre deosebire de decizia comună, voluntară, pe aceasta o vom numi *decizie existenţială* Aceasta decizie existenţială are rolul de a da existenţei umane un colorit nou, o armă de transfigurare, polarizând în jurul valorii spirituale toate puterile biologice şi psihologice ale omului. Prin mijlocirea deciziei existenţiale, valoarea spirituală se întrupează, în formele concrete ale existenţei, devenind astfel un *factor imanent de convergenţă a forţelor vitale.*

In limbaj comun această deciziune existenţială se numeşte *convertire.* Ea poate să fie considerată un fenomen general de spiritualizare, de fixare a orientării fiinţei spre valoarea spirituală. In sens mai restrâns, convertrea este fenomenul orientări existenţiale a omului spre valoarea religios-morală şi constă din stări de conştiinţă care favorizează în mod efectiv creşterea moralităţi şi a religiozităţii. In acest punct sensurile ultime ale fenomenului convertirii, colencid cu ceeace formează însuşi sensul funcţional al predicei. Aşa încât, pornind dela această realitate, pe drept cuvânt putem spune că în ultimă analiză funcţia esenţială a predicei este o *funcţie eminamente convertivă.*

După modul în care se produc, sunt două feluri de convertiri: O convertire spontană şi una lentă. Convertirea sponspontană se realizează prin iluminarea directă a Duhului Sfânt. Ea este însă un fenomen rezervat numai celor puţini, aleşi de Dumnezeu, ca de pildă sf. Ap. Pavel, care a fost convertit în chip minunat, pe drumul Damascului. Cea mai obişnuită rămâne desigur convertirea lentă şi ea se realizează, prin mijlocirea unor factori specifici, adeseori de natură intenţionată, cum sunt educaţia şi predica. Pentru a cunoaşte însă mediul de lucrare al acestor factori, implicit funcţia convertivă a predici, este necesar să lămurim în prealabil: 1, în ce constă *fenomenul convertirii*, fundamentul şi mecanismul lui; 2. care sunt *procesele psihice* care îl favorizează şi însfârşit; 3. care sunt *mijloacele omiletice* pe are le avem la îndemână pentru realizarea unei predici cu adevărat convertive. Despre acestea însă, în numerele viitoare.

Preot **Ioan Opriş.**

[1] Conferinţă ţinută în faţa studenţilor teologi a Academia „Andreiană" din Sibiu în 16 Februarie a. c.

După 160 de ani. — In ultima zi a lunii Februarie 1945 s'au împlinit 160 de ani, decând, în 28 Februarie 1785, martirii noştri *Horia* şi *Cloşca* au fost frânţi pe roată la Alba-Iulia. *Crişan* şi-a luat singur viaţa, sugrumându-se în temniţă cu nojiţele dela opinci. Sentinţa de moarte a lui Horia şi Cloşca s'a executat cu o cruzime cumplită în fiinţa de faţă a celor 60 de mii de iobagi, aduşi cu forţa să vadă cu ochii proprii moartea celor osândiţi şi să se «lecuiască», — ei şi toţi urmaşii lor, — de-a se mai răsvrăti împotriva «nobililor...».

Dar lupta pentru drepturi şi libertate n'a încetat, oricât de mari erau jertfele ce ni se cereau. Iar providinţa dumnezeească a fost alături de noi şi ne-a înzestrat cu bărbaţi iubitori de popor, — pe vremea lui Horia şi Iancu în deosebi *preoţii* energici ai satelor, asupriţi alături de ţărănime, — împlinindu-şi datoria până la capăt. Aceeaşi providinţă o implorăm să nu ne părăsească nici în alte zile de cumpănă, prin care e scris să trecem...

Instalare. In scaunul rămas vacant, prin trecerea la penzie a vechiului luptător pentru dreptate, dl primpreşedinte al Curţii de apel din Sibiu, I. I. Papp, — a fost de curând instalat dl *Clemente Petrovanu.* La actul sărbătoresc al instalării au fost de faţă: corpul magistraţilor dela curte şi tribunal, judecătorii şi mult public din localitate şi împrejurime. Personalitatea noului prim-preşedinte este cunoscută şi bine apreciată în toate cercurile noastre sociale.

FOIŞOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creştine

[16]

(Cu referire specială la ptalu antisectară)

de Preot Dr. **Corneliu Sârbu**

10 *Tertulian* încă se încadrează — într'o anumită măsură — în şirul apologeţilor laici. Născut la Cartagina între anii 150—160, dintr'o familie păgână, Quintus Septimius Florens Tertullianus a avut o tinereţe destul de destrăbălată, dar în acelaşi timp foarte ocupată cu studii solide: literare, filosofice, medicale şi mai ales juridice, care au pregătit pe apologetul de mai târziu. Poate a şi exercitat profesiunea de advocat sau de jurisconsult; în orice caz, el are temperamentul şi sufletul acestora. La o vârstă coaptă (către anul 195), el îmbrăţişe creştinismul, cu fierbinţeala unui temperament african. Abia convertit, el începe lupta de apărare a creştinismului printr'o serie de lucrări apologetice. Impotriva afirmaţiilor unor critici recenţi, noi acceptăm ca mai plausibilă opinia comună că Tertulian — în baza mărturisirii fer. Ieronim: „Tertullianus presbyter" (De vir. ill., 53) — *a fost preot*, calitate pe care o primi pela anul *200.*[1] In consecinţă, apologetul acesta intră în sfera preocupărilor noastre, numai cu activitatea desfăşurată până la data respectivă.

Potrivit celei mai recente cronologii a operei sale, operele apologetice sau polemice compuse încă fiind laic, ale lui Tertulian sunt următoarele: „Ad nationes", „*Apologeticum*", „De testimonio animae" şi foarte probabil şi „*De praescriptione haereticorum*".[2] In orice caz, *principala sa operă apologetică: „Apologeticum" a scriso fiind laic.*

Scrisă în primăvara anului 197, scrierea pătimaş polemică „Ad nationes" constă din 2 cărţi: prima carte vrea s'arate că cruzimile şi crimele puse de păgâni pe seama creştinilor, cad tocmai în spatele păgânilor; cartea a doua critică doctrinele politeis'e ale acestora expuse după M. T. Varro. Intreagă scrierea pare a fi o virulentă aplicare la adresa păgânilor, a sentinţei biblice: „Scoate întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea să scoţi paiul din ochiul fratelui tău", în cursul căreia elementul apologetic este un totul împins pe al doilea plan sau absorbit de polemica anti-păgână.[3]

In schimb, „*Apologeticum*" (scrisă la finea anului 197) reprezintă oarecum momentul culminant al apologeticei creştine din veacul al II-lea. *Inaugurând o nouă tactică în literatura apologetică, Tertulian trece apologetica dela linia filosofică la cea juridică,* contestând din punct de vedere juridic, legitimitatea legilor persecuţiunii şi arătând nedreptatea măsurilor luate contra creştinilor. Momentul apologetic pozitiv este aici deplin reprezentat şi îmbrăcat într'o haină mai mult juridică decât filosofică sau teologică. Elocinţa înaltă şi pasiunea vehementă înflăcărează — aici — vigoarea dialectică şi mândria de a fi creştin, iar verva muşcătoare zeflemiseşte pe adversar. Adresată magistraţilor imperiului, această lucrare este *o operă magistrală, care încoronează demn secolul apologeţilor şi constitue totodată sursa cea mai completă* în formarea unei idei exacte despre argumentele pe care le-au adus în sprijinul religiei lor.[1] Clasică a rămas până azi, afirmaţia lui Tertulian (în cap. 17), că tot sufletul drept cunoaşte în chip natural pe Dumnezeul creştinilor: „o testimonium animae naturaliter christianae!";[2] nu mai puţin demn de remarcat este celebrul tablou al puterii creştine: „Suntem de ieri şi am umplut toate ale voastre: cetăţile, insulele, castelele, municipiile, întrunirile, însăşi oştile, poporul, corporaţiile, palatul cesarilor, senatul, forul; singure templele vi le-am părăsit".[3] Pentru a ilu-

[1] *Cayré:* O. c. p. 220 sq.; *D'Alès A.:* La Théologie de Tertullian. 3-e éd. Paris (G. Beauchesne et C-ie) 1905, p. II.

[2] *Cayré:* O. c., p. 223; *D'Alès:* O. c. p. XIII.

[3] *Zöckler:* O. c. p. 73; *Cayré:* O. c. p. 224.

[1] *Altaner:* O. c. p. 88; *Bareille G.:* Les Perès ap. col. 1587.

[2-3] *Cayré:* O. c. p. 225.

MILOSTENIA[1]

„Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv" Luca 6, 36.

Dragi ostași,

Cu toții știm că, în toate vremurile, lumea a fost, este și va fi, împestrițată cu tot felul de oameni: buni și răi, sănătoși și bolnavi, fericiți și nefericiți, ș. a. m. d. Lucrul acesta îl puten vedea mai ales astăzi, datorită războiului crâncen, care s'a dezlănțuit aproape pe 'ntreg pământul, când ne este dat să vedem, cu ochii noștri mulți năpăstuiți de-ai sorții. Sunt pline colțurile străzilor de nevoiași; sunt aproape cu totul năpădite ușile bisericilor de oameni uitați de lume, care, în frig, în plânsete cerșesc un leu, doi; o bucată de pâine pentru a-și stâmpăra foamea nemiloasă și pentru a-și întări trupul; cerșesc o cât de învechită haină, pentru a se feri de frigul necruțător, iarna și pentru a-și acoperi goliciunea vara.

Grozavă priveliște!...

Toate acestea le putem vedea, pentrucă sufletul nostru este înzestrat de bunul Dumnezeu cu o mulțime de comori, virtuți care-l înviorează, îl întristează, îl îmbălsămează sau îl umple de bucurie, dupăcum se prezintă momentele din viața noastră. Astfel sufletul nostru este împodobit cu virtuțil ca: smerenia, dărnicia sau milostenia, curăția, cumpătarea, îndelunga răbdare, blândețea și hărnicia.

Ce comori de neprețuit!...

Închipuiți-vă, dacă aceste flori creștine ar fi mereu deschise în sufletul nostru, câtă pace și bunăînțelegre ar fi în lume!

Astăzi, mă voi strădui, după putințele mele și cu ajutorul lui Dumnezeu, să spun câteva vorbe despre una din aceste prețioase podoabe, despre milostenie.

Dragi ostași,

Cu ajutorul Domnului, încep a vă grăi despre această creștinească virtute, punându-ne întrebarea: Ce este mila, milostenia?

Pentru a putea da răspuns acestei întrebări, să încercăm a ne închipui în fața unui nenorocit, neputincios, neajutorat, iată, eu mă văd față'n față cu asemenea om. Voi, deasemenea, cred vă închipuiți că aveți în față un asemenea nevoiaș. Și anume ce vedem? Un om — de pildă — fără picioare, rezemat de-un zid, cu pieptul gol și cu brațele goale, stând în calea unui vijelios vânt de iarnă cu lapoviță. Tremură, suspină, plânge în așteptarea unei mângâieri, unui ajutor. — Ce simțim în clipa aceasta? Nu mă'ndolesc, că simțim, după ce am privit acest neputincios, cum ne străbate din „tălpi până'n creștet" un fior; prin suflet străbate o cutremurare, o înduioșare; ceva din lăuntrul inimii noastre par'că ne îmboldește, ne îndeamnă, ne poruncește — chiar — ca, fără preget, să-i venim, cu putințele noastre, cu înzdrăveneala noastră, într'ajutor, spre mângâiere, spre alinarea durerilor și necazurilor lui; ne simțim gata să-l ajutăm, fie cu o bucată de pâine, fie cu un bănuț, fie cu o haină, fie cu un pahar de apă, fie cu o vorbă bună, de nădejde. Făcând acestea te simți mai liniștit, mai despovărat de povara sărmanului, care apasă și pe noi, ca unul ce este fratele nostru. Altfel ne-am simți dacă am trece nepăsători pe lângă unul ca aceasta. Gândul nostru n'ar fi liniștit. Mereu ne-ar mustra conștiința și ne-am întreba: Cum de-am putut trece așa de nepăsători pe lângă obiditul acela, de nu i-am dat și eu ceva? Vai, dar rău îmi pare căci era vai s'amar de el?!

Iată așa dar, că mila este un simț așezat de Dumnezeu în noi, — și care înduioșindu-ne inima, la vreme potrivită, ne îndeamnă a ajuta pe cei năpăstuiți, fie că ne cer, fie că nu ne cer, ajutorul nostru.

Să mergem ceva mai departe.

Domnul nostru Iisus Hristos, cunoscând mai bine ca nimeni altul, sufletul omenesc, a știut că în inima noastră este sădit acest dar. De acela, și acum, ca totdeauna, de alt fel fără să ne ceară ceea ce nu ne este nouă cu putință de făcut, ne poruncește să ne folosim această comoară, făcând fapte de dărnicie către toți oropsiții, când zice: „Faceți bine și dați împrumut nimic nădăjduind și va fi plata voastră multă și veți fi fii celui Prea Înalt, că el este bun cu cei nemulțumitori și cu cei răi. Deci, fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv" (Lc. 6, 30 și 35—36).

Va să zică milostenia, fiind un simț așeșezat de Dumnezeu în noi, ea mai este și o poruncă dată de Domnul nostru Iisus Hristos, ca Unul ce cunoaște toate tainele inimii noastre.

Să mai facem un pas.

Noi toți trebue să mai știm, că Legea creștină, neîntrecută de nicio altă lege, ne învață că toți oameni sunt fiii aceluiași Tată ceresc, și deci suntem frați între noi. Apoi toate bunătățile ce ni le trimite Dumnezeu: soarele care încălzește toată lumea o luminează și învie, odată cu primăvara, toată natura, semănăturile ce împodobesc câmpurile, viața noastră, toate aceste bunuri — cum zic — ne sunt date în semn al dragostei și atotmilostivirei Sale față de noi fiii săi, așacum dă tatăl copiilor lui. Tot ce avem noi aici pe pământ — ne învață tot legea creștină — nu-i ceva despre care am putea spune că-i al nostru și numai al nostru, până-i lumea, ci noi suntem numai un fel de chivernisitori, un fel de administratori ai bunurilor pe care le avem dela Dumnezeu, ca noi cei care ni le-am însușit să împărțim, din ele, și celor cari cari n'au. Așadar noi nu suntem nici pe departe niște proprietari ai bunurilor, ci numai niște arendași — cum se spune, obligați fiind să împărțim, să dăruim din prisosul nostru săracilor, prin aceasta dăruind lui Dumnezeu, pentru mântuirea noastră.

Deci, Dumnezeu, din iubirea și mila nemărginită ce o are față de noi ne dărulește toate bunătățile, pentruca și noi, la rândul nostru, să dăm celor ce n'au, dovedindu-ne prin aceasta ca unii ce iubim pe Dumnezeu și deci pe aproapele. Căci iubind pe Dumnezeu, iubești pe aproapele, și iubimd pe aproapele, iubim pe Dumnezeu. Așa zice și Evanghelistul și Apostolul Ioan: „Cine iubește pe Dumnezeu, iubește pe fratele său" (Ioan 4, 21).

Și acum să ne punem altă întrebare: Cum trebuie făcută milostenia?

La această întrebare am putea răspunde tot numai gândindu-ne fiecare din noi, la ceeace am simțit când am făcut o faptă de dărnicie. Desigur că, într'un fel te simți când treci nepăsător pe lângă unul ce așteaptă sprijinul nostru. Și, într'altfel ne simțim când facem o faptă de dărnicie obligați fiind de cineva dinafară de noi, fie cu zgârcenia; și când milostenia o faci cu părere de rău, cu gândul că vei ajunge s ă r ă c i t de pe urma ei, de priveliște oamenilor, în semn de dispreț. Cu totul altfel, apoi ne simțim, când facem milostenie cu toată inima, cu gând curăt, fără părere de rău, fără a fi zgârcit. De altfel, Apostolul Pavel ne învață cum să facem milostenii, când scrie: Fiecare să dea cum îi lasă inima, nu cu mâhnire sau de silă, căci Dumnezeu iubește pe cel ce dă de bunăvoie (II Cor. 9, 7).

Pe vremea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ca și astăzi, au fost și sunt mulți dintre noi, care facem astfel de fața lumii. Pentru unii ca aceștia, Iisus Hristos a spus: „Luați aminte milostenia voastră să nu o faceți înaintea oamenilor, spre a fi văzuți de dânșii; iar de nu, plată nu veți avea dela Tatăl nostru, carele este în ceruri". Deci, când faci milostenie, să nu trâmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii în sinagogi și pe uliță, ca să fie slăviți de oameni. Amin zic vouă, că își iau plata lor" (Mt 6, 1—2). Adică își iau plata dela oamenii care-i slăvesc. Și, Mântuitorul, mai departe, spune: „Iar tu, făcând milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta, ca să fie milostenia ta într'ascuns, și Tatăl tău cel ce vede în ascuns, îți va răsplăti la arătare" (Mt. 6, 3—4).

Așadar, milostenia este o faptă, pe care nu-i nevoie s'o vadă numaidecât oamenii, de acela se face în ascuns, ci este o faptă făcută din dragoste față de Dumnezeu și față de fratele nostru, aproapele nostru, așa cum am face-o pentru Hristos. Aceasta este adevărata milostenie.

Ca pildă, iată vă spun o mică întâmplare: Cineva făcând un dar pentru săraci la o biserică, dădu preotului gândul că ar fi bine ca această faptă să fie scrisă la gazetă, — „Bine — răspunse preotul, — dar dacă scriem noi în ziar, nu mai are niciun înțeles ca Dumnezeu s'o mai scrie înc'odată și'n carte Lui, căci el zice ca să nu trâmbițăm în lume faptele noastre bune". „Dacă așa stau lucrurile — se 'nvoi persoana cu milostenia — apoi mai bine să lăsăm s'o scrie Dumnezeu în cartea Lui".

O altă întrebare:

Cui să facem, către cine și cu ce, milostenie?

Noi știm prea bine că ființa noastră este alcătuită din trup și din suflet. Atât trupul, cât și sufletul au nevoie de îngrijire în parte. De aceea Mântuitorul, ca unul ce știe că omul n'are lipsă numai de pâine, numai de haine sau numai de casă, ne arată cum această virtute, milostenia, se poate săvârși nu numai față de trup, ci și față de suflet.

Astfel, a face milostenie înseamnă a sătura pe cel flămând, a adăpa pe cel însetat, a îmbrăca pe cel gol, a primi în casă pe cel străin, a căuta pe cel bolnav, a cerceta pe cel din temniță și a îngropa pe cei morți. (Mt. 25, 35 36; în 19, 38 42). Iată faptele îndurării trupești, fapte de milostenie față de trup.

Dar, tot fapte de dărnicie, de milostenie înseamnă și a îndrepta pe cel ce greșește (Iac. 5, 20); a învăța pe cei neștiutor (I Tim. 2,4); a sfătui pe cel ce stă la 'ndoială (Fapte 17, 27); a ne ruga lui Dumnezeu pentru aproapele (Mt. 5, 44); a mângâia pe cel întristat (Rom, 154); a răbda asupririle (Luca. 21, 19) și a ierta celor ce ne-au greșit (Matei 6, 12-15). Iată faptele îndurării sufletești.

Prin urmare, milostenia se face față de toți nenorociții, și față de trupul și de sufletul omului.

Toate acestea făcându-le față de sărmani, neputincioși, orfani și față de toți nenorociții, am făcut lui Hristos, pentrucă El și astăzi ne cercetează sub chipul atâtor obidiți. Dacă ajuți pe aceștia, ai ajutat pe Hristos, ai ajutat mântuirea ta, ai ajutat mântuirea noastră. Iată răsplata milosteniei: mântuirea sufletelor noastre, dobândirea împărăției lui Dumnezeu. Acum ne putem da seama pentru ce spune Sf. Scriptură: Cine ajută pe sărac, împrumută pe Domnul, și ei îi va răsplăti binefacerea (Prov. 19, 17) „Iar garanția pentru acest împrumut — spune Vasile cel mare — ne este împărăția lui Dumnezeu — pacea cu noi înșine. „Dacă Dumnezeu se împrumută dela noi, atunci el este datornicul nostru" — zice Sf. Ioan Gură de Aur și adaugă: „Ce vrei, deci, să-l ai pe Damnezeu: judecător sau datornic?"

Iubiți ostași,

Din toate cele spuse până aci, reese, cred, în chip limpede, că milostenia este un simț așezat de Dumnezeu în sufletele noastre; este o poruncă dumnezeiască, care ne aseamănă cu El; că este dragoste față de Dumnezeu și față de aproapele; că trebuie făcut tot cu dragoste, nu din răutate; că ea se face față de nenorociți, față de trup și față de nenorociți, față de trup și față de suflet; că după felul cum am îndeplini această poruncă, vom fi

[1] Predică ținută răniților dela „Spitalul anexă" de pe lângă Academia Teologică „Andreiană" Sibiu de către stud. Avram Petric.

---

stra elocința riguroasă și vehementă, iată numai câteva cuvinte relativ la calomniile pe care păgânii le debitează pe seama creștinilor: „Ne acuză mereu, și voi, de când ne acuză, voi nu vă luați osteneala de a clarifica acuzația. Scoateți deci pricina la lumină, dacă credeți într'însa; sau nu credeți într'însa dacă nu vreți s'o scoateți la lumină. Însăși ezitarea voastră este o probă că crima nu există, fiindcă voi nu îndrăzniți s'o clarificați...".[1] Clasice sunt și cuvintele scăldate în ironie, cu care se încheie apologia: „Șefilor buni.., chinuiți-ne, torturați-ne, condamnați-ne, nimiciți-ne: căci dovada nevinovăției noastre este nedreptatea voastră... De câte ori suntem seceraţi de voi ne facem mai mulți: sângele creștinilor este o sămânță (care crește mereu").[2]

„De testimonio animae" (scrisă între 197—200) poate fi considerată ca un apendice al lui „Apologeticum"; nu e decât o schiță a demonstrării psihologice a adevărului creștin.[3]

„De praescriptione haereticorum" este o scriere împotriva ereziilor și cuprinde combaterea generală a tuturor inovațiilor dogmatice. Reluând sub o formă juridică, argumentul sf. Irineu din cartea a 3-a a tratatului său: „Contra haereses", *opune ereticilor autoritatea sf. Tradițiuni și a Bisericii.*[4]

[1] Citat la *Rtolère*: O. c. p. 23.
[2] Citat la *Ttxeront:* O. c. p. 145.
[3] *Cayré:* O. c. p. 225.
[4] *Ttxeront*. O c. p. 143 sq.; *Altaner:* O. c. p. 90.

Figura aleasă de apologet a lui Tertulian, ne învață că în apărarea creștinismului trebue să aducem argumente cât mai ample și mai temeinice, susținându-le cu tărie.

11. Deși nu mai este pe primul plan al misiunii, în veacul al III-lea apologia și polemica — mulțumită controversei cu filosofii păgâni — au atins performanțe mai mari și mai savante decât înainte. Aceasta mulțumită îndeosebi lui Climent Alexandrinul și Origen în răsărit, precum și lui Tertulian în apus.[1] Dintre aceștia numai Origen poate fi atras în sfera preocupărilor noastre.

Născut din părinți creștini la Alexandria (în anul 185), Origen deja la 17 ani era gata să moară martir împreună cu tatăl său. Numai datoria de fiu față de mama lui și lacrimile acesteia, l-au decis să rămână în viață. Talent strălucit, cult în toate direcțiile și plin de entuziasm pentru religia creștină, la vârsta de 18 ani i se încredințează conducerea școalei catihetice din Alexandria. Erudit și de o moralitate viguroasă, a desvoltat aici o activitate de adevărat savant.[2] Pe discipolii săi i-a condus la martiriu, iar prin zelul său deosebit în mărturisirea și *apărarea* credinței și-a atras asupră-și mânia păgânilor fanatici. Odată cu instruirea altora, se instruia necontenit pe sine însuși prin adâncirea în tainele filosofiei și prin *căutarea învățăturii autentice a Bisericii, în sf. Tradițiune.* Datorită destoiniciei sale excepționale în formularea și susținerea doctrinei creștine, episcopul său *il trimitia — deși era laic — în alte țări ca învățător, corsilier și spre a curma dispu'e.* In timpul unei șederi în Palestina (216—218), fu poftit de către episcopii de Cesareia și Ierusalim să predice în biserică nu numai catehumenilor ci și credincioșilor propriuzișI. Începând să scrie, *reputația lui a ajuns universală.* Pe la anul 230, aceiași episcopi l-au hirotonit *preot.* Condamnat din această pricină de către episcopul său, se retrage în Palestina și deschide o școală teologică în Cezareia, care depăși pe cea din Alexandria. Confesor al credinței în timpul persecuției lui Deciu, nici-un chin n'a putut birui statornicia sa în credință. Din cauza chinurilor, moare în Tir pe la anii 253—255.[1]

Însăși viața și activitatea lui Origen, ni-l prezintă ca pe un *fervent apologet al creștinismului,* fie direct sau numai indirect. E drept, solida lui apologie „Contra lui Cels" a scris-o fiind preot. Dar excepționala lui activitate (e cel mai fecund autor al antichității și al Bisericii!) de savant întru ale Teologiei, de învățător și sfătuitor sau împăciuitor în diferitele dispute teologice ale vremii sale, ni-l prezintă ca pe un *misionar apologet laic de mâna întâia.* Concludent și edificator în această privință este și faptul, că *însăși întreprinderea cercetărilor critice asupra textului Bibliei avea la bază un scop eminamente apolo-*

[1] *Müller K. Campenhausen:* O. c. p. 179.
[2] *Popovici E.:* O. c. vol. I, p. 391.

[1] *Cayré:* O. c. p. 184—186.

judecaţi şi răsplătiţi atât de conştiinţa noastră, cât şi la judecata ce va să vie.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, prin gura atâtor flămânzi, goi, orfani ciungi, strigă şi astăzi, şi ca 'ntotdeauna: „Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv" (Luca 6, 36).

Cu gândul la Atotputernicul, care va avea de grijă să vă însănătoşeze pe toţi, pentruca plini de aceeaş înzdrăvenită stare să vă reîntoarceţi la căminurile voastre, la familiile voastre, la ogoarele voastre, atât de scumpe, la izlazurile şi luncile voastre, de care vă leagă atâtea şi atâtea dragi amintiri, să ne rugăm Tatălui ceresc, plini de încredere şi de nădejde să ne dea putere să facem milostenie din inimă curată, ca să se mântuiască sufletele noastre, Amin.

Avram Petric

Criza de guvern

O nouă criză de guvern s'a produs la începutul săptămânii acesteia în ţara noastră. Ea vine după repetate manifestaţii ale grupărilor din Frontul Naţional Democrat pentru formarea unui guvern de F.N.D. Intervenţia dlui general Nicolae Rădescu, primul ministru, prin două cuvântări, una în sala „Aro" şi alta, la „Radio", Sâmbătă seara în 14 Febr., a agravat lucrurile, ca şi incidentele ce au avut loc în capitală şi în unele reşedinţe de judeţ, unde manifestanţii F.N.D.-ului, au căutat să instaleze pe prefecţii doriţi de ei.

Astăzi, Sâmbătă 3 Martie 1945, s'a comunicat că M. Sa Regele a încredinţat pe dl Dr. Petre Groza cu formarea noului guvern.

Să ne rugăm pentru pacea lăuntrică între Români, pentru unirea lor în interesul salvării scumpei noastre ţări greu încercate.

Două decenii dela moartea Episcopului Ioan I. Papp. S'au împlinit nu de mult [21 Ian. a. c.] două decenii dela săvârşirea din viaţă a vrednicului episcop arădan Ioan I. Pap.

Străbătând toate treptele administraţiei bisericeşti, dela dactilograf şi până la scaunul vlădicesc, Episcopul Ioán Ignatie Pap s'a impus atenţiunii contimporanilor prin osebita pricepere pe care o vădea în purtarea îndatoririlor slujbei sale, prin vigoarea cu care a apărat faţă de stăpânirea politică ungurească autonomia sfintei instituţii şi nu mai puţin prin înţelegerea pe care a arătat-o faţă de mişcarea de primenire a vieţii noastre bisericeşti, pornită de profesorul Dr. Nicolae Bălan dela Sibiu şi de clericii grupaţi în jurul „Revistei Teologice".

In anii de cumpănă dela sfârşitul trecutului războiu mondial, a condus cu tact şi înţelepciune Mitropolia Ardealului, al cărei scaun rămăsese vacant prin dispariţia misterioasă a lui Vasile Mangra.

INFORMAŢIUNI

La Imprumutul Refacerii. Din Bucureşti se anunţă că ministrul de finanţe a hotărât distribuirea întregii cantităţi de medalii de aur, cuvenite subscriitorilor de până acum, In acelaşi timp se mai distribuie 42.000 de medalii pentru *a doua tranşă*, astfel că primii subscriitori la împrumutul refacerii naţionale pot să primească medaliile imediat la ghişeul băncii.

Sărbătoarea Armatei Roşii, care a împlinit acum 27 de ani dela organizarea ei din 1918, s'a desfăşurat şi în oraşele României cu deosebit fast. In *Sibiu* s'au arborat drapelele sovietice şi române, care au dat oraşului o sărbătorească înfăţişare, şi s'au ţinut deosebite festivaluri artistice, cu omagiale cuvântări. Seara armata română a făcut o retragere cu torţe, manifestând în faţa Comandamentului Sovietic din Piaţa Regelui Ferdinand I. Astfel Sibiul s'a asociat cu însufleţire la aniversarea glorioasei armate care a făcut ca Ardealul de Nord să fie eliberat de sub stăpânirea străină şi să revină la sânul patriei române.

„Nebunie inutilă", O ştire sosită din din Stockholm la 20 Febr. 1945 anunţă că Himmler a ordonat arestarea *generalului Guderian*, şeful marelui Stat major german, pentru faptul de a fi comunicat lui Hitler că a continua rezistenţa germană în Răsărit e o nebunie inutilă...

Arestarea unui şef de mare stat major pentru două cuvinte? Probabil, acela cărula li fuseseră adresate şi despre care se ştie că după atentatul din Iulie a trecut şi prin o acută criză de auz, a înţeles cu cele două cuvinte nu ating numai acţiunea unei resistenţe zadarnice ca cea din timpul de faţă, ci ţin să caracterizeze întreagă acţiunea lui catastrofală dela 1933 înainte *(i. l.)*.

Comunicat. Motivaţi de ordinul Nr. 15117 din 21 Februarie 1945 al Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul Administrativ pentru Aplicarea Armistiţiului, facem cunoscut tuturor Firmelor, Fabricilor din Industria Textilă şi altor Organizaţii, care au evacuat materii prime din Teritoriile U.R.S.S. sunt obligate a întocmi situaţii exacte de materiale prime care au fost preluate şi ridicate din Teritoriile U.R.S.S. Aceste situaţii vor fi înaintate de către susamintitele firme prin curier special, direct subcomisiunei pentru aplicarea art. 12 din convenţia de armstiţiu srada Marcovici Nr. 2 etaj VI. Acei ce nu se vor conforma susamintitului comunicat, vor suferi sancţiunile legit în vigoare cu privire la sabotarea armistiţiului. — *Prefectura judeţului Sibiu.*

Noul regim al cărnii. Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării prin decizia publicală în Monitorul Oficial Nr 32/945 a oprit total tăierea şi consumul de carne bovine, porci şi ovine pentru populaţie şi fabricaţia de mezeluri şi a prevăzut restricţiuni importante la tăierile pentru nevoile armatei române şi armatelor aliate, care se pot face numai cu autorizaţia Ministerului de răsbol sau a Comandamentelor Teritoriale, neadmiţând nici pentru armate tăierea bovinelor sub 2 ani, a bovinelor de muncă, de rasă, de reproducţie, a vacilor cu lapte şi a celor pline, nici a porcilor sub 120 kgr. a vierilor şi scroafelor de reproducţie, a scroafelor pline, deasemenea nici a oilor sub 4 ani, a oilor pline sau fătate şi a mielelor. Tăierea de necesitate a animalelor accidentate sau bolnave se va putea face numai cu autorizaţia medicului veterinar oficial, iar carnea acestora se va putea distribui prin Primărie numai Spitalelor, cantinelor şcolare, funcţionăreşti şi muncitoreşti. In timpul susţinerii acestor dispoziţiuni nu se va putea da populaţiei altă carne proaspătă de măcelărie decât cota de berbecuţi care ar depăşi nevoile armatei şi ni se va atribui de către Comandamentul Teritorial. Tăierea clandestină a animalelor şi vânzarea cărnurilor clandestine se va urmări şi pedepsi. Infracţiunile la acestea dispoziţiuni se pedepsesc comform legii sanitare veterinare şi a legi pentru activarea producţiei, reprimarea speculei ilicite şi a sabotajului econòmic din Monitorul Ofic. Nr. 100/943. Prin respectarea acestor măsuri s'ar impedeca întrucâtva distrugerea totală a animalelor de prăsilă şi de muncă. *M. Popvici* Medic Veterinari primar Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

3. — *Duminecă, în 4 Martie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi preotul Ioan Veţan ; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — *Predică: Prot. Mih. Neagu. La Oastea Domnului predică pr. Dr. Ioan Chioariu* dela parohia Sibiu — oraşul de jos.

Conferinţă. In cadrul ciclului de conferinţe publice, care se ţin în sala mare a prefecturi judeţului Sibiu, dl prof. univ. *Dr. Popovici* va vorbi Duminecă, în 4 Martie 1945, ora 16 despre: Raporturi culturale anglo-române Intrarea liberă.

[11] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II *Bobohalma* din Prot. Târnava-Târnăveni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Teleg. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat conform calificaţiei;
2. Casă parohială cu dependinţe şi grădină de 1800 st. p.
3. Sesiune parohială 32 jugăre din care 26 jug. veche.
4. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile împreunate cu actele prevăzute în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, Oficiului protopopesc ortodox român în Târnăveni şi, cu încuviinţarea subsemnatului, se vor prezenta în parohie.

Târnăveni, la 12 Februarie 1945.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnăveni
în înţelegere cu Consiliul parohial
Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 1637/1945 [10] 1—2

Concurs

Pentru întregirea posturilor de duhovnic la spitalul public şi penitenciarul civil din:

1. Braşov,
2. Sibiu,

se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Retribuţiile în legătură cu aceste posturi sunt cele ale unui preot licenţiat în teologie, Nu pot concura decât preoţi cu calificaţie de cl. I. Cererile de concurs vor fi înaintate în termen Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 27 Februarie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 890/1945 (7) 2—2

Prăvălii de închiriat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în chirie începând din 23 Aprilie 1945, pe termen de trei ani, următoarele localuri de prăvălie din oraşul Sibiu:

1. *In casa din strada Regina Maria Nr. 7*: Două localuri de prăvălie şi trei apartamente pentru birouri comerciale resp. industriale.
2. *In casa din strada Regina Maria Nr. 27*: Două localuri de prăvălie.
3. *In casa din strada Regina Maria Nr. 36*: Un local de prăvălie.
4. *In casa din strada Regina Maria Nr. 41*: Două localuri de prăvălie.
5. *In casa din strada Regina Maria Nr. 49*: Două localuri de prăvălie.
6. *In casa din Piaţa Unirii Nr. 10*: Trei localuri de prăvălie.
7. *In casa din strada Avram Iancu Nr. 5*: Două localuri de prăvălie.
8. *In casa din strada Mitropoliei Nr. 14*: Un local de prăvălie.

Reflectanţii vor înainta oferta în scris până la *10 Martie 1945* la Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, unde se pot vedea condiţiunile şi se dau zilnic informaţiuni.

In ofertă se va arăta felul comerţului pe care reflectantul îl va exercita precum şi suma chiriei ce se oferă pentru localul la care se reflectează.

Consiliul Arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre reflectanţi.

Sibiu, din şedinţa secţiunii economice, ţinută la 10 Februarie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

„CASSA DE PĂSTRARE"
Institut de Credit şi Economii, S. A. în Sălişte. — Capital Lei 5.000.000. — Registrul Bancar Nr. 9 din 1934

Rectificare

In convocarea inserată în „Telegraful Român Nr. 7 din 11 Februarie 1945, pag. 4-a, coloana 4-a, după punctul 5 se adaugă:

6. Alegerea unui membru în Consiliul de administraţie cu mandat de 7 ani.
7. Alegerea Consiliului de Censori consătător din 3 membri activi şi 3 supleanţi.
8. Eventuale. 9 1—1

Omisiune de manuscris

---

getic: aşezarea apologeţilor în putinţa de a folosi textul ebraic în contraversele lor cu Iudeii.[1] Păcat că nu ni s'a păstrat nimic din discuţiunile pe care le-a avut cu Iudeii şi cu diferiţi eretici şi nici din scrierile compuse împotriva acestora.[2]

Figura de misionar apologet a lui Origen, ne învaţă că *creştinismul se apără prin zel apostolic, prin erudiţie şi prin muncă neobosită.* Drept aceea, şi *din acest punct de vedere el ar merita mai multă atenţie şi apreciere din partea Bisericii creştine.*

Am înfăţişat fizionomia şi performanţa apologeţilor laici din veacul al II-lea şi al III-lea. Prezentarea aceasta ne dovedeşte că *misionarismul laic în lupta antisectară se bazează pe practica vieţii bisericeşti creştine clasice* şi ne arată totodată *marea contribuţie a laicilor de elită în apărarea şi formularea credinţei creştine,* cei mai mulţi din apologeţii respectivi fiind laici. Evident, aceşti apologeţi n'au realizat integral sistemul apologetic creştin, ceea ce ne-a dat abia timpul următor;[3] dar *opera lor este epocală* şi are meritul de a fi răpus toate atacurile îndreptate pe atunci împotriva Bisericii lui Hristos, precum şi de n câştiga lumea greco-romană şi iudaică pentru creştinism.[1] Operă de controversă, de atac, de apărare şi de cucerire totodată, activitatea apologeţilor *e cu totul adaptată la împrejurările respective şi se desfăşoară într'o manieră metodologică dublă* şi anume: *negativă*, aducând motive de ordin negativ scoase din insuficienţa păgânismului, şi *pozitivă:* reluând motivele de ordin pozitiv scoase din examenul extrinsec şi intrinsec al creştinismului, *au arătat esenţa reală a acestuia şi dreptul său pozitiv la viaţă.*[2] Ca atare, opera lor — deşi nu-i o apologetică în sensul modern al cuvântului şi nici o apologie perfectă în toate detaliile sale — *conţine elemente preţioase pentru demonstrarea substanţială a divinităţii creştinismului, care au contribuit larg la sintezele următoare.*[3] Dar opera apologeţilor *are şi o considerabilă importanţă dogmatică*, întrucât elaborările lor au evenit baza dogmaticei timpului următor.[1]

Inrudită multiplu cu lupta antisectară şi în fond identică cu aceasta, e firesc ca maniera de activitate a apologeţilor să ofere *o mulţime de sugestii şi de norme pentru metodologia luptei antisectare.* Ca atare, apologeţii ne sunt de mare folos în această privinţă;[2] dovadă despre aceasta este seria întreagă de învăţăminte — pe care le-am subliniat la fiecare ocazie — care se desprind din opera lor. Dar mai presus de toate, figura apologeţilor ne învaţă că *cea mai eficace şi mai puternică apărare a creştinismului, este însăşi viaţa mărturisitorilor lui.* Căci alături de apologia vorbită şi scrisă de ei, apologeţii au desfăşurat şi *o apologie tăcută a vieţii lor,*[3] închinate cu tot zelul şi cu toată puterea sufletului şi trupului lor, urmării lui Hristos.

Dacă contribuţia apologeţilor laici din veacul al II-lea şi al III-lea, în lupta de apărare a creştinismului, a fost aşa de întensă şi de valoroasă, să vedem acum care poate fi aportul mirenilor în lupta antisectară.

[1] *Cayré:* O. c. p. 188.
[2] Cf. *Bardenhewer:* O. c. II, B. p. 96—194.
[3] *Zöckler:* O. c. p. 26.

[1] Cf. *Harnack Adolf Dr.:* Lehrbuch der Dogmengeschichte, 3. Aufl. Fr. in Br. u. Leipzig. 1894. I. B. p. 455 sq.
[2] *Bareille G.:* Les Pères apologistes, col. 1601; *Seeberg Reinhold:* Lehrbuch der Dogmengeschichte. 3. Aufl. Leipzig u. Erlangen [W. Scholl] 1920. I. B., p. 334.
[3] *Le Bachelet:* Apologétiqe. Apologie, I-re Partie: Exposé sommaire du développement historique de l'apologetique. In „Dictionnaire Apologetique de la Foi Catholique", 4-ème éd. Paris [G. Beauchesne] 1925, t. I, p. 193.

[1] Cf. *Harnack A.:* O. c. p. 456.
[2] Cf. *Isptr G. V. Dr.:* Curs de Sectologie. Partea III-a: Critica sectelor. Editat de T. C. Bucureşti, 1937 - 1938, p. 11.
[3] Cf. *Seeberg R.:* O. c. p. 332.

(Va urma)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 11 Martie 1945 Nr. 11

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 [illegible]

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.- Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Predica pe ogoare"

In îndemnul pe care I. P. S. Patriarh l-a adresat preoților de-a sfătui cu vorba și cu pilda poporului să se sârguiască a nu lăsa nici o palmă de pământ arabil nelucrată, a folosit și expresia plastică și sugestivă din fruntea acestor rânduri.

Intr'adevăr se poate predica și pe ogoare, se poate predica și în cursul lucrărilor pe cari le are de îndeplinit poporul. Nu numai în locașul bisericii se poate propovădui cuvântul lui Dumnezeu, ci la multe alte ocazii ale vieții.

Dar mai ales se poate strecura lumina cuvântului bun și de suflet ziditor la ocaziile serioase ale vieții, când sufletul e predispus să privească viața printr'o fereastă care duce mai în adâncul ei. Și asemenea ocazii serioase sunt cele ale muncii. Iar dintre felurile muncii, aceea care întreține o adevărată atmosferă sărbătorească și gravă este munca în largul orizont al naturii.

Este greșit să se creadă că munca fizică nu îngăduie celui ce-o prestează nici un fel de meditație în cursul ei. Se poate spune dimpotrivă că regularitatea mișcărilor pe cari le comportă, lasă spiritului putința de-a se mișca și el destul de slobod în tot felul de gânduri potolite, cari stăruie cu mult mai mult în jurul anumitor taine ale vieții de cum o pot face gândurile nestatornice ale intelectualului, care în viața lui «variată» sare mereu la alte și alte preocupări, fie că e în repaus, fie că are de rezolvat nenumărate hârtii de birou, sau exterioare probleme tehnice.

Oricine a stat câte o zi la sapă în rând cu părinți sau cu frații lui, sau la orice altă muncă agricolă, știe câte probleme de concepție asupra lumii și vieții, nu se pun în vorbele schimbate între cei ce lucrează împreună, fără graba și patima discuțiilor dintre intelectuali.

Iar în drumul spre casă pe înserate gândurile își iau sborul și mai slobod, în atmosfera de taină a amurgului, numai să fie cine să le declanșeze, să le dea direcția care trebuie. Câte pilde, câte întâmplări cu tâlc nu se deapănă în atâtea ocazii ale muncilor agricole, cari în multe răstimpuri sunt mai degrabă popasuri. Seara pe lângă vite, pe drum pe lângă car, în timpul prânzului, între cei mari și între copii, se desfășoară o comuniune spirituală care constituie tot farmecul și toată recreerea vieții de muncă a poporului, care duce mai departe tradițiile și le îmbogățește cu noi creații folclorice, cu interpretări originale ale evenimentelor noui.

Viața spirituală a poporului în aceste pauze ale muncii se desfășoară. In ele își petrece el adevărata viață socială, nu în vizite și nu în adunările artificiale la conferințe.

Cine știe să pătrundă în aceste momente firești ale vieții lui. ca să le alimenteze cu noi puncte de plecare în desvoltarea discuțiilor și gândurilor, a pătruns în măduva existenței poporului.

Deaceea au fost preoții vechi în stare să umple sufletul poporului nostru cu un conținut pe care îl mai găsim și azi în el. Ei au fost nedespărțiți de viața de muncă a poporului, care este laboratorul unde se făuresc nu numai mijloacele de traiu, ci și conținuturile și direcțiile vieții lui spirituale. Și deaceea nu prea reușesc să toarne esență nouă în această viață preoții de azi, pentrucă sunt rupți de viața lui de muncă, adecă de marea, de larga viață, mulțumindu-se să intervină numai la ocaziile rari de adunare la biserică. Preoții vechi nu predicau în biserică rostind o prelegere închegată, cuprinzând dintr'odată atâtea lucruri câte nu le pot înghiți cei mai mulți. Dar predicau în toate împrejurările firești ale vieții prin sentințe, prin comunicarea de experiențe, prin povestiri cu tâlc din viața Bisericii și a oamenilor. Azi preotul «se plictisește» în sat cât e ziua de mare, în vreme ce poporul e răspândit pe ogoare, săpându-se între el și popor tot mai adâncă distanța.

Trebuie schimbată această orientare. Preotul ar trebui să se asimileze conștiinței lăuntrice a poporului. Intre muncă și spirit nu mai poate dura nici o distanță. Acest lucru îl cer și vremurile. Cuvântul dumnezeesc prin rostul preotului trebuie să se înfiltreze ca apa în toată viața de muncă a poporului. Iar la orașe se cere același lucru.

D. STĂNILOAE

Pentru ziariști

Membrii Sindicatului Presei române din Ardeal și Banat sunt rugați să trimită de urgență la secretariatul general următoarele date: o scurtă biografie, însoțită de două fotografii și de un exemplar din lucrările ce le-a tipărit; adresa actuală, data când a fost înscris în Sindicat ca stagiar și data când a fost activat; dacă este membru al Casei de Pensii a Ziariștilor; ziarele la care a activat și activează; dacă a avut de suferit din cauza scrisului în ultimii ani; dacă are carnet de circulație pe c. f. r. și dorește să aibă; care este ultima chitanță de plată a taxei (Nr. și data) și dacă face parte azi din redacția vreunui ziar. Datele acestea trebue înaintate de către toți membrii Sindicatului, activi sau stagiari, publiciști sau profesioniști, în termen de zece zile dela apariția acestei înștiințări.

Se atrage atenția în mod special membrilor stagiari că sunt obligați să se conformeze întru totul dispozițiilor statutare înaintând din timp secretariatului un amplu *curriculum vitae* pentru a fi definitivați Colegii membri activi nu vor putea fi recomandați pentru permise pe c. f. r. până ce nu vor trimite, în mod absolut detailate și sincer, datele cerute

Sediul provizoriu al Presei Române din Ardeal și Banat este în București, Bulevardul Pache Protopopescu 30. (Redacția „Voința Transilvaniei"), unde vor fi îndrumate toate cererile și corespondența.

C. Hagea, vice-președinte. **E. Boșca-Mălin** secretar general.

O unitate indisolubilă

Numeroase sunt argumentele cari dovedesc lumii unitatea indisolubilă care există între neamul românesc și credința lui creștină. Un argument în plus la temelia acestui adevăr este și cartea dlui *Ovidiu Papadima: O viziune românească a lumii.* Studiu de folclor. București, 1941.

Autorul binecunoscut nouă ca un apostol credincios lui Hristos în toată vremea (amintesc numai lucrarea sa substanțială: Fiul lui Dumnezeu-Fiul omului,) și cercetător iscusit al folclorului românesc, ne dovedește cu prisosință că factorul cel mai activ în formarea sufletului nostru etnic — și deci și al folclorului — a fost Biserica românească, atât cea înaltă prin cărțile Ei, cât și mai ales cea măruntă, preotul umil din fiecare sat. Prezența gândului preotului străduința lui cu atâtea ingeniozități pentru a-și convinge și influința poporenii spre bine, pentru a le converti firesc mentalitatea veche către luminile mai blânde ale creștinismului, — se întrevede clară în tot folclorul nostru (pag. 34).

Domnul O. Papadima, bazându-se pe folclor, reușește pe deplin să demonstreze adevărul că felul în care poporul român vede lumea, este cel *organic creștin* (p. 12). In concepția poporului nostru lumea aceasta este înîru totul faptul sfânt al mâinilor lui Dumnezeu. Veghea milostivă a Celui de sus este, fără odihnă, înclinată peste zbuciumul de fiecare clipă a firii.

Firea în folclor nu are suflet, ci numai conștiință. Sufletul e un dar dumnezeesc dat numai omului, — așa cum dogmatizează și Biserica. Firea însă întreagă are în toate lărâmele ei un dinamism spiritual, pe care ai fi ispitit să-l numești tot suflet, dacă nu ți-ai da seama că e mai mult un reflex puternic al sufletului omenesc în oglinda luminoasă a conștiinței aproape umane, cu care a fost dăruită firea în viziunea noastră folclorică. Firea nu are inițiative; ea însă răspunde magnific inițiativelor, poruncilor, rugăminților lui Dumnezau și ale omului. Firea nu are sentimentele ei, dar în ea sentimentele omului găsesc ecouri puternice.

Creștinească este în folclor concepția Românului despre începutul și sfârșitul vieții omenești, despre moarte, despre soarta trupului și sufletului după moarte. Trupul părăsit de suflet se integrează treptat în conștiința firii, în brațele calde și prietinoase ale firii (pg. 49 sq.). Până când intră preotul în casă spre a începe rugăciunile, trupul înțelege totul ce se petrece în jur, omenește. De atunci însă, după credințele folclorice, el devine surd. Despărțit de uman, el începe să-și desăvârșească integrarea totală în fire. Va trăi viața ei elementară; va ști atât cât poate ști și ea.

In groapă, în clipele dintâi astfel, bulgării asvârliți îi vor da de știre cine a fost la înmormântare. Iar apoi, vântul îi va anima fluerele dela căpătâi ca ciobanului din „Miorița", va face să vorbească frunzele celor cinci ulmi deasupra groapei lui Toma Alimoș. Din ce în ce mai stâns vor răsbate, din ce în ce mai adânc va adormi, până când pământul îi va primi cu totul, ștergându-se orice urmă a omenescului său, așa cum învață Biserica prin cuvintele rostite la groapă: „Pământ ești și în pământ vei merge"...

Lăsând trupul să-și urmeze calea lui neîntoarsă către liniștile eterne ale firii, omul satului nostru își îndreaptă grijile toate către drumul sufletului. Drumul acesta este presărat cu multe și mari piedici fizice după credința poporului în *vămile văzduhului.*

Dar ca să le treacă, el nu va fi silit să apeleze la materie. Nu va intra în rai încărcat de arme, înfricoșând paznicii cerești cu pasul său greu și cu strălucirea oțelelor, ca războinicii germani cari porneau către Walhalla. Nu se va îngropa cu calul cel mai bun și sulițele cele mai ascuțite, ca voinicii sciți, cari s'au perindat pe locurile noastre odinioară...

Nu, viziunea noastră mistică e și aici o necontenită înălțare a materiei în spirit în sens creștinesc. Omul va învinge toate aceste piedici fizice prin trecutul său moral. In ajutorul lui vor veni — așa cum învață Biserica — faptele lui bune din viață, rugăciunile pe cari le-au înălțat sincer către cer, el și ai lui, vietățile și uneltele pe cari le-a dat odinioară de pomană.

Cu un astfel de sprijin al puterilor duhului numai va izbuti sufletul să treacă toate obstacolele, pentru ca să ajungă în lumea cealaltă. Colindele poporale, și mai ales bocetele ne descriu minunat de amănunțit și de plastic acest drum întunecos și greu pe care trebue să-l străbată sufletul, eliberat de povara corpului, dar nespus de trist că a trebuit să părăsească lumea frumoasă a pământului. La jalea sa cheamă *toată firea* să ia parte:

Plângeți și voi codrilor,
Mândrelor pădurilor,
Plângeți și voi apelor,
Dimpreună pietrelor,
Plângeți dobitoacelor,
Dimpreună lemnelor,
Plângeți și voi munților
Și voi mândre văilor...

Sigur de *solidaritatea lui în destin cu întreaga fire,* sigur de dragostea ei nesfârșită, cari se vădesc atât de elocvent, în toată viziunea noastră folclorică, românul are certitudinea că pornește pe drumul suprem al soartei sale însoțit de durerea duioasă a cosmosului. Ingrozitoarea singurătate a morții sufletului e astfel tot atât de calm și de firesc anihilată, ca și aceea a trupului, prin conștiința aceasta neclintită a frățietății de totdeauna a omului cu firea și prin certitudinea calmă că moartea nu e decât un simplu prag din drumul unei vieți nesfârșit mai lungă decât cea pământească.

Despre o concepție prin excelență creștinească și străveche la Români ne vorbește *Sfânta Cruce,* pe care o întâlnim în cugetarea poporului la rezolvirea tuturor problemelor existenței. Nici chiar facerea lumii nu poate fi explicată fără Cruce (Papadima: o. c. pg. 15, 137). Creștinătatea gândirii românești o vădește și *candela* care, prin luminița ei mistică, simbolizează lumina vieții alimentată de untul de lemn al faptelor bune (Idem pg. 138), imagine împrumutată din pilda Evangheliei despre zece fecioare.

Profund creștină în spiritul ei este și mitologia noastră, păstrând în acest spirit toată moștenirea armonicei lumi străvechi autohtone, așa cum a fost încorporată ea aici în creștinism. Și peste această lume

de gânduri şi imagini moştenită din milenii, creştinismul a asvârlit lumina de sânge a păcatului. Una din peceţile cele mai adânci pe care le-a pus creştinismul cosmologiei vechi, transfigurate de el, a fost acest accent pus pe *păcat*, cu intensităţi cari au lipsit cu totul din cugetarea antică.

Marele izvor de păcat este omul. Iar firea întreagă e silită să poarte tiparul sumbru al păcatului, dat tot pentru izbăvirea omului ca să-l cutremure prin aducerea aminte şi pedeapsă necontenită (boală, război, grindină etc.). Insă tot omului îi este dată posibilitatea de a izbăvi firea de această povară, care o chinue şi sub care oftează, aşteptând mântuirea. Cosmosul întreg, cu împletitura lui de solidarităţi magice ii omului aproape, în truda lui de izbăvire.

Calea izbăvirii de păcat este iarăşi esenţial *creştină: — mărturisirea.* Mărturisirea înseamnă nu numai eliberare ci şi înfrângere a păcatului, căinţe pentrucă a izbutit odată să fie atât de tare. Prin mărturisire astfel, sufletul şi chiar trupul nu capătă numai întărirea vremelnică rezultată din asvârlirea unei apăsări descompunătoare, — ci şi acea trainică, izvorâtă din păreri de rău şi din dorinţa cutremurată de a nu mai cădea iarăşi pradă îngrozitoarei ademeniri eterne a păcatului.

In studiul său bine documentat dl O. Papadima combate concepţia greşită, că folclorul ar fi un conglomerat de fărâmituri de primitivitate, că folclorul ar fi tot ce haotic a mai persistat din sufletul, din viaţa omului pretstoric, aproape de caverne: superstiţii, magii, animism, eresuri; şi ne dovedeşte că viziunea folclorică a lumii nu e numai o imagine, grandioasă şi amănunţită în acelaş timp, a întregii vieţi cosmice, ci totodată e şi o ordine desăvârşită a vieţii pământeşti. *Lumea e o imensă armonie de ordini şi ierarhii*, în care până şi lupii îşi au locul lor de datorie şi ascultare (pg. 4).

Viziunea folclorică nu e numai un fel de a *gândi* al ţăranului nostru, ci şi un fel de a *trăi*. Ea nu se organizează în adevăruri abstracte, ci în chipuri din viaţă şi pentru viaţă. De aceea e o ordine etică în adâncul ei şi estetică în expresiile sale. Poate fi astfel fiindcă nu e numai o ordine etnică de viaţă, ci în acelaş timp şi o ordine *creştină*, adică puternic orientată spre transcendent.

Dar creştinismul nostru e ortodoxie şi ortodoxia sa e românească. In consecinţă nu va căuta de loc să-l despartă pe om de trupul lui, de viaţă, de pământ. Perspectivele sale sunt totdeauna cosmice şi totuşi necontenit umane. Omul consideră de o potrivă de a lui Dumnezeu lumea pământului, ca şi cea cerească. Prin folclor, omul satului ajunge un adânc simţitor al transcendentului, un credincios, şi un desăvârşit cunoscător al lumii sale reale. Prin ştiinţa modernă orăşanul adeseori ajunge un ateu în neliniştile sale intelectuale, un chinuit în singurătăţiie sale sufleteşti, şi un incapabil în raporturile sale cu natura şi cu viaţa.

Cele trei mari idei pe care se aşează viziunea românească a lumii, sunt profund creştine precum rezultă din lucrarea dlui O. Papadima (p. 53), şi anume: conştiinţa armoniei perfecte în care Dumnezeu a îmbinat toate aşezările firii; conştiinţa muncii, nu ca efort de schimbare a pământului, cum e tehnica modernă, ci ca împlinire a legilor naturii; şi ideea de milostenie pentru a reda lumii ce prisoseşte omului, ceva deci iarăş cu totul opus îndârjitei adunări de avuţii ce caracterizează vremea de azi.

Viziunea creştină a lumii la Români — zice dl Papadima — s'a contopit în cea folclorică — în atâta măsură, câtă i-a îngăduit-o înălţimea spirituală a *eticului* care o purta prin veacuri. In folclorul nostru românesc această contopire a fost extrem de adâncă — ducând la una din cele mai frumoase înfloriri spirituale. Aceasta datorită caracterului de limpede organicitate a ortodoxiei (p. 221).

Cartea dlui O. Papadima este de o actualitate nebănuită, pentrucă ea stă în slujba unui adevăr de importanţă covârşitoare şi pentru zilele mari pe cari le trăim ceea ce confirmă şi mărturisirea cu ecou adânc în sufletul maselor româneşti făcută recent de dl preşedinte al Consiliului de miniştri Dr. Petre Groza, care a zis: Religia mea strămoşească, la fel ca şi sentimentul meu faţă de naţiunea al cărei fiu sunt, fac parte din patrimoniul meu sufletesc, de aceea nu renunţ la ele".

Studiul dlui O. Papadima întăreşte convingerea, care s'a dovedit rodnică în tot trecutul nostru că credinţa creştină este prezentă în mod indelibil în toate formele vieţii noastre etnice. Această credinţă a fost şi va fi în veci *principiul nostru de viaţă* corespunzător cerinţelor sufletului românesc, iar duhul acestei credinţe este aerul necesar acestui neam. Fără stricăciune nu se poate despărţi Românul de credinţa sa religioasă. *Român şi creştin alcătuesc o unitate indisolubilă.*

N. Terchilă

Vizitele în familie ca mijloc de pastoraţie

Munca ce trebuie să săvârşească un preot în parohie, are de scop: mântuirea sufletească a credincioşilor, daţi lui spre păstorire.

Privită în lumina Sfintei Scripturi aceasta este una din cele mai însemnate îndatoriri ale preotului: el trebuie să se facă tuturor toate, după cum zice Sf. ap. Pavel — ca pe toţi să-i câştige.

Sufletul omului valorează mai mult de cât lumea întreagă, ne învaţă, Mântuitorul.

Pentru un preot nu-i deajuns să-şi facă datoria la Biserică, să liturghisiască şi să predice. Se simte astăzi mai mult ca ori când necesitatea vizitelor pastorale în familiile credincioşilor.

Familia care este celula cea mai însemnată din organismul social, şi al cărei rol este atât de însemnat, nu trebuie să scape de sub ochiul ager al păstorului sufletesc. Mai ales astăzi, când familia creştină e asaltată de tot felul de duşmani, cari vor să o distrugă, preotul are detorie de a coborâ în casele credincioşilor săi. Avem exemplu viu al Mântuitorului care a intrat în casele multor farisei, vameşi şi păcătoşi pentru a-i câştiga, pentru a le da iertare de păcate. Apostolii şi urmaşii acestora au urmat acelaşi drum.

Pentru ca familia creştină ortodoxă să fie ferită de influenţele nefaste, şi pentru a-şi putea menţinea vigoarea necesară, e necesar ca preotul să pătrundă în casele atât ale celor credincioşi cât şi ale celor necredincioşi.

Vizitele pe care un preot le poate face în familii, sânt de două feluri şi anume: 1 Vizite făcute în legătură cu săvârşirea unei ierurghii în casa credinciosului sau vreunei taine, când de cele mai multe ori preotul este chemat de credincioşi — 2. Vizite făcute intenţionat de preot, fără a fi chemat de credincioşi.

Să stăruim puţin asupra acestor vizite.

Preotul e chemat să oficieze sfinţirea apei în casele credincioşilor, sau taina sf. Maslu pentru vreun bolnav, sau ca acest bolnav să fie mărturisit sau cuminecat, sau să citească alte rugăciuni sau molitve în casele credincioşilor. Acest lucru înseamnă că flacăra credinţei n'a pierit dintre credincioşi, şi preotul n'are decât să se bucure, întrucât are o deosebită ocazie de a vesti credincioşilor pe Iisus cel răstignit şi înviat pentru noi şi mântuirea noastră. La aceste ocazii sufletul credinciosului e mai deschis ca ori când şi e gata de a primi o învăţătură sau un îndemn.

După terminarea rugăciunilor preotul trebuie să intre în vorbă cu credinciosul său şi să aducă vorba despre patima care îi stă în faţă. In *scurte* cuvinte îi va arăta că toată viaţa noastră depinde de Dumnezeu, fără El nu putem face nimic.

Noi ca preoţi în satele noastre cunoaştem de cele mai multe ori cum sânt familiile din punct de vedere religios moral, şi astfel succesul nostru din punct de vedere pastoral poate să fie mai mare.

Noi am putea fi chemaţi la asemenea slujbe în familiile numai dintr'o obişnuinţă a credinciosului, fără a avea o convingere religioasă; — în asemenea ocazii vom căuta să desvoltăm în el interesul pentru cele religioase, să-l îndemnăm la lectura Sf. Scripturi, a Vieţilor Sfinţilor să-i, punem în mână o carte sau un ziar religios. Să ne interesăm de isvorul de unde se adapă pentru cunoaşte cauza, şi apoi putem şti ce hrană îi trebuie.

Afară de aceste vizite, făcute de preot cu ocazia oficierii anumitor sfinte slujbe pela casele credincioşilor, mai sânt vizitele pornite din iniţiativă particulară a preotului care într'adevăr îşi cunoaşte chemarea de păstor sufletesc.

Preotul trebuie să caute oaia cea rătăcită, să lase pe cele nouăzeci şi nouă şi să caute pe cea care a părăsit staulul. Câte n'a suferit Iisus Hristos ca să ne mântuiască pe noi, — cu atât mai mult trebuie să alergăm noi pentru a mântui sufletele din valurile tulburi ale lumii.

Acest drum, presărat cu mulţi spini, preotul trebuie să-l străbată cu tot devotamentul şi eroismul cerut de aceste timpuri apocalipticе. Cu oricâtă răceală ar fi primit un preot, totuşi el poate sparge sloiul de ghiaţă care s'a interpus între credincios şi biserică, sau între credicinos şi preot. Mai târziu sau mai curând se va vedea rezultatul bun al vizitei sale şi dacă nu pentru toţi membrii familei, cel puţin pentru o parte din ei. Işi vor da seama că există un motiv pulernic care a determinat pe preot să-i cerceteze pentru binele lor sufletesc. Aceste reflexiuni ale credincioşilor duc totdeauna la bun rezultat şi *timpul* petrecut în casa lor nu e nici odată perdut.

Prin aceste vizite preotul poate

Comunicare

Comenzile pentru **Cărţile de rugăciuni** alcătuite de *I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae*, cari ne sosesc din toate părţile vor fi executate cu oarecare întârziere din cauza lucrurilor de compactare. Ele vor fi însă satisfăcute în ordinea sosirii pe măsura în care şi noi primim lucrările dela compactor.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

CAPITOLUL III

Colaborarea laicilor în lupta antisectară

§. 8. Necesitatea misionarismului laic în lupta antisectară

[17] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

Inainte de a arăta în ce poate consta colaborarea laicilor în lupta antisectară, trebue să zăbovim mai întâiu asupra răspunsului la întrebarea: E necesară sau nu, această colaborare? Căci dacă această colaborare nu-i necesară, atunci n'are rost s'arătăm în ce-ar putea să consiste. Ori tocmai elucidarea acestei probleme, va arunca puternice raze de lumină nu numai asupra importanţei acestei colaborări ci — într'o anumită măsură — şi chiar cu privire la natura ei. De fapt, cum necesitatea misionarismului laic antisectar rezultă din însăşi realitatea vieţii bisericeşti, e evident că discutând împrejurările care fac necesară colaborarea laicilor la lupta antisectară, atingem eo ipso realitatea, pentru a cărei redresare trebue să dea concurs laicii.

Dar înainte de a prezenta realitatea care pledează pentru colaborarea mirenilor la lupta antisectară, trebue s'arătăm care e temeiul de ordin teoretic-doctrinal al acestei colaborări. Acest temeiu răsare organic din principiul autentic ortodox, că *Biserica e datoare să-şi creieze mijloace şi metode de lucru potrivite cu împrejurările şi mai ales cu necesităţile vremilor respective.*[1] Evident, *aceste mijloace şi metode trebue să se acorde desăvârşit cu duhul autentic al Bisericii creştine.* Pentrucă numai atari mijloace dinamizează şi promovează pulsul vieţii bisericeşti şi progresul acesteia. Creiarea de elemente noui în organismul vieţii bisericeşti, nu contrazice deloc spiritului Bisericii adevărate. Deoarece formele vieţii bisericeşti nu sunt dogme neschimbabile şi nici legi fixe. Dimpotrivă, *ele trebue să se schimbe după nevoile proprii ale organismului vieţii bisericeşti.* Aşa încât, aspecte şi proporţii noui ale vieţii bisericeşti, impun funcţiunea unor elemente noui, ca instrumente adecvate situaţiei respective. Dacă Biserica nu-i în stare să-şi creieze şi să pună în funcţiune atari elemente, însemnează că-i lipsită de vitalitatea necesară şi că nu poate ţine pas cu cerinţele vremii.[1] Prin urmare, *desvoltarea aşezămintelor bisericeşti trebue să se facă pe măsura trebuinţelor vieţii bisericeşti.* „Căci marea datorie a bisericii noastre este *de a-şi ridica silinţele la înălţimea vremurilor şi de a-şi coborî iubirea lucrativă în mijlocul multelor trebuinţe actuale*".[2]

Fiind şi el un element al organismului vieţii bisericeşti sau un aşezământ bisericesc, rezultă că şi *cu privire la misionarismul laic se impune acelaşi principiu.* Aşa încât, dacă nouile condiţiuni şi împrejurări ale vieţii bisericeşti au dus în pastorala modernă, la stabilirea definitivă a principiului activării intense a misionarismului laic,[3] atunci *acelaşi principiu trebue transpus şi în domeniul metodologiei luptei antisectare.* Pentrucă oriunde puterile preoţilor nu-s suficiente pentru rezolvirea unor probleme însemnate din domeniul vieţii bisericeşti, *acolo trebue să intervină concursul pozitiv al mirenilor.*[1] Aceasta cu atât mai mult, cu cât *trebue să desăvârşim şi să înnoim şi metodele şi mijloacele de luptă antisectară*, ceea ce putem face şi prin lărgirea cadrului de colaborare a mirenilor la progresul vieţii bisericeşti, în cazul nostru: *prin extinderea colaborării misionarismului laic şi asupra domeniului luptei antisectare.*

Necesitatea colaborării laicilor în lupta antisectară, se reliefează pregnant la lumina imperativului categoric al convertirii sectarilor şi a clarviziunii integrale a complexităţii acestei acţiuni sau întreprinderi.

Necesitatea acută şi folosul nebănuit de mare al convertirii sectelor şi — odată cu acestea — imperativul categoric al împlinirii acestui imperativ de ordin bisericesc şi politic-naţional, sunt aşa de evidente, încât nu-i nevoe să stăruim prea mult asupra acestei chestiuni. E drept, că suntem în război şi că datoria supremă este să răspundem la necesităţile acestuia. Dar aceasta nu însemnează nicidecum, că Biserica trebue să abdice dela împlinirea îndatoririlor ei în viaţa neamului. Căci optimismul viguros al credinţei adevărate şi dinamice depăşeşte depresiunea de desnădejde a greutăţilor de război şi se aruncă eroic în încordarea necesară redresării răului şi pregătirea pentru reluarea cursului normal al vieţii obşteşti. Trăim vremuri de cumplită încercare, în care toate energiile neamului trebuesc coordonate spre o singură ţintă: salvarea neamului şi înzdrăvenirea lui pentru desvoltarea ce va urma după război. Ori, acest lucru nu se poate face fără stârpirea sectarismului sau — cel puţin — reducerea lui la minimum de acţiune printre fiii neamului.

In faţa problemelor vitale pe care le include în sine salvarea din situaţia de război şi redresarea pentru viitor, *neamul nostru trebue să fie cât mai unitar şi mai în-*

[1] Cf. *I. P. S. Sa Bălan Nicolae Dr.*: Evanghelia şi Democraţia, Ortodoxia şi Neamul, Biserica şi Statul. Sibiu 1923, p. 38.

[1] Cf. *Cândea*: Apostolatul laic, p. 132 sq.

[2] *I. P. P. S. Sa Mitropolitul Bălan Nicolae Dr.*: Cuvântări rostite cu ocazia alegerii, sfinţirii şi învestiturii, p. 14.

[3] Cf. *Pruner-Settz*: Pastoraltheologie. Padeborn, 1923—28. II B., p. 41. Citat la Cândea: O. c. p. 112.

[1] Cf. *Mater Karl*. Dorfselsorge. Freiburg i. Br., 1937, p. 202.

cunoaşte cu deamănuntul toată viaţa sufletească a credincioşilor. Va putea cunoaşte patimile care sapă în familie, relele care bântuie ş. a.

Se pune întrebarea când să se facă aceste vizite în familii. Preotul trebuie să aleagă timpul cel mai potrivit, ca credincioşii să nu fie împedecaţi dela îndeletnicirile lor. Pentru parohiile noastre cred că timpul cel mai potrivit e iarna, când plugarii au mai mult timp liber şi sunt dispuşi să stea de vorbă, precum în Dumineci şi sărbători. Preotul în aceste vizite nu trebuie să facă abuz de buna înţelegere şi răbdare a credincioşului, deci trebuie să-şi măsoare timpul. Mai bine să fim doriţi, decât să devenim o greutate pentru casa respectivă.

Altă ocazie, pentru pătrunderea preotului în casele credincioşilor săi, e vizitarea tinerilor pe care i-a cununat. In asemenea vizite preotul poate să intre în vorbă cu aceşti tineri sau cu părinţii acestora, arătând motivul care l-a îndemnat să-i cerceteze: dorinţa de a vedea cum trăiesc, — şi prin discuţii bine îndrumate preotul poate să-şi atingă scopul urmărit.

Ce putem discuta în aceste vizite în familii? Toată preocuparea noastră trebuie să fie îndreptată spre îmbunătăţirea vieţii morale, religioase a credincioşilor noştri. Totul trebuie purificat şi redată familiei sănătatea ei sufletească pentru atingerea mântuirii, şi sănătatea ei trupească pentru împlinirea menirii ei în viaţă pământească.

Până aici am arătat numai partea negativă pe care trebuie să o îndeplinească preotul în familii combătând răul. Pe lângă aceasta, preotul în asemenea vizite trebuie să facă şi o lucrare pozitivă. După ce dă îndemnurile potrivite de a ocoli răul, să-l îmbie cu o carte bună, potrivită cu starea lui sufletească sau cu patima care îl stăpâneşte.

Preotul să cunoască cât mai multă literatură religioasă pentru popor şi să facă posibilă pătrunderea acestor cărţi în familile păstorite de el. In asemenea vizite preotul poate câştiga familia pentru abonarea unei gazete sau reviste religioase.

In asemenea vizite preotul nu va primi nimic din casele lor.

Văzând ce mare folos aduc vizitele preotului în casele credincioşilor lui, nu trebuie să neglijăm această metodă de pastoraţie din zilele noastre. Trebuie să alergăm să ne facem pe deplin datoria de păstori sufleteşti, dacă dorim să avem răspuns bun la înfricoşatul judeţ al lui Dumnezeu. Să ne facem deplin datoria de păstori sufleteşti, ca să nu ni se potrivească şi nouă cuvintele următoare ale Sfintei Scripturi: „Vai de păstorii lui Israel cari se pasc pe ei înşişi. Nu trebue păstorii să pască turma? Voi mâncaţi grăsimea, vă îmbrăcaţi cu lâna, tăiaţi ce e gras, dar nu paşteţi oile. Nu întăriţi pe cele slabe, nu vindecaţi pe cea bolnavă, nu legaţi pe cea rănită; n'aduceţi înapoi pe cea rătăcită, nu căutaţi pe cea perdută, ci le stăpâniţi cu asuprire. As fel ele s'au risipit pentucă n'aveau păstor; au ajuns pradă tuturor fiarelor câmpului şi s'au risipit. Turma mea rătăceşte pe toţi munţii şi pe toate dealurile înalte; oile mele sunt risipite pe toată faţa ţării şi nimeni nu îngrijeşte de ele nici nu le caută. De aceea, păstorilor, ascultaţi Cuvântul Domnului; Pe viaţa Mea, zice Domnul Dumnezeu, pentrucă oile mele au ajuns de jaf şi sânt prada tuturor fiarelor câmpului, din lipsă de păstor, pentrucă păstorii Mei n'au nici o grijă de oile Mele ci se păşteau numai pe ei înşişi şi nu păşteau oile Mele, de aceea, păstorilor, ascultaţi Cuvântul Domnului.

Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu [Ezechil 34, 2—10].

Să luăm aminte acest glas al Domnului.*

Părintele Nichita

* De recomandat preoţimii noastre citirea, cu luare aminte, a preţioasei cărţi, apărute de curând: Hristos şi Mântuirea sufletească a oraşenilor, de Păr. *Dr. S. Cândea*, — carte utilizată şi în articolul de faţă — *Red.*

In faţa parlamentului

Preşedintele Roosevelt, înapoiat din Crimeia, a făcut un expozeu, în faţa corpurilor legiuitoare, despre ceeace s'a făcut la conferinţa istorică dela Ialta.

Intrevederea Marilor Puteri, declară preşedintele Roosevelt, a avut două scopuri: *Infrângerea* definitivă a Germaniei, cât mai repede şi cu pierderi cât mai puţine, şi *strădu*inţa pentru aşezarea unei lumi *mai bune* decât cea de astăzi.

Preşedintele, amintind de „capitularea necondiţionată", arată că această formulă nu însemnează nici peirea, nici sclăvia poporului german; însemnează însă că Marile Puteri sânt decise a lua sub controlul lor temporar teritoriul Germaniei pentru stârpirea nazismului german. Germania va fi obligată la despăgubiri drepte, în natură, iar criminalii de război vor fi pedepsiţi.

Pacea, a declarat preşedintele Roosevelt, trebue clădită pe covingerea şi pe voinţa comună a tuturora. Ea trebue să fie şi va fi aşezată pe temeiul principiilor Chartei Atlanticului, care lasă tuturor popoarelor libertatea de a dispune singure de soarta lor.

Ziarul pastoral

„Foaia Diecezană" (nr. 9 a. c.) dela Caransebeş ne informează că astă vară P. Sf. Episcop Veniamin Nistor a îndemnat preoţimea în subordine să poarte *Ziarul pastoral.*

Parohii din Arhiepiscopia noastră cunosc această binecuvântată deprindere şi unii o practică în chip exemplar. I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, cu ani înainte, a dat îndrumările trebuincioase în acest scop. Inaltul Ierarh a pornit dela necesitatea imperioasă a unui auto-control serios şi onest pe care fiecare paroh trebuie să şi-l facă. Ostenelile lui în parohie se cheltuiesc pe atâtea tărâmuri şi în atâtea locuri câte sectoare are viaţa de obşte a satului sau a cartierului orăşenesc în care păstoreşte. Vechen erezie care limita activitatea pastorală la exercitarea funcţiunilor cultice duminecale şi la purtarea agendelor administrative ale oficiului parohial, trebuie să dispară. Preotul e soiicitată să participe activ şi statornic la desfăşurarea vieţii plenare a obştei parohiale. Pastoraţia de obşte merge, mână'n mână cu pastoraţia individuală.

Când nu-i ocupat la altar, catehizează copiii de şcoală, prezidează Comitetul şcolar, animează Casa culturală, participă la şedinţele sfatului sătesc, ş. a., neuitând să-şi rupă răgazul trebuincios pentru studiu şi meditaţie, pregătirea predicilor şi a conferinţelor, cercetarea credincioşilor, etc. etc. Intr'un cuvânt, îndatoririle lui sunt atât de număroase şi felurite încât, pentru ca să le poată face faţă cu succes, întocmirea unui *program pastoral* se impune.

Ziarul pastoral este mărturia împlinirii zeloase a acestui program. Pentru isbânda lui Hristos în lume, preotul trebuie să facă zilnic câte ceva. Filele rămase albe, adică zilele în cari n'a avut ce nota în acest ziar, îi vor scormoni probleme de conştiinţă în legătură cu îndeplinirea sârguincioasă a misiunii sale, făcându-l să-şi sporească străduinţele în viitor.

Şi-apoi, cât folos vor culege din experienţele sale urmaşii întru păstorire! Combinate cu ale altora, ele vor rezenta imaginea exactă a *Pastoraţiei ortodoxe aplicate.*

Unii preoţi au văzut în obligaţia de-a purta Ziarul pastoral un fel de pedeapsă.

Părintele Dimitrie Blidariu, al cărui frumos-articol din „Foaia Diecezană" ne-a prilejuit aceste reflexii, arată lămurit că Ziarul pastoral numai „pedeapsă" nu e. Şi ca dânsul, din norocire, mai sunt mulţi...

(+)

Răspândiţi cu drag
Telegraful Român
Organul lui Şaguna din 1853

VITRINA CĂRŢII

Reînvie trecutul

Cetitorul doritor de a pătrunde mai adânc tainele dela temeliile vieţii de stat cu privire la trecutul Transilvaniei, va găsi o excelentă călăuză în cercetările din studiul recent apărut al profesorului *I. Lupaş* sub titlul: **Fazele istorice în evoluţiunea constituţională a Transilvaniei**, extras din Anuarul Institutului de istorie naţională Cluj-Sibiu, vol. X. Tip. „Cartea Românească din Cluj". Sibiu, 1944. Pg. 54. Lei 200.

1 Faza întâi, prenatală a Statului transilvan constituie un fel de *preistorie* cu ştiri „culese din rezultatele cercetărilor istorice, filologice şi arheologice, relative la soarta Daciei până spre jumătatea a doua a veacului al IX-lea".

2. După faza *prenatală* urmează, — în veacurile IX—XVI, — faza *ducatelor şi a Voivodatului* transilvan.

3. A treia fază este *a Principatului şi a Marelui Principat Transilvan*, cu subdivizile:

a. Transilvania sub suzeranitate *otomană*, veacul XVI—XVII şi

b. Transilvania sub supremaţie *austriacă*, veacul XVIII—XIX.

Interesant de reţinut este faptul că Transilvania s'a desvoltat, sub ocrotirea Sultanului din Constantinopol, în mai largă libertate decât sub „protecţiunea" habsburgilor, care la 1867, prin dualismul austro-ungar, a „sacrificat însăşi existenţa Statului transilvan", ajuns sub apăsarea coroanei ungare.

Se crede însă, cu drept cuvânt, că „fără ajutor habsburgic, maghiarismul prin propria sa forţă nu ar fi fost nici odată în stare să desfiinţeze Statul transilvan" [pag. 50].

Transacţiunea dualistă austro-ungară, al cărei ctitor era însuşi monarhul Francise Iosif I, a devenit în scurta vreme, — după exprimarea unui istoric austriac — o adevărată nenorocire a Monarhiei habsburgice [pag. 51].

Toate cele 3 faze, ale evoluţiei constituţiunale ardelene, sânt amănunţit tratate, cu numeroase şi juste observaţii, sub raport politic, religios, cultural şi economic.

In faza prenatală, specialistul încearcă a reconstitui un aspect al vieţii în regiunea carpatică, numită mai târziu Transilvania, cu cei mai vechi locuitori ai săi de seminţie tracică, numiţi de scriitorii antichităţii greco-romane *Geţi* sau *Daci*, cari au stăpânit regiunea aceasta atât ca păstori de turme, cât şi ca agricultori, şi au resistat tuturor invaziilor de sciţi, celţi, perşi ş. a.

Colonizarea romană a Daciei Tra-

---

chegat sufleteşte. Dar una din forţele care distrug — atât sub raport bisericesc cât şi sub raport politic-naţional — unitatea neamului nostru, este tocmai sectarismul.

La adăpostul unei largi libertăţi de manifestare spirituală pe care nu înţeleg s'o folosească în spre binele Bisericii şi al neamului, sectele lucrează astăzi cu înlesnirea pe care le-o oferă împrejurările de război, atât de favorabile răspândirii lor. In consecinţă, *ele sunt o realitate care trebue să fie luată serios în considerare, când se pune problema salvării neamului şi a redresării lui în vederea desvlotării de după răbboiu.* Aşa încât, chestiunea convertirii sectare sau reducerii la minimum a forţei lor de expansiune, *capătă aspectul unei necesităţi vitale şi acute pentru neamul nostru.*

Dacă forţa politică a Statului — care are dreptul să se folosească şi de mijloace de constrângere fizică în măsura în care acestea îi subminează existenţa — este cu totul absorbită în împlinirea îndatoririlor legate de situaţia de război, atunci *rămâne îndeosebi Bisericii chemarea şi îndatorirea de a lucra intens pentru stârpirea sectarismului.* In faţa acestui imperativ, ea trebue să-şi înnoiască metodele şi mijloacele de acţiune şi să-şi sporească forţele de lucru.

Aceasta cu atât mai vârtos, cu cât *convertirea sectarilor şi menţinerea lor în albia Bisericii ortodoxe, este o acţiune atât de complexă şi atât de întinsă, încât nici cel mai destoinic şi mai conştiincios păstor de suflete n'o poate înfăptui singur.* Această acţiune se ramifică pe următoarele trei direcţiuni: *a)* prevenirea ivirii sectarismului, *b)* identificarea mişcării sectarismului şi convertirea ei la făgaşul Bisericii adevărate şi *c)* menţinerea sectarilor odată convertiţi, în sânul comunităţii bisericeşti legitime prin străduinţa de a satisface toate trebuinţele lor religioase. In toate aceste direcţiuni ale luptei antisectare, mirenii pot desfăşura o largă activitate de sprijinire a lucrării păstorului de suflete. Tocmai prin concursul laicilor se poate realiza în acest domeniu de activitate, o raţională distribuire a muncii şi o reală îmbunătăţire a calităţii şi eficacităţii ei.

Dar prezenţa laicilor în lupta antisectară o reclamă imperios nu numai dificultăţile legate de această acţiune, ci şi următoarele considerente:

Intinderea parohiilor mai ales la oraşe, este aşa de mare, încât satisfacerea nevoilor de ordin pastoral — mai ales cu privire la necredincioşi şi la sectari — depăşeşte puterile unui singur om. Căci continua fluctuaţie a enoriaşilor face ca preotul să aibă totdeauna în enoria lui, un număr foarte mare de oameni pe care nu-i cunoaşte deloc sau prea puţin. Cu atât mai greu de cunoscut sunt sectarii, cari au destoinicia de a-şi camufla foarte dibaciu activitatea. De prisos să mai subliniem apoi faptul că tocmai această prea mare întindere a parohiilor, face imposibilă convertirea sectarilor de către un singur om.

Pe de altă parte, preotul este atât de multiplu angajat în atâtea îndatoriri — pe care le aduc la ordinea zilei împrejurările de război — încât nu se poate ocupa singur de problema convertirii sectarilor. Această multiplă absolire a activităţii preotului pe terenuri complexe, se menţine chiar şi în timp de pace şi e determinată de situaţia poporului pe care îl păstoreşte.

Pe de altă parte, *necesitatea colaborării mirenilor în lupta antisectară o determină şi un considerent de ordin metodologic-tehnic.* Prin însăşi firea şi strategia lor, *sectarii sunt refractari faţă de preot şi foarte greu accesibili acestuia.* Antipatia, ura sau neîncrederea faţă de preot, îi face pe sectari să-l suspicioneze pe preot c'ar acţiona împotriva lor, numai din spirit de castă, din nevoe sau din interes. De aceea cuvântul preotului printre sectari, este şi mai puţin convingător. In schimb, pentru laici sectarii sunt mult mai accesibili, mai ales că au nădejdea să-i prindă în mrejele lor. *Ei pot intra şi acolo unde preotul nu poate pătrunde nici decum sau nu poate pătrunde fără risc moral.* Cu tact, cu răbdare şi cu dragoste, ei pot pătrunde în inimi care altfel ar rămâne pentru totdeauna închise preotului De pildă, laicii pot pătrunde mai uşor în adunările sectarilor şi aceştia li se desvălue mai mult decât păstorului de suflete. In plus, laicii — fiind răspândiţi în toate sectoarele vieţii obşteşti — pot mai uşor şi mai frecvent lua şi menţine contactul cu sectarii. Iar atitudinea laicilor de creştini adevăraţi şi activi, va fi un element de convingere în plus, pentru sectari.

Laicii trebue să umple toate aceste goluri sau lipsuri din viaţa bisericească, când e vorba de stârpirea sectarismului. Căci — în baza celor relevate mai sus — *misionarismul laic este cel mai recomandabil şi mai eficace mijloc în lupta antisectară, în sensul că corespunde cel mai bine întru satisfacerea necesităţii convertirii sectarilor.* Ca atare, *angajarea laicilor în misionarismul antisectar nu-i numai justificată din punct de vedere teoretică doctrinal şi practic, ci e totodată aşa de necesară şi de potrivită şi eficace, încât nu poate fi înlocuită cu altceva.*

Odată lămurită problema necesităţii ei, putem trece la a arăta care-i colaborarea laicilor în lupta antisectară. Ea se defineşte însă în cadrul general al misionarismului mirean. De aceea trebue să arătăm mai întâiu, care e natura şi cadrul dogmatic-canonic al misionarismului laic.

(Va urma)

Daţi-vă obolul vostru pentru cei încercaţi de soartă!

iane n'a înlăturat cu totul desvoltarea ulterioară a ţării: locuitorii de origine ai acestui pământ s'au adaptat condiţiilor impuse de stăpânirea romană, fără a da uitării tradiţiile civilizaţiei sale străvechi [pag. 10].

Se subliniază câteva constatări deale profesorilor străini cu privire la adevărul istoric relativ la continuitatea daco-romană în Carpaţi. Năvălirile dela răsărit, deslănţuite asupra Daciei Traiane, n'au fost în stare să desrădăcineze pe Dacoromani din aşezările lor, nici după ce administraţia romană şi legiunile s'au retras din această ţară.

Cu veacul al VI-lea se ivesc elementele de origine slavă, cârmuite de jupani şi cnezi mărunţi în regiunile Daciei. Sub înrâurirea lor s'a format, „probabil în cursul veacului VIII — IX", cnezate şi voivodate, amintite de anonimul cronicar, care pomeneşte pe *Gelu Românul* în pământul transilvan, şi pe *Glad* în Bănat. Băştinaşii Daciei au izbutit însă, până în veacul al XII-lea, să absoarbă total elementele slave din arcul carpatic [pag. 14].

In legătură cu pătrunderea creştinismului în Dacia, şi încreştinarea popoarelor în sudestul european, se arată, că b. o. bulgarii au fost trecuţi *cu sila* prin apa botezului [în sec. IX]; tot aşa ruşii [sec. 8], ca şi maghiarii [sec. XI]; numai românii apar ca unicul popor, care a primit *de bună voie* Evanghelia lui Hristos [pag. 15].

2. *Voevodatul transilvan.* — Existenţa acestui voevodat se afirmă, în paginile studiului de faţă, cu o tărie necunoscută până acuma în istoriografia ardeleană. „Documentele înfăţişează Voevodatul transilvan cu o vechime de un veac şi jumătate, iar cronicile chiar cu una de trei veacuri şi jumătate mai adâncă, decât aceea a Voevodatului muntean din Sudul Carpaţilor".

Voevodatul transilvan n'a fost creiat — cum afirmă unii cercetători, — din partea regatului ungar; ci a fost organizat cu mult înainte de a fi pătruns elementele maghiare în teritoriul dintre Tisa şi Carpaţi, unde maghiarii au găsit o veche organizaţie, identică în structura ei cu cea specific românească din Muntenia şi Moldova (pag. 20).

Sub domnia voevodului *Iancu Huniade*, Ardealul s'a înălţat în istoria creştinătăţii la o culme ce n'a atins-o nici unul dintre regii Ungariei. De altfel, voevozii Transilvaniei căutau mai bucuros să închee legături politice cu voevodatele Muntenia şi Moldova, decât cu regatul ungar care se găsea în preajma descompunerii şi a catastrofei dela Mohaci (1526).

3. *Ca Principat şi ca Mare Principat.* — După înfrângerea dela anul 1526, locul Voevodatului îl ia Principatul sub suzeranitatea otomană până la declaraţiunea din Sibiu, în 9 Mai 1688, când această suzeranitate — relativ ocrotitoare — este înlocuită cu supuşenia habsburgică-austriacă.

La anul 1437 viaţa constituţională a Principatului transilvan îş află tălmăcirea în monstruoasa *Uniune* încheiată între: Nobili, Secui şi Saşi, cu înlăturarea românilor, ajunşi abia ca „toleraţi" în pământul lor strămoşesc.

Dietele Ardealului din veacul al XVI-lea încuviinţează dreptul de cetăţenie luteranismului, calvinismului şi unitarismului, alături de catolicism, ca religiuni „recepte" şi dominante.

Curentul de reformă religioasă şi năzuinţa de a stârpi unele obiceiuri vechi religioase la români, n'au fost încoronate de succes; dimpotrivă: un preot protestant se jăluieşte într'un memoriu că credincioşii săi învaţă, în preajma Crăciunului, să cânte *colinde româneşti*, pe lângă toată truda de-a-i opri, ei însă spun că aşa „au pomenit" din bătrâni (pag. 28).

In cursul celor două veacuri, al XVI-lea şi al XVII-lea, sub influenţa reformei religioase, progresează tipăriturile româneşti şi se organizează câteva şcoale.

De remarcat că în timpurile acelea Transilvania, Muntenia şi Moldova au rămas în cele mai strânse legături, sub suzeranitate otomană şi având aceeaş orientare politică, „în continuă vrăjmăşie cu regatul Ungariei" (pag. 32).

Principatul transilvan, trăit pe vremea sultanilor într'un fel de semiindependenţă politică, ajunge, în urma slăbirii forţelor turceşti, sub „protecţiunea" creştinăvieneză. Consolidarea acestei „protecţii" a Transilvaniei anexată în 1688, avea să se facă prin răspândirea *catolicismului*, potrivit intereselor Curţii împăreteşti: Transilvania avea să fie cârmuită de un *guvernator*, numit mai ales dintre generalii comandanţi. (Samuil Brukenthal, sas luteran, fusese guvernator al Ardealului, din 1774—1787, numai cu condiţia de-a nu împedeca răspândirea catolicismului în această ţară (pag. 36).

Pentru a reaminti serviciile aduse de locuitorii ardeleni în lupta de apărare a creştinătăţii, crăiasa Maria Terezia „din propriu îndemn" şi „din deosebita ei bunătate", faţă de Ardeal, a ridicat provincia aceasta a Imperiului la demnitatea şi titlul de *Mare Principat*, în 1765.

Sporind prigonirile, produse de propaganda catolică, un mare număr de ţărani pleacă în pribegie peste munţi. Se constată în 1783, în urma informaţiunilor cerute de către Curtea din Viena, că numărul ţăranilor refugiaţi în principate trece peste unsprezece mii de familii, care s'au aşezat în Ţara Românească, — nu numai de români ortodocşi din Ardeal şi Câmpia Aradului, ci şi masse considerabile de *sârbi* şi români (30,000) spre Rusia.

Ceice nu puteau pleca în pribegie, au izbucnit adeseori în răscoale sângeroase. Astfel veacul al XVIII-lea înregistrează un mare număr de răscoale împotriva regimului habsburgic.

S'au revoltat nu numai românii satelor, ci şi saşii, apoi ungurii (sub Fr. Rákoczi), sârbii şi românii, ca şi secuii (pag. 40).

De altă parte, adevărat este că acelaş regim a ţinut să contribue la progresul cultural în Marele Principat al Ardealului înfiinţând şi organizând *şcoale* de felurite categorii, dintre care amintim pe cele din regiunea nordică, chemate la viaţă în legătură cu regimentul II de graniţeri năsăudeni, precum şi în teritoriul regimentului I din sudul ţării.

Unirea Transilvaniei cu regatul ungar nu putea fi problemă indiferentă pentru Curtea vieneză, care începea a se teme de o eventuală desmembrare a monarhiei habsburgilor. Atât împăratul Leopold II, cât şi urmaşul său Francisc II, mărturiseau că nu vor admite niciodată unirea Transilvaniei cu Ungaria.

(Declaraţie la fel făcuse, în 1861, şi Francisc Iosif I, — ca în 1867 s'o uite).

Articolul de lege VII din 1791, — ca şi decretul din 1765, — precizează că Transilvania, deşi cârmuită de regele Ungariei, îş păstrează totuş caracterul de „ţară independentă" (pag. 41).

Se scoate la iveală neaşteptata solidaritate politică românească, manifestată prin un vast şi impunător memoriu, numit mai târziu de duşmanii poporului român *Supplex Libellus Valachorum*, — şi înaintat Curţii din Viena, care îl transmise dietei dela Clujul anului 1791.

Naţiunea română, cu toate acestea n'a fost nici de astădată înălţată la rangul celor *trei* naţiuni transilvane privilegiate.

Asupriţi şi de Austria, şi de Ungaria stăpânită de curentul maghiarizării totale şi cu orce mijloace, cărturari români ardeleni şi bănăţeni îş găsesc teren de activitate ca refugiaţi în Moldova şi Muntenia, unde răspândesc ideea de unitate naţională-politică a ţărilor locuite de români.

Studiul profesorului I. Lupaş se termină cu scurte şi foarte nimerite caracterizări ale mişcărilor revoluţionare din 1848—1849, urmate de absolutismul de un deceniu, şi apoi de dualismul austro-ungar; — „problema transilvană a rămas însă — nerezolvată în timpul cârmuirii dualiste". Legitimitatea acestei cârmuiri n'a fost recunoscută de majoritatea poporului ardelean.

Stăpânirile dela Budapesta s'au distins în toată vremea prin talentul de a se face urgisite: atât la români, cât şi la secui şi la saşi. Secuii, ca să scape de „bunătăţile" fraţilor lor din Ungaria, au emigrat, în veacul al XIX, cu *miile* în Regatul român, astfel că un istoriograf ungur mai nou, Málnássy, mărturiseşte adevărul, că unirea Ungariei cu Transilvania a pricinuit acesteia din urmă, în curs de 50 de ani, cu mult mai multă pagubă decât folos (pag. 51).

Stăpânind Ardealul *în întregime*, se garantează României situaţia şi puterea de rezistenţă, ca să-şi poată împlini misiunea de interes general european, — o spun astăzi şi specialiştii străini de neamul nostru.

Eminentul nostru istoric, profesorul I. Lupaş, ni-a dăruit, în studiul său, o justă şi impresionantă icoană a frământărilor din mult sbuciumatul trecut al Ardealului de ieri şi de astăzi, evocând figurile oamenilor de seamă ai vremii. Autorul, biruind numeroase şi felurite piedici, a reuşit să învedereze toate vitregiile sorţii unei ţărişoare scumpe ori cărui român, care vrea să cunoască modul cum s'au ţesut fazele istorice în evoluţia constituţională a Transilvaniei noastre, reintegrate în cadrele statului român.

e. h.

Noul guvern

După câteva zile de frământări politice, se anunţă din partea Preşedinţiei Consiliului de miniştri că s'a stabilit lista noului guvern, în următoarea compunere:

Dr. Petre Groza, *preşedinte;*

Gh. Tătărescu, *vicepreşedinte şi ministru de externe;*

Lucreţiu Pătrăşcanu, *ministrul justiţiei;*

Prof. **Mihai Ralea**, *ministrul artelor;*

Prof. **Gh. Nicolau**, *ministrul asistenţei şi Asigurărilor Sociale;*

Ştefan Voitec, *ministrul educaţiei naţionale;*

Gh. Gheorghiu-Dej, *ministrul lucrărilor publice şi al comunicaţiilor;*

Lotar Rădăceanu, *ministrul muncii;*

Dumitru Alimănăşteanu, *ministrul finanţelor;*

Ing. **Petre Bejan**, *ministrul industriei şi comerţului;*

Teohari Georgescu, *ministrul internelor;*

Ing. **Tudor Ionescu**, *ministrul minelor şi al petrolului;*

Romulus Zăroni, *ministrul agriculturii şi domeniilor;*

Prof. **Constantinescu-Iaşi**, *ministrul propagandei;*

General **Vasiliu Răşcanu**, *ministrul apărării naţionale;*

Prof. **Dr. Dumitru Bagdasar**, *ministrul sănătăţii;*

Anton Alexandrescu, *ministrul cooperaţiei;*

Preot **Constantin Burducea**, *ministrul cultelor.*

Şi 14 subsecretari de stat.

După constituirea guvernului, dl Petre Groza a rostit următoarele cuvinte:

„Sânt fericit că Suveranul a înregistrat vocea poporului, şi astfel Regele şi poporul se găsesc pe linia actului istoric dela 23 August".

*

In actualul cabinet Ardealul e reprezentat prin dnii Dr. Petru Groza şi Romul Zăroni. Ministerul naţionalităţilor minoritare s'a transformat în subsecretariat de stat.

Partidul naţional-liberal şi şi cel naţional-ţărănesc nu au reprezentanţi în guvernul nou; în schimb, consiliul a obţinut colaborarea grupării dlui **G. Tătărescu**, *reprezentată în cabinet prin 5 titulari de departamente şi prin mai mulţi subsecretari de stat. In total sânt 18 miniştri şi 14 subsecretari de stat.*

Prin instituirea unui preot la departamentul Cultelor guvernul democratic de azi îşi manifestă preţuirea ce o acordă credinţii şi Bisericii Neamului.

Urăm noului guvern spor la lucru.

POŞTA REDACŢIEI

Pr. *I. I.* în *Bl.-Pl.* S'a publicat în Nr. 8 din 18 Februar 1945.

ULTIMA ORĂ

La încheierea numărului acestuia al foii noastre, aflăm îmbucurătoarea veste că începând de azi 10 l. c., administraţia Guvernului regal român se instalează în Ardealul de Nord. Un schimb de telegrame care a avut loc între Guvernul nostru şi Mareşalul Stalin, a perfectat astfel cunoscuta prevedere a Convenţiei de armistiţiu ce am încheiat-o cu Naţiunile Unite.

Eliberat de viteaza Armată roşie în cooperare cu bravele unităţi ale Armatei române, Ardealul de Nord este acum reîntegrat în patrimoniul străbun, după mai bine de patru ani de mucenicie.

Sufletele noastre vibrează de bucurie în această zi de sărbătoare, îndreptând un gând de caldă recunoştinţă către toţi cei ce s'au jertfit pentru izbândirea acestei năzuinţi.

INFORMAŢIUNI

Cărţi pentru răniţi. Spre uşurarea suferinţelor ostaşilor răniţi din spitale Marele Stat Major apelează către toate editurile şi către toate persoanele care au cărţi şi reviste, să le doneze pe seama celor răniţi.

Deportaţi. In Bucureşti s'a întemeiat în cadrul Crucii Roşii din România, o secţie specială cu misiunea de a căuta deportaţii în teritoriile eliberate şi de a stabili legăturile cu rudele şi forurile ce-i protejază.

Conferinţă preoţească s'a ţinut de curând la *Petroşani*, unde s'a întrunit preoţimea noastră din Valea Jiului, sub preşedinţia părintelui protopop *Ioan Duma*. Păr. M. Păun Jura a citit, în continuare, lucrarea sa despre „Tolstoi şi tolstoism". Conferinţa a statorit apoi toate cercurile pe anul 1945, în parohiile protopopiatului.

Noul regim al făinei şi al pânii va intra, în curând, în vigoare, după cum anunţă subsecretariatul de stat al aprovizionării. Se va extrage din grâu numai făina *integrală*, din care va fi făcută pânea. Raţia zilnică este de 300 grame.

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

Duminecă, în 11 Martie 1945, servesc: Protop. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Emilian Vasilescu. — *Predică: duhov. Nicodim Belea.* — La Oastea Domnului predică: *Pr. Ioan Albu, dela parohia Sibiu — Iosefin.*

Conferinţă publică. *Despre puterile nevăzute ale Franţei*, va vorbi dl prof. univ. *D. D. Roşca*, în sala prefecturii judeţului Sibiu, Duminecă în 11 l. c., ora 16. Intrarea liberă.

[11] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II *Bobohalma* din Prot. Târnava-Târnăveni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Teleg. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat conform calificaţiei;
2. Casă parohială cu dependinţe şi grădină de 1800 st. p.
3. Sesiune parohială 32 jugăre din care 26 jug. veche.
4. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile împreunate cu actele prevăzute în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, Oficiului protopopesc ortodox român în Târnăveni şi, cu încuviinţarea subsemnatului, se vor prezenta în parohie.

Târnăveni, la 12 Februarie 1945.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnăveni
în înţelegere cu Consiliul parohial
Gheorghe Oprean
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 18 Martie 1945 Nr. 12—13

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Praznicul dela Cluj

Marți, 13 Martie, a avut loc la Cluj, în prezența M. S. Regelui Mihai I, a membrilor guvernului, a distinsului oaspe dl Andrei Ianuarevici Vâșinschi, comisarul adjutant al Afacerilor străine din U. R. S. S., a reprezentanților Bisericii și autorităților, sărbătoarea reinstalării administrației statului în Ardealul de Nord, vremelnic răpit prin dictatul dela Viena.

Prin acest act demn am reintrat într'un drept al nostru. Pământul Ardealului nu e pentru noi un teritoriu de anexiune, ci vatra unde ne-am plămădit din negura trecutului începuturile noastre ca neam și unde ne-am desfășurat neîntrerupt viața noastră trudită și apăsată de un feudalism străin, dar nu mai puțin creatoare de valori și de puteri sufletești proprii nouă. In Ardeal constituim prezența cea mai veche, cea mai numeroasă și suntem înrădăcinați până în străfundurile acestui pământ. Pe acest fapt se întemeează dreptul nostru de stăpânire asupra Ardealului, recunoscut acum pentru a doua oară de aliații noștri și în deosebi de Uniunea Sovietică. Intocmai ca în celelalte părți ale României, în Ardealul de sus suntem *națiа alcătuitoare de Stat român*. România cu întreg caracterul ei politic și-a întins suveranitatea ei asupra Ardealului de sus, iar acest teritoriu s'a *reintegrat deplin în România*.

Cu această conștiință am intrat în Ardealul de nord. Conștiința aceasta s'a manifestat în mod hotărât în glasul poporului care nu mai contenea să ovaționeze pe Regele în care vedea simbolizată stăpânirea deplină, democrată și permanentă a Statului român peste pământul Ardealului.

In acord cu acest principiu a interpretat poporul la Cluj și dreptul la liberă manifestare și la egalitate în fața legilor a celorlalte naționalități conlocuitoare. Neamul nostru nu cere prerogative pe cari nu le-a avut niciodată, dar așteaptă ca și celelalte națiі conlocuitoare să renunțe la ele nu numai extern, ci și în sufletul lor. Neamul nostru nu e în stare să asuprească alte neamuri. Ele se vor bucura de cea mai deplină egalitate. Dar așteaptă să țină seama de un singur lucru, *să se încadreze sincer în cadrul Statului român*, să fie cetățeni loiali ai lui, să iubească această Patrie cum ne-o iubim și noi Românii și să respecte pe Regele ei. La Cluj s'au făcut din partea autorităților române repetate declarații despre voința neamului nostru de-a trata cu cea mai desăvârșită dragoste neamurile conlocuitoare, despre toate datoriile Statului nostru față de ele. Ne-ar fi plăcut să vedem o astfel de manifestare și din partea lor. Am fi fost fericiți să auzim măcar un singur glas minoritar asociindu-se la uralele nesfârșite ale poporului român și strigând: „Trăiască Regele" și să auzim declarația solemnă că intră cu sufletul în patria română.

Asigurările pe cari le-au dat autoritățile românești cu privire la drepturile de egalitate ale neamurilor conlocuitoare își au garanția în trecutul nostru neîntrerupt. Nu se poate spune un singur caz când neamul nostru ar fi asuprit un singur fiu al unei națiі străine, sau i-ar fi smuls graiul de pe buze sau credința din suflete, lucruri pe cari noi le-am suferit necontenit. Tocmai pentrucă alții nu pot aduce garanțiile trecutului, ci doar promisiuni de viitor, le-am fi voit făcute măcar pe acestea într'un mod mai lămurit. Dar ele mai pot fi făcute și de aci înainte. Noi le așteptăm cu răbdare. Căci pe cât de adâncă este conștiința dreptului nostru asupra acestui pământ al Ardealului, tot pe atât de adânci ne sunt și sentimentele democratice, izvorâte din inima unui popor superior și sigur pe viitorul și pe dreptatea lui. Și de-aceea avem răbdare să așteptăm. Căci așteptăm cu calmul celor ce sunt aici din veci și vor fi în veci.

Ortodoxia și neamul românesc

Ne aflăm la o răscruce a istoriei noastre. Forțe și năzuințe noui au isbucnit la suprafață în viața neamului nostru și conjunctura internă și externă plămădește o nouă față a existenței noastre pentru viitorul nu prea îndepărtat. Nu e locul aci de-a stărui în precizări pentrucă toți le cunoaștem, întrucât toți le trăim ca factori activi sau ca spectatori.

Din orientarea generală a vremii s'ar putea trage multe concluzii pentru rolul credinței religioase și al Bisericii în viitorul care se desemnează. Dar în orice caz noi nu suntem de partea acelora cari trag concluzii pesimiste. Necesitatea credinții religioase și posibilitatea unei conviețuiri între Biserică și orice formă de Stat, fie ea cât de nouă și de progresată, s'au verificat în ultimele zeci de ani în alte părți, încât noi nu mai simțim în această privință nisipul nesiguranței, ci temelia unor certitudini, oricare ar fi viitoarele forme de viață ale comunității noastre naționale.

Dar a fost necesară și în alte părți și va fi necesară și la noi o condiție, care să dea credinței religioase toată vigoarea de care va fi nevoie pentru a coexista cu vremurile ce vin: unitatea ei pentru tot ansamblul neamului. Și întrucât dăinuirea credinții și lucrarea cu mare efect asupra sufletelor sunt recunoscute în definitiv ca valori pozitive pentru viața unui neam, în oricare formă politică și-ar desfășura viața, unitatea în credință a unui neam, de care depinde însăși vigoarea lucrării ei, este cerută de interesele permanente ale neamului respectiv.

Mai mult chiar: noi putem desprinde din orientarea generală a vremii, ca trăsătură dominantă, tendința după concentrare, după depășirea complectă a oricărei fărâmițări individualiste. Nu știm sigur care va fi viitoarea organizare a lumii, deci și a neamului nostru. Un lucru e sigur: o mai accentuată comunitate la muncă, o mai deplină comunitate la beneficii, o desăvârșită comunitate la bucurii, și nu o comunitate închisă, ci una care cuprinde toată națiunea, acesta va fi cel mai de seamă element din structura lumii viitoare. Ce e deci mai firesc decât ca această comunitate în toate să ceară și o comunitate la rugăciune. Nu va fi nefiresc ca după ce oamenii vor fi la toate cu mult mai mult împreună decât până acum — în temeiul unei adânci năzuințe după frăție complectă — să se despartă când vine ora rugăciunei? Nu va fi nefiresc, ca în vreme ce în toate li se cere unitatea de vederi și de hotărâri, să se despartă în chestiunile cele mai fundamentale ale existenții, cum sunt cele ale credinții?

Așadar interesul vital al credinții, binele neamului și tendința comunitară statornică a vremurilor ce vin, ne fac să simțim că am intrat într'o fază a istoriei, care va face și la noi nu peste mult coaptă pentru rezolvare marea problemă a unificării neamului în credință.

Acest lucru se pare că îl adulmecă și frații din strana stângă și drept urmare foaia dela Blaj «Unirea» trage de câteva săptămâni clopotul în dungă. Temători să nu-și pună în curând poporul problema cum nu vreau, confrații blăjeni se străduesc din răsputeri să demonstreze că unificarea neamului nostru în credință nu se poate face decât prin trecerea tuturor ortodocșilor la unație, căci catolicismul reprezintă adevărul, cultura, salvarea românismului, iar ortodoxia reprezintă întunerecul și nenorocirea neamului nostru.

Noi nu ne vom îndeletnici aci cu înșirarea pipăratelor complimente cu cari cinstesc «în spirit de iubire» credința marei majorități a neamului, nici cu analiza «argumentelor» ce le aduc, cari sunt o colecție de mărunțișuri (expresii defavorabile ortodoxiei rostite de unii oameni la supărare, fără a se lua în total concepția lor despre ea; câte o expresie despre «verhovnicia» lui Petru în cărțile bisericești, fără a se lua în considerare că și alți apostoli sunt numiți verhovnici în ele; părerile unor istorici uniți despre trecutul Bisericii ortodoxe, cu exagerarea tendențioasă a unor calomnii puse în circulație de străinii de neam), care nu demonstrează nimic altceva, decât o anumită stare de suflet în cel ce se ostenește să o întocmească, ceea ce ne îndeamnă să nu prezentăm și noi colecții asemănătoare cu mult mai bogate despre catolicism.

Vrând să păstrăm discuția la nivelul seriozității problemei în cauză, vom analiza laturile ei esențiale, pe cari le găsim atinse, într'o amestecătură cu tot felul de grațiozități, și în numerile de alarmă ale «Unirii». Toate aceste laturi esențiale pledează pentru o revenire a fraților uniți la sânul Bisericii dela care uneltirile străinilor, în împrejurări vitrige ale istoriei, i-au rupt.

Adevărul ortodoxiei

I. Cel mai de seamă aspect al problemei este cel al *adevărului*. Reunirea Bisericilor românești nu se poate face decât ținând seamă de acest aspect al problemei. Toți trebue să ne readunăm în adevărul revelat neștirbit al Domnului nostru Isus Hristos. Altfel coborîm toată chestiunea la un nivel de afacere oportunistă și o unificare în acest spirit sau ar trezi rezistența poporului, sau ar duce la o omorîre a credinței lui, sau în sfârșit ar trebui să se facă fără să știe poporul, printr'un consimțământ între puțini. Dar dacă lucrul din urmă a fost posibil la anul 1700 în oarecare măsură, când împrejurările îngăduiau asemenea lucrări fără știrea poporului, azi nu se mai poate.

Deci întâi și întâi se pune problema adevărului.

Ce atitudine iau față de ea confrații dela «Unirea»? Ei oscilează între a bagateliza chestiunea, spunând că poporul nu se sesizează de deosebirile de credință între ortodocși și catolici, cari sunt chițibușuri teologice, și între a afirma că adevărul se află în catolicism, iar ortodocșii l-au alterat. Să discutăm pe marginea fiecăreia din aceste afirmațiuni.

Din teza că poporul nu știe de nici o deosebire de credință, pot fi trase două concluzii de ordin practic, când s'ar pune problema reunirii: *a)* sau să se facă fără știrea poporului ca la 1700, soluție care, pe lângă că e imorală, azi e și imposibilă; *b)* sau, dacă poporul se știe una în credință, să se facă și reunirea formală cu știrea lui, potrivit cu convingerea lui, punându-i-se întrebarea și lăsându-l să răspundă dacă această credință *una* a lui o consideră una în sens catolic, sau ortodox, cu alte cuvinte dacă îl îndeamnă să se facă întreg unit cu papa dela Roma, sau să se readune întreg în Biserica sa care nu are nimic cu papa, ci stă în legătură cu patriarhii și cu toată Biserica Răsăritului? Noi ortodocșii nu ne temem de această rezolvare a

problemei la lumina zilei, pentrucă nu ne temem de glasul poporului, întrucât ştim că el se consideră de fapt una în credinţă, dar una în credinţa ortodoxă, nu catolică.

Confraţii dela Blaj fac o confuzie voită când afirmând că între ortodocşi şi catolici nu există deosebiri de credinţă, ne dau ca pildă pe Românii din cele două strane. Intre Românii ortodocşi şi cei uniţi nu există de fapt deosebiri de credinţă, tocmai pentrucă Românii uniţi nu sunt catolici. Statul-major al clerului unit a avut grijă să nu aducă la cunoştinţa poporului ce-l păstoreşte că l-a desfăcut din unitatea de credinţă cu fraţii ortodocşi.

Deci privind problema reunirii Bisericilor româneşti din punctul de vedere al adevărului şi constatând că între Românii ortodocşi şi uniţi nu există deosebiri de credinţă, concluzia ne duce la o reunire a lor în credinţa ortodoxă în care se ştiu una.

Teza că sunt deosebiri de credinţă între ortodoxie şi catolicism, (şi orice teolog şi preot şi, pe măsura lui, orice mirean ştie că sunt astfel de deosebiri importante, precum ştie şi cari sunt ele, dar în această diferenţiere *tot* poporul român se ştie în tabăra ortodoxă şi străin de catolici). dar adevărul e pe partea catolicismului, nu se poate demonstra cu câteva expresii despre verhovnicia lui Petru din cărţile bisericeşti, cari au şi locuri despre verhovnicia altor apostoli. Ca în orice problemă ce se discută între două părţi, trebue căutat şi aci un teren comun, o autoritate recunoscută de ambele părţi. Iar această autoritate nu poate fi alta decât aceea constituită de textele dogmatice din timpul când Biserica romano-catolică nu era despărţită de cea ortodoxă. Dar dacă e aşa, problema se rezolvă evident în favoarea acelei părţi care nu recunoaşte decât autoritatea acelor texte comune şi nu în a aceleia care a adaus la ele texte nouă, pe cari le consideră ca având o autoritate tot aşa de mare, dacă nu şi mai mare. Aceasta în principiu. Dar să vedem şi în concret ce ne spun acele texte de autoritate comună:

1. Ne spun ceva definiţiile sinoadelor ecumenice, sau canoanele primelor 8 veacuri, despre dogma primatului papal? Căci să nu se facă nici o confuzie: în catolicism primatul şi infaibilitatea sunt o dogmă, nu o chestie de administraţie bisericească ce-ar fi putut fi trecută cu vederea. De ce se vorbeşte în canoane neîncetat despre cele trei trepte ierarhice de caracter dogmatic: diacon, preot şi episcop, dar nu se vorbeşte nicăiri despre dogma primatului papal? Nu mai lungim aci vorba ca să arătăm că istoric nu se poate demonstra că Petru a fost la Roma, ci aceasta e o legendă, născută mai târziu şi că Testamentul Nou ne dă toate semnele că Petru n'a fost în cetatea Cezarilor.

2. Ne spun cărţile Sfintei Scripturi şi textele dogmatice din primele 8 veacuri ceva despre purcederea Duhului Sfânt şi dela Fiul? Nimic. Nici locul clasic şi singurul care vorbeşte despre purcederea Duhului Sfânt, dela Io. 16, 25, nici simbolul primelor două sinoade ecumenice. Ele spun categoric: «care dela Tatăl. purcede». Deci cine e în adevăr, acela care se face mai ocoş decât Fiul lui Dumnezeu, mijlocitorul revelaţiei depline, şi decât sinoadele Bisericii celei una din epoca fixării Sf. Tradiţii revelate, adăugând texte noui, deosebite de cele vechi de supremă autoritate divină, sau acela care rămâne pe lângă acelea? Sau în orice caz: care din aceştia doi ne dă mai multă siguranţă despre păstrarea adevărului?

3. Ne spune ceva Sf. Scriptură şi textele dogmatice din timpul primelor 8 veacuri despre purgator? Noi în Scriptură şi în textele Sf. Tradiţii găsim vorbindu-se numai despre raiu şi iad. Deci iarăşi unde e mai sigur că se găseşte adevărul: acolo unde se rămâne pe lângă Sf. Scriptură şi Sf. Tradiţie, sau acolo unde se admite autoritatea unor texte fixate într'un timp în care nu mai era unitate de consimţământ în cadrul creştinismului?

S'ar putea însă spune: dar ce înţeles şi ce valoare practică au aceste deosebiri dogmatice ca să ne poticnim de ele, când e vorba de-a realiza reunirea Bisericilor creştine. Cu logica aceasta am putea deprecia şi dogma Sfintei Treimi, pentrucă nu o înţelegem deplin. Chiar dacă nu înţelegem rostul acestor dogme, trebue să ţinem la cuprinsul lor intact, ca să avem un temeiu sigur al unităţii şi permanenţii credinţii revelate.

Dar ele au şi înţelesuri profunde cu însemnate repercusiuni practice. Şi iată câteva:

1. Primatul şi infaibilitatea papală păcătuesc împotriva Bisericii, pe care conştiinţa credincioşilor o respectă ca pe Trupul tainic al Domnului, ca pe mireasa Lui, ca pe casa Lui, ca pe comunitatea de credinţă şi de dragoste în care viază şi lucrează Duhul Sfânt. Ori în catolicism e slăbită legătura nemijlocită a Bisericii cu Domnul, întrucât e aşezat la mijloc papa, care el îi comunică Bisericii adevărul şi nu se lămureşte în adâncurile ei de nemijlocită convieţuire cu Iisus Hristos. Conştiinţa creştină adevărată nu poate suporta această scoborîre a Sfintei Biserici, care e mai presus de orice persoană particulară. Dar asemenea ridicare a unui individ peste comunitatea tuturor în Hristos se descopere mai ales omenirii contemporane ca un lucru artificial şi potrivnic valorii fiecărui om, o valoare care se desfăşoară desigur numai în comunitate. Dacă omenirea contimporană a descoperit păcatul individualismului anarhic de esenţă protestantă, nu mai puţin l-a descoperit şi pe cel al ridicării dictatoriale a unui singur individ în defavorul comunităţii de inşi liberi.

2. Creştinismul deplin şi autentic nu poate admite deprecierea Duhului Sfânt, aşa cum rezultă din Filioque, care face din Tatăl şi Fiul o unitate aparte faţă de Duhul şi care dând şi Fiului un rol activ în procesele de provenire din Sf. Treime, îl lasă numai pe Duhul cu un rol pasiv.

In Biserica romano-catolică s'a observat predominarea aproape exclusivă a Logosului, a ordinei şi raţiunii, faţă de viaţa tainică în Duh. Mistica s'a născut în Răsărit şi aici trăeşte din plin. Apusul împrumutând-o a făcut-o sistem, dar n'a mai adăogat nimic şi n'a trăit-o.

Creştinii ortodocşi trăesc viaţa pneumatică, mistică, liturgică, înălţimile îndumnezeitoare ale harului, care e dragostea ce izvoreşte din fiinţa dumnezeească şi nu un lucru creat, cum spun catolicii, lăsând în fiinţă şanţul despărţitor între dumnezeire şi sufletul omenesc. Biserica fiindu-ne câmpul prezenţii integrale al lui Hristos şi al harului necreat, trăim oriunde în Hristos şi în Dumnezeu, pe când în catolicism cel mai important lucru e legătura jurisdicţională cu papa, căci numai el ne mijloceşte mântuirea lui Hristos. In catolicism se vorbeşte prea mult de papa, ca să nu se micşoreze atenţia faţă de Hristos. In Apus papa a crescut în defavorul lui Hristos, ordinea externă în defavorul trăirii lăuntrice în Hristos.

3. Purgatorul fiind un aparat de curăţire sigură, deci automată, pe care papa îl poate face să funcţioneze mai rapid, dar Dumnezeu nu, opreşte pe om să rămână avizat exclusiv la mila şi la atotputernicia lui Dumnezeu. Deci nu mai sunt absolut necesare rugăciunile către Dumnezeu pentru cei morţi, căci omul din iad nu mai iese în nici un caz, iar din purgator iese sigur şi fără rugăciuni. De o importanţă relativă, pentru scurtarea timpului de curăţire, sunt doar intervenţiile papei, obţinute prin indulgenţe. E suficient ca omul în viaţa lui de pe pământ să-şi asigure printr'o moralitate mediocră purgatorul, că deacolo iese sigur la Raiu; nu trebue să se străduiască după o viaţă radical bună. Această învăţătură slăbeşte accentul de seriozitate al vieţii şi mută atenţia dela mila lui Dumnezeu la puterea unui om.

Din această reliefare a spiritului catolic, care în general înseamnă o slăbire a prezenţii lui Hristos şi o exaltare a unui om, o antropoficare a creştinismului, s'a putut vedea şi faptul că duhul integral al creştinismului, ca prezenţă nediminuată a lui Dumnezeu, s'a păstrat numai în Biserica ortodoxă.

Acesta e, pe scurt, adevărul superior în care trăeşte nu numai marea majoritate ortodoxă a poporului român, ci totalitatea lui. Deci reunirea nu se poate face încercând să scoatem rădăcinile neamului din adevărul plin sau din Hristos cel întreg — nici căutând să-i ascundem această încercare — ci confirmând şi formal partea cea mică în el.

Că tot neamul, deci şi fragmentul unit, trăeşte în adevărul ortodox, o dovedesc toate manifestările vieţii lui religioase. Confraţii blăjeni bagatelizează ansamblul acestor manifestări, numindu-le rit. Dar să poftească să le schimbe, dacă sunt aşa de puţin însemnate. Conştiinţa poporului judecă mai drept când le consideră atât de importante, încât socoteşte: zică domnii ce-or zice despre ce suntem noi după dogmă, noi ştim că trăim întru totul viaţa religioasă a fraţilor ortodocşi şi să nu cumva să se atingă de credinţa noastră în ceea ce o vedem şi o trăim. Şi are dreptate: ansamblul manifestărilor religioase, nu e decât credinţa însaşi trăită, decât prelungirea credinţei în manifestările concrete. In acestea se arată sufletul dinăuntru. E tot aşa de greşit a socoti că între credinţă şi ansamblul vieţii religioase nu e o legătură organică, precum a socoti că portul unui neam, limba lui, creaţia lui folclorică nu are nici o legătură cu fiinţa lui etnică şi că Ungurii de pildă pot umbla în port românesc, vorbi românește, trăi în obiceiurile româneşti şi cu toate acestea rămân Unguri.

Un proverb al poporului spune: «Ori te poartă cum ţi-e portul, ori vorbeşte cum ţi-e vorba». Dacă unui individ îi stă rău când nu e una din interiorul lui până afară, cu atât mai jalnic aspect oferă un neam, când nu formează un bloc în toată existenţa lui interioară şi exterioară. Noi ştim de ce tristă consideraţie se bucură în opinia lumii Rutenii cu hibridismul lor catolico-ortodox. Dacă fraţii uniţi fiind puţini, mai pot trece neobservaţi, ce milă n'am trezi ca neam întreg, dacă ne-am înfăţişa cu fiinţa noastră atârnând jumătate de Roma, jumătate de creaţia duhului ortodox.

Catolicismul e un bloc în dogma şi în manifestările lui externe; ortodoxia la fel; protestantismul la fel. Toate popoarele lumii aparţin categoric unuia sau altuia din aceste blocuri. Ce sentimente am trezi noi, dacă am vrea să pişcăm juma de colo, juma de dincolo: un popor indecis, lipsit de curajul de-a fi ori într'un fel, ori într'altul, sau de capacitatea de-a trăi unitar şi organic. Un neam întreg n'are voie să-şi frângă fiinţa, să se facă un mixtum compositum, ci trebue să stea înrădăcinat şi fixat într'o poziţie spirituală a sa. Un neam cu cugetul de-un fel şi cu manifestările de altfel, un neam ale cărui manifestări nu sunt revelaţii ale sufletului, ci camuflări, trăeşte pe lângă aceea într'o nesinceritate permanentă, care se poate interpreta ca o lipsă de curaj de-a rupe sau cu un interior ascuns, sau cu un exterior fals. Această stare are cele mai jalnice urmări asupra caracterului. Nu ştiu de ce Rutenii uniţi mi-au făcut totdeauna impresia unui neam de oameni ticăiţi, vrednici de milă. Noi nu ne putem însuşi ca neam o astfel de stare de dublicitate de popor minor. Dar din manifestările sale de viaţă religioasă neamul românesc nu poate ieşi. Urmează deci, că în loc de-a se înşela şi pe sine pe alţii, cu uite popa nu e popa, să se afirme întreg drept ceeace este organic prin fiinţa sa: neam ortodox.

Ortodoxia în istoria noastră

II. Dar dacă întreg ansamblul manifestărilor religioase ortodoxe — cari determină în măsură decisivă tot felul său de-a fi — sunt atât de înrădăcinate în fiinţa neamului nostru şi atât de concrescute cu ea, aceasta e o dovadă, dar şi o concluzie a faptului eă de ortodoxie ne este legată toată istoria noastră, şi ea a fost unul din factorii determinanţi cari ne-au dat formaţia pe care o avem ca neam. Putem să ne abatem de pe linia întregei noastre istorii, putem scoate din fiinţa noastră factorul determinant al ortodoxiei, rămânând totuşi identici cu noi înşine? Desigur că nu. Abundă la noi scrierile în cari s'au limpezit diferite corespondenţe între firea românească şi ortodoxie, încât nu e necesar să ne oprim aci asupra acestei vaste probleme. Remarcăm numai atâta: catolicismul blăjan n'a fost în stare să indice un singur aspect din firea noastră care să vădească o influinţă a dogmei catolice.

In ce priveşte convieţuirea istorică între românism şi ortodoxie, fraţii uniţi fac de obiceiu trei obiecţii, cărora le vom da un scurt răspuns:

1. E greşit, zic ei, să se afirme că trecutul nostru a fost legat de ortodoxie, căci până prin veacul al 9-lea, noi am fi atârnat, prin ierarhiile de peste Dunăre, de Roma. Numai venirea Bulgarilor ne-a desfăcut de Roma. Punându-se problema aşa, se neglijează a se aminti tot ce e mai important: până în veacul 9—11 Roma nu se abătuse dela credinţa cea veche a Bisericii şi se afla ea însaşi în legătură cu Patriarhiile răsăritene. Dependenţele până atunci aveau numai caracter administrativ şi nu implicau deosebiri dogmatice. Deci chiar dacă ar fi aşa cum afirmă confraţii (deşi chestiunea e ascunsă în negura lipsei de documente şi în zona ipotezelor; apoi «dependenţa» de Roma într'o vreme în care papa nu devenise ce-a devenit ulterior, avea un înţeles cu mult mai anemic decât cel de azi; pe de altă parte e probabil că prin cetăţile dela Marea Neagră neamul nostru avea şi dependenţe directe de Constantinopol; mai putem spune că până în veacul 7—8 Roma nu-şi impusese missa ei, deci e mai probabil că noi am avut liturghiile răsăritene; şi, în sfârşit, până în v. 7—8 nu cred că se poate vorbi de un creştinism organizat la noi; în orice caz dacă până în v. 9 am ţinut de Roma, cum au reuşit Bulgarii să ne desfacă fără nici o rezistenţă, câtă vreme unirea dela 1700 n'a reuşit să desfacă pe Români de ortodoxie?), totuşi nu se poate spune că neamul nostru n'a ţinut totdeauna la credinţa cea veche şi dreaptă a Domnului nostru Isus Hristos. Câtă vreme Apusul păstra şi el acea credinţă, i-a fost indiferent nea-

mului nostru de cine ţine administrativ. Când Apusul acesta a căzut dela credinţa şi dela Biserica cea dreaptă, el a continuat să şi-o menţie, să rămână în comunitate cu ceice o menţineau.

Se spune în legătură cu aceasta că noi am primit creştinismul dela Roma. E o afirmaţie simplistă în raport cu împrejurările istorice din acele veacuri, cari ne indică un răspuns cu mult mai puţin unilateral. Se ştie de ceata de misionari în frunte cu Sava Gotul, trimişi de Sf. Vasile cel mare din Capadocia. Se ştie că cetăţile dela Marea Neagră şi de pe Dunărea de jos erau greceşti şi e firesc ca deacolo să fi pornit cea mai puternică activitate misionară. Dealtfel multe nume de mucenici din acele cetăţi poartă nume greceşti. Creştinismul e firesc să nu ne fi venit de departe — dela Roma — ci deaproape, dela Marea Neagră şi dela Dunărea de jos, unde se resimţea puternicul duh al vieţii creştine din sudul peninsulei balcanice, încreştinate de ap. Pavel.

De altfel termenii latini prin cari se exprimă creştinismul nostru primar şi fundamental, în loc de a fi o dovadă că am primit creştinismul dela Roma, arată dimpotrivă că nu l-am primit dela Roma, ci dela misionari, cari, nefiind în legătură cu Roma, nu ne-au adus termenii consacraţi acolo, ci, învăţând limba poporului de aici, ca să-i poată predica, au ales din graiul lui pentru prima dată cuvinte corespunzătoare pentru noţiunile creştine. Dacă misionarii ar fi venit trimişi de Roma, ar fi venit cu termenii formaţi de-a gata acolo şi i-ar fi impus şi la noi cum i-a impus Roma în tot Apusul. Dar la noi nu au venit cu: *Fides, Trinitas, Deus, Ecclesia, oratio, regnum Dei, Pater, incarnatio, resurrectio, assumptio, Creator, virgo*, etc., ci au ales din graiul poporului, ca unii ce acum i-au învăţat graiul, cuvintele: *credinţă, Treime, Dumnezeu, biserică, rugăciune, împărăţia lui Dumnezeu, Tatăl, întrupare, înviere, înălţare, Făcător, Fecioară*, etc. Iar de-ar fi fost mai târziu o dependenţă strânsă a noastră de Roma uniformizatoare, nu ne-ar fi impus terminii ei, cum i-a impus pretutindeni?

De altfel până în veacul II—IV Roma era atât de puţin în stare să iniţieze ea un misionarism, încât şi misionarii Apusului porneau din Răsărit (în Franţa, Spania, Anglia). E de conceput că noi, aci lângă Răsăritul ce deborda de simţirea creştină, am fost lăsaţi la o parte, ca să ne vină creştinismul pe calea indirectă şi anemică a Apusului?

2. Cu privire la convieţuirea între ortodoxie şi românism, ne mai spun fraţii dela Blaj că ortodoxia în nici un caz n'a contribuit la formarea neamului. Dimpotrivă ea l-a periclitat cu grecizarea, cu slavizarea, cu calvinizarea. Numai catolicismul l-a scăpat la 1700 de toate acestea. Nimic mai neîntemeiat. La 1700 neamul românesc depăşise toate aceste momente ale istoriei lui. La 1700 neamul românesc era de mult format, închegat, cristalizat. Cum s'a purtat această luptă, cum nu, cât de mari au fost pericolele, cât nu, e greu de precizat. Fapt e că la 1700 neamul românesc, neavând până atunci altă instituţie care să l ţină în unitate şi care să-i dea puteri sufleteşti, decât Biserica ortodoxă, era un neam unitar, cu toate caracterele lui definitivate. Catolicismul dela 1700 a venit la lucrul gata, nu ca să ajute la formarea unităţii româneşti, ci *ca s'o sfărâme.*

Se reproşează Bisericii ortodoxe că ducea neamul spre calvinism în v. XVII şi de nu venea unirea dela 1700 ni-ar fi calvinizat. Dar la 1700 calvinismul încetase de-a fi un pericol, prin însaşi extinderea politică a împărăţiei Habsburgilor în Ardeal. Lauda nu e aceluia care, afirmând că a scăpat pe cineva de înec, l-a băgat de-a ars în foc. Aşa fac uniţii. Se laudă că ne-au scăpat de calvinism, dar ne-au sacrificat catolicismului, deşi nu ne-au scăpat ei nici de catolicism, căci pericolul calvinismului trecuse şi ortodoxia ieşise teafără din el, ca şi sufletul românesc, prin puterile lor înşeşi. Nu se cuvine ca cel ce, gândindu-se la fostul pericol al apei, cade în foc, să mustre pe cel ce, cu toate că a fost câtăva vreme ameninţat de apă, a ştiut scăpa de ea, fără să se arunce nici în foc. Tocmai acesta e meritul ortodoxiei că, având să lupte cu atâtea primejdii inerente împrejurărilor politice şi geografice ale trecutului nostru, a ştiut să vâslească printre ele cu atâta dibăcie, purtată de o nedesminţită dragoste de neam, încât a scos neamul teafăr la lumină, fără să-l vândă unui duşman, pentru a-l scăpa, chipurile, de altul, care nu mai exista, cum a făcut unaţia.

Din cele anterioare rezultă că neamul nostru e legat întreg de ortodoxie prin adevărul ei, prin firea şi prin istoria lui şi nimic nu-l poate scoate din ea, dar foarte firesc şi foarte uşor se poate încadra şi formal fragmentul unit în credinţa în care de altfel se şi află cu sufletul.

Pentru unitatea şi independenţa religioasă a neamului

III. Dar şi consideraţiile de viitor pledează pentru reunirea în ortodoxie. Toată lupta de până azi a poporului nostru a fost dusă pentru înfăptuirea unităţii sale desăvârşite şi pentru dobândirea deplinei independenţe. Astfel reunirea lui în cadrul Bisericii ortodoxe, ar fi un act ce s'ar înşira pe linia acestei străduinţe şi ar încorona lupta sa pentru unitate şi independenţă. Dimpotrivă, o infeudare a noastră sub jurisdicţia papală ar echivala cu o renunţare la independenţă şi la sentimentul de demnitate ce stă la baza străduinţei în vederea ei, ar însemna întoarcerea noastră împotriva direcţiei de luptă a trecutului. A luptat, a suferit, a mucenicit neamul nostru în toată istoria sa pentru a-şi apăra independenţa spirituală, ca astăzi, când conştiinţa demnităţi şi a puterii noastre este deplină, să renunţăm la ea? Să admitem un tutorat spiritual şi să ne recunoaştem minoratul nostru pe acest teren, tocmai azi când am ajuns la epoca în care putem trăi o viaţă de maturitate sufletească?

Neamul nostru vrea să-şi rezolve toate problemele de viaţă în mod liber, nu să fie tulburat necontenit de imixtiunile unui for extern, care nu vrea să fie numai instanţă religioasă, ci vrea să joace şi rol de Putere politică, de Stat cu diplomaţi, cu teritoriu propriu, amestecat în toate combinaţiile politice. Nu ne-am eluptat independenţa de sub toate Statele vecine, ca să renunţăm la ea în favorul Statului papal.

Singură ortodoxia e a noastră, ne permite, prin autocefalia ce-o are Biserica noastră, să fim cu totul independenţi în viaţa noastră de Stat, păstrând legături libere cu toate celelalte Biserici ortodoxe autocefale.

De altfel aceasta este orientarea actuală a naţiunilor în ce priveşte relaţiile între ele şi între Statele lor: păstrarea independnnţii şi totodată cea mai strânsă colaborare liberă între ele.

Din toate consideraţiile acestea, la cari s'ar putea adăuga încă multe, rezultă că totul pledează pentru reunirea tuturor Românilor în credinţă prin întoarcerea fraţilor uniţi la maica lor care i-a crescut în cursul istoriei, care le-a dat sufletul şi li l-a păstrat neştirbit. Pentru viitorul neamului, pentru tăria lui, pentru idedendenţa lui, pentru înfruntarea tuturor încercărilor cari ne aşteaptă, e necesar să vie acasă. Îi vom primi cu iubire. Nu ne vom gândi, nici unii şi nici alţii, la scurtul răstimp al despărţirii. Vor înceta atâtea piedeci cari stânjenesc conlucrarea noastră frăţească pentru o ţară puternică şi fericită.

Dumnezeu să ne ajute să vedem şi ziua aceea luminată a desăvârşitei noastre unităţi sufleteşti.

D. S.

Nr. 2353/945

„Dumineca Bolnavilor"

Încă din anul 1926 dădusem Duminecii a doua din postul Păresemilor semnificaţia de «Duminecă a bolnavilor». Am voit să arătăm mai limpede C. preoţimi şi poporului nostru credincios datoria creştinească de a cerceta pe cei bolnavi şi de-a-i îngriji în suferinţele lor.

Ne-am bucurat văzând progresele ce le-au făcut preoţii noştri în acest domeniu an de an cu, deosebire însă în anii din urmă ai războiului. In judeţul Sibiu, am pus în evidenţă şi mai mult necesitatea operei caritative a îngrijirii de cei bolnavi, prin înfiinţarea Cooperativei sanitare «Sănătatea Neamului».

Improspătăm dispoziţiunile luate în legătură cu Dumineca bolnavilor în anii trecuţi şi punem la inima preoţimii şi a poporului nostru credincios să se apropie de cei ce se găsesc în suferinţă şi să le sară prin toate mijloacele într'ajutor.

Despre ceeace s'a făcut în această privinţă prin parohiile noastre, oficiile parohiale ne vor face raport.

Sibiu, la 16 III. 1945

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 1637/1945 [10] 1—2

Concurs

Pentru întregirea posturilor de duhovnic la spitalul public şi penitenciarul civil din:

1. Braşov,
2. Sibiu,

se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Retribuţiile în legătură cu aceste posturi sunt cele ale unui preot licenţiat în teologie. Nu pot concura decât preoţi cu calificaţie de cl. I. Cererile de concurs vor fi înaintate în termen Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 27 Februarie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Corifeii uniţi despre unire

Pentrucă uniţii se tot laudă cu bărbaţii mari pe cari i-au avut în v. 18 şi 19, dăm aci câteva citate din ei, cari arată că bărbaţii lor cu adevărat mari au detestat unirea, căci mărimea înseamnă pătrundere şi inteligenţă, iar în faţa pătrunderii şi inteligenţii lucrurile se arată aşa cum sânt.

Caracteristică este descrierea situaţiunei, după 46 ani de la actul uniunei, făcută în „Promemoria" episcopului Clain. Ea sună: „De aceea amar se plânge cleru şi poporul român unit, că de şi s'au folosit toate mijloacele imaginabile, ca să-şi dovedească sincera şi adevărata unire, totuşi nu putură dobândi nimica, şi n'au fost socotiţi nici schismatici, nici catolici. Catolicii de ritul latin zic despre ei, că nu sunt catolici adevăraţi. *Uniţii văd, că le-a mers mai bine până au fost cu schismatici, decât le merge acuma*, căci atunci aflau totdeauna scut (patrocinia) atât la principii români, cât şi în Moscova, şi cu spriginul acestora tot mai erau băgaţi în seamă atât la Curea regească, cât şi în principat, ori pe altă cale erau ajutaţi. Şi dacă se întâmpla să nu li se facă ceva după dorinţa lor, cel puţin aceasta nu era o injurie pentru ei, căci ştiau ei bine, că după drept nu li se cuvine".

„Unirea cu biserica Romei — scrie Nic. Densuşan — aşa cum o făcuse episcopul Atanasie, s'a părut tuturor bărbaţilor noştri *luminaţi din secolul trecut şi din secolul prezent un paş foarte greşit în ce priveşte viitorul acestei biserici şi viitorul naţiunei române din Transilvania*". Samuel Clain scrie: „Mult au stătut Iesuiţii de episcopul Atanasiu, ca să îscălească acele instrucţii, ci episcopul nici decum n'a voit a le iscăli, că au cunoscut măestria Iesuiţilor. *Toate acestea trei* (*diploma* a doua leopoldină şi instrucţiile), *se socot a fi numai scorniturile (falsificările) Iesuiţilor, cari în tot chipul voiau să stăpânească peste clerul românesc...* Iar după eşirea episcopului Clain din Ardeal, în popor se auzeau aşa cuvinte cumcă Clain pentru aceea au eşit din ţară, pentrucă au văzut, că unirea nu e bună, şi i-a părut rău, că a unit atâta mulţime de suflete din care cauză se întorceau la neunire."

Alt bărbat valoros G. Şincai scrie aşa: „Unirea aceasta, cum se va arăta la locul său, mai pre urmă, numai popilor a folosit, că aceştia au dobândit puţină scutinţă cam anevoie, dar nobilii au rămas şi rămân cu buzele drâmbolate până astăzi, căci Latinilor destul le este, că înşelând pe Români în partea lor au putut învinge cu numărul pe Calvini." Vorbind de Atanasiu relatează după Cserei următoarele: „Şi mergând la Viena, de la cardinalul Colonici cu mare cinste s'au primit şi i-au aruncat lanţ de aur în grumaz: aceasta i-a fost toată mergerea înainte, că tocmai precum lucră dracul, de caută voia omului, până ce îl aduce la păcat, apoi îl poartă pe unde vrea, aşa au făcut şi cu vlădicul, până când l-au apucat în cursă; pentru că popistaşii cu toată sfiala îl cinsteau până atunci, ear după aceea l-au luat toată ocărmuirea din mână, şi este un Iesuit lângă dânsul pururea, fără de a căruia ştire şi voie nici o carte poate scrie cuiva. Bucuros s'ar lăsa de unire ca aceasta, dar nu-l lasă. De a mâncat sărat bee, că adevărat l-or umplea păharul". La alt loc zice: „Ci noi Românii, de vom lua afară clerul cel unit, care încă numai atâta se socoteşte cât a cincea roată la car, ce folos am avut sau avem din toate aceslea?"

Eruditul Petru Maior zice: *Şi acum se află uniţi şi prin părţile noastre, cari învăţând la Roma teologia socotesc, că numai acelea sunt adevărate, care le-au auzit la Roma şi doar sângele şi l-ar vărsa pentru monarhia papei.* O! de ar fi apărat Dumnezeu neamul românesc de acest fel de oameni învăţaţi şi teologi, cari numai cu atenţia, cu tiful şi cu vălla ce au în haine, şi în locul lăcaşului său vreau să învingă pe toţi, de spun ceva de la Roma să taci, să înlemneşti, să laşti gura. De arăţi din sfinţii părinţi, din soboare şi din istoria cea veche a bisericii, asupra poveştilor lor, îndată eşti schismatic şi mai rău decât ereticii. Trebuie înaintea acestora toţi să plece capetele, să-i chemi Rabi, domnule, Măria Ta şi alte titluri ce se împotrivesc cinului călugăresc". Iar la alt loc scrie, că episcopii gr. catolici erau asupriţi de cei romano-catolici şi exclamă: „Papei nu-i trebuia Români, i-a trebuit numai catolici, ca să-i supună şie-şi şi ori cui".

Învăţatul Simion Bărnuţiu scrie: „Sub înalta protecţiune a acestui Strigoniu fabricau Iesuiţii diplome false, scoteau rescripte dela curte şi bule de la Roma pentru noua subprigonire a bisericii române sub titlul de episcopat al Făgăraşului, numai simplicitatea preoţilor români apăra demnitatea Metropoliei Românilor de n'a apus cu totul, că nu luară întru nimic atari bule şi rescripte, şi continuară şi după uniunea aceasta, ca şi înainte de ea, a cânta în toate bisericile române tot pe Arhiepiscopul

Dacă ar trăi Inochentie Micu Klein...

Unirea din 1700: pentru emisarii din Viena un act de diplomaţie politică, pentru protopopii ce l-au iscălit un simplu contract de beneficii materiale. La realizarea ei n'a prezidat nici o problemă de conştiinţă, nici o convingere religioasă. Viena avea nevoie să-şi consolideze stăpânirea şi catolicismul era instrumentul cel mai potrivit în acest scop; mitropolitul şi protopopii români voiau să scape de sub apăsarea iobăgiei şi să se bucure de privilegiile clerului catolic. Şi învoiala s'a încheiat: împăratul era mulţumit că massa cea mare a românilor din Ardeal era astfel *legată de Viena* şi *despărţită de fraţii „schismatici" din Principate*; protopopii erau satisfăcuţi că numai prin primirea formală a „unirii" cu Roma fără ca „legea" să sufere vre-o schimbare, diplomele leopoldine din 1699 şi 1701 le acordau drepturi egale cu cele ale clerului catolic.

Poporul român şi Papa nu aveau nici un amestec în toată această transacţie „fericită". Roma a fost anunţată de-abia după încheerea ei, ca să dea urmare unui fapt împlinit; poporul — se zicea [şi se repetă şi azi la Blaj] — este prost, ignorant şi iobag; el se va supune poruncii împărăteşti, mai ales dacă i se va spune că nu s'a schimbat nimic din „lege" şi dacă se vor aplica şi mijloace de intimidare. Cum ar putea reacţiona un popor de iobagi împotriva forţei de constrângere a imperiului habsburgic? Nu mai pun că unirea „aşa s'au vestit de pitulat, cât [până şi] popii noştri... n'au priceput..." şi pe lângă că majoritatea preoţilor n'au primit unirea, în frunte cu braşovenii şi făgărăşenii, chiar şi ceice se uniseră, întrebaţi fiind de popor de-s uniţi sau nu „au luat vin şi pită şi s'au pus în genunche şi *s'au jurat că ei nu sunt uniţi* şi au şi afurisit cumcă ei nu sunt uniţi..." [Dr. Silviu Dragomir: Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în sec. al XVIII-lea vol. I Anexe jalba românilor din 1749 p. 86—87].

Aceasta a fost unirea: un act „pitulat" [din calcul, dar poate şi din ruşine faţă de un târg atât de uşor cu sufletul acestui neam] prin care — cu preţul sufletului românesc — s'a încheiat un contract de „beneficii" între *emisarii curţii* din Viena şi o seamă de clerici români. De aceia N. Iorga a calificat declaraţia lui Atanasie din 20 Martie 1701 — înainte de a fi hirotonit ca episcop unit — drept „cel mai înjositor act public săvârşit până atunci de vre-un vlădică românesc" [Ist. bis. rom. vol. II p. 29]. Intr'adevăr mitropolitul jura că *„se lapădă de toată corespondenţia... şi preteşugul şişmaticilor*, a ereticilor *şi a Vodii Ţării Munteneşti*; nici o carte de acum înainte cu aceia răspuns nu voi avea şi nici pe Bucureştean mai mult al mieu arhiepiscop a fi nu-l voiu cunoaşte..."

Cu cât mai presus decât Atanasie şi preoţii lui sunt smeriţii preoţi de ţară, care fiind „cu frica lui Dumnezeu", „când au venit ţărcălaşi prin sate şi au zis: popii care vor fi uniţi să nu dea porţie împărătească, au zis că ei nu sânt uniaţi, mai bine or da porţia şi nu s'or uni". [Silviu Dragomir id. p. 87]! N'or fi fost ei cu multă învăţătură teologhicească, dar *mai presus de orice înţelepciune a trufiei omeneşti stă nebunia în Hristos, care e în stare să plătească „porţia", să se desbrace de orice bunăstare materială şi să sufere mucenicie şi moarte pentru credinţa din străbuni.* Şi cu ei marea massă a poporului „ignorant" care ştia totuşi ceiace diplomaţii şi „teologii" nu ştiau: că omul poate să nu fie slobod cu trupul [iobag], dar *e slobod cu sufletul*; că toate bunurile pământeşti pot aparţinea împăratului, dar *omul are un singur suflet care e al lui Dumnezeu „şi nici o putere omenească nu-l poate îndoi"*. Aceasta e singura ştiinţă care duce la biruinţă — şi a biruit — şi care mântuie neamurile şi indivizii. Celelalte sunt palavre şi vânturare de deşertăciuni...

O! dacă ar fi avut toţi preoţii, în frunte cu episcopul de atunci conştiinţa aceasta şi ar fi stat în fruntea poporului şi nu l-ar fi lăsat singur în izbelişteа vijeliilor ce s'au abătut peste el! Ei însă pentruca să nu mai plătească „porţia" şi ca să ajungă nobili au iscălit târgul „unirii" şi au apelat la minciună şi la forţa armată ca să constrângă şi pe popor să-i urmeze. Aşa încât poporul — desnădăjduit de prigoana ce venia dela „popii uniţi" şi stăpânirea austriacă — se jelueşte „că nu este putere mai multă a putea răbda răul care ne cade nouă asupră *dela popii cei uniţi*; în toate zilele ne prind la arest şi ne căznesc [chinuesc] cum este mai rău, încă ne dau şi în mâna biraelor de ne închid în temniţe. Deci de *al lor mare rău ne-am pustiit tot*, şi case şi moşii şi şedem tot fugiţi la păduri, fiindcă nouă nu ne trebuesc popii cei uniţi până la moarte. Mai bucuros moartea vom pofti, ca pe ei să ne stăpânească" [id. p. 161]. De aceia era deplin îndreptăţită exclamaţia lui Simeon Bărnuţiu în cuvântarea sa din 1848: „Fii nefericiţi! Cine vă va apăra dacă părinţii [preoţii] voştri *dau mâna cu străinii în contra voastră*... Ce a păcătuit biserica noastră..., dacă cumva n'a păcătuit unindu-se, de se pedepseşte cu *infamia de desertoriu*?" [Cf. *I. Lupaş.* Contribuţiuni documentare la istoria satelor transilvane p. 58].

Dar cel puţin acest act „pitulat" al unirii a fost respectat în punctele lui şi de împăratul austriac sau nu? Aici începe a doua tragedie a unirii, a cărei jertfă e personalitatea dramatică a lui Inochentie Micu Klein. Prima tragedie a fost revolta poporului şi ruperea legăturilor cu românii „schismatici" din Principate: până la unire deşi politiceşte împărţiţi — românii se simţeau una în cuget şi'n simţiri, un singur suflet, o singură credinţă. Prin „unire" *graniţele politice ale Ardealalui devin şi graniţe sufleteşti: românii uniţi sunt scoşi din comunitatea spirituală a neamului românesc* şi stau singuri în faţa împăratului care şi-a uitat promisiunile îndată ce ruptura a fost fapt împlinit. De aici a doua tragedie: nici sufletul liniştit, nici „beneficiile" primite. S'au lepădat de credinţă pentru anumite promisiuni şi s'au trezit cu mâna goală. Impăratul — care cu viclenia sa a păcălit pe nişte păstori lipsiţi de experienţă politică — după ce-şi văzuse opera asigurată, nu-şi mai da nici o silinţă să recunoască drepturile ce le fixase în diplomele unirii.

In aceste împrejurări ajunse episcop Inochentie Micu Klein. Măreţia personalităţii lui constă în faptul că a avut curajul *să fie mai mult român decât unit* şi să pretindă cu vigoare drepturile făgăduite, fără servilism şi fără a se lăsa intimidat. El îşi dădea perfect seama de ceiace au pierdut ardelenii prin dislocarea lor spirituală din unitatea neamului românesc şi din ecumenicitatea ortodoxă: „Uniţii văd, zicea el, că le-a mers mai bine până au fost schismatici, decât le merge acuma, căci atunci *aflau totdeauna scut atât la voevozii români, cât şi în Moscova* şi cu sprijinul lor tot mai erau băgaţi în seamă la curtea regească, şi în principat, ori pe altă cale erau ajutaţi"... Totuşi întrucât ruptura era făcută, Inochentie a crezut că privilegiile diplomei din 1701, care prevedea ca Românii uniţi să nu mai fie socotiţi ca toleraţi ci primiţi între „staturile ţării", le-ar putea cuceri prin memorii la împărăteasa Maria Tereza şi prin luptă dreaptă în dieta Transilvaniei. Toată viaţa lui, toată energia lui, s'a măcinat în această luptă inegală, în care el era „unul împotriva tuturor": a curţii dela Viena şi a nobililor transilvani. De geaba arăta episcopul că românii suportă „toate poverile împreună cu celelalte naţiuni, ba încă mai multe decât toate laolaltă", că uniţii au împlinit toate condiţiunile cerute, şi că dacă poartă sarcina e drept să poarte şi folosul, curtea şi nobilii nu voiau să audă de „nişte lucruri pe cari nimenea nu le-a mai cerut nici odată... şi nu le va putea cere", adică de primirea acestor Români uniţi „pribegi, iobagi, tâlhari, leneşi" între „naţiunile recepte" ale Ardealului: — „pe mine mă obligă — zicea Inochentie — să ţin teolog pe baza diplomei leopoldine a doua, iar când eu cer să se execuţeze această diplomă *şi în punctele favorabile* Bisericii mele... se răspunde că nu se ştie oare diploma aceasta a fost publicată ori nu".

El ştia că unirea a fost numai un instrument pentru câştigarea unor beneficii şi că *„mare parte a preoţilor*, simţindu-se desamăgiţi din pricină că *nu au putut beneficia de privilegiile făgăduite* prin diplomele împărăteşti dela 1699 şi 1701 aruncând felurite înjurături în capul autorilor unirii, *s'au lepădat de ea*" [I. Lupaş o. c. p. 60 din raportul ep. Inochentie]. De aceia a îndrăsnit să puie problema răspicat: ori se acordă privilegiile promise, ori piere unirea cu totul [„dacă nu se împlinesc promisiuni...

---

lor ca şi mai înainte... Indată la începutul uniunei vedem, în sinoadele noastre, pe paterul rector al iesuiţilor preşezând în locul superintendentului reformat, şi pe alt iesuit îl vedem neîncetat în coastele episcopului nostru priveghindu-l, ca pe un făcător de rele. Acum spuneţi-mi, ce diferenţă este între superintendentele de Toleo şi între iesuitul Baranyi, care din amândoi a fost mai bun pentru Români? Indată după unire episcopul catolic din Alba-Iulia încalecă peste Arhiepiscopul nostru şi-l face vicariu, îl înfruntă, îl dojeneşte..."

Tr. Laurianu scrie în Magazinul istoric: „Românii, afară de micile scutiri ale persoanelor bisericeşti, nu dobândiră nimica prin unire, ba încă şi perdură. Perdură independenţa lor ca Români şi ca religionari de ritul oriental, care o aveau ei mai înainte pe lângă toate asupririle ce întâmpinau din partea eterodoxilor; perdură Arhiepiscopatul, căci acesta după unire se degradă la starea de simplu episcop supus censurii Iesuiţilor şi supremaţiei arhiepiscopilor catolici, *perdură chiar naţionalitatea*. Cei mai mulţi Români cari se înălţară cu încetul din întâmplare — încă după dreptele pretensiuni, care le aveau ca Români uniţi, — la deregătorii mai înalte între ungurii catolici, trecură dela legea de ritul oriental la cea de ritul occidental, supt pretestul că acestea sunt acum tot una, şi cu modul acesta se *lepădară şi de naţiunea lor şi se unguriră*. Atari exemplele avem prea multe. Aceasta strica atât de mult, încât Românimea nu putu de loc să se ridice din starea de plebeitate, căci veri care se înalţă peste dânsa, îşi părăsea naţiunea. — Vezi unde duce lucrurile intriga machiavelească! — Românii ar trebui să ştie, că ei sunt Români; şi chiar când ar fi cu totul catolici, ar trebui să se susţie ca Români şi să figureze ca Români".

Papiu Ilarian în discursul său despre vieaţa şi activitatea lui G. Şincai zice: „Românii de aici din Transilvania, călcaţi deopotrivă în cele bisericeşti, politice şi sociale, după căderea Transilvaniei sub casa habsburgică fură amăgiţi prin promisiune de drepturi egale cu Ungurii şi a se uni cu biserica Romei".

Vorbind despre răul cauzat prin uniune adauge: „Din cari toate se vede, că Şincai, ca şi Clain episcopul, Clain călugărul, Petru Maior şi toţi Blăjenii luminaţi din secolul al XVIII, cunoşteau tot răul fatal produs prin unire.. Voi Iesuiţi Români de la Oradea mare, de la Gherla.., şi de aiurea, voi cari în aceste zile ale luminii şi ale libertăţii cutezaţi a îndemna pe Români să meargă la sinodul catolicilor din Pesta; voi cari mergeţi cu cutezanţa până a da Românilor uniţi numele străin şi urât de Catolici... Voi cari prin aceasta şi alte asemeni criminale apucături, cercaţi a rupe de tot o parte însemnată a Românilor din corpul cel mare al naţiei, auziţi pe profetul Şincai şi până e timp convertiţi-vă".

Eruditul istoric Nic. Densuşan în scrierea sa „Revoluţiunea lui Horea" scrie:

„Românii din Transilvania, după lungi şi grele suferinţe, dorind în fine să scape de mizeriile unei servituţi insuportabile, cum şi de persecuţiunile religioase ale calvinilor, se hotărâră să-şi schimbe religiunea şi în modul acesta să ajungă la o stare politică mai fericită.

„Seduşi prin diferitele promisiuni ale Iesuiţilor, *Gavril Heveneşi şi Paul Barani*, îndemnaţi de curtea imperială din Viena, mitropolitul Atanasie şi protopopii români din Transilvania se hotărâsc la anul 1698 a se uni cu biserica Romei, crezând, că în modul acesta religiunea română va ajunge să fie religiune legală în Transilvania, iar clerul şi poporul român se va putea bucura de toate libertăţile şi drepturile, de cari se bucurau aderenţii bisericii catolice.

„In această speranţă şi numai singur din aceste motive se făcu unirea cu biserica Romei, unire, care primi o formă reală prin manifestul din *7 Octomvrie* 1698, dat în mănăstirea S-tei Treimi din Albalulia, prin care mitropolitul Atanasie şi 38 protopopi români din Transilvania declarară în formă solemnă că se unesc cu biserica Romei, voind după cum ziceau dânşii, să trăiască cu aceleaşi privilegii, cu cari trăesc membrii şi preoţii bisericii catolice.

„Dar unirea din 1698 fu un pas greşit al Românilor de peste Carpaţi. Prin actul dela 1698 clerul din Transilvania sacrificară întregitatea bisericii române, pentru o simplă speranţă a unor drepturi politice şi civile, drepturi, cari mai curând sau mai târziu se puteau câştiga şi pe altă cale. Şi în faptă unirea cu biserica Romei nu schimba de loc poziţiunea socială şi politică a Românilor din Transilvania. Biserica română rămase şi de aci înainte numai biserică tolerată, naţiunea română o naţiune fără drepturi politice, preoţii uniţi iobagi ai nobililor, fără privilegii şi fără venituri, poporul fără reprezentanţi în camera Transilvaniei, oficiile ţării distribuite numai la aderenţii celor patru religiuni catolice, calvine, luterane şi unitare şi fără nici o consideraţiune la religiunea română unită, iar poporul român, care nu voi să treacă la unire, lipsit de biserici, lipsit de episcopi şi persecutat în toate modurile şi pe toate căile de guvernul din Transilvania şi de guvernul central din Viena; — aşa, că unirea cu biserica Romei, care se făcuse din simple motive politice, nu aduse de

unile împăratului Leopold, se primejduește unirea și peste puțin se va stinge cu totul"]. „Eu cu clerul meu, mărturise a către contele Toroczkoy — cu adevărat suntem și vom rămânea uniți *numai să ni se dea beneficiile și imunitățile de care se bucură catolicii*". — „In chipul acesta — răspunse contele — unirea nu este adevărată ci condiționată și clerul român mărturisește unirea *numai pentru folos*" — „Eu și clerul meu — ripostează Klein — m'am unit cu condiția de-a obține acele beneficii și foloase de cari se bucură catolicii — *în caz contrar clerul acesta stă la îndoială*" [S. Dragomir o. c. p. 134 I. Lupaș o. c. p. 63].

Mărturisirile sunt suficient de clare spre a pune în evidență caracterul contractual-politic al unirii. De aceia nu e de mirare că în sinodul dela Blaj din 25 Iunie 1744 — înainte de a pleca la Viena, Inochentie Micu Klein povestind sinodului amărăciunile unei lupte fără de succes, aruncă la sfârșit întrebarea: „*dacă toate câte s'au făgăduit Românilor uniți nu s'ar putea dobândi, mai voesc ei să țină unirea ori se lapădă de ea?*" Intrebarea a produs o mare frământare între cei prezenți și mulți au strigat, că-s hotărâți să părăsească unirea ori se vor împlini cele făgăduite ori nu". Episcopul Inochentie însă tot mai nădăjduia că la Viena va reuși ceia ce până acum n'a reușit: pleca cu hotărârea ca ori să le dobândească, ori să se întoarcă în țară și să renunțe la unire. Acestea au fost ultimele lui cuvinte: „mă voiu duce eu la Crăiasa; de voi isbuti bine; dacă nu, atunci îmi voiu căuta *aiurea* bucata mea de pâine". Lepădându-se de unire ar fi trebuit să se refugieze în principate, spre a putea continua lupta: „dacă mă voiu mai întoarce din Viena, *pășesc în fruntea voastră și plec peste munți*". [I. Lupaș p. 65].

La Viena însă îl aștepta o capcană pe care el n'o bănuia: a fost pus în fața unei comisii de judecată și acuzat ca trădător și agitator împotriva unirii. Astfel că ultimul pas: întoarcerea în țară și întoarcerea la ortodoxie nu l-a mai putut face. O singură cale de refugiu i-a rămas deschisă: Roma. Și „maica Roma" a oferit pribeagului român nu pâinea iubirii și a dreptății, ci *pâinea amară a mizeriei morale și materiale* care i-au topit zilele ca o temniță închisă pentru totdeauna. Aceasta a fost răsplata Vienei și Romei catolice pentru actul „pitulat" din 1701.

Ceiace n'a putut face Inochentie Micu Klein, a împlinit însă vicarul lui protopopul Nicolae Pop din Balomir, care în 1748 a părăsit unirea, a trecut munții în Țara Românească, a călătorit până la Moscova și a reușit să provoace intervenția Țarinei la Curtea din Viena în favoarea poporului român-ortodox prigonit în Ardeal pentru credință, și s'a așezat arhimandrit la Curtea de Argeș sub crestele Carpaților, de unde a condus rezistența ortodoxă a foștilor ardeleni împotriva unirii. Era pasul pe care l-ar fi făcut și Inochentie Micu Klein, dacă s'ar mai fi putut întoarce în țară.

„Unirea" a mai putut fi salvată numai datorită tunurilor generalului Bucow, care a distrus toate mânăstirile din Ardeal și a procedat cu mare asprime împotriva poporului, ce nu voia să audă de unire, câ t— ziceau bieții români — „nici mai de mult când au fost împărații cei răi, Maximilian și Dioclețian, încă nu au fost mai multă răutate pentru lege cât fac aceștia în vremile de acum cu noi"...

*

Au trecut de-atunci două sute de ani. Lanțurile tiraniei habsburgice, pe care se sprijinea puterea catolicismului, s'au frânt și ele nu vor reînvia. Granițele politice dintre români au fost spulberate de dreptatea istoriei, care și-a înclinat cumpăna ei sub volbura de sânge și mucenicie a poporului român. Cu toate acestea o seamă de „urmași ai lui Inochentie Micu Klein" cari sunt mai mult catolici de cât români, cari țin mai mult la moștenirea habsburgică decât la neamul lor, nu vor să se frângă și lanțurile spirituale și să se sfărâme și granița artificială sufletească dintre români: *ei vor să fie izolați din marea comunitate ortodoxă a poporului român.* Ei cred că duhul lui Inochentie Micu Klein îi cheamă la Roma. Se poate. Dar nu spre a săruta papucul „vicarului lui Hristos pe pământ", ci spre a le da o lecție de demnitate națională și de românism. Nu. Duhul lui Inochentie Micu Klein nu-i cheamă la Roma: el îi cheamă „peste munți", peste m u n ț i i confesionalismului strâmt și fără orizont în țara cea mare a Ortodoxiei românești. Căci acestea au fost ultimele lui cuvinte rostite în Ardeal: „dacă mă voi întoarce din Viena, *pășesc în fruntea voastră și plec peste munți*".

Un astfel de conducător trebuește urmat și pilda dată de vicarul lui și de alți preoți, trebue să fie urmată de toată biserica unită, astăzi când împotriva acestei hotărâri nu mai stau nici tunurile lui Bucow, nici temnițele Kufsteinului, nici samavolniciile armatei nemțești, astăzi când „privilegiile" s'au desființat și izbăgia a dispărut, astăzi când unitatea neamului românesc o cere fără zăbavă.

Altfel se dovedesc adevărate constatările prof. Simion Mehedinți că „invaziunile turanice din spre răsărit n'au făcut toate la un loc atâta pagubă poporului român, cât a făcut ofensiva catolicismului", întrucât granițele politice nu mai există, dar granița spirituală se menține fără de nici un sens în inima carpatică a neamului nostru.

Sau cumva crede cineva serios că 14 milioane de români ortodocși sunt pe o cale greșită și trebue să se convertească la linia divergentă a unui milion și ceva de români uniți! Credință deșartă! Unitatea spirituală românească nu se poate realiza prin unizarea celor 14 milioane ci prin contopirea minorității unite în marea comunitate ortodoxă a neamului întreg.

Dacă ar trăi Inochentie Micu Klein: românul crescut în comuna Sadu, care a dat mucenici pentru ortodoxie în tot cursul sec. XVIII-lea, românul frânt pe roata minciunii catolice dela Viena, ar porni în fruntea poporului și preoțimii ca să îngenunche iarăși sub bolta de lumină a ortodoxiei românești la altarul neamului. — Și așa *să fim iarăși una*, peste toate vijeliile istoriei și peste toate toate încercările sorții!

NICOLAE GORUN

AVIZ

Onor. Ministerul Agriculturii a luat măsuri ca în săptămâna dintre 19—25 Martie c. populația țării să curețe pomii de omizi, care sunt un pericol pentru economia Țării.

Indemnăm Onor. Cler, să sprijinească această acțiune prin îndemnuri practice, către credincioși.

Consiliul Arhiepiscopesc

Renegați improvizați în apologeți ai unației

Cercurile papistașe dela noi din țară, cari în slujirea scopurilor lor expansioniste alternează invectiva cu octava de rugăciune, au făcut în anii din urmă două achiziții recrutate din sânul clerului ortodox: fostul arhimandrit Teodosie Bonteanu și fostul diacon Iosif E. Naghiu, zis „Ascetu".

Față de vechii condeeri militanți pentru unație, cari își apără incertă lege din obligație profesională, Teodosie Bonteanu și Iosif Naghiu zis „Ascetu" prezentau îndoitul avantaj de-a cumula calitatea de „convertiți" cu aceea de „apologeți din vocație". Patronii lor au avut grijă să-i lanseze în consecință.

Cel dintâi, a cofecționat o carte de dimensiuni respectabile, în care s'a căznit să dovedească nici mai mult nici mai puțin decât că numai sub obedința papalității este posibilă înfăptuirea idealului evanghelic: „O turmă și un păstor" — cum și-a întitulat opera. Intre instrumentele de argumentare, falsul istoric și ignoranța cea mai patentă se bucură de-o considerație deosebită.

In câteva articole publicate de revista blăjană „Cultura creștină", același călugăr dezertor acoperise cu ocări stângaciu camuflate într'un limbaj dulceag și-o pietate artificială, monahismul ortodox răsăritean, cu ale cărui pravile severe a fost mereu în conflict înainte de a-și îmbia serviciile mediocre ocrotitorilor săi actuali.

Celălalt apologet de circumstanță al papalității ofensive, ungur de obârșie [Nagy], trecuse la noi dela alt cult. A învățat Teologia ortodoxă la Oradea, Cluj și Chișinău. Era pe cât de trupeș la arătare — de aceea se porecilise „Ascetu" — pe atât de harnic. Scria mult. Că în unele din articolele iscălite cu numele său se cuprindea truda nemărturisită a altora, cum s'a dovedit, asta-i totul altă chestiune.

Beneficiind de osebită înțelegere pe ori unde a trecut — căci era un tânăr fără stăriște — Iosif „Ascetu" începuse dela o vreme să facă pe nedreptățitul. A plecat în căutarea altor favoruri — și plecat a fost.

Nu putem ști ce-a câștigat unația de pe urma lui.

Că noi n'am pierdut nimic, e sigur. In orice caz, oamenii de teapa acestora ar putea să stea mai la o parte..

Răspândiți cu drag

Telegraful Român

Organul lui Șaguna din 1853

loc resultatele, pe care le sperase mitropolitul Atanasie și clerul român dela 1698. Desilusiunea era mare".

Nic. Densușan în scrierea sa: „Independența bisericească a Mitropoliei de Alba-Iulia" scrie:

„Starea întru adevăr tristă, în care a lăsat răposatul mitropolit Vancea Mitropolia română de Alba-Iulia, și cu deosebire încercările sale periculoase de a introduce în biserica română credința catolică, și întreg sistemul de guvernare catolică, au turburat adânc conștiința religioasă a poporului român și pacea bisericilor din această Mitropolie".

„In urmarea acestor încercări nefericite, poporul român din Mitropolia Albeiuliei se află astăzi în pericolul de a fi rupt pentru totdeauna din sânul bisericei sale naționale românești, și rupt din corpul națiunei române. Românii greco-catolici se află astăzi — și aceasta o spunem cu adâncă durere sufletească — pe drumul acelor români din Ungaria și Transilvania, cari în secolele trecute, seduși de propaganda Franciscanilor și a Dominicanilor, trecură la catolicism, și dela catolicism trecură la calvinism, și astfel se rupseră pentru vecinicie din corpul națiunei române".

Apoi după ce supune unei critice severe deliberatele Conciliului din 1872 și din 1882, zice:

„Din cele înfățișate până aici vedem așa dar, că sinoadele ținute de mitropolitul Vancea în a. 1872 și 1882 nu erau sinoade de administrațiune bisericească, nu erau sinoade dogmatice, sau pentru apărarea credinței noastre în contra unor eresii oare-cari, ci erau adevărate adunări secrete pentru schimbarea religiunei strămoșești a poporului român din Metropolia Albei-Iuliei.

„*Aceeace făcu Mitropolitul Vancea în 1872 și 1882 întrece de o mie de ori ceea ce a făcut* episcopul Atanasie la 1698. *Sinoadele Mitropolitului Atanasie nu primiseră nici dogmă catolică, nu cedase pontificelui roman nici un drept de legislațiune și administrațiune în biserica de Alba-Iulia. Insă conciliile Metropolitului Vancea primiră toate dogmele catolice, toată credința catolică, declară pe papa de suprem cap ierarhic, cu puteri absolute și infalibil în Metropolia de Alba-Iulia.* Episcopul Atanasie fusese silit de grelele împrejurări de atunci și el făcuse o unire cu Roma în sens național. Metropolitul Vancea însă, fără să fie constrâns de evenimente politice, ori de altă natură, făcu o unire exclusiv în sens catolic și în contra voinței poporului român. Astfel, că din punct de vedere al catolicismului, unirea cea adevărată catolică cu biserica Romei nu o *făcu Episcopul Atanasie, ci o făcu Metropolitul Vancea.*

„Ceea ce nu putură să câștige misionarii catolici în timp de 200 de ani dela episcopii, dela protopopii, dela popii și dela poporul românesc, câștigară într'o singură zi, într'o ședință, dela Metropolitul Vancea.

„Ne aflăm așadar în fața unei loviturі de stat în biserica din Alba-Iulia.

„Ne aflăm în fața unor sinoade ilegale, ținute în contra canoanelor bisericii orientale și în contra usului vechiu, ce a esistat în biserica noastră până la Metropolitul Vancea; în fața unor acte, prin cari se rupse cu totul mitropolia Albeiuliei din biserica Răsăritului, și se desființa din fundament vechea independență a acestei sfinte biserici, ce o avea până aci pe terenul bisericesc, nu din grația pontificilor, ci pe baza unei serii de instituțiuni vechi naționale-bisericești, pe cari le putem urmări până în cele mai depărtate timpuri ale evului mediu, independență, care a fost apărată cu o resoluțiune demnă și bărbătească atât în timpurile nefericite ale națiunii noastre, când papii dela Roma atâțau pe regii Ungariei cu resbel de exterminare asupra poporului nostru, cât și în timpul persecuțiunilor calviniste din Transilvania".

Apoi mai la vale continuă astfel:

„Toți suntem într'o formă îngrijați, ba chiar înspăimântați, de consecințele periculoase pentru biserica și naționalitatea noastră, în urma lăpădării noastre de credința strămoșească, în urma catolisărei forțate făcute în 1872 și 1882, în urma despoierei metropoliei de Alba-Iulia de toate drepturile sale de autonomie și libertate, în urma eschiderei întregului cler (afară de episcopi) de a mai avea vot decisiv în sinoadele metropolitane, sau în urma eschiderii poporului român credincios din orice fel de sinoade.

„Suntem îngrijați, fiindcă biserica română a fost singurul port, în seculele trecute, în care s'a scutit naționalitatea noastră română. In biserica română s'a păstrat comunitatea credinței, comunitatea limbii, comunitatea intereselor noastre politice, în biserica română am aflat mângâieri, încurajări și apărări în zilele grele, ce veniau peste naționalitatea noastră. Prin biserica noastră *națională s'a reconstituit de nou naționalitatea română*. Dar astăzi în metropolia română de Alba-Iulia s'a furișat o religiune străină, ea s'a desbrăcat de caracterul său național, guvernarea bisericească supremă nu mai este în mâna Românilor, ci în mâna străinilor, cari au alte interese bisericești și politice, și puțin îi doare de naționalitatea și de caracterul național al bisericii noastre".

„Verhovnicul“

In cărţile liturgice ale Bisericii ortodoxe i se dau sf. apostol Petru unele *epitete*, din cari scriitorii uniţilor vreau să scoată argumente pentru un primat de jurisdicţie ce i-ar fi fost recunoscut acelui apostol. Indeosebi cuvântul *verhovnic* este pus la contribuţie pentru a-i atribui sf. Petru prerogativa primatului.

Dar cu totul pe nedreptul. Înainte de toate trebue să spunem că în Biserica veche ecumenică şi în continuatoarea ei, care este Biserica ortodoxă, n'a existat nici când doctrina despre vre-un primat jurisdicţional al apostolului Petru. Prin urmare această doctrină n'a putut fi exprimată în cărţile liturgice şi în cultul acestei Biserici, pentru că cultul ei oglindeşte fidel credinţa dogmatică care trăieşte în conştiinţa religioasă a ei. Intre doctrină şi cult în Biserica noastră există cea mai desăvârşită armonie. Cărţile liturgice ale ei nu conţin în textele lor decât doctrina pe care a mărturisit-o în crezul ei dogmatic.

E un abuz condamnabil din punctul de vedere al corectitudinii ştiinţifice acela de-a căuta în cărţile noastre liturgice învăţături papiste pe cari Biserica ortodoxă le-a refuzat. De acest abuz s'au făcut vinovaţi câtiva scriitori uniţi, mai ales răposatul mitropolit Vasile Suciu care, în cartea sa de Dogmatică, prin tot felul de interpretări tendenţioase de cuvinte se trudeşte să găsească în textele cărţilor noastre liturgice inovaţiile eretice ale papismului.

Toată truda aceasta zadarnică, la uniţi este explicabilă. Iată cum: Biserica unită a păstrat formele cultului şi cărţile liturgice moştenite dela Biserica ortodoxă, dar în ce priveşte credinţa dogmatică ea vrea să stee astăzi, nu numai în cele 4 puncte ci integral, de partea bisericii papiste. Ori, aceasta nu se poate, fiindcă cultul cu formele lui este o exteriorizare a credinţii. Cultul latin aduce la expresie dogmatica bisericii papiste. Cultul la protestanţi exprimă credinţa lor. Şi mai ales neîntrecutul cult al Bisericii ortodoxe, cu rugăciunile, cântările şi cu bogăţia lui de forme care de care mai expresive, oglindeşte fidel mărturisirea de credinţă a acestei Biserici. Cei ce săvârşesc cultul Bisericii ortodoxe mărturisesc *în mod practic* doctrina Bisericii ortodoxe, exprimată în formele de cult şi în cărţile liturgice ale ei. Biserica unită însă stă pe două scaune ori, mai bine zis, între două scaune. Păstrând şi practicând formele cultului moştenite din Biserica ortodoxă, mărturiseşte practic credinţa acestei Biserici, dar de altă parte declară că acceptă dogmatica papistă. Ca să iasă din această incoherenţă, proprie formaţiunilor ibride, unii scriitori uniţi, cari au sesizat-o, şi-au luat refugiul la interpretarea, comodă pentru a se sinamăgi, că şi cultul Bisericii ortodoxe cuprinde dogmele papei dela Roma! Cu această slabă mângâiere s'au năpustit asupra cărţilor noastre liturgice, stâlcind înţelesul genuin şi clar al textelor lor ca să creadă că au găsit în ele abaterile papismului dela doctrina ortodoxă.

Ca exemplu aducem cazul cu „verhovnicia“ apostolului Petru. Cuvântul *verhovnic* se tălmăceşte pe româneşte *căpetenie*. Uniţii zic că numind cărţile noastre liturgice pe Petru verhovnic, adecă căpetenie, aceasta ar fi însemnând că-i atribuesc primat jurisdicţional asupra celorlalţi apostoli şi asupra Bisericii lui Hristos.

Interpretare fundamental greşită!

In primul rând amintim că *textele biblice* pe cari îşi bazează teologia papistă dogma despre pretinsul primat jurisdicţional al apostolului Petru, sunt interpretate în cărţile noastre bisericeşti *în sens contrar* primatului lui Petru. Locul dela Matei 16, 16—19: *„pe această piatră* voi zidi biserica mea“ nu-l referă la persoana apostolului Petru, ci *la credinţa în divinitatea lui Hristos*, pe care o mărturisise Petru prin cuvintele: *„Tu eşti Hristos, Fiul Dumnezeului celui viu“*. Cităm: *„pe piatra* **Teologiei** *tale* a întărit Stăpânul Iisus biserica neclătită“ (Mineu pe Iunie 29, la utrenie)... „Pe *piatra* dumnezeeştii tale **mărturisiri** fiind întăriţi“ (Minei pe Ianuarie 16, la utrenie)... „Pe *temeiul* **credinţii** sufletele tuturor credincioşilor le-ai zidit“ (tot acolo). — Locul dela Ioan 21, 15—17 nu-l interpretează în sensul că i-ar fi hărăzit Domnul apostolului Petru un primat jurisdicţional, ci în sensul că l-a reintegrat în apostolatul din care căzuse prin întreita sa lepădare. Iată interpretarea: „Cu întrebarea cea de trei ori, adecă Petre iubeşti-mă, **lepădarea** cea de trei ori Hristos o a *îndreptat“...*, (Mineiu pe Ianuarie 16 şi pe Iunie 29). Din cele citate rezultă că textele cărţilor noastre liturgice *refuză* interpretarea locurilor biblice în sensul primatului jurisdicţional al lui Petru. Deci doctrina despre un asemenea primat nu se cuprinde în cărţile noastre liturgice şi e chiar respinsă de ele. După învăţătura Bisericii ortodoxe, exprimată şi în cărţile ei liturgice, apostolii Domnului erau *egali* într'olaltă, cum se exprimă învăţatul *Petru Maior*: „puterea, stăpânirea şi împărăţirea *asemenea şi întocmai precum lui Petru*, aşa şi celorlalţi apostoli *fieştecăruia* o au dăruit... cu aceeaşi vrednicie întocmai i-a împodobit, cât în nimic nu se află mai slabi sau mai jos decât sf. Petru“ (*Procanonul lui Petru Maior*. Ed. C. Erbiceanu, Bucureşti 1894, pag. 16 şi 23).

In rândul al doilea urmează să vedem dacă interpretarea atributelor ce se dau în cărţile noastre liturgice apostolului Petru este în conformitate cu această doctrină a Bisericii ortodoxe despre egalitatea apostolilor, ori este favorabilă doctrinei papiste despre primatul lui Petru. Indeosebi ce rezultă din referirea epitetului *„verhovnic“* la persoana sf. apostol Petru? Rezultă doar că i se recunoaşte un primat de jurisdicţie — cum pretind unii scriitori uniţi? Nici decum! Pentrucă *întocmai aceleaşi atribute* cari se dau în cărţile noastre bisericeşti apostolului Petru *sunt date şi altora dintre apostoli*. De pildă, la slujba din ziua de 29 Iunie a sfinţilor apostoli Petru şi Pavel, textele cântărilor îi cinstesc cu aceleaşi laude pe amândoi sfinţii apostoli deopotrivă. Cităm: „pe ucenicii lui Hristos şi *temeliile bisericii, stâlpii cei adevăraţi* şi *temeiurile* şi dumnezeeştile trâmbiţe *ale învăţăturilor* lui Hristos... pe *mai marii apostolilor*, pe Petru şi pe Pavel, toată lumea ca pe *nişte mai întâi stătători* să-i lăudăm... Cei ce sunteţi între apostoli *mai întâi pe scaun şezători* şi lumei învăţători... Dumnezeeşti şi cinstiţi mucenici şi tăinuitori şi învăţători, Petre şi Pavele, *întemeierea apostolilor*... Pe propovăduitorii cei tari şi de Dumnezeu vestitorii, *căpetenia ucenicilor* tăi Doamne...“. Amândoi **verhovnicii** apostoli erau plini de Duhul sfânt... Pe *mai marii apostolilor* toţi să-i lăudăm, pe dumnezeescul Petru şi pe Pavel,... *stâlpii bisericii*... Bucuraţi-vă Petre şi Pavele, cei ce sunteţi *temeiuri neclintite dumnezeeştilor învăţături...*“ etc. (Minei pe Iunie 29). Aceleaşi atribute sunt date şi sf. Pavel îndeosebi, apoi şi altora dintre apostoli. Iacob, fratele Domnului, e numit: *„următor scaunului* (lui Hristos), *cel întâi pe scaun şezător, luminătorul bisericii...* pe care adunarea apostolilor l-a ales a fi sfinţilor întâi în sfântul Sion... (Minei pe Oct. 23). Dar şi sfinţilor li se dau aceleaşi epitete. Chiril al Alexandriei e numit *„stâlpul şi întărirea bisericii“* (Minei pe Iunie 9). Sf. Ioan Gură de Aur e numit: „noianul dogmelor cel nedeşertat, *întărirea bisericii, păstor turmei lui Hristos... stâlp şi temeiu bisericii lui Hristos... piatra cea nezdrobită*, păstor al bisericii lui Hristos... înainte povăţuitor bisericii“... etc. Cei trei mari ierarhi sunt numiţi *„temeliile, stâlpii cei neclătiţi, întăririle* bisericii lui Hristos, *păstorii* bisericii“ etc. La infinit am putea duce şirul acestor epitete date apostolilor şi sfinţilor, nu numai lui Petru.

Ce rezultă de aici? Rezultă doară că sfântului Petru i se recunoaşte prerogativa primatului jurisdicţional peste ceialalţi apostoli şi peste Biserica lui Hristos? Ar trebui să-şi sisteze cineva logica cugetării ca să scoată o astfel de concluzie. Ci rezultă limpede pentru ori ce minte nepreocupată, că *Petru n'a avut dela Domnul Hristos un primat jurisdicţional*, ci toţi Apostolii, constituind un colegiu, erau *egali* într'olaltă. Dacă pe baza atributului de *verhovnic* i s'ar recunoaşte lui Petru un primat jurisdicţional, atunci pe aceiaşi bază ar trebui să se recunoască şi lui Pavel şi altora dintre sfinţi (Sf. Ioan Gură de Aur e numit *„verhovnic al bisericii“*. — Mineiu pe Nov. 13) primat jurisdicţional. Ori aceasta înseamnă că Petru *n'a avut primat*. Inseamnă negaţiunea primatului lui Petru. Prin urmare: de câte ori în bisericile unite răsună din stihirile cărţilor noastre bisericeşti aceleaşi cuvinte de laudă a „verhovniciei“ celorlalţi apostoli ori a sfinţilor, de atâtea ori se neagă prin cult primatul jurisdicţional al apostolului Petru. Astfel biserica unită se desavuiază însaşi pe sine: *ea desaprobă în mod practic prin cult ceea ce vrea să mărturisească prin crezul ei despre primatul lui Petru, din care derivă pe al papei.* In această dureroasă discrepanţă se găseşte biserica unită, ierarhii şi preoţii ei, infirmând prin cult ceea ce pretind a mărturisi cu gura. Numai întorcându-se la Biserica ortodoxă vor putea ieşi din această contradicţie şi situaţie ibridă.

Revenim deci şi întrebăm: cum sunt a se interpreta textele cărţilor noastre liturgice? Aşa cum le interpretează „spre folosul mai cu seamă al Românilor“ învăţatul *Petru Maior* în al său Procanon: „Drept aceea când vei ceti în cărţile sfinţilor Părinţi laude minunate spre sfântul Petru, crede-le toate. Căci nu e limbă care să poată număra laudele de care el întru apostolia sa s'a făcut vrednic. Iar când vei auzi dând titluri sf. Petru şi laude care se văd a însemna lui Petru a fi dată mai mare putere decât celorlalţi apostoli, zi că acestea *sunt laude, iar nu dogmă. Căci bine ştiu sfinţii Părinţi că nicăiri a fi dată acea treaptă de putere lui Petru, nu se află.* Cumu-i când chiamă sf. Ioan Gură de Aur pe Petru gura Apostolilor. Au vei crede că ceialalţi Apostoli n'au avut gură? Că ceialalţi Apostoli nu puteau vorbi nemica fără de Petru? Apoi aceleaşi titluri, care dau sf. Petru, le dau şi celorlalţi; numesc sfinţii pe Petru *corifeu apostolilor*, dar acelaş titlu îl aflu dat şi lui Ioan, căci sf. Ioan cu rostu de aur în Omilia a 10-a despre Fapt. Apost. unde vorbeşte despre robia lui Ioan Apostolul, aşa grăieşte: „Vezi, cari se prind corifeii Apostolilor“. Despre acelaşi fel de titlu în Omilia 26 zice: „Vezi, că căpetenia chefalaion (κεφαλαῖον) pe lângă aceşti trei era, şi mai ales pe lângă Petru şi Iacob“ (Procanon p. 35).

Dar teologia ucenicilor dela „propaganda fide“ nu adevărul îl caută, ci lor li se potrivesc cuvintele aceluiaşi *Petru Maior*, care detestă „obiceiul celor ce în toată mişcarea şi în toată slova află taina pentru înălţarea papei... Drept aceia fără măsură înalţă pe sf. Petru, şi prea cu asupră măresc puterea lui şi osebirea de ceilalţi apostoli, *nu pentru ca să laude pe sf. Petru, ci ca apoi să aibă de unde trage cu viclenie înălţarea, vâlfa, tiful şi monarhia papii cea de linişte şi de dragoste stricătoare*“ (Procanon, 45 şi 18).

Ucenicii propagandei papiste printre noi întind până la caraghioslâc epitetele ce le dau informaţiunilor lor anoste despre „vicarul lui Hristos“. De pildă: „Sf. Părinte suferă de răceală la gât... După cât s'a anunţat pe cale radiofonică, *Vicarul Domnului* nici ieri nu părăsise apartamentele sale personale, (Unirea Nr. 8)... „Starea sănătăţii *Vicarului lui Hristos*, e în afară de orice îngrijorare“ (Unirea Nr. 9 a. c.).

In legătură cu această adorabilă teologhie propagandistă a clarisimilor dela Blaj, ne vine în minte gluma ce şi-a permis-o un teolog protestant care se 'ntâmplase să şadă la masă, cu ocazia unui praznic, în vecinătatea unui cardinal roman. Ca să umple pauza între două feluri de bucate, a întrebat pe cardinal să-i răspundă la întrebarea: *Unde nu e de faţă Hristos?* Nici pe primul, nici pe al doilea, nici pe al treilea şi nici un răspuns al cardinalului nu l-a găsit potrivit cel ce pusese întrebarea. Impacientat l-a întrebat atunci cardinalul să-i dea răspunsul, iar profesorul i-a răspuns: *In Roma!* Indignat i-a replicat cardinalul: cum poţi vorbi astfel? Foarte logic, răspunse şugubăţul protestant, pentru că unde-şi trimite cineva reprezentantul, adecă vicarul său, acolo nu este el, trimiţătorul, de faţă.

La Roma e „Vicarul“ — zice „Unirea“.

Şi în „Voinţa Transilvaniei“

Dl Naghiu scrie şi în „Voinţa Transilvaniei“. S'ar fi putut să nu scrie şi acolo, dacă scrie pretutindeni? Doar îi è uşor, că are o singură poveste, pe care o spune omul peste tot, până îşi dau cei ce-l ascultă seama despre ce e vorba: despre trecerea Românilor la unirea cu Roma. Şi ca un „ziarlîă“ dibaciu ce este, mai strecoară şi câte o ştire nesemnată, ca vezi doamne reprezentând opinia gazetei. Aşa face în Nr. din 1 Martie (An. II, Nr. 22) al numitei gazete, unde laudă numerile „Unirii“, în cari e batjocorită în câte 6 pagini credinţa ortodoxă a poporului român.

Se vor dărâma şi graniţele sufleteşti

Dar cu toate acestea, domnilor senatori, noi îi privim cu toată dragostea pe Fraţii noştri, şi vă rog să credeţi şi rog şi pe Fraţii mei să creadă, că tot ceeace am spus aci, n'am spus din ură, ci am spus ca să ne înţeleagă adevăratele noastre motive, pe cari le purtăm în suflet, de a-i vedea totdeauna lângă noi. Noi vrem să-i vedem cât mai apropiaţi de noi, întru nimic înstrăinaţi, ci când va fi cu voia lui Dumnezeu reintegrând vechea noastră unitate bisericească (Aplauze prelungite), precum ne poruncesc nevoile vremii de astăzi...

Eu am dela bunul Dumnezeu această mare nădejde, care se va izbândi! Şi mă rog Lui pentru izbândirea ei.

Vorbeam în decursul cuvântării mele despre tendinţa spre armonie proprie sufletului românesc. Am încrederea că acest suflet nu va tolera ca fiii neamului nostru să fie despărţiţi tocmai pe terenul credinţei şi al bisericii sale. Am nădejdea dela Dumnezeu, că dacă am putut sfărâma graniţele înfipte de puternice împărăţii în mijlocul trupului nostru naţional, vom putea să sfărâmăm şi aceste graniţe artificiale, pe care duşmanii au vrut să le tragă în sufletele noastre, dar pe cari poporul, în conştiinţa unităţii sale, nu le-a răbdat nici o singură dată. (Aplauze prelungite).

Un popor, domnilor senatori, are o viaţă lungă; numai viaţa omului singuratic este scurtă; de aceea noi suntem cuprinşi uneori de nerăbdare. Un popor însă este răbdător în conştiinţa viitorului său, şi această răbdare se tălmăceşte în acel conservatism prin care poporul îşi rămâne totdeauna credincios sieşi, sufletului şi idealului său. Eu am nădejde dela Dumnezeu, că ceeace s'a făcut la 1700, în condiţiunile, pe care le-aţi auzit, nu a fost decât un incident. Voi, dragii mei fraţi, cu biserica voastră unită, nu sunteţi decât *un incident trecător* în lunga istorie a poporului românesc. (Aplauze puternice şi îndelung repetate).

Dumnezeu ne va ajuta să închidem şi acest incident.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasilie Suciu: O turmă şi un păstor!

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Aşa, Iubiţi Fraţi, atunci noi vom fi aceia, cari vom tăia viţelul cel gras, când se va întoarce la vechea casă părintească, fratele care a gustat roşcovele străinului.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasile Suciu: Amin.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Aceasta ne-o dictează marile interese de existenţă pe acest pământ al neamului nostru!

Din cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae la Senat, la 27 Martie 1928.

Dintr'o Pastorală

...Pe lângă luptătorii şi mucenicii pe cari i-a avut îndeobşte legea Domnului Hristos în tot trecutul, sunt şi mulţi pe cari i-a dat neamul nostru din sânul său. In veacul al XVII-lea păstorii Bisericii noastre, mitropoliţii Ilie Iorest şi Sava Brancovici, au avut de suferit prigoane şi umiliri din partea calvinilor. Iar acum două veocuri neamul românesc din Ardeal a trebuit să dea o mare luptă ca să-şi apere legea strămoşească împotriva Statului austriac. care voia să ne papistăşească, ca să ne despartă de fraţii noştri de dincolo de Carpaţi şi să ne strice Biserica în care a trăit întreg poporul românesc dela obârşia sa, folosindu-se în scopul acesta duşmănos nouă de puterea armelor, de temniţe, de schingiuiri şi de nenumărate violenţii.

Vrednicia şi vitejia cu care şi-au apărat atunci strămoşii noştri credinţa cea dreaptă, au zădărnicit planul străinilor, neisbutind să rupă dela Biserica noastră decât o oarecare parte dintre Români, dar nici pe aceia neputându-i papistăşi pe faţă, ci ascunzând, sub păstrarea sfintelor noastre slujbe, trecerea lor la unaţie cu papa.

A fost o minune cum a putut atunci un neam de oameni fără arme, fără bogăţie, fără conducători cu carte multă, fără diregătorii româneşti, un neam de oameni cari nu aveau decât sufletul din ei, să înfrângă toată urgia unei împărăţii puternice.

Cei cari au condus acea luptă până la jertfirea vieţii, au fost oameni ridicaţi din popor şi preoţi cari au stat lângă sufletul naţiei lor sărmane şi nesocotite de toţi cei de alte legi.

Unii dintre ei s'au dus cu plângeri la Curtea împărătească din Viena, cum a fost ţăranul Oprea Miclăuş din Săliste şi preotul-ţăran Moise Măcinic din Sibiel în primăvara anului 1752, apoi popa Ioaneş din Galeş, spunând cu toată convingerea lor: «Pentru credinţa strămoşilor noştri suntem gata a suferi şi mucenicie sau izgonire din această împărăţie, iar legea nu o vom lepăda». Dar pentru curajul lor sfânt au fost aruncaţi în temniţa dela Kufstetn, unde au şi murit în grele amărăciuni. Alţii, cum a fost bătrânul ţăran de 104 ani, Tănase Todoran din Bichigii Năsăndului, şi fiul său Pintea şi Toader Cătană au fost traşi pe roată pe podereiul dintre Salva şi Năsăud, în ziua de 10 Mai 1763.

Cuvine-se să le cinstim pomenirea lor ca a unora ce s'au încununat cu nevestejita cunună a muceniciei.

Dar se cade să ne aducem aminte şi de marii luptători ai credinţii: călugărul Visarion, care a răscolit satele noastre întru apărarea credinţii strămoşeşti, suferind temniţă grea pentru fapta lui, stingându-şi viaţa tot în Kufstein; călugărul Nicodim, care a bătut drumurile spre curţile împărăteşti din Viena şi Rusia pentru slobozenia sufletului românesc; în deosebi călugărul Sofronie din Cioara, care mişcând tot poporul a dobândit pe seama Românilor dreptul să se închine în legea lor; Gavriil nobilul, cel dintâi care s'a ridicat în apărarea legii străbune; pe protopopul Toma din Făgăraş, pe protopopul Nicolae Pop din Balomir, popa Ion din Aciliu, cari ca şi călugărul Nicodim s'au ostenit pe drumurile Rusiei ca să ceară de acolo ajutor pentru legea pravoslavnică; nu vom uita nici pe popa Cosma din Deal, popa Ioan din Sadu, popa Maniu din Poiana.

Pe toţi aceştia, cari împreună cu nenumăraţi alţi fii ai poporului nostru, bărbaţi şi femei, au îndurat cazne, batjocuri şi temniţă pentru sfânta lege românească, să-i cinstim în inimile noastre şi să rugăm pe Dumnezeu să ne dea aceeaşi tărie în credinţă ca şi lor, spre a fi vrednici de moştenirea lor.

Drept aceea orânduim ca:

I. In «Dumineca Ortodoxiei», după sf. Liturghie, să se facă în toate bisericile Arhiepiscopiei noastre parastase pentru luptătorii şi mucenicii ardeleni ai ortodoxiei, iar Cucernicii preoţi vor ceti aceste cuvinte ale Noastre înaintea poporului credincios.

II. Deodată cu aceasta orânduim să se facă rugăciuni pentru întoarcerea la sânul sfintei noastre biserici a tuturor fraţilor noştri români, pe cari ori pe ai căror înaintaşi sălniciile şi metehnele străinilor au izbutit să-i desfacă dela ea. Cu inimile încălzite de curată dragoste de frate, să ne rugăm cu toţii pentru ca neamul nostru să se facă prin credinţa şi cucernicia lui iarăşi una, ca şi cămaşa cea neîmpărţită a Domnului Hristos. Niciodată neamul nostru n'a avut mai multă trebuinţă de strângerea rândurilor, de adunarea tuturor fiilor lui în cea mai deplină frăţie, ca în aceste vremuri, spre a putea face faţă cu puteri înmănunchiate şi sporite greutăţilor de tot felul cari nu se vor sfârşi în curând. Bine ar fi ca toţi cei ce au un loc de răspundere şi cuvânt de spus inimilor româneşti, în loc să le îndemne la părăsirea credinţei celei strămoşeşti şi prin aceasta la împărechiere, să le sfătuiască a se strânge în jurul altarului sfintei noastre biserici dreptmăritoare şi a tot ce alcătuieşte fiinţa noastră românească, una şi nedespărţită.

Luptători din popor pentru dreapta credinţă

Pentru credinţa strămoşilor noştri suntem gata a suferi şi mucenicie sau izgonire din această împărăţie, iar legea nu o vom lepăda.

Ţăranul *Oprea Miclăuş* (în 1749)

Istoria Ardealului, după dreapta judecată a marelui nostru istoric Nicolae Iorga († 1940), a fost o istorie de sate şi preoţi. Masivitatea istoriei lui au făurit-o plugarii şi slujitorii altarului străbun. Solidari la bine şi la rău, înfrăţiţi în aceleaşi supreme năzuinţi de mântuire a sufletului şi de slobozire a naţiei din obezile unor întocmiri nefireşti, menite să ne piardă ca neam, preoţii şi ţăranii ardeleni prezintă o pildă de impresionantă statornicie pe linia de luptă şi jertfă a conservării *credinţei* şi *fiinţei* moştenite din străbuni.

Legătura dintre cler şi popor a ridicat şi'n alte laturi ale pământului locuit de Români, luptători în odăjdii pentru cauza naţională.

Ardealul ne-a dat însă, ca nici o altă regiune a ţării româneşti, apărători ai dreptei credinţe ridicaţi din rândurile ţărănimii; preoţii, la rândul lor au îndeplinit funcţiuni de căpetenii de oaste în vâltoarea răsmeriţelor populare de cari e plină istoria acestui frământat miez de ţară românească.

Spornici la număr şi tari în curaj, mulţi dintre ţăranii ce-au pătimit pentru apărarea dreptei credinţe sunt evocaţi cu vredniciile lor cu tot — acestea încă doar parţial ştiute — în admirabila carte a dlui Prof. univ. Dr Silviu Dragomir, intitulată *Istoria desrobirii religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII* (Vol. I, Sibiu 1920, p. VIII+224; vol. II, Siblu 1930, p. VIII+440). Apologeţii actuali ai „dezbinării" religioase dela 1700 n'au fost în situaţia de-a lua atitudine faţă de măreţele mărturii de statornicie în dreapta credinţă aşternute'n paginile miezoase ale acestei lucrări cu dimensiuni de epopee.

Un alt istoric transilvan, Păr. Ştefan Meteş, a arătat în 1933 („Lămuriri nouă privitoare la revoluţia lui Horia", studiu publicat în „Revista Teologică" şi separat). participarea activă şi contribuţia considerabilă pe care au avut-o preoţii noştri la desfăşurarea uriaşei revoluţii ţărăneşti din 1784.

Problema în chestiune a fost reluată parţial, aprofundând-o, acum doi ani, de către Păr. Prof. univ. Dr. Ioan Lupaş, într'o comunicare făcută în şedinţa publică a Academiei Române din 29 Octomvrie 1943, cu titlul: *Doi precursori ai lui Horia în audienţă la Curtea împărătească din Vieaa* (Bucureşti 1944).

Este vorba într'însa de ţăranul *Oprea Miclăuş* din Sălişte şi de preotul ţăran *Moise Măcenic* din Sibiel, eroii mişcării populare de desrobire religioasă din anii 1744—1752.

Om de „neşovăitoare îndrăsneală şi energie sufletească, pe care nici o ameninţare şi nici o primejdie nu a putut să-l clatine din hotărârea lui de luptă şi de jertfă pentru apărarea credinţei şi pentru biruinţa dreptăţii" — aşa-l defineşte istoricul I. Lupaş — ţăranul sălişţean Oprea Popa Miclăuş, deşi în puterea vârstei, cam de 40-50 ani, a bătut de repetate ori drumul lung şi greu care ducea la Viena, reuşind să răsbată până la Majestatea Sa chesaro-crăiască.

Obida lui? Vremea în care se sbate el pentru soarta neamului românesc din Ardeal, ne-o indică fără greş. Această obidă o rezumă desăvârşit două cuvinte; *„preoţi curaţi"* — adică neuniţi cu Roma papală.

Se cunosc împrejurările detestabile în cari a fost spartă unitatea religioasă a Românilor ardeleni. Clerul şi poporul, deopotrivă, s'au încredinţat curând că au fost victime ale vicleniei iezuito-habsburgice. Preoţimea care a aderat la acţiunea lui Atanasie Anghel, n'a intrat nici odată în posesiune privilegiilor ce i-au fost făgăduite. Poporul, pe măsură ce ieştau la iveală dedesupturile acestui târg ruşinos, îşi accentua rezistenţa. De-o expansiune a unirii printre Românii ortodocşi nici nu mai putea f vorba, câtă vreme însăşi şubredele poziţii pe cari le dobândise ea iniţial se prăbuşiau una după alta. Toate violenţele Curţii habsburgice n'au folosit la nimic. Dezastrul era inevitabil. Căpeteniile uniate intraseră în panică. Poporul începuse să se desmeţească. Bisericile răpite erau redate cultului ortodox şi dacă forţa armată a Crăiesei Maria Terezia punea din nou stăpânire pe ele, preoţii uniţi liturghiseau ziduri goale, căci nimeni nu le mai călca pragul. Poporul cerea de zor „preoţi curaţi" — şi cum nimeni nu avea de gând să-i împlinească vrerea, şi i-a căutat peste munti, în Ţara românească, unde au pornit spre a fi hirotoniţi după rânduiala ortodoxă destui fii de ţărani de-ai noştri.

Sălişteanul Oprea Popa Miclăuş este unul dintre interpreţii voinţei poporului român din Ardeal, angajat în lupta pe viaţă şi pe moarte pentru conservarea credinţei străbune.

Primul drum la Viena l-a făcut în 1749, împreună cu făgărăşanul Ioan Oancea. Deacolo, s'a întors la ai săi cu poruncă crăiască: oricine poate fi unit ori neunit, după cum voieşte. Dar autorităţile transilvane erau de altă părere. Guvernatorul din Sibiu l-a aruncat în închisoare pe Ioan Oancea, iar Oprea Miclăuş şi alţi patru delegaţi abia au scăpat cu fuga.

Nu s'a lăsat intimidat: In anul 1750 e iarăşi la Viena. Anchetat acolo, printre altele, treazul ţăran a făcut şi această impresionantă mărturisire:

„Noi recunoaştem, că este păcat mare să ţi părăseşti credinţa; dar *noi nu am fost niciodată uniţi*, aşa dar nici nu părăsim unirea ci rămânem numai în vechea noastră credinţă, căci oricât s'ar părea că am fost uniţi, totuşi aievea lucrul stă cu totul altfel, căci *numai preoţii noştri s'au arătat ca şi cum ei ar fi uniţi* şi au jurat de o parte că ei ar fi primit *legea nemţească adecă unirea*, iar de altă parte faţă de noi se legau pe ce aveau mai scump şi se jurau în tot chipul, că *ei numai de silă s'au arătat faţă de domni, ca şi cum ar fi uniţi*, dar că aievea nu ar fi fost, ci ar fi rămas statornici în vechea credinţă şi că *jurământul, pe care ei l-au făcut de silă, nu ar avea nicio tărie*. Aceasta este acum pricina de căpetenie, că noi pe astfel de înşelători nu vrem să-i mai suferim, nici să-i mai avem ca preoţi ai noştri, ci poftim astfel de preoţi cari joară numai într'un fel, nu în două feluri.

„Adecă noi vrem să avem un vlădică dela Carlovit, care să ne sfințească preoții după pofta lui și căruia vrem să-i dăm cea mai neplină ascultare, ca să ne liniștim conștiința, care liniște n'o mai putem găsi la preoții de acum, nici la vicarul general (Aron), căci ei vorbesc în două feluri, așa încât noi am vrea mai bucuros preoți *curat catolici*, ca unii cari au rămas și au crezut totdeauna într'un singur fel decât unii ca aceștia, cari grăesc în două feluri. Noi cerem așa dar și pentru noi și în numele poporului încă odată sau episcop de legea noastră, sau drum slobod să plecăm din țară. Dacă preoții uniți vor să spună acum, că poporul a fost vreodată unit, ar trebui să dovedească înaintea Măriei Sale că (om de om s'ar fi mărturisit unit, nu numai preoții) întreg poporul a fost întrunit și a primit cu vot obștesc unirea. Dar așa ceva nu vor putea dovedi niciodată, căci *numai popii s'au iscălit*".

Aversiunea împotriva unirii era atât de pronunțată, încât trei sute de țărani arestați în acele vremuri de prigoană declarară că decât să-și părăsească credința strămoșească, preferă să li se taie capetele.

Lui Oprea Miclăuș i-a pierit urma în ftoroasa temniță din fortăreața tiroleză Kufstein, dar acțiunea lui a continuat prin alți exponenți ai voinței populare. Convingerea că *omul nu-i slobod cu trupul, dar este cu sufletul*", însufleția întregul norod românesc din părțile ardelenești.

Gata să dea totul înnaltelor stăpâniri, până și viața, poporul nostru nu s'a târguit nici odată cu sufletul lui.

Și acest suflet a rămas alipit de legea răsăriteană în ciuda tuturor tentativelor de a-l rupe dela sânul ei matern.

(gr. t m.)

Sărbătorirea intrării

în Ardealul de Nord, la Sibiu

Marele eveniment al extinderii administrației românești în Ardealul de Nord a fost sărbătorit la Sibiu prin mai multe manifestații. Sâmbătă 10 Martie a avut loc o mare adunare poporală în Piața Reg. Ferdinand, la care a vorbit Dl Dr. Ștefan Cleja, prefectul Sibiului, d. gen. Gh. Stavrescu, comandantul corpului VI armată, d. prof. univ. C. Daicovici și d Diaconescu. Duminecă în 11 Martie, în catedrala din Sibiu, s'a săvârșit o slujbă de mulțumire lui Dumnezeu, de către I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae, cu care ocazie a tălmăcit semnificația evenimentului păr. Dr. D. Stăniloae, rectorul Acad. teol. Luni, 12 Martie, la ora 11 a. m. s'a săvârșit iarăși o slujbă de mulțumire în Catedrală și a vorbit I. P. C. Sa Păr. Arhim. Vicar Teodor Scorobeț. La ora 12 a avut loc sărbătorirea marelui eveniment la Universitate, unde a vorbit d. prof. Univ. I. Moga. Marți la ora 11 a. m. s'a săvârșit iarăși în catedrală o doxologie, în prezența autorităților civile și militare și a școlilor, vorbind de astădată Păr. cons. Aurel Nanu.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, în urma invitației dlui Dr. Petre Groza, președintele cons. de miniștri, a luat parte la festivitățile dela Cluj. Marți în 13 Martie.

Gura păcătosului

In „Unirea" N. 5-6 un doma Iosif E. Naghin, pledând pentru singura sa temă, pentru care e rie în toate ziarele din România, reproșează într'un loc ortodocșilor că citează pe Guetté „ambițiosul care neajungând profesor de morală, a trecut la neunire și a scris tot cuvântul rău împotriva Bisericii și a Capului ei văzut, rânduit de Iisus".

Nu știm dacă cumva d. Naghin nu a voit să mustre pe un domn cu acelaș, deci de sigur cunoscut Dsale de aproape, care a dat acum câțiva ani o cerere la Mitropolia din Sibiu de-a fi institutit profesor de Dreptul bisericesc la Acad. teol. din acea localitate și neprimind răspuns a trecut la catolicism. Este vorba de un domn care a trecut dela reformați la ortodocși, dela aceștia la catolici și apoi la greco-catolici! Ce păcat că sunt așa de puține confesiuni pe pământ! Și de ce nu-i asculți popor român sfatul să faci ca el schimbând în fiecare an religia?

Duhul irenic și problema unirii

De la o vreme încoace, s'a pus din nou în discuție problema unirii celor două Biserici românești: ortodoxă și unită. Din discuțiile purtate pe această temă, se constată un viu interes pentru unirea noastră bisericească. Ținând seamă că în unire este puterea și că de pe urma ei rezultă mult folos pentru neamul nostru, nu putem decât să salutăm cu deosebită bucurie acest interes.

Problema unirii celor două Biserici românești este o problemă foarte complexă și cu aspecte variate. Noi ne mărginim a arăta care este *condiția esențială a unirii celor două Biserici.* Aceasta este *iubirea creștină* și vlăstarele ei imediate: *buna înțelegere* și *pacea*, care toate la un loc nasc și întrețin *duhul irenic*. Numai în atmosfera creiată de ace ste virtuți se poate discuta în tihnă problema unirii și numai prin ele se poate ajunge la o adevărată și definitivă unire bisericească.

Fiind complexă, rezolvarea problemei unirii necesită o pregătire de ordin sufletesc și comportă în sine un studiu serios, dublat de iubire, bună înțelegere și îndelungă răbdare. Căci unirea bisericească nu poate să se facă și din interese de oportunism momentan, cum se fac — de obiceiu — unirile dintre partidele politice. Ori, politica bisericească trebue să aibă — mai mult decât oricare altele — la bază principiile fundamentale ale creștinismului.

Principiul fundamental al creștinismului este *iubirea*. Ea trebue așezată la temelia strădaniei după unire. Numai ea, poate mijloci acel acord sufletesc, care se cere în invitația ce o face preotul înainte de rostirea crezului: „Să *iubim* unii pe alții, ca *într'un gând* să mărturisim". Pentrucă numai sudați în undele de foc ale iubirii, putem mărturisi unitar și nedesfigurat, credința cea adevărată.

Iubirea adevărată îl vrea pe Iisus — și odată cu El și creștinismul — întreg și curat. Numai un atare Hristos o mulțumește și fericește. De aceea numai iubirea îL păstrează cu sfințenie, curat și întreg de orice desfigurare. Și numai rațiuni streine de iubirea cea adevărată, îL desfigurează și-L alungă din Biserică. Dar și în atari cazuri tot iubirea este calea de întoarcere, pentrucă ea îl mână pe credincios acolo, unde Hristos a fost păstrat întreg și curat.

Câteva considerațiuni foarte sumare asupra Bisericii ca trup mistic al Domnului, ne va face și mai evident rolul iubirii în zămislirea și menținerea unității solidare a vieții bisericești. Potrivit învățăturii ortodoxe, Biserica este trupul mistic al Domnului. Aceasta însemnează că între Hristos (Capul Bisericii) și Biserica Sa (ierarhia și credincioșii) este o legătură vitală, o unitate ființială mistică. De fapt, harul divin ne încorporează în Hristos, încât Hristos e totul în toți si toți sunt una în Hristos.

Prin această încorporare, Hristos trăește și acționează în fiecare credincios, iar creștinul intră în cea mai intimă legătură ființială și vitală cu Hristos. Dela El se revarsă necontenit puteri cerești asupra credincioșilor, încât aceștia trăesc cu totul în Hristos.

Dar viața trupului mistic al Domnului: Biserica, se clădește nu numai prin har, ci și pe conlucrarea efectivă a mădularelor sale. Viața acestui trup se realizează numai printr'o conlucrare armonică, intensă și continuă între Cap (Hristos și trup) ierarhia și credincioșii). După cum într'un corp omenesc se propășește numai prin funcționarea armonică a tuturor membrelor sale, tot așa și viața Bisericii progresează spre împlinire completă numai prin conlucrarea armonică și proporționată a tuturor mădularelor ei. Ori, conlucrarea aceasta se face numai prin iubire. Dacă în dinamismul care mijlocește actualizarea trupului mistic al Domnului, elementul primordial e harul divin ca expresie a iubirii divine, atunci această iubire cere iubire din partea omului. Prin iubire, omul își deschide inima față de Hristos, prin iubire se unește cu El și înlătură orice obstacol în calea torentului puternic al harului divin, care se revarsă în inima lui. Și tot prin iubire activă se străduește întru a deveni vas curat, receptiv și prielnic pentru lucrarea într'ânsul a harului. Așa încât, cu cât ne vom strădui mai mult să așternem iubire în calea harului divin, adecă cu cât vom răspunde la iubirea divină cu mai multă iubire umană, cu atât se vor evita desbinările și se va întări unitatea în Biserică.

Printr'un duh de viață zidită pe pârghia iubirii, toate elementele care promovează desidențele, se temperează, se îmblânzesc și servesc la stimuarea progresului vieții bisericești.

Iubirea naște și întreține în viața bisericească, pacea și armonia eșită statornic ura, cearta și toate împrejurările care duc la desbinarea vieții bisericești. Iubirea — cu toate calitățile ei minunat reliefate în imnul ce i l-a închinat sf. Apostol Pavel — este mama bună care zămislește și alimentează continuu *duhul irenic* în viața bisericească, cel mai prielnic mediu pentru strângerea rândurilor risipite. La flacăra duhului irenic desfigurările adevărului autentic creș in se redresează prin discuții loiale și luminoase; separatismul agresiv — împreună cu individualismul, exclusivismul și particularismul pe care adihnește — se reduce considerabil; autoexaltarea și fanatismul se topesc în jarul iubirii de Hristos și deadevăr. Acest duh mijlocește seninătatea olimpiană necesară discuțiilor rodnice, spiritul prielnic concesiunilor sănătoase și teme ia pe care se poate zidi temeinic înfrățirea, ce duce la mărturisirea — prin credință și faptă — unitară și curată a lui Hristos.

Problema unirii Bisericilor nu este atât o problemă de discuție teologică sau de tehnică a politicii bisericești, *cât mai ales una de duh.* Drept aceea, să ne rugăm Tatălui ceresc să reverse în sufletele noastre, duhul irenic care deschide larg drumul spre unirea bisericească dorită.

Preot **Dr. CORNELIU SÂRBU**

INFORMAȚIUNI

Demisie. I. P. S. Sa Mitropolitul *Tit Simedrea* și-a dat demisia din scaunul mitropolitan al Bucovinei.

Universitatea din Iași, și politehnica de acolo, se vor redeschide în ziua de 1 April 1945 în orașul Iași.

Politehnica din Timișoara este autorizată să primească înscrierea de studenți, în numărul până la 120, în anul întâi; acești studenți vor urma paralel cu studenții ordinari.

Aniversare. Comisarul pentru afacerile străine ale Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice dl Venceslau Mihailovici *Molotov*, împlinind vârsta de 55 de ani, a fost sărbătorit în toată Uniunea sovietică. Dl Molotov este un vechi și valoros colaborator al Mareșalului Stalin și unul dintre organizatorii statului politic actual, ale cărui interese le reprezintă cu mare talent și deosebit succes. Neamul românesc nu va uita niciodată declarația înaltului Comisar Molotov, că marele nostru vecin dela răsărit este sincer apărător al ființei etnice și al independenței naționale a României. Omagiile noastre distinsului bărbat politic, care la încheerea armistițiului din 12 Sept. 1944 a contribuit la asigurarea reîntregirii țării noastre.

† Pr. Ilie Paștină, refugiat din Ardealul de Nord, pe care l-a dorit și iubit atât de mult, s'a sfârșit din viață în seara zilei de 15 Februarie 1945 după o scurtă și grea suferință, în vârstă de 57 de ani, și a fost înmormântat în cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești, Sâmbătă 17 Febr. 1945. Odihnească cu drepții!

Preotul Ioan Șipoș, pensionar, fost paroh al parohiei Lunca, din protopopiatul Zarandului, a decedat în ziua de 3 Martie 1945. Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepților!

† Msgr. Ioan Bădilă. In 28 Febr. a. c. s'a stins din viață monsemiorul Ioan Bădilă, demnitar papal și paroh al parohiei romano-catolice din Sibiu. Avea vârsta de 61 ani. Român neaoș, după naștere, dar fusese înstrăinat prin confesiune. Dumnezeu să-l odihnească!

Foamete și tulburări în orașele Germaniei, precum și manifestări pentru pace, se anunță din multe localități nemțești încercuite. Astfel la Breslau situația e cu totul desperată; locuitorii, mai ales femei și copii, înghețați de foame și frig, cer prin afișe apărute pe zidurile orașului, să se sfârșească odată cu războiul Și totuși Himler cere acestor nenorociți să reziste cu orce preț...

ȘTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. — Duminecă, în 18 Martie 1945 **servesc: Cons. Ieronim Grovu, prof. Mihail Neagu și prof. Simion Radu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie, — *Predică: prof. Sim on Radu* — La Ooastea Domnului predică *Pr. Nicolae Constantin* dela parohia Sibiu-Lazaret.**

In tot postul Sfintelor Paști, Mercuri și Vineri la 9 a. m. Sfânta Liturghie înainte sfințită.

Conferință publică. Ministrul plenipotențiar, dl *Vasile Stoica*, va vorbi Duminecă, în 18 l. c., ora 17, în sala prefecturii județului Sibiu, despre: Legăturile noastre politice cu Statele unite unite nord-americane. Intrarea liberă.

Poșta Administrației Pr. I. M. în T. **Binevoiți a Vă interesa la Of. P. T. T. deoarece de aici se expediază regulat.**

Preoțimea și ajutorarea ostașilor de pe front

Onoratul Minister al Cultelor a dat următorul

Comunicat

In cadrul chetei inițiate de „Apărarea Patriotică" pentru venirea în ajutorul ostașilor de pe front, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în luptă, ca și a soldaților din spatele frontului, Ministerul Cultelor cheamă întreaga preoțime — de toate confesiunile — din țară, să rostească în biserici, la toate slujbele ce vor face în timp de două săptămâni după primirea acestui comunicat, cuvântări ocazionale prin care să se sublinieze importanța acestui act de solidaritate românească, procedând apoi de îndată la colectarea ajutoarelor printre credincioși.

Despre sumele colectate se va încheia un proces-verbal în trei exemplare, semnat de preotul paroh și de doi delegați ai credincioșilor, iar sumele vor fi înaintate în termen de trei zile în felul următor:

De către preoții din provincie, la sediile Apărării Patriotice locale, cu un exemplar din procesul-verbal încheiat, al doilea exemplar trimițându-se direct Ministerului, iar al treilea rămânând în arhiva parohială.

Prezenta încunoștiințare ține loc de ordin scris.

*

Din partea noastră dăm îndemn călduros Cucerniciei Preoțimi să sprijinească cu râvnă această frumoasă acțiune.

Sibiu, 19 Martie 1945

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 1 Aprilie 1945 Nr. 14

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1853 d

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Reforma agrară

Guvernul dlui Dr. Petre Groza și-a ținut promisiunea și la scurtă vreme după constituirea sa a venit cu legea reformei agrare. Este a doua realizare de mare importanță alăturea de extinderea suveranității Statului român în Ardealul de Nord. Prin această lege s'a săvârșit un act de dreptate pentru o parte din țărănimea noastră, care era lipsită de lotul ei de pământ, deși îl muncea din generație în generație. Prin ea se nivelează prea marile inegalități în repartizarea pământului. O mare parte din țărănimea noastră, rămasă în urmă, în starea de sărăcie, care e pedeca oricărui progres biologic și social, primește posibilitatea de-a se ridica la un nivel de viață mai omenească. Prin aceasta pătura țărănească a Țării noastre se întărește în general.

Cum s'a remarcat în cuvântările rostite din acest prilej, țărănimea română rămăsese în urmă față de țărănimea țărilor europene. Sărăcia, exploatarea ei de către cei cu prea mult pământ, o ținea într'o stare de subnutriție, într'o nepăsare față de dirijarea și organizarea mai sistematică a gospodăriei sale.

Marele neajuns, marea slăbiciune a Țării noastre, vedeam cu toții că se află în starea jalnică în care se găsește o parte din țărănimea noastră și toate soluțiile cari se încercau nu duceau la nici un rezultat serios. In vreme ce orașele își asimilau toate bunurile civilizației, în vreme ce o mică pătură socială își îngăduia toate rafinamentele și îmbuibările, o bună parte din țărănime era lipsită de cele mai elementare condiții ale vieții umane, ceea ce-i slăbea din zi în zi indicele vital și punea în primejdie însuși viitorul neamului.

Prin reforma agrară i se dă acum un însemnat ajutor țărănimii noastre pentru a învinge starea de înapoiere în care se afla. Dacă grija Statului va rămânea aplecată și mai departe asupra ei, creindu-i și alte condiții de desvoltare, legea actuală va însemna începutul transformării stărilor descrise, începutul formării unei țărănimi progresate, solide, sănătoase și conștiente.

Icoana acestei țărănimi au mângâiat-o în cugetul lor și înfăptuitorii actuali ai reformei agrare. In art. 1. al legii, precizându-se scopul ei, se spune că în viitor «agricultura României se va sprijini pe gospodării puternice, sănătoase și productive». Iar în expunerea de motive se arată că prin această lege: «se va ridica și consolida gospodăria țărănească, se vor îmbunătăți condițiile de viață tocmai pentru categoriile cele mai lipsite din rândul țărănimii».

Formarea acestei țărănimi, legiuitorii o înțeleg însă prin întărirea proprietății individuale. De aceea se accentuează necontenit că această lege urmărește întărirea proprietății individuale. Dl prim-ministru Dr. Petru Groza declară: „*această reformă întărește și mai mult proprietatea individuală a plugărimii mici și mijlocii, deci întărește însași Țara și poporul român prin intensificarea producției*". Iar Raportul dlui ministru al Agriculturii și domeniilor, al țăranului Romulus Zăroni, consideră ridicarea gospopăriei țărănești și îmbunătățirea condițiilor de viață ale țărănimii ca o urmare «a trecerii *pământului în proprietatea individuală a țăranilor*».

De fapt, țăranii ce se împroprietăresc acum, primind un pământ pe care îl munceau până acum ca pe un pământ străin, își găsesc o stâmpărare a setei lor îndelungate după proprietate și prin aceasta se lipesc cu toată dragostea și hărnicia de pământul ce știu acum că e al lor. Din tată în fiu unii din ei se mistuiau în așteptarea vremii când vor putea zice și ei că au pământul lor, că sunt liberi și nu slugi ale altora. Reforma aceasta stâmpără de fapt setea de proprietate și întărește sentimentul de-a stăpâni în libertate pământul necesar existenții. Ea întărește și sentimentul de independență și prin urmare de demnitate. Omul se știe că nu mai atârnă cu ziua de mâne de bunul plac al moșierului, ci exclusiv de voia lui Dumnezeu și de hărnicia lui.

Aceasta are ca urmare o adâncire a sentimentului de răspundere față de existența familiei sale și a poporului său, căci acum știe că numai poate pune vina pe moșier, dacă el și semenii săi nu au pâne îndestulătoare.

Libertate, demnitate, răspundere, stimulent la hărnicie, la chibzuială, la născocire de metode bune în organizarea gospodăriei, iată tot atâția factori sufletești de natură să ridice și capacitatea de producție, dar și nivelul de om al țăranului nostru.

O reformă serioasă are totdeauna efecte mai mari și mai îndelungate decât cele scontate în mod precis la data înfăptuirii ei. Așa vor fi și efectele acestei reforme.

Dumnezeu să îndrumeze pe căi bune aceste îndelungate efecte, ca din această lege să răsară numai bine pentru scumpa noastră Țară, așa cum au dorit legiuitorii.

Dar nu putem încheia acest articol fără să nu remarcăm respectuoasa atenție pe care acest guvern a manifestat-o față de Biserică, exceptând dela expropiere mult-puținele ei terenuri, care servesc unei utilități publice. Am simțit în această măsură sufletul de fiu devotat Bisericii al dlui primministru Dr. Petre Groza și semnul că acest guvern ține să fie un guvern al poporului, al unui popor creștin până în inima lui.

D. S.

Răspândiți cu drag
Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

TELEGRAMA:

Domnului Dr. Petru Groza
Președintele Consiliului de Miniștri

București

Decretul-lege pentru reforma agrară a umplut de nespusă bucurie sufletul harnicei noastre țărănimi care se vede stăpână pe pământul pe care l-a lucrat în sudoarea feții sale.

După întrarea în Ardealul de Nord reforma agrară vine ca a doua realizare fundamentală a Guvernului ce prezidați și pentru care țara Vă este profund mulțumitoare.

Biserica strămoșască a simțit îndeosebi ocrotirea fiului ei bun care în vremuri grele i-a apărat drepturile și astăzi îi prețuiește vredniciile.

Odată cu binecuvântările Bisericii, ca păstor al ei în Ardeal rog primiți mulțumirile clerului și poporului și ale mele personal.

† *Nicolae*
Mitropolitul Ardealului

„Zidul despărțitor"

E ciudat: să te rogi Domnului »să scufunde zidul despărțitor«, dar tu în loc să colaborezi faptic pentruca rugăciunea să devină realitate, pui proptele zidului ca să nu se surpe și încă mai zidești pietre noi într'ânsul ca să se înalțe și mai mult. Aceasta e atitudinea d. Dumitru Neda în articolul răspuns din »Unirea« (Nr. 1 9 din 3 Martie 1945). Pe lângă că nu reușește să respingă temeinic și documentat, nici una din afirmațiile ce le-am făcut în articolul »Visuri și realități« (Telegraful român Nr. 7 din 11 II 1945) se folosește de afirmații false, cari dovedesc sau o vădită reacredință sau o necunoaștere a istoriei, din care a prins doar anecdotele bune de înveselit comesenii, dar nu de a fi argumente serioase într'o problemă așa de importantă ca aceasta.

Că românii erau »păgâni« cari habar n'aveau de credința creștină, nu știau nici »numărul persoanelor Dumnezeirii« și nici să-și facă semnul crucii și că »din această mizerie uumai Biserica unită« ne-a scos, e o poveste pe care d. Dumitru Neda o crede bucuros și o spune și altora — cine o vrea să-l creadă. Bietul popor român ce fel de fii credincioși are, că îl încarcă cu tot felul de păcate, îl face păgân și prost, numai ca să ridice în slavă »binefacerile« papistașismului! Adevărul, istoric însă e cu totul altul. De sigur nu vor fi fost românii diplomați ai școlilor din Roma, nici nu vor fi știut multă teologie savantă (nu din pricina Ortodoxiei, ci din pricina stării lor social-politice de iobagi), dar legea din străbuni era însăși sufletul lor, pâinea cea de toate zilele, care le domina și le sprijinea toată viața și toată concepția lor despre lume și viață. Au nu cumva crede d. D. Neda că folclorul în care se oglindește așa de clar duhul ortodox ce a format sufletul românesc este o creație a »uniației«? Conștienți de valoarea legii din străbuni, românii ardeleni — atât ceice sau unit cât și ceice n'au voit să audă de uniație — n'au voit în ruptul capului să admită nici o schimbare a credinței și rânduelilor ei. »Și așa ne unim a cum toată legea noastră, slujba Bisericii, leturghia și posturile să stea pe loc, însă de n'ar sta pe loc acele, nici aceste peceți să n'aibă nici o tărie asupra noastră« au precizat mitropolitul Atanasie și protopopii cari au semnat manifestul unirii. Așadar sub »unire« ei înțelegeau ca românii să rămâie în legea cea veche fără nici o schimbare și în schimbul »privilegiilor« promise de împărat să intre în legătură cu Roma, menținându-și însă autonomia.

Dacă românii ar fi fost »păgâni« — cum povestește d. D. Neda — ar însemna că tot păgâni au rămas și mai departe, doar că au declarat că se »unesc cu Biserica Romei«: Fondul a rămas acelaș. Cu toate acestea noi nu susținem că uniții sunt păgâni. Dimpotrivă credem că acest fond pe care ortodocșii l-au păstrat nealterat, iar uniții îl au și astăzi — deși e în contradicție cu ultramontanismul anumitor teologi uniați — constitue elementul de unitate spirituală a neamului românesc. Uniații înșiși trăesc din acest fond »păgân«, nu din »luminile« uniației. El este suficient de puternic spre a-și impune — mai de vreme sau mai târziu — și forma adecvată, prin înlăturarea formelor streine cari caută să desbine neamul. Fondul acesta e ortodox: forma lui de manifestare va fi tot ortodoxă, cu toate eforturile disperate ale anumitor reprezentanți ai minorității uniate.

Cât despre școală — să-mi fie îngăduit să amintesc că ctitorul învățământului românesc este ortodoxul Gheorghe Lazăr și că două sinoade de ale bisericii uniate — unul în 1728, altul în 1732 — au trebuit să ia dispoziția »ca de aci înainte nici un unit să nu mai cuteze nicidecum a-și tri-

mite copii la şcoalele şismaticilor şi ereticilor; cei ce se vor dovedi că nu au ţinut seamă de această oprelişte, să fie pedepsiţi cu 24 florini dacă sunt protopopi şi preoţi, pe mireni cu 12 florini« (D. I. Lupaş Contribuţiuni documentare la istoria satelor transilvane Sibiu 1944 pg. 31). In 1747 Maria Terezia se supără că »nu numai părinţii mireni, ci şi preoţii uniţi îşi trimit copiii la învăţătură în şcoli necatolice«. (p. 32). Iată »analfabetismul« din care ne-a scos uniaţia! Mai mult: la intervenţia episcopilor blăjeni au fost distruse de tunurile austriace toate mănăstirile ortodoxe din Ardeal, care adăposteau şcoalele în cari fiii poporului învăţau să scrie, să citească, să-şi cunoască şi iubească legea din străbuni. Iată serviciul pe care l-a adus uniaţia învăţământului popular românesc! După ce distrugi în felul acesta şcolile »şismatice« româneşti, vii şi acuzi de ignoranţă şi analfabetism pe românii ortodocşi: iată o metodă care nu onorează pe nici un om cinstit, necum un teolog dela Roma!

De altfel cu toată prigoana la care au fost supuşi, nici preoţimea, nici poporul rămas ortodox nu sunt mai prejos decât preoţimea şi poporul peste care s'au revărsat »binefacerile« uniaţiei. Fără burse în institutele catolice maghiare şi la Roma, ci din vitalitatea lăuntrică a credinţei ortodoxe şi a poporului român împotriva tuturor vitregiilor sorţii, au răsărit şi şcolile confesionale şi institutele teologice ortodoxe, care stau cel puţin la nivelul institutelor similare uniate. De aceia n'avem cui să-i mulţumim pentru »darurile spirituale şi materiale«, decât numai lui Hristos şi poporului român. Noi nu ne slugărim în faţa nimănui pentru nişte burse la Roma sau altundeva, căci ne tragem puterea şi demnitatea din sevele de viaţă şi creaţie ale acestui neam. Doară are poporul român atâta putere ca să-şi trimită fiii la studii în străinătate pe propriile lui spese, fără să aibă lipsă să cerşească nici un ajutor care în schimbul burselor date i-ar pune un jug strein peste sufletul lui.

Dar cu acestea n'am epuizat şirul anecdotelor nediste. Mai sunt vre-o câteva tot atât de lipsite de temeiu istoric şi de neconfirmate. De altfel d. Dumitru Neda nu e original: e o placă de patefon pe care o repetă din generaţie în generaţie luminaţii teologi uniaţi dela Roma în hazul celor ce vor să-i creadă. Dar cu astfel de colecţii cu anecdote nu pot convinge nici un spirit obiectiv şi deplin informat. Că adică Visarion călugărul care a risipit »înşelăciunea« unirii, confuzia intenţionată menţinută de iezuiţi spre a păcăli pe români că prin »unire« ei nu şi-au schimbat legea, şi care şi-a stins zilele în temniţele Tirolului din mila împărăţiei care »nu voia să unească pe români cu sila«(!), că adică acest călugăr ar fi fost »cu panglici la pălărie şi cu opinci de mătasă«; că Sofronie dela Cioara care a dus la biruinţă Ortodoxia ardelenească avea »chipul feţii ca fundul ceaunului« şi s'a »săvârşit din viaţă prin streang« în Muntenia ca »vătaf de haiduci« sunt tot atâtea calomnii, pe care le-a isvodit ura papistaşă neputincioasă în faţa valului popular pe cari aceşti umili slujitori ai Ortodoxiei l-au ridicat spre a-i discredita în faţa poporului şi a istoriei.

Poporul însă şi-a exprimat părerea în ataşamentul neprecupeţit cu care a urmat pe reprezentanţii legii lui strămoşeşti, atunci când vlădicii şi preoţii uniaţi îl prigoneau cu ajutor strein. »Şi iarăşi ne rugăm Românii din toată Transilvania, mari şi mici, pentru un popă, anume Sofronie, ca Milostirea şi Excelenţa Voastră să fie graţios, pentru a-l confirma printr'o rezoluţie, ca să poată merge prin toată ţara noastră şi *să înveţe pe popii noştrii neuniţi de legea grecească, până ce ne va trimite preîndurătoarea regină un episcop.* Căci *noi toată ţara ne întrepunem pentru el şi putem da mărturie, deşi dregătorii şi popii uniţi îl învinuesc,* că s'a ridicat cu ostaşi, ca să tulbure pacea ţării. Dar nimic din toate acestea nu-i adevărat, ci numai noi Românii am stat strajă lângă el, deoarece dregătorii l-au pândit ca să-l prindă, iar *protopopii uniţi să-l împuşte, cum au şi împuşcat la Pogăceaua pe câţiva pentru credinţa lor,* ceeace întrebând şi cercetând Excelenţa Voastră desigur că va confirma... Căci popa cu numele Sofronie nu disprefuieşte nici nu batjocoreşte sfânta unire şi nici noi ţara toată nu disprefuim şi nu batjocorim sfânta unire, ci numai *să o ţină cine vrea.* Toţi Românii din Transilvania ne rugăm cu toţii *să nu fim aduşi cu forţa la acest lucru,* căci nu mai putem rămânea uniţi. Iar pentru învăţătorul Sofronie ne rugăm toţi Românii din Ardeal, *mai bine murim şi părăsim ţara, decât să sufere el prigonire, căci noi l-am îndemnat şi l-am înduplecat, după porunca preagraţioasei crăiese, să ne înveţe legea noastră neunită«.* Aceasta e părerea poporului despre Sofronie: aceasta e şi părerea istoriei. (cf. Dr. Silviu Dragomir Ist. desr. rel. a Rom. ardeleni în sec. XVIII vol. II p. 225 sq). Bârfelile josnice n'au putut şterge adevărul din cartea istoriei, în care Sofronie rămâne înscris ca un conducător necontestat al turmei ortodoxe din Ardeal, văduvită de Mitropolie şi de conducători D. D. Neda în loc să se întemeeze pe isvoarele istoriei, repetă anecdotele cari au fost de mult aruncate la coş şi nu prezintă nici o valoare documentară. Cu astfel de ponegriri ai luptătorilor ortodocşi din sec. XVIII se înstaurează minciuna în locul adevărului, colomnia ia locul dreptăţii şi »zidul despărţitor« se îngroaşă.

In sfârşit, d. D. Neda susţine că nu Blajul, nu «cucernicul P. P. Aron« s'a folosit de forţa armată nemţească spre a consolida unirea şi a prigoni pe Ardelenii ortodocşi, ci Viena. Ba nici chiar Viena: a fost doar un exces de zel din partea trupelor şi probabil a generalului Buccow, care a trecut la unire vreo 2-3 comune cu forţa. Dacă şi-ar fi dat osteneala să citească cele două volume ale prof. univ. Dr. Silviu Dragomir: Istoria desrobirii religioase a Românilor din Ardeal în sec. XVIII (Sibiu 1920 şi 1930), cu anexele lor documentare, cred că n'ar mai fi susţinut asemenea neadevăruri: fiecare pagină grăeşte — pe bază de documente serioase — despre samavolniciile armatei nemţeşti asupra poporului dreptcredincios, făcute din ordinul Vienei şi la cererile repetate ale Episcopilor dela Blaj şi ale protopopilpr şi popilor uniţi. Eu nu voi repeta aici cazurile cuprinse în ambele volume: îi rog atât pe d. D. Neda, cât şi pe orice inteleclual uniat — dacă în 25 de ani n'au avut răgaz să le citească, să le răsfoiască măcar acum spre a fi edificaţi şi în această privinţă. Amintesc aici numai câteva date din recenta carte: »Contribuţiuni documentare la istoria satelor transilvane« (Sibiu 1944) a istoricului academicianul Dr. I Lupaş. Episcopul uniat Ioan Pataki a pus stăpânire cu forţa armată asupra bisericii brâncoveneşti din Făgăraş şi s'a purtat aşa de violent cu românii ortodocşi, încât Viena însăşi a trebuit să-i mai potolească zelul. Delegaţii ortodoxiei din Braşov care i-au cerut să înceteze cu prigoana, le-a răspuns Pataki »că de i-am umplea o casă cu galbeni, pace nu ne va da până la moarte, că *aşa este jurat papei«.* In toamna anului 1728 sinodul uniat de sub presidenţia iezuitului Adam Fitter, cere «intervenţia puterii civile împotriva preotului Mailat din Şona, spre a-l împiedeca să mai lupte contra unirii. La fel cerea să fie oprit Dosoftei, episcopul ortodox al Maramureşului a mai hirotoni preoţi pentru satele Transilvaniei«. (p. 31) Chiar şi Inochentie Micu Klein, la inceput, a cerut ca românii să fie siliţi cu forţa armată a se supune episcopului unit. p. 32 şi 46). De »Cucernicul P. P. Aron« nici nu mai vorbim: prin «colaborarea lui Petru Dobra cu Petru Aron şi cu guvernatorul Haller s'au făcut atât de numeroase arestări şi împilări ale preoţilor şi ţăranilor ortodocşi din sudul Transilvaniei, încât la 1748 însăşi crăiasa Maria Teresia socotea că e momentul să dispună contenirea prigonirilor escesive« (p 55).

Amintim un singur caz spre exemplificare: Preotul Moise Măcenic din Sibiel. Acesta a fost trimis de săteni spre a fi hirotonit la Bucureşti, pentrucă ei nu voiau să primească pe popii uniţi introduşi cu forţa în Biserică. P. P. Aron face însă arătare împotriva »preotului de peste gard« — cum numia el pe cei hirotoniţi la Bucureşti — şi Măcenic fu arestat. După 17 luni de închisoare e eliberet cu condiţia să renunţe la preoţie. După câteva luni P. P. Aron trece în »vizitaţie canonică« şi prin Sibiel, stă de vorbă cu M. Măcenic, îl îndeamnă să se întoarcă la preoţie, cu condiţia să depună jurământul de credinţă faţă de episcopul uniat. M. Măcenic refuză. Rezultatul? — La cererea lui P. P. Aron, se trimite ordin dea fi arestat şi din nou întemniţat. De astă dată însă M. Măcenic scapă cu fuga şi se refugiază în Banat, care — pe atunci — nu ţinea de Ardeal. De aici se prezintă împreună cu Oprea Miclăuş din Sălişte — în audienţă la împăratul pentru a-i înmâna jalba Românilor dreptcredincioşi din Ardeal. »Prea milostiva« Viena la răspunde prin arestarea lui oprea Miclăuş şi a lui M. Măcenic şi întemniţarea lor în temniţele dela Kufstein, unde li s'au stins zilele fără de urmă. (cf. I. Lupaş: Doi precursori ai lui Horia în audienţă la curtea împărătească din Viena. Bucureşti 1944 p. 21—26).

Aşa de blând s'au purtat episcopii şi popii uniaţi cu poporul încât Viena a mai trebuit să le mai tempereze zelul, iar poporul n'a avut de ce se plânge decât doar atât: »că nu mai putem răbda *pedepsele ce ne vin dela popii cei uniaţi* şi dela domnii ţării că nu ştim ce să mai facem..., că toate temniţele s'au umplut de noi pentru legea noastră cea grecească (ortodoxă), că atâta ne-am prădat, cât nu ştim cu ce să plătim porţia împăratului de prada lor... ci ne rugăm... să faci milă înălţata craiasă *să ni se dea arhiereu, pe legea grecească, să se oprească şi popii cei uniţi a ne mai prăda şi a ne mai lega.* Că în scaunul Sebeşului la Loman au luat biserica *popii cei uniţi* împreună cu domnii şi au încuiat-o de stă pustie, după aceea au mers la Răchita şi iară au încuiat biserica, apoi în Pianul de Sus iară au închis biserica de stă fără rugă şi iară în Pianul de jos iară au încuiat biserica şi la Lancrăm...« (Silviu Dragomir vol. I Anexa p. 163)« Şi ne-au trimis două cumpănii de nemţi şi ne chinuesc şi ne căznesc.

Şi de betejeşte un om duc nemţii popii cei uniţi de-l cuminecă şi de moare un om iară-i duc nemţii de-l îngroapă şi pătimim de frica nemţilor şi de-a popilor, şi de naşte vre-un prunc aleargă popii cu nemţii de-l botează cu de-a sila. Şi care om nu vrea să meargă cu popii cei uniaţi la biserică îi trage întâi câte cincizeci bani, a doua oară câte un florin. (p. 88)

Mai poate susţine cineva că Blajul — episcopii şi popii lui — nu s'a folosit de «forţa armată» ca să iee bisericile ortodoxe, să alunge preoţii ortodocşi şi să chinuiască poporul dreptcredincios? Istoria mărturiseşte adevărul trist că *Blajul a dat mâna cu streinii împotriva poporului,* cum observă în celebra lui cuvântare din 1848 Simion Bărnuţiu. De altfel «statul papal» — din care face parte şi Blajul — n'a pregetat niciodată să folosească mijloace violente (armata şi politica) pentru prozelitismul catolic. Şi astăzi se foloseşte — când poate — de maşinaţiuni politice seculare ca să «mântuiască» cu sila pe «fraţii şismatici», dar vremea acestor rămăşiţe medievale a apus. Credinţa trebuie să se impună prin evidenţa adevărului, şi aceasta este de partea Ortodoxiei. nu a papismului.

*

Adevărul istoric — pe care teologii ultramontani nu le place să-l mărturisească — este:

1. Că unirea din 1700 a fost *un act politic,* prin care Viena şi-a consolidat stăpânirea în Ardeal, iar mitropolitul şi protopopii cari l-au iscălit credeau că în schimbul unei declaraţii formale de unire cu Roma — *fără a primi nici cele patru puncte,* ci *„legea toată să stea pe loc"*, se vor bucura de aceleaşi privilegii ca clerul catolic;

2. Că declaraţia de unire a mitropolitului şi protopopilor a fost considerată — în mod abuziv — ca declaraţie de unire a întregului popor. Când poporul şi-a dat seama de duplicitatea conducătorilor lui, cari împăratului se jurau că-s uniţi iar poporului se jurau că nu-s uniţi şi a cerut să i se dea un episcop ortodox şi preoţi ortodocşi, că el nu vrea să asculte de episcopul şi preoţii uniţi, nici nu vrea să audă de unire în ruptul capului, ci vrea să rămână în legea strămoşească, în «legea grecească» (ortodoxă), episcopii, protopopii şi preoţii uniţi au apelat la forţa armată, cu aprobarea curţii dela Viena şi au deschis astfel una din cele mai dramatice perioade din istoria Ardealului: secolul al XVIII-lea al mucenicilor pentru lege.

Pretextul prigoanei sălbatice era că românii odată ce s'au unit nu se mai pot lepăda de unire. La aceasta românii răspundeau: «*noi nu am fost niciodată uniţi,* aşa dar nici nu părărăsim unirea ci *rămânem numai în vechea noastră credinţă;* căci oricât s'ar părea că am fi fost uniţi, totuşi aievea lucrul stă cu totul altfel, căci *numai preoţii noştrii s'au arătat ca şi cum ei ar fi uniţi* şi au jurat de o parte că ei ar fi primit legea nemţească adecă unirea, iar de altă parte faţă de noi se legau pe ce aveau mai scump şi se jurau în tot chipul, că ei *numai de silă s'au arătat faţă de domni, ca şi cum ar fi uniţi,* dar aievea nu ar fi fost, ci ar fi rămas statornici în vechea credinţă şi că *jurământul pe care ei l-au făcut de silă, nu ar avea nici o tărie.* Aceasta este acuma pricina de căpetenie, că noi pe astfel de înşelători nu vrem să-i mai suferim, nici să-i mai avem ca preoţi ai noştri... Noi cerem aşadar.., încăodată sau episcop de legea noastră (care să ne sfinţească preoţii după pofta lui şi căruia vrem să-i dăm cea mai deplină ascultare, ca să ne liniştim conştiinţa, care linişte n'o putem găsi la preoţii cei de acum, nici la vicarul general — Aron — căci ei vorbesc în două feluri).. sau drum slobod ca să plecăm din ţară. Dacă preoţii uniţi vor să spună acum, că poporul a fost vreodată unit, ar trebui să dovedească înaintea Măriei Sale că (om de om s'ar fi mărturisit unit, nu numai preoţii) *întreg poporul a fost întrunit şi a primit cu vot obştesc unirea. Dar aşa ceva nu vor putea dovedi niciodată, căci numai popii s'au iscălit»* (Depoziţia lui Oprea Miclăuş, în I. Lupaş: Doi precursori... p. 13-14). Acesta este adevărul.

3. Că rezultatele unirii au fost mai mult rele decât bune: ea a desbinat poporul, a ridicat «zidul despărţitor» dintre fraţi, care rău nu poate

fi răscumpărat cu nici o binefacere cu care Roma ar fi blagoslovit pe blăjeni.

4. Că dintr'un act politic, teologii dela Roma — pe care îi mustră așa de amarnic Petru Maior — se silesc să facă un act de despărțire confesională și astfel să adâncească desunirea dintre români.

Adevărul acesta nu poate fi eludat prin anecdote. A trecut vremea falsurilor pseudo-isidoriene și a metodelor iezuite.

Conștienți de adevărul și valoarea Ortodoxiei, conștienți de unitatea fonoului spiritual românesc crescut — și în fracțiunea lui uniată — din duhul autentic al Ortodoxiei, ne rugăm Domnului ca «zidul despărțitor» ridicat prin vitregia vremurilor între frații ardeleni «să se scufunde», ca astfel să fim și formal iarăș una. Iară ceice reprezintă interesele «statului papal» și nu ale poporului român, născut și crescut în dreapta credință, să binevoiască a le reprezenta în altă parte, că neamul acesta n'are nevoie de astfel de «oameni învățați» în ale tulburării apelor și fabricării sofismelor.

Noi credem și mărturisim că neamul românesc trebuie să fie una, dar *în Hristos*, nu în Petru sau în papa. Că doară Biserica nu e trupul lui Petru sau al papei, ci este trupul lui Hristos și singurul ei cap este Hristos, nu altcineva.

N. G.

Nr. 2831/1945

AVIZ

Personalul bisericesc, care a subscris la Imprumutul Apărării Naționale din Mai 1944, va primi în luna Martie 1945 salarul mai redus cu 5% decât în luna Februarie 1945, din motivul, că în luna Mai 1944 nu i-s'au putut reține cele 5% la Casa asigurărilor funcționarilor publici și cele 5% se vor reține din salarul pe Martie 1945.

Personalul bisericesc va anunța de urgență la Oficiul Casei Arhidiecezane toate schimbările obvenite în familie cu privire la copiii minori, cari au dreptul și cari n'au dreptul la ajutorul de familie.

Sibiu, 28 Martie 1945

Consiliul Arhiepiscopesc

Frumusețe

(Sonet)

Și-mi zise Domnul: Eu sânt frumusețe,
„In Mine-i cald sălaș de primăveri;
„La Mine zorilĕ sânt făr' de seri,
„Și duhul înflorește 'n mii de fețe.

„Psaltirea negrăitei învieri
„Din glasul Meu se toarce cu mândrețe.
„La Mine arde patima 'n blândețe
„Și cântă desfătarea din dureri.

„Am tainice izvoare de culori
„Și șopot plin de dulce glăsuire;
„Ci eu revărs din vecinice comori,
„Peste aleși, puteri de plăsmuire
„Și-i fac să-Mi fie asemănători
„In duh, prin arzătoarea lor iubire".

Zorica Laicu

Un preot în fruntea Ministerului Cultelor

Noua concepție de guvernare a F. N. D.-ului nu s'a desmințit nici în cel privește Ministerul Cultelor. Pe seama miilor de preoți din întreaga țară a fost numit ca ministru unul din rândurile altarului; părintele Constantin Burducea din București. In cercsrile preoțești din întreaga țară numirea P. C. Sale a fost primită cu multă simpatie.

Din prilejul instalării P. C. părinte Barducea la Ministerul Cultelor, a avut loc o impresionată solemnitate, la care au luat parte membri guvernului în frunte cu Dl Dr. Petru Groza, președintele Consiliului de miniștri, I. P. S. Sa Patriarhul Nicodem și înalții slujbași ai Ministerului.

Luând cuvântul Dl Dr. Petru Groza a spus: Precum în fruntea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, am pus un un plugar, așa în fruntea Ministerului Cultelor, am înțeles să fie așezat un preot, pentru ca interesele preoțimii și ale Bisericii peste tot să fie cât mai bine servite.

In raspuns, noul titular a declarat printre altele:

S'a spus de vrăjmașii poporului că Frontul Național Democrat e fără Dumnezeu. Cum ar putea fi fără Dumnezeu acest front, emanat din însuși sufletul poporului român cunoscut pentru religiozitatea lui? Cum ar putea fi anticreștine sau împotriva religiei tocmai partidele sincer democrate care-l alcătuiesc, când Frontul luptă pentru înfrățirea tuturor oamenilor, pentru aplicarea Evangheliei în viața neamului și pentru combaterea urei nedreptății și obscurantismului ilegalității sociale!

Temelia prieteniei sovieto-române

Dintr'un prim-articol, apărut sub acest titlu în *Graiul Nou* dela 22 Matie 1945, publicăm următoarele:

Actul recent al integrării Transilvaniei de Nord în statul român, în afară de importanța lui națională pentru România, are și un alt rol: El aruncă o lumină clară asupra unei seril de probleme privind relațiile dintre Uniunea Sovietică și România, atât din trecut, cât și din prezent și din viitor. Uniunea Sovietică a redat României Ardealul de Nord. Iar acesta fusese tăiat de Nemți, alături de care a luptat apoi România împotriva Țării Sovietelor. Ce arată aceasta? Aceasja confirmă odată în plus că Uniunea Sovietică n'a nutrit niciodată nici un fel de dușmănie față de poporul român, că Uniunea Sovietică rămânea pe aceeași poziție ce o caracterizează: *loialitate, respectul suveranității* și a *independenței, sprijinirea drepturilor popoarelor mici*. De altfel atitudinea aceasta a Uniunii Sovietice s'a manifestat încă în perioada pronunțării arbitrajului dela Viena. Guvernul sovietic a luat chiar atunci atitudine împotriva arbitrajului dela Viena. Poporul sovietic vrea să așeze pacea la granițele sale pe temelia solidă a prieteniei reale. Pedepsind pe criminalii de război, Uniunea Sovietică ajută popoarele să-și împlinească drepturile și interesele lor juste naționale. Pe această bază se așează și prietenia ce se încheagă azi între Uniunea Sovietică și România. Țara Sovietelor i-a redat Transilvania de Nord.

Acesta e primul rezultat al orientării României pe calea democrației, pe calea luptei pentru izbânda democrației împofascismului. Prietenia care se cimentează azi în lupta împotriva dușmanului comun, nu înseamnă pentru România numai chezășia păstrării integrității și indepenpenței sale; ea deschide asemenea perspective și pentru sprijinul pe care-l poate căpăta România în domeniul refacerii și desvoltării ei economice.

Iată temeiurile reale și solide pe care se clădește azi prietenia sovieto-română.

Inștiințare

C. preoți sunt rugați să înțeleagă odată și să se conformeze, că:

1. Lucrăm cu personal reduși

2. Poșta nu-i aranjată după protopopiate.

Deci să scrie, la comande de luminări, adresa întreagă și poșta și județul. Altfel comandele nu se vor mai executa.

Consiliul Arhiepiscopesc
Fabrica de lumânări

„Dați ascultare din inimă M. S. Regelui și guvernului cerut de voi"

— Indemnul adresat Țării de I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul României —

Iubiții mei fii sufletești.

Cu ajutorul bunului Dumnezeu, părintele nostru al tuturor, ceartă între frați a încetat. La 6 Martie 1945, înțeleptul nostru Rege înțelegând sufletul vostru, a pus la cârma Țării un guvern al poporului, *care să faca rânduială în trebile publice și să întărească prin fapte legăturile de prietenie nefățarnică cu Marii Noștri Aliați.*

Nădejdile noastre și ale Voastre ale tuturor nu au fost înșelate. Noul Guvern a luat în grija sa buna chivernisire a întregei țări și cmplinirea îndatoririlor cerute de convenția de armistițiu aceea care a scăpat țara dela pieire și i-a găsit un loc de cinste între popoarele iubitoare de pace și de dreptate. Ardealul de Nord, rupt din trupul țării prin dictatul dela Viena a fost realipit la Patria Mumă, mulțumită încrederii marilor noștri aliați, în frunte cu Uniunea Republicelor Soctaliste Sovietice sora noastră întru ortodoxie, în făgăduința Guvernului poporul că va păstra liniștea și ordinea și va împiedica orce învrăjbire păgubitoare între cetățenii țării.

Ca părintele vostru iubitor și pentru binele tuturor de grijă purtător, vă îndemn deci să dați ascultare din inimă M. S. Regelui și Guvernrlui cerut de voi și ieșit din mijlocul vostru, al tuturor.

Faceți să înceteze orice vrajbă și neînțelegere între voi. Nu vă mai dușmăniți pentru deosebire de neam sau de credință. Lăsați la o parte orice interese învrăjbitoare și orice ambiție deșartă. Porniți cu n ă d e j d e și hotărâre la lucru oriunde este nevoie, fie care unde l-a rânduit Dumnezeu. Impliniți poruncile conducătorilor voștri firești, spre binele tuturor, spre mulțumireă generoșilor noștri aliați și spre a bineplăcea lui Dumnezeu, care ne-a poruncit să ne iubim unii pe alții și să trăim ca frații.

Cerând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra Regelui nostru iubit, asupra Guvernului, poporului și asupra tuturor fiilor acestei țări, rămân al vostru al tuturor de tot binele voitor.

NICODIM
Patriarhul României

POȘTA REDACȚIEI

Pr. I. I. în *Bl. Pl.* Citate multe din autori cunoscuți, și nici o tălmăcire originală.

FOIȘOARA

CAPITOLUL III

Colaborarea laicilor în lupta antisectară

§. 9. Natura și cadrul dogmatic-canonic al misionarismului laic

[17] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

Pentru a putea răspunde riguros ortodox la întrebarea: In ce constă colaborarea aicilor în lupta antisectară?, trebue să arătăm mai întâiu, care e natura și cadrul dogmatic-canonic al misionarismului laic în general? Căci fiind o latură sau un aspect al misionarismului laic în general, misionarismul laic antisectar își definește natura și făgașul la lumina acestuia. Obiecțiunea că sfera misionarismului laic în general e prea largă pentru misionarismul laic antisectar și cădeci nu trebue atras în discuție — în ceeace ne preocupă pe noi — întreg cadrul lui, nu-i justă, pentrucă prin însăși natura sa misionarismul laic antisectar angajează — în fond — la luptă întreaga colaborare a laicilor la apostolatul ierarhic, adecă întreg misionarismul laic în general. Așa încât, natura și *cadrul dogmatic-canonic al misionarismului laic în general poate servi foarte bine ca normă pentru misionarismul laic antisectar.* Intreagă colaborarea laicilor la apostolatul ierarhic, se definește în strictă conformitate cu poziția firească a elementului laic în sânul Bisericii și cu îndreptățirile și obligațiile sale reale în sfera exercitării puterii bisericești.

Puterea deținută și exercitată de ierarhia bisericească are trei ramuri: putere sacramentală, învățătorească și jurisdicțională sau — după unii — numai două: putere sacramentală și jurisdicțională.[1] Dreptul propriuzis de colaborare al mirenilor nu se poate raporta la exercitarea puterii sacramentale[2], pentrucă le lipsește capacitatea harică și îndreptățirea juridică a preoției speciale, necesare pentru aceasta. In consecință, *dreptul lor de colaborare se poate raporta în sens strict numai la puterea învățătorească și jurisdicțională*, a căror exercitare are un caracter deosebit și nu-i strict legată de preoție. „Caracterul puterii sacramentale este mistic și invariabil și se primește prin actul hirotoniei, pe când puterea jurisdicțională și învățătorească nu au acest caracter ci unul extern variabil, ce se dă prin missio canonica în baza celei dintâi".[3]

Totuși în baza faptului că nu-s cu desăvârșire lipsiți de darul preoției, „ci se bucură de darul preoției generale în calitate de mădulare al trupului mistic al lui Hristos, mirenii nu sunt pasivi nici în raport cu puterea sacramentală. Dimpotrivă, ei iau parte activă și la această ramură a puterii bisericești. Această participare activă a mirenilor se prezintă sub un aspect interior și anume: a, Ca pregătire a condițiunilor necesare exercitării valide și eficace a puterii sacramentale; b. colaborare prin jertfă și rugăciune la săvârșirea sf. Taine și a ceremoniilor cultice: c. ca participare reală la exercitarea puterii ministeriului, pe ocare exercită real în săvârșirea botezului din necesitate.[1] Din aceste precizări, rezultă că laicii au un rol important în acțiunea liturgico-cultică de împropriere a mântuirii o biective și de dinamizare și de înzdrăventre a trupului mistic al Domnului, Biserica. Organismul bisericesc se menține și se întărește prin sf. Duh, dar numai în măsura colaborării armonice a tuturor elementelor lui constitutive. La lumina acestor sublinieri, se observă limpede cât de organic se încadrează aici misiunea apostolatului laic în sens larg: promovarea — prin viață curată și prin exemplul bun — și intensificarea vieții religios-morale a organismului bisericesc și fortificarea lui, ca să poată răzbate peste toate generațiile și să deschidă omenirii, în căutare de alte cordonate ale existenței și fericirii, vremuri de înnoire în duh.

Pentru a lămuri și defini sfera îndreptățirilor mirenilor de a colabora la exercitarea puterii învățătorești, facem următoarea distinaț une: Exercitarea acestei puteri prezintă un aspect triplu: a. Păstrarea, precizarea și dogmatizarea învățăturii creștine; b. difuzarea acestei învățături și c. apărarea ei. Cea dintâiu o excrcită exclusiv ierarhia cu concesia excepțională de admitere a contribuției laicilor chiar și la opera de precizare și definire a adevărului dogmatic, iar pe celelalte două le exercită conducerea bisericească în așa fel, încât colaborarea laicilor nu-i numai admisă sau cerută ci chiar obligatorie.[2] Drept aceea, Biserica veche a angajat continuu pe laici în exercitarea obligației de a difuza și apăra învățătura creștină. Pentru ilustrarea contribuției lor în difuzarea învățăturii Domnului în lume, e deajuns să induc m mărturia lui Origen: „Creștinii oferiau tot ceeace puteau, pentru a lăți credința peste întreg pământul. De aceea unii își fac formal ca datorie a vieții lor, să meargă nu numai din oraș în oraș, ci chiar din târg în târg și din sat în sat, pentru a câștiga Domnului noui credincioși" (C. Cels. III, 9).[3] Iar cât privește contribuția lor la apărarea învățăturii creștine, e deajuns să ne gândim la activitatea apologeților laici din veacul al II-lea și al III-lea. [va urma]

[1] *G. Șesan* V.: O. c. p. 81 sq.

[2] Neadecvată și riscantă e expresia „coadministrare", pe care o folosește teologul rus Sergiu Bulgakov, când vrea să definească colaborarea laicilor în sfera puterii sacramentale (Ortodoxia în rom. de N. Grosu. Sibiu 1933. p. 60).

[3] *Stan:* o. c. p. 45.

[1] Vezi mai pe larg la *Stan:* O. c. p. 46—63.

[2] Stan: O. c. p. 45.

[3] Cit. la: *Harnack Adolf*, Die Mission und Ausbreitung des Christentums in dan ersten drei Jahrhunderten. 4. Auf. Leipzig (J. C. Hinrichs'iche Buchhandlung) 1924. I. B. p. 358.

„Biserica a fost dela început democratică“

P. C. Păr. Const. Burducea, primul preot mintstru al Cultelor, este un luptător pentru înviorarea sentimentului democratic în rândurile clerului.

Dar spre deosebire de alte voci, pe cari le-am auzit acuzând Biserica de fel şi fel de lucruri, P. C. Sa este un slujitor devotat şi iubitor al ei şi P. C. Sa susţine curajos interesele ei şi bunul ei nume.

Caracteristică pentru această nobilă ţinută este răspunsul pe care l-a dat unui preot care spunea că democratizarea Bisericii va fi grea. P. C. Păr. Const. Burducea a declarat surizându i: „Nu i grea deloc pentrucă biserica a fost dela început democrată şi trebue să rămână astfel. Ceiace vom face, este o întoarcere pe linia tradiţională.

Răul a fost că noi am trecut prin baia aristocraţiei, de care ne-am îmbolnăvit. Acum trebue să căutăm leacurile. Sunt sigur că numai noi preoţii de vom porni la luptă democratizăm întregul popor“.

VITRINA CĂRŢII

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *NICOLAE* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 2500 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Director: profesor *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numărul 1—2 cuprinde: *„Mântueşte Doamne poporul Tău“*. Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: „Mântueşte Doamne poporul Tău“. Cartea celor şapte ani de sbucium românesc [1938—1944]. Prot.-Stavr. Dr. D. Stăniloae: Căinţă şi înviere sufletească. Preot Dr. Corneliu Sârbu: Erezie şi sectă. Prof. Mariana Em. Vasilescu: Dumnezeu şi omul în teologia lui Nicolae Berdiaeff. Prof. univ. Şt. Bezdechi: Sfântul Ioan Gură de Aur şi Platon. Atitudini: Dr. Grigorie T. Marcu: O precizare în legătură cu botezul evreilor. Mişcarea Literară: Diacon Nicolae Mladin, Preot Ioan Bunea, Preot Dr. Corneliu Sârbu, Preot Nicodim Belea, Ieromonah Srafim Popescu şi Dr. Grigorie T. Marcu: Probleme de filosofie şi literatură patristică, de Preot Ioan Coman. Războiul nevăzut al lui Paisie cel Mare, de Paul Sterian. Iubire şi instinct, de Dr. Pietro Babina. Teleologie şi Istorie, de Ioan Gh. Savin. Impărţirea administrativă a imperiului bizantin în timpul Comnenilor şi Angelilor, de Dr. Milan P. Şesan. Tălmăciri la Evangheliile Duminecilor de peste an, de Preot Teodor Ciceiu, Das Lieden im Weltplan, de Dr. Jos. A. Berrenberg. Virtuţi străbune, de Prot. Aurel Nanu, Visuri şi realităţi, de Nicolae Gorun. Cronica: Dr. Grigorie T. Marcu, Dr. Nicolae Neaga şi Em. V.: Alegerea noului Patriarh al Rusiei † Vasile Tarnavschi. † Marin Ştefănescu. Note şi informaţii: Gr. T. M: Ortodocşii din Ardealul de Nord sub zodia dictatului dela Viena. Delegaţia română la Sinodul din Moscova. Restabilirea vieţii bisericeşti dincolo de Feleac. Vicariatul de Alba-Iulia şi a încheiat misiunea. „Unirea“ blăjană în ofensivă. Revista „Altarul Banatului“. † Prof. N. Popescu-Prahova.

*

Biblioteca Universităţii Clujene în anii 1910—1940 de *Ioan Muşlea*, (Extras din „Transilvania“ Nr. 1—2 din 1945). Sibiu, Tip. „Astra Culturală“, 1948 Pg. 20 Preţul?

Darea de seamă a dlui Ion Muşlea, cu interesante amănunte din viaţa mai nouă a instituţiei clujene, învederează faptul, că această bibliotecă universitară s'a îmbogăţit sub regimul românesc într'o proporţie rar atinsă în istoria bibliotecilor europene. Biblioteca clujană de astăzi a ajuns astfel la o înalta strălucire prin organizarea ce şi-a dat-o.

Conducerea românească a bibliotecii s'a dovedit, cum rezultă din constatările dlui Muşlea, mult superioară celei de pe vremea ungurilor, cari n'au dat bibliotecii sprijin material în măsură dată de stăpânirile româneşti dintre anii 1920—1940.

*

Prof. Dr. Romul Boilă: **La aniversarea de 50 de ani dela procesul Memorandului, Sibiu, 1945, Instit. „Dacia Traiană“. Pg. 18. Preţul?**

Dl prof. unversitar Dr. R. Boilă, a scos broşura aceasta arătând pe scurt cuprinsul Memorandului dela 1892 şi marele proces dela Curtea cu juraţi din Cluj în 1894.

Ceice, după 50 de ani, vor să-şi reamintească fazele prin care a trecut acest proces, precum şi petiţiile mai vechi şi numeroase ale românilor asupriţi înaintate Curţii vieneze, vor găsi, în expunerile dlui prof. R. Boilă, lămuriri luminoase cu privire la ceea ce a fost Memorandul românilor ardeleni şi procesul lui, despre care a scris, la timpul său, chiar şi un ziar unguresc, *Hazánk*, că prin procesul şi sentinţa Memorandului justiţia maghiară a suferit un dezastru.

A murit Lloyd George. Prin moartea lui David Lloyd George, Marea Britanie pierde un mare bărbat de stat şi adversar înverşunat al militarismului german. Venerabilul Lloyd George, mort în vârstă de 82 de ani a fost unul dintre organizatorii conducerii războiului englez în primul război mondial. In 1919, la conferinţa de pace, a cerut ca toate cheltuelile din războiul pornit de nemţi, să fie suportate de Germania, ca singura vinovată de catastrofa de atunci; — cererea lui Lloyd George n'a fost ascultată, iar Germania s'a putut pregăti pentru al doilea mare război.

Teatrul românesc dela Sibiu. Tetrul naţional din Iaşi, azi pribeag la Sibiu, joacă în câte patru zile pe săptămână, în faţa unei săli totdeauna arhipline. Publicul sibian, sporit cu un respectabil număr de refugiaţi din toate colţurile ţării, continuă să întâmpine, pe iubiţii noştri actori moldoveni, cu multă căldură aufletească, subliniind cu aplauze vii râvna şi duhul lor artistic. Piesele reprezentate din repertoriul lui Alecsandri s'au bucurat, pe scena teatrului din Sibiu, de o tălmăcire cum numai Teatrul dela Iaşi o poate înfăptui, acoţând în mod firesc la iveală notele originale ale persoanelor moldovene. Din autori străini, s'a jucat mai nou drama în 5 acte a scriitorului rus Arţibaşev: Gelozia. Cu talent reprezintă, în câteva seri de-a rândul, a produs prin jocul îngrijit al artiştilor, un deosebit efect în sala ocupată până la ultimul loc. Felicităm şi de astădată, pe dl Boţoiu, directorul Teatrului şi valoroasa trupă ce conduce.

---

[11] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II *Bobohalma* din Prot. Târnava-Târnăveni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Teleg. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat conform calificaţiei;
2. Casă parohială cu dependinţe şi grădină de 1800 st. p.
3. Sesiune parohială 32 jugăre din care 26 jug. veche.
4. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile împreunate cu actele prevăzute în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, Oficiului protopopesc ortodox român în Târnăveni şi, cu încuviinţarea subsemnatului, se vor prezenta în parohie.

Târnăveni, la 12 Februarie 1945.
Oficiul protopopesc ort. rom. Târnăveni
în înţelegere cu Consiliul parohial

Gheorghe Oprean
protopop

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Aprilie 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 5 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului“*.

2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei“, sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

In tot sfântul post al Paştilor, *Mercuri şi Vineri dimineaţa la ora 9* se săvârşeşte *Sfânta Liturghie înainte sfinţită*.

In săptămâna a cincea din sfântul post, *Mercuri în 18 Aprilie şi Vineri în 20 Aprilie 1945*, seara la ora 6½ sunt *Denii*.

3. — *Duminecă, la 1 Aprilie 1945*, servesc Prot. Mihail Neagu, cons. Gheorghe Secaş şi prof. Gheorghe Şoima; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. *Predică Cons. Gheorghe Secaş*. La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4 *prot Mihail Neagu*.

4. *Duminecă, în 8 Aprilie 1945*, servesc: Prot. Mih. Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Nicolae Mladin. *Predică: duhovnicul Nicodim Belea*. La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4 *Pr. Dr. Ioan Chioariu*, dela parohia Sibiu-Inferior.

5. — *Duminecă, în 15 Aprilie 1945*, servesc: Cons Emilian Cioran, Aurel Nanu şi prot Mih. Neagu: diaconii cons. Alexandru Popa şi Simion Macarie. *Predică cons. Aurel Nanu*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4 *pr. Ioan Albu*, dela parohia Sibiu-Iosefin.

6. — *Dumnecă, în 22 Aprilie 1945*, servesc: Prot Mihail Neagu; prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dr. Nicolae Neaga diaconi Anatolie Scurtu şi Nicolae Mladin, — *Predică: Prof. Nicolae Mladin*. La Oastea Domnului predică, după masă laora 4 *pr. Nicolae Constantin*, dela parohia Sibiu- Lazeret.

7. *Luni, în 23 Aprilie 1945, la Sf. Gheorghe* servesc: Prot. Mihail Neagu, protos. Varahil Jitaru şi pr. Vladimir Turuşancu; diaconi: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — *Predică: prot. Mihail Neagu*.

8, — *Dumineca Floriilor, la 29 Aprilie 1945*, servesc: I. P. C. Arhimandrit T. Scorobeţ, cons. stavr. Dr. Andrei Gâlea, Emilian Cioran, cons. Aurel Nanu, şi prot Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Grigorie T. Marcu. — *Predică: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu*. La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, *preotul Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Treistejari.

Incepând cu Dumineca Floriilor, în toată Săptămâna Patimilor **la ora 6½ se ţine Denie.**

Inainte de masă **la ora 8 Litughia înainte sfinţită.**

Celor ce doresc să se mărturisească şi să se cuminece, le stau la dispoziţie, preoţi, în tot decursul postului.

Nr. 2068/1945 Şcol.

Concurs

Pentru întregirea posturilor bugetare vacante, de administrator agricol şef şi administrator agricol dela Şcoala normală de băieţi „A. Şaguna“ din Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român“.

Salarul împreunat cu postul de administrător agricol şef este de 26,994 Lei lunar, pe lângă locuinţă, luminat, încălzit şi masă. Iar salarul administratorului agricol este de 24,237 Lei, pe lângă aceleaşi beneficii.

Dela solicitanţi se cere să fie de confesiune ortodoxă, de naţionalitate română şi absolvenţi de o şcoală de agricultură.

Cererile, însoţite de actele prevăzute pentru numiri, se vor prezenta în terminul legal Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Sibiu, 10 Martie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Prin legea reformei agrare, dela 22 Martie 1945, s'a înfăptuit un act istoric, dela a cărui aplicare se aşteaptă cele mai bune rezultate pentru ţara şi poporul nostru. Pentru a obţinea astfel de rezultate, guvernul va trebui să vie neapărat în sprijinul plugărimii, punându-i la îndemână maşinile agricole, îndrumând producţia agricolă şi sporindu-o în toate ramurile vieţii economice. La rândul lor, plugarii vor îndeplini şi mai departe, cu râvnă şi pricepere, munca chibzuită luată asupra lor pe temeiul legii agrare.

Din Oradea, „Legea Românească“, din Martie a. c., anunţă dela Beluş că P. S. Sa Episcopul *Nicolae Popoviciu* a plecat în 15 Februarie a. c. la Oradea, unde şi-a stabilit reşedinţa.

Dela Prefectura judeţului Sibiu. In baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne, cetăţenii români originari din vechiul Regat, pentru a şi aduce în ţară membrii familiilor lor, rămaşi după 23 August 1944, în Basarabia şi Bucovina de Nord, trebuie să se adreseze individual *Comisiei române pentru aplicarea Armistiţiului*, cu cererile de repatriere, pentru membrii familiilor lor, urmând ca această Comisiune să facă intervenţia necesară pe lângă *Comisiunea aliată de control*.

Conferinţă publică se va ţinea Duminecă în 1 April 1945, ora 11.30, în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu. La această conferinţă, organizată de Societatea ortodoxă naţională a femeilor române. secţia Sibiu, va vorbi dl prof. universitar *Eugeniu Speranţia* despre: Avântul spre transcendenţă.

Act de mulţămire. Oficiul parohial din *Budila*, prot. Braşov, aduce călduroase mulţămiri bunilor credincioşi cari au donat obolul lor, în anul 1944, pentru edificarea bisericii din Budila: Preot Vasile Coman, Braşov şi Ioan Clinciu, Satulung, câte 20,000 Lei; Dumitru Marcu, Budila, Ioan St. Cranga, Budila şi Ioan D. Olteanu, câte 10,000 Lei; Ioan I. Muşat, Bucureşti 6840 lei; Colonel Cogălniceanu, Târgovişte, Gheorghe Pătrânjel, Băcel, câte 5000 lei; Timariu Gheorghe, Budila 4000 lei; Elena Carpen, Satulung, Ana Micu, Satulung şi Gh. Bodeanu, Budila, câte 3000 lei; Dum. Coconea, Cărpiniş, Mel. şi Mircea Călbunar, I. V. Muşat, Budila, S. Nedelea, Budila, Moise Prejmerean, jun. Budila, Ana Gh. Mustaţă, Budila, câte 2000 lei; Nicodim Popica, Purcăreni, Manole Muntean, Tărlungeni, Nicolae I. Galtoma, Budila, câte 1000 lei; Ioan Muşat, Bucureşti, o cădelniţă în valoare de 9000 lei. In total suma de 128,940 lei. — Pr. *Iordan Curcubătă*.

Dela cercul Teritorial Sibiu. Operaţiunile de recrutare ale clasei 1947 se amână pentru data de *15 Mai* 1945. Cei interesaţi vor lua cunoştinţă de amânarea acestor operaţiuni.

JUDECĂTORIA DE PACE MIXTĂ SIBIU S. C. F.
No. Pres. VII. G. 1 c/1945 c. f.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi că în urma aprobării D-lui Prim-Preşedinte al Curţii de Apel Sibiu-Cluj dată cu adress Nr. 246/1945 Pres. la Judecătoria de pace mixtă Sibiu secţia c. f. în ziua de 5 Februarie 1945 a început colecţionarea arhivei vechi pe anii 1873—1912.

Cei cari doresc ca din dosarele ajunse sub colecţionare să li se elibereze acte sau să le fie păstrate mai departe, să înainteze judecătorului de carte funciară dela suszisa judecătorie cerere motivată în acest sens, în termen de una lună de la inserarea publicaţiunei în acest organ de publicitate, având recurs în termen de 8 zile împotriva respingerii cererii sale.

Sibiu la 3 Februarie 1945.
Judecător: ss Dr. Sălăgeanu. Cond. de c. f. ss. Dr. G. Jurca. p. conformitate, ss. V. Atanasiu.

Nr. 2595/1945.

Cucernicii Preoţi vor lua măsuri în consecinţă.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 8 Aprilie 1945 Nr. 15

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropoli

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități i străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespodențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 3215/1945

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos

Iubiții mei fii sufletești,

Dumnezeu ne-a adus iarăși anotimpul de primăvară. Ogoarele cu must de viață nouă ne cheamă să așezăm în ele sămânța căreia să-i dea rod binecuvântat. Vă îndemn să ascultați porunca firii, care e porunca lui Dumnezeu, și să ieșiți cu sârg la muncile câmpului. Prin munca voastră ne dăruiește Dumnezeu pânea cea de toate zilele, nouă și copiilor noștri și întregului popor.

Vremurile sunt grele. Trebuințele războiului au împuținat cele de lipsă traiului. Numai prin munca tuturora putem acoperi lipsurile și putem ajuta ca războiul să fie câștigat cât mai în grabă și să ajungem la pace.

Nici o palmă de pământ să nu rămână neînsămânțată. Unii ați primit acum pământ, prin reforma agrară votată și pusă în aplicare de Guvernul Țării. Să vă arătați recunoștința pentru această facere de bine prin aceea că prețuiți pământul ce l-ați primit și vă străduiți din toate puterile să-l lucrați. Alții l-ați avut de mai înainte. Dar proprietatea nu este numai un drept, ci ea ne pune pe umeri și o datorie. E datoria de a munci pământul pe care-l posedăm, pentru noi și pentru semenii noștri.

Porniți deci cu inimă curată și cu hărnicie la lucru.

Și Dumnezeu va binecuvânta silințele voastre, aducând rod însutit, spre binele și mulțumirea întregului popor.

Al vostru cu arhierești binecuvântări de tot binele voitor.

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit

* Acest cuvânt de părintesc îndemn îl vor ceti C. preoți în biserici înaintea poporului

Preoțimea și Democrația

I. Principii.

Preoția creștină este expresia și actualizarea cât mai deplină a preoției Mântuitorului. Ca atare, ea își primește existența, *sensul* și vigoarea dela Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, întruchiparea integrală și deplină a preoției veșnice și universale. Prin urmare, pentru a se realiza cât mai deplin, *preoția creștină trebue să fie animată de același duh ca și Mântuitorul.*

Dacă esența democrației este *iubirea de om și iubirea de pace*, atunci *în persoana Mântuitorului s'a concretizat expresia integrală a acelei mai pure democrații.*

Insăși minunea Intrupării este manifestarea celei mai active iubiri și a celei mai totale jertfiri pentru binele poporului. Modul umil al venirii în lume a Mântuitorului, este ultima expresie a coborîrii Celui mai mare, puternic, și înalt în mijlocul celor de jos, umili și obidiți. Iar lucrarea Sa în lume a tins spre slujirea deplină a nevoilor poporului, purtând pe umerii Lui toate necazurile, suferințele și greutățile acestuia. Această slujire a culminat în jertfirea Sa pe cruce pentru mântuirea tuturora.

Iubirea caldă a Mântuitorului față de cei mulți s'a revărsat în *cea mai sinceră și activă milă față de popor:* «i s'a făcut milă de ei și a tămăduit pe bolnavii lor» (Matei 14, 14). Ea s'a ridicat până la identificarea deplină cu cei umili și înviorați: «Intrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai mei prea micl, *mie mi-ați făcut*» (Mat. 25, 40).

Iar cât privește celălalt aspect fundamental al democrației: *iubirea de pace*, el și-a găsit glăsuirea încă în primele momente ale coborîrii în lume a Mântuitorului, în minunatele acorduri ale imnului îngeresc: «..pe pământ *pace* și între oameni *bunăvoire*». (Luca 2, 14). Insuși sensul primordial al Intrupării este împăcarea celor de sus cu cei de jos și sălășluirea păcii între popoare.

Pentru a fi expresia și actualizarea deplină a preoției Mântuitorului, *preoția creștină trebue să fie animată de același duh democratic:* de iubire și de jertfire pentru binele poporului și de promovare a păcii printre oameni.

Conștientă în toată bună vremea de menirea ei, preoțimea ardeleană a fost permanent animată de cel mai autentic și mai sincer duh democratic, *identificându-se total cu soarta poporului încredințat spre păstorire și oblăduindu-i părintește existența.* Ca de altfel întreaga Biserică ortodoxă, Biserica ortodoxă a Ardealului a fost cu osebire totdeauna *Biserica poporului*, iar slujitorii ei au fost și sunt necontenit *alături de popor*, deplin convinși că nu pot sluji mai bine lui Dumnezeu, decât *slujind poporului.* Ca slujitori ai poporului, ei nu puteau fi decât democrați, căci dacă ar fi fost altfel, atunci n'ar mai fi putut sluji poporului. Această însușire a preoțimii ortodoxe e zugrăvită magistral de însuși conducătorul înaintestătător al preoțimii ardelene, în cuvintele: «Noi slujitorii Bisericii ortodoxe a neamului, dacă avem vre-o glorie, aceasta este: *de a ne fi știut identifica în toate vremile cu soartea poporului nostru, și în bine, și când i-a mers rău*» (Bălan Nicolae Dr.: Evanghelia și Democrația, Ortodoxia și Neamul, Biserica și Statul. Sibiu 1923, p. 5).

Drept aceea, *adeziunea la democrație a preoțimii ardelene s'a declarat încă demult* prin glasul competent al arhipăstorului ei: «Noi, reprezentanții acestei Evangheli, *salutăm din inimile noastre democrația și ne declarăm aderenții ei, nu aderenți improvizați peste noapte la porunca vremurilor noui, ci aderenți născuți și crescuți prin toate poveștele tagmei căreia aparținem.* Noi suntem ridicați din popor. *Pentru poporul nostru trăim și pentru el muncim*, împrospătându-ne mereu forțele din izvorul neistovit al bogăției sufletului lui» (*Idem*, ibidem p. 8).

Reprezentată prin atari păstori, Biseriea ortodoxă a fost și în timpurile actuale o *Biserică a poporului*, străduindu-se a se identifica în măsură cât mai deplină cu năcazurile poporului: «In timpurile recente, de mari ispite totalitariste, *Biserica a fost în statul nostru singura, ori oproape singura, instituție care a rămas pe lângă spiritul democratic.* S'a adeverit astfel din nou însușirea ei de Biserică a poporului, a obștei celei mari» (Mitropolitul Nicolae: Mântuește, Doamne, poporul Tău. Sibiu, 1945, p. 240).

Dacă aceasta i-a fost orientarea de totdeauna, atunci și astăzi preoțimea ortodoxă — animată și acum de același spirit de convingere democratică și hotărîtă ferm a se menține ferm pe vechea-i linie de slujire alături de popor — stă gata la datorie să colaboreze sincer din toate puterile ei, cu noua conducere democratică, la îndeplinirea funcțiunilor puterii civile, cu deosebire la îndeplinirea funcțiunii sale culturale și la rezolvarea problemelor sociale ale poporului român. Această hotărîre și-a exprimat-o — recent — preoțimea ardeleană tot prin glasul autorizat al arhipăstorului ei: «Misiunea Bisericii în aceste timpuri de răscruce este aceea de *a pregăti*, prin trezirea sentimentului de răspundere, *sufletele pentru reformele sociale* ce vor trebui să se înfăptuiască pe urmele acestui războiu». (Mitropolitul Nicolae: Mântuiește, Doamne, poporul Tău». Sibiu, 1945, p. 139).

II. Realizări: „Uniunea Preoților Democrați din Românla".

Trecând dela principii la realizarea lor practică în mijlocul frământărilor de azi, preoțimea ortodoxă a păsit hotărît la organizarea ei în «Uniunea Preoților Democrați din România».

Nucleul din care s'a desvoltat actuala «Uniune a Preoților Democrați din România», este «Gruparea Clericilor Democrați» care a luat ființă încă în anul trecut. Inițiată de părintele *C. Burducea*, actualul ministru al Cultelor, această grupare și-a ales ca obiectiv acțiunea pentru democratizarea întregii vieți bisericești din România. Preoțimea ardeleană a aderat la această acțiune, începând să se organizeze în «Gruparea Clericilor Democrați», încă din Decemvrie 1944.

La început mișcarea a fost privită cu rezerve. Dar în cele din urmă s'a văzut limpede că această acțiune este pe linia și în folosul Bisericii. In consecință, numărul aderenților a început să crească, fapt care a adus cu sine necesitatea ca »Gruparea Clericilor Democrați» să se transforme în «*Uniunea Preoților Democrați din România*», lărgindu-se astfel cadrele organizației preoțimii democratice.

«Uniunea Preoților Democrați din România» este o organizație de luptă pentru democratizarea vieții bisericești, pentru punerea Bisericii și a preoțimii în acord cu condițiunile noui de viață, pe care le crează ritmul veșnic în mișcare al vremii. Ea tinde să colaboreze din toate puterile cu noua conducere democratică, la îndeplinirea funcțiunilor puterii statale, cu deosebire la îndeplinirea funcțiunii sale culturale și la rezolvirea problemelor sociale ale poporului român. «Biserica, prin reprezentanții ei, nu trebue să rămână indiferentă — așa sună directivele primite dela Centrul Uniunii — ci din contră să participe în mod activ la desăvârșirea operei de democratizare a țării, dând concursul neprecupețit, tuturor factorilor ce au constituit după data memorabilă de 23 August 1944, «Frontul Național Democratic».

«Păstrând deci nealterate principiile, așezările, cultul și dogmele creștine, clerul ortodox trebue să se identifice în totul, cu interesele și aspirațiunile sociale ale celor mulți și obidiți, luminând în spirit creștin, cu blândețe și bunătate massele, în acțiunea lor de revendicare și îndreptățire socială».

«Uniunea urmărește în primul rând, înviorarea ideilor democratice în sânul clerului și poporului român, potrivit doctrinei creștine și marilor aspirațiuni sociale ale poporului român, combaterea politicii statelor totalitare, ca neconforme cu principiile creștine preeum și acordarea concursului nelimitat tuturor factorilor care luptă pentru reașezarea țării în rândurlle țărilor democratice și în vederea întăririi legăturilor cu marii Aliați ai țării, eu deosebire pentru o legătură trainică, atât cu Biserica, cât

şi cu popoarele ce formează Uniunea Republicelor Sovietice Ruse.

Că mişcarea nu angajează în politica militantă, rezultă limpede din precizarea: «Uniunea Preoţilor Democraţi — *fără a se afirma în mod activ în vălmăşagul luptelor politice*, cu atât mai mult cu cât în sânul său sunt acceptaţi ca membri şi preoţii ce sunt înscrişi în diversele partide politice din ţara noastră — va da tot concursul său, Frontului Naţional Democratic, pentru triumful deplin al programului deja anunţat al acestui Front».

Cu aprobarea forurilor superioare bisericeşti, «Uniunea» va înfiinţa «un *sindicat* al tutnror slujitorilor Bisericii ortodoxe, pentru susţinerea nevoilor şi intereselor materiale ale Bisericii şi slujitorilor ei».

Cât priveşte *organizaţia* «Uniunii», aceasta grupează în jurul ei pe toţi clericii şi teologii. Membrii sunt onorifici, activi şi simpatizanţi. Inscrierea se face prin adeziunea scrisă. Uniunea este condusă de un *Comitet central*, ales de Adunarea generală şi compus din: 1 preşedinte, 1 vicepreşedinte, 1 secretar, 5 membri şi 2 cenzori. Secţiile judeţene sunt conduse de comitete judeţene.

Secţia Sibiu a «Uniunii» are menirea de a organiza mişcarea în Sud-Vestul Ardealului, restul Ardealului rămânând să fie organizat de altă secţie.

Cu «Asociaţia generală a clerului ortodox din România», care are în fruntea ei o clică de oameni compromişi prin urmărirea de interese personale, «Uniunea» n'are nimic comun, pentrucă nici democraţia nu se identifică cu exploatarea de situaţii şi împrejurări.

«Asociaţia clerului A. Şaguna» nu este prin nimic atinsă în rostul ei, rămânând ca ea să-şi continue activitatea care o caracterizează, prin preocupări de natură spirituală-pastorală-liturgică, pe când «Uniunea» vizează cu precădere acţiunea socială şi încadrarea Bisericii şi a preoţimii în făgaşul nouilor condiţii de viaţă, pe care le creiază cursul general al evoluţiei şi progresului omenesc.

Acţiunea «Uniunii Preoţilor Democraţi din România» a luat proporţii şi graţie devotamentului şi înţelepciunii conducătorilor ei, în frunte cu părintele *C. Burducea*, om de mare acţiune şi de autentice convingeri democratice secondat pe teren pe păr. *Vasile Ionescu*, cunoscutul editor al bibliotecii populare religios-morale «Mărgăritarele lumii», de eminentul om de carte teologică *N. Nicolaescu* şi de încercatul democrat de largi concepţii umanitariste *G. Galaction*. Se cuvine să mai amintim că primul colaborator şi împreună fondator al mişcării preoţimii democratice a fost prof. *Nicolae Popescu-Prahova*, de curând decedat. De asemenea trebue să menţionăm că rolul cel mai de seamă, rolul de animator în acţiunea de organizare a preoţimii democratice, l-a avut distinsul prof. *P. Constantinescu-Iaşi*, care numără în rândurile preoţimii tinere o mulţime de ucenici auditori ai cursurilor dsale captivante la Facultatea de teologie din Chişinău.

Intre realizările de până acum ale «Uniunii Preoţilor Democraţi din România», înşirăm: 1. Reluarea cordială a relaţiunilor fireşti dintre Biserica ortodoxă română şi Biserica ortodoxă rusă, prin participarea la alegerea patriarhului acestei Biserici, I. P. S. Sa Alexei; 2. Creiarea unor condiţiuni de colaborare cordială între Stat şi Biserică, prin spulberarea încriminării ce s'ar fi putut face Bisericii ortodoxe române, că ar fi refractară tendinţelor de democratizare a ţării şi a aşezămintelor ei; 3. Echivalarea salariilor preoţimii cu acelea ale corpului didactic şi câştigarea gradaţiei a 5-a şi a 6-a pentru preoţi; 4. Recâştigarea pe sema studenţilor teologi a drepturilor răpite de regimul dictatorial, adecă dispensa de studii până la vârsta de 27 ani; 5. Creiarea unui nou număr de posturi de cântăreţi; 6. Bugetarea unui număr însemnat de posturi de paraclisieri; 7. Ocrotirea averilor bisericeşti, care au fost lăsate mai departe, Bisericii; 8. Reînfiinţarea istoricei episcopii a Râmicului Noului Severin.

Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

Nr. 3099/945.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă oficiilor protopopeşti şi parohiale din cuprinsul Arhieziscopiei noastre, ca până la altă dispoziţia nu se pot expedia luminări de ceară nici prin poştă nici pe Căile Ferate, cari de prezent nu primesc coleta pentru expediere.

Rămâne deci, ca până ce vor ţine actualele restricţiuni privitoare la transporturi pe Căile Ferate şi prin poştă, parohiile să se îngrijească singure de ridicarea prin curieri a luminărilor dela fabrice de lumânări din Sibiu a Arhiepicopiei noastre.

Sibiu, la 4 Aprilie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Inştiinţare

C. preoţii sunt rugaţi a lua cunoştinţă că din cauza greutăţilor existente nu se mai fabrică Nr. 17 de lumânări ci numai 1—16 şi Nr. 18.

Consiliul Arhiepiscopesc
Fabrica de lumânări.

Preoţimea sibiană

în luptă pentru triumful Democraţiei

Biserica ardeleană şi-a păstrat din străvechi timpuri, cea mai largă organizaţie democratică din câte se cunosc în istoria creştinismului. De aceea, atunci când preoţimea democratică din Capitală, în frunte cu părintele C. Burducea, *actualul ministru al Cultelor, a purces la acţiune pentru democrtizarea întregii vieţi bisericeşti din România, preoţimea ardeleană a aderat la această acţiune. Ea a început să se organizeze în „Gruparea Clericilor Democraţi" încă din Decembrie 1944.*

Adeziunile la această „grupare" s'au sporit din ce în ce mai mult, aşa încât s'a văzut că este necesar să se lărgească primele cadre de organizare.

De aceea, Comitetului Secţiei Sibiu, a preoţilor democraţi, a convocat — cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dr. Nicolae Bălan al Ardealului — întregul cler din Sibiu, la o şedinţă publică a Secţiei, care a avut loc, Luni 2 Aprilie, orele 18 a. c. la sediul „Uniunii Patriotice" din Sibiu.

Şedinţa a fost condusă de către preotul Dr. C. Sârbu, preşedintele Secţiei Sibiu, asistat de pr. I. Munteanu, vicepreşedintele Secţiei şi de diaconul prof. S. Macarie, secretarul Secţiei.

Dupăce a deschis şedinţa şi a salutat pe cei prezenţi, părintele preşedinte a făcut o scurtă expunere asupra rostului şi organizării acţiunii preoţimei democratice. A arătat apoi, că lărgirea cadrelor organizaţiei preoţimii democratice, precum şi alte considerente, au impus ca „Gruparea Clericilor Democraţi" să se tranforme în „Uniunea Preoţilor Democraţi din România". Pentru lămurirea celor prezenţi, a dat citire directivelor de organizare primite dela centrul Uniunii.

Deschizându-se discuţia asupra celor expuse şi citite de părintele Dr. C. Sârbu, au luat cuvântul următorii: E. Cioran, consilier mitropolitan, exprimând părerea că organizarea „Uniunii" ar fi bine să se facă pe protopopiate; păr. Dr. D. Stăniloaie, rectorul Academiei teologice „Andreiene", făcând o adâncă şi caldă apologie a spiritului democratic de care a fost şi trebue să fie animată preoţimea; păr. Gh. Secaş, consilier arhiepiscopesc, rostind o simţită pledoarie pentru înrolarea preoţimii în lupta democratică; păr. Dr. S Stanca, ridicând anumite întrebări în legătură cu sensul politic al „Uniunii"; păr. D. Călugăr, confereţiar la Academia teologică, subliniind că din însăşi directivele primite dela centru rezultă clar că respectiva mişcare nu angajează în lupta politică; păr. Al. Popa, consilier, secretar al Consilului arhiepiscopesc, aducând o serie de precizări luminoase şi preţioase cu privire la rostul „Uniunii" în comparaţie cu acela al „Asociaţei clerului A. Şaguna": păr. diacon N. Mladin, profesor la Acedemia teologică, arătând actualitatea duhului de care e animată mişcarea preoţimii democratice şi necesitatea intensificării legăturilor cu Biserica rusă; păr M. Neagu, protopopul Sibiului, arătând cu câtă căldură trebue să îmbrăţişeze preoţimea obiectul fixat de „Uniune"; păr. diacon Dr. Gr. T. Marcu, profesor la Academia teologică propunând să se expedieze telegramele respective; şi dl. I. Nistor, inspector general al Învăţământului secundar, arătând necesitatea prezenţei preoţimii în lupta democratică.

Prin discuţiile purtate s'au lămurit toate nedumeririle, iar păr. Dr. C. Sârbu şi păr. Ioan Munteanu au completat ceace mai trebuia, prin explicaţii limpezi.

Şedinţa a durat până la oarele 20 şi s'a desfăşurat într'o caldă atmosferă frăţească, manifestându-se adeziunea entuziastă a majorităţii preoţimii sibiene la acţiunea „Uniunii Preoţilor Democraţi din România".

Dupăce s'au dat lămuririle necesare pentru înscrierea noilor membri, toţi într'un glas au hotărît să se trimită telegrame dlui Dr. Petru Groza, preşedintele Consilului de Miniştri; P. C. Părinte C. Burducea, Ministrul Cultelor şi dlui Prof. P. Costantinescu-Iaşi Ministrul Propagandei.

Din partea „Uniunii Patriotce", au fost prezenţi: Dl. Inspector general Ioan Nistor, dl. prof. Petru Drăghici, etc.

Viitoarea şedinţă urmează să se ţie în acelaşi loc, Luni 9 Aprilie a. c.

Dăm mai jos şi textul telegramelor trimise:

Dlui
Dr. Petru Groza
Preşediutele Consiliului de Miniştri
Bucureşti

Preoţimea ortodoxă din Sibiu răspunzând apelului făcut de Secţia Sibiu a Uniunii Preoţilor Democraţi din România, întrunită cu binecuvântarea Ierarhului la sediul Uniunii Patriotice, şi-a dat cu însufleţire în majoritatea ei adeziunea la acţiunea Uniunii Preoţilor Democraţi din România. Cu acest prilej îşi exprimă admiraţia faţă de lupta Guvernului pe care-l prezidaţi şi Vă asigură de întreg concursul ei devotat.

Comitetul Secţiei Sibiu a Uniunii Preoţilor Democraţi din România.

Părintelui
Const. Burducea
Ministrul Cultelor
Bucureşti

Preoţimea Sibiului ortodox chemată de către Secţia Sibiu a Uniunii Preoţilor Democraţi din România, într'o şedinţă publică cu binecuvântarea Ierarhului la sediul Uniunii Pa-

---

FOIŞOARA

CAPITOLUL III

Colaborarea laicilor în lupta antisectară

§. 9. Natura şi cadrul dogmatic-canonic al misionarismului laic

[18] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

De altfel, cercetarea vieţii bisericeşti sub raportul exercitării puterii învăţătoreşti în aspectele ei diferite, *ne arată pe mireni în colaborare armonică cu ierarhia.*[1] Numai pentru a evita abuzurile şi greşelile, Biserica a luat — mai târziu — oarecari măsuri de îngrădire în ceeace priveşte participarea laicilor la difuzarea sau apărarea învăţăturii Mântuitorului.[2] Şi azi Biserica ortodoxă practică acelaşi principiu de largă colaborare a laicilor la difuzarea şi apărarea învăţăturii creştine, desigur totul săvârşindu-se din încredinţarea, sub controlul şi după directivele ierarhiei bisericeşti.[3] In consecinţă, laicii pot mărturisi credinţa lor înaintea altora, pot învăţa pe alţii şi pot apăra învăţătura creştină fără a-şi însuşi — prin aceasta — puterea bisericească proprie ierarhiei. Pentrucă această slujbă a lor nu constitue un oficiu special, ci este numai completarea firească a oficiului respectiv al ierarhiei, fără să atingă sau stirbească drepturile acesteia.[4] Drept aceea, *Biserica e chemată să promoveze — în limitele lui firesti şi canonice — acest drept de colaborare a laicilor, întrunind şi pregătind pe fiecare creştin în aşa fel, încât să fie un bun propagator şi apărător al învăţăturii sale.*

Cât priveşte puterea jurisdicţională, observam următoarele: Deşi conducerea Bisericii este un oficiu special al ierarhiei, totuşi şi laicii au obligaţia sau oficiul general de a colabora cu ierarhia şi de a sprijini în îndeplinirea acestui oficiu. Ierarhia a recunoscut şi acordat laicilor un drept de largă colaborare la exercitarea puterii jurisdicţionale. Cele mai însemnate acţiuni ale puterii jurisdicţionale la cari participă mirenii sunt: lucrările sinoadelor, alegerea clerului şi administrarea averii bisericeşti.[5] In principiu general, participarea mirenilor la exercitarea puterii jurisdicţionale trebue să ofere acestora cale deschisă spre promovarea vieţii creştine prin atitudinea probă şi prin sprijinul moral şi material acordat Bisericii.

In conduzie, ramurile puterii bisericeşti în care putem vorbi — în sens strict al cuvântului — despre o participare a mirenilor prin colaborare la exercitarea lor, sunt: puterea învăţătorească şi puterea jurisdicţională şi nicidecum puterea sacramentală.

La lumina celor fixate mai sus, se poate da o definire precisă şi completă a colaborării misionarilor laici în lupta antisectară.

§. 10. Colaborarea misionarismului laic în lupta antisectară.

Colaborarea misionarismului laic în lupta antisectară trebue să se miste în cadrul dogmatic-canonic — mai sus definit — al misionarismului laic în general şi să se toarne după necesităţile întreprinderii respective. In consecinţă, această colaborare se desfăşoară pe făgaşul ramurilor de acţiune, pe care le implică în sine prevenirea sectarismului şi convertirea lui şi anume: 1. prevenirea ivirii sectelor; 2. identificarea mişcării sectare şi convertirea sectarilor la albia Bisericii ortodoxe şi 3. menţinerea lor în sânul comunităţii bisericeşti legitime prin satisfacerea tuturor nevoilor lor religioase.

Să vedem acum, ce contribuţie pot aduce laicii în toate aceste sectoare ale luptei antisectare.

1. Desigur, nici preoţii şi nici laicii cei mai destoinici şi mai zeloşi, nu pot înlătura total adâncurile psihologice, care constituesc substratul primordial al apariţiei sectarismului. Dar alături de preot, laicii pot contribui la reducerea sau înlăturarea totală a acelor stări şi împrejurări din viaţa bisericească, care constituesc cauzele de ordin secundar sau ocazionante, ale ivirii şi răspândirii sectelor. In adevăr, prin concursul ce-l dau păstorilor de suflete în cadrul misionarismului laic în general laicii contribuesc efectiv la satisfacerea cât mai integrală şi mai optimă, a tuturor nevoilor religioase ale credincioşilor, precum şi la evitarea stărilor care înlesnesc apariţia sectarismului. Căci prin activarea intensă a misionarismului

[2] *Cândea:* o. c. p. 117.
[3] Cf. *Zankow:* o, c, p. 84; *Stan:* O, p. 108 sq.
[4] *Stan:* o. c. p. 65 sq.
[5] *Idem:* ibidem p. 111 sq.

„Avânt spre transcendență“[1]

„Împărăția mea nu e din lumea aceasta“, sunt vorbele Mântuitorului, cari pot și trebue să ne dea îndreptări pentru întreaga noastră viață, privită în totalitatea ei. Desigur că nu este ușor să te smulgi din lumea aceasta și s'o depășești, Totuși cu toată această încătușare simți tendința de a evada din actualitate și a te îndrepta în direcția pe care a arătat-o Mântuitorul când a zis „Împărăția mea, nu este din lumea aceasta“. Sunt mulți din aceia cari își vor pune întrebarea: Cum se poate ca în învolburările de azi să se mai găsească oameni, cari, în loc să vorbească de probleme actuale, despre realizarea unor imperative actuale s'apucă să rezolve probleme care depășesc actualitatea?

E mare gresală să ne închipuim că dacă suntem oameni, e posibil să ne ținem în stricta actualitate. Pentrucă, însăși definiția omului, ca atare, respinge afirmația aceasta.

Actualitate!.. Ce este ea? Ce înseamnă a te menține în cadrele actualității, a lucra în ea și a fi stăpânit de ea?

Cuvântul actualitate derivă dela latinescul, actualitas (dela radicalul actus-acțiune, lucru făcut). Ea este în foarte strânsă legătură cu noțiunea de acțiune, mișcare. Actualitatea este o totalitate de condiții înspre care se îndreaptă acțiunea noastră. Nu trebuie însă confundată noțiunea de actualitate cu toate formele de actualitate. Poate fi o actualitate pur materială sau una pur spirituală. Când spui că nu stai în plină actualitate, că nu participi la rezolvarea problemelor actuale, nu e vorba de o actualite spirituală, ci de una materială. La actualitatea materială nu poți răspunde, decât prin acțiuni materiale.

Ființa vie se caracterizează, în genere prin acțiune. In formele cele mai simple ale vieții, acțiunea se reduce la răspunsul pe care organul îl dă unei excitații dinafară, acțiune, zisă reflexă. Un obiect care atinge acele tentaculé sensibile ale unui melc, îl pune în situația de retragere înlăuntru. Mișcarea aceasta de retragére a unei porțiuni a organismului e o mișcare reflexă; fără nicio îndoială urmează reacțiunea, ca o consecință imediată a excitațiunii. Intre excitațiune și reacțiune nu este oprire. Aceasta este caracteristica acțiunilor reflexe, apanagiul organismului viu. Aceasta este modalitatea de acțiune a celor mai multe viețuitoare.

Această succesiune dintre excitațiune și reacțiune la anumite trepte ale vieții începe să ia o stare de întârziere; dela o vreme între excitare și reacțiune se așează un fel de cezură, o paranteză; înlăuntrul ființei noastre se petrece ceva. Reacțiunea începe a căpăta altfél de funcțiune, din cauza de pildă a unor experiențe de altădată... Există în noi un factor care poate modifica și perfecționa reacțiunea, dându-i mai mare șansă de eficiență. Factorul acela intern e omul.. E foarte greu de spus de altfel, ce este și poate fi interiorul nostru de cugetare. N'aveam cum pătrunde în această interioritate imperceptibilă și inefabilă...

Intervine, la un moment dat, o pauză între excitație și reacție. Pauza devine din ce în ce mai mare, cu cât ne suim pe scara superiorității animalelor, până dăm de inteligență.

In viața omenească cezura aceasta între excitația dinafară și reacțiinea internă nu numai că devine din ce în ce mai largă, dar în acelaș timp, se petrece cëva nou. In ființa animală, viața conștiinței este subordonată acțiunii corpului. Viața conștiinței la om capătă o autonomie, indiferent de ce se întâmplă înafară; este o existență prin sine, care nu e absorbită nevoilor fiziologice. Așadar noi putem foarte bine să trăim interior potrivit conștiinței noastre independente. Posibilitatea aceasta pe care o avem de a ne sustrage nevoii de a răspunde imediat excitațiunei, este caracteristica fundamentală a ființei umane. Orice întoarcere înlăuntru a vieții este o evadare din actualitate și o ridicare în spiritualitate. Această posibilitate, din'tr'un punct de vedere, este aceia pe care o are copilul, de a se juca, de a trăi în imaginația sa independent de ceeace se petrece în anturajul lui. In formele acestea trebuie să vedem fundamentul posibilităților noastre de mai târziu. Pe copil nu-l presează urgența actualității; el este o ființă pe care cei mari îl proteguiesc... și atunci, micul său început de viață interioară se desfășoară nestingherit.

Noi suntem ființele care începem a ne juca nu numai materialmente, ci și spiritualmente. Aci se adaugă constatarea, că omul este ființa care are cea mai lungă copilărie. Ea ocupă aproximativ 1/4 din viața unui individ. La nicio altă ființă nu aflăm așa ceva Aceasta dă posibilitate omului să se obișnuiască cu viața interioară: a se juca desligit de preocupările dinafară și a trăi interior și cu cât se trăiește mai mult interior, cu atât se simte mai sus. Un om primitiv, aflându-se în fața unei primejdii, e în stare să reacționeze cu o armă făurită din cremene, Orice altă viețuitoare se folosește de propriile sale organe. Omul are făurită arma înainte de primejdte. Omul prevede.. El își pregătește interior răspunsul la excitațiune, printr'o reacțiune prospectivă.

Trebuie deci, să te sustragi din actualitate pentru a te gândi mai departe. Numai așa există toată aceea mulțime de posibilități tehnice, culturale, civilizatorii, etc..

Omul trăiește interior, ridicându se de-asupra materialului, indiferent de vreo posibilitate de acțiune asupra lui. Posibilităților acestora de trăire interior, se datoresc toate bunurile spirituale și materiale ale omului... Ce înseamnă să privești un obiect din punctul de vedere artistic? Inseamnă să fact un moment abstracție de el; să te oprești puțin, să te sustragi din calitatea de animal activ și să trăiești ca spirit activ... Este aci un proces de vieață interioară, desprins de realitățile materiale. Numai așa poți trăi spiritualmente.

Sunt și alte prilejuri care ne dau posibilitatea de a ieși din materialitate și a ne înălța pe culmile spiritualității.

Insuși faptul că ești om și vorbești cu un altul, îți cere o evadare din materialitate, din realitatea imediată. Atunci când privești în față pe semenul tău, poți vedea multe la el: ochi frumoși, ten admirabil ș. a., dar ca să-l consideri om, e necesar ceva în plus: să fii sigur că acolo înlăuntru lui există un spirit ca și al tău; o conștiință asupra căruia nu poți pătrunde, dar ești sigur de existența sa; găsești în tine o credință, sentimente care se respectă de altul și înțelege durerea altuia. Toată viața socială presupune această conformare la un adevăr pe care nu-l afli prin simțuri ci înlăuntru prin meditații interioare: Eul tău parcă se transpune în ființa celuilalt, împins de realitățile tale spirituale.

In toate cazurile acestea te ridici de-asupra actualității materiale și sensibile dovedind existența unei chemări, avânt spre a trece dincolo de condițiile materialității, în adâncul tău. Există un adânc de ascensiune spre regiuni care nu sunt date de realitatea naturală Adâncul acesta se renaște mai bine în formele sale, când ne amintim de stări sufletești cari cuprind provoacă sufletului nostru. Gândiți-vă de când eram copii și am văzut cerul în toată splendoarea lui... Este un proces sufletese care se aseamănă cu cel pe care îl resimțim în fața morții. Gândul morții, prezența morții cuiva, îți imprimă, insinuează în suflet un tremur similar, pentrucă și într'un caz și în celălalt avem impresia că ne găsim pe un vârf, dincolo de care mintea noastră mărginită nu poate să meargă, dar simțim aripi care se întind și bat ca să ne treacă măcar iluzoriu, spre a vedea ce este dincolo... și oricât de primitiv a fost omul care-și făurea uneltele sale, el simțea chemarea transcendenței. Acesta e primul pas pe care l-a făcut omul pentru a deveni om. Cultul morților există din cele mai îndepărtate timpuri, iar întrebarea: ce este dincolo de ce gândul poate cuprinde, și-a pus-o și primitivul. Este o întrebare veșnică. Dar în orice întrebare se cuprinde germenele răspunsului. Numai prin faptul că îți pui întrebarea, dovedești că vrei să trecl dincolo de tine.

Pentru a încheia, istoria întreagă nu se poate explica fără nevoia de transcendent. De-alungul întregei istorii putem afla această tendință a omului de a se smulge din anturajul materialității, corporalului, spre a se avânta spre transcendent. Comparați religiile vechi cu cea mai sublimă religie: creștinismul, și vedeți această tendință de avânt spre transcendent. Comparați toate formele de cultură și civilizație și veți înțelege de ce, cu toate greutățile ce le întâmpină sufletul nostru, mereu râvnește spre transcendent, și justiția și libertatea nu se pot desăvârși decât numai prin avântul spre transcendent.

[1]) Conferința dlui prof. univ. Eugeniu Speranția, ținută în cadrul „Asociațiunei femeilor ortodoxe române“ — Sibiu, redată aci după notele stud. A. Petric

triotice, aderând cu entuziasm la lupta pentru democratizarea vieții bisericești în fruntea căreia Vă găsiți Prea Cucernicia Voastră, Vă asigură de concursul ei hotărît spre binele poporului credincios și al Bisericii noastre dreptmăritoare.

Comitetul Secției Sibiu a Uniunii Preoților Democrați din România.

Dlui
Profesor **P. Constantinescu-Iași**
Ministrul Propagandei
București

Preoțimea democratică din centrul ortodox al Ardealului, luptătoare încercată pentru drepturile și libertățile poporului pe care-l păstorește, întrunindu-se în ședință publică cu binecuvântarea Ierarhului, trimite salutul ei entuziast animatorului acțiunii pentru democratizarea vieții bisericești.

Comitetul Secției Sibiu a Uniunii Preoților Democrați din România
Participant

Apel

Cómitetul Desnărțământului județan al „Astrei“, în ședința sa din 24 Martie a hotărât să apeleze la președinții cercurilor dela sate, rugându-i să sprijinească din toate puterile colecta pe care a inițiat-o „Apărarea Patriotică“, având lozinca: „Totul pentru front; Totul pentru Victorie.“

Acelaș Comitet a deschis o listă de subscriere, între membrii și prietenii „Astrei“ și roagă pe toți bunii români să se înscrie în rândurile ei, ca să sporească fondul acestei colecte, care ridică prestigiul moral și național al bătrâne „Astre“. Sumele colectate dela binevoitori, cum și toate darurile, [alimente, haine, etc.], se vór preda reprezentantului „Apărării Patriotice“, cu proces verbal în dublu exemplar, din care unul se va înainta în centru.

laic se poate săvârși reîncreștinarea multor fii rătăciți ai neamului și — prin aceasta — primenirea în duh creștin a întregei atmosfere de viață românească, precum și promovarea creștinismului primar și autentic. Pe de altă parte, misionarismul laic contribuind la dinamizarea viguroasă a tuturor arterelor de viață bisericească, vivifică și fortifică Biserica, promovează desvoltarea ei intensivă mijlocind și el desăvârșirea și sfințenia trupului mistic al Domnului: Biserica, actualizându-l până la suprema lui realizare. Și tocmai această optimă desvoltare a vieții bisericești temperează sau împiedecă mult manifestarea adâncurilor psihologice, care cauzează apariția sectarismului și înlătură totodată împrejurările sau condițiunile prielnice din sânul vieții bisericești, care înlesnesc actualizarea respectivelor porniri sufletești. De fapt, în ambianța vieții unui trup mistic al Domnului actualizat până la gradul suprem de desvoltare, diversitatea personalității umane, individualismul și instinctul de hegemonie spirituală (cele trei porniri intrinseci ale sufletului uman, care constituesc fondul psihologic al apariției sectarismului) se reduc sau se subțiază considerabil prin încadrarea organică a respectivilor inși în făgașul duhului de viață comunitară, care poate absorbi multe din tendințele ce înfloresc pe ogorul respectivelor porniri sufletești. Firește, nu trebue să ne închipuim încadrarea organică în duhul comunitar al vieții trupului mistic al Domnului: Biserica, drept o anchilozare într'un staticism conformist, care ar produce anemierea și monotonia vieții bisericești. Incadrarea aceasta reduce numai exagerările și exaltările respectivelor porniri sufletești, menținând dintr'ânsele numai atât cât e necesar pentru promovarea vieții bisericești. Dovadă despre aceasta este realizarea ideii religios-creștine pe tiparul diferitelor tipuri de personalități umane, fără însă a cădea în ceea ce se cheamă sectarism.

Iar cât privește împrejurările ce înlesnesc manifestarea desechilibrată a respectivelor porniri sufletești, contribuția laicilor — prin conlucrare la actualizarea maximă a trupului mistic al Domnului: Biserica — *este și mai mare.* Pentrucă prin această actualizare se pot înlătura total împrejurările respective. Căci într'un atare stadiu de desvoltare a vieții bisericești, ignoranța și îndoiala religioasă, setea mistică, pervertirile ideii creștine și nemulțumirile ar înceta sau s'ar reduce în așa măsură, încât n'ar mai constitui un teren prielnic pentru ivirea și răspândirea sectarismului. Evident, ținând cont de condiția și posibilitățile naturii umane pe care se bazează laturea imanentă a organismului Bisericii creștine, nu putem afirma posibilitatea unei actualizări — aici pe pământ — depline a trupului mistic al Domnului și a unei reduceri — prin aceasta — totale a sectarismului. Dar aceste considerațiuni au darul de a reliefa *marele rol al laicilor în prevenirea sectarismului.* Prin urmare, ca factor de desvoltare intensivă a vieții bisericești și de promovare a unității indisolubile a acestei vieți, *misionarismul laic constitue un element de mare importanță în realizarea unui zid puternic de rezistență și apărare în fața primejdiei sectare.*

Dar colaborarea laicilor în acțiunea de prevenire a ivirii sectarismului, nu se limitează la cele subliniate mai sus. Căci succesul relativ al răspândirii sectarismului se datorește în mare parte, faptului că nu li s'au deschis la timp ochii credincioșilor asupra sectarismului, ca ei să poată avea o părere bine determinată și o atitudine intransigentă față de sectari. Drept aceea, datorta păstorilor de suflete este aceea de a-i lămuri pe credincioși asupra rătăcirilor sectare, combătându-le pe acestea și expunând totodată învățătura ortodoxă în chestiunile atacate de sectari. Prin aceasta, ei dau poporului arme pentru zădărnicirea ofensivei sectare.[1] Ori, în această acțiune preventivă *preoții pot folosi cu succes și pe misionarii laici.* dacă aceștia sunt serios pregătiți în vederea acestui scop.

2. Cât privește convertirea sectarilor la albia Bisericii celei adevărate, contribuția laicilor merge și mai departe, adăugând la aportul ce-l au în prevenirea ivirii sectarismului — aport care are un mare rol și în acțiunea de convertire a sectarismului — o colaborare și mai întinsă. Contribuția lor se desfășoară pe cele două ramuri ale acțiunii de convertire a sectarilor: *a)* identificarea mișcării sectare și *b)* convertirea acestei mișcări la albia Bisericii celei adevărate.

a) Oricât ar fi de destoinic și de conștiincios, păstorul de suflete nu poate observa și identifica singur toate mișcările sectare din parohia sa, mai ales dacă aceasta este prea extinsă, cum e cazul adeseori la orașe. In schimb câțiva misionari laici — bine pregătiți și aleși din toate

[1] *Rudiev T. Pr:* Măsuri contra molipsirii de otrava sectarismului. In „Misionarul“, Dec. 1929, p. 63 sq.

Popa Şapcă

Conferinţa dela „Fundaţia Carol" a dlui Prof. P. Constantinescu-Iaşi

Marţi la ora 5 d. a., dl Profesor P. Constantinescu-Iaşi, ministrul Propagandei, a vorbit în sala „Fundaţiei Carol", despre preotul Radu Şapcă, unul din fruntaşii mişcării revoluţionare dela 1848. Conferinţa făcea parte din ciclul „Figuri de luptători pentru Libertate şi Democraţie în Ţara Românească", organizat de Apărarea Patriotică.

Începând prin a sublinia analogia mare care există între mişcarea revoluţionară dela 1848 şi mişcarea democratică de azi dela noi, dl Prof. P. Constantinescu-Iaşi mărturiseşte că a ales drept subiect al conferinţei de azi figura preotului Radu Şapcă, deoarece el reprezintă un factor important în marele eveniment istoric de acum un veac din Ţara Românească.

Mişcarea dela 1848, a fost expresia năzuinţelor poporului împilat de atunci care începuse lupta pentru Libertate şi Democraţie. Această luptă a fost organizată în Muntenia de fruntaşii intelectualităţii vremii, ca: Eliade Rădulescu, fraţii Goleşti, C. Magheru, Chr. Tell, Brătienii, C. A. Rosetti, şi, bine înţeles, figura cea mai strălucită dintre toţi, vizionarul ale cărui idei profund democrate şi naţionale sunt actuale şi astăzi, Nicolae Bălcescu.

Din rândul acestor revoluţionari dela 1848 face parte şi preotul Radu Şapcă, din satul Celei, jud. Romanaţi. El a jucat un mare rol în desfăşurarea mişcării şi, în primul rând, în actul dela 9 Iunie 1848, când s'a citit în faţa poporului Proclamaţia dela Islaz. Această Proclamaţie era semnată de membrii guvernului provizoriu, în frunte cu preotul Radu Şapcă. După citirea Proclamaţiei, la Islaz, revoluţionarii se îndreaptă către Craiova, apoi către Bucureşti, întâlnind peste tot în calea lor adeziunea poporului.

Conferenţiarul face apoi un sugestiv istoric al mişcării dela 1848, amintind toate datele importante din cursul ei.

In acest timp, preotul Radu Şapcă a rămas între poporanii lui colindând satele pe jos sau cum putea, spre a înfige adânc în sufletul şi mintea poporului principiile largi şi generoase ale mişcării democrate dela 1848. Numele şi figura lui se fac tot mai cunoscute, devin populare, astfel că poporul îl recomandă Ministerului Credinţei, de atunci, şi al Trebilor din Lăuntru, ca reprezentant al Naţiei.

La 13 Septemvrie însă, după înăbuşirea Revoluţiei, cei mai mulţi fruntaşi ai ei au fost arestaţi şi închişi, iar cei care au scăpat, au fugit în exil. La cererea Mitropoliei din Bucureşti către Ministerul de Interne, preotul Şapcă este arestat şi el în satul Celei, este adus la Bucureşti şi băgat în arestul Mitropoliei, apoi în închisoarea dela Văcăreşti. De acolo este dus la Brussa, unde este ţinut 7 ani în închisoare împreună cu alţi fruntaşi ai mişcării.

In încheere, dl prof. P. Constantinescu-Iaşi afirmă că amintirea preotului Radu Şapcă a rămas neştearsă în sufletul poporului român care-l cântă şi astăzi în baladele populare. El este o pildă vie nu numai pentru luptătorii cauzelor democratice din România, dar mai ales pentru preoţimea de azi, şi, în special, pentru acea preoţime care, înţelegând să se alăture dela început cauzei democratice, s'a constituit în Uniunea Preoţilor Democraţi care a reuşit să trimeată primul preot ministru în guvernul actual.

VITRINA CĂRŢII

St. Bezdechi : **Cronica inedită dela Blaj a protosinghelului Naum Râmniceanu. Partea I-a.** *Text însoţit de un studiu introductiv.* Sibiu 1944, pg. 105.

Intre manuscrisele rămase dela T. Cipariu se păstrează cronica ierodiaconului Naum Râmniceanu de care făcuse amintire şi N. Bălcescu în *Magazin istoric pentru Dacia* numindu-l „ierodiaconul Naum Clococeanu [după mănăstirea Clocociogului, în marginea Slatinei, unde pare să-şi fi scris Cronica]. Partea I-a a acestei cronici o publică dl prof. Bezdechi, însoţită de studiul introductiv [p. 7—58], în care cearcă să lămurească o sumă de chestiuni în strânsă legătură cu manuscrisul cercetat de Dsa. Confruntând izvoarele ce ar fi putut să aibă la îndemână protosinghelul Naum Râmniceanu [care se ascundea uneori sub pseudonimul *Dacul*, când şi-a scris cronica, editorul formulează întrebarea dacă e o lucrare originală sau o traducere? Răspunsul e acesta: „Partea I-a e *originală*, interesantă din multe puncte de vedere, inedită, iar autorul ei este Naum Râmniceanu. Partea a II-a Cronologia Domnilor este până la Domnia lui Ţepeş, originală prin modul cum autorul manipulează materialul cuprins în cele două cronologii, de care se serveşte [a Clucerului Dumitrache şi a lui Pârvu Cantacuzino] sau mai bine zis prin critica pe care o face unuia [P. Centacuzino] din autorii acestor cronologii. Partea II-a cuprinzând datele geografice, statistice şi economice [un adevărat tezaur], este şi ea în genere, afară de amănunte neînsemnate, aceeaş în toate izvoarele. Deci când discutăm valoare mss-ului R., vom avea în vedere mai ales această parte. In sensul strict al cuvântului codicele R. nu este un original. Intuiţia lui Cipariu a fost justă în privinţa asta" [p. 14—15]. Naum nu avea obiceiul să copieze slugarnic dintr'un singur izvor, ci consultând şi confruntând cópia izvodului românesc cu alte izvoare grecești, era în stare să-şi orândulască materia în chip mai organic de cum o găsise în izvoarele consultate. Nu corăspunde adevărului afirmaţia că cronica lui ar cuprinde întocmai opera tipărită de fraţii Tunusli la Viena; aceasta are 14 capitole în plus faţă cu mss-ul din Blaj [p. 22]. Partea a III-a este lucrarea lui Mihail Cantacuzino „sufletul politicei de apropiere de Ruşi, boerul care la un moment dat avea pretenţia să ajungă Domn al Ţării şi care pentru ideea lui a murit cu sabia în mână în lupta dela Comana [p. 26]. Naum o atribue însă lui Pârvu Cantacuzino, el însuşi ţinând să apară numai ca transcriitor [copist] al textului.

Intrând în analiza lucrării lui Naum Râmniceanu, prof. Bezdechi scoate în relief orientarea lui asupra stărilor din Transilvania, neuitând să facă amintire şi de reaua „neghină a uniaţiei" care „s'au sămânat întru o parte du Rumâni ai Ardealului prin întunecaţii apostoli ai Papei" [p. 28]. Singura religie adevărată filad pentru el cea pravoslavnică, în legătură cu nemoartă pomenirea marelui nostru Chesar Traian", ţine să laude minunea Proniei cereşti care „ne-au răpit pe noi din focul eresurilor ce au răsărit mai pe urmă în pământul Italiei. Căci într'alt chip, urma să fim acum toţi locuitorii Dochiei papistaşe" [p. 33]. Analizează numai partea I [Cuvântul înainte] ca lucrare originală a lui Naum şi partea a II (Cronologia Domnilor mai puţin originală) dând următoarea concretizare sumară: „Protosinghelul Naum nu era un stilist; cred că scria mai bine greceşte decât româneşte. Simţul pitorescului nu-l are în măsura contemporanului său Dionisie Eclesiarhul. In schimb în relatarea trecutului Daciei, el e plin de un sfânt patriotism şi de o mândrie trausilvană ce tresare ca ó văpaie de câte ori îi răsare în minte comparaţia dintre prezentul mizer şi trecutul atât de glorios. Aceasta, poate, o învăţase dela Uniţi, pe care nu-i putea suferi; dar lucrările istorice ale exponenţilor dreptului pravoslavnic ardelean răsăriţi din Blaj sau strânşi în jurul acestui centru, el le studia cu sete, iar pentru unele din ele avea, ca pentru opera lui P. Maior, de pildă, o mare admiraţie Scriitorul cu rasă de călugăr era un înflăcărat patriot. Cuvântul acesta destul de nou pe vremea aceea [1800] revine până la obsesie în scrisul lui" [p. 39]. Contopirea elementului autohton dacic cu cel de colonizaţiune romană ştia Naum s'o exprime în această formulă sintetică: „Dacii romanizează. Romanii dacizează. Dacă ne vei numi pe noi romani, ai mărturie limbă, iar dacă ne vei zice Daci, şi sângele şi limba în parte mărturiseşte" [51]. Demn de relevat e că, deşi are admiraţie pantru învăţatul Maior, el, în opoziţie tot mai crescândă cu savantul ardelean, accentuiază ceea ce vor putea numi *dacismul* său, fie că e vorba de originea neamului, fie că e vorba de a limbii. Nu degeaba îşi zice el undeva „*sincer fiu al Daciei*". Astfel acest scoborâtor în a doua generaţie dintr'o familie ardeleană [din Jina, jud. Sibiu] trăind în Ţara Românească, va cerca, dus de bunul său simţ, să corecteze ceea ce i se va fi părut exagerat în afirmaţiile autorului „Istoriei pentru începutul Românilor". Mai târziu un Maiorescu [Titu] tot descendent al unei familii ardelene, trăit în Muntenia, va supune, cu trei sferturi de veac în urmă acelaş proces critic exagerările linguistice ale latineştilor dela Blaj" (52).

După studiul introductiv, atât de documentat şi plin de felurite sugestii, urmează 16 capitole de text, reprodus din partea I: „*Cuvânt înainte la adunarea hronologi Domnilor Ţării noastre* [p. 58—105].

Ar fi de dorit să nu întârzie prea mult nici tipărirea textului în întregime, după manuscrisul păstrat în lăsământul lui T. Ciparlu.

— . —

INFORMAŢIUNI

Adunare. Societatea Crucea Roşie, filiala Sibiu, invită publicul sibian să participe, în număr cât mai mare, la adunarea generală ce se va ţinea, în sala prefecturii judeţului Sibiu, în ziua de 15 April 1945, ora 11·30. Se va face dare de seamă despre activitatea societăţii din anul precedent.

Conferinţă. publică. Societatea ort. naţională a femeilor române din Sibiu organizează o conferinţă în sala prefecturii judeţului Sibiu Duminecă în 8 Aprilie 1945 ora 11.30 Va vorbi dna prezidentă **Sofia Şt. Meteş** despre: Regina Maria şi poporul Ei. Conferinţa va fi încadrată în cântări religioase executate de corul Şcoalei Normale de fete „A. Şaguna", sub conducerea dnei prof. V. Ciora. Intrarea liberă.

Nr. 54/1945 (13) 1—1

Publicaţiune de Licitaţie

In baza aprobării Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6528—1944 parohia ort odoxă română din Jina jud. Sibiu, dă în întreprindere prin licitaţie publică lucrurile de tencuieli a bisericii celei noui, conform planului şi devizului. Licitaţia se va ţine la 29 *Aprilie 1945* în localul şcoalei primare. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de á alege dintre concurenţi pe cel în care are mai multă încredere. Parohia nu plăteşte spese de deplasare.

Oficiul Parohial Jina
Pr. **Valeriu Ciora**
paroh.

EPISCOPIA MARAMUREŞULUI
caută o
Menajeră inteligentă
(de preferinţă o preoteasă văduvă)
care să se priceapă bine şi la gătit.
Ofertele se vor trimite până la
15 Aprilie c. la Admin. ziarului
[12] 1—1

sectoarele vieţii obşteşti — pot săvârşi acest lucru în condiţiuni optime. Căci pot fi în cazul acesta, cu adevarat: *ochii vigilenţi ai preotului în observarea tuturor mişcărilor sectare din cuprinsul unei parohii.* Prezenţi pretutindeni şi mai puţin suspicionaţi decât preotul, ba socotiţi ca nişte subiecte de atras în ghiarele sectarismului, misionarii laici pot fi — cu tact şi cu zel — *postul de observaţie al tuturor mişcărilor de pe frontul sectar dintr'o parohie.* Intocmai ca gingaşele ramificaţiuni ale nervilor în corpul omenesc, misionarii laici vor străbate toate străzile parohiei, vor pătrunde în toate casele, în toate famliiile şi în toate sufletele,[1] ca să constate ce mişcări sectare sunt în parohie. Cu conştiinciozitate şi cu respect faţă de adevăr, ei vor comunica apoi preotului întreg rezultatul cercetărilor lor, *mijlocind astfel acestuia cunoaşterea detailată a întregei mişcări sectare din cuprinsul parohiei.* Dacă faţă de sectarism slujba preotului este mai întâiu o slujbă de *vigilenţă* (Cf. Faptele Ap. 20, 20), atunci ea se îndeplineşte mai bine cu concursul intens al misionarilor laici.

b) Odată identificată mişcarea sectară din parohie, păstorul de suflete poate proceda mai departe la intrarea propriuzisă în acţiunea pozitivă de combatere a sectarismului şi de convertire a lui la albia sănătoasă a Bisericii ortodoxe. In această acţiune, *colaborarea laicilor poate fi şi mai amplă.*

[1] Cf. *Engelhart Leopold:* Neue Wege der Seelsorge. 2 Auflage. Innsbruch—Wien—München (Verlagsanstalt Tyrolia) 1928, p. 17.

Cât priveşte contribuţia laicilor în această direcţie, misionarii laici pot fi folosiţi la *pregătirea drumului de intrare a preotului în casele şi în inimile sectarilor.* Căci pentru convertirea sectarilor nu-i deajuns ca păstorii de suflete să-şi îndeplinească îndatoririle pastorale în general ci trebue să meargă acasă după cei rătăciţi, întocmai ca păstorul cel bun care lasă cele 99 de oi şi pleacă după oaia rătăcită. Fiind mai accesibili, primii paşi în această acţiune îi fac misionarii laici.

Prin vizite la casele sectarilor, misionarii laici vor cerceta — prin convorbiri dibace — care sunt cauzele căderii acestora în sectarism. Pentrucă dacă se cunosc cauzele respective, atunci se vor putea găsi şi pune în aplicare remediile cele mai eficace şi mai adecvate. Dacă observă oarecare accesibilitate şi bunăvoinţă, atunci misionarii laici îşi vor continua vizitele şi convorbirile, cu scopul de a pregăti întoarcerea lor sau primirea preotului.

Odată ajunşi la acest stadiu, vom pune în acţiune cele mai adecvate şi eficace mijloace de convertire a respectivilor sectari. In această întreprindere, contribuţia misionarilor laici poate fi şi mai amplă.

Cum convertirea sectarilor nu se poate face fără propagandă, vom pune în funcţiune primul mijloc al acesteia: *cuvântul scris şi răspândirea lui prin colportaj.* Punerea în acţiune a acestui mijloc o impune nu numai satisfacerea principiului elementar de a folosi în luptă una din armele principale ale duşmanului, ci şi pentrucă cuvântul scris ajunge şi acolo unde nu poate străbate cuvântul grăit şi anume — prin poştă — chiar şi acolo unde nu sunt primiţi nici misionarii laici. Aşa încât, pentru convertirea sectarilor e necesară o *literatură specială* şi răspândirea ei printr'o *armată de colportori bine organizată.* Misionarii laici avansaţi în cunoştinţele teologice în general şi în special în acelea cari susţin lupta antisectară, *pot fi folosiţi la însăşi compunerea literaturii convertive a sectarilor.* Aceasta cu atât mai vârtos, cu cât în componenţa acestei literaturi intră şi elemente beletristice (nuvele şi romane), ilustraţiuni şi reclame, la realizarea cărora laicii pot contribui foarte mult. Dar *contribuţia misionarilor laici este şi mai mare în răspândirea respectivei literaturi prin susţinerea colportajului.* Ca organe ale lucrării misionare antisectare, colportorii n'au numai menirea de a răspândi publicaţiile respective ci şi *datoria de a pregăti terenul pentru predicator,* câştigând prieteni şi atrăgând atenţia asupra învăţăturilor profesate de Biserica ortodoxă. Sub pretext că desface cărţi, colportorul face propaganda cea mai intensivă: venind mai des în atingere cu sectarii, el găseşte ocazie să le vorbească despre învăţătura ortodoxă, să-i convingă despre valoarea cărţilor ce le duce şi să-i atragă spre ortodoxie. Prin urmare, *colportorii pot face două lucruri: să câştige adepţi printre sectari şi să ducă învăţătura ortodoxă în familiile sectarilor.*

[Va urma].

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ANUL XCIII SIBIU, 15 Aprilie 1945 Nr. 16

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 d

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. — Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Procesul Mântuitorului

— Studiu juridic și teologic —

Doi tineri eminenți și bine căliți în văpaia celui mai curat antuziasm cărturăresc, un jurist și un teolog, s'au întâlnit într'un gând mare și au hotărît să pornească o lucrare unică în literatura noastră românească și teologică. Izvodirea lucrării a început în atmosferă de tăcere, de modestie și de rugăciune cucernică. Izvoditorii ei sunt creștini ai faptei și cugetau, încă dintru început, să realizeze un imn de mărire Celui care a primit să fie judecat de oameni și răstignit tot de ei, pentru mântuirea tuturor pământenilor.

Chenarul lucrării s'a împlinit cu fiecare zi și s'a văzut rotunjit cu putere într'un ochiu de vreme mai puțin larg decât ne-am fi așteptat. Și aceasta pentrucă izvorul muncii țâșnea din convingere nestrămutată în biruința adevărului, dintr'o pregătire temeinică și din harul cel pururea isbăvitor al lui Dumnezeu. Iar unde colaborează toate acestea, oboseala nu se poate face stăpână, puterile omului sporesc fără zăbavă, opreliștile se răstoarnă fără grai.

Cei doi tineri cărturari sunt: doctorul în Drept *Ioan Fruma*, avocat în Sibiu și doctorul în Teologie *Grigorie T. Marcu*, profesor universitar la Academia «Andreiană» din Sibiu. Doi oameni bine cunoscuți și tot așa de bine apreciați. Numele lor a ocolit încă demult prin țara toată. Literatura juridică a înregistrat un pas zdravăn deodată cu apariția excepționalei lucrări: «*Responsabilitatea medicului*», iar cea teologică s'a văzut îmbogățită substanțial prin „*Antropologia Paulină*". Apoi încă alte lucrări, studii și articole de specialitate — Drept și Teologie — au răsbit în actualitate, au colaborat cu sârguință și au realizat un nimb vrednic de invidiat.

Și acum, iată, ne stă înainte o nouă lucrare: **„Procesul Mântuitorului"**. Ea este, după cum enunțam încă în primele rânduri, rezultatul unei colaborări frățești, menită să lumineze ansamblul străjuitor în preajma «celei mai mari drame pe care omenirea a avut prilejul să o vadă» (pag. 1).

Lucrarea stă din două părți mari: una juridică și alta teologică. Natural, prima se datorește juristului Ioan Fruma, iar a doua teologului Grigorie T. Marcu Un amănunt prețios se conturează cu putere încă dela primele rânduri: juristul, om atât de adânc cunoscător al legilor, par'că ar fi și teolog. Mărturisește cu convingerea-i toată, «că oricine vrea să cerceteze și să descrie procesul Mântuitorului, va trebui să-l privească mai întâiu prin prisma credinței și în al doilea rând din punctul de vedere al unor proceduri penale reci și seci. Pentru cel care nu este pătruns de puterea binefăcătoare a credinței, ceea ce s'a întâmplat în fața Sanhedrinului din Ierusalim și a Procuratorului Ponțiu Pilat nu va putea fi înțeles și tălmăcit niciodată, fiindcă nu prin articole și paragrafe de lege, nici prin date istorice și arheologice se vor putea explica patimile Mântuitorului» (pag. 1).

De altfel, atitudinea aceasta se face evidentă și mai târziu. In șirul mărturiilor mai vrednice de crezământ, «izvoarele canonice trebue să primeze. Cele patru Evanghelii sunt singurele izvoare în baza cărora se poate reconstitui procesul Mântuitorului» (p. 5), scrie dl Fruma.

Dar ne grăbim să adăugăm, că afirmațiile acestea nu țâșnesc dintr'o convingere neîntemeiată. Juristul nici nu se retranșează în dosul lor fără să fi pus mai întâi la contribuție toată abilitatea omului de lege, tot aparatul critic al realistului. In reconstituirea și revizuirea unui proces cu urmări ce spintecă veacurile, ei trebuia doar să fie perfect obiectiv. Lucrarea este o mărturie, un monument de obictivitate juridică. In corpul ei colaborează toate mărturiile, izvoarele și dovezile cari pot glăsui cumva. Până și cele necreștine. Analele lui Tacitus se așează în rândul din față. «Obiectivitatea și exactitatea istoricului latin este cunoscută» (pag. 5). De aceea și pasagiul din Anale, arătând «că procesul Mântuitorului a avut loc în timpul procuratorului Ponțiu Pilat» (pag. 5), este mărturia cea mai prețioasă dintre izvoarele necreștine» (pag. 5), pentru precizarea în timp a celui mai hotărîtor moment din sbuciumata istorie a omenirii.

Prin ochiana juristului se succed apoi izvoarele ascunse în lucrările istoricului *Iosif Flaviu* și cele curat evreiești. «Un izvor prețios, dar destul de neglijat de cercetătorii procesului Mântuitorului, sunt epistolele sf. apostol *Pavel*» (pag. 11). Dar deasupra tuturor prezidează totuși sf. Evangheliі, luate în întregul lor. Schelăria critică, ridicată în jurul acestora de oarecari juriști și chiar de unii teologi, șubrezește cu fiecare deceniu și dintr'o limpezime de cristal se pot scoate cele mai veridice elemente pentru cercetarea procesului. *Ch. Guignebert* însuși se trezește rostogolit deabinelea, prin «opinia celui mai autorizat jurist, *Mommsen*, care arată — spre exemplu — că relatarea procesului de către Marcu este o istorisire veridică din punct de vedere juridic» (pag. 14).

Totuși, reconstituirea procesului Mântuitorului nu este o lucrare ușoară. Trebue să se stabilească anume «dacă oamenii de atunci au observat legea sau dacă s'au făcut instrumentul unui asasinat juridic, pe care nici legile de atunci, nici cele din toate timpurile nu-l pot justifica» (pag. 16). In acest scop, cercetătorul aduce în colaborare toate scrierile despre proces, scrieri destul de numeroase în literatura veacurilor și a popoarelor.

Dl Dr. *I. Fruma* săvârșește acțiunea aceasta într'un mod ireproșabil; o scoate la liman cu destoinicia juristului dublat de cărturar. Succint și clar, prezintă și scrierile în cauză, și teoriile încopciate lor. Intâlnim astfel *teoria justificării*, în virtutea căreia «Mântuitorul a fost acuzat și judecat în baza unei proceduri legale și justificate din punct de vedere formal și material din timpurile acelea» (pag. 16). Mărturisesc aici lucrările unor scriitori ca *J. Steller*, *Th. Keim*, *H. Weltzhoffer*, *R. von Mayr*, etc. Se adaugă apoi și *Fr. Doerr* «cu cel mai complect studiu juridic și istoric» (pag. 18) și din rândurile căruia se cristalizează «concluzia că procedura contra Mântuitorului, deși formal justificată prin legile de atunci, totuși era dictată de intoleranța religioasă și fanatismul fariseic, care a degradat puterea executivă și jurisdicțională romană în rolul de călău» (pag. 18).

«O serie de studii reprezintă părerea contrară» (p. 18). Intâlnim aici părerile specialiștilor *A. B. Walther*, observând «că Sanhedrinul n'avea competința materială sub domnia Romanilor de a pronunța pedeapsa capitală» (p. 19); *J. M. Jost*, conchizând că «procesul Mântuitorului nu reprezintă numai un asasinat juridic, ci un asasinat ordinar» (p. 19); *G. Rosadi*, pentru care «procesul a fost nedrept și ilegal și Mântuitorul a fot jertfa unui «asasinat al Justiției» (p. 21), Intâlnim și numele unor cercetători români: *Dr. M. Gropșianu*, *Dr. V. Gheorghiu*, *S. Diamandi*, etc.

Și... edificator pentru oricine dintre creștini! Juristul *I. Fruma*, «față de multiplele argumente și ipoteze, concepții și teorii», constată și afirmă din nou, cu puterea unui apologet luminat, că «drumul sigur ni-l arată numai Evangheliile. Orice comentariu sau concluzie făcută împotriva sau în afara lor este sortită dela început unui eșec complet. Valoarea lor documentară este atât de mare încât chiar și cei care tăgăduesc autenticitatea multor părți sunt siliți până la urmă să admită că fără ele nu putem să facem niciun pas înainte» (p. 26).

Iată pricina pentru care juristul Fruma străbate, până la consecința ultimă, drumul «însemnat de firul roșu al Evangheliilor. Căci «orice abatere dela el ne aruncă în bezna incertitudinii, pe terenul alunecos al ipotezelor» (p. 26). Chiar cercetarea situației politice și administrative, a jurisdicției romane și iudaice în Iudeea pe timpul Mântuitorului aruncă doar «o lumină palidă» (p. 26) asupra procesului. Numai istorisirea din Evanghelii aduce argumentul decisiv: «*realitatea juridică*» (p. 40). Ea arată că procesul Mântuitorului a avut loc într'adevăr. Pentru oricine, problema aceasta este foarte însemnată. Căci ea alungă orice povestire «mitică».

Arhiereii Ana și Caiafa rămân drept regisori ai procesului. Dar mai ales ultimul. Prin el răbufnește oarecum toată «ura și dușmănia contra Mântuitorului» (p. 49). Ura aceasta a reușit să acopere până și temeiul juridic al legiuirilor romane și iudaice din acea vreme. Condamnarea Mântuitorului era ceva hotărît cu anticipație. El trebuia să fie dat morții. Pregătirea procesului, arestarea, interogatoriile, martorii acuzării, ședințele Sinedriului, etc. sunt doar pretexte. Invinuirile de ordin politic și religios sunt de aceeaș natură. Căci «Mântuitorul nu se făcuse niciodată vinovat de vreo crimă politică și activitatea Lui nu se poate califica astfel» (p. 159). De asemenea, învinuirea de blasfemie — crimă religioasă — nu a putut fi susținută de cât prin mărturii mincinoase. El a fost totuși condamnat.

Vinovăția cade asupra lui Pilat și a Sanhedrinului, în mod egal. Căci, după cum se documentează în lucrare, «nimeni nu va putea găsi în procedura lor... vreo justificare juridică» (p. 191).

*

Concluzia părții juridice este: «*Procesul Mântuitorului a fost o gravă eroare judiciară*» (p. 198). Urmează însă și partea teologică, în cadrul căreia Păr. Prof. Dr. *Gr. T. Marcu* «îmbrățișează fără rezerve încheierea la care ajunge juristul, adăugând doar atât că eroarea juridică semnalată de dânsul a avut *consecințe soteriologice pozitive neegalate și inegalabile*" (p. 198). Spiritul obiectiv al juristului nici nu putea închega o concluzie mai atașată realului din tragedia condamnării Mântuitorului. Iar interpretarea adusă de teolog nu putea fi înmănunchiată în termeni mai plastici decât așa cum s'a făcut: „*Drama care a mântuit lumea*".

Erudiția juristului ne surprinde în chip deosebit. Despre teolog va trebui să exprimăm aprecieri similare, fiindcă și-a îndeplinit sarcina cu competința omului care a deprins încă de tânăr să intre în inima problemelor. Dacă este copleșit de sinceritate și află «pagini dense și strălucite» (p. 200) la prietenul de muncă, apoi asemenea pagini, cu aceeaș densitate și strălucire, găsim și noi în partea teolgică a lucrării.

Pornește în lucrare tocmai de unde trebuia: dela textele limpezi ale Sf. Evanghelii.

«Ele sunt de proveniență *împătrită*» (p. 200). Totuși, numai pe ele «ne aflăm pe cel mai trainic teren când studiem *faptul istoric* al Procesului Mântuitorului» (p. 203). Prezentarea acestor texte, într'un tablou sinoptic excepțional de bine conceput și realizat, aduce un element de certitudine și o posibilitate de apreciere lesnicioasă chiar și pentru cetitorii puțin inițiați în problemă. Toate fazele și amănuntele procesului se succed cu limpezime și se complectează, îmbogățindu-se cu fiecare rând și pagină. Titlurile așezate la capătul pericopelor ușurează și ele urmărirea problemei pe temeiu curat teologic și istoric.

Fără ani și date seci, sf. Evangheliști închiagă totuși cel mai luminos și mai fidel cadru istoric pentru procesul Mântuitorului. *Examenul ri-*

guros al textelor stabileşte acest fapt. Nepotrivirile între texte sunt simple aparenţe, căci «în fond ele concordă desăvârşit, neevoluând nici odată în contraziceri de natură să sdruncine încrederea în armonia întregului» (p. 251). Sf. Evanghelişti nu sunt uniţi prin mijloace de activitate scriitoricească comună şi prin aceeaşi pregătire culturală. Ba au scris şi în virtutea individualităţii lor. Dar i-a unit un scop comun şi o stimă desăvârşită pentru adevăr. Prin aceasta îşi dovedesc «aptitudinile lor de istorici» (p. 256). Şi tot pentru acest motiv, «fiecare în parte şi toate laolaltă, cele patru sfinte Evanghelii poartă dealungul şi dealatul istoriei *ecourile fidele* ale împrejurărilor în cari s'a consumat drama care a mântuit lumea. Acceptarea necondiţinnată a relatărilor lor este, de aceea, obligatorie pentru istoricul onest ca şi pentru omul credincios în Iisus Hristos» (pag. 259).

Dar procesul Mântuitorului are şi o preistorie, pe care lucrarea o arată în toată precizia şi frumuseţea ei documentară. In ea şi din ea se întrevede toată drama mântuirii neamului omenesc. Prigonirea, prinderea batjocura, judecarea, răstignirea, moartea şi învierea Domnului, — toate sunt conturate încă în Legea Veche şi chiar cu consecinţele lor soteriologice. De aceea, capitolul respectiv îi era necesar lucrării şi se integrează perfect în corpul ei. Aceeaşi integrare organică află şi capitolul: «Aspectul istoric-religios al Procesului Mântuitorului» (p. 269—304), care demonstrează nu numai faptul că actul s'a consumat, dar că «s'a desfăşurat într'un *loc* anumit şi într'un *timp* bine definit» (p. 269). Preciziunile în această privinţă se succed în ritm bogat şi sub control ştiinţific remarcabil.

Amănunţit şi sub răspunderea unei interpretări originale se înfăţişează şi capitolul despre «Martorii nevinovăţiei lui Iisus». Îi întâlnim pe *cei ce puteau fi* (Nicodim şi Iosif din Arimatea, Ioan şi Petru, Irod Antipa) şi pe *cei ce au fost* (Iuda Iscarioteanul, Pilat din Pont, Claudia Procula). Doar cei din urmă au fost prezenţi cu vreo mărturisire şi între ei numai «Claudia Procula a fost aleasa Cerului întru mărturisirea Adevărului minimalizat şi nesocotit nu numai de soţul ei» (p. 327).

In aceste împrejurări, Mântuitorul a fost judecat, condamnat şi răstignit.

«*Putea să fie altfel?*», se întreabă teologul. Şi noi cu el. Cartea ne sluţeşte şi răspunsul: *Juridic, putea să fie altfel.* Fiindcă «Iisus a suferit rigorile unui pretext de condamnare»; «judecătorii de atunci au aplicat fără suflet o pedeapsă hotărîtă mai înainte» (p. 192—193). «Fapta este o eroare judiciară grosolană şi intenţionată; iar făptuitorii, administratorii legiuiţi ai dreptăţii, călcători de lege cu bună ştiinţă» (p. 328). De aceea, «Procesul Mântuitorului se pretează unei operaţii de *revizuire*» (p. 329).

Dar *teologic nu putea să fie altfel.* Mai întâi, «Iisus era prea mare ca să-l poată accepta mediocrităţile investite cu funcţiuni conducătoare în sânul poporului jidovesc» (p. 329) de atunci. Testamentul Vechiu este o dovadă, că oamenii s'au comportat tot aşa şi faţă de Dumnezeu-Tatăl, «ca şi faţă de proorocii prin cari s'a încercat, zadarnic, indreptarea isbutită abia prin Iisus» (p. 330). Şi-apoi «*realitatea stării de păcat*» (p. 330), în care se găsea omenirea, cerea jertfa cea mai mare şi mai curată, *jertfa izbăvitoare din moarte.* Astfel, «ceea ce era să se întâmple, s'a întâmplat aevea» (pag. 330). In atotştiinţa lui Dumnezeu zăcea şi taina mântuirii omului din robia păcatului şi a morţii. Şi, prin patimile Domnului, taina s'a descoperit şi s'a dat lumii.

Invierea, cu toate consecinţele Ei mântuitoare, este şi ea urmare a jertfei pentru noi toţi. Se putea întâmpla Invierea fără trecerea Domnului prin Cruce şi moarte?

*

Doi cărturari onești şi culţi au tălmăcit, în chip strălucit, amănuntele încopciate Procesului Mântuitorului. Milioane de credincioşi, buni şi cucernici, au meditat şi pot zăbovi acum, în Postul Mare, asupra dramei mântuitoare. Să zăbovim şi noi, cetind lucrarea, asupra faptei care s'a făcut şi se face an de an pricină mântuirii noastre.

D. CĂLUGĂR

DECLARATIILE
Dlui Prim-ministru Dr. PETRU GROZA

Biserica şi vremurile noui

Dl Dr. Petru Groza, Preşedintele Consiliului de Miniştri, a făcut declaraţii unice prin importanţa lor, în faţa preoţilor democraţi din Bucureşti. Dăm publicităţi acea parte din declaraţiile Dlui Prim-ministru, cari se referă la problema Bisericii în vremurile noui, regretând că textul lor complect nu ne-a parvenit mai de mult.

Prea Cucernici Părinţi, Prieteni.

Sunt convins că P. C. V. aveţi toată înţelegerea faţă de stările şi problemele noui ale vieţii poporului nostru, şi că numai această înţelegere v'a adus la mine, pentru un schimb de vederi.

P. C. V. vă daţi seama, că s'au arătat zorile unei noui vieţi, vă daţi seama, că ne găsim într'o epocă de revizuiri şi de reforme a vechilor concepţii de viaţă şi în plină luptă pentru afirmarea unei noui concepţii, mai realiste.

Prin această luptă, ne incadrăm în procesul de evoluţie al vieţii, proces care angajază absolut toate formele de trăire, inclusiv Biserica.

Noua concepţie de viaţă, este concepţia dialectică. Ea impune o adaptare continuă a formelor de viaţă la condiţiile obiective, pe cari le creiază însuşi procesul dialectic.

Acest proces, nu poate fi oprit prin nimic. El este o realitate care se verifică mereu. Orice formă de viaţă trebuie să conteze cu el. Tot ce-i stă în cale şi tot ceeace ar vrea să-l oprească, se prăbuşeşte, iar el trece înainte, îşi urmează drumul dela care nu-l poate abate nimic.

Dialectica se caracterizează prin cel mai sever şi mai obiectiv realism. Ea ţine seama de toate realităţile vieţii, nu ignorează niciuna şi nu izbeşte decât pe cele artificiale şi dăunătoare vieţii, pe acelea cari nu-şi găsesc legitimarea, în nici o necesitate firească a vieţii.

Intre realităţile mari ale vieţii, se numără şi credinţa religioasă, care ni se prezintă în chip organizat, în cultele religioase, în societăţi religioase şi mai precis şi deplin în Biserică.

Biserica este o realitate, care îndeplineşte funcţiunea religioasă, a societăţii noastre.

Dialectica nu este potrivnică Bisericii, dar nici Biserica nu poate fi potrivnică, dialecticei.

Dialectica examinează fenomenele în mişcare, şi ea angajază totul în mişcare. Ei îi repugnă tot ce este static, pentrucă viaţa nu se opreşte pe loc, şi ea merge la pas cu viaţa, legată de toate realităţile vieţi şi de toate aspectele acestora.

Dialectica, operând numai cu realităţile vieţii şi revendicându-şi pe seama ei cel mai sever realism, trebuie să ţie seama de această mare şi importantă realitate a vieţii, care este Biserica.

Pe de altă parte, Biserica nu poate fi retrogradă, şi nu se poate pune deacurmezişul cursului dialectic-evolutiv al vieţii. Ea nu poate fi statică, iar dacă este, nu poate rămâneă astfel.

Eu, ca dialectician convins, am reprezentat întotdeauna acest punct de vedere, la care am ajuns după studii şi meditaţii îndelungate, timp de 7 ani. In tot acest timp, n'am călcat niciodată în Bucureşti şi m'am ţinut departe de orice acţiune politică. M'am dedicat numai studiului şi meditaţiei., prin cari mi-am format apoi o concepţie dialectică despre viaţă, după ce am studiat şi am analizat comparativ, toate celelalte concepţii.

Concepţia aceasta dialectică, eu o îmbin şi o las să fie străbătută de credinţă, căci eu sunt şi rămân un fiu credincios al Bisericii strămoşeşti, pe care o vreau la înălţimea vremurilor de acum.

In unele convorbiri cu prieteni mei, dialecticieni şi ei, mi-am afirmat mereu această convingere şi le-am demonstrat mereu ortodoxia ei dialectică. In cele din urmă, am avut bucuria să constat, că am fost înţeles şi aprobat. Am avut apoi şi satisfacţia să văd, că evenimentele confirmă pe deplin, valabilitatea convingerii mele dialectice.

Iată Prea Cucernici Părinţi, teze şi probleme cari pot constitui preocupări din cele mai fructuoase pentru teologii şi preoţii Bisericii noastre. Frământaţi-le pe acestea şi faceţi ca Biserica să intre în lumea cea nouă la pas cu viaţa.

Degajaţi Biserica, de balastul care-i încetineză pasul şi care o face să rămână în urma vremurilor.

Examinaţi realitatea vie a Bisericei şi vă veţi convinge, că acest balast i l-a asvârlit în spate. Institutionalizarea ei exagerată, care a făcut ca formele rigide să depăşească cuprinsul credinţei şi să i se substitue acesteia. Aşa s'a ajuns la un formalism, care creşte mereu şi la naşterea unei suprastructuri bisericeşti.

Căutaţi şi vedeţi, că institutionalizarea excesivă a Bisericii, o anchilozează şi o face să-şi piardă supleţa, iar fără de aceasta, Biserica nu-şi poate adapta formele ei de trăire la formele noui de viaţă. Biserica devine statică prin institutionalizare excesivă, iar dacă rămâne aşa, va suferi.

Intraţi în acţiune, şi veţi găsi din partea noastră, toată înţelegerea şi tot concursul.

Dar P. C. Părinţi, o altă mare realitate a vieţii, este naţiunea. Precum nimeni nu poate nega că există credinţă şi Biserică, tot aşa nimeni nu poate nega, că oamenii trăiesc împărţiţi în grupuri etnice, în naţiuni.

Acestea nu sunt creaţiuni artificiale, ci realităţi firești ale vieţii, de aceea, tot cel ce cugetă dialectic, trebuie să ţie seama de ele. Nici un dialectician nu le poate nega existenţa şi nu le poate desfiinţa, sau ignora. Dialectica trebuie să conteze cu ele.

Comunitatea naţională este o realitate de care dialectica ţine seama, dar şi această comunitate trebuie să ţie seama de dialectică şi trebuie să-şi adapteze formele ei de manifestare, condiţiilor obiective de viaţă, pe care le crează procesul dialectic-evolutiv al vieţii.

Biserica şi naţiunea nu sunt realităţi contradictorii faţă de dialectică, dacă ele se afirmă normal, încadrându-se în procesul dialectic. Numai dacă se opun acestui proces, atunci ajung în contradicţie şi au de suferit.

. . . . . .

Biserica nu poate şi nu are dreptul să fie intolerantă faţă de alte credinţe şi culte religioase. Deasemenea, nici naţiunea nu are dreptul să fie şovină, exclusivistă sau rasinstă.

Ele trebuie să-şi păstreze rostul propriu, şi să respecte libertăţile şi drepturile altor realităţi de acelaş fel. In alte condiţii, nu pot nici ele să-şi revendice libertăţile şi drepturi pe seama lor.

Eu sunt român şi nu pot fi altceva, căci sunt fiu al poporului românesc, şi încă din cel mai românesc ţinut, din Hunedoara, de pe Valea Streiului, care curge pe lângă străvechile cetăţi dace. Sunt din centrul de rezistenţă al poporului aceluia, care în toate vremurile, a luptat cu cea mai mare dârzenie pentru apărarea libertăţilor lui.

Eu trăiesc această realitate naţională, în care m'am născut şi în care m'am format. Port în sânge lupta pentru li-

FOIŞOARA

CAPITOLUL III

Colaborarea misionarismului laic în lupta antisectară

§. 9. Colaborarea misionarismului laic în lupta antisectară.

[19] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

La propaganda antisectară prin cuvântul scris, aparţine şi *folosirea cinematografului şi a aparatelor de proiecţiuni luminoase.* Cu atât mai mult, cu cât proiecţiunile luminoase sunt un mijloc excelent de a însoţi cuvântul grăit cu imagini sugestive, făcându-l mai interesant, mai viiu, mai impresionant şi mai accesibil. Ori, şi în practicarea acestui mijloc contribuţia laicilor poate fi considerabilă. Pentru a ne edifica asupra acestei chestiuni, e deajuns să ne gândim la ceea ce au realizat misionarii laici din cadrele „Oastei Domnului" în această privinţă.

Al doilea mijloc de propagandă antisectară, este folosirea cuvântului vorbit sau *predica,* pe care sectarii pun mare preţ. Insuşi colportorul antisectar trebue să se folosească de graiul viu ca mijloc de propagandă. *El face începutul, pune temelia propagandei.* Din casă în casă, din stradă în stradă, colportorul recomandă cărţile pe care le desface, citeşte din ele, vorbeşte despre învăţătura cuprinsă în ele şi dacă are prilej, face şi lecţiuni biblice, căutând să închege legături de prietenie. Lucrarea lui o poate continua apoi un predicator laic mai avansat şi mai destoinic, care poate dobândi succesul de a deschide drum preotului însuşi.

Predicatorul laic poate face un pas mai departe, strângând pe sectari în *mici adunări:* conferinţe în adunări particulare sau şezători biblice. Cu acest prilej, caută prin cuvânt să clatine convingerea sectară în cei prezenţi, relevând greşelile lor fundamentale, exploatând slăbiciunile sectare. Metoda de lucru este predica sau conferinţa apologetică şi polemică. Predicatorul laic va stărui să-i atragă la biserică, invitându-i pe sectari să vină mai ales atunci când sunt sărbători mari şi procesiuni.

Aceste mici adunări pot fi urmate de *adunări mai mari,* ţinute în Dumineci şi sărbători, la cari participă şi credincioşii, şi al căror program se alcătueşte după chipul şi asemănarea programului adunărilor sectare: rugăciuni, cântări, lecţiuni biblice şi discuţiuni. Aceste adunări *pot fi întreprinse şi conduse la început, de misionarii laici.* Discuţiile sunt necesare, pentrucă abia ele lămuresc deplin o problemă. La ele pot lua parte şi sectarii, dacă sunt prezenţi.

Dacă sectarii nu vor să vină la atari adunări, atunci *pot fi trimişi în adunările lor câţiva misionari laici din cei mai destoinici,* cari să susţină discuţiuni publice cu ei, având ca obiectiv principal convertirea lor. Pentrucă preotul nu e bine să intre în discuţii cu sectarii în adunările lor, ci numai individual şi particular.

Sectarii mai pot fi atraşi şi prin *cercuri preoţeşti* sau

bertatea neamului meu, dar tocmai de aceea cinstesc și respect libertățile altor neamuri, pentrucă sunt luptător și înțeleg perfect, lupta altora pentru aceeaș cauză.

Cu aceste convingeri trăiesc, pentru acestea lupt. De aceia, sunt împotriva intoleranței religioase și împotriva intoleranței naționale, împotriva șovinismului și a urei de rasă.

Convingerile acestea, pe care eu mi le-am format prin meditație și studiu, sunt și convingerile autentice ale țărănimii române. De aceea, când după 7 ani de retragere din viața politică, m'am hotărât să ies din nou la luptă cu acestn convingeri, — care constituie pentru mine obiective precise, legate de celelalte obiective impuse de concepția dialectică, — drumul meu s'a întâlnit cu acela al plugărimii hunedorene.

M'am legat atunci pentru totdeauna cu această plugărime, și am început lupta alături de ea. Așa s'a născut „Frontul Plugarilor" în anul 1933.

Am întâmpinat multe obstacole, și lupta am dus-o cu mari dificultăți. N'am dat înapoi, pentrucă eram convinși că adevărul este de partea noastră.

Am luptat cu toții și luptăm pentru binele obștesc. In realizarea țelurilor noastre, s'au făcut și trebuie să se mai facă eforturi eroice. Eroismul acesta este pus în slujba colectivității, în slujba neamului. Este un nou gen de eroism, opus aceluia individualist de tip șovin, rasist sau fascist.

Este eroismul pe care P. C. V. îl cunoașteți, pentrucă Biserica numără mulți asemenea eroi ai luptei pentru binele comun: Sfinții.

Formele noi de viață, acelea care vor umplea de conținut lumea nouă, sunt în bună parte conturate. Ele sunt rezultatul luptei eroilor poporului. Ele sunt cuceriri ale popoarelor Uniunei Sovietice.

In Uniunea Sovietică și Biserica a îmbrăcat forme noi, prin orientarea dialectică, pe care și-a însușit-o după prăbușirea rasputinismului și a întregului său balast de forme anacronice.

De aceea, astăzi există în Uniunea Sovietică o Biserică vie, o Biserică nouă.

Noile forme de viață, indică destul de limpede sensul și caracterul realist al revizuirilor necesare în Biserică. Biserica nu trebuiește să fie statică, și ea nu trebuește considerată în izolarea ei, ci în ansamblul tuturor fenomenelor și a condițiilor obiective ale vieții, pe care dialectica le examinează și le consideră în mișcare.

De asemenea, și națiunea trebuiește privită în acelaș chip.

Numai acei ce n'au trăit aceste doua mari realități ale vieții, cea bisericească și cea națională, numai aceia le pot ignora în dialectica lor, sau le pot privi altfel. Dar aceste lucruri s'au lămurit, iar punctul meu de vedere asupra lor, s'a confirmat și se confirmă mereu tocmai prin pròcesul dialectic al vieții.

Religia mea strămoșească, la fel ca și atașamentul meu față de națiunea al cărui fiu sunt, fac parte din patrimoniul meu sufletesc, de aceea nu renunț la ele.

De aceia, caut să le pun, — dialectic, — în acord cu celelalte realități ale vieții, și cu ele împreună, în slujba vieții, în slujba neamului din care fac parte și în slujba omenirii.

P. C. V. aveți pe lângă dialectică, un izvor mai direct din care vă puteți inspira, pentru a vă forma și adânci aceleași convingeri, pe cari eu mi le-am format prin dialectică. Acest izvor este viața poporului pe care-l slujiți.

Indreptați-vă atent privirea spre întreaga lui viață, spre toate condițiile obiective ale vieții lui, pătrundeți-le, înțelegeți-le și veți vedea că ele vă vorbesc ca și mine; vă spun aceleași lucruri și în acelaș limbaj.

Trebue să ne întoarcem cu toții la popor, să ne ridicăm deasupra intereselor noastre personale și să fim alături de popor, să trăim, să luptăm cu el și pentru el.

Cuvânt către preoțime

Prea Cucernici Frați,

Slujitorii altarelor străbune din Ardeal, cari în toată vremea au fost cârmnitorii sufletești ai poporului credincios greu încercat de stăpâniri străine și de regimuri despotice — reacționare, salută cu vie bucurie vremurile noui, cari au redat poporului libertățile și drepturile sale firești, prin reașezarea principiilor democratice la cârma vieții obștești.

Clerul ortodox ardelean, constată cu legitimă satisfacție, că aceste principii profund creștine, au stat mereu la temelia organizării și a cârmuirii vieții bisericești din Ardeal, și că întreg clerul ortodox a luptat pentru ele și a isbutit să le menție în viața bisericească, chiar și atunci când ele au fost prigonite și smulse din viața de Stat.

Biserica noastră ortodoxă a fost întotdeauna Biserica poporului, iar slujitorii ei au fost și sunt mereu alături de popor, convinși că nu pot sluji mai bine lui Dumnezeu, decât slujind poporului. Ca slujitori ai poporului, ei nu pot fi decât democrați, căci dacă ar fi altfel, nu ar mai putea sluji poporului.

În sensul acestor convingeri și pe linia sa veche de slujire alături de popor, clerul ortodox ardelean, îndeplinind funcțiunea religioasă a societății și a neamului, și menținându-se în cadrul acestei funcțiuni, e gata la datorie să colaboreze prin toate puterile sale cu noua stăpânire democratică, la îndeplinirea funcțiunilor esențiale ale stăpânirii civile, și cu deosebire, la îndeplinirea funcțiunii ei culturale și la rezolvarea problemelor sociale ale poporului român.

Clerul ortodox ardelean, își spune în acest chip cuvântul său asupra noii orientări a vieții obștești.

Dar pentru ca acest cler să-și poată spune liber cuvântul său și în problemele generale bisericești și în privința revendicărilor sale profesionale, *el trebue să se organizeze în* Uniunea Preoților Democrați. *De aceia chemăm pe toți frații noștri cei din cinul preoțesc, să adere la acțiunea preoțimii democratice organizată în Uniunea Preoților Democrați din România, în fruntea căreia se găsește Păr. Ministru al Cultelor* C. Burducea, *om de mare acțiune și de adânci convingeri democratice.*

Comitetul Secției Sibiu
a Uniunii Preoților Democrați din România

Uniunea Preoților Democrați din România

— Principii și Normativ pentru organizare —

Faza în care se află războiul actual, pune în țările eliberate, între care se află și țara noastră, problema unei cât mai largi libertăți de exprimare a gândurilor, de libertate a conștiinței, de asociere, de apărare a drepturilor și intereselor individuale și pe clase, daruri naturale ce fuseseră înăbușite până acum, de tirania și despotismul unor regimuri politice azi pe cale de a dispare complect, — încât, ea nu poate lăsa indiferenți pe cei ce au menirea de a le apăra și desvolta, și între care printre cei dintâi, se numără și Biserica noastră creștină ortodoxă.

În faza aceasta, pe deoparte de prăbușire a unor regimuri barbare, de nimicire a unor idei ce aveau tendința de a ține omenirea încătușată și în stare de obscurantism, — iar pe de altă parte, de renaștere a unei lumi, cu ideile de libertate și de dreptate, ce se trasează pe marile principii ale creștinismului, Biserica prin reprezentanții Ei, nu trebue să rămână indiferentă, ci din contră, ea trebuesă participe în mod activ la desăvârșirea operei de democratizare a țării, dând concursul neprecupețit, tuturor factorilor ce au constituit după data memorabilă de 23 August 1944, FRONTUL NAȚONAL DEMOCRATIC.

Păstrând deci nealterate principiile, așezările, cultul și dogmele creștine, clerul ortodox trebue să se identifice în totul, cu interesele și aspirațiunile sociale ale celor mulți și obidiți, luminând în spirit creștin, cu blândețe și bunătate, massele, în acțiunea lor de revendicare și îndreptățire socială.

Convinși de necesitatea unei Biserici vii, active, — așa cum a fost înțeleasă de Mântuitorul, — susținătorii ideilor de iubire și respectare a ființei umane, au întins o mână frățească Bisericii, nu numai pentru ducerea unei acțiuni comune pentru triumful acestor idei, dar mai mult, spre a se spulbera încriminarea ce s'ar putea face instituției noastre, că ar fi refractară tendințelor de democratizare a țării și așezămintelor ei.

Întrucât deci, Biserica creștină ortodoxă, prin însăși natura și ființa Ei este profund democrată;

Întrucât deci, iarăși prin natura Ei, nu poate sprijini despotismul și aviditatea, violența și cruzimea, deoarece morala și doctrina Ei, se întemeiază numai pe iubire în primul rând, care trebue să se îndrepteze către cei ce au nevoe de sprijin moral și fizic, adică spre ajutorarea clasei mai numeroase, a celor ce au o existență plină de lipsuri, suferințe și privațiuni;

Întrucât Biserica este chemată în primul rând, să țină popoarele într'o stare de pace permanentă, unindu-le împotriva națiunilor ce ar voi să se îmbogățească prin cuceriri și dominație, în dauna binelui omenesc;

Pentru toate aceste motive și altele de ordin creștinesc, social și național, — s'a constituit în București o „UNIUNE A PREOȚILOR DEMOCRAȚI", — titulatură care desigur că va dispărea, odată cu încadrarea întregului cler ortodox român în acțiunea preconizată de această grupare, în care ea a început deja să activeze într'un ritm cât mai viu și cu vădite foloase, nu numai pentru interesele sociale generale, dar chiar pentru interesele clerului nostru.

Uniunea urmărește în primul rând, înviorarea ideilor democratice în sânul clerului și poporului român, potrivit doctrinei creștine și marilor aspirațiuni sociale ale poporului român, combaterea politicei statelor totalitare, ca necomforme cu principiile creștine, precum și acordarea concursului nelimitat tuturor factorilor care luptă pentru reașezarea țării în rândurile țărilor democratice, și în vederea întăririi legăturilor cu marii Aliați ai țării, cu deosebire, pentru o legătură trainică, atât cu Biserica, cât și cu popoarele ce formează Uniunea Republicelor Sovietice Ruse.

Cum, lupta în această direcție este dusă în mod sincer și cu toată convingerea de către FRONTUL NAȚIONA DEMOCRATIC, se înțelege că Uniunea Preoților Democrați, — fără a se afirma în mod activ în vălmășagul luptelor politice, cu atât mai mult cu cât în sânul său sunt acceptați ca membri și preoții ce sunt înscriși în diversele partide politice din țara noastră, — va da tot concursul său, Frontului Național Democratic, pentru triumful deplin al programului deja anunțat al acestui Front.

Cât privește realizările și programul U.P.D., pentru prestigiul Bisericii noastre și pentru interesele materiale ale clerului, am început:

1. Prin participarea la Soborul ținut de Biserica Ortodoxă Rusă la Moscova, pentru alegerea Patriarhului său, ceia ce dealtfel au făcut și toate celelalte Biserici Ortodoxe cu caracter istoric din țările care s'au încadrat principiilor de largă democrație, ce străbat lumea dela un capăt la celălalt.

2. Cu prilejul ținerii Congresului Uniunii Sindicatelor din România, am spus cuvântul nostru și am arătat că Biserica este cu toate puterile Ei în sprijinul luptei de ridicare a celor ce au fost opri-

---

prin *ședători religioase* mai de amploare, la cari pot contribui și laicii cu predică, coruri, recitări și piese religioase bine alese și jucate. Aceste manifestări au și darul de a contrabalansa propaganda sectară.

Contribuția misionarilor laici în lupta antisectară mai poate fi și aceea de instructori pentru școlile duminecale conferențiari la ședătorile biblice, conducători ai corurilor religioase și ai discuțiilor cu propagandiștii sectari.

Un mijloc eficace al contraofensivei misionare împotriva sectarismului, este *demascarea sectarilor sub raport moral.* In această direcțiune, laicii au rolul de a-i supraveghia atent și contiuu și de a comunica preotului.

In fine, cel mai eficace mijloc de combatere și convertire a sectarismului este *cuvântul exprimat prin fapte.* Mai ales că predicatorii sectari exploatează în folosul lor, viața destrăbălată a unor fii ai Bisericii. Ei caută să convingă că în secta lor toți aderenții se poartă după prescriptele evanghelice. Mai mult, înșiși sectarii mărturisesc că atâta timp cât aparțineau Bisericii ortodoxe, erau cufundați în toate păcatele și abia în sânul sectei simțesc puterea harului și duc o viață cu adevărat creștină, așa încât, numai în secta lor e posibilă o pocăință adevărată. In plus, propagandiștilor li se cere o purtare morală ireproșabilă Față de o așa situație, e de prisos să mai stăruim a arăta ce rol important are *activarea intensă a misionarismului laic în sens larg* (promovarea sau intensificarea vieții creștine). In aceeași ordine de idei, trebue să remarcăm și faptul că sectarii fac mare caz de iubirea activă (milostenia și asistența socială). De aici deducem principiul important că 'n lupta antisectară se impune *practicarea intensă și amplă a milei creștine,* la a cărei realizare colaborarea laicilor este absolut necesară și de cea mai mare amploare.

Rezumând cele de mai sus, trebue să spunem că *în actiunea de convertire a sectarilor colaborarea misionarilor laici constă în pregătirea accesului preotului la sectari și în sprijinirea lucrării de convertire a acestora, desfășurată de preot.*

Cât privește ultima latură a misionarismului antisectar: menținerea sectarilor convertiți în albia Bisericii adevărate, prin satisfacerea optimă a tuturor trebuințelor lor religioase, sunt suficient de edificatoare considerațiunile ce le am făcut mai sus în legătură cu prevenirea sectarismului. Actualizarea — prin concursul inerent și intens al laicilor ca element constitutiv al lui — integrală a trupului mistic al Domnului: Biserica, este cel mai ideal mijloc de satisfacere cât mai deplină a tuturor trebuințelor religioase ale sectarilor convertiți și de prevenire a căderii lor din nou la sectarism. Iar în ce privește instrucția și educația religioasă ortodoxă, ce trebue să se dea sectarilor convertiți, contribuția laicilor destoinici poate fi considerabilă.[1]

Dar misionarismul laic antisectar poate oferi colaborarea mai sus înfățișată, numai dacă este bine organizat.

[1] Cf. *Schubert Franz Dr.:* Theorie der Seelsorge oder pastorale Hodegetik. 3 Aufl. Graz u. Leipzig (Ulrich Mosers Verlag) 1935, p. 56 sq.

(Va urma).

mați, năpăstuiți, nedreptățiți și exploatați de lăcomia celor ce voesc să se îmbogățească din munca grea a aproapelui lor.

3. Cu aprobarea forurilor superioare bisericești, în curând vom înființa un Sindicat al tuturor slujitorilor Bisericii Ortodoxe, pentru susținerea nevoilor și intereselor materiale ale Bisericii și slujitorilor Ei.

4. Pentru a i se da putința de pregătire și promovare în ritmul vremurilor, slujitorul altarului trebue să fie în afară de grijile zilei de mâine, și de aceea, vom lupta cu toată stăruința pentru buna stare a clerului și ne bucurăm că Frontul Național Democratic, în programul anunțat, a înțeles să ocrotească interesele materiale ale Bisericii, fără de care nu se poate întreprinde nici o operă de caritate, de propagandă și misiune.

5. Înțelegem ca în activitatea noastră să fim în strânsă legătură cu Ierarhia, și împreună să medităm și să înfăptuim, toate reformele de care s'ar simți nevoie în Biserica noastră.

6. Dorim întreținerea celor mai strânse legături cu toți fiii noștri sufletești, de orice situație socială. iar față de cei de altă religie sau confesiune, preconizăm o atitudine de omenie și respect, făcându-ne tuturor toate, ca pe toți să-i dobândim.

ORGANIZAȚIA: Uniunea Preoților Democrați, care se bucură de încuviințarea și binecuvântarea Inalt Prea Sfințitului Patriarh al Țării, grupează în sânul ei pe toți clericii (arhierei, preoți diaconi) și teologii (profesori, intelectuali cu sentimente democratice) și organizează: întruniri, cercuri de studii, conferințe, congrese, șezători, editare de reviste, ziare, broșuri, etc.

Membrii săi sunt: onorifici, activi și simpetizanți.

Pentru a fi înscris în Uniune se cere adeziunea scrisă.

Uniunea este condusă de un comitet central, ales de Adunarea Generală și compus dintr'un președinte, un vice-președinte, un secretar, cinci membri și doi cenzori.

Comitetul central se întrunește odată pe săptămână, iar în caz de descompletare se întregește prin cooptare, până la Adunarea Generală.

Secțiile județene sunt conduse de comitete județene, după aceleași norme. Pentru însărcinări speciale, se pot forma comisiuni de 2—3 membri, care lucrează sub conducerea Comitetului.

In fiecare județ se va înființa de îndată un Comitet provizoriu, care va încunoștiința despre aceasta Comitetul Central — cu sediul în București Calea Victoriei Nr. 202 — activând în primul rând pentru recrutarea de membri și organizarea Uniunii în județ.

Activitatea va fi adusă la cunoștiința Comitetului Central la fiecare 15 zile, prin rapoarte amănunțite, trimițându-se totdeodată și lista nouilor membri, cum și hotărârile adunărilor județene, spre ratificare. Clericii care s'au dovedit a fi dus în trecut acțiuni cu caracter antidemocratic, dar înțeleg ca în viitor să sprijine acțiunea Uniunii, vor însoți cererea de înscriere, cu memorii documentate. urmând ca înscrierea să fie valabilă numai după aprobarea Comitetului Central, pe răspunderea președintelui Comitetului Județean.

Concomitent, Președintele Comitetului Județean, va lua contact cu conducătorii partidelor politice din Frontul Național Democratic, din județ, și va raporta rezultatul colaborării.

Comunicându-Vă aceste principii, ce motivează pe deplin necesitatea înviorării unei acțiuni a clerului ortodox român prin Uniunea Preoților Democrați, cum și programul și modul de organizare al acestei Uniuni, nu ne îndoim că ni se va da concursul atât de către frații preoți cât și de către binecredincioșii creștini ortodocși, pentru triumful ideilor de care suntem animați în momentele acestea cu perspective de profunde schimbări și transformări sociale, — neuitând nici un moment, că

majoritatea locuitorilor țării, sunt în acelaș timp și membrii Bisericii noastre Creștine Ortodoxe și că în aceste momente, sarcina îndrumării lor spirituale și sociale, ne revine în primul rând nouă preoților, conducătorii lor sufletești de totdeauna, și că binele țării, atrage în chip neîndoios și binele Bisericii.

Câtă vreme reprezentanții Bisericii, vor fi alături de popor, de năzuințele și îndreptățirile lui sociale, nici poporul nu va putea să fie decât tot alături de Biserică, pentru triumful adevăratului Creștinism.

Cu frățești și creștinești salutări.

Președintele Uniunii Preoților Democrați din România: Pr. C. Burducea

Secretar: St. Suseanu

† Franklin D. Roosevelt

In ultimul moment ne vine știrea că Președintele Statelor Unite, Franklin Delano Roosevelt a încetat din viață, în urma unei hemoragii cerebrale.

Prin moartea Președintelui Roosevelt dispare de pe arena istoriei, în cele mai hotărâtoare momente ale ei, una din personalitățile de prim rang care au contribuit decisiv la rezolvarea războiului mondial în modul fericit care se străvede.

Marele bărbat de stat, care a deținut de trei ori suprema magistratură americană, a luptat toată viața sa pentru fericirea U. S. A. și pentru progresul întregei umanități. *Libertatea popoarelor*, în numele căreia poporul american, sub conducerea sa, a intrat în actualul război mondial, îi era în deosebi scumpă Președintelui Roosevelt. Popularitatea sa a îmbrăcat, de aceea, dimensiuni de legendă.

Noi, Românii, pierdem într'însul un apărător convins al dreptului națiunilor mici la viață și libertate.

Dumnezeu să ridice în locul marelui regretat, un om de aceeași talie, cu aceleași generoase intenții de eliberare a tuturor popoarelor.

Cursuri pentru analfabeți

În timpul din urmă este mult desbătută în presa din capitală și din provinci problema analfabetismului. Se pare că democrația românească vrea să se pună cu tot dinadinsul în slujba poporului și pe acest tărâm. După mari și vrednice realizări de ordin politic. național și economic, conducătorii iubitori de popor se 'ntorc acum cu toată stăruința către o problemă și mai însemnată aceea a luminării prin știința de carte a marilor mase ale poporului de jos. Trebue să mărturisim că analfabetismu în România este încă în floare. Din totalul populației țării, un procent de 40 locuitori nu știu carte.

Situația mai tristă în această privință este în părțile muntoase ale țării unde satele fiind resfirate pe întinderi de kilometri școala românească nu a putut funcționa normal. iar copii situați la mare depărtare de școală nu s'au putut bucura de binefacerile ei. În afară de aceasta mai sunt și astăzi părinți cari nu-și îndeamnă copii să meargă la școală. ci mai bucuroși îi trimit să pască vitele.

În iarna aceasta au intrat mai multe rapoarte la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu. dela diferitele oficii protopopești, în legătură cu anafalbetismul; Rapoartele protopopilor din Dobra. Ilia și Brad. indi cau un mare număr de neștiutori de carte în acele părți ale județului Hunedoara. Făcându-se calcul la Consiliul arhiepiscopesc. s'a ajuns la constatarea îngrijorătoare că aproape 50 la sută din credincioșii acelor protopopiate nu știu carte. **In fața acestei situațiuni I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a dat dispoziții C. preoți din acele părți să procedeze la organizarea de cursuri pentru analfabeți; ba a instituit premii pentru preoții cari vor isbuti să afle o metodă cât mai practică și mai ducătoare la scop în această privință**

Despre situația precară în legătură cu neștiutorii de carte din jud. Hunedoara Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu a sesizat de curând și Ministerul Educației Naționale din București

Văzând acum că noua conducere a țării se preocupă foarte stăruitor de luminarea celor de jos, punându și ca problemă stârpirea analfabetismului, cercurile bisericești se bucură sincer de acest lucru, iar preoțimea dela sate și dela orașe este gata să se angajeze în această luptă de luminare a poporului.

Preot **Gh. Secaș**

P. Sf. Sa Episcopul † Dr. Vasile Stan

Vineri dimineața, în 13 Aprilie c. a încetat din viață la locuința Sa din Sibiu, Frea Sfințitul Episcop al Maramureșului **Dr. Vasile Stan**, *în vârstă de 70 de ani.*

După ce își purtase vreme de 4 ani durerea pentru suferințele turmei duhovnicești rămasă sub cutropire străină, de Crăciunul anului 1944 se dusese, cu toată vârsta înaintată, să ducă mângâiere fiilor eliberați. Dar o boală nemiloasă care-l chinuia de mai mulți ani, l-a făcut să revină de câtăva vreme iarăși la Sibiu unde și-a petrecut viața și și-a dat prețioasa contribuție de muncă pe ogorul Bisericii. Presimțea par'că apropiatul sfârșit. Iar acesta a și sosit acum, umplând de regrete pe toți cari au cunoscut sufletul blând al P. S. Sale. In numărul viitor vom reveni cu amănunte.

Dumnezeu să-L odihnească în corturile drepților!

Serbare școlară

Din prilejul Duminecii Ortodoxiei, Societatea „Sfântul Gheorghe" dela liceul de băeți „Gheorghe Lazăr" din Sibiu, condusă la seria B de Păr. Simion Radu, profesor la Siminarul pedagogic universitar, a ținut o ședință festivă în sala liceului comercial, cu un reușit program, compus din; coruri, disertații, recitări și cântări solo executate de tineretul școlar.

Ședința a fost onorată de P. C. S. Păr. Aurel Nanu, consilier mitropolitan, delegatul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care a adus binecuvântarea Inaltului Ierarh, odată cu sfaturile pe care le-a dat tinerimii studioase, îndrumându-o la carte și virtute creștină, care fac măreția omului și trăinicia neamului. Indemnurile au fost primite de membrii societății cu toată atenția și dragostea.

Păr. prof. S. Radu mulțumit I. P. S. Sale pentru cuvintele alese, cum și celor de față, profesori, părinți, elevi și eleve.

N-. 2068/1945 Școl.

Concurs

Pentru întregirea posturilor bugetare vacante, de administrator agricol șef și aministrator agricol dela Școala normală de băieți „A. Șaguna" din Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariție în „Telegraful Român".

Salarul împreunat cu postul de administrător agricol șef este de 26,994 Lei lunar, pe lângă locuință, luminat, încălzit și masă. Iar salarul administratorului agricol este de 24,237 Lei, pe lângă aceleași beneficii.

Dela solicitanți se cere să fie de confesiune ortodoxă, de naționalitate română și absolvenți de o școală de agricultură.

Cererile, însoțite de actele prevăzute pentru numiri, se vor prezenta în terminul legal Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Sibiu, 10 Martie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Inștiințăm *pe cititorii noștri că prețiosul nostru colaborator Păr. Dr. Corneliu Sârbu a intrat ca membru regulat în redacția ziarului nostru. Ii urăm spor bun în noua sa calitate.*

Conferință preoțească. Adunarea anuală, a despărțământului *Jiu* al Asociației clerului „A. Șaguna" — unul din despărțămintele cele mai active — s'a ținut în *Lupeni* la 14 și 15 Martie 1945, sub conducerea președintelui protopop *I. Duma*, care în cuvântul său de deschidere a făcut o expunere largă despre viața religioasă și bisericească din Valea Jiului în anul 1944. S'au citit apoi rapoartele prezentate de harnicii preoți: C. Drăgan, M. Jura, I. Popița, T. Moșic și C. Zolcan. Rapoartele se ocupă cu: activitatea cercurilor religioase în 1944; activitatea extrapastorală a preoțimii din tract; starea cassei despărțământului; inițiative de propășire a vieții religioase în folosul Asociației clerului. Inainte de conferință s'a slujit Sf. Liturghie și un parastas pentru generalul Gr. Bălan și ostașii morți în războiul de desrobire a Ardealului.

Muncitorii ceferiști în ajutorul țărănimii. Ca pe întreg cuprinsul țării, așa și în *județul nostru* al Sibiului, în scopul efectuării însămânțărilor, au pornit mai multe echipe de muncitori, funcționari și studenți, cu mașini transportând cărbuni, kox. vaselină, petrol, șuruburi pentru pluguri și grape. Una dintre echipele acestea a vizitat de curând satele. Apoldul de sus, Miercurea, Cărpiniș, Săcel și Mag, venindu-le în ajutor cu unelte agricole și alte lucruri trebuitoare însămânțărilor.

Școlare. Anul școlar 1944/45, la licee și gimnazii teoretice de băieți și de fete, ia sfârșit la 1 Iulie 1945.

— Conform ordinului ministerial, Universitatea de Vest, dela Timișoara, își inaugurează cursurile în luna lui Mai 1945.

Un grup de medici sovietici a sosit în România pentru combaterea tifosului exantematic. Impărțiți în șase echipe au plecat, împreună cu medici români, în Moldova și Ardealul de nord, pentru a da ajutor locuitorilor români din ținuturile unde bântue această boală grea.

Câți sântem? Rezultă, din datele statistice, că după realipirea Ardealului de Nord, numărul locuitorilor României trece peste 16 milioane (exact: 16.113,17), iar suprafața țării e de 237.500 km. p.

Repertoriul Teatrului Național din Iași-Sibiu se bucură de o bună primire din partea publicului nostru din Sibiu. Cărturarii și muncitorii sânt de-o potrivă deplin mulțumiți de piesele reprezentate de această trupă teatrală, de sub conducerea pricepută a dlui director Ștefan Boțoiu, care a izbutit, în timpuri grele, să aducă Sibiului românesc o stagiune de teatru permanent.

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. — Duminecă, în 15 Aprilie 1945, servesc: Cons. Emilian Cioran, Aurel Nanu și prot Mih. Neagu: diaconii **cons. Alexandru Popa și Simion Macarie.** *Predică cons. Aurel Nanu.* — **La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4** *pr. Ioan Albu,* **dela parohia Sibiu-Iosefin.**

Celor ce doresc să se mărturisească și să se cuminece, le stau la dispoziție, preoți, în tot decursul postului.

Conferință publică este anunțată pentru Duminecă, în 15 l. c. ora 17, în sala prefecturii județului Sibiu. Va vorbi dl ministru plenipotențiar *Ion Christu* despre: Legăturile noastre economice cu Anglia. Intrarea liberă.

Răspândiți cu drag

Telegraful Român

Organul lui Șaguna din 1853

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ANUL XCIII SIBIU, 22 Aprilie 1945 Nr. 17.

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mi

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiuni
un cm.² 2.- Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Nr. 3499/1945

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos

„Cine va primi pe un prunc ca acesta întru numele meu, pe mine mă primește".

Mateiu 18, 5.

Iubiții mei fii sufletești,

Ne apropiem de sfârșitul războiului și rugăm pe bunul Dumnezeu să-l aducă cât mai repede în lume și deodată cu el blagoslovita și mult dorita pace.

Dar și până atunci suntem datori să ne gândim la vindecarea multelor rane ce le va lăsa în urma sa acest cumplit război și la noi, ca și în toată lumea. Și sunt de vindecat rane sufletești și rane trupești. Războiul a deschis rane adânci în sufletul oamenilor, în sufletul părinților cari și-au perdut înainte de vreme copiii, în sufletul văduvelor lipsite de soții lor, în sufletele nevinovaților copilași orfani rămași fără sprijinul și îngrijirea părinților. Pe lângă aceste suferințe războiul a făcut să slăbească credința, să scadă iubirea și buna înțelegere între oameni, iar în locul acestora a intrat în inimi ura, pizma, răsbunarea, traiul rău și tot felul de păcate. Iar când vorbim de rane trupești, ne gândim la ranele și suferințele invalizilor cari s'au jertfit pentru Țară și pentru libertate.

Intr'adevăr e mult de lucru ca să vindecăm urmările ce le va lăsa războiul printre noi.

Biserica noastră trebue să-și iee partea sa din această creștinească lucrare, căci ea e chemată să fie, ca samarineanul cel milostiv, lângă orice durere și să ungă ranele celor ce se găsesc în suferințe. Nu mă îndoiesc că slujitorii Bisericii și poporul nostru dreptcredincios vor înțelege această lucrare și-și vor da tot sprijinul la înfăptuirea cât mai deplină a ei.

De data aceasta vreau să Vă arăt, iubiții mei fii sufletești, îndeosebi datoria ce-o avem de-a purta grijă de *orfanii* rămași pe urma războiului. Ei strigă după ajutorul nostru și noi suntem datori să-i scăpăm din brațele suferinței și să le împărtășim o astfel de creștere care să-i facă destoinici a se ajuta ei înșiși în viață și să fie folositori în sânul neamului nostru. Ei sunt ai noștri ai tuturor, prin urmare toți suntem datori să ne îngrijim de ei și de buna lor creștere.

Pe mai multe căi putem face această faptă creștinească și românească. Eu voi arăta *trei* din aceste căi cari, după împrejurările dela noi, cred că ne pot duce cu bun rezultat la scopul dorit.

1. Inainte de toate cred că orfanii noștri — în primul rând orfanii de ambii părinți — pot fi mai bine ajutați, dacă sunt primiți cu dragoste *în familii*, mai ales în familiile fără copii, cari să-i crească și să le poarte de grijă până ce vor ajunge de sine stătători. Precum florile și plantele au nevoie de pământ roditor în care să se desvolte, tot așa pentru copii locul prielnic în care să crească este familia. După războiul trecut și până astăzi am așezat mai mulți orfani la familii de-ale creștinilor noștri iubitori de copii. Unii i-au îndrăgit pe copilașii orfani atât de mult încât i-au *înfiat*, adecă i-au luat de suflet, le-au dat numele și le-au lăsat moștenire averea lor. In Târlungenii de lângă Brașov și în alte sate vor asculta părinți creștători de orfani cu lacrimi de bucurie aceste cuvinte ale mele. Și ceea ce s'a făcut acolo s'ar putea face în multe alte parohii de-ale noastre. Aproape pretutindeni se vor găsi familii, mai ales cele lipsite de binecuvântarea de-a avea copii ai lor, cari să-și apropie de suflet copiii orfani și prin binefacerea lor să înlocuiască pe părinții acestora. Cucernicii noștri preoți să stea de vorbă cu astfel de familii, să le arate frumsețea faptei ce vor face-o plăcută înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

2. A doua cale pentru a îngriji de orfani este: *de-ai ajutora în familiile lor.* Cei mai mulți orfani de războiu sunt orfani numai de tată, căci tata lor a murit în războiu. Mamele celor mai mulți trăesc. In privința acestor orfani să ne călăuzim de următoarea povață înțeleaptă: *să nu iai pe copil dela mamă și nici pe mamă dela copil.* Afară de cazul când mama are purtări rele, când este bunăoară bețivă și nu se îngrijește de copii, ori este bolnavă de o boală molipsitoare prin care ar primejdui sănătatea și chiar viața copilului. Mama bună însă, nu poate fi înlocuită cu nimic pe lume și prin urmare nu trebue desfăcute și slăbite legăturile pe cari Dumnezeu le-a legat între ea și copilașii ei. Dacă ea este săracă și nu are putința să-și susțină și crească copilul ori copilașii ei, atunci trebue să-i vină ajutor dela creștinii cu inimă milostivă. Ajutorul acesta poate să-i fie dat în diferite chipuri, după starea în care se găsește mama orfanilor. Dacă ea, bună oară, are pământ dar n'are vite cu cari să-l lucreze ori n'are cine să-i țină coarnele plugului, atunci se vor găsi între creștinii mai înstăriți unii cari să-i are pământul, să-i samene bucatele, alții să-i cosească la timp iarba, s'o ajute la uscatul fânului, la săpatul porumbului, la secere; să-i samene un petec de pământ cu cânepă, vecinele s'o ajute la tors, la țesut ș. a. Dacă n'are lapte'n casă pentru copilași, două-trei gazde din sat s'o ajute pe rând cu lapte și cu altele de-ale gurii. Pentru văduvele cu orfani cari n'au pământ ori au puțin cât nu le ajunge, să se facă colectă în sat fie în bani fie de lucruri cari le lipsesc. Toată lucrarea aceasta de ajutorare o poate organiza preotul și soția preotului cu sprijinul societăților din parohie: Reuniunea femeilor, Societatea „Sf. Gheorghe" a tineretului, Societatea „Anastasia Șaguna" a fetelor, Societatea misionară „Oastea Domnului".

In legătura aceasta eu m'am gândit, iubiții mei, și la un alt mijloc de ajutorare a orfanilor și familiilor lor, la care învit să se oprească cu gândul și preoții și credincioșii noștri. Cunoașteți cu toții ce sunt nașii dela botez și nașii dela cununii pentru finii lor. Ei sunt părinți duhovnicești; între ei și finii lor se încheagă o legătură de înrudire duhovnicească, prin care nașii iau asupra lor anumite îndatoriri de-a le sta într'ajutor în toate privințele. O astfel de legătură duhovnicească se poate încheia și cu copii orfani dându-le și lor nași — **nași ai orfanilor de războiu.** In cazurile în cari mamele nu pot îngriji numai prin mijloacele lor de copii orfani și când nici nașii dela botez ai orfanilor nu sunt în stare să-și împlinească îndatoririle lor de părinți duhovnicești, să se găsească între creștinii noștri astfel de suflete cari să primească să fie *nași ai orfanilor*, luând asupra lor sarcina de-ai ajuta pe ei și pe mamele lor ca să-i crească cât mai bine. Ajutorul ce-l vor da nașii poate să fie în bani, dar și în alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, cărți de școală, medicamente când le-ar trebui ș. a. Ei pot să fie din acelaș sat cu orfanii, dar pot să fie și din satele învecinate ori chiar din depărtare. Pot să se asocieze doi-trei ori chiar mai mulți nași pentru ajutorarea orfanilor, mai ales când în familie sunt mai mulți copii avizați la ajutor. Legătura între nașii și finii lor din acelaș sat o pot face cucernicii preoți locali. Legătura între nașii de războiu mai îndepărtați de finii lor se va face prin cucernicii preoți locali și prin mine. Cucernicii preoți îmi vor arăta cari creștini doresc să iee asupra lor calitatea de nași, iar eu, cu ajutorul consilierilor mei, le vom face propuneri nașilor pe cari orfani, din consemnarea ce vom avea-o din toate parohiile arhiepiscopiei noastre, să-i primească ca fini ai lor. Nașii din depărtare vor intra prin scrisori în legătură cu mamele orfanilor și chiar cu orfanii mai mărișori. Cât de frumos ar fi, apoi, dacă într'o vacanță de Crăciun ori de sf. Pași ori vara, nașii ar chema la ei pe finii lor ca să-i cunoască personal, să afle din gura lor cum le merge și să știe de ce ar avea mai mare nevoie. Când finul s'ar întoarce la maica sa acasă cu o cămașe nouă, cu o pălărie, cu haine ori cu încălțăminte nouă, legătura duhovnicească va fi o legătură personală, care ar apropia pe nași de inima finilor lor, iar pe aceștia i-ar face recunoscători toată viața lor. Mă gândesc mai ales la familiile fără copii că ar putea să iee asupra lor bucuria de nași ai orfanilor de războiu. In felul acesta s'ar toarce fire scumpe de legături sufletești pe pământul arhiepiscopiei noastre și pretutindenea unde acest îndemn ar fi primit și înfăptuit. Ar fi un mijloc de-a răspândi mai multă dragoste și bună'nvoire între oameni și s'ar potrivi cu năzuința de-a introduce în lume o rânduială mai bună.

3. A treia cale pentru îngrijirea de orfani este primirea și creșterea lor în *orfelinat.* Incă în decursul războiuluitrecut a fost înființat aici în Sibiu un orfelinat al bisericii noastre. El are edificiu propriu și în cuprinsul lui au fost adăpostiți un număr însemnat de orfani, dintre cari unii au fost purtați la școală până ce și-au făcut o carieră, iar alții au fost trimiși la meserii. Cu trecerea anilor, orfani de războiu n'au mai fost și astfel orfelinatul l-am contopit cu căminul pentru orfanii de preoți și l-am adus în legătură cu școala normală „Andreiu Șaguna" a arhiepiscopiei noastre, unde până în timpul din urmă am ocrotit câțiva orfani. Inainte de aceasta cu câteva zile edificiul orfelinatului, folosit ca spital pentru răniți, ni-a fost pus la dispoziție și astfel îl putem da din nou destinațiunii sale. Vom face toate pregătirile ca să-l organizăm și să primim în el cu deosebire copii orfani de ambii părinți, cari nu vor găsi adăpost în familii. La timpul său vom face un apel către clerul și poporul arhiepiscopiei noastre ca să ne ajute la susținerea orfelinatului și a orfanilor ce-i vom primi în el.

Pe aceste căi credem că ne putem apropia de marea îndatorire ce-o avem de-a purta grijă de orfanii neamului nostru.

In conformitate cu cele arătate dispunem următoarele:

1. Oficiile noastre parohiale vor face *conspectul tuturor orfanilor din parohii*, arătând: cari sunt orfani de războiu și cari nu sunt orfani de războiu; apoi numele, sexul și etatea fiecăruia; dacă au umblat la școli, câte clase au și cu ce spor la carte; dacă au mamă ori tată ori sunt orfani de ambii părinți; cine se îngrijește și cum se îngrijește astăzi de ei; dacă au avere și cam ce

avere; ce condițiuni morale prezintă cei cari se îngrijesc de orfani, — cum și alte informațiuni cari se vor găsi necesare.

2. Cucernicii noștri preoți vor întocmi *conspectul tuturor acelor familii* din parohiile lor, cari de bună voe s'ar angaja să crească orfani în casele lor (fără obligamente de a-i înfia). Se va arăta ce copii orfani ar voi să primească: băieți ori fetițe, cam de ce vrâstă etc.

3. Cucernicii noștri preoți vor face *conspectul tuturor acelor creștini* cari doresc de bună voia lor să primească pe un timp pe care ei îl vor stabili, mai lung sau mai scurt, calitatea de *nași ai orfanilor*. Și aici, ca mai sus, la fiecare naș se va arăta ce fel de fini dorește să ocrotească.

4. Toate conspectele din punctele 1—3 vor fi trimise, pe adresa Noastră la Sibiu, cel mai târziu *în decurs de două săptămâni dela primirea acestei scrisori pastorale*, (după ce vor fi citite într'o ședință anume convocată a consiliului parohial, unde va fi lămurită de c. preoți lucrarea de ajutorare a orfanilor).

Facem apel călduros la cucernica noastră preoțime și la iubitul nostru popor credincios să pună tot sufletul la rezolvirea acestei mari probleme, prin care Biserica noastră vrea să vină în ajutor Statului și Neamului în aceste grele împrejurări. Nu mă îndoiesc că cuvintele mele vor pătrunde în inimi și voiu fi ascultat și de astă dată, cum am fost ascultat totdeauna când am făcut apel la clerul și poporul nostru.

Prin copiii noștri este pus în mânile noastre viitorul neamului. Salvându-i pe ei din dezastrul războiului, ne asigurăm viitorul. Generația noastră poartă pe umerii ei această răspundere. Să ne arătăm vrednici de ea și să ajutăm copiilor oropsiți ai neamului să răsbească spre zorile unor vremuri mai bune.

Iubiții mei fii sufletești,

Gândiți-vă că astăzi, în ziua când vi se vor ceti aceste cuvinte ale mele, ați fi învredniciți de fericirea de care a fost împărtășit vameșul Zachei, ca să primiți pe Domnul ca oaspe sub acoperemântul casei voastre. Ce fericire nespusă! Mântuitorul ni-a făcut și nouă posibilă această fericire. Intru atâta s'a făcut pe sine una cu pruncii nevinovați încât a zis: *„Cine va primi pe un prunc ca acesta întru numele meu, pe mine mă primește"*. Domnul și Mântuitorul nostru Hristos umblă astăzi la noi prin țară, în chipul miilor de copilași rămași orfani pe urma cumplitului războiu. Vreți să-L primiți? Atunci faceți, în numele Lui, în duhul dragostei Lui, tot ceea ce vă este cu putință pentru adăpostirea și creșterea bună a micilor orfani ai neamului nostru!

Cu această părintească rugăminte și împărtășindu-Vă arhierești binecuvântări, am rămas

Sibiu, la 11 Aprilie 1945.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) Nicolae

arhiepiscop și mitropolit

Nr. 3443/1945

Comunicare

Societatea Națională de Cruce Roșie, cu aprobarea Președinției Consiliului de Miniștri din București, pune în vânzare un timbru al ei între 19 și 26 Aprilie 1945.

Date fiind scopurile înalte de binefacere pe care le urmărește Societatea Națională de Cruce Roșie, cucernica noastră preoțime va sprijini vânzarea timbrului ei și va îndemna și pe credincioșii noștri s dea obolul lor pentru „Crucea Roșie".

Sibiu la 19 Aprilie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cuvântarea

I. P. S. Sale NICOLAE al Ardealului la conferința de primăvară a preoțimii din protop. Sibiului

Părintele protopop și-a exprimat mulțumirea că am venit în mijlocul preoțimii. Dar eu cu sufletul sunt totdeauna în mijlocul preoțimii. Mă bucur că azi am putut participa în persoană. Sunt cu preoțimea mea în rugăciunile mele pe care le înalț zilnic și prin care cer darul ceresc pentru ea, ca să-și poată îndeplini misiunea. Și dacă cerc să-mi dau seama pentru ce am lucrat eu mai conștient în viața mea, trebue să spun că pentru preoțime. *15 ani am fost profesor la școala unde își primește preoțimea pregătirea. Cu drag mă gândesc la tot ceea ce am putut strecura din sufletul meu în sufletul ucenicilor mei de atunci. Peste vreo 2 luni se împlinesc 25 de ani de când păstoresc de pe acest scaun, de care sunt legate mari vrednicii. Ce am făcut mai conștient în acești 25 ani?* Am îndrumat preoțimea. *Încă dela început am organizat-o în „Asociația clerului „A. Șaguna". Grija cea mai atentă mi-a fost îndreptată la ridicarea școalei în care își face preoțimea noastră pregătirea. Și am reușit cu ajutorul lui Dumnezeu și al colaboratorilor mei să ridic această școală la un nivel cu adevărat academic. I-am crescut profesori cu bani grei, dați din visteria nu prea bogată a Bisericii și de multe ori din mijloacele personale. Am trimes tineri la studii în străinătăți, ca să adune ca albinele harnice toată mierea pe care aducându-o acasă s'o așeze în fagurii noștri, s'o adapteze la împrejurările noastre. Am ajuns astfel la un corp profesoral ce strălucește prin pregătirea și strădania lui, muncind zi de zi la ridicarea nivelului intelectual și moral al preoțimii noastre. Pe lângă aceasta, pe cum știți, în acelaș scop am publicat în decursul anilor o întreagă literatură teologică, constătătoare din scrieri valoroase, pentru înarmarea sufletului preoțimii noastre cu învățăturile propovăduite de sf. noastră Biserică.*

N'a fost ocazie în care să nu apăr drepturile și interesele preoțimei noastre. Pentru ce toate acestea? Fiindcă am fost călăuzit de principiul că Biserica trăește prin puterea apostolatului, *iar purtătorii apostolatului sunt preoții. Mântuitorul n'a alcătuit întâiu Biserica adunând în sânul ei popoarele lumii și zicând apostolilor: Acum păstoriți-le!* Ci *i-a pregătit pe apostoli, i-a înzestrat cu darurile necesare și apoi i-a trimis la lucru: „Mergând învățați toate neamurile, botezându-le...". Biserica trăește prin puterea apostolatului. Aceasta este o lege fundamentală pentru progresul Bisericii. Unde apostolatul tace și tânjește, acolo Biserica tânjește și ea, puterile divine rămân neroditoare, pentrucă n'are cine le coborî între oameni. Iată de ce am crezut că* grija cea dintâiu, trebue să fie grija de preoțime.

M'am preocupat și de asigurarea traiului zilnic și a bătrâneților preoțimii. Am făcut pasul hotărîtor ca preoțimea să fie trecută la fondul de pensie al statului.

Trăim vremuri deosebit de grele. Dar și în fața greutăților să ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului: „Nu vă temeți!" *Ori ce-ar veni, noi trebue să stăm cu fruntea ridicată.*

Stați cât mai aproape de popor! *Sfatul acesta l-am dat întotdeauna preoțimii și i-l dau mai ales azi.* Dragostea de Dumnezeu și de popor ne va fi reazimul cel neînșelător. *In timpuri grele se încheagă cele mai strânse legături între preoțime și popor. Atunci poți face mai simțită și mai necesară prezența ta în mijlocul poporului pe care-l păstorești. In Ardeal avem o vie tradiție de strânsă legătură între ierarhi, preoțime și popor, indisolubil închegată în focul suferințelor multiseculare. Să facem cât mai puternică această frumoasă tradiție, căci e una din tăriile noastre cele nebiruite.*

Biserica noastră și slujitorii ei n'au să stea străini în fața curentelor vremii de astăzi. Biserica noastră n'a fost o instituție care să fi robit și dominat poporul și preoțimea noastră n'a fost o clasă privilegiată cum a fost preoțimea în Apus alături de nobilime. Biserica și preoțimea au stat la noi sute de ani lângă credincioșii noștri iobagi, împărtășind soarta acestora și luminându-i și inspirându-i la nădejdi de mai bine. Astfel noi putem sta cu fruntea ridicată în fața oricărei judecăți de astăzi. Ierarhii Bisericii noastre alungați din loc în loc, au suferit toate prigoanele vrăjmașilor, dar nu s'au despărțit de popor. Să ne gândim numai la mitropoliții Ilie Iorest și Sava Brancovici; preoții noștri au trecut prin grele asupriri, fiindcă s'au identificat cu turma încredințată lor. *Prin această identificare au biruit năpăstuirile vremii, scoțând turma la libertate și dreptate.*

Am avut grijă de popor în toate domeniile vieții făcându-ne tuturor toate. In Biserică poporul și-a salvat ființa națională și toate comorile sufletului său.

Azi se pune accent pe democrație. Încă în anul 1923 am spus în vorbirea rostită cu ocazia discuțiunii generale asupra Constituției: Noi suntem democrați prin toată tradiția tagmei noastre, *nu suntem democrați improvizați peste noapte la porunca vremurilor noui. Toată orientarea morală a noastră în lume a fost spre sufletul poporului. Când prețuiești sufletul, atunci te găsești în miezul democrației bine înțelese. Pentrucă și ea nu vrea decât ridicarea masselor poporului, acordarea de drepturi ce isvorăsc din interesele cele mai superioare ale personalității morale a omului. In privința aceasta ar mai fi multe de spus. Aveți în cuvântarea mea pomenită, expusă legătura dintre Evanghelie și Democrație.*

Ne apropiem de sfârșitul războiului. Să rugăm pe Dumnezeu să-l aducă cât mai curând și odată cu el, mult dorita pace.

Ni se pun de acum în față o mulțime de probleme. Pentrucă războiul va lăsa multe rane sufletești și trupești, ce trebuesc alinate. Aici se înșirue în primul rând suferințele părinților celor căzuți, ale văduvelor și ale orfanilor. Acestea trebuesc alinate. Chiar acum lucrez la o Pastorală referitoare la grija de orfani. De altă parte a scăzut credința, iubirea și dreptatea și în locul lor a pătruns ura, pizma, răutatea, minciuna, desfrâul. Acestea trebuesc redresate. Să nu uităm și de suferințele invalizilor, care vor rămâne în mijlocul nostru. Biserica trebue să se gândească la alinarea tuturor suferințelor pricinuite de războiu.

Predica preoțimii să fie mai plină de credință și mai apropiată de nevoile sufletești ale credincioșilor. Nu are să fie schimbată în esența ei, pentrucă a predica însemnează a semăna în suflete adevărul Mântuitorului, care e „calea, adevărul și viața", pentru a ne apropia de țintele spirituale lăsate nouă de El.

Catehizați cu și mai multă râvnă tineretul, pentrucă a crescut în zângănit de arme. Să fie crescuți tinerii în altă concepție de viață decât cea de războiu. Căci de ei depinde viitorul neamului.

Sunt la ordinea zilei și alte probleme, cum e reforma agrară. Ea nu are la noi în Ardeal nu caracter acut, pentrucă la noi sunt mai puține latifundii. Să grijiți să se aplice cu bunăînțelegere în popor, evitând pricini și răzbunări. Să stați într'ajutor organelor respective, ca să fie o reformă de pace. Indată ce constatați pricini, interveniți pe cale duhovnicească, care e cea mai potrivită și mai eficace pentru împăcare. Să se mențină liniștea și bunăînțelegerea în mijlocul poporului, pentrucă numai printr'o solidaritate cât mai închegată putem răzbate prin greutățile de azi.

Să trăim în pace și cu cei de altă credință și de altă limbă. Așa cere Guvernul, dar așa vrem și noi. Avem conștiința liniștită că noi n'am năpăstuit pe nimenea. O mie de ani am stat în suferință. La limba cui, la credința cui am atentat? Pe cine am asuprit? Să ne spună toate acele neamuri cu care am trăit împreună! (Aplauze). O, de ar avea și ele conștiința tot pe atât de liniștită cum o avem noi!.. Căci am fost oamenii lui Dumnezeu, ai păcii și ai iubirii.

Astăzi suntem obligați cu atât mai mult la acestea. Nu toleranță, ci dreptate și iubire propovăduim.

Stați într'ajutor organelor administrative și de pază a ordinei, ca să nu se întâmple conflicte. Să fim necontenit ceeace am fost totdeauna: făcători de pace și de ordine *în această parte a lumii. Cu aceasta vom sta într'ajutor și guvernului țării, în frunte cu dl Dr. Petru Groza, care vrea să ne ducă la liman fericit. După cum spune sf. Apostol Pavel, stăpânirile sunt dela Dumnezeu rânduite și lor le datorăm supunere.*

A spus părintele protopop că poate nu avem puteri destule în mijlocul vremurilor de azi. Da, are dreptate! Insă noi știm că slujim lui Hristos Domnul și El are puteri nemărginite și când ne adresăm Lui, nu rămânem niciodată fără ajutor. Mai ales în opera de înnoire sufletească *a mulțimii să cerem ajutorul Lui, pentrucă aceasta e opera centrală a misiunii noastre.* Făptura cea nouă *— cum o numește sf. Ap. Pavel — nu se poate înfăptui fără ajutor de sus. Zi de zi să ne concentrăm rugăciunile noastre asupra acestei misiuni. Cu atât vom aduce mai mare folos țării și neamului nostru, iar Cel ce a binecuvântat și sporit cele cinci pâinișoare și pe cei doi peștișori și a săturat mulțimile în pustie, va binecuvânta puterile noastre și va spori lucrul nostru în via Lui.*

Am luat cu bucurie la cunoștință subiectele conferinței. Să vă duceți din această conferință cu sufletele și mai legate de Hristos. Eu I-l rog să-și coboare darul și binecuvântările Sale asupra sfintei noastre Biserici, a clerului și poporului ei. Noi vom fi tari prin Hristos, *care ne întărește în slujba Lui. (Aplauze).*

(După notele luate de păr. Dr. C. Sârbu).

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Cuvântarea

I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE lângă sicriul P. Sf. Episcop Dr. Vasile Stan al Maramureşului

Dacă viaţa omenească este o taină, nu mai puţin o taină este şi sfârşitul ei. Căci taină este ceeace nu putem înţelege deplin, ceeace rămâne mai presus sau în afară de puterea noastră de comprehensiune, fiind totuş un fapt sau o realitate, peste care nu putem trece cu nepăsare.

Şi ce poate fi mai greu de înţeles şi în acelaş timp mai copleşitor pentru noi, decât să constatăm că un prieten, un cunoscut al nostru cu care până ieri stăteam de vorbă, care ne înţelegea, răspundea, acţiona, deodată nu mai este printre noi ca un factor viu?

Dar elementul de taină ne copleşeşte şi mai mult atunci când un cunoscut al nostru încetează din viaţă deodată, surprins într'o activitate, pe care o întrerupe pentru totdeauna. Asemenea exemple ne arată şi mai mult cât de nesigură e viaţa noastră. Nimenea nu ştie când îi vine sfârşitul. El poate veni pe neaşteptate, ca un fur noaptea, în vreme ce facem planuri de lucrare viitoare. De aceea necontenit ne îndeamnă Sf. Scriptură şi Biserica să fim totdeauna pregătiţi, că nu ştim nici ziua, nici ceasul, când vom fi duşi înaintea dreptului Judecător.

In felul acesta grăbit şi neaşteptat s'a dus dintre noi şi P. Sfinţitul nostru frate, Episcopul Maramureşului Dr. Vasile Stan, *lăsând în sufletele noastre deodată cu o mare durere şi o covârşitoare impresie. Intr'una din zilele trecute a stat alături de noi în biserică, de unde era nelipsit la toate sf. liturghii, ca acum să-i vedem pentru ultima dată rămăşiţele neînsufleţite tot aici.*

P. S. Sa s'a ridicat din dârza noastră pătură ţărănească din Munţii Apuseni, aducând cu sine toată setea de carte a unui popor isteţ prin fire, dar ţinut multă vreme departe de lumina ei. După studiile liceale s'a înscris la institutul teologic din Sibiu, după terminarea căruia a fost trimis ca bursier al Bisericii la Facultatea de Filosofie şi Litere din Budapesta, unde a luat doctoratul în limba română, pe care o iubea ca pe sufletul său.

Inapoindu-se de acolo a fost numit profesor la institutul teologic-pedagogic din Sibiu, predând în cursul activităţii sale didactice, de-o pilduitoare râvnă, diferite obiecte de învăţământ. După ce, la 1920, s'a separat secţia pedagogică de cea teologică, regretatul a devenit directorul secţiei pedagogice, transformată în şcoala normală „A. Şaguna". Inchinându-şi astfel cea mai îndelungată şi mai viguroasă parte a vieţii sale, carierii didactice, iubitul nostru decedat s'a dovedit ca un dascăl îndrăgostit de misiunea sa educatoare. A fost un profesor cu remarcabil tact pedagogic, un conducător de şcoală dotat cu aleasă iscusinţă şi înţelepciune. Dornic de progres în metodele de predare şi de educaţie din şcoala românească, nu s'a mulţumit să-şi facă doar datoria la catedră, ci a păşit în publicistică, desbătând probleme pedagogice în revistele de specialitate, adresându-se cu deosebire învăţătorimii.

Remarcându-se la conducerea Şcolii normale prin seriozitatea, vrednicia şi destoinicia sa, mi l-am alăturat dela 1928 în calitate de arhiereu-vicar ca pe un apropiat colaborator. Vreme de 10 ani a slujit din acest înalt post arhiepiscopia noastră, fiindu-mi un sfetnic preţios şi un ajutor de toată încrederea în îndrumarea vieţii noastre bisericeşti şi a instituţiilor arhiepiscopiei.

La 1938 congresul naţional-bisericesc l-a ales ca prim episcop al episcopiei nou înfiinţate a Maramureşului. Ducând în Ţara voevozilor bogata experienţă adunată în centrul Mitropoliei noastre, a putut să organizeze acolo, între grele împrejurări, eparhia cea nouă, înzestrându-o cu instituţiile de lipsă şi pornind-o pe calea progresului. Dar tocmai când desfundase bine matca unui râu de viaţă nouă pe acele plaiuri, a venit peste ele din nou cutropirea străină, adusă de dictatul dela Viena. P. Sf. Episcop Vasile a trebuit să-şi părăsească scaunul vlădicesc şi să întrerupă o lucrare începută cu atâta râvnă, tocmai când se aştepta la rezultatele cele mai bogate de pe urma ei. Patru ani îndureraţi a petrecut la Sibiu, aşteptând cu nerăbdare ziua dreptăţii pentru a-şi revedea turma eliberată din robia străină. Dus de nerăbdarea părintelui sufletesc şi de dorul de a-şi îmbrăţişa cât mai repede pe fiii duhovniceşti, P. Sf. Sa a plecat în preajma Crăciunului trecut, pe vreme de iarnă şi între împrejurări neobişnuit de grele, în Maramureş pentru a duce binecuvântare şi mângâiere credincioşilor cari îl aşteptau cu acelaş dor. Dar simţindu-se tot mai slăbit şi având trebuinţă de tratament medical s'a întors la începutul lui Martie pentru scurtă vreme la Sibiu. Se ocupa cu gândul să se reîntoarcă în Maramureş şi începuse a face pregătirile necesare şi planurile de organizare a eparhiei. Dar voia lui Dumnezeu, care îşi urmează căile sale, l-a chemat la sine. Bunul Dumnezeu i-a făcut însă parte şi P. Sf. Sale şi credincioşilor maramureşeni de bucuria de-a se mai revedea odată.

Biserica noastră pierde în P. Sf. Sa un slujitor devotat, vrednic şi înţelept. P. Sf. Sa a fost un caracter integru, un om conştiincios, de care erai sigur că la orice lucru ar fi fost trimis, îl va îndeplini punându-şi la contribuţie, fără precupeţire, toate puterile.

Partea cea mai mare a activităţii sale şi-a desfăşurat-o aici la Sibiu, unde a fost cunoscut, stimat, apreciat. Arhiepiscopia noastră şi instituţiile ei îi rămân recunoscătoare pentru devotamentul cu care le-a slujit.

Sentimente de netrecătoare mulţumire şi o amintire caldă îi voi păstra şi eu pentru tot ajutorul ce mi l-a dat cu sinceritate şi deplină bunăvoinţă. Când după întregirea naţională dela 1918, rândurile elementelor destoinice din cler se răriseră, iar pe de altă parte instituţiile noastre bisericeşti trebuiau reorganizate în spiritul timpului şi viaţa religioasă reînviorată, în P. Sf. Sa am găsit un colaborator statornic şi de nădejde. Toate acestea nu le voi uita, pentrucă s'au săpat în inima mea, din care se va înălţa necontenit, ca şi acum, către Domnul milelor, rugăciunea ca să-i odihnească sufletul în locaşurile drepţilor. Amin.

O convorbire

Cetim în ziarul *Graiul Nou*, din 14 April 1945, următoarele:

„La Preşedinţia Consiliului Comisarilor Poporului al U. R. S. S., a avut loc în ziua de 10 Aprilie o convorbire între Mareşalul *I. V. Stalin* şi Patriarhul *Alexei* al Moscovei şi al întregei Rusii referitoare la problemele Bisericii ortodoxe, de faţă fiind şi mitropolitul Nicolai al Krutiţkului şi Protopresbiterul Nicolai al Kolciţkului. La această convorbire a participat şi dl *V. M. Molotov*, locţiitorul Preşedintelui Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S.".

Inmormântarea

P. Sf. Sale Episcopului Dr. Vasile Stan al Maramurăşului

Vineri 13 Apr. 1945, dangătul clopotelor vestia duios pe undele văzduhului, încetarea din viaţă a celui dintâi episcop al reînviatei episcopii a Maramurăşului: P. S. Sa Dr. Vasile Stan.

Duminecă, 15 Apr. a. c., la ora 2 p. m., trupul neînsufleţit al regretatului defunct a fost adus în catedrala mitropolitană şi străjuit de studenţii Academiei teologice „Andreiane".

Luni, 16 Aprilie a. c., la ora 10 a. m., a avut loc într'un cadru impunător, înmormântarea ilustrului dispărut. Slujba prohodului a fost săvârşită de un mare sobor de preoţi în frunte cu I. P. S. Sa **Dr. Nicolae Bălan** *al Ardealului, răspunsurile fiind date de corul funebral al studenţilor teologi, sub conducerea Păr. Prof.* **Gheorghe Şoima.**

După săvârşirea slujbei, şirul cuvântărilor a fost deschis de I. P. S. Sa **Dr. Nicolae Bălan,** *care a zugrăvit sobru personalitatea şi opera desfăşurată de vlădica dispărut. Cuvântarea I. P. S. S. o publicăm în corpul ziarului. Din partea Mitropoliei Bucovinei, a vorbit P. C. Sa Păr. Cons. referent* **Dr. Orest Tarangul** *arătând în cuvinte simţite colaborarea frăţească dintre Mitropolia Bucovinei şi Eparhia Maramureşului şi exprimând regretul adânc faţă de marea pierdere încercată de aceasta din urmă. Cuvântul duios al eparhiei văduvite de mirele ei, l-a adus P. C. Sa Păr. Consilier referent* **Ioan Ruşdea,** *care a înfăţişat viaţa, personalitatea şi opera dispărutului. Personalitatea pedagogică şi opera didactică a răposatului a fost tălmăcită de Păr. Prof.* **Dr. Nicolae Balca,** *care a vorbit în numele Şcolilor normale de băieţi şi de fete „A. Şaguna". Dna* **Sofia St. Meteş** *a adus apoi cuvântul de recunoştinţă şi ultim omagiu, al „Societăţii naţionale a femeilor ort. române", Filiala Sibiu. Şirul cuvântărilor a fost încheiat de dl* **Ioan Ciolan,** *care a vorbit în numele învăţătorilor, foştilor elevi şi şi al cooperatiei. Cuvântul simţit al d sale a reliefat în special contribuţia defunctului în ogorul cooperaţiei româneşti.*

După ce trupul neînsufleţit al dispărutului a fost aşezat de preoţi în carul mortuar, s'a format un impunător cortegiu, compus din cler, şcoli, autorităţi civile şi militare, muzica militară şi compania de onoare. Străbătând traseul: Str. Mitropiei, Piaţa Mare, str. Regina Maria şi Piaţa Unirii, cortegiul s'a îndreptat spre Cimitirul central. Aici trupul neînsufleţit al blândului vlădică s'a întors în pământul din care a fost luat.

Munca neobosită depusă pe altarul Bisericii şi al şcoalei ardelene, de către vlădica Vasile al Maramureşului, este o pildă vie şi un îndem pentru toţi fiii Ardealului. Dea Bunul Dumnezeu ca pierderea lui să fie înlocuită de suflete tot atât de generoase şi de strădalnice în via Domnului.

FOIŞOARA

CAPITOLUL IV

Organizarea misionarismului laic în lupta antisectară

[20] de Preot Dr. **Corneliu Sârbu**

§. 11. Consideraţii preliminarii

Organizarea este o cerinţă firească pentru orice întreprindere umană şi pentru orice grupare de oameni care urmăreşte realizarea unui anumit scop. Căci o grupare, oricât de nobile i-ar fi intenţiunile şi scopul pe care-l urmăreşte, dacă nu-i organizată, uşor poate să deraieze şi s'aducă mai multă pagubă decât folos. In consecinţă, şi pentru misionarismul laic antisectar se impune o organizare potrivită.

Drept aceea, *o condiţiune prealabilă necesară activării eficace a misionarismului laic în lupta antisectară, este organizarea lui.* Căci pentru activarea cu succes a acestui misionarism, este nevoe de stimulare, îndrumare şi de întăriri noui continui. Ori, *aceasta se poate face numai printr'o bună organizare a lui,* care evită întrebuinţarea deplasată sau de prisos a forţelor. Această organizare are menirea de a unifica, coordona şi închega forţele, ducându-le pe drumul cel mai bun spre realizarea scopului respectiv. Evident, duhul este elementul care vivifică şi dinamizează orice acţiune, dar *acest duh trebue organizat.* De aceea, *organizarea aparţine fiinţial şi inerent activării misionarismului antisectar. Tăria şi reuşita acestui misionarism rezidă considerabil în buna lui organizare.*

Dar mai presus de toate, *puterea şi taina reuşitei unei întreprinderi rezidă în duhul care o animează şi o susţine.* Drept aceea, şi *tăria şi succesul misionarismului laic antisectar atârnă primordial de duhul autentic şi dinamic creştin care-l însufleţeşte şi susţine.* De aici rezultă că *nu atât tehnica organizatorie cât mai ales duhul care vivifică şi dinamizează formele externe ale organizării, este elementul principal care garantează succesul misionarismului laic antisectar.*

Potrivit principiului just de mai sus că duhul primează faţă de tehnica organizatorie, însemnează că misionarismul laic antisectar n'are să fie propriuzis o organizare nouă a credincioşilor ca o societate religioasă alături de cele existente deja Pentrucă misionarismul laic antisectar — ca şi misionarismul laic în general — trebue să fie în primul rând *un duh nou de viaţă, o trezire a conştiinţei* îndatoririlor ce le au credincioşii faţă de realitatea sectară şi o *stimulare* a acestora spre a lucra potrivit imperativului acestei conştiinţe. Misionarismul laic antisectar este în primul rând *duhul care direcţionează toate unităţile organismului vieţii bisericeşti spre lupta de apărare împotriva sectarilor, dându-le o formă potrivită şi cu necesităţile acestei lupte.*

Aşa încât, numai întrucât o cere activarea lui şi numai întrucât în orice întreprindere elementul organizatoric e inerent, numai întru atâta se pune problema organizării misionarismului laic antisectar. Organizarea lui nu tinde la creaţia unei noui societăţi religioase în sânul Bisericii, ci numai la satisfacerea cerinţelor elementare de organizaţie. Ea nu va fi propriuzis o nouă instituţie bisericească, ci mai degrabă *absorbirea puterilor societăţilor religioase laice deja existente şi în spre cerinţele luptei antisectare şi directivarea acestor puteri potrivit ţintei respective.* Prin urmare, misionarismul laic antisectar nu tinde să înmulţească numărul aşezămintelor bisericeşti, ci *să canalizeze pulsul de viaţă al acestor aşezăminte şi în sfera de luptă antisectară.*

Dacă evită balastul formelor de organizare care depăşesc strictul necesar, atunci misionarismul laic antisectar vrea să pună apăs pe *duhul de viaţă creştină dinamică,* care îi garantează succesul. Drept aceea, dinamismul eficace al misionarismului laic antisectar şi atingerea ţintei sale rezidă în însăşi vigurozitatea dinamică a vieţii bisericeşti. Căci misionarismul laic antisectar e viaţă, o parte a vieţii creştine. El trebue mai întâiu de toate să fie *o manifestare* de viaţă ortodoxă. Ca atare, el are un caracter de supranatural, de *viaţă harică în Hristos.* In consecinţă, el *rezidă ca forţă activă în activarea cât mai intensă a Bisericii ca trup mistic al Domnului* şi ancorează în actualizarea cât mai deplină a acestui trup.

In fine, întrucât marea neputinţă a misionarismului creştin constă adeseori în abstracţiunea sa, în uscăciunea lui teoretică-ideologică şi în inactualitatea lui,[1] stabilim în prealabil şi principiul călăuzitor că *misionarismul laic antisectar trebue să fie ancorat deplin în realitatea respectivă şi adaptat întru totul acesteia.*

[1] Cf. *Maury Pierre:* L'Evangélisation des Intellectuels. In rev. „Foi et Vie", Juillet—Aout 1933, Nr. 51—52, p. 480 sq.

[Va urma].

Conferința
de primăvară a preoțimii din protop. Sibiului

In zilele de 12 și 13 Aprilie 1945, a avut loc la centrul ortodoxiei ardelene, conferința de primăvară a preoțimii din protop. Sibiului.

Conferința s'a bucurat de prezența *I. P. S. Sale Dr. Nicolae Bălan*, **mitropolitul Ardealului, însoțit de I. P. C. Sa Păr. vicar arhiep.** *Teodor Scorobeț* **și de P. C. Sa Păr, consilier** *Aurel Nanu*. **După invocarea sf. Duh în sf. biserică catedrală, a urmat cuvântul de deschidere al P. C. Sale Părintelui prot.** *Mihail Neagu*, **în care a subliniat chemarea preotului în vremurile actuale, și râvna îndoită de care trebue să fie animată lucrarea lui.**

A luat apoi cuvântul *I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan* **al Ardealului, a cărui cuvântare a făcut o adâncă impresie asupra celor prezenți și pe care o publicăm în corpul ziarului.**

Urmează apoi citirea lucrării Păr. *Dr. Corneliu Sârbu*: **„Cum caută preotul pe Hristos", în care după ce stărue asupra faptului că preoțimea are astăzi datoria de arăta lumii pe Hristos cel adevărat, prin prizma împrejurărilor actuale, arată care sunt căile pe care preotul trebue să-l caute pe Hristos. Discuțiile asupra lucrării le-a încheiat I. P. S. Sa mitrop. Nicolae, dând — cu cunoscuta-I adâncă cugetare teologică — toate lămuririle și completările necesare.**

A doua lucrare: *„Hristos ne cheamă azi"*, **a fost citită de Păr.** *Miron Mihăilescu*, **care a înfățișat cu multă căldură chemarea pe care o face astăzi Mântuitorul, păstorului de suflete.**

După masa comună dele Academia teologică, conferința s'a continuat, bucurându-se de prezența Păr. rector *Dr. Dumitru Stăniloae* **și a Păr. consilier** *Gh. Secaș*, **cu citirea lucrării: „Taina sf. Euharistii" [cu aplicatiuni practice] de Păr.** *Mihail Grosu*. **Discuțiile interesante ce le-astăruit lucrarea, au adus multă lumină privitor la multiplele probleme practice pe care le implică în sine inerent, săvârșirea acestei sf. Taine.**

Strânși apoi în catedrală pentru mărturisire, preoții au fost pregătiți de meditația plină de sevă și căldură a Păr. *Nicolae Constantin*.

Ziua a II-a a conferinței a fost dedicată participării la sf. Liturghia înainte sfințită și cuminecării tuturor preoților. Pregătirea pentru cuminecare a făcut-o meditația plină de miez si de având a Păr. *Ioan Branea*.

Conferința s'a încheiat cu depunerea jurământului de către toți preoții și cu diferite comunicări.

Încălzittă și luminată de cuvântarea de părintească îndemnare a I. P. S. Sale Nicolae al Ardealului, îmbogățită în cunoștințele sale de lucrările și discuțiile următoare acestora, înălțată sufletește de comuniunea frățească a celor două zile de împreună petrecere cărturărească și duhovnicească, preoțimea protop. Sibiu s'a întors la ale sale, hotărâtă să traducă în faptă toate marile imperative ce s'au deprins din inima duhului ce a animat conferința.

Participant

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

— *Dumnecă, în 22 Aprilie 1945*, **servesc: Prot Mihail Neagu; prof. Dr. Nicolae Terchilă și Dr. Nicolae Neaga diaconi Anatolie Scurtu și Nicolae Mladin, —** *Predică: Prof. Nicolaie Mladin*. **La Oastea Domnului predică, după masă laora 4** *pr. Nicolae Constantin*, **dela parohia Sibiu-Lazaret.**

— *Luni, în 23 Aprilie 1945, la Sf. Gheorghe* **servesc: Prot. Mihail Neagu, protos. Varahiil Jitaru și pr. Vladimir Turușancu; diaconi: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. —** *Predică: prot. Mihail Neagu*.

Cum întâmpinăm solia Invierii?

Învioază firea din amorțirea iernii. Lumina blândă a soarelui deschide adâncurile, și viața începe să pulseze cu putere. Cu rugi de slavă se bucură necuprinsul și sărută soarele sfânt. Picuri mulți, argint lucitor, roua lacrimilor. Așa întâmpină firea această minune. Dar noi, muritorii, cum întâmpinăm solia învierii?

Oare, iubite frate în Domnul, ți-ai desțelenit livada sufletului? Iată această livadă e însorită de lumina Evangheliei sfinte. Acolo deci vor crește cele mai alese flori. Florile gândurilor bune și ale faptelor bune. Împăcarea sufletului, pacea și armonia.

Să grăbim cu pregătirea, postul și sfânta pocăință, rugăciunile și faptele bune, căci soarele sfânt de pe crucea Golgotei împrăștie raze tot mai puternice, tot mai aprope de praznicul luminii. Și tu, suflete, ești încă rătăcit în pustiul păcatelor?

Sântem la răscrucea a două drumuri: unul duce la lumină, celalalt la întunericul nesfârșit.

„Arată-mi, Doamne, căile Tale și cărările Tale învață-mă. Învață-mă și mă povățuește la adevărul Tău, că Tu ești, Dumnezeule, Mântuitorul meu și pe tine te aștept în toată ziua" [Ps. 25, 4-5]

Suflete aleargă grabnic pe d ra razei de lumină. Aleargă cu lacrimi de lumină și cu sete. Vei ajunge la timp și vei fi cuprins de vraja sfântă a Învierii.

Fugi cu grabă după ceata de copii cu flori în mânuțe, mergi cântă și tu cu ei: „Osana, fiul lui David"...

Sub lumina razelor marelui Praznic, suflete, îți voii potoli setea și odihni sbuciumul vieții. Numai mielul cel blând" aduce iertare și binecuvântare.

Soarele a înviat firea. Așa și lumina Evangheliei lui Iisus aduce învierea din moartea păcatului.

Prin lacrimile sfinte, pocăinței să ne spălăm de viața păgână și când clopotul sfintelor Denii, în tremurări melodioase ne cheamă, să alergăm cu bucurie și să strigăm: „Dumnezeul meu, în Tine nădăjduesc, să nu fiu rușinat în veac, nici să râdă de mine vrăjmașii mei". (Ps. 25, 2).

Preot **Miron Maier**—*Bratei*

Frăția Ortodoxă Română Studențească dela Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj-Sibiu

Programul
conferințelor religioase din Săptămâna spirituală a studențimii ortodoxe române dela Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj-Sibiu, care se vor ține între 19—26 Aprilie 1945, în sala „Simeon Bărnuțiu" dela Facultatea de Drept:

1. Joi 19 Aprilie a. c. ora 19—20, Dl Prof. Univ. *Eugen Speranția*, Decanul Facultății de Drept:
„Sensul spiritual al istoriei".

2. Sâmbătă 21 Aprilie a. c. ora 19—20: C. Diacon *Nicolae Mladin*, Prof. Univ.:
„Tineretul și rugăciunea".

3. Duminecă 22 Aprilie a. c. ora $11^1/_2$—$12^1/_2$: C. Diacon *Dr. Emilian Vasilescu*, Prof. Univ.:
„Prezența divină".

4. Luni 23 Aprilie a. c. ora $11^1/_2$—$12^1/_2$: C. Diacon *Dr. Grigorie T. Marcu*, profesor la Facultatea teologică „Andreiană":
„Procesul Mântuitorului".

5. Marți 24 Aprilie a. c. ora 19—20 C. Preot *Dr. Corneliu Sârbu*, Conf. Univ.:
„Sensul spiritual al postului".

6. Mercuri 25 Aprilie a. c. ora 19—20: Dl Prof. Univ. *Ioan Moga:*
„Aspecte din viața religioasă a Transilvaniei în evul mediu".

7. Joi 26 Aprilie a. c. ora 19—20: Festivalul religios al studențimei ortodoxe.

Sibiu, 15 Aprile 1945.

Comitetul
Frăției Ortodoxe Române Studențești

Noul primar al Sibiului

Municipiul Sibiu are un nou primar, dl **Vasile Hada**, *maestru tipograf-linotipist la firma „Progresul", președintele Sindicatului lucrătorilor din artele grafice, membru al partidului comunist.*

Dl primar Vasile Hada e un om echilibrat, cult și destoinic.

Îi urăm spor la muncă, pentru binele întregei populații a Sibiului.

Vice-primar este dl **D. Ursa**, *președintele Camerei de muncă, membru al partidului social democrat.*

VITRINA CĂRȚII

Jertfa Laudei,

predici liturgice pentru toate Duminecile de peste an, de Pr. *Demian Tudor*, **Diecezană, Arad, 1945 Pg 330. Lei 600**

Cartea preotului din Arad, Demian Tudor, face parte din cărțile de predici editate, cu multă sârguință, de Episcopia ortodoxă română a Aradului și cuprindd 25 de predici liturgice pentru toate Duminecile anului. Autorul lor, cum ni se comunică din loc competent, este preot bine pregătit și specialist în studiile liturgice; preotul D. Tudor, în cele 52 de predici, tălmăcește, în limbă aleasă, cultul divin cu toate simbolurile lui, servind Cucernicilor preoți liturgisitori date prețioase, de specialitate.

In fruntea cărții semnează P. S. Sa Episcopul *Andrei* **al Aradului o prefață cu înțelepte îndemnuri, arătând care sânt binefacerile Sfintei Liturghii pentru celce participă la ea cu sufletul treaz.**

Recomandăm călduros această carte preoțimii, din Arhiepiscopia noastră. Se găsește de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

INFORMAȚIUNI

Ziua de 1 Mai, *în anul acesta se va serbători în mod deosebit. Se vor organiza festivități, la care vor lua parte toți fruntașii vieții publice românești din capitală și provincie.*

Universitatea pleacă la Cluj. Președintele Consiliului de miniștri, dl Dr. Petru Groza, a dat dispoziții în legătură cu plecarea Universității dela Sibiu la Cluj. Două trenuri, de câte 50 de vagoane, vor transporta, în zilele de 30 April până la 5 Mai, lucrurile Universității; iar studenții, fiind vacanță, s'au angajat să execute lucrările de demontare, montare și transport. Prefecturile din Sibiu și Cluj vor da vehiculele pentru gară.

† Preotul Dimitrie Greceanu dela parohia Hărman—Brașov, a decedat la data de 10 Aprile 1945, după o păstorire de 41 ani. Dumnezeu să l odihnească în corturile drepților!

† Ioan Cotruș, preot, pensionar în Orăștie, a decedat în 4 Aprilie 1945 la locuința sa, după ce păstorise 40 de ani de preoție în parohia Dâncul-mare, jud. Hunedoara. Odihnească cu drepții!

CASSA DE PASTRARE
Institut de Credit și Economii S. A. Săliște
Capital Lei 5.000 000 Reg. Bancar Nr. 9/1934

EXTRAS
din procesul verbal al adunării generale ordinare din 31 Martie 1945

1. Adunarea generală ordinară ia la cunoștință cu aprobare raportul Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori, aprobă Bilanțul și Contul Profit și Pierdere, încheiate la 31 Decemvrie 1944 și de absolutorul atât Consiliul de administrație, cât și cenzorilor pentru gestiunea anului 1944.

2. Stabilește îndemnizația cenzorilor pentru anul 1945 la câte Lei 2.500 de fiecare cenzor.

3. Stabilește jetoanele de prezință la Lei 100 pentru fiecare administrator și pentru fiecare ședință la care a luat parte.

4. Realege în Consiliul de administație pe acționarul Dumitru B. D. Comșa cu mandat de 7 ani.

5. Realege în Consiliul de cenzori cu mandat de 1 an pe acționarii: Antipa Bârsan contabil autorizat, Vasile Dobrescu și alege pe actionarul Antonie Gherman ca cenzori activi, realege pe acționarul Dumitru Moga și alege pe acționarii Dumitru Câmpeanu și Constantin Josoi ca suplieanți.

Săliște, la 31 Martie 1945

Președinte: ss. I. D. Bârsan — Secretar de ședință ss. I. Bucșian
Scrutatori: ss. A. Gherman, ss. I. Duma

CASSA DE PASTRARE
Institut de Credit și Economii S. A. Săliște

Bilanț anual
încheiat la 31 Decemvrie 1944

Activ. Cassa, numerar efectiv lei 1.368,322; Disponibil la bănci: în țară lei 71,320: Portofoliul de titluri; Titluri românești: Cu venit fix: Efecte publice v. n. lei 85,500. În portof. lei 58,800; Cu venit variabil: Acții necotate la bursă v. n. lei 1.195,150 — în portof. lei 327,466 — în total lei 386,266. Portofoliul de scont: Plătibil în țară: a) Cambii fără garanții în portof. lei 405,500. b) Cambii garantate cu efecte în portof. lei 7.000,000. c) Cambii garantate cu ipotdci în portof. lei 180,000 în total lei 7,525,000. Debitori; din țară Debitori garantați cu diverse în portof. lei 16,678: Creanțe în conversiune conf. legii din 7 Aprilie 1934 (cota redusă). În portofoliu lei 351,583. Imobile. a) Pentru uzul propriu lei 600,000. b) Alte imobile lei 6.408,465, în total lei 7.008.465. Mobilier: lei 425,939, Conturi diverse (debitoare) lei 226,622. Totalul activului lei 18.140.550.

Conturi de ordine: Cauțiuni statutare lei 200 000, ipoteci, cesiuni și garanții diverse lei 190,465. Deponenți de titluri și alte valori în păstrare lei 769 411. Total lei 2,086,896.

Pasiv. Capital social lei 5.000,000. Fond de penzii și ajuror al funcționarilor lei 157,500, Depuneri spre fructificare: Din țară: Cu livrete de economii nominative: dar plătibile la purtător. Pe termen lei 9.399,714. Depuneri vechi reduse prin aranjament: La vedere lei 513,074 pe termen lei 1,091,375 în total lei 1.604,949, total depuneri lei 11.004 663. Creditori din țară. Creditori neredusi, noui, pe termen lei 185,000, vechi pe termen lei 1.279,323 în total lei 1.464.323. Conturi diverse (creditoare) lei 378.896. Conturi tranzitorii [creditoare) lei 135.168. Tatalul pasivului lei 18.140,550.

Conturi de ordine: Deponenți de cauțiuni staturare lei 200,000. Depnoenți de ipoteci, cesiuni și garanții diverse lei 1.120,485. Deponenți de titluri și alte valori în păstrare lei 769,411. Total lei 2.089,896.

Contul Profit și pierdere:

Debit. Cheltueli de administrație: a) Salarii lei 235,989. b) Diverse lei 116,769 în total lei 352,758. Impozite și taze lei 126,063. Dobânzi plătite: a) Le depunerii lei 36,186. b) La alții creditori lei 30,939 în total lei 56,365. Totalul debitulut lei 535,186.

Credit. Dobânzi încasate: a) Dela portofoliu de scond lei 166,919. b) Dela debitori lei 63,869 în total lei 230.788. Comisioane încasate lei 8,417. Venitul portofoliului de titluri: Din cuponae exigibile lei 1,760, Venitul imobilelor lei 289,954. Încasări din creanțe amortizate lei 1,760. Totalul creditului lei 535.186.

Contabil autorizat: ss. P. Stoian Președintele Consiliului de administație: ss: I. D. Bârsan, Administrator ss. D. Comșa Administrator: ss. I. Bucșian.

Verificat și găsit în comformitate cu codul de comerț și legea pensru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Săliște la 18 Februarie 1945.

Președinte: ss N. N. Simian Contabil autorizat: ss Antipa Bârsan, Cenzor: ss Vasilie Dobrescu.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ANUL XCIII — SIBIU, 29 Aprilie 1945 — Nr. 18—19

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mitr

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. — Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunil un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Reclamațiile și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 3651/1945

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos

„Ziua Invierii, și să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm. Să zicem: fraților! și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Inviere".

Din stihirile Invierii

Iubiții mei fii sufletești,

Cu cântări mai pătrunzătoare decât în orice altă zi și cu glas de bucurie ca după o nespus de mare biruință, așa ne cheamă astăzi sfânta noastră Biserică în casa ei și la altarul ei. Veniți și vă luminați cu prăznuirea — ne zice ea — căci aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa. Veniți să bem beutură nouă nu din piatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a izvorât din mormânt. Veniți și luați lumină, că acum toate de lumină s'au umplut, și cerul și pământul...

Deodată cu lumina prazniculuí pătrunde în sufletele noastre lumina învățăturilor celor mântuitoare adeverite prin învierea cea de-a treia zi a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos din groapă. Și cari sunt acele învățături? Înainte de toate prin învierea Sa din morți Domnul și-a dovedit mai presus de orice îndoială dumnezeirea Sa, a dovedit că este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume să ne răscumpere din robia păcatului. Prin urmare, toate cele ce ni le-a adus: adevărurile ce le-a propovăduit, sfintele taine și darul care se împărtășește prin ele, Biserica pe care a numit-o mireasa Sa, nu sunt lucruri omenești, ci sunt dela Dumnezeu. Sunt daruri ale cerului coborâte de Hristos Domnul din iubire pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Prin învierea Sa Mântuitorul a biruit moartea și s'a arătat stăpân al vieții, iar nouă ne-a deschis zările spre veșnicie și spre țintele cele mari ale vieții noastre în legătură cu veșnicia și cu Dumnezeu. Acum cunoaștem rosturile vieții noastre, cari trec dincolo de sbuciumările și suferințele de pe pământ. Acum știm pentru ce trăim și prin urmare știm cum să ne întocmim viața noastră din lumea aceasta trecătoare.

De aceea chemarea cea mai puternică ce se desprinde din învierea Domnului și din praznicul ei este chemarea la o *viață nouă*, după îndemnul ce l-a dat sf. apostol Pavel în scrisoarea sa către Romani (6, 4): *„După cum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi întru înoirea vieții să umblăm"*. „Înoirea vieții" înseamnă o schimbare petrecută în ființa noastră întreagă, o prefacere a celor dinlăuntru ale noastre, astfel ca Adam cel vechiu cu păcatele lui să se renască întru om nou. Știți cum pomul sălbatec ajunge pom nobil, care produce poame bune? Prin aceea că-l altoim. Întocmai așa și omul cel vechiu trebue altoit prin omul nou, renăscut la viața cea întru Hristos. Aceasta nu se poate întâmpla numai prin puterile omului, ci mai presus de toate prin puterea cea de sus. Așa ne spune Mântuitorul în adâncile cuvinte ce le-a rostit către Nicodim, care venea noaptea să-l vadă: *„De nu se va naște cineva de sus, nu va vedea împărăția lui Dumnezeu"* (Ioan 3, 3). Viața cea nouă e o țâșnire de puteri dumnezeești în om. E un dar al lui Dumnezeu, o faptă a Lui. Din izvorul vieții trebue să coboare și picătura de viață în stare să înoiască ființa omenească. Când își deschide visteriile sale nemărginite, Dumnezeu se dăruește pe sine oamenilor.

Dar și noi trebue să luăm parte și să lucrăm la mântuirea noastră. Noi trebue să ne dorim după viața cea nouă, să ne deschidem sufletele pentru a o primi, să ne punem cu toată voința și inima, cu toată zestrea sufletului nostru la dispoziția lui Dumnezeu și a darului Său celui sfințitor. Fără de aceasta nu putem fi mântuiți. Nașterea din părinții noștri a fost un dar pe care noi nu l-am putut nici dori, nici cere. Dar nașterea întru făptură nouă, întru fii ai lui Dumnezeu, nu se poate întâmpla fără dorința și voința noastră. Totuș vreau să repet încă odată că tot răsadul cel nou din sufletul care l-a primit pe Hristos Domnul, toată credința, toată iubirea arătată în fapte, toată căința și îndreptarea au răsărit din darul dumnezeesc și au fost udate cu sângele Mântuitorului. Nici o clipă n'ar putea să dăinuiască dacă le-ar lipsi acel dar. Mai presus de toate minunile și proorociile stă această minune săvârșită de Duhul Sfânt: Făptura cea nouă! Viața lui Hristos în om!

E o taină a credinței aceasta. Dar omul e dator să lucreze împreună cu darul dumnezeesc ca să dobândească viața cea nouă. Dacă tu însă nu voești acest lucru, atunci harului sfințitor și împărăției lui Dumnezeu i-ai închis drumul care duce în sufletul tău. Dacă tu te dorești după ea, i-ai deschis drumul. Toate celelalte sunt lucrul lui Dumnezeu.

Sunt însă unii oameni cari cred că înainte de toate trebuesc schimbate împrejurările din afară ale vieții, ca să faci viața mai bună și pe oameni mai buni. De sigur e mult adevăr în părerea aceasta, pentru că viața atârnă foarte mult și de împrejurările din afară între cari se desfășoară ea și schimbând prin reforme bune aceste împrejurări, ai ajutat la îmbunătățirea vieții. Totuș noi credem că cea mai de seamă reformă, dela care atârnă mai presus de orice viața omenească, este *reforma omului*. De aceea oameni noi, oameni renăscuți prin puterea de prefacere a credinței, îi trebuesc și vieții de astăzi, ca să fie mai bună. Căci ce-i folosește cutăruia o locuință mai spațioasă și mai prietenoasă, dacă intră'n ea tot cu neorânduiala și cu vrajba veche din familie? Ce-i va folosi la al doilea un salar ori un câștig mai mare, dacă-l risipește cu mână spartă pe lucruri de nimic ori chiar stricăcioase? Ce-i va folosi altuia mai mult timp liber, dacă-l va petrece în cârciumă? Ce folos de îmbrăcăminte mai aleasă, dacă acoperi cu ea un trup înrăit în păcate? La ce vor folosi legi și rânduieli mai bune și mai drepte, dacă nu sunt aplicate ori dacă sunt aplicate sucit de oameni nedrepți și răi? La ce folosesc toate descoperirile tehnicei cari ne storc uimirea și cari pot să fie spre înlesnirea traiului, dacă ele sunt întrebuințate ca să se omoare mai sălbatec oamenii unii pe alții? Dar dacă la împrejurările și rânduielile mai bune se adaogă și oameni mai buni, atunci viața propășește și se face tot mai bună. E doar limpede ca lumina soarelui că o viață mai bună poate să se înstăpânească în lume numai prin oameni mai buni. O ordine socială mai bună, de care se vorbește atât de mult astăzi, poate sosi și ea numai prin oameni mai buni. Împărăția lui Dumnezeu se poate coborî pe pământ numai prin fii ai lui Dumnezeu. Iar aceștia, prin darul lui Dumnezeu. Numai iubirea cea veșnică poate să nască fii ai lui Dumnezeu și numai prin *„baia nașterii a doua și a înoirii Duhului Sfânt"* (Tit 3, 4—7) putem ajunge moștenitori ai vieții celei veșnice.

Dumnezeu ne îmbie darul Său în toată vremea. Și n'avem noi altă dorință, căreia să-i fie mai cu drag făgăduită împlinirea, ca dorința fierbinte după darul lui Dumnezeu, cel luminător și sfințitor, cel întăritor al voinții în cele bune și făuritor de caractere creștine, cari să înfrunte încercările vieții și să împlinească după voia lui Dumnezeu rosturile cele frumoase ale acesteia. Pentru aceasta a venit în lume Hristos Domnul. Prin patimile, prin moartea pe cruce și prin strălucita Sa înviere, ne dă chezășie, că ne împlinește dorința. Prin urmare, la Mântuitorul și numai la El putem găsi viața cea nouă de care fiecare suflet are nevoie, de care țara și neamul nostru au nevoie, de care omenirea întreagă are astăzi nevoie mai mult ca oricând.

E ziua Invierii. Să ne curățim simțirile. Să lăpădăm pe omul cel vechiu, care se strică după poftele înșelăciunii și *să ne îmbrăcăm în omul cel nou*, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfinția adevărului (Efeseni 4, 22—24). Să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm. Precum piere fumul să piară, precum se topește ceara de fața focului, așa să piară toată ura și pizma și vrajba și răutatea dintre fiii neamului nostru și față de cei de altă limbă și credință din țara noastră, ca prin iubirea de frate, prin bună înțelegere și pace să putem clădi trainic viitorul nostru și al urmașilor noștri. Să biruim cu inimă bună și pe cei ce ne urăsc pe noi și să iertăm toate pentru Inviere. Să nu lăsăm pe nimeni în lipsuri, mai ales în aceste zile de praznic și după ele; să ne apropiem cu vorbă de mângâiere de toți cei îndurerați și în suferințe. Să vă întăriți, iubiții mei, prin credința'n Dumnezeu și prin încredere în puterile de viață ale neamului nostru, că vom trece și prin încercările zilelor de astăzi și vom ajunge la limanul mult dorit al păcii în lume. Să avem nădejdi tari că va fi recunoscută de oamenii înțelepți, cari vor chibzui asupra întocmirilor păcii, și dreptatea neamului și a țării noastre. Să ne rugăm lui Dumnezeu pentru aceasta. Să cuprindem în rugăciunile noastre și scumpa noastră armată și pe comandantul ei Majestatea Sa Regele nostru Mihai I, ca să ne conducă la biruință și la pace. Iar mai presus de toate vă sfătuesc, dragii mei, să vă deschideți larg sufletele voastre, ca să-L primiți pe Hristos Domnul cel înviat din morți, pentru ca deodată cu El, cu darul și cu adevărul Lui să se sălășluiască înlăuntrul vostru viața cea nouă, viața cea bună, viața trăită după voia Părintelui nostru ceresc.

Hristos a înviat!

Cu aceste îndemnuri părintești și cu arhierețile Noastre binecuvântări, făcându-Vă urări ca sfintele sărbători ale Invierii să le petreceți cu bucurie duhovnicească, am rămas

Sibiu, la praznicul Invierii Domnului din anul 1945

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) Nicolae

arhiepiscop și mitropolit

Răspândiți cu drag

Telegraful Român

Organul lui Șaguna din 1853

Mi-s fecior de muncitor...

Mi-s fecior de muncitor şi nu mi-i cu bănat să o spun. Ba, mi-s fălos cu aceasta. Că munca — mai mult ca boeria banilor sau a mărirorilor sociale — este un titlu de nobleţe: nobleţea de-a fi colaborator al lui Dumnezeu. M'am hrănit cu pâinea trudită a muncitorului, am trăit din necazurile şi bucuriile lui, din poverile şi nădejdile lui. Tata a prăvălit munţi în galeriile de beznă ale minelor, ca să scoată la lumină bulgări de piatră înfloriţi în luminile gălbui ale aurului sau bulgări de «aur negru» ca şi întunerecul din care au fost smulşi cu puterea. Patruzeci de ani de muncă fără răgaz, fără a fi reuşit decât să-şi facă o căsuţă în care să-şi odihnească bătrâneţele. Cu toate acestea n'a fost un om rău: era puţin cam aprig la mânie, dar vârtejul ei se potolea degrab ca să-i ia locul zâmbetul şi gluma. Inima lui se topea sub povara milii ori de câte ori vedea vre-un orfan, vre-o văduvă săracă, vre-un neputincios şi din puţinul ce avea rupea ca să le potolească lipsa. Plângea de milă: lacrimile milii la el le-am văzut prima dată. La fel îşi iubea copiii: era fericit că are cine să-i spună «tată», se uita la ei ca la o minune şi lăcrăma de fericire când îi vedea cuminţi şi sârguitori.

Inima muncitorului nu este o inimă de câine, nu este o inimă de piatră: pe cât de dârză îi este lupta, pe cât de grea îi este povara, pe atât de deschisă îi e inima pentru marile realităţi simple ale vieţii. E o inimă simplă, fără complicaţii, naivă în sensul bun al cuvântului, sinceră: apropiată deopotrivă de elementarele legi ale pământului ca şi de legile cerului. Coborît în bezna subteranelor, el nu urăşte cerul cu luminile lui. Dimpotrivă: însetează după seninătăţile lui. Inainte de războiul celălalt Sf. Varvara era patroana muncitorimii pe care o prăznuiau în chip deosebit. Şi înainte de a coborî în pântecele pământului muncitorii adunaţi într'o sală specială se rugau Domnului ca să-i ocrotească. Cu lumina aceasta în suflet bezna nu li se mai părea beznă şi truda era sfinţită de prezenţa Fiului lui Dumnezeu, care — ca şi ei — şi-a bătătorit palmele în munca tesţarului. Mai era pe vremea aceea mai multă frăţietate între conducători (şefi) şi muncitori, tocmai pentrucă era mai multă credinţă. Credinţa înfrăţea sufletele în marea unitate a muncii. Nu voi uita niciodată credinţa şi rugăciunea vie a muncitorului, care a fost tatăl meu.

...Dar ce era vremea sfintelor Paşti? Totul plutea în lumina ideală a unei alte lumi. Viaţa se îmbrăca în hlamida împărătească a Invierii. Peste înfiorările naturii plutea par'că un mister în care deslusiai triluri de bucurie şi de eliberare; peste împărăţia inimii se unduiau tainic unde de pace şi înălţare duhovnicească. Par'că aşteptai din clipă în clipă să se cutremure pământul, să se prăvălească piatra de pe mormânt şi din bezna lui fioroasă să se aprindă — ca un mare incendiu, ca un nestins incendiu ce să covârşească lumea — flacăra de cer a Celui înviat. Pentru muncitorimea minelor, învierea este praznicul luminii. Căci lumina e supremul bun după care năzueşte. Cu ochii plini de negurile mormintelor subterane (asemeni unor catacombe moderne), isvorîrea albă, orbitoare de lumină din mormântul pecetluit de răutatea omenească le umple sufletul de o beatitudine neînţeleasă. E o descătuşare şi o iluminare care e ca o naştere din nou pe plan spiritual. E ceea ce poetul dreptăţii şi iubirii creştine, Alex. Vlahuţă a exprimat în avântul versurilor sale:

Voi toţi ce-aţi plâns în întunerec
Şi nimeni nu v'a mângâiat
Din lunga voastră îngenunchiere
Sculaţi! Hristos a înviat!

Cu adevărat: învierea lui Hristos, este învierea întregii lumi sdrenţuite de poverile păcatului, de apăsările nedreptăţii, la o nouă viaţă.

...In noaptea Invierii nu doarme nimeni. Şi 'n liniştea ce învăluie marea taină — ca liniştea cea din începuturi — se aud din când în când bubuituri... Ce să fie? Muncitorii dau foc la «patroane» de dinamită, ca să-şi manifeste astfel chemarea, aşteptarea şi bucuria. E o pregătire pentru marea paradă a biruinţii; e un preludiu al marelui cutremur ce va prăvăli piatra de pe mormânt. Pământul se cutremură sub bubuitura exploziilor, văzduhul se umple de ecoul lor şi ele se înteţesc din ce în ce mai mult, devin din ce în ce mai numeroase, ca un cor care începe cu solo pentru a-şi intensifica ruga în zeci şi sute de tonalităţi. Ai impresia că prin această mută bubuitură natura însăşi se roagă — împreună cu muncitorii: «şi ne fă părtaşi ai sfintei Tale Invieri». Ai impresia că pământul nu poate păstra în sine comoara sfântă a trupului lui Hristos, bubuie şi se desface din încheieturi şi dacă El n'ar învia s'ar spulbera în ţăndări. De aceea bubuiturile sunt din ce în ce mai dese. Chemarea lor se înteţeşte: catapeteasma pământului se clatină...

...In acelaş timp, toaca nu-şi încetează glasul: cete-cete se rânduesc, ca glasul chemării luat pe aripi de heruvimi să ajungă la ceruri. E o conjuraţie a văzduhului şi a pământului, a oamenilor şi a făpturilor. E o înfrăţire în acelaş suspin al cosmosului întreg...

...In sfârşit vremea mult aşteptată a sosit: toate se adâncesc dintr'odată într'o tăcere cucernică. Muncitorii tăcuţi se îndreaptă spre Biserică. Seninătatea e întipărită pe feţele lor. Doar adierea vântului primăvăratec pleacă sălciile înverzite ca într'un fel de închinare tainei care vine, un preludiu de psalmodie. Freamătul ei pătrunde în suflet şi revarsă peste tot atmosfera de gravitate a momentului. Aşteptarea e senină: certitudinea învierii e prea aproape, pentruca firea să se mai sbuciume...

Invăluiţi în faldurile acestea de praznic, participă toţi la slujba Invierii. Da, astăzi, în această noapte, de undeva, din nu ştiu ce genuni ale pământului a strălucit viaţa cea nouă, lumina Celui înviat. Evanghelia ce se citeşte e mărturie pentru aceasta şi mai mult: bucuria cu care tot popopul cântă; «Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le» — e semnul că misterul a devenit realitate şi în sufletul lui, că viaţa a biruit moartea, lumina a alungat întunerecul. E bucuria Paştilor. Una din cele mai sfinte bucurii ale muncitorimii. Până la Inălţare de câte ori se întâlnesc se salută cu flamurile bucuriei: «Hristos a înviat!» — «Adevărat c'a înviat!» Şi 'n salutul lor e par'că un ecou peste veacuri al entuziasmului primar creştin. Par'că văd feţele brăzdate de vânturi, mâinile bătătorite de muncă ale apostolilor-pescari cari au purtat în toată lumea vestea cea bună, vestea cea mare a învierii lui Hristos. Prin ea a ţâşnit viaţa în pustiul morţii, a inundat lumina în miezul întunerecului, s'a revărsat mângâierea în bezna suferinţii, s'au răsturnat rânduielile nedrepte ale tiraniei şi cei mulţi, cei smeriţi, lepădăturile lumii şi gunoiul pământului au devenit fii ai lui Dumnezeu. Şi nicăiri n'a avut un ecou mai profund bucuria învierii ca în sufletele acestea simple ale pălmaşilor gliei, ale ocnaşilor minei, ale muncitorilor din toate categoriile sociale. Mai ales că în antichitate munca manuală, munca braţelor era dispreţuită şi socotită vrednică doar pentru sclavi.

Prin Inviere munca brută şi-a recâştigat valoarea şi nobleţea alături de toate celelalte feluri de muncă: «Nu mai este sclav nici slobod.., ci toţi una în Iisus Hristos». Şi muncitorul e deopotrivă cu stăpânul în faţa lui Dumnezeu; ba, muncitorul, dacă întru sudoarea feţii lui aduce laudă lui Dumnezeu, e mai de preţ de mii de ori decât un stăpân care lăcomeşte la truda celui ce-i slujeşte. Invierea a adus în lume descătuşarea morală şi spirituală a muncitorimii, care este temelia descătuşării ei economice, sociale şi politice. Invierea a ridicat pe muncitor la demnitatea de om, de creştin, de frate cu celelalte categorii ce erau până atunci privilegiate. Prin Inviere au dispărut privilegiile umilitoare şi au fost înlocuite de singurul privilegiu valabil: privilegiul moral. Nu munca pe care o prestezi te înjoseşte: munca înobilează pe om oricare ar fi ea; ci te înjoseşte păcatul indiferent în care stare socială te afli.

Invierea este marea minune prin care s'a zidit noua comunitate morală şi spirituală, prin care toţi oamenii sunt una. Astfel cu aproape două mii de ani în urmă sf. ap. Pavel trimitea lui Filimon pe sclavul său Onesim, cu recomandarea: «Primeşte-l pe el ca pe mine... Nu ca pe un rob, ci *mai presus de rob, frate iubit*, mai ales mie, dar cu cât mai mult ţie şi după trup şi în Domnul» (Fil. 1, 16—17). Aceasta e atmosfera pe care a creat-o şi o menţine Invierea în lume. Ea e puterea prin care s'au frânt toate lanţurile ce coborau pe om şi-l făceau rob: ea e lumina libertăţii spirituale care crează noul cosmos...

De aceea şi astăzi Invierea e praznicul de bucurie al muncitorului român, care trăeşte, simte în ea toată binecuvântarea ce Dumnezeu i-a sălăşluit în fiinţă.

. . . . . .

...Mi-s fecior de muncitor şi nu mi-i cu bănat s'o spui. Ba, mi-s fălos cu aceasta. E adevărat: au fost venit într'o vreme nişte «stăpâni», cari priveau de sus la muncitori, vedeau în ei unelte neînsufleţite bune de exploatat în interesul lor şi nu nişte oameni cu suflet şi cu inimă, cu dureri şi bucurii. Erau «stăpânii» cari nu credeau în Inviere. Şi în afara Invierii munca devine — ca şi în păgânismul precreştin — un jug, o robie care apasă mai ales pe roboţii muncii manuale socotită ca o muncă «inferioară». Desigur într'o astfel de rânduială inima muncitorului s'a întunecat şi ea, cutele frunţii s'au adâncit, statura s'a aplecat sub povara nedreptăţii şi revolta a început să clocotească. Era el de vină pentru aceasta? Nu. Ci stăpânii păgâni, cari n'aveau nici o înţelegere faţă de inima lui de om şi de creştin. Cu toate acestea inima muncitorului român a rămas — în adâncuri — aceeaş. Ea musteşte de aceeaş omenie românească, înfiptă acolo de veacuri prin duhul lui Hristos... Astăzi mi se pare că viaţa obştească cârmeşte pe alte făgaşuri, făgaşurile dreptăţii pentru marea familie a muncitorilor. Dreptatea aceasta vede în muncitor un om, egal în cinste şi drepturi cu oricare altul. Ea dă posibilitate muncitorului să păşească liber, demn, cu fruntea senină: ea trebuie să aibă grijă şi de partea materială şi de partea spirituală. Căci îmbinarea amândurora constitue adevărata viaţă umană...

De astădată muncitorul poate prăznui Paştile cu o bucurie mai mare şi cu nădejdi înmulţite... Atmosfera de lumină a Invierii să învăluie cât mai mult viaţa omenească şi munca îşi va găsi răsplata şi încoronarea meritată.

Praznicul Invierii este şi praznicul libertăţii şi adevăratei valorificări a muncitorimii..

Diaconu **NICOLAE**

FOIŞOARA

CAPITOLUL IV

Organizarea misionarismului laic în lupta antisectară

[21] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

§. 12. Chipul ideal al misionarismului laic antisectar.

Inainte de a arăta cum trebue să fie organizat misionarismul laic în lupta antisectară, trebue să ne dăm seama mai întâiu care e chipul ideal al misionarismului laic antisectar. Căci reuşita activării misionarismului laic în lupta antisectară, atârnă în primul rând de *lămurirea ţintei* în spre care tinde şi de punerea în slujba acestei ţinte a unor calităţi sufleteşti, care înmănunchează *chipul ideal al misionarismului* laic antisectar.

Realizarea adevăratului misionarism laic antisectar depinde de promovarae scopului său. *Scopul misionarismului laic antisectar este colaborarea efectivă a laicilor cu ierarhia în lupta de convertire a mişcării sectare, la albia Bisericii ortodoxe.* In fond, scopul misionarismului laic autisectar se identifică cu acela al mionarismului laic în general: *Preamărirea lui Dumnezeu şi mântuirea sufletului* sau mai scurt şi mai pregnant: răspândirea împărăţiei lui Dumnezeu.[1] Pentrucă misionarismul laic antisectar nu urmăreşte în esenţă altceva decât tocmai *restabilirea împărăţiei lui Dumnezeu sau a preamăririi lui Dumnezeu şi a mântuirii sufletelor, acolo unde ele au fost ucise de păcatul sectarismului.*

Din cele stabilite mai sus, răsare limpede concluzia că *chipul ideal al misionarului laic antisectar îl constituesc însăşi calităţile misionarismului laic în general.*

Duhul de care trebuie să fie străbătut misionarismul laic antisectar, este *râvna apostolică de a deveni sfânt şi de a servi — cu orice jertfă — acestui scop.* Tocmai de aceea exercitarea misionarismului laic antisectar nu-i posibilă numai prin muncă externă sau tehnică, ci mai presus de toate prin *truda animată de duhul jertfirii.* Dinamismul său activ şi viguros coboară din cer; el poate fiinţa numai din îmbinarea armonică a puterii pe care o revarsă harul divin asupra misionarismului, cu spiritul de abnegaţie pilduit de Domnul nostru Iisus Hristos. Caracterul haric al misionarului laic antisectar e determinat de faptul că sufletul lui este sensibilitatea apostolică şi zelul autentic misionar. Iar zelul misionar este fructul iubirii faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele. Zel misionar poate avea numai acela, care înţelege şi preţueşte valoarea bunurilor cereşti şi îşi dă totodată seama, cât de mult trebue compătimit cel care nu posedă aceste punuri. Cine nu însetează după viaţa în Dumnezeu, acela nu poate fi aprins de zelul de a m'jloci altora această viaţă. Dar pentru cine le preţueşte şi n'are altă grijă mai mare decât de a le avea şi înmulţi, pentru acela împărtăşirea lor şi altora: apostolatul, e o datorie dela sine înţeleasă. Un atare creştin e misionar dintr'un impuls lăuntric. *Duhul misionar creşte din adâncul inimii şi este un fruct al harului divin.* El dă zelul şi dinamismul acţiunii. Toţi au chemarea misionarismului şi posibilitatea deschisă de a-l exercita. Dar nu toţi îl exercitează, pentrucă şi aici se verifică adevărul „Mulţi sunt chemaţi, dar puţini aleşi". De aceea *misionarismul laic antisectar e la înălţimea chemării lui, în măsura în care ştie să absoarbă în plămânii lui darul divin.* Numai dacă şi după ce l-am format pe Hristos în noi, îl

[1] *Kaller Max:* Unser Laienapostalat, Leutesdorf am Rhein, 1927, p. 41.

Trudă și Inviere

La o privire superficială a lucrurilor, se pare că între trudă şi înviere nu există decât un raport de exclusivitate negativistă Pentrucă truda apare ca un element dacă nu de suprimare, atunci cu cel puţin de comprimare, de împuţinare şi de ştirbire a vitalităţi fiinţei umane. Şi de aici apoi întrebarea: Ce raport pozitiv poate fi între trudă şi înviere, care este o izbucnire năvalnică de plenitudine a vieţii?

Dar, dacă privim lucrurile ceva mai adânc şi *în spirit autentic creştin*, constatăm că raportul dintre trudă şi înviere, este cu totul altul: *truda promovează, potenţează şi transfigurează vitalitatea creatoare a persoanei umane şi o saltă spre adevărata ei înviere.*

La evidenţierea acestei chestiuni şi la dobândirea convingerii că truda este element de înviere sufletească, tinde articolul de faţă.

Iar primul pas care ne duce spre atingerea acestei ţinte, este precizarea sensului termenilor întrebuinţaţi. *Truda este un element constitutiv al muncii* sub aspectul ei integral: fizică şi spirituală. Ea este partea de consumare a energiei fizice sau psihice şi de oboseală, de pătimire şi de caznă, pe care o implică inerent în sine procesul muncii. Iar învierea este răzbaterea fiinţei umane din mormântul întunecat al păcatului şi ridicarea ei la puritatea vieţii spirituale.

In starea paradisiacă, munca nu era legată de trudă. Căci facultăţile fizice şi spirituale ale omului fiind integre şi în condiţie de cea mai bună funcţionare, munca era o plăcere şi o binecuvântare. Firește, nu putem spune că procesul muncii se desfăşura fără nici un efort fizic sau mintal. Era şi atunci un efort, dar nu un efort trudnic. Ceea ce trebue să mai subliniem ca element foarte important în problema ce ne preocupă, este faptul că în starea primordială *munca era factorul de împlinire totală a fiinţei umane*, piatra unghiulară a desăvârşirii depline a personalităţii morale a omului. Căci prin muncă — secondată şi fecundată de har — fiinţa umană avea să-şi actualizeze deplin toate potenţialităţile creatoare dintrânsa, şi să-şi dăltuiască în sine statura desăvârşirii umane supreme.

Dar starea aceasta fericită a încetat odată cu păcatul strămoşesc. Desprinzându-ne de comuniunea vitală cu izvorul vieţii celei adevărate: Dumnezeu, păcatul a produs pervertirea gravă a naturii umane şi sfărâmarea unităţii armonice dintre cele două elemente constitutive ale ei: trupul şi sufletul. Desfigurarea naturii umane şi antagonismul dintre carne şi spirit, produs de păcat, au avut o gravă consecinţă asupra procesului muncii: Munca a devenit *ispăşire trudnică a păcatului*, pedeapsă şi blestem: «*Blestemat* va fi pământul pentru tine! Cu *osteneală* să te hrăneşti din el în toate zilele vieţii tale! Spini şi pălămidă îţi va rodi el... *In sudoarea feţii tale îţi vei mânca pâinea ta...*» (Facerea 3, 17—19).

Nu numai munca fizică ci şi cea psihică sau intelectuală a devenit ispăşire trudnică. Şi pentrucă ea se desfăşoară primordial şi prevalent în laturea spirituală a omului, tragicul trudei muncii spirituale creatoare are un ecou şi mai viu în fiinţa umană. In mod obişnuit, se crede greşit că munca de creaţie spirituală a talentelor şi a geniilor, este o desfăşurare comodă a potenţialităţilor creatoare şi lipsită de orice trudă. In realitate, munca creatoare de valori spirituale — atât ca proces de creaţie cât şi ca obiectivare a acestui proces spiritual — este o trudă cumplită. De pildă, creaţia artistică — atât ca proces psihologic de devenire ideală, cât şi ca proces tehnic de plăsmuire a viziunii artistice în materialitate sensibilă — implică în sine o sforţare trudnică. Căci în prima fază a constituirii operei de artă (faza subiectivă a viziunii interne a obiectului artistic) artistul se luptă cu căutarea şi făurirea obiectului respectiv în imaginaţia lui creatoare, iar în a doua fază (plăsmuirea: coborîrea formelor imaginative în ordinea sensibilă sau expresia ei în materie) el duce o luptă titanică cu materia pentru a o birui şi modela, silindu-o să îmbrace forma viziunii sale.

Dar *în mâna atotputernică şi înţeleaptă a lui Dumnereu, răul devine instrument sau vehicol spre bine.* In cazul nostru, truda muncii devine un element de ridicare, purificare şi desăvârşire a fiinţei umane şi arvună a învierii şi a fericirii veşnice.

Prin truda muncii omul nu se mărgineşte în a-şi ispăşi vina păcatului. Căci munca — concepută şi practicată în spirit creştin — este un element de *asceză crucificatoare şi purificatoare a patimilor din om*, un proces de despătimire din robia păcatului şi de reabilitare morală în faţa Creatorului. Prin asceza muncii, prin încordarea titanică ce o implică în sine munca creatoare, omul trece din ispostaza păcătoasă de desfigurator al ordinei şi frumuseţii cosmosului şi microcosmosului creat de Dumnezeu, în ipostaza de *transformator întru ordine şi frumuseţe, atât a sa însuşi cât şi a realităţii cosmice.* Munca de creaţie artistică ne dărueşte o lume mai frumoasă şi mai plăcută, iar munca de creaţie tehnică scoate realitatea cosmică din starea ei de vrăjmăşie şi incomoditate faţă de om şi o face mediu prielnic vieţii sale. Prin aceasta, *munca devine participare la recreaţia cosmică şi spirituală.* In Iisus Hristos munca devine o binecuvântare.

In acest sens concepută şi practicată, truda muncii este o rugăciune, o crucificare a ceea ce e rău şi pătimaş în noi, precum şi un imn de proslăvire a Creatorului. Rugăciune, pentrucă e ridicare a fiinţei umane spre înălţimile Cerului; crucificare a patimilor, pentrucă ne subţiază fiinţa în sudoarea de lacrimă şi de sânge a efortului titanic ce ni-l cere; imn de preamărire a Creatorului, pentrucă prin muncă ne facem — desigur în măsură relativă — asemenea Lui, şi asemănarea cu El este cea mai plăcută preamărire ce-I putem aduce.

Faptul că nu toţi purtătorii trudei muncii îmbracă chipul mai sus zugrăvit al muncii adevărate, nu infirmă veracitatea afirmaţiilor noastre. Pentrucă o impostază contrară o îmbracă numai acela, care nu cunoaşte sensul creştin al muncii şi în consecinţă nu-i suportă greul în spirit creştin.

Cine vede în muncă numai un blestem şi un mijloc de parvenire în ierarhia socială sau de câştigare a celor necesare în potolirea poftelor trupului, acela este oricând gata de revoltă în faţa ordinei actuale a lucrurilor şi de ridicare a pumnului spre cer. Peutru cine o înţelege şi practică în felul acesta, munca nu mai este rugăciune ci pricină de blestem al destinului său şi al Creatorului; nu e asceză crucificatoare şi purificatoare a fiinţei umane de noroiul patimilor, ci prăvălire în păcate şi fărădelegi, care schimonosesc total chipul de om al purtătorului trudei muncii şi-l transformă în bestialitate animalică; în fine, nu este nici imn de adorare a lui Dumnezeu, ci cea mai detestabilă şi păcătoasă batjocură a Lui.

Sfinţenia şi desăvârşirea, ceea ce-i tot una cu învierea sufletului din moartea păcatului, se dobândeşte numai prin trudă sfântă. Nimeni mai mult ca sfinţii, nu s'a căznit în lupta de crucificare a patimilor şi de îmbrăcare în hlamida luminoasă a virtuţii. Desăvârşirea şi învierea întru viaţa cea plăcută lui Dumnezeu, vine numai ca un rod al unei trude îndelungate şi grele. Pentrucă aşa vrea Dumnezeu, ca împărăţia cerurilor să se câştige prin *luptă trudnică* şi numai cei ce ştiu să poarte greul acestei trude, s'o dobândească: «Impărăţia lui Dumnezeu se ia cu forţa şi cei puternici o cuceresc» (Mat. 11, 12).

Cine se incadrează în această ordine stabilită de înţelepciunea divină, acela face din truda muncii sale, element de spiritualizare şi de înălţare la Dumneze, scară de urcare la fericirea cerească

Purtători pe umerii voştri ai trudei muncii intelectuale sau fizice, faceţi din sudoarea feţei voastre pârghie de ridicare la înalturile Cerului. Atunci numai, veţi simţi adevărata binecuvântare a trudei voastre, atunci numai lacrima de sânge a ostenelilor voastre se va preschimba în izvor de transfigurare şi de înviere. Atunci numai, explozia de lumină a praznicului sfintelor Paşti vă va inunda toată fiinţa şi veţi trăi cea mai înălţătoare bucurie a Invierii.

Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

Şcolarii dela „Aplicaţie" între răniţi

Apropiindu-se sfintele Paşti, elevii Şcoalei primare de Aplicaţie de pe lângă Şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" au pregătit un frumos şi bogat program artistic, religios şi patriotic, pentru a duce — ca şi alte dăţi — solie de recunoştinţă şi bucurie bravilor noştri ostaşi răniţi în luptele de desrobire a Ardealului de Nord, purtate alături de puternica Armată roşie.

În acest scop, Joi 26 l. c. orele 16, conduşi de învăţătoarele lor dna Rădiţa Col. Colceag, dra Elena Mihăilescu, dna Elena Mărginean şi dna Elena Iacob, şcolarii mărunţei ai „Aplicaţiei", în uniformele lor simpatice, s'au îndreptat încolonaţi frumos spre anexa Spitalului militar, instalată în localul Academiei teologice „Andreiane" şi în reşedinţa I. P. Sf. Mitropolit **Nicolae** *al Ardealului.*

Programul, a cărui desfăşurare a durat o oră, fusese alcătuit din coruri, recitări, dansuri şi lectură de compoziţii de-ale şcolarilor. S'au distins următorii elevi: Hazgan Mioara, care a recitat o amplă compoziţie despre Patimile Domnului, Lupu Angela, Marcu Gr. Mihai şi Nicolescu Dan, toţi din cls. I; Lungociu Lucia şi Morariu Ştefan din cls. II; Tolu Viorica şi Doctor Titus din cls. III; Dan Constanţa, Mager Rodica, Brânduş Gelu şi Ionescu Petre din cls. IV.

O deosebită impresie au făcut asupra celor câteva zeci de ostaşi răniţi cuvintele calde şi luminoase pe cari li le-a adresat, în cadrul programului, destoinica directoară a Aplicaţiei Doamna **Septimia P. Gherman**, *profesoară de Pedagogie la Şcoala normală de fete „A. Şaguna".*

Au răspuns, mulţumind pentru bucuria ce au pricinuit-o bravilor noştri luptători, **un ostaş rănit** *şi Păr.* **Nicodim Belea**, *duhovnicul Academiei teologice „Andreiane".*

La sfârşit, şcolarii au distribuit ostaşilor răniţi pachetele cu zahăr şi alte daruri.

La această înălţătoare festivitate — care ne-a încredinţat încă odată de spiritul creştinesc şi patriotic în care Doamna directoară Septimia P. Gherman şi colaboratoarele dsale cresc pe copiii Neamului — au luat parte: Doamna Sofia St. Meteş, preşedinta Regionalei ardelene a Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, dl Lt.-Colonel Dr. Aurel Mavru, comandantul Spitalului militar din Sibiu, dna Maria rector Dr. Stăniloae, dna Prof. Minodora Belea, dra Prof. Cornelia Popa, dl medic Dr. Crişan Mircioiu şi personalul medical al Spitalului anexă, Păr. Prof. univ. Dr. Grig. T. Marcu. ş. a.

Asistent

---

putem forma şi în alţii. *De aceea misionarismul laic antisectar nu se poate concepe şi realiza fără harul divin.* El creşte din integrarea noastră — prin acţiunea harului — în trupul tainic al Domnului: Biserica, şi *se desăvârşeşte în raport direct proporţional cu gradul de actualizare a acestui trup în fiinţa noastră.* Dacă integrarea într'ânsul ne-o mijloceşte sf. Taină a Botezului, iar potenţarea acestei integrări sf. Taină a Mirungerii, atunci actualizarea lui deplină ne-o mijloceşte sf. Taină a Euharistiei. De unde rezultă constatarea că *duhul misionarismului laic antisectar se desăvârşeşte prin cuminecarea deasă cu Hristos cel euharistic.* Toate aceste consideraţiuni au darul de a evidenţia deplin adevărul, că *cheia succesului integral al misionarismului laic antisectar nu o constitue atât organizarea lui tehnică ci mai ales legătura lui intimă cu Cerul, de unde se revarsă roua vivificatoare cere-l face activ şi rodnic.*

Insuşirile care dau chipul ideal al adevăratului misionar laic antisectar sunt următoarele: a) *Credinţă riguros ortodoxă, luminată, fermă, treaz şi activă;* b) *Adevărată sensibilitate de frăţească comuniune solidară întru mântuire;* c) *Zel şi străduinţă statornică şi nefrântă;* d) *Simţ de optimism sănătos şi senin.* Numai creştinul împodobit cu un buchet de astfel de însuşiri, poate fi un adevărat misionar laic antisectar; fără ele, misionarismuul laic antisectar nu se poate concepe şi nici realiza.

Iar elementele indispensabile ale misionarismului laic antisectar sunt următoarele:

1. *Misionarismul rugăciunii, al pocăinţei şi al desei cuminecări.* Creiarea unei armate de rugători fierbinţi care să ne unească cu atotputernicia Cerului, este indispensabilă activării misionarismului laic antisectar. Rugăciunea mijloceşte harul, fără de care misionarismul respectiv nu reuşeşte: „Dacă nu zideşte Domnul casa, în zadar se trudesc zidarii, şi dacă nu păzeşte Domnul cetatea, înzadar veghează păzitorii" (Ps. 126); de aceea sf. ap. Pavel, prototipul misionarului creştin, recurge necontenit la arma rugăciunii (Filip. 1, 9), îndemnând şi pe credincioşi să-i ajute prin rugăciunile lor (II Corint. 1, 11). Pocăinţa ne spală de păcate şi ne ţine în comuniune vitală cu Tatăl ceresc, iar deasa cuminecare după vrednicie cu trupul şi sângele Domnului în sf. Taină a Euharistiei, dinamizează în gradul cel mai intens vigoarea misionarului şi i-o ridică la posibilitatea activării ei depline. La toate aceste elemente, trebue să se adauge şi acela al hotărîrii ferme de a te jertfi pentru cruce şi pentru mântuirea aproapelui.

2. *Misionarismul exemplului bun* al unei vieţi curate şi demne de numele de adevărat creştin, care constitue cea mai eficace predică antisectară, precum şi elementul de atracţie al sectarismului la albia Bisericii ortodoxe.

3. *Misionarismul faptei,* care are următoarele trei ramificaţiuni: a) *Misionarismul pregătitor,* care constă în recrutarea misionarilor laici antisectari şi pregătirea lor potrivit misiunii respective, împreunată cu strângerea de mijloace materiale necesare punerii în funcţiune a misionarismului laic antisectar; b) *Misionarismul îndurării trupeşti,* în sfera căruia intră toate problemele de caritate şi asistenţă socială a sectarilor, mijloc de mare eficacitate în lupta antisectară; c) *Misionarismul îndurării sufleteşti* cu ţinta expresă a convertirii sectarilor la ortodoxie.

Dar de neapărată trebuinţă în activarea misionarismului laic antisectar, este şi *coheziunea, armonia şi încrederea reciprocă deplină între preoţime şi laici.* Acestea se clădesc pe iubire curată din partea ambelor părţi, cât şi pe un desăvârşit tact pastoral din partea preotului.

Numai având la îndemână elementele mai sus prezentate, se poate organiza un misionarism laic cu şanse de rodire bogată în ogorul convertirii sectarismului la ortodoxie.

[Va urma].

Munca, blestem sau binecuvântare?

«In sudoarea feţei tale îţi vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ai fost luat» (*Geneza*, III, 19). Sunt cuvintele cu care Dumnezeu a alungat pe Adam din mijlocul bucuriilor, de care se făcuse nevrednic. Pentru greşala sa, Adam este trimis în pământ «blestemat», care rodeşte «spini şi pălămidă» şi din care avea să se hrănească numai «cu osteneală» (*Geneza* III, 17—18).

Nu doară că până la păcat omul va fi trândăvit. Nu reiese de nicăiri lucrul acesta. Nici prin firea sa, nici prin destinaţia sa, omul nu putea fi o fiinţă trândavă. «Chip» al lui Dumnezeu — care este «Act pur» şi Creator prin excelenţă — omul era destinat unei «asemănări» din ce în ce mai deplină cu Creatorul său, adică era destinat acţiunii creatoare. Insăşi Cartea Sfântă ne supune că, după ce Dumnezeu a creat pe Adam, l-a pus în raiul cel din Eden, ca să-l lucreze şi să-l păzească» (*Geneza*, II, 14).

Lucrarea pământului nu era deci prin sine un blestem pentru om, ci o însărcinare din partea Creatorului său. Numai condiţiunile muncii s'au schimbat după păcat şi felul de a fi privită munca. Inainte de păcat, lucrarea pământului nu micşora fericirea primilor oameni, ba poate că, aşa cum era şi firesc, le producea mulţumirea unei naturale desfăşurări de energie. In urma păcatului însă, omul întâlneşte, afară din grădina cea frumoasă, adversităţile naturii, iar voinţa sa, înclinată de acum înainte mereu spre păcat, găseşte din ce în ce mai mult în muncă o piedecă în calea satisfacerii plăcerilor. Bucuriile pure ale nevinovăţiei se risipiseră odată cu păcatul, iar plăcerile simţuale îl târau pe om din ce în ce mai la vale, până la dispreţul faţă de muncă şi suportarea ei ca un blestem.

Aşa s'ar putea explica, din punct de vedere teologic, faptul că munca a fost dispreţuită în vechime la toate popoarele, chiar şi la cele mai înfloritoare, şi socotită vrednică numai pentru sclavi. Milioane de nefericiţi, căzuţi în robie în deosebi din cauza războaielor, munceau greu, ca animalele, fără să se bucure măcar de demnitatea de a fi socotiţi ca oameni. Erau instrumente de muncă şi atâta tot. Oamenii liberi socoteau munca nu numai ca o povară greu de suportat, ci şi ca o înjosire. Grecii, de pildă, nici nu socoteau pe lucrători demni de numele de cetăţeni. Şi la Roma toată munca o făceau sclavii, iar puţinii lucrători liberi care se mai găseau erau priviţi cu dispreţ şi trăiau ca vai de ei. Insuşi marele Cicero punea pe aceeaşi treaptă de consideraţie pe muncitori şi pe barbari. Ba chiar, încetul cu încetul, aproape nici n'au mai existat lucrători liberi în Roma, fiind înlocuiţi de sclavi, care erau atât de mulţi, încât un singur patrician, Crasus, avea 30.000 şi-i punea la cele mai grele şi mai neomenoase munci.

Creştinismul însă, restaurând pe om în demnitatea sa primordială, a repus şi munca în cinstea ce i se cuvine. Din blestem şi silă, munca devine binecuvântare şi bucurie. Muncind, omul împlineşte acum un comandament divin şi satisface o năzuinţă adâncă a fiinţei sale. Mântuitorul însuşi binevoieşte a-şi trece copilăria în casa unui muncitor, căruia îi ajută la munca sa. Din această pricină, Sfânta Scriptură îl numeşte «Teslarul» (*Marcu*, VI, 3). Ucenicii şi-i alege tot dintre muncitori, iar parabolele sale sunt pline de imagini din viaţa muncitorilor, a pescarilor, a plugarilor, a ciobanilor etc. Sfinţii apostoli preferau şi ei să fie găzduiţi la muncitori şi îndemnau pe credincioşi să nu petreacă în trândăvie. In sfârşit, sf. apostol Pavel emite celebra lozincă, valabilă pentru toate vremurile: «Cine nu munceşte să nu mănânce !»

La început, creştinismul s'a răspândit în deosebi printre oamenii simpli, printre muncitori şi sclavi, făcând astfel ca munca să capete o cinste din ce în ce mai mare, aşa încât sinodul din Cartagina a obligat chiar şi pe clerici ca, pe lângă pregătirea necesară slujirii lui Dumnezeu, să cunoască şi câte o meserie. Lumea sclavilor, chemată la binefacerile spirituale ale aceleiaşi credinţe şi la împărtăşirea din acelaşi sfânt potir cu toţi semenii lor, de orice treaptă socială, se trezeşte la simţul demnităţii personale şi se simte liberă în Domnul. Eliberarea propriu zisă de sclavie avea să vină însă mai târziu, după secole de rezistenţă a lăcomiei omeneşti în faţa iubirii creştine biruitoare.

Sfinţii Părinţi ai Bisericii răsăritene în deosebi au pus un nesfârşit zel întru eliberarea sclavilor şi cinstirea muncii. Marii moralişti creştini, sf. Vasile cel Mare şi sf. Ioan Gură de Aur, au veştejit sub toate formele lenea şi au făcut din muncă unul dintre cele mai de seamă comandamente divine.

Ce a urmat, se ştie. Popoarele creştine, împărtăşindu-se dintr'o concepţie atât de înaltă despre muncă, au ajuns în fruntea civilizaţiei şi astăzi oricine poate să constate că peste tot unde a pătruns creştinismul viaţa oamenilor s'a schimbat, a devenit creatoare de cultură şi civilizaţie. Prin creştinism au fost transformaţi şi civilizaţi barbarii care au năvălit asupra Europei, devenind apoi popoare paşnice, muncitoare şi înfloritoare. Prin creştinism a pătruns civilizaţia la popoarele înapoiate din celelalte continente, inspirându-le gustul de muncă ordonată. Energiile creatoare de cultură şi civilizaţie ale omenirii au fost deci descătuşate prin lupta creştinismului împotriva animalităţii. Aşa că astăzi, a munci nu înseamnă numai a agonisi hrana şi îmbrăcămintea, a ta şi a semenilor tăi, ci înseamnă a-ţi face o înaltă datorie de conştiinţă, înseamnă a face voia lui Dumnezeu cea sfântă.

Mai mult chiar, cugetarea creştină a ridicat munca până la demnitatea de *colaborare* cu Dumnezeu. A munci, potrivit concepţiei creştine, înseamnă a ajuta lui Dumnezeu în opera de transfigurare şi desăvârşire a lumii. Dumnezeu n'a încetat crearea lumii, ci o continuă, cu ajutorul oamenilor, până la sfârşitul veacurilor. Colaborarea divin-umană la crearea şi desăvârşirea lumii e tot ce se poate cugeta mai înalt în legătură cu munca.

Prin urmare, munca n'a fost şi nu este un blestem decât pentru omul sub păcat. Pentru Adam dinainte de păcat şi pentru urmaşii săi restauraţi prin Iisus Hristos, munca este o binecuvântare şi o demnitate care înalţă pe om până la sublimul asemănării cu Dumnezeu.

EMILIAN VASILESCU

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Organizaţi Reuniuni de femei

Poezia învierii

De două mii de ani învierea Domnului este poezia mereu proaspătă, mereu caldă, a primăverii. A unei primăveri totale: primăvara naturii, a sufletelor, a credinţei.

In episodul învierii totul e poezie, o poezie veşnică şi sfântă. Dela izbucnirea de lumină a acelui „Hristos a înviat" şi până la cuvintele negrăit de simple ale evangheliştilor, totul este îmbibat de poezia învierii. Poezia aceasta cerească se simte în fiecare adiere a vântului, în fiecare picătură de ploaie care cade din cer, în fiecare frunză care sparge închisoarea mugurelui, ca să cânte cu verdele şi frăgezimea ei poezia învierii. Iisus înviază cu cerul şi cu pământul deodată, înviază cu iarba, cu florile, cu fiecare cărărue, cu fiecare colţ de pădure. Invierea este poezia neasemuită cântată de cosmosul întreg, poezie copleşitoare prin dumnezeiasca ei frumuseţe.

Poezia aceasta, grea de frumuseţe, a trecut din natură şi din suflete în cărţi. Poeţii celor două milenii creştine au cântat aceleaşi şi aceleaşi lucruri: natura, frumuseţea, iubirea şi pe Dumnezeu. Iar din Dumnnezeu i-a inspirat mai ales ceea ce îi apropia cald şi omeneşte sau ceea ce îi copleşea prin dumnezeire. Poeţii au cântat patimile Domnului pentru profunzimea omeneştel suferinţe sau au cântat învierea pentru măreţia supraomeneştei sale frumuseţi.

Mihail Eminescu, poetul melancoliilor şi al sbuciumului sufletesc, fermecat totuşi de „cuvintele de miere" ale „străvechilor evanghelii", cântă psalm de bucurie pentru „lumina care dă năvală" în noaptea învierii.

Cântări de laudă 'nălţăm
Noi Ţie, Unuia,
Primindu-l cu psalmi şi cu ramuri,
Plecaţi-vă neamuri,
Cântând Aleluia.

Hristos a înviat din morţi,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcând-o,
Lumina ducând-o,
Celor din morminte!"

Cu inimă plină de îndureretă dragoste pentru blândul profet din Nazaret, Alexandru Vlahuţă plânge la picioarele crucii pe care murea cel mai nevinovat dintre oameni, izbucnind apoi cu strigătul de nestăpânită bucrie al omenirii întrêgi: „Hristos a înviat!".

„Voi toţi ce-aţi plâns în întuneric,
Şi niment nu v'a mângâiat,
Din lunga voastră 'ngenunchiare
Sculaţi... Hrtstos a înviat!"

Poetul zâmbetului, al veseliei şi al luminii, George Coşbuc, a văzut bucuria învierii pe chipul ars de soare al ţăranilor din copilăria lui. In satul lui, ca 'n basmele bunicilor, de Paşti,

„Şi pomii frunţile-şi coboară
Că Duhul Sfânt prin aer sboară".

Şi cât e de frumos acolo, în satul lui, sau dincolo, în satul amintirii noastre:

„Prin pomi e ciripit şi cânt,
Văzduhu-i plin de-un roşu soare
Şi sălcile 'n albă floare.
E pace 'n cer şi pe pământ.
Răsuflul cald al primăverii
Adus-a zilele 'nvierii!"

Primăvară, ciripit, cântec, soare, flori albe de sălcii: Paştele lui Coşbuc, al meu, al tău, al tuturora.

Impletire de durere şi bucurie — prevestitoare de patimi şi de biruinţa învierii — poezia „Florii" a lui Vasile Voiculescu întâmpină pe Domnul pornit către Ierusalimul sufletelor noastre, cu tot covorul inimii aşternut sub piciorele Sale sfinte:

„O paşnică tristeţe punea fără de ştire
In orice coş de piepturi un suflet ne 'ncăput;
Lumina sta pe uliţi, râdea prin cimitire,
Dar se sfia să intre în casele de lut!
Pe Domnul Primăverii îl aştepta pământul,
Iisus venea cu iarba. Şi Sălcile 'n vad
Din bumbi de muguri proaspeţi îşi deschideau vestmântul
Şi 'n cale ploconite t-l aşterneau plocad".

Taina necuprinsă de minte a învierii este darul hărăzit de blândul Iisus inimilor curate şi sufletelor simple. Pentru nemintoşii care merg să cerceteze cu lupa taina mormântului gol, Iisus se roagă din nou: „Iartă-i Doamne, că nu ştiu ce fac". Ca el se roagă şi poetul G. Tutoveanu.

„ . . . Părinte
Spre noi întinzeţi drumurile sfinte:
Să ne urcăm la veşnica-Ţi lumină...
Şi iartă-i pe nebunii care vor
Să te coboare păn' la mintea lor".

Şi pentrucă Paştele este sărbătoarea copilăriei, pornim cu poetul Donar Munteanu pe urmele uitate ale propriei noastre copilării:

„In noaptea blândă-a Sfintei Invieri,
Treziţi din somn de mama sau de-o zână,
Porneam pe drum ţinându-ne de mână".

Atunci, acum ca şi mâine, aici, acolo şi pretutindenea, aceeaşi primăvară plină de mirezmele livezilor, aceleaşi adieri parfumate, aceleaşi stele arzând ca mii şi mii de candele.

„Iar la biserlcuţă, curtea plină...
O lume mai cucernică, mai dreaptă,
In aşteptarea sfântului mister
Al învierii Domnului, aşteaptă...
I-e foame şi i-e sete de lumină!"

Dar, dacă versurile înaripate ale nenumăraţilor trubaduri ai învierii nu sunt la îndemâna oricui, atunci să căutăm poezia învierii în paginile Sfintei Scripturi, deasupra cărora s'au înfiorat sufletele tuturor oamenilor şi din care toţi îşi aşteaptă mântuirea: „Şi în cea dintâi zi a săptămânii, Maria Magdalena a venit la mormânt, dis-de-dimineaţă pe când era încă întuneric şi a văzut că piatra era răsturnată de pe mormânt". La vestea Mariei a alergat la mormânt şi Petru „şi s'a plecat deasupra mormântului şi-a văzut giulgiurile zăcând". Tot aşa Ioan care „a văzut şi a crezut".

In faţa acestui mormânt gol au căzut cu fruntea la pământ veacuri după veacuri, armate nenumărate de pelerini, de cruciaţi, de hagii ai gândului sau ai înflăcărării poetice, de simpli credincioşi. Ce motiv de exaltare a credinţei sau de inspirare poetică vor fi găsit ei în piatra rece a acestui mormânt gol? E greu de spus, dar este sigur că înflăcărata credinţă în învierea lui Hristos este cea mai desăvârşită, cea mai mare poezie pe care a simţit-o vreodată inima omenească. Invierea este cea mai mare şi mai incontestabilă minune acceptată deopotrivă de mintea şi de inima noastră, care urcă prin ea culmile extazului: extaz poetic sau extaz al credinţei.

Pentru bucuria acestui extaz, oamenii au murit în chinuri de martiri, au pornit în sumedenie de armate de cruciaţi şi de pelerini sau au stropit lespedea de marmură a mormântului gol cu lacrimile versului.

A lor, a noastră, a tuturor este poezia învierii: a celor ce au văzut cu ochii inimilor şi au crezut.

Mariana Vasilescu

Prăznuirea zilei de 1 Mai

In legătură cu prăznuirea zilei de 1 Mai a. c. I. P. S. Sa Patriarhul *Nicodim* a trimis următoarea telegramă tuturor chiriarhiilor din ţară:

Inalt Prea Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului

Sibiu

„Indrumaţi toţi Clericii din cuprinsul acelei Chiriahii ca în zorii zilei de 1 Mai, să facă sleştanii la câmp înconjuraţii de toţi muncitorii ogoarelor. Poporul să fie sfătuit şi îndemnat ca în ziua de 1 Mai să muncească ogoarele celor de pe front, ale văduvelor, ale orfanilor de război şi ale celor infirmi, salutând astfel înfăptuirea reformei agrare în toată ţara ca operă de dreptate şi înfrăţire socială.

Preoţii dela oraşe vor inaugura sărbătoarea zilei de 1 Mai, ziua muncii, printr'o sleştanie la catedrala oraşului".

Patriarh Nicodim

In temeiul acestei telegrame, dispunem ca cucernica preoţime din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre să se conformeze întocmai dispoziţiunilor cuprinse în telegrama I. P. Sfinţitului Patriarh Nicodim.

Sibiu la 26 Aprilie 1945.

NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit

A doua înviere

Hristos a înviat!

A înviat cu adevărat. Biruinţa Lui asupra morţii este fapt istoric, verificat de simţurile tefere a sute de contimporani ai petrecerii Sale în trup — şi proba cea mai rezistentă a dumnezeirii persoanei istorice care răspunde la numele Iisus Nazarineanul.

Naşterea Sa mai presus de fire stârneşte încă în spiritele sceptice îndoieli îngrijorătoare. Acestea, l-ar fi dorit zămislit pe cale naturală, ca să accepte fără şovăire calitatea Sa de om adevărat. E drept că obiecţiunea aceasta este numai aparent valabilă. Intr'adevăr, care minte sănătoasă s'ar încumeta — fără primejdia de-a se prăvăli în ridicol — să refuze protopărintelui nostru Adam calitatea de om adevărat, pe motivul că el a apărut în lume în temeiul unui mod de formare complectamente diferit de acela al filiaţiei naturale?

Cu totul altfel Invierea... Obiecţiunile ridicate împotrivă-i le spulberă istoria, înţeleasă omeneşte. După orânduiri valabile de când e lumea şi pentru toate seminţiile pământului, în sprijinul ei vorbesc mărturii mai mult decât abundente. Am amintit mai sus: numai sf. Apostol Pavel cunoştea, la anul 57 al erei noastre, când scria Corintenilor întâia epistolă, peste cinci sute (cf. I Cor. 15, 3—8). Şi, la urma urmelor, de ce Iisus ar fi refuzat sieşi această favoare, câtă vreme o hărăzise altora, despre cari nimeni n'ar fi putut spune că-s fără de păcat, cum fusese El? Ne gândim la fiul văduvei din Nain, la fata sinagogarhului Iair, la dreptul Lazăr din Betania şi la toţi morţii cari s'au arătat cetăţenilor Ierusalimului îndată ce Iisus, cu strigare mare, şi-a dat duhul pe cruce (cf. Mat. 27, 52—53).

Cu toate acestea Iisus este numit de către sfântul Apostol Pavel «începătura învierii celor adormiţi" (I Corinteni 15, 20). Criticul atent este în drept să zăbovească pe marginea acestei afirmaţii pauline, formulându-şi rezervele de rigoare: sau istoria evanghelică e discutabilă în părţile privitoare la învierile amintite mai sus, sau Apostolul neamurilor a ignorat acele fapte răsunătoare.

Nici una, nici alta. Sf. Apostol Pavel, spre deosebire de Mateiu, Marcu şi Luca (mai puţin Ioan), este teolog în toată puterea cuvântului. El n'a practicat, ca scriitor, genul narativ-istoric, ci exclusiv genul intepretativ-teologic. Pentru el, învierile amintite au avut efecte limitate la sorocul temporal în care s'au produs şi la beneficiarii lor ştiuţi. Invierea lui Hristos, dimpotrivă, inepuisabilă în urmări. El a ieşit din mormânt, cu moartea pe moarte călcând, ca să asigure învierea tuturora — şi nu numai a unora. A tuturora, buni sau răi, drepţi sau păcătoşi, arvuniţi muncilor Iadului sau destinaţi bucuriilor fără seamăn pe cari le implică vederea măririi lui Dumnezeu şi vieţuirea vecinică laolaltă cu îngerii Cerului.

Această înviere de obşte îşi merită calificativul de «a doua» referind-o la noi, oamenii, fără deosebire. Dar întâia înviere este hotărîtoare pentru destinaţia ce ni se va da întru sfârşit, la înfricoşetorul judeţ de apoi. Şi aceasta, e tot una cu ieşirea noastră din apa sfântului botez.

Hristos a înviat din morţi ca să ne dea putinţa naşterii de a doua, *din apă şi din duh. Minune mai puţin răsunătoare decât Invierea Lui, dar fără seamăn. Nici un alt întemeietor de religii n'a mai hărăzit omenirii puterea* — harul — *sprijinitor al umblării noastre senine şi ferme întru înoirea vieţii.*

De valorificarea atentă şi sârguincioasă a naşterii celei de a doua, care-i tot una cu învierea cea dintâi, atârnă dobândirea cununii vieţii la învierea cea de a doua.

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, ca să se sălăşluiască întru noi. Acolo, El aşteaptă cu îndelungă răbdare.

...Aşteaptă să i ne dăruim, pe noi înşine şi toată viaţa noastră. **GRIG**

Cuvinte arhiereşti

La Invierea Domnului în 1945

Din scrisoarea pasforală a P. S. Sale Episcopului **Veniamin** *al Caransebeşului:*

„Să mulţumim bunului Dumnezeu că ne-a învrednicit să ajungem iarăş luminatul praznic al Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, precum şi pentru fiecare zi din viaţa noastră, care trebue să o socotim ca un dar al îndurării lui Dumnezeu, dela care vine „toată darea cea bună şi tot darul cel desăvârşit", [Iacov 1, 17].

In mijlocul greutăţilor care ne apasă viaţa şi al sbuciumului în care ne sbatem cu toţii, în negura păcatului, care tot mai mult s'a lăsat asupra sufletelor noastre, în suferinţa adusă din belşug între oameni de cumplitul război, o rază de lumină şi nădejde pătrunde până la sufletele noastre şi ne face să uităm tot necazul şi toată grija cea lumească şi să ne bucurăm de vestea minunatei Invieri a Domnului şi Stăpânul vieţii şi al morţii...

Rămâneţi tari în credinţa în care v'ati născut şi prin care am biruit toate necazurile sorţii, căci cine se leapădă de Hristos, se leapădă de Biserică şi se lipseşte de mântuirea prin El. Fără de El nu ne putem împărtăşi de lumina Invierii şi rămânem nişte bieţi rătăcitori în întunerecul păcatului, ducător la moarte şi la osânda veşnică.

Vremurile grele prin care trece Neamul şi Ţara, trebue să ne închege pe toţi într'o sfântă frăţie, solidaritate şi unire, pe care nici o putere omenească să n'o poată desface, căci numai astfel vom putea duce războiul la bun sfârşit. Se cere, ca toţi să muncim cu zor, ca să putem da cu dragoste tot ceeace trebue pentru binele şi prosperarea Ţării şi Neamului. Se cer dela noi încă multe jertfe, şi toate suferinţele ce ar mai veni trebue să le îndurăm cu încredere în Dumnezeu, care nu lasă pe ce-i ce-şi pun nădejdea în El. După săptămâna patimilor va veni şi ziua învierii Neamului la o viaţă mai bună, la o nouă orânduială şi dreptate socială, bazată pe principiile veşnice ale Evangheliei, după care, în faţa lui Dumnezeu nu se judecă omul după avere sau rang social, ci după faptele lui bune sau rele.

Să nu uităm a înălţa rugăciuni fierbinţi către Tatăl cel ceresc pentru armata noastră scumpă, în frunte cu comandantul ei suprem M. Sa Regele Mihai I, ca Dumnezeu să trimită darurile sale cele bogate asupra lui şi să întărească braţul ostaşilor, să risipească ura dintre popoare, ca să se sălăşluiască cât mai curând dragostea nefăţarnică între oameni, singura, care ne poate aduce pacea dreaptă şi durabilă, pacea cea întru Domnul nostru Iisus Hristos.

Impărtăşiţi de dragostea voastră pe orfani şi pe văduve, pe toţi cei săraci şi lipsiţi, uşurându-le durerile ceasului de faţă, ca să se poată împărtăşi de bucuria luminosului praznic de astăzi".

Citiţi şi recomandaţi în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Raecdţia şi Administraţia:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Daţi-vă obolul vostru pentru cei năpăstuiţi de soartă

Canonul de pocăinţă

„Ajutor şi acoperitor s'a făcut mie spre mântuire, Acesta este Dumnezeul meu şi-L voi înălţa pe El; Dumnezeul părintelui meu şi-L voi înălţa pe El, că cu mărire s'a preamărit". Aşa începe canonul cel mare a sfântului Andrei Criteannl, canon ce se aude deseori în sfântul şi marele post. Numai o minte luminată de darul lui Dumezeu şi o inimă, pătrunsă de râvnă sfântă cum a fost Sf. Andrei al Critului, a putut să tălmăcească cu atâta măestrie chemarea sufletului la o viaţă nouă Bogăţia de gândire şi simţire cuprinsă în acest canon, umple sufletul credinciosului de multă evlavie şi-l face să cugete mai adânc la îndreptarea vieţii, Căci fără întoarcerea la Dumnezeu nu este pace şi fericire pentru suflet, Omul se vede strein şi nemernic în pământul păcatelor, departe de împărăţia harului dumnezeesc. Nu îndrăzneşte să se apropie din pricina păcatelor de masa darului, De un sigur lucru nu se poate îndoi sufletul credinciosului: Dumnezeu cu mila Sa acopere şi ajută pe toţi cei dornici de mântuire. Deaceea credinciosul cere ajutorul şi ocrotirea lui Dumnezeu în calea mântuirii. Ca darul lui Dumnezeu să coboare în sufletul nostru, ca lumina să înlăture întunerecul din lăuntrul nostru, omul e chemat stăruitor să-şi mărturisească păcatele, să-şi curăţească sufletul prin taina pocăinţei „Vino ticăloase suflete, impreună cu trupul tău de te mărturiseşte Ziditorului tuturora. Şi te părăseşte de dobitocia patimilor şi adu lui Dumnezeu lacrimi de pocăinţă".

Trupul şi sufletul — omul întreg — trebue schimbat prin lucrarea curăţitoare a pocăinţii. Trupul întinat cu nenumărate păcate să-şi facă haina albă ca zăpada prin lacrămile pocăinţei; iar sufletul să se curăţească prin baia darului dumnezeesc. Aşa cere legea pocăinţei, ca omul întreg să se schimbe în duhul dragostei de Dumnezeu.

Ca fiul cel rătăcit, ca vameşul păcătos vine omul să-şi recunoască şi să-şi plângă păcatele înaintea milostivirii lui Dumnezeu.

Departe de Dumnezeu, în ţara streină a păcatului, sufletul tânjeşte şi suspină după fericirea de altă dată. Doreşte să se întoarcă acasă, şi să-şi mărturisească păcatele, dar se vede cu totul slab şi neîndrăzneţ pe calea mântuirii.

Deaceea se roagă milostivului Dumnezeu să-i ajute şi să-l acopere cu darul Său în calea mântuirii.

„De unde voi începe să-mi plâng păcatele mele"? Ce adânc de smerenie trebue să aibă omul când începe lucrarea pocăinţei! El se vede mai mic şi mai smerit între toţi oamenii. Şi mai ales se simte mic în faţa lui Dumnezeu. Păcatele coboară făptura omenească până la iadul cel de jos, de unde numai mila lui Dumnezeu te poate ridica. Peste ranele păcatelor Dumnezeu toarnă untul de lemn al milei. Fără mila lui Dumnezeu nu e posibilă lucrarea curăţitoare a pocăinţii. Oricât de păcătos ar fi omul, darul lui Dumnezeu îl acopere şi-l ajută să se întoarcă pe calea mântuirii. Mai bogat este Dumnezeu în milă, decât îşi poate închipui mintea slăbită de păcat.

Din ce pricină a venit căderea? Omul a dorit mai mult desfătarea păcatului, decât împărăţia harului. A râvnit neascultarea lui Adam, şi s'a îndepărtat de Dumnezeu. Deaceea trupul a gustat din băutura cea amară a poftelor, iar sufletul şi-a pierdut frumuseţea chipului dumnezeesc. Mi-am întinat haina trupului meu, mi-am spurcat podoaba cea după chipul şi asemănarea Ta, Mântuitorule. Din pricina păcatelor „în noapte mi-am petrecut viaţa mea, că întunerec s'a făcut mie şi negură adâncă noaptea păcatului". Asemenea celui căzut între tâlhari, am căzut şi eu, Mântuitorule, în robia cugetelor mele păcătoase şi rănit sunt de păcate".

In luptă cu păcatele, omul se vede singur şi fără ajutor, deaceea suspină după darul lui Dumnezeu. „Iubitorul de oameni, cel ce voieşte să se mântuiască toţi, Tu mă chiamă ca un bun şi mă primeşte pe mine cel ce mă pocăiesc". „Mielule al lui Dumnezeu, cel ce ai ridicat păcatele tuturora, ridică deasupra mea lanţul cel greu al păcatului şi ca un milostiv dă-mi lacrămi de pocăinţă".

Ca un răspuns din partea Mântuitorului grăeşte Duhul pentru sufletul care se întoarce. „Insuşi Hristos s'a făcut om să te ridice din păcat, şi să-ţi arate calea mântuirii". El e păstorul cel bun ce caută oaia cea perdută şi-o mângâie cu darul Său dumnezeiesc, Dar par'că sufletul stă la îndoială. Nu se întoarce la Dumnezeu cu toată râvna. Se vede străin de darul şi bunătatea lui Dumnezeu, Nu poate înţelege tot harul iertării. Deaceea autorul aduce pilde ale păcătoşilor ce s'au întors la Dumnezeu.

In cele din urmă vorbeşte despre judecata lui Dumnezeu ce vine cu multă asprime pentru cei păcătoşi. „Se apropie, suflete, sfârşitul şi nu te grijeşti să te găteşti. Vremea se scurtează, aproape lângă uşi e judecătorul. Ca un vis, ca o floare trece vremea vieţii. Deşteaptă-te suflete al meu. la seama faptelor tale; varsă picături de lacrimi; spune cu îndrăzneală faptele tale, şi cugetele tale lui Hristos şi te îndreptează."

Dragostea şi dreptatea lui Dumnezeu, mila şi judecata sunt ţesute în acest canon, într'o prea frumoasă glăsuire. Duhul lui Dumnezeu a grăit minunat prin gura Sf. Andrei. Sufletul nostru se îndulceşte prin viersul aşa de mângâietor al cântărilor de seară. Iar din adâncul inimii noastre păcătoase va ieşi izvor de pocăinţă prin darul şi binecuvântarea lui Hristos.

Ieromonah Serafim

Făcătorii de pace

„Fericiţi făcătorii de pace"... Cu aceste cuvinte s'a adresat Domnul ucenicilor şi şi mulţimii în predica de pe munte. El, care a venit să împace pe oameni cu Dumnezeu şi a surpat zidul vrajbei, a dorit ca să fie cât mai mulţi „făcători de pace", pentrucă prin aceasta se aseamănă şi îi urmează cu adevărat, dobândind prin apostolatul păcii cinstea de „fii ai lui Dumnezeu".

Dacă cuvintele lui Iisus din fericirea a şaptea se îndreaptă în general către fiecare inimă de om şi o îndeamnă să păşească pe drumul păcii, ele au cu atât mai vârtos un îndemn către aceia pe care Iisus i-a numit apostoli, şi cărora li-a încredinţat misiunea sublimă de a-l reprezenta în lume până la sfârşitul veacurilor.

Rolul de împăciuitor aparţine tuturor creştinilor, dar el este în special rolul preotului. Impăcarea pe care Isus a făcut-o pentru toţi pe cruce, e chemat să o facă în fiecare zi preotul pentru fiii săi sufleteşti, în numele Domnului şi cu ajutorul Lui.

Sunt multe îndatoririle pastorale ale ceasului de faţă. Cu atât mai multe, cu cât cursul vieţii din zilele noastre e asemenea cursului unei ape înfuriate, care a ieşit din alvie şi se revarsă într'o parte şi alta. E totul în fierbere, după un război care a răvăşit şi golit sufletul oamenilor şi i-a făcut mai reci, mai floroşi, şi mai îngroziţi unul de altul.

Dar vremea noastră cere mai ales de la slujitorii altarului să intensifice o anumită latură a activităţii lor pastorale, să pună accentul pe anumite probleme ale vieţii care frământă mai mult sufletul şi cer o mai grabnică rezolvare.

Iisus cere ucenicilor săi din acest veac dornic de pace să fie într'adevăr „făcători de pace". El mai mult decât alţii, să arunce sămânţa păcii în suflete şi să susţină roadele ei.

Preotul poate şi este chemat să realizeze pacea în îndoitul ei aspect: pacea cu Dumnezeu şi pacea între oameni.

Mulţi „făcători de pace" lucrând în numele altor principii nu au înţeles îndeajuns legătura dintre cele două coordonate ale păcii, între coordonata verticală şi cea orizontală. Deaceea cei mai mulţi dintre ei s'au oprit la aspectul ei orizontal, la întemelerea ei pe principii, planuri şi legi care ies de la oameni. Au fost multe societăţi pacifiste, dar ele nu

ni-au putut da decât epoci de pace înarmată.

Căci o epocă de adevărată împăcare între oameni nu se poate naşte iară o împăcare cu Dumnezeu. Sigură împăcarea cu Dumnezeu poate slobozi puntile împăcării între oameni şi între popoare. Numai ea apropie pe oameni, numai ea îi ridică pe toţi la cinstea de fii ai lui Dumnezeu.

Deaceea o epocă de pace adevărată între oameni nu se poate înfăptui până când nu se ajunge la o împăcare a tuturor cu Dumnezeu. O asemenea epocă mult dorită e şi o epocă de întoarcere la Dumnezeu şi de vieţuire în lumina învăţăturilor creştine.

Momentul războiului e pe asfinţit. Ne apropiem, frate în Hristos, de momentul păcii. Te-ai întrebat dacă te afli în luptă pentru cucerirea ei? Ţi-ai verificat armele? Ai început să împaci de fapt sufletele cu Dumnezeu? Să le apropii de pomul împăcării, de sf. cruce? Ai început să iei în serios rolul de părinte împăciuitor în tumultuoasele valuri care s'au abătut şi peste marea liniştită a sufletelor din parohia al cărei păstor eşti? Ce ai făcut pentru împăcarea lor cu Dumnezeu şi a unuia cu altul? Iată întrebări ce se cade să ne frământe conştiinţa, într'o vreme în care se vorbeşte atât despre pace, în care se doreşte atât de mult pacea!

Hristos cere azi de la noi să fim ca o „mireasmă de bun miros" în mijlocul unei lumi pline de miasme. Să pătrundem în suflete fără silă, să ne apropiem de ele spre a le salva, spre a le împăca. Să nu lăsăm patimile şi poftirile de imperechere să slăbească şi să întunece dragostea dintre fraţi. Am trăit destul în vrajbă şi i-am cules amarnic roadele.

„Fericiţi făcătorii de pace"... Sânt cuvinte care se adresează mie şi ţie, frate. Sânt orizonturi pe care Hristos ne-a poruncit să le deschidem într'un veac întunecat. Să nu să stingă lumina din sufletele noastre, să nu amuţească limba şi să nu slăbească râvna noastră întru sălăşluirea păcii între oameni.

Părintele Vasile

VITRINA CĂRŢII

„Copiii"...

O problemă fundamentală pentru biserică şi neam: Copiii, Conferinţă de *Al. Borza*, 1944, Instit. de arte grafice G. Mathelu. Timişoara — Pg. 32. Preţul?

Conferenţiarul se ocupă de o problemă arzătoare, dintre cele mai actuale:

Ce rost are adecă, din punct de vedere pur uman şi individual, o *familie ordonată, binecuvântată cu mulţi copii?*

Răspunzând la întrebarea aceasta, vorbitorul se opreşte în deosebi la primejdia *denatalităţii*, care — cum se ştie — nu este specifică Bănatului, ci — conform buletinelor statistice — este semnalată şi din Crişana, şi din Bucovina, şi din Ardeal, şi chiar din restul ţării.

Sânt tot atâtea lucruri prea dureroase şi, din întâmplare, prea bine cunoscute. Scoaterea lor mereu la iveală însemnează, cu atât mai vârtos, necesitatea de a îndrepta răul fără întârziere.

Încercarea de a-l stârpi, pe temeiuri de ordonanţe şi alte potrivite măsuri ale autorităţilor, trebue neapărat însoţită de sprijinul societăţii şi, în deosebi, de morala propoveduită de Biserica Mântuitorului Iisus Hristos.

În duhul credinţei şi al moralei creştine, şi în tradiţia *bunelor* obiceiuri din vechime, au să fie crescute viitoarele mame române.

Iată o misiune salvatoare dintre cele mai frumoase!

În Şedinţa *secţiunilor unite, ţinută la 26 Aprilie c., Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, a hotărât să contribue din partea arhiepiscopiei cu suma de 100.000 la colecta „Totul pentru front" deschisă de organizaţia «Apărarea Patriotică». I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a donat 3.000 buc. cărţi de rugăciuni pentru ostaşii de pe front.*

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Maiu 1945

1. În fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. În fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „*Acatistul Maicii Domnului*".

2. *În Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. **Săptămâna Patimilor:**

I. — Începând cu Duminica Floriilor, la ora 4 după masă este *Pavecerniţa mare.*

Vineri, la ora 4 după masă: *Vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce.* Serveşte: Înalt Preasfinţitul Mitropolit Nicolae înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.

II. — *În fiecare seară la ora 6½ Denie.*

Joi seara la ora 6½, Utrenia cu cele *12 Evanghelii şi răstignirea Mântuitorului. Predică: Preot Nicodim Belea duhov. Acad. Teol.*

Vineri seara la ora 6½. *Utrenia cu prohodul Domnului Hristos. Predică. prof. Dr. Grigorie T. Marcu dela Academia Teologică.*

III — Luni, Marţi şi Mercuri dimineaţa la ora 8: Ceasurile şi Liturghia înaiute sfinţită.

Joi dimineaţa la ora 8: *Sf. Maslu*, Vecernia cu *Liturghia Sf. Vasile* şi sfinţirea Paştilor.

Vineri dimineaţa la ora 8 Ceasurile Domneşti.

Sâmbătă dimineaţa la ora 8: *Vecernia Sf. Paşti cu liturghia Sf. Vasile.*

4. **Duminecа Paştilor** *în 6 Maiu 1945, la ora 4 dimineaţa Învierea.* Serveşte şi predică Înalt Preasfinţitul Mitropolit Nicolae, înconjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi.

La ora 9 Sf. Liturghie, serveşte, tot Înalt Preasfinţitul Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, după masă la ora 4 Vecernia Paştilor. La oastea Domnului *predică Pr. Dr. Ioan Chioariu* dela parohia Sibiu-Inferior.

5. Lunea Paştilor în 7 Maiu 1945 servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Cons stavr. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu, prot. Mih. Neagu; diaconii. Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ.* La Oastea Domnului predică: cons. Gh. Secaş.

6. Marţia Paştilor în 8 Maiu 1945 servesc: Prot Mih Neagu, cons. Gh. Secaş, şi preotul Vladimir Turuşancu, diaconi: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu şi Simion Macarie. *Predică cons. Gh. Secaş* La Oastea Domnului predică: *prot. Mih. Neagu.*

7. Duminеca Tomii, în 13 Maiu 1945, servesc: Prot Mih. Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi prof. Dumitru Călugăr; diaconii Ioan Circov şi Simion Macarie. *Predică prot. Mih. Neagu.* La Oastea Domnului *predică: Pr. Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin

8. Duminecă în 20 Maiu 1945 servesc Cons. Ieronim Grovu, Aurel Nanu şi prot. Mih. Neagu; diaconi: cons. Al. Popa şi Anatolie Scurtu. *Predică cons. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului *predică preotul Nicolae Constantin*, dela porohia Sibiu-Lazaret.

9. Luni în 21 Maiu 1945, SS. Imp. Constantin şi Elena, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof Gheorghe Şoima şi preot Ioan Munteanu; diaconi Simion Macarie şi prof. Nicolae Mladin. *Predică: preotul Ioan Munteanu.* La Oastea Domnului *predică: preotul Vladimir Turuşancu.*

10. Duminecă în 27 Maiu 1945, servesc: Prot Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dr. Nicolae Neaga; diaconii Anatolie Scurtu şi prof. Nicolae Mladin. *Predică: prof. Nicolae Mladin.* La Oastea Domnului *predică preotul Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Trei-stejari.

INFORMAŢIUNI

La marele şi luminatul praznic al Învierii Domnului salutăm pe iubiţii noştri cetitori cu tradiţionalul şi românescul: Hristos a înviat!

În ziua de 1 Maiu c. la ora 9 dimineţa se va săvârşi în biserica catedrală din Sibiu sfeştanie înainte de începerea programului sărbărilor de comemorare a zilei. Va oficia I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.

† **Mioara Stăniloae**, după îndelungate suferinţe, şi-a dat frumosul şi nobilul suflet în mâinile Creatorului, în Duminеca Floriilor, 29 Aprilie 1945, în etate de 14 ani. Slujba înmormântării se va săvârşi la locuinţa din strada Mitropoliei 24—28, Miercuri în 2 Mai a. c., orele 10, după care rămăşiţele pământeşti se vor aşeza spre veşnică odihnă în cimitirul central al oraşului Sibiu. Odihnească cu drepţii!

Preotul Ioan Marina din Râmnicul-Vâlcea a fost numit vicar-arhiereu al Mitropoliei Moldovei şi Sucevei. P. S. Sa va fi şi locţiitor al I. P. S. Sale Mitropolitului Irineu pe durata concediului de boală al I. P. S. Sale.

Preoţimea în Uniunea preoţilor democraţi. În conferinţa sa preoţească lunară, ţinută în 12 Aprilie a. c. în Petroşani, preoţimea ortodoxă română a protopopiatului Jiu a hotărît să adere la „Uniunea preoţilor democraţi" din România.

Ajutor preoţimii. Pentru a veni în ajutorul familiilor preoţeşti, lipsite de sprijin, până la normalizarea lucrurilor, Consiliul eparhial dela Oradea a hotărât de curând majorarea cotizaţiilor, la fondul de ajutorare reciprocă, dela 100 lei, la 250 lei de membru, astfel în viitor se va putea plăti, ca ajutor de înmormântare, suma de 100.000 lei (unasută de mii lei) de fiecare membru al fondului.

Necrolog. În Făgăraş a decedat în ziua de 7 l. c. preotul profesor catehet *Traian Păcală*, în etate de 71 de ani după o rodnică şi lungă activitate în via Domnului, mai întâi ca învăţător în Galaţii-Făgăraşului, apoi hirotonit preot pentru trebuinţele Arhiepiscopiei, ca secretar al oficiului protopopesc, din Făgăraş. Iar după unirea dela 1918 a fost chemat profesor-catehet la şcolile din Făgăraş, la gimnaziul de fete, la cel de băeţi, la şcoala normală de fete unde a funcţionat şi ca director, şi la liceul de băeţi, pretutindeni dovedindu-se excelent pedagog, şi bun părinte duhovnicesc. Înmormântarea regretatului decedat s'a săvârşit în 9 l. c. prin un sobor de preoţi, în cimitirul ortodox din Făgăraş. Cuvinte bine simţite au rostit pr. T. Ciocănelea şi directorul G. Dragoş. Odihnească cu drepţii!

Convocare. Doamnele şi domnii membri: fondatori, pe viaţă şi activi ai Reuniuni Femeilor Române din Sibiu, sânt invitate la adunarea generală ordinară, care se va ţinea Marţi, 15 Mai a. c. la ora 17 în localul de şedinţe al Băncii „Albina", str. Mitropoliei Nr. 20. Dacă la această adunare generală nu s'ar prezenta majoritatea absolută a membrilor, se convocă de acum a doua adunare generală ordinară pe ziua de joi 24 Mai a. c. în acelaş local, la aceeaş oră şi cu aceeaş ordine de zi, care va putea lua hotărâri valabile fără considerare la numărul membrilor prezenţi.

Cărţi şi Reviste

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *NICOLAE* al Ardealului, Abonamentul pe un an: 2500 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Director: profesor *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numărul 3—4 cuprinde:

Ex Oriente lux. Dr. Grigorie T. Marcu: Aceiaş luptă dreaptă! Preot Dumitru Călugăr: Introducere la o Catehetică care va să vie; Prot. Aurel Nanu: Preoţimea în epoca prenatală a Statului transilvan; Prof. univ, Dr. Milan P. Şesan: Ex Oriente lux; Diacon Nicolae Mladin: Martirii Ortodoxiei: Prot.-Stavr. Dr. Seb. Sranca; Metamorfoze în nomenclatura preoţilor români din Ardeal: Prof. univ. Şt. Bezdechi: Sfântul Ioan Gură de Aur şi Platon. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini. Se caută naşi ai orfanilor de război. Statul democrat şi Biserica. Biserica reformată din Sighet şi bisericile de lemn din Maramureş. Minodora Belea, Septimia P. Gherman şi Gr. T. Marcu: Mişcarea Literară: Viaţa Sfântului Apostol Petru, de Dr. L. G. Munteanu. Funcţiunile Muzicii liturgice, de Preot Gh. Şoima. Să fim iarăşi una, de Mai mulţi. Dr. Liviu G. Munteanu şi Dr. Grigorie T. Marcu: Cronica: Patru ani de apostolat ortodox român dincolo de Feleac. † Episcopul Vasile al Maramureşului. Preotul Ministru al Cultelor despre democratizarea Bisericii. Ministrul Cultelor despre Biserica rusească. Gr. T. M. Note şi Informaţii: Redobândirea Ardelului de Nord. Reforma Agrară, Indemn Patriarhal la buna'nţelegere, „Uniunea Preoţilor Democraţi". Un săptămânal preoţesc democrat: „Lumina" Mărturisiri şi fapte îmbucurătoare. Conferinţe religioase. Mărunte.

ULTIMA ORĂ

Germania în pragul capitulării

Ultimele ştiri despre mersul războiului, arată că Germania, sleită de puteri şi lovită din toate părţile de forţele aliate victorioase, a cerut capitularea necondiţionată. Cererea a fost adresată prin Himmler, dar numai puterilor anglo-americane. După cum era şi firesc, cererea a fost respinsă. Germania a primit ca ultim termen ziua de Marţi (1 Mai a. c.). Până la această dată ea trebue să adreseze cererea de capitulare necondiţionată şi Uniunii Sovietice. În acest caz, cererea va fi acceptată. Răspunsul acesta dovedeşte solidaritatea de nestrămutat dintre forţele aliate.

Iată, sfârşitul celor înfierbântaţi de mitul rasei şi al sângelui.

Nr. 3924/945 (17 1—1)

Hotelul Bulevard din Sibiu

se dă în chirie împreună cu inventarul său actual: mobiler, paturi, saltele, perini pături, lingerie etc. — pe termen de trei ani începând din 1 Iulie 1945.

Întreprindere de prim rang, calorifer central cu gaz metan, apă caldă, băi, ascensor, etc.

Reflectanţii vor înainta oferte în scris până în *28 Mai a. c.* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile şi se dau informaţiuni.

Consiliul Arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, 26 Aprilie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Librăria şi Tipografia ARHIDIECEZANĂ

SIBIU - str. Mitropoliei 45 - SIBIU

Fondate la 1850 Telefon nr. 412

Librăria oferă în permanenţă:

Cărţi literare, pedagogice şi ştiinţifice. Cărţi rituale. Rechizite de tot felul. Imprimate bisericeşti. Odăjdii. Icoane. Chivote. Potire. Candele şi Cădelniţe. Discuri etc., etc. Toate de calitate superioară. Cereţi oferte şi informaţiuni!

Tipografia execută prompt:

Cele mai pretenţioase lucrări din arta grafică cu preţurile cele mai avantajoase posibile. Posedă caractere de literă frumoase şi hârtie de calitate. Execuţie ireproşabilă cu personal specializat în lucrări. Adresaţi-vă cu încredere!

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 13 Maiu 1945 Nr. 20

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 d

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespodențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNT

rostit de către I. P. Sf. nostru Mitropolit NICOLAE, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, cu prilejul prăznuirii* zilei victoriei *(9 Mai 1945)

Hristos a înviat!

Credința noastră ne învață că după Vinerea Patimilor urmează Duminecа Învierii.

Cu o emoție care ne-a copleșit ființa până în adâncurile ei, am luat cunoștință, în dimineața zilei de astăzi, că după aproape șase ani de pătimiri și suferințe grele, războiul a luat sfârșit.

Germania, care l-a provocat, a capitulat fără condiții. Astfel, pacea mult dorită se va înstăpâni din nou în lume, după ce a fost răscumpărată cu râuri de lacrimi și sânge și cu jertfe fără de număr.

Cel dintâi gând al nostru, în ziua de astăzi, se îndreaptă către milostivul și atotputernicul Dumnezeu, și Lui îi mulțumim din adâncul inimilor noastre că ne-a hărăzit această binecuvântată zi a biruinții.

In gândul și în rugăciunile noastre cuprindem pe iubiții noștri ostași morți, cari prin jertfa lor ne-au dăruit ziua de astăzi. Lor să le închinăm o pioasă clipă de reculegere —(un minut de reculegere). Dumnezeu să le așeze sufletele în lăcașurile drepților, iar noi făgăduim să le păstrăm nestearsă amintire și vecinică recunoștință.

Mulțumim marilor state și națiuni aliate biruitoare, și conducătorilor lor, cari au purtat poverile acestui cumplit război până la isbânda finală.

Recunoștința noastră se îndreaptă în deosebi către marele nostru vecin dela Răsărit, care ne-a înlesnit posibilitatea să ne bucurăm și noi de ziua de astăzi. Sprijiniți pe prietinia lui, ne vom făuri viitorul, în pace și prosperitate.

Felicităm Armata sovietică pentru marea victorie și-i suntem adânc recunoscători pentru jertfele aduse pentru libertatea noastră.

Țara și neamul se îndreaptă cu nemărginită și recunoscătoare iubire către Majestatea Sa Regele nostru Mihai I, care în ziua de 23 August 1944 ne-a întors dela pierzare, reașezându-ne lângă vechii și marii noștri Aliați și făcându-ne părtași la biruința de astăzi. Întregul popor al țării noastre, fără șovăire, i-a dovedit supunere și ascultare — și așa-l vom urma și de aici înainte.

De acum încolo, ne vom găsi în fața marilor probleme și îndatoriri de refacere în toate domeniile vieții noastre ca Stat și Națiune. Și această mare operă vom putea să o desăvârșim prin bună înțelegere, frăție și iubire, care sunt singurele virtuți constructive în viața popoarelor.

Dumnezeu să inspire pe toți fiii Patriei cu aceste virtuți și să ne ocrotească în desfășurarea lor.

(După notele păr. Gr. T. Marcu).

Sfintele Paști la Sibiu

Zilele din preajma Învierii și acelea ale Sf. Paști au strâns la Catedrala mitropolitană mulțime de credincioși.

In Joia sf. Patimi a slujit I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și a predicat păr. *Nicodim Belea*. Slujba din Vinerea Patimilor a fost slujită tot de I. P. S. Mitropolit, iar predică a rostit păr. prof. *Gr. T. Marcu*.

In ziua întâia a Sf. Paști a slujit I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, predicând atât la Inviere cât și la Sf. Liturghie.

In a doua zi a slujit și a predicat I. P. C. Sa Arhim. *Teodor Scorobeț*.

Paștile din acest an s'au prăznuit sub așteptarea păcii în lume.

Prăznuirea zilei de 10 Mai

Intreita sărbătoare națională de 10 Maiu a fost prăznuită în orașul nostru printr'o Doxologie săvârșită de către I. P. Sf. nostru Mitropolit **Nicolae**, *înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Catedrala mitropolitană era arhiplină.*

O companie cu drapel și fanfară a dat onorul. Dl Gen. de Divizie **Em. Bârzotescu**, *Comandantul C. 6 Teritorial, însoțit de dl Dr.* **Șt. Cleja**, *prefectul județului Sibiu, a trecut trupa în revistă și a vorbit clar și avântat despre însemnătatea zilei. După aceea, a urmat defilarea.*

Seara, trupe din garnizoană și studenții universitari au organizat o retragere cu torțe.

Ziua muncii

Primul 1 Mai liber s'a serbat în orașul nostru, într'un cadru atât de impresionant, încât a însemnat una din cele mai grandioase manifestații, pe care le a cunoscut Sibiul. Ziua muncii a fost un adevărat freamăt de bucurie și de entuziasm al tuturor muncitorilor din fabrici, de pe ogoare și din birouri. După sfeștania dela Catedrală, o adevărată armată a muncii s'a scurs în valuri fără întrerupere — timp de 3 ore și mai bine — prin fața tribunei din Piața Mare. Șirurile de manifestanți erau completate de minunate care alegorice, reprezentând toate modurile de lucru și toate produsele muncii din județul nostru. Deosebit de impresionante au fost șirurile de țărani, cari au venit pe jos dela distanțe considerabile.

După terminarea defilării, a urmat cuvântul reprezentanților muncitorimii, ai partidelor democratice, ai armatei, ai oficialităților și ai Bisericii.

Sărbătoarea Muncii a fost o strălucită dovadă de hărnicie, solidaritate și înfrățire a tuturor muncitorilor. Un greu examen, pe care l-au trecut cu deplin succes!

CREȘTINISMUL ȘI SĂRACII[1]

Frumoasa discuție ce s'a stârnit în ședința precedentă a Uniunii, în jurul problemei cerșetorilor și săracilor în general, mi-a dat ideea să vin astăzi cu o expunere mai largă asupra atitudinii creștinismului față de săraci. De sigur, într'un astfel de subiect și într'o astfel de împrejurare, ceea ce contează mai mult sunt faptele, nu teoriile, și de aceea nu voiu face o lecție de morală, și cu atât mai puțin o predică, ci voiu căuta să aduc o serie de fapte, ce pilduesc milostenia creștină dealungul veacurilor. Din aceste fapte îmi voiu îngădui să scot apoi unele sugestii pentru prezent.

Dar, pentru a pune în adevărata sa lumină atitudinea creștinismului față de săraci, voiu spune numai câteva cuvinte despre starea săracilor înainte de apariția creștinismului. Astfel, trebue să constatăm că la popoarele păgâne orientale dinaintea venirii Mântuitorului nu exista asistență socială organizată. Nici chiar la Asirieni și Babiloneni, care dintre toate popoarele orientale se arătau a fi mai puțin cruzi și aveau oarecare milă de sclavi, de copiii găsiți, de săraci, nici la aceste popoare nu exista o asistență socială organizată.

Cu totul altfel stau lucrurile însă dacă ne întoarcem privirile spre poporul egiptean, popor civilizat și cu credință tare în viața viitoare. Vechile papirusuri, inscripțiile de pe morminte și așa numitele «cărți ale morților» atestă o morală superioară și o deosebită îngrijire pentru săraci la acest popor. Iată o singură pildă: In papirusul Prisse, care cuprinde cel mai vechiu tratat de morală egiptean, găsim fraza aceasta: «Dacă ești mare, după ce ai fost mic, (dacă) ești bogat după ce ai fost strâmtorat, (când ești) în fruntea unui oraș, caută să nu tragi foloase (din faptul că) ai ajuns în rangul întâiu, nu împietri inima ta din cauza înălțării tale; n'ai devenit decât administratorul bunurilor lui Dumnezeu. Nu pune în urma ta pe aproapele tău, care este semenul tău, fii pentru el un tovarăș».[2] Idei înalte care ne fac să ne gândim la concepția creștină despre proprietate și ajutorarea deaproapelui.

In lumea greco-romană, cu toată strălucirea civilizației, găsim însă adânci racile sociale, dintre care cea mai grozavă era aceea a sclaviei, despre care s'ar putea spune multe lucruri urîte, dar am ieși întru câtva din subiect. In Grecia în deosebi erau foarte mulți săraci și cerșetori, încât faimosul butoiu al lui Diogene nu pare să fie o simplă fantezie, ci locuința obișnuită a săracilor din orașele Greciei. Se dădeau unele ajutoare soldaților mutilați, orfanilor de război, indivizilor incapabili de muncă și câte o mică dotă fiicelor celor prea săraci. De asemenea se distribuiau bani și hrană de către cei bogați săracilor, însă numai în anumite scopuri personale — să le zicem deadreptul, scopuri politice — pentru a fi aclamați în piețele publice. Acestui fel de milostenie îi lipsea de sigur suportul religios-moral al binefacerii și se transforma în încurajare a lenei. Asociațiile religioase, numite la Greci *erane*, *thiose* și *orgeone*, nu aveau nicidecum un caracter caritabil. Spitale de asemenea nu existau, deoarece așa numitele *Asclepia* sau spitale ale lui Esculap n'aveau nicidecum caracter de spitale, pelerinii zăcând întinși pe sub porticuri pe cuverturile proprii și cu hrană adusă de acasă.

Spre deosebire de lumea civilizată greco-romană, poporul evreu, popor înapoiat în multe privințe, avea totuși o morală socială superioară. La acest popor milostenia era organizată în toată regula. Pentateuhul, Leviticul, Deuteronomul cuprindeau prescripțiuni precise în favoarea săracilor, văduvelor, orfanilor, sclavilor și străinilor. Astfel, dijma percepută de preoți cuprindea și «o parte pentru săraci», iar din trei în trei ani se strângea o dijmă specială pentru săraci. In zilele de sărbători, văduva, săracul și orfanul erau invitați la mesele celor cu dare de mână. Cel ce suferea de foame putea să culeagă spice și struguri, mâncându-le pe loc — firește, fără să ducă și acasă. Cel avut trebuia să lase săracului «unghiul câmpului» fără să-l secere. Spicele căzute, snopii uitați, ciorchinii sau măslinele rămase după cules erau ale săracilor. Din șapte în șapte ani pământul rămânea nemuncit și ce producea dela sine era pentru săraci. După captivitatea babilonică s'au organizat două colecte pentru săraci, una zilnică și alta în fiecare Vineri, ajutându-se fără deosebire Evreii și păgânii. Erau de sigur și abateri dela toate aceste orânduiri legale, dar pentru aceste abateri poporul era certat aspru de către profeți.

*

Iată, prezentată cât s'a putut mai pe scurt atitudinea față de săraci a lumii dinaintea venirii Mântuitorului. Cu venirea Mântuitorului însă, iubirea aproapelui și ajutorarea săracilor capătă sensul cel mai înalt cu putință. Nici o religie din lume n'a ajuns până la concepția cuprinsă în formula «Dumnezeu este iubire» și niciun întemeietor de religie n'a pus porunca iubirii mai presus de orice altă poruncă, așa cum a făcut Dumnezeu-Omul, Iisus Hristos. «Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți» este porunca din care vor ieși în decursul veacurilor nenumărate opere de binefacere. Sute de mii și milioane de vieți omenești se vor consacra servirii aproapelui, ca și când acesta ar

[1] Comunicare făcută la Uniunea Preoților Democrați din Sibiu, în ziua de 16 Aprilie 1945.

[2] Ph. Virey, Papyrus Prisse, Biblioth. de l'Ecole des Hautes Etudes, fasc. LXX; în -8, 1887, p. 40—50 și 82. Citat după Louis Prunel, art. Les pauvres et l'Eglise, în Dict. apologétique, de A. D'Alès, t. III, col. 1656. Din acest important studiu am luat majoritatea informațiilor ce urmează.

fi Dumnezeu însuşi, potrivit cuvântului Mântuitorului: «Ce aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi mai mici ai mei, mie mi-aţi făcut». Mulţi dintre primii creştini, urmând exemplul de sărăcie al Mântuitorului şi pledoariile Sfinţilor Părinţi în favoarea spiritului de sărăcie, şi-au vândut averile şi au întrebuinţat tot câştigul pentru opere de binefacere. Pe aceia însă dintre creştinii primelor secole, care erau îngrijoraţi nu numai de soarta sufletului lor, ci şi de aceea a averilor lor, Sfinţii Părinţi i-au liniştit, predicându-le sărăcia de păcate, şi i-au încredinţat că se pot bucura de averile lor, dar nu ca fiind ale lor proprii, ci ca fiind ale lui Dumnezeu. Dumnezeu le îngădue să folosească uzufructul, cu condiţia ca din el să beneficieze într'o oarecare măsură şi săracii.

Amănunte prea multe nu avem despre milostenia individuală a primilor creştini, pentrucă aceştia se conformau principiului evanghelic: «Să nu ştie stânga ce face dreapta». Cunoaştem însă mai bine instituţia publică de milostenie a *diaconatului*. *Constituţiile apostolice* rezumă atribuţiile diaconilor astfel: «Diaconul să fie urechea, ochiul, gura, inima şi sufletul episcopului».[1]

Diaconul, adică, trebuia să ştie care sunt săracii, ce nevoi au, să-i viziteze, să le procure cele necesare, să se îngrijească de mesele săracilor, etc. Oraşele erau împărţite în cartiere şi de fiecare cartier îngrijea câte un diacon. *Constituţiile apostolice* amintesc episcopilor că ei sunt «distribuitorii bunurilor Domnului» şi că ei trebue să distribue fiecăruia ce are de trebuinţă, văduvelor, orfanilor, părăsiţilor şi tuturor celor care sunt în mizerie.[2] Ajutoarele date săracilor: veşminte, bani, alimente, încălţăminte etc., erau trecute într'un registru *(matricola)*. Ajutoarele se dădeau numai celor neputincioşi; celor care puteau lucra li se dădeau instrumente de muncă şi locuri unde să muncească. Orfanii erau încredinţaţi familiilor creştine, ca acestea să-i adopte şi să-i crească.[3] Copiii săraci erau plasaţi la lucrători sau patroni ca să-i înveţe meşteşuguri.[4]

Pentru strângerea fondurilor necesare milosteniei, exista şi practica, socotită ca apostolică, de a se da săracilor alimentele care nu se consumau sau banii care nu se cheltuiau din pricina postului.

[1] Constituţiile apostolice, II, XLIV.
[2] Const. apost., III, III.
[3] Const. apost., IV, I. [4] Const. apost., IV, II.

Şi trebue să ţinem seamă că opera de binefacere a Bisericii se exercita în vremea aceea cu foarte multă prudenţă, ca să nu trezească suspiciuni din partea păgânilor.

Începând din sec. IV însă, dela edictul din Milan (313), exercitarea milosteniei creştine s'a făcut pe faţă. Biserica primea donaţii, chiar şi dela împăraţi. Acum luă naştere instituţia *spitalului* — gloria creştinismului — sub care numire se înţeleg mai multe feluri de instituţii de binefacere. Astfel:

1. *Xenodochium*-ul era un fel de azil sau hotel pentru străini şi călători. Canoanele zise «arabice» ale sinodului din Niceea cereau «să fie în toate oraşele case rezervate străinilor, infirmilor şi săracilor şi să li se dea numele de *xenodochium*.[1] Iată ce ordona, plin de amărăciune, împăratul Iulian Apostatul, în anul 362, marelui preot păgân al Galatiei, Arsaciu: «De ce nu ne aruncăm privirile asupra instituţiilor cărora nelegiuita religie a creştinilor datoreşte creşterea sa, asupra îngrijirilor sale zeloase faţă de străini? Puneţi deci să se construiască în fiecare oraş multe *Xenodochii*... Am ordonat să se distribue în toată Galatia 300,000 baniţe de grâu şi 60,000 sextarii de vin (390,000 litri). A cincea parte din ele va aparţine preoţilor însărcinaţi cu acest oficiu şi restul să fie pentru străini şi pentru cerşetori. Căci e o ruşine pentru noi că printre Evrei nimeni nu cerşeşte şi că nelegiuiţii Galileeni hrănesc nu numai pe săracii lor, ci şi pe ai noştri, care par astfel lipsiţi de ajutorul pe care noi trebue să li-l dăm».[2]

2. Altă instituţie în cadrul «spitalului» era *nosocomium*-ul, azil sau spital pentru bolnavi, construit adesea lângă xenodochium. La Roma, prima instituţie de felul acesta a fost întemeiată de nobila creştină Fabiola.

3. *Brephotrophium* era locul unde se hrăneau copiii nou născuţi şi părăsiţi de părinţii lor. Erau deci maternităţi sau creşe.

4. *Orphanotrophium*, în care se primeau spre a fi crescuţi copiii mai în vârstă, fiind apoi îndrumaţi spre meserii sau spre carte.

5. *Gerontoconium*, azil pentru bătrâni.

6. *Ptochotrophium*, loc unde erau hrăniţi săracii sau casă pentru cerşetori.

7. In sfârşit, *Basiliada* sau *Basileida*, fundaţia Sfântului Vasile cel Mare (369) la Capadocia, mândria creştinismului social în epoca patristică. Această instituţie de binefacere era în acelaşi timp hotel, loc de refugiu, spital, leprozerie, manufactură şi şcoală industrială. Totul pus în serviciul ajutorării aproapelui în suferinţă.

[1] Can. 70, Mansi, II, p. 1006.
[2] Julien, Oeuvres, éd. Talbot, p. 413—414. Citat după L. Prunel, art. cit., col. 1678.

*

Firește, nu putem urmări în amănunte în Evul Mediu şi în epoca modernă desvoltarea pe care au luat-o iustituţiile de binefacere din epoca patristică. E suficient să spunem că, în ciuda năvălirilor barbare şi a stăpânirii turceşti, operele de binefacere au continuat să existe în Biserica creştină, în deosebi în jurul mănăstirilor. Şi trebue să recunoaştem că Occidentul creştin, mai favorizat de împrejurările istorice, a cunoscut o înflorire uimitoare a operelor sale de binefacere (Inflorire care, în paranteză fie spus, nu dă dreptul romano-catolicismului să nege Bisericii ortodoxe atributul sfinţeniei, pe motivul că n'ar fi având opere de caritate creştină). Turburările Reformei protestante şi mai ales cele ale Revoluţiei franceze — care a «naţionalizat» averile operelor de binefacere — au adus de sigur mari prejudicii instituţiilor caritabile bisericeşti, dar nu le-au nimicit cu totul şi astăzi nu e suferinţă socială pentru care să nu existe în Occident ordine călugăreşti, confrerii, societăţi, asociaţii caritabile, cu zeci şi sute de mii de membri, care activează în toate ţările Europei şi în celelalte continente. Numai enumerarea titlurilor principalelor opere de binefacere romano-catolice, protestante şi ale unora dintre sectele creştine ne-ar lua prea multă vreme. De aceea renunţăm la ele, pentru a spune câteva cuvinte despre asistenţa socială din ţara noastră.

Incă din veacul al XIV-lea asistenţa socială s'a manifestat în Principatele româneşti prin »ospiciul de mizeri», întemeiat de Radu Vodă Basarab în 1372, pe moşia Mătăul de lângă Câmpulung, «pentru adăpostirea orbilor, şchiopilor, gheboşilor, ologilor şi altor infirmi».[1] Din imbold sufletesc creştin, Ioan Vodă Vadislav III a înfiinţat în anul 1524 un ospiciu pentru săraci la Sân-Mitreni, în mânăstirea dela Argeş, iar Petru Rareş a orânduit pe mişeii şi calicii din Roman, dăruindu-le locul ce a devenit mai apoi «mahalaua calicilor».[2]

[1] Dr. V. Gomoiu: Biserica şi Medicina, Brăila 1940, p. 73.
[2] Idem, p. 74—75.

Şi, în general, pe lângă mânăstiri au luat naştere bolniţe, adică spitaluri pentru săraci, farmacii, case de primire pentru străini şi aşa numita «masă a calicilor», unde erau hrăniţi săracii. Nu numai domnitorii, ci şi boierii întemeiau opere de binefacere şi le înzestrau bogat. Astfel, spătarul Mihail Cantacuzino a reclădit mânăstirea Colţea şi a întemeiat acolo bolniţe şi casă de străini. La 1751, Bălaşa Brâncoveanu a întemeiat în Bucureşti, lângă biserica ce-i poartă numele, azilul de bătrâne «Bălaşa Doamna». Lângă acest azil, nepoata sa, Safta Brâncoveanu, a fondat mai târziu (1873) actualul spital Brâncovenesc, punându-l sub direcţia superioară a mitropolitului ţării.[1]

Legiuirile ţării erau de asemenea îmbibate de duh creştin. Astfel, în *Pravilniceasca Condică* a domnitorului Alexandru Ion Ipsilanti găsim o dispoziţie cu caracter creştin, privitoare la alimentarea «cutiei celei de obşte a milosteniei pentru folosul sufletului celor morţi». Cei care nu aveau copii trebuiau să lase a treia parte din averea lor pentru cutia milelor.[2] Tot asemenea, în *Condica lui Caragea* se prevedea înfiinţarea «obşteştei epitropii», care avea de scop creşterea copiilor orfani, cum şi administrarea averilor acestora, când tutorele sau administratorul nu inspirau destulă încredere. Obştească epitropie era pusă sub directa supraveghere a mitropolitului ţării, a logofătului treburilor bisericeşti şi a unui al treilea «obraz», care se rânduia de stăpânire. Un regulament amănunţit orânduia organizarea obşteştei epitropii, vădind grija creştină ce se purta pentru orfani.[3]

După unirea Principatelor româneşti (1859), trebuind să se dea o nouă organizare ţării şi această nouă organizare fiind dată de oameni care îşi făceuseră pregătirea intelectuală în mediul antireligios din Franţa vremii aceleia, au secularizat averile mânăstireşti, retezând astfel posibilitatea acestora de a mai întreţine opere de binefacere. Dar, cu tot marasmul ce a urmat în viaţa Bisericii, datorită evenimentelor politice de după 1859, s'au înteţit din nou în ultimele câteva zeci de ani operele de binefacere, atât din iniţiativa Bisericii, cât şi din aceea a particularilor pioşi. De pildă, în urma războiului balcanic şi la începutul primului război mondial,

[1] Idem, p. 80 şi 82.
[2] Şerban Ionescu: Morala creştină faţă cu celelalte morale confesionale, Bucureşti 1941, p. 189.
[3] Şerban Ionescu, o. c., p. 194—195.

FOIŞOARA

CAPITOLUL IV

Organizarea misionarismului laic în lupta antisectară

[22] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

§. 13. Norme generale pentru organizarea misionarismului laic antisectar în parohie

Deşi misionarismul laic antisectar este primordial duhul de viaţă creştină ortodoxă conştient de pericolul sectelor şi activ în lupta de stârpire a lor, şi deşi el nu vrea să fie propriuzis o nouă instituţie bisericească, *totuşi el se concretizează în activarea lui efectivă, în anumite forme organizatorice.* Drept aceea, şi misionarismul laic are o latură care priveşte problema organizării. Pentrucă trezirea conştiinţei ortodoxe şi a zelului misionar al laicilor în legătură cu fenomenul sectar, predarea cunoştinţelor necesare săvârşirii misionarismului antisectar, necesită inerent o anumită instituţie şi anumite persoane, cari prin forme concrete, de pildă: predică, conferinţă, meditaţie, literatură, etc., să pregătească pe credincioşi pentru împlinirea respectivului misionarism.

Ce este organizaţia misionarismului laic antisectar? Pentru a răspunde just la această întrebare, trebue să ştim mai întâiu ce este în general o organizaţie. Organizaţia este coordonarea unitară a diferitelor mădulare, dintre care fiecare posedă propria-i natură, mişcare şi viaţă. Insă toate la un loc servesc unui singur scop, formează un singur corp şi sunt însufleţite de unul şi acelaşi principiu de viaţă.[1] *Organizaţia misionarismului laic antisectar este*, prin urmare, *coordonarea unitară şi armonică într'un singur corp, a diferitelor mădulare ale vieţii bisericeşti ortodoxe în scopul stârpirii sectarismului.* Această organizaţie trebue făcută în strictă conformitate cu ţinta misionarismului laic: stârpirea sectelor. Pentrucă ţinta urmărită indică nu numai mijloacele ci şi modalităţile de acţiune.

Tocmai pentrucă indică mijloacele şi modul de acţiune, scopul misionarismului laic antisectar se încadrează organic la organizaţia acestuia. Căci mijloacele şi modelităţile de acţiune sunt elemente fiinţiale ale organizării. Aşa fiind, o precizare mai deplină a scopului misionarismului laic antisectar, e necesară.

Scopul şi obiectul misionarismului laic antisectar fiind organic corelate ca sufletul şi trupul, însemnează că precizarea celui dintâiu aruncă lumină deplină asupra celui din urmă şi mijloceşte viziunea celei mai bune organizări. Cu alte cuvinte, scopul misionarismului laic antisectar determină atât obiectul cât şi metoda acţiunii ce duce la împlinirea lui.

După cum am văzut şi în paragraful precedent, scopul misionarismului laic antisectar este *colaborarea misionarismului laic cu ierarhia bisericească în lupta de redresare a sectarismului.* Ţinta lui este aceeaşi ca şi a apostolatului ierarhic în lupta antisectară. Căci misionarismul laic antisectar nu are cu privire la sectarism, un scop distinct de acela al opostolatului ierarhic. *El vrea numai să ajute apostolatul ierarhic în lupta antisectară, să colaboreze la realizarea programului ierarhiei relativ la mişcarea sectară.* Prin urmare, scopul misionarismului laic antisectar este în ultima analiză, pur spiritual-religios şi anume redresarea sectarismului. Indirect misionarismul laic antisectar are şi un scop politic-naţional: salvarea Statului şi consolidarea lui. De aci rezultă clar şi importanţa vitală a acestui misionarism. Iar scopul ultim şi cel mai înalt al misionarismului laic antisectar este *restabilirea Bisericii celei adevărate în mădularele sectarilor.*

Realizării acestui scop nu pot sluji decât cei înzestraţi cu calităţi ce înmănunchează chipul ideal al adevăratului misionar laic antisectar. Pentrucă misionarismul laic antisectar nu poate fi susţinut de totalitatea laicilor fără deosebire *ci numai de elitele acestora.* Aceste elite trebuesc pregătite, organizate şi puse la lucru.

Elitele respective le constituesc tocmai persoanele cari prin pregătire îşi pot împodobi fiinţa cu chipul ideal al misionarismului laic antisectar. Drept aceea, în recrutarea misionarilor laici antisectari preotul va alege pe cei cari posedă elemente de zestre sufletească nativă, din care se pot ultiva următoarele însuşiri:

a) *Conştiinţă ortodoxă, luminată, fermă, trează, vie şi dinamică*, fără de care nu se poate concepe lupta antisectară. Această calitate comportă inerent în sine evlavia adâncă, cunoştinţă curată şi solidă a învăţăturii ortodoxe, moralitate neprihănită.

b) Toate aceste însuşiri trebuesc dublate de *a puternică sensibilitate de comuniune frăţească solidară întru mântuire*, care se dăruieşte total în lupta trudnică de ridicare şi izbăvire a semenului căzut în păcat. Pe aceasta o dinamizaază;

c) *Zelul şi străduinţa statornică şi nefrântă* a credinciosului pătruns de abnegaţia cea mai pură, străbătută de duhul unui creştinism autentic, viguros şi dinamic. In

[1] *Keller Michael Dr.:* Katholische Aktion. Eine systematische Darstellung ihrer Idee. 2 Aufl. Paderborn (F. Schöningh 1935, p. 328.

s'a dat o pregătire medicală călugărilor şi călugăriţelor din mânăstiri, fiind puşi la dispoziţia Societăţii Crucii Roşii sau au fost introduşi ca ajutoare ale personalului educator din internatele unor şcoale, mai ales cele conduse de Societatea Ortodoxă Naţională a Femeilor Române.

Iniţiativa particulară a avut cea mai strălucită reprezentantă a ei în marea binefăcătoare care a fost Regina Elisabeta. Enumărăm cele mai importante opere de binefacere întemeiate sau ajutate de ea: *Crucea Roşie*, Societatea de binefacere *Regina Elisabeta*, Institutul pentru orbi *Vatra Luminoasă*, Azilul *Elena Doamna* pentru orfani, *Munca*, pentru a da de lucru femeilor sărace, etc. De asemenea se pot cita ca instituţii pentru protecţia copiilor şi orfanilor: *Obolul*, înfiinţat în 1883, *Leagănul Sf. Ecaterina*, *Materna*, etc. Se mai pot cita şi *Cercurile de gospodine* şi *Societatea Principele Mircea*, instituţii particulare subvenţionate de stat şi care administrează 124 dispensare, dând şi consultaţii la domiciliu. După o statistică din anul 1924, numărul instituţiilor particulare de binefacere din toată ţara se ridica la 400. După 1918, înfiinţându-se Asistenţa Socială de Stat, aceste instituţii au trecut sub controlul statului. In ultimii câţiva ani, Asistenţa Socială a străbătut în ţara noastră printr'o serie de peripeţii, pe care cred că este mai bine să le trecem sub tăcere.

*

Care sunt acum concluziile ce se pot trage din această sumară expunere a problemei pauperismului? Prima concluzie ar fi aceasta: Biserica noastră, indiferent de împrejurările politice speciale în care ne aflăm, are ca unul dintre cele mai de seamă imperative ale ei ajutorarea săracilor, sub toate formele pe eare le poate îmbrăca mila creştină. Orice abatere dela acest imperativ şi orice întârziere înseamnă o dezertare grea de consecinţe.

Şi, dacă îmi este îngăduit să dau şi câteva sugestii, iată cred că ar fi bine să se extindă în toate eparhiile din ţară măsura luată de eparhia Ungro-Vlahiei de a se întemeia în toate parohiile comitete parohiale pentru ajutorarea săracilor. Aceste comitete, funcţionând cu un regulament special, adaptat dela caz la caz, să raporteze regulat, lunar, chiriarhiilor respective rezultatele obţinute. Sf. Sinod sau Ministerului Cultelor să centralizeze, să coordoneze şi să dirijeze, prin servicii speciale, opera de binefacere a Bisericii pe întreaga ţară, ţinând o evidenţă, o condică sau o «matricolă», cum i se spunea în primele veacuri creştine, de toate ajutoarele date săracilor.

In al doilea rând, şi poate mai înainte de orice, slujitorii sfintelor altare de toate gradele să dea ei cei dintâi pildă de urmat şi să facă ei cei dintâi sacrificii personale, înainte de a cere aceasta altora. Aţi văzut că din zeciuiala strânsă de preoţii evrei, o parte revenea săracilor. Ce ar fi dacă, din salariile modeste ale clericilor şi din veniturile epitrahilului, iubirea creştină ar rupe o cotă pentru săraci? Un preot din Bucureşti a fixat lângă uşa sfântului altar o cutiuţă pentru săraci, în care intrau toţi banii aduşi înfăşuraţi în pomelnice. Şi vă asigur că s'au găsit în acea cutiuţă de mai multe ori hârtii de câte o mie de lei.

In al treilea rând, ce ar fi dacă clerul cel dintâi, şi împreună cu el credincioşii, ar reînvia tradiţia socotită apostolică, de a se da săracilor valoarea postului, adică alimentele sau banii ce s'au economisit prin post? Ar fi ceva în genul răscumpărării felicitărilor dela zilele onomastice, obiceiu frumos ce am văzut că se practică pe alocurea.

De asemenea, ce ar fi să ne inspirăm din tradiţia biblică şi, la zile mari, să poftim la masa noastră, ceva mai îmbelşugată, vreun copil orfan, vreo văduvă săracă, vreun nefericit, căruia să-i procurăm astfel o zi frumoasă, îndemnând şi pe credincioşi să facă la fel?

In sfârşit, ţinându-se seamă că clerul român are şi el tot felul de nevoi familiale şi e mai greu să i se ceară sacrificii, nu credeţi că ar fi momentul ca monahismul românesc să fie scos din pasivitate şi pus la temelia operelor de reînviere socială şi morală a ţării? Istoria stă martoră de extraordinara putere înnoitoare şi moralizatoare exercitată de monahi, când aceştia şi-au luat asupră-şi răspunderea specială a operelor sociale. In acest scop, s'ar putea cere Statului restituirea mânăstirilor Snagovul, Golia, Plumbuita, Văcăreşti şi altele, care au fost transformate în puşcării, şi să se întemeieze acolo opere de binefacere conduse de călugări pregătiţi anume.

Dar toate aceste sugestii şi multe altele ce se pot da nu valorează de sigur nimic, dacă rămân simple sugestii. Nu trebue să ne ascundem după deget. Ochii lumii ne scrutează cu mai multă atenţie ca oricând, iar cuvintele de foc ale Evangheliei: «După faptele lor îi veţi cunoaşte», sunt mai actuale ca oricând. Ce putem face cu un ceas mai de vreme, e bun făcut. Mai târziu, poate să fie prea târziu.

EMILIAN VASILESCU

Inaugurarea festivă a sediului „Uniunii Patrioţilor“

In Dumineca Floriilor a. c., între orele 11—13·15 a avut loc serbarea de inaugurare a sediului organizaţiei «*Uniunea Patrioţilor*» din judeţul şi oraşul nostru.

Invitată de conducerea respectivă, Biserica noastră a participat la acest moment festiv, prin însăşi prezenţa I. P. S. Sale *Dr. Nicolae Bălan* al Ardealului, însoţit de un grup numeros de preoţi.

După săvârşirea sfeştaniei, la care răspunsurile au fost date de corul Catedralei sub conducerea Păr. Prof. *Gheorghe Şoima*, a luat cuvântul Păr. *Dr. Corneliu Sârbu*, arătând că Biserica creştină este aşezământul cel mai profund democratic şi că prezenţa ei la acest prilej este expresia celei mai sincere colaborări dintre ea şi toţi acela care muncesc pentru ridicarea poporului.

A urmat apoi cuvântarea dlui preşedinte al „Uniunii Patrioţilor“, Prof. univ. *Constantin Daicovici*, decanul Facultăţii de Litere şi Filosofie. Mânecând dela cuvintele „Mântueşte, Doamne, poporul Tău“, dsa a arătat — într'o expunere luminoasă şi adâncă — care sunt marile idei călăuzitoare ce constituesc nobilul ideal al organizaţiei pe care o conduce.

La urmă a luat cuvântul I. P. S. Sa *Dr. Nicolae Bălan* al Ardealului, spunând următoarele:

Domnule Preşedinte,

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Mulţumindu-vă pentru invitaţia ce mi-aţi făcut, ţin să mărturisesc că am primit o cu bucurie şi cu toată inima particip la serbarea de inaugurare a acestui local destinat ca sediu al organizaţiei «Uniunea Patrioţilor» din judeţul şi oraşul nostru.

Preţuesc organizaţia «Uniunea Patrioţilor», care lucră cu seriozitate la înfrăţirea gândurilor şi a străduinţelor celor ce muncesc pentru Ţară şi pentru binele de obşte al cetăţenilor ei. Sunt fericit că pot constata, Domnule Preşedinte, din luminoasa cuvântare ce aţi rostit, înrudirea deplină de sprijin, năzuinţe şi lucrare între Biserica noastră şi instituţia care-i grupează pe membrii „Uniunii Patrioţilor“. Pacea şi buna 'nţelegere, iubirea deaproapelui şi dreptatea socială, libertatea şi frăţietatea sunt idealuri cari ne însufleţesc deopotrivă. Biserica noastră şi poporul dreptcredincios al ei le-a purtat totdeauna în suflet şi a luptat pentru ele. N'a păcătuit nici odată împotriva lor. N'am fost o Biserică privilegiată şi preoţimea noastră nu s'a constituit în castă, ci am fost — biserică şi preoţime — lângă poporul nostru de iobagi şi sute de ani, stând în rând cu el, l-am luminat, l-am mângâiat şi i-am întărit nădejdile în zile mai bune. N'am vrut să răpim limba nimănui, nici să smulgem celor de altă lege credinţa din suflet. Ci am fost făcătorii de pace pe acest pământ, am fost cei ce am «flămânzit şi însetoşat după dreptate», pe cari îi fericeşte Mântuitorul într'una din fericirile rostite pe munte. Astfel, sub ocrotirea sfântă a Bisericii noastre, ne-am creat o tradiţie în decurs de sute de ani, cum să ne purtăm faţă de cei de altă limbă şi de altă credinţă. O tradiţie obligă şi nici prin gând nu ne trece ca unii cari cunoaştem suferinţele nedreptăţii, să ne facem astăzi asupritorii cuiva. Ci vrem să clădim prin frăţie şi bună înţelegere viitorul ţării noastre. Vom avea mult de muncit împreună, ca să vindecăm ranele războiului.

Războiul e pe sfârşit. Auzim paşii păcii biruitoare. Ingăduiţi-mi o indiscreţie, Domnule Preşedinte. Mi-aţi spus cândva în decursul evenimentelor, că aliaţii vor învinge. Aţi făcut această mărturisire de sigur pentrucă vă inspiram un simţemânt de confienţă. Căci aşa era şi convingerea mea.

Oricine a citit ori a auzit cuvântările şi pastoralele mele din anii de război a putut deslusi din curajul cu care am tăbărît împotriva nedreptului arbitraj dela Viena şi a celor ce l-au pronunţat, că mă găseam cu sufletul de partea Naţiunilor Unite. In adâncul sufletului său aşa simţea şi masa cea mare a poporului nostru. Dovadă, modul cum s'a săvârşit schimbarea politică din ziua de 23 August 1944, întorcându-ne de pe povârnişul care ameninţa să ne ducă la pierzanie. Intoarcerea noastră în făgaşul alianţelor noastre vechi s'a făcut spontan şi fără cea mai mică convulsiune internă. La noi a mers totul neted, nu ca la alţii.

Să dăm mulţumită lui Dumnezeu că ne găsim iarăşi lângă marii noştri aliaţi şi îndeosebi lângă marele nostru

---

fine, ceea ce încheagă deplin figura misionarului laic antisectar, este: d) *simţul de optimism sănătos, senin şi viguros*, singur în stare să susţină lupta anevoioasă şi grea redresării sectarismului.

După cum s'a putut întrezări, prima latură a organizării misionarismului laic antisectar este *recrutarea* acelor persoane, care au să fie pregătite în vederea acestui misionarism.

Ceea ce trebue să accentuăm în primul rând în această privinţă, este că *recrutarea persoanelor respective trebue să se facă cu mult tact pastoral şi precauţiune*, fără consideraţiuni de ordin extern, cum ar fi: îmbrăcămintea, averea, poziţia socială, înfăţişarea fizică, legăturile de rudenie, etc., ale persoanelor respective (cf. Galat. 2, 6). Tot ceea ce e străin de scopul înalt ce-l urmăreşte misionarismul antisectar, n'are loc între criteriile de selecţionare ca un element ce periclitează grav reuşita respectivei întreprinderi.

O altă normă ce trebue respectată cu sfinţenie în recrutarea misionarilor laici antisectari, este ca *aceştia să fie recrutaţi din toate păturile sociale ale parohiei, ca toate să fie reprezentate în această acţiune*. Aceasta din următoarele două motive foarte serioase: *a)* pentruca nici o pătură socială şi nici o îndeletnicire să nu poată spune că a fost nesocotită, neglijată sau desconsiderată; *a)* pentrucă fiecare ins poate influenţa asupra celor din branşa lui cu mai mult efect decât cel cu totul strein de ocupaţia respectivă.[1] In plus, această procedură face misionarismul laic antisectar mai eficace în lucrarea lui, fiindcă produce o strânsă coheziune socială şi prin aceasta *un front unic* împotriva sectarismului, care e dibaciu tocmai în a exploata în interesul său, laturea socială a vieţii umane. Dacă mai adăugăm la aceasta şi considerentul că prin o atare alegere misionarismul laic antisectar *devine efectiv prezent în toate sectoarele vieţii din parohie*, atunci ne dăm şi mai bine seama cât de binevenită este practicarea acestei norme.

Dar marea întrebare ce se pune când e vorba de recrutarea misionarilor laici antisectari, este aceasta: Are preotul de unde să găsească elemente astfel înzestrate, cari printr'o pregătire sistematică şi serioasă să devină buni misionari laici antisectari? Fără îndoială, că da. Pentrucă *sunt multe puteri ascunse, multe comori îngropate în sufletele oamenilor din jurul preotului. Nu rămâne decât ca aceste puteri şi comori să fie scoase la lumină şi puse la lucru.*[1] Şi datoria aceasta revine în primul rând ochiului atent al păstorului de suflete. El trebue să înroleze în respectiva acţiune tocmai pe aceşti credincioşi — bărbaţi şi femei — cari vădesc o bogată zestre sufletească de ordin religios, manifestată într'o viaţă pioasă şi în pronunţate înclinări religioase. Intotdeauna vor fi înrolaţi în acţiune în primul rând aceia cari — la prima sau la a doua chemare a preotului — îşi manifestează spontan şi fără rezerve, dorinţa de a fi angajaţi în respectiva lucrare misionară. Aceasta însă nu dispensează pe preot de obligaţia de a stărui necontenit în chemările sale la misionarismul laic antisectar, tocmai pentru a realiza deplin acel front unic compus din toţi reprezentanţii păturilor sociale.

Reuşita deplină a preotului în această lucrare de recrutare a misionarilor laici antisectari, depinde nu numai de stăruinţa cu care va întreprinde această acţiune ci şi de *convingerea* pe care trebue s'o trezească în sufletul păstoriţilor săi, că *aceştia sunt datori să se înroleze în respectivul misionarism şi că sunt răspunzători de mântuirea fraţilor lor*. Firesţe, preotul destoinic va găsi multe temeiuri prin care să trezească într'ânşii conştiinţa răspunderii şi convingerea necesară. Iată, de pildă, cât de frumos se adresează sf. *Ioan Gură de Aur* ascultătorilor săi, în chemarea de a converti pe Iudei: „Dacă prin urmare tu taci, îţi vei face duşman pe Dumnezeu, şi vei strica fratelui tău; dacă tu însă îl denunţi şi-l descoperi, atunci vei avea un Dumnezeu milostiv, iar fratelui tău îi vei procura mii de avantagii şi-l vei face dintr'un duşman furios, prietenul tău, dacă el va învăţa din experienţă, că tu ai fost binefăcătorul lui“.[1]

In concret, păstorul de suflete va alege pe viitorii misionari antisectari, în primul rând *din cadrul personalului bisericesc*: cântăreţii, crâznicii, epitropii şi consilierii parohiali. In special membrii comitetului parohial sunt datori chiar prin legea bisericească să vegheze asupra religiozităţii şi moralităţii parohienilor. *„Membrii comitetului parohial trebue să fie pentru preot ceea ce au fost apostolii pentru Hristos“.*[2] Aşa încât, aceştia sunt chemaţi să-şi întindă sfera de acţiune şi asupra domeniului sectarismului. Numărul celor aleşi din cadrul personalului bisericesc va fi completat cu reprezentanţi din toate categoriile sociale. Firesţe, preotul va face apel şi la *foarte preţioasa colaborare a intelectualilor*, în special *învăţători* sau *profesori*, cari prin pregătire specială au să devină — împreună cu intelectualii din comitetul parohial — *apologeţii laici de primul rang*, în lupta antisectară. Cât priveşte femeile, preotul îşi va opri privirile mai întâiu asupra celor mai destoinice membre din „Reuniunea femeilor“ şi apoi asupra tuturor femeilor capabile din parohie. Va respecta — desigur — aceleaşi principii ca şi la bărbaţi.

[1] Cf. *Cândea:* Apostolatul laic, p. 136.

[1] *Bălan Nic. Dr.:* Să desgropăm comorile! In „Revista Teologică“, An. VII, 1 Ian. 1913 Nr. 1, p. 9.

[1] Omilia I contra Iudeilor, II, La: H. Chrysostomus, Schriften II. B. p. 126.

[2] *Bălan Nic. Dr.:* Să desgropăm comorile! p. 9.

(Va urma).

vecin dela Răsărit. Poporul nostru e conștient că viața politică a Statului nostru în viitor va avea să se desvolte în strânsă colaborare și sinceră prietenie cu Rusia sovietică și noi toți suntem hotărîți să activăm cu sinceritate pe această linie politică. «Uniunea Patrioților» este un organ chemat să aprofundeze aceste legături. Trebue să câștigăm încrederea puternicului nostru vecin dela Răsărit în loialitatea noastră.

Cu aceste gânduri și simțăminte împărtășesc binecuvântarea Bisericii noastre asupra organizației „Uniunea Patrioților", asupra membrilor ei, asupra nobilelor ținte pe cari le înfăptuesc prin munca lor. Bunul Dumnezeu să-i ocrotească pe toți!

(După notele păr. Gr. T. M.)

La sfârșit, numeroasa asistență — compusă din reprezentanții autorităților sibiene — a luat o gustare.

Cu aceasta a luat sfârșit frumoasa serbare: moment înălțător de înfrățire a tuturor forțelor în lupta de ridicare a poporului.

Participant

Libertate și creație

In toate vremurile și pretutindenea, atât pentru individul singuratic, cât și pentru cel mai simplu sau complex nucleu social, libertatea a fost, este și va fi, bunul cel mai de preț, pe care Dumnezeu l-a dăruit omenirii. Intr'adevăr, care poate fi un bun mai mare ca acela care-ți dă posibilitatea să pășești pe picior propriu, să te bucuri de roadele propriei tale munci, să-ți vezi capacitatea ta de inițiativă, să-ți vezi aportul tău adus în lume și să fi ceea ce poți fi și-ar trebue să fi. Pentru acest bun s'au dat și se mai dau lupte pe viață și pe moarte. In cadrul libertății și'n virtutea ei, omenirea, începând dela cei vechi și până la contemporanii noștri, s'a străduit să-și făurească nobile idealuri, tipuri de oameni, mai mult sau mai puțin completi, întregi, pe măsură să crească și să prospereze.

Astfel, dacă aruncăm o privire retrospectivă peste istoria umanității, dăm peste poporul Eladei, reprezentant primordial al culturii și civilivației de astăzi, care își avea drept ideal, ideea de om concretizată în erou și înțelept. Fiecare grec, mai conștient de capacitatea sa, avea dorința, în cadrul libertății și prin ea, să devie, nici mai mult nici mai puțin, un Achile sau un Socrate. Toată activitatea lor spirituală era concentrată în acest sens de ascensiune.

Inaintând încă un pas pe scara evoluției istorice vom afla în Evul mediu alte tipuri de idealuri, pe care omul le avea drept țintă de realizat: sfântul și eroul, concretizați în cavaler. Era o mare cinste și toți râvneau după titlul de cavaler.

Indeobște după idealul pe care-l urmezi se poate constata dacă ești liber sau ești pentru libertate.

Care este idealul omenirii de azi?

Dac'am încerca s'aruncăm privirea asupra evoluției evenimentelor ce se desfășoară, acum de bună seamă că n'am putea afirma cu toată certitudinea unde vor să ducă și dacă se vor solda prin realizarea scopului bun pe care-l urmăresc.

De ce această incertitudine? Pentrucă nici sfântul, nici cavalerul nu mai impun, nu ne mai aparțin, ci aparțin trecutului. S'ar putea spune într'o măsură oarecare, că tipul ideal al vremurilor noastre ar fi eroul. Dar cât mai contează astăzi un erou pus în fața infernalelor bătălii motorizate? In mijlocul haosului produs de mașinism eroismul înseamnă foarte puțin, iar moartea unui erou contează tot atât. Totuși, un oarecare ideal caută și oamenii vremurilor noastre: de a-și făuri viața cum voesc ei. Cam în direcția aceasta se îndreaptă dorințele omenilor vremurilor noastre: de a avea o libertate în sensul de a nu fi liberi, adică de a fi sclavii propriilor vicii, sau sclavii viciilor altora. Mai poate fi aceasta libertate? Mai poate constitui aceasta un ideal? Nu. Asta nu-i libertate, ci mai degrabă sclavie, este curată anarhie și o monstruozitate de ideal.

Am văzut, în mare, idealul pe care-l urmăreau Grecii, oamenii Evului Mediu și cei ai zilelor noastre.

Sfântul, eroul și înțeleptul care pot constitui tipuri ideale, care ne pot da omul real, omul liber care să ajungă la perfecțiunea vieții lui, fără nici o temere, fără a frânge nimic, nici lumea, nici pe sine? Pot aceste idealuri de viață să ne dea omul adevărat, util societății?

Așadar, atât vechii Greci cât și Apusul au avut ideea de perfecțiune a omului, de perfecțiune a vieții. Nimeni — repet — nu poate nega idealul de sfânt, căci este supremul ideal către care poate — cine poate — tinde cineva. La fel, cine ar putea nega idealul de erou și necesitătea lui, căci „nu este mai mare dragoste decât să-și dea cineva viața pentru prietenii săi". Nu le negăm, dar nici nu pot constitui tipul de om realizabil și admisibil pentru fiecare din noi. Ori, nici libertatea și idealul după care râvnește lumea noastră, nu poate rămâne în picioare.

Atunci, care ar putea fi, sau ar trebui să fie idealul omenirii în cadrul libertății?

Se știe că perfecționarea și creșterea omului trebue să fie naturală și în armonie cu propria sa ființă și cu natura întreagă. Iar un ideal de moarte, la niciun caz nu poate aparține omului; viața, și împlinirea acestei vieți, este comandamentul nostru de acțiune. Și viața se împlinește prin cultură, prin spiritualizarea și desăvârșirea vieții. „Voi fiți dar desăvârșiți, dupăcum și Tatăl vostru cel ceresc este desăvârșit". Ori, spiritualizarea vieții se poate face printr'o continuă desăvârșire. Este nevoie, deci, de un tip de om nou, creator. Numai un astfel de om va fi cu adevărat liber, care va ști să se situeze deasupra tuturor faptelor, ideilor, condițiilor care n'ar contribui la ridicarea omului și la perfecționarea lui. Idealul care trebue să ne preocupe este unul făurit pe măsura colosalei puteri a omului; un ideal care să ridice ființa umană „Tot ce a lipsit umanității a fost, nu idealurile, ci măreția, superioritatea acestor idealuri". Trebue să fim atât cât voim să fim, sau cât ne închipuim că suntem și că putem să fim. Ceea ce ne lipsește, apoi, este tocmai imaginea a ceea ce putem fi. Prea ne-am îndepărtat de noi înșine. Omul înseamnă în lume atât cât înseamnă funcția lui. Prea suntem inconștienți de rezervorul imens de energii ascuns în străfundurile ființei noastre și care explorat și pus în valoare, ar putea să ne schimbe din nou, fața, făcându-ne după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Aceasta nu se poate face, nici „sub chee", nici sub zăvor, nici prin „înduhovnicire polițenească", nici prin mijloace „de agenți secreți de urmărire", ci prin libertatea spiritului, omul, poate deveni din ce în ce mai important în Univers. Astfel că s'ar putea și trebue să se schimbe omul fabricant de azi, omul standard, omul meschin, în omul creator, omul de omenie, care construește și crează. Omul creator, acesta trebue să ne fie idealul de viitor și de acum; omul spiritualizat, nu mașinizat.

Prin libertate, pe care a dăruit-o Dumnezeu omului, fiecare este chemat să creeze singur. Iar adevărata libertate este cea creatoare, independentă de tot ceea ce înseamnă mesch'nărie, josnicie. Într'o operă se oglindește personalitatea cuiva, atunci când s'a creeat, nu prin constrângeri exterioare" sau a unei „poveri psihice interioare", ci în libertate, când creația este liberă „Important nu este să fii liber, ci ca această libertate să fie creeatoare, să-ți dea un loc și o funcție în lume, să-ți creezi un destin, să-ți atribue un rol, a funcționa în întreg mecanismul existenței. Și acest ideal nu peate fi întrevăzut decât pe marile culmi, acolo unde omul se întâlnește cu Creeatorul".

Avram Petric

Cuvinte arhierești

La Invierea Domnului în 1945

Din scrisoarea pastorală a P. S. Sale Episcopului **Andrei** *al Aradului.*

Dumnezeu începe în noi lucrarea învierii încă în timpul acestei vieți, înconjurată de moarte și de stricăciune. In botez, El ne dă în suflet, ca arvună a învierii, pe Sfântul Duh (II. Cor. 5, 5.). Același Duh Sfânt, care cercetează adâncurile lui Dumnezeu, este vărsat și în inimile noastre. El ne învață că suntem ai lui Hristos și „vine în ajutor slăbiciunii noastre, căci să ne rugăm cum trebue, nu știm" (Rom. 8, 26—27).

Din suflet, lucrarea Duhului Sfânt, trece și asupra trupului: Mâna dă milostenie, gura mărturisește păcatele, limba preamărește pe Dumnezeu, ochii varsă lacrimi de pocăință, iar limba arde de zelul pentru Dumnezeu. În felul acesta trupul creștinului se face un „templu al lui Dumnezeu, din pricina Sfântului Duh, care sălășluește în noi" (I. Cor. 3, 16). Harul Duhului Sfânt, ne sfințește și trupul, făcându-l „jertfă vie, sfântă, Domnului bine plăcută" [Rom. 12, 1].

Dacă Dumnezeu se face astfel stăpân și peste trupul nostru, atunci nici moartea, nici o altă putere nu-l mai poate răpi din mâna Lui (Ioan 10, 29). In orice latură a lumii moartea ne-ar arunca trupul, în oricâte părți ar fi desfăcut și oriunde l-ar ascunde piericiunea, el va fi pretutindenea în mâna lui Dumnezeu. La glasul chemării Lui trupurile moarte vor fi înapoiate întregi ori unde s'ar găsi. De aceea spune cu atâta tărie Sf. Ap. Pavel: „Dacă Duhul celui ce a înviat pe Iisus din morți locuește întru voi, El, cel ce a înviat pe Iisus din morți, vii va face și trupurile voastre muritoare, din pricina Duhului Său, care sălășluește întru voi" (Rom, 8, 17).

Odinioară Dumnezeu a șters păcatul de pe fața pământului prin potop. Acum îl destiințează în suflete, cu puterea Duhului Sfânt. In această mare luptă împotriva păcatului, este cuprinsă acum Biserica lui Iisus Hristos. Viața de veci, care a încolțit prin venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu, va ajunge la desăvârșire când se va arăta acel „cer nou și pământ nou, în care stăpânește dreptatea" (II. Petru 3, 13) — după care suspinăm. Atunci „va fi nimicit și cel din urmă vrăjmaș care este moartea" [I. Cor. 15, 26].

INFORMAȚIUNI

Păr. rector Dr. D. Stăniloae, *având lipsă de un răstimp de odihnă și de refacere, a cerut să fie eliberat câtăva vreme de sarcina redactării „Telegrafului Român". Foaia va fi redactată în acest timp de Păr. Dr. Corneliu Sârbu, conferențiar la Academia teologică, membru în redacția noastră.*

Episcopia Râmnicului și Noului Severin, o veche și istorică eparhie, a luat din nou ființă. P. S. Sa arhiereul *Anatasie Bârlădeanul* este delegat cu conducerea acestei episcopii până la alegerea titularului.

Mulțămită publică D-șoara Zaharescu, învățătoare în pensiune, refugiată din com Baia-Moldova, a donat bisericii din Moeciul de jos jud. Brașov, mai multe obiecte și acopereminte pentru trebuințele bisericii în valoare de *Lei 215 000.* **Pe această cale îi aducem cele mai călduroase mulțumiri.** *Oficiul parohial ort. rom.* **Moeciul de jos.**

Ziua Victoriei

Luminatul praznic al Invierii Domnului ne-a adus pacea atât de mult dorită. După 2073 de zile de prăpăd și costisitoare vărsări de sânge, Germania a capitulat fără condiții în fața armatelor biruitoare ale URSS, Marei Britanii, USA și Franței. A treia zi de Paști (Marți 8 Maiu a. c.), actul de capitulare a fost semnat la Berlin de către Generalul Feldmareșal Keitel, Amiralul Friedeburg și Generalul Stumpf, în prezența împuterniciților marilor comandamente ale Armatelor aliate: Mareșal al URSS G. K. Jukov, Prim-Mareșal britanic al aerului W. A. Tedder, General Spaatz (USA) și General Delâtre de Tassigny (Franța). In noaptea de 8 spre 9 Maiu a. c., la orele 0,01, actul de capitulare a intrat în vigoare. Ostilitățile au încetat pe toate fronturile.

Știrea victoriei dobândite de Națiunile Unite a fost primită pretutindeni cu emoție și entuziasm.

La București, Miercuri 9 l. c. s'au desfășurat mari manifestații populare, în cursul cărora au luat cuvântul numeroși oameni politici, în frunte cu dl Dr. *Petru Groza*, Președintele Consiliului de Miniștri, cari au exprimat simțămintele de recunoștință ale întregului nostru neam față de Majestatea Sa Regete *Mihai I*, Armata română, Armata roșie și marii diriguitori ai Națiunilor Unite.

La Sibiu, clopotele Catedralei mitropolitane au vestit din revărsatul zorilor îmbucurătoarea știre. O rugăciune de mulțumită a fost săvârșită de către I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae*, înconjurat de un impunător sobor de preoți, în prezența reprezentanților Armatei și ai autorităților civile, în frunte cu dl General de Divizie *Bârzotescu D.*, Comandantul Corpului 6 Teritorial.

I. P. Sf. Sa a rostit apoi cuvântul pe care-l publicăm în fruntea foii.

Mii de cetățeni din oraș și împrejurimi au asistat apoi la marea manifestație populară din Piața Regele Ferdinand I, aclamând îndelung Armatele română și sovietică, și pe oratorii zilei victoriei. Trupele sovietice și române, precum și organizațiile cetățenești, au defilat ore întregi.

Seara a avut loc o retragere cu torțe.

*

Camuflajul, la ordinul Ministerului de Războiu, a fost ridicat în toată țara.

Fam. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae mulțumește pe această cale tuturor prietenilor și cunoscuților cari din prilejul pierderii scumpei lor fiice

MIOARA

s'au grăbit să le aducă o rază de mângâiere în marea durere încercată, prin prezență, prin cuvinte, prin scris și prin florile aduse la sicriul neuitatei lor decedate.

Nr. 60/1945 18 1—1

Publicație de licitație repetită

In baza aprobării Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6528/1944 parohia ortodoxă-română din Jina jud. Sibiu dă în întreprindere prin licitație publică lucrările de tencueli la biserica cea nouă, conform planului și devizului. Licitația se va ține la 20 Mai 1945 în localul Școalei primare din Jina. Parohia nu plătește spese de deplasare.

Oficiul parohial Jina

Pr. Valeriu Ciora
paroh

STIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

7. Dumineca Tomii, în 13 Maiu 1945, servesc: Prot Mih Neagu, duhovnicul Nicodim Belea și prof. Dumitru Călugăr; diaconii Ioan Circov și Simion Macarie. *Predică prot. Mih. Neagu.* La Oastea Domnului *predică: Pr. Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 20 Maiu 1945 Nr. 21

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Român

Onor. Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespodenţe se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CREȘTINISM și DEMOCRAȚIE

Vremurile actuale de profundă şi hotarîtă orientare democratică, pun firesc problema raportului dintre creştinism şi democraţie. Cu atât mai vârtos, cu cât unii — din ignoranţă, sau din rea credinţă — afirmă că creştinismul ar fi o concepţie învechită şi reacţionară, care se opune progresului omenirii sub zările democraţiei. Aşa încât, răspunsul just la această problemă, se impune acut ca spulberarea unei mari greşeli.

Pentru a răspunde luminat şi nimerit la această problemă, trebue să lămurim bine noţiunile necesare discuţiei şi să fixăm apoi contingenţele dintre creştinism şi democraţie.

In evoluţia lui semaseologică, cuvântul *democraţie* a trecut prin multe prefaceri.

Acest cuvânt are primordial un *sens politic* şi anume indică *un regim de guvernare*. Şi de fapt, în limbajul curent termenul *democraţie* vizează mai întâiu *ideia unui popor care se guvernează prin el însuşi*. Acesta-i sensul voit de însăşi etimologia cuvântului. El marchează ascensiunea poporului la putere. Prin urmare, democraţia vrea să exprime o stare socială în care puterea politică este exercitată — prin reprezentanţii săi aleşi — de către întreg corpul social, fără deosebire de clasă şi nici de castă. E guvernarea poporului prin popor şi nu guvernarea unei părţi a poporului, prin alta. Acesta e sensul profan actual al cuvântului democraţie. (Cf. Schwalm B.: Démocratie. In «Dictionnaire de Théologie eatholique; t. IV, 1-ère partie, col. col. 272—274).

Prin însăşi esenţa sa, democraţia cere o *iubire* sinceră faţă de binele comun, o *iubire activă faţă de popor*, care se inspiră din marile idei umanitare: *libertate, egalitate* şi *fraternitate*, brodate pe beteala unui profund *duh de pace şi armonie socială*. Străbătută până în cele mai adânci fibre ale ei de spiritul autentic creştin, democraţia promovează adevărata prosperitate a popoarelor.

In al doilea rând, cuvântul democraţie are un sens de *mişcare socială*, derivat din sensul prim. Introducerea sufragiului universal, pe de-o parte, şi suferinţele provocate în clasa muncitoare prin transformările tehnicei industriale, pe de alta, au popularizat *ideia de guvernământ în slujba poporului*, cuvântul popor fiind folosit de data aceasta în sensul particular de *clasă muncitoare*. Asociată la putere prin dreptul său de sufragiu, această mulţime a impus aleşilor săi şi presei, o mai mare grijă şi păsuire pentru nevoile şi interesele sale. Inălţării politice a democraţiei, îi urmă o *mişcare de opinie*, care reclamă, studiază şi provoacă anumite măsuri în favorul muncitorilor manuali, ca: legi noui cu privire la sindicate, asigurări obligatorii împotriva riscurilor profesionale şi accidentelor de muncă, inspecţia atelierelor, legi asupra igienei localurilor şi locuinţelor. Cu considerare la inspiratorul şi la beneficiarul acestei mişcări, care este *poporul*, în speţă *clasa muncitorească*, toată această mişcare socială a primit calificativul de *democratică*. In acest nou sens, *democraţia reprezintă un scop special al iniţiativei private şi al acţiunii guvernamentale*. In loc de a desemna un regim politic, aşa cum vor etimologia şi sensul primordial al cuvântului, *sensul termenului tehnic democraţie se extinde — prin analogie — asupra unei mişcări sociale în sprijinirea clasei muncitoare*. Iată, cum sensul etimologic şi primordial al cuvântului democraţie, se toarnă în acela al unei noţiuni înrudite şi corelate: *demofilia* (iubirea de popor). Acesta e sensul cuvântului, când zicem: măsuri democratice sau legi democratice; adecă vrem să spunem: *intervenţii izvorîte din iubirea de popor*. Subliniem apăsat faptul că acest sens nou al cuvântului democraţie *a devenit clasic* la toţi aceia, cari se interesează de binele muncitorilor manuali, fie dela ţară, fie dela oraş. (Cf. Schwalm: O. c. col. 277—278). Prin urmare, în însăşi evoluţia sa profană — prezentată sine ira et studio — *cuvântul democraţie a ajuns să se confunde cu însăşi demofilia şi însemnează iubire de om sau de popor*. Pornită dela un sens mai exterior politic: guvernarea unui popor prin el însuşi, respective prin aleşii săi, evoluţia ideologică a cuvântului democraţie *a pătruns* — prin însăşi desvoltarea firească a lucrurilor — *spre interior*: iubirea de om şi de popor.

Odată definit sensul viu al cuvântului respectiv, trecem să arătăm: Care sunt contingenţele dintre democraţie şi creştinism.

Ca regim politic şi ca mişcare socială, democraţia se subordonează ţintelor vieţii prezente. Ca atare, şi în sens riguros vorbind, ea nu se incadrează în preocupările creştinismului, care este orientarea spre Transcendent şi trăire în strictă conformitate cu ţinta ultimă: desăvârşirea omului şi fericirea lui veşnică. Dar, întrucât organismul haric teandric al creştinismului, — reprezentat concret prin Biserica Mântuitorului — nu separă ordinea naturalului de aceea a supranaturalului, ci le îmbină organic, urmărind ridicarea şi desăvârşirea naturii sub flacăra transfiguratoare a harului divin; întrucât pe de altă parte, orice acţiune liberă şi conştientă a omului se incadrează firesc în domeniul moralei creştine şi trebue să fie normată de principiile acesteia: *democraţia se impune atenţiei creştinismului ca unul ce îmbrăţişează — prin însăşi esenţa sa — orientarea şi sprijinirea omului şi a poporului spre desăvârşire*.

Deci, dacă pe creştinism îl interesează democraţia, să vedem mai îndeaproape, care este raportul dintre democraţie şi creştinism.

Prin însăşi esenţa sa, creştinismul este aşa de profund democratic, încât *între el şi democraţia adevărată, este un raport genetic*. Căci dacă democraţia se reduce în fond la iubirea de om şi de pace — întrucât aceasta-i mediul prielnic pentru desăvârşirea ei — atunci *creştinismul este însuşi leagănul de naştere şi maturizare a democraţiei*, precum şi *expresia ultimă a celui mai pur spirit democratic*. Dovadă nesdruncinată despre aceasta e faptul că democraţia a apărut şi s'a desvoltat în faza creştină a istoriei lumii. Creştinismul este evoluţia lentă a omenirii, care a deschis drumul biruitor al adevăratei democraţii.

Concepută în lumină şi duh creştin, democraţia adevărată nu este numai un regim politic sau un program social, ci este mai presus de toate *o concepţie de viaţă, care dă drept omului să fie considerat ca scop în sine* şi nu numai ca un mijloc sau ca un instrument în rândul celorlalte obiecte din mecanismul vieţii naturale. *Creştinismul este prin însăşi esenţa sa, religiunea prin excelenţă a persoanei şi a personalismului*. El aşează în centrul tuturor preocupărilor umane, *ideia personalităţii, valoarea morală şi demnitatea excepţională a omului*, pe care se străduieşte să-l ridice la deplina lui actualizare şi desăvârşire, prin punerea în lucrare a tuturor forţelor sale creatoare sub aripa ocrotitoare a credinţei, nădejdii şi iubirii faţă de Creator. (Bălan Nicolae Dr.: Evanghelia şi Democraţia. Ortodoxia şi Neamul. Biserica şi Statul. Sibiu 1923, p. 7). Această părere despre om determină însăşi întreaga concepţie de viaţă a lui.

Insăşi Intruparea Mântuitorului, din adâncul de taină al căreia se desprinde sensul primordial al creştinismului, are un *pronunţat caracter antropocentric*: de punere în lumină deplină a marei valori a omului ca personalitate, şi de promovare optimă a destinului său. Căci Insuşi Dumnezeu se face om, ca să-l izbăvească şi ridice pe om. Pe de altă parte, Intruparea este *manifestarea dinamică a celei mai totale jertfiri pentru binele poporului*. Modul venirii în lume a Mântuitorului este ultima expresie a coborîrii Celui mai mare, mai puternic şi mai înalt, în mijlocul celor de jos, umil.

FOIŞOARA

CAPITOLUL IV

Organizarea misionarismului laic în lupta antisectară

[23] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

După faza primă a recrutării, urmează cea de a doua: a pregătirii celor aleşi să devină misionari laici antisectari.

Prin însăşi esenţa sa, *misionarismul laic antisectar are nevoe de un timp îndelungat pentru a creşte organic*; el nu poate fi pregătit în câteva săptă mâni sau luni. Căci *fără o şcolire durabilă şi sistematică şi fără osteneală, nu se poate ajunge la misionarism laic antisectar*.

Fiind în esenţa sa duh de viaţă ortodoxă, pregătirea misionarismului laic antisectar nu se face numai în cadrul şcolirii speciale pentru aceasta ci *în toate asociaţiile destinate creşterii păstoriţilor, în duh ortodox*.

Precum se vede, pregătirea misionarismului laic antisectar *începe dela tineret şi chiar dela copii*. Incă în şcoala primară preotul trebue să pună bazele respectivului misionarism, printr'o *catehizaţie conştientă şi conştiincioasă*. Dacă mişcările ideologice recente au trezit şi mai mult, în sânul tineretului, conştiinţa misiunii şi a responsabilităţi sale în viaţa unui neam, atunci preotul are datoria să sustragă tineretul din arena luptelor politice şi să-l atragă în spre acţiuni folositoare neamului. Dacă tineretul e chemat să făurească destinul neamului şi să muncească spre binele poporului, atunci el trebue să activeze şi în domeniul misionarismului laic antisectar. Drept aceea, *catehizarea din şcoala primară trebue să fie efectiv continuată în cursul supraprimar şi în şcoala secundară*, din programul de învăţământ al cărora n'ar trebui să lipsească *predarea unor elementare cunoştinţe de sectologie*. Pentrucă ceea ce a făcut Mântuitorul pentru tinerii din vremea Lui, aceea suntem chemaţi să facem şi noi pentru cei de azi. *Tinerii trebuesc crescuţi în duh misionar*.[1]

Pepinierea de formare a duhului ortodox în tineret şi de introducere foarte elementară în misionarismul laic antisectar, sunt societăţile religioase pentru adulţi: „*Sf. Gheorghe*" pentru tineri, „*Anastasia Şaguna*" pentru fete. Potrivite sunt în acest scop şi aşa numitele „*Şcoli duminecale*". In toate acestea, păstorul de suflete, va da tineretului educaţie misionară, *aprofundând convingerea religioasă, cultivând conştiinţa ortodoxă dinamică şi desvoltând dragostea pentru citirea sf. Scripturi*. Deplin conştienţi de adevărul că „*Sectarii nu pot fi învinşi decât cu Biblia*,[1] să-i familiarizăm pe tineri cu citirea sf. Scripturi şi cu aprofundarea ei. Acelaşi lucru trebue să se facă şi în cadrul *şcolilor cantorale*, în care elevii respectivi să fie deprinşi cu mânuirea Bibliei, să înveţe elementele necesare pentru combaterea sectelor şi să primească instrucţiuni pentru colportaj.

Continuarea acestei pregătiri iniţiale o face preotul în cadrele asociaţiilor religioase „*Oastea Domnului*" şi „*Reuniunea femeilor*", cea dintâiu având să îmbrăţişeze în special laturea misionarismului antisectar combativ,[2] iar cea de a doua îndeosebi laturea asistenţei materiale a respectivului misionarism. Prin urmare, *cea dintâiu bază — şi anume baza fundamentală! — a pregătirii misionarilor laici antisectari o face preotul prin activarea intensă a tuturor cadrelor asociaţiilor religioase pomenite*. Aşa încât, recrutarea propriuzisă a viitorilor misionari laici antisectari se face tocmai dintre acei credincioşi, cari au dat cele mai bune rezultate în pregătirea iniţială.

[1] *Cristescu Gr. Dr.*: Fă lucrul evanghelistului. Sibiu, 1929, p. 28 şi 43.

[1] *Colan Nicolae*: La luptă dreaptă! Un capitol de strategie misionară. Sibiu 1926, p. 29.

[2] *Secaş Gh. Pr.*: Rolul „Oastei Domnului" în lupta antisectară. În Revista teologică", Nov. 1937, p. 418 sq.; *Marcu T. Gr.*: Apostolia „Oştii Domnului". În „Revista teologică", Iunie 1939, p. 238.

şi obidiţi. Iar lucrarea Sa în lume a realizat *slujirea* deplină a nevoilor poporului, purtând pe umerii Lui toate necazurile, suferinţele şi sarcinile acestuia. Această slujire desăvârşită a culminat în jertfirea Sa pe cruce pentru izbăvirea tuturora.

Iubirea caldă a lui Iisus faţă de cei mulţi, s'a revărsat în *cea mai sinceră şi mai activă milă faţă de popor*. Din gura Lui a răsunat pentru prima dată şi în plenară rezonanţă, expresia: «*Mi-e milă de popor*». Mila Sa s'a ridicat până la *identificarea Lui deplină* cu cei umili şi înviforaţi: «Intrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai mei prea mici, *mie mi-aţi făcut*» (Matei 25, 40).

Cât de semnificativă şi concludentă este atitudinea Mântuitorului faţă de popor, cu prilejul minunii înmulţirii pâinilor în pustie!... Iată-L pe Iisus în faţa gloatelor: El stăpâneşte noroadele suferinde şi flămânde de pâine, iubire şi de pace, săvârşind prin aceasta *cea mai uriaşe reformă socială profund democratică*. Atitudinea Lui este *iubirea de popor* (demofilia), manifestată în cea mai sinceră *milă* faţă de cei obidiţi. Mai presus de toate ideologiile şi sistemele politice, sociale şi filosofice, Mântuitorul aduce în lume iubirea de popor, adâncită în mila faţă de suferinţele lui. Mărturisirea Lui: «Mi-e milă de popor», exprimă trăirea integrală a întregei dureri şi strâmtorări a mulţimii apăsate. Dar sentimentul s'a revărsat în *faptă* imediată. Pentru a ne învăţă că adevărata democraţie este iubirea de popor, care îmbrăţişează durerea poporului, spre a i-o vindeca fără amânare. Ea cuprinde pe omul *întreg*, promovându-i atât îndestularea sufletească cât şi pe cea trupească. Atitudinea Mântuitorului ne învaţă că *singura putere de îndestulare şi de pacificare, este iubirea lui Hristos*. Că singura cale de rezolvare a multiplelor probleme sociale şi de instaurare deplină a unei democraţii adevărate şi fericite, este: *Iisus în inima noroadelor!*

Iar cât priveşte celălalt aspect fundamental al democraţiei: *iubirea de pace*, el şi-a găsit glăsuirea încă în primele momente ale coborîrii în lume a Mântuitorului, în minunatele acorduri ale imnului îngeresc: «Pe pământ pace, şi între oameni bunăvoire» (Luca 5, 14). Insuşi sensul primordial al Intrupării este împăcarea celor de sus cu cei de jos şi sălăşluirea păcii între oameni. Cine e împăcat cu Dumnezeu: Tatăl tuturor, e împăcat şi cu fraţii săi: toţi oamenii, ca fii ai unuia şi aceluiaşi Părinte.

Marile idei democratice de: *libertate, egalitate şi frăţietate, sunt bunuri aduse în lume de creştinism*, iar revoluţia franceză nu le-a născut, ci numai le-a impus prin sânge.

Nimeni pe lume n'a respectat şi promovat mai deplin *libertatea omului*, ca Mântuitorul care a condiţionat până şi mântuirea, de voinţa liberă a suferindului. Căci pe fiecare îl întreba stăruitor: «Vrei să fii sănătos?» Şi tot de către Mântuitorul s'a lansat în lume marele principiu: „*Duhul este cel care face liber*".

Prin supunerea Mântuitorului în faţa legilor şi a celor chemaţi să le aplice, El a consacrat *principiul egalităţii tuturor* în faţa legilor, fără nici o deosebire de rang, de clasă sau de privilegii. Şi tot în inima învăţăturii Sale, tronează principiul: «Nu mai este Iudeu nici Elin, nu mai este rob nici slobod, nu mai este parte bărbătească nici femeiască, pentrucă *voi toţi unul sunteţi în Hristos Iisus*» (Galateni 3, 28).

In fine, prin legea fundamentală a creştinismului pe care a consacrat-o «Să iubeşti... pe aproapele tău ca pe tine însuţi» (Luca 10, 27) şi «Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc» (Luca 6, 27). Mântuitorul a consfinţit *frăţietatea dintre oameni*, care rodeşte pacea şi bunăvoirea dintre toate popoarele lumii.

Dacă înrudirea dintre creştinism şi adevărata democraţie este aşa de strânsă, încât se identifică în esenţă, urmează implicit că *democraţia nu poate fiinţa decât în înfrăţire armonică cu creştinismul*. Pentrucă între ele există o corelaţie funcţională.

Intre democraţie: sistem politic şi mişcare socială, şi creştinism, există numai o deosebire de metodă: Cea dintâi pleacă dela revoluţia din afară înlăuntru, iar cel din urmă porneşte dela *revoluţia dinlăuntru în afară*. Mântuitorul n'a schimbat rânduiala socială prin reforme de natura respectivă, tocmai pentrucă ştia că schimbarea va veni dela sine, *odată cu transformarea duhului din om*. Creştinismul vrea o transformare nu de sus în jos ci de jos în sus. Prin transformarea creştină lăuntrică de jos în sus, se va înscăuna cea mai adâncă şi trainică democratizare a vieţii popoarelor.

Drept aceea, realizarea integrală a democraţiei ca sistem politic şi ca mişcare socială, necesită o *infuzare a omului cu duhul de viaţă autentic creştină*, din care va răsări pleiada de virtuţi cardinale şi cetăţeneşti, crescute la umbra oblăduitoare a marilor virtuţi teologice. Căci suportul primordial al adevăratei democraţii este cel *moral*, şi numai prin ridicarea poporului la nivelul unei adevărate trăiri în duhul moralei creştine, se pun bazele buneistări şi buneivoiri dintre oameni.

CORNELIU SÂRBU

Răspândiţi cu drag

Telegraful Român

Organul lui Şaguna din 1853

In slujba poporului

Intâiul bilanţ al Cooperativei „Sănătatea Neamului"

Sub preşedenţia I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* şi prin osârdia destoinicului cooperator care-i dl *Ioan N. Ciolan*, în 8 August 1943 a luat fiinţă Cooperativa sanitară şi de ajutor reciproc „*Sănătatea Neamului*". Actul constitutiv a fost semnat de 1964 membri.

Suntem în posesiunea bilanţului de activitate pe primul an de funcţionare a acestei instituţii de folos obştesc. El este — modest spus — excepţional. Iată câteva date!

După terminarea lucrărilor pregătitoare pentru începerea activităţii, prin amenajarea localurilor şi instalarea aparatelor şi instrumentelor necesare funcţionării filialelor sale, cooperativa a organizat şi pus în funcţiune *la 1 Ianuarie 1944, şase* cabinete dentare, *patru* maternităţi comunale şi *12 circumscripţii* medicale.

Un număr de şase medici dentişti, un medic ginecolog, un medic specialist pentru nas, gât şi urechi şi 12 medici universali au activat în cadrele cooperativei „Sănătatea Neamului", cu unele întreruperi din cauza concentrărilor sau a mobilizării, în cursul anului 1944, ajutaţi în lucrările lor de cinci laborante la cabinetele dentare şi patru moaşe pe lângă maternităţile comunale.

Cu toate greutăţile inerente începutului, dar mai ales cu acelea impuse de starea de război continuă, prin concentrarea personalului medical şi lipsa de mijloace de transport, cooperativa „Sănătatea Neamului" şi-a încheiat primul şi cel mai greu an al activităţii sale, cu următorul bilanţ de realizări:

a) s'au dat 4788 consultaţii medicale asociaţilor şi familiilor lor, fie la domiciliul lor, fie în cabinetele medicilor universali sau la dispensarele cooperativei;

b) s'au dat 3735 consultaţii împreunate cu lucrări, la cabinetele dentare;

c) s'a dat asistenţă şi îngrijire la 161 lehuze, dintre cari la 62 în maternităţile proprii ale cooperativei şi s'au făcut 480 vizite medicale prenatale;

d) s'au internat în spitale 26 asociaţi bolnavi grav şi pentru intervenţii chirurgicale;

e) au fost salvate dela moarte cinci femei cu naşteri anormale, care au fost transportate de cooperativă la clinica din Sibiu;

f) s'au făcut 1760 vizite la domiciliul asociaţilor în vederea întocmirii carnetului de sănătate al familiilor asociaţiilor şi pentru sfaturi şi îndrumări igienice, în cadrul acţiunii preventive.

2. Realizările de mai sus, făcute în împrejurări cu totul excepţionale, dovedesc cu prisosinţă că îndoielile unora cari au privit cu neîncredere această operă de asistenţă sanitară şi socială, n'au avut niciun temeiu.

Cooperativa „Sănătatea Neamului", nu s'a bucurat de niciun sprijin, nici moral, nici material, din partea Ministerului Sănătăţii, care a rămas indiferent faţă de programul şi activitatea cooperativei, mărginindu-se numai la acordarea autorizaţiilor de funcţionare a instituţiilor sale sanitare.

Nici un sprijin de niciun fel n'a avut această cooperativă dela nicio altă instituţie publică, judeţ sau comună.

Intregul personal medical şi auxiliar, precum şi toate instrumentele, materialele şi medicamentele şi le-a plătit din fonduri proprii.

In anul 1944, în oraşul şi judeţul Sibiu, cooperativa „Sănătatea Neamului" a cheltuit pentru mai buna stare a sănătăţii poporului suma de 14,500,000 Lei.

Datorită activităţii desfăşurată de medicii cooperativei, un număr de 980 locuitori s'au înscris membrii, în cursul anului 1944, din proprie iniţiativă, convinşi de foloasele cooperativei.

Azi cooperativa are un număr de 2820 asociaţi capi de familie, cu un număr total de 8860 membrii componenţi ai lor.

Deci numărul persoanelor cărora cooperativa le dă asistenţă sanitară este de aproape 9000 şi creşte mereu. Acest fapt dovedeşte cu prisosinţă utilitatea acestei noui creaţii cooperatiste.

Dar nu numai atât!

Cooperativa sanitară şi de ajutor reciproc „Sănătatea Neamului" este azi un îndreptar preţios pentru viitoarea aşezare a organizării sanitare a ţării şi a asigurărilor sociale.

Azi, cooperativa „Sănătatea Neamului", opera încercatului cooperator sibian dl I. N. Ciolan, este finanţată de unităţile cooperative economice din oraşul şi judeţul Sibiu, cari varsă sub formă de subvenţii, fondurile necesare susţinerii ei, din beneficiile ce acestea le realizează din operaţiuni comerciale.

Nici nu se putea da o mai raţională şi mai bună întrebuinţare a acelor beneficii, decât aceasta, a alinării suferinţelor trupeşti ale celor săraci, a îngrijirii sănătăţii poporului nostru dela sate, ros de boale de tot felul.

Preoţimea arădană contituită în „Uniunea Preoţilor Democraţi din România". — In urma apelului făcut, în 24 Aprilie a. c. s'a ţinut la *Arad* adunarea de constituire a preoţimii în secţia locală „U. P. D", participând un număr însemnat de preoţi. Cu acest prilej, s'a ales şi comitetul secţiei, având ca preşedinte pe păr. *Prot. Vlorel Mihuţiu*, iar ca vice preşedinte pe păr. Prof. *Dr. Petru Deheleanu* dela Academia teologică, Ca preşedinte ad-hoc al adunării de constituire a funcţionat păr. *Dr. Nicolae Popovici*, rectorul academiei teologice. S'au făcut toate pregătirile pentruca secţia să păşească serios la lucru. Le urăm spor la muncă în noul drum.

Pe această pregătire iniţială se clădeşte apoi *pregătirea specială* pentru misionarismul laic antisectar. Lucrarea de pregătire specială are de scop *introducerea respectivelor persoane în cunoştinţele necesare ca şi în duhul misionar necesar*. Această pregătire se face în cadrul unor *cursuri speciale*.

Cursurile speciale vor fi organizate în strictă conformitate cu ţinta respectivă. Ele vor intensifica, coordona şi desăvârşi cunoştinţele câştigate deja şi vor maturiza totodată duhul misionar antisectar. Precum se vede, cursurile acestea au două laturi: *a)* una *teoretică* şi *b)* alta *practică*, ambele la fel de importante şi de necesare.

Dacă nu toţi preoţii sunt destoinici în scopul respectiv, cursurile acestea se vor organiza la fiecare protopopiat sau în câteva parohii din protopopiat. In cazul din urmă, preoţii sunt datori să trimită *laici selecţionaţi* din toate păturile sociale.

Cât priveşte *timpul* acestor cursuri, ele se vor organiza — la sate — de predilecţie *iarna*, când credincioşii sunt mai liberi, iar la oraşe, şi în alte anotimpuri. Cursurile se vor ţine în anumite zile din săptămână şi în anumite ore fixe, cu predilecţie seara, pentruca toţi să fie liberi de alte preocupări şi să poată participa regulat.

Iar cât priveşte *locul*, cursurile se vor ţine în vre-o sală de clasă a şcolii primare sau chiar în biserică.

In câtva timp de muncă sistematică, preotul va împărtăşi elevilor săi tot ceea ce este mai indispensabil pentru *cultura inimii* şi *cultura minţii* viitorilor misionari laici antisectari.

Cultura inimii va tinde spre *maturizarea duhului ortodox misionar antisectar*, prin adâncirea vieţii religioase a celor recrutaţi, pentru a face din ei adevăraţi misionari ai rugăciunii, ai pocăinţei şi ai desei cuminecări, precum şi *ai exemplului bun şi ai faptei bune*, bine ştiind că cea mai eficace predică antisectară este *predica unei vieţi de adevărat creştin*. Aceasta se va face prin rugăciune, citirea sf. Scripturi, spovedanie, cuminecare, meditaţii şi săvârşirea de fapte bune. Totodată cursiştii vor fi deprinşi a fi modeşti, blânzi, cu tactică şi cu foarte multă răbdare.

Cultura minţii va tinde spre *introducerea ascultătorilor în ţinţa, necesitatea, scopul şi metodologia misionarismului laic antisectar*, predând totodată elemente din toate domeniile teologice necesare bunei activări a acestui misionarism, în special: *sectologie*, în care va intra cunoaşterea sectelor, combaterea lor şi metodologia luptei antisectare, scurt iniţierea în dialectica antisectară. La acestea, se vor adăuga: iniţierea în psihologia sectelor şi în tehnica colportajului. Pentrucă singurul manual de religie al sectarului este sf. Scriptură,[1] se va pune multă importanţă pe *cunoaşterea temeinică a Bibliei şi pe deprinderea mânui ei cu iscusinţă*. De aceea preotul va citi, comenta şi sublinia îndeosebi locurile scripturistice menite să risipească falsele învăţături sectare şi-i va convinge despre adevărul credinţei ortodoxe. Nu va lipsi nici iniţierea în asistenţa socială. Firească, cea mai bună metodă este ca aceste două laturi ale pregătirii misionarului laic antisectar, să se facă concomitent printr'o pedagogică alcătuire a programului de lucru.

După primul curs, urmează un *curs de selecţionare* şi continuare prin adâncire, a pregătirii deja primite. Cei ce vor trece şi această probă, vor fi trimişi apoi la acţiune.

Intrucât „*Oastea Domnului*" este un mijloc minunat şi eficace de coordonare a forţelor religioase în lupta pentru credinţă, ea poate servi — desigur numai acolo unde e puternică şi bineorganizată — drept cadru, în care să se facă pregătirea misionarilor laici antisectari.

Pentrucă în componenţa misionarismului pregătitor intră şi strângerea de mijloace materiale necesare punerii în funcţiune a misionarismului laic antisectar, preotul se va ocupa concomitent şi cu această problemă, iniţiind totodată mai ales femeile în tainele *asistenţei sociale* a sectarilor, pregătindu-le pentru a le aduce acestora ajutoare băneşti sau îngrijire pe patul de boală. Aceasta cu atât

[1] *Colan N.*: O, c. p, 29.

Ruga dela Mânăstire

Solia de bucurie pe care a adus-o în lume încetarea războiului, cu câteva zile înainte de „Izvorul Tămăduirii", a mărit foarte mult numărul închinătorilor dela Mânăstirea Brâncoveanu din acest an. Ceriul ne-a dăruit cu o zi plină de senin şi de căldură, cum de vreo 8 ani n'a mai fost în ziua de „Izvor". Închinătorii curgeau din toate părţile în haină de sărbătoare, cu inimi vesele, gata de prăznuire. Şi-au venit, după socotelile mai multora din cei de faţă, cam la vreo 6000 de credincioşi, din 8 judeţe şi din sute de oraşe şi sate. Preoţi au fost peste 30.

Năvala aceasta a unui număr atât de însemnat de credincioşi spre Mănăstire ne-a umplut sufletul de bucurie. Felul cum s'au purtat în decursul sfintelor slujbe, evlavia pe care şi-au arătat-o cu toţii a fost pentru noi un semn de bună nădejde. Fiii neamului nostru s'au arătat plini de mulţumire înaintea Atotputernicului Dumnezeu, pentru încetarea vărsării de sânge şi pentru aşezarea păcii în aceste părţi ale lumii. Închinătorii dela Sâmbăta din acest an, au ţinut să aştearnă ruga lor de recunoştinţă înaintea ceriului pentru pacea pe care Dumnezeu a îngăduit să fie aşezată între popoare.

O singură mâhnire au avut pelerinii Mânăstirii Brâncoveanu în acest an, că n'au avut în mijlocul lor pe Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit NICOLAE dela Sibiu. Cu toate că li s'a lămurit că I. P. S. Sa se află în pace la Sibiu, ei întrebau mereu, unde este şi cum de n'a venit? Se obişnuiseră să-şi aibă Arhipăstorul în fiecare an în mijlocul lor şi acum, le lipsea tuturora. Turma se vedea stingheră fără păstor.

*

Incolo, la Mânăstire s'au împlinit toate de marele sobor al preoţilor slujitori. Dumnezeu ne-a făcut parte de minunate clipe de trăire duhovnicească. Altarul ridicat în pădurea de fagi a fost un adăpost foricit pentru închinători, iar fiecare copac slujea drept strană. Sfânta Liturghie, Maslul şi Sfeştania au fost ascultate cu toată evlavia. Cuvânt de învăţătură şi de întărire au rostit: Diacon N. Mladin, Prot. V. Stoicanea, preot Tr. Ciocănelea, Ierom. Serafim şi subsemnatul. Lucrarea de zidire sufletească a fost dusă mai departe în adunarea Oastei Domnului, după masă, când au luat cuvântul pe lângă preoţi, fraţii Augustin Toma din Vecerd, Simion Bogdan din Rod.

Dar pe lângă bucuriile duhovniceşti de care ne-am împărtăşit în acest an la Mânăstirea Brâncoveanu, se cuvine să spunem două cuvinte şi despre ceea ce am găsit la Mânăstire. Astăzi, se poate spune că acest aşezământ, ctitorie voievodală, reînviat de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, se află deplin organizat. Biserica este înflorită ca un crin; din clopotniţă răsună prelung dangăt de clopote; pelerinii îşi au casa lor de adăpost unde intră peste 500 de persoane. Casa călugărilor cu peste 10 încăperi este de asemeni refăcută, astfel încât, unde priveşti, rămâi întărit de sporul şi buna rânduiala dela Mânăstire. Călugării cărturari, în frunte cu Ierom. Serafim, părintele Arsenie, cu diaconii N. Mladin şi V. Şortan, sunt cea mai bună chezăşie pentru îndeplinirea menirii sfinte a Mânăstirii Brâncoveanu. In vatra mânăstirii se află foarte mulţi slujitori bărbaţi cucernici şi femei evlavioase, cari doresc să ajungă fraţi şi surori de mânăstire, tot atâţia ucenici ai călugărilor dela Mânăstire. Toate acestea sunt dovezi grăitoare despre puterea de viaţă duhovnicească a Mânăstirii din munţii Făgăraşului.

Preot Gh. Secaş

Lumina lumii

Cuvântare ţinută la o adunare preoţească

„Eu sunt lumina lumii. Cel ce vine după mine, nu va umbla întru întunerec, ci va avea lumina vieţii".

Ev. Ioan 8, 12.

Iubiţii mei Fraţi în Hristos, — Stărue încă, în amintirea noastră, jertfa de pe cruce a Domnului Iisus, făcută din curată dragoste pentru noi; privim îndurerați cum se coboară în mormânt trupul lui istovit de chinurile răstignirii şi împreună cu el cum se înmormântează şi nădejdile ucenicilor Lui şi după 3 zile şimţim şi noi bucuria şi însufleţirea apostolilor şi auzim cum clocotesc dealurile şi văile de cântarea de biruinţă: Hristos a înviat!

Domnul petrece pe pământ încă 40 de zile, în care timp descopere învăţăceilor săi, mai înţelegători acum, tainele împărăţiei lui Dumnezeu.

Şi acum se apropie timpul despărţirii.

Peste 2 zile se va înălţa la cer şi se va aşeza în mărirea Sa.

De aceea astăzi biserica ne pune înainte ca izvor de meditaţie în sf. Evanghelie cuvintele: „Incă puţină vreme lumina e cu voi. Umblaţi, până când aveţi lumina„.

Şi noi, întruniţi în această adunare cu scopul de a ne examina conştiinţe, de a ne întoarce privirile înlăuntru, în noi înşine, de a ne da seama de rosturile noastre, de a asculta părerile altora, dea ni le verifica pe ale noastre, de a ne făuri şi desăvârşi tot mai bune arme de luptă, iată ne dăm seama din nou la auzul sfintei sfintei Evanghelii,

că: Hristos este lumina noastră,
Hristos este viaţa noastră,
Hristos este puterea noastră.

Nu este nimenea aici, care să se îndoiască de acestea.

Dela Hristos am primit viaţa noastră sufletească, cu toate bunurile ei, de la taina preoţiei şi puterea de a conduce, dela el lumina minţii noastre.

Şi atunci pentru a putea păstra în noi toate aceste daruri şi ale face cât mai lucrătoare, ne dăm seama că trebue să ţinem viu contactul cu Iisus prin rugăciune, prin meditaţie, prin citirea Sfintei Scripturi, prin studiu necontenit, prin sfintele Lui taine, prin toate mijloacele, pe cari Biserica noastră ni le pune din belşug la îndemână.

Căci iată, noi nu suntem simpli, ucenici ai Lui, ci noi înşine, la rândul nostru, trebue să ne transformăm în făclii luminoase.

Luăm noi lumină dela Hristos?

Luat-am noi destulă lumină dela Hristos, aprinsu-ne-am sufletul nostru, transformatu-ne-am în făclii luminoase care să lumineze tot jurul nostru?

Iată întrebări la care suntem datori să rătpundm cu toată sinceritatea.

Dar, iubiţii mei Fraţi în Domnul, eu n'am urcat acest amvon, ca să nu cuvânt de învăţătură Vouă, cari înşivă sunteţi învăţători ai legii, cu atât mai puţin să transform acest amvon în scaun de cercetare, sau de mustrare.

Ci vreau numai ca în câteva cuvinte să Vă rog să urmaţi împreună cu mine un proces, un fenomen fizic, care îşi are drept corespondent un proces sufletesc similar.

Fraţii mei, cunosc 2 feluri de lumini sau mai bine zis de luminători. Iată mai întâi lumina *lucea fărului*, blândă şi argintie, apoi lumina de *lună*, fermecătoarea lumină ce o răspândeşte regina nopţii, priviţi apoi la lumina *licuriciului*, ce aruncă scântei din larbă, ce străluceşte ca un mărgăritar în întunerecul nopţii şi întoatceţi-vă privirea la însăşi mărgăritarele alese, *smaragde, topaze, diamante* sau alte asemenea podoabe.

Nu sunt toate aceste lumini frumoase şi atrăgătore? Ba sunt, dar ele sunt atât de reci, şi nimeni nu şi-a putut aprinde lumînarea dela lumina de lună, sau dela luceafăr, sau dela licurici, şi nici dela strălucitorul diamant...

Să trecem acum la alte izvoare de lumină.

Iată *soarele* dătător de lumină, de viaţă, de căldură.

Iată *fulgerul*, care despică norii, şi într'o clipă luminează şi aprinde tot ce întâlneşte în cale.

Şi iată, în sfârşit, modesta *făclie* care se arde pe ea însăşi luminând.

Cu care din aceste două izvoare de lumină putem asemăna pe Hristos, Domnul nostru?

Hristos a voit să fie Mântuitorul nostru, El şia aprins sufletul său de dragoste de milă pentru noi, El şi-a dat viaţa pentru noi, El a fost ca un soare, care şi-a răspândit razele dătătoare de lumină şi de căldură peste tot pământul.

„Foc am venit să aduc pe pământ şi ce este dacă s'a aprins?"

Iată taina răspândirii creştinismului! Căci apropiindu-se de Hristos, de flacăra dragostei Lui, atâţia ucenici şi sfinţi şi părinţi ai Bisericii şi-au aprins şi ei sufletul şi au luminat lumea.

Şi acum să ne întoarcem la noi, să ne întoarcem la tine, Fratele meu, în parohia ta săracă, unde munceşti şi alergi şi totuşi, pe dreptate te întrebi, de ce nu reuşeşti în munca ta.

Unul zice: o'am învăţat destulă carte teologică; dacă aş fi doctor în teologie, magistru, aş reuşi în munca mea, iar acum n'am timp să mă ocup cu cartea.

Altul spune: n'am vocaţiune şi de aceia nu reuşesc;

Celălalt: eu nu am darul oratoriei; şi în sfârşit cel din urmă se plânge că poporul e sărac, indiferent, e rău chiar.

Frate acestea pot fi adevărate.

Ştiinţa teologică ascuţeşte armele duhului;

O vocaţie specială preoţească, te mână pe calea cea bună;

Darul vorbirii e o mare înlesnire în activitatea de predicator şi în sfârşit, sărăcia poporului, indeferetismul şi răutatea sunt piedeci reale în calea succesului.

Apostolii, mucenicii, sfinţii au avut şi ei piedici, poate în mai mare măsură, în calea lor, şi totuşi au biruit. Au biruit, fiindcă au avut sufletul aprins de dragostea lui Hristos, de chemarea Lui sfântă. De aceea, Fratele meu, vino mai aproape, cu inima mai deschisă, în casa Domnului cazi la picioarele Lui, caută şi-ţi vei aprinde şi tu sufletul tău la soarele cel puternic, Hristos, şi atunci vei putea fi şi tu o făclie ce luminează şi încălzeşte.

Dacă-ţi vei aprinde sufletul de dragostea lui Hristos, vei fi mânat să-ţi câştigi şi acum, ştiinţă teologică; ai doară Sfânta Scriptură şi o bibliotecă, şi vei găsi şi vreme, şi prilej de studiu.

Sufletul tău aprins îţi va da şi vocaţiune preoţească şi chiar şi darul vorbirii (Moise şi Demostene erau peltici) şi-ţi va arăta că sărăcia poporului, indiferentismul lui, şi chiar răutatea lui, sunt ogorul tău cel mai bun, sunt chiar piedestalul pentru înălţarea ta.

O, de câte ori, stând în altar înaintea sf. prestol şi văzând cum paracliserul încearcă să aprindă tămâia din cădelniţă şi nu poate, până nu suflă să se când aprindă m'am gândit că de multe ori, moliciunea, plictiseala, somnolenţa, lipsa de entusiasm ne împiedică să aprindem din cărbunele mulcom al sufletului nostru lumina sufletească a credincioşilor noştri.

Să sufflăm puternic în cărbunele aprins, dar arzând domol, al sufletului nostru şi atunci vom putea aprinde toate sufletele din parohia noastră.

Să facem, iubiţii mei Fraţi, din nou chemarea noastră preoţească o, chestiune personală a noastră, să ne pasionăm în ea de misiunea sfântă a sacerdoţiului, prin rugăciuue, prin meditaţie, prin autosugestie prin educarea voinţei noastre, căci e vorba de existenţa noastră, de mântuirea noastră a credincioşilor noştri, a neamului nostru chiar, după cuvântul proroculul Ezechil dela cap. 3, vers. 18:

„De nu vei desluşi, nici vei grăi, va mări cel fără de lege întru fărădelegea sa şi sângele lui dela tine-l voi cere".

---

mai vârtos, cu cât atari mijloace sunt stăruitor recomandate de metodologia luptei antisectare.[2]

Ultima fază a organizării misionarismului laic antisectar, este *trimiterea misionarilor respectivi la acţiune pe teren şi supravegherea lor atentă şi continuă*, îmbinată cu o neîntreruptă desăvârşire a pregătirii deja primite. Firește, acţiunea aceasta se va desfăşura în cadrul colaborării fixat în capitolul respectiv. In acest stadiu, preotul trebue să ţină seamă strict de următoarele principii normative:

1. *Misionarismul laic antisectar nu desfiinţează viaţa publică.* In consecinţă, misionarismul acesta nu vrea să sustragă pe nimenea din viaţa cetăţenească şi profesională. Dimpotrivă, exercitarea îndatoririlor profesionale şi de viaţă publică, le stă deschisă misionarilor laici antisectari. Cu atât mai vârtos, cu cât numai dacă sunt în lume, pot ei să-şi exerciteze eficace misiunea: o prelungire a păstorului de suflete în cercurile care sunt inaccesibile acestuia. Din acest principiu, rezultă firesc norma că *preotul trebue să-i ocupe pe misionarii laici antisectari, numai în măsura timpului lor disponibil.*

2. *Subordonarea misionarismului laic antisectar, misionarismului ierarhic, şi conducerea lui de către ierarhie, aparţine la însăşi fiinţa lui.* Fiind o participare la misionarismul ierarhic, o prelungire şi o întregire a acestuia, misionarismul laic antisectar numai atunci e tare, dacă acţionează din însărcinarea, trimiterea şi sub dependenţa şi supravegherea ierarhiei.[3] De aceea misionarismul laic antisectar trebue recunoscut, iniţiat şi condus de ierarhie. De aici principiul cardinal: *Misionarismul laic antisectar trebue încorporat şi subordonat ierarhiei bisericeşti.*

Practic, misionarismul laic antisectar se organizează după structura organizaţiei bisericeşti, *conducerea şi coordonarea mergând de sus în jos, iar activarea lui de jos în sus:* parohie, protopopiat, eparhie, mitropolie, metodele şi mijloacele fiind adecvate situaţiei respective. De aici se vede că problema organizării integrale a misionarismului laic antisectar depăşeşte cadrul parohiei îşi reclamă concursul întregei Biserici. Mai ales că preotul singur nu poate procura toate mijloacele pregătirii şi activării acestui misionarism.

In virtutea principiului cardinal al încorporării şi subordonării misionarismului laic antisectar, ierarhiei, *preotul e dator să conducă şi supravegheze continuu acţiunea misionarilor respectivi.*

3. Dar această conducere şi supraveghere trebue exercitată cu mult tact pastoral. In acest sens, trebue să preconizăm şi principiul normativ al *recunoaşterii independenţei personalităţii misionarilor laici antisectari.* Căci dacă vrem ca misionarii laici antisectari să fie abnegaţi şi zeloşi, trebue să le dăm posibilitatea ca ei să-şi presteze colaborarea într'o formă, care cuprinde recunoaşterea personalităţii lor. E un fapt psihologic bine stabilit, că omul creiază incomparabil mai mult, dacă poartă răspundere proprie, decât dacă lucrează numai sub responsabilitate streină.[1] De aceea, dacă, bunăoară, s'ar întâmpla ca laicul, cunoscându-i mai bine pe unii sectari, să aducă mai multă competinţă în unele probleme ale' executării practice, — preotul să nu stânjenească această reliefare a misionarismului laic.

De mare importanţă practică este şi *împărţirea parohiei în sectoare sau vecinătăţi,* şi repartizate apoi acţiunii misionarilor laici antisectari.

Şi totuşi rolul primordial în cadrul organizării şi activării acestui misionarism, revine păstorului de suflete. De aceea, studiul nostru se încheie firesc cu arătarea rolului preotului în cadrul misionarismului laic antisectar.

[Va urma].

---

[2] Cf. *Kistner Karl:* Unsere Seelsorge u. die Sekten. In „Religiöse Volksstörmungen der Gegenwart". Herausgeb. von Dr. Arthur Allgeier. Fr. i. Br. (Herder) 1924, p. 89; *Marcu T. Grigorie Dr.:* Decalogul luptei antisectare. In „Revista teologică", Maiu—Iunie 1943, p. 275; *Ispir G. Vasile:* Sfântul apostol Pavel ca misionar. In rev. „Biserica ortodoxă română", Ianuarie—Martie 1944, p. 59.

[3] Cf. *Ispir Gh. Vasile:* Misiunea creştină în România nouă. In „Biserica şi problemele sociale". Bucureşti 1933, p. 218.

[1] *Kaller:* O. c. p. 64.

Să ne păzim ca de foc de lăudători cuvântărilor noastre.

E ispita celui rău. Ci așa să ne întocmim cuvântul nostru, ca în urma lui, ascultătorii să pornească, hotăriți, războiu împotriva păcatului.

Pelerinii cari merg la locurile sfinte, spun, că în noaptea Învierii, în biserica sfântului mormânt mii de credincioși îngenunchind în rugăciune adâncă, în frunte cu Patriarhul ortodox, se roagă cucernic la Tatăl Ceresc să trimită lumina din cer și să aprindă făclia de pe sfântul prestol. La rugăciunile lor stăruitoare lumina din cer coboară prin cupola bisericii și aprinde făclia din mâna Patriarhului, care apoi strigă:

„Veniți de luați lumină!"

Cutremurat de această minune, ori de câte ori la slujba învierii rostresc strigătul simbolic: „Veniți de luați lumină." mă întreb înfiorat: am eu sufletul luminat ca dela mine, din sufletul meu aprins, să poată lua lumină mântuitoare toți credincioșii?

Dar tu, Fratele meu?

De aceea cuvântul meu nu poate să sfârșească decât în murmur de rugăciune:

Coboară, Doamne, lumina Ta cerească în sufletele noastre, aprinde-le de focul chemării noastre sfinte, fă-le făcliii luminoase ca dintr'ânsele și printr'ânsele să se poată aprinde și sufletul credincioșilor noștri spre ascultarea și urmarea poruncilor Tale spre mântuirea lor vremelnică și veșnică, acum și totdeauna, Amin.

Protop. **Emilian Stoica**

Cuvinte arhierești

La Invierea Domnului în 1945

Din scrisoarea pastorală, acum primită a P. S. Sale Episcopul **Nicolae** *al Oradiei, desprindem următoarele părți dela sfârșit:*

Războiul, care bântue de aproape șapte ani de zile a adus potop de suferință peste lumea întreagă și peste Neamul și Țara noastră.

Văd cu ochii sufletului meu mulțimea nenumărată a lipsurilor și necazurilor de tot felul din casele și gospodăriile voastre, îndeosebi din casele unde lipsește tata, soțul, sau fiul. Văd pe toți cei apăsați și chinuiți de grijile și greutățile zilei de mâine. Văd jalea negrăită din casele văduvelor și acelor săraci. Aud plânsul nemângâiat al pruncilor rămași fără de tată și tânguirea amară a celor orfani.

La voi, și lângă voi aș vrea să vin și să fiu astăzi, iubiții mei, cu cuvântul meu părintesc și cu mângâerea mea duhovnicească. În numele Domnului nostru Iisus Hristos cel înviat din morți vă trimit tuturor îmbărbătarea cea nemincinoasă a credinței în Dumnezeu, dimpreună cu îndemnul de-a Vă întări neîncetat cu puterea rugăciunilor în necazurile voastre.

Vă sfătuesc să păziți cu sfințenie toate predaniile străvechi și sănătoase, care ne-au adus mântuire în zilele grele ale istoriei noastre și să cercetați regulat sf. biserică în Dumineci și sărbători, înfățișându-vă curați înaintea feței Domnului.

Munciți cu hărnicie ogoarele voastre ca mâine să aveți cu toții pe mesele voastre pâinea cea de toate zilele.

Vă mai îndemn, împreună cu sf. Apostol Pavel, ca în toate ale voastre să „umblați cu pază, cu ca niște neînțelepți ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt" [Ef. 5, 15—16].

Preoțimea din despărțământul prot. „Oltul" al Asociației clerului „Andreiu Șaguna" s'a întrunit în conferința de primăvară în 19 Aprilie a. c. în Șercaia sub prezidiul păr. prot. Ch. Marcu. Au participat toți preoții din protopopiat.

La ora 9 în sf. Biserică, după rugăciunile de dimineață, păr. *V. Boeriu* Grid a rostit meditația înainte de mărturisire, mânecând dela cuvintele: „Doamne la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții veșnice" [Ioan 6, 58], apoi toți preoții s'au mărturisit. S'a oficiat sf. Liturghie a Înainte sfințitelor și la priceasnă a predicat păr. *Sorin Popa*—Veneția de sus, după care preoții prezenți s'au împărtășit.

În cancelaria prot. păr. prot. *Chirion Marcu* președ. despărțământului, în cuvântul de deschidere, face un expozeu al vieții spirituale, în bis. ort. română și în biserica ortodoxă adăstând și asupra bisericei ortodoxe din Uniunea Sovietică, ce tinde să ia un frumos avânt. Apoi se oprește câteva clipe asupra persoanei P. C. Sale preot C. *Burducea*, ministrul cultelor, care prin frumoasele sale inițiative dă un suflu nou Bisericii.

Păr. *Remus Mircea*-Șinca nouă citește lucrarea „Cum caută preotul pe Hristos", iar păr *Zichiel Enescu*-Lupșa lucrarea „Hristos ne chiamă astăzi". Ambele lucrări au fost tratate cu multă pricepere.

Păr. prot. comunică o serie de circulare pentru luare la cunoștință și conformare și dă îndrumări în legătură cu cultul și catehizația.

Preot *Valer Boeriu*-Grid

Preoțimea aderă la „Uniunea Preoților Democrați din România". — Urmând preoțimii din Valea Jiului, preoții din prot. Brașov au aderat în unanimitate la, Uniunea Preoților Democrați din România". Cu acest prilej au trimis I. P. Sfințitului Dr. Nicolae Bălan al Ardealului următoarea telegramă:

„Preoțimea protopopiatului Brașov întrunită în ședința extraordinară, a aderat în unanimitate la principiile democratice susținute de „Uniunea Preoților Democrați". Cu acest prilej ea întărește legământul de devotament cu ierarhul apărător al poporului și Bisericii noastre și vă asigură că înțelege să nu se abată dela sublima ei misiune. Dr. Nicolae Stinghe, adm. protop. Preot Vasile Coman, preș. secției Brașov".

Democrația în luptă pentru luminarea poporului. — La Dumineca Tomii, s'au inaugurat — cu fleștanie — nova aripă a Școlii primare mixte Nr. 5 din Cartierul Trei stejari, precum și localul destinat a fi sediul Comitetului cetățenesc din acelaș cartier. Toți vorbitorii din partea democrației: *dl Dumitru Ursa, dna Maria Ursa* și *dl Bucătaru*, Președintele Comitetului cetățenesc din repectivul cartier au pledat convingător *pentru ridicarea poporului prin crdință și prin luminarea cărții.* Totdeauna și-au fixat ca prin punct în programul de activitate *ridicarea unei biserici a unei școli* pentru satisfacerea nevoilor spirituale culturale ale Cartierului Trei-stejari. Dumnezeu să le ajute.

In ajutorul răniților

Cu prilejul conf. de primăvară, ținută în Avrig în 18 Aprilie a. c. preoțimea prot. Avrig a cercetat și mângâiat răniții din spitalul Z. I. 485 Avrig ducând și daruri pe cari le-au colectat în parohiile lor, după cum urmează:

Preoții. I. Prie—Săcădate, 20 ouă, 5 l. lapte, 5 colaci. G. Tatu—Sebeșul de sus, 30 ouă 25 kg. făină, 500 lei. G. Pastea—Sărata, 245 ouă, 50 kg. făină. Il. Budac Oprea—Cârțișoara 52 ouă. L. Scorobeț, Streza—Cârțișoara, 100 ouă, 6 1/2 kg făină, 1,200 kg. caș, 1 kg. slănină. N. Țețiu—Corbi. 50 c. p, 59 copuri de grâu, 124 ouă, 1365 lei. V. Bogdan—Arpașul de sus 209 ouă. 2320 lei. M. Budac—Ucea de jos 3 saci făină 220 ouă. I. Bursu—Ucea de sus, 1 sac făină, 100 ouă, V. Preda—Feldioara, 220 ouă, 30 kg. făină, 1 kg. slănină 30 c. p. V. Preda—Vistea de jos 272 ouă 110 kg. făină, 2 kg. slănină. 30 c. p. I. Ghindea—Drăguș, 500 ouă, 2 saci făină 8 kg. slănină, C. Mandeal—Porumbacul de jos, cozonaci în valoare 15 000 lei. E. Crăciun—Sebesul de jos, 100 ouă. Fl. Păunescu—Glămboaca, 102 ouă, și 1065 lei.

Exprim și pe această cale, mulțumiri donatorilor și cucernicilor preoți cari au răspuns într'un chip atât de frumos la apelul ce l-am făcut,

Avrig la 25 Aprilie 1945.

Adm. protop. *A. Radu*

VITRINA CĂRȚII

Preotul **Ioan Gh. Coman**, *Probleme de filosofie și literatură patristică*, București, Casa Școalelor, 1944, în 8, 275 p., 300 lei.

Facultatea de Teologie din București a primit de câțiva ani în rândurile profesorilor ei o forță nouă, un dascăl de autentică vocație intelectuală și de o superioară pregătire științifică, așa cum orice instituție de cultură teologică ar fi mândră să-și recruteze un dascăl. E vorba de Părintele Ioan Gh Coman, numit mai întâi conferențiar, apoi profesor de Patrologie la acea Facultate.

Fiind înzestrat cu o mare putere de muncă și o largă cultură — din care au ieșit până acum numeroase lucrări științifice din domeniul patrologiei, al filologiei clasice și al istoriei religiunilor — Părintele Ioan Gh. Coman reprezintă una dintre cele mai mari nădejdi ale teologiei românești. Dela râvna P. C. Sale așteptăm să se inițieze un întreg curent de cercetări în domeniul patristic. Ba chiar mai mult, putem aștepta și lucrări de sinteză, ca cele pe care însuși Părintele Coman le promite în prefața cărții de care ne vom ocupa în cele ce urmează. Altfel P. C. Sa nădăjduește să aducă într'o zi Bisericii și Țării românești ofranda unei „dogmatici" și a unei „metafizici ortodoxe, întemeiate exclusiv pe documentele originale ale epocii Patristice" Și oricine poate să recunoască în această dorință o mare și frumoasă misiune, pentru care face să-ți angajezi toate eforturile, întreaga viață.

Cât de necesare și cât de urgente sunt studiile patrisitce în teologia românească, nu vom încerca să mai arătăm. A făcut de altfel acest lucru, cu rară măestrie, d. profesor Teodor M. Popescu, dela Facultatea de teologie din București într'un studiu consacrat special acestei probleme. In *Studii Teologice*, an. 1940, vol. II). E destul să spunem că aproape totul în teologia ortodoxă de aici trebue să pornească, dela Sfinții Părinți, ca sistematizatori ai cugetării creștine cuprinsă în Sf. Evanghelie.

De aceea nu mică ne-a fost bucuria când am aflat că studiile pe care Părintele Coman le publică sub titlul *Probleme de filosofie și literatură patristică* formează numai „un modest început al unor lucrări de amploare asupra gândirii dogmatice, filosofice, morale, estetice și sociale a Sfinților Părinți".

Studiile acestea, apărute unele mai întâi în reviste, altele nepublicate încă, urmăresc în deosebi precizarea raportului dintre cugetarea creștină și filosofia profană. E una dintre cele mai de seamă probleme ce se pun nu numai patrologului, ci și oricărui teolog care se simte îmbibat de cultură profană, dar care știe totuși că nu se poate îndepărta de normativul de cugetare cuprins în dogma creștină. Soluția ecletismului luminat de credință la care s'au oprit Sfinții Părinți e de aceea plină de învățăminte pentru noi și merită să fie cunoscută mai de aproape.

In deosebi primele câteva studii din lucrarea părintelui Coman adâncesc problema apropierilor și deosebirilor dintre cugetarea creștină și filosofia profană din epoca patristică, în vreme ce restul studiilor compară modul creștin de viață cu modul profan. Și această din urmă confruntare e plină de învățăminte pentru noi, fiindcă ne dăm seama odată mai mult de sublimitatea vieții creștine, transfigurată de dogoarea harului divin.

Ultimul capitol, intitulat *Dogma creștină*, e o privire sintetică și o preamărire a nepieritoarelor adevăruri ce stau la temelia cugetării și vieții creștine.

Obiectivitatea științifică a autorului nu-l împiedecă totuși de a da o formă înaripată gândului său. Minunatele priviri de ansamblu din primele trei studii și introducerile și concluziile dela celelalte sunt adevărate imne închinate cugetării patristice, într'o desăvârșită formă stilistică și cu un entusiasm ce vădește o imensă iubire de studiul patristic. Adică tocmai ceea ce se cere în primul rând cercetătorului unei literaturi din alte vremuri, dar care se vrea îmbiată cu căldură sufletului contemporanilor.

Recomandăm deci lectura acestor studii ale Părintelui Coman, atât clericilor cât și credincioșilor, încredințați fiind că vor găsi în ele lumină și îmbărbătare și se vor simți câștigați definitiv de frumusețea și înălțimea cugetării patristice. Dumnezeu să ajute autorului ca să-și împlinească gândul frumos de a arcui deasupra teologiei românești bolțile de azur ale metafizicii ortodoxe.

Em. V.

Nr. 4008/945

Comunicare

Comunicăm spre știre și conformare Preoțimii din Arhiepiscopia noastră următoarea adresă a Onor. Minister al Cultelor.

„Sf. Arhiepiscopii de Alba-Iulia și Sibiu
Secția Administrativă
Nr. 680/945 — Cabinet.
16. IV. 1945.

In conformitate cu dispozițiunile Președinției Consiliului de Miniștri comunicate Ministerului Cultelor cu Nr. 302770/945, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a da dispoziții organelor în subordine, ca ori de câte ori se adresează Președinției, Consiliuli de Miniștri, să o facă pe cale ierarhică, pentru a se evita astfel corespondența inutilă prin sesizarea Președinției cu chestiuni cari nu sunt de resortul ei, ci a departamentelor".

Sibiu, la 3 Mai 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Preot distins. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a dat binecuvântare de a purta brâul roșu, părintelui *V. Șandru* din Lupeni, protopopiatul Petroșani, pentru a răsplăti munca îndelungată, în ogorul bisericesc, a vrednicului preot din Valea Jiului. Distincția este deplin meritată. Sexagenarul părinte Șandru a fost felicitat de toți colegii săi din protopopiat.

ȘTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

Cons. Ieronim Grovu, Aurel Nanu și prot. Mih. Neagu; diaconi: cons. Al. Popa și Anatolie Scurtu. *Predică cons. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului *predică preotul Nicolae Constantin*, dela porohia Sibiu-Lazaret.

9. Luni în 21 Maiu 1945, SS. Imp. Constantin și Elena, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof Gheorghe Șoima și preot Ioan Munteanu; diaconi: Simion Macarie și prof. Nicolae Mladin. *Predică: preotul Ioan Munteanu.* La Oastea Domnului *predică: preotul Vladimir Turușancu.*

Nr. 4223/945 (19) 1—

Publicațiune

In conformitate cu dispozițiunile art. 14 din Regulamentul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, Consiliul Arhiepiscopesc declară și publică vacante catedra de Liturgică și Teologie Pastorală și Conferința de îndrumări misionare și sectologie pentru chemarea restrânsă sau prin transferare ori pentru chemarea largă prin numire ca titulari, de la această Academie.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 15 Mai 1955.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 27 Maiu 1945 Nr. 22

Telegraful Român

Onor. Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000. — Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespodenţe
se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile
se adresează ADMINISTRAŢIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cum caută preotul pe Hristos

Căutarea lui Hristos şi trăirea în comuniune intimă şi vie cu El, este însăşi *esenţa religiunii creştine.* De aceea, dacă «anima (est) naturaliter christiana» — după clasica mărturie a lui Tertulian — atunci *spiritul uman tinde irezistibil către Dumnezeu,* din care s'a desprins esenţa sa de scânteie din însăşi scânteia divină. El este chinuit cu străşnicie de dorul după Dumnezeu şi-L caută necontenit. Fericitul Augustin, spiritul cel mai adânc muncit de căutarea lui Dumnezeu, sintetizează în uriaşa-i personalitate, sbuciumul religios tipic al sufletului omenesc în căutarea divinului şi l-a eternizat în clasica-i mărturisire: «Fecisti nos ad Te, Domine, et *inquetum* est cor nostrum, donec requiescat in Te!» Aşa încât, împlinirea totală a străduinţei şi sbuciumului nostru religios, este aflarea lui Hristos şi mărturisirea după adevăr, împreună cu Filip: «Am aflat pe Iisus» (Ioan 1, 45).

Imperativul căutării intense a lui Hristos, ne sună apăsat mai ales astăzi, când atâtea suflete au pierdut pe Mântuitorul. Pentrucă *pierderea lui Hristos echivalează cu însăşi periclitarea gravă a mântuirii şi fericirii noastre.* Evident, vremurile de azi chiar prin negativismul lor destructivist sunt în căutarea lui Dumnezeu. Căci — ori cât s'ar părea de paradoxal — toate pornirile sălbatice care au deslănţuit şi mai deslănţuesse încă furtuna actualului război, pe marea vieţii umane, nu sunt decât pervertiri grave ale tendinţei intrinsec umane după adevăr, bine şi frumos, în fond după Dumnezeu, realizarea integrală a acestora. Prin urmare, putem spune categoric că omenirea caută şi astăzi pe Hristos, dar — din nenorocire — acolo unde nu este!...

Drept aceea, *misiunea preotului este — mai ales astăzi — aceea de a arăta lumii pe Hristos cel adevărat prin prizma împrejurărilor actuale.* Ca să se spulbere deplin şi definitiv convingerea greşită a unora că Hristos ar fi cu totul absent din uriaşa frământare şi din dramatica sbuciumare a lumii de azi. *A arăta lumii pe Hristos şi a i-L mijloci prin Biserica Sa, este suprema raţiune de a fi a preoţimii creştine de azi şi unica legitimare a dreptului ei la viaţă.*

Dar preotul nu poate arăta altora pe Hristos, dacă nu-L cunoaşte el însuşi mai întâiu. Firesce, nu ne putem închipui c'ar putea exista vre-un preot creştin care să nu-L cunoască măcar teoretic pe Hristos. Dar cunoaşterea integrală şi cea mai necesară preotului, *este cunoaşterea prin trăirea în El.* Căci misiunea preotului nu este numai aceea de a arăta lumii pe Hristos, *ci şi de a-L comunica acesteia.* Ori, *preotul nu-L poate comunica cu deplină eficacitate, decât dacă el însuşi trăeşte în Hristos.*

Din această uşoară schiţare a unuia din aspectele fundamentale ale misiunii sacerdotale, rezultă evident *cât de mult şi cât de intens trebue să caute preotul pe Hristos şi să trăiască cu El.* La acest considerent de ordin misionar, se adaugă şi unul de ordin metafizic-haric: preoţia creştină este actualizarea în vas de lut a preoţiei sfinte şi universale a Mântuitorului. Ca atare, *ea îşi primeşte nu numai sensul ci şi fiinţa şi vigoarea dela Hristos.* In consecinţă, *nici nu ne putem imagina preoţie creştină fără Hristos şi nici preot creştin fără Hristos.* Prin urmare, deviza primordială a chemării sacerdotale a fost totdeauna şi trebue să fie mai ales astăzi: *Căutarea şi aflarea lui Hristos şi trăirea în comuniune vie şi intimă cu El.* In aceasta constă taina succesului nostru pastoral.

Aşa încât, şi nouă preoţilor de azi ne sună apăsat şi stăruitor chemarea adresată de catre Filip lui Natanael: „*Vino şi vezi!*“ (Ioan 1, 46) şi mai ales aceea a Mântuitorului către Filip: «*Urmează mi!*» (Ioan 1, 43). Dar pentru a intreprinde acţiunea de căutare şi aflare a lui Hăistos, trebue să avem în prealabil *convingerea puternică a lui Natanael despre Dumnezeirea Mântuitorului:* «Rabi, *Tu eşti Fiul lui Dumnezeu,* Tu eşti împăratul lui Israil» (Ioan 1, 49)

Insă pentru a căuta cu succes pe Hristos, trebue să ştim mai întâi *unde* îl putem găsi. Ceea ce este tot una cu a ne da seama de *modul* prezenţei actuale a lui Hristos în lume. Cu atât mai vârtos, cu cât *de modul prezenţei Sale printre noi, depinde şi modul căutării şi aflării Lui.*

I. In virtutea deofiinţimii Sale cu celelalte două ipostasuri ale sf. Treimi, Logosul neîntrupat era prezent activ în lume. Şi azi Hristos e prezent în cosmos, participând ca Dumnezeu la pronierea lumii şi ca atare, ca prezenţă de imensitate în toate făpturile. Dar în taina Intrupării Dumnezeu se face om adevărat iar omul, Dumnezeu adevărat, Dumnezeu venind în comuniune directă cu omul. Aceasta este prezenţa teandrică istorică a Mântuitorului în lume. Insă după Inviere, trupul Său transfigurat nu mai rămâne pe pământ, ci se înalţă la ceruri. Odată cu Inălţarea, încetează prezenţa teandrică istorică a lui Hristos. In locul acesteia, ne-a rămas *prezenţa teandrică mistică sau euharistică* şi anume: In Biserică, trupul, tainic al Domnului, *Hristos este prezent real în mod mistic,* prin lucrarea sf. Duh în sf Euharistie.[1] Prin urmare, *Hristos ne este accesibil astăzi în prezenţa Sa teandrică mistică sacramentală în sf. Taină a Euharistiei. Aici trebue căutat şi aici poate fi aflat.*

Condiţia e senţială şi absolut necesară a comuniunii cu Hristos cel euharistic, este integrarea mistică în trupul Său tainic: Biserica, prin primenire şi înălţare duhovnicească, prin îmbrăcarea în Hristos, prin străduinţa intensă de a deveni întrupări vii ale chipului Lui în lume. De aici rezultă clar, că numai ridicate pe un plan de viaţă ce depăşeşte mediocritatea cotidiană, facultăţile şi energiile spirituale ale preotului se pot avânta în truda căutării lui Hristos şi la înălţimea comuniunii vii şi intime cu El. Pentrucă *găsirea şi atingerea nemijlocită a lui Hristos e posibilă preotului numai în desăvârşită neprihană a fiinţei sale.* Numai preotul înduhovnicit prin asceză — piatra unghiulară a vieţii spirituale — şi ridicat şi tranfigurat sub flacările harului divin, poate ajunge la bucuria mărturisirii depline: «Am aflat pe Iisus» (Ioan 1, 45) Căci cu cât preotul realizează o mai desăvârşită asemănare cu Hristos printr'o necontenită spiritualizare, cu atât percepţia lăuntrică a prezenţei lui Hristos în el, va fi mai vie, mai puternică şi mai covârşitoare.

Drept aceea, fără să uităm că preotul nu-i călugăr, *căile pe care are să-L caute preotul pe Hristos, sunt căile ascezei şi ale misticei liturgice şi individuale.* Numai trecut prin cele trei faze ale *purificării, iluminării* şi *desăvârşirii,* poate găsi preotul pe Hristos cel euharistic, cu alte cuvinte prin asceză şi mistică. Asceza reprezintă elementul uman sau partea de colaborare a omului, iar mistica elementul divin sau partea de colaborare a lui Dumnezeu, contopite în faptul teandric al trăirii în Hristos. Precum un există limite categorice şi riguroase între ascetică şi mistică, tot aşa nu există între cele trei faze de căutare şi unire cu Hristos. Căci factorul uman se împleteşte necontenit cu cel divin în colaborare, cele trei faze fiind numai grade de participare la viaţa în Hristos. In faza purificării, accentul principal cade pe lucrarea voinţei umane; iluminarea se plasează intermediar între asceză şi mistică, accentul căzând atât pe lucrarea voinţei umane cât şi pe colaborarea harului divin; desăvârşirea sau îndumnezeirea reprezintă compartimentul misticei propriuzise, accentul căzând pe voinţa divină, iar omul găsindu-se în stare de pasivitate receptivă.[1]

Lucrarea de purificare constă în lupta omului de a-şi desface simţurile de mediul lumii sensibile şi are mai mult un caracter negativ; lucrarea de iluminare constă în lupta pentru eliberarea sufletului de pasiuni şi pentru fortificarea în virtuţi sub acţiunea harului, având un caracter negativ-pozitiv; iar în lucrarea desăvârşirii, omul se găseşte dincolo de lumea sensibilă şi inteligibilă, acceptând pasiv complaţia unitivă. In practica vieţii, aceste trei faze se suprapun ca trei acţiuni concomitente sau simultane.[2]

Odată introduşi sumar în tainele vieţii ascetico-mistice, se pune întrebarea: Cum se toarnă căutarea lui Hristos de către preot, pe aceste trei căi ascetico-mistice? Prin *spovedanie, meditaţie, rugăciune şi deasă cuminecare după vrednicie* cu trupul şi sângele Domnului din sf. Potir euharistic.

Taina prin excelenţă a purificării este Botezul. In baia lui, se produce restabilirea naturii umane căzute şi ridicarea ei la starea dinainte de căderea în păcat sau naşterea din nou în Hristos. Dar preotul — ca de altfel orice creştin — cade din puritatea baptismală, de atâtea ori în păcat şi în consecinţă are iarăşi nevoe de purificare. De aceea, el e chemat ca prin aspră străduinţe ascetică să se descătuşeze din lumea păcatului şi să se modeleze după chemările spiritului în tensiune spre Hristos. Arta modelării trupului şi adaptării lui la viaţă lăuntrică sub imperiul spiritului, este asceza. Mortificarea ascetică trebue să fie o continuare a Botezului şi o împlinire metodică a lui. Iar când are de a face cu păcatele survenite după Botez, asceza apare ca un Botez repetat necontenit pentru purificarea aceleiaşi naturi. E lepădarea de lume şi de sine însuşi: de păcat.

Mijlocul ei mistic-sacramental e *sf. Taină a Spovedaniei.* La Hristos cel transfigurat se ajunge prin Hristos cel răstignit. De aceea, sf. cuminecări trebue să-i premeargă neapărat sf. Taină a Mărturisirii, a purificării de păcate. Căci numai când fiinţa noastră devine templu duhovnicesc, se face capabilă de praznicul euharistic. Trupul preotului trebue sfinţit ca un altar sacru. Pregătit prin post, rugăciune şi viaţă virtuoasă, preotul se curăţă de păcate în baia lacrimilor, a deplinei pocăinţe în scaunul sfintei Spovedanii. Intr'ânsa el se desbracă de omul cel vechiu al păcatului şi se îmbracă în omul cel nou-duhovnicesc. Printr'ânsa se restabileşte în starea de viaţă în Dumnezeu a fiinţei umane din baia Botezului, şi de spiritualizare a pornirilor josnice.

Odată restabilit din păcat, preotul trebue să tindă spre progresiva lui zidire din nou, dilatându-se treptat pentru primirea lui Hristos, spre spiritualizare şi iluminare. Iluminarea este o tranziţie dela purificare la contemplaţie unitivă, o fază de progres dela omenesc la dumnezeiesc, de spiritualizare. Pe aceasta am primit-o în sf. Taină a Mirungerii, care ne-a împărtăşit pe sf. Duh cu darurile sale, punând — împreună cu Botezul — bazele harice, pe care s'a altoit darul preoţiei noastre. Mai ales ca preoţi avem chemarea de a actualiza cât mai deplin darurile sf. Taine a Mirungerii, fapt care dinamizează puternic preoţia noastră. Drept aceea, *mai ales pentru preot iluminarea trebue să fie o prelungire a Mirungerii,* ca apoi Dumnezeu să vină cu stingerea în noi a rădăcinii patimilor şi comunicarea aptitudinii contemplaţiei mistice.

In spre această stare ne avântăm prin *efortul ascetic al rugăciunii.* Dar rugăciunea cere un efort continuu al spiritului nostru: efort de atenţie, de reculegere, de autozidire, de concentrare şi de simplificare progresivă, până când toate puterile spirituale se sintetizează în intuiţia contemplativă. Toată această lucrare se numeşte *meditaţie.* Meditaţia este pregătirea psihologică a contemplaţiei. După Feric. Augustin, *meditaţia este ridicarea pro-*

---

[1] Sârbu Corneliu: Prezenţa teandrică. In „Telegraful Român“, 25 Dec. 1942, p. 3 sq.

[1] Crainic Nichifor: Curs de Teologie mistică. Bucureşti 1938, p. 143.

[2] Idem, ibidem, p. 144 sq.

gresivă a sufletului către Dumnezeu, pornind dela operaţia mintală a discursului lăuntric. Meditaţia este o activitate a inteligenţei discursive, aplicarea mai îndelungă a spiritului asupra unui obiect care-l preocupă intens. Ea presupune neapărat o retragere, o ambianţă de izolare şi de singurătate, o cercetare de sine însuşi şi meditarea unui adevăr obiectiv. Aprofundarea adevărurilor prin reflexiune personală ne ajută la asimilarea acestora şi să le facem substanţă a spiritului nostru. Ea mijloceşte convingerea. Cu cât meditaţia este mai profundă şi mai îndelungată, cu atât convingerea este mai puternică şi cu atât hotărîrea de a practica adevărurile meditate în viaţa personală, devine mai aprigă. De aceea, sf. Scriptură recomandă stăruitor meditaţia: Fericit bărbatul despre care se poate spune că «legea Domnului e dorirea lui şi la legea lui cugetă ziua şi noaptea» (Ps. 1, v. 2); «Inima celui înţelept va cugeta» (Sirah 3, 28).

In meditaţie, spiritul nostru săvârşeşte — potrivit precizărilor sf. Dionisie Areopagitul — o mişcare întreită: 1. *Ieşirea din sine către un obiect exterior*, care poate fi spectacolul măreţ al lumii creaturale, un epizod din viaţa Mântuitorului sau un mister din fiinţa Sa divino-umană. Fericitul Augustin pune mare preţ pe contemplaţia naturii ca un mijloc de ridicare a spiritului meditativ. Frumuseţile şi bunătăţile acestei lumi ne duc către Creator prin contrastul dintre vremelnicia lucrurilor şi veşnicia Lui, ne face să ne deslipim repede de ea şi să ne întoarcem în noi înşine. Iar aprofundarea unei învăţături a Mântuitorului sau a unui episod din sacrificiul Său pentru noi, *ne întăreşte în convingerea faţă de adevărul Său* şi ne provoacă să comparăm propria noastră viaţă nedesăvârşită cu modelul de perfecţiune care este El. 2. Această comparaţie se face prin a doua mişcare: *reîntoarcerea în sine dela obiectul extern*. Râvna de a ne modela după Hristos, hotărîre dobândită în urma convingerii, ne determină la un amănunţit examen de conştiinţă, la distrugerea patimilor şi la sporirea în virtute. Credinţa întăreşte convingerea dobândită, iar dragostea de Hristos intensifică voinţa de a realiza asemănarea cu El. Este o operaţie lăuntrică de transformare a vieţii noastre personale şi de convertire a ei în lumina lui Hristos. 3. *O adâncire în Divinitatea prezentă în suflet*: Izbutind să ajungă în regiunea asemănării cu Hristos, spiritul nostru descrie o a treia mişcare, pe care sf. Dionisie Areopagitul o numeşte circulară. E aprofundarea în unirea cu Dumnezeu, căci a coborî în suflet, este — după cum observă cu pătrundere Fer. Augustin — tot una cu a te înălţa spre Dumnezeu. Ea reprezintă tranziţia dela meditaţie la contemplaţie.[1]

Pe interiorizarea mijlocită de meditaţie, se poate înălţa inima în *rugăciune* către Dumnezeu. Raportul viu, trăit şi intim dintre preot şi Hristos, se realizează prin rugăciune. Convorbire directă şi intimă a noastră cu Dumnezeu, rugăciunea nu poate avea loc fără actualitatea Lui în inimile noastre. De aceea, *ea este tensiune ascetică a preotului spre Dumnezeu, pregătindu-i sufletul în receptacol de captare a harului divin*. E simţul cel mai superior al omului, prin care ne punem în legătură cu Dumnezeu. E însăşi religiozitatea preotului în acţiune, e căutarea cea mai intensă a lui Dumnezeu şi găsirea Lui întru convorbire intimă.

Odată purificat şi înălţat pe cele trei căi de mai sus, *preotul ajunge să se unească mistic cu Hristos în sf. Taină a Euharistiei*. Această unire este participarea harică şi personală la viaţa tainică şi intimă a lui Hristos. Căci harul euharistic ne transfigurează, ne preface din trup omenesc în trup duhovnicesc. Prin această transfigurare, natura noastră se îndumnezeieşte necontenit, asimilându-se lui Hristos. Ne facem asemenea Lui: o creaţiune spirituală. Comuniunea euharistică e participare directă la viaţa lui Hristos Insuşi. Mântuitorul e principiul activ, transformator şi creator în noi. Comunicându-ne focul prificator şi regenerator ce mijloceşte în noi actualizarea deplină a integrării noastre ca mădulare ale trupului mistic al Domnului, cuminecarea după vrednicie *este găsirea directă a lui Hristos şi comuniunea intimă cu El*. E atingerea supremului grad de aflare a lui Hristos în viaţa pământească.

In consecinţă, *sf. Euharistie este elementul fundamental de dinamizare, înălţare şi rodire a preoţiei creştine*. Hristos, marele Arhiereu, e prezent în noi, nu numai luminând sensul adânc al chemării sacerdotale, ci şi dând vigoare deplină preoţilor Săi, ca să-L actualizeze cât mai deplin în mijlocul turmei încredinţate lor spre păstorire. Drept aceea, *să fiim euharistici!*

II. Dar Hristos mai este prezent tainic printre noi şi prin *identitatea mistică dintre El şi săraci*, prezenţă pentru care ştiinţa teologică n'a consacrat încă un termen tehnic special. Căci Hristos împărtăşeşte durerea şi mizeria celor obidiţi şi năpăstuiţi în aşa măsură, încât se face una cu aceştia: «Intru cât aţi făcut unuia dintre aceşti *fraţi ai mei* prea mici, *mie mi-aţi făcut*» (Mat. 25, 40). Minunat tălmăceşte această identificare a Mântuitorului cu cei săraci, sf. Ioan Hrisostomul când zice: «Nu i-a fost deajuns a răbda crucea şi moartea. El a voit să devină sărac, călător, cerşetor şi gol, a fi aruncat în închisori şi a suferi infirmităţi, ca aceasta cel puţin să te mişte». Sau şi mai pregnant: «Voiţi să vă aduc în faţă pe Hristos, căruia îi e foame, El — care e gol, care pretutindeni e prizonier şi înlănţuit? El este acela pe care-l dispreţuieşti în cel sărac».

Drept aceea, *cine caută pe cel sărac, caută pe Hristos şi cine primeşte pe cel obidit, peMântuitorul îl primeşte*. Acelaşi sf. Ioan Hrisostomul caracterizează faptele de milostenie ale unei văduve bogate din Constantinopol, cu cuvintele: «Incă din copilăria ta n'ai încetat a hrăni pe Hristos, a-i potoli setea, a-l cerceta în durerile lui...».

Nu există pentru nici un creştin bucurie mai mare decât să primească pe Hristos în braţele şi în casa lui. Sunt atâţia nenorociţi şi săraci astăzi printre noi!... Şi tocmai de aceea mai cu seamă astăzi, preotul nu va afla deplin pe Hristos *decât căutându-L şi în cei săraci*. Prin această preocupare şi prin punerea ei şi la inima altora, preotul îşi dublează actualitatea misiunii sale în mijlocul vremurilor pe care le trăim.

CORNELIU SÂRBU

[1] Cf. Crainic Nichifor: O. c. p. 212—215.

Iertarea creştină

„De veţi ierta oamenilor greşalele lor, va ierta şi vouă Tatăl cel ceresc greşalele voastre". (Mat. 6, 14].

Veacul nostru are destinul prefacerilor mari. Trosnesc din încheeturi aşezări bătrâne şi de viaţă umană. O furtună bântue peste conştiinţa popoarelor. Filosoful Berdiaeff a spus ca „tot ce se părea stabilit prin obicei se deplasează", din cauză că s'a deplasat centrul de gravitate al vieţii dela interior la exterior şi dela spirit la materie. Omenirea adoră viţelul de aur al tehnicei şi al civilizaţiei şi vită de supremele imperative morale ale spiritului.

Mase uriaşe de oameni se clatină dela o margine la alta a lumii şi aşează istoria la cotitură de ev nou. In marşul lor ele sunt învolburate de conştiinţa mesianităţii că trebue să răzbune forme sociale perimate, în care se ascunde egoismul, viciul şi fărădelegea. Imbibate de mult misticism, masele nu disting clar binele de rău şi adevărul de minciună şi problematizează principii de valoare absolută.

Se naşte o lume nouă, pe fundalul căreia este multă incertitudine şi haos. Acum spiritul uman are nevoe de o călăuză nouă, fidelă şi infailibilă, care să aducă ordine şi armonie în disordinea şi dialectica ideologică a vremii şi să spulbere pretenţia absurdă a unor doctrine materialiste şi atee că pot soluţiona optim problematica vieţii umane.

In avalanşa lor, aceste doctrine reuşesc uneori să doboare copaci seculari, dar lasă în urmă stâncile colţuroase ale răutăţii, acoperite de mucegaiul egoismului care nu dau sufletului pacea şi liniştea după care însetează. Intr'o asemenea pustietate viaţa îşi pierde semnificaţia majoră şi devine o povară. Fericirea? — un joc de fatamorgan, căci suferinţa creşte mereu şi o concepţie pesimistă despre lume şi viaţă îmbracă pe mulţi, iar alţii se aruncă în braţele plăcerilor.

Contemporaneitatea străbate o criză morală febrilă, de care nu va scăpa decât aflând Adevărul şi urmându-l. Adevărul ne va face liberi. Dar Adevărul absolut este Mântuitorul Hristos. El a zis în istoria culturii: „Eu sunt Adevărul" „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa... Indrăzniţi eu am biruit lumea!" [sf. Ioan]

In perspectiva de lumină a creştinismului umanitatea poate nădăjdui o scăpare din imperiul necunoscutului, ca să intre în făgaşul destinului rău măreţ, înfăţişat într'o împărăţie a lui Dumnezeu. Un gânditor inspirat a spus pe drept: „Creştinismul este religia viitorului". Culmile sale de lumină nu vor fi depăşite de nimic. El deţine soluţia practică şi optimă a marilor idealuri care o frământă.

Ce constitue înălţimea creştinismului? Iubirea, care este axa de foc prin care el a biruit în lume. Aceasta nu-i un sentiment vag, ci o pornire intergrală a sufletului de a se contopi cu Dumnezeu şi a trăi în voia Lui. Ea se revarsă în fapte de milostenie. Şi una din aceste fapte şi cea mai necesară astăzi, este iertarea aproapelui, de care vorbeşte sf. Evanghelie

FOIŞOARA

CAPITOLUL IV

Organizarea misionarismului laic în lupta antisectară

[24] de Preot Dr. Corneliu Sârbu

§. 14. Chemarea şi rolul păstorului de suflete în cadrul misionarismului laic antisectar.

Chemarea şi rolul păstorului de suflete în cadrul misionarismului laic antisectar, se definesc la lumina raportului dintre ierarhie şi respectivul misionarism sau pornind dela funcţiunea pe care ierarhia bisericească o are în sânul misionarismului laic antisectar.

Ierarhia este fundamentul şi cheia de boltă a misionarismului laic în general şi, deci, şi a celui antisectar. Fără ierarhie, misionnrismul laic antisectar ar pluti în aer, n'ar putea fiinţa şi ar fi un nonsens. Din ierarhie creşte şi pe ea se clădeşte. Dacă în fiinţa sa atârnă de ierarhie, atunci este evident că această dependenţă se menţine şi în ceea ce priveşte organizarea şi activarea lui. De aici rezultă în mod firesc principiul just şi sănătos, că *misionarismul laic antisectar trebue să fie încorporat şi subordonat ierarhiei bisericeşti.* Drept aceea, acest misionarism trebue să fie recunoscut, iniţiat, organizat şi condus de către ierarhia bisericească.

Cât priveşte pe păstorul de suflete în special, acesta — ca reprezentant al ierarhiei bisericeşti în parohie: centrul activităţii misionare[1] — este chemat să desfăşoare rolul de iniţiator, organizator şi conducător al misionarismului laic antisectar. De aceea, nu este nimic mai fals şi mai primejdios, decât a afirma că preotul n'are ce căuta în cadrele misionarismului laic în general şi — deci — nici în acelea ale misionarismului laic antisectar. Dimpotrivă, *păstorul de suflete trebue să participe activ şi intens la misionarismul laic antisectar;* pentrucă — deşi aceasta după natura sa este o operă a mirenilor — *fără concursul continuu, stăruitor şi zelos al păstorului de suflete, nu poate nici să se nască, nici să progreseze şi nici să-şi dea roadele binecuvântate.*

In consecinţă, *ocrotirea misionarismului laic antisectar este una din primele chemări şi îndatoriri ale păstorului de suflete.* Această îndatorire este aşa de imperioasă, încât nimic nu poate scuza neglijarea îndeplinirii ei de către păstorul de suflete: nici marile lui osteneli şi nici greutăţile legate de activarea acestui misionarism. Căci fără activarea misionarismului laic antisectar, strădania de a converti pe sectari rămâne zadarnică sau puţin reuşită. Drept aceea, nu numai preotul păstor de suflete ci şi orice preot — indiferent de oficiul pe care-l îndeplineşte în viaţa bisericească — *trebue să adere total* la ideia misionarismului laic antisectar şi să acorde colaborare nelimitată în realizarea ei deplină. Misionarismul laic antisectar este una din cele mai mari chemări ale Bisericii vremii actuale şi de aceea *e una din cele mai serioase şi imperative chemări ale preotului.* Pentrucă după cum preotul este factorul principal al tuturor aşezămintelor de viaţă bisericească din parohie,[2] tot aşa el este chemat să fie *sufletul misionarismului laic antisectar:* factorul principal de mişcare, organizare şi însufleţire a acestuia.

Chemarea şi rolul păstorului de suflete în cadrul misionarismului laic antisectar, este îndoită şi anume: *a) una de ordin juridic bisericesc*, care îi revine în calitatea lui de reprezentant al ierarhiei bisericeşti faţă de laici; *b) alta de ordin moral-pastoral*, ca a celui însărcinat cu datoria de a forma conştiinţa misionarilor laici antisectari după principiile creştine.

a) In calitatea lui de colaborator şi de trimis al episcopului în parohie, *păstorul de suflete e dator să înfiinţeze, organizeze şi activeze misionarismul laic antisectar în parohie şi apoi să supravegheze ca acesta să funcţioneze în strictă conformitate cu normele şi prescripţiile ierarhiei bisericeşti.* Infiinţării şi organizării acestui misionarism, trebue să-i premeargă — din partea preotului — *o serioasă studiere a problemei respective şi un luminat plan de organizare şi activare a misionarismului laic antisectar.* Pentrucă viziunea luminoasă a întreprinderii respective, este cea dintâi chezăşie a reuşitei depline a acesteia. Odată planul de organizare făcut, preotul va purcede la *recrutarea şi pregătirea misionarilor laici antisectari*, împreunată concomitent cu achiziţionarea elementelor materiale necesare organizării respectivului misionarism.

Pentru a evita impresia sau acuza că prin organizarea misionarismului laic antisectar, preotul împarte turma credincioşilor în două părţi: unii buni şi alţii răi, păstorul de suflete trebue să se consulte la început cu comitetul parohial şi cu enoriaşii mai de frunte. Şi atunci organizarea respectivului misionarism va porni la drum ca voinţă a întregei turme credincioase. Peste tot, în organizarea acestui misionarism, preotul trebue să aleagă — cu multă înţelepciune şi tact pastoral — mijloacele şi formele de organizare cele mai bune şi mai potrivite cu sufletul oraşului sau satului său. Pentrucă toate formele de organizare şi de pastoraţie care nu-s crescute organic din îm-

[1] *Ispir Gh. Vasile* Dr.: Misiunea creştină în România nouă, p. 220.

[2] *Felea V. Ilarion Pr.:* Preotul şi societăţile religioase din parohie. In „Analele Asociaţiei „Andreiu Şaguna" a Clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului". Sibiu 1940, p. 74.

de azi. Ea este numai o ramură verde din pomul roditor al predicii de pe munte, izvorul celor mai autentice şi fericite principii democratice.

Iubirea, este legea gravitaţiei în ordinea spirituală, legea armoniei sociale universale. Este dragostea duhului ceresc care topeşte ghiaţa urii şi a răzbunării dintre fraţi. Este busola vieţii creştine şi modul unic de a răspunde imperativelor mari ale spiritului. Cel ce urăşte umblă în întunerec şi în moarte. Este fără Hristos şi fără ideal. Sensul plenar al vieţii noastre îl dă iubirea, care este dăruire şi jertfă pentru alţii după exemplul Domnului pe Golgota.

Iubirii lui Dumnezeu trebue să-i răspundem cu iubire faţă de aproapele nostru şi în deosebi faţă de vrăşmaşi. A iubi pe vrăşmaşi, înseamnă a-i ierta. Îi iertăm când înfrângem în noi mânia şi dorul de răsbunare pentrucă ne-au greşit. Iertăm când uităm tot răul făcut, fiind blânzi şi îngăduitori cu slăbiciunile lor, convinşi că ne sunt fraţi şi greşim şi noi altora şi lui Dumnezeu.

Cât de sublimă este iertarea! Cei vechi n'au ştiut-o, căci reacţionau instinctiv, la rău cu rău şi la bine cu bine, Iar poporul ales a stâlcit-o prin legea talionului: dinte pentru dinte şi ochiu pentru ochiu.

Mântuitorul Hristos aşezând binele ca fundament al vieţii umane, zice: „Toate câte voiţi să vă facă oamenii, faceţi-le voi asemenea". [Mat, 7, 12]. Iar sf. Pavel adaugă: „Nu vă lăsaţi biruiţi de rău, ci biruiţi răul prin bine„. (Rom. 12, 21). Prin aceasta, Domnul ne obligă la iertare.

El aşează iertarea în miezul rugăciunii „Tatăl nostru" şi pentruca nimeni să nu să sustragă dela ea, revine categoric, zicând: „De veţi ierta oamenilor greşalele lor, va ierta şi vouă Tatăl cel ceresc greşalele voastre, iar de nu, nici El nu vă va ierta". (Mat. 6, 14—15.)

Adevărul acesta mântuitor ni-l zugrăveşte apoi impresionat în pilda împăratului milostiv şi a slugii neîndurate şi în tabloul fiului pierdut, căruia Tatăl îi iartă totul, dupăce se căeşte.

Iertare a dat Domnul Hristos duşmanilor Săi pe sf. Cruce, din care a izvorît iertarea tuturor şi iertare cere creştinilor. Apostolii L-au ascultat ca şi sfântul Ştefan, care ucis cu pietre se ruga: „Doamne, nu le socoti lor acest păcat!" (Fapte. ap.). Iertarea a unit pe creştini într'un cuget şi o inimă şi i-a scos biruitori contra păgânilor. Topiţi în flacăra ei, martirii creştini binecuvântau pe călăii lor fericiţi că se pot uni cu Hristos pe veci.

Să privim puţin secolul nostru, lipsit de puterea iertării. El are faţa hâdoasă, de care istoricul de mâine se va îngrozi pentru opera sa telurică, de războaie, rane şi moarte. De trei decenii acest secol este un vulcan în erupţie cu scurte intermitenţe, ca să ia proporţii uriaşe în ultimii 6 ani. Europa şi lumea zace răstignită de răzbunarea pe care au conspirat-o popor contra popor, robite tehnicei şi înveninate de oameni violenţi şi demonici. La poalele acestui munte în flăcări, curge o vale a plângerii pentru milioane de vieţi coborâte în cimitire şi spitale, pentru imense bunuri culturale acoperite de cenuşă.

Icoana acestei suferinţe şi dureri învăluie sinistru şi familia şi patria românească, răvăşită de certuri şi ură între fraţi.

Totul este o consecinţă a lepădării de Evanghelia creştină, a deplasării axei vieţii umane dela spirit la materie. Trăim într'un orizont al speciei biologice oarecare şi nu al omului creat pentru eternitate. Am ajuns robii instinctelor inferioare; trăim numai pentru pântece, cunoştinţa o punem numai în slujba trupului şi am uitat de comandamentele spirituale.

Aceasta este viaţa unei mari părţi din omenire, care se conduce după perceptele eticei filosofului biolog Nietzsche care a cerut răsturnarea valorilor creştine: iubirea, mila, iertarea, etc., mituri şi sentimente nedemne de om, care ajută pe cei slabi care n'au dreptul la viaţă şi împedică evoluţia celor tari şi duri, care trebue să realizeze supraomul, trecând nesimţitor peste orice suferinţă.

Câtă zăpăceală şi haos! Un duh mefistofelic roade ordinea morală din lume. Desigur numai din aceste erori grave de etică socială, bazată pe violenţă, au pornit cele două războie ale acestui secol, care avea deviza că cel tare are dreptul la viaţă, iar cel slab să robească şi să moară. O atare monstruozitate degradează omul şi cultura la treapta de animal.

Întrebăm: La ce foloseşte civilizaţia şi ştiinţa celor aleşi ai umanităţii, dacă n'avem milă şi iertare faţă de aproapele? La nimic! Pentrucă ele în loc să îmblânzească pe oameni, îi sălbăticeşte şi distrug ultima bucurie de a trăi.

Veac blestemat, nu vei însemna nimic în cartea viitorului, pentrucă ai deschis omului poarta ambiţiilor deşarte, ca să-i goleşti sufletul de Dumnezeu şi de puterea iertării, care fac noblefea şi umanitatea sa! Ai rafinat raţiunea, dar ai îndreptat-o contra fericirii omului prin maşina de războiu care împrăştie groază şi moarte. Temeţi-vă, de omul fără Dumnezeu, şi fără iubire şi iertare, căci raţiunea lui este arma cea mai teribilă pentru exterminarea aproapelui, a popoarelor şi a umanităţii, coborînd totul în întuneric, deznădejde şi ruină. În Hristos şi în iertarea lui puneţi-vă toată nădejdea. A spus-o Pascal: „Iisus Hristos este centrul spre care tinde tot. Cine-L cunoaşte are raţiunea tuturor lucrurilor. În el stă toată virtutea şi toată fericirea noastră, În afară de El nu există decât viciu, nenorocire, erori, întunesc, moarte şi deznădejde".

Ce mijloc vom folosi pentru a ieşi la liman la răscruce de ev nou? Violenţa şi răzbunarea păgână, sau iubirea şi iertrea creştină? Primele vor striga unii, ambele vor zice alţii. Dar violenţa şi răbunarea n'au fost niciodată buni sfătuitori şi n'au creiat în istorie nimic durabil. Tot ce vedem mare şi frumos în viaţă, izvorăsc din iubire şi iertare. Ele zvântă suferinţa şi mizeria din lume şi fac viaţa un rai. Ele pot scoate omul modern de sub dârâmăturile unei civilivaţii materialiste şi atee care l-a asurzit şi l-a orbit. Ele îi vor reda pacea şi liniştea sufletului, odată cu conştiinţa certitudinilor absolute, risipeşte babilonia doctrinelor ucigătoare de ideal major.

Numai istoria poate zidi idealul desăvârşârii neamului şi să-l ridice pe culmile culturii înobilatoare, pe care ard sfintele nostalgii ale umanităţii: libertatea, înfrăţirea, pacea şi dreptarea pentru toţi. Către acest ideal, care are adânci rezorturi în fiinţa umană, nu se poate duce nici o filosofie arogantă şi falibilă, nici un sistem etic, nici o reformă politic-socială şi nici un progres ştiinţific, care vreau îndreptarea vieţii, neorganic, din afară în lăuntru.

De aceia Biserica strămoşească, ca o mamă bună, ne sfătuieşte să ne iertăm, şi să ne împăcăm, ca să fim tari în faţa primejdiilor. Să ne iertăm reciproc în familii, în viaţa socială şi de stat, în şcoli, în ateliere, în fabrici şi pretutindeni. Să ne iertăm mari şi mici, cârturari şi necărturari, români şi străini. Iertând, vom fi şi noi iertaţi de Dumnezeu, şi vom schimba faţa sufletului românesc, cimentând o ţară mai sănătoasă şi eternă.

În genunchi lângă cruce, omenirea împăcată cu sine însăşi, să-şi ceară iertare dela Dumnezeu care va pune pe fruntea ei cununa de aur a iubirii şi a binecăvântării Sale, pentru a începe o viaţă nouă şi fericită.

Acesta este tâlcul pentru care, acum la începutul Postului mare, sf. Biserică a aşezat Evanghelia iertării, mai actuală şi mai necesară ca oricând. Ea ne grăieşte lapidar. „Fiilor, iertaţi-vă sincer şi total!" Căci fără iertare nu este de folos: nici rugăciunea, nici postul, nici milostenia. Nimic! Numai pe iertare clădiţi faptele voastre de mântuire şi mai ales postul, această rugăciune a trupului, prin care slujind duhului, ajungeţi la cucerirea paradisului pierdut, pe pământ şi'n cer, Amin.

Prof. Simion Radu

Săptămâna spirituală a studenţimei ortodoxe dela Univ. „Regele Ferdinand I" Cluj-Sibiu

— 19—26 Aprilie 1945 —

Frăţia ortodoxă română studenţească a păşit la lucru pentru întărirea credinţei şi răspândirea virtuţilor religioase.

Prin contribuţia distinşilor profesori universitari dela Universitatea din Cluj şi dela Facultatea de Teologie, în intervalul 19—26 Aprilie 1945, s'au creat momente de adevărată înălţare sufletească şi de adâncire a adevărului etern.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a fost reprezentat de I. P. C. Sa Părintele-vicar Teodor Scorobeţ, care a transmis înalta binecuvântare arhierească activităţii F. O. R. S.-ului

Dl prof. E. Speranţia a arătat că numai acele fapte istorice sunt înregistrate, care se soldează cu cuceriri spirituale, demonstrând „Sensul spiritual al istoriei".

C. Sa Diacon N. Mladin a chemat tineretul la Rugăciune, înfăţişând nepreţuitele binefaceri aduse de această legătură cu Dumnezeu.

C. Diacon E. Vasilescu a combătut concluziile la care a ajuns Dl prof. P. Negulescu referitor la problema religioasă, documentând „Prezenţa Divină".

C. Diacon Dr. Gr. T. Marcu a reconstituit „Procesul Mântuitorului", înscenat şi lesbătut în continuă ilegalitate, de către acei pentru care s'a coborît să-i ridice din păcat.

C. Păr. Dr. C. Sârbu a adăugat argumentelor religioase care dau Postului un sens spiritual, şi argumente de ordin medical, convingându-ne de însemnătatea lui sufletească şi biologică.

Dl Prof. I. Moga ne-a înfăţişat „Aspecte din viaţa religioasă a Transilvaniei în evul mediu", dovedind tăria ortodoxiei care a răzbit prin acele epoci de sbuciumată viaţă românească.

Săptămâna spirituală a fost încheiată cu Festivalul Religios, la alcătuirea căruia şi-au dat concursul: I. Ciontescu, stud. Drept şi Med., Ierodiacon V. Anania-stud. Med., Dra I. Apostol-stud. Med., D. Vătămanu-stud. Lit., I. Răileanu-stud Med., şi R. Cărpinişeanu-stud. Med.

Astfel Biserica a coborît ca în fiecare moment, în mijlocul tineretului universitar, luminându-i calea dreptăţii şi a bunei înţelegeri, iar studenţii şi-au mărturisit ataşamentul de religie si de Biserica ortodoxă, ca sprijn al vieţii.

Radu Cărpinişanu

---

prejurările vieţii parohiale, îngreuiază pastoraţia, desbină comunitatea parohială şi răpesc preotului încrederea şi concursul unei părţi dintre parohieni.

Odată misionarismul laic antisectar organizat şi aşezat în funcţiune, păstorul de suflete — în calitatea lui de ochiu şi voce a episcopului către respectivul misionarism — va supraveghea ca toată acţiunea acestuia să se desfăşoare în înţelegere cu Biserica ierarhică şi în supunere fiiască faţă de ea. Pentru aceasta, preotul trebue să-şi exerciteze nestânjenit toate drepturile sale plenare care îi revin în calitate de paroh, şi în sânul misionarismului laic antisectar. Nimic nu vor întreprinde şi acţiona misionarii laici antisectari, fără sfatul sau aprobarea şi concursul preotului. Dar preotul va fi atent să nu înăbuşească neatârnarea şi libertatea de acţiune a misionarilor laici, inerente firii lucrurilor.

b) Şi mai important este rolul preotului de educator al conştiinţei ortodoxe dinamice a misionarilor laici antisectari, precum şi de iniţiator şi desăvârşitor al acestora în cunoştinţele necesare şi în metodele de luptă.

Numai preotul — ca înzestrat cu pregătire şi ca învestit cu putere specială — poate face educarea misionarilor laici antisectari în duhul conştiinţei autentic ortodoxe şi dinamice: cunoaşterea curată a învăţăturii ortodoxe şi formarea staturii morale a respectivelor persoane. Aici e preotul în desfăşurarea obişnuitei sale activităţi pastorale, direcţionată doar spre ţinta specială a misionarismului laic antisectar. Cu alte cuvinte, *preotul trebue să pregătească pe misionarii laici antisectari,* cultivând într'ânşii evlavia solidă şi sădind în sufletul lor cunoaşterea curată a învăţăturii ortodoxe şi a elementelor necesare luptei antisectare. El e chemat să toarne în fiinţa celor chemaţi, chipul ideal al misionarului laic antisectar.

Pentru a putea îndeplini misiunea mai sus definită, *preotul trebue să aibă însuşirile şi atitudinea unui adevărat păstor de suflete*: curat, bine pregătit, conştient şi zelos în îndeplinirea datoriei sale. Căci pe umerii lui apasă greaua misiune a Mântuitorului: aceea *de a forma apostoli,* şi nimeni nu poate da altuia ceea ce nu posedă el însuşi.

Datoria preotului în cadrul misionarismului laic antisectar, este o chemare frumoasă, dar totodată grea şi plină de răspunderi. *Preotul este chemat să fie sufletul acestui misionarism, a cărui soartă stă în mâinile lui. De fapt, misionarismul laic antisectar va fi aceea ce va şti şi va reuşi preotul să facă din el. El va purta timbrul personalităţii preotului respectiv.*

Spre a fi la înălţimea acestei misiuni mari şi frumoase, *preotul trebue să fie înzestrat cu o pregătire specială.* Această pregătire specială constă în *întroducerea lui deplină în tainele luptei antisectare,* dublată de actualizarea integrală în fiinţa lui, a chipului de adevărat misionar.

E datoria ierarhiei bisericeşti superioare preotului, să se îngrijească — la vreme potrivită — de această pregătire încă în şcolile de formare teologică a preoţimii şi apoi în cadrul unor *cursuri speciale.* Şi tot respectiva ierarhie e chemată să selecţioneze elementele destoinice dintre preoţi şi să le aşeze anume în parohiile, în care sectarismul este mai puternic.

In recrutarea acestor elemente, ierarhia bisericească superioară trebue să ţină strict cont de misiunea ce are să le-o încredinţeze. Ei vor fi trimişi la o muncă deosebită. Dacă munca este sufletul unui aşezământ bisericesc, atunci *datoria preoţilor respectivi este să facă viguros misionarismul laic antisectar, prin muncă serioasă şi asiduă.* Munca, conform scopului respectiv, coordonarea luminată a puterilor, dobândirea de lucrători şi aprinderea zelului misionar în inimile acestora, armonia cu colaboratorii şi ipostaza de conducător pildă vie pentru toţi, sunt tot atâtea îndatoriri, a căror împlinire garantează reuşita deplină a misiunii respective.

Pe lângă chipul ideal al misionarului, preotul încredinţat cu activarea misionarismului laic antisectar va trebui să mai aibă următoarele calităţi: stăpânire de sine, independenţă, claritate, curaj, prevedere, simţ al răspunderii, puritatea caracterului şi arta conducerii. Evident, toate aceste însuşiri sufleteşti sunt necesare oricărui păstor de suflete, *dar preotul însărcinat cu misiuni speciale trebue să le aibă într'un grad mai mare.*

In sfârşit, figura preotului animator al misionarismului laic antisectar, trebue să se contureze astfel: suveran cu deosebit tact pastoral, destoinic în a câştiga şi cuceri pe alţii în slujba ideii căreia s'a dedicat, zăbavnic întru răbdare şi străduinţă, conducător fără aiere de şef oficial şi conştient de rolul ce are să-l îndeplinească.

In fond şi în concluzie, preotul are în sânul misionarismului laic antisectar, o datorie de ordin *negativ* şi una de ordin *pozitiv.* Cea de ordin negativ constă în a înlătura tot ceea ce periclitează ortodoxa desvoltare şi desfăşurare a misionarismului laic antisectar. Cea de ordin pozitiv este incomparabil mai importantă: *formarea misionarilor laici antisectari şi — peste tot — animarea lucrării acestora.* Faptic, chemarea şi rolul păstorului de suflete în cadrele misionarismului laic antisectar, sunt clare şi bine definite. Insă e greu de găsit un termen tehnic scurt, care să aducă deplin adecvat la expresie, întreagă sfera de îndatoriri pe care le are preotul în sânul misionarismului laic antisectar.

In orice caz, *preotul nu trebue să uite că chemarea lui — în cadrul respectivului misionarism — e mare şi frumoasă, şi că e dator să fie la înălţimea ei.*

(Sfârşit)

VITRINA CĂRȚII

Aspecte istorice din trecutul ardelean

Sporesc, spre mulțumirea unui larg cerc de cetitori, lucrările care se ocupă cu trecutul Transilvaniei, al țării numite de un geograf strein „inimă a teritoriului etnic românesc".

In „Biblioteca istorică Astra", publicată de Institutul de Istorie Națională din Cluj-Sibiu în colaborare cu Secția istorică a Asociațiunii, a apărut de curând cartea premiată de Ministerul culturii naționale: **Aspecte din Istoria Transilvaniei** *de* **Dr. Marina Vlasiu**, *cu o prefață de Prof. I. Moga, Instit. „Dacia Traiană", Sibiu, 1945, Pg. 328. Prețul?*

Cartea doamnei Dr. Marina Vlasiu, înfățișând toate frământările și aspirațiile poporului nostru ardelean, este — cum constată dl prof. I. Moga — deosebit de necesară astăzi, când avem dovezi nouă că foștii privilegiați ai regimului feudal din Transilvania n'au renunțat la gândul de a înstrăina această provincie din patrimoniul neamului românesc.

Cetitorul atent se va convinge despre serviciul remarcabil adus cauzei naționale și patriotice în prețioasele aspecte ale autoarei, una dintre puținele cunoscătoare ale problemelor care ating viața Ardealului în cursul lung al veacurilor.

Socotim că este de prisos a stărui asupra celor trei părți ale lucrării: ele trebue cetitie sau, cel puțin, frunzărite de toți doritorii de a se adânci în cunoașterea trecutului, de jale și glorie, al pământului românesc „de dincolo de pădure". Mai ales, ni s'au părut deosebit de bine prinse momentele privitoare la Marele Principat transilvan și la desființarea lui. Colorit variat și multă limpezime caracterizează aceste interesante expuneri.

Dar nu mai puțin însemnată este expunerea situației Principatului transilvan în veacul al 17-lea. Spre deosebire de unii istorici, cari afirmă că principii transilvani ai veacului pomenit nu erau decât susținători ai ideii de stat ungar, autoarea română răstoarnă părerea aceasta și, cu un iscusit aparat de fapte istorice, culese din diferite izvoare, chiar și unguresti, stabilește, mai pe sus de îndoială, că: în tot decursul veacului al 17-lea sepoate desprinde **aceeaș** *directivă a politiciiatât a principilor transilvani cât și a celor din Muntenia și Moldova:* **tendința continuă de contopire într'o singură unitate politică a țărilor de pe amândouaă clinele Carpaților** *(pag.128).*

Dacă ar fi totuș să rostim unele mici rezerve despre această bună carte românească, le-am cuprinde în observarea că autoarea prea s'a lăsat ispitită de a reproduce un număr exagerat de mare din textele operelor unor cunoscuți scriitori, — o simplă indicare a paginei din cartea utilizată era poate de ajuns. La ce o sumă atât de considerabil de proptele, când ai arătat lămurit că ți stăpânești deplin materia.

Dar, în sfârșit, această scăpare din vedere să fie greșala cea mai mare a fiecărei cărți. **e. h.**

Citiți și recomandați în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Raecdția și Administrația:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Comunicare

Aducem la cunoștință tuturor oficiilor protopopești și parohiilor din Arhepiscopia noastră *spre știre și întocmai conformare*, următoarea dispoziție a Onor. Minister al Cultelor în chestiunea carnetelor C. F. R. cu 50 % reducere:

Iualt Prea Sfinției Sale
Inalt Prea Sfințitului Arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, Mitropolit al Ardealului-Sibiu

Inalt Prea Sfințite,

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că, începând dela 1 Aprilie 1945, taxele pentru carnetele C. F. R. s'au majorat după cum urmează:

Clasa I 200 lei
Clasa II 100 lei
Clasa III 50 lei

Toate chitanțele în valoare de peste 100 lei vor fi timbrate cu 30 lei timbru fiscal.

Vă rugăm a comunica aceasta tuturor organelor în subordine, pentru a nu ne mai trimite chitanțe cu vechiul preț.

Primiți, vă rugăm, Inalt Prea Sfințite asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Sibiu, 25 Mai 1942

Consiliul A hiepiscopesc

Aviz oficial

În Monitorul Oficial Nr. 93 din 21 Aprilie 1945 s'a publicat Decretul Lege privitor la salarizarea preoților, diaconilor și cateheților bisericești.

Conform dispozițiunilor din acest Decret-Lege, personalu bisericesc dela parohii are dreptul la 6 gradații de vechime din 5 în 5 ani, precum și la o gradație de merit.

La gradațiile de vechime se calculează și anii serviți anterior la Stat, în orice alte funcțiuni.

Gradația de merit se acordă numai după un serviciu de cel puțin 20 ani și numai pentru merite excepționale.

Cota fiecărei gradații este de 25% la salarul de bază actual.

Cu începere dela 1 Maiu 1945 funcționarii publici vor primi un nou spor de scumpete, egal cu acela pe care îl primesc funcționarii dela 1 Decemvrie 1945 începând. Adecă sporul din Decemvrie dublu.

Gradațiile cele noui aprobate cu începere dela 1 Aprilie 1945, precum și gradațiile a cincia și a șasea, vor fi plătite *numai* după punerea în aplicare a bugetului pe anul financiar 1945/1946.

Personalul bisericesc care a împlinit înainte de 1 Aprilie 1945, ani de serviciu 25 sau 30, vor face cerere la Consiliul nostru arhiepiscopesc cât mai urgent pentru recunoașterea gradației a cincia și a șasea.

La cerere vor anexa un Certificat de serviciu, eliberat de Oficiul protopopesc din care să se poată constata timpul servit și continuitatea lui.

In cerere se va arăta amănunțit parohiile la care au servit și timpul servit.

Cererile și Certificatele se vor timbra în regulă și anume: cererile cu 80 lei, și certificatele de serviciu cu 120 lei.

Certificatele de serviciu pentru protopopi și administratorii protopopești le eliberează Consiliul nostru arhiepiscopesc, în care scop vor anexa la cerere un timbru fiscal de 120 lei.

Cererile pentru recunoașterea serviciului prestat în alte servicii de Stat, vor fi instruite cu un Certificat de serviciu eliberat de Autoritatea de Stat la care a funcționat petentul.

Sibiu, 25 Maiu 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Dați-vă obolul vostru pentru cei năpăstuiți de soartă

Anunț

Se aduce la cunoștiuță celor interesați că examenele sesiunii de vară la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu se țin între 11—16 Iunie a. c.; iar cele de diferență, în vederea examenului de licență pentru absolvenții Academiilor teologice, și examenul de licență, între 18—23 Iunie a. c.

Rectoratul

Mormântul sfântului Petru

In cursul vremilor trecute a fost de repetite ori pusă în discuție problema: unde sunt acum rămășițele pământești ale sfântului apostol Petru. Dar un răspuns precis și documentar nu s'a dat, deși papa Leo al 13-lea spunea că Biserica nu trebue să se teamă de adevăr.

La începutul veacului nostru s'au deschis și tainele Vaticanului pentru cercetătorii trecutului și cu acest prilej s'a dovedit că unele rămășițe ale trecutului nu au confirmare istorică.

Intrigat de acest fapt un oarecare P. Grisar și-a îndreptat atenția și asupra mormântului sfântului Petru punându-și întrebarea dacă rămășițele pământești ale acestui sfânt sunt de fapt și astăzi în mormântul original din biserica închinată lui, sau nu mai sunt acolo. In legătură cu această întrebare a apărut apoi o broșură scrisă de un anonim, Marcello della Pietrovecchio, care provoacă direct pe papa să deschidă mormântul și să lămurească această nedumerire. A răspuns la această provocare arheologul Marucchi care a făcut istoricul acestei probleme.

Maruchi spune să sfântul apostol Petru, după ce a suferit moartea de martir, a fost așezat într'un mormânt între circul lui Nerô și via Cornelia, unde a rămas până în anul 258, când de frica persecuțiilor, creștinii, ca să nu fie pângărit mormântul apostolului, i-au ridicat trupul și l-au mutat într'un loc mai ascuns pe via Appia. Nu mult în urmă apoi l-au ridicat și așezat iar în mormântul original, unde l-a aflat împăratul Constantin, și a ridicat deasupra mormântului bazilica sfântului Petru.

Tradiția din Roma vorbește că în vremile ce au urmat, mormântul sfântului Petru ar fi fost violat în două rânduri. Intâi în anul 876 când au năvălit în oraș Saracenii. Liber pontificalis [viața lui Sergiu al doilea] spune că Saracenii au invadat și biserica sfântului Petru „ecclesiam B. Petri nefandissimus iniquitatibus praeoccupantes invaserunt", dar nu amintește că s'ar fi atins și de mormânt. Leo al patrulea a reparat stricăciunile cauzate de Saraceni în biserica și altarul lui Petru „sub quo eis sacratissim um corpus quiescat".

A doua oară a trecut prin această biserică furtuna revoltei oștilor împărătești din 1527 poreclită „sacco di Roma". Tradiția afirmă că cu acest prilej ar fi fost violat și mormântul sfântului. In 1514 a făcuf Clemente al optulea anumite reparaturi la mormânt. Se afirmă că papa ar fi făcut atunci o gaură în peretele mormântului și a zărit un sarcofag, deasupra căruia era o cruce de aur cu o inscripție în versuri. Dar imediat a dispus ca gaura să fie astupată.

Atât Grisar, cât și Marucchi, cred că probabil trupul sfântului Petru este de fapt în acest mormânt, cu toate că dovezi precise nu sunt. S'a făcut apel și mai târziu la papi să deschidă mormântul, dar n'a făcut o nici unul. Dar deși nu se știe precis nici până azi dacă trupul sfântului este aci sau nu, Marucchi spune că totuși acest mormânt trebue venerat ca mormântul lui Petru după cum venerat este și mormântul gol al Mântuitorului Iisus Hristos. Problema aceasta, prin urmare, a rămas nelămurită până astăzi.

Dr. Seb. Stanca

INFORMAȚIUNI

Vizita I. P S. Sale Ieronim al Chișinăului. Insoțit de doi protopopi din Uniunea Sovietică, I. P. S. Sa Ieronim, Arhiepiscopul Chișinăului, a făcut o vizită oficială I. P. S. Sale Patriarhul Nicodim al României la București, fiind delegat de către I. P. S. Sa Patriarhul Alexei al Moscovei. Această vizită arhierească a fost răspunsul dat de Biserica rusă, iubirii arătate de Biserica română, care a participat — prin reprezentanții ei — la alegerea de patriarh al Rusiei în persoana I. P. Sf. Alexei al Moscovei, iarna trecută. Totodată ea leagă din nou firul legăturilor frățești dintre noi și praslovnicii creștini din Uniunea Sovietică.

„Universitate Muncitorească". O consfătuire a profesorilor universitari și secundari din localitate — ținută la sediul „ Uniunii Patrioților" — a hotărât să se deschidă în curând la Sibiu o „Universitate muncitoreacă" după modelul celor din străinătate și adaptată la trebuințele locale. Planul acesta de a ridica poporul muncitor — prin știință și lumină — la bună stare și la progres, este expresia celei mai luminate democrații. Dorim să vedem cât mai curând realizată această instituție, pentrucă dintr'însa va rodi mult folos pentrru muncitori și pentru țară. In comisia de studiu și pregătire prealabilă a înființării acestei instituți, au fost cooptați și doi membri al corpului didactic al Academiei teologice „Andreiane".

Conferință, preoțească de primăvară a ținut protopopiatul *Băița*, sub conducerea părintelui protopop D. Secărea la sediul tractual. Deschizând conferința, păr. protopop stăruește asupra preocupărilor ce au să călăuzească astăzi lucrarea pastorală. S'au citit rapoartele obișnuite, însoțite de diferite propuneri privind chemarea preotului. Preoții și numeroși credincioși s'au mărturisit, iar în ziua următoare s'au împărtășit cu sfintele taine. — *Pr. L. P.*

Teatru permanent în Sibiu. Resortul cultural al Sindicatelor unite din Sibiu a luat inițiativa organizării unui teatru permanent în cetatea de pe malurile Cibinului. S'a format o comisiune restrânsă pentru redactarea statutelor, și s'a pus baza unui comitet teatral, compus din mai mulți fruntași sibieni, între cari dnii Cleja prefectul județului, colonelul Dafinescu, primarul Hada ș. a.

ȘTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

10. Duminecă în 27 Maiu 1945 servesc: Prot Mihail Neagu, prof. Dr Nicolae Terchilă și Dr. Nicolae Neagu; diaconii Anatolie Scurtu și prof. Nicolae Mladin. *Predică: prof. Nicolae Mladin.* La Oastea Domnului *predică preotul Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Trei-Stejari.

Nr. 4223/945 (19) 2—

Publicațiune

În conformitate cu dispozițiunile art. 14 din Regulamentul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, Consiliul Arhiepiscopesc declară și publică vacante catedra de Liturgică și Teologie Pastorală și Conferința de Indrumări misionare și sectologie pentru chemarea restrânsă sau prin transferare ori pentru chemarea largă prin numire ca titulari, de la această Academie.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 15 Mai 1955.

Consiliul Arhiepiscopesc

Răspândiți cu drag

Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 3 Iunie 1945 Nr. 23

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de M

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000. — Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Recepția vlădicească dela Academia Română

Și a fost zi de Luni, în 28 ale lui Maiu, 1945...

Prima instituție de cultură națională, Academia Română, întrunită în obicinuita-i sesiune de primăvară, programase o ședință festivă. Intrunirile solemne de specia aceasta, știam de mult, sunt tot atâtea praznice ale spiritului nebiruit care umple de lumină paginile mohorâte ale istoriei. Toți ochii sunt ațintiți asupra lor, cu interes și cu emoție. Acolo, oamenii — cei mai aleși dintre ei — consacră valorile create de Dumnezeu, așternd cununi de lauri pe frunțile dogorite de suflarea geniului, reconfortează legitima mândrie a poporului nostru de păstori și țărani care mai ales cu astfel de prilejuri vede ce lujeri sănătoși cresc pe tulpina-i plină de vlagă.

Mărețul ospăț al muzelor a început la câteva zile după ce a amuțit mugetul armelor încleștate în vâltoarea celui mai cumplit războiu care a pustiit vreodată scoarța continentului nostru. El are semnificații multiple.

Academia Română avusese deosebita onoare să orânduiască oarecând între titularii secțiunii istorice pe *Nicolae Titulescu*. Profesor universitar, om de știință și advocat renumit, țara noastră a avut în el cel mai destoinic și mai influent apărător al drepturilor sale imprescriptibile. Viața politică internațională ni-l revendica fățiș pe acest mare european. In toiul unui banchet cu care Quai d' Orsay cinstise cândva prezența în Paris a unei misiuni diplomatice române, cineva spusese că dacă vechea datină de-a angaja miniștri dintre străinii de vază ar mai fi uz, Franța l-ar fi ales pentru departamentul afacerilor externe pe Nicolae Titulescu. Atitudinea acestui om de-o sclipitoare inteligență în răsunătorul proces al optanților unguri, l-a făcut celebru. Conștient de primejdiile cari pasc țara noastră, a trântit în calea expansionismului Germaniei imperialiste bariera solidă a Micei Înțelegeri, militând totodată pentru orientarea politicei noastre externe spre Rusia sovietică și făcând în acest sens un început plin de făgăduinți, care din nefericire n'a fost valorificat așa cum dictau interesele vitale ale țării noastre.

Dar mai presus de toate, diplomatul român de faimă mondială Nicolae Titulescu a fost cel mai credincios zăvod al libertății popoarelor.

Scaunul lui dela Academia Română, cernit prin dispariția-i pretimpurie, a fost oferit fără ezitare, cu o impresionantă unanimitate de voturi, tânărului și osârduitorului Episcop al Vadului, Feleacului și Clujului, Prea Sfinția Sa D. D. *Nicolae Colan*. Trei ani s'au scurs de când tot într'o zi însorită de Maiu [1942], soborul celor mai luminați bărbați de cultură ai Neamului nostru l-au orânduit în șiragul „nemuritorilor". Inainte de aceea cu patru ani [1938], Academia Română îi hărăzise Prea Sfinției Sale cetățenia de onoare.

Câte s'au petrecut de-atunci încoace, se știe.

Rămas de bunăvoie acolo unde-i e locul păstorului la bine și la rău, în așteptarea dreptății de care a fost ferm convins în toată bunăvremea că nu va întârzia să sfarme brutalul arbitraj dela Viena, noul membru activ al Academiei Române a amânat rostirea îndătinatului Discurs de recepție până în primăvara anului acestuia. Ședința solemnă din 28 Maiu a. c. s'a transformat astfel într'un act de reparație istorică.

Se știe că uzanțele academice îi obligă pe titularii înaltei instituții de cultură românească, la intrarea în rândurile membrilor ei, să facă elogiul antecesorului — abia după aceea urmând desvoltarea subiectului preferat pentru solemnitate. Lăsând laoparte faptul că inamicii politicii titulesciene, pe cât de număroși pe-atât de brutali, s'ar fi zbârlit foarte la simpla pomenire a numelui său ager ca o mustrare meritată, socotim că spiritul omului care s'a mistuit o viață întreagă ca să consolideze pacea popoarelor și să urgisească războiul, se răsucea îndurerat în sălașul său fără de moarte la auzul pomelnicului vredniciilor sale, recapitulate unei generații încruntată de înverșunările vremii, care i le-a călcat în picioare cu o nesocotință criminală. Omul de-o rară sensibilitate sufletească și de nebănuită fineță a spiritului care-i Episcopul-academician dela Cluj, n'ar fi putut comite nici odată un astfel de ultragiu — inocent în fond — la adresa memoriei marelui Său precursor. Să fim înțeleși: Dacă stările nefirești pe cari le cunoaștem cu toții ar fi durat o viață de om, Episcopul Nicolae Colan, ales membru activ al Academiei Române, ar fi putut să fie văzut strecurându-se cu smerenia călugărească pe care toată lumea o știe, când „hatul" de pe Feleac i-o permitea, spre locul Său din incinta înaltei instituții — dar Discursul de recepție nu-l mai rostea în vecii vecilor. Pentru că așa-i Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan, curat la cuget și la faptă, ca vița țărănească din care a ieșit, ca spiritul șagunian într'ale cărui trainice frumuseți s'a nevoit o viață întreagă.

Oaspe pasionat al cronicilor bătrâne și interpret talentat al scripturilor pauline, a cules din slova reavănă a celor dintâi podoabele unui graiu substanțial și fermecător, iar din înțelepciunea celorlalte cumințenia unei gândiri profunde și echilibrate. In sclipitorul Său Discurs de recepție, oaspeții ședinței solemne din 28 Maiu a. c. — noi l-am văzut în manuscris — am putut deslușì aceste calități așa de arareori îmbinate în una și aceeași persoană. Cu greu ne putem imagina o mai consistentă și mai captivantă disertație despre „*Biserica Neamului și unitatea limbii române*", ca cea cu care Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan a desfătat distinsul auditoriu prezent la ședința amintită. Iar elogiul lui Nicolae Titulescu a arătat ce ireproșabilă unitate de vederi se poate stabili pe chestiunea conservării păcii popoarelor între un diplomat și un teolog, amândoi proprietari ai unei inteligențe rafinate și ai unor inimi fremătătoare ca năzuințele firești ale spiței ce ni i-a dat.

Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan a trăit ca puțini alții amarul vremurilor de izbeliște ale căror rigori Nicolae Titulescu s'a sbătut cu toată vigoarea geniului său să le evite, prin înțeleapta politică pacifistă căreia i-a slujit cu devotamentul unui martir.

Senin și îndelung răbdător, când intoleranța galonatei boierimi maghiare de tip reacționar și de năravuri feudale sugruma viața de obște a poporului răbduriu din Ardealul de Nord, Prea Sfinția Sa așternea în paginile unui calendar clujan [editat de ziarul „Tribuna Ardealului"], această mărturisire curată ca ochii sfinților și fermă ca vârtutea lor:

„Oricât s'ar mai gâlcevi învățații în jurul acestei întrebări, pare adevărat că sufletul unei nații îl zidesc mai ales trei puteri: legea, limba și pământul.

In orice caz, sufletul neamului nostru a fost zidit de legea lui Hristos, pe care o mărturisim după rânduiala răsăriteană. Dulceața ei ne-a făcut blânzi, îngăduitori și iertători față de semenii noștri — *de orice limbă și credință ar fi ei* — și tot ea ne-a învățat să înfruntăm cu eroică seninătate vitregiile vremilor — bineștiind că numai celui credincios până la moarte i se dă cununa vieții" [Apocalips 2, 10].

Noblețe, limpezime și frumusețe a împrumutat sufletul nostru și din graiul strămoșesc. Căci adevăr a grăit poetul când a spus: „Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim..."

De aceea -- cinstind după cuviință credința, limba și pământul altora — ne iubim mai ales legea, limba și pământul nostru. In ele iubim, mijlocit, pe însuși Părintele nostru cel ceresc, după a cărui rânduială ne este dat să viețuim, creștinește, pe aceste plaiuri, în mijlocul altor nații".

Asta, în 1941, pe la Crăciun, când jugul așezat pe grumajii norodului din Ardealul de Nord de latifundiarii din Camera magnaților devenise insuportabil. Respectuos față de credința, limba și datinile altora, Episcopul-academician dela Cluj, disprețuind mofturile fasciste, vorbea limbajul unui democrat de cea mai pură esență. Și — ceea ce este mai important — se comporta în consecință.

Poporul îl iubește și îl stimează: e doar „mirele" lui fidel. De aceea, deodată cu urmașul lui Nicolae Titulescu, în incinta Academiei Române a intrat însăși proverbiala omenie a spiței noastre de țărani legați de glie și de cerul creștin.

*

Am recitat tocmai acum interpretarea pe care Prea Sfinția Sa o dăduse, în 1938, alegerii Sale ca membru de onoare al Academiei Române:

„De sigur, gândul care v'a călăuzit, când ați purces la această alegere, n'a izvorât din prețuirea vredniciei mele zidite pe vreo osebit de bogată lucrare științifică. Pentru acest fel de lucrare — după așezata vorbă a cronicarului — „timp hodenit și gând slobod trebuiaște". Iar eu nu l-am prea-avut...

Conștient de puținătatea vredniciei mele, vă rog să-mi îngăduiți, Domnilor, să nu tâlcuiesc alegerea mea în Academie decât ca un omagiu pe care cei mai strălucițì reprezentanți ai științei și culturii românești îl aduc Bisericii neamului.

Această Biserică, da, este vrednică de înalta DVoastre cinstire..."

Răspunsul Academiei Române la această creștinească încercare de autosubestimare a venit în 1942, când înalta instituție l-a orânduit între membrii ei activi, pe temeiul operei culturale și științifice a acestui cult și râvnitor ierarh ortodox ardelean, care cu o lună înainte de-a se produce evenimentul în chestiune isprăvise de tipărit *Noul Testament dela Cluj*.

De altcum, renumitul istoric ardelean dl Prof. univ. Dr. *Silviu Dragomir*, în îndătinatul răspuns ce l-a dat Discursului de recepție al Prea Sfinției Sale, a avut grije să arate fără ocol aptitudinile științifice ale Episcopului-academician, cari l-au ridicat acolo unde trebue să stea fruntașii culturii noastre. Și dl Prof. S. Dragomir vorbia în deplină cunoștință de cauză: cunoaște opera noului său coleg de Academie și cunoaște tot atât de bine omul, căci fusese oarecând unul din profesorii veneraţi ai studentului teoleg dela Sibiu care în 1936 devenise Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului. Intâlnirea lor

Optimism creştin

Deci era acolo un om, treizeci şi opt de ani de boală având...
Luca 5, 5.

Fraţi creştini,

Există un fel de oameni, care văd totul în negru. Privesc o pădure frumoasă şi văd numai uscăturile şi buturugile putrede. Privesc o grădină minunată şi văd florile veştede şi frunzele îngălbenite. Privesc un cer senin şi văd numai colţul de nouraş ce apare la orizont şi ar prevesti furtună. Sunt oameni cu o sensibilitate deosebită pentru tot ceea ce e tragedie şi suferinţă în lume şi-s insensibili la tot ceea ce e bucurie şi nădejde. Aceştia stând la cotitura de azi a vremurilor, pictează totul, prezent şi viitor, în culori funebre. Gura lor e un oracol al desnădejdii şi al nenorocirilor. Ei nu mai cred în nimic, decât în bezna pe care o proectează spre zările viitorului. Nu mai e nici o speranţă, nu mai e nici o nădejde, popoarele se îndreaptă spre disoluţie, fondul creator al lor s'a epuizat şi pustiul stingerii depline ne e soarta. S'au aflat chiar şi oameni de ştiinţă, foarte gravi, foarte eruditi — nimic de zis — cari au făcut paralelisme semnificative între cultura greco-romană antică şi cultura europeană şi s'a ajuns la concluzia că suntem în faza de amurgire a civilizaţiei noastre. Deci: nimic de făcut, decât să ne bocim sau să acceptăm senini, ca stoicii, apusul unei civilizaţii pe care o credeam veşnică... E o fază de senilitate care mai curând sau mai târziu îşi va încheia ciclul.

Fraţi creştini,

Este aceasta o perspectivă justă asupra realităţii sau nu? — Fapt e că popoarele şi civilizaţia modernă au intrat într'o mare şi grea criză, care le-a pus la încercare însăşi vitalitatea lor. Asemeni slăbănogului din Evanghelie, societatea modernă zace de mai multe decenii pe patul suferinţelor, pare că e lipsită de vlagă şi neputincioasă se lasă târîtă de valurile în furtună ale vremii. Nu mai departe decât războaiele şi permanentele frământări politice şi sociale, neputinţa de-a ajunge la o perioadă de pace — sunt suficiente simptome ale acestei crize acute a societăţii moderne.

Cu toate acestea, creştinismul nu poate accepta perspectiva pesimistă a celor ce văd totul în culori întunecate. Creştinul este un om optimist: el nu desnădăjdueşte niciodată, pentrucă el se sprijină nu pe forţe pur omeneşti, ci pe puterea lui Dumnezeu care lucrează în istorie. Creştinul ştie că istoria nu e numai produsul naturii, nu e numai deciziune omenească, nu e numai faptă teoretică, Istoria e pridvorul veşniciei: ea stă sub călăuzirea lui Dumnezeu şi conduce la Dumnezeu. Ultimul sens al istoriei este împărăţia lui Dumnezeu pe pământ — ea e pridvorul care ne duce în casa lui Dumnezeu. Oricari ar fi oscilaţiile de moment, oricare ar fi crizele prin care trece omenirea, toate stau sub oblăduirea lui Dumnezeu şi toate crizele, toate neliniştile, toate revoltele se vor odihni în cele din urmă la sânul de iubire şi fericire al lui Dumnezeu.

Din această perspectivă, cuprinzătoare cât un cer, creştinul priveşte senin peste vălmăşagul frământărilor contemporane, fără a se tângui, fără a se înfricoşa, fără a se lăsa impresionat de umbra nici unui pesimism. El crede că Dumnezeu stă la cârma lumii; el crede în energiile creatore pe care Dumnezeu le-a infuzat în fiinţa omului. E adevărat: boala de care sufere societatea modernă, e tocmai lipsa credinţii în Dumnezeu, lipsa credinţei în Hristos. Este necredinţa. Iar ruperea legăturii cu Dumnezeu are drept urmare slăbirea vitalităţii spirituale a omenirii. Dumnezeu e Viaţa. El e izvorul neistovit al vieţii. A nu mai crede în El, însemnează a renunţa la viaţă. E ca şi cum un râu şi-ar zice: iată am ape bogate, albia mea e plină din mal în mal, malurile mele sunt înverzite şi pline de rod, ce mai e nevoie să urc printre stânci până la piscul prăpăstios şi singuratic de unde izvorăşte şuviţa de apă? N'aş putea trăi fără izvor? Desigur: poate trăi. O zi, două, o săptămână. Pe urmă însă apele se micşorează, malurile se pustiesc şi cu vremea în locul unde era un fluviu rămâne o albie pustie, plină doar de bolovani şi din loc în loc de bălţi stătătoare în care cresc bălării şi se bălăcesc broaştele. E însă destul ca matca aceasta să câştige legătura cu izvorul cel ce ţâşneşte din munte, pentruca totul să reînflorească la o nouă viaţă.

Aceasta este — într'o icoană intuitivă — şi destinul vieţii omeneşti şi al societăţii moderne. O viaţă care a voit să se despartă de izvorul ei, care e în Dumnezeu. A crezut o vreme că poate trăi şi fără legătura cu acest izvor. S'a înşelat însă amarnic. Rezultatul a fost: stingerea vieţii spirituale şi morale, adecă a vieţii superior umane, care îl distinge pe om de animal; slăbirea puterii creatoare; coborîrea nivelului culturii moderne; şi o înspăimântătoare, pustiitoare depravare a moravurilor în toate domeniile. In băltoacele ce au mai rămas cresc bălăriile patimilor şi orăcăie jaz-bandul desfrâului. Aceasta e, dacă am descrie puţin exagerat, situaţia reală. Pentrucă în realitate legătura cu izvorul nu este total întreruptă: există încă multă vitalitate creştină în societatea modernă, care ne dă nădejdea îndreptării.

Fraţi creştini,

Asemeni slăbănogului din Evanghelie, suntem în aşteptarea unor zile mai bune. Asemeni lui — stăm pironiţi pe patul neputinţelor moderne, dar nu desnădăjduim. Nu împărtăşim ideea că suntem în amurg. Criza prin care trece societatatea este pentru noi simptomul unei noi creaţii: se naşte o nouă lume, o nouă rânduială. De aceea, suntem optimişti. Dar mărturisim: rânduiala cea nouă, viaţa cea nouă, lumea cea nouă, spre a fi nu numai nouă, dar şi mai bună, trebue să se infiltreze de duhul lui Hristos, trebue să se conducă de învăţăturile evanghelice, trebue să se pună în legătură vie cu izvorul vieţii, cu Dumnezeu. Fără această convertire a lumii la Dumnezeu, la iubirea lui Hristos, suferinţele vor continua, războaiele se vor îndesi, frământările vor creşte. Boala este iremediabilă. Singur cuvântul lui Iisus poate ridica şi societatea modernă din patul slăbănogirii ei. Este singura perspectivă optimistă a vieţii şi a istoriei. Toate celelalte ies din întunerec şi se întorc în întunerec; ies din haos şi se întorc în haos... Ea singură izvorăşte din lumină ca să se întoarcă la lumină, ţâşneşte din veşnicie ca să se reverse în veşnicie, coboară din Dumnezeu ca să se înalţe iar la Dumnezeu.

Diaconu **NICOLAE**

---

din 28 Maiu a. c., trebue să fi fost emoţionantă.

Cealaltă — aceasta „în duh" — nu mai puţin. Căci idealul pacifist pentru care s'a mistuit Nicolae Titulescu arde vâlvătae în inima generoasă şi'n fapta cuminte a Episcopului Nicolae Colan.

Sub cupola severă a Academiei Române, spiritul lui Nicolae Titulescu s'a întors împăcat printre ai săi. Oameni de seamă, în frunte cu *Regele României*, care a prezidat solemnitatea, au stat mărturie la săvârşirea acestui act de restaurare a unei valori nepieritoare.

Recunoştinţa Bisericii noastre faţă de strălucitul Ierarh dela Cluj. pentru cinstirea excepţională de care a făcut-o părtaşe prin suprema încununare a vrednicilor Sale personale, depăşeşte hotarele strâmte ale vremii.

„TELEGRAFUL ROMÂN"

Primirea solemnă

a P. Sf. Episcop NICOLAE COLAN la Academia Română

Luni 28 Maiu a. c. Academia Română a ţinut şedinţă solemnă, în care P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* şi-a rostit discursul de recepţie.

Solemnitatea a fost onorată cu prezenţa Majestăţii Sale Regelui, Preşedintele de onoare al Academiei.

Au mai luat parte domnii: Gh. Tătărăscu, vicepreşedintele consiliului de miniştri, reprezentând guvernul, Şt. Voitec, ministrul educaţiei naţionale, V. Stoica, D. Negel, mareşalul Palatului, general V. Dombrovschi, primarul capitalei, col. Petruc, prefectul poliţiei capitalei, I. Mirescu, C. Vişoianu, Savel Rădulescu, Buzdugan, Filloti, Gh. Constantinescu şi G. G. Mironescu, foşti miniştri, ş. a.

Cuvântarea dlui Preşedinte D. Gusti

Dl prof. D. Gusti, preşedintele Academiei Române, a rostit un discurs, din care redăm câteva fragmente:

Sire,

„Academia Română vă exprimă întreaga ei recunoştinţă pentru că aţi binevoit a ocupa scaunul prezidenţial de onoare pe care statutele instituţiunii noastre Vi-l conferă de drept şi a da prin prezenţa Majestăţii Voastre o mare strălucire acestei şedinţe.

Bucuria noastră — continuă dl preşedinte D. Gusti — este cu atât mai mare şi mai vie, că veniţi în mijlocul nostru în şedinţa de astăzi, care este destinată a primi în sânul Academiei Române pe noul nostru coleg P. Sf. Sa Episcopul Vadului, Feleacului şi Clujului, Nicolae Colan, reprezentantul autorizat şi eminent al Ardealului reîntregit, ce a fost chemat să ocupe locul rămas vacant prin dispariţia atât de timpurie a marelui nostru coleg Nicolae Titulescu".

După ce dl prof. D. Gusti scoate în evidenţă rolul important pe care Majestatea Sa Regele l-a jucat prin actul săvârşit în 23 August 1944, spune:

„Academia Română, prin mine, asigură pe Majestatea Voastră de tot devotamentul ei şi vă doreşte din toată inima desăvârşirea operei sociale şi culturale, necesare unei temeinice şi sănătoase aşezări lăuntrice şi unei înălţări reale a Naţiunii".

Discursul Majestăţii Sale Regelui Mihai I.

Domnule Praşedinte,
Domnilor Colegi,

Mulţumesc pentru primirea ce Mi-aţi făcut şi pentru frumoasele cuvinte cu care M-aţi întâmpinat.

Vin azi în mijlocul Domniilor Voastre cu sufletul mişcat de cele mai curate simţăminte, păstrând cu duioşie obiceiul lăsat da Augustii Mei Inaintaşi.

Gândul meu se îndreaptă în primul rând către cei ce au fost răpuşi înainte de a-şi fi putut da întreaga contribuţie ştiinţei, artei şi culturii româneşti. Nădăjduesc însă că vom găsi cu toţii în jertfele lor, ca şi în cugetele noastre, destulă energie pentru ca sacrificiile făcute să nu fi fost zadarnice,

Domnilor Colegi,

In anii vitregi, plini de grea suferinţă pentru Mine şi poporul Meu, deşi n'am putut fi prea des în mijlocul Domniilor Voastre, v'am urmărit şi am fost fericit să văd activitatea Domniilor Voastre, întotdeauna bogată şi rodnică.

Mă bucur să văd intrând astăzi în rândurile academicienilor un părinte sufletesc, fiu al Ardealului.

Prea Sfinţitul Nicolae Colan dă la iveală pentru generaţiile tinere, prin activitatea sa spirituală închinată hrisoavelor bisericeşti, documente preţioase pentru cunoaşterea trecutului poporului român.

Trecutul unui neam este garanţia prezentului său, precum şi a viitorului.

Dorinţa Mea este ca acest viitor să fie făurit numai din frumos şi curat. Să cimentăm astfel un organism sănătos, şi puternic pentru scumpa noastră ţară, dându-i un nou imbold spiritual şi moral.

...Cu deplină speranţă în Dumnezeu, cu toată credinţa în dreptatea poporului nostru şi în alesele lui însuşiri, am desevârşita convingere că prin munca şi unirea tuturor vom izbuti să aşezăm acest neam la locul pe care îl merită între popoarele lumii.

Declar şedinţa deschisă.

Noul membru şi coleg Prea Sfinţitul Nicolae Colan, este rugat să şi rostească discursul de recepţie.

Discursul Prea Sfinţitului Episcop Nicolae Colan

Exprimând mulţumiri pentru cinstea cu care a fost onorat de a face parte din cel mai înalt sobor al învăţaţilor neamului, P. Sf. Episcop Nicolae Colan a adus un emoţionant omagiu înaintaşului său la Academie, marelui bărbat de stat Nicolae Titulescu, relevându-i personalitatea de luptător politic.

P. Sf. Sa a trecut apoi la subiectul discursului de recepţie, vorbind despre «*Biserica Neamului şi unitatea limbii româneşti*».

Scoţând la iveală marea importanţă a Codicelui Voroneţian şi a Psaltirii scheiane, a diaconului Coresi, a unor mitropoliţi ca Varlaam şi Dosoftei ai Moldovei, ca Ştefan şi Teodosie ai Ungro-Vlahiei, sau ca Episcopul Chesarie al Râmnicului, pentru isbânda limbii române în Biserică şi stat, trece la evidenţierea însemnătăţii traducerii Noului Testament de mitropolitul Simeon Ştefan, pentru ca să ajungă la încununarea întregului proces de limpezire a limbii române prin dumnezeiasca Scriptură tipărită la Bucureşti în 1688.

Răspunsul dlui prof. Silviu Dragomir

Din partea Academiei Române a răspuns dl Prof. Silviu Dragomir, spunând că alegerea P. Sf. Episcop al Clujului ca membru activ, încoronează opera meritorie a unui dascăl învăţat, exeget iscusit şi publicist cu adâncă pătrundere în miezul lucrurilor.

D. Sa a expus viaţa şi opera noului ales, care şi-a inaugurat activitatea ştiinţifică cu „Tâlcuirea Epistolei Sf. Pavel către Fi-

limon" şi tipărirea *Noului Testament* dela Cluj, apărut în 1942. Ajunge în scaunul episcopesc din Cluj. Aci, şi sub stăpânire străină, a continuat aceeaşi activitate de îndrumător cultural, răspândind lumină şi împrăştiind nădejdi.

*

Acest eveniment constituie, desigur, un moment important în cultura noastră, naţională. Nu-i pentru prima dată când Biserica noastră se dovedeşte a fi plămânul neamului nostru, iar vlădicii ei, cărturarii lui.

Atunci, Mitropolitul Simion Ştefan, astăzi, P. Sf. Episcop Nicolae Colan, prin zelul lor apostolesc, prin dragostea de voroava noastră zdravănă românească, prin glasul lor plin de vervă duhovnicească, au ştiut, la vreme de răzmeriţă, să insufle fiilor lor sufleteşti nădejdi şi duh de viaţă creştinească.

Prezenţa Majestăţii Sale Regelui *Mihai I*, vlăstarul nădejdilor noastre de totdeauna la marea solemnitate, dovedeşte însemnătatea ei deosebită.

Dacă marele bărbat de stat Nicolae Titulescu a fost un neobosit luptător pentru buna înţelegere dintre neamuri şi neamuri, apoi faptul că P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Colan a fost — pe bună dreptate — învrednicit a-i fi urmaş demn, ne îndreptăţeşte să considerăm acest moment o prea fericită coincidenţă, noul membru al Academiei Române, fiind un militant pentru aceleaşi idei de pacificare în spiritul Bisericii.

Pomeneşte, Doamne, pe Preasfinţitul Episcop Nicolae Colan, pe care îl dăruieşte sfintelor tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului Tău.

A. Petric

APEL

către studenţimea ortodoxă

Iubiţi colegi,

Fraţi întru Hristos,

Din învălmăşeala faptelor zilnice care ne încătuşează în materialitate, se cuvine să ne ridicăm măcar câteva clipe pentru a ne apropia de altarul sfânt, întărindu-ne credinţa şi sporind desăvârşirea unui suflet ales.

Grupaţi-vă cu toţii în sânul Fraţiei ortodoxe care chiamă pe cei tari la lupta de răspândire a învăţăturilor creştine, iar pe cei slabi la purificarea spirituală prin cunoaşterea lui Dumnezeu.

Sacrificaţi o frântură de timp pentru cercetarea sufletului, fiindcă nu este altceva mai folositor decât cultivarea virtuţilor creştine.

Veniţi la întrunirile F. O. R. S-ului, ca să luaţi lumină din lumina adevărului ceresc, viaţă să luaţi pentru trăirea deasupra slăbiciunilor lumeşti.

Să nu uităm că neamul nostru a dăinuit pe plaiurile care l-au născut prin limba noastră scumpă, prin iubirea de glie şi prin credinţa în Dumnezeul strămoşilor noştri.

Sibiu, 27 Mai 1945.

Cu frăţească bunăvoinţă:

Radu Cărpinişanu, stud. med, Preşedintele F. O. R S.-ului
I. Răileanu, stud. med, secretar

Citiţi şi recomandaţi în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Raecdţia şi Administraţia:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Preotul în ritmul noilor vremi

Din cetatea ortodoxiei noastre ne-a venit ştirea că preoţimea sibiană s'a organizat în „Uniunea preoţilor democraţi", contribuind în felul acesta la lupta pentru triumful democraţiei.

Desigur că preoţii dela oraş scrutează mai uşor zările viitorului, traiul de acolo obligându-i să păşească în ritmul vremii cu felurite manifestări ale vieţii sociale; deaceea, nici nu se putea ca în geneza unei importante probleme de viaţă bisericească, să nu aibă rol de întâietate. Totuş pentru a nu apărea în postura ridicolă de-a lăsa numai pe preoţii dela oraş să fie democraţi, iar noi cei dela sat să fim „anti", am dori să ne spunem cuvântul şi să ne dăm adeziunea.

Credem întâiu de toate, că această uniune a preoţilor democraţi nu s'a înfiinţat cu scopul de-a grupa o mână de preoţi, cari să o facă pe „democraţii" şi să lupte împotriva celor ce ar face-o pe „recţionarii". Democraţia în cel mai înalt sens al manifestărli sale, este Evanghelia trăită. A căuta un preot care nu este democrat, înseamnă a căuta pe acela care întrelasă principiile evanghelice ale apostolatului creştin. Pe acest preot îl condamnă întâiu de toate însăşi Evanghelia căreia îi slujeşte.

Noi credem că această grupare nu urmăreşte o căpătuire materială a preoţilor, căci ne-ar durea să fim socotiţi în aparatul vieţii sociale de mâine, numai ca o anexă flămândă a ţării. Preoţimea nu s'a menţinut în rosturile ei ale existenţei în făgaşul veacurilor trecute, alcătuindu-se în rubrică bugetară a statului şi aceasta în special în Ardealul nostru sbuciumat. Preotul a fost chemat ca slujitor de altar într'un duh de lepădare de sine înainte de a-şi asigura o pâine prirtr'un ghişeu financiar ci numai pe principiul „un slujitor al altarului trăieşte dela altar" (I Cor. 9. 13). Desigur că având o existenţă materială asigurată mai uşor ne este a ne ridica pe aripile spiritului creator, totuş refuzăm dela noi părerea că ne organizăm numai pentru a ne asigura o pâine în configuraţia vieţii de mâine.

Şi iarăşi nu vrem să credem că această organizare urmăreşte numai scutirea trupurilor noastre de anumite suplicii ce s'ar putea abate asupră ne, în cazul că refuzăm să ne încadrăm în ritmul noilor vremi. Ar fi o greşală cu urmări incalculabile în faţa celor ce vin după, noi să încrestăm în istoria vieţii birericeşti un atare gest sub presiunea unei ispite pământene, atunci când avem deplina convingere că Biserica creştină n'a ieşit din laboratorul diplomatic al calculelor omeneşti şi nici îmbrăcând porfira şi „visonul" vieţii comode şi abundente, ci s'a închegat din sângele curs din costa Mântuitorului Hristos pe o culme de deal, cu nouăsprezece veacuri în urmă şi s'a menţinut cu stropul sângelui, ce a mai curs de atuncea încoace şi din suferinţele mucenicesti ale cohortelor noastre de sfinţi. Şi al Bisericii noastre calendar, nu a fost încheiat şi nici aruncat în arhivă, ci el este condica mereu deschisă, în care-şi înscriu cu roşul sângelui sau cu auriul din lumina Taborului, toţi nebunii pentru Hristos şi ne-am întrista să nu fim noi preoţii în rândurile cele dintâi. Nădăjduim însă că nimeni nu va mai încerca această aventură sortită înfrângerli de de a lovi cu sabia în Biserica lui Hristos, câtă vreme s'au convins veacurile de istorie trăită că: „Semen est sanguis christianorum".

In imaginea preotului dela sat gruparea preoţilor democraţi nu se reduce la nici una din cele înşirate, ba e mult mai mult decât toate la un loc.

Ea va chema la realitate întâi de toate pe preoţii care au întrelăsat chemarea misionară şi prin traiul lor incompatibil cu demnitatea sacerdotală, au sfidat nevoile mulţimii până a provoca sminteală publică.

Gruparea preoţilor democraţi se încolonează în rândurile celorlalte grupări democratice cu rol de iniţiatoare şi organizatoare a făgaşelor celor noui de viaţă. Preoţimea este slujitoare a unei instituţii ce prin esenţa ei este cea mai democratică şi care de aproape 2000 de ani vine mereu să lăţească printre oameni aceste principii.

Lozinca noilor vremi este desfiinţarea urei şovine dintre neamuri. Cel care a lansat mai întâiu acest principiu, a fost însuşi întemeietorul Bisericii creştine, Mântuitorul Iisus Hristos. Pe drumul Ierihonului, Samarineanul milostiv îşi salvează aproapele căzut între tâlhari, fără considerente de neam şi de lege. Dacă preoţimea neamului nostru, în special în Ardeal, a îmbrăcat, în decursul vremii, haina naţionalismului înflăcărat, aceasta se datoreşte faptului că numai în această haină putea să lupte pentru ştergerea sudoarei de iobag împotriva celor ce sub masca de luptători fanatici ai neamului din care făceau parte, ascundeau catifeaua moale de „grof". Preotul a fost un dârz naţionalist nu pentrucă era român, ci pentrucă era apărător al ţăranului vlăguit în jugul robiei.

Duhul noilor vremi mai urmăreşte o dreptate socială între oameni. Doar nu tocmai preotul lui Hristos este protivnic acestei dreptăţi?

Desfiinţarea sclaviei păgâne, cea mai inferioară stare trăită cândva de demnitatea omului, s'a făcut nu la intervenţia vreunei politici a vremii ci la apariţia creştinismului. Puntea dintre nobili şi sclavi a fost întinsă de către învăţătura creştină. De atunci încoace Biserica lui Hristos şi amvoanele ei au răsunat mereu împotriva tendinţei de exploatare de către om a aproapelui său.

Plânsul sbuciumat al mulţimii, rănile deschise ale leproşilor, trupurile înfrigurate ale celor goi, faţa ofilită a celor flămânzi, strigătul disperat al celor din lanţuri — toţi au găsit în decursul vremii numai în altarul Bisericii lui Hristos, alinare.

La sat, ca şi la oraş, preotul a rămas mereu „părintele" chemat să mângâie cea dintâiu şi cea din urmă durere a casei. De este copilul bolnav, de a plecat feciorul „cătană", de au prădat hoţii casa, de focul a ameninţat cu incendierea, de „fiscărăşul" i-a mărit „birul", iar de „judeţul" l-a impus cu „gloabă", — toate la urechea preotului ajung şi inima lui de „părinte" se frânge ca să facă dreptate şi să alerge pentruca să picure alinare.

Gruparea preoţilor democraţi, ca principiu de activitate, urmăreşte ca firul vieţii creştine să l tragă prin toate rosturile existenţei noastre — arătând că alinarea durerilor omeneşti şi împărţirea dreptăţii între fraţi, nu se poate face fără colaborarea sinceră a preotului.

Din fiecare conducător de mină, de intreprindere industrială, comercială, ca şi de orice ram de activitate publică, trebue să facem un „părinte" şi nu un exploatator care să speculeze ignoranţa mulţimii şi cu ceafa umflată de grăsime, să slideze mereu feţele ofilite ale celor ce se sbat în mizerie.

Pentru înlăturarea nedreptăţilor sociale, pentru a picura strop de mângâiere în inima celor năpăstuiţi, pentru a şterge sudoarea de pe fruntea celor sortiţi să suporte dureri mai mari decât puterea lor, pentru respectul muncii fiecăruia, pentru a înfrâna voluptatea animalică din atâtea inimi nesocotite, pentru a îndrepta spinarea atâtor încovoiaţi de biciul multelor tirani, preoţimea nu poate decât să-şi facă un titlu de merit, purtând în fruntea tuturor luptătorilor, steagul.

Gama manifestărilor întregei vieţi din satele noastre, s'a învârtit în jurul aceluiaşi „părinte" şi de bună seamă că nici razele zorilor noui nu pot să-l ocolească. Uzitorii vremurilor de mâine vor avea prilejul să primească din mâna preotului firul tors veacuri în şir din caerul Evangheliei creştine care a învăţat pe „cel mai mare să fie ca cel mai mic şi pe stăpânitor ca cel ce slujeşte" (Luca 22, 27).

I. S.

La sfârşitul războiului

Vestea că războiul se sfârşeşte, ne umpele sufletele de bucurie. Lumea respiră iarăşi uşurată aerul libertăţii şi al păcii mult dorite. Experienţa câştigată în ultimii ani, ne-a făcut să privim viaţa mai în adâncurile ei, să-i desprindem anumite sensuri, să ne formăm un fel de a gândi şi simţi. Lumea vedea dezastrul ce se întindea ca o molimă ucigătoare peste biata omenire aşa de mult încercată. Unii se întrebau despre rostul existenţei, despre valorile spirituale, voind par'că să facă vinovată chiar religia, reprezentanta prin excelentă a bunurilor spirituale. Voiau să cheme oarecum pe Dumnezeu martor văzut la grozăviile şi chinurile omului aşa de încercat în loviturile grele ale războiului. Aceasta era psihologia pripită ce frământa atât pe omul singuratec cât şi pe cel din vâltoarea lumii. Într'adevăr, viaţa cu sbuciumul ei, te face să eşi din linia obişnuită a cugetării, şi să te lei la piept cu realitatea crudă în în care ţi-e dat să trăieşti. Suntem fiinţe prea legate de contingent, ca să nu ne izbim cu capul de pragul realităţii.

Acum când pârjolul războiului e spre sfârşit, ne punem întrebarea şi căutăm să ne dăm răspunsul la marea durere ce paşte omenirea par'că sistematic: Dece, care, fiecare veac trebue să risipească atâta energie, să distrugă atâta viaţa în deslănţuirea oarbă a războiului? Este acest lucru un titlu ce onorează omenirea? Dar se ştie prea bine că războiul coboară făptura omenească şi o desfigurează, făcându-o asemenea necuvântătoarelor. Răspunsul la această întrebare zace în faptul că omenirea şi-a pierdut axa vieţii spirituale, a vieţii ce ne călăuzeşte spre bunurile vieţii spirituale, şi s'a lăsat amăgită de pofta averilor materiale. Când viaţa omenească este orientată după legea biologică şi normată de principiul luptei pentru existenţă, se petrece o răsturnare de valori — ce dă naştere la deslănţuiri de patimi — ce aduc cu sine războiul. Unde este patima acolo este războiul. Războiul are deci o latură nevăzută. Inainte de a începe războiul cu armele, se dă un războiu nevăzut al patimei — un războiu ce cucereşte spiritul omului — şi la vreme potrivită acest războiu se dă pe faţă. Cât de mult nu s'a alimentat acest războiu din ura faţă de rasă, ura venită din pofta unora de a domina.

Dacă omenirea era pătrunsă de Duhul iubirii lui Hristos, iubire ce ne spune să nu facem deosebire între cei de alt neam, câte conflicte şi patimi nu erau înlăturate! Câtă pace şi bunăvoire era între oameni! Dacă Hristos, Stăpânul vieţii noastre, ar fi pătruns cu Duhul său în sufletele noastre!

Ce trebuie să facă lumea? Să lase pe Hristos Stăpân al ei. Aceasta înseamnează să nu mai fim robiţi de patimi, ci să lăsăm pe Hristos să ne stăpânească cu darul şi binecuvântarea Sa. Să lăsăm ca viaţa noastră să fie stăpânită de Duhul păcii şi iubirii lui Hristos. Să credem că Mântuitorul nostru cu binecuvântarea Sa este mai puternic decât toată răutatea noastră. In focul dragostei Lui să se topească toată ura şi patima omenească. Să nu ne lăsăm biruiţi de rău, ci să biruim cu binele, răul. Acesta este idealul adevărat al omenirii: să facem cât mai mult bine, cât mai multă pace, să arătăm dragoste unul faţă de altul. Când aceste virtuţi vor fi stăpâne în viaţa noastră, răul va pieri dela sine. Căci răul după doctrina creştină, n'are existenţă în sine — este lipsa binelui.

Deci de voim să avem existenţă adevărată, să credem şi să făptuim binele aşa cum îl cere Hristos. Să făptuim binele de dragul lui Hristos — binele ce nu se lasă biruit de rău — binele ce nimiceşte răul, binele ce leagă pe om de om în vederea aceluiaşi scop: mântuirea.

Lumea a făcut experienţa răului ce distruge.

Ne ajunge cât am cunoscut din răul războiului. O învăţătură adevărată putem desprinde din toată frământarea lumii: nimic real, adevărat şi constructiv fără Hristos. Tot ce este bine, adevăr şi frumos,

O întâmplare, de acum 4 ani

— (O întâmplare cu tâlc) —

Germania bătută până la os și îngenunchiată de către forța nebiruită a Celor Mari, ne reamintește, prin contrast fala ei de acum câțiva ani, cu trupele prusace cutropitoare de popoare pașnice și răsunătoarele mărșăluieli prin orașele noastre românești.

Primele împrești în legătură cu sosirea la noi în țară a acestor paseri tomnatice sunt de neuitat: Marș dè gâște, santinele desbinate, cântece aspre wagneriene și priviri sfidătoare. Toate, toate, ne umileau mândria noastră de neam liniștit și pașnic, vrednic de o viețuire liberă.

Iată o întâmplare care vorbește dela sine:

Era în Noemvrie 1940.

Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului prezida Comisia unui examen de promovare, dintre candidății căruia făceam parte și subsemnatul.

Ultimele ecouri ale meditației „Tatăl nostru" cétită de candidați după cum erau orânduiți la masa verde, îmi răsună și azi în urechi: „Și ne mântuiește de cel rău".

Examenul era terminat.

Inalt Prea Sfin ția Sa, poate sub impresia marșurilor streine de afară, încercă un scurt examen al conștiințelor:

„Sunteți strânși aici la un loc depè toate meleagurile Arhiepiscopiei noastre. Să-mi spuneți, cum privește poporul nostru starea lucrurilor în legătură cu evenimentele de azi".

Candidații răspund rând pè rând, fiecare după convingerile sale și după impresiile strânse din mijlocul poporului.

Am ajuns și eu la rând și am răspuns cu o întâmplare din dimineața zilei:

Eram în așteptarea tramvaiului din orașul de sus, alături de câțiva Români mărgineni, privind un grup de nemți cari treceau prin fața noastră. Unul mai bun de gură, dintre Românii de alătureo, oftă adânc, își potrivi pălăria pe-o ureche și rosti: „Ajută, Doamne, să-i vedem din nou pe acești nemți făloși desculțați de cizme și trimiși înapoi în țara lor, încălțați în opinci".

Am declarat apoi fără șovăire: „Așa crede și simte poporul nostru de pretutindeni, Inalt Prea Sfințite».

Membrul Comisiei, Prea Cuv. Păr. Scorobeț, îmi puse întrèbarea: «Și cine crezi că va îndeplini această grea sarcină? Dumnezeu — răspunsei eu — cu puterea Sa și puternicii Aliați".

Inalt Prea Sfințitul zâmbi afirmativ și fără alt comentar se ridică satisfăcut, ne cinecuvintează și părăsi sala de conferințe a Mitropoliei Sibiului.

Preot **A. Marcoviciu**

Membri noui ai Academiei Române, în locurile devenite vacante, au fost aleși în secția literară dnii Iorgu Iordan și Petre Antonescu, ca membri activi, ear dnii Panaitescu-Perpessicius și Emil Petrovici prof. univ în Cluj-Sibiu, ca membri corespondenți în aceeaș secție.

Municipiile din țară, conform unui decret-lege, vor fi sporite. Pe viitor România va avea municipiile: Alba-Iulia, Arad, Brăila, Brașov, București Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Ploești, Satu-Mare, Sibiu, Tg. Mureș.

---

se realizează prin darul și binecuvântarea lui Hristos.

In duhul păcii și iubirii lui Hristos nădăjduim o viață mai bună, mai adevărată, care va birui pe viitor toată patima și ura dintre oameni și va face să stăpânească binele, dreptatea și bunăvoirea între oameni.

Ieromonah **Serafim**

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Iunie 1945

1. In fiecare zi dimineața la ora 6½ Utrenie și în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Dumineci și Sărbători* dimineața la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.

3. *Duminecă în 3 Iunie 1945*, servesc: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeț, vicarul mitropoliei, prot con. Emilian Cióran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu, Gheorghe Secaș, prot. Mihail Neagu și prof. Dr. Nicolae Neaga; diaconii: Ioan Circov, Alex. Popa, Anatolie Scurtu și Simión Macarie. — Predică: cons. *Gh. Secaș*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4: *Preot Dr. Ioan Chioariu* dela parohia Sibiu-inf.

4. *Duminecă în 10 Iunie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, duhov. Nicodim Belea și prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Simion Macarie și prof. Nicolae Mladin. — Predică: duhov. *Nic. Belea*. — La Oastea Domnului, predică, după masă la ora 4: *Preot Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin.

5. *Joi în 14 Iunie 1945, Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor*, servesc: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeț, cons. Ieronim Grovu, Gheorghe Secaș, prot. Mihail Neagu și preotul Garnizoanei Sibiu, Maior Marian; diaconii: Ioan Circov și Anatolie Scurtu. — La Oastea Domnului, predică, după masă la ora 4: *Preotul Nicolae Constantin* dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Duminecă în 17 Iunie 1945*, servesc: Cons. Aurel Nanu, prot. Mihail Neagu și duhov. Nicodim Belea; diaconi: Simion Macarie și prof. Nicolae Mladin. — Predică: cons. *Aurel Nanu*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4: *Preot Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Treistejari.

7. *Dumineca Rusaliilor și Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, în 24 Iunie 1945*, servesc: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeț, vicarul mitropoliei, prot. cons. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu, Aurel Nanu, prot. Mihail Neagu, cons. Gheorghe Secaș, insp. Zosim Oancea și prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov, Alexandru Popa, Anatolie Scurtu și Nicolae Mladin. — Predică: I. P. C. Arhim. *Teodor Scorobeț*. — La Oastea Domnului predică, cons. *Gheorghe Secaș* și alți mai mulți preoți.

8. *Lunea Rusaliilor, în 25 Iunie 1945*, sêrvesc: Prot. Mihail Neagu, Gh. Secaș, Zosim Oancea, Dumitru Călugăr și Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu și prof. Nicolae Mladin. — Predică: prof. *Nic. Mladin*. — La Oastea Domnului, predică, cons. *Gheorghe Secaș* și alți preoți.

9. *Vineri în 29 Iunie 1945, la Sf. Apostoli Petru și Pavel*, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga și prof. Gheorghe Șoima; diaconii: Simion Macarie și prof. Dr. Grigorie T. Marcu și prof. Nicolae Mladin. — Predică: prof. Dr. *Grigorie T. Marcu*. — La Oastea Domnului, predică, după masă la ora 4: Prot. *Mihail Neagu*.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Dați-vă obolul vostru pentru cei năpăstuiți de soartă

Citiți și răspândiți

TELEGRAFUL ROMÂN

INFORMAȚIUNI

Parastas. La împlinirea celor zece ani dela moartea mult strădalnicului Episcop Dr. Grigorie Comșa al Aradului, s'a ținut, în catedrala ortodoxă română din Arad, în 27 Mai 1945, un parastas, la care au participat prietenii stimători ai decedatului și alți buni creștini din eparhie.

Nou ziar. Primim din București noul săptămânal de atitudine creștină-democrată, sub titlul „Lumina." Noul organ, la care colaborează condee probate de publiciști din capitală și provincie, apare sub direcția cunoscutului preot misionar Econ. Vasile Ionescu, celce răspândește și cărticelele din Biblioteca „Mărgăritarele Lumii", al căror depozit este în Calea Victoriei 202, București III. Dorim Luminii bucureștene viață lungă și spor la muncă spre binele sfintei noastre biserici ortodoxe și a credincioșilor ei.

Delegație. P. S. S. arhiereul Emilian Antal este delegat ca locotenent de Arhiepiscop și Mitropolit al Bucovinei pe timpul vacanței acestui scaun, cu sediul la Suceava.

Asociația Clerului „Andrei Șaguna", secția Arad, s'a întrunit de curând în adunare generală, unde s'a hotărât înființarea Sindicatului preoților, cântăreților și ai întregului personal bisericesc din eparhia Aradului. S'au cetit statutele instituției, și s'au aprobat, alegându-se comitetul de conducere, S'a mai decis, ca pentru fiecare caz de naștere, în familiile membrilor fondului de ajutor, să se acorde o anumită sumă de bani ca ajutor de naștere Cota pentru cazuri de moarte a fost sporită la 150 lei.

Inaintare. Un decrét-lege dă putință subofițerilor cari după data de 23 August 1944, s'au distins pe câmpul de luptă prin fapte excepționale de arme, să fie înaintați direct la gradul de sublocotenênt. Pentru ofițeri și subofițeri vechimea la grad pe timp de război s'a redus la jumătate. Astfel se promovează elementele de valoare în cadrele armatei.

„Uniunea Preoților Democrați din România", Secția Sibiu, stârpește cerșitoria în orașul nostru. In discuțiile ședințelor sale săptămânale, „Uniunea Preoților Democrați din România", Secția Sibiu, a ajuns la hotărârea de a întreprinde stârpirea cerșitoriei de pe străzile Sibiului, De curând, planul acesta a luat formă de realizare concretă: Cu concursul Poliției orașului și al Primăriei Municipiului, cerșetorii sunt strânși de pe stradă, triați și așezați spre îngrijire în azilul de bătrâni din orașul nostru. Cheltuielile îngrijirii lor sunt susținute de fondurile *„Legii ocrotirilor sociale"*, ajutate de contribuția financiară oferită de U. P. D. din loc. Ședința ultimă a acestei „Uniuni" — ținută Miercuri 23. V. a. c. — a hotărât ducerea la deplină realizare a acestui plan frumos și vărsarea sumei de 100,000 Lei.

Se înapoiază la Iași. Teatrul Național, care a adus sibienilor distracție artistică și multă înălțare sufletească timp de câteva luni, se reîntoarce la vechiul său sediu din capitala Moldovei Reprezentația de adio se ține Duminecă, în 3 Iunie 1945, când se va juca drama lui Ibsen, Nora sau Casa Păpușelor, Urăm artistelor și artiștilor ieșeni strălucite izbânzi în munca ce-i așteaptă!

Vasile Netea, Ardealul în politica României de astăzi, constatări, concluzii, perspective. 1945. Colecția: Biblioteca politică transilvană. București, Tip. „Universul", pg. 54, Prețul? — Lucrarea, cu frumoase iluzii, se manifestă ca o publicație vrednică de atențiune în domeniul politic al Ardealului de astăzi.

† **Preotul Traian Banciu.** dela parohia Purcăreni din județul Brașov, a decedat la data de 22 Aprilie 1945 după un serviciu de 35 ani. Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepților!

Ministerul de Interne a publicat un comunicat în care aduce la cunoștința poporului că rămășițele agenților hitleriști ce au rămas la noi, răspândesc fel de fel de știri mincinoase și încearcă să provoace neliniște și desordine în rândurile poporului. Autoritățile vor lua măsuri ca să prindă pe acești răutăcători. Datoria tuturor locuitorilor țării este de a nu da crezare acestor zvonuri vrăjmașe și să-și vadă liniștiți de gospodărie și de munca lor pentru a putea birui greutățile ce apasă asupra noastră din causa războiului.

Ministerul Agriculturii a dat un comunicat prin care autoritățile cari execută lucrările de reformă agrară, sunt obligate să aplice cu strictețe legea în vigoare. Acolo unde legea n'a fost bine înțeleasă și s'a luat tot pământul cuiva, trebue să se dea oamenilor pământul înapoi, atât cât li dă dreptul legea. Dacă pe aceste locuri s'au făcut însămânțări, folosul revine plugarilor cari au însămânțat urmând ca după strângerea recoltei, proprietarii să-și recapete pământul înapoi. Totodată se aduce la cunoștință că nu mai este îngăduit a se lucra în dijmă, ci dijma va fi socotită arendă în bani. Cei cari vor mai folosi sistemul de exploatare a dijmei vor fi expropriați în întregime.

Rectificare. In numărul 22 al Telegrafului Român în articolul „Aviz oficial", s'a publicat în rândul al 4-lea cateheți în loc de cântăreți. Cererile vor fi timbrate numai cu 60 Lei, în loc de 80 Lei cum, s'a publicat.

Editura Germană din Transilvania Societate pe acțiuni

Convocare

I. Pentru *adunarea generală ordinară*, care va avea loc la 6 Iunie 1945, ora 17, în biroul advocatial Dr. Richard Zintz Sibiu, str. Regina Maria 1.

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă, bilanțul; 2. Raportul censorilor; 3. Descărcarea consiliului de administrație și a comitetului de censori; 4. Stabilirea jetoanelor de prezență a consiliului de administrație pe anul 1945; 5. Stabilirea remunerației comitetului de censori pe anul 1945; 6. Alegerea consiliului de administrație; 7. Alegerea comitetului de censori.

II. Pentru *adunarea generală extraordinară*, care va avea loc de asemenea în biroul advocatial. Dr. Richard Zintz, Sibiu str. Regina Maria 1, în ziua de 6 Iunie 1945, ora 17.30.

ORDINEA DE ZI:

1. Disolvarea societății; 2. Numirea lichidatorilor. In cazul când adunarea generală extraordinară la 6 Iunie 1945, nu va întruni numărul necesar de acționari, ea se amână pentru ziua de 7 Iunie 1945, ora 17.30, în același loc.

Sibiu, la 8 Februarie 1945.

Consiliul de Administrație

Librăria și Tipografia ARHIDIECEZANĂ

SIBIU - str. Mitropoliei 45 - SIBIU

Fondate la 1850 Telefon nr. 412

Librăria oferă în permanență:

Cărți literare, pedagogice și științifice. Cărți rituale. Rechizite de tot felul. Imprimate bisericești. Odăjdii. Icoane. Chivote. Potire. Candele și Cădelnițe. Discuri etc., etc. Toate de calitate superioară. Cereți oferte și informațiuni!

Tipografia execută prompt:

Cele mai pretențioase lucrări din arta grafică cu prețurile cele mai avantajoase posibile. Posedă caractere de literă frumoase și hârtie de calitate. Execuție ireproșabilă cu personal specializat în lucrări. Adresați-vă cu încredere!

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ANUL XCIII SIBIU 17 Iunie 1945 Nr. 24—25

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 d

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biserica in Uniunea Sovietică [1]

— După mărturiile din Biserica rusească —

de **Dr. D. STĂNILOAE**

Semnatarul acestei conferințe n'a fost în Rusia ca să cunoască din vedere situația Bisericii de acolo. Dar tocmai acest fapt, l-a ferit de orice subiectivitate în această colectare de știri despre Biserica rusească, făcându-l să dea cuvânt exclusiv mărturiilor scrise ale oamenilor din Biserica rusească, socotind pe de altă parte că e de folos preoțimii noastre să cunoască situația unei Biserici surori chiar din mărturisirile originare ale oamenilor ei.

In general regimul Bisericii în Uniunea Sovietică a fost și este un regim de libertate și de separație față de Stat. In concret însă în atitudinea de până acum a Statului Sovietic față de Biserică se pot disting trei faze: cea dintâi ține dela 1917 până la 1927, a doua dela 1927 până la începutul războiului ruso-german, iar a treia e cea care durează de atunci încoace. In cea dintâi perioadă Statul *a* manifestat față de Biserică sau mai bine zis, față de o parte a clerului, o anumită neîncredere, dela 1927 această neîncredere începe să se atenueze spre o atitudine de neutralitate, ca dela isbucnirea războiului sovieto-german și în special din Septemvrie 1943 încoace neutralitatea să se transforme în bunăvoință și înțelegere.

Neîncrederea din prima perioadă a fost motivată nu cu vreo ostilitate împotriva credinței religioase ca atare, ci cu opoziția de ordin politic a unei părți a clerului. Arhiepiscopul Andrei, răspunzând, la 24 Decemvrie 1941, întrebării unui corespondent al Agenției Associated Press, declară: «Puterea Sovietică a luat măsuri represive împotriva unei părți a clerului și credincioșilor, nu însă pentru credința lor religioasă, ci pentru activitatea lor îndreptată împotriva regimului sovietic existent. Trebue avut în vedere că înainte de revoluție Biserica fusese în serviciul guvernului țarist și se bucura de numeroase privilegii și avantagii (mai ales pătura superioară a clerului). De aceea i-a fost greu clerului să se lipsească de aceste avantagii. Unii nutreau speranța că puterea sovietică va fi răsturnată și luptau personal împotriva ei. Este dela sine înțeles că puterea sovietică nu putea să nu recurgă la măsuri represive împotriva acestor oameni».[2]

Dar cu toate că principial Biserica s'a bucurat de libertate, între anii 1917—1927 ea a trecut prin grele încercări și sguduiri. Faptul că nu mai era sprijinită de Stat și că acesta din motive politice privea cu neîncredere la unii din slujitorii ei, a făcut-o să treacă prin încercări serioase, care echivalau cu o adevărată criză. Masse mari, cari erau ținute înainte în cadrul Bisericii numai de legile Statului, au părăsit-o.[3] Mulți ierarhi și preoți, crezând că s'ar face mai plăcuți regimului, dacă ar iniția anumite inovații în învățăturile și organizația Bisericii, au început să le facă, dând naștere unor organizații bisericești schismatice, dintre cari cea mai importantă a fost aceea a Bisericii vii, sau noui, sau sinodale (deci fără patriarh). Alți ierarhi și preoți, dimpotrivă, fără a fi stăpâniți sufletește de atașamentul la vreun partid politic de opoziție, socoteau că învățătura creștină însăși nu le admite o conviețuire pașnică și o colaborare cu un Stat condus de un partid cu ideologie materialistă.

In astfel de împrejurări, ceea ce putea să facă posibilă o revenire a Bisericii la desvoltarea liniștită, era o împreunare înțeleaptă a unei atitudini de sinceră loialitate față de Stat, cu o scrupuloasă păstrare a tuturor învățăturilor dogmatice, canonice și rituale ale Bisericii.

Misiunea aceasta și-a luat-o asupra sa, și-a dus-o efectiv la îndeplinire, Mitropolitul Serghie Starogradețchi, care în 1925 a urmat în postul de locțiitor al scaunului patrtarhal, în baza unui testament al fostului patriarh Tihon. Inceputul unei hotărîte politici de colaborare cu guvernul sovietic îl face el prin declarația de loialitate din Iulie 1927, în care spunea: «Noi trebue să arătăm nu prin cuvinte, ci prin fapte că cetățeni fideli ai Uniunii Sovietice, loiali către stăpânirea sovietică, pot să fie nu numai oamenii indiferenți față de credința pravoslavnică, nu numai cei ce o trădează pe aceasta, ci și aderenții zeloși ai ei, pentru care ea este scumpă pentrucă e adevărul și viața, cu toate dogmele și tradițiile, cu toate așezămintele ei canonice și rituale. Noi vrem să fim ortodocși și în aceeași vreme să recunoaștem Uniunea Sovietică a Patriei noastre, bucuriile și izbânzile ei ca bucurii și izbânzi ale noastre, iar insuccesele ei, ca insuccese ale noastre».

Declarația aceasta a stârnit energice proteste din partea câtorva mitropoliți, cari n'au mai voit să-l recunoască și s'au constituit în Biserică independentă.

Dar Serghie și-a urmat înainte calea lui dreaptă fără să devieze nici spre abaterile înoitorilor, nici spre opoziția celor ce nu voiau să recunoască și să colaboreze cu regimul.

Și rezultatul acestei stăruințe pe linia dreaptă, a fost biruința deplină a Bisericii ortodoxe adevărate asupra tuturor desbinărilor și transformarea treptată a atitudinii de neîncredere a Statului într'o atitudine de neutralitate.

Caracterizând această străduință și rezultatul ei, la 12 Septemvrie 1943, cu ocazia înscăunării lui Serghie ca Patriarh, Mitropolitul Grigorie al Saratovului, a putut zice: «Grea a fost crucea așezată pe umerii Mitropolitului Serghie, trist a fost drumul pe care a avut să meargă el: și episcopii nu toți l-au recunoscut și dușmanii Bisericii s'au silit să stârnească în popor împotriva lui, tot felul de svonuri rele. Dar el — canonist ortodox de adâncă convingere — s'a ferit cu putere de orice activitate neloială în raport cu Statul, oricât îl împingeau spre ea unii dintre episcopi. El și-a adus aminte de cuvântul lui Hristos: «Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu» și acest cuvânt dumnezeesc l-a pus la baza activității sale ca locțiitor de patriarh. El și-a luat ca grijă exclusivă reclădirea Bisericii și s'a ținut cu tărie pe linia strict bisericească. Amar lucru i-a fost fericitului Serghie să treacă prin aceste încercări, greu i-a fost să audă reproșuri din partea celor ce neînțelegând caracterul activității lui, îl învinovățeau de pasivitate sau chiar de inactivitate. Dar el a crezut adânc că Biserica e îndrumată de Domnul, care cu judecățile Sale prea înțelepte o va duce la slavă, iar pe credincioși la mântuire, și de aceea el și-a urmat cu tărie drumul său și după 17 ani a adus-o la această stare de liniște și de soliditate, la care se află Biserica noastră pravoslavnică rusească în acest moment».[1]

Intr'adevăr fidelitatea lui Serghie față de toate rânduelile bisericești, iar pe de alta loialitatea față de Stat, a făcut ca poporul să stea în marea lui majoritate strâns legat de instituția Bisericii, nelăsându-se ispitit de nici un curent și de nici o înjghebare ce s'a desfăcut de ea, iar în anii din urmă ierarhii și preoții, amăgiți la început de acele înjghebări, au revenit rând pe rând pocăiți la sânul Bisericii de totdeauna. Putem spune că Biserica rusească ortodoxă a ieșit biruitoare din încercările pe care le-a suferit, cu unitatea refăcută și cu poporul adunat în jurul ei. «In conștiința tuturor credincioșilor ruși — zice acelaș — Biserica ortodoxă rusească a rămas Biserica patriarhală. Ei nu s'au dus după înoitori, după gregoriani, după iosefini, după autocefaliști și după celelalte înjghebări independente, care reprezentau iubirea de putere a unor episcopi și a aderenților lor, ei au rămas acolo unde conducea Biserica ortodoxă locțiitorul patriarhului Tihon, fericitul Mitropolit Serghie».[2]

Nu încape îndoială că Serghie a a fost personalitatea providențială în cea mai grea epocă din istoria Bisericii ruse. El a avut un rol atât de important în scoaterea ei la liman, încât cu drept cuvânt Mitropolitul Nicolae al Krutițkului a putut spune la moartea lui, întâmplată în 15 Mai 1944: «Acești 18 ani cât a condus patriarhul Serghie Biserica, fără îndoială reprezintă o epocă istorică în viața Bisericii noastre, care a ieșit din cuptorul încercărilor și mai întărită și mai împodobită».[3] Nu mai puțin caracteristice sunt cuvintele protopopului catedralei din Moscova, tot cu aceași ocazie: «Intr'un greu moment de răspundere tu Prea Fericite ai luat asupra-ți conducerea Bisericii ortodoxe rusești și tu ai cârmuit viața bisericească pe drumul credincios, păstrând Biserica în toată puritatea ei canonică și depărtând orice atitudine bănuitoare și nesinceră în raporturile credincioșilor cu stăpânirea de Stat în ființă. Mulți nu te-au înțeles atunci, dar tu ai mers cu tărie pe drumul tău, necugetând la ce zic alții; pentru tine a fost scump adevărul Bisericii și adevărul tău a biruit. Adversarii tăi de idei și-au recunoscut greșeala de a fi umblat după inovații bisericești și cu pocăință s'au întors la tine. Tu i-ai primit cu iubire de părinte milos și te-ai bucurat de întoarcerea lor. Mulți din ei stau acum aici la un loc cu noi și la un loc cu noi udă cu lacrimi sfântul tău sicriu. Poporul nostru pravoslavnic rusesc a înțeles și a simțit în inima sa că numai tu ai salvat Biserica rusească în perioada desbinărilor, de nimicire și ruină, prin cârmuirea ta înțeleaptă».[1]

Dar se cade să urmărim mai de aproape calea străbătută de Biserica rusească până la acest rezultat final, pe care ne-am grăbit să-l anticipăm.

Un câștig al străduințelor Mitropolitului Serghie de a împrăștia neîncrederea Statului față de clerul Bisericii ortodoxe, îl vedem concretizat în constituția stalinistă din 1937, care, pe lângă foată menținerea principiului separării Bisericii de stat și a libertății propagandei antireligioase, redă preoților dreptul de a vota și de a fi aleși în orice corporație de stat, drept de care fuseseră lipsiți înainte. Stalin în raportul său asupra proectului Constituției la congresul VIII al Sovietelor, a mo tivat această inovație cu argumentul că acum nu mai sunt toți preoții dușmani ai puterii sovietce.

Totuși până la isbucnirea războiului ruso-german nu se putea vorbi propriu zis de un interes pozitiv al Statului față de Biserică.

Lucrurile s'au schimbat însă mult de atunci încoace. Iar schimbarea aceasta a fost provocată de marele aport moral și material pe care l-a adus Biserica în susținerea războiului de apărare a Patriei. In fața primejdiei toate deosebirile au fost uitate și poporul rusesc s'a ridicat ca un singur om împotriva cutropitorului. Biserica a fost alături de popor într'o isbucnire de intens patriotism. Ierarhii au adresat pastorale credincioșilor, îndemnându-i la luptă până la ultimul sacrificiu, iar preoții țineau predici înflăcărate în biserici. Amintirea sfinților eroi din istoria luptelor pentru credință și libertate, amintirea întregului trecut s'a trezit cu putere și umple cuvântările preoților. Mai presus de orice ideologie, Ruși se simt cu toții una ca Ruși, ca moștenitori ai unui trecut comun, ai unor comori sufletești comune, amenințați în existența și în libertatea lor. S'a văzut atunci că inima preo-

---

[1]. Conferință în cadrul Arlusului, Sibiu 18 Martie 1945.

[2] F. Fedorov: Religia și Biserica în U. R. S. S. Moscova 1944, pg. 24—25.

[3] Jurnal Moscovscoi Patriarhii, 1944, Nr. 2, pag. 29—30.

[1] Jurnalul Patr. din Moscova, 1943, Nr. 2 Octomvrie, pag. 9—10.

[2] Ibidem. [3] Jurnal cit., 1944, Nr. 6, p. 27.

[1] Ibidem, pag. 33.

ţilor şi a ierarhilor bate la unison cu inima poporului pentru soarta lui şi a Patriei comune. Serghie a fost iniţiatorul şi susţinătorul înflăcărat al acestei activităţi a Bisericii, câştigându-şi o popularitate extraordinară chiar şi între cei ce nu se mai socoteau aderenţi ai Bisericii. «Această muncă patriotică în legătură cu conducerea energică a vieţii bisericeşti au făcut numele mitropolitului Serghie un nume mare nu numai pentru preoţime, nu numai pentru oamenii Bisericii, ci şi pentru aceia care stau departe de Biserică» (Grigore, arhiepisc. Saratovului, în Jurnal, 1943, Nr. 2)

Incă în prima zi a năvălirii germane asupra teritorului rusesc, la 22 Iunie 1941, locţiitorul de patriarh Serghie adresează o epistolă pastorală poporului, în care găsim următoarele cuvinte: «Se repetă vremurile lui Batu, ale cavalerilor teutoni, ale lui Carol suedezul şi Napoleon I. Urmaşii netrebnici ai vrăjmaşilor creştinismului pravoslavnic vreau din nou să îngenunchieze neamul nostru înaintea nedreptăţii şi să-l facă să se jertfească pentru bunul şi valoarea Patriei, la porunca de sânge a dragostei către moşia străbună. Dar nu e prima dată când i se întâmplă poporului rus să suporte astfel de încercări. Cu ajutorul lui Dumnezeu el va face praf din puterea vrăjmaşă fascistă. Inaintaşii noştri n'au slăbit cu duhul nici în cele mai grele împrejurări prin aceea că nu s'au gândit la primejdiile sau la foloasele personale ci la datoria lor sfântă către Patrie şi credinţă şi aşa au ieşit biruitori. Să nu le facem de ruşine numele lor slăvit noi pravoslavnicii, înrudiţi cu ei după trup şi credinţă. Să ne aducem aminte de sfinţii voevozi ai poporului rusesc, de pilda lui Alexandru Nevschi, Dimitrie Donschi, cari şi-au pus sufletul lor pentru neam şi Patrie. Biserica noastră pravoslavnică totdeauna a împărtăşit soarta poporului. La un loc cu el a suportat încercările şi a avut parte de izbânzile lui. Ea nu-l părăseşte nici acum. Ea binecuvintează şi acum cu binecuvintări cereşti lupta întregului popor».

Pastorala de Crăciunul anului 1942 are cuvinte tot atât de dogorîtoare şi de profetice: «Cu noi este Dumnezeu. Inţelegeţi neamuri şi vă plecaţi. Cu această cântare de biruinţă au zidit înaintaşii noştri sfânta Rusie. Cu această cântare au murit pentru Rusia, au respins năvălirile diferitelor neamuri străine. Credincios testamentului lor, neamul nostru nu s'a clintit nici în faţa năvălirii fasciştilor».

Iar într'o Pastorală din 22 Septemvrie 1942 spune: «Gândindu-ne la ceea ce încearcă acum marea noastră Patrie, ne vin în minte cuvintele proorocului: Cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi ca să plâng zi şi noapte pustiirile poporului meu (Ierem. 9, 1). Dar lacrimile noastre nu sunt lacrimi de descurajare şi desnădejde. Noi plângem pentru jertfele ostaşilor noştri, dar ne şi mândrim că aparţinem unui neam capabil să aducă asemenea jertfe. Un astfel de neam desigur nu e sortit să fie «aşternut» altuia, de rasă superioară, cum vrea să-l socotească lăcomia fascistă. El însuşi poartă pe fruntea sa pecetea unui mare destin».

Pe lângă pastoralele vlădicilor şi cuvântările lor şi ale preoţilor de pe amvoane «la chemarea mitropolitului Serghie, în toate Bisericile Uniunii s'au rânduit rugăciuni zilnice pentru biruinţa armatei ruseşti la ectenii, precum şi cetirea unei rugăciuni speciale la Liturghie. Afară de aceea în împrejurări speciale s'au făcut slujbe anume pentru dobândirea victoriei».[1]

Intr'o cablogramă trimisă mitropolitului rus Veniamin din America, la 28 Iunie 1941, Serghie comunică: «In toată ţara se oficiază servicii divine. Eu însumi m'am rugat la Moscova în faţa unei colosale mulţimi a poporului pentru biruinţa armatei ruseşti. In toată ţara se observă un mare avânt religios şi patriotic». [1]

Dar Biserica nu s'a mulţumit numai cu lucrarea de însufleţire morală, ci a purces şi la organizarea de colecte importante pentru oştire. In 30 Dec. 1942 locţiitorul de patriarh Serghie a adresat un apel preoţilor şi poporului dreptcredincios să-şi dea ofrandele sale pentru fabricarea unei coloane de tancuri, care să poarte numele cneazului rus Dimitrie Donschi, care a biruit pe Tătari. In apel Serghie spunea: «Binecuvântând pe Dimitrie Donschi în lupta dela Culicovo cu hoardele Mamai, sfântul Serghie Radojenschi a trimis în rândul ostaşilor ruşi pe doi dintre fraţii lavrii Troiţchi. Doi ostaşi nu puteau spori simţitor puterile armatei ruseşti Dar ei erau trimişi de sfântul Serghie şi de lavra lui. Văzându-i oastea rusească în mijlocul lor se convingea că pentru sfânta faptă a mântuirii Patriei primeşte binecuvântarea Bisericii pravoslavnice, că rugăciunile lui Serghie o însoţeşte pe câmpul de bătaie... Tot aşa coloana noastră bisericească să poarte cu ea binecuvântarea Bisericii noastre pravoslavnice şi rugăciunea neîncetată pentru izbânda armelor noastre. Iar nouă să ne dea conştiinţa că nu rămânem nici noi la o parte, că şi noi după puterea şi capacitatea noastră, participăm la fapta sfântă a mântuirii Patriei».[2]

In urma acestui apel în scurtă vreme s'au strâns 8 milioane ruble

Dar colectele bisericeşti au mers şi la alte fonduri pentru armată. Până în Noemvrie 1944, după o socoteală aproximativă, se strânsese peste 200 milioane rubl.[2]

In Octomvrie 1944 locţiitorul de patriarh Alexie a adresat un nou apel pentru daruri, de data aceasta pe seama unui fond pentru ajutorarea copiilor şi familiilor ostaşilor morţi şi invalizi.[3]

Dau câteva cifre pentru a se vedea mărimea contribuţiilor din partea comunităţilor parohiale şi a preoţilor:

Comunitatatea bisericească din Gorki a depus numai în 1942 la Banca de Stat 2 mil. şi jum. ruble.

Comunitatea de pe lângă Catedrala Sf. Mitrofan din Penza a depus până la începutul anului 1943, un milion cinci sute mii ruble.

Eparhia Leningradului a depus până la începutul anului 1943, 3 mil. 700 mii ruble, iar comunitatea de pe lângă Catedrala din Cuibâşev peste 2 mil. ruble.

Trecând în revistă marile sume depuse de preoţi m'am mirat mult de buna lor situaţie materială, măcar că nu sunt salariaţi de Stat. Cei mai mulţi dau în jurul a 100 mii ruble pentru construirea unui avion. Sunt însă şi de aceia cari dau mai mult, ca de pildă protopopul Arhanghelschi din Gorki, 200 mii de ruble, sau preotul Stefanov, 273 mii ruble pentru construirea a două avioane. (Pentru toate aceste daruri a se vedea: «Clerul din U.R.S.S. în războiul de apărare a Patriei», Moscova 1943).

Sumele considerabile donate de preoţii ruşi ne arată pe lângă aceasta că viaţa religioasă e deosebit de înfloritoare. Iar «nenumăratele donaţii din partea poporului pravoslavnic rus, adunate prin biserici pentru a fi predate prin arhipăstori şi păstori, pentru trebuinţele apărării Patriei, arată limpede, zice preotul Zernov, că în această chestiune poporul este solidar cu cârmuitorii săi duhovniceşti. Dacă n'ar fi solidar cu ei şi-ar fi îndreptat contribuţiile sale pe alt canal».[1]

Prin această însufleţită colaborare la apărarea Patriei, «Biserica ortodoxă a dovedit că ea îşi iubeşte Patria cu tot poporul şi o apără cu toate mijoacele ce-i stau la dispozitie».[1]

Acest fapt a provocat o modificare în atitudinea Statului faţă de Biserică, i-a risipit cu totul neîncrederea, i-a câştigat bunăvoinţa şi a făcut posibilă stabilirea unor raporturi mai vii între Biserica ortodoxă rusă şi guvernul sovietic, a unor «raporturi de înţelegere reciprocă deplină». [2]

Această schimbare de atitudine a luat formă concretă în audienţa — putem zice prima audienţă — pe care locţiitorul de patriarh Serghie, împreună cu Mitropoliţii Alexie al Leningradului şi Nicolae al Chievului au avut-o la preşedintele Consiliului comisarilor poporului, la 4 Sept. 1943. In cursul conversaţiei ce a avut loc atunci, Mitropolitul Serghie aducând la cunoştinţă dorinţa cercurilor bisericeşti de a se convoca un sobor pentru alegerea unui Patriarh al întregei Rusii şi a organizării Sf. Sinod, Mareşalul Stalin s'a arătat binevoitor faţă de aceste năzuinţe şi a declarat «că din partea guvernului nu va fi nici o piedecă pentru realizarea lor» (Isvestia din 5 Sept. 1943).

Insemnătatea acestui eveniment se arată în faptul că din 1925, dela moartea lui Tihon, ales patriarh înainte de instaurarea regimului comunist, scaunul patriarhal a trebuit să rămână neocupat din pricina nedeplinei normalizări a raporturilor între Biserică şi Stat, Biserica fiind condusă de locţiitorul de patriarh Serghie. De fapt la 8 Sept. acelaş an, un sobor de episcopi, convocat la Moscova, alege pe Serghie ca patriarh, încoronând astfel strădania lui pentru refacerea unităţii Bisericii ortodoxe şi a normalizării raporturilor ei cu regimul dela putere. Totodată a fost instituit un Sfânt Sinod compus din 3 Mitropoliţi, ca organ permanent pe lângă Patriarh. [3]

Patriarhul Serghie murind la scurtă vreme după aceea, în 14 Maiu 1944, i-a urmat întâi ca locţiitor de patriarh, iar dela începutul lui Februarie 1945 ca patriarh, Alexie.

Tot ca o concretizare a raporturilor pozitive şi amicale ale Statului cu Biserica, a luat fiinţă pe lângă Consiliul Comisarilor poporului, adică pe lângă Consiliul de Miniştri, un Consiliu pentru Afacerile Bisericii ortodoxe. Intr'o audienţă, care a avut loc la 24 Nov. 1944, a ierarhilor ruşi la Preşedintele actual al Consiliului pentru Afacerile bisericeşti ortodoxe, acesta a precizat astfel rostul şi activitatea de până acum a acestui Consiliu: «Consiliul pentru Afacerile Bisericii ortodoxe ruse s'a alcătuit pentru înfăptuirea legăturilor dintre guvernul Uniunii Sovietice şi Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia în chestiunile Bisericii ortodoxe ruse, cari au trebuinţă de hotărîrile Guvernului. Prin conlucrarea acestui Consiliu s'au realizat următoarele înfăptuiri:

1. S'a deschis «Institutul teologic» şi «Cursurile teologice pastorale» în Moscova şi este dată posibilitatea deschiderii lor şi în alte locuri;

2. A fost satisfăcută intervenţia Patriarhiei din Moscova pentru editarea unui Jurnal bisericesc,[4] a unui calendar şi a altor publicaţii necesare Bisericii;

3. A fost dată posibilitatea pregătirii şi obţinerii de către biserici a obiectelor religioase necesare cultului;

4. Toţi slujitorii altarelor aflători în slujba Bisericii sunt scutiţi de mobilizare, indiferent de vârstă;

5. S'au adus o seamă de revizuiri în chestiunea impozitelor, de natură să uşureze condiţiile de viaţă ale slujitorilor cultelor religioase.

Consiliul pentru Afacerile Bisericii ortodoxe ruseşti asigură introducerea la vremea sa pe tot teritorul Uniunii Sovietice a unor legi şi dispoziţii guvernamentale referitoare la Biserica ortodoxă, luând măsuri pentru înlăturarea oricărui fel de anormalitate în raporturile reciproce dintre comunităţile religioase şi organele Sovietice locale».[1]

Odată ce a câştigat înţelegerea şi bunăvoinţa Statului care, după toate semnele se va desvolta mai departe pe această linie pozitivă, Biserica a pornit la lucru cu toate puterile. A început să ocupe scaunele episcopale vacante, să deschidă biserici, să organizeze un învăţământ teologic, să iniţieze un scris bisericesc periodic, să strângă cărţile pentru formarea de biblioteci etc. Iată cum prezintă locţiitorul de patriarh Alexie în 21 Nov. 1944, la Soborul episcopilor, problemele ce se pun Bisericii:

«Secerişul este mult, condiţiile pentru desvoltarea vieţii religioase sunt foarte favorabile. Din partea guvernului nostru vedem un sprijin deplin în acţiunile noastre bisericeşti şi patriotice. In anul din urmă s'au deschis în toată Uniunea noastră mai mult de 200 de biserici; toate cererile de deschideri de biserici sunt luate în consideraţie cu toată grija. Opera aceasta se prelungeşte şi se va prelungi şi de aci înainte.

In Moscova s'a deschis «Institutul teologic» şi «Cursurile teologice pastorale». Asemenea cursuri pot să se deschidă şi în eparhii şi în felul acesta se poate spera că treptat se vor umplea cadrele preoţeşti cu oameni cari să vină la această misiune nu din silă, ci din înclinaţie sinceră pentru munca pe teren bisericesc.

Se editează un Jurnal al Patriarhiei, care oglindeşte viaţa bisericească în Uniunea noastră. Cu regret din partea multor Arhipăstori nu vedem încă o colaborare largă la acest organ duhovnicesc. E de dorit ca să ajungem la acea situaţie ca toţi Arhipăstorii, fără excepţie, să devină colaboratori statornici ai «Jurnalului», trimiţând la redacţie studii şi informaţii despre viaţa din eparhie.

Trebue să ne gândim la o extindere a activităţii editoriale a Patriarhiei şi treptat să tipărim cărţi de slujbă şi să publicăm lucrări ale autorilor bisericeşti».[2]

Ascultând acest raport Soborul episcopilor hotăreşte ca să întemeieze un fond pentru întreţinerea Institutului teologic şi a Cursurilor teologic-pastorale din contribuţiile fiecărei eparhii. De asemenea «Soborul acordă o deosebită atenţie creerii unei biblioteci academice, care alcătueşte sufletul învăţământului, şi în acest scop roagă pe toţi Arhipăstorii să ia măsuri pentru culegerea şi achiziţionarea literaturii bisericeşti prin mijlocirea credincioşilor, în biserici şi în locurile fostelor mânăstiri, trimiţând cărţile adunate în Biblioteca Institutului teologic».[3]

Dată fiind importanţa învăţământului teologic pentru o Biserică, întrucât el îi formează preoţii, Vă rog

---

[1] Referatul locţiitorului de patriarh Alexei despre activitatea patriotică a Bisericii în anii războiului, la şedinţa soborului din 22 Nov. 1944, Jurnalul Patr. din Moscova, Nr. 2, 1944.

[1] Biserica ort. rusă şi războiul de apărare a Patriei (în rusește), redactată de Nicolae, mitropolit al Chievului şi Galiţiei, Patriarhia din Moscova, 1943, pag. 23.

[2] Ruscaia Pravoslavnaia Tercov, Otecestvenaia voina. Sbornic tercovnic documentov, pag. 41.

[3] „Raportul amintit al locţiitorului de Patriarhi", Jurnal 1944, p. 12.

[4] Idem.

[1] Jurnalul cit. 1944, Nr. 2, pag. 41.

[2] G. G. Carpov, preş. Cons. pentru Afacerile Bis. Ort., Jurnal cit. 1944, Nr. 12, pag. 17—19.

[3] G. G. Carpov, preş. Cons. pentru Afacerile Bis. ort., Jurnalul cit. 1944, Nr. 12, p. 17—19.

[4] Jurnal citat, Nr. 1, pag. 17—18.

[1] Este vorba de „Jurnal Moscovscoi Patr." ce apare lunar din Oct. 1943. Este propriu zis o revistă.

[2] Jurnal cit., 1944, Nr. 12, p. 18—19

[3] Jurnal 1944, Nr. 12, p. 6.

[4] Ibid. p. 12.

să-mi îngăduiţi să mă opresc puţin în mod deosebit asupra felului cum s'a organizat el în Rusia, cu aprobarea Statului, primită deodată cu aprobarea alegerii Patriarhului, în Septemvrie 1943.

Conducătorii Bisericii ruseşti şi-au dat seama că: «Problemele vieţii actuale cer imperativ dela preoţii Bisericii o largă şi temeinică pregătire teologică pentru conducerea luminată şi convingătoare a credincioşilor sub raportul religios-moral».

Ca bază pentru organizarea şcolilor teologice s'a luat proectul prezentat Sf. Sinod de Arhiepiscopul Grigorie al Saratovului. Acest proect prevede înfiinţarea «Institutului teologic»din Moscova ca şcoală de tip superior şi aşazisele «Cursuri teologice-pastorale», ca şcoli de tip secundar, în centrul fiecărei eparhii, care doreşte să le aibă şi dispune de mijloace. Deocamdată s'a deschis Institutul teologic din Moscova şi Cursurile teologico-pastorale tot acolo.

In Institutul teologic superior se învaţă trei ani, iar în Cursurile teologico-pastorale doi ani. Având în vedere că în Cursurile teologico-pastorale se primesc ascultători, cari au terminat şcoala secundară, chiar dacă nu toată, şi deci au vârsta de circa 18 ani, ele corespund cu vechile Seminarii duhovniceşti, în care se învăţau tot doi ani la sfârşitul şcoalei secundare. Iar în Institutul teologic, primindu-se candidaţi cari au terminat şcoala secundară şi au urmat şi vreo şcoală superioară, sau Cursurile teologice pastorale, el corespunde cu vechea Academie duhovnicească.

Materile predate în Cursurile teologico-pastorale sunt: Istoria biblică, Cetirea şi tâlcuirea unor locuri alese din Sf. Scriptură a N. şi V. Testament, Catehismul ortodox şi Învăţătura morală ortodoxă, Istoria Bisericii creştine universale şi ruseşti, Apologetica creştină, Studiul sectelor şi al schismelor, Pastorala, Constituţia U. R.S.S, Liturgica, Omiletica, Limba veche slavonă, Cântarea şi ritualul bisericesc.

In Institutul teologic se predau: Sf. Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, Patristica, Istoria Bisericii creştine universale şi ruseşti cu Arheologia, Istoria gândirii religioase ruseşti, Introducerea în ştinţele teologice, Dogmatica, Morala cu Ascetica patristică şi comparată, Istoria religiei cu Apologetica creştină, Dreptul canonic şi Constituţia URSS., Liturgica cu Istoria Artei creştine, Omiletica şi Catehetica, Imnologia bisericească, Cetirea cărţilor de slujbă în limba slavă bisericească şi a scrierilor sf. Părinţi în limbile greacă şi latină, l. Ebraică, Cetirea unor texte alese din Biblie, Cetirea literaturii teologice, apologetice şi polemice streine (catolice, protestante, anglicane).

Materii noi în Institutul teologic faţă de programul din vechea Academie sunt: Apologetica, Istoria gândirii religioase ruseşti, Ascetica, Istoria religiei.

Tot învăţământul va avea o tendinţă cât mai practică ţinând seama de necesităţile propoveduirii. Ca ascultători se primesc credincioşii cu o deosebită vocaţie şi dragoste de a sluji Bisericii. Intreţinerea este gratuită. Viaţa este comună şi programul ei trebue să corespundă misiunii unei şcoli teologice: Utrenie, rugăciunea de seară comună, cetiri din Scriptură, frecventarea slujbelor în zilele de duminecă şi de sărbători, pregătire pentru mărturisire şi împărtăşire în post şi o purtare morală fără pată.

Pentru cunoştinţele teologice şi în special apologetice ale preoţilor în funcţiune, cari n'au primit o pregătire îndestulătoare din pricina lipsei de şcoli teologice, se vor organiza cursuri de scurt timp (la cari vor lua parte pe rând preoţii designaţi de episcopii erarhiali).[1]

Câteva cuvinte aş voi să spun despre caracterul propovăduirii în Biserica rusească, aşa cum reiese din predicile ţinute de ierarhi şi preoţi şi publicate în Jurnalul Patriahiei din Moscova, care apare începând din Oct. 1943. Dată fiind starea generală de războiu împotriva cutropitorilor, cele mai multe predici au caracter patriotic. Tot la această categorie aparţin cele despre eroii sfinţi ai istoriei ruseşti. In multe se combate concepţia rasistă şi pofta statelor fasciste după stăpânirea asupra altora, sau se descriu cruzimile şi pustiirile Germanilor în teriitorile ruseşti vremelnic ocupate. Dar sunt şi predici în care se propoveduesc învăţăturile fundamentale ale creştinismului cu argumente, care grăesc lumii contimporane. Intr'o predică de Crăciun se susţine credinţa în viaţa de după moarte în felul următor: »Conştiinţa îsi pune întrebarea: oare toate gândurile. dorinţele, simţirile, pornirile mele nobile, tot prin ceea ce trăiesc acum, moare deodată cu moartea trupului meu pentru totdeauna? Pentru ce se străduieşte omul să adune în mintea sa tot mai multe cunoştinţe, pentru ce se grăbeşte cu sete să le culeagă, pentru ce intră'n legături cu oamenii, îşi câştigă prieteni, iubeşte cu o dragoste covârşitoare dacă toate acestea sunt rupte din el în clipa morţii, fără milă? Pentru ce e născut în om instincul autoconservării, dragostea de viaţă, setea de a trăi şi de a nu muri niciodată, dacă fiecare din noi îşi va pierde viaţa sa? Oare singur acest instinct e mincinos, câtă vreme toate celelalte instincte, al foamei, al setei şi celelalte sunt adevărate şi niciodată nu înşeală pe om?«[2]

Intraltă predică se arată punctul de vedere creştin faţă de problema socială şi politică spunându-se :»Hristos în propoveduirea sa evanghelică nu a abordat şi nu a deslegat chestiuni de politică, de drept, de economie şi a. m. d. Lăsând rezolvarea lor în seama libertăţii omeneşti, Hristos şi-a îndreptat atenţiunea principală, spre sufletul omenesc, spre omul dinăuntru, din care se naşte şi omul dinafară, adică cetăţeanul, membrul familiei şi a. m. d.

Cea dintâi misiune a creştinismului este mântuirea şi binele sufletului, din care odrăslesc şi bunurile pământeşti (Mt. 6, 33). Iisus Hristos a venit pe pământ să prefacă, să înoiască pe om. Sunt două drumuri cari duc la această ţintă: unul este exterior, altul lăuntric. Cel dintâi constă în publicarea de legi şi dispozitiuni guvernamentale, din deslegarea tuturor chestiunilor politice, economice şi morale, pe temeiul anumitor principii. Al doilea drum e al înoirii minţii şi inimii. Acest drum nu stă în puterea oamenilor. Pe el l-a ales Hristos şi singur acest fapt dovedeşte că el e Dumnezeu.

Hristos nu numai că nu a promulgat în propovăduirea sa legi juridice, sociale, economice, ci chiar a refuzat să intre în judecarea lor (Lc. 12, 13—15). Cum trebue să fie împărţite în societate bunurile materiale? Dacă e necesar să se tindă la o egalizare materială a membrilor societăţii? Cum a privit chestiunea sclavajului? Dacă e normal să se limiteze sfera de activitate a femeii în familie? Care trebue să fie raporturile Statului cu poporul? Cari forme ale Statului sunt cele mai bune? etc.

La toate acestea şi la alte chestiuni nu se găsesc răspunsuri directe în Evanghelia, pentru motivul că nu sunt. Dar lăsând toate acestea, Iisus Hristos a făcut ceva cu mult mai bun, de care atârnă toate acestea. El a îndreptat, a înoit mintea şi inima oamenilor, sădind în ele sămânţa unei noi vieţi, a aşezat în sufletul lor principiul dreptăţii şi al iubirii, ca temelie lăuntrică pentru îmbunătăţirea raporturilor lor din afară.

Nepronunţându-se de pildă despre marele rău social al vremii sale, robia, Hristos a preferat să înveţe pe oameni iubirea frăţească.

Ocolind să discute direct ehestiunea proprietăţii şi a modului de împărţire a bogăţiilor în societate, Hristos a desaprobat lăcomia şi sgârcenia.

Multe idei şi sentimente creştine, toate principiile morale, formulate în predica depe munte a lui Iisus Hristos, au intrat în parte sau în întregime, ca adevăruri nemincinoase şi ca norme conducătoare ale vieţii, în obişnuinţa intelectuală şi morală a omenirii culturale. Civilizaţia modernă este tributară incontestabil noţiunilor creştine despre demnitatea persoanei omeneşti, despre frăţia şi egalitatea tuturor oamenilor, despre libertatea conştinţii, care au dus la desfiinţarea sclaviei, a despotismului familiar şi la alte influenţe binefăcătoare asupra dreptului, familiei, vieţii social politice, ştiinţei, artei şi asupra tuturor laturilor vieţii«.[1]

Iar învăţăturile creştine de felul acesta nu se scriu numai într'o revistă, pe care n'ar ceti-a decât puţini, ci se propoveduiesc în cele 100 de biserici ale Moscovei şi în cele 15 mii de biserici de pe tot întinsul Rusiei, cari sunt frecventate de lume multă ce se strânge cu respect şi cu iubire în jurul episcopilor şi preoţilor cum spune P. S. episcop Iosif al Argeşului, care a fost la Moscova cu prilejul alegerii mitropolitului Alexe ca patriarh al Rusiei.

Şi acum după prezentarea acestor informaţii culese aproape toate din «Jurnalul Patriarhiei din Moscova«, fără nici o modificare, vreau să fac câteva reflexiuni în legătură cu întrebarea ce şi-o pun mulţi: Nu cumva bunăvoinţa, cu care s'a întors Statul sovietic spre Biserică dela 1943 încoace este numai un oportunism de război şi sfârşitul războiului va echivala că sfârşitul acestei bunăvoinţe?

Drept răspuns general la această întrebare reproduc cuvintele lui G. G. Carpov, preşedintele Consilului pentru Afacerile Bisericii ort. depe lângă Consiliul Comisarilor poporului, cu prilejul unei recepţii a episcopilor ortodocşi: «Aceste manifestări cari se produc în viaţa Bisericii, în raporturile între Biserică şi Stat, nu reprezintă ceva accidental, neaşteptat, nu poartă un caracter trecător, nu se prezintă ca o manevră tactică, cum se silesc să înfăţişeze lucrul câţiva cari nu doresc binele. Aceste manifestări prietenoase sunt isvorîte din acea tendinţă, care s'a observat încă înainte de războiu şi care şi-a primit desvoltarea ei în cursul războiului».[2]

Presupunerea că raporturile acestea de reciprocă înţelegere nu numai că se vor menţine, ci se vor şi desvolta, se poate întemeia pe multe consideraţiuni, dintre cari amintesc aci următoarele:

1. Statul Sovietic şi Biserica ortodoxă rusă au acum înapoia lor o luptă comună, o încercare şi o amintire scumpă comună, care le va fi izvor de reciprocă înţelegere.

2. Statul Sovietic a ieşit din epoca graniţelor închise. El va întreţine de aci înainte raporturi vii cu celelalte popoare, el vrea să joace un rol în politica mondială. Spre aceasta trebue şi e firesc să folosească toate punţile, cari pot fi de folos în apropierea de sufletul altor popoare. Ortodoxia este una din acestea.

3. Statul Sovietic a experiat în aceşti 27 de ani vitalitatea credinţei religioase, precum şi aportul ei pozitiv la marea operă a progresului social. Şi cum regimul comunist este un regim realist, ce ţine seamă şi se foloseşte de toate forţele reale, trainice, neveştejite de dialectica evoluţie istorice, există puternice temeiuri de crezut că el va persista pe linia desvoltării şi adâncirii raporturilor armonioase cu Biserica.

(Colecţia Jurnalului Patriarhiei din Moscova mi-a fost pus la dispoziţie, cu multă bunăvoinţă de P. S. Episcop Iosif al Argeşului, fapt pentru care îi exprim gratitudinea mea).

[1] Jurnal cit., 1943, nr. 3, Nov., pg. 22—23.
[2] Jurnal cit., 1944, nr, 12 pag. 31.

[1] Jurnal citat, pg. 35. predica prot. Alexandru Smirnov la Naşterea Domnului, cu titlu:„ Despre soarele dreptării şi al iubirii".
[2] Jurnal 1944. Nr. 12, p. 18.

PREOŢIE şi SLUJIRE

Domnul nostru Iisus Hristos a venit în lume nu ca să I se slujească, ci ca Insuş să slujiască (Marcu 10, 43—44) şi ca şi Dânsul, a dispus să facă şi primii Săi ucenici — apostolii — şi legiuiţii urmaşi ai acestora — preoţii, îndeobşte (Ioan 13, 15).

Ca să slujiască cui? — s'a pogorît din slava cerului şi s'a întrupat Fiul lui Dumnezeu. — Omului, care era cu chipul sufletului grav sluţit de păcat şi care gemea neputincios în amara sclăviē a diavolului. Ca să slujiască cui? — au sfânta şi marea îndatorire preoţii. — Tot omului, care orbecăie pe întunecatele căi de pierzanie ale păcatului. Spre a sluji în chip fericitor omului, mântuindu-l, restatornicindu-l în starea originară, fost-a trimis în lume Dumnezeu Fiul de către Dumnezeu-Tatăl. Spre a sluji în acelaş chip — fericitor — omului, înlesnindu-i mântuirea, învrednicindu-l inefabilelor bunătăţi veşnice, sunt rânduiţi pe pământ preoţii de către Preotul cel marē, Hristos Domnul.

Intreaga activitate a Domnului constă într'o asiduă slujire pe seama omului Activitatea de toate zilele — „cu timp şi fără timp" — a preoţilor nu-i cu cuviinţă să se rezume la altceva decât tot la slujirea cu asiduitate a omului, slujire atent turnată după sublimul model de slujire plinită de Stăpânul Iisus Hristos.

In legătură cu faptul slujirii, un reprezentant al teologiei anglicane se exprimă precum urmează: „nu să fii slujit, ci să slujeşti, este semnul adevăratei măreţii" (not to be ministered unto, but to minister, is the mark of rēal greatness" — Edward S. Woods, în cartea Modern Discipleship and what it means — London 1919, p. 107).

Prea adevărat este. Cât de măreţ, de demn, de sublim ne apare nouă Domnul Hristos în ipostaza de prea iubitor slujitor al omului, mergând în divina-i operă slujitoare până la a se răstigni pe cruce pentru om. Şi iarăş — menţinându-na pe aceeaş linie de paralelism Hristos-preot — cât de măreţ, de demn, de «la locul lui» se înfăţişează preotul în rolul de prea zelos şi cu dragoste slujitor al celor ce-i sunt încredinţaţi spre duhovnicēască păstorire. Se şi zice despre preotul care cu neslăbită osârdie slujeşte păstoritului, având drept ţel mântuirea sufletească a acestuia: iată, cu adevărat un preot al lui Hristos, unul care are pe Hristos, unul care păşeşte pe urmele Domnului, unul care caută cu sârguinţă împlinirea sfintelor îndatoriri ce-i incumbă ca legiuit organ continuator al preoţiei lui Hristos.

Preotul, slujind păstoritului său, nu face altceva decât să slujească însuşi Mântuitorului; căutând el plinirea păstoririi adevărate, care tocmai slujire însemnează, pe însuşi Hristos îl caută. N'a zis oare Domnul, că întrucât facem ceva celor din juru-ne, Lui îi facem? (Mateiu 25, 40). Numai astfel sau şi astfel se poate da o explicaţie satisfacţiei celei mari pe care o gustă preotul — adevărat slujitor al lui Dumnezeu pe seama oamenilor „pentru care ēste pus" (Evrei 5, 1), în mijlocul cărora îşi exercită el preoţia. Satisfacţia aceasta o iscă în sufletul slujitorului preot, însuşi Domnul Hristos drept răsplată pentru bunele străduanii depuse de respectivul vrednic preot.

Să slujim, vasăzică, pe Iisus Hristos şi pe calea slujirii omului pentru Impărăţia lui Dumnezeu, a slujirii care împlinţenată să fie numai şi numai de dragoste şi de cât mai mult zel.

Preot Ion I. Suciu

Crucile şi troiţele satelor

Satul românesc s'a format în umbra crucii şi şi-a închegat sufletul din duhul Evangheliei lui Hristos. Pe bună dreptate s'a spus că „satul românesc este o biserică având câteva case împrejur". Biserica a stat şi stă, ca o mamă în mijlocul copiilor, protectoare, îndrumătoare, mângăitoare, la bucurie şi la necaz, iar crucea de pe turla ei străluceşte şi veghează peste tot satul.

„Din mijlocul obştimii", spune aşa de frumos un cunoscut cercetător al satului, un apostol mirean şi iubitor al spiritualităţii lui, „pe vremuri de linişte sau furtuni, unele mai mari ca altele, văd ţâşnindvârfurile aşezământului creştin, înfăţişând semnul creştinătăţii noastre. Bat vijelii cumplite, — se ridică huete mari de tălăzuiri catastrofale, — trec şuvoaie de neamuri străine, în urlete înspăimântătoare, — toate se nărue, în răsturnări de groază, val-vârtej de neştire şi de bejenie peste tot. Un singur lucru rămâne fix din toate, — o temelie nesguduită: aşezământul în vârful căruia străjue Crucea Mântuitorului.. Când revin apoi vremuri de pace, când şuvoaiele se retrag spre mătci, când huetele se potolesc în trepte de împăcare, când viaţa începe a curge cumpănit şi senin, iată că tot acest semn al tăriei noastre străluceşte sub blândul sărut al vântului de pace şi sub lumina blajină a încrederii în viitor" [Al. Lascarov-Moldovanu, Cruce şi Naţionalism, pg. 255].

Da, biserica a fost „punctul de foc care a atras şi a ţinut la sine întreaga viaţă a norodului românesc". Las să ne ducă pe fiecare gândul la bisericuţa satului din care am plecat, de care ne leagă cele mai frumoase şi mai duioase amintiri ale copilăriei, care nu se mai întoarce. Dar despre alt semn al creştinătăţii satului vrem să încrestăm câteva gânduri: despre crucile şi troiţele lui.

Crucea lui Hristos străjueşte în afară de biserică şi de casele credincioşilor, pretutindeni în satele noastre: pe uliţe, la răspântii de drumuri, la margini de păduri, pe câmpii chiar. Nu mai vorbim de cimitire unde semnul, pe care a fost răstignit Domnul Hristos, străjueşte la capul oricui care a trecut prin această lume, chiar la acela care n'a crezut cu tărie în puterea ei. Şi nimeni n'ar vrea să se lipsească de prezenţa ei, aşa că versul poietului pare o dorinţă generală: „Şi bun este Domnul, de voi avea la cap o cruce".

Există în unele sate obiceiul ca celor morţi să li se ridice două cruci: una în cimitir iar alta pe marginea drumului, de obicei cât mai aproape de casă. Aşa că vezi uneori şiruri de zeci de asemenea cruci pe uliţe şi la răspântii. Locul, unde cade ostaşul în lupă, apărându-şi Patria înfrăţindu-şi trupul şi sângele cu glia strămoşească, se înseamnă tot cu o cruce. Crucea este semnul amintirilor sfinte şi duioase, semnul împăcării ultime şi al unirii tuturor în Iisus Hristos. Oridecâteori Românul face sau renovează o fântână, ridică o sfântă cruce. o aşează la margine de drum, chiar dacă isvorul e mai dosnic. Călătorul obosit şi însetat se răcoreşte cu apa isvorului, se odihneşte la umbra crucii sau troiţei, apoi făcându-şi semnul sf. cruci, şopteşte o rugăciune la icoana Celui ce „isvorăşte isvor de apă care curge spre viaţa veşnică" [Ioan 4, 14], sau la Maica Domnului ca sa fie spre pomana ostenitorilor. În alte sate ardelene, pe toate drumurile care ies din sat, chiar în marginea satului, străjueşte câte o cruce mare cu Mântuitorul răstignit. Ce privelişte grăitoare: în mijlocul satului străluceşte şi veghiază crucea de pe biserică, iar la margini pe drumurile care duc şi ies din sat, veghează tot crucea lui Hristos. Satul tot se ştie în paza lui Hristos. Doamne, armă asupra diavolului crucea Ta, ai dăruit nouă; că se scutură şi se cutremură nesuferind a căuta spre puterea ei... Cine ar putea spune câte gânduri şi porniri spre rele nu vor fi ucis şi potolit aceşti paznici de zi şi de noapte, ai satului şi ai câmpului, când răufăcătorul îşi va fi aruncat ochii din întâmplare pe Crucea Răstignitului, care totuşi cu chipul blând, îl chema şi pe el la mântuire.

Adăugăm la acestea acele minunate troiţe, unele aşa de frumoase şi împodobite, încât par nişte mici altare sau paraclise. Ridicate de vre-un credincios, de o familie, sau de un cătun întreg, ca mulţumită pentru anumite binefaceri primite dela Dumnezeu, troiţele, pe lângă frumuseţea şi semnificaţia lor religioasă, oferă călătorului îndemn la rugăciune şi reculegere, odihnă şi scăpare de arşiţa soarelui, furtună sau întunecare. Crucile ca şi troiţele variază în frumuseţe şi podoabă după credinţa şi dărnicia oamenilor, iar în formă şi originalitate după regiuni.

Firească, că aceste semne creştine ale satelor, ce desvăluesc multe aspecte ale sentimentului nostru religios, trebuesc menţinute cu îngrijire. Se întâmplă însă uneori că ţi-e mai mare jalea când vezi prin unele sate cruci fără aripi sau cu ele atârnate, aplecate sau prăbuşite la pământ, cum sună şi cântecul:

„Cruce sfântă părăsită
Lângă margine de drum,
Coperişul tău se strică
Lângă creştinii de acum!"

Trist, dar adevărat! Te doare sufletul când vezi troiţele cu acoperişul spart, cu pereţii jupuiţi şi găuriţi, pe dinafară bălării, pe dinlăuntru murdării. Sânt supuse şi ele dintelui vremii şi intemperiilor naturii, şi-şi tot aşteaptă vre-un suflet de creştin ca să le salveze, să le „îndrepte iar, frumos, cu icoana lui Hristos".

În caz când această inimă creştină întârzie, pentru a nu fi prea târziu, credem că nu adăugăm o sarcină, în plus, prea grea preotului, ca, pe lângă grija bisericii şi a cimitirului, să adauge şi grija de crucile şi troiţele satului. La nici unul din ceilalţi factori de conducere ai satului nu ne putem adresa. Ar fi învăţătorul cu copiii. Dar preotul este cel mai indicat să amintească familiilor sau urmaşilor celor care au ridicat crucea sau troiţa, sau când aceştia nu mai există sau sânt lipsiţi de mijloace, cu tineretul sau cu cei mai credincioşi şi avuţi din sat, se poate scăpa satul de aspectul acesta jalnic şi, cum vorbim din experieţă, se pot face lucruri frumoase în sensul acesta. Credem că preotul are numai de câştigat în faţa credincioşilor săi. Pe urmă se salvează aceste mici monumente creştine ale satelor, interesante nu numai prin semnificaţia lor creştină religioasă, ci şi prin originalitatea şi arta lor. Prin urmare, constituesc una din frumuseţile satului.

Să redăm viaţa şi frumuseţea acestor comori creştine ale satelor pline de cruci şi troiţe, încât credinciosul să fie şi mai mult îndemnat ca, trecând pri faţa lor, descoperindu-şi capul şi făcând cucernic o sf. cruce, să creadă în puterea ei şi să şoptească: Doamne, feri-ne de rău!

Preot GH. ŢOIACONU-UDA
Profesor Braşov

Creştinismul şi problemele muncitoreşti[1]

Sunt unii care spun, fie din neştiinţă, fie din reacredinţă, că creştinismul ar fi împotriva muncitorimii, că este o concepţie reacţionară, învechită, care se opune progresului politic, economic şi social al omenirii. Tocmai de aceea mă aflu aici, pentruca să mărturisesc adevărul şi să aduc în această măreaţă zi de 1 Maiu, salutul Bisericii ortodoxe şi al preoţimii democrate din Blaj.

Dealtfel se putea oare să lipsească oare dela această sărbătoare a muncii şi a muncitorimii, tocmai Biserica, mama binevoitoare a tuturor celor împovăraţi şi trudiţi şi îndeosebi Biserica ortodoxă care îşi are ca titlu de glorie tocmai faptul de a fi fost în permanentă legătură cu poporul, de a fi fost în decursul tuturor veacurilor, prin excelenţă o Biserică a poporului? Biserica ortodoxă, dragii mei, în totdeauna a fost cu poporul. De aceea, ea astăzi ţine să fie alături şi de voi, *căci voi sunteţi poporul.*

Am venit la această strălucită sărbătoare, ca să slăvim munca. Avem convingerea că participând aici, alături de voi, ne vom face datoria atât faţă de misiunea noastră de a fi împreună cu poporul, cât şi faţă de Dumnezeu, care prin Fiul Său ne-a vestit că Împărăţia Lui „nu este din lumea aceasta". Suntem convinşi că *slăvind munca şi idealurile legitime ale muncitorimii, nu facem politică*, pentrucă această muncă şi aceste idealuri nu aparţin numai câtorva, *ci ne aparţin nouă tuturor*. Prin rostul meu, Biserica ţine să declare că *recunoaşte şi susţine cu toată energia idealul muncii şi idealurile muncitorimii*, că ea nu este nicidecum împotriva acestor idealuri, că nu este reacţionară, ci dimpotrivă este şi vrea să fie din ce în ce mai mult, un factor de bine şi de progres al omenirii.

Creştinismul *nu este contra aspiraţiilor legitime ale muncitorimii.* Pentru cine cunoaşte cât de cât ce este creştinismul şi cum s'a desvoltat el, nu mai este nici o îndoială că de fapt creştinismul are un mare rol în desvoltarea vieţii politice, economice şi sociale a omenirii şi îndeosebi a muncitorimii. Creştinismul a fost propovăduit în lume pentru prima oară de Iisus — fiul dulgherului din Nazaret. Este apoi împrăştiat mai departe de doisprezece oameni, pescari simpli, din neştiuta Galilee. Cei dintâi care s'au aprins de flacăra dumnezeiescului Teslar au fost, nu boerimea acelor vremuri, ci masele cele largi ale celor săraci, care îşi câştigau pâinea muncind cu trudă. Deaceea, cu drept cuvânt putem spune, că creştinismul a fost şi este prin excelenţă, *o religie a celor mulţi*, a celor obidiţi, a celor săraci, *o religie a muncitorilor*.

Trăim astăzi sub semnul unei mari revoluţii: revoluţia muncii! Ei bine, muncitori! Să nu credeţi că numai voi sunteţi revoluţionari, că numai voi sunteţi capabili de o revoluţie! *Şi noi suntem revoluţionari!* De aproape două mii de ani creştinismul este o permanentă încercare de a face o mare şi adâncă revoluţie! Şi noi suntem revoluţionari, şi noi urmărim o mai desăvârşită dreptate socială, o mai puternică preţuire a muncii. Revoluţia noastră nu se deosebeşte de a voastră decât prin metodă. Pe când voi plecaţi din afară înlăuntru, *noi plecăm dinlăuntru înafară*. Şi creştinismul voeşte o mai bună rânduială în lume, dar această nouă rânduială pe care o voeşte el, nu caută să o impună cu forţa, din exterior, ci vrea să o sădească în suflete, să o facă să răsară ca pe ceva normal, ca pe ceva liber consimţit de toţi oamenii. De asemenea el nu vrea o transformare de sus în jos — adică dela conducători la conduşi — ci vrea o *influenţă adâncă de jos în sus*, ca poporul să impună conducătorilor voinţa sa. Cel puţin din punct de vedere ortodox, creştinismul nu este altceva decât o *vastă concepţie democratică*, dar nu o concepţie politică, legată de părerile şi interesele unui regim de oameni vremelnici, ci o *democraţie morală*, de ordin spiritual şi etern.

E adevărat că democraţia aceasta este mai înceată, că revoluţia creştinismului merge mai încet decât revoluţia voastră, muncitori! Democratizarea morală a lumii merge mai încet decât democratizarea politica. Este însă *democratizare mai adâncă şi mai trainică*. Fără o democraţie morală, a sufletelor, democraţia politică se preface în praf şi cenuşe.

Oare credeţi că numai cu forţa se poate face revoluţie în lumea aceasta? Dar gândiţi-vă o clipă la extraordinara revoluţie, pe care a săvârşit-o creştinismul în lumea veche, *desfiinţând sclavia*. Fără nici o violenţă, prin cele mai paşnice mijloace, ceea ce nu i-a reuşit revoluţionarului Spartacus odinioară la Roma cu armele, i-a reuşit lui Iisus Hristos, cel „blând şi smerit cu inima". Creştinismul a desfiinţat neegalitatea şi nedreptatea dintre oameni, prin simplul fapt al punerii în practică a învăţăturii lui Iisus.

Cine nu ştie cine erau sclavii şi ce era sclavia? Sclavii erau singurii muncitori ai lumii vechi, căci pe acele vremuri munca era atât de disprejuită, încât se credea că ea degradează pe un adevărat cetăţean. Cum erau consideraţi sclavii, înaintaşi ai muncitorilor de astăzi? Ca nişte vite, ca nişte unelte însufleţite, de cari se putea uza şi abuza fără judecată. Târgurile de sclavi, mărturiseşte un scriitor din vechime, erau tot atât de căutate ca şi cele de maimuţe, de pui de hipopotan, de coarne de rinocer şi de dinţi de elefant. Starea muncitorimii de acum nu se aseamănă nici pe departe, cu aceea a muncitorilor sclavi din trecut.

Din starea aceasta grea de sclavie omenirea s'a putut elibera abia cu ajutorul creştinismului, datorită revoluţiei morale a lui Iisus. Căci El mărturisea deschis că a venit în lume *„să dea slobozire celor din legături"* şi să aducă *«pace şi bunăvoire»* între oameni. În urma învăţăturii lui mulţi stăpâni de sclavi, după ce deveneau creştini îi eliberau din sclavie şi îi numeau fraţi. Din pricina aceasta a eliberărilor dese de sclavi, care atingeau puternic ordinea nedreaptă a statutului tiranic al celor tari şi bogaţi, religia aceasta a săracilor de bună voie şi a sclavilor, a fost persecutată mult timp şi o mulţime de creştini şi-au vărsat sângele nu numai pentru credinţa lor religioasă, ci şi *pentru convingerea lor morală şi democratică*. În faţa acestor vremuri revoluţionare, ca şi în faţa muncitorimii adunată să sărbătorească ziua de 1 Maiu, ziua muncii, creştinismul are mândria de a putea afirma că *el a deschis mai întâi drumurile biruitoare ale democraţiei de azi* şi că el a dat *cele dintâi şi cele mai mari jertfe pentru cauza muncitorimii de pretutindeni*.

Ţin să spun sus şi tare tuturor, că dacă n'ar fi apărut creştinismul ca să propage că toţi oamenii sunt egali, că toţi suntem fraţi, pentrucă suntem fii ai aceluiaş Tată din cer, dacă creştinismul n'ar fi căutat pe calea paşnică a transformării morale să împace clasele de sus cu cele de jos, desfiinţând cu ajutorul iubirii barierele dintre ele, ca să poată apoi pe nesimţite să libereze pe cei mici, să ridice prestigiul muncii şi standardul de viaţă al poporului, noi — muncitori, fii de muncitori, ţărani, sau mici funcţionari — *n'am fi adunaţi în această sală* să serbăm ziua aceasta a muncii şi a muncitorimii libere! Libertate, egalitate frăţietate, dreptate socială şi toate celelalte lozinci ale voastre, dragi muncitori, *sunt şi ale noastre*. Ele fac parte din patrimoniul sfânt al *revoluţiei morale* a creştinismului şi sunt ade-

[1] Cuvântare rostită la 1 Maiu 1915 în Palatul cultural din Blaj.

văruri pe care creştinul adevărat nu numai că le afirmă şi le propagă, ca oricare dintre muncitori, dar se sileşte chiar în fiecare zi *să le trălască*. De felul cum ştie să pună în practică creştinul, principiile acestea înalte, care ne unesc în acelaşi mănunchi, pe noi revoluţionarii sufletului cu voi revoluţionarii muncii, depinde câştigarea celui mai însemnat lucru din lumea aceasta: Mântuirea sufletului.

Pentru prima oară în ţara noastră, Ziua muncii este serbată cu tot fastul cuvenit. O măreaţă epocă de desrobire a muncii începe. Putea oare Biserica lui Hristos să nu fie de faţă? Sau, este ea cumva potrivnică muncii şi idealurilor muncitoreşti? Este creştinismul o concepţie învechită, reacţionară, împotriva progresului politic, economic şi social al omenirii? O, de o mie de ori nu! Creştinismul *e mai viu ca oricând*, astăzi când a biruit definitiv spiritul democratic. Democraţia este ceva prin excelenţă *în duhul lui Hristos*, ori din acest duh au isvorît în decursul veacurilor mii de fapte şi mii de jertfe pentru proletariat şi pentru democraţie.

O, voi care doriţi să desăvârşiţi revoluţia muncii, începută de creştinism, în ţara aceasta, apropiaţi-vă de noi să ne cunoaşteţi! Noi *suntem gata* să împlinim toate poruncile dragostei şi ale bunei înţelegeri dintre oameni. Suntem gata să vă sărim în ajutorul vostru, pentruca să stabilim în lume o mai bună rânduială, o mai bună ordine socială. Uitaţi vechile resentimente dacă n'aţi făcut-o până acum! *Nu confundaţi greşelile câtorva cu creştinismul!* Pentru aceste greşeli nu duşmăniţi Biserica, nu alungaţi pe Iisus, cel mai mare muncitor, cel mai mare democrat şi cel mai mare revoluţionar al veacurilor! *Uniţi sforţările revoluţiei voastre cu revoluţia morală pe care voeşte să o facă în lume Fiul lui Dumnezeu.* Revoluţia cea dinafară uniţi-o cu revoluţia cea dinlăuntru, a sufletelor, căci *numai înlăuntru se află chezăşia adevăratei democraţii*, a adevăratei armonii sociale. Întoarceţi-vă la Iisus, pentruca acest 1 Maiu să fie nu numai sărbătoarea muncii, ci şi sărbătoarea *reînoirii solemne a legăturilor dintre Iisus şi muncitorime.*

Întoarceţi-vă la Iisus şi fiţi binecuvântaţi de El în veci!

Preot Ioan Opriş,
adm. protop.

Să mărim şi „producţia" spirituală...

După atâta sbucium, după atâtea şiroaie de lacrimi scurse, după atâta încordare a fiinţei noastre, după atâta vărsare de sânge, în sfârşit mult dorita, mult aşteptata pace a sosit. Sufletul omenesc a ajuns la descătuşarea din lanţurile suferinţelor, pe care războiul de exterminare reciprocă a naţiunilor le-a înfierat pe inima noastră.

Că pacea trebuia să vină, eram siguri. Căci ne este în deobşte cunoscut faptul că, după nelinişte vine linişte; după nesiguranţă, siguranţă; după suferinţă, fericire; după p'oaie vreme senină; după războiu, pace şi după moarte înviere, renaştere, recoustrucţie, restabilirea tuturor activităţilor şi funcţiunilor normale ale organismului social.

Nenumărate vieţi s'au stins tocmai pentruca noi, cei rămaşi, să „viem şi să ne mişcăm" într'o lume nouă, mai bună mai de omenie şi într'o atmosferă plină de mireasmă înzdrăvenitoare a păcii, a bunei înţelegeri dintre neamuri, a frăţietăţii, a muncii şi a dreptăţi sociale.

Dar, pentruca să putem menţine pacea care a venit, trebue mult efort şi o mare prudenţă în ce priveşte principiile de temelie ale ei, în aşa fel, ca progresul să-şi urce mai departe treptele sale de ascensiune nestingherită şi fără a se cădea în extreme.

Socrates spunea cândva: „Cunoaştete-te pe tine însuţi".

Şi de acum înainte accentul va trebui să cadă tot pe om. El va trebui reabilitat, adus din desechilibru la echilibru. Iar când e vorba de om, să nu uităm alcătuirea sa psiho fizică. Dacă vom nesocoti cu deosebire, sufletul omului, cu siguranţă că echilibrul pe care voim să-l stabilim în om şi în lume, nu va fi posibil.

Fiind convinşi de suveranitatea spiritului asupra materiei, să nu uităm, pe lângă mărirea producţiei materiale, atât de necesară, şi mărirea „producţiei" spirituale, la fel de necesară. Va trebui ca mentalitatea omului modern să înţeleagă odată pentru totdeauna, că viaţa într'adevăr serioasă paşnică, echilibrată, viaţa omenească în sensusl plin al cuvântului nu se poate realiza prin materializarea spiritului, ci prin spiritualizarea materiei. Căci, dupăcum se ştie, progresul către care omenirea tinde, nu se poate defini numai în termeni tehnici, politici ori economici. În noţiunea de progres, pentru a fi posibil de de realizat pe deplin, va trebui să se cuprindă implicit şi notiunea de spiritual. Dacă, însă, se exclude din noţiunea de progres activitatea pur spirituală, — şi când zic activitatea spirituală, mă gândesc la acea activitate penetrată de duhul creştin — progresul ne va apărea ca ceva pur exterior, fără vlaţă: e posibilitate tot mai mare de producţie materială, de organizare a producţiei a pieţelor de desfacere, de posibilităţi de desfacere rapidă, de confort, într'un cuvânt. Toate acestea sunt numai „bune" şi nimeni nu le poate contesta. Dar din moment ce vor fi îmbinate cu o activitate spirituală, care va da oameni de omenie, ele vor deveni mai închegate, mai armonioase, mai pe măsura adevăratelor cerinţe ale fiinţei umane. Numai aşa vor deveni valabile şi nu vor constitui pentru noi scopuri, ci mijloace de echilibru social. Ele vor deveni în cazul acesta — şi numai în cazul acesta — „bune foarte".

Este adevărat, că progresul material şi tehnic, asigurând porţiunii animale a omului condiţiei materiale de viaţă mai uşoară, stabileşte o armonie, un echilibru între om şi mediu. Faptul acesta poate fii tot mai mult în favoarea omului. Se ştie prea bine apoi, că scopul suprem al omului în acest sens nu este şi nu poate fi altul decât să devie „coroana creaţiuni", „stăpân absolut" al naturii. Ori, această stare fericită a omului, de rege al materiei, poate fi — pentru ca echilibrul dintre el şi natură să fie stabil — numai etapă şi mijloc, nu scop final al existenţei omeneşti. Starea aceasta — zic — iăr pune la dispoziţie cele mai bune mijloace cu care s'ar putea apropia tot mai mult de o formă ideală de organizare a vieţii omeneşti, Tehnica, de pildă, prin faptul că ar înlocui forţele umane pretutindeni unde acest lucru este cu putinţă, nu înseamnă c'a devenit independentă de om, Nu înseamnă că va trebui numai decât ca tehnica să-l conducă pe om, ci din contră, ea crează acea liberare, acel răgaz atât de necesar unei înfiorări maxime a puterilor creatoare ale spiritului omenesc. Valorile spirituale, elementele de cultură ale sufletului sunt singurele care fac din viaţa omenească însăşi, valoarea supremă şi într'adevăr demnă de a fi trăită.

Iată, aşadar că a fi om civilizat înseamnă a duce o viaţă spirituală. Tehnica nu face pe nimeni ne-om, ci-l ajută pe fiecare, în mod indirect, la desăvârşirea sa spirituală: îl ajută la mărirea „producţiei" spirituale, atât de necesară, mai ales astăzi, când asistăm la o descurajatoare sărăcie interioară.

Şi dacă în orice stat există instituţii cu caracter economic, de apărare, cultural, artistică. etc, care sporesc producţia economică de apărare, culturală, artistic, apoi negreşit că pentru mărirea „producţiei" spirituale, pentru intesificarea vieţii autentice spirituale — care după câte am văzut, este indispensabilă omului — îşi are cuvânt, ca'ntotdeauna Sf. Biserică. Biserica deschide larg portile pentru toţi cei însetaţi de viaţă spirituală.

Da, Biserica Domnului e balsamul care cicatrizează rănile şi alină suferinţa. Pentru cel slab. e tonicul care-l reconfortează. Luptătorul pentru dreptate găseşte în Biserică, îndemn şi îmbărbătare. Cel prigonit găseşte refugiul cel mai sigur. Idealistului îi dă aripi să sboare în sferele cele mai înalte. E un isvor nesecat de energie, speranţă, entuziasm şi optimism. Biserica lui Iisus Hristos alungă desnădejdea şi urâtul, teama şi desgustul. Ea pune frâu pornirilor rele şi constitue cel mai puternic îmbold pentru săvârşirea binelui. Ea este şi a fost în slujba celei mai autentice vieţi: un sprijin pentru om şi reazim pentru comunitate. Biserica stimulează energiile şi oţeleşte voinţa pentru a forma personalităţi. Este motor şi frână totodată. Cultivă iubireă, ştiind că numai un suflet care se sfâşie de iubire poate reabilita lumea aceasta meschină şi desgustătoare.

Priveşte deci în sus, frate, şi adoptă această loznică salutară:

Să mărim şi „producţia" spirituală!..

A. Petric

Dare de seamă

asupra celei de a IX-a şi a X-a şedinţă a Societăţii „Frăţia Ortodoxă Română Studenţească" (F. O. R. S.)

Societatea F.O.R.S. nu şi-a redus activitatea ei de edificare spiritual-religioasă a studenţimei ortodoxe dela Universitatea „Regele Ferdinand I", nici chiar în mijlocu lexcepţionalelor dificultăţi ale vremilor de astăzi. Înainte de Paşti a organizat o „Săptămână spirituală" a studenţimei în cadrele căreia au conferenţiat distinse figuri ale Corpului Profesoral Universitar şi Teologic.

După Paşti, Soc. F. O. R. S. şi a reluat activitatea în ziua de Vineri 25 Maiu c., când s'a ţinut a IX-a şedinţă din anul acesta. Programul şedinţei a avut următorul cuprins:

1. Lucrarea literară „O mare pildă", a dşoarei Maria Popescu, stud. an. II medicină, în care s'a pus în lumină marea pildă ce a dat-o lumii Isus, care a primit moartea pe cruce pentru a împlini desăvârşit mântuirea lumii din păcat şi întoarcerea ei la Dumnezeu. Scopul divin pentru care El s'a jertfit prin voinţa divină, L-a înviat şi I-a dat cea mai mare strălucire şi slavă în necuprinsul, sublimul ipostas de Dumneseu şi Om. Noi trebuie să-I urmăm pilda, pentru a ne putea spiritualiza desăvârşit, a ajunge alături de Dumnezeu şi a ne bucura de nespusele daruri ale Lui.

2. Lucrarea „Viaţa şi filosofia stoicului Epictet", a dlui Radu Cărpinişanu, siud. an. III med. Precisă şi bine alcătuită lucrarea a arătat asemănarea mare dintre viaţa şi concepţiunile filosofului stoic şi viaţă şi concepţiunile creştine pe care el le anunţă şi le motivează, indirect ca ceva ce trebuia să urmeze ca desăvârşire a spiritualităţii în istoria omenirii.

3. Darea de seamă asupra activităţii din săptămâna spirituală (19—26 Aprilie) făcută de studentul Ioan Răileanu, an. I medicină.

4. Rugăciunea de încheiere a şedinţei.

Vineri 1 Iunie c. s'a ţinut cea de a X-a şedinţă cu programul următor:

1. Darea de seamă asupra şedinţei precedente.

2. Lectură biblică asupra dragostei creştine, de Păr. V. Şortan, stud. med.

3. Conferinţa *„Tineretul de azi în faţa lui Hristos"*, a Părintelui consilier arhiep. Gh. Secaş. Conferinţa a arătat, cu puternice argumente, care trebue să fie atitudinea, comportamentul tinărului intelectual faţă de religie, de problemele şi datorile spirituale şi cum trebue să împlinească el aceste îndatoriri în deosebita sa situaţiune de om luminat, cu posibilităţi de înfăptuiri superioare pe care e dator să lei supună unei misiuni sfinte. Conferinţa Părintelui Gh. Secaş, plină de căldură şi convingere, a născut simţiri zidditoare de înţelegere, supunere şi urmare, în sufletele studenţilor ce au ascultat conferinţa. 4. „Heruvicul", cântat cu deosebită simţire şi expresivitate, de un grup de 4 studenţi. 5. „Mama, oglinda veşniciei", lucrare a dşoarei Maria Popescu, stud. an. II medicină, în care s'a arătat însemnătatea deosebită pe care o are mama în educaţia copiilor. Sufletul mamei, convingerile ei spirituale-religioase pot influenţa, pot hotărî pentru veşnicie soarta sufletului fiului ei. O mamă care-şi va creşte fii în credinţă şi virtute, le va da astfel cele mai mari puteri morale pentru împlinirea unor mari fapte, unei menîri superioare a lor în lume. Exemplul de mamă ideală e Anastasia Şaguna, mama marelui mitropolit Andreiu Şaguna. 6. A fost foarte actuală evocarea vieţii şi activităţii Sfântului Iustin Martirul şi Filosoful, făcută de dl I. Buzatu stud. an IV, medicină, precum şi chemarea către studenţime de a-l urma cu armele luminei în vârtejul zilelor noastre. 7. Discuţii şi propuneri pentru viitoarea activitate a Asociaţiei. Şedinţa s'a încheiat cu rugăciunea de laudă şi mulţumire lui Dumnezeu pentru ajutorul şi harul trimis lucrării Asociaţiei. Şedinţa următoare a fost fixată pentru data de Vineri 8 Iunie 1945.

Sibiu, 5 Iunie 1945.

Stud. I. Răileanu,
secretarul F.O.R.S.-ului.

VITRINA CĂRŢII

Charles Diehl: *Figuri Bizantine*, traduse de **Ileana Zara**. Ed. Socec Bucureşti. 494 pg. preţul?

„Figures byzantines", trecute de a 11-a ediţie, ca lucrare a renumitului bizontinolog *Charles Diehl*, decedat nu de mult, este a doua operă redată în traducere românească, ce se bucură de o preţuire deosebită.

In lucrarea de faţă autorul descrie, cu ochiul savantului şi mâna artistului, societatea bizantină „aşa de îndepărtată şi aşa de rău cunoscută", din perioada de timp dela sfârşitul sec. XI, până la jumătatea sec. XV, căutând să arate ce a fost această societate bizantină înainte de cruciate, în timpul cruciatelor şi după acelea.

Pentru elucidarea acestei probleme de psihologie istorică, autorul găseşte cel mai favorabil teren de studiu, dar şi cel mai greu, care scoate în evidenţă calitatea sa înaltă de om de ştiinţă dublată de artist.

Ceea ce atrage atenţia istoricului, ca un fapt deosebit pentru istoria imperiului bizantin, în comparaţie cu alte state, e că: „Puţine state au dat *temeii* mai mult loc, i-au asigurat o mai largă influenţă asupra chestiunilor politice şi destinelor guvernării, decât a fucut imperiul bizantin". [pag. 7]

In galeria de împărătese bizantine care ofer tipuri atât de variate, aproape toate rasele, naţiunile şi clasele sociale şi-au adus contribuţia. Europa şi Asia, Caucazul, Grecia, Constantionpolul cu provinciile imperiului, Siria, Franţa. Germania, popoarele barbare din Kazaria şi Bulgaria, oferind „toate tipurile imaginabile de femei: femei politice, ca Teodora sau Irina Ateniana; femei de litere, ca Evdochia sau Ana Comnena; şi altele, pline de puritate şi de pietate, ca Teodora.[pg 20]

Pentru a prezenta exact viaţa şi civilizaţia imperiului, autorul caută să analizeze starea şi viaţa intimă a claselor mijlocii; [pg. 82] a burgheziei bizantine, care a contribuit „atât de mult pentru prospieritatea monarhiei".

Ne redă un tablou din veac. VIII, al *Tectistei*, mama cunoscutului călugăr polemist Teodor Studitul [pg. 82—97]. şi unul din veacul XI al *Teodotei*, mama învăţatului Mihail Psellos [pg. 205—237], două portrete alese de mame creştine.

Deosebit de important este capito-

lui „*Bizanțul și occidentul în epoca cruciatelor*" [247—260].

Capitala Bizanțului cu strălucirea monumentelor sale, cu podoaba bisericilor, cu bogăția sa imensă „societate elegantă" era un miraj pentru lumea apusului care o atrăgea, și'n fața acestei lumi atât de civilizate și rafinate, cruciații din occident apărută ca niște bădărani rău crescuți, ca niște nepoftiți supărători [pg. 244.]

Contactul dintre aceste două lumi duse la schimburi de idei și de viață reciprocă, dar lumea bizantină era prea plină de sine ca să poată lua, deeât a da mai mult.

Cruciatele fură dealtfel, precursoarele renașterii și umanismului în apus și sfârșitul civilizației și culturii răsăritului aduseră începutul vieți noi în apus.

După ce în capitolele următoare sunt arătate prințesele din ocident la curtea Comnenilor și Palelogilor, lucrarea e'ncheiată cu descrierea a două evenimente din acea epocă, pentu a vedea mai viu și mai plastic felul de viață și gândire al societății de atunci.

Din paginile cărții se pot desprinde urmtoărele idei generale: Intâi, basileii cu toate scăderile lor omenești, reprezentau ceva sfânt, erau unșii Domnului, „reprezentații lui Dumnezeu pe pământ [pg. 5], în al doilea rând Bizanțul era „țară ortodoxă și romană" [pg. 463].

Viața imperiului era pătrunsă de viața Bisericii și viața Bisericii de viața imperiului

Aceste bunuri, nu-i greu de văzut că au fost transplantate și'n *Noul-Bizanț* cum numea merele istoric N. Iorga, Țările Românești, unde au luat viață și trăesc, venite cu zestrea sufletească a a imperiului ortodox.

Este în credința lumii ortodoxe, că Bizanțul n'a murit pentru totdeauna.

Lucrarea de față este și ea o lumină în fața acestei conștiințe.

Pr. Ioan Ionescu

Nr. 5500/1945.

Comunicare

Atragem atențiunea oficiilor protopopești și parohiale asupra problemei orfanilor de război, problemă pusă atât de lămurit în scrisoarea pastorală a I. P. Sf. nostru Mitropolit Nr. 3459/1945. La această scrisoare pastorală au intrat la Consiliu nostru arhiepiscopesc abia 250 răspunsuri.

Fiind vorba de o chestiune atât de importantă, invităm oficiile parohiale cari încă n'au înaintat raport răspunzând la chestionarul din pastorala amintită mai sus, să întocmească de urgență acel raport și să l înainteze Consiliului nostru arhiepiscopesc în decurs de 10 zile dela primirea ordinului prezent, dar cel mai târziu *până la 30 Iunie a. c.*

Sibiu, 11 Iunie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Asociația clerului „Andrei Șaguna", Secția Sibiu

AVIZ

Aducem la cunoștință C. preoți că la 1 Iulie c., se deschide *Căminul preotesc* dela Bazna și va rămânea deschis până la 1 Septembrie 1945.

Cei ce doresc să li se rețină camera, vor anunța aceasta păr. Prof. Ioan Crăciun, Mediaș, care va acorda camerele în ordinea intrării cererilor până la data de 20 Iunie c.

Prețul camerelor se va fixa ulterior, după avizul administrației băilor.

Comitetul Secției

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

INFORMAȚIUNI

Scutiți de serviciul militar. Ministrul cultelor, părintele *Burducea*, în înțelegere cu dl ministru Rășcanu și cu șeful statului major, a obținut ca prin legea recrutării tinerii teologi să fie scutiți de serviciul militar ceice se vor preoți; iar studenții să fie amânați, pentru a-și putea termina studiile. Legea cuprinde studenții de orice rit.

Preoții să se înapoieze la altarele lor. Ministerul cultelor declară: Este de dorit ca preoții refugiați, de origine basarabeană, să se întoarcă acolo la altarele lor, unde sunt primiți cu atenție și li se fac înlesniri, având aceștii preoți aceleași drepturi ca oricare preot rus. Inapolerea în Basarabia este o próblemă, asupra căreia Biserică rusă și cea română au căzut de acord.

Ministerul de războiu aduce la cunoștință celor interesați, că între 15 Iunie și 30 Iulie a. c. se va face recrutarea clasei 1945 în întreagă țara. In Ardealul de Nord recrutarea se va face între 25 Iunie și 10 August a. c. Sunt obligați a se prezenta la recrutare toți tinerii: *a]* născuți în anul 1925, din Oltenia, Muntenia, Dobrogea, Banat, Moldova, Bucovina de Sud și Ardealul de Sud; *b)* născuți în anii: 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924 și 1925 din Ardealul de Nord. Tinerii din Ardealul de Nord, născuți între anii 1919 și 1921 cari au prestat serviciul militar în armata maghiară, vor depune la cercurile teritoriale respective — cu ocazia recrutării — acte doveditoare originale cu traducerea respectivă, spre a fi trecuți la contingentul corespunzător etății. Recrutarea tinerilor contingentului 1947 din Moldova și Bucovina de Sud se va face, indiferent dacă acești tineri au fost sau nu recrutați în primăvara anului 1944. Tinerii contigentului 1947 vor prezenta adeverință de pregătire premilitară model tip culoare galbenă. Incorporarea contingentului 1946, nu se va face înainte de 1 Sept. 1945.

Ultimul Decret-Lege elaborat de Ministerul Economiei Naționale, spune că în curând se va sista munca în toate întreprinderile de războiu. Lucrătorilor respestivi li se va da o altă întrebuințare, întrucât — sfârșindu-se războiul — trecem la munca de pace.

Invățații sovietici, academicienii Țâțân, Parin și Egolin au fost aleși membri de onoare ai Academiei Române din București. Alegerea s'a făcut cu prilejul trecerii lor pe la noi. Pe această cale se încheagă tot mai mult pretenia între cele două țări vecine.

Restituirea aparatelor de radio. Ministerul de interne a hotărât ca toate aparatele de radio rechiziționate dela particulari și comercianți, să se restitue proprietarilor respectivi în maximum 5 zile. Cei ce au primit în folosință atari aparate — fie autorități, fie particulari — le vor restitui imediat și în bună stare, celor în drept. Ministerul de interne va urmări și pedepsi aspru pe toți aceia, cari nu se vor conforma acestei dispoziții.

Bacalaureatul S'au luat măsuri, ca cei candidați la examenul de bacalaureat să se prezinte în *patru* sesiuni, în loc de trei. Examenele se pot da în limba maternă a candidaților.

Comunicat dela prefectura județului Sibiu. Sesizați că diferite persoane sub felurite pretexte, colectează sume de bani, atât dela particulari cât și dela instituții interprinderi, amintim tuturor că aceste *colectări de bani sau materiale sunt interzise.* Colectele pentru scopuri culturale sau de ajutor social se vor putea interprinde numai cu autorizația scrisă. a Cabinetului Prefecturei. Prefect: *Dr, Șt. Cleja.*

Improprietăriți. In județul *Sibiului* au fost împroprietăriți 1490 cetățeni și anume: în plasa Sibiu 303 cetățeni; în plasa Tălmaciu 241 cetățeni; în plasa Ocna 334 cetățeni; în plasa Săliște 433 cetățeni; în plasa Miercurea 112 cetățeni; în plasa Hârtibaci 67 cetățeni.

Convocare. Membrii „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu" se convoacă la Adunarea generală ordinară ce va ține *Duminecă 17 lunie* a. c. la ora 3 d. m., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17.

Danie. Bunii creștini, soții *Alexandru Câmpeanu și Maria* din Criștior, jud. Hunedoara, au agonisit prin hărnicia lor — alături de căsuța ce o au în Criștior — o casă cu 3 camere și o grădină în Deva. Neavând copii, au dăruit această casă sf. Mănăstiri dela Sâmbăta de sus. In schimbul acestui frumos dar, ei doresc să fie pomeniți la slujbele ce se fac la mânăstire, iar după moarte să li se facă deasemenea cuvenita pomenire. Fapta lor frumoasă servească de *pildă* și altora!

Zilele trecute, trei indivizi iresponsabili s'au furișat — peste zi — în catedrala mitropolitană din orașul nostru. Iar noaptea la ora 12 au tras clopotele. Sesizându-se autoritățile, respectivii indivizi au fost duși spre cercetare la Chestura Poliției. S'a constatat că făptuitorii nu-s întregi la minte și că — deci — *gestul* lor n'are nici-o semnificație deosebită.

ȘTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. *Joi în 14 Iunie 1945, Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor,* servesc: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeț, cons. Ieronim Grovu, Gheorghe Secaș, prot. Mihail Neagu și preotul Garnizoanei Sibiu, Maior Marian; diaconii: Ioan Circov și Anatolie Scurtu. — La Oastea Domnului, predică, după masă la ora 4: *Preotul Nicolae Constantin* dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Duminecă în 17 Iunie 1945,* servesc: Cons. Aurel Nanu, prot. Mihail Neagu și duhov. Nicodim Belea; diaconii: Simion Macarie și prof. Nicolae Mladin. — Predică: cons. *Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4: *Preot Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Treistejari.

Cărți și Reviste

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *NICOLAE* al Ardealului, Abonamentul pe un an: 2500 Lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Director: profesor *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numărul 5 cuprinde: *Din Biserica rusească.* Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Pace. Din viața și știința Bisericii ortodoxe a URSS. † Serghie, fost Patriarh al Rusiei: Are Hristos locțiitor în Biserică? Anexe: Preafericitul Serghie, Patriarh al Moscovei și al întregei Rusii (Schiță biografică). Inalt Prea Sfințitul Alexie, Patriarh al Moscovei și al întregei Rusii (Schiță biografică). Diacon Nicolae Mladin: Tineretul și rugăciunea. Prof. univ. Șt. Bezdechi: Sfântul Ioan Gură de Aur și Platon. Preot Nicodim Belea, Minodora Belea și Gr. T. M.: Mișcarea literară: Mitropolitul Andreiu Șaguna: Predici, cu un studiu introductiv de Preotul Florea Mureșanu. I. Lupaș: Doi precursori ai lui Horin în audiență la Curtea împărătească din Viena. Care este adevărul asupra Bisericii din Rusia? Documente semnate de Patriarhul Nicodim al României, Patriarhul Alexie al Rusiei, Mitropolitul Nicolae al Kievului și Galiției și Prof. univ. Dr. Nicolae Popescu-Prahova. Biblioteca „Chemării către tineret. Avram Petric și Dr. Gr. T. Marcu: Cronica: Vizita delegației Bisericii ruse în România. Noul Episcop al Bisericii evang. C. A. din România. Gr. T. M.: Note și Informații: Noul Testament dela Cluj în a doua ediție. Elibărarea pastorului Niemöller. Mărunte. Prețul unui exemplar Lei 300·—

Citiți și răspândiți

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 4937/1945 Școl.

Concurs

pentru ocuparea și suplinirea catedrelor vacante la școalele secundare confesionale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, pe anul școlar 1945/46

I. Sunt vacante catedrele următoare

a) La liceul „A. Șaguna" din Brașov:

1. Catedra de Religie Nr. 1.
2. „ „ L. Română Nr. 3.
3. „ „ „ Latină-Elină Nr. 6.
4. „ „ „ Franceză Nr. 7.
5. „ „ „ Germană Nr. 9.
6. „ „ „ Italiană Nr. 10.
7. „ „ Fizico-chimice Nr. 17.
8. „ „ Desemn-Caligrafie.

b) La liceul „A. Iancu" din Brad:

1. Catedra de L. Română Nr. 2.
2. „ „ „ „ „ 3.
3. „ „ „ Franceză Nr. 6.
4. „ „ „ Germană Nr. 7.
5. „ „ „ Italiană Nr. 8.
6. „ „ Geografie Nr. 10.
7. „ „ Matematică Nr. 12.
8. „ „ Matemat.-Fizică Nr. 13.
9. „ „ Desemn-Caligr. Nr. 16.
10. „ „ Muzica Nr. 17.
11. „ „ Igienă Nr. 19.

c) La școala normală de băieți „A. Șaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Religie.
2. „ „ Germană.
3. „ „ Științe naturale.
4. „ „ Muzică.

d) La școala normală de fete „A. Șaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Științe agricole.

II. Sunt libere pentru suplinire catedrele următoare:

a) La liceul „A. Șaguna" din Brașov:

1. Catedra de L. Română Nr. 4.
2. „ „ „ Latină-Elină Nr. 5.
3. „ „ „ Franceză Nr. 8.

b) La școala normală de băeți „A. Șaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Limba Română.
2. Catedra de Geografie.

c) La școala normală de fete „A. Șaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Religie împreunată cu Cântări bisericești.

Candidații la aceste catedre vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, cereri însoțite de actele prevăzute pentru numiri, până la 15 Iulie 1945.

Dela candidați se cere să fie de religiune ortodoxă.

Sunt preferați candidații cari pe lângă studiile de specialitate au și pregătire teologică.

Sibiu, din ședința secției culturale a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 29 Maiu 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Școala Normală de băeți „And. Șaguna" din Sibiu

publică

Post vacant de bucătar

cu salar bugetar, conform dispozițiunilor în vigoare, primind locuință și întreținere.

Informații se pot lua dela direcțiunea școalei.

(21) 1—1

ULTIMA ORĂ

„Națiunile Unite" este numele organizației mondiale, care și-a încheiat lucrările la San Francisco. Cele 50 de națiuni participante la această conferință au ajuns la o înțelegere deplină cu privire la modul promovării păcii în lume.

Pornită la drum ca o organizație solidă de pace, organizația mondială „Națiunile Unite" se va arăta — avem toată nădejdea — mult mai eficace și și mai trainică decât fosta „Liga Națiunilor".

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU 24 Iunie 1945 Nr. 26

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Praznicul Apostolatului

Sărbătoarea Rusaliilor închide în miezul ei o adâncă semnificație pentru orice creștin și mai ales pentru cei ce poartă pe umerii lor sublima chemare sacerdotală.

Pogorîrea sf. Duh asupra sf. Apostoli, în chip de limbi de foc și investirea lor cu puteri depline întru desfășurarea misiunii lor, fac din acest moment al iconomiei harului divin în lume și din sărbătoarea legată de comemorarea lui, praznicul apostolatului creștin. Ca atare, el are astăzi, ca și pe vremea apostolilor, importanța izvorului puterii celei de sus, a harului coborîtor din ceruri. Deci taina succesului nostru sacerdotal rezidă în faptul de a fi plini de har și de Duh sfânt, ca și sf. Apostoli. Căci și aici se verifică din plin adevărul, că: „Toate le pot întru Cel ce mă îmbracă întru putere".

Dar aceasta nu înseamnă nicidecum, că sf. Apostoli și urmașii lor sunt instrumente pasive sub suflarea sf. Duh. Căci în desfășurarea dinamicei sacerdotale, un factor important este și personalitatea celor îmbrăcați cu darul sacerdoțiului, îndeosebi curățenia și strădania lor.

Puterea de expansiune a creștinismului prin preoți țâșnește din undele de viață creștină făcătoare ale sf. Duh și ale harului preoției, îmbinate armonic și continuu, cu efortul misionar al persoanelor sacerdotale.

Astăzi, ca și pe vremea primelor Rusalii, apostolia creștină trebue să recâștige inimile atâtor depărtați sau străini de creștinism. Vremurile acestea reclamă stăruitor pe preotul misionar activ.

Activismul acesta are a se manifesta în primul rând în domeniul propovăduirii învățăturii creștine. Imbrăcarea sf. Apostoli în aptitudinea de a putea vorbi în orice limbă, ne arată nu numai realitatea și importanța neamului în lume, ci și necesitatea și însemnătatea propovăduirii creștine printre neamuri. Căci cum vor putea noroadele să se apropie de Hristos și să trăiască întru El, dacă nu-L vor cunoaște mai întâiu din propovăduirea ucenicilor Săi. Cuvântul acestora, bine dires și cu grije turnat după izvoarele autentice ale învățăturii ortodoxe curate, trebue să-i aducă pe toți la concepția cea cu adevărat ortodoxă. Căci dintr'ânsa vor lua lumina călăuzitoare în toate problemele fundamentale, care frământă sufletul omului de azi.

Dar pentru noi Românii din aceste părți Praznicul Rusaliilor are o semnificație deosebită: în Dumineca Rusaliilor din 17/30 Maiu 1920, Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului a fost hirotonit întru arhiereu. Așa încât, Rusaliile din 1945 marchează în caerul vremii ce se toarce necontenit, împlinirea a 25 de ani de rodnică și fericită arhipăstorire a I. P. S. Sale.

Vremurile sobre impun acestui moment festiv aceeași sobrietate. Intrucât faptele vorbesc mai mult decât cuvintele, despre vrednicia ierarhului nostru cea mai dreaptă cinstire este să-i înfățișem opera. Dar aceasta este atât de vastă, încât nu poate fi prinsă în cadrele unui articol. Drept aceea, ne vom mulțumi să conturăm unul din aspectele fundamentale ale operei I. P. S. Sale: acela al bisericanului.

Inalt Prea Sfinția Sa este o figură de ierarh ortodox păstrător al chipului spiritual al ierarhilor de mare nume ai Bisericii noastre. Personalitatea Sa vlădicească se împletește din iubirea de Hristos și din iubirea de neam, turnate pe beteala unei minți luminate, unei simțiri înflăcărate, unei credinți eroice și a unei fapte jertfelnice. Om de carte înaltă și teolog profund, cuvântător de caldă și luminată propovăduire, I. P. S. Sa s'a făcut întru adevăr pentru noi Românii: „Semnelor vremii profet".

Având înțelegerea duhului șagunian și a instituțiilor create de el, Inalt Prea Sfinția Sa și-a făcut program din înviorarea, desvoltarea, sporirea și desăvârșirea așezămintelor bisericești moștenite. Printr'o rodnică muncă, s'a făcut crainicul reînvierii duhului șagunian și pion al renașterii șagunismului și desăvârșirii lui în conformitate cu trebuințele crescute ale timpului nostru.

Conștient că buna îndrumare a vieții poporului spre limanul fericirii de aici și de dincolo, nu-i posibilă decât cu ajutorul unui cler luminat și devotat misiunii sale sfinte, se îngrijește de o mai temeinică pregătire a clerului prin instituții culturale bine rânduite. De aceea, reorganizează învățământul teologic, sporind anii de studiu ai ucenicilor științei sacre, înzestrând Academia teologică „Andreiană" cu un corp profesoral select, cu o bibliotecă strălucită și cu un minunat paraclis. Armătura științifică și înalta tensiune misionară a preoțimii a îmbogățit-o și împrospătat-o mereu prin minunatele publicații religioase, care fac din Sibiul ortodox, unul din centrele cele mai vii și mai active ale culturii teologice și un adevărat șantier al spiritualității ortodoxe. In acest scop, încă de pe când era profesor la Academia teologică, a întemeiat „Revista Teologică", care este până azi, un izvor de cultură teologică pentru preoțime. Pe lângă aceasta, I. P. S. Sa a preconizat pe seama preoțimii noui metode pastorale și a condus-o într'un pelerinaj de închinare în Țara sfântă.

Condus mereu de imperativul înnoirii continui a vieții bisericești, a pus la îndemâna clerului astfel pregătit — spre luminarea și gospodărirea duhovnicească a poporului — șase așezăminte obștești de cea mai mare importanță:

1. „Oastea Domnului", menită să capteze, păstreze și îndrumeze în albia vieții bisericești, curentul de trezire religioasă de după primul război mondial, al largilor pături țărănești. Pentru susținerea avântului religios curat în această mișcare și pentru sporirea luminii creștine în păturile largi ale poporului, a întemeiat, susținut și îndrumat foile religioase poporale „Lumina Satelor" și „Oastea Domnului";

2. „Frăția Ortodoxă Română", întemeiată împreună cu întreg episcopatul nostru; din ea s'a desvoltat ulterior și o ramură studențească, chemată să îndeplinească aceeași slujbă sfântă în mijlocul obștei cărturărești a neamului;

3. „Societatea Sf. Gheorghe", care avea să strângă pe tinerii entuziaști sub steagul lui Hristos și al națiunii române;

4. „Societatea femeilor ortodoxe", cheamă femeile la opera de caritate și înfrumsețare a sfintelor lăcașuri;

5. „Casele culturale", menite să ridice nivelul de lumină al vieții obștești;

6. Societatea „Anastasia Șaguna" pentru educația în duh ortodox a tinerelor fete.

Prin aceste așezăminte massele largi ale poporului au fost chemate la lucru, activând vioiu misionarismul laic. Tuturora le-a dat programe potrivite cu apostolia, la care erau chemate.

Strădania continuă întru restaurarea unității de credință a neamului românesc, reînvierea monahismului ortodox luminat și activ și înzestrarea lui cu vatra dela mânăstirea Sâmbăta de sus, schitul Păltiniș, inițiativa înființării unei mânăstiri de maici în Sibiu, înființarea internatului arhidiecezan, a Școalei de cântăreți, înzestrarea Școalei normale de băeți cu un măreț local propriu, înființarea Școalei normale de fete „A. Șaguna", fabrica de lumânări de ceară, clădiri de biserici frumoase și alte, sunt tot atâtea realizări ale marelui nostru arhipăstor.

Nu trebue uitat apoi nici faptul important că I. P. S. Sa a crescut toată pleiada personalităților cari lucrează azi în viața bisericească de dincoace de munți, dintre cari unele conduc cu prestigiu eparhiile ardelene.

Dar trebile de acasă n'au angajat niciodată exclusiv și integral puterea sa de muncă. Inițiativa salutară, sfatul său luminat și fapta sa izbăvitoare au fost prezente la toate momentele mai importante din viața neamului, ca: făurirea Constituției din 1923; alcătuirea Legii de temelie a Bisericii ortodoxe din cuprinsul României [1925], prin care rânduielile șaguniene și-au întins puterea peste întreaga Biserică ortodoxă, fapt care îndreptățește afirmația că ceea ce a dat Șaguna Ardelenilor, Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae a dat tuturor Românilor; discuția legii pentru regimul cultelor [1928], când a rostit în Senatul Țării celebrul discurs și discursul dela discuția parlamentară a Concordatului [1929], ambele rămând lecții frumoase de naționalism și ortodoxie; alcătuirea de către sf. Sinod a răsunătoarei declarații pentru prezența preotului în toate compartimentele vieții obștești; la rostirea împotriva literaturii imunde, precum și la adunarea generală a „Astrei" [Blaj 1936], ș. a.

Cu adevărat, nici un moment de măreață afirmare a sfintei noastre Biserici nu s'a petrecut în acești 25 de ani, fără ca asupra lor să nu se profileze covârșitoarea personalitate a ierarhului nostru.

El însuși a stat întotdeauna în primele rânduri ale propovăduitorilor. Cuvântul său măsurat și îndelung gândit — rostit cu glas plin și moale — a îndrumat Biserica și poporul, mai ales în momentele grele ale vieții sale. Acelaș rol l-a avut și scrisul său lapidar, plin de nuanțe dialectice și ca tăiat în marmoră.

Indentificându-se total cu moștenirea șaguniană, a turnat viață nouă în formele larg deschise ale acestei moșteniri, plinindu-o. Urmaș vrednic al lui Șaguna, continuator și desăvârșitor al operei acestuia, mare ocârmuitor, arhipăstorul nostru a așezat viața noastră bisericească pe temeliile ei firești, în cadrele cele mai prielnice desvoltării ei normale și a misiunii ce-o avea în viața poporului. Cadrele largi ale organizației bisericești au primit un corespunzător cuprins de viață religios-morală și culturală.

Mereu lângă sufletul poporului, s'a făcut una cu năcazurile lui și s'a străduit din răsputeri a-l ridica prin luminarea lui în duh ortodox, ca și prin oblăduirea celor necăjiți. In această privință, I. P. S. Sa este părintele bun, care a purtat și poartă grije de orfani și suferinzi.

Dovadă despre acestea sunt: înființarea orfelinatului, în care a ocrotit atâția orfani de război și de preoți, ajutorarea săracilor năpăstuiți de soartă, așezarea Duminecii bolnavilor și întreprinderea atâtor colecte ce și-au revărsat binecuvântarea și peste granițele țării ș. a. Iar recenta pastorală în legătură cu actualii orfani de război, a stors lacrimile credincioșilor

şi arată chipul de lucrare a Bisericii în această operă atât de actuală.

Celui ce-a purtat un pătrar de veac — cu neasemuită vrednicie — cârja şaguniană, clerul şi poprul credincios îi aduc cu acest prilej, omagiul celei mai profunde recunoştinţe, al celei mai sincere admiraţii şi al celei mai calde iubiri. Odată cu acest omagiu, acelaşi cler şi popor — într'un gând şi într'o simţire — roagă fierbinte pe bunul Dumnezeu să-I dăruiască zile bune şi îndelungate, viaţă paşnică, mântuire şi bună sporire întru propovăduirea Evangheliei iubirii şi păcii şi pentru păstorirea turmei celei cuvântătoare pe calea mântuirii.

Intreg clerul şi poporul stând cu alipire deplină lângă Arhipăstorul care l-a condus pe cărări de lumină în acest sfert de veac, îl asigură de întregul său devotament. Ca în toată istoria noastră, o solidaritate indestructibilă strânge toată Biserica dela Arhipăstor până la ultimul credincios într'o unitate de bloc masiv, pe care nimic nu o poate slăbi şi care va ajuta neamul nostru să facă faţă greutăţilor lăsate de acest războiu pe urmele sale.

Intru mulţi ani, Inalt Prea Sfinţite Stăpâne!

„TELEGRAFUL ROMÂN"

Pe marginea unei cărţi

† Nicolae, Arhiepiscop şi Mitropolit al Ardealului. *Mântueşte, Doamne, poporul Tău. Sibiu, tiparul Tipografiei Arhidiecezane, anul 1945, Pag. 252.*

Mărturisesc cu jenă că abia în ultimul timp am putut intra în posesia monumentalei opere a I. P. Sf. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan al Ardealului, tipărită în cursul acestui an.

E o datorie plăcută de a o prezenta cetitorilor foii noastre, în câteva puncte caracteristice şi esenţiale, care nu poate înlocui însă lectura şi studiul ei mai aprofundat.

Dela început cartea impune prin condiţiunile grafice excepţionale ce onorează şi de această dată editura arhidiecezană.

Opera este imposantă şi îmbietoare la studiu prin cuprinsul ei ales şi variat, prin bogăţia ideilor şi a sentimentelor, pătrunse la tot şirul de o caldă şi creştinească umanitate. E zidită în ea inima mare şi înflăcărată a Arhipăstorului Ardealului. Stilul frumos, atrăgător şi înălţător, dat pe 'nţelesul poporului, îţi procură o stare de echilibru sufletesc, de împăcare şi seninătate, rară şi curată. Te reconfortează şi destinde dela început până la sfârşit, picurându-ţi în suflet pace şi mângâiere.

Aflăm aci, pe lângă un mănunchiu de norme şi îndrumări morale bine precizate, cheia multor probleme de odin social şi politic cari frământă azi comunitatea românească şi cari exprimă în general atitudinea de totdeauna a Bisericii noastre. Se cuvine ca să subliniem însemnătatea acestor idei şi directive, cu atât mai mult că autorul lor le-a împărtăşit obştei sale dreptmăritoare înainte de timpurile noui de azi. De altfel, pentru aceia cari au cunoscut şi au urmărit cu atenţie manifestările publice a'e Inaltului Ierarh dela Sibiu, ca şi alocuţiile sale din cercuri mai restrânse, în intervalul de timp 1940 şi până la orientarea ţării noastre dela 23 August 1944, — ideile şi simţemintele publicate acum nu sunt o noutate. Adunate în volum ele exprimă o credinţă şi o atitudine a unui reprezentant de frunte al Bisericii ardelene «în mijlocul dramaticelor evenimente prin care a trecut Ţara şi Neamul nostru în anii din urmă».

Discursurile şi Pastoralele I. P. S. Sale ne-au umplut sufletele, în acele vremuri, de un patriotism luminat şi tolerant, de o nădejde puternică în victoria ţărilor aliate, prin care vom primi Ardealul nostru întreg, aşa cum îl avem concrescut cu fiinţa noastră. Ele au avut darul de a ne zidi sufletul în Ardeal, de care nici o putere din lume nu ne poate despărţi.

Intr'adevăr, în acele sile de restrişte, I. P. Sf. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan a fost un Părinte al poporului său, un visionar şi un luptător neînfricat pentru libertate şi onestitate politică tradiţională împotriva unui regim ce nu avea rădăcini şi nici aderenţe sincere în marea massă a poporului. Ii păstrăm pentru aceasta o fiască şi caldă recunoştinţă.

Ardealul a avut, în dominanta personalitate a I. P. S. Sale, la Consiliul de Coroană din 30 August 1940, un reprezentant hotărît şi demn. In cuvântările rostite cu acea ocaziune a vorbit sufletul îndurerat şi jignit al conştiinţei româneşti din întreg Ardealul. «Nu primesc arbitrajul» *şi* «protestez cu demnitate şi hotărîre împotriva nedreptăţii ce ni se face şi vom lupta prin toate mijloacele pentru înlăturarea ei» *(pag. 2), — a sintetizat vrerea şi crezul nostru. Au fost pentru toţi fiii Ardealului un stimulent de credinţă şi acţiune.* „*Rezistenţa sufletului nu poate fi înfrântă de nici o armă şi de nici un eveniment*» (*Pag. 129*) *şi* «*Popoarele mici trebue să cântărească cu chibzuială fiecare factor şi orice pas al lor, căci dacă printr'o mişcare greşită aduc asupră le rostogolirea unor forţe ce le copleşesc, acest lucru le poate fi fatal*» *(Pag. 129). (Din cuvântarea rostită la deschiderea Adunării eparhiale din Sibiu în 12 Aprilie 1942), — evidenţiază spiritul său prevăzător în vâltoarea zilelor grele de atunci, convingerea că Mareşalul Antonescu face o aventură militară şi duce ţara şi armata la dezastru.*

Biserica poate sta cu fruntea în sus. Ea a avut un drum limpede şi conducători luminaţi cari, apropiindu-se de inima poporului şi ascultând glasul lui, n'au rătăcit.

E o datorie morală ca valoroasa operă a iubitului nostru Arhipăstor să nu lipsească din casa intelectualului şi muncitorului ardelean, cu deosebire şi mai ales din casa şi biblioteca slujitorilor altarului.

A. D.

[„Legea Românească", 1 - 15 Iunie 1945, p. 100. sql

„Ziua eroilor" la Sibiu. — *„Ziua eroilor" a fost sărbătorită cu o cinste deosebită în toată ţara.. Anul acesta ea a coincis cu întoarcerea victorioaselor noastre trupe de pe front. La Bucureşti şi în celelalte oraşe ale ţării, s'au făcut slujbe cu mari soboare preoţeşti în faţa autorităţilor şi a reprezentanţilor Comisiei aliate. Omagiul armatei pentru eroii Neamului, l-a adus dl Ministru de Războiu, General* **C. Vasiliu-Răşcanu.**

Şi la Sibiu „Ziua eroilor" a fost prăznuită într'un cadru înălţător. Pomenirea memorei eroilor s'a făcut la cimitirul eroilor, în faţa cetăţenilor oraşului nostru.

La ora 11 a. m. au sosit autorităţile ce reprezenau guvernul, reprezentaţii bisericeşti în frunte cu I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan al Ardealului, reprezentanţii Armatei române în frunte cu dl General Mociulschi şi reprezentanţii partidelor şi organizaţiilor democratice din F. N. D.

După intonarea Imnului Regal, s'a slujit serviciul divin de către I P S. Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi.

Au urmat apoi cuvântările, din partea Bisericii vorbind Părintele Maior Marian, din partea Armatei dl Ll. Col. Demetrian, şi încheindu-se cu cuvântarea dlui primar Vasile Hada. Toţi oratorii au subliniat jertfa eroilor şi au mărturisit recunoştinţa neamului pentru fapta lor.

Adunările eparhiale din Mitropolia Ardealului

Din cauza greutăţilor de călătorie, centrele eparhiale din Mitropolia Ardealului nu şi-au putut ţine anualele adunări eparhiale. Extensiunea teritorială mai redusă şi unele posibilităţi de transport specifice locului, au uşurat ţinerea adunărilor eparhiale din Episcopia Aradului şi Episcopia Timişorii.

Cea dintâi s'a ţinut la Arad [în aula festivă a reşedinţei episcopeşti], în Duminecа Samarineenii (3 Iunie a. c.) După săvârşirea sf. Liturghii împreunată cu invocarea sf. Duh, a avut loc deschiderea adunării — în prezenţa deputaţilor eparhiali şi a altor credincioşi — prin cuvântarea P.S. *Andrei*, Dupăce trece în revistă evenimentele petrecute în ultimii ani pe arena istoriei, subliniază reluarea legăturilor de bună vecinătate cu U. R. S. S. şi înfiriparea contactului de sinceră prietenie cu Biserica ortodoxă rusească, ca şi bunăvoinţa actualului guvern faţă de Biserică, pentru a trece apoi la rolul şi misiunea Bisericii: „După marele cataclism va trebui să urmeze de acum epoca de reclădire. Să nu ne gândim numai la ruinele oraşelor ci şi la desfigurarea din sufletele atât de greu încercate... De astă dată se plănueşte o nouă ordine socială, în care să stăpânească pacea muncii... Insă fără o dezarmare a sufletelor otrăvite de ură, — din care să răsară iertarea şi uitarea binevoitoare, — cu greu se vor putea crea condiţiile unei păci durabile. Greaua operă a păcii sufleteşti nu se poate realiza fără concursul Bisericii, care deţine comoara cerească a leacurilor vindecătoare".

In după amiaza aceleiaşi zile, s'a ţinut şedinţa II-a, alegându-se membrii în Consistorul spiritual eparhial şi cetindu-se rapoartele Consiliului Eparhial plenar. După cetirea referatelor şi aprobarea rapoartelor generale, P. S. Andrei a încheiat lucrările Adunării printr'o scurtă cuvântare.

*

Cea de a doua adunare eparhială: a Episcopiei Timişorii, s'a ţinut în aceeaşi zi în biserica sf. Maria din Timişoara-Iosefin. După slujirea sf. Liturghii, invocarea sf. Duh şi oficierea unui parastas pentru marii mecenaţi ai sf. Episcopii, Adunarea eparhială se deschide prin discursul *P. S. Episcop Dr. Vasile Lăzărescu*. Constatând sosirea păcii mult dorite, P. S. Sa stărue asupra strădaniilor Bisericii din anul încheiat, arătând că „sfânta noastră Biserică este, în viaţa publică a Neamului, cea mai democratică instituţie de bază". Subliniază apoi cu deosebită satisfacţie bunăvoinţa guvernului prezidat de dl Dr. Petru Groza faţă de Biserică şi valul de apropiere a poporului de sf. altar, ca şi prezenţa lui la ajutorarea celor săraci. Exprimă profunda recunoştinţă faţă de înalta solicitudine a guvernului către Biserică şi îndeamnă preoţimea la îndeplinirea cât mai conştiincioasă a misiunii ei. Face apel la solidaritatea frăţească a tuturora. „ca astfel Biserica noastră strămbună să poată deveni şi rămâne, prin frăţeasca solidarizare în jurul ei a tuturor credincioşilor ei, instituţia maternă a Neamului întru realizarea idealurilor sale pentru totdeauna aceeaşi ocrotitoare de dreptate şi prosperitate din viitor".

Adunarea ia la cunoştinţă referatele prezentate şi şedinţa se ridică.

In şedinţa a II-a de d. a., se face alegerea membrilor Consistorului spiritual eparhial şi ai Consistorului spiritual mitropolitan. Se prezintă apoi rapoartele comisiunilor economică, bisericească, culturală şi financiară. Epuizându-se ordinea de zi, P. S. Vasile încheie lucrările printr'o cuvântare de mulţumire la adresa deputaţilor eparhiali.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Pentru orfanii neamului

Scrisoarea pastorală a I. P. Sf. nostru Mitropolit în problema atât de importantă a *ocrotirii copiilor orfani* de pe urma războiului recent, a trezit un viu interes în cercul preoţimii noastre, iar în rândurile credincioşilor a avut un răsunet adânc, trezind la mulţi dintre ei acele sentimente de duioşie curată, cari hotărăsc la fapte mari.

Din rapoartele intrate până acum, cari încă nu prezintă 50 la sută din cele care mai trebue să intre, avem peste 80 de familii din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre care s'au hotărît să primească în casele lor câte un copil orfan, dându-i ocrotire, îndrumare şi creştere, iar de se va purta orfanul bine, îl vor adopta, lăsându-i moştenire averea lor. Iată fapte cari ne copleşesc şi ne mângâie sufletul. Faţă de astfel de gesturi din partea credincioşilor Bisericii noastre, nu putem decât să dăm cu mulţumire mărire lui Dumnezeu. In felul acesta înţeleg ei să primească pe Hristos în casele şi inimile lor.

La fel îndatorirea de *naşi ai orfanilor* şi-au luat-o peste 50 de familii. Cifrele acestea nu sunt aşa de mari, dar ele rămân adânc grăitoare şi dau îndreptăţire pe deplin iniţiativei venită la timp a I. P. Sf. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*.

Dar ceea ce se desprinde cu totul mişcător din rapoartele intrate, este atitudinea văduvelor mame, cari aproape toate declară că ele nu se pot despărţi de copiii lor şi nu şi-i vor da dela ele. Faţă de această atitudine atât de frumoasă şi de înaltă ţinută m o r a l ă a mamelor, calea cea mai ducătoare la scop pentru ajutarea orfanilor de război este aceea de naşi ai orfanilor. In felul acesta copilul rămâne la mama lui acasă, iar pentru acoperirea multelor lipsuri, vine naşul şi plineşte ceea ce mama singură nu poate acoperi.

Cucernica noastră preoţime este rugată să se preocupe necontenit de problema orfanilor de război, trimiţând rapoarte suplimentare şi informând centrul eparhial. Cei cari au întârziat cu rapoartele cerute oficial, să le trimită fără întârziere.

Rugăm cucernica preoţime să întocmească *rapoarte speciale despre orfanii de război rămaşi în mare mizerie şi cari trebuesc luaţi neapărat spre ocrotire*, cu învoirea mamelor lor.

In raport se va specifica sexul şi etatea orfanului.

Referent

Vizita dlui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu la Sibiu. — *La invitaţia Grupării Universitare Democrate din Sibiu de a ţine o conferinţă, dl Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu a sosit în dimineaţa zilei de 14 Iunie în oraşul nostru. La gară a fost întâmpinat de reprezentanţii tuturor autorităţilor locale şi de o mare mulţime de muncitori şi cetăţeni ai oraşului. Biserica ortodoxă a fost reprezentată prin păr. revizor eparhial Ştefan Morariu.*

După cuvântările de bun sosit, dl Ministru L. Pătrăşcanu s'a îndreptat spre oraş în uralele muncitorilor. În faţa hotelului „Împăratul Romanilor", în care a fost găzduit dl L. Pătrăşcanu, mulţimea s'a oprit şi a manifestat cu tot entuziasmul pentru guvernul prezidat de dl Dr. Petru Groza.

La amiazi, masa s'a luat la hotelul „Boulevard", fiind invitat şi I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan al Ardealului.

După amiazi la orele 6, dl Ministru Pătrăşcanu şi-a ţinut — la Teatrul Municipal — interesanta conferinţă pentru care a fost invitat: **„Ideea naţională şi democraţia".** *Pornind dela fixarea conceptului de naţiune, a trecut într'o revistă critică toate curentele ideologice naţionale tradiţionale dela noi, pentru ca apoi să stărue categoric asupra realităţii naţiunii şi să pledeze cald pentru necesitatea creierii unei culturi naţionale prin ridicarea poporului la un nivel cultural cât mai înalt.*

După conferinţă, dl L. Pătrăşcanu a făcut o vizită la Universitate, de unde a plecat apoi la recepţia dela Curtea de Apel, înfiinţată de dsa. La recepţie a participat şi I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Declarații importante

Făcând o inspecție de vreo zece zile în cele mai importante centre ale Ardealului de Nord: Tg. Mureș, Sf. Gheorghe, Sighet, Satu Mare, Oradea Mare, Cluj ș. a., dl Ministru Lucrețiu Pătrășcanu *și-a precizat rezultatul observațiilor d-sale într'o largă expunere asupra problemelor Ardealului de Nord, făcută la* 13 Iunie 1945, *în sala Colegiului Academic din Cluj. Discursul a durat aproape două ore și a fost des întrerupt de lungi și puternice aplauze.*

Dintru început d-sa afirmă: „Inainte de a discuta orice problemă locală... **ținînd să subliniez** *— și aceasta este o afirmare pe care nimic nu o poate răsturna —* **legătura indisolubilă între Ardealul de Nord și România, definitiva încadrare a Ardealului de Nord în granițele Statului Român".**

După ce înfierează drastic opera celor ce svonesc și insinuiază că această încadrare n'are nici un caracter de stabilitate, continuă:

„In baza încadrării definitive a Ardealutui în granițele Statului Român, stau trei elemente:

Actul reparator al nedreptului dictat dela Viena — opera hitlerismului și a fascismului — care a sfârtecat Ardealul; voința poporuiui român de a întregi hotarele provinciei, instaurarea la 6 Martie a guvernului de concentrare democratică și in al treilea rând — și ca factor determinant — însuși statutul internațional pe baza căruia trăește Statul Român". „Este vorba de convenția de armistițiu iscălită la Moscova la 11 Septemvrie 1944".

„In calitatea mea de președinte al Comisiei care a semnat Armistițiul, pot să afirm că dacă asupra unuia sau altuia din articolele convenției au existat discuții, **o problemă a dela început tranșată prin voința fermă și generoasă a guvernului sovietic, anume: de a reda României Ardealul de Nord".**

„...La baza actului care a perfectat și definitivat încadrarea Ardealului de Nord stă odată cu consimțământul formal al Statului Sovietic și **și jertfa de sânge adusă de armata roșie pe aceste câmpii — ajutorul direct dat astfel poporului român".**

Arătând apoi condițiunile înfrățirii popoarelor și subliniind datoria de a combate șovinismul, afirmă următoarele:

„Ce am constatat în Ardealul de Nord? Cred că trebue făcută atentă întreaga populație — deși mă adresez în special populației maghiare și săcuești — că **acceptarea ideii de Stat românesc unitar și a simbolurilor lui naționale este o datorie pentru fiecare cetățean care trăește între granițele statului nostru.** *„Există o problemă a steagului".*

„...Sub faldurile tricolorului am început lupta împotriva hitlerismului. **Am luat în în mână odată cu apărarea Statului Român și stindardul lui.** *In lupta împotriva hitlerismului și fascismului,* **noi am curățat tricolorul și i-am dat valoarea pe care o merită, fără însă ca nici un moment — și iarăși, aici vorbește un comunist — să fie abandonat steagul roșu, steagul luptei muncitorimii".**

*„...***Nu este nimănui permis ca la umbra steagului libertății să ascundă alte intenții, scopuri și porniri.** *Demascarea unor asemenea încercări, trebue făcută fără rezerve".*

După ce arată că trebue să dispară urmele stăpânirii fasciste din Ardeal, declară privitor la problema limbii oficiale: **„Limba oficială a Statului Român este limba română.** *In tot ceeace privește funcționarea aparatului administrativ interior inclusiv în justiție,* **limba română este singura valabilă".**

Discursul se încheie cu un apel adresat populațiunii românești din Ardealul de Nord, cerându-i să contribue în mod efectiv la „înlăturarea elementelor reacționare și șovine care-i otrăvesc viața":

„Dorim din suflet ca populația românească în tot ce are sănătos, în tot ce are bun, în tot ce are progresist, **să sprijine și să coopereze cu guvernul nostru.** *Incă odată* **aici nu se discută o chestie de partid, ci este vorba de sprijinirea României și a ideii de Stat Român".**

Introducerea

administratorului protopopesc al Orăștiei

Orașul Orăștie cu un vechiu trecut național, istoric, cultural și bisericesc, este din cele mai vechi timpuri un apreciat centru ortodox cu biserică și școală confesională, cercetate la 1847 de Marele Arhiereu Șaguna, iar la școală servind ca învățători, clericii absolvenți, Patriarhul Dr. Miron E. Cristea și Episcopul Clujului Nic. Ivan, Episcopul Romanului Lucian L. Triteanu, cons. mitrop. și și dir. de lic. Dr. Vas. Bologa ș. a.

Populația tractului Orăștie, a fost foarte satisfăcută în dorințele sale și-i mulțumește cu smerenie I. P. S. Mitropolitului Dr. *Nicolae Bălan*, pentru numirea preotlui profesor *Zaharia Stanciu* de aici ca administrator prototpopesc.

Noul protopop este absolvent al Teologiei din Sibiu, fiind președintele Soc. Andrei Șaguna și distins elev al I. P. S. Mitropolitului Nicolae, fost profesor de Teologie.

Și în timpul cât a ocupat alte posturi a rămas un apreciat slujitor al altarului, primind diferite misiuni gingașe din partea I. P. S. Mitropolitului Nicolae, ca adm. protopop al Geoagiului și Orăștiei, fiind distins cu brâu roșu. Ca epitrop al bisericii are meritul cel mai mare la ridicarea și terminarea pompoasei catedrale a Orăștiei, pentru care activitate laborioasă și multip'ă a binemeritat dela neamul românesc și Biserica sa!

Cu această ocazie au vorbit Păr. V Necșa, un reprezentant al Consiliului eparhial și noul adm. Păr. Z. Stanciu.

Duminecă, 3 Iunie, a avut loc în prezența unui mare număr de credincioși, în cadrul liturgi. l oficiată de un sobor, instalarea nouluiadm. protopop venerat și iubit de toți cetățenii și credincioșii de bine.

In ședința festivă a Cons. parohial au ținut cuvântări pentru M. Sa. Regele, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și noul adm. protopop, domnii: insp. gen. Demian, prof. Necșa, Lt.-col. Madgearu, adv. Dr. Gridan și protopopul Z. Stanciu.

Dr. E. M.

Dis incțiuni arhierești la 25 ani de arhiepăstorire. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae împlinește la Rusaliile din acest an 25 ani de arhipăstorire. Din acest prilej a binevoit a acorda unui număr mai mare de Cuc. Preoți din Arhiepiscopia noastră, distincțiunea de a purta *brâu roșu.* Prea Cuc. Protopopi Ioan Duma din Petroșani și Emilian Stoica din Sighișoara, le-a acordat binecuvântarea de a putra *crucea de protopop Stavrofor.*

Încheierea anului la Academia teologică „Andreiană". Duminecă 17 iunie a. c. ora 11 a. m., a avut loc încheierea anului la Academia teologică „Andreiană". După sf. Liturghie, Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit *Dr. Nicolae Bălan* profesorii și studenții Academiei, ca și publicul participant, au trecut în localul Academiei, unde s'a desfășurat s rbarea într'un cadru restrâns și sobru dar înălțător. Celor câteva imnuri executate de corul studenților, le-a urmat cuvântul de încheiere al P. C. Sale Părintelui Prot. stavrof. *Dr. Dumitru Stăniloae,* Rectorul Academiei, care a făcut o interpretare a democrației în spirit creștin, îndemnând totodată absolvenții să poarte cu râvnă jertfelnică minuea ce-i așteaptă. De încheiere *I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan* a subliniat demnitatea omului și datoria lui de a progresa pe linia adevăratei democrații,

Noui membri ai Academiei Române. — Primul nostru for de cultură a ținut să cheme în rândul membrilor săi de onoare, încă două personalități culturale de seamă ale Neamului: *P. S. Sa Dr. Iuliu Hosu,* episcopul unit de Cluj-Gherla și dl prof. *Dr. Emil Hațiegan.* Gestul acesta este o justă apreciere a meritelor celor doi cărturari, cari s'au distins nu numai pe tărîm științific și cultural, ci și ca luptători naționali, ca sfetnici și îndrumători ai conștiinței românești în cele mai grele clipe ale neamului, dar mai ales sub ocupația germano-maghiară a Ardealului.

Raport

asupra activității științifice, didactice și de organizator a P. C. S Prot. Dr. Spiridon Cândea, alcătuit de comisiunea instituită pentru chemarea prin numirea ca titular a unui p ofesor la catedra vacantă de Liturgică și Teologie Pastorală dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, conform art. 15, 2 al Regulamentului acestei Academii, comisie ce și-a ținut ședinței la 15—16 Iunie 1945

Comisiunea cercetând activitatea P. C. Sale Păr. Prot. Dr. Spiridon Cândea, a constat următoarele:

I *Studii în domeniul Liturgicei și al Teologiei Pastorale:*

P. C. Sa Pr. Prot. Dr. Spiridon Cândea, născut în anul 1902, din părinți români ortodocși, în comuna Bogata-Olteană Jud. Târnava-Mare, este absolvent al Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu [1937], licențiat al Facultății de Teologie din Atena [1933] și doctor al Facultății de Teologie din București [1939].

P. C. Sa a făcut studii de specializare în Liturgică și Teologie Pastorală la Universitatea din Atena, cu profesorul A. Alivizatos, în anii 1930—1933 și la Universitatea din München, cu profesorul St. Weigl, în anii 1933—1934.

II *Activitatea științfică:*

P. C. Sa Păr. Prot. Dr. Spiridon Cândea a tipărit până în prezent următoarele lucrări din specialitatea Liturgicei și și a Teologiei pastorale:

1. Pedeapsa depunerii din cler. Sibiu 1934.
2. Pastorația familiei. Sibiu, 1938.
3. Hristos și mântuirea sufletească a orășenilor. Sibiu 1939.
4. Pentru o mai bună pregătire a viitorilor preoți. Sibiu 1939.
5. Secta baptistă în România. Sibiu 1939.
6. Din activitatea pastorală a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. Sibiu 1940.
7. Botezul din necesitate. Sibiu 1940.
8. Contribuțiuni la noua reformă a învățământului religios în România. studiu publicat în „Revista Teologică" Nr. 6 Iunie 1941, p. 269—304.
9. Recenzie asupra lucrării „Mila păcii, jertfa laudei în liturghiile bizantine" de Pr. Petre Vintilescu, prof. la Facultatea de teologie din București, 1941.
10. „Pastorația creștină în timp de război", Revista Teologică, Nr. 3—4 Martie—Aprilie 1942, pag. 147—158.
11. Recenzii asupra lucrărilor:

a) Liturgisches Gebet und Privat Gebet [de Edmund Roeser, Viena 1942, în Revista Teologică, Nr. 1-2 Ianuarie—Februarie p. 117—118.

b] Immer wieder Ostern [de Benedict Reetz, Wiena 1940] Revista Teologică Nr. 1—2 Ian.—Febr. 1942, p. 115—119.

c] Zum Aufbau unserer Pfarrgemeinde (de Theodor Bleiweis, Viena 1940). Revista Teologică, Nr. 3—4, Martie—Aprilie 1942, p. 221.

d] Introducerea în Teologia Pastorală (de Pr. Dr. Ioan Zugrav, prof. la Facultatea de Teolcgie din Cernăuți, Revista Teologică, Nr. 11—12 1942.

12. „Despre eroism, eroi și cultul eroilor, Revista Teologică 1943.

13. Recenzii:

a] „Dorfseelsorge" (de Carl Maier) Revista Teologică 1943.

b] „Preotul și familia preotească (de Ion Agârbiceanu) Revista Teologică 1943.

14. Liturghisitorul și casa lui Dumnezeu", Telegraful Român, 1943.

15. Preotul și icoanele religioase, Telegraful Român, 1943.

16. Preotul și icoanele eterodoxe, Telegraful Român. 1943.

17. „Apostolatul tinereții"; Revista „Altarul Banatului" 1944.

18. Recenzie: „Liturgiile bizantine, privite istoric în structura și rânduiala lor" (de Pr. Petre Vintilescu, prof. la Facultatea de teologie din București), Revista Teologică. 1944.

19. Bune-Vestiri (în colaborare cu Pr. Z. Oancea), Sibiu 1944.

Pe lângă acestea, a mai publicat și alte studii și recenzii referitoare la problemele de Liturgică și Teologie Pastorală prin diferite reviste.

Aceste lucrări și studii dovedesc o continuă și temeinică preocupare științifică în domeniul Liturgicei și al Teologiei Pastorale și o asigurare că va lucra și în viitor cu bune rezultate în acest domeniu.

III. *Activitatea didactică:*

P. C. Sa Păr. Prot. Dr. Spiridon Cândea a funcționat ca profesor suplinitor de religie la liceul de băieți „Gh. Lazăr, din Sibiu în anul școlar 1927—28.

A fost profesor suplinitor la Academia Teologică „Andreiană" din Sibiu în anii 1936, 1938.

A predat regulat, la aceeași Academie teologică cursurile Teologiei Pastorale în anii 1938—1943.

In anul academic 1943—44 a funcționat ca profesor suplinitor la catedra de Liturgică și Teologie Pastorală dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu.

IV. *Activitatea de organizator:*

Destoinicia de organizator și conducător a dovedit-o în calitatea de duhovnic al studenților Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu în anii 1929—1930.

In calitate de preot al parohiei Bogata-Olteană în anii 1934—1936;

Precum și în slujba de consilier arhiepiscopesc referent la Consiliul arhiep. ort. român din Sibiu în anii 1938—1945.

Pe baza titlurilor și a activității de mai sus și a faptului că întrunește condițiile din art 15, 1 lit. a. din Regulamentul Academiei teologice „Andreiane", comisiunea propune chemarea prin numirea ca titular a P. C. Sale Păr. Prot. Dr. Spiridon Cândea la catedra de Liturgică și Teologie Pastorală dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu.

In prealabil în conf. cu art. 15, 3 al Regulamentului Academiei, candidatul a ținut la 16 Iunie c., la orele 9 a. m. în fața Comisiunii și a studenților Academiei, o prelegere cu subiectul: „Servicitle divine ca ocaziuni pentru activitatea pastorală a preotului", subiect fixat de comisiune.

Sibiu, la 16 Iunie 1945.

Președinte:
† **NICOLAE,**
arhiepiscop și mitropolit

Membri:
Pr. P. Vintilescu
D. Stăniloae
N. Neaga
Diac. **Em. Vasilescu**

Raport

asupra activității științifice și de organizator a P. C. Sale Părintelui Dr. Corneliu Sârbu, alcătuit de comisiunea instituită pentru chemarea prin numirea unui conferențiar definitiv la conferința vacantă de Indrumări misionare și Sectologie dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, conform Art. 15, 2 al Regulamentului acestei Academii, comisie ce și-a ținut ședințele la 15 și 16 Iunie 1945.

Comisiunea cercetând activitatea P. C. Sale Părintelui Dr. Corneliu Sârbu, a constatat următoarele:

I. *Studiile în domeniul Teologiei și al Indrumărilor misionare și Sectologiei:*

P. C. Sa Părintele Dr. Corneliu Sârbu născut în anul 1913 din părinți creștini români ortodocși, în comuna Apoldul de sus, județul Sibiu, este licențiat (1936) și doctor (1940) al Facultății de Teologie din Cernăuți.

A făcut studii de specializare în Sectologie pe lângă dl prof. univ. Dr. Nicolai Cotos, în timpul pregătirii pentru doctorat.

II. *Activitatea științifică:* a) *publicați din specialitatea Indrumări misionare și Sectologie:*

1. Erezie și secță. In „Revista Teologică", Ianuarie—Februarie 1945, p. 24—41.
2. Misionarismul laic în lupta antisectară. Sibiu 1944, p. 128.
3. Originea și răspândirea sectarismului. Cauzele apariției și expansiunii mișcării sectare. Sibiu 1945, p. 44.

b) *publicaţii de ordin general teologic şi de doctrină, înrudit cu Sectologia:*

1. Credinţa şi însemnătatea ei morală la Fericitul Augustin. Sibiu 1941, pag. 17. „Revista Teologică" din care s'a făcut extrasul, a apărut înainte de Ianuarie 1941.

2. Mila creştină (principii şi organizare). Studiu apărut în „Telegraful Român", numerii: 39—41, 43, 45, 47, 49 şi 50 din anul 1942.

3. Natura şi valoarea timpului. Sibiu 1943, pag. 108.

4. Istoria unei dispute. In „Revista Teologică" Maiu—Iunie 1943, p. 277—308.

Pe lângă acestea, a mai publicat articole, recenzii referitoare la probleme de doctrină şi viaţă bisericească (începând din anul 1937) şi predici în revistele „Revista Teologică" şi „Duh şi Adevăr", precum şi în ziarul „Telegraful Român".

Toate aceste lucrări şi studii dovedesc o temeinică preocupare ştiinţifică în domeniul Teologiei în general şi în acela al Indrumărilor misionare şi Sectologiei în special, constituind totodată contribuţii de valoare în cadrul disciplinelor respective. Activitatea de până acum a Părintelui Dr. Corneliu Sârbu deschide frumoase perspective asupra activităţii la conferinţa de Îndrumări misionare şi Sectologie.

III. *Activitatea didactică:*

1. A funcţionat ca profesor secundar suplinitor de religie la Liceul de băeţi din Petroşani (1936—1940).

2. A fost profesor suplinitor la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu: 1940—1941 la Teologia fundamentală; 1940—1942 la Istoria bisericească.

3. Dela 1943 până azi funcţionează ca suplinitor al conferinţei de Indrumări misionare şi Sectologie la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu.

IV. *Activitatea de organizator:*

Calităţile de conducător şi organizator şi le-a dovedit ca: *a)* pedagog la internatul Liceului de băeţi din Petroşani (1936—1940); *b)* administrator al parohiei Sibiu-Treistejari (1941 până în prezent); *c)* preşedinte al „Uniunii preoţilor democraţi din România", Secţia Sibiu; *d)* redactor responsabil al ziarului „Telegraful Român" începând cu sfintele Paşti ale anului 1945.

In baza titlurilor şi a activităţii de mai sus şi a faptului că întruneşte condiţiile din Art. 15, 1 din Regulamentul Academiei Teologice „Andreiane", comisiunea propune chemarea prin numirea ca definitiv a P. C. Sale Părintelui Dr. Corneliu Sârbu la conferinţa de Indrumări misionare şi Sectologie dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu.

Având în vedere că susnumitul face parte din cadrele corpului didactic universitar, comisiunea constată că nu este cazul de-a fi supus şi unei probe didactice.

Sibiu, la 16 Iunie 1945.

Preşedinte:
† NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit

Membri:
Prof. Dr. V. G. Ispir
D. Stăniloae
Prof. Dr. N. Neaga
Prof. Dr. Grig T. Marcu

Culturale din Rusia. Academicianul dela Moscova, *Karaganov*, a ţinut zilele trecute, în sala „Dalles" din Bucureşti, o conferinţă, arătând progresele şi contribuţia culturii sovietice în vremea războiului şi pentru câştigarea lui. Există astăzi în U.R.S.S., 34 milioane şcolari, 610 mii studenţi, 70 mii biblioteci cu 130 milioane volume, 563 teatre. Au urmat apoi alte conferinţe culturale la fel, rostite de savanţi sovietici, cari pe astfel de căi au dat ocazie publicului românesc să-şi formeze o icoană adevărată despre uriaşele înfăptuiri din Rusia de astăzi.

Inaintare. Prin decret, apărut în M. O., invalizii din războiul 1916—1918 sunt înaintaţi în gradul imediat superior celui pe care l-au avut în trecut, iar cei trecuţi de 60 ani vor primi titlul onorific de *veterani*.

INFORMAŢIUNI

Abrogare. Ministerul de justiţie a întocmit decretul-lege, prin care articolul din codul civil, despre interzicerea recăsătoririi soţilor divorţaţi, este abrogat.

Numai şapte clase. Intre schimbările aduse legii învăţământului secundar, s'a statorit şi durata liceului: în viitor vor fi numai 7 clase.

Pentru descongestionarea Bucureştilor, poliţia capitalei, cum se anunţă, va interzice persoanelor din provincie de-a se stabili în Bucureşti începând din Iunie .a c. până în şase luni. Excepţie fac funcţionarii detaşaţi în interes de serviciu.

Insămânţările. Cifra însămânţărilor de primăvară a ajuns, în 48 de judeţe ale ţării, la aproape şase milioane hectare. Această cifră reprezintă suprafaţa prevăzută în planul de cultură de primăvară. Ploi parţiale au căzut în mai multe judeţe.

Adunare de ziarişti. Sindicatul presei române din Ardeal şi Banat, Succesiunea Fundaţiei Dr. Mihu, este convocat în *adunare generală* pe ziua de 17 Iunie, sau — în lipsa numărului necesar de membri — pe ziua de *24 Iunie* 1945, ora 9 dimineaţa, în B-dul Tache Ionescu nr. 10 în Bucureşti, când se va ţinea cu orice număr de membri. Ordinea de zi cuprinde şi: Situaţia presei ardelene de stăzi, precum şi Atitudinea Sindicatului faţă de legea epuraţiei.

Evacuare. O recentă ordonanţă dată de prefectura poliţiei din Bucureşti, prevede, în termen de 45 de zile, evacuarea tuturor provincialilor stabiliţi în Bucureşti şi suburbane după data de 1 Octomvrie 1943. Vor părăsi capitala şi refugiaţii din Moldova şi Ardealul de Nord.

„A.T.I.C." Agenţia Transilvăneană de Publicitate şi Informaţii Comerciale de sub direcţia dlui *Dr. Sebastian Bornemisa*, cu sediul în Bucureşti, Bd. Elisabeta 87, plasează în Monitorul Oficial şi ziarele din Capitală orice fel de publicitate, în condiţii avantajoase şi procură informaţii de orice natură pentru lumea din provincie. Plata publicităţii anticipat, a 500 lei linia. Informaţia 3500 lei. Firma este înregistrată la Oficiul Comerţului Bucureşti, sub Nr. 149/1942. Comenzile pentru oraşul şi judeţul Sibiu vor fi predate dlui *Anastasatu Ion* la Colectura Ardeleană, Sibiu, Str. Regina Maria 57, Telefon 197.

Premiat. Cunoscutului avocat sibian dl Dr. *Ioan Fruma*, i-a fost acordat de către Academia Română, în sesiunea din primăvara aceasta, marele premiu „Viaţa", de 50 mii Lei, nedivizat, pentru lucrarea dsale intitulată „Responsabilitatea medicului" (apărută la Sibiu în 1943, pagini 532). Este singura lucrare ştiinţifică premiată de Academia Română în ultimii doi ani. Dl Dr. Ioan Fruma a publicat recent, în colaborare cu Păr. Prof. univ. Dr. Grigorie T. Marcu, cartea de mare succes „Procesul Mântuitorului" (Sibiu 1945, pagini VIII+348; „Seria Teologică" nr. 30). Felicitările noastre!

Conferinţă. Luni 11 l. c., în sala cea mare a Primăriei din Sibiu, în cadrul Sindicatului profesorilor secundari, a conferenţiat Pr. Simion Radu, prof. la lic. „Gh. Lazăr" şi la Seminarul pedagogic universitar, desvoltând subiectul: „Fascismul ostil culturii şi împotriva Evangheliei" sau „Evanghelia ca principiu de viaţă democratică". Au fost prezenţi toţi profesorii din Sibiu dela toate şcoalele, cum şi public din oraş. Dată fiind importanţa subiectului pentru educaţia tineretului în şcoala şi ideologia cea nouă, umanitară a vremii, conferenţiarul a fost rugat să tipărească conf.

ŞTIRI LOCEAL

Predică în Catedrala din Sibiu

Duminecа Rusaliilor şi Naşterea Sf. Ioan Botezătorul, în 24 Iunie 1945, serveşte I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE, în conjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi. Predică: *Va predica Inalt Prea Sfinţia Sa.* — La Oastea Domnului predică cons. *Gheorghe Secaş* şi alţi mai mulţi preoţi.

Lunea Rusaliilor, în 25 Iunie 1945, sêrvesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Protopop Mihail Neagu, Gh. Secaş, Zosim Oancea, Dumitru Călugăr şi Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu şi prof. Nicolae Mladin. — Predică: prof. *Nic. Mladin.* — La Oastea Domnului, predică, cons. *Gheorghe Secaş* şi alţi preoţi.

Vineri în 29 Iunie 1945, la Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga şi prof. Gheorghe Şoima; diaconii: Simion Macarie şi prof. Dr. Grigorie T. Marcu şi prof. Nicolae Mladin. — Predică: prof. Dr. *Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului, predică, după masă la ora 4: Prot. *Mihail Neagu.*

Nr. 4937/1945 Şcol.

Concurs

pentru ocuparea şi suplinirea catedrelor vacante la şcoalele secundare confesionale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, pe anul şcolar 1945/46

I. Sunt vacante catedrele următoare

a) La liceul „A. Şaguna" din Braşov:
1. Catedra de Religie Nr. 1.
2. „ „ L. Română Nr. 3.
3. „ „ „ Latină-Elină Nr. 6.
4. „ „ „ Franceză Nr. 7.
5. „ „ „ Germană Nr. 9.
6. „ „ „ Italiană Nr. 10.
7. „ „ Fizico-chimice Nr. 17
8. „ „ Desemn.-Caligrafie.

b) La liceul „A. Iancu" din Brad:
1. Catedra de L. Română Nr. 2.
2. „ „ „ „ „ 3.
3. „ „ „ Franceză Nr. 6.
4. „ „ „ Germană Nr. 7.
5. „ „ „ Italiană Nr. 8.
6. „ „ Geografie Nr. 10.
7. „ „ Matematică Nr. 12.
8. „ „ Matemat.-Fizică Nr. 13.
9. „ „ Desemn-Caligr. Nr. 16.
10. „ „ Muzica Nr. 17.
11. „ „ Igienă Nr. 19.

c) La şcoala normală de băieţi „A. Şaguna" din Sibiu:
1. Catedra de Religie.
2. „ „ Germană.
3. „ „ Ştiinţe naturale.
4. „ „ Muzică.

d) La şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu:
1. Catedra de Ştiinţe agricole.

II. Sunt libere pentru suplinire catedrele următoare:

a) La liceul „A. Şaguna" din Braşov:
1. Catedra de L. Română Nr. 4.
2. „ „ „ Latină-Elină Nr. 5.
3. „ „ „ Franceză Nr. 8.

b) La şcoala normală de băieţi „A. Şaguna" din Sibiu:
1. Catedra de Limba Română.
2. Catedra de Geografie.

c) La şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu:
1. Catedra de Religie împreunată cu Cântări bisericeşti.

Candidaţii la aceste catedre vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, cereri însoţite de actele prevăzute pentru numiri, până la 15 Iulie 1945.

Dela candidaţi se cere să fie de religiune ortodoxă.

Sunt preferaţi candidaţii cari pe lângă studiile de specialitate au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 29 Maiu 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Daţi-vă obolul vostru pentru cei năpăstuiţi de soartă

Citiţi şi răspândiţi
TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 178/1845 [23] 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. I. Săsciori din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreună cu acest post:
1. Locuinţă în natură.
2. 6 jug. cad. fânaţ.
3. 1 jug. cad. pământ arător.
4. 15 litri must de fiecare familie [anual].
5. La Bobotează contravaloarea alor 10 litri porumb.
6. Iarba din cimitir şi recolta pomilor fructiferi din cimitir.
7. 3 [trei] stânjeni de lemne de foc aduse în curte.
8. Folosinţa grădinei dela fosta şcoală confesională.
9. Veniturile stolare obicinuite în parohie.
10. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi încuviinţarea de candidare la acestă parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc Sebeş în înţelegere cu Consiliul parohial din Săsciori.

Sebeş-Alba, 12 Mai 1945.

Dr. Vasile Oană,
protopop

Nr. 197/1945 [22] 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Parohia ort. rom. „sf. Nicolae" din Sibiu Lazaret va ţine licitaţie publică, cu oferte închise, în ziua de 24, Iunie a. c. (ziua I de Rusalii), la ora 4 p. m pentru vânzarea unui număr de parcele pentru case, la locul grădinii parohiale, la intersecţia străzilor I. Moldovan şi Drumul Guşteriţei, lângă construcţia bisericii celei noui.

Licitaţia va putea continua şi verbal.

In caz de nereuşită se va ţine a-II licitaţie în ziua de 25 Iunie (a II zi de Rusalii) în acelaş loc şi la aceeaş oră.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a decide, asupra ofertelor.

Sumele ofertelor declarate ca primite se vor depune îndată după această declarare Epitropiei, în faţa Consiliului parohial.

Sibiu la 14 Iunie 1945.

Pentru Consiliul parohial:
Preot Nic. Constantin
paroh adm.

Librăria şi Tipografia ARHIDIECEZANĂ

SIBIU - str. Mitropoliei 45 - SIBIU
Fondate la 1850 Telefon nr. 412

Librăria oferă în permanenţă:
Cărţi literare, pedagogice şi ştiinţifice. Cărţi rituale. Rechizite de tot felul. Imprimate bisericeşti. Odăjdii. Icoane Chivote. Potire. Candele şi Cădelniţe. Discuri etc., etc. Toate de calitate superioară. Cereţi oferte şi informaţiuni!

Tipografia execută prompt:
Cele mai pretenţioase lucrări din arta grafică cu preţurile cele mai avantajoase posibile. Posedă caractere de literă frumoase şi hârtie de calitate. Execuţie ireproşabilă cu personal specializat în lucrări. Adresaţi-vă cu încredere!

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU 1 Iulie 1945 Nr. 27

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.- Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Prăznuirea Rusaliilor la Sibiu

I. P. Sf. nostru Mitropolit NICOLAE a împlinit 25 de ani de arhipăstorire

Praznicul Pogorîrii Duhului Sfânt din anul acesta a fost sărbătorit în cetatea de scaun a Mitropoliei Ardealului cu rugăciuni cucernice către Părintele ceresc, căruia i-am dat mulțămită pentru toate binefacerile ce le-a revărsat asupra Inalt Prea Sfinților nostru Mitropolit *Nicolae*. S'au împlinit acum *douăzecișicinci de ani* de când luminatul profesor de Teologie dela vechiul Institut teologic-pedagogic «Andreian» a fost hirotonit întru arhiereu și orânduit în jețul șagunian, pe care voturile unanime ale reprezentanților clerului și poporului dreptcredincios de dincoace de munți i-l hărăziseră însuflețiți de cele mai bune nădejdi în activitatea sa ulterioară.

Număroși membri ai Societății misionare «Oastea Domnului», veniți de cu vreme din diverse părți ale țării, cu inimi înflăcărate de simțirea religioasă pe care altă dată o vedeam tălăzuindu-se în valuri groase, la procesiunile de Rusalii de pe străzile Sibiului, au sărguit la praznic și'n acest an, în ciuda anevoioaselor condițiuni de călătorie cari se cunosc. De dimineață, curtea spațioasă a Academiei teologice «Andreiane» fremăta sub pașii lor înfiorați de bucurie duhovnicească. Praporii «Oastei Domnului», cari au putut răsbi până'n «Ierusalimul» acestei frății religioase, erau aliniați în fața Reședinței mitropolitane când mărețul sobor de preoți și diaconi a purces din Catedrală, în dangăt de clopote și cântări înălțătoare, să-l conducă la altar, cu alaiul îndătinat, pe Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit *Nicolae*.

Sfânta Liturghie arhierească a fost de o măreție rară. Catedrala, arhiplină. La soroacele prevăzute, în cursul sf. Liturghii, I. P. Sf. Sa a hirotesit întru protopresbiteri pe presbiterii *Ștefan Morariu*, revizor eparhial, Dr. *Iosif Hradil*, consilier arhiepiscopesc, *Gheorghe Secaș*, consilier arhiepiscopesc și Dr. *Nicolae Neaga*, profesor la Academia teologică «Andreiană, iar diaconul *Alexandru Popa*, consilier arhiepiscopesc și secretar consistorial, a fost hirotonit întru presbiter.

La sfârșitul sf. Liturghii, I. P. Sf. Sa a predicat poporului despre primenirea vieții obștești prin revărsările darurilor Duhului Sfânt.

Cu același ceremonial, I. P. Sf. Sa a fost condus la Reședință, asaltat fiind din toate părțile de credincioșii prezenți la praznic.

Recepția dela Reședința mitropolitană

Cu toate că I. P. Sf. Sa și-a exprimat dorința de-a se renunța la ori ce fel de subliniere festivă a împlinirii unui pătrar de veac de când păstorește cu înțelepciune Mitropolia Ardealului, salonul de recepție al Reședinței mitropolitane a fost umplut curând de cei ce s'au înfățișat acolo pentru a-i face urări din acest prilej. In asistență: dl General de Divizie Băldescu Radu, dl Inspector general sanitar Dr. Gheorghe Preda, vicepreședintele «Astrei», I. P. C. Arhimandrit-Vicar Teodor Scorobeț cu consilierii și funcționarii arhiepiscopești, Păr. Prof. univ. Ioan Lupaș, Părintele Rector Dr. D. Stăniloae cu profesorii Academiei Teologice «Andreiane», dl director Prof. Ion Sandu cu profesorii Școalei normale de băeți «A. Șaguna», dra directoară Prof. Maria Iuga cu profesoarele Școalei normale «A. Șaguna», Păr. consilieri eparhiali Dr. Sebastian Stanca (Cluj) și I. Rujdea (Sighet), dl director de spital Dr. Liviu Ionașiu, dnii Ștefan Duca și Ioan Marcu din partea personalului Tipografiei și Librăriei arhidiecezane, ș. a.

Când I. P. Sf. Sa și-a făcut intrarea în salonul de recepție, a luat cuvântul I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeț*, vicar arhiepiscopesc, care în numele preoțimii, poporului și instituțiilor noastre biserlcești a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sf. Stăpâne,

V-ați exprimat dorința ca sărbătorirea împlinirii unui pătrar de veac dela ocuparea scaunului mitropolitan al Ardealului să se facă în taina sufletului și a conștiinței și ne-am conformat acestei dorințe.

Dar cei ce trăim în preajma I. P. Sf. Voastre, dorim să Vă felicităm în numele nostru și al instituțiilor din centru, cum și în numele întregului Cler și al credincioșilor Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu și dorim să Vă mulțumim pentru tot ce ați realizat în acest sfert de veac, iar trecând pragul în sfertul al doilea de veac, rugăm pe Dumnezeu să Vă dăruiască viață îndelungată și păstorire binecuvântată și rodnică.

Ca unul care am fost martor la festivitatea consacrării întru Mitropolit a I. P. S. Voastre și ca slujitor în soborul de atunci, nu pot uita măreția acelui eveniment național, desfășurat în catedrala noastră și nici atmosfera sărbătorească a acelei zile.

Sunteți primul Mitropolit al Ardealului desrobit, ales după datina Ardealului și confirmat de Regele Țării Românești.

La această sfințire de mitropolit au participat ierarhi din Ungro-Vlahia și Moldova, pe lângă cei Ardeleni. E prima sfințire de Mitropolit și înscăunare care s'a făcut în prezența primului sfetnic al Tronului, a viteazului mareșal Averescu, cu ministrul de culte profesorul filosof P. P. Negulescu, în prezența delegatului Academiei Române și al Universității din Cluj și din Cernăuți; în prezența unui însemnat număr de generali, cari au intrat în istorie, prin vitejia lor în războiul desrobirii Ardealului; în prezența fruntașilor vieții politice a țării.

Dar ccea ce caracterizează măreția acelui eveniment e mărturisirea de credință și programul de activitate al I. P. Sf. Voastre de a situa sf. Biserică în centrul vieții obștești și a aduce la Hristos turma cea cuvântătoare. Din această concepție superioară au isvorît: toată cugetarea și simțirea și faptele I. P. S. Voastre în acest sfert de veac.

Inceputul l-ați făcut cu sistematizarea activității Clerului și cu crearea de instituții, în care a fost încadrată viața credincioșilor.

Unde mai înainte erau necunoscuți la noi termeni ca Apostolat laic, misiune internă și misiune externă, azi există așezăminte înfloritoare, cu brazde adânci în ogorul vieții, cu aceste nume.

Literatura teologică dela Sibiu și ridicarea Academiei la rang universitar, pelerinajul la locurile sfinte și contactul cu Patriarhiile istorice, participarea la mișcarea ecumenică, pentru lărgirea orizonturilor și un ritm nou de viață și mai recent misiunea creștină în Universitate, dovedesc că renașterea bisericeaseă din Biserica Ardealului desrobit se desfășoară sub semnul lozincei Dogmă și Viață sau **cultură și caracter.**

Acum 25 de ani ați plecat pe o cale de apostolat strălucit.

Idealul spre care tindeți cu o dăruire de sine susținută face ca distanța parcursă să însemne o revărsare de lumină mare și să ia forme de înaltă demnitate și de adâncă semnificație.

Infăptuirile din acest pătrar de veac poartă pecetea măreției actului petrecut în catedrală acum 25 de ani.

Gândurile, îndemnurile și faptele dăruirii de 25 ani țin popas în ziua de azi, ca valurile ce vin la liman purtând în ele fiorul oceanului în veșnică frământare.

Timp de 25 de ani ați urmat chemările de destin ale Duhului Sfânt și chemările de destin ale neamului, în pace ca și în zile de răstriște.

In taina sufletului și a conștiinței, mulțumim lui Dumnezeu că am putut munci și noi toți în ogorul sufletesc al Bisericii, sub ocârmuirea înțeleaptă a I. P. S. Voastre.

Și rugăm pe bunul Dumnezeu, ca trecând pragul pătrarului al doilea de păstorire, să Vă dăruiaseă deplină sănătate și izbândă în apostolat, desăvârșindu-l cu ajutorul Celui de sus.

Intru mulți, ani Stăpâne!

In numele Episcopiei Maramureșului a făcut urări I. P. Sf. Sale Păr. Consilier episcopesc *I. Rujdea*, iar din partea Societății ortodoxe naționale a femeilor române dna Cosma.

Tuturora le-a răspuns I. P. Sf. Sa, care a spus următoarele:

Dle General Comandant,
Dle Președinte al «Astrei»,
I.P.C. Păr. Arhimandrit,
P. C. Părinți și Frați,
Prea Stimați Domni și Doamne,

Vă mulțumesc din toată inima pentru urările ce mi le-ați făcut azi, cu ocazia împlinirii unui pătrar de veac de când, prin rugăciunile celor mai înalți ierarhi de atunci ai Bisericii noastre, am primit darul arhieriei și așezarea mea în scaunul de mitropolit al Românilor dreptcredincioși din Ardeal.

Mi-ați reamintit, I. P. C. Părinte, de solemnitatea acelei zile care s'a întipărit adânc în sufletul meu și mi-a servit ca izvor de inspirație și de putere în tot decursul activității mele.

După o experiență de 25 ani de păstorire sufletească, oricine ar avea multe de spus. Dar mărturisesc că dându-mi seama de mulțimea și gravitatea problemelor și îndatoririlor puse atunci pe umerii mei, azi după 25 de ani nu am alt simțământ care să-și ceară cu mai multă tărie expresia, decât pe acela al smereniei. Am văzut dela început că misiunea de Arhipăstor este atât de plină de răspundere, încât în tot decursul anilor cari au trecut de atunci încoace am simțit că ea covârșește puterile mele. Numai prin darul și ajutorul de sus și cu sprijinul colaboratorilor mei și al întregului popor, am reușit să împlinesc ceva din mulțimea îndatoririlor cari se cereau îndeplinite.

Mă gândesc și m'am gândit în tot timpul cu adâncă recunoștință la încrederea ce și-a manifestat clerul și poporul prin votul lor unanim, chemându-mă la această vrednicie, când eram încă prea tânăr ca să fi justificat această încredere prin vre-o activitate mai bogată. Iar astăzi sunt cel din urmă care aș putea să spun de am îndreptățit această încredere și de am satisfăcut nădejdile ce s'au pus în mine de către cler și popor. De un lucru sunt sigur: că acestei încrederi a clerului și poporului îi datoresc nu numai așezarea mea in scaunul de Arhipăstor al Bisericii ardelene, ci și puținul cât am izbândit să-l realizez în acest sfert de veac de arhipăstorire. Alipirea clerului și poporului mi-a fost un statornic izvor de putere, un îndemn și un obligament de a-mi pune toate puterile mele pentru îndrumarea lui pe cărările luminii și ale culturii, pentru întărirea instituțiunilor chemate să-i sprijinească progresul vieții naționale și bisericești. Dragostea poporului mi-a susținut și-mi susține necontenit strădania de-a folosi orice ocaziune pentru a-l chema la credința în Dumnezeu, la puterile de viață ale Evangheliei, la lumina și cultura adevărată.

Mărturisesc, cu experiența acestui pătrar de veac, că este o mare mângâiere să fi părintele sufletesc al unui popor atât de bun, atât de înțelegător, atât de echilibrat sufletește chiar in mijlocul celor mai grele împrejurări. Acesta a fost factorul pământesc cel mai de seamă care mi-a înlesnit păstorirea.

Este o mare mângâere să fi povățuitorul părintesc al unei preoțimi lucrătoare și jertfitoare și legată prin râvnă și prin har de sus de poporul pe care-l păstorește.

Este o mare mângâiere să fi păstorul unei biserici luptătoare printre cele mai aspre vremuri și care nu s'a dat îndărăt dela nici un sacrificiu ce i s'a cerut pentru binele credincioșilor ei fii. Aceasta e o tradiție glorioasă, care-ți apasă conștiința ca un sfânt obligament de fiecare clipă.

Mulțumesc lui Dumnezeu că, deși am trecut prin evenimente deosebit de complicate, stând cu urechea aplecată la inima neamului, am simțit necontenit direcția aspirațiunilor lui și datorită acestui fapt am putut să-i deslușesc cu hotărîre și

demnitate cărarea cea dreaptă prin vălmăşagul frământărilor din anii din urmă. Acum când şirul acestor evenimente excepţionale pare a lua sfârşit, mulţumesc lui Dumnezeu pentru ajutorul ce mi l-a dat de am putut sluji neamului meu în mijlocul lor cu îndrumări cari să-l scoată din primejdie şi să-l ducă la liman fericit. In deosebi datorez recunoştinţă lui Dumnezeu că m'a învrednicit să trăesc clipa măreaţă când partea de Nord a Ardealului am văzut-o din nou întoarsă la trupul ţării, dându-i-se posibilitatea să-şi desfăşoare pe plan politic şi cultural puterile în libertate.

Mulţumesc din toată inima preţuiţilor mei colaboratori, cari mi-au stat cu cel mai deplin devotament într'ajutor unii chiar dela început, sau aproape dela început, cum e I. P. C. Părinte Arhimandrit şi cei de-o vârstă apropiată de a mea. Mulţumesc şi celor mai tineri cari au venit după aceea cu entuziasmul lor să-mi dea sprijinul lor. Fără munca şi sprijinul devotat al lor nu aşi fi putut face faţă grelelor îndatoriri ale misiunii mele.

Mulţumesc tuturor instituţiilor noastre cari mi-au stat alături cu însufleţita lor activitate: Consiliului arhiepiscopesc, Academiei teologice, Şcolilor normale de băeţi şi fete, Oastei Domnului, diferitelor asociaţii şi reuniuni bisericeşti, Asociaţiei «Astra», cari pe deoparte au executat gândurile mele, pe de alta mi-au umplut inima de noui şi noui îndemnuri.

Cineva mi-a urat încă 25 ani de activitate, ceea ce ar fi o povară prea mare pentru mine, pe care n'aşi mai putea-o purta. Dar mărturisesc că atât cât mă va mai ţinea Dumnezeu, voi pune experienţa mea întreagă cu cea mai neprecupeţită râvnă în slujba înaintării sfintei noastre Biserici.

Mulţumindu-Vă încă odată rog pe bunul Dumnezeu să ne ajute tuturor să ne îndeplinim îndatoririle noastre în locurile în cari ne găsim spre a putea străbate cu bine, împreună cu întreg poporul nostru, prin grelele împrejurări cărora mai avem încă să le facem faţă.

La adunarea „Oastei Domnului"

In după amiaza primei zile de Rusalii, I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a petrecut mai bine de două ore între membrii Societăţii misionare «Oastea Domnului», împărtăşindu-le cuvântul Evangheliei lui Hristos în cadrele adunării care s'a desfăşurat în aula Academiei teologice «Andreiane».

*

Aşa s'a săvârşit luminatul praznic al înfrăţirii sincere şi de nesdruncinat dintre poporul dreptcredincios şi iubitul său Chiriarh.

Răspândiţi cu drag

Telegraful Român

Organul lui Şaguna din 1853

Politică de solidarizare şi progres

Ca orice activitate liberă şi conştientă, politica se încadrează fiinţial şi organic în domeniul moralei creştine. Etimologic dexteritatea de a conduce o cetate iar ca sens mai larg şi actual, arta de a conduce un stat spre promovarea binelui comun, politica trebue să fie subordonată principiilor morale şi inspirată continuu de acestea.

Ca atare politica trebue să fie însufleţită în primul rând, de virtutea centrală şi de bază a moralei creştne: iubirea. Iubirea de Dumnezeu şi de om, este în politică elementul fundamental de călăuzire spre adevărata activitate politică. Cine îL iubeşte pe Dumnezeu ca fiul pe Părinte, acela se poartă întodeauna în aşa fel, ca să nu-L supere niciodată; iar cine iubeşte cu adevărat pe om şi vede într'ânsul pe făptura cea mai aleasă şi chipul lui Dumnezeu, acela nu-l tratează ca pe un istrument sau ca pe o fiinţă oarecare ci ca pe o personalitate de înaltă valoare morală, care are de împlinit o mare misiune în lume. După cum vedem, iubirea creştină ne introduce în însuşi miezul democraţiei adevărate: iubirea de om, preţuirea şi tratarea lui ca personalitate de valoare excepţională şi promovarea ţintei sale sublime în viaţă. Adevărata politică democratică este un element de promovare a personalităţii umane în sfera preocupărilor ei pământeşti şi un auxiliar de ridicare a acestei personalitaţi, spre plinirea ei totală: desăvârşirea.

Dacă adevărata democraţie creşte din iubire, însemnează că tot numai din iubire poate trăi. De fapt, din iubire ţâşnesc toate celelalte virtuţi morale, care constituesc adevăratul suport spiritual al democraţiei şi chezăşia succesului ei deplin. Pentru a nu intra în amănunte, subliniem numai faptul că tot iubirea este isvorul celui de al doilea aspect fundamental al democraţiei adevărate: iubirea de pace. A crede c'ar putea exista pace fără iubire, este o greşală. Iar pacea — rezultat al armoniei creiate de iubire — oferă mediul cel mai prielnic pentru solidarizarea tuturor mădularelor unui stat democratic în munca spre ridicare şi progres. Progresul politic se promovează numai prin iubire şi derivatele ei, aşa încât putem formula axioma politică: iubirea zideşte şi creiază, iar ura dărâmă şi distruge.

Născut creştin şi păstrat — peste izbeliştile istorice — la umbra crucii, poporul român s'a călăuzit — în toate ramurile lui de activitate — continuu de marile principii ale moralei creştine. Deaceea, şi politica lui a fost inspirată de iubire şi a tins spre pace şi armonie cu popoarele conlocuitoare. Atras de iubire în miezul adevăratei democraţii, el a respectat şi preţuit personalitatea neamurilor conlocuitoare şi le-a tratat cu toleranţa, ospitalitatea şi omenia specific românească. Am fost în toată bunăvremea oamenii lui Dumnezeu, ai iubirii şi ai păcii. Pot s'o spună aceasta toate acele neamuri cu care am trăit împreună. Că n'am atentat la limba şi la credinţa nimănui şi n'am asuprit pe nimeni.

Guvernul de largă concentrare democratică, prezidat de dl Prim-Ministru Dr. Petru Groza, se mişcă întocmai pe linia duhului autentic al politicii româneşti tradiţionale şi al democraţiei actuale. Fiu al Bisericii ortodoxe, al aşezământului celui mai profund şi autentic democratic, şi fiu al Ardealului, care are mai mult decât oricare altă provincie românească, bogata experienţă a trăirii împreună cu popoare streine, dsa a sesizat — cu tactul şi ingeniozitatea unei politici realiste şi practice — deplin momentul politic actual şi conduce corabia neamului nostru pe făgaşul cerut de acest moment.

Prezidat de un bărbat destoinic şi de adânci şi autentice convingeri democratice, guvernul Dr. Petru Groza a înţeles că numai armonia trainică şi sinceră dintre popoarele conlocuitoare, este mediul prielnic pentru progresul unui stat. Consecvent continuu cu acest principiu, guvernul Dr. Petru Groza s'a hotărît să facă totul pentru apropierea deplină, pentru paşnica şi liniştita convieţuire a tuturor popoarelor conlocuitoare din cuprinsul graniţelor ţării.

De aceea, era şi de aşteptat ca guvernul Dr. Petru Groza să-şi facă un titlu de merit din a duce ţara pe calea sănătoasă a înfrăţirii între popoarele conlocuitoare, mai ales în ceea ce priveşte relaţiunile noastre cu vecinii şi conlocuitorii noştri: Ungurii.

Hotărîrea nestrămutată a României libere şi democratice de a inaugura o politică de sinceră prietenie atât faţă de Ungurii din Ardeal cât şi faţă de cei din Ungaria, este cât se poate de binevenită şi de salutară pentru Statul românesc. Declaraţiile în acest sens ale dlui Prim-ministru Dr. Petru Groza, constituesc un act politic de mare importanţă în actualele împrejurări, când trebue să se găsească o punte de pace între popoare pentru a se aşeza ordinea dorită de toţi în lume.

Fireşte, această prietenie şi colaborare sinceră şi autentic democratică, nu se poate realiza decât prin voinţa hotărîtă a popoarelor respective. In orice caz, rolul pe care l-a avut armata română în eliberarea Ungariei de sub jugul cutropitor, ca şi spiritul larg cu care guvernul Dr. Petru Groza a rezolvat problema Ungurilor ardeleni, constituesc un aport important la crearea noului climat de prietenie între cele două popoare.

Dar glasul înţelegerii dintre neamurile conlocuitoare trebue să domine tumultul urii destrămătoare, şi în vederea realizării grelei opere de reconstrucţie, de reclădire şi consolidare a ţării. Dreptatea socială şi ritmul progresului cu adevărat democratic, nu pot fi împlinite decât prin eforturile tuturor fiilor ţării, înfrăţiţi într'o înţelegere comună şi pătrunşi de necesitatea unei desăvârşite armonii interne, în cadrele căreia să se poată desvolta — spre binele comun — toate valorile şi energiile constructive.

Un alt merit al guvernului prezidat de dl Dr. Petru Groza este promovarea democraţiei naţionale, în cadrul căreia realitatea naţională e liberă: fiecare naţiune rămâne cu drepturile ei şi cu libertatea de manifestare. In virtutea acestei democraţii şi în puterea principiului creştin al iubirii care cearlă cu scopul de a îndrepta, guvernul actual a chemat — prin glasul câtorva reprezentanţi de frunte ai lui — pe poporul maghiar din Ardeal la respectarea hotărîtă şi sinceră a drepturilor naţiunii române şi la încadrarea lui deplină în ideia de Stat românesc. In acest sens declaraţiile dela Cluj ale dlui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu, sunt foarte importante şi concludente. Odată cu «definitiva încadrare a Ardealului de Nord în graniţele Statului Român» dsa a afirmat că: «acceptarea ideii de Stat Românesc unitar şi a simbolurilor lui naţionale este o datorie pentru fiecare cetăţean care trăieşte în graniţele statului nostru», că: »Nu este nimănui permis ca la umbra steagului libertăţii să ascundă alte intenţiuni, scopuri şi porniri», precum şi că: «Limba oficială a Statului Român este limba română».

Indemnul dat ungurilor şi săcuilor de a se integra în disciplina Statului românesc, neatingându-le personalitatea naţională, va trebui împlinit.

Promovând cu hotărâre şi tenacitate principiul creştin: prin justă apreciere şi prin colaborare echitabilă — toate scăldate în undele iubirii şi ale păcii — la reconstrucţia şi consolidarea internă a ţării, precum şi la respectul personalităţii etnice a popoarelor, guvernul prezidat de dl Dr. Petru Groza este guvernul binevenit al momentului de solidarizare, colaborare şi înfrăţire a tuturor fiilor ţării.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

FOIŞOARA

Cum caută preotul pe Hristos

Nu-i nimic mai măreţ, mai fericit şi în acelaş timp mai înfricoşetor, decât preoţia lui Hristos: să fii preot-păstor de suflete. Ca să-ţi poţi da seama de grandoarea acestei slujiri, trebue s'o trăeşti, s'o pătrunzi, să te afunzi în adâncurile ei harice, pentru ca acolo, împărtăşindu-te de fericirea, care nu se poate spune în limbi omeneşti, să cauţi a petrece pururea.

Păstorii sunt oglinda, în care trebue, aici pe pământ, să se reflecteze la infinit chipul Aceluia, care este Începătorul păstorilor pe pământ, al Domnului nostru Iisus Hristos. Aşa privit fiind păstorul, el într'adevăr este şi întotdeauna va rămâne, un Alter Christus.

Prin aceşti păstori pământeşti Domnul îşi păstoreşte turma celor credincioşi. Tot ei trebue să aibă grijă şi de sufletele acelora, cari încă n'au venit către credinţă, luminându-se, sau cari încă rătăcesc pe căi streine. O adevărată păstorire trebueşte privită nu altfel decât ca o perpetuare neîntreruptă văzută şi reală a vieţii Mântuitorului în lume: „Tu eşti preot în veac după rânduiala lui Melhisedec".

Depănând mai departe acest fir al gândirii, ajungem şi la un alt adevăr şi anume: ori cât de mulţi vor fi, numeric, păstorii, întotdeauna Biserica îşi are şi va avea numai Unul şi Singurul Păstor, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Şi mai departe, ori câte ar fi bisericile pe lume, pe piatra adevărului întotdeauna va fi numai Biserica dreptmăritoare de Hristos, cea creştină ortodoxă.

Şi atunci, aici pe pământ, ba chiar şi în ceruri, cine poate ajunge a fi un bun păstor, decât numai acela care îL ştie şi L cunoaşte pe Păstorul cel Mare?

„Domnul este păstorul meu şi nimic nu-mi va lipsi — zice atunci împreună cu David acel preot — la păşuni bune mă sălăşlueşte şi la ape line mă odihneşte. Sufletul mi-l întăreşte pentru numele Său şi pe cărările drepţilor mă povăţueşte. De-aşi umbla pe valea umbrii morţii, de rele nu m'aş teme, căci Tu cu mine eşti" [Psalm 22].

Schiţând astfel sumar fiinţa şi misiunea lui Alter Christus, preotului păstor, să încercăm a face tot sumar şi o icoană a vieţii lui de căutător al Domnului. De aceea, plecând dela convingerea că o conferinţă întotdeauna are de atins un scop practic şi nu pe cel scolastic, teoretic şi rigid, pe care după putinţă îl asimilăm în şcoală, vom năzui a atinge mai mult practicul. Sub acest raport, fără să ne alăturăm teoriei predestinaţiunii, privim preoţimea noastră sub prisma a doua categorii. Unii, sunt acei cari din pruncie, sau şi de mai târziu, simt vocaţiunea de: „Urmează mi". Alţii însă, sunt acei cari din împrejurări adesea vitrege îmbrăţişează de novoie, fără vocaţiune, chemarea preoţească. Şi dacă dintre cei dintâi pot fi uneori şi răi, tot aşa şi dintre ceilalţi se aleg uneori şi preoţi foarte buni.

Deci vom avea păstori buni, de cari încercăm să ne ocupăm, şi păstori mai slabi. Şi dacă se zice că tot răul în lume are şi un bine, apoi în cazul nostru neajunsurile celor slabi, pot servi drept prilej de întărire pentru cei buni. Aceştia din urmă vor căuta şi mai mult şi mai cu râvnă să-L urmeze pe Domnul, căutându-L şi aflându L spre mântuirea lor şi a turmei pe care o conduc. Aceştia vor trâmbiţa cu bucurie tuturor că „am aflat pe Domnul", în vreme ce acel netrebnici, urmându l pe vânzătorul Domnului, vor pieri.

Păstorii buni, în ordinea vieţii religioase ortodoxe, trebue să fie şi constituesc chiar cununa piramidei de învăţători. Păstorii trebue să fie radiatori ai luminii lui Hristos în lume şi vestitori ai înţelepciunii dumnezeeşti pen-

Congresul plugărimii române

In zilele de 24, 25 şi 26 Iunie a. c., a avut loc la Bucureşti primul congres liber al plugărimii române. Acest congres a fost o impresionantă manifestare sărbătorească a muncitorilor pământului.

Dintre frumoasele cuvântări ce s'au rostit cu acest prilej, remarcăm în special discursurile dlui *Dr. Petru Groza*, preşedintele Consiliului de Miniştri şi preşedinte al Frontului Plugarilor. Din cuprinsul amplului discurs pe care l-a ţinut în prima zi a congresului, reţinem următoarele: „Deci, să păşim la luptă, punând fiecare mâna pe unealta lui. După această frumoasă zi de praznic, — mâine-zi să păşim la o muncă constructivă, fiecare cu uneltele lui... înlăturând pe toţi trântorii, înlesnind astfel calea viitorului".

„Să luptăm fără rezerve, să muncim fără prihană, mereu uniţi".

Adresându-se a doua zi a congresului, plugarilor, dl *Dr. Petru Groza* a spus, în cuvinte deosebit de inspirate, printre altele: „Văd în Dv. veacuri întregi de trudă şi de suferinţă; văd dragostea, dârzenia şi hărnicia, cu care aţi străbătut vremuri întunecate, deasupra cărora se ridică imaginea lui Doja, chipul vijelios al lui Horia, figura viteză a lui Tudor şi, alături de ei, întregul cortegiu al acelor dârji şi neînduplecaţi plugari, cu suflet de cremene, care au scăpărat cele dintâi scântei ale libertăţii ţăranilor".

Măreţul congres a formulat şi următorul *program* al Frontului Plugarilor.

1. F. P. este organizaţia politică de massă a întregei plugărimi din România.

2. F. P. luptă pentru o Românie democrată, pentru o aşezare în care să fie asigurate toate libertăţile democratice.

3. In politica externă, F. P. este pentru o politică de strânsă prietenie cu toate ţările democratice şi în primul rând cu U.R.S.S. Trebuesc înălţate şi adâncite legăturile cu aceste ţări, atât din punct de vedere economic, cât şi din punct de vedere cultural şi politic.

4. F. P. vrea o bună gospodărie a averii publice şi particulare a ţării.

5. F. P. este pentru dreptul de sindicalizare a plugarilor.

6. F. P. va sprijini desvoltarea industriei şi comerţului cinstit.

7. F. P. este pentru impozite omeneşti şi drepte. Va sprijini tot mai mult trecerea dela impozitele indirecte la cele directe şi progresive.

8. Condiţii cât mai omeneşti de muncă şi trai muncitorilor de pe ogoare, din uzine şi birouri.

9 Democratizarea învăţământului,

10. Libertatea reală a cultelor religioase.

Daţi-vă obolul vostru pentru cei năpăstuiţi de soartă

Crâmpee din carnetul meu

„Aplicaţia" precede...

Cei 101 elevi mărunţei dela Şcoala primară de Aplicaţie de pe lângă Şcoala normală de fete „Andreiu Şaguna" din Sibiu, au avut joi 21 l. c. şi Vineri 22 l. c. examenele de sfârşit de an. Pentru fiecare din cele patru clase a fost rezervată, în acest scop, câte o jumătatea de zi, din care aproximativ câte două ore au fost ocupate efectiv cu examinarea şcolarilor.

Ca şi alte dăţi, aşa cum se cade la şcolile de model, examenele s'au transformat în sărbătoare. Şcolarii, îngrijiţi ca totdeauna în ce priveşte igiena corporală şi ţinuta vestimentară, vădesc o tonalitate sufletească în urzeala căreia svăpăiatul neastâmpăr al copilăriei se împleteşte organic cu o seriozitate şi o cuviinţă ce nu se întâlnesc oricând la copii de vârsta lor. Se simte acolo — şi lucrul acesta ţin să-l subliniez ca preot şi ca tată — îndrumarea iscusită a educatorului care se străduieşte şi isbuteşte peste orice aşteptări să aplece firea fragedă a copilului spre bucuriile căutării adevărului, binelui şi frumosului. Puterea exemplului, arma de nebiruit şi de neîntrecut a oricărei educaţii care ţinteşte la formarea caracterului religios-moral, este ţinută în mare cinste la „Aplicaţie". Copiii învaţă să-şi iubească ţara şi pe Dumnezeu, şi să cinstească pe deaproapele lor înconjurându-l cu respectul la care este îndatorat omul faţă de om. Cât priveşte apoi nivelul şi temeinicia cunoştinţelor lor, acestea depăşesc orice cuvânt de apreciere.

Păr. Prof. *Dumitru Călugăr*, inspector şcolar de Religie, care a asistat la toate examenele dela „Aplicaţie", ne-a împărtăşit în cuvinte entusiaste impresiile ce le-a cules acolo. Ele coincid cu constatările pe cari a putut să le facă oricare dintre părinţii acestor fericiţi şcolari, accesul la examene fiindu-le permis.

La clasa *a patra*, dna învăţătoare Rădiţa Lt.-Col. Colceag a făcut un examen de zile mari. După opt ani de osteneli strălucite la această şcoală de elită a Bisericii noastre, dsa trece în învăţământul primar din capitală. Neîntrecută în realizări de excepţie, lasă în urmă regrete unanime. La sfârşitul examenului, atât dsa cât şi doamna profesoară Septimia P. Gherman, directoara şcoalei, au fost obiectul unor înflăcărate manifestaţii de simpatie şi recunoştinţă din partea elevilor, în numele cărora a vorbit Ionescu Petre din cl. IV, şi din partea părinţilor şcolarilor, ale căror simţăminte le-a tălmăcit Păr. Prof. Simion Radu dela Liceul de băeţi „Gh. Lazăr".

La clasa *a treia*, unde propune dşoara înv. Elena Mihăilescu, la clasa *a doua*, condusă de dna înv. Elena Mărginean şi la clasa *întâia*, condusă de dna înv. Elena Iacob, am remarcat bogăţia şi preciziunea cunoştinţelor pe cari şi le-au însuşit şcolarii, ca şi uimitoarea prezenţă de spirit pe care o vădeşte fiecare din ei, în urma exerciţiilor frecvente de autoconducere la care sunt supuşi.

Sâmbătă 23 l. c., după masă, a avut loc serbarea de sfârşit de an. Cu acel prilej dna directoară Prof. *Septimia P. Gherman*, într'o cuvântare densă şi într'aripată, a stăruit asupra faptelor de bine pe care şcolarii le-au săvârşit în cursul anului şcolar faţă de ostaşii răniţi din spitalele locale şi faţă de aţâţia neştiuţi năpăstuiţi ai sorţii. Avântul pe care l-a luat „Aplicaţia" sub directoratul acestei distinse profesoare de Pedagogie, este excepţional.

In cursul serbării, dna Prof. *Minodora Belea*, secretara filialei Sibiu a Societăţii ortodoxe a femeilor române, a distribuit la câte doi şcolari din fiecare clasă premii în cărţi, pentru sporul obţinut la Religie, adresându-le în numele acelei societăţi îndemnuri simţite la sârguinţă în studii şi la purtare bună.

Examenele copiilor dela această şcoală a Bisericii noastre întăresc convingerea pe care o avem de mult: „Aplicaţia" precede...

GRIG

VITRINA CĂRŢII

Preotul *Victor N. Popescu*: Icoana Maicii Domnului Buc. 1944 pag. 127 lei, 300.

In paginile acestea s'a pus, nu de mult, problema unei pastorale ortodoxe, adaptată la condiţiunile româneşti, a cărei necesitate este adânc simţită de preoţi. Pentru a avea o legătură cât mai strânsă cu realitatea, s'a făcut apel la cei mai harnici lucrători din via Domnului, care au cules oarecare roade, ca să comunice încercările şi experienţele lor. Este un lucru bun şi frumos, pe care-l dorim înfăptuit cât mai curând.

Dar oricât de multe şi bune norme şi reguli pastorale s'ar da, nu pot cuprinde întreaga realitate, întrucât viaţa, ca un râu veşnic în mişcare, este atât de complexă, iar păcatul, răul se prezintă tot sub atâtea forme. Aşa încât, succesul personal depinde în cea mai mare măsură de personalitatea şi tactul preotului. Un preot, conştient de misiunea lui, cu credinţă în Stăpânul său Hristos şi cu dragoste, care le încearcă şi rabdă pe toate, faţă de credincioşii săi, de ale căror suflete va răspunde, nu se poate să nu găsească leacul vindecării răului. Şi de multe ori reţeta sau mijlocul vindecării răului este aşa de simplu.

In „Icoana Maicii Domnului", ultima carte a Păr. V. N. Popescu, cunoscut ca un bun purtător de condeiu şi cunoscător şi iubitor al vieţii preoţeşti şi al satului, vedem experienţele pastorale pline de succes ale câtorva preoţi din diferite colţuri româneşti, în cele 15 povestiri, aşa cum spune şi dânsul, redă adevărate crâmpeie de viaţă creştină, în care oricine poate se recunoaşte şi, pe lângă frumuseţea povestirii, are şi ceva de învăţat. După ce ne arată cât ţin credincioşii la icoanele creştine, ne duce în Capitala ţării, ne plimbă cu botezul pe străzile ei, pe mahalalele ei cu lume multă şi pestriţă primenită mereu de sate, l. greu de păstorit, care totuşi nu fuge de Hristos; ne duce în mijlocul muncitorilor, în vremea aceea neînţeleşi, unde prin răbdarea şi tactul unor preoţi, care se pot recunoaşte uşor, s'au întemeiat puternice centre creştine. In restul capitolelor redă munca tăcută şi stăruitoare a unui mănunchiu de preoţi, din diferite sate, care prin procedele sui generis reuşesc să stârpească anumite rele din parohia lor. Amintesc ca un îndemn pentru citirea cărţii, cum părintele Constantin a reuşit să aducă lumea la biserică sau cum păr. Pavel a adus pe Hristos între puşcăriaşi, ajutând justiţia la restabilirea dreptăţii. Un preot cu apă sfinţită readuce în cămin pe un soţ ce o luase rasna după 20 de ani de fericire. Intr'o familie fără copii, preotul este cel care mijloceşte introducerea unui copil, după cum în altă familie tot preotul este care opreşte aducerea unui copil, care de astădată n'ar fi adus fericirea, ci neînţelegerea sau poate despărţirea soţilor. Mai frumos e să vedeţi cum în urma unei nunţi cu peripeţii păr. Ghiţă reuşeşte să stârpească obiceiul ca fetele sa fie luate „cu fuga", gravă călcare a tainei căsătoriei. Urmarea a fost că „nici fată cu fuga nu s'a mai măritat, cât a stat părintele Ghiţă în sat, nici copil înainte de 9 luni nu s'a mai născut". Preotul Vasile luptă cu succes împotriva unei „ruşini naţionale", înjurăturile, iar alt preot din Bărăgan împotriva hoţilor din sat ce furau pomii chiar din grădina parohială. Ne arată apoi pe preot la căpătâiul tuturor celor ce-şi dau sfârşitul, dându-le ultimul semn al împăcării şi unirii cu Hristos: sf. Impărtăşanie.

Este o carte scrisă anume pentru preoţi. In cinstea lor şi pentru ei, cum spune chiar autorul: „spre cinstirea multor preoţi care lucrează ştiuţi numai de Cel de Sus, învăţând poporul şi predicând cuvântul Domnului. Cartea aceasta întăreşte conştiinţele. verifică procedeiele şi nu te lasă în descurajare sau înfrânt în lupta împotriva răului. Citirea ei aduce un real şi îndoit folos. Aşa că nu trebue să lipsească din biblioteca personală a preţului. Este o carte scrisă în genul altei cărţi frumoase, care vedem că stă cu cinste în mâna şi pe masa preotului: „Preoţi adormiţi în Domnul" a profesorului nostru Păr. univ. Nicolae M. Popescu, a cărui slovă o aşteptăm cu sete.

Preot Gh. C. Diaconu

CHARTA LUMII. — Planul de securitate mondială, la a cărui alcătuire au contribuit 50 de naţiuni, a primit ultima formă Luni (25 Iunie a. c.), când conferinţa dela San Francisco a adoptat Charta mondială, care cuprinde 19 capitole şi care constitue statutul nouei organizaţiuni internaţionale de pace, securitate şi cooperare între naţiuni, numită *„Naţiunile Unite"*. Scopul noului organism este de a menţine pacea şi securitatea internaţională şi de a lua măsuri colective efective în acest scop, precum şi de a realiza o cooperare internaţională pentru rezolvarea problemelor mondiale cu caracter economic, social, cultural sau umanitar. După cum o caracterizează dl preşedinte Truman în cuvântarea din şedinţa finală a conferinţei Naţiunilor Unite, această chartă este „un mare instrument de pace şi de securitate şi de progres omenesc în lume, o structură solidă pe care putem construi o lume mai bună".

---

tru toţi. Ei trebue să fie sarea pământului pentru toate vremurile şi păturile sociale ale lumii. Iată de ce preoţimea noastră nici odată şi sub nici o formă, nu trebue să devină castă sau breaslă, asemănătoare unui rezervor, din care s'ar recruta elemente noi. Păstorii Bisericii noastre trebuesc recrutaţi din orice pătură socială. Vremurile ne-au dovedit cu prisosinţă că acolo unde preoţimea a căzut în acest păcat, ea a trebuit să-şi plătească greşala prin focul suferinţelor. De aceea, nici odată să nu uităm ce a zis Domnul: „Eu din lume v'am ales!" In ce priveşte însă condiţia cealaltă, intimă: preotul trebue întotdeauna să tindă, ba şi mai mult, *să fie chiar duhovniceşte superior păstoriţilor săi.* El va trebui să fie aşa, întrucât are datoria să-şi ducă păstoriţii pe calea perfecţiunii tot mai lângă Domnul, tot mai aproape de El. Pe acest Domn şi Stăpân al vieţii lui, el îl caută şi-L va găsi în toate împrejurările vieţii sale.

Apele harului, în cari preotul este scăldat din plin dela clipa hirotoniei, îl poartă necontenit spre Domnul, chiar şi atunci când preotul — ca om — este nevrednic. Căci ştiut este că nevrednicia preoţească nu micşorează sfinţenia şi valabilitatea tainelor. Şi aceasta cu atât mai mult, cu cât preotul, purtător de har, este vasul ales prin care opera mântuitoare de răscumpărare a omului trebue să se perpetueze în lume spre folosul sufletelor încredinţate lui — preotului.

Căci Mântuitorul Hristos s'a pogorît din sânurile Tatălui pentruca să-şi îndeplinească menirea, de a reînfia lui Dumnezeu pe omul căzut. Aceasta întrucât în iconomia divină căderea omului era ştiută. Omul, pentru ca să fie cât de mult asemănător lui Dumnezeu, a fost dotat cu voinţă liberă. Prin această voinţă (rău întrebuinţând-o) omul şi a perdut fericirea, comuniunea nemijlocită cu Dumnezeu. Şi atunci Dumnezeu-Cuvântul, chip de om luând, a venit în contact nemijlocit cu omul, spre a restaura comuniunea întreruptă. Opera aceasta a fost prevestită de proroci mai înainte de „plinirea vremilor". Iar la „împlinire" Domnul a venit, aevea cu oamenii petrecând şi astfel a restabilit comuniunea pierdută cândva în rai. Lucrarea aceasta, Domnul o face pe temeliurile veşnice şi neschimbătoare ale dragostii, care „niciodată nu cade": „Dumnezeu dragoste este!"

Această operă mântuitoare a Domnului este tot atât de veşnică ca şi ipostasul, care a făptuit-o. Ea a fost din veci hotărîtă, în timp lucrată şi apoi continuată fără întrerupere până în vecii vecilor, de acei ce sunt Alter Christus pe pământ, preoţii. Nu este oare Domnul în sf. Taine prin harul preoţiei? In sf Euharistie El oare nu se naşte în mâinile preotului? Nu porneşte El oare la propovăduire, nu urcă Golgota, nu se jertfeşte, etc.?

Şi atunci preotul — săvârşitoru[1] Tainelor — nu este cumva un purtător de Hristos, un hristofor? Nu umblă el necontenit cu Hristos, nu-l duce el pretutindeni pe Domnul? Fără îndoială, că da! Chiar şi cu preotul acela, care este nevrednic, Domnul este alături ca şi cu Iuda, căci şi „întru neputinţi puterea lui Dumnezeu se desăvârşeşte" [2 Corinteni 12, 9].

Atunci cum să înţelegem căutarea lui Hristos de către preot? După cum mântuirea omului se face prin dragostea dumnezeească, restaurându-se comuniunea lui — pierdută oare când — cu Dumnezeu, prin faptul că Mântuitorul a fost Acela, care a căutat oaia cea pierdută şi pe umeri la Tatăl a adus-o, tot aşa şi preotul, cu firea lui slabă omenească, simţind adesea slăbirea sau chiar pierderea contactului cu Domnul, îl caută pe Domnul, şi-L găseşte în toate căile vieţii sale de păstor.

(Va urma).

Pr. icon. stavr. Pavel Grosu

Asociaţia Clerului „Andreiu Şaguna", Secţia Sibiu

AVIZ

Aducem la cunoştinţă C. preoţi că la 1 Iulie c., se deschide *Căminul preoţesc* dela Bazna şi va rămânea deschis până la 1 Septemvrie 1945.

Cei ce doresc să li se reţină camere vor anunţa aceasta păr. Prot. Ioan Crăciun, Mediaş, care va acorda camerele în ordinea intrării cererilor până la data de 20 Iunie c.

Preţul camerelor se va fixa ulterior, după avizul administraţiei băilor.

Comitetul Secţiei

INFORMAŢIUNI

Şedinţa sf. Sinod Permanent: Joi 21 Iunie a. c., a avut loc în Palatul Patriarhal, şedinţa sf. Sinod Permanent. Şedinţa a fost deschisă de către I. P. S. Sa Patriarhul Nicodim, care a expus pe larg activitatea desfăşurată în ultimul timp. Intrându-se apoi în ordinea de zi, s'a fixat data sf. Paşti viitoare pe 21 Aprilie 1946, s'a votat un memoriu documentat asupra importanţei învăţământului religios în şcoalele secundare, având la bază principiul asigurării a 2 ore de religie pe săptămână la fiecare clasă.

Cu prilejul începerii operei de reconstrucţie a Moldovei, I. P. S. Patriarh Nicodim al României, a adresat credincioşilor o pastorală, în care îi îndeamnă stăruitor să sprijinească această acţiune.

P. C. Sa Păr. Constantin Burducea, Ministrul Cultelor, însoţit de directorul general al Cultelor, Păr. Zaharia Mântulescu, a vizitat oraşul Piteşti, cu ocazia unei mari întruniri preoţeşti convocată de P. C. Sa. Înainte de şedinţa acestei întruniri, P. C. Sa a vizitat prefectura, întreţinându-se asupra tuturor problemelor locale, ca şi asupra acţiunii ce trebue desfăşurată de preoţime împreună cu învăţătorimea, pentru ridicarea stării sociale a satelor. După ce a vizitrt sediul Partidului Comunist local, P. C. Sa a parla întrunirea preoţimii, care a avut loc în biserica Maica Precista din Piteşti. Tuturor vorbitorilor le-a răspuns Păr. Burducea, mărturisindu-şi convingerea neclintită în vrednicia şi lucrarea clerului argeşan.

Dl. general C. Vasiliu-Răşcanu, Ministru de Războiu, a adresat de curând armatei un stăruitor apel de a respecta conştiincios şi grabnic toate obligaţiile ce revin din Convenţia de Armistiţiu.

Preoţimea protop. Făgăraş. Întrunită în ziua de 1 Iunie a. c. în conferinţă preoţească, a hotărât aderarea la „Uniunea Preoţilor Drmocraţi din România şi s'a organizat potrivit directivelor primite. Cerând în acest scop înalta binecuvântare a I. P. S. Mitropolit Nicolae, preoţimea făgărăşeană mărturiseşte următoarele: „Profităm cu smerenie de acest prilej, pentru a asigura pe I. P. S. Voastră de cele mai adânc simţite sentimente de sinceră şi fiască supunere, rugând pe bunul Dumnezeu să Vă dărulească ani mulţi şi fericiţi în a putea conduce pe devotaţii I. P. S. Voastre fii duhovniceşti la „limanul cel bun" al vieţii noastre creştineşti şi româneşti".

Sf. Moaşte ale sf. Dumitru Basarabov, care timp de doi ani au fost păstrate la Mănăstirea Sămurcăşeşti (Ciorogârla), au fost readuse în ziua de de 28 a. c., în Catedrala sf. Patriarhii din Bucureşti.

Delegaţia patriarhală a Bisericii ortodoxe ruse, care a vizitat timp de 10 zile Anglia, a plecat în Joia săptămânii trecute cu avionul spre Moscova.

Cu data de 1 Iunie 1945 s'a înfiinţat la Cluj o Universitate de Stat cu limbă de predare maghiară, care va funcţiona în localul Liceului „Regina Maria", cu 4 facultăţi. Studenţii maghiari dela ştiinţe şi medicină vor putea face lucrările de laborator şi clinică în laboratoarele şi clinicile Universităţii româneşti.

Domnul Prim Ministru Dr. Petru Groza, însoţit de dl *Romulus Zăroni* Ministrul Agriculturii şi Domeniilor, şi de dl *Gh. Apostol*, preşedintele C. G. M., a vizitat oraşele Arad şi Timişoara. Cu toate că vizita n'a avut un caracter oficial, dl Prim Ministru a ţinut să cunoască la faţa locului situaţia din această provincie.

Delegaţia din România a Comitetului Internaţional de Crucea Roşie, răspunzând apelului lansat de Uniunea femeilor antifasciste pentru ajutorarea copiilor, a pus la dispoziţia acestei opere de ajutoare, 5000 kgr. făină şi 500 kgr. zahăr.

După cum a anunţat dl E. Stettinius, secretarul departamentului de stat al Statelor Unite, Conferinţa Naţiunilor Unite dela San Francisco, se va încheia în ziua de Marţi, 26 Iunie a. c., după ce dl preşedinte Truman va rosti cuvântarea de închidere a lucrărilor ei.

Glorioasele trupe române din armata 1-a şi a 4 a, de sub comanda generalilor Atanasiu şi Dăscălescu, conform ordinului dat de înaltele foruri militare, se întorc în ţară, făcându-şi intrarea victorioasă în Ardealul românesc, care astăzi, ca totdeauna, primeşte pe eroii săi cu flori, bucurie şi cu toată dragostea neprihănite.

Regele George al Angliei a rostit — cu ocazia închiderii sesiunii parlamentare un mesagiu însufleţit, în care aduce la expresie bucuria Sa şi a poporului Său pentru câştigarea biruinţei în Europa. Anglia a adus multe jertfe în războiul acesta, mai ales în răstimpul dela 25 Iunie 1940 până la 21 Iunie 1941, când a luptat singură cu uriaşa maşină de războiu germană. Incheie cu creştineştile cuvinte: „Mulţumesc Dumnezeului Atotputernic pentru biruinţa ce ne-a dat-o şi-L rugăm cu toţii să ne dea binecuvântarea Sa în toate întreprinderile pe care le vom mai face în aceste timpuri grele".

Arestat. După urmărire neîncetată de peste o lună zile, fostul ministru de externe al Germaniei *Riebbentrop*, unul dintre părinţii odiosului arbitraj vienez, a fost arestat de trupele britanice în regiunea oraşului Hamburg.

Delegaţia română la Moscova. Cu ocazia aniversării a două sute de ani a Academiei de ştiinţe din capitala Rusiei, o delegaţie de savanţi români a plecat zilele acestea la Moscova. Fac parte din delegaţie: dnii profesori Parhon, Stoilov, Grigorie T. Popa, Gusti, Mitiţă Constantinescu şi scriitorul Mihail Sadoveanu.

Se întorc acasă. Primul grup al ostaşilor prizonieri din Uniunea Sovietică s'a înapoiat în ţară. Înlăturându-se greutăţile de transport, numărul celor sosiţi va creşte.

Înaintare în grad. Prin Modificarea legii învăţământului superior, se va da posibilitatea înaintării în grad, fără schimbare de atribuţii, şi *conferinţarilor* distinşi prin activitate ştiinţifică, după oarecare timp de funcţionare, fără să rămână în lipsa de catedre vacante, conferinţari până la sfârşitul carierii lor: conferinţiarul valoros, conform legii nouă, va fi ridicat la rangul de profesor titular. Principiul se va aplica şi celorlalte grade: asistenţi, preparatori, etc. fiind trecuţi în grad superior, fără să-şi schimbe atribuţiile sau să li se transforme postul.

Pentru şcoale. Guvernul a încuviinţat un fond de peste un miliard de lei pentru deschiderea şi punerea în funcţionare a şcoalelor, de toate categoriile şi gradele din Ardeal, Moldova şi Facultatea de medicină din Timişoara anii I, II şi III.

În urma unui acord economic româno-sovietic, au început să ne sosească în ţară câteva mii de tone *bumbac*, de cea mai bună calitate, din Uniunea Sovietică. Trat în fire ţărăneşti, bumbacul va fi trimis satelor noastre.

La Leningrad. Delegaţia română, care a participat la aniversarea Academiei de ştiinţe din Moscova, a avut cinstea de a fi invitată să viziteze şi Leningradul.

Şcolare. S'a suspendat, la toate şcoalele din ţară, examenul de admitere în clasa întâia secundară, care va deveni clasa I a *Gimnaziului unic*, unde înscrierile se vor face fără ca să se mai ceară candidatului examenul de primire.

Tocmai în Franţa! Din Paris se anunţă: S'a transmis o listă de prizonieri şi deportaţi *români*, eliberaţi din lagările din Germania, care acum sunt în Franţa. Se arată numele tuturora şi comuna de naştere. Cu totul sunt 21 de români, aproape toţi din sate bihorene.

Preoţi în faţa Regelui. Reprezentanţii Bisericii ruseşti, aflători în vizită la Londra, au fost primiţi în palatul regal, de Regele George al Marei Britanii.

Adăposturile. Ministerul de războiu a dispus să se desfiinţeze toate adăposturile şi şanţurile, făcute în scop de apărare împotriva atacurilor aeriene duşmane.

Deschidere de băi. Cu ziua de 24 Iunie 1945 sunt deschise toate băile dela *Ocna Sibiului*, precum şi hotelul staţiunii, cazionul băilor, cu restaurant şi cofetărie.

Concurs: Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român din Sibiu, publică concurs pentru ocuparea unui post vacant de bibliotecar-ajutor. Candidaţii trebue să fie licenţiaţi şi vor fi supuşi unui examen. Cererile, însoţite de acte, vor fi înaintate Asociaţiei „Astra" Sibiu str. Şaguna Nr. 6, până cel târziu 10 Iulie 1945.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

Duminecă la 1 Iulie 1945, servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simeon Macarie. — Predică: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — La Oastea Domnului predică: preotul *Dr. Ioan Chioariu* dela parohia Sibiu-inferior.

Duminecă în 8 Iulie 1945, servesc: Cons. Ieronim Grovu, Gheorghe Secaş şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. — Predică: prot. *Mihail Neagu*. — La Oastea Domnului predică: preotul *Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin.

Cărţi şi Reviste

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *NICOLAE* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 2500 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Director: profesor *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numărul 6 cuprinde: *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului XXV ani de arhipăstorire*. Revista Teologică: Un pătrar de veac. Diacon Dr. Emilian Vasilescu: Prezenţa divină. Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Întâlnirea dela Academia Română. Prof. univ. Şt. Bezdechi: Sfântul Ioan Gură de Aur şi Platon. Sabin Sibianu: Sub streaşina Bisericii. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Partidul comunist român şi Biserica. Dr. Grigorie T. Marcu: Mişcarea literară: Noul Testament dela Cluj (ediţia a doua). Dr. Grigorie T. Marcu: Cronica: Primirea solemnă a P. Sf. Episcop Nicolae Colan la Academia Română. Eugeniu E. Munteanu, Avram Petric, Gr. T. M. şi Micolae Mladin: Note şi Informaţii: Cooperativa „Sănătatea Neamului". Legea recrutării tinerilor teologi. Dr. Ioan Fruma premiat de Academia Română. Nicolae Titulescu şi credinţa strămoşească. Noui membrii onorari ai Academiei Române. Mărunte. Preţul unui exemplar Lei 300·—

Nr. 178/1845 [23] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. I. Săsciori din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Teegraful Român".

Beneficiile împreună cu acest post:

1. Locuinţă în natură.
2. 6 jug. cad. fânaţ.
3. 1 jug. cad. pământ arător.
4. 15 litri must de fiecare familie (anual).
5. La Bobotează contravaloarea a lor 10 litri porumb.
6. Iarba din cimitir şi recolta pomilor fructiferi din cimitir.
7. 3 [trei] stânjeni de lemne de foc aduse în curte.
8. Folosinţa grădinei dela fosta şcoală confesională.
9. Veniturile stolare obicinuite în parohie.
10. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi încuviinţarea de candidare la acestă parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc Sebeş în înţelegere cu Consiliul parohial din Săsciori.

Sebeş-Alba, 12 Mai 1945.

Dr. Vasile Oană,
protopop

Nr. 4937/1945 Şcol.

Concurs

pentru ocuparea şi suplinirea catedrelor vacante la şcoalele secundare confesionale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, pe anul şcolar 1945/46

I. Sunt vacante catedrele următoare

a) La liceul „A. Şaguna" din Braşov:

1. Catedra de Religie Nr. 1.
2. „ „ L. Română Nr. 3.
3. „ „ „ Latină-Elină Nr. 6.
4. „ „ „ Franceză Nr. 7.
5. „ „ „ Germană Nr. 9.
6. „ „ „ Italiană Nr. 10.
7. „ „ Fizico-chimice Nr. 17.
8. „ „ Desemn-Caligrafie.

b) La liceul „A. Iancu" din Brad:

1. Catedra de L. Română Nr. 2.
2. „ „ „ „ „ 3.
3. „ „ „ Franceză Nr. 6.
4. „ „ „ Germană Nr. 7.
5. „ „ „ Italiană Nr. 8.
6. „ „ Geografie Nr. 10.
7. „ „ Matematică Nr. 12.
8. „ „ Matemat.-Fizică Nr. 13.
9. „ „ Desemn-Caligr. Nr. 16.
10. „ „ Muzica Nr. 17.
11. „ „ Igienă Nr. 19.

c) La şcoala normală de băieţi „A. Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Religie.
2. „ „ Germană.
3. „ „ Ştiinţe naturale.
4. „ „ Muzică.

d) La şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Ştiinţe agricole.

II. Sunt libere pentru suplinire catedrele următoare:

a) La liceul „A. Şaguna" din Braşov:

1. Catedra de L. Română Nr. 4.
2. „ „ „ Latină-Elină Nr. 5.
3. „ „ „ Franceză Nr. 8.

b) La şcoala normală de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Limba Română.
2. Catedra de Geografie.

c) La şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Religie împreunată cu Cântări bisericeşti.

Candidaţii la aceste catedre vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, cereri însoţite de actele prevăzute pentru numiri, până la 15 Iulie 1945.

Dela candidaţi se cere să fie de religiune ortodoxă.

Sunt preferaţi candidaţii cari pe lângă studiile de specialitate au şi pregătire teologică.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 29 Maiu 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU 15 Iulie 1945 Nr. 28—29

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mitro

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Decorarea M. Sale Regelui Mihai I

Prezidiumul Sovietic Suprem al Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice a dat în 6 Iulie a. c. un decret prin care Majestatea Sa Regele Mihai I al României este decorat cu Ordinul «Victoria», cea mai mare distincție sovietică, pentru actul de curaj al schimbării politicei externe a României prin ruperea relațiilor cu Germania și reluarea legăturilor cu Națiunile Unite, în momentul când Germania nu era încă înfrântă.

Postul de radio Moscova subliniază — în emisiunea sa regulată în limba română din seara zilei de 7 Iulie a. c. — «atitudinea curajoasă și bărbătească a Regelui Mihai, în aceste momente hotărîtoare ale politicei României». Iar decorarea o apreciază ca «un act de apreciere justă a rolului pe care l-a jucat El în încordatele zile din August 1944». Acestui comentar i-a urmat telegrama de felicitare a mareșalului Tolbukin.

Nr. 6843/1945.

Circulară

către toate oficiile protopopești și parohiale din Arhiepiscopia ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu

Implinirea obligațiunilor naționale ale Armistițiului

In ziua de 23 August 1944, la ordinul augustului nostru Suveran, urmat de întregul popor român, Țara noastră a ieșit din nenorocitul război în care a fost împinsă și a intrat în făgașul vechilor noastre alianțe politice. Prin armistițiul încheiat la 12 Septemvrie 1944 la Moscova, am luat asupra noastră o seamă de obligațiuni, pe cari suntem datori a le împlini întocmai, căci e o chestiune de onoare să ne ținem cuvântul dat, dar împlinirea lor constitue în acelaș timp o condițiune pentru bunele raporturi de prietenie cu marii noștri aliați.

Războiul nefast ce l-am dus pe teritorul Uniunii Sovietice a lăsat în urma lui distrugeri cari trebuesc reparate. Numai așa se poate spăla obrazul Țării și numai așa putem să ne recâștigăm puținta de a ne relua viața noastră de nestingherită desvoltare, în rând cu toate popoarele.

Biserica neamului, convinsă de omenia și de simțul de onoare al poporului nostru, adresează un călduros apel către toți fiii săi, îndeosebi către C. preoți, să sprijinească acțiunea organelor oficiale de stat pentru împlinirea obligațiunilor armistițiului față de Uniunea Sovietică, marea putere aliată din Răsărit, și astfel să dea Guvernului Țării, de sub conducerea Dlui Dr. Petru Groza, putința de a împlini cu cinste condițiile armistițiului. Sarcinile împlinirii armistițiului trebue să fie purtate de toți fiii neamului nostru și nu numai de plugari, căci neamul întreg beneficiază de eliberarea Ardealului de Nord de sub jugul nemțesc-horthist și întreg se va bucura de pașnica desvoltare de care vom avea parte după împlinirea armistițiului. Cu toții trebue să răscumpărăm viitorul neamului prin sforțările noastre de azi. In clipa când avem să punem temelii solide păcii și libertății naționale nici o jertfă nu este prea grea, când ea este adusă de toată suflarea românească.

Deci, toți fiii neamului și toate păturile sociale să fie una la purtarea sarcinilor armistițiului.

Sibiu, la 12 Iulie 1945.

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit

Ocrotirea copiilor

Nu demult s'a lansat în opinia publică chemarea: *Salvați copiii!* Lozinca este scurtă în formularea ei, dar plină de o adâncă semnificație și de o neînduplecată stăruință, pentru toți cei ce au o inimă cu adevărat umană și sunt sensibili la marile îndatoriri ale ceasului de față. Zilele acestea chemarea a îmbrăcat o formulă mai amplă.

Nu este nimic mai mișcător și mai înduioșător, decât chipul întunecat al unui copil chinuit sau desfigurat de mizerie. Durerea lui îți sfâșie inima și-ți răscolește în tâmplă o mulțime de întrebări mari și chinuitoare: De ce sufere atâta micuțul acesta nevinovat? Atâta a putut realiza până acum omenirea în progresul ei, încât promovează sau îngădue mizeria cruntă a atâtor nevinovați? Și alte întrebări se ivesc — cu o spontaneitate iresistibilă — în minte, încât întreg ecoul ce ți-l trezește în suflet priveliștea unui copil nenorocit, îmbracă haina gravă și acută a unei frământări existențiale. Se vede că problema ocrotirii copilului face parte din marile probleme ale vieții umane, iar împlinirea tuturor imperativelor ce se desprind dintr'ânsa, țin de demnitatea omenității noastre.

Drept aceea, cine rămâne insensibil la chemarea de a ocroti pe copiii nenorociți, acela nu mai merită numele de om în adevăratul sens al cuvântului. Iar abdicarea dela îndeplinirea respectivei îndatoriri, este cea mai gravă și mai rușinoasă dezertare dela o datorie sfântă. Deaceea, putem afirma că: *Măsura grijii și ocrotirii copiilor, este măsura omeniei și ridicării noastre pe culmile marilor îndatoriri ale demnității și chemării omului.* Căci cine disprețuește copilul și neglijează promovarea creșterii lui robuste și depline, *acela se disprețuește pe sine însuși.* De fapt, în copil — în cazul când îl ocrotim — cinstim și promovăm ființa umană însăși; și tot într'ânsul — în cazul când îl neglijem — disprețuim și apăsăm pe cea mai aleasă ființă creată.

După cum s'a putut întrezări deja datoria ocrotirii copiilor rezidă în însăși firea omului și ca atare are sacțiunea și obligativitatea unei legi morale naturale. Din nenorocire însă, pervertirea multiplă a adevăratului spirit umanitar din sânul societății, a produs nesocotirea — totală sau parțială — a acestei elementare porunci morale, ceace a avut drept consecință compromiterea gravă — de atâtea ori și în atâtea locuri — a problemei ocrotirii copiilor. Și astfel asistăm la înduioșătoarea priveliște a atâtor copii roși de mizerie și nenorocire.

Că mizeria spirituală și materială pricinuită de războiul actual, a sporit și mai mult mizeria copiilor, este aproape de prisos s'o mai spunem. Atâtea nenorociri a deslănțuit acest război cumplit și atâtea rosturi ale vieții a sguduit și destrămat el, încât a produs cea mai gravă perturbare a mediului — fizic și spiritual — de creștere și ocrotire a copilului, din câte cunoaște istoria. Fără să fim slabi sau sentimentaliști, ne cutremurăm până în adâncurile ființei noastre, la gândul atâtor copii încătușați în ghiarele celei mai crunte mizerii.

Așa fiind *ocrotirea copiilor este una din cele mai grave și mai acute probleme sociale ale ceasului de față. De rezolvirea ei depinde însuși viitorul și progresul omenirii de după acest război.* Drept aceea, *absența ei de pe ecranul preocupărilor sociale actuale, echivalează cu periclitarea gravă a viitorului societății umane.*

Dar o problemă cu cât este mai gravă, mai acută și mai actuală, *cu atât impune mai multă preocupare și mai mult efort susținut din partea factorilor de conducere ai vieții obștești.* Iar problema ocrotirii copiilor nu angajează numai pe respectivii factori *ci pe toate mădularele unei societăți.* In consecință, *toți sunt chemați să pună la inimă marea îndatorire a ocrotirii copiilor și să se dăruiască total resolvirii ei cât mai depline.*

Circumscriind discuția la cadrele neamului nostru, observăm că problema ocrotirii copiilor se pune și la noi cu aceiași gravitate și urgență. Drept aceea, lansarea mai sus amintitei lozinci, constitue semnul îmbucurător că și la noi problema este prezentă în sfera preocupărilor sociale.

De felul rezolvării acestei probleme atârnă însuși viitorul neamului nostru. Căci copiii constituesc patrimoniul sfânt care grantează viitorul unui neam. Ei vin pe lume cu întreaga moștenire spirituală și biologică a strămoșilor, prin care fac legătura cu trecutul și cu rădăcina vitală a neamului. In ei nu numai ne oglindim noi înșine, ci totodată într'ânșii vedem întregul șirul de înaintași. Ei vin pe lume cu aleasa misiune de a înoda și țese mai departe firul istoiei neamului nostru.

Dar pentru a-și putea îndeplini această mare misiune, *copiii trebuesc crescuți și ocrotiți ca cea mai scumpă comoară a neamului.* Curați, nevinovați și receptivi față de tot ceeace este bun și nobil, copiii sunt aluatul pe făptura cărora putem plăsmui statura adevăratului om superior, care garantează viitorul strălucit al unui neam. *Ei vor fi aceea ce vom ști să pregătim noi dintr'ânșii.*

De aceea, *cea dintâiu grije a noastră față de copii, este ocrotirea lor așa fel, încât să fie întregi la suflet și la trup.* Orice creștere și educație unilaterală a copilului: fie în ordinea spirituală, fie în cea fizică, compromite grav sau ratează adevărata lui creștere.

O sănătoasă și eficace ocrotire a copilului trebue să se realizeze sub toate aspectele ei, îmbrățișând întreaga ei latură spirituală și fizică. Ea este atât de amplă în întreg complexul ei, încât numai toate forțele neamului — înmănunchiate în armonioasă colaborare — o pot aborda și resolvi integral. Și tocmai deaceea, *ea chiamă la acțiune toate puterile neamului.*

Biserica ortodoxă, mama bună a neamului românesc, care a ocrotit sufletul și trupul acestui neam în toată vremea și mai ales în timpurile lui de grele încercări, nu va putea lipsi dela această înaltă îndatorire. Reprezentând în lume cea mai sănătoasă concepție despre viață, ea este chemată să ofere neamului viziunea celei mai sănătoase și mai fericite ocrotiri a copilului. Ea are mai mult decât oarecare alt așezmânt obștesc, lumina și puterea de a trezi — mai întâiu de toate — în inimile tuturora conștiința trează a *valorii excepționale* pe care o reprezintă copiii pentru un neam. Căci din gura divinului ei întemeietor au răsunat odinioară cuvintele cari definesc prețul și destinul celor mici: »Lăsați copiii să vină la mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor.« Ele mărturisesc indirect marele adevăr, că *prin copii un neam își realizează destinul aici pe pământ și tot prin ei cucerește suprema împlinire a sa: desăvârsirea și fericirea veșnică.*

Această deplină definire a valorii și rostului copiilor, cuprinde implicit în sine adevărul, că *micuțele odrasle trebuiesc crescute și ocrotite în strictă conformitate cu destinul lor mare.*

Dar contribuția Bisericii în această problemă nu se oprește aici. Trăirea cu adevărat creștină, pe care o poate naște și susține numai ambianța unei vieți bisericești, promovează duhul de jertfire pentru cei nevino-

vaţi şi apăsaţi, potenţând şi desăvârşind la maximum legea morală naturală a ocrotirii copiilor. Numai iubirea şi mila creştină pot promova în sânul neamului, adevărata grije ocrotitoare faţă de copii. Numai cine vede în micuţul chinuit de mizerie, pe Iisus pruncul dumnezeiesc, îşi pune tot sufletul iubitor pentru ocrotirea lui. Şi cine ştie — în baza indentificării Mântuitorului cu micuţii necăjiţi — că primind pe un prunc oropsit, primeşte pe Insuşi Domnul, acela are cea mai intensă satisfacţie sufletească a împliniri respectivei îndatoriri. Căci cuvintele Domnului: »Cine va primi pe un prunc ca acesta întru numele meu, pe mine mă primeşte« (Mat. 18, 5) cuprind în sine toată valoarea faptei de ocrotire a copilului.

Fireşte, *prima grije o va acorda neamul copiilor orfani de răsboiu.* Căci ocrotitorii lor cei dintâiu s'au jertfit pentru patrie şi pentru noi toţi, iar noi suntem datori să ne jertfim pentru ocrotirea acelora, pe cari ei i-au lăsat în urma lor. Ca atare, copiii orfani de răsboiu sunt cei dintâiu îndreptăţiţi a se bucura de ocrotirea obştească a neamului.

In această privinţă, Biserica ortodoxă ardeleană — încă înainte de lansarea apelului mai sus amintit al iniţiativei profane — a sesizat problema ocrotiri orfanilor de răsboiu şi modul realizării ei, prin înduioşătoarea pastorală dinainte de sf. Paşti a I. P. Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae.

Mediul cel mai potrivit pentru ocrotirea copiilor, îl oferă sânul cald al familiei creştine. Drept aceea, un principiu fundamental în respectiva interprindere, trebue să fie *menţinerea sau plasarea copilului în sânul familiei.* Numai în cazul când acest procedeu este imposibil, se va recurge la plasarea lui în aşezăminte obşteşti.

Considerând toate aspectele problemei respective, trebue să ne dăm seama că *preotul are o mare datorie în cadrele ocrotirii copiilor.* Cuvântul său părintesc va trebui să atragă tuturor păstoriţilor săi luarea aminte asupra acestei acute probleme şi să-i mobilizeze pe toţi în armata de ocrotire a micuţilor necăjiţi. Mulţumită grijii autorităţii bisericeşti conducătoare, preotul are destule cadre pentru a putea pune în mişcare această frumoasă acţiune. Aceste cadre sunt oferite în primul rând de aşezămintele parohiale: Reuniunea de femei, Societatea »Anastasia Şaguna« şi »Oastea Domnului«. Nu rămâne decât ca preotul să le cheme şi să le conducă la lucru, şi în această direcţie. Principiul cardinal al acestei opere va fi următorul: Indrumarea unei ocrotiri sănătoase în sânul familiei şi ajutoarea materială a acestei ocrotiri.

CORNELIU SÂRBU

Infrăţire la nevoi

Sarcinile ce avem a le purta pe urma războiului, nu le putem lăsa numai în spatele unora şi mai ales nu le putem lăsa numai în spatele ţăranilor. Pentrucă în timpul războiului ţăranii au avut mai mult de suferit: ducerea tinerilor pe front şi rechiziţiile au avut drept consecinţă ruinarea multor gospodării. In acelaş timp, ceilalţi cetăţeni: bancherii, comercianţii, industriaşii şi unii liber profesionişti nu numai că n'au jertfit, ci au acumulat averi mari. Pentru unii dintre aceştia războiul a fost un excelent mijloc de îmbogăţire. Ori, mai ales la nevoi trebue să fim cu toţii solidari.

Drept aceea, e just acum ca datoriile ce le avem de plătit, să le repartizăm pe toate categoriile de cetăţeni, rămânând asupra ţăranilor cele mai puţine. Aceasta cu atât mai vârtos, cu cât sarcinile economice ale armistiţiului au fost suportate până acum numai de ţărani. Dreptatea lui Dumnezeu cere ca fiecare cetăţean să contribue la sarcinile armistiţiului în chip proporţional cu averea pe care o are. Nici dreptatea oamenilor nu poate cere altfel.

De aceea, Biserica e datoare să-i lămurească pe toţi fiii ei în acest chip şi să-i îndemne pe toţi cetăţenii ţării ca să-şi plătească datoria faţă de ţară şi nu să se pună la adăpostul unor legi care ar privilegia pe vreo categorie de cetăţeni în dauna celorlalte. Aşa s'a făcut până acum, căci în baza unei legi din trecut la sarcinile economice ale armistiţiului nu erau impuşi decât ţăranii, oprindu-se impunerea cetăţenilor ce nu sunt producători de cereale sau crescători de vite.

In congresul lor, plugarii au cerut ca această lege nedreaptă să fie abrogată şi, să fie impuşi la respectivele sarcini toţi cetăţenii proporţional cu averea. De acum înainte toţi cetăţenii vor trebui să contribue proporţional cu averea lor, la sarcinile economice ale armistiţiului.

Pentruca sarcinile armistiţiului să poată fi satisfăcute în cele mai bune condiţiuni, facem apel la toţi dreptcredincioşii creştini să sprijinească satisfacerea cerinţelor armistiţiului, pentrucă acesta este statutul internaţional fundamental, în baza căruia stăm noi astăzi ca stat.

Pentru a redobândi calitatea pe care am pierdut-o prin purtarea războiului împotriva Rusiei, trebue să satisfacem integral şi conştiincios obligaţiunile armistiţiului. Dar acest lucru trebue făcut cu chibzuinţă, ca să evităm desechilibrul economic intern şi să luăm totodată măsuri potrivite în vederea satisfacerii în cele mai bune condiţiuni, a respectivelor sarcini.

In vederea acestui scop, s'a hotărît: *a)* instituirea de prime de încurajare pentru crescătorii de vite şi asigurarea că animalele crescute de ei nu vor mai fi rechiziţionate, ci cumpărate în târgurile care vor deveni libere; *b)* înfiinţarea de crescătorii de animale care să aprovizioneze livrările de animale pentru armistiţiu. La împlinirea acestor măsuri trebue să contribue toţi cetăţenii.

Conştientă că în vremuri grele se lămureşte adevăratul patriotism şi că numai printr'un efort de solidaritate naţională şi de impunere echitabilă se pot împlini sarcinile armistiţiului, Biserica e hotărîtă să dea întregul ei concurs acestei noui politici a armistiţiului, şi să susţină măsurile cerute de ţărani şi luate de guvern, în interesul poporului şi al ţării. Biserica salută cu bucurie iniţiativa acelora dintre comercianţi şi industriaşi, cari — înainte de a se fi luat vreo măsură legală — au înţeles că-s datori să contribue şi ei la satisfacerea sarcinilor economice ale armistiţiului.

Ucraina subcarpatică încorporată la Ucraina. — In ziua de 29 Iunie 1945, s'a semnat la Moscova tratatul de alipire a Ucrainei subcarpatice la Rusia Sovietică şi anume la Republica Sovietică Socialistă a Ucrainei. „Ucraina Transcarpatică — spune tratatul — (după Constituţia cehoslovacă cunoscută sub numele de Rusia Subcarpatică), care în baza stipulaţiilor tratatului din 10 Septemvrie 1919 încheiat la Saint Germain en Laye a devenit unitate autonomă în cadrul Republicii Cehoslovace, *se reunêşte la Ucraina, vechea sa Patrie-Mamă, în conformitate cu dorinţa manifestată de populaţia Ucrainei Transcarpatice şi în baza acordului amical* al celor două Inalte Părţi Contractante şi va fi încorporată în Republica Sovietică Socialistă a Ucrainei". De subliniat că la baza acestei încorporări stă principiul ca o naţiune să fie încadrată în aceeaş unitate politică.

Pensionarea dlui inspector general şcolar Ioan Dragomir. — Pe data de 1 Iulie a. c., dl Ioan Dragomir, inspector general şcolar şi secretar al Despărţământului Central al Asociaţiunii „Astra", a trecut la pensie. Bogata şi rodnica dsale activitate s'a destăşurat în cadrele învăţământului primar şi ale „Astrei". Invăţător, revizor şcolar, inspector regional şi mai pe urmă inspector general şcolar, dsa a lucrat şi realizat mult pentru ridicarea învăţământului nostru primar din Ardeal. Iar ca secretar general al Despărţământului Central al „Astrei", îl găsim mereu la datorie, muncind cu un zel deosebit pentru ridicarea nivelului cultural al poporului şi realizând aleasa figură de adevărat apostol al satelor noastre.

Şedinţa festivă

de încheiere a activităţii Asociaţiei „Frăţia Ortodoxă Română Studenţească" (FORS) pe anul 1944/1945

Duminecă 17 Iunie 1945, la orele 11 şi jum., s'a ţinut şedinţa festivă de încheiere a activităţii Asociaţiei „Frăţia Ortodoxă Română Studenţească" pe 1944/45. Ea fost încorónarea manifestărilor cultural-religioase din toate cele 14 şedinţe din anul acesta ale Asociaţiei. Studenţi şi public extrauniversitar s'au adunat la chemarea ei caldă, pentru trăirea unui ceas de înălţare dincolo de mărginirea lumii acesteia, un ceas de înfrăţire în duh, în mărturisirea şi slăvirea lui Dumnezeu.

Şedinţa s'a deschis cu minunata „Rugăciune" de Schumann, cântată cu nespusă simţire şi avânt sufletesc de către studenţii A. Oprean, I. Coman, I. Frelea şi G. Morărescu. Dl R. Cărpinişan, preşedintele F.O.R.S.-ului, a mărturisit apoi în „Cuvântul nostru", gândurile şi simţirile membrilor Asociaţiei la sfârşitul a încă unui an de activitate misionară ortodoxă în Universitate, în care în vremuri grele şi tulburi, s'a ţinut vie legătura cu Dumnezeu prin credinţă neclintită şi prin trăire spirituală, prin dragostea şi slujirea sfântă a lui Dumnezeu.

Studentul I. Răileanu, secretar, a făcut apoi bilanţul activităţii din anul acesta a Asociaţiei. Păr. Ierod. V. Ananie a desvoltat apoi un frumos şi edificator subiect „Lirica paradisiacă", în care a arătat cu minunate exemple, că adevărata poezie, cu deosebire lirica înaltă, este expresia estetică-literară a tendinţei divine din sufletul uman, de desăvârşire şi apropiere de Dumnezeu, de recâştigare a fericirii paradisiace dela creaţia sa, înainte de căderea în păcat. Această tendinţă divină a luat formă în adevăratele şi cele mai de seamă capodopere lirice, chiar dacă poetul nu a manifestat concret preocupări religioase.

Dl G. Sadoveanu a cântat apoi cu căldură şi sinceră simţire imnul „Ridicatam ochii mei la cer". Dra Arsin Maria a exprimat apoi în frumoasa lucrare „Noi vrem viaţă creştină", adeziunea spirituală a studentelor ortodoxe la acţiunea misionară a F.O.R.S.-ului, pe care ele îl văd ca un simbol desăvârşit al comuniunii şi armoniei ce trebue să existe între educaţia Şcoalei şi a Bisericii.

Păr. Prof. A. Nanu, duhovnicul studenţimii şi a exprimat mulţumirea sufletească pentru tot ce s'a putut realiza în cadrele F.O.R.S.

In numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului a vorbit I. P. C. Arhimandrit T. Scorobeţ, care a adus binecuvântarea şi încurajarea Inaltului Arhipăstor pentru activitatea misionară a F.O. R.S.-ului. I. P. C. Sa a îndemnat pe studenţi să stăruiască pe acelaş drum de credinţă şi trăire alături de Dumnezeu, căci numai aşa vor putea găsi adevărata împăcare şi mulţumire pentru sufletele lor.

Dl R. Cărpinişanu, preşedintele comitetului F.O.R.S., a răspuns mulţumind I. P.

FOIŞOARA

Cum caută proetul pe Hristos

[Urmare şi sfârşit]

Opera acestei căutări prezintă pentru preot o preocupare zilnică, interminabilă şi neamânabilă — sub nici o formă — primordială, întrucât constitue şi pentru el şi pentru păstoriţii săi o lucrare, care duce spre comuniunea cu marea operă a mântuirii, lucrată de Domnul pentru toţi oamenii. Aşa prezentându-se lucrurile, preotul prin har este purtător de Hristos, iar prin firea lui fizică şi psihică este şi trebue să fie un căutător de Hristos.

Dacă vom arunca numai o privire fugară asupra preoţiei, vom vedea numai decât căile prin care preotul-om îl caută pe Domnul Dumnezeu. Din clipa când se vădeşte vocaţiunea pentru preoţie şi până la mutarea către Domnul, preotul se tot apropie de Domnul, îl caută pe El.

Vocaţiunea este un proces taintic-intim, pe care omul îl simte în sufletul său, ca ceva ce vine de sus, este o chemare a lui Dumnezeu de: „Urmează-mă". Este ceva ce nu se defineşte, ci se trăeşte şi se simte atât de ins cât şi de iscusinţa duhovnicului, care înainte de hirotonie are marea sarcină de a face alegerea candidatului. Vocaţiunea este primul pas pe care-l face viitorul preot în drumul apropierii de Domnul, este începutul unei explorări a acestui drum, care trebue să-l ducă sigur spre Domnul mai cu seamă după hirotonie.

Hristos este taina pogorîrii harului ceresc asupra preotului, este însăşi unirea întru slujire a omului cu Domnul-Stăpân, este îmbrăţişarea Domnului...: „Primeşte zălogul [odorul] acesta" — zice arhiereul, predând noului hirotonit sfântul Agneţ — şi să-l păstrezi pe el, fiindcă vei avea să dai seama despre el la a doua şi slăvita venire a Domnului nostru Iisus Hristos". [Din rânduiala hirotoniei]. Hirotonia este o sf. Taină în timpul căreia se manifestă şi se trâmbiţează o mare bucurie, un triumf al Bisericii. Intreaga Biserică, văzută şi nevăzută, dănţueşte cântând „Axios" — „Vrednic este"... Dumnezeu şi-a ales o slugă nouă şi iată o îmbracă cu har!. Datu ne-am oare noi seama, fiecare la rândul nostru, de ceea ce se petrecea cu noi la hirotonie?!

De aici, dela sf. Masă încolo, preotul porneşte spre îndeplinirea poruncii: „Mergând învăţaţi...". [Mat. 28, 19]. In acest drum el îl caută pe Domnul în via Sa şi-L află, iar acolo unde este nevoie, stă cu „timp şi fără timp", [2 Tim, 4, 2] spre a-L face simţit şi trăit.

Pentru aşa ceva însă trebueşte o necontenită pregătire. Sub pregătire înţelegem, în cazul nostru, mai mult o îndrumare decât o pregătire şcolastico-teologică. Aceasta din urmă îşi are menirea să-l călească pe păstor în ceea ce priveşte viaţa lumii acesteia. Cealaltă, — înduhovnicirea — porneşte nu dela facultăţi sau titluri academice, ci dela ieslea Bătleemului şi te duce pe tine, preot, până la Golgota.

Ea este o asimilare a luminii de sus, o încercare şi apoi o necontenită stăruire în a merge după Domnul, verificându-şi această nevoinţă, spre a nu greşi drumul, prin sfintele Taine.

Sf. Taine pe care are a le săvârşi o viaţă întreagă preotul, împărtăşindu-le şi păstoriţilor darurile cereşti, este nu altceva decât o punere la încercare a înduhovnicirii sale, făcându-se tuturor toate. Căci, zice Apostolul, „cine este slab din voi, ca eu să nu fiu slab, sau cine se sminteşte ca eu să nu ard?" [2 Corint. 11, 29].

Preotul ca şi Domnul trebue, reprezentându L, să simtă şi să sufere cu toţi şi alături de toţi. Ori, aceasta nu

Congresul general al Partidului Naţional Liberal

In ziua de Duminecă 1 Iulie 1945, a avut loc la Bucureşti congresul general al Partidului Naţional Liberal. Congresul a fost prezidat de către dl Aurelian Bentoiu, preşedintele organizaţiei Partidului Naţional Liberal din Capitală.

Cu acest prilej, dl *Gheorghe Tătărăscu*, vice-preşedintele Consiliului de miniştri şi secretar general al Partidului Naţional Liberal a fost ales şi proclamat cu unanimitate, *preşedinte* al Partidului Naţional Liberal.

Această alegere a fost urmată de importantul discurs-program, în care noul preşedinte expune acţiunea naţională pe care a desfăşurat-o în ultimul timp pentru salvarea ţării şi fixează apoi poziţia Partidului Naţional Liberal în viaţa politică actuală a României. Din cuprinsul lui subliniem următoarele:

„Cu acest al doilea război mondial s'a deschis nu numai o nouă eră sau o nouă perioadă sau un nou capitol în viaţa popoarelor care au participat la el, dar s'a deschis un nou ciclu istoric. Ciclul caracterizat prin distrugerea hitlerismului şi prin prăbuşirea germanismului şi prin izbucnirea eliberatoare a forţelor acumulate şi organizate de popoarele sovietice. In acest ciclu Uniunea Sovietică va avea de îndeplinit un rol de frunte, un rol de întâietate atât în organizarea păcii, cât şi în organizarea Europei şi în întreaga evoluţie a civilizaţiei mondiale.

„Suntem vecinii Uniunii Sovietelor. Două sute de milioane de oameni aşezaţi în nemijlocita apropiere de ţara noastră constituesc o realitate politică şi socială, potenţată în toate manifestările ei de amploarea unei victorii fără precedent în analele istoriei. Desvoltarea noastră este în funcţiune de desvoltarea acestor forţe. Liniştea poporului nostru, securitatea noastră, şi propăşirea noastră sunt legate de desvoltarea raporturilor noastre cu puternica noastră vecină dela Răsărit.

„De aceea, trebue să căutăm să câştigăm prietenia popoarelor sovietice".

După închiderea lucrărilor congresului, dl Gh. Tătărăscu a primit în Piaţa Romană defilarea congresiştilor, urmată de o caldă manifestaţie faţă de Suveran în Piaţa Palatului Regal, la care a luat cuvântul şi dl Prim-Ministru *Dr. Petre Groza*.

C. Arhim. pentru onoarea ce a făcut Asociaţiei cu prezenţa Sa şi rugându-l să transmită I. P. S. M.tropolit gândul de adâncă recunoştinţă a F.O.R.S. pentru atenţiunea şi neprăţuitul sprijin acordat şi pentru distincţiunile ce le vor păstra ca veşnic simbol al legăturii cu Biserica.

Stud. I. Răileanu,
secretarul F.O.R.S.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Pelerinajul

Şcoalei de Cântăreţi bisericeşti din Sibiu, la mormântul Preotului Dimitrie Cunţan din Sălişte.

Din dorinţa corpului profesoral şi a elevilor Şcoalei de cânt. bis. din Sibiu de a face o rugăcinne de pomenire la mormântul celui ce a fost Dimitrie Cunţan, al cărui nume îl poartă şcoala, Duminecă 17 Iunie 1945, s'au deplasat profesorii şi elevii la Sălişte, unde preotul-director Valeriu Popa şi cu prof. Simeon Macarie au servit împreună cu preotul din loc Ioan Isac, sf. Liturghie şi parastasul. Răspunsurile au fost date de corul şcoalei de sub conducerea prof. Anatolie Scurtu.

In după amiaza acelei zile s'a vizitat bisericuţa dela „Fântâna Foltei", unde s'a săvârşit vecernia, după care în cântări şi imne de laudă pelerinii s'au întors la Sibiu.

Comunicare

Aducem la cunoştinţă pentru conformare adresa Consiliului de Miniştri, în cauza corespondenţii, pe care am primit-o dela Onor. Minister al Cultelor, cu Nr. 1153/1943.

„Avem onoare a vă face cunoscut următoarele:

La Preşedinţie se primesc zilnic dela diferite autorităţi din Ţară rapoarte, a căror rezolvare este de competinţa Ministerelor.

Adăugându-se şi faptul că foarte mulţi cetăţeni se adresează Preşedinţiei pentru multe chestiuni, cari nu pot fi soluţionate decât de Departamente, Serviciile secretariatului sunt aglomerate în mod inutil cu lucrări pe care trebue să le trimită pentru rezolvare celor în drept, ceea ce în afară de timpul răpit, face să se consume şi o mare cantitate de imprimate.

Pentru soluţionarea acestei situaţii, Preşedinţia a dat la 31 Maiu a. c. un comunicat prin presă şi radio punând în vedere particularilor să-şi adreseze cererile direct Departamentelor competinte să le soluţioneze, iar autorităţile să se adreseze numai Ministerelor ce aparţin, pe cale ierarhică, cunoscând că în caz contrariu Preşedinţia va cere Şefilor Departamentelor pedepsirea celor ce nu vor respecta aceste dispoziţiuni.

In consecinţă vă rugăm să binevoiţi a pune în vedere organelor Dv în subordine să respecte aceste dispoziţiuni, atrăgându-le în acelaş timp atenţiunea că procedând altfel se expun la sancţiuni.

Secretar general: *ss. Emil Bodnăraş.*
Subdirector general: *ss. P. Bănescu*".
Sibiu, 11 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Centrul de studii transilvane care activează din 1941, a fost legalizat în existenţa şi funcţionarea sa, prin legea apărută în Monitorul Oficial din 5 Iunie 1945. Centrul are scopul de a sprijini cercetările istorice, etnografice, geografice, etc. privitoare la Transilvania şi părţile ungurena.

VITRINA CĂRŢII

Viaţa economică în Ardeal. O publicaţie, de nu puţină valoare, a apărut de curând sub titlul: *Înfăptuiri româneşti în viaţa economică socială şi financiară din Transilvania veacului al XIX-lea*, de *Ion Lupaş*, Sibiu, Inst. „Dacia Traiană" s. a. 1945. Pg. 24. Preţul?

Autorul, neîntrecutul istoric al Ardealului, constată, în această prea interesantă broşură, că exemplara înfăptuire a progresului economic-social, financiar şi cultural s'a desfăşurat în cea mai perfectă solidaritate a clasei conducătoare româneşti cu poporul satelor transilvane *„dela vlădică până la opincă"*.

Intreg cuprinsul lucrării nevoluminoase este redat cu obişnuita claritate şi concizinne, în pagini uşor de urmărit, călăuzindu-şi cetitorii spre cunoaşterea mai solidă a necesităţilor permanente de educaţie, religie, economie, cultură, ocrotire socială şi, în acelaş timp, la sprijinirea lor intensivă.

Astfel, şi această lucrare nouă se recomandă dela sine ca excelentă îndrumătoare în materialul de care se preocupă, în deplină cunoştinţă de cauză.

e. h.

Vizita dlui Ministru Ştefan Voitec la Sibiu. — După întrunirea social-democrată de Vineri (29 Iunie a. c.), prilejuită de venirea în oraşul nostru a dlui *C. Titel Petrescu*, preşedintele Partidului Social-Democrat din România, şi a altor fruntaşi ai partidului respectiv, a urmat Sâmbătă (30 Iunie 1945) vizita altui fruntaş al Partidului social-democrat: dl *Ştefan Voitec*, Ministrul Educaţiei Naţionale. Vizita dsale în oraşul nostru a prilejuit o adevărată sărbătoare. Întâmpinat de învăţătorimea română (din cele şapte judeţe ce aparţin inspectoratului şcolar regional Alba-Iulia) în frumoase costume naţionale, dl Ministru *Ştefan Voitec* a trecut la sediul partidului în sala „Elite", unde a avut loc o mare întrunire social-democrată. Cu acest prilej, învăţătorimea a exprimat dlui Ministru Şt. Voitec calde mulţumiri pentru tot ce a făcut în scopul îmbunătăţirii stării ei materiale. Răspunzând, dsa a ţinut o cuvântare politică de mare importanţă. După întrunire, masa comună a fost luată în Aula Academiei teologice „Andreiane", iar seara a avut loc în sala „Elite" concertul dat de învăţătorime.

Noul guvern al Poloniei. Prin sforţările reprezentanţilor celor peste 50 de naţiuni ale lumii întruniţi la San Francisco, s'a făcut un pas hotărîtor în aşa zisa împăcare polono-sovietică, dându-se Poloniei un guvern de uniune naţională şi de largă concentrare democratică. Noul guvern polonez, alcătuit de curând la Moscova, reîntorcându-se la Varşovia, va avea sarcina de a strânge în jurul său întregul popor, de a statornici legături de prietenie şi colaborare cu popoarele vecine, precum şi de a reface ţara greu încercată.

INFORMAŢIUNI

Aviz redacţional. *Din cauza lipsei de hârtie, ziarul nostru va apare în decursul lunilor Iulie—August, numai din 2 în 2 săptămâni.*

Sâmbătă în 30 Iunie a. c., a avut loc în Capitală *aniversarrea împlinirii a 6 ani de patriarhat* a I. P. S. Patriarh Nicodim al României. Intru mulţi ani Stăpâne!

Părintele Dr. Dumitru Belu, profesor la Academia teologică din Oradea la Timişoara, unul dintre cei mai distinşi reprezentanţi ai învăţământului nostru teologic, a fost detaşat în Ministerul Cultelor şi delegat în funcţia de director al Învăţământului religios. Numirea este cât se poate de nimerită şi urăm noului director spor la muncă.

„Lumina Creştină", foaie de zidire sufletească pentru popor ce apare la Craiova, este orientată de către P. S. Sa Athanasie, Episcopul-Locotenent al Râmnicului Noului-Severin, spre abordarea în lumina sf. Evanghelii a problemelor sociale ce frământă azi viaţa.

Potrivit declaraţiilor făcute de dl General C. Vasiliu-Răşcanu, ministrul de război, în cel mult două luni toţi prizonierii de război români din Uniunea Sovietică vor fi la casele lor.

Cercul Bănăţenilor din Bucureşti a instituit *„Premiul demografic Dr. V. Nemoianu"* de lei 250,000 pentru cea mai documentată şi mai bună lucrare în manuscris sau tipărită în intervalul 1 Sept. 1945—1 Sept. 1946, care va trata problema crizei demografice bănăţene sub toate aspectele ei: biologic, social, moral, economic, etc. La concurs sunt invitaţi a participa şi studenţii, cu lucrări de doctorat sau licenţă pe anul şcolar 1945—1946, tratând acelaşi subiect.

Cucernica preoţime a Eparhiei Timişorii a fost convocată în adunare generală extraordinară pe ziua de 9 Iulie a. c., la ordinea zilei fiind organizarea secţiei Timişoara a „Uniunii Preoţilor Democraţi din România".

Consiliul de Miniştri ţinut la 4 Iulie a. c., a aprobat anularea vânzărilor silite şi retrocedarea bunurilor răpite în Ardealul de Nord.

Săptămâna trecută a avut loc în Capitală sărbătorirea „Zilei Independenţei" americane printr'un festival dela Ateneul Român.

Direcţiunea Generală a Poştelor anunţă, că legăturile poştale şi telegrafice dintre România şi Anglia şi America au fost reluate.

In săptămâna trecută, conferinţa convocată de dl prefect *Dr. Şt. Cleja* la Prefectura judeţului, a hotărît ca sarcinile economice ale armistiţiului să nu mai fie suportate numai de ţărani, ci şi de îmbogăţiţii de război şi de păturile orăşeneşti cu bună stare.

Demobilizarea armatei române. Potrivit ştirilor din ziare, se precizează că ostaşii noştri ce se întorc de pe front — de îndată ce vor intra în ţară — vor fi imediat demobilizaţi, chiar la punctele de

---

i-o dau preotului diplomele, ci numai şi numai o umbrire de sus, care aşa de adânc şi plastic este cuprinsă în cuvintele: „Prin harul lui Dumnezeu suntem ceea ce suntem", precum şi marea experienţă a înduhovnicirii, căpătată printr'o vlaţă intimă şi permanentă în şi cu Hristos.

Ajuns la această desăvârşire, preotul, deşi se foloseşte de ştiinţa căpătată în şcoală, poartă totuşi drept pecete distinctivă a înduhovnicirii, haina cu multe nevoinţi căpătată, a smereniei sincere. Această smerenie îl duce pe preot până acolo, încât el se consideră pe sine ca pe unul ce nu ştie nimic şi care nu înseamnă nimic în lume. Acum el este alături de Domnul, trăind conştient pe acel „toate şi întru toţi este Hristos" (Colos. 3, 11). La această conştiinţă de autoevaluare — să-i zicem aşa — ajung nu numai oamenii sfinţiţi — unii preoţi — ci şi unii laici, chiar oameni mari de ştiinţă. (Ex. Pasteur, Kepler, Galileu, Laplace, Pascal etc). Şi ei au înţeles „deşertăciunea deşertăciunilor", au pătruns adânc şi au trăit intens tainele cele dumnezeeşti.

Trecând la celelalte preocupări şi manifestări externe ale preotului — pentruca astfel să avem portretul integral al preotului căutător de Hristos — vom constata că şi ele trebuesc rânduite aşa fel, încât să nu-l abată din drumul lui de căutător al Domnului. Acestea toate la un loc trebue sa urmărească numai acea ţintă, prin care Domnul — pentru cei ce vin în atingere cu preotul — să devină văzut cu ochii sufletului şi simţit cu întreaga fire.

Pregătirea pentru serviciul divin este şi ea o treaptă în drumul ce-l urmărim. Preotul trebue să facă aşa fel, să fie stăpân pe o astfel de dispoziţie, încât niciodată să nu se simtă departe de Domnul; să se găsească într'o stare de necontenită rugă, iar în preajma sfintelor slujbe să se coboare în sine, pentru ca să se poată pregăti aşa, încât în timpul slujbei să simtă că merge aevea alături de Domnul, să sufere şi să triumfe alături de El. In chipul acesta preotul va atrage turma sa după Domnul în aşa măsură, încât şi el şi ea [turma] se vor atinge chiar de Domnul şi vor avea fericirea ca Domnul deadreptul să le spună: „Credinţa voastră v'a mântuit!" fără să-i mai întrebe: „Cine s'a atins de mine?"

Săvârşirea sfintelor slujbe este cel mai fericit prilej de a fi lângă şi cu Domnul. Aici păstorul cu mâinile întinse priveşte spre Domnul, îl vede, îl simte.., poporul cântă: „Toată grija cea lumească acum să o lăpădăm", iar „Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor, vine să se jrtghie". [Din Imnele sfintei Liturghii]. Cele cereşti se împreună acum cu cele pământeşti şi aşa în chip tainic şi minunat, trăim aevea lângă Domnul clipele cele mai fericite ale acelui ideal, pe care-l urmăreşte şi vrea să-l realizeze în cele din urmă, Biserica: „o turmă şi un Păstor!"

Slujirea socială este şi ea o răscruce în drumul păstorului. Preotul sub raport social, îşi va învăţa păstoriţii, ca în orice împrejurări şi în orice stare s'ar găsi, să-şi urmeze fără frică şi fără şovăire pe Domnul. Numai aşa „celelalte se vor adăoga lor". De aceea, el îi va îndruma aşa fel, încât ei să caute în spiritul dragostei creştineşti, să se adapteze la formele noui sociale în stat şi să urmărească — la nevoie — a le boteza cu duhul iubirii creştine şi cel al jertfirii pentru aproapele, ţinând minte că „orice stăpânire este dela Dumnezeu".

Pentru desfăşurarea acestei activităţi, păstorul are la îndemână familia lui personală, cea a păstoriţilor, şcoala şi mai ales mărturisirea — clinica chirurgiei duhovniceşti. La mărturisire păstorul poate pătrunde în suflet şi poate analiza toate stările intime duhovniceşti ale penitentului. Aici şi acum, el — păstorul — are putinţa a-i arăta penitentului cu toată autoritatea, ce este bine şi ce este rău. Insă s'o facă aceasta

lângă frontieră, unde vor fi cazați. De acolo urmează să plece imediat acasă cu trenuri speciale, liberi.

CĂUTĂM **Strunguri, Strunguri-revolver, Raboteuze, Fraesmașine** și **Alizoare** pentru pistoane de motoare, noui sau în perfectă stare.

Oferte la: **„Semănătoarea" S.A.R., București 3,** Calea Dorobanților Nr. 59, adresa telegrafică „Semănătoarea".

Inapoindu-se dela Moscova, unde a participat la marea Paradă a Victoriei, dl General *C. Vasiliu-Răşcanu,* ministru de războiu, a declarat — printre altele — ziarului „România Liberă": „Am rămas satisfăcut de rezultatele obținute pentru poporul român la Moscova, unde am găsit oameni plini de solicitudine pentru noi".

La Cluj funcționează de curând un *„Tribunal al Poporului"*, care judecă pe toți cei ce au săvârșit fărădelegi în timpul ocupației horiste din Ardealul de Nord.

La începutul săptămânii trecute a avut loc la București, conferința pe țară a „Uniunii Patrioților".

Cu ocazia congresului „Frontului Plugarilor", dl Prim-Ministru *Dr. Petru Groza* a acordat corespondentului serviciului „Ultimele știri" dela Radio-Moscova un interview, dând lămuriri asupra programului de lucru, numărului participanților și programului politic-economic al respectivei organizațiuni.

Intâlnirea dintre cei trei mari conducători ai lumii: dnii Truman, Stalin și Churchil este iminentă (probabil Duminecă 15 Iulie a. c. și cercurile diplomatice internaționale o așteaptă cu nerăbdare. In regiunea Berlinului, unde va avea loc această întâlnire, se fac pregătirile în vederea organizării unei mari parăzi militare.

In Anglia se așteaptă cu nerăbdare și înfrigurare rezultatul alegerilor din 5 Iulie a. c. Lupta se dă îndeosebi între partidul conservator al dlui Churchil și partidul laburist condus de dl Attlee.

Guvernul provizoriu al Republicii Franceze a numit ca reprezentant politic al său în România pe dl *L. J. Paul Boncour*, care va conduce legația franceză din România și va avea rangul de ministru plenipotențiar.

Sovietul suprem al Uniunii Sovietice a votat un proect de lege pentru lăsarea la vatră a 13 contingente active mai în vârstă din Armata Roșie.

Medicii sovietici cari au salvat Ardealul de Nord și Moldova de plaga exantemateculuí s'au întors de curând în U. R. S. S.

Potrivit declarațiilor făcute de dl Vlado Clementis, ministrul cehoslovac al Afacerilor Străine, Cehoslovacia va expulza aproape 3 milioane de Germani și Unguri.

Potrivit știrilor aduse de zlare, în 200 de orașe germane s'au înregistrat peste 12,000 cazuri de tifos.

Ministerul Sănătății a hotărît ca bolnavii săraci să fie îngrijiți gratuit în spitalele și sanatoriile sale, dacă vor prezenta acte de paupertate.

ȘTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. *Duminecă în 15 Iulie 1945,* servesc: Consilierii Emilian Cioran, Aurel Nanu și prot. Mihail Neagu: diaconii: Anatolie Scurtu și Simeon Macarie. — Predică: cons. *Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică: preotul *Nic Constantin* dela parohia Sibiu-Lazaret.

6 *Vineri în 20 Iulie 1945, Sfântul Prooroc Ilie,* servesc: Protopop Mihail Neagu, Ioan Munteanu și prof. Dumitru Călugăr; diaconi: Simeon Macarie și Anatolie Scurtu. — Predică: preotul *Ioan Munteanu.* — La Oastea Domnului predică: protop. *Mihail Neagu.*

7. *Duminecă în 22 Iulie 1945,* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gheorghe Secaș și preot Vladimir Turușanu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simeon Macarie. — Predică: cons. *Ghéorghe Secaș.* — La Oastea Domnului predică: prof. *Dr. Corneliu Sârbu* dela parohia Sibiu-Treistejari.

Nr. 6526/1945 Școl.

Concurs

pentru ocuparea și suplinirea catedrelor și orelor vacante de *Religie ortodoxă dela școalele secundare* **ale Statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, în anul școlar 1945/1946**

A) **Sunt vacante următoarele catedre de:**

a) *Religie ortodoxă:*
1. Școala normală de băieți din Deva.
2. Liceul de fete din Făgăraș.
3. Liceul de băieți din Petroșani.
4. Liceul de fete din Sighișoara.

b) Religie ortodoxă cu muzică:
1. Gimnaziul de fete din Orăștie.
2. Gimnaziul mixt din Sălişte.
3. Gimnaziul mixt din Sebeș.
4. Gimnaziul mixt din Târnăveni.

B) **Sunt libere pentru suplinire următoarele ore de Religie:**

1. Școala profesională de fete gr. I din Brad, 6 ore.
2. Liceul comercial de băeți din Brașov, 6 ore.
3. Liceul comercial de fete din Brașov, 6 ore.
4. Liceul industrial de fete din Brașov, 6 ore.
5. Școala tehnică industrială grad I din Brașov, 6 ore.
6. Școala de gospodărie gr. I din Brașov, 6 ore.
7. Școala tehnică textilă din Cisnădie, 1 oră.
8. Școala tehnică industrială gradul I de băieți din Deva, 6 ore.
9. Școala de meserii de băieți din din Dobra, 4 ore.
10. Școala profesională de fete din Dumbrăveni, 6 ore.
11. Școala de gospodărie rurală din Folt, 3 ore.
12. Liceul comercial de băeți din Hațeg, 6 ore.
13. Școala profesională de fete din Hunedoara, 6 ore.
14. Școala de meserii din Mercurea, 4 ore.
15. Școala profesională de fete din Petroșani, 5 ore.
16. Școala de meserii din Rupea, 4 ore.
17. Școala profesională de fete din Satulung, 4 ore.
18 Gimnaziul comercial mixt din Sălişte, 4 ore.
19. Școala de gospodărie urbană din Sălişte, 4 ore.
20. Liceul industrial de fete din Sibiu, 5 ore.
21. Școala tehnică industrială gr. I de băieți din Sibiu, 6 ore.
22. Școala de gospodărie, gr. I din Sibiu, 6 ore.
23. Școala de meseril din Vistea de jos, 4 ore.

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau a suplini ore libere de Religie ortodoxă, vor înainta cerere însoțită de actele ce posedă, Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu, până la 10 August 1945.

Utilizații și detașații la catedre sau ore vor cere menținerea utilizării sau detașării lor și pe anul școlar 1945/1946.

P. C. Parohi sunt invitați a aduce acest concurs la cunoștința cateheților utilizați, detașați sau suplinitori la școalele secundare din parohiile lor.

Sibiu, din ședința secției școlare din 3 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 321/1945 [24] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III *Mag* din protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat;
2. Casă parohială cu supraedificate;
3. Două grădini în intravilan;
4. Sesiunea parohială de 11 jugăre de pământ arabil;
5. O soarte de lemne din pădurea bisericii;
6. Stola uzitată în parohie.

Concurenții își vor trimite cererile cu documentele prevăzute în regulamentul parohial și încuviințarea de candidare arhierească, Oficiului protopopesc subsemnat și se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu parohienii.

Sălişte la 20 Iunie 1945.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sălişte în înțelegere cu Consiliul parohial din *Mag*

Dr. **Dumitru Borcea**
protopop

Dați-vă obolul vostru pentru cei năpăstuiți de soartă

Nr. 178/1845 [23] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. I. Săsciori din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreună cu acest post:

1. Locuință în natură.
2. 6 jug. cad. fânaț.
3. 1 jug. cad. pământ arător.
4. 15 litri must de fiecare familie [anual].
5. La Bobotează contravaloarea a 10 litri porumb.
6. Iarba din cimitir și recolta pomilor fructiferi din cimitir.
7. 3 [trei] stânjeni de lemne de foc dause în curte.
8. Folosința grădinei dela fosta școală confesională.
9. Veniturile stolare obicinuite în parohie.
10. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și încuviințarea de candidare la acestă parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc Sebeș în înțegere cu Consiliul parohial din Săsciori.

Sebeș-Alba, 12 Mai 1945.

Dr. Vasile Oană,
protopop

AGRICULTORI! PLUGARI!

vă puteți procura prompt, furnizabile din depozitele din țară: **pluguri** cu tracțiune animală și motrică, **grape** flexibile, de livezi, cu discuri, **prășitoare** manuale cu 2 cuțite, **cultivatoare** cu arcuri, **tăvălugi, semănători** de cereale și combinate pentru îngrășăminte, pentru tracțiune animală și mecanică, **împrăștietoare îngrășăminte, tocătoare de sfecle, trioare, batoze de bătut porumbul,** pentru forță motrică, **secerători legătoare, prese de fân, aparate** de fiert cartofi, etc. **melițe,** precum și **piese** de **schimb** pentru tot felul de mașini și unelte Agricole, la:

„SEMĂNĂTOAREA" S. A. R.
Fabrică și Atelier de Reparații
BUCUREȘTI
Calea Dorobanților Nr. 59
Telefon: 2.05.65 și 2,87.79
(25) 1—1

dezinteresat. De aceea, singura politică a preotului a fost și întotdeauna e bine să fie, numai cea a Crucii Domnului. Aici în acest câmp de activitate, preotul este dator să-l caute pe Dumnezeu și să-l facă cunoscut, atunci când aceasta este nevoie de făcut. Aici pe aceste tărâmuri preotul va folosi și știința asimilată în școală prin apologil și predici, pe care le va săra numai cu sarea duhovniciei sale și a experienții pastorale, pe care trebue să și-o înmulțească necontenit. Mănuirea cuvântului la păstor trebue să fie în perfect acord cu viața lui și cu faptele lui. Să ne ferim a cădea sub înfierarea zicalei: „Nu face ce face popa, ci fă ce zice popa!" Vremurile sunt grele, vremuri de prefaceri din focul cărora va trebui să iasă la iveală numai aurul credinții curate și mărgăritarul evanghelic Ce este nebunie, va pieri.

In sfârșit, preotul în toate împrejurările vieții sale pastorale trebue să nu uite niciodată, că el nu este „din lumea aceasta" și că orice abatere îndată și în chip felurit poate fi răstălmăcită. Și aceasta s'o facă nu de frică! Căci pentru adevăr și dreptate preotul trebue să meargă până la supremul act de jertfire de sine. In acelaș timp hotărît va trebui să evite „răstălmăcirile", spre a nu sminti pe cei slabi și pentru a nu aduce prejudicii Bisericii lui Hristos pe care o reprezintă.

Tot în acelaș scop va căuta să fie bun — ca preot și duhovnic ales — și cu toți acei cari îl înconjoară în slujbele lui de preot. Va fi drept și bun cu ei, dar totodată și sever, neîngăduind vorbe necuviincioase, sau purtări nemăsurate în și cu cele sfinte.

Va fi modest în viață și în cerințele nevoilor sale materiale: „Să nu vă adunați comori"... [Matei 6, 19].

Va fi scrupulos și corect până și în conducerea gospodăriei bisericești și în relațiile lui cu colaboratorii parohiali la această conducere. In această privință, mai bine să lase „pe morți — dacă sunt — să-și îngroape morții lor", iar el să urmeze Domnului. Conducerea aceasta este una din cele mai neplăcute și dăunătoare: sau sminteşte pe aproapele sau poți să ajungi singur ca un „purtător de pungă", la o sminteală pierzătoare de suflet.

Viața preotului începe și sfârșește cu rugăciunea. Un căutător adevărat al Mântuitorului-preot, este un ins profund concentrat, necontenit și în toată viața treaz și cântărit la rugăciune și în cuvânt. Dar mai ales va fi din numărul acelora cari prin viața lor, prin faptele lor sunt sarea pământului.

O, Doamne, cât de mare și de nepătrunsă este — în preoție — taina rânduelii Tale!

De aceea, din această încercare scurtă de a desvolta acest subiect, atât de potrivit vremurilor de prefaceri prin care trecem și atât de practic, — ne putem da bine seama de ce mulți din sf. Părinți nu se încumetau cu ușurință a îmbrățișa preoția. Ea a fost și este nu numai măreață și sfântă, ci și cea mai grea și mai anevoioasă sarcină. Fără harul Domnului preoția ar fi imposibilă. Sf. Ioan Gură de Aur, care la început și el căuta să ocolească preoția, o definește între altele așa: „Preoția este taină dumnezeească, dar extraordinar, puritate îngerească, lucrare mântuitoare, slujbă sfântă și știință întemeiată pe adevărul veșnic al dogmelor Bisericii noastre"... Dar, dacă Domnul e cu noi, cine-i împotriva noastră?

De aceea, conștienți fiind de greutatea vremurilor prin care trecem, să îndrăgim și să înmulțim darul ce este întru noi, mărturisind pururea: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Doamne, Tu ești Impăratul păcii!" Iar celor ce vor mai încerca să se mai pună la îndoială sau să se sminteasă le vom face mântuitoarea chemare: „Vino și vezi!"

Pr. icon. stavr. **Pavel Grosu**

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

ANUL XCIII SIBIU 29 Iulie 1945 Nr. 30—31

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mit

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Nr. 6746/1945

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1945/46 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1945, însoțite de următoarele documente:

1. Extras din matricola botezaților;

2. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

6. Dovadă de purtare dela oficiul parohial local.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1—6 Octomvrie; în 5—6 Octomvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, de licență).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 7 Octomvrie, iar începerea cursurilor Luni în 8 Oct., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 50,000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei se va fixa ulterior.

Pentru studenții noui înscriși stau la dispoziție 20 burse à 60,000 Lei anual.

La Rectorat studenții anului I vor achita la înscriere, taxa de Lei 2025; an II Lei 1890; an III Lei 1890; an IV 1890 Lei.

Inscrierea se face la Rectoratul Academiei, dupăce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I din Arhiepiscopie sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul Arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie. Studenții din alte eparhii sunt obligați, în caz că nu vor servi în Arhiepiscopie, să restitue numai eventualele ajutoare ce le vor fi primit dela Consiliul Arhiepiscopesc.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Oct. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă sau straiu, trei cearceafuri și trei cearceafuri pentru plapomă, eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete, o saltea și o învelitoare de pat. Deasemenea va aduce 50 kg. grâu, care i se va plăti cu prețul zilei.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii lipsiți de mijloace și merituoși vor beneficia de burse.*

Absolvenților Academei teologice „Andreiane» li se acordă titlul de licențiat în teologie.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 17 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Răspândiți cu drag

Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Vizita P. S. Părintelui G. Burducea, Ministrul Cultelor, la Sibiu

In dorința de a lua contact direct cu realitățile vieții noastre bisericești de dincoace de munți, P. C. Sa Părintele *Constantin Burducea*, Ministrul Cultelor, a intreprins o serie de vizite oficiale în unele din centrele bisericești din Ardeal.

Cum era și firesc, prima descindere a făcut-o în Sibiul nostru, centrul ortodoxiei ardelene. Insoțit de Părintele Zaharia Mântulescu, Directorul General al Cultelor, Părintele Ministru C. Burducea a sosit la Sibiu în ziua de Miercuri 18 Iulie a. c., orele 12,30.

Preoțimea ortodoxă și reprezentanții celorlalte culte și ai autorităților, așteptau cu nerăbdare sosirea primului preot Ministru al Cultelor. Aula Academinei teologice «Andreiane», în care avea să se facă recepția înaltului oaspe, era arhiplină.

La orele 12,54 însoțit de I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae* și de dnii *Vasile Hada*, Primarul Municipiului Sibiu și *Gheorghe Crăciun*, Chestorul Poliției, și-a făcut apariția în sală Părintele Ministru al Cultelor. După ce corul preoților de față a isprăvit «Pe Stăpânul...», au urmat cuvântările de «Bun sosit».

Cel dintâi a luat cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, spunând în rezumat următoarele:

P. C. Părinte Ministru,
P. C. Părinți,
Onorați reprezentanți ai altor culte și ai autorităților,

In numele meu, al eparhiei pe care o păstoresc și al slujitorilor altarelor din cuprinsul ei, Vă exprim, Prea Cucernice Părinte Ministru, bucuria de a Vă putea saluta în mijlocul nostru.

Cunoașterea oamenilor și a împrejurărilor la fața locului este un factor de mare însemnătate pentru orice domeniu de activitate, dar mai vârtos pentru cel al muncii spirituale. Iată de ce ne bucurăm în chip deosebit că ați venit între noi. Veți avea astfel ocazia să cunoașteți și să Vă faceți o oglindă asupra celor ce avem și a celor ce ne lipsesc. Noi nu Vă vom putea arăta multe averi materiale, fiindcă în trecutul nostru plin de strâmtorări și necazuri nu am putut aduna avuții. Dar suntem fericiți a Vă spune că toate instituțiile noastre, în slujba credinței religioase și a culturii poporului, au isvorît din dragostea și din spiritul de jertfă al credincioșilor noștri.

Am fost și rămânem o Biserică a poporului. *De sigur nu în sensul că Biserica și-ar avea originea ei dela popor, căci originea ei este dela Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Dar coborîtă în mijlocul poporului nostru, ea s'a identificat integral cu soarta și cu toate aspirațiunile lui. Dacă în lumea aceasta există o preoțime care să se fi identificat cu poporul, apoi aceasta este preoțimea noastră. Ea nu s'a constituit nici când în clasă privilegiată, ci și-a răzimat toată munca pe iubirea față de Cel de sus și pe iubirea pentru scumpul nostru popor.*

Noi suntem democrați prin tot trecutul și activitatea noastră. Am fost călăuziți întotdeauna de bunătate și blândețe evanghelică și am propovăduit pacea.

Aici sunt de față reprezentanții altor culte. Ii întreb, dacă se poate găsi un caz, unul singur măcar, când Biserica noastră să fi atentat la limba, la credința sau la libertatea altora. Noi am păstorit în duhul Evangheliei și înfățișăm și astăzi cheagul împăciuirii între oameni.

Noi am primit cu bucurie schimbarea ce s'a produs în țara noastră la 23 August anul trecut, căci o așteptam și eram pregătiți pentru sosirea ei. Am fost lângă popor, ne-am plecat urechea la sufletul lui și am știut de care parte era acest suflet. Schimbarea dela 23 August s'a putut astfel face neted de tot.

Intemeindu-ne pe cuvântul sfintei Scripturi, că „toată stăpânirea este orânduită dela Dumnezeu" suntem gata să dăm sprijinul nostru Onor. Guvern în opera națională ce are să îndeplinească între grelele împrejurări prin care trecem cu toții și pe cari numai prin înfrățirea forțelor tuturora le vom birui. Vă rugăm să comunicați aceasta și Onoratului Guvern.

Am salutat dintru început cu bucurie așezarea la Culte a unui preot. Din fapta aceasta am desprins o indicație a bunăvoinței pe care actualul Guvern o arată Bisericii.

De bunăvoința Ministrului dela Culte nu ne îndoim. Ea s'a arătat în fapte: Cu ocazia reformei agrare, averile bisericești au fost exceptate dela expropriere, s'a acordat gradația a cincea și a șasea pentru preoți, dar și cu alte prilejuri am simțit că la Culte este un reprezentant al clerului, un ministru care s'a identificat întru totul cu nădejdile noastre.

Din partea noastră Vă facem următoarele promisiuni:

1. Toți slujitorii altarelor vor fi la datoria lor spirituală în mijlocul poporului;

2. Vom sprijini toate năzuințele pentru binele Bisericii și al poporului nostru.

Vă fac urarea să ilustraţi fotoliul Ministerului Cultelor prin o muncă spornică, însufleţită de dragostea de ţară, dragostea pentru fraţii slujitori ai altarelor şi pentru înălţarea Bisericii, al cărei bine îl purtaţi în inimă.

Cuvântul cald şi măsurat al înţeleptului cârmuitor al Bisericii ardelene, a fost urmat de cuvântarea dlui subprefect *Nicolae Lăzărici*, care — în numele dlui prefect — salută iniţiativa Guvernului de a cunoaşte situaţia ţării la faţa locului şi exprimă totodată toată dragostea şi solicitudinea judeţului Sibiu pentru distinsul oaspe.

A luat cuvântul apoi Episcopul Bisericii evanghelice lutherane, Dr. *Friedrich Müller*, care — după ce a urat «bun venit» Părintelui Ministru, — a salutat cu satisfacţie înfăptuirile Guvernului, mulţumind totodată înaltului oaspe pentru contribuţia dată la democratizarea ţării şi pentru solicitudinea sinceră faţă de realizările sociale, de care Biserica evanghelică lutherană se bucură şi este strâns legată.

In numele Bisericii unite a vorbit Părintele Prot. *Victor Aron*, care exprimă toată încrederea preoţimii române unite faţă de conducătorul Cultelor şi-i face urări de bine.

Dl Primar *Vasile Hada* a vorbit în numele Municipiului Sibiu, urând distinsului oaspe să găsească numai colaboratori sinceri, ca să poată astfel realiza năzuinţele pentru care s'a ostenit a veni la noi. A încheiat cu urarea de «bun venit» şi «spor la muncă».

A luat apoi cuvântul Părintele Dr. *Corneliu Sârbu*, în numele «Uniunii Preoţilor Democraţi», spunând următoarele:

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Prea Cucernice Părinte Ministru,

Preoţimea ortodoxă din cuprinsul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu — în frunte cu înteleptul ei cârmuitor: Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae — Vă zice din toată inima: Bine-aţi venit, în centrul ortodoxiei ardelene, aici unde umbra marelui Şaguna veghează necontenit din fiecare ungher, ca rânduelile bisericeşti larg şi profund democratice ale Statutului său, să cârmuiască şi să înalţe nu numai viaţa bisericească ci şi viaţa naţională.

Noi cei din câmpul vast al lucrării bisericeşti, salutăm în persoana Frăţiei Voastre pe cel mai democrat Ministru al Cultelor şi ne bucurăm sincer de prezenţa P. C. Voastre în leagănul democraţiei bisericeşti. Patriarhul acestei democraţii care-şi doarme somnul de veci la marginea acestei cetăţi — în care s'a ostenit cât 3-4 generaţii de vlădici — sub brazii cezaro-crăescului sat Răşinari, simte — desigur — împreună cu noi bucuria întoarcerii vremurilor spre democraţia mântuitoare de noroade.

Preoţimea ardeleană crescută în duhul democratic al lui Şaguna, urmăreşte cu deosebită satisfacţie activitatea ce desfăşuraţi în fruntea Departamentului Cultelor şi Vă este recunoscătoare pentru realizările mari, pe care le-aţi dăruit Bisericii împreună cu regimul în fruntea căruia se găseşte cel mai vechiu şi mai încercat membru al corporaţiunilor noastre bisericeşti, strălucitul gânditor şi bărbat politic, feciorul de preot Dr. Petru Groza.

Preoţimea din cuprinsul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, organizată în „Uniunea Preoţilor Democraţi din România" de sub conducerea P. C. Voastre, Vă asigură de concursul ei frăţesc şi hotărît, iar prin P. C. Voastră asigură şi Guvernul din care faceţi parte, de acelaş concurs.

Dorim ca această primă luare de contact cu realităţile vieţii noastre bisericeşti de dincoace de munţi, să se facă sub semnul celei mai rodnice colaborări dintre Biserică şi Stat, şi să deschidă orizonturi largi spre o lume nouă, în care Biserica să îmbrăţişeze mai larg viitoarele înnoiri ale vieţii obşteşti, ale vieţii de Stat.

Cu aceste gânduri şi simţăminte, Vă rugăm să zăboviţi în mijlocul nostru cu aceeaşi dragoste, cu care V'am aşteptat şi V'am primit.

Luând cuvântul, Părintele Rector Dr. *Dumitru Stăniloae* îşi exprimă mulţumirea de a vedea pe Părintele Ministru C. Burducea în cuprinsul Academiei teologice «Andreiane», în care s'au crescut atâtea generaţii de preoţi devotaţi altarului. Regretă că nu sunt de faţă şi studenţii, ca să fi putut da o şi mai mare amploare primirii şi ca împreună cu ei să-şi manifesteze satisfacţia şi mulţumirea pentru activitatea dela Ministerul Cultelor, precum şi pentru tot ceea ce s'a obţinut — în scurtă vreme — pe seama Bisericii. «Suntem mândri — a continuat să spună P. C. Sa — că la Departamentul Cultelor avem un preot, unul dintre noi, care cunoaşte suferinţele şi necazurile preoţimii. Academia teologică se bucură că Guvernul priveşte problemele religioase prin ochii unui preot, care este iniţiatorul mişcării democratice preoţeşti». După ce constată că în Ardeal spiritul democratic bisericesc s'a accentuat mai mult, roagă pe Părintele Ministru să aibă toată solicitudinea pentru propăşirea Academiei teologice «Andreiane».

Primul rabin *Kraus* salută pe Părintele Ministru cu cuvintele:»Fii binecuvântat de Domnul, cel ce vii în numele Domnului» şi-şi exprimă mulţumirea că în fruntea ţării stă un Guvern democrat, care luptă pentru binele tuturor confesiunilor şi tuturor neamurilor.

A vorbit apoi dl *Bârsan* secretarul sectorului 2 Lazaret al «Uniunii Patrioţilor», rugând pe Părintele Ministru să acorde tot sprijinul pentru terminarea bisericii «Sf. Nicolae».

Răspunzând tuturor cuvântărilor, Părintele Ministru *C. Burducea* a ţinut următoarea frumoasă şi cuprinzătoare cuvântare:

Inalt Prea Sfinţite,

Onor. reprezentanţi ai cultelor,

Cucernici părinţi,

Onoraţi reprezentanţi ai autorităţilor,

Am venit aici mânat de o dragoste desăvârşită şi sinceră. Am venit să Vă aduc dragostea şefului meu de guvern, Dl. Dr. P. Groza, la care se adaugă şi dragostea Guvernului din care am cinstea ca şi modesta mea figură să fac parte. Am venit şi cu dragostea mea, dar nu ca un ministru, ci ca un împreună lucrător în misiunea încuviinţată mie de Dumnezeu.

Am venit în Sibiu, în centrul Bisericii ardelene, oraş sărac material, dar tare bogat sufleteşte. Preoţimea din Ardeal poate să se laude că stă în fruntea preoţimii din toată ţara. Ea e conştientă, e luminătoare. Democraţia ei stă în ceeace ne-a adus Domnul nostru Iisus Hristos. Preoţimea, de altfel, este democrată tocmai prin ceea ce ne-a adus Mântuitorul, dar şi prin aceea că se ridică din muncitorii de jos, din popor. Ea stă în mijlocul poporului, lucrează, conduce şi luminează acest popor. Exemplu este şi faptul că el îşi zideşte singur casa, ca o rândunea, casa şi biserica poporului. Ea nu ignorează acest pământ, pe care îl lucrează cu braţele sale, îl gospodăreşte în rând cu ţăranul. Şi aceasta, ca să promoveze fericirea vremelnică, pe care se poate întemeia şi cea de dincolo.

Nu am venit să Vă ţin un discurs, căci vremea vorbelor a trecut, iar aceea a faptelor a venit. Eu am vorbit şi până acum cu faptele mele şi la Departamentul Cultelor voi vorbi tot prin fapte. Tot ceeace am făcut a pornit din dragoste, căci mă găsesc în împlinirea unei misiuni veşnice, în împlinirea preoţiei date de Dumnezeu. Mâine voi fi iarăşi simplu preot ortodox şi de ceeace fac astăzi voi beneficia şi eu şi cu mine Biserica ortodoxă.

Am simţit dragostea Dv. şi Vă răspund tot cu dragoste de lucru bun.

Mă bizui pe cuvintele Sf. Apostol Pavel, care zice să te faci tuturor toate, ca pe toţi să-i dobândeşti. „U. P. D." a luat fiinţă din această înţelegere a misiunii noastre, dar şi ca să arătăm că ne încadrăm administrativ şi lucrativ în cadrul vremilor. 23 August este un act al libertăţii şi trebue ca şi Biserica să se bucure de întreaga libertate în acţiune.

Guvernul celui mai autentic fiu de român ardelean, Dr. P. Groza, fiu din familie de preoţi, crescut cu inima în Biserică, a dat şi dă Bisericii tot ceea ce aţi putut vedea. Lucrarea mea în Guvern este să iau din dragostea Guvernului, să o dau altora, să o duc neamului, poporului.

Munca preoţimii este fericirea poporului. Nu se putea trece peste această forţă spirituală care este Biserica. Biserica noastră este una cu poporul şi poporul una cu Biserica. Guvernul P. Groza trebuia să zidească toată lucrarea sa pe forţa spirituală a poporului. Cine nu a făcut aşa, a pierit din istorie. Dar cine zideşte pe faţa adevărată a poporului, rămâne în istoria neamului

Am primit să lucrez cu feciorul Ardealului, căci el este şi feciorul nostru al celor de dincolo. Am fost sigur că lucrând lângă el voi putea face şi eu ceva bun pentru Biserică.

Trecem astăzi prin vremuri istorice şi suntem datori să ajutăm poporul să iasă din acest impas; să-l mântuim aici, ca să fie mântuit şi dincolo. Să lucrăm cu arma dragostei care merge la inimă. Nu putem să ne despărţim nici o clipă de această dragoste a poporului. Preotul se adună cu alţii, se sfătueşte, se fortifică spiritual şi merge oriunde ca să propoveduiască Evanghelia.

Nu vă cer să faceţi o politică oarecare, ci politica Evangheliei, a Bisericii. Biserica este chemată să ajute însă şi celelalte organizaţii, ca să le îndrepteze pe o cale spirituală. Totul trebue trecut prin filtrul spiritualităţii. Aceasta e misiunea preoţimii: să ajute, să lumineze. Căci ea trebue să fie „sarea pământului şi lumina lumii". S'a format vorba: „Nu face ce face popa, ci ceeaece zice el". Să arătăm lumii, prin fapte, că poate face, ceea ce face popa. Ceea ce zicem, aceea să şi facem.

Ca ministru, eu am deschis oricui porţile şi le ţin deschise. Am venit aici ca să fiu un adevărat servitor al Bisericii, deci şi al poporului. Ministerul îi este deschis Bisericii, deci şi neamului. Ajut şi dau dar nu din al meu, ci din al Dv. Pentru ajutor, nu trebue să fiu solicitat, ci numai anunţat.

Dacă unii au avut şi încă mai au rezerve faţă de slujitorii altarului, este din oarecari greşeli din trecut. Dar preoţii — unii — au lucrat aşa dintr'un gând mare şi bine intenţionaţi, crezând că servesc poporul. Dar ei s'au recules şi s'au retras când s'au văzut înşelaţi în aşteptările lor. Nu ei poartă vina, ci aceia cari au înşelat aspiraţiile poporului.

Cu multă dragoste am luat act de cererea „U. P." din cartierul Lazaret. Voi ajuta şi aici şi în alte părţi să se zidească biserici. Cunosc situaţia de aici şi din toată ţara, mai ales prin „U. P. D.", unde sunt membru activ pentru binele Bisericii şi al Neamului.

Indată după 23 August, lucrurile au mers mai greu. Dar după câteva luni de zile s'au ivit roade bune, căci am făcut politica Bisericii mele. Astăzi, Biserica este chemată la lucru, iar nu lăsată la o parte. Unde preotul lucrează şi nu iese din fila Evangheliei şi canoanelor, acolo va fi mulţumit şi el şi tot poporul. Cine iese din fila Evangheliei şi din rânduiala canoanelor, acela este afară de cercul vieţii noastre şi va fi bătut de vânt şi de ploae.

Toate lucrările noastre să se rezume în ceea ce se înţelege prin pace; pacea dela Dumnezeu. Pacea pentru poporul nostru şi între popoarele lumii. Să facem din creştinii noştri nişte fiinţe ideale pe pământ, dându-le pacea adevărată a lui Dumnezeu. Prin misiunea noastră să coborîm pacea lui Hristos. Să îndepărtăm ura de neam, rasă sau religie. Să respectăm omul, ca să ne respecte şi el pe noi. Respectul omului faţă de om, aduce pacea.

Dumnezeu să ne dea puteri de muncă, ca să putem aşeza dragostea în poporul nostru şi între alte popoare, ca să avem mulţumire sufletească şi să putem spune că pe cei cari ni i-a dăruit, nu i-am pierdut.

O pace naţională vom putea câştiga numai la masa păcii, precum şi integritatea şi libertatea noastră naţională. Disensiunile aduc numai necazuri şi dureri, iar unirea ne aduce pace şi linişte. Poporul nostru în nădejdea aceasta a trăit şi va voi Dumnezeu, ca văzând dragostea noastră şi sinceritatea, să ne ajute şi alţii întru fericirea noastră.

Umanitatea popoarelor sovietice să se întindă spre noi şi în colaborare la masa păcii, ca să ne aducă libertatea poporului şi integritatea naţională, şi să putem conveţui laolaltă în credinţa noastră străbună, în viaţa noastră bună cu alţii. Cu acestea Vă zic cuvântul meu prietenesc şi sufletesc: Bine V'am găsit în frunte cu ierarhul înţelept al Frăţiilor voastre.

Recepţia a luat sfârşit la orele 2,30 p. m., după care Părintele Ministru a luat masa la I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

După masă la orele 4 Părintele Ministru a revenit în Aula Academiei teologice, întreţinând-se îndelung cu preoţimea, ascultând doleanţele acesteia şi pe ale enoriaşilor ei. Pentru terminarea bisericii »Sf. Nicolae« din Lazaret, P. C. Sa a acordat un ajutor de 1.500,000 Lei. P. C. Sa a arătat apoi modul în care preoţimea poate sta într'ajutor Guvernului întru realizarea planurilor sale spre binele tuturora.

In numele preoţilor democraţi a vorbit Părintele *Ioan Munteanu* înfăţişând Părintelui Ministru modul în care s'a organizat »Uniunea Preoţilor Democraţi« în Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu, precum şi realizările de până acum. Consfătuirea a luat sfârşit la orele 6 p. m.

După ce a vizitat capela Academiei teologice şi Biblioteca mitropoliei, Părintele Ministru a plecat la Păltiniş cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi cu Păr. Mântulescu.

Reîntorcându-se Joi a. m., Păr. Ministru a făcut o vizită Episcopului

Inmânarea ord. „Victoria“ M. Sale Regelui

Săptămâna trecută a avut loc la Palatul Regal, solemnitatea înmânării Ordinului »Victoria«, M. S. Regelui Mihai I.

Incă înainte de începerea solemnității, mulțime imensă de cetățeni s'au strâns în Piața Palatului, spre a aclama pe Regele Țării. După ce membrii Guvernului, comandanții Armatei Roșii, membrii Comisiei aliate de Control, căpeteniile Armatei Române și reprezentanții presei s'au prezentat în Sala Tronului, la orele 12,10 apare M. S. Regele Mihai I, care urcă pe tron și salută asistența. Intră apoi cortegiul în frunte cu Mareșalul Tolbukin și generalul-colonel Susaikov.

Luând cuvântul, Mareșalul Tolbukin a spus printre altele: »Această decorație înseamnă o recunoaștere a meritelor personale ale Majestății Voastre și e un simbol care înseamnă eterna prietenie între popoarele noastre«. Terminându-și cuvântarea, înmânează decorația și felicită pe Majestatea Sa.

Mulțumind, M. S. Regele a răspuns printre altele:

»Socotesc că această prețuire nu se adresează numai persoanei Mele, ci se răsfrânge asupra întregului popor român care a răspuns într'un singur glas chemării mele dela 23 August 1944«.

»In acelaș timp consider că prin decorarea Mea se cinstește întreaga Mea armată, care într'un suflet a executat porunca de a porni la luptă contra Germaniei, pentru eliberarea Ardealului și pentru intrarea în rândul națiunilor iubitoare de libertate... In această decorare văd o nouă mărturie în apropierea bravelor popoare sovietice și a poporului român într'o prietenie care este sincer dorită de întregul Meu popor«.

După ce M. S. Regele se întreține cu cei de față, întreaga asistență îL urmează spre balcon. Se intonează Imnul Regal și Imnul Sovietic, iar mulțimea din Piața Palatului izbucnește într'un val puternic de aclamații și de aplauze. Cu aceasta solemnitatea a luat sfârșit.

Inmormântarea Prof. Enea Hodoș

Vineri în 27 Iulie a. c. ora 11 a. m. a avut loc — în Cimitirul central din localitate — înmormântarea profesorului, scriitorului și redactorului „Telegrafului Român“, *Enea Hodoș*.

Slujba prohodului a fost săvârșită de un sobor de preoți în frunte cu Păr. consilier Aurel Nanu.

Din partea Arhiepiscopiei și a redacției „Telegrafului Român“, a luat cuvântul Păr Dr. Corneliu Sârbu, zugrăvind personalitatea și opera dispărutului. Omagiul ultim din partea Institutului de Istorie Națională din Cluj Sibiu, l-a adus dl Dr. Ștefan Pascu, subliniind deasemenea activitatea răposatului. Academia Română al cărui membru conrespondent era, l-a adus ultimul adio prin cuvântul inspirat al Păr. Prof. univ. Dr. Ioan Lupaș. Iar din partea foștilor elevi ai defunctului a vorbit Păr. Prot. Timotei Popovici.

Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepților! Participant.

Bisericii evanghelice luterane, după care a urmat vizitarea Bisericii catedrale, a Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, precum și a birourilor consistoriale.

După masa comună la Reședința mitropolitană, la care au fost invitați și reprezentanții autorităților sibiene, Păr. Ministru a vizitat sediile partidelor politice din F. N. D.

Vineri dimineața Părintele Ministru și-a continuat călătoria de inspecție, îndreptându-se spre Alba-Iulia.

†Profesorul Enea Hodoș

S'a stins ușor ca o candelă pe sfârșite, cel ce a fost profesorul, scriitorul și gazetarul *Enea Hodoș*. In fața sicriului care cuprinde osemintele sale pământești, suntem stăpâniți de fiorul morții și ne dăm seama cât de severă și de implacabilă este legea: *pământ ești și în pământ vei merge*. Căci nici spiritul său dârz și atât de îndelung dinamic, nu l-a putut scoate de sub povara acestei legi.

Născut la 31 Decemvrie 1858 în Roșia Montană (jud. Alba), ca fiu al renumitului advocat și luptător ardelean Dr. Iosif Hodoș și al soției acestuia Ana n. Balint, Enea Hodoș și-a făcut studiile primare în orășelele moțești Roșia, Baiadecriș și Brad, iar cele liceale în Brașov și Blaj, unde a trecut — în 1877 — examenul de »maturitate«. Cu o bursă dela Societatea »Transilvania« din București, își desăvârșește studiile la Facultățile de Filosofie și Litere ale Universităților din Viena și Budapesta, obținând în acest din urmă centru universitar, premiu pentru lucrarea: Elemente maghiare în limba română. Cu absolutor dela Facultatea Filosofică vieneză și cu un examen dat la Pedagogia maghiară din Cluj, a fost ales în toamna anului 1886 învățător la Școala civilă de fete pe care Asociațiunea »Astra« o înființase atunci în Sibiu, având de colegi pe Septimiu Albini, Sabin Barcianu și Dr. P. Șpan. In anul 1889 este ales profesor provizoriu la Institutul teologic-pedagogic din dieceza Caransebeșului, iar în 1894 a fost titularizat la catedra de Limba și Istoria Literaturii române a aceleiași înalte școale, unde a avut de colegi pe Ștefan Velovan, Patriciu Drăgălina, Iosif Bălan, Dr. Petru Barbu ș. a. După 16 ani de profesorat la Caransebeș, și-a cerut — din motive de sănătate — pensionarea. In vremea păstoririi Mitropolitului Ioan Mețianu a intrat — la anul 1908 — în redacția foii șaguniene »Telegraful Român«, încredințându-i-se redactarea părții informative și revizuirea corespondențelor trimise spre publicare de către colaboratorii externi. Primul război mondial l-a găsit astfel la Sibiu, fiind mereu șicanat de spionajul detectivilor, care căutau să-l declare vinovat. In 1919 organizează — în calitate de director provizoriu — Școala normală din Sighetul Maramureșului. Inapoiat din Maramureș, și-a reluat activitatea la »Telegraful Român«, pe care l-a slujit conștiincios și cu prestigiu până la ultima suflare, toiag al bătrâneților sale având grija părintească a I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, care l-a apreciat, stimat și iubit deosebit de mult.

Bun, modest, cumpănit, tăcut și sgârcit la vorbă, Enea Hodoș a fost un *dascăl zelos și conștiincios*. Puțini cărturari și-au învăluit ostenelile în atâta discreție și modestie ca el. A fost un *însingurat* în cea mai plină accepțiune a cuvântului. Ceeace l-a făcut să nu se amestece niciodată printre cei ce se trudiau pe aceleași tărâmuri intelectuale ca el, deși inima sa, ce se desvăluia arareori, era de o bunătate rară și de o vigoare surprizătoare pentru venerabila vârstă ce s'a învrednicit a o ajunge. Inzestrat cu o judecată ageră și cu o minte sfredelitoare, s'a bucurat de deosebita cinste de a fi unul din martorii unor vremuri mari din istoria antebelică a Ardealului, în ritmul cărora a lucrat cu spor și pilduitoare tragere de inimă.

Coborîtor dintr'o fruntașe familie de cărturari, înzestrată cu un pronunțat simțământ național și religios, Enea Hodoș este un vrednic continuator al talentului familiar, realizând împreună cu doi dintre frații săi, *trinitatea* unei frumoase productivități culturale: Alexandru Hodoș în literatura beletristică, Nerva Hodoș în bibliografia românească veche, iar E. Hodoș în literatura didactico-științifică și gazetărească.

Cărturar distins și productiv, Enea Hodoș a publicat — pe lângă numeroase manuale de curs primar și normal — un bogat material de literatură poporală în versuri și proză (4 vol. epuizate) favorabil apreciate de Hajdeu, »Biblioteca Noastră« (colecție de scrieri literare, pedagogice, etc.), »Mic Dicționar român de neologisme«, »Schițe umoristice«, »Scrisori«, »O viață de luptă« din vechiul și vestitul Zarand, »Literatura Zilei«, la care se adaugă nenumărate articole de ziare și reviste, precum și studiul întitulat »Din corespondența lui Simeon Bărnuțiu și a contemporanilor săi«, apărut recent ca vol. XIV al Bibliotecii Institutului de Istorie Națională de pe lângă Universitatea Daciei Superioare din Cluj-Sibiu. Prodigioasa sa activitate i-o încoronează proaspătul studiu întitulat »*Cercetări* cu privire la trecutul școalelor ortodoxe române din Ardeal«, în care rememorează activitatea Senatului școlar al Consistorului Arhidiecezan din Sibiu, între anii 1876—1880, pe baza documentelor culese din arhiva mitropolitană, întregite cu lămuriri și amănunte extrase din »Telegraful Român« și din alte publicații.

Legat de trecut prin principiul: »pentru a privi bine înainte, e nevoe neapărat să ne întoarcem privirile înapoi«, *scrisul său domol și bine gândit constitue un material prețios pentru istoria unei epoci dispărute*. Pentru a ilustra minuțiozitatea cercetărilor sale subliniem contribuția și de interes literar la bibliografia lui Avram Iancu. (Cf. Hodoș Enea: Din tinerețele lui Avram Iancu. — Versuri atribuite Eroului — în »Anuarul Institutului de Istorie Națională«, II, Buc. 1942, p. 381—383).

Maestru al condeiului, stilul său lapidar, sobru și ca tăiat din marmoră, rămâne pildă pentru urmași. Trudnic și conștiincios lucrător, și-a risipit zilnic energiile ca redactor al »Telegrafului Român«. Moț plin de dârzenie a luptat cu toate vicisitudinile vieții, pentru a realiza biruința spiritului asupra materiei. A cheltuit suflet, sănătate și credință, pentru propășirea noastră. Pentru toate acestea, a fost cinstit cu titlurile de membru corespondent al Academiei Române și membru onorar ai Societății ziariștilor ardeleni.

Acum când — înfrânt de anii trăiți în muncă ce nu cunoaște oboseală — trupul său se coboară în noaptea țărânei din care a fost făcut, și când sufletul său trudit se odihnește în liniștea veșniciei, instituția și redacția ziarului — pe care le-a slujit cu atâta răvnă — îi aduc — prin rostul meu smerit — ultimul omagiu sincer de mulțumire și de recunoștință și-i adresează creștinescul: »*Fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată*«.

CORNELIU SÂRBU

Pentru încurajarea agriculturii, Banca Națională a României a pus la dispoziția Institutului Național al Cooperației un credit de 8 miliarde lei.

Ministerul de Finanțe încunoștiințează pe refugiații din Nordul Transilvaniei, că pentru anul financiar 1945—1946 vor beneficia numai de reducerea 1/4 a impozitelor directe, cu debit.

Anticiparea unor probleme

Pentru a se vedea în ce chip spiritul pătrunzător al I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a anticipat anumite orientări și probleme din viața neamului nostru, citățm următoarele pasagii din cuvântarea I. P. S. Sale ținută cu prilejul deschiderii Adunării eparhiale din 2 Mai 1943:

„Propovăduirea Bisericii trebue să folosească prilejul acestor încercări pentru a trezi în toți sentimentul de răspundere față de Dumnezeu și față de semeni. Fiecare om este așezat de Dumnezeu în mijlocul unei colectivități căreia trebue să-i slujească. Nimenea nu-și poate îndeplini altfel chemarea decât slujind celor din jurul său. Misiunea Bisericii în aceste timpuri de răscruce este aceea de a pregăti, prin trezirea sentimentului de răspundere, sufletele pentru **reformele sociale** *ce vor trebui să se înfăptuiască pe urmele acestui război. Toți trebue să ne dăm seama că ceea ce a fost nu va mai fi. Lumea merge spre ceva nou. Jertfele număroase ce le aduc cei mulți pe câmpul de bătaie nu vor putea fi nesocotite. Ele se cer cinstite printr'o recunoștință reală. In toate țările s'au început reforme largi în structura socială a colectivității, în direcția unei ordini mai drepte, mai morale, a unui spirit mai frățesc. Dacă* la sacrificii suntem chemați toți în vremuri grele pentru neam, *toți trebue să fie făcuți părtași și la bunurile pentru cari au luptat. Timpurile viitoare nu vor mai suporta exageratele inegalități materiale și distanțe între clasele sociale. Duhul vremii impune realizarea celei mai desăvârșite comunități între fiii aceluiaș popor. Sentimentul de răspundere care trebue să fie făcut normă pentru existența indivizilor, e sfidat mai ales de cei cari, în timp ce fiii țării își varsă sângele pe front, iar familiile lor se ofilesc în suferință, acumulează prin tot felul de speculații averi fabuloase. Reformele sociale ale viitorului trebue să înceapă, de aceea, cu* **sechestrarea averilor îngrămădite în timpul războiului** *în mod necinstit, ori prin conjuncturi cari nu dau dreptul la câștiguri exagerate. Din acele averi vor trebui să fie create instituții de ajutorare și de ocrotire a celor ce au dat atât de mult acestui război încât nu mai sunt în stare să facă față greutăților vieții.*

Invit preoțimea noastră să se angajeze în această misiune de pregătire a sufletelor pentru schimbările de ordin social-creștin pe cari le vor impune timpurile viitoare. Precum a fost totdeauna o preoție a poporului, înfrățită cu el în greutățile sorții, așa să rămână și de aici înainte, apropiată de sufletele celor mulți și smeriți“.

(Din volumul: „Mântuește Doamne poporul Tău“. Sibiu 1945, p. 139—140).

Ecoul unei prăznuiri

Prăznuindu-se în ziua întâia de Rusalii ale anului acestuia, împlinirea a 25 ani de arhipăstorire ai I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, „Foaia Dicezană« dela Caransebeș, închină acestui moment un articol de fond, în care spune printre altele:

„Numărul zilelor și al eârmuirii cu demnitate e un dar ceresc, și acest dar Dumnezeu l-a vărsat cu belșug asupra unsului său dela Rusaliile anului 1920, Dr. Nicolae Bălan.

Caracterizând activitatea Inaltului Ierarh, scrie: »O pătrime de veac, I. P. S. Sa a fost ierarhul luminat și curajios, spre care s'au îndreptat cu încredere inimile și frunțile Românilor ardeleni, bănățeni, crișăneni și maramureșeni.«

Drept aceea, »Și noi, vechea eparhie a Caransebeșului, am vrea să-i procurăm I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Dr. Nicolae Bălan, din acest fericit prilej, bucuria păstorului bun pe care oile îl aud, cunosc glasul lui și-l urmează toate în bine și'n rău, adunându-se numărul întreg în staul la numărare«.

Bun sosit!

Ostaşii noştri cari au luptat cu vitejie — alături de Armata Roşie — împotriva hitlerismului, au călcat pe pământul scump al patriei şi-şi îndreaptă acum paşii spre căminurile lor dragi, de atâta vreme părăsite.

In faptele lor admirăm minunata epopee a luptelor eroice, începute în zorii zilei de 24 August şi continuate în Ardeal şi până în munţii Tatrei. Prin întoarcerea lor în patrie, se încheie un strălucit capitol de lupte al unor bravi ostaşi, care au dus până departe faima vitejiei şi a eroismului românesc.

Truda lor este o considerabilă participare la lupta pentru zdrobirea hitlerismului. Armată şi popor, Rege şi ostaşi, au fost una în acest efort uriaş, care ne-a aşezat în rândurile popoarelor libere şi democrate.

Armata noastră şi-a făcut pe deplin datoria şi a contribuit la sfârşitul glorios al războiului. Deaceea, la privirea dragilor noştri ostaşi, un fior tainic de mândrie şi recunoştinţă ne inundă întreagă fiinţa.

Intâmpinată cu entuziasm de către întregul popor, armata noastră îşi primeşte dreapta preţuire pentru toate jertfele aduse pe altarul scump al patriei.

Să-i primim şi noi cu acelaşi entuziasm şi cu recunoştinţă curată, aşternându-le calea cu flori şi întâmpinându-i cu inimile înfiorate de bucurie, să le zicem un cald: *Bun sosit pe pământul scump al patriei*, pe care l-aţi apărat cu atâtea jertfe!

VITRINA CĂRŢII

„Duh şi adevăr", organul omiletic al preoţimii din Eparhia ort. rom. a Timişorii, condus cu destoinicie de P. C. Sa Părintele Consilier *Dr. Victor Vlăduceanu*, se găseşte în al cincilea an al apariţiei sale. Nr. 7—9. pe Iulie-Septemvrie 1945, este foarte bogat şi aduce contribuţii de considerabilă valoare în domeniul respectiv. Remarcăm în special studiul violu şi judicios al I. P. C. Sale Păr. Arhim Scriban despre *„Vorbirea liberă"*, urmat de *„Problema predicii"*, semnat de dl I. Vasiliu şi care aduce informaţii foarte bogate, precum şi schiţa — bine informată şi frumos prezentată — vieţii şi activităţii misionarului daco-roman *Niceta de Remesiana*, a Păr. Dr. I. Onciulescu. După interesanta traducere *„Evanghelia necunoscută"* a Păr. Gh. Secaş, urmează o serie întreagă de *predici*, dintre care unele se remarcă în chip deosebit prin adânca lor ancorare în realitatea vie a prezentului. Ca de obiceiu, revista îşi încheie paginile cu „Revista cărţilor" şi cu Ecouri-Note-Comentarii".

C. S.

Nr.] 7256/1945 (1—3)

Concurs

La Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti „Dimitrie Cunţan" din Sibiu este vacantă, pentru suplinire, catedra de ştiinţe biblice. Pentru numirea suplinitorului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Dela candidaţi se cere pregătire academică — licenţa în Teologie — şi să fie de confesiune ortodoxă.

Cererea, însoţită de actele legale, va fi înaintată Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa sectiei bisericeşti dela 24 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna August 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. *Duminecă în 5 August 1945*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Ieronim Grovu şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, diaconul: *Simion Macarie*.

4. *Luni în 6 August 1945, la Schimbarea la Faţă*, servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gheorghe Secaş şi Alexandru Popa; Diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: prot. *Mihail Neagu*. — La Oastea Domnului predică: duhovnicul *Nicodim Belea*.

5. *Duminecă în 12 August 1945*, servesc: cons. Ieronim Grovu, Gheorghe Secaş şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: cons. *Gheorghe Secaş*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, preotul Dr. *Ioan Chioariu*, dela parohia Sibiu-Inferior.

6. *Miercuri în 15 August 1945, la Adormirea Maicii Domnului*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Dr. Andrei Gâlea şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. — Predică: prot. *Mih. Neagu*. — La Oastea Domnului predică: Pr. *Ioan Albu* dela par. Sibiu-Iosefin.

7. *Duminecă în 19 August 1945*, servesc: prot. Mihail Neagu, prof. Simion Radu şi insp. Zosim Oancea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: prof. *Simion Radu*. — La Oastea Domnului predică: pr. *Nicolae Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

8. *Duminecă în 26 August 1945*, servesc: prot. Mihail Neagu, prot. Dr. Nicolae Neaga şi insp. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: prot. *Mih. Neagu*. — La Oastea Domnului predică: pr. Dr. *Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Treistejari.

9. *Mercuri în 29 August 1945*, cervesc: prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi duh. Nicodim Belea; diaconii: Simion Macarie şi prof. Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: prof. Dr. *Grigorie T. Marcu*. — La Oastea Domnului predică: prot. *Mihail Neagu*.

Nr. 321/1945 [24] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III *Mag* din protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat;
2. Casă parohială cu supraedificate;
3. Două grădini în intravilan;
4. Sesiunea parohială de 11 jugăre de pământ arabil;
5. O soarte de lemne din pădurea bisericii;
6. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile cu documentele prevăzute în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare arhierească, Oficiului protopopesc subsemnat şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Sălişte la 20 Iunie 1945.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sălişte în înţelegere cu Consiliul parohial din *Mag*

Dr. **Dumitru Borcea**
protopop

†

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, cu adâncă părere de rău face cunoscut că

Profesorul pensionar

ENEA HODOŞ

Membru corespondent al Academiei Române
Redactor al ziarului „Telegraful Român"

a adormit întru Domnul, după scurte suferinţe, Miercuri 25 Iulie 1945, în vârstă de 87 de ani.

Rămăşiţele pământeşti ale regretatului defunct vor fi prohodite Vineri 27 Iulie 1945, orele 11 a. m., în capela Cimitirului central din Sibiu.

Fie-i ţărâna uşoară!

Sibiu, la 25 Iulie 1945

Consiliul arhiepiscopesc Sibiu

INFORMAŢIUNI

In sesiunea Iunie 1945 dela Academia teologică „Andreiană din Sibiu au fost promovaţi următorii 19 licenţiaţi: Barbu E. Dumitru, Bândilă I. Leon, Boştină C. Ioan, Cioca Gh. Liviu, Cosma I. Ioan, Flucuş N. Octavian, Henegar N. Aurel, Isac I. Nicolae, Isailă A. Traian, Munteanu E. Eugeniu, Noghiţă Gh. Aurel, Olariu N. Cornel, Papp A. Enea, Perian N. Dorin, Petric N. Avram, Popa S. Iancu, Rău Gh. Gheorghe, Tomescu C. Ioan şi Ursa N. Axente.

Cu ocazia participării savanţilor români la serbarea jubileului de 220 ani al Academiei de ştiinţe din Moscova, s'au pus bazele — în înţelegere cu delegaţii maghiari — unei societăţi de pretenie româno-maghiară. Delegaţiile respective întorcându-se fiecare în ţara lor, au întemeiat la Bucureşti şi la Budapesta câte o asociaţie româno-maghiară pentru strângerea legăturilor dintre cele două popoare.

In urma negocierilor duse la Moscova s'a semnat în ziua de 11 Iulie a. c. un acord ruso-polonez cu privire la administrarea căilor ferate ale Poloniei.

Banca Naţională a României face cunoscut că a hotărît — pentru a uşura plăţile — să emită un bilet de 10,000 lei, care va fi pus în circulaţie începând cu 16 Iulie 1945.

Conferinţa dela Potsdam a început. După cum comunică ziarele, cei trei mari conducători de popoare: Stalin, Truman şi Churchill, s'au înţeles deplin în toate problemele esenţiale ce s'au discutat până acum.

Universitatea din Timişoara se va numi „Uuiversitatea I. V. Stalin", iar Facultatea de Medicină, Facultatea „23 August". De curând a avut loc deschiderea cursurilor acesteia din urmă.

Preşedinţia Consiliului de miniştri aduce la cunoştinţă generală că în corespondenţa particulară nu este admis a scrie în adresă denumirea localităţii în altă limbă decât cea românâ, cu denumirea oficială administrativă română şi numai cu litere latine.

In ziua de 4 Iulie a. c. s'au împlinit 167 de ani dela proclamarea independenţei Statelor Unite. Cu acest prilej dl preşedinte Truman a reamintit timpurile acestui mare act istoric şi a subliniat marea misiune a Americei pentru soarta viitoare a lumii.

La conducerea Marelui Stat Major a fost numit dl general de divizie Costin Ionaşcu.

Mareşalul Jukov, comandantul trupelor sovietice din Germania, a fost decorat cu marele ordin al „Băii" [cea mai înaltă decoraţie britanică] în calitate de mare Comandor, iar Mareşalul Rokosowski cu ordinul „Imperiul Britanic".

Italia a cerut de curând celor „trei mari" să fie admisă în rândurile Naţiunilor Unite.

Rezultatul alegerilor din Anglia

In ziua de 26 Iulie a. c. s'a dat publicităţii prin radio, rezultatul alegerilor din Anglia, care au avut loc la începutul lunii acesteia. Pentru Guvernul dlui Churchil au votat 9 mil. 432.820 de persoane, iar împotriva lui s'au rostit peste 17 mil. voturi. Cea mai strălucită victorie a repretat-o partidul laburist de sub conducerea dlui *Clement Atlee*. In consecinţă, Guvernul Churchill a demisionat şi în locul său Regele Angliei a chemat la conducere partidul laburist, încredinţând formarea Guvernului, dlui Atlee.

Japonia — potrivit unor recente comentarii ale posturilor de radio americane — va fi silită să capituleze în curând, altfel se va prăbuşi.

Mâna sf. Ştefan, Regele Ungariei, mort la anul 1038, a fost găsită — împreună cu alte comori ungare evaluate la peste 15 mil. lire sterline — într'o mânăstire catolică din satul Mattsee (20 km, N.-E. de Salzburg). Mâna, aflată acum în păstrare la arhiep. de Salzburg, este ţinută într'o raclă de cristal închisă, acoperită cu aur.

Ziua de 14 Iulie, sărbătoarea naţională a Franţei, a fost sărbătorită cu mare însufleţire în toată Franţa şi în toate ţările prietene Franţei.

In curtea Cancelariatului Reichului din Berlin, a fost găsit cadavrul lui Goebbel, fostul ministru german al propagandei.

Ştiri — neconfirmate încă oficial — sosite din Spania spun că Generalul Franco s'ar fi retras dela conducerea ţării şi ar fi lăsat puterea în mâinile unui cabinet militar.

Nr 145/1945 (27) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I, *Hărţăgani* din protopopiatul Băiţa, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Folosirea fostei şcoli confesionale ca casă parohială şi a grădinii din jurul ei.
2. Câte una măsură (30 lit.) cucuruz nesfărâmat sau una măsură ovăs (30 lit.), eventual contra valoarea în bani, dela fiecare familie. 1/3 parte revine cântăreţului şi crâsnicului.
3. Folosirea cimitirului.
4. Dreptul la una porţie lemne din pădurea comunei. Transportul lemnului îl priveşte pe preot.
5. Stola obicinuită în parohie.
6. Salarul de Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Băiţa în terminul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi încuviinţarea de candidare la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc Băiţa în înţelegere cu consiliul parohial din Hărţăgani.

Băiţa, la 16 Iulie 1945.

Dumitru Secărea
protopop.

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII — SIBIU 12 August 1945 — Nr. 32—33

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitr[opolitul]

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

PASTORALĂ DIN PARTEA SFÂNTULUI SINOD

al Bisericii ortodoxe române către toți fiii duhovnicești

Nicodim

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungrovlahiei, Patriarh al României, locțiitor al Cezareei Capadochiei și președinte al Sfântului Sinod.

Tuturor binecredincioșilor creștini ai sfintei noastre Biserici ortodoxe române, har și pace dela Dumnezeu, Părintele cel ceresc, iar dela Noi arhierească binecuvântare.

Iubiți fii duhovnicești,

Dela ultima întâlnire a Sfântului Sinod al Sfintei noastre Biserici autocefale Ortodoxe Române, întâmplări mari s'au rânduit una după alta în viața Țării și a poporului nostru. Ca păstorul cel mai înalt al Sfintei noastre Biserici, pe lângă cele ce vi le-am împărtășit până acum, având de astă dată pe membrii Sfântului Sinod întruniți la reședința noastră din București și primind întreg consimțământul Prea Sfinților Lor la cele ce avem a vi le spune, nu putem să nu vă adresăm un cuvânt de învățătură, pentru a lămuri pe fiecare cum privește Sfânta noastră Biserică întâmplările prin care am trecut și starea adusă de ele în viața noastră a tuturora.

Cel dintâi și cel mai de seamă eveniment petrecut în acest răstimp a fost schimbarea hotărâtoare în politica Țării noastre înfăptuită la 23 August 1944. Prin fapta din acea zi, Țara noastră a rupt lanțurile care o țineau legată de Germania și a trecut de partea Statelor Aliate, care luptau în războiul care s'a încheiat, pentru libertatea popoarelor. Armata noastră de abia a așteptat acest semnal, ca să se alăture armatelor aliate în lupta împotriva acelora care și în războiul trecut, și în cel de acum, urmăreau scopuri vrăjmașe intereselor neamului nostru. Schimbarea s'a făcut fără turburări, pentrucă tot poporul o dorea demult, suferind de legătura nefirească ce-i fusese impusă sub apăsarea armatei germane.

Dar curajul de a fi adus la îndeplinire această dorință ce trăia în toți, luând asupra sa toată primejdia ce ar fi putut isvorî dintr'o asemenea faptă, a fost a tânărului, înțeleptului și iubitorului de neam Rege al nostru MIHAI I. Lui trebue să-i păstrăm întreaga recunoștință pentru izbăvirea Țării noastre din nenorocirile fără pereche ce ar fi trebuit să le îndurăm în cazul că n'ar fi purces la această faptă. De asemenea gândul nostru trebue să se îndrepte plin de mulțămire și laudă către toți cei ce L-au ajutat la săvârșirea acestei mari și izbăvitoare fapte, în deosebi însă către scumpa noastră oștire, care, după ce a sângerat din greu și cu silă mare împotriva Uniunii Sovietice, s'a aruncat cu tot avântul alăturea de vitezele armate sovietice, împotriva adevăraților dușmani ai noștri și ai tuturor popoarelor din Europa, ajutând cu jertfe mari de oameni biruința dreptății și libertății tuturor.

De sigur că actul dela 23 August și eliberarea noastră, urmată numaidecât după aceea, nu ar fi fost cu putință fără marile biruințe ale armatelor ruseștii asupra armatelor germane. De aceea nu putem să nu pomenim cu laudă și admirație de isprăvile acestor glorioase armate și să nu ne arătăm recunoștința pentru sângele ce l-au vărsat pentru liberarea Ardealului de Nord de sub jugul hortist. Un rol foarte însemnat l-au avut la slăbirea și înfrângerea forței militare germane și armatele celorlalte Puteri Aliate, America și Anglia, cărora poporul nostru le păstrează și acum, ca și în trecut, o deosebită cinstire și dragoste.

Condițiile, pe temeiul cărora s'a încuviințat Statului nostru să iasă de sub osânda unui popor dușman al aliaților și să primească iarăși Ardealul de Nord, răpit prin arbitrajul dela Viena, au fost stabilite în Armistițiul pe care Țara noastră l-a încheiat la 12 Septemvrie 1944 cu Puterile Aliate. Chiar dacă unele puncte din acel armistițiu ni s'ar părea grele, să ne gândim că ele sunt cu mult mai ușoare față de ce am fi avut de suportat dacă nu l-am fi încheiat, ci am fi purtat războiul până l-am fi pierdut alături de Germania. Insă îndată ce am iscălit acel armistițiu, suntem datori să împlinim obligațiunile ce ni le-am luat prin el, căci e o chestiune de onoare să ne ținem de cuvântul dat, iar împlinirea lor e o condiție pentru bunele raporturi de prietenie cu Marele Stat vecin din Răsărit. Sfântul Sinod, convins de omenia și simțul de onoare al poporului nostru, adresează un călduros apel către toți fiii Bisericii, să sprijinească acțiunea organelor pe Stat pentru împlinirea condițiilor Armistițiului. Sarcinile împlinirii Armistițiului trebue să fie purtate de toți fiii neamului, căci neamul întreg se bucură de eliberarea Ardealului de Nord și se va bucura de pașnica desvoltare de care vom avea parte după împlinirea Armistițiului. Cu toții trebue să răscumpărăm viitorul neamului prin încordările noastre de azi.

Al treilea și cel mai de seamă eveniment petrecut în ultima vreme este încheerea războiului cu biruința Puterilor Aliate. Dând laudă lui Dumnezeu că a pus capăt crâncenului măcel care a secerat milioane de vieți omenești nevinovate și a lăsat pe urma lui lacrămi și lipsuri grele, nu putem să nu vedem că biruința Puterilor Aliate însemnează biruința democrației. Acest fapt trebue să ne umple de bucurie, căci democrația este cea mai frumoasă idee politică și cea mai potrivită cu Evanghelia, pentrucă ea pune prețul cel mai mare pe om, pe libertate și pe datoria fiecăruia de a ne îngriji de soarta lui.

In democrație nu se mai împart oamenii în îndreptățiți și neîndreptățiți, în vrednici de cinste si în vrednici de ocară, în fericiți posesori de bunuri nenumărate și pururea lipsiți, ci toți sunt chemați să se bucure de cinste, de aceleași drepturi și de împărtășire dreaptă la bunurile vieții. Democrația însemnează dreptul tuturor popoarelor și tuturor oamenilor la libertate, la dreptate și egalitate, după vrednicia lor. Această idee frumoasă și mare alcătuește miezul Chartei dela San Francisco — și noi avem nădejde că marile națiuni vor căuta să dee o aplicare cât mai sinceră și mai deplină, care să chezășuiască pacea cea dreaptă între statele și popoarele lumii, fie mari, fie mici.

Biserica Ortodoxă Română are temeiuri deosebite să salute biruința ideilor democratice, dat fiind caracterul democratic păstrat în învățăturile morale și în organizația ei. Chiar în cursul anilor de dictatură ea a luptat să-și păstreze organizația democratică, menținând corporațiile reprezentative și sistemul de alegere în așezarea rânduelilor ei, chemând alături pe preot și poporul dreptcredincios să-și spună cuvântul.

De aceea avem motive să ne bucurăm că aceste idei au ajuns la biruință și în viața statului nostru și se cuvine să le dăm tot sprijinul ca ele să rămână la conducere. Guvernul de azi al Țării, ca și oricare altul, este dator să-și deie toate silințele ca să pună Țara la pas cu lumea de azi, s'o împrietenească cu națiunile biruitoare și să o încadreze în societatea statelor în care voința poporului e respectată și luată în seamă după învățăturile democrației. Pentru aceste motive, îndemnăm binecredinciosul nostru popor să fie cu ascultare față de conducerea Țării, sprijinind-o în silințele ei de a învinge greutățile timpurilor de față, de a conduce corabia Statului nostru spre limanul libertății și al independenții și spre binele tuturor cetățenilor lui.

La sforțările pe care Onoratul Guvern le face pentru a strânge legăturile de prietenie între Țara noastră și Uniunea Sovietică, Biserica înțelege să-și adauge lucrarea sa prin legăturile pe care caută să le închege tot mai mult între ea — ca Biserică autocefală — și între Biserica autocefală pravoslavnică Rusă — și prin aceasta între sufletul celor două popoare. In acest scop ne vom nizui să facem schimb de cărți cu Biserica rusească, de tineri cari se pregătesc pentru tagma preoției, de vizite dela unii la alții, pentru a spori cât mai mult dragostea între popoarele noastre de aceeași credință.

Având încredere că voi toți, iubiți fii duhovnicești ai noștri, cugetați la fel cu noi și veți sta alături de Guvernul Țării, în străduințele închinate binelui obștesc al neamului, vă împărtășesc arhierească noastră binecuvântare, așteptând dela Dumnezeu binecuvântările unei păci drepte și care să ne chezășuiască viitorul nostru ca Neam și Țară.

† NICODIM
Patriarhul României
Președinte al Sfântului Sinod

Lucrările Sfântului Sinod

În zilele de 30 și 31 Iulie 1945 s'a desfășurat, la București, sesiunea sf. Sinod, După doxologie a urmat cuvântul de deschidere al I. P. S. Patriarh *Nicodim.* Din partea Guvernului au fost prezenți P. C. Părinte *C. Burducea,* ministrul Cultelor și dl prof. *P. Constantinescu-Iași,* ministrul propagandei, cari au rostit cuvinte de apreciere dreaptă pentru atitudinea Bisericii ortodoxe române în împrejurările actuale.

Sf. Sinod a desbătut probleme însemnate, vizând cu deosebire următoarele:

Să se intervină pentru modificarea legii de pensionarea preoților, în sensul că aceasta — pensionarea — să se facă numai la cerere sau în cazul când Chiriarhii apreciază că slujirea altarului nu le mai e posibilă din motive bine întemeiate (boli, bătrânețe, etc.);

Profesorii de religie nehirotoniți vor mai putea funcționa cel mult un an, după care, dacă nu vor intra în preoție, urmează să renunțe la catedre;

S'a discutat în principiu și problema învățământului teologic, sugerându-se ca acesta să treacă în seama Bisericii, care să îngrijască de organizarea, supravegherea și îndrumarea lui. Deocamdată să se treacă la organizarea învățământului teologic, elaborându-se o lege în acest sens.

I. P. S. Patriarh Nicodim să dea o pastorală în numele Sf. Sinod, care să precizeze atitudinea Bisericii față de ultimele evenimente din țara noastră (publicăm pastorala în fruntea ziarului);

O delegație, împreună cu P. C. Pr. C. Burducea, ministrul Cultelor, să se prezinte la dl ministru al Culturii Naționale, *Ștefan Voitec,* spre a susține, în numele Sf. Sinod, importanța învățământului religios în școală în două ore săptămânale pentru fiecare clasă.

Sf. Sinod a aprobat ridicarea I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeț* în treapta arhieriei.

Nr. 7295 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan“ din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei, cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1945/46, îşi vor înainta, până la 20 Septemvrie 1945, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *2 Octomvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe practice asupra aptitudinilor muzicale ale candidaţilor. Tot în 2 Octomvrie 1945 se vor ţinea şi examenele de corigenţă. Cursurile vor începe regulat în ziua de *3 Octomvrie 1945*.

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă de pat, două ştergare, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Uniforma şcoalei este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere pe întreg anul şcolar este de Lei 170.000, la care se adaugă alimente în natură, constând din: 50 kg. făină integrală de grâu şi 4 kg. untură de porc topită. Taxa calculată în Lei se va achita în trei rate şi anume: Lei 60.000 la înscriere, Lei 60.000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 50.000 la Paşti. Alimentele vor fi predate economatului şcoalei deodată cu prezentarea elevului.

Fiecare elev va mai achita la înscriere următoarele taxe: Lei 1200 pentru baie, Lei 1500 pentru spălat, Lei 1000 pentru stricăciuni, Lei 250 pentru bibliotecă, Lei 50 taxă de certificat. Total: 4000 Lei.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar toţi absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar lunar potrivit, conform hotărîrii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diploma dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Cunoscând că Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru misionarismul dumnezeeştilor sale învăţături şi în şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor, să nu nesocotească chemarea de faţă, ci — dimpotrivă — să facă din ea datoria sufletului cu urechea plecată la inima Neamului.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 31 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6746/1945

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1945/46 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1945, însoţite de următoarele documente:

1. Extras din matricola botezaţilor;
2. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.
6. Dovadă de purtare dela oficiul parohial local.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1–6 Octomvrie; în 5–6 Octomvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, de licenţă).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 7 Octomvrie, iar începerea cursurilor Luni în 8 Oct., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 50,000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreţinere în Internatul Academiei se va fixa ulterior. *Pentru studenţii noui înscrişi stau la dispoziţie 20 burse à 60,000 Lei anual.* La Rectorat studenţii anului I vor achita la înscriere, taxa de Lei 2025; an II Lei 1890; an III Lei 1890; an IV 1890 Lei.

Inscrierea se face la Rectoratul Academiei, dupăce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I din Arhiepiscopie sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul Arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie. Studenţii din alte eparhii sunt obligaţi, în caz că nu vor servi în Arhiepiscopie, să restitue numai eventualele ajutoare ce le vor fi primit dela Consiliul Arhiepiscopesc.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Oct. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă sau straiu, trei cearceafuri şi trei cearceafuri pentru plapomă, eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 şervete, o saltea şi o învelitoare de pat. Deasemenea va aduce 50 kg. grâu, care i se va plăti cu preţul zilei.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii lipsiţi de mijloace şi merituoşi vor beneficia de burse.*

Absolvenţilor Academei teologice „Andreiane» li se acordă titlul de licenţiat în teologie.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 17 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Rugăciune

Tu, Doamne, care Te-ai desprins din giulgiurile de înmormântare îmbibate în uleiuri scumpe, răsturnând lespedea grea cu care Te-au închis mâini necredincioase în mormânt;

Tu, Doamne, care Te-ai sculat din morţi a treia zi, înghenunchind sufletele celor adormiţi, încredinţaţi cu vegherea Ta;

Tu, Doamne, care ai orbit prin strălucirea Ta soarele şi luna şi ai împrăştiat lumina Ta cerească peste glob;

Tu, Doamne, care şi prin această minune ai lăsat testament dovada puterii Tale divine;

Doamne, ascultă rugăciunea noastră;

Către Tine ridicăm sufletele noastre îngreunate de povara vieţii pământeşti, toate noroadele, care vieţuim în diferite colţuri ale aşezărilor Tale, indiferent de grai, vârstă, creştere sau stare, căci fără mila Ta suntem pierduţi în bezna desnădejdii.

Cine poate oare pricepe că Tu, în nemărginita-Ţi înţelepciune, ai permis atâtor duşmani un orgolios triumf vremelnic.

Oare de ce au trebuit să plătească tributul sângelui milioane de eroi ai tuturor neamurilor, care pân'acum trăiau în paşnică vieţuire?

Au, Doamne, a obosit oare ceata îngerilor din jurul Tău — de lumina strălucirii Tale — de a trebuit să-i schimbi cu noi arhangheli; sau vrei să-i trimiţi pe pământ ca să usuce isvorul nesecat de lacrimi al mamelor de ostaşi căzuţi, al văduvelor cernite şi al copiilor nenumăraţi rămaşi orfani şi fără acoperiş?

Tot văzduhul, până la stâlpii cerurilor, este plin de mirosul prafului de puşcă, păsări uriaşe se întrec ca să turbure cu ouă ucigătoare liniştea Invierii Tale. Ţărâna este răscolită de roţile maşinilor infernale şi îmbibată cu sânge şi cenuşe. Apele sunt turburate, căci omul cu mintea lui pătrunzătoare a vrut să încerce văzutul şi nevăzutul şi a coborît în profunzimile mărilor, care au devenit cimitirul epavelor şi al morţilor fără sicrie.

Doamne, Tu, care prin exemplul Tău dat ca om, ne-ai arătat toate vredniciile, şi care ne-ai învăţat să iubim pe aproapele nostru; Tu, care ai fost cu dragoste chiar şi faţă de cei care Te-au trădat şi cu tertare faţă de cei care s'au căit, Te rugăm să reverşi din nou — ca acum aproape două mii de ani şi de atunci mereu — mila Ta peste omenire.

Dă duşmanilor şi oamenilor răi mai mult din inima Ta, ca să simtă năvoia iubirii şi să înţeleagă vrerea Ta: unire în pace şi dragoste pe pământ.

Luminează, Doamne, popoarele, ca să nu mai fie minciună, trădare, vicleşug, şi călcare de lege. Cuvântul să fie cuvânt şi fapta să împlinească porunca Scripturii!

Dă, Doamne, să picure roua mângăerilor Tale peste pricinile întristărilor lumii şi ajută-ne să biruim împotrivirile sorţii!

Dă, Doame, pace adevărată pe tot cuprinsul pământului.

Dr. Alma Mohora Popovici

† Dr. Coriolan Petran

Universitatea Regele Ferdinand I. din Cluj-Sibiu şi ştiinţa românească deplâng moartea mult regretatului profesor Dr. Coriolan Petran, profesor de istoria artelor, autorul a peste 30 lucrări de specialitate în limbile română, germană, engleză şi franceză şi distins conferenţiar al extensiunii universitare, fiind în vârstă de 54 ani, în prezenţa unui mare număr de profesori universitari, studenţi şi public sibian, în holul Universităţii, s'a săvârşit slujba înmormântării, în ziua de 18 Iulie a. c. ora 10, cu care ocazie domnii profesori Liviu Rusu, prorector şi Moga au rostit panegirice duioase. Din partea Bisericii a cuvântat I. P. C. Arhimandrit T. Scorobeţ, vicar arhiepiscopesc. Extrasul cuvântării funebrale e următorul:

Mult întristată Doamnă,

Jalnici ascultători,

In ajunul întoarcerii acasă din pribegie a Universităţii Transilvaniei, mult regretatul profesor Dr. Coriolan Petran a apucat calea spre Patria cea veşnică.

O boală cumplită a răpus viaţa în floarea bărbăţiei a ilustrului profesor Petran, împuţind pomelnicul atât de mare al profesorilor decedaţi la Sibiu ai Universităţii noastre în anii grei ai pribegiei.

Un comandant de sector la frontul ştiinţei se retrage.

Rămân brazdele trase de el, exemplul pregătirii lui ştiinţifice şi idealul consacrării lui.

Profesorul C. Petran era specialist într'un domeniu cu puţini specialişti români în specialişti cu reputaţie europeană.

Împrejurările au făcut să-l cunosc şi să apreciez calităţile lui alese.

Prin anii 1937 38 I. P. S. Mitropolit Nicolae i-a încredinţat lucrarea de a inventaria moştenirea naţională a bisericilor de lemn şi de piatră, cu obiectele sacre din ele: iconostase, icoane, cruci, potire, ornate, clopote, cărţi vechi şi manuscrise, în vederea alcătuirii unui album ştiinţific al bisericilor vechi pentru conservarea acestor vestigii de artă şi de pietate. Timp de trei veri de vacanţă Profesorul Petran a cutreierat peste o sută de sate şi cătune din jud. Hunedoara şi a descoperit un material foarte bogat şi preţios pentru ştiinţă, luând peste 400 fotografii, a inventariat obiectele de muzeu şi a dat pretutindenea instrucţiuni privitoare la conservarea bisericilor, cu pictura lor şi a tuturor obiectelor sacre.

Prof. C. Petran care a cutreierat muzeele din Europa, vorbea totdeauna cu mare satisfacţie şi bucurie de călătoriile lui prin Munţii apuseni, pentru cercetarea bisericilor de lemn, care reprezintă mărturiile pietăţii strămbune şi sunt ca nişte potire sacre în care s'a transmis flacăra sufletului generaţiilor de înaintaşi.

Spunea Prof. Petran că acele biserici, deşi sunt roase de dintele vremii şi sunt în forme primitive, sunt prin originalitatea şi rusticitatea lor o moştenire naţională vrednică de toată admiraţia noastră.

Prof. C. Petran a întocmit albumul. Dar tot materialul s'a prefăcut în cenuşă în Germania în urma unor atacuri aeriene care au distrus institutul de editură, care avea să tipărească albumul.

Cu multă trudă, s'au refăcut manuscrisul şi materialul albumului pe care prof. Petran îl avea sub revizuire, pentru tipar.

Neconsolaţi deplângem moartea acestui profesor de elită. Suntem mulţumitori lui Dumnezeu pentru omul de ştiinţă care a fost fericit să lucreze cu credinţă şi care prin viaţa lui a dovedit un temperament de consacrare descoperind duhul lui Dumnezeu dintr'ânsul.

La părăsirea frontului exprim condoleanţe întristatei familii, universităţii îndoliate şi studenţimii universitare în numele I. P. S. Mitropolit Nicolae şi rog pe Dumnezeu să-i dăruiască defunctului iertare de păcate şi veşnică odihnă.

Conferinţa dela Potsdam s'a încheiat

Săptămâna trecută s'a încheiat conferinţa dela Potsdam a „Celor trei mari". Comunicatul publicat după încheierea lucrărilor conferinţei arată că s'a ajuns la rezultate satisfăcătoare. Concluzia aceasta se evidenţiază şi în comentariile presei mondiale.

Conferinţa a stabilit în amănunţime politica învingătorilor faţă de Germania şi atitudinea de urmat în toate problemele actuale internaţionale.

S'au tras liniile politice, economice, educative, militare şi asupra reparaţiilor la care va fi obligată Germania. In esenţă, toate acestea nu ţintesc la nimicirea poporului german, ci la aducerea lui în rândul neamurilor iubitoare de pace şi într'o situaţie din care să nu mai poată primejdui pacea lumii.

Conferinţa a stabilit, în amănunte, şi situaţia Poloniei, mai ales în ce priveşte viitoarele ei graniţe cu vecinii.

Pentru interesul nostru mai apropiat, conferinţa a hotărît următoarele:

Cele trei Guverne cred că e de dorit ca situaţia anormală de astăzi a Italiei, Bulgariei, Finlandei, Ungariei şi României să înceteze prin încheerea unor tratate de pace. Ele sunt convinse că celelalte Guverne aliate interesate vor împărtăşi punctul lor de vedere.

Încredinţează deasemenea Consiliului Miniştrilor Afacerilor Străine sarcina de a pregăti tratate de pace cu Bulgaria, Finlanda, Ungaria şi România. Incheerea unor tratate de pace cu guvernele democratice recunoscute din aceste state va permite deasemenea celor trei Guverne să susţină cererea acestora de a fi primite ca membri ai Organizaţiei Naţiunilor Unite. Cele trei Guverne, fiecare în parte, sunt de acord să studieze în timpul apropiat în lumina condiţiilor ce vor exista atunci, problema de a stabili, în măsura posibilităţilor, relaţii cu Finlanda, România, Bulgaria şi Ungaria înainte de încheerea tratatelor de pace cu aceste ţări.

Ele nu se îndoesc că, întrucât în urma terminării războiului din Europa, situaţia s'a schimbat, reprezentanţii presei aliate vor avea deplină libertate să poată împărtăşi lumii evenimentele din România, Bulgaria, Ungaria şi Finlanda.

Apel

pentru ajutorarea liceului „A Şaguna" din Braşov

Eforia Şcoalelor Centrale Ortodoxe Române din Braşov şi Direcţiunea liceului „Andrei Şaguna", adresează un apel plin de căldură şi de nădejde către toţi absolvenţii liceului, către industriaşi şi comercianţi, către instituţiunile publice şi particulare şi către toţi cei cu dare de mână, solicitând contribuţia tuturor pentru înlocuirea pierderilor pricinuite de războiul prin care am trecut.

Liceul „Andrei Şaguna" a suferit pagube materiale imense. Toate mijloacele de învăţământ acumulate în timp de decenii, astăzi nu mai există. De aceea sunt binevenite orice donaţiuni ca: substanţe chimice, aparate de fizică, colecţiuni pentru zoologie, botanică, mineralogie, geologie, paleontologie şi arheologie.

Deasemenea, liceul nu mai are nimic din mobilierul său, iar toate instalaţiunile clădirii sunt distruse.

Apelul acesta nu poartă caracterul milei, ci afirmă un drept; dreptul bătrânului albit de vremi, de a pretinde la nevoie ajutorul nepoţilor săi, pe care i-a ocrotit odinioară cu iubirea sa fierbinte.

Credem că apelul va şi găsi un ecou binemeritat în sufletul celor cari s'au bucurat de lumina „făclierului" între şcolile Ardealului.

Contribuţiile de orice fel se trimit prin mandat postal pe adresa liceului, cu menţiunea „Fondul de înzestrare", sau pot fi vărsate direct la Casieria liceului, contra chitanţă.

VITRINA CĂRŢII

Prof. Dr. *Ioan Petreuţă*: **Spiritismul.** Editura Sf. Episcopii a Timişoarei, 1945. 157 p., 400 lei. (Biblioteca „Biserica Bănăţeană" Nr. 1.)

Sf. Episcopie ortodoxă română a Timişoarei a inaugurat, cu lucrarea *Spiritismul* a dlui prof. dr. Ioan Petreuţă, o colecţie de tipărituri intitulată *Biblioteca „Biserica Bănăţeană"*. Menţionăm cu bucurie acest fapt şi urăm noilei colecţii de tipărituri bisericeşti să aibă parte de condeie alese şi să aducă în scurtă vreme importante servicii Bisericii şi ţării româneşti.

Dacă ţinem seamă de conţinutul acestui prim volum, credem că Sf. Episcopie a Timişoarei urmăreşte, prin Biblioteca „Biserica Bănăţeană", să atingă anumite scopuri apologetice, dând astfel dovadă că a sesizat una din marile nevoi ale vremii noastre: aceea ca învăţătura Bisericii să fie prezentată cât mai atrăgător şi apărată împotriva necredincioşilor şi detractorilor ei de orice fel.

Aşa se va fi făcut că Nr. 1 din Biblioteca „Biserica Bănăţeană" conţine un bine venit şi actual capitol de apologetică ortodoxă îndreptat împotriva rătăcirilor spiritiste. Căci, oricât s'ar părea că spiritismul este o simplă modă, care vine şi trece, sau că n'a ajuns să turbure adânc sufletul poporului nostru dreptcredincios, nu-i mai puţin adevărat că cele două mari războaie prin care am trecut au zdruncinat multe suflete îndurerate şi le-au aruncat pradă şarlatanilor ocultiste. Lăsând de o parte pe unii intelectuali şi numeroase doamne ce n'au altceva mai bun de făcut decât să frecventeze casele spiritiste şi adunările teosofice, sunt însă îngrijorătoare faptele ca cele relatate de pildă de părintele Caius Turicu, consilier referent la Sf. Episcopie Arad, după care unii dintre membrii Oastei Domnului au alunecat pe panta spiritistă, ajungând chiar a se despărţi de Biserică (V.: I. Petreuţă: *Spiritismul*, p. 18—19, nota 1).

Apoi tineretul, către care trebue să fie îndreptată necontenit atenţia Bisericii şi căruia profesorul Scarlat Demetrescu îi închina o carte spiritistă de câteva mii de pagini — tineretul dornic să ştie toate, trebue să fie lămurit şi de oamenii Bisericii în problema spiritistă, aşa cum a căutat să facă acest lucru un laic, un eminent reprezentant al învăţământului secundar, decedat nu de mult, profesorul I. F. Buricescu, în lucrarea, *Misterele sufletului omenesc, Spiritism şi Metapsihică* (Bucureşti 1934.)

E drept că asupra spiritismului există în românește o teză de licenţă în teologie, mai veche, de prin 1906, precum şi o lucrare foarte bună, tot de pe vremea aceea, a mitropolitului unit Vasile Suciu. Dar acestea nu se mai găsesc de mult prin librării, ci numai prin rare biblioteci. O lucrare mai nouă şi destul de bună, deşi cu subiect mai special, este aceea a părintelui G. D. Gologan, *Spiritismul şi minunile Mântuitorului*. (Bucureşti 1939). Am arătat într'o recenzie din revista *Biserica Ortodoxă Română* pe anul 1939 meritele şi lipsurile acestei cărţi, care nu face nicidecum de prisos lucrarea dlui prof. I. Petreuţă.

Căci lucrarea acestuia din urmă are meritul de a se menţine în generalităţile strict necesare pentru prezentarea metodică şi combaterea greşelilor spiritiste, lăsând de-o-parte neterminabilele expuneri ale doctrinei şi practicilor spiritiste. Apoi combaterea spiritismului este făcută mai mult pe temeiul confruntărilor cu doctrina Bisericii, dovedindu-se ca neîntemeiate pretenţiile unor „spiritişti, după care doctrina spiritistă ar reprezenta creştinismul în forma sa cea mai pură. Tot asemenea, pretenţiile spiritiştilor de a întemeia o religie „ştiinţifică", alături sau mai presus de creştinism, sunt arătate în cartea dlui I. Petreuţă ca simple îndrăzneli nemintoase sau naivităţi.

Poate că autorul acestei cărţi ar fi trebuit să fie încă mai radical în combaterea spiritismului pe temeiu de fapte, căci la urma urmei nu există un singur caz în care să se fi făcut dovada ştiinţifică, hotărâtoare, că în practicile spiritiste e vorba într'adevăr de intervenţia spiritelor. Prin aceasta, spiritismul ar fi primit lovitura de graţie în însuşi principiul său. Cât priveşte faptele curioase, dar lăturalnice pe care spiritismul şi le însuşeşte, acestea sunt cel mai adesea explicabile prin proprietăţi naturale ale fiinţei omeneşti, iar faptul că o seamă de învăţaţi s'au lăsat ademeniţi de învăţăturile spiritiste, acesta nu înlătură nicidecum suspiciunea de şarlatanism ce se poate foarte bine arunca asupra tuturor practicilor spiritiste.

Aşa cum este alcătuită cartea d-lui prof. I. Petreuţă, nu are nevoie de multe recomandări. Se va recomanda şi se va impune dela sine, deoarece autorul ei ştie să lucreze metodic, să-şi organizeze argumentările şi să dea expunerilor sale o formă atrăgătoare. Lucru ce, din păcate, nu se întâmplă totdeauna şi peste tot în scrisul bisericesc.

De asemenea, apărând într'o colecţie căreia-i surâde viitorul şi care-i va înlesni răspândirea în cercuri largi, lucrarea aceasta este menită să aducă mult folos şi ar fi de dorit ca ea să constitue numai începutul unei serii întregi de lucrări similare, în care să se combată numeroasele forme ale ocultismului.

Emilian Vasilescu

Manuale de Istorie aprobate. Se comunică dd. profesori de religie şi istorie că manualele dlui prof. *I. Lupaş*:

1. Istoria Românilor pentru cursul inferior al şcoalelor secundare,
2. Istoria Bisericii Române şi
3. Istoria Românilor pentru cursul superior [cl VIII],

după ce au fost cercetate de comisiunea specială de revizuire, au obţinut aprobarea oficială cu ordinul nr. 146, 333. Primele două au apărut în editura Scrisul Românesc din Craiova, iar al treilea a apărut în ed. XV-ea, la Dacia Traiană din Sibiu.

Deschiderea Universităţii libere muncitoreşti la Sibiu

Din iniţiativa Comisiei Culturale a Sindicatelor muncitoreşti şi cu concursul efectiv al dascălilor universitari şi secundari democraţi, în ziua de 1 August c, s'a deschis, la Sibiu, în Palatul Cultural, Universitatea liberă muncitorească.

Instituţia aceasta răsbate în actualitate dintr'o necesitate spirituală: interesul crescând al claselor muncitoreşti pentru ştiinţă şi cultură.

După cuvântul introductiv al dlui *Breitenstein*, secretarul responsabil al Comisiei Culturale locale, a vorbit dl prof. *E. Petrovici*, rectorul Universităţii din Cluj, subliniind rostul instituţiei celei noui. Ea va trebui să se generalizeze, croindu-şi existenţă în fiecare centru muncitoresc. Prin ea, oricine dintre muncitori, fără considerare la mijloace materiale, poate merge, în direcţie culturală, până unde îl ajută puterile sale personale. Muncitorimea este chemată să se înarmeze, şi pe calea aceasta, cu cât mai multă ştiinţă de carte şi cultură.

Lecţia inaugurală a fost ţinută de dl prof. *I. Armean*, care a vorbit despre originea lumii.

Festivitatea a fost cinstită cu prezenţa multor muncitori şi funcţionari de toate categoriile.

Întâlnire istorică. In ziua de 2 August c. s'a produs întâlnirea Regelui George al VI-lea al Angliei cu dl H. Truman preşedintele Statelor Unite. Dl. Truman a fost primit pe vasul englez Renown, care staţiona în golful Plymouth, unde a şi rămas vreme de două ore. După aceea, Suveranul Angliei a înapoiat vizita, fiind oaspele Preşedintelui pe bordul vasului american Darkorey. Primirile reciproce şi discuţiile s'au desfăşurat în rama unui protocol vechiu, sobru şi elegant. In afară de preşedintele W. Wilison, Dl Truman este singurul preşedinte al Statelor Unite care a vizitat Anglia în mod oficial.

Nr. 7588/945

INCUNOŞTIINŢARE OFICIALA

Prea Sfinţitul Sinod al Mitropoliei Ardealului, în şedinţa ţinută la 30 Iulie a. c. prin revenire, a hotărît:

„Ca preoţii absolvenţi ai unei Academii teologice din Mitropolia Ardealului, după un serviciu efectiv şi neîntrerupt de cel puţin 5 (cinci) ani într'o eparhie a acestei Mitropolii, să fie asimilaţi în privinţa dreptului de candidare cu preoţii absolvenţi ai Academiei teologice din eparhia respectivă".

Prin urmare, de aici înainte, preoţii din Arhiepiscopie, cari sunt absolvenţi ai unei Academii teologice din altă eparhie a Mitropoliei Ardealului, şi au în Arhiepiscopie un serviciu efectiv şi neîntrerupt de cel puţin 5 ani, vor putea candida şi ei la parohii vacante, alături de preoţii şi candidaţii absolvenţi ai Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, conform cvalificaţiei preoţeşti ce o au.

Sibiu, la 4 August 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cinstirea ostaşilor luptători

In ziua de 10 August, populaţia Sibiană a făcut ostaşilor noştri biruitori o primire excepţională de caldă şi însufleţită. Autorităţile locale au asistat la primire în tribune special construite şi împodobite cu drapelele naţiunilor aliate. Populaţia, înşirată dealungul drumului, a cinstit trecerea ostaşilor cu urale de nedescris, cu flori şi cu tot felul de daruri strânse din bunătatea românească niciodată deminţită.

Ostaşii arătau multă demnitate şi aduceau cu ei amintirea gloriei din Ardealul desrobit, din câmpiile luptei, din Tatra întrată în istoria războaielor noastre pentru dreptate şi libertate în lume.

Cum se va face colectarea cerealelor. Pentru lămurirea agricultorilor, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării aduce la cunoştinţă următoarele măsuri luate cu privire la vânzarea cerealelor din recolta 1945: „Toate cantităţile de grâu, secară, orz, orzoaică şi ovăz, disponibile din recolta 1945, vor fi cumpărate de Stat cu plata în numerar imediat la predare prin Institutul Naţional al Cooperaţiei. Nici un bob nu va fi cerut sau ridicat dela producători pe datorie sau fără plată. Preţurile la cereale au fost după cum se ştie simţitor sporite prin acordare de primă. Colectarea recoltei de către Incoop se va face astfel: In termen de 10 zile dela recoltare producătorii vor vinde o parte din cantitatea recoltată, socotită în raport cu suprafaţa cultivată şi situaţiunea producătorului pentru ca astfel Statul să poată acoperi nevoile urgente în legătură cu executarea Convenţiei de Armistiţiu şi aprovizionarea armatei şilucrătorilor din fabrici şi a locuitorilor dela oraşe. Surplusul de recoltă va rămâne la dispoziţia agricultorilor care îi vor vinde în acelaşi timp sau mai târziu Incoopului cu dreptul de a primi în schimb articole necesare gospodăriei lor De ex. bumbac, ţesături, unelte agrigcole, gaz, sare, etc.

Cuc. Preoţime este învitată să sprijinească cu sfaturile ei aceste măsuri folositoare tuturor.

O danie grăitoare. Comitetul de conducere al Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, filiala Sibiu, întrunit în şedinţă ordinară Vineri 3 l. c., sub preşidinţia doamnei Sofia Şt. Meteş, a votat în unanimitate suma de Lei 50.000 (cincizeci mii), din care să se procure cele trebuincioase pentru primirea sărbătorească a bravilor ostaşi români întorşi de pe câmpul de luptă împotriva hitleriştilor.

Răspândiţi cu drag

Telegraful Român

Organul lui Şaguna din 1853

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit *Nicolae* a plecat în 29 Iulie a. c. la Bucureşti, unde a participat la lucrările sf. Sinod din zilele de 30 şi 31 Iulie 1945.

In seara zilei de 31 Iulie Inalt Prea Sfinţia Sa s'a întors la reşedinţa mitropolitană din Sibiu.

Reluarea relaţiilor diplomatice între U. R. S. S. şi România. In ziua de 6 August c. Preşedintele Consiliului de miniştri, dl Dr. *Petru Groza*, în prezenţa vicepreşedintelui de consiliu şi ministru de externe dl *Gh. Tătărescu*, a primit la Preşidenţia Consiliului, vizita dlui general colonel *Ioan Zaharovici Susaicov* însoţit de dl consilier politic *Alexei Pavlovici Pavlov*.

Dl Susaicov a înştiinţat guvernul nostru, că U. R. S. S., „ţinând seama de participarea activă a României, începând dela 23 August 1944, la lupă de partea Aliaţilor, în contra Germaniei hitleriste, precum şi de îndeplinirea loială de către România a obligaţiunilor luate prin convenţia de armistiţiu, *a hotărît să restabilească relaţiunile diplomatice cu România* şi propune un schimb de miniştri plenipotenţiari".

Dl preşedinte al Consiliului, Dr. *Petru Groza*, a răspuns dlui general-colonel *Susaicov*, că guvernul român primeşte această comunicare, iar poporul nostru se bucură pentru faptul că i se recunoaşte contribuţia la victorie şi executarea loială a Convenţiei de armistiţiu.

„Guvern şi popor — a declarat dl Dr. P. Groza — vedem în restabilirea raporturilor diplomatice dintre ţările noastre şi în schimbul de miniştri care îi va urma, recunoaşterea tuturor jertfelor noastre şi tot odată prilejul pentru adâncirea prieteniei indisolubile dintre popoarele noastre".

„Vom avea şi noi alegeri generale şi libere", a declarat dl *Teohari Georgescu*, ministrul internelor, la o întrunire a partidului comunist din Bucureşti. Cu ocazia acestor alegeri vor vota şi femeile şi tineretul.

Congresul Apărării Patriotice. Săptămâna trecută s'a ţinut, la Bucureşti, primul congres liber al Apărării Patriotice. Congresul a procedat la verificarea acţiunii dusă pentru sprijinirea efortului de război împotriva fascismului şi la canalizarea operei de asistenţă în toate compartimentele vieţii sociale. Dările de seamă au conturat cu deosebire realizările Apărării Patriotice în cadrul acţiunii „Totul pentru front, totul pentru victorie", refacerea Moldovei şi Ardealului de Nord, „Totul pentru vindecarea rănilor războiului", asistenţa copiilor şi au tras concluzii pentru activitatea de viitor. Cuvântul Bisericii şi al M. Sale *Regina Mamă Elena* a fost dus, în congres, de P. C. consilier partiarhal *Marius Constantinescu*. Indemnuri deosebit de frumoase a adus şi dl Dr. *Petru Groza*, preşedintele consiliului de miniştri, care a participat la şedinţa de deschidere împreună cu mai mulţi membri ai guvernului.

† **Preotul Iuliu Bălan.** In ziua de 1 August 1945 a adormit în Domnul, la Blăjenii de Sus, prot. Bistriţei din jud. Năsăud, Preotul *Iuliu Bălan*. Decedatul a fost fratele I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*. Moare în vârsta de 62 de ani, după o păstorire harnică de 34 de ani.

Dumnezeu să-l odihnească şi să aşeze sufletul lui în lăcaşurile dreptilor.

Pierre Laval, fostul şef al guvernului francez dela Vichy, s'a întors în Franţa, după ce fusese chemat să depună ca martor în procesul mareşalului Petain şi învitat formal, de către guvernul spaniol, să părăsească Spania. El este deţinut de siguranţa franceză şi audiat, deocamdată, ca martor. După aceea însă va fi judecat pentru acţiunile sale din timpul guvernării Vichyului.

U. R. S. S. a declarat război Japoniei. In 8 August, Comisarul poporului pentru afacerile străine al U. R. S. S. dl *Molotov* a primit pe dl *Sato*, ambasadorul Japoniei şi în numele guvernului sovietic, i-a declarat „că începând cu ziua de 9 August 1945, Uniunea Sovietică se consideră în stare de război cu Japonia". Actiunea aceasta a grăbit sfârşitul războiului din Orient.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

1. *Duminecă în 12 August 1945*, servesc: cons. Ieronim Grovu, Gheorghe Secaş şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: cons. *Gheorghe Secaş*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, preotul Dr. *Ioan Chioariu*, dela parohia Sibiu Inferior.

2. *Miercuri în 15 August 1945, la Adormirea Maicii Domnului*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Dr. Andrei Gâlea şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. — Predică: prot. *Mih. Neagu*. — La Oastea Domnului predică: Pr. *Ioan Albu* dela par. Sibiu-Iosefin.

3. *Duminecă în 19 August 1945*, servesc: prot. Mihail Neagu, prof. Simion Radu şi insp. Zosim Oancea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: prof. *Simion Radu*. — La Oastea Domnului predică: pr. *Nicolae Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

A. R. L. U. S. Marţi 14 August orele 1830, se va da în sala Teatrului Municipal un concert de violină, executat de Dan Silviu şi Ionescu Viorel, iar la pian Dna Mitzi Klein Hintz, cu următorul program: Bach, Beethoven, Grieg. Tschaikovsck', Korsacov, Porumbescu, etc..... Biletele la Arlus şi la librăria „Progresul".

Nr 145/1945 (27) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. *Hărţăgani* din protopopiatul Băiţa, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post.

1. Folosirea fostei şcoli confesionale ca casă parohială şi a grădinii din jurul ei.

2. Câte una măsură (30 lit.) cucuruz nesfărâmat sau una măsură ovăs (30 lit.), eventual contra valoarea în bani, dela fiecare familie. 1/3 parte revine cântăreţului şi crâsnicului.

3. Folosirea cimitirului.

4. Dreptul la una porţie lemne din pădurea comunei. Transportul lemnului îi priveşte pe preot.

5. Stola obicinuită în parohie.

6. Salarul de Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Băiţa cu terminul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi încuviinţarea de candidare la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc Băiţa în înţelegere cu consiliul parohial din Hărţăgani.

Băiţa, la 16 Iulie 1945.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 7256/1945 (2—3)

Concurs

La Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti „Dimitrie Cunţan" din Sibiu este vacantă, pentru suplinire, catedra de ştiinţe biblice. Pentru numirea suplinitorului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Dela candidaţi se cere pregătire academică — licenţa în Teologie — şi să fie de confesiune ortodoxă.

Cererea, însoţită de actele legale, va fi înaintată Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 24 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 321/1945 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III *Mag* din protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat;
2. Casă parohială cu supraedificate;
3. Două grădini în intravilan;
4. Sesiunea parohială de 11 jugăre de pământ arabil;
5. O soarte de lemne din pădurea bisericii;
6. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile cu documentele prevăzute în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare arhierească, Oficiului protopopesc subsemnat şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Sălişte la 20 Iunie 1945.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sălişte în înţelegere cu Consiliul parohial din *Mag*

Dr. Dumitru Borcea
protop op

Nr. 7600/945

Comunicat

In ziua de 15 August, Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, vor fi oficiate servicii religioase în toate bisericile din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, pentru pomenirea marinarilor căzuţi la datorie. La parastasul de pomenire a marinarilor eroi, vor lua parte şi autorităţile civile şi militare

Sibiu, la 7 August 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 29/1945 1—1

Publicaţie

Parohia ortodoxă română din comuna Săsăuşi judeţul Sibiu, dă în licitaţie publică lucrările de restaurarea bisericii ca monument istoric conform devizului.

Licitaţia se va ţinea la data de 26 August 1945, la orele 14 d. m. în localul casei parohiale.

Condiţiile de licitaţie precum şi devizul dimpreună cu caietul de sarcini se pot vedea zilnic la oficiul parohial.

La caz de nereuşită licitaţia se va ţine la data de 2 Sept. 1945, în acelaş local şi la aceiaşi oră.

Săsăuşi, la 1 August 1945.

Preot *Cornel Stănuleţ*.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane. Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU 23 August 1945 Nr. 34—35

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Onor. Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole şi corespondenţe se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

23 August

Ziua de 23 August din anul 1944 intră definitiv în istoria de zbucium a Neamului românesc. Ea echivalează cu o cotitură zdravănă şi hotărâtă în calea poporului nostru către un destin mai bun şi mai prietenos.

Data aceasta îşi durează un contur mai pronunţat prin aprecierea obiectivă a împrejurărilor în mijlocul cărora s'a produs deslipirea noastră dintr'o alianţă păgubitoare. Carul neamului trebuia oprit în loc şi apoi pornit cu toată graba şi cu o bărbăţie fără precedent într'o direcţie nouă.

Abia acum, după un an de zile, se poate înţelege mai deplin situaţia grea de atunci. Şi abia peste ani şi ani vor putea fi apreciate în dreaptă lumină, consecinţele actului dela 23 August 1944. Dar tot numai într'un răstimp larg vom fi în stare să elogiem, după toată cuviinţa, bărbăţia şi curajul unui Rege tânăr, bărbăţia înţeleptului nostru Suveran. Fără hotărârea M. S. Regelui Mihai I, *întorsătura dela 23 August nu putea prinde chip şi făptură. De aceea, El intră în istoria noastră naţională. Suveranul se aşează, cu tot elanul Său tineresc, în galeria vrednicilor noştri făuritori de istorie.*

Dar actele mari din istorie nu pot fi totuşi explicate fără considerare la realităţile puternice şi permanente din care ţâşnesc cu toată vigoarea. O asemenea permanenţă este şi cea naţională. Aceasta a prezidat, de bună seamă, hotărârea Regelui. Neamul românesc fierbea în aşteptarea întorsăturii dela 23 August. El se dorea, cu tot sufletul său, după alianţa care i-a adus întregirea din 1918, după mijlocul care să-i înlesnească realizarea independenţei şi integrităţii naţionale, după instrumentul care să-i garanteze permanenţa în istoria noroadelor. Numai aşa poate fi înţeleasă participarea întregului neam românesc în lupta sa de eliberare, participare ce stă la temelia izbânzii de azi.

Consecinţele actului dela 23 August sunt cunoscute acum tuturor. Dacă ne gândim la ceea ce s'a întâmplat cu neamuri care au continuat să stea şi să lupte în cadrul unor alianţe nefireşti, putem înţelege din destul ce consecinţe ne-ar fi fost rezervate şi nouă fără actul restaurator din vara trecută.

A urmat apoi armistiţiul din Septemvrie 1944. El este un act reparator. Sarcinile lui nu sunt uşoare pentru noi. Dar împlinirea conştiincioasă a lor însemnează cavalerism, datorie şi demnitate. Implinirea aceasta angajează faţa neamului, faţă care trebue să se prezinte curată în lume, între alte neamuri. Şi greşelile mai mici se plătesc, aşteaptă să fie reparate. De ce dară n'am plăti cu demnitate o greşală mare!

*

Acum suntem în 23 August 1945. Răsboiul cel mai groaznic din lume a luat sfârşit. Mândrii noştri ostaşi, cari au participat cu glorie la desrobirea Ardealului de Nord şi a Cehoslovaciei, se întorc la vetre. Ei ne găsesc de partea Aliaţilor. Mulţi dorm însă pe veci în brazda viforniţei. Ei alcătuesc cohorta eroilor, îmbogăţind legiunile celor cari şi-au pus viaţa pentru cel mai mare bun pământesc: pacea lumii. *Ei stau şi cu noi, ca să grăiască în faţa noroadelor despre pacea la care se lucrează acum: pacea dreaptă pentru toţi.*

D. CĂLUGĂR

Predica actuală

Este aproape de prisos să spunem, că rolul predicii este propoveduirea prin grai viu a Mântuitorului, îndoctrinarea credincioşilor în spiritul învăţăturii creştine. Firește, această îndoctrinare trebue să poarte pecetea ortodoxiei, adecă să fie curată de orice pervertire a adevărului autentic creştin şi să-l înfăţişeze pe acesta în puritatea lui originală. Căci numai o atare îndoctrinare constitue — eo ipso — *cea mai sănătoasă îndrumare a omului pe cărările întortochiate ale vieţii.*

Cu aceasta nu vrem să spunem că predica dela altar trebue să rezolve toate problemele legate de viaţa pământească, în sensul c'ar fi chemată să răspundă la toate întrebările mari sau mărunte ce frământă această viaţă, sub toate aspectele ei. Căci în cazul acesta predica n'ar mai fi autentic creştină ci cu totul adâncită în cele ale pământului. Evident, orientarea în predică porneşte dela pământ la cer, dar are ca ţintă primordială îndrumarea creştinului spre ajungerea scopului ultim: desăvârşirea şi fericirea veşnică. Ca atare, predica este — şi trebue să fie — o îndrumare a omului pe cărările vieţii numai în sensul că *proiectează asupra tuturor problemelor vieţii, razele concepţiei creştine despre lume şi viaţă.* Ceeace este identic în fond cu orientarea deplină a vieţii, întrucât concepţia creştină despre lume şi viaţă este aşa de superioară şi de cuprinzătoare, încât cuprinde în sine tot ceeace-i esenţial şi absolut necesar pentru realizarea unei vieţi desăvârşite.

In zilele noastre, când se declară mereu că vremea vorbelor a trecut şi că a sosit vremea faptelor, s'ar părea că predica n'ar mai fi necesară. De fapt însă, *predica este astăzi mai necesară decât oricând.*

Nu numai pentrucă ea nu face parte din ceeace se numeşte în deobşte »vorbirea goală«, ci şi pentrucă oricât am vrea să fim de dinamici, constructivişti şi antiteoretici, avem nevoie de orientare în orice întreprindere din viaţă.

E ştiut doar că orientarea fixează ţinta în spre care tindem, economiseşte energiile prin evitarea risipei fără rost, dă dinamismul şi calitatea faptei.

Iar dacă o considerăm prin prisma împrejurărilor actuale, atunci necensitatea predicei apare *acut necesară.* Trecem astăzi prin sguduiri şi frământări mari, cari deşi au început de mult, n'au încetat încă. E vremea cristalizării unei noui concepţii de viaţă obştească şi a zămislirii dureroase a unei noui structuri a vieţii sociale. Dacă omenirea nu va ajunge după acest groaznic răsboi, la realizarea acestei noui formule de viaţă, atunci n'a făcut nici un pas real spre adevăratul progres, dela care poate aştepta o viaţă mai bună.

In căutarea sbuciumată şi uneori furtunoasă a acestei noui formule de viaţă socială, conducătorii de destine simt — uneori poate fără să-şi dea seama — nevoia unei orientări sau îndrumări superioare, care să le lumineze drumul deplin şi să le asigure izbânda. Aşa fiind, nu-i de mirare că astăzi se cere atât de insistent preotului să fie »lumina lumii« şi »sarea pământului«, adecă *factor de orientare şi de îndreptare a vieţii obşteşti.*

Ori toate aceste împrejurări reliefiază până la evidenţă deplină, acuta necesitate a predicei în zilele noastre. *Predica e chemată să răspundă deplin la cerinţa atât de insistentă de a fi »lumina lumii« şi »sarea pământului«.* Mai presus de toate ea este chemată să arate şi să sublinieze necesitatea şi valoarea prezenţei creştinismului în inima frământărilor sociale de azi, calităţile lui de factor social dinamic. Căci numai inspirate, îndrumate şi susţinute de creştinism, strădaniile actuale după o altă orânduire obştească şi după o dreptate socială, vor putea da roadele dorite. Fără omul transformat şi înobilat în duh de viaţă autentic creştină, nu se poate sălăşlui în lume pacea şi bunăstarea dintre oameni.

Dar predica nu poate îndeplini acest rol de orientare socială în frământările de azi, dacă nu-i ea însişi *actuală.* Ce avem să înţelegem sub predică actuală? Prin însăşi esenţa şi valoarea sa, creştinismul este veşnic actual, dar *trebue arătat ca atare lumii.* Aceasta se face prin *predica de actualitate,* care constă în *înfăţişarea adevărului creştin prin prisma vremurilor şi împrejurărilor de azi.* Creştinismul apare viu şi veşnic nou numai făcându-l deschis vremurilor de azi, numai prezentându-l lumii în oglinda situaţiilor şi frământărilor actuale. Iată, de pildă, câteva teme care se mişcă pe această linie: creştinism şi democraţie, creştinism şi dreptate socială, creştinism şi muncă, etc. etc. Prin urmare, toate problemele care frământă tâmpla omului, agită inima şi-i cuceresc viaţa, trebuesc privite sub unghiul creştinismului. Ceeace va da tuturora prilejul să vadă cât de actual şi cât de necesar e creştinismul şi în viaţa zilelor noastre.

Predicând în felul acesta, facem o muncă dublă: arătăm lumea în problemele care o frământă mai mult şi totodată consolidăm creştinismul în minţi şi în inimi.

S'ar putea obiecta că prin predica de orientare socială cădem în greşală de a face din creştinism ceea ce nu este şi anume un sistem social. Evident, creştinismul nu-i un sistem social, pentru că scopul său suprem nici nu-l reclamă ca atare. Dar razele învăţăturii sale — ca cea mai desăvârşită concepţie despre lume şi viaţă — orientează amplu şi salvator problema socială. Ori, mai ales astăzi, problema socială sub toate aspectele ei, are neapărată nevoie de luminile creştinismului.

Un alt element ce trebue să se adauge predicii pentru a fi actuală, este acela de *predică profetică.* Dacă fără omul transformat şi înobilat în duh de viaţă autentic creştină nu se poate sălăşlui în lume pacea şi bunăstarea, atunci e dela sine înţeles că cetăţeanul acestui veac trebue îndrumat pe drumul de întoarcere la picioarele Mântuitorului. Drept aceea, predica actuală trebue să îmbrace forma profetică de glas de tunet, care sgudue conştiinţele adormite şi le trezeşte, chemându-le la pocăinţă sinceră: »Pocăiţi-vă şi vă întoarceţi dela toate nelegiuirile voastre, ca necredinţa să nu vă fie piedecă. Lepădaţi dela voi toate păcatele voastre cu care aţi greşit şi *vă faceţi o inimă şi un duh nou«.* (Iezechil XVIII, 30-31).

Actualitatea predicii se întregeşte apoi prin imprimarea unui caracter *apologetic-polemic.* Sunt atâtea critici îndreptate azi — ca întotdeauna — împotriva creştinismului, unele din rea intenţie iar altele isvorîte din necunoaşterea lui. In faţa acestei situaţii, se impune o *predică solidă,* care să răstoarne obiectiv, sobru şi total tezele contrari creştinismului şi să legitimeze — prin prisma actualităţii — punctul de vedere creştin. Prin aceasta, orietarea socială sub unghiul de vedere creştin se adânceşte, iar poziţia creştinismului însuşi se consolidează şi mai mult.

Aceasta este adevărata predică vie şi actuală, aceasta este predica care ne trebueşte astăzi. *Numai o astfel de predică slujeşte creştinismului şi-i legitimează prezenţa în angrenajul vieţii umane de azi.* Altfel de predică e dăunătoare creştinismului, făcând lumea să i se pară că creştinismul este anahronic, mort, sau inutil.

Firește, o atare predică este pretențioasă și reclamă multă strădanie din partea preotului: studiu, adâncire a problemelor, meditație, ținere la curent cu toate frământările vremii sale și mai ales incadrarea existențială în aceste frământări, ceeace-i tot una cu interiorizarea acestor frământări sau trecerea lor prin ființa sa proprie. Ea cere necruțător preotului — acolo unde e cazul — să iese din obiceiul comod de-a da cantorului să citească predica din cazanie sau de-a bolborosi câteva cuvinte pe nepregătite.

In orice caz, oricâte jertfe am depune întru realizarea unei astfel de predici, suntem datori să nu uităm că *numai printr'o atare predică putem sluji cu vrednicie lui Dumnezeu și poporului*, ceeace-i tot una cu afirmația justă că *numai printr'o astfel de propovăduire ne ligitimăm rostul și existența în sbuciumata viață de astăzi.*

CORNELIU SÂRBU

LA CLUJ

Biserica în întâmpinarea luptătorilor

Cu prilejul intrării triumfale a trupelor biruitoare ale Armatei întâia, întoarse de pe front, în capitala Ardealului desrobit, un serviciu religios a avut loc în Piața Mareșal Malinowski, între catedrala Ortodoxă și Teatrul Național, oficiat de un sobor de 13 preoți, în frunte cu Prea Sf. Episcop *Nicolae Colan* al Vadului, Feleacului și Clujului.

După aceea, P. Sf. Sa a rostit o cuvântare *„care a impresionat până la lacrimi"*, după mărturia corespondentului ziarului „Ardealul" din Capitală (nr. 379 a. c.).

Printre altele, P. Sf. Sa a spus următoarele:

„Sunt lacrimi de bucurie și sunt lacrimi de durere. Sunt lacrimi de lumină nouă în care bucuria se revarsă ca în ziua praznicului sfintei Invieri.

Au fost ani când rugăciunile noastre în acest nenorocit Ardeal de sus au fost îndreptate către Cel Atotputernic să ne ajute să scăpăm din năpasta în care am căzut. Aceste rugăciuni au fost curate și fierbinți, pentru că bunul Dumnezeu ne-a ajutat ca astăzi să ridicăm nu rugăciuni de cerere, ci de mulțumire. De aceea îi mulțumim că ne-a împlinit întregul nostru vis, văzând armata glorioasă a Regelui Mihai I, întorcându-se acasă biruitoare prin Clujul nostru drag și sfârticat, alături de glorioasele oștiri ale armatei sovietice.

Mulți dintre cei ce au plecat dela vetrele lor nu mai sunt astăzi. De aceea gândul nostru se îndreaptă către acești eroi, plin de dragoste și recunoștință. Slavă Vouă.

(In timpul acesta, din avioanele cari dau târcoale, se aruncă o ploaie de flori, muzica intonează imnul Regal și Sovietic, iar mulțimea de popor isbucnește în urale de plâns și bucurie negrăită).

Din partea Bisericii unite a vorbit P. Sf. Episcop *Iuliu Hossu.*

Examen de diplomă pentru cântăreții bisericești fără școală.

Onoratul Minister al Cultelor a decis ținerea unui examen de asimilare pentru cântăreții bisericești fără școală, dar care au o practică de cel puțin 10 ani la strană.

Măsura aceasta constitue un act de dreptate mai ales pentru cântăreții bisericești din Transilvania. Pe urma ei, cei reușiți la examen, vor primi leafă pentru o muncă adusă în folosul duhovnicesc al poporului nostru dreptcredincios.

Examenul se va ține în ziua de 1 Octomvrie 1945 și amănuntele în legătură cu organizarea lui vor fi aduse la cunoștința celor interesați printr'o circulară specială.

La mormântul Academicianului E. Hodoș

Cu plecarea lui Enea Hodoș pe calea, din care nu mai este întoarcere, Academia Română a pierdut pe *unul din cei mai vechi și mai laborioși membri corespondenți ai ei.*

Ales la 23 Martie 1904 el era menit să continue aci o respectabilă tradițiune literară, întemeiată de ilustrul său părinte Iosif Hodoș, care participase în 1866 la lucrările pregătitoare pentru înființarea acestei înalte instituțiuni de cultură și unitate românească, rămânând membru activ al ei timp de 14 ani, până în ceasul morții, [1880]. Unula dintre talentații săi fii, lui Nerva Hodoș, îi revine meritul principal pentru primele volume ale izbutitei publicațiuni *„Bibliografia Românească Veche"*.

Numele profesorului Enea Hodoș, dela Școala Episcopului Ioan Popasu din Caransebeș, se impusese atențiunii celor cari l-au distins cu votul și încrederea lor, chemându-l printre membri corespondenți ai Academiei, în deosebi prin fecunda-i activitate didactică-literară, precum și prin curajoase inițiative de a răspândi cartea bună în cercuri mai largi. Colecțiunea *Biblioteca Noastră*, redactată de el în Caransebeș, cuprindea pe lângă chestiuni de folklor ca cele intitulate *Cântece bănățene. Cântece cătănești. Literatură populară aleasă*, pe lângă anume *Convorbiri pedagogice*, și scurte biografii istorice ca acea scrisă de profesorul Iosif Bălan despre *Ioan Huniade, voevodul Transilvaniei.*

Până la 1904 ea atinsese nu mai puțin de *46 numere* „cu bun material literar și istoric", fiind destul de răspândită, pentru ca roadele ei bune să fie recunoscute. Aceasta îl îndreptățea pe cel că făcuse propunerea pentru alegător să afirme că „în familia de publiciști a răposatului membru al Academiei noastre, Dr. Iosif Hodoș, ocupă întaiul loc, ca muncă desfășurată, Enea Hodoș, profesor de limba și literatura română la Seminarul teologic din Caransebeș. D.Sa a crescut în noua școală literară și posedă în scris o limbă curată românească, ceea ce este o deosebită calitate a tuturor publicațiunilor sale". [Analele Academiei Române, Partea Administrativă și Desbaterile. Seria II, Tom. XXVI p. 197]. Spre a împărtăși publicului cititor românesc părți din bogata producție literară a marilor scriitori ruși, tânărul profesor dela Caransebeș nu a pregetat a se apuca să învețe limba, spre a putea să traducă chiar din originalul rusesc ceea ce socotea el potrivit pentru educația sufletească a lectorilor români. In toate strădaniile sale publicistice, literare Enea Hodoș a fost călăuzit, până la vârsta de 87 ani de adevărul, pe care îl rostise părintele său într'o ședință a Academiei Române, la 1869, făcând constatarea că „popoarele și națiunile *toate* sunt create de Dumnezeu, nu pentru a se topi unele în altele, ci pentru a se conserva *pure și independente* ca tot atâtea *părți constitutive ale omenirii*".

Preocupările de natură educativă și literară-pedagogică nu l-au părăsit pe Enea Hodoș nici după ce s'a despărțit de catedra din Caransebeș. Dimpotrivă, ele s'au adâncit și ramificat în cursul neobositei sale activități publiciste ca redactor al *Telegrafului Român*, îmbrățișând cu sporită curiositate și cu ageră pătrundere fenomenele vieții literare-culturale și sociale-economice sau politice, pe cari le înregistra în coloanele acestui ziar, năzuind să le comenteze totdeauna cu discernământ critic, cu exemplară judecată obiectivă și cu grijă neadormită pentru o formă literară impecabilă. Infruntând marele număr al anilor, Enea Hodoș a dat până în ultima clipă a vieții dovezi de uimitoarea tenacitate a pasiunii de scriitor, care-l însufleția și care nu a putut fi frântă nici de povara adâncilor bătrânețe.

Cu astfel de însușiri eminente — s'ar putea întreba oricine — cum s'a putut întâmpla să rămână timp de *41 de ani*, în calitate de membru corespondent, *oarecum în anticamera Academiei*, fără a i se fi oferit prilej de intrare în categoria membrilor activi, unde i-ar fi fost locul?

Răspunsul la această întrebare îl poate oferi, în primul rând, *hipermodestia* firii sale cu totul retrase, străine de orice gest „mlădios și iscusit întru *a se vârî*", cum se exprima el însuși într'o scrisoare dela 24 Ianuarie 1944. S'ar mai putea găsi, apoi, un răspuns potrivit și în schița alegorică a lui Turgheniev, care arată cum cele două virtuți cardiale, *binefacerea și recunoștința*, o singură dată s'au putut întâlni, nu însă pe pământ, ci la un ospăț, dat de însuși Ziditorul a toată făptura, în *sferele cerești*. „Amândouă virtuțile, încheie Turgheniev povestirea, s'au minunat nespus: *de când e lumea* — și e destul de veche — *atunci s'au întâlnit ele pentru întâia oară*" [Tel. Rom. nr. 80 din 1944].

Sufletul lui Enea Hodoș descătușat de durerile lutului se va împărtăși de acum și el de recunoștința, întâlnită *numai* la ospățul din sfere cerești, unde va putea să ducă vrednicului său părinte Iosif, precum și talentaților săi frați Alexandru [Ion Gorun] și Nerva, solia despre a treia desrobire a Transilvaniei românești. Iar trupul său, istovit de mulțimea anilor greu și de munca înteită până în ultima clipă a vieții, își va găsi liniștea în acest mormânt, deasupra căruia ar putea străjui minunatele versuri ale celui ce-și doarme somnul de veci sub *„teiul sfânt"* în cimitirul Belu, — versuri comentate de el, nu odată, dela catedra din Caransebeș ca și dela cea din Sighetul Maramureșului:

„Reverse dulci scântei
Atotștiutoarea...
Deasupră-mi crengi de tei
Să-și scuture floarea.
Când n'oi mai fi pribeag
De-atunci înainte,
Aduceri aminte
M'or troieni cu drag..."

Troienească-ți cu drag, prețuite coleg Enea Hodoș, mormântul aducerile-aminte ale posterității, care nădăjduim că va înțelege să fie mai generoasă și mai pătrunsă de sentimentul recunoștinței decât *contemporaneitatea adeseori atât de ingrată.*

Dormi în pace!

I. LUPAȘ

Jertfă și Iubire

Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne-a arătat prin jertfa Sa pe cruce nemărginita Sa iubirea dumnezeiască. Fără jertfa de pe cruce, toată lucrarea de mântuire pe care a revărsat o Mântuitorul peste lume, ar fi fost nedeplină. Prin jertfa Sa isbăvitoare din robia păcatului, a vindecat rănile omenirii din toate veacurile, făcând să rodească o viață nouă, o viață plină de sens. In jertfa de pe cruce s'a arătat iubirea Mântuitorului față de lume, iubire care a biruit moartea păcatului și ne-a deschis zările vieții veșnice.

Jertfă și iubire, răstignire și înviere, moarte și viață sunt elemente ce se întâlnesc în chip desăvârșit în persoana Mântuitorului, dar au putere a rodi spiritul omenesc în toate veacurile.

Jertfa este condiția desăvârșirii noastre, desăvârșire ce constă în iubire față de Dumnezeu. Iubirea creștină prinde viață în sufletul nostru, pe măsură ce jertfim în noi patima egoismului, ce ne ține legați de pământ. Fără această jertfire de sine, care se numește în graiul misticilor lepădare de lume, nu e cu putință să culegem rodul dragostei adevărate. Câtă vreme stăm în robia patimilor ce ne țin legați de lume, nu avem tăria să mărturisim pe Hristos.

Este vremea să ne verificăm iubirea noastră față de Hristos și să dovedim prin jertfa noastră, dragostea față de Mântuitorul.

Oamenii veacului înțeleg să facă multă jertfă pentru dăinuirea și fericirea lor în lume. Căci toată strădania unora de dimineața până seara, urmărește mulțumirea și satisfacerea trebuințelor legate de viața aceasta. Omul vrea să fie situat în veacul de acum. Și într'o măsură oarecare este îndreptățită această pretenție. Căci tot omul are dreptul și chiar datoria să-și câștige „pâinea cea de toate zilele". Dar toate aceste trebuințe sunt legate de lumea simțurilor, în care ne mișcăm. Ele nu pot satisface pe omul cel sufletesc, care se dorește după altă hrană. Nu suntem robii cărnii ce o purtăm cu noi. Avem în adâncul ființei noastre dorința de a depăși lumea patimilor și a trăi o viață duhovnicească, o viață mai aproape de Dumnezeu. Dacă pentru trup suntem în stare să jertfim mult, ca el să aibă cele necesare vieții, cu atât mai mult vom jertfi pentru suflet, fiind încredințați că acesta va trăi veșnic.

Am fi prea aproape de regnul animal, crezând că fericirea stă numai în trup. Omul este de omenie numai în măsura în care se dorește după o altă lume mai bună, mai fericită, după împărăția lui Dumenezeu. De dragul acestei Impărății veșnice jertfim, totul chiar trupul cu patimile lui.

Aceasta este credința ce ne dă putere să biruim toate ispitele acestui veac și să trăim cu dorința unei vieți mai bune, mai fericite, a cărei desăvârșire o vom cunoaște în viața cea veșnică.

Suntem chemați în aceste zile de mari prefaceri, să aducem jertfa noastră pentru iubire, pentru Hristos. Să jertfim ce este trecător, pentru dragostea lui Hristos. Iubim pe Hristos și Lui vrem să-I slujim cu toată ființa noastră. Doresc mai bine să fiu în iad cu Hristos, decât în rai fără Hristos, a spus un Sf. Părinte, voind prin aceasta să arate nebunia dragostei pentru Hristos.

Suntem convinși, că numai prin slujirea lui Hristos, a Binelui și Adevărului Suprem, ne facem datoria față de neam. Poate să mă despartă cineva de credința și dragostea aceasta? Nici moartea, nici viața. Nimic din lumea aceasta nu ne poate despărți de dragostea lui Hristos, căci El a biruit cu moartea Sa, moartea păcatelor noastre și ne-a pregătit viața veșnică. Veșnicia noastră stă ascunsă în comoara neperitoare a dragostei lui Hristos.

In fața iubirii lui Hristos dovedită prin jertfa Sa pe cruce, mă plec smerit și mă rog să-mi dea putere să-L pot mărturisi cu prețul oricărei jertfe.

Căci jertfa și iubirea sunt condițiile dăinuirii noaste demne și creștinești în acest veac, și tot ele ne pregătesc calea spre Impărăția cea veșnică.

Ieromonah **Serafim**

Nr. 7256/1945 (3—3)

Concurs

La Școala ortodoxă română de cântăreți bisericești „Dimitrie Cunțan" din Sibiu este vacantă, pentru suplinire, catedra de științe biblice. Pentru numirea suplinitorului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român".

Dela candidați se cere pregătire academică — licența în Teologie — și să fie de confesiune ortodoxă.

Cererea, însoțită de actele legale, va fi înaintată Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 24 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6746/1945

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1945/46 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1945, însoţite de următoarele documente:

1. Extras din matricola botezaţilor;

2. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

6. Dovadă de purtare dela oficiul parohial local.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1 - 6 Octomvrie; în 5—6 Octomvrie studenţii se vor mărturisì şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, de licenţă).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 7 Octomvrie, iar începerea cursurilor Luni în 8 Oct., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 50,000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreţinere în Internatul Academiei se va fixa ulterior. *Pentru studenţii noui înscrişi stau la dispoziţie 20 burse à 60,000 Lei anual.* La Rectorat studenţii anului I vor achita la înscriere, taxa de Lei 2025; an II Lei 1890; an III Lei 1890; an IV 1890 Lei.

Inscrierea se face la Rectoratul Academiei, dupăce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I din Arhiepiscopie sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul Arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie. Studenţii din alte eparhii sunt obligaţi, în caz că nu vor servi în Arhiepiscopie, să restitue numai eventualele ajutoare ce le vor fi primit dela Consiliul Arhiepiscopesc.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Oct. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă sau straiu, trei cearceafuri şi trei cearceafuri pentru plapomă, eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 şervete, o saltea şi o învelitoare de pat. Deasemenea va aduce 50 kg. grâu, care i se va plăti cu preţul zilei.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii lipsiţi de mijloace şi merituoşi vor beneficia de burse.*

Absolvenţilor Academei teologice „Andreiane» li se acordă titlul de licenţiat în teologie.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 17 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7295 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan“ din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei, cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1945/46, îşi vor înainta, până la 20 Septemvrie 1945, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *2 Octomvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe practice asupra aptitudinilor muzicale ale candidaţilor. Tot în 2 Octomvrie 1945 se vor ţinea şi examenele de corigenţă. Cursurile vor începe regulat în ziua de *3 Octomvrie 1945.*

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă de pat, două ştergare, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Uniforma şcoalei este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere pe întreg anul şcolar este de Lei 170.000, la care se adaugă alimente în natură, constând din: 50 kg. făină integrală de grâu şi 4 kg. untură de porc topită. Taxa calculată în Lei se va achita în trei rate şi anume: Lei 60.000 la înscriere, Lei 60.000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 50.000 la Paşti. Alimentele vor fi predate economatului şcoalei deodată cu prezentarea elevului.

Fiecare elev va mai achita la înscriere următoarele taxe: Lei 1200 pentru baie, Lei 1500 pentru spălat, Lei 1000 pentru stricăciuni, Lei 250 pentru bibliotecă, Lei 50 taxă de certificat. Total: 4000 Lei.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar toţi absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar lunar potrivit, conform hotărîrii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Cunoscând că Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru misionarismul dumnezeeştilor sale învăţături şi în şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor, să nu nesocotească chemarea de faţă, ci — dimpotrivă — să facă din ea datoria sufletului cu urechea plecată la inima Neamului.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 31 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

* FOIŞOARA *

Pater Iani şi Ocna-Sibiului

Rolul bogatului negustor din Alba-Iulia în acţiunea mitropolitului Atanasie de a trece pe Români la Biserica romano-catolică este bine cunoscut în istoria Bisericii noastre. L-a mustrat pe acesta în termini aspri şi categorici să nu facă acest pas. Pentru aceasta Atanasie l-a duşmănit, declarându-l „bulgar“, „spion al Domnului din Muntenia“. Pater Iani a fost însă Român bun şi ortodox intransigent.

Venit din Macedonia din oraşul Târnova s'a aşezat în Alba-Iulia pe la mijlocul secolului al şaptesprezecelea. Având un spirit comercial excepţional, s'a avântat în felurite negustorii, ajungând în scurtă vreme la o avere respectabilă cu proprietăţi în Alba-Iulia, Partoş, Sebeş-Alba, Sibiu şi Ocna-Sibiului şi cu legături cu domnitorii Const. Brâncoveanu şi Şerban Cantacuzino, dela care câştigă moşia dela Perişani. Este şeful companiei greco-române din Alba-Iulia şi Sebeş, iar în 1672 al celei din Sibiu.

Sarea dela Ocna-Sibiului era un element bun pentru afacere negustorească. Pater Iani îşi pune ochii pe ea şi în 1671 ia în arândă minele de sare dela Ocna-Sibiului şi în 25 Mai 1671 face un contract pe timp de patru ani cu şase Români „curteni“, adecă proprietari de case din Ocna şi reprezentanţi ai muncitorilor dela saline, stabilind în 23 puncte amănunţit toate obligaţiile muncitorilor şi ale arendaşului. Originalul contractului „par instructionis“, într'o extindere respectabilă, se păstrează şi astăzi în arhiva comunei.

In primăvara acestui an, dieta Transilvaniei decretase ca exploatarea sării să nu fie concesionată decât cetăţenilor ardeleni. Pater nu avea această cetăţenie. Face deci cerere, iar dieta îi acordă cetăţenia în 10 Octomvrie 1672 cu dreptul de a-şi agonisi proprietăţi, dar cu condiţia să respecte dispoziţiile ţării „megtartván az ország decretuma és artikulusait“ şi să nu jicnească interesele vecinilor „a véreknek és viciunsokuak ne praejudikáljon“. (Apro batae III, 41).

Pater exploatează sarea dela Ocna-Sibiului, în arândă depozitul dela Murăşport, de unde expediază apoi sarea cu corăbiile pe Mureş spre Ungaria.

In 1675 s'a împlinit terminul de patru ani. Incă înainte de termin, principele Ardealului, ajuns în jenă financiară, cere lui Pater să-i plătească arânda. Pater refuză. La ordinul principelui consiliul orăşenesc îi interzice continuarea exploatării salinelor, pe cari le dă în arândă nobilului Szegedi Gheorghe de Micăsasa. Pater ridică în 17 Maiu 1675 un protest energic, dar nu renunţă la exploatare. Principele nu îndrăsneşte să soluţioneze acest diferend. In 1683 apoi se împacă Pater cu Szeghedi, rămânând amândoi stăpâni pe saline, iar Pater cumpără în Ocna pe seama ginerelui său Czompo Iosif o casă, poreclită „casa roşie“, cu pământ arător, păşunat, pădure şi fânaţ. Consiliul oraşului face contestaţie. Dar şi aceasta rămâne nesoluţionată.

La hotarul Ocnei aparţinea în vremea aceea şi moşia dela Mândra, proprietatea oraşului. Szentpali Ferencz, primarul oraşului, lăcomeşte la ea şi o cere dela principele Apafi. Acesta i-o dă în folosinţă în 1679 pe lângă o arândă de opt florini anual pe seama oraşului. Szentpali regulează moşia, face exploatare raţională, face un lac pentru cultura peştilor, renumit în toate cereurile nobilimii. Moşia dădea beneficii frumoase. Pe ea îşi pun ochii şi Pater cu Szeghedi. In 1681, când Szentpali face contract unic cu oraşul, pun mâna pe moşia dela Mândra şi cei doi tovarăşi. Asemenea volnicii se vede că erau în uz,

INFORMAŢIUNI

Protopopul Dr. Vasile Oană din Sebeş-Alba a adormit în Domnul, la 19 August 1945.

Răposatul a fost un om de muncă, o figură bine cunoscută şi tot pe atât de bine apreciată în cercurile Preoţimii noastre.

Vom reveni.

Pelerinaj. In ziua de 8 Septemvrie c. se face la Cioara, jud. Alba, pelerinajul anual cu programul obişnuit; In 9 Septemvrie c. va avea loc pelerinajul la sf. Mănăstire Afteia [la „Plaişor"] 10 km. departe de comună. Casele mănăstirii se găsesc în construcţie. In cadrul lor s'au pregătit două camere pentru marii mutilaţi de războiu. Ajutorul public pentru terminarea acestora este aşteptat cu nădejde. Păr. C. Oancea şi soţia Valeria au donat pentru Mănăstire 4 jugăre de pământ.

Zi naţională pentru rugăciuni. După intrarea sa în funcţia de preşedinte al Statelor Unite, dl *Truman* a rostit o cuvântare, îndemnând poporul american la rugăciune pentru dobândirea victoriei. La terminarea războiului din Europa, Preşedintele a rânduit deasemenea o zi a rugăciunii de mulţămită lui Dumnezeu.

Acum, după capitularea necondiţionată a Japoniei, adică de „ziua Victoriei" dl Truman a stabilit că Dumineca din 19 August 1945 *„să fie zi naţională pentru rugăciuni şi mulţumiri aduse lui Dumnezeu pentru victorie"*.

Preşedintele Americii este om al lui Dumnezeu şi un pedagog religios al vrednicului popor american.

U. R. S. S. a reluat legăturile diplomatice şi cu Bulgaria. Imprejurarea aceasta constitue un nou pas către normalizarea vieţii internaţionale şi consolidarea păcii în Sud-Estul european.

După reluarea legăturilor diplomatice dintre U R. S. S. şi România. Ca urmare a restabilirii raporturilor diplomatice între U. R. S. S. şi România, s'a procedat la numirea miniştrilor plenipotenţiari în capitalele respective. Astfel M. S. Regele şi-a dat agrementul ca dl *Serghie Ivanovici Kaftaradze*, ajutor de Comisar pentru afacerile străine al Guvernului din Moscova, să fie numit în calitatea de trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar al Uniunii Sovietice în România.

Guvernul Uniunii Sovietice şi-a dat agrementul ca dl *Iorgu Iordan*, profesor la Universitatea din Iaşi şi membru al Academiei Române, să fie numit trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar al României în Uniunea Sovietică.

Mulţumiri. In numele credincioşilor mei aduc cele mai călduroase mulţumiri următorilor donatori pentru biserica noastră din Drăuşeni. Dlui C. Albu, care s'a străduit cu strângerea sumei. Următorilor pentru sumele: Soc. O. R. A. P. şi dlui O. Iosif, 60.000 lei, Ministerului Cultelor care a donat 50.000 lei, Dumitru Nacu Preşedintele Asóc. Ref. Ardeleni care a donat 40.000 lei, Gheorghe] Curca a donat 15,000 lei şi Reuniunea Femeilor Române din comuna noastră 15,000 lei, Dl Iosif şi Ioan Dracea suma de 30.000 lei, Maria Ion Albu a donat un vagon de var, în valoare de 230.000 lei. Paroh Dumitru Şica

Dece nu se pot tăia animale. Toată lumea trebue să înţeleagă că interdicţia tăerii şi consumului vitelor, a fost hotărîtă de Guvern numai sub imperiul unor necesităţi reale şi în interesul superior al ţării, având un scop îndoit. In primul rând, să se creeze condiţiunile necesare pentru a se putea face faţă prelevărilor de animale la care ne-am obligat prin Convenţia de Armistiţiu. In al doilea rând, să se evite distrugerea capitalului animal redus astăzi sub limita normală, spre a nu se premejdui Economia Naţională.

Mareşalul Philippe Pètain, fost şef al Statului francez în timpul ocupaţiei germane, a fost condamnat la moarte. Juriul a admis totuşi, cu 14 voturi contra 13, ca pedeapsa să fie comutată în detenţiune avându-se în vedere vârsta înaintată a mareşalului

Bătrânul Mareşal a fost transferat în fortul Pourtart, din Pirinei, unde va rămânea, probabil, până la moarte.

Doamna Pètain este pusă în libertate, dar nu are voie să-l însoţească pe soţul ei.

Jertfele omeneşti în războiul mondial abia terminat, după socoteli făcute în Statele Unite, se ridică la 60.000.000 de morţi şi răniţi.

In războiul mondial din 1914—18, s'au înregistrat 17,000.000 de morţi şi răniţi, deci aproape de patru ori mai puţini.

Dacă adăugăm alci pe orfani, pe văduve şi pe alţi mulţi năpăstuiţi, putem vedea, în toată întinderea ei, nenorocirea adusă de războiu în societatea omenească.

Bomba atomică. După cinci ani de experienţe şi de cercetări, mai mulţi oameni de ştiinţă englezi şi americani au pus la punct o nouă armă de luptă şi de distrugere. E vorba de *bomba atomică*. Puterea explosivă a acesteia este extraordinară. E destul să spunem, că o singură bombă atomică produce un efect egal cu acela al bombelor lansate de cel puţin 2000 de superfortăreţe.

Incercarea bombei atomice s'a făcut mai întâiu într'un câmp pustiu din America şi apoi, în urma hotărârilor dela Potsdam, au fost bombardate două oraşe japoneze. Oraşele au fost complect distruse de câte o singură bombă.

Noua armă de luptă a grăbit capitularea Japoniei, dar a provocat şi îngrijorări în omenire. De aceea au şi început discuţii între reprezentaţii marilor state pentru un control internaţional asupra energiei atomice. Puterea ei trebue canalizată în direcţia constructivă.

De altfel ziarul englez „Daily Mail" anunţă că şi bomba atomică şi-a găsit duşmanul. Este vorba de artileria antiatomică. Ea va putea executa bombardamente la mari altitudini pentru distrugerea bombei atomice. Reza „Radar" ar ajuta întru acesta, făcând să explodeze bomba atomică la o altitudine atât de mare încât să nu fie nici o primejdie pentru pământeni.

Capitularea Japoniei. In 14 Aug. 1945, Japonia a capitulat necondiţionat. Actul acesta, apreciat de Japonezi ca un fapt ştirbitor al onoarei lor, a deslănţuit un val de sinucideri printre Japonezii din patrie şi din străinătate. S'au sinucis cu deosebire personalităţi marcante din viaţa japoneză, cei cari erau mai indicaţi să semneze capitularea.

Impăratul Hirohito a ordonat încetarea ostilităţilor din partea armatei japoneze. Cu toate acestea, mai există şi azi unităţi care continuă rezistenţa.

Semnarea capitulării se va produce pe un vas de războiu. Generalul Mac Arthur va reprezenta puterile aliate şi tot el va conduce acţiunea pentru ocuparea şi pacificarea Japoniei.

Japonia nu va fi împărţită în zone de ocupaţie, cum s'a procedat cu Germaeia, ci va fi administrată în comun de Aliaţi.

Nr. 790—1945 [28] 1—3

Concurs

In conformitate cu decisul consiliului parohial luat în şedinţa din 25 Iunie a. c., publicăm concurs pentru întregirea parohiei **Moeciul de jos**, de clasa I, protopopiatul Bran, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Taxele stolare obişnuite în parohiile brănene.
3. Sesiune parohială 19.123 jugăre pădure, în Preduş.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Prea Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în Dumineca şi sărbătoarea ce li se va fixa de of ciul protopopesc, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zărneşti, 26 Iulie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Bran.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr 145/1945 (27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. *Hărţăgani* din protopopiatul Băiţa, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post.

1. Folosirea fostei şcoli confesionale ca casă parohială şi a grădinii din jurul ei.
2. Câte una măsură (30 lit.) cucuruz nesfărâmat sau una măsură ovăs (30 lit.], eventual contra valoarea în bani, dela fiecare familie. 1/3 parte revine cântăreţului şi crâsnicului.
3. Folosirea cimitirului.
4. Dreptul la una porţie lemne din pădurea comunei. Transportul lemnului îl priveşte pe preot.
5. Stola obicinuită în parohie.
6. Salarul de Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Băiţa cu terminul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi încuviinţarea de candidare la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc Băiţa în înţelegere cu consiliul parohial din Hărţăgani.

Băiţa, la 16 Iulie 1945.

Dumitru Secărea
protopop.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Septemvrie 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. *Duminecă în 2 Septemvrie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaş şi Alexandru Popa; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: prot. *M. Neagu*. — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, preotul Dr. *Ioan Chioariu*, dela parohia Sibiu-Inferior.

4. *Sâmbătă, la Naşterea Maicii Domnului, în 8 Septemvrie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, insp. Dumitru Călugăr şi Ioan Muntean; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — Predică: preotul *Ioan Muntean*. — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, diaconul *Simion Macarie*.

5. *Duminecă în 9 Septemvrie 1945*, servesc: cons. Ieronim Grovu, Gh. Secaş şi prot. Mihail Neagu; diaconii: I. Circov şi Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: cons. *Gheorghe Secaş*. — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 preotul *Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin.

6. *Vineri, la Înălţarea Sfintei Cruci, în 14 Septemvrie 1945*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Dr. Andrei Gâlea, cons. Ieronim Grovu, Al. Popa şi prot. Mihail Neagu: diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. — Predică: prot. *Mihail Neagu*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, duhovnicul *Nicodim Belea*.

7. *Duminecă, în 16 Septemvrie 1945*, servesc: cons. A. Nanu, profesor Dr. N. Terchilă, prot. Mihail Neagu; diaconii: Simion Macarie şi prof. Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: cons. *Aurel Nanu*. — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, preotul *Nicolae Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

8. *Duminecă, în 23 Septemvrie 1945*, servesc: prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga şi duh. Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie — Predică: duhovnicul *Nicodim Belea*. — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, preotul prof. *Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Trei-stejari.

9. *Duminecă, în 30 Septemvrie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, ieromon. Varahil Jitariu şi preotul Vladimir Turuşanu; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Gr. T. Marcu. — Predică: prof. Dr. *Grigorie T. Marcu*. — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, prot. *Mihail Neagu*.

Citiţi şi recomandaţi în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Raecdţia şi Administraţia:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

deoarece se mai repetaseră şi în 1663 cu Gavriil Alvinczi din Vurpăr şi în 1665 cu Papolczi Ferencz din Ocna. Szentpali se plânge la principele Apaffi, care dă celor doi tovarăşi un aspru avertisment: parancsoljuk, efé'ét atentálni ne merészeljenek... abeli dólogért dekretalis prenában inerált-nak magoknak tulajdonitsak". Pater şi Szeghedi nu se supun şi nu cedează. Atunci ajung la soluţia împăcării, toţi trei rămânând stăpâni pe moşia dela Mândra. Documentul spune că Szentpali a făcut cu bucurie „örömest" tovărăşie cu cei doi prieteni.

In 1684 moare Szegedi. Arânda de 8 florini rămăsese toi în sarcina lui Szentpali, care nu plăteşte şi oraşul îl dă în judecată în 1701. Curând apoi moare şi Szentpali şi Pater rămâne singur stăpân şi pe salinele din Ocna şi pe moşia dela Mândra. Procesul dela 1701 se termină abia în 1720, când urmaşii lui Szentpali sunt obligaţi să achite arânda pe toţi anii trecuţi.

Pater făcea frumoase afaceri cu sarea. Lăcomiau la aceasta şi consilierii oraşului. Dar în calitate de funcţionari nu puteau fi şi arendaşi. Pater, om isteţ, le face o propunere să facă o învoială de camuflaj, Pater rămâne titular cu numele, iar consilierii dau banii şi iau parte la beneficii. Consilierii acceptă şi în 1684 îi pun la dispoziţie 44,000? ridicaţi din visteria oraşului, pentru transportul sării. Bethlen Nicolae simte taina afacerii şi face reproş consilierilor. De fapt negoţul cu sarea se desolvase şi înregistra deficite. Guvernul dispune în două rânduri anchetă în cauza banilor. Pater se justifică, se spală pe mâni declinând orice răspundere. Bethlen afirmă că în afacerea aceasta a rămas de pagubă şi oraşul şi statul şi camera salinelor şi şi Pater Iani cărula nu i-a rămas decât barba albă şi cei 16—20 iobagi. Ceea ce însă nu este de crezut, deoarece Pater era prea isteţ şi prea mare spirit negustoresc, decât să rămână păgubaş.

Cât a mai stat Pater Iani în Ocna după 1701, nu se ştie. Probabil că n'a predat în curând toată gestiunea consilierilor orăşeneşti, întorcându-se la Alba-Iulia, de unde nu peste mult pleacă, trecând definitiv în Muntenia, probabil la moşia sa dela Perişani. La Alba-Iulia rămâne fiul său Nicolae Pater, iar la Ocna, ginerele său Czompo Iosif. **Dr. Seb. Stanca**

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 9 Septemvrie 1945 Nr. 36

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

Onor. Asociațiunea pentru literatura
și cultura poporului român
Sibiu

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolit

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CINCI ANI

La 6 Septemvrie a. c. s'au împlinit 5 ani, de când Majestatea Sa Regele Mihai I a preluat prerogativele regale. Urcând viguros Tronul, Majestatea Sa a înscris — în sbuciumata istorie a Neamului — 5 ani de glorioasă domnie.

Păşirea Majestăţii Sale la Tronul regesc s'a făcut în împrejurări grele pentru Neam şi Ţară. Multe şi grele au fost problemele, care s'au pus tânărului nostru Rege, în aceşti 5 ani de domnie.

Pentru a ne da seama de ceeace a înscris — cu elanul şi bărbăţia Sa tinerească — M. Sa Regele în sbuciumata istorie a Neamului, e deajuns să ne gândim la actul de curaj şi de dârzenie, pe care l-a săvârşit la 23 August 1944. Fără hotărîrea matură şi bărbătească a M. S. Regelui Mihai I, fără pasul Său hotârît în clipa când nu era încă limpede de partea cui va fi victoria, epocala întorsătură dela 23 August 1944 n'ar fi devenit o realitate istorică.

Prin acest mare act istoric, M. Sa Regele Mihai I a dus Armata din biruinţă în biruinţă şi a deschis drum larg şi trainic spre permanenţa noastră în istorie, alături de Marii Aliaţi.

Curajul, perspicacitatea, vigurozitatea şi iubirea de Neam a M. Sale, sunt — alături de epocalele Sale înfăptuiri de până acum — chezăşia reconstrucţiei Ţării de pe urmele războiului şi a păşirii ei spre un viitor strălucit.

Legată de toate înfăptuirile epocale din cei cinci ani de domnie, persoana M. Sale a intrat glorios în istoria noastră naţională, aşezându-se în galeria vrednicilor noştri făuritori de istorie.

Deaceea, în acest moment de sărbătoare, întreg Neamul românesc — profund dinastic şi strâns unit în jurul Tronului — se pleacă cu sinceră şi profundă recunoştinţă în faţa augustei personalităţi a M. Sale Regelui, rugând pe bunul Dumnezeu să-I dăruiască zile îndelungate cu sănătate, pace şi putere de muncă, spre bunăsporirea întru toate a Ţării noastre.

Doamne al puterilor, izbăveşte de toate nevoile pe Augustul nostru Suveran şi ocroteşte cu Pronia Ta cerească, Ţara aceasta şi pe Regele ei.

Tăria Apostolatului

Apostolatul sacerdotal: misiunea încredinţată de Mântuitorul celor 12 sf. Apostoli şi urmaşilor acestora, sau oficiul exercitării puterii bisericeşti în întreita ei ramificaţie: puterea sacramentală, puterea învăţătorească şi puterea jurisdicţională, este o chemare sublimă, care trebue să stea permanent în slujba vieţii creştine. Ceeace înseamnează că el trebue să fie mereu activ. Sortit a sluji vieţii, el nu-şi poate îndeplini rostul sau funcţia în cadrele acesteia, decât fiind *viu* şi *dinamic*.

Dar sunt vremuri în care apostolatul sacerdotal este chemat să fie deosebit de activ şi de puternic în lucrarea lui. Atari vremuri trăim în zilele noastre.

De fapt, într'o lume sguduită stihial şi ruinată crunt de furtuna celui mai pustiitor război, într'o lume care caută să-şi regăsească adevăratul sens al vieţii şi se străduieşte să reintre în făgaşul acestui sens spre a se reface, apostolatul creştin în general şi cu deosebire *apostolatul sacerdotal, este chemat să joace un rol primordial.* Căci el are să fie — cu forţele şi mijloacele ce-i stau la îndemână — pârghia de ridicare a omenirii din genuna căderilor, ruinelor şi destrămărilor, şi de avântare în spre progres şi desăvârşire.

Pentru a-şi putea îndeplini cu succes această înaltă şi vitală misiune, *apostolatul creştin trebue să fie tare*, adecă deosebit de viguros în lucrarea lui. Căci numai ceeace-i viguros în acţiune, poate îndeplini o aşa de grea misiune.

Drept aceea, se pune serios întrebarea: *Care este taina tăriei apostalatului sacerdotal?*

Pentru a putea răspunde nimerit la această întrebare, trebue să ne dăm seama care este fiinţa acestui apostolat şi — odată cu aceasta — temelia şi izvorul dinamismului său creator.

In esenţa sa, apostolatul sacerdotal este expresia şi actualizarea — în vase de lut — preoţiei Mântuitorului. Ca atare, el îşi primeşte fiinţa, sensul şi tăria dela Domnul Hristos, întruchiparea integrală şi desăvârşită a preoţiei veşnice şi universale.

Coborîtor — ca origine şi putere primordială de fiinţare — din cer şi actualizat în lume prin anumite vase de lut: preoţii, apostolatul sacerdotal este — ca dinamică vitală — o tainică interferenţă de forţe teandrice. Dinamismul său activ şi viguros coboară din cer şi se actualizează prin râvna vasului de lut îmbrăcat cu harul preoţiei. In consecinţă, apostolatul sacerdotal poate fiinţa numai din îmbinarea armonică a puterii pe care o revarsă harul divin asupra preotului, cu spiritul de trudă şi jertfă a celui învestit cu respectiva putere.

Când e vorba să surprindem taina vigoarei apostolatului sacerdotal, trebue să subliniem *caracterul fundamental haric* al acestui apostolat. Izvorîtor din harul preoţiei, acest apostolat fiinţează şi rodeşte numai sub undele oblăditoare şi întăritoare ale harului divin. Duhul apostolatului sacerdotal creşte din adâncul de taină al harului divin şi este fructul acestuia. Harul divin dă acestui apostolat, zelul şi dinamismul acţiunii.

Drept aceea, tăria apostolatului sacerdotal nu se poate concepe şi realiza fără harul divin. *Taina tăriei lui este absorbirea cât mai din plin în plămânii lui, a harului divin.*

Ancorat fiinţial în harul preoţiei, apostolatul sacerdotal se actualizează deplin sub flacăra harului euharistic. Când Insuşi Marele Preot: Hristos Domnul, se coboară — prin cuminecare după vrednicie cu trupul şi sângele Său în sf. Taină a Euharistiei — în cămara sufletului nostru, *atunci avem sălăşluită în noi însine toată vigoarea apostolatului sacerdotal.* De unde rezultă concluzia că tăria apostolatului sacerdotal nu rezidă numai în actualizarea cât mai intensă a harului primit în st. Taină a Hirotoniei, *ci şi în desăvârşirea acestei actualizări prin cuminecarea deasă cu Hristos cel euharistic.*

Aceste câteva consideraţiuni au darul de a evidenţia adevărul că cheia succesului integral al apostolatului sacerdotal şi a tăriei lui, *nu o constitue atât organizarea lui tehnică ci în primul rând legătura lui intimă cu Cerul, de unde se revarsă roua vivificatoare a harului divin, care îl face activ şi puternic.* Prin urmare, purtătorii apostolatului sacerdotal sunt cu atât mai destoinici şi mai corespunzători chemării lor actuale, *cu cât sunt mai plini de har.*

Intrucât harul se reduce cauzal la Mântuitorul, *temelia apostolatului sacerdotal o constitue Hristos Domnul.* Ca temelie *El este totodată şi tăria acestui apostolat.* De unde rezultă adevărul că *vigoarea apostolatului sacerdotal rezidă în HRISTOS Domnul şi o posedăm în măsura în care avem în vasul nostru de lut, pe Mântuitorul;* deci, suntem tari în slujba apostolatului sacerdotal în măsura, în care reuşim să absorbim în noi pe Hristos cel euharistic din sf. Taină a Cuminecăturii.

Dar după cum o casă este puternică numai dacă stă pe temelia ei, tot aşa *apostolatul sacerdotal e viguros numai dacă stă pe temilia sa: Hristos Domnul.* De unde concludem că una din tainele tăriei lui este păşirea pe făgaşul autentic al respectivului apostolat. Căci numai menţinerea pe acest făgaş ne asigură legătura cu izvorul dinamismului său activ şi creator. *Mântuitorul e cu noi în misiunea noastră, numai în măsura în care slujim Lui.* Altfel, toată truda noastră este o risipire zadarnică de forţe.

Ancorat fiinţial şi în natura umană, apostolatul sacerdotal îşi soarbe vigoarea şi din adâncurile ontologice şi creatoare ale acesteia. Harul preoţiei rodeşte în măsura actualizării lui de către persoana care-l poartă. Ceeace înseamnează că *reuşita şi tăria apostolatului sacerdotal atârnă considerabil de punerea în slujba lui a unor calităţi sufleteşti care înmănunchiază chipul ideal al preotului.* Aceste calităţi sunt chemate să facă din purtătorul harului preoţiei, un vas cât mai apt pentru actualizarea şi rodirea deplină a forţelor cereşti ale apostolatului sacerdotal. Drept aceea, preotul se face teren cât mai receptiv şi prielnic pentru lucrarea prin el a harului respectiv, în măsura în care se străduieşte şi reuşeşte să se împodobească cu chipul ideal al păstorului de suflete.

Calităţile fundamentale care înmănunchează acest chip, sunt următoarele:

a) *Puritatea vieţii sau curăţenia sufletească şi trupească*, care face din persoana preotului un ogor prielnic pentru captarea îmbelşugată şi lucrarea viguroasă a harului divin, şi totodată îl aşează în putinţa de a fi *pildă vie* pentru cei pe care îi păstoreşte.

b) *Pregătirea teologică solidă*, care îi mijloceşte cunoaşterea deplină a ţintei pe care are s'o atingă, şi care — dublată de o serioasă cultură profană — îl ţine la nivelul cerinţelor vremii, îi ajută la coordonarea luminată a puterilor şi mijloacelor de acţiune.

c) *Conştiinţa riguros ortodoxă, fermă şi trează a misiunii sale*, care îl ţine mereu pe făgaşul autentic al chemării sale şi constitue totodată imperativul neadormit al îndeplinirii continui şi depline a datoriei sale.

d) *Dinamismul trudei, al jertfei şi luptei*, care este sufletul apostolatului. Munca trudnică şi capacitatea de jertfire pentru alţii, este inima apostolatului sacerdotal. Prin acestea, harul sacerdotal este actualizat şi rodit până la cea mai înaltă împlinire. Prin muncă serioasă şi asiduă şi prin jertfă neprecupeţită, apostolatul sacerdotal se face viguros în lucrarea lui.

e) *Zelul apostolic*, foarte înrudit cu calitatea de mai sus, pe care o întreţine şi alimentează. Numai cine este îmbrăcat în calitatea de «nebun

Sfinţirea catedralei din Orăştie

Duminecă 2 Septemvrie a. c. a avut loc — într'un cadru festiv — sfinţirea monumentalei catedrale din Orăştie.

Sâmbătă 1 Septemvrie a. c., la ora 7 seara, s'a făcut — în faţa bisericii ortodoxe vechi — primirea I. P. Sfinţitului nostru *Mitropolit Nicolae al Ardealului* şi a suitei, de către autorităţile civile şi militare, precum şi de către populaţia oraşului. Cu acest prilej au rostit cuvinte de bun sosit dl pretor al plasei Orăştie, Cherebeţ în numele judeţului respectiv, dl primar Emil Balomiri în numele oraşului iar P. C. Sa părintele adm. prot. Zaharia Stanciu în numele bisericii locale. După răspunsul I. P. S. Sale, a urmat — în biserica veche — săvârşirea vecerniei şi a litiei.

Duminecă dimineaţa la ora 9 a început slujba sfinţirii măreţei catedrale, la care a participat dl prim-ministru *Dr. Petru Groza*, însoţit de următorii membri ai Guvernului: pr. Constantin Burducea, ministrul Cultelor, prof. Petre Constantinescu-Iaşi, ministrul Propagandei, dl Gh. Gheorghiu-Dej, ministrul Comunicaţiilor, dl Romulus Zăroni, ministrul Agriculturii, dl inginer Tudor Ionescu, ministru al Minelor, dl Potop, subsecretar de stat la Educaţia Naţională, dnii Pamfil Ripoşanu şi Emil Bodnăraş, secretari generali la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, etc., precum şi autorităţile oraşului împreună cu populaţia din Orăştie şi din împrejurimi. *I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae* a fost asistat de un impunător sobor de preoţi, iar răspunsurile au fost date de corul meseriaşilor din Orăştie.

După săvârşirea sfintei Liturghii, a luat cuvântul *I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae*. Mânecând dela evanghelia zilei, I. P. Sf. Sa a subliniat valoarea sufletului şi necesitatea cultivării şi pregătirii lui pentru viaţa veşnică, prin Biserică, mulţumind totodată celor cari au contribuit la ridicarea noului locaş de închinare, precum şi celor ce-au cinstit cu prezenţa lor acest moment de sărbătoare, în frunte cu dl prim-ministru *Dr. Petru Groza* şi membrii Guvernului. Vorbeşte apoi dl prim-ministru *Dr. Petru Groza* despre necesitatea şi rolul Bisericii în viaţa unui popor, precum şi despre iubirea între popoare propovăduită de sfânta Evanghelie. Totodată a declarat că *a luat hotărîrea de a amnestia pe toţi preoţii condamnaţi sau deţinuţi, precum şi de a-i absolvi de epurafie pe toţi.*

La ieşirea din catedrală, *I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae* a binecuvântat mulţimea, care a ovaţionat pe înaltul ierarh şi pe înalţii demnitari.

A urmat apoi masa comună, la care au toastat: I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae pentru M. Sa Regele Mihai I, dl prim-ministru Dr. Petru Groza, păr. ministru Constantin Burducea, dl ministru Tudor Ionescu, dl ministru Romulus Zăroni, dl subsecretar de stat Potop, precum şi dl primar al oraşului Emil Balomiri, dl lt.-col. Alexandru Madgearu şi P. C. Sa păr. adm. prot. Zaharia Stanciu.

La acest moment festiv au luat parte şi reprezentanţii presei americane, ruse şi turce, dl consilier Dangulov din partea ambasadei sovietice, precum şi delegaţii Comandamentului sovietic din Orăştie.

Participant

Cu Hristos, în veci!

Poetul Andrei Bârseanu termină cunoscutul său imn „Pe-al nostru steag", cu versurile:

„Şi'n cartea veşniciei scrie
Că ţări şi neamuri vor pieri,
Iar scumpa noastră Românie
Etern, etern va înflori".

Istoria ne spune într'adevăr că ţări şi neamuri au pierit şi, firește, vor mai pieri. S'au născut imperii care păreau că n'au margini şi sfârşit, au dispărut popoare cu însuşiri remarcabile. Dela Sciţii cei „numeroşi" şi „nemuritori" nu ne-a rămas decât numele. Astăzi, sub ochii noştri, vedem că imperii, puternice până ieri, trosnesc din toate încheieturile şi mâine nu ştim cum va arăta harta Europei şi a lumii. Nu le-a salvat în trecut, nu le salvează nici astăzi, nici forţa politică şi militară, nici geniul culturii şi al civilizaţiei. Se pare că nu pot scăpa de acest destin implacabil. Dintre toate aceste bunuri, singură cultura le supravieţueşte.

Dintre popoarele vechi unul singur se menţine cu încăpăţânare, am putea spune, mai ales că nu are nici o forţă politică, nici militară, nici măcar o patrie stabilă cu aceleaşi legi şi conducere. Se înţelege că este vorba de poporul ebreu. S'a strecurat prin toate cataclismele şi s'a menţinut în toate uriaşele schimbări ale veacurilor. Firească întrebare: Care-i taina rezistenţei sale? Nu e decât un singur răspuns: Religia. Pentru a nu fi bănuială că vorbim pro domo, aducem mărturia unui mirean. „Tot secretul rezistenţei poporului evreu constă în religia sa. Retras în această citadelă spirituală inexpugnabilă, el a putut să înfrunte cu succes urgia tuturor asalturilor care urmăreau să-l nimicească. Religia l-a fost reazim şi scut, călăuză şi armă. Timpul şi repetatele experienţe au arătat, cu prisosinţă, cât de formidabilă şi eficace este această forţă spirituală. (Sterie Diamandi: Fiul lui Dumnezeu, vol. III, pag. 379).

Un om care se sbate cu valurile, de vrea să scape, trebue să se agaţe de mâna sau obiectul ce altul i-l întinde de sus. Omenescul, ca să se salveze, trebue să se ancoreze în divin. „Nu vă nădăjduiţi spre boieri, spre fiii oamenilor, întru care nu este mântuire", spune o cântare bisericească. Pentru această salvare, căreia Biserica îi zice mântuire, s'a pogorît Însuşi Fiul lui Dumnezeu. De ce nici-o altă religie veche nu şi-a mai salvat fii ei ca neam? Pentrucă numai religia V. Testament este revelată. Şi încă religia Ebreilor este numai prefaţa creştinismului, care-i religia cea adevărată, revelaţia desăvârşită. Şi dacă mozaismul, care a avut un caracter caduc şi care cuprinde adevărul în al doilea rând după creştinism, a salvat şi menţinut poporul ebreu, cu atât mai multe posibilităţi oferă creştinismul în privinţa respectivă.

In acest colţ de pământ, poporul românesc născut creştin ortodox, este după Greci cel mai vechiu. Nu cădem în mândrie să afirmăm că am fi un „popor ales", căci la ospăţul lui Hristos şi la viaţă sânt chemate toate neamurile şi să dea roade în măsura puterilor şi însuşirilor lor. Istoricii vorbesc însă de un „miracol" al poporului românesc. Şi aici sântem conştienţi când spunem că taina rezistenţii neamului românesc, în atâtea vremuri de restrişte, a fost Biserica lui Iisus Hristos, care-l mângâia în prezent şi-i da nădejdi în viitor.

Cât ne priveşte pe noi Românii, până acum, am trăit cu Hristos prin Ortodoxie. Ortodoxia ne-a susţinut înainte de a ne constitui politic, ne-a susţinut şi după aceea. Am fost un stat creştin, care a pus pecetea creştină şi a simţit prezenţa divină în toate actele sale. Dela „Io Mircea Voevod, din mila lui Dumnezeu, domnul Ţării Româneşti", cum se intitula Mircea şi toţi voevozii, şi până la formula monarhică de azi „din graţia lui Dumnezeu", exprimă aceeaşi concepţie şi legătură a noastră cu Hristos, sintetizată în cele trei cuvinte de pe stema ţării: Nihil sine Deo, prin care mărturisim oficial că trăim cu Hristos şi nimic n'am făcut şi nu putem face fără El. De altfel, Însuşi a spus: „Nimic nu puteţi face fără mine".

Nu mărturiseşte aceasta un Mircea, Ştefan, Mihai? Daţi la o parte acele fapte de mărturisire şi de trăire a lui Hristos din istoria şi viaţa noastră şi încercaţi apoi de a-i descifra sensul. Incercaţi să nu pomeniţi de locaşurile sfinte de care ni-e plină ţara, de danilie pornite din largă inimă până peste hotare; de dragostea pentru „lege" care merge până a o pecetlui cu viaţa ca un Brâncoveanu şi

---

pentru Hristos», poate sluji deplin Domnului ca un vrednic preot al Lui.

In concluzie, harul divin actualizat integral de natura umană înzestrată cu calităţile necesare, dau şi asigură tăria apostolatului sacerdotal. Acest apostolat e tare prin el însuşi şi în măsura în care rămâne credincios menirii sale.

Secerişul este bogat şi vremurile de azi cheamă la lucru, preoţi cât mai destoinici. Vom fi la înălţimea acestor vremuri în măsura, în care vom ştii să răspundem cu vrednicie imperativelor lor. Drept aceea, cei ce purtăm pe umerii noştri slujba apostolatului sacerdotal, să luăm aminte!

CORNELIU SÂRBU

FOIŞOARA

Predică la înmormântarea unuia dintre soţi

Viaţa pământească a omului se desfăşoară în cercul adâncilor taine, de Dumnezeu aşezate în lume.

Cea mai adâncă şi cutremurătoare însă, dintre toate acestea, este taina morţii, sub ale cărei aripi ne ducem viaţa, bună sau rea, săracă sau bogată, zi de zi, şi clipă de clipă. E legea veşnică şi nestrămutată ce planează peste noi şi în a cărei umbră şi tăcere, va trebui să păşim la ceasul sorocit cu toţii, tânăr sau bătrân, bun sau rău, bărbat ori femeie.

De-am chema toţi doctorii din lume, de-am împărţi toate averile ce le avem, de ne-am sui pe vârfurile munţilor sau ne-am coborî în adâncurile pământului, de moarte nu ne putem scăpa.

Ori unde am sta şi ne am afla pe pământ, chipul morţii ne paşte la orice pas. Ori ce loc poate fii mărturia prezenţii noastre trecătoare prin lume. Unde te afli, omule? La petrecere? In scurt timp şi aceea se va sfârşi, ca şi viaţa ta. Unde eşti? Pe cale? Adu-ţi aminte că eşti călător pe acest pământ şi că „nu avem nici cetate stătătoare, ci ceea ce va să fie căutăm". [Evrei 13, 14]. Unde mergi? Să te culci? Somnul este chipul morţii, iar patul al sicriului, şi precum când te culci te dezbraci de haine, tot aşa te va dezbrăca şi moartea de tot ce ai.

Ori unde am merge şi ori unde am privi, faţa trecătoare a celor din jurul nostru ne aduce aminte de moarte. Dar n'ar fi oare adevărată nesocotinţă să trăeşti, să trăeşti... şi să nu te gândeşti la clipa încetării călătoriei tale prin lume? Şi să nu-ţi arunci privirea asupra cuvintelor sf. Scripturi: „omul are viaţă scurtă... se naşte ca o floare, care n'apucă să se deschidă... şi fuge... ca umbra... [Iov, 14, 1—3].

Acela care astfel cugetă, nu se cutremură nicicând la gândul morţii. Acela vede în moarte pe prietenul său de călătorie. E adevărat că te conduce prin o poartă întunecată, dar dincolo de ea te aşteaptă lumină, fericire şi odihnă!

„Nu veţi muri", aşa zice Mântuitorul! Nu! Ci? „Fiţi gata!", căci El „va plăti fiecărui după faptele lui, adică viaţă veşnică celor ce prin răbdarea faptei bune caută mărire, şi cinste, şi nestricăciune". [Rom: 2, 6—7].

Viaţă veşnică! Dar cine se mai îngrijeşte azi de tine! Pentru cine mai preţuieşti tu ceva?... Azi e preţuit palatul şi automobilul, averea întinsă şi banii...

De multe ori citim sau auzim spunându-se: „Vrei să trăieşti mult?"

„El... dar cum?... voiesc...", se gândeşte omul, şi îndată-şi apleacă urechea să primească răspunsul salvator: „De vrei să-ţi lungeşti viaţa, ţine regimul cutare... de vrei să ai viaţă lungă, fă sport...", şi aşa mai departe.

Cum mai aleargă omul în toate părţile şi după toate lucrurile, despre care crede că îi lungesc viaţa!

Dar iată că Mântuitorul nu ni-o lungeşte cu un an ori mai mulţi, ci făgăduinţa Lui depăşeşte limitele închipuite de mintea omenească: „Cel ce mănâncă trupul meu şi bea sângele meu, are viaţă veşnică, şi eu îl voiu învia pe el în ziua cea de apoi". [Io. 6, 55].

Se spune că o femeie bătrână, când a văzut pe unul din fraţii Montgolfier că s'a ridicat în aer pentru prima oară, a strigat cu durere: „Câte nu mai inventează şi oamenii! Incă vom ajunge că vor descoperi şi aceea, că nu trebue să mai murim... Dar eu..., atunci voiu fi moartă", adause bătrâna cu tristeţe.

Dar învăţaţii n'au descoperit leacul împotriva morţii, şi nici nu-l vor descoperi vreodată. Mântuitorul ne-a arătat calea veşniciei şi a nemuririi. Prin credinţa în viaţa de veci a dat înţeles morţii.

Ne aflăm din nou la umbra crucii păzaice, pe margini de gropi lacome şi nemilostive, în care am coborât atâtea fiinţe dragi, rupte din trupul nostru şi smulse din inima noastră caldă. Şi pare că simţim cu toţii fiorii durerii ce şi-au făcut loc în sufletul celor scumpi ei [lui]. Numai este soarele care luminează şi încălzeşte orizontul vieţii lor. Nu mai este limanul la care soţul [soţia] singur [singură] îşi caută şi-şi află alinare sufletului zbuciumat de valurile furtunoase ale vieţii acesteia

Căci până ce ai la dreptă-ţi pe soţul de viaţă şi piatra îţi este pernă şi şi din o bucată de pâne îţi faci un prânz bogat, si coliba îţi este palat şi puţinul îţi este destul. Din contră însă: Dacă l-ai pierdut, nimic de pe pământ nu este în stare să înlocuiască această pierdere.

Dar Dumnezeu de sus e puternic şi bun. El e tatăl orfanilor şi limanul văduvelor. Mâna lui alinătoare acolo e mai aproape, unde necazul e mai mare. Soarele mai puternic luminează şi încălzeşte după furtună. Când ne aflăm în necazuri, trebue să ne aşteptăm la bine, şi când suntem în bine trebue să fim gata la rău.

Să ne îndeplinim datoria de creştini şi să-i păstrăm amintirea, învăluită de aceeaşi caldă iubire de care a dat totdeauna dovadă.

Tuturor celor de faţă, rude şi cunoscuţi, prin mine, vă cere iertare de v'a greşit ceva, şi vă face rugămintea, ca pe lângă recunoştinţa şi florile cu care o aţi împodobit, să-i păstraţi un loc de veşnică pomenire pentru dragostea cu care v'a întâmpinat de fiecare dată,

Iar Tu, Stăpâne Doamne, izvorul vieţii, primeşte sufletul roabei [robului] tale [tău] N., în grădina unde florile nu se ofilesc, unde dreptii pururea privesc lumina feţei Tale, în locul unde nu este durere, nici întristare, ci veşnică odihnă şi eternă fericire,, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin!

Preotul Gh. Constantin-Schelu

atâţia martiri ai Ardealului. Incercaţi să nu pomeniţi nici de opera Bisericii şi de oamenii ei în ceeace priveşte limba, cultura şi conştiinţa naţională. De unde şi cu ce veţi începe istoria literaturii noastre, de se înlătură opera Bisericii, care „din potirul aceleaşi culturi naţionale a cuminecat pe toţi fiii săi, pe unde i-a dus soarta", cum spunea I. P. S. Mitropolit Nicolae. „Toţi Românii dintr'o fântână cură", spuneau la 1688 alcătuitorii Bibliei dela Bucureşti. Toate darurile, care au ajutat neamului românesc să se menţină, să se întărească, să se unifice, „dintr'o fântână cură", aş zice şi eu, din Biserica lui Hristos.

Descifraţi viaţa poporului nostru, care a trăit şi trăieşte prin Biserica lui Hristos. Toată viaţa lui, dela leagăn până la mormânt, este impregnată de duhul Evangheliei Sale. Acest duh dădea şi dă conţinut şi orientare întregei sale vieţi. Nu numai viaţa sa, dar şi natura o simte sub pacea şi liniştea Duhului sfânt, cum spune „un suflet din sufletul poporului", Coşbuc; instrumentele şi vitele cu care-şi munceşte pământul, din care-şi scoate hrana şi vrea să-i fie apoi mormânt, tot sub unghiul acesta le priveşte.

N'am avut linişte şi răgaz, n'am avut instituţii strălucite şi legi ca alte popoare, am avut una şi bună: Biserica şi Evanghelia lui Hristos.

Două fire bine răsucite greu se mai desfac unul de altul. Cine a încercat să despartă firul credinţei din sufletul neamului, n'a putut; iar de a încercat cu forţa, a căpătat minunate răspunsuri ca ale martirilor ortodoxiei ardelene, pe care le-ar subscrie cei mai mari martiri din calendarul creştin. Unul dintre atâtea: „Conjur deci pe toţi, care turbură religiunile, să nu se amestece în lucrurile ce ţin de Dumnezeu, cum sunt religia şi credinţa. Să se îngrijească de măririle lumeşti, peste care sunt puşi şi să nu vâneze suflete. Cele ale sufletului să se lase în seama lui Dumnezeu" (Contele Nagyszegi). Fiind de principiul că „nimeni să nu fie silit a crede ceeace nu-i dictează şi nu-l învaţă conştiinţa sa", liber şi de bună voie şi-a împletit sufletul pe suportul aceste, pe care-l numim duhul creştin ortodox. Smulgându-i acest suport pe care i-l dă Biserica, el are să cadă jos, cum cade un vrej de fasole, luându-i aracul. Atunci, spre binele şi viitorul acestui neam, să menţinem şi să întărim acest factor, care oferă minunate posibilităţi în progresul material şi spiritual, fiind şi o continuitate cu trecutul. Orice zidire, ca să dureze, trebue să aibe baze solide. Orice reformă, ca să prindă şi să dea rezultate, trebue să se sprijinească şi pe tradiţii puternice şi sănătoase, care au un caracter viabil.

Amintirile şi faptele trecutului, firesc, că n'au nici o valoare, dacă nu le punem în legătură cu vre-un angajament de prezent şi viitor. Istoria o scrie omul, dar şi Dumnezeu. Pentru noi credinţa şi legătura cu Hristos ne-a fost de un real folos în trecut şi ne va fi şi de azi înainte. Fiii aceluiaşi popor pot trăi în pace şi prosperare şi dacă nu-s uniţi prin firul aceleiaşi credinţe; dar, când printr'un fericit noroc Românii sânt uniţi şi prin aceeaşi credinţă şi Biserică, de ce să neglijezi acest factor de seamă, prin care ajungi mai repede la înţelegerea şi cimentarea sufletească? De aceea, de vrem să nu ne destrămăm sufletele şi să pierim cum au pierit atâtea neamuri, să nu ne pierdem de paşii lui Dumnezeu şi să nu ne lăsăm de mâna lui Iisus Hristos. Orice alt reazim este neputincios şi caduc. Numai dacă vom merge cu Hristos prin Biserica Lui, pe care nici porţile iadului nu o vor sfărâma, scumpa noastră Românie va dăinui cât şi Biserica lui Hristos pe pământ şi se va înscrie în cartea veşniciei.

Fiindcă totuşi lumea aceasta va avea un sfârşit, la judecata supremă, când acest popor de rasă latină şi de credinţă ortodoxă, trecând în veşnicie, va fi întrebat de dreptul judecător: Ce-ai făcut pe acest pământ?, el să prezinte cuvios faptele lui, aşa cum smeriţi înfăţişează voevozii chipul ctitoriei lor în palmă şi să poată răspunde:

„Doamne, în lume cât am stat
Pe Tine Te-am reprezentat".

Să aibă parte de cerească cunună, aşa cum a avut parte de una pământească fericitul V. Alecsandri la concursul serbărilor latine dela Montepellier (1878).

Istoria şi Dumnezeu ne învaţă. Să luăm aminte şi să înţelegem că „un popor care prin Biserică îşi pune reazimul în Dumnezeu, rămâne ca o stâncă neclintită în mijlocul valurilor acestei vieţi". (Dr. N. Bălan).

Deci, cu Hristos, în veci!

Pr. **Gh. Diaconu**
prof.-Braşov

† Dr. LUCIAN BORCEA

Miercuri 29 August a. c. a încetat din viaţă distinsul advocat sibian Dr. Lucian Borcea, jurisconsultul Arhiepiscopiei noastre. Inmormântarea regretatului dispărut a avut loc Vineri 31 August a. c., fiind prohodit — în catedrala mitropolitană — de însuşi *I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae* înconjurat de un sobor de preoţi. Cu acest prilej I. P. C. Sa Păr. Arhimandrit Teodor Scorobeţ a ţinut următoarea cuvântare:

De câte ori petrecem la odihna de veci o fiinţă, de care ne-am legat sufleteşte într'un chip oarecare, ori pe un cunoscut sau un simplu împreună luptător în tranşeele vieţii, ne punem întrebarea: Ce avem să credem şi cum să ne cugetăm la ceice pleacă pe drumul, pe care noi toţi vom pleca?

Fără îndoială, că pe unii îi supraviefuesc faptele şi realizările vieţii lor.

Alţii însă sunt daţi curând uitării şi aceasta este cea mai dureroasă moarte.

Pentru un creştin şi pentru un credincios, cred că nu este nimic mai necesar decât o cugetare şi o credinţă corectă asupra celor răposaţi.

O cugetare dreaptă şi o credinţă rezonabilă asupra morţii atârnă de concepţia asupra morţii şi învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Acestea deşi sunt fapte istorice, totuşi trec dincolo de istorie şi Biserica, fiind trupul mistic al lui Hristos, trebue să păstreze moartea Domnului, ca viaţa lui Iisus să poată fi manifestată în trup.

Moartea care a fost o enigmă nedeslegată la cei vechi şi la necredincioşi, devine prin Cruce, poarta vieţii veşnice.

Credincioşii susţinem şi suntem convinşi că toţi cei primiţi în comuniunea cu Hristos, facem parte din trupul mistic al Lui, suntem susţinuţi prin Carnea şi prin Sângele lui, din Sfânta Impărtăşanie, suntem părtaşi la viaţa veşnică şi că El ne va învia în ziua de apoi.

Sufletele celor depărtaţi sunt sfinte, pentru că au fost sfinţite de Hristos. Această sfinţenie nu se datoreşte meritelor proprii şi nici valorii ce o au faţă de alte fiinţe, ci este o sfinţenie care derivă din privilejul sfântului botez, prin care creştinul se face părtaş vieţii lui Hristos.

Această concepţie este exprimată în slujbele noastre religioase pentru pomenirea răposaţilor. Aceste cugetări caracterizează orice panegeric serios care se rosteşte la o înmormântare.

La plecarea din această viaţă a neuitatului jurist Dr. Lucian Borcea, noi mulţumim lui Dumnezeu pentru tot ce el a însemnat pentru noi, pentru societate, pentr instituţiile, pe ca care le-a servit şi pentru generaţia noastră.

Moartea jurisconsultului Dr. Lucian Borcea îndepărtează dintre noi pe un fruntaş al Ardealului, care prin cultura sa, prin supleţa lui, prin onestitatea şi prin competenţa sa recunoscută, a ştiut să rezolve în cursul activităţii sale publice multe şi variate probleme juridice, sociale, naţionale, bisericeşti, probleme intelectuale şi etice, care pentru multă lume păreau enigme nedeslegate.

Sibian de baştină, cu o aleasă educaţie, trate cu gingaşul poet Ionel Borcea, cu Emil Borcea şi cu sora sa, Eleonora, stăpână pe o înaltă cultură literară, advocatul Dr. L. Borcia şi-a desfăşurat viaţa sa întreagă în Sibiu, ca advocat distins, ca membru în comitetul de conducere al „Astrei", la conducerea institutului de credit şi economii „Albina", şi ca membru în corporaţiunile bisericeşti, jurisconsult şi consilier mitropolitan şi arhiepiscopesc.

In perioada de mari prefaceri dela 1918 încoace, viaţa bisericească a devenit din an în an tot mai complexă şi mai bogată. Desvoltarea relaţiilor ei interne şi externe pretindea asistenţa unui jurisconsult cu largi orientări, cu bogată experienţă şi cu intuiţie a realităţii, iar Arhiepiscopia şi Mitropolia ardeleană au fost fericite să l aibă pe binepriceputul expert şi jurisconsult Dr. L. Borcea.

Arhivele bisericeşti din Sibiu păstrează o mulţime de referate, memorii şi lucrări juridice bisericeşti, ieşite din mintea luminată şi din dragostea faţă de biserică şi de aşezămintele ei, a mult regretatului jurisconsult Dr. L. Borcea.

Pentru tot ceeace a fost contribuţie personală a distinsului fiu al Bisericii noastre, la progresul bisericii ardelene, aducem azi cea mai deplină mulţumire, plină de recunoştinţă.

Rog pe I. P. S. nostru Stăpân să-i impărtăşească arhierească binecuvântare Drului L. Borcea, sfetnic înţelept de totdeauna şi devotat colaborator.

Iar noi ceice ne-am bucurat de prietenia lui constantă şi neuitată, rugăm pe Dumnezeu să-i ierte păcatele şi-l însoţim la groapă cu obştescul: Fie-i ţărâna uşoară şi pomenirea binecuvântată.

Amin.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

† Protopop Petru E. Papp
(1881—1945)

In 16 August a. c. a adormit în Domnul Iconomul Stavrofor Petru E. Papp, paroh şi protopop al Beiuşului, în etate de 64 ani şi cu o activitate preoţească de 30 ani.

După terminarea studiilor teologice, a intrat în redacţia ziarului „Tribuna" din Arad, care reunia pe atunci multe forţe intelectuale şi morale din Ardeal şi de peste munţi, în lupta dârză de afirmare, de libertate şi demnitate naţională.

Idealist şi cu entuziasm neprihănit, a intrat în tagma preoţească, alegându-şi Bihorul năpăstuit ca sector de muncă pentru întărirea conştiinţei ortodoxe şi naţionale.

Exemplul lui de jertfire şi de încredere în isbândă a influinţat adânc viaţa preoţimii şi credincioşilor noştri din acea regiune, care i-au arătat o dragoste statornică.

Aceasta l-a făcut să rămână în mijlocul lor până la trecerea la cele eterne. A fost un membru distins al Clerului ardelean, din generaţia de azi.

Membru în toate corporaţiunile bisericeşti: în adunarea eparhială şi congresul naţional şi consilier eparhial, a activat şi în viaţa politică, fiind ales deputat în mai multe rânduri.

Pentru meritele câştigate pe terenul vieţii publice, a primit înalte decoraţii româneşti.

Odihnească în pace!

Praznic naţional

Implinirea a cinci ani de domnie a M. Sale Regelui Mihai I la 6 Septemvrie a. c., s'a prăznuit la Sibiu într'un cadru festiv.

La orele 11 a. m. s'a săvârşit în Catedrala mitropolitană un Te Deum, de către I. P. C. Sa Părintele Teodor Scorobeţ, Vicar arhiepiscopesc, înconjurat de un sobor de preoţi. Au participat autorităţile militare şi civile, în frunte cu dnii: general Voicu, locţiitorul comandantului Corpului VII Armată, general Georgescu, comandantul Garnizoanei Sibiu, general Sireteanu dela Armata IV-a şi dl lt. colonel Smorodinov, reprezentantul dlui mareşal Tolbukin, precum şi cu dnii: chestor Gh. Crăciun, subprefect Nic. Lăzărici şi vice-primar Dr. Valeriu Guţia.

La ieşirea din catedrală, dl general Voicu a elogiat — în faţa trupei — personalitatea M. Sale Regelui.

Solemnitatea s'a încheiat cu defilarea armatei.

† Protopop Dr. Vasile Oană
(1890—1945)

Protopopul Sebeşului, *Dr. V. Oană* a murit subit în 19 August a. c. în plină activitate şi în floarea bărbăţiei, fiind de 55 ani şi de 31 ani în preoţie. Trupul său neînsufleţit a fost aşezat pe catafalc în biserica mare din Sebeş până în ziua înmormântării, la 21 August a. c. Credincioşii din Sebeş s'au perindat în priveghiu ziua şi noaptea lângă sicriul mult regretatului lor păstor şi părinte sufletesc.

In faţa unui public numeros din Sebeş şi din protopopiat, s'a slujit serviciul religios al înmormântării la ora 16, de către 30 preoţi în frunte cu delegatul Inalt Prea Sfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae şi al Consiliului Arhiepiscopesc, Părintele Arhimandrit T. Scorobeţ, Vicar Arhiepiscopesc, care a rostit un panegiric asupra personalităţii şi activităţii defunctului.

Protop. Dr. Vasile Oană a primit hirotonia în anul 1914 şi a funcţionat ca paroh în Sebeş până în 1925, când a fost ales protopop al Hunedoarei. Activitatea lui ca protopop în Hunedoara a fost de şase ani, având urmări trainice, mai ales în readucerea la credinţa strămoşească a celor trecuţi la sectari. Asociaţiile religioase: Oastea Domnului, a Tineretului Sf. Gheorghe, a Reuniunilor de femei, au tras brazdă nouă în viaţa religioasă a poporului nostru din acea regiune istorică şi ataşată la legea strămoşească.

In anul 1931 Părintele Dr. Vasile Oana a trecut la conducerea protopopiatului Sebeş-Alba, cu experienţe pastorale, dar mai ales cu entusiasmul creator al omului de bine, iubitor de ordine, de disciplină şi de progres. Protopopiatul Sebeşului e printre cele dintâi protopopiate din Ardeal, mulţumită mobilizării tuturor forţelor clericale şi mireneşti din protopopiat. Protopopul Dr. V. Oană s'a bucurat de stima, dragostea şi aprecierea tuturor factorilor vieţii publice locale, iar autoritatea bisericească supremă i-a arătat aprecierea încredinţându-i felurite însărcinări oficiale în Arhiepiscopie.

S'au rostit la înmormântare o serie de cuvântări, de către Preotul în retragere Cărpinişan-Răhău, în numele Preoţimii, de către dl Dr. Oniţiu din partea consiliului parohial. Dl prof. O. Hulea a elogiat activitatea defunctului în cadrele „Astrei", Directorul Goţia şi subinsp. Zdrenghea din partea Şcoalei, Dna E. Tătaru în numele Reuniunii ortodoxe a femeilor. Iar la cimitir au cuvântat Părintele Z. Stanciu, protop. Orăştiei şi Pr. V. Popa din Sebeş, în numele credincioşilor, ai asociaţiilor religioase locale şi în numele meseriaşilor.

Amintim că la înmormântarea acestui vrednic slujitor al altarului au participat reprezentanţii tuturor autorităţilor civile şi bisericeşti din Sebeş, dovada stimei şi consideraţiunei ce o aveau locuitorii Sebeşului fără deosebire de limbă, credinţă şi clasă socială, faţă de regretatul defunct.

Odihnească în pace!

Nr. 7295 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei, cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, carl doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1945/46, îşi vor înainta, până la 20 Septemvrie 1945, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *2 Octomvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe practice asupra aptitudinilor muzicale ale candidaţilor. Tot în 2 Octomvrie 1945 se vor ţinea şi examenele de corigenţă. Cursurile vor începe regulat în ziua de *3 Octomvrie 1945*.

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă de pat, două ştergare, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Uniforma şcoalei este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere pe întreg anul şcolar este de Lei 170.000, la care se adaugă alimente în natură, constând din: 50 kg. făină integrală de grâu şi 4 kg. untură de porc topită. Taxa calculată în Lei se va achita în trei rate şi anume: Lei 60.000 la înscriere, Lei 60.000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 50.000 la Paşti. Alimentele vor fi predate economatului şcoalei deodată cu prezentarea elevului.

Fiecare elev va mai achita la înscriere următoarele taxe: Lei 1200 pentru baie, Lei 1500 pentru spălat, Lei 1000 pentru stricăciuni, Lei 250 pentru bibliotecă, Lei 50 taxă de certificat. Total: 4000 Lei.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar toţi absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar lunar potrivit, conform hotărîrii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Cunoscând că Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru misionarismul dumnezeeştilor sale învăţături şi în şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor, să nu nesocotească chemarea de faţă, ci — dimpotrivă — să facă din ea datoria sufletului cu urechea plecată la inima Neamului.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 31 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Economatul Academiei teol. „Andreiane"
SIBIU

Publicaţiune de licitaţie

Se publică licitaţie cu termen de 30 zile pentru aprovizionarea Internatului Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, pe anul şcolar 1945/1946 cu următoarele alimente:

1. Cartofi săpunari calitatea I.
2. Zarzavaturi (roşii, morcovi, pătrângei etc.).

Preţurile se vor arăta în ofertele scrise per kgr şi vor fi livrate acasă în magazie.

Concurenţii îşi vor înainta ofertele închise — în conformitate cu dispoziţiunile legii O. C. L. în vigoare — până la data de 27 Septemvrie 1945 la Economatul Academiei teologice din Sibiu, unde se pot lua informaţii.

Sibiu, 27 August 1945.

ECONOMATUL

Nr. 790—1945 [28] 2—3

Concurs

In conformitate cu decisul consiliului parohial luat în şedinţa din 25 Iunie a. c., publicăm concurs pentru întregirea parohiei **Moeciul de jos**, de clasa I, protopopiatul Bran, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Taxele stolare obişnuite în parohiile brănene.
3. Sesiune parohială 19.123 jugăre pădure, în Preduş.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Prea Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în Dumineca şi sărbătoarea ce li se va fixa de oficiul protopopesc, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul drept măritor.

Zârneşti, 26 Iulie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Bran.

Vasile Stoicanea
protopop

Sfinţire de biserică

Duminecă 19 August a. c. a avut loc sfinţirea bisericii parohiale ortodoxe române din comuna Bernadea de pe Valea Târnavei Mici. Renovată radical — prin hărnicia păr. Alexandru Borcia şi prin jertfelnicia credincioşilor — pe urma deteriorărilor pricinuite de cutremur şi de războiu, această biserică a fost sfinţită de P. C. părinte protopop Gheorghe Oprean, înconjurat de soborul preoţilor din împrejurimi şi asistat de un impresionat număr de credincioşi. După slujirea unui parastas pentru eroii Neamului, a urmat mişcătoarea predică a păr. prot. Gh. Oprean, cuvântul de mulţumire al păr. A. Borcea, iar după amiazi slujba vecernei cu predica păr. Ioan Oprea din Bachnea. Frumoasa serbare s'a încheiat seara cu un reuşit festival artistic al tinerimii din comună, sub conducerea dlui înv. Cotruţiu.

Participant

INFORMAŢIUNI

M. Sa Regele Mihai I a decorat pe toţi membrii guvernului cu ordinele: „Serviciul Credincios", „Steaua României" şi „Coroana României".

Legaţia rusă din Bucureşti şi cea română din Moscova, au fost ridicate la rangul de ambasade.

Dl Dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de Miniştri — însoţit de dl Gh. Tătărăscu şi alţi membri ai guvernului — au plecat la Moscova, unde sunt oaspeţii generalissimului Stalin şi discută problemele ce interesează pe ambele ţări respective.

Dl Gh. Tătărăscu, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri şi ministru de externe, a făcut de curând — la posturile noastre de radio — declaraţii importante cu privire la poziţia internaţională a României.

Potrivit comunicatului dat de Ministerul Educaţiei Naţionale, lucrările pregătitoare ale începerii noului an şcolar în şcolile secundare, se amână cu 15 zile.

Dl Attlee, primul ministru al Marei Britanii, a declarat de curând că „bomba atomică" trebue supusă unui control internaţional.

Din Londra se comunică că savanţii britanici au descoperit aşa numita „artilerie antiatomică". Această nouă invenţie se sprijineşte pe o rază a morţii numită „Radar".

Dl prim acuzator public Dr. Avram Bunaciu a plecat la Budapesta pentru a trata cu autorităţile maghiare, problema trimiterii în România a criminalilor de războiu, vinovaţi de uciderea populaţiei româneşti din Ip, Trăznea, Murăşenii de câmpie, Luna de sus, Huedin, Sucudard, etc.

La Moscova s'a semnat de curând un tratat privitor la stabilirea frontierelor sovieto-polone.

Alegerile din Bulgaria programate pentru ziua de 26 August a. c., s'au amânat pentru mai târziu.

2000 de prizonieri români — în majoritate din părţile Moldovei — au sosit de curând din Uniunea Sovietică.

Ministerul de Războiu ordonă tuturor tinerilor din contingentele 1943—1945 aflaţi la vatră sub orice formă, exclusiv invalizii, să se prezinte la Cercurile teritoriale respective, spre a-şi lămuri situaţia militară şi a înlocui pe concentraţii bătrâni.

Conversaţiile dintre preşedintele Truman şi generalul de Gaulle, s'au terminat.

Filiala A. R. L. U. S. din Sibiu a ţinut în 26 August a. c. o adunare generală extraordinară, pentru a completa comitetul cu noui membri.

Joi 23 August a avut loc la Sibiu constituirea Sindicatului ziariştilor profesionişti din localitate.

Uşurarea sarcinilor Armistiţiului

Cu deosebită bucurie vestim pe cititorii noştri, că sarcinile Armistiţiului s'au uşurat considerabil de mult, după cum am aflat din comunicările dlui prefect Dr. Ştefan Cleja.

În ziua de 12 Septemvrie a. c., se împlineşte un an de purtare a sarcinilor Armistiţiului. Purtarea acestor sarcini a apăsat greu îndeosebi pe umerii plugarilor. Făcându-şi program din hotărârea de a îndeplini conştiincios sarcinile Armistiţiului, Guvernul actual a reuşit să plătească la zi aceste sarcini. Drept răsplată a acestor silinţe, Guvernul sovietic ne-a dăruit 1000 vagoane de porumb şi a renunţat la 17.000 vagoane de grâu, pe care urma să le plătim în toamna aceasta.

Aşa fiind, de acum lucrul merge mult mai uşor, încât Armistiţiul nu mai este o sarcină grea pentru noi. De pildă pe anul 1945—46 judeţul Sibiu are de achitat: 500 porci, 500 vite cornute, 4000 oi şi 375 cai. Acestea vor fi procurate din vânzarea liberă şi vor fi plătite cu un preţ foarte apropiat de acela al pieţii. Porcii vor fi crescuţi în fermele Statului şi nimeni n'are să se teamă de rechiziţionarea porcilor.

Întrucât s'au luat măsuri de suportare dreaptă a sarcinilor lui, nimeni n'are a se mai teme de greutăţile Armistiţiului.

In ultimele zile ale lui August, a avut loc la Bucureşti, congresul ziariştilor, scriitorilor şi artiştilor.

Marile Puteri au dat publicităţii prima listă a criminalilor de război.

Coferinţa miniştrilor de externe se va întruni la 10 Sept. la Londra. Principala chestiune ce se va desbate aici, va fi încheierea tratatelor de pace cu Italia şi cu ţările balcanice.

Actul capitulării Japoniei a fost semnat. Japoia va fi ocupată de 500,000 ostaşi americani. Marşul triumfal al Americanilor prin Tokio, este în curs de pregătire.

Prezidiumul Sovietului suprem a decretat ziua de 3 Septemvrie drept ziua victoriei împotriva Japoniei.

Odată cu terminarea războiului, în Anglia a încetat cenzura presei.

La Londra, reprezentanţii a 14 naţiuni pregătesc organizarea comisiei Naţiunilor Unite.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5 *Duminecă în 9 Septemvrie 1945*, servesc: cons. Ieronim Grova, Gh. Secaş şi prot. Mihail Neagu; diaconii: I. Circov şi Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: cons. *Gheorghe Secaş*. — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 preotul *Ioan Albu* dela parohia Sibiu-Iosefin.

Nr. 836/1945 prot. (30) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Apaţa**, de clasa a III-a, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficii:

1. Salar dela Stat conform pregătirei teologice.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială din reforma agrară, 32 jug. fânaţ.
4. Stola uzitată în parohie.

Parohia are de zidit biserică nouă.

Cererile de concurs, însoţite de acte şi de binecuvântarea arhierească de candidare, vor fi trimise la oficiul protopopesc din Prejmer, judeţul Braşov.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Prejmer, 1 Septemvrie 1945.

Ioan Ludu,
protopop

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 16 Septemvrie 1945 Nr. 37

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

TEMELIA PĂCII

Sătulă de greutățile războiului și înspăimântată de grozăviile lui, omenirea se dorește cu ardoare după pace. Această dorință accentuată după pace se manifestează concret într'o așa de febrilă și multiplă activitate în vederea păcii, încât putem spune că războiul mondial recent sfârșit, se continuă sub forma unui «*război al păcii*». Și când zicem «război al păcii», nu ne gândim atât la sforțările politice și diplomatice care tind la o cât mai justă configurație a nouei hărți a lumii, ce va lua contur definitiv la masa verde a conferinței de pace, cât mai ales la truda dramatică a omenirii de a-și asigura o pace cât mai durabilă prin evitarea efectivă a războiului.

La o privire fugitivă ori superficială a lucrurilor, s'ar părea că păşim de fapt în mod serios spre o pace justă și durabilă. Această impresie ne-o facem cei mai mulți dintre noi, lăsându-ne prea mult înrâuriți de puternica dorință a omenirii după pace și de ostenelile ei întru împlinirea acestei dorințe.

Dar la o scrutare mai adâncă și mai serioasă a lucrurilor, ne dăm seama că — pentru asigurarea unei păci reale și durabile — nu sunt suficiente teama produsă de grozăviile războiului abia sfârșit și hotărîrea — produsă de această teamă — de a evita pentru viitor războiul, prin cele mai severe măsuri de securitate. Căci atunci când omenirea va așterne vălul uitării peste ororile războiului, se va stinge din sufletul ei dorința de pace și toate tratatele de pace vor rămâne simple petece de hârtie bune de sfărâmat în bucăți.

Firește, am fi nedrepți dacă n'am recunoaște, că în discuțiile relativ la temeiurile și modul asigurării păcii, nu apar și motive sau concepții superioare. Acestea nu sunt împărtășite, însă, sincer de toată omenirea și par a avea soarta ideilor frumoase care nu prind realitate. Pe lângă aceasta, mai au unele din ele și defectul că nu pun problema în esența ei și — în consecință — nu-i găsesc nici soluția fericită.

Așa fiind, se pune marea întrebare: Care este secretul unei păci reale și durabile? Răspunsul este unul singur și foarte categoric: *Nu frica de război ci iubirea de pace!* Rândurile de mai la vale încearcă să evidențieze corectitudinea acestui răspuns.

Pacea adevărată și trainică nu izvorăște din tratate și nici din frica de război. Ea este un bun spiritual, care țâșnește din adâncul inimii și o stare sufletească care nu poate fi impusă din afară. Ea este apanajul omului care trăește și se desvoltă pe linia autentică a demnității și menirii sale în lume.

Dacă pacea este un bun spiritual legat ființial și organic de un nivel superior de viață umană, atunci tot secretul înstăpânirii ei în lume, este ridicarea și menținerea omului la acel nivel de viață.

Nimeni ca Dumnezeu nu cunoaște natura omului și rostul existenței sale. Drept aceea, El i-a dat și îndreptarul de viață potrivit cu menirea lui. Conținutul acestui îndreptar îl constituesc legile sau poruncile moralei creștine, care n'au alt scop decât să normeze activitatea umană spre ținta ultimă și bunul suprem: Dumnezeu.

Ori, morala creștină — după însăși afirmația întemeietorului ei — se rezumă în *porunca iubirii* față de Dumnezeu și față de aproapele: «Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este întâia și cea mai mare poruncă. Iar a doua asemenea acesteia: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți» (Mat. XXII, 37—38).

In aceste două porunci se cuprinde esența tuturor datoriilor creștinești: «In aceste două porunci se cuprinde toată legea și proorocii» (Mat. XXII, 39).

Cea dintâiu poruncă normează viața umană sub aspectul raportului religios al omului față de Dumnezeu, iar cea de a doua îndrumează viața morală a omenirii în raporturile dela om la om.

După însăși sublinierea Mântuitorului, iubirea față de Dumnezeu și iubirea față de aproapele formează o *unitate indisolubilă*, pentrucă între ele există o legătură intimă și ființială. Căci iubirea față de aproapele este în fond manifestarea iubirii față de Dumnezeu și totodată fructul ei cel mai de preț, precum și proba cea mai evidentă a sincerității ei: «Dacă zice cineva: Iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este, pentrucă cel ce nu iubește pe fratele său, pe care-l vede, nu poate să iubească pe Dumnezeu, pe care nu-l vede... Cine iubește pe Dumnezeu, iubește și pe fratele său» (I Ioan IV, 20—21).

De importanță fundamentală pentru creștinism, porunca iubirii este «legea cea nouă» pe care Mântuitorul — în preajma morții Sale — o dă ca scump testament ucenicilor Săi, odată cu accentuarea pregnantă: «După aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei, dacă veți avea dragoste între voi» (Ioan XIII, 35).

Porunca iubirii stă în centrul vieții religios-morale a creștinului și de împlinirea acestei porunci depinde primordial izbăvirea lui și ridicarea la un nivel de viață potrivit menirii sale. Căci numai iubirea curată față de Dumnezeu, îl face pe om să se comporte în așa fel în viață, încât să nu supere pe Tatăl său din ceruri, ci să se mențină necontenit în legătură filială cu El. Ceeace este tot una cu trăirea după voia lui Dumnezeu. Iar iubirea față de aproapele ne face să vedem un *frate* în fiecare semen al nostru și să-l tratăm ca atare. Dacă considerăm și faptul că în creștinism noțiunea aproapelui cuprinde în sine pe tot omul, indiferent unde trăește și cărei națiuni sau stări sociale aparține, atunci ne dăm seama că *iubirea creștină e chemată să înfrățească toată lumea într'o viață închinată cu adevărat lui Dumnezeu.*

Dacă o viață cu adevărat umană și creștină poate fi clădită numai pe porunca centrală a Mântuitorului: iubirea, atunci și pacea adevărată și trainică tot numai din iubire poate izvorî și via. Căci *temelia păcii este iubirea creștină.*

Iubirea de Dumnezeu îl poartă pe om pe făgașul viețuirii după voia Lui. Această viețuire îl menține în continuă legătură filială cu Tatăl ceresc și coboară în lăuntrul inimii sale, pacea, liniștea și echilibrul. Iar iubirea curată și jertfelnică față de aproapele omoară egoismul, ura, mânia, răzbunarea, tendința de oprimare și tot cortegiul de păcate, care deslănțuesc în lume furtuna războiului, și oferă lumii un mediu prielnic pentru desvoltarea pașnică pe linia destinului său autentic. Prin iubire pacea divină se coboară din ceruri pe pământ și firul vieții pământești se deapănă după chipul și asemănarea celei cerești. Numai iubirea creștină ridică pe om la chipul desăvârșit al modului său autentic uman de a fi: *omul-copil*, care stă în neîntreruptă legătură filială cu Tatăl ceresc și prin aceasta realizează condiția esențială a păcii lăuntrice, și *omul-frate* cu inima mereu deschisă spre pacea dintre el și semenii săi.

Pentru a ne putea da seama de acest adevăr, e deajuns să ne gândim că «Dragostea îndelung rabdă, este bună, dragostea nu pismuește, dragostea nu se îngâmfă, nu se semețește, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se întărîtă, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate, dar se bucură de adevăr, toate le îndură, toate le crede, toate le nădăjduește, toate le rabdă» (I Cor. XIII, 4—7). Cu atari însușiri, iubirea creștină este în stare să schimbe total fața lumii.

Dar pentru a evidenția și mai corespunzător rolul iubirii ca temelie a păcii, trebue să subliniem faptul că *iubirea față de aproapele nu se oprește nici în fața dușmanului.* Iubirea de aproapele își primește încoronarea supremă în *iubirea față de dușman.* Mântuitorul oprește ura față de dușman și poruncește suportarea cu răbdare a nedreptății: «Oricine se mânie pe fratele său, vrednic va fi de osândă...» (Mat. V, 22), poruncă a cărei împlinire constitue un considerabil remediu împotriva războiului. Dar Mântuitorul poruncește și în chip pozitiv iubirea față de dușman: „Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă supără și vă prigonesc» (Mat. V, 44). Iar sf. Ap. Pavel își încheie astfel stăruitoarele sale îndemnuri cu privire la practicarea iubirii față de dușman: «Nu te lăsa biruit de rău, ci biruește răul cu binele» (Rom. XII, 21). «Nu răsplătiți răul cu rău — spune sf. Apostol Petru — sau ocara cu ocară, ci dimpotrivă binecuvântați, căci spre aceasta ați fost chemați, ca să moșteniți binecuvântarea» (I Petru III, 9).

Iubirea față de dușman culminează în *rugăciunea pentru dușman*, după pilda pe care ne-a dat-o Mântuitorul pe sf. Cruce: «Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac» (Luca XXIII, 34).

Fructele iubirii creștine față de dușman sunt: buna înțelegere, *pacea* dintre oameni și răbdarea. Practicarea desăvârșită a acestei iubiri de către toți oamenii, ar înlătura complet și definitiv războiul.

Nu mai încape nicio îndoială, că *iubirea creștină este temelia primordială a păcii și că adevărata pace este fructul iubirii creștine.*

Cei preocupați azi de promovarea păcii pledează mai ales pentru o pace justă, socotind că pacea se clădește exclusiv pe dreptate. Ori, dreptatea — deși este un temeiu esențial al păcii — nu poate s'o asigure integral. Dură și rigidă, dreptatea poate sălășlui pacea și armonia deplină în lume, numai dacă este însuflețită de iubire.

Pentru a nu rămânea frază goală, iubirea creștină are nevoe de *autoritatea poruncitoare*, de exemplul viu și de *puterea harică*. Acestea fac porunca iubirii, viabilă și dinamică. Și pentrucă Mântuitorul a îmbrăcat iubirea cu aceste puteri, *HRISTOS este temelia păcii.* In consecință, pacea nu poate fi realizată în lume decât prin și în Hristos.

Ar putea cineva să ridice obiecția că războiul n'a încetat, deși s'au scurs aproape două milenii dela venirea în lume a Mântuitorului. Dar menținerea războiului în viața lumii, nu-i nici vina și nici slăbiciunea creștinismului. Vinovat este numai *omul*, care n'a voit să trăiască după preceptele moralei creștine.

Drept aceea, problema asigurării păcii în lume nu se reduce exclusiv la aceea a securității și a evitării diplomatice și politice a războiului. *Ea constă esențial în revenirea lumii la viața în Hristos, ceea ce-i tot una cu totala prefacere a ei în duh sau cu reconvertirea ei.*

Această convertire implică în sine cea mai uriașe reformă și cel mai greu război: reforma lăuntrică a omului prin purtarea războiului nevăzut împotriva tuturor patimilor.

Să însoțim, deci, războiul politico-diplomatic al păcii cu războiul nevăzut al transformării lumii în duh creștin. Căci numai atunci ne vom bucura de pacea pe care o dorim.

CORNELIU SÂRBU

La catafalcul juristului Dr. LUCIAN BORCEA

Cu ocazia prohodirii distinsului jurist Dr. Lucian Borcea în catedrala mitropolitană, dl advocat Dr. I. Herţia a rostit — în numele baroului advocaţilor din Sibiu — următoarea cuvântare:

Rând pe rând dispar cei care au ilustrat generaţia marei noastre Uniri; ei au privilegiul rar de a putea pleca cu conştiinţa datoriei faţă de neamul lor strălucit, împlinite.

Lucian Borcia a fost printre dânşii, la loc de frunte.

Advocaţii se găsesc prin însăşi menirea lor profesională, nu în afara treburilor publice, ci în mijlocul torentului, chiar şi atunci când nu se simt prea mult atraşi de pleţelé publice. Conflictele în care li se cere asistenţa, nu sunt numai răfuieli de interese individuale, ci foarte adesea, lupte pentru exsistenţa colectivităţii întregi. Aceasta este mai ales adevărat pentru cei din generaţia lui.

In lupta înverşunată pentru afirmarea pe căi legale a drepturilor sale faţă de o stăpânire străină, abuzivă, nedreaptă şi neînţelegătoare, neamul românesc din Transilvania avea nevoie de advocaţi, care să-i apere interesele, la bară şi dincolo de bară. Iar după Unire, pentru aşezarea constituţională a noului Stat Român şi pentru reglementarea multiplelor probleme de organizare, tot juriştii erau în primul rând chemaţi să ostenească.

Lucian Borcia a fost printre cei puţini, în adevăr bine pregătiţi pentru asemenea sarcini.

In specialitatea lui a fost neîntrecut, atât ca informaţie, cât şi ca putere de pătrundere în miezul lucrurilor. Desăvârşit jurist, stăpân pe un material documentar foarte bogat, subtil în analizele pe care i le cereau mereu speţele grele desbătute în faţa instanţelor judiciare, om de mare cultură, plăcându-i studiul nu numai pentru utilitatea lui, ci fiindcă avea o nestinsă sete de a şti, a ajuns curând a fi un strălucit reprezentant al tagmei.

Advocat de factură perfect occidentală, de desăvârşită bună căedinţă, în acelaşi timp adânc cunoscător al realităţilor româneşti din Transilvania şi indentificat cu tendinţele neamului său, Lucian Borcia era chemat de timpuriu să fie sfetnicul de specialitate al organizaţiunilor noastre politice, economice şi culturale, care aveau greaua sarcină de a promova în condiţiuni neprielnice interesele colectivităţii româneşti.

Şi-a împlinit această chemare cu vrednicia, care caracterizează toată viaţa sa.

Satisfacţia de a vedea recunoscute şi apreciate în mod unanim marile sale calităţi, nu i-a lipsit.

A fost ales încă înainte de Unire, singur dintre Români, în consiliul de disciplină al baroului advocaţilor din Sibiu.

Din1923 până la 1939 a condus fără întrerupere acest barou, în calitate de decan, funcţiune delicată, pe care a îndeplinit-o cu rară distincţiune, fiind în tot acest timp adevărat conducător al breslei advocaţilor. Pentru deosebitele sale merite, pentru prestigiul pe care a reuşit să-l dea profesiunii, actuala comisie interimară a baroului l-a acordat titlul de decan de onoare.

După Unire a fost solicitat să colaboreze în numeroase comisiuni de elaborare a codurilor române şi a unei întregi serii de legi importante. I s'a oferit preşedinţia Consiliului Legislativ, pe care însă a refuzat-o.

Pentru cultura noastră juridică este desigur o reală pierdere că nu s'a dedicat carierii universitare; dela o catedră ar fi putut contribui cu mai amplă rezonanţă la promovarea acestei culturi.

Pentru barou însă a fost un norpc că a rămas tot timpul credincios barei, impunându-se aici ca un adevărat model, care a solicitat multora râvna de a-l urma.

De aceea, Baroul advocaţilor din Sibiu, mândru de a-l fi avut printre ai săi, ca pe cel mai bun, timp de 42 de ani, îndurerat că se pierde prin Lucian Borcia unul din puţinii mari jurişti transilvăneni, un advocat care a făcut totul pentru a înălţa profesiunea până la apostolat, prin rostul meu, se închină cu pietate memoriei lui.

Un bun sistem pastoral

Sistemul „taxelor" benevole

S'a creiat pe seama noastră, a preoţilor păstori de suflete, o faimă de loc îmbucurătoare şi onorantă: aceea că prea suntem stăpâniţi de duh materialist, de lăcomie după cele materiale, de iubire de argint [arghirofilie]. In legătură cu aceasta, s'au născut şi nişte termeni de comparaţie, vânturaţi foarte cu plăcere mai cu seamă de cei ce sunt cam certaţi cu cele sfinte. Astfel,prea adeseori se pot auzi în grăirile unora, vorbe ca acestea: „eşti lacom ca un popă, îţi plac banii par'că ai fi un popă, ai o mână de luat ca un popă ş. a, m. d.»

Este vre-un adevăr în cele de mai sus? Să nu ne ascundem după deget, ci deschis să recunoaştem faptul: faima, nu prea plăcută, ce s'a făurit în jurul persoanei noastre, într'o oarecare măsură — privind însă nu pe toţi, ci numai pe unii din noi — fondată este pe adevăr. Da, unii dintre noi pătimim mai mult sau mai puţin de beteşugul lăcomiei după cele ce nu cadrează cu sublimitatea misiunii noastre preoţeşti. Şi acest cusur, această racilă a unora dintre noi, este calul de bătaie al celor cari devin sectari, şi piatră de scandelă şi de poticnire în calea mântuirii multora din dreptcredincioşii noştri, cari confundă — în persoana noastră — sacerdotalul incoruptibil, cu omenescul, în chip firesc supus greşelii.

Ca preot, uşor poţi ajunge la neînţelegere cu credincioşii, când, în schimbul unei slujbe ce le-ai săvârşit, le cer „plată" în mod vădit lacom, adică mai mult de cât se cade. Şi iarăş departe de neînţelegere cu credincioşii rămâi, ba cea mai strânsă legătură de dragoste se înfiripează şi se menţine între tine — preot şi între ei — credincioşii, când tu, ca un adevărat păstor de suflete, nu cerl „plată" exagerată sau — mai ales — laşi la latitudinea lor, a păstoriţilor, să dea cât vor ei, cât găsesc ei de cuviinţă pentru o slujbă sau rugăciune ce le-ai făcut lor, iar dela ceice sunt completamente săraci, nu pretinzi nimic, nu vrei să primeşti nici-un ban.

Preotul care foloseşte în parohia sa acest sistem al aşa-ziselor „taxe" benevole şi al neprimirii de bani dela cei săraci, n'are de regretat nimic: unul ca acesta are de înregistrat rezultate cât se poate de satisfăcătoare. Prea-i puţin dacă mă refer numai la rezultatele de natură materială [credincioşii dau peste aşteptări, atunci când îi laşi s'o facă de bună voie]. Mă refer deosebi la ceeace rezultă pe seama sufletului din practicarea sistemului mai sus zis: marea mulţumire lăuntrică — să-i zicem şi conştiinţa datoriei împlinite — că păstoreşti turma lui Dumnezeu, dată în psza ta, cercetându-o,.. cu vóie bună, după Dumnezeu, nu pentru câştig urît, ci cu osârdie [cf. 1 Petru 5, 2] şi că vezi poporul păstorit nutrind caldă dragoste şi sincer respect faţă de tine, bunul lui păstor.

Ce bine ar fi dacă toţi preoţii ar înstăpâni în ale lor parohii, sistemul „taxelor" benevole: ca prin farmec, s'ar spulbera, ar pieri trista faimă ce ni s'a creiat şi credincioşii ar fi ceva mai strâns uniţi — cu dragoste — în jurul nostru.

Preot Ion I. Suciu

Predică în Catedrala din Sibiu

6. *Vineri, la Înălţarea Sfintei Cruci, în 14 Septemvrie 1945,* servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Dr. Andrei Gâlea, cons. Ieronim Grovu, Al. Popa şi prot. Mihail Neagu: diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. — Predică: prot. *Mihail Neagu.* — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, duhovnicul *Nicodim Belea.*

7. *Duminecă, în 16 Septemvrie 1945,* servesc: cons. A. Nanu, profesor Dr. N. Terchilă, prot. Mihail Neagu; diaconii: Simion Macarie şi prof. Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: cons. *Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, preotul *Nicolae Constantin,* dela parohia Sibiu-Lazaret.

FOIŞOARA

I. Între mânăstire şi parohie
(Constatări şi sugestii)

Istoria bisericească a încrestat în paginile ei rolul mare ce l-au avut sfintele mănăstiri în trecutul sbuciumat al neamului nostru. Ele au fost pârghia rezistenţei noastre spirituale în vremurile de grea încercare. Şi era firesc să fie aşa. Când ne lipseau mijloacele de întremare sufletească, mai mult, când toate vrăjmăşiile pământului ne stăteau împotrivă, poporul nostru şi-a găsit liniştea şi tăria sufletească în aceste sfinte locaşuri. Deaceea, ele sunt preţuite şi azi ca mărturii trainice ale dăinuirii noastre pe aceste plaiuri.

Nimeni nu se îndoeşte de însemnătatea sfintelor mănăstiri în trecutul nostru. Dar au venit vremile „moderne". Lumea „a evoluat" sub raportul spiritului. Şi această tendinţă de „modernizare" nu se mai împacă cu spiritul de altădată al renunţării sau lepădării de lume. Oamenii „moderni" înţeleg foarte bine „renunţarea" pentru ştiinţă, pentru artă sau orice altă renunţare ce le-ar pregăti o fericire trecătoare, dar nu pot înţelege lepădarea sau renunţarea pentru cel mai mare ideal: al slujirii lui Dumnezeu. Deaceea, sunt aşa de rari oamenii cari înţeleg să se angajeze în viaţa cea monahicească, ce pretinde să renunţi la toate pentru câştigarea binelui suprem: fericirea în Dumnezeu.

Monahismul este privit ca o formă învechită de viaţă, ca un pom fără rod, ce nu e în stare să se susţină pe el însuşi, necum să mai aducă vre-un folos societăţii. Despre un rol duhovnicesc sau cultural al mănăstirilor, aproape nici nu se mai vorbeşte astăzi. Greu se poate înoda firul vieţii mănăstireşti de tradiţia monahismului de altă dată. Cu toate acestea, încercăm în rândurile următoare să dăm sugestii pentru o lucrare pastorală a mânăstirii.

Pentru lămurirea problemei noastre, cred că e necesar să spun ce este mânăstirea, care este scopul ei şi ceva din viaţa duhovnicească a monahilor.

Mânăstirea este instituţia bisericească care cultivă, îndrumează şi desăvârşeşte vocaţiunile speciale dăruite de Dumnezeu unor credincioşi, cari voesc să slujească Lui toată viaţa. De aici se vede că nu oricine poate deveni monah, ci numai acela care simte în adâncul sufletului său o chemare stăruitoare pentru slujirea lui Hristos. Chemerea la viaţa călugărească nu vine dintr'o emoţie trecătoare sau dintr'un capriciu, nici din vreo decepţie suferită în lume. Ea este înainte de toate o vedere limpede a realităţilor adevărate, un simţ mai exact al valorilor, o dorinţă de a ieşi din vălmăşaia şi minciuna lumii.[1]

Iisus a cărui dumnezeire e insultată şi negată în fiecare zi, este mărturisit în fiecare zi de cei care se pun în slujbă dragostei Lui. Dragostea de Hristos justifică existenţa monahismului. Pentru dragostea lui Hristos se rupe omul din legăturile lumii, şi se hotăreşte să-şi trăiască viaţa în curăţenie, supunere şi sărăcie deplină. Se cere un dar deosebit dela Dumnezeu să poţi frânge instinctele cele mai puternice ce leagă pe om de lume. Stăpânirea instinctelor nu însemnează nicidecum nimicirea lor, ci întrebuinţarea lor în folosul spiritului. Aici e lucrarea aspră a ascezei ce tinde să facă din omul trupesc supus patimilor, om duhovnicesc în stare să primească harul Duhului Sfânt. Monahismul este încercarea de a sălta natura omenească din starea ei decăzută expusă la păcat, în stare harică, sub călăuzirea Duhului Sfânt. Scopul monahismului ca şi al Bisericii de altfel, este înduhovnicirea naturii omeneşti. De aici şi preţuirea ce trebue dată monahismului — ca instituţie sau şcoală de înaltă duhovnicie. Un monah este vrednic de atâta cinstire, câtă străduinţe dovedeşte el pe calea cea îngustă a duhovniciei. Vorbind despre cinstire, nu mă gândesc deloc la preţuirea ce l-ar veni călugărului din partea lumii, ci la evlavia ce o produce în jurul său un om duhovnicesc, un călugăr îmbunătăţit. Monahul are datoria să adune puteri duhovniceşti în sufletul său, pe care le împărtăşeşte apoi fraţilor săi din lume. El este asemenea râului de munte care se revarsă peste câmpiile însetate de arşiţa verii, făcându-le roditoare. Deaceea, un monah înobilat nu se poate odihni în liniştea solitară, ci împărtăşeşte şi altora pacea sufletului său. Nu poate cetatea să se ascundă stând deasupra muntelui, (Mat. 5, 14). Monahul va arăta lumii, cât de bine şi frumos este să trăiască omul în dragoste de Dumnezeu, împlinind poruncile Evangheliei. El va fi pentru lume o mărturisire vie de felul cum trebue să trăim, ca să ajungem idealul vieţii: desăvârşirea creştină. Deaceea, lumea dornică de viaţă curată vine cu toată încrederea la mânăstire, ca să primească sfat şi mângâiere. Mai ales în necazuri, omul simte nevoia unei întremări sufleteşti. Credincioşii vin la mânăstire să afle deslegare şi uşurare pentru suflet.

După aceste lămuriri, să coborâm în cămara cea tainică a sufletului nostru şi să căutăm a ne cunoaşte pe noi înşine. De vom înţelege cu adevărat starea noastră sufletească, vom înţelege şi pe a credincioşilor noştri.

Par'că te văd, dragă frate, ostenind zi de zi în parohia dată ţie de Dumnezeu spre păstorire. Ţi-ai adunat multă ştiinţă de carte în cursul anilor de studii şi cu avânt tineresc ai plecat în parohie, hotărît să faci tot ce-ţi stă în putinţă pentru binele sufletesc al credincioşilor tăi. Odată cu venirea ta, ai adus în sat un duh de viaţă nouă. Poporul dornic să te audă, a ostenit în număr neobişnuit de mare să-ţi asculte predicile, să te vadă slujind la altarul Domnului. „Ne place de preotul acesta tânăr", — va fi zis poporul. „Face slujbă şi predică cum n'am mai auzit de multă vreme în satul nostru". Cuvintele acestea te încurajează şi îţi dau tot mai mult avânt. Încurajat de dragostea credincioşilor ai sporit în râvnă şi lucrare duhovnicească. Toate sunt bune şi senine până în ziua când te izbeşti şi tu cum e firesc, de necazurile vieţii. Poate o boală sau alt necaz în familie pun la grea încercare viaţa şi râvna ta duhovnicească. Ispite asemănătoare vin în viaţa unui călugăr. Ce frumoasă şi senină îi pare lui viaţa la mânăstire! Gândul cum să slujească lui Dumnezeu cu tot sufletul, îi de tânărului frate cele mai mari bucurii. Zilele cele

[1] Ce este viaţa monahală, de Raol Plus, în româneşte de Ier. Benedict Ghiuş, cf. p. 10.

Nr. 6746/1945

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1945/46 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1945, însoțite de următoarele documente:

1. Extras din matricola botezaților;

2. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

6. Dovadă de purtare dela oficiul parohial local.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1—6 Octomvrie; în 5—6 Octomvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, de licență).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 7 Octomvrie, iar începerea cursurilor Luni în 8 Oct., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 50,000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei se va fixa ulterior. *Pentru studenții noui înscriși stau la dispoziție 20 burse à 60,000 Lei anual.* La Rectorat studenții anului I vor achita la înscriere, taxa de Lei 2025; an II Lei 1890; an III Lei 1890; an IV 1890 Lei.

Inscrierea se face la Rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I din Arhiepiscopie sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul Arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie. Studenții din alte eparhii sunt obligați, în caz că nu vor servi în Arhiepiscopie, să restitue numai eventualele ajutoare ce le vor fi primit dela Consiliul Arhiepiscopesc.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Oct. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă sau straiu, trei cearceafuri și trei cearceafuri pentru plapomă, eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete, o saltea și o învelitoare de pat. Deasemenea va aduce 50 kg. grâu, care i se va plăti cu prețul zilei.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii lipsiți de mijloace și merituoși vor beneficia de burse.*

Absolvenților Academei teologice „Andreiane» li se acordă titlul de licențiat în teologie.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 17 Iulie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiți și recomandați în cercurile D-Vstre

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească - Apare lunar

sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului

Director:
Prof. Dr. Grigorie T. Marcu

Raecdția și Administrația:
Academia teologică „Andreiană"
SIBIU, str. Mitropoliei 24-28

Doamne,

Te port pe braț, Te port în gând,
Te port în rugăciuni,
Te port în inimă cântând,
Și'n suflet ca lumini.

Te port în rodul din ogor,
Cu roua dimineții
Și'n drum cu păsările'n zbor,
Spre țărmu'n taina nopții.

Te port prin stele fără drum,
Pe ape fără nume,
Prin anii mei rămași acum,
Să Te vestească'n lume.

Te port pe uliță prin sat,
De vorbă cu sărmanii
Și stăm cu pruncii tot la sfat,
Să știm de toți orfanii.

Te port prin ploi desculț, flămând,
La toți cerând pomană,
Cu cei din temnițe plângând,
De firea pământeană.

Te port în cer și pe pământ,
Pe Tine pretutindeni,
Te văd din slava Ta mergând,
Cu noi, cu ai Tăi semeni.

Preot IOAN IONESCU

Nr. 8620/1945

Comunicat

Comunicăm spre știre și conformare adresa Onor. Minister al Cultelor cu Nr. 40.889/1945, din 28 Aug. 1945, precum urmează:

In urma adresei Președinției Consiliului de Miniștri Nr. 316.465/1945, avem onoare a vă aduce la cunoștință, că potrivit hotărârii luată de Comisiunea Română pentru aplicarea Armistițiului, împreună cu Comisiunea Aliată de Control, s'a dispus ca nicio persoană care ar cădea sub incidența prevederilor art. 5 din Convenția de Armistițiu să nu fie concediată din serviciu decât în preziua plecării ei în U. R. S. S. și aceasta sub rezerva certitudinei că pleacă.

Vă rugăm să dați dispoziții în acest sens Protoierelor respectivi.

Sibiu, la 10 Sept. 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

dintâi la mânăstire rămân neuitate în viața fiecărui călugăr. Par'că nu mai e pe lume. Osteneşte la slujbă. Face canon ca nimeni altul. Toate merg bine, până în ziua când ispita şi necazul umbresc viața tânărului călugăr. Câte necazuri şi supărări nu sunt şi la mânăstire! Fratele care mai deunăzi se arăta tare şi nesovăit în hotărârea sa, începe să se clatine. Ce vom face în astfel de împrejurări, frate dragă? Trecem la rugăciune. Acest mijloc de a dobândi har, la îndemâna oricui şi mai ales la îndemâna preotului şi călugărului, ne va ajuta să înălțăm norul grijilor şi necazurilor de pe suflet, şi însenînați să ridicăm fruntea în sus. Ne întâlnim amândoi, frate în acelaş gând al rugăciunii înălțată către Tatăl ceresc, de unde vine toată mângâierea şi puterea. Şi trecând norul necazurilor care se ușurează adeseori prin lacrimile pocăinții, ne vedem iarăşi senini şi încrezători călăuzindu-ne paşii sub razele binefăcătoare ale Soarelui dreptății: Hristos. Ispita ne-a fost de folos, căci prin ea am câştigat mai multă tărie în credință şi înțelepciune duhovnicească. Dacă ispita a fost grea, vei fi alergat şi tu la sfatul unui preot mai bătrân sau la povața unui călugăr iscusit. Fratele dela mânăstire în astfel de cazuri e dator să-şi mărturisească ispitele, preotului duhovnic. Dacă noi preoții şi călugării ajungem în astfel de ispite, încât simțim trebuința unui ajutor din afară, cum nu vor simți această nevoie credincioşii noştri? Ei au suflet simplu şi adeseori prea simțitor pentru cele duhovnicești. Vin şi peste credincioşii noştri necazuri şi ispite destule. In necazul lui omul omul par'că ar vrea să mai lese din sat, să-şi uite de cei cari l-au scârbit. Şi iată-l păşind pe drumul mânăstirii. Nu fiindcă ar disprețui darul preotului din sat apucă credincioşii calea mânăstirii, ci fiindcă sunt dornici să afle şi ei ceva nou, un sfat care să le deschidă mintea pentru înțelegerea necazurilor. Când află undeva un călugăr ce excelează în viața duhovnicească, se țin de el, voind par'că să afle cât mai mult din tainele vieții duhovnicești. Odată cu luminarea minții vine şi tăria credinței. Credinciosul începe să înțeleagă mai bine țesătura vieții sale sufletești. El stă de vorbă cu sine, îşi recunoaşte păcatele şi se hotăreşte pentru o viață nouă. Nicăeri nu poate face credinciosul această operație de însănătoşire sufletească ca la mânăstire. Atmosfera de liniște a mânăstirii oferă sufletului dornic de mântuire respirația duhovnicească necesară unei vieți noi. De ce mânăstirea are mai multă influință asupra sufletului credincios? Iată de ce: Credinciosul vine la mânăstire cu bunăvoința de a învăța ceva, de a deprinde viața duhovnicească după care se dorește. Faptul acesta este de o mare însemnătate pentru viața sufletească. Credinciosul află ce caută, fiindcă sufletul său tânjeşte după o viață nouă. Rândue Dumnezeu cuvânt de învățătură pentru fiecare suflet ce osteneşte pe căile mântuirii. Bătătorind calea lungă până la poalele muntelui cu traista năcazurilor în spate, se va fi întrebat bietul om ce să facă înaintea lui Dumnezeu, ca să-l ierte şi să-şi întoarcă mila Sa, către un păcătos ca el. Inaintea ochilor săi sufletești îşi dapănă tot firul vieții sale sufletești: In tinerețe am fost netrebnic şi am păcătuit peste măsură. Deaceea, m'a ajuns slăbiciunea şi necazul acum la bătrânețe. Ce să fac, ca să mă ierte Dumnezeu de păcatele mele?!...

Am să-i spun eu părintelui-călugăr tot răul ce mă paşte. Să văd ce povață îmi dă şi de aceea să mă țin. De altă parte, vede pe călugăr plin de bunătate şi de înțelepciune, om al lui Dumnezeu. Il vede poate mai bun decât este. Cu sfială se apropie de călugăr, par'că nici nu îndrăzneşte şi începe să-şi spună păsul.

Cuvintele călugărului i se par ca venite din altă lume. Sunt doar cuvintele Sfintelor Scripturi. De câte ori a auzit el învățăturile şi îndemnurile Sfintei Cărți, dar niciodată nu le aşează la inimă ca în ziua necazului. Atunci le ascultă cu mai multă râvnă. El vede în cuvântul sfânt mustrarea lui Dumnezeu, pentru păcatele sale. Stă la cumpănă cu gândul, şi socoteşte ce-ar face el, ca Dumnezeu să-l ierte: Trebue să-mi schimb purtarea — îşi zice. Nu mai merge cu sudalma şi cu cearta în casă. Desfrânarea e un păcat de moarte. Aşa mi-a spus părintele. Doamne, cât am păcătuit înaintea Ta!...

Simțământul acesta al păcătoşeniei se produce în sufletul omului şi în urma slujbelor ce le aude în biserica mânăstirii. Aici toată lumea aude slujba, căci toți au venit la mânăstire ca să asculte o rugăciune frumoasă. Nu caută nimeni în jurul său, sau la haina vecinului, căci toți sunt îmbrăcați în aceeaşi haină a smereniei.

Uită cu totul de grijile şi necazurile lumii, voind par'că să trăiască măcar aici la mânăstire cum se cade după voia lui Dumnezeu. De stă mai mult timp, începe să trăiască şi să se roage ca părinții călugări. Deprinde rugăciunea călugărească: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluește-mă pe mine păcătosul", încearcă să viețuească ca frații dela mânăstire. Când vine timpul să plece acasă, se desparte cu părere de rău, bine ştiind ce-l aşteaptă în lume. Pleacă acasă cu hotărârea de a-şi îndrepta viața după chipul cel călugăresc. Ar vrea să devină şi credinciosul, călugăr în satul său, în familia sa. Acasă va povesti el cu drag cele văzute şi auzite la mânăstire, îndemnând şi pe alții să apuce calea mânăstirii. In felul acesta întărit sufletește, păşeşte omul în lume hotărât să biruiască ispitele şi necazurile cu ajutorul lui Dumnezeu. In familia celor ce ostensc la mânăstire creşte şi rodeşte un duh nou, duh de pace şi bună înțelegere, când cei doi soți sunt cu acelaşi gând al mântuirii.

Se poate întâmpla şi necaz pe urma venirii la mânăstire, mai ales în cazul când unul dintre soți nu vrea să înțeleagă nicidecum calea cea strâmtă a mântuirii. Sunt oameni cari nu pricep nicidecum postul, trăirea în curățenie şi alte porunci ale Evangheliei.

El s'a pomenit cu obiceiul cel din lume, şi îi vine greu să-şi schimbe viața. Rânduielile vieții acestela sunt bune — spun ei — dar nu aici în sat ci colo la mânăstire. Să le țină călugării că ei le-au făcut. Pe noi să ne lase în pace, să trăim cum ne-am pomenit de când e lumea. Oamenii aceştia nu vreau să înțeleagă nicidecum mânăstirea. Ei rămân departe de duhul mânăstirii.

In schimb sunt familii, unde soții au acelaş gând al vieții după Dumnezeu. Ți-e mai mare dragul să auzi cum familii ce erau să se destrame din cauza păcatelor, au început să trăiască după poruncile lui

INFORMAŢIUNI

Delegaţia *guvernamentală română s'a întors Joi d. a. dela Moscova, unde a încheiat importante acorduri cu U. R. S. S.*

Noui prorectori şi prodecani ai Universităţii din Cluj sunt: Dl profesor Traian Pop, pro-rector al Universităţii din Cluj; dl prof. Camil Negrea, prodecan al Facultăţii de Drept; dl prof. Teodor Naum, pro-decan al Facultăţii de Litere şi Filosofie; dna prof. Raluca Rinan, pro-decan al Facultăţii de Ştiinte; dl Rubin Popa, pro-decan al Facultăţii de Medicină.

Rectoratul Universităţii „Regele Ferdinand" Cluj, anunţă că noul an universitar va începe la Cluj.

Aviz important pentru refugiaţi şi evacuaţi: Ministerul Afacerilor Interne comunică următoarele: Valabilitatea biletelor de călătorie, foile de bagaje şi de strămutare pentru refugiaţi, atât a celor primite direct dela Minister cât şi a celor primite prin Inspecţia Regională C. F. R. respectivă, *expiră la data de 1 Octomvrie 1945.* Dela această dată nu se va mai elibera nici-un bilet de călătorie, foaie de bagaje sau strămutare şi staţiile C. F. R. au ordin să nu le mai primească.

Săptămâna *trecută a avut loc la Moscova o importantă întrevedere între dnii Molotov şi Tătărăscu.*

Intr'un *viitor cât mai apropiat urmează să se facă un schimb de studenţi teologi între U. R. S. S. şi România.*

Numărul *criminalilor de războiu din Germania se ridică la 400 000 de persoane.*

Primarul *Berlinului a declarat de curând — într'o conferinţă de presă — că este convins că Hitler trăieşte.*

La Londra *se lucrează pentru încheierea unei aliante franco britanice.*

Preşedintele *Truman a semnat un decret în baza căruia toţi supuşii streini consideraţi periculoşi, vor fi expulzaţi din Statele Unite.*

Generalul *Mac Arthur a ordonat desfiinţarea cartierului general imperial japonez.*

Fostul prim-ministru japonez, Tojo, care a încercat să se sinucidă, este detestat de întreaga naţiune pentrucă nu şi-a făcut harakiri.

Quisling, *tostul prim-ministru al Norvegiei sub ocupaţia germană, a fost condamnat la moarte.*

Cinci sute *de ofiţeri japonezi şi-au făcut harakiri la Singapore.*

La Londra *s'a deschis de curând congresul sindicatelor britanice.*

Conferinţa miniştrilor de externe *s'a deschis Marţi la Londra şi este în plină activitate.*

Mulţumiri: Oficiul parohial din Sohodol, biserica veche, protopopiatul Bran aduce călduroasă mulţumiri bunilor credincioşi care au contribuit cu donaţiile lor la refacerea Casei Culturale a parohiei; pe anul 1945: A. S. I. Arhiducesa Ileana lei 100,000, Vasile Popescu din Bran lei 100.000, Pr. I. Zăbavă lei 5000, Ignaţiu Darko lei 19000 Nicolae Ciurea dir. şc. lei 6000, Nicolae Solovăstru lei 10.000 Iosif Puşcaru-Popişca lei 10,000, Gheorghe Tomescu lei 10 000, Cooperativa „Infrăţirea" Sohodol lei 50,000, membrii consiliului parohial împreună cu alţi parohieni au donat lei 244.500. In total suma de lei 554 500. — Preot Ioan Zăbavă, paroh.

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Nr. 836/1945 prot. (30) 2–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Apaţa,** de clasa a III-a, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficii:

1. Salar dela Stat conform pregătirei teologice.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială din reforma agrară, 32 jug. fânaţ.
4. Stola uzitată în parohie.

Parohia are de zidit biserică nouă.

Cererile de concurs, însoţite de acte şi de binecuvântarea arhierească de candidare, vor fi trimise la oficiul protopopesc din Prejmer, judeţul Braşov.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Prejmer, 1 Septemvrie 1945.

Ioan Ludu,
protopop

Nr. 790—1945 [28] 3—3

Concurs

In conformitate cu decisul consiliului parohial luat în şedinţa din 25 Iunie a. c., publicăm concurs pentru întregirea parohiei **Moeciul de jos,** de clasa I, protopopiatul Bran, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Taxele stolare obişnuite în parohiile brănene.
3. Sesiune parohială 19.123 jugăre pădure, în Preduş.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Prea Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în Duminecа şi sărbătoarea ce li se va fixa de oficiul protopopesc, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zârneşti, 26 Iulie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Bran.

Vasile Stoicanea
protopop

Economatul Academiei teol. „Andreiane"
SIBIU

Publicaţiune de licitaţie

Se publică licitaţie cu termen de 30 zile pentru aprovizionarea Internatului Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, pe anul şcolar 1945/1946 cu următoarele alimente:

1. Cartofi săpunari calitatea I.
2. Zarzavaturi (roşii, morcovi, pătrăngei etc.).

Preţurile se vor arăta în ofertele scrise per kgr şi vor fi livrate acasă în magazie.

Concurenţii îşi vor înainta ofertele închise — în conformitate cu dispoziţiunile legii O. C. L. în vigoare — până la data de 27 Septemvrie 1945 la Economatul Academiei teologice din Sibiu, unde se pot lua informaţii.

Sibiu, 27 August 1945.

ECONOMATUL

Librăria şi Tipografia ARHIDIECEZANĂ

SIBIU - str. Mitropoliei 45 - SIBIU
Fondate la 1850 Telefon nr. 412

Librăria oferă în permanenţă:
Cărţi literare, pedagogice şi ştiinţifice. Cărţi rituale. Rechizite de tot felul. Imprimate bisericeşti. Odăjdii. Icoane Chivote. Potire. Candele şi Cădelniţe. Discuri etc., etc. Toate de calitate superioară. Cereţi oferte şi informaţiuni!

Tipografia execută prompt:
Cele mai pretenţioase lucrări din arta grafică cu preţurile cele mai avantajoase posibile. Posedă caractere de literă frumoase şi hârtie de calitate. Execuţie ireproşabilă cu personal specializat în lucrări. Adresaţi-vă cu încredere!

Dumnezeu. Ele sunt o mărturie vie a lucrării ce se face la mânăstire. Familiile acestea înţeleg să trăiască într'o măsură oarecare, după rânduiala vieţii călugăreşti. Bineînţeles prin libera hotărîre a ambilor soţi.

Voturile călugăreşti: curăţenia vieţii, ascultarea sau supunerea şi smerenia, sunt virtuţi ce se cer realizate într'o măsură mai mică, şi în viaţa familiară. Ce s'ar alege de familia aceea în care nu se ştie nimic despre ascultarea soţilor întreolaltă? Ar fi cu neputinţă închegarea unei căsnicii adevărate. Chiar lepădarea de sine este o virtute necesară vieţii familiare. Nu mai vorbesc de curăţenia şi înfrânarea ce trebue să normeze viaţa soţilor, ca ei să fie păziţi de anumite patimi ce pot necinsti viaţa familiară.

Din cele arătate se poate vedea că între viaţa obişnuită — mirenească — şi cea călugărească este o deosebire să-i zicem graduală. Călugărul reprezintă chipul vieţii desăvârşite, năzuind mereu spre idealul vieţii omeneşti: sfinţenia, iar mireanul tinde către acelaş ideal în mijlocul lumii. Preotul de mir este oarecum puntea de legătură între viaţa mirenească şi cea călugărească. Prin harul dumnezeesc el prezintă în mijlocul lumii idealul desăvârşirii; în vederea ajungerii la acest ideal, el se foloseşte de toate mijloacele — prin urmare şi de darul mânăstirii.

II. Ce poate da mânăstirea credincioşilor noştri

Am încercat să dau sugestii generale pentru lucrarea mânăstirii. Să vedem acum mai deaproape cari sunt mijloacele de lucru ale mânăstirii. Cum poate mânăstirea să îmbogăţească viaţa sufletească a credincioşilor?

Mijlocul la îndemâna oricui, este rugăciunea. La mânăstire cum e şi firesc, se face mai multă rugăciune. In afară de rugăciunea din biserică, credinciosul se roagă deosebi, citind rugăciunile Acatistului şi ale Psaltirii. Nu este un loc mai potrivit pentru rugăciune ca liniştea mânăstirii. Liniştea din afară te îndeamnă să cauţi şi pe cea dinlăuntru. Şi aceasta o găseşte omul în rugăciune. Cine nu ştie ceti, e îndemnat să zică rugăciunea scurtă: Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi şi mă miluieşte pe mine păcătosul.

Al doilea mijloc de întremare sufletească, este postul. Mânăstirea ţine la pravilele vechi cari recomandă postul strict, ca doctorie ce vindecă păcatul. In această privinţă s'a ajuns în scurt timp datorită predicilor părintelui, la atâta înfrânare, încât cei mai mulţi treceau măsura şi a trebuit să-l şi oprească. Cei cari au exagerat practica postului, au avut să sufere. In schimb sunt cazuri destule de întoarcere la viaţa bună datorită postului. Dreapta socoteală este calea cea mai bună pentru sporirea duhovnicească.

Postul şi rugăciunea sunt mijloace pentru dobândirea vieţii îmbunătăţite. Prin aceste mijloace se uşurează omul cel trupesc de păcate, pentru a-şi da mai bine seama de datoria sa faţă de suflet. Postul şi rugăciunea pregătesc terenul pentru lucrarea cea mai importantă ce se face la mânăstire. *Aceasta este Taina Sfintei Mărturisiri*

Taina Sfintei Mărturisiri

Cum se poate face Taina Sfintei Mărturisiri la mânăstire, câtă vreme preotul călugăr nu cunoaşte deaproape viaţa sufletească a credinciosului? In faţa duhovnicului dela mânăstire stă de multe ori un credincios necunoscut. E firesc să ne punem întrebarea: E îndreptăţit duhovnicul dela mânăstire să primească la Sfânta Taină a Mărturisirii pe un credincios venit din nu ştiu ce sat depărtat? Pentru trebuinţele sufleteşti ale credincioşilor sunt rânduiţi preoţii, ei fiind în situaţia de a cunoaşte îndeaproape nevoile sufleteşti ale păstoriţilor. Cu toate acestea, credincioşii aleargă mai bucuros la mânăstire să şi uşureze sufletul de păcate. Sfânta Taină a Mărturisirii păcatelor este o lucrare de însemnătate deosebită pentru viaţa duhovnicească a credincioşilor. E adevărat că preotul călugăr nu e în situaţia de a cunoaşte amănunţit nevoile sufleteşti ale credincioşilor, dar acest fapt nu împiedecă nicidecum administrarea Tainei, cu atât mai puţin eficacitatea ei. Taina Sfintei Mărturisiri are un caracter personal. Credinciosul vrea să se descopere în faţa preotului ca în faţa lui Dumnezeu. Lucrul acesta e foarte greu în sat, unde credinciosul se cunoaşte îndeaproape cu preotul. Din pricina aceasta se ruşinează de preotul său; poate din respectul mare ce datoreşte credinciosul, părintelui. Mai face şi greşala de a socoti pe preot numai om, uitând că are dar dumnezeesc.

Sunt şi alte pricini cari îl fac pe om neîndrăzneţ la scaunul mărturisirii. El are dorinţa de a-şi uşura sufletul undeva mai departe de satul său. N'ar vrea să ştie nimenea de taina aceasta a spovedaniei, ci numai Dumnezeu. In sat se duce ca de obicei odată în an la Paşti, şi mărturiseşte ce crede el că poate fi auzit de preot, iar restul păcatelor, de obicei cele mai grele, nu cutează să le spună. Se ruşinează. Din pricina aceasta, ştiindu-se cu păcate grele nemărturisite, se duce în satul vecin sau la mânăstire să-şi dea toate păcatele pe faţă. Altfel nu găseşte pacea în suflet.

Preotul dela mânăstire va cerceta cu deamănuntul viaţa sufletească a credinciosului, începând cu frageda vârstă până la ziua mărturisirii. Trebue să aibă multă răbdare şi mai ales multă dragoste faţă de credincios, care de multe ori n'are nici îndrăsneala să spună toate păcatele. Prin întrebări din partea preotului şi răspunsuri din partea credinciosului, se va lămuri viaţa sufletească a penitentului. Cu dragoste pentru suflet şi cu înţelepciune va rândui duhovnicul credinciosului un canon de pocăinţă, de care să se ţină toată viaţa. Canonul primit la mânăstire este mai aspru decât cele dela parohie, fiindcă credinciosul la mânăstire are dispoziţia sufletească să plinească mai mult canon.

Credinciosul mărturisit la mânăstire poate fi primit la Sf. Taină a Împărtăşirii. Multă bucurie sufletească aduce în sufletele credincioşilor noştri împărtăşirea cu Sfintele Taine. Pe lângă darurile Sfintelor Taine, mânăstirea oferă credincioşilor slujba de fiecare zi. Tipicul mânăstirilor prevede cele şapte laude de zi şi de noapte. La noi din lipsa călugărilor, facem utrenia şi vecernia. In preajma sărbătorilor facem slujba privegherii.

Pelerinajele la mânăstire aduc multă bucurie sufletească credincioşilor. Sunt ocaziunile cele mai potrivite pentru întâlnirea duhovnicească. Fraţii preoţi de mir şi cei dela mânăstire se întrunesc într'un acelaşi gând al rugăciunii cucernice şi al propoveduirii cuvântului dumnezeesc. La asemenea ocaziuni nu lipseşte nici binecuvântarea Ierarhului ce cităreşte cu atâta demnitate lucrarea duhovnicească a mânăstirii noastre.

Am încercat să dau sugestii pentru o lucrare duhovnicească a mânăstirii cităritâ de voevodul martir Constantin Brâncoveanu. Vor reuşi călugării să aprindă în sufletele credincioşilor, flacăra credinţei şi a dragostei de Dumnezeu? Nimic nu le stă împotrivă. Căci duhul vóevodului ne dă putere să ţinem sus flamura credinţei şi a dragostei de Hristos.

SERAFIM

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 23 Septemvrie 1945 Nr. 38

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de M ... Şaguna

BIBLIOTECA CENTRALA „G. BARIŢIU" SIBIIU

Onor. Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorităţi şi străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole şi corespondenţe se adresează REDACŢIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă sé publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele şi inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Înălţarea poporului

Din recenta serie de circulare trimise — prin părinteasca grijă a *I. P. Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae* — întregei preoţimi din cuprinsul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, două ne-au impresionat mai profund şi ne-au reţinut atenţia în chip deosebit. E vorba de prima: *„Pentru înălţarea poporului"*, şi de ultima: *Combaterea analfabetismului»*. Cea dintâiu pune accent pe intensificarea acţiunii de ridicare şi luminare a poporului prin aşezământul «Caselor Culturale», iar ultima cheamă preoţimea să se înroleze cu însufleţire în lupta pentru combaterea analfabetismului.

După slujirea închinată lui Dumnezeu, *nu există pentru preot o slujire mai frumoasă decât aceea închinată poporului.* Această slujire îi aduce preotului o deosebită mulţumire şi mângăiere sufletească: «*Mărturisesc*, — a spus *I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae* cu prilejul împlinirii a 25 de ani de arhipăstorire — *cu experienţa acestui pătrar de veac, că este o mare mângăiere să fi părintele sufletesc al unui popor atât de bun, atât de înţelegător, atât de echilibrat sufleteşte chiar în mijlocul celor mai grele împrejurări. Acesta a fost factorul pământesc cel mai de seamă care mi-a înlesnit păstorirea»*.

Că slujirea poporului este un izvor de inspiraţie, de putere şi de mulţumire în activitatea unui slujitor al altarului, este ceva firesc. Pentrucă *înălţarea poporului este însăşi misiunea preoţiei:* Dacă chemarea păstorului de suflete este conducerea turmei dreptcredincioase încredinţate lui spre păstorire, la limanul mântuirii, atunci *preotul nu-şi poate îndeplini misiunea decât ridicând necontenit poporul la nivelul de vieţuire cerut de împlinirea idealului suprem al vieţii umane: desăvârşirea şi fericirea.* Drept aceea, *înălţarea poporului este măsura împlinirii misiunii noastre!*

Intrucât viaţa umană — aşa cum a rânduit-o Dumnezeu — este un întreg organic, acţiunea de ridicare a poporului trebue să cuprindă în sferele ei, pe întreg omul cu întreaga lui viată de toate zilele. Ar fi o mare şi gravă eroare despărţirea sferei vieţii religioase a poporului, de celelalte sectoare de viaţă ale sale. Şi pentrucă creştinismul este cea mai superioară concepţie despre viaţă şi totodată cel mai bun mijloc de înălţare a poporului pe scara desăvârşirii, toate sectoarele de viaţă ale poporului: cultural, social, economic, sanitar, etc., *trebue să stea sub raza de influenţă a creştinismului.*

Acest mare rol de ridicare a vieţii poporului, şi-l desfăşoară creştinismul prin aşezământul care continuă în lume lucrarea Mântuitorului: *Biserica.* Aşa încât, după cum clădirea bisericii domină întreg satul, tot aşa toate sectoarele de viaţă ale satului trebuesc dominate de lumina învăţăturii creştine şi după cum toate cărările din sat duc la biserică, tot aşa toate drumurile vieţii trebue să ducă spre o singură ţintă: desăvârşirea şi fericirea. Pentru a dobândi adevărata înălţare umană, poporul trebue ca toate preocupările şi frământările vieţii pământeşti să le conceapă şi împlinească sub razele călăuzitoare ale creştinismului.

Biserica este sufletul vieţii obşteşti şi pârghia de existenţă şi progres a poporului în toate domeniile de viaţă. Pentrucă ea oferă poporului principiul suprem de viaţă şi totodată cea mai eficace putere de înălţare pe treapta desăvârşirii. Dar participarea primordială a Bisericii la acţiunea de înălţare a poporului, n'o indică numai calitatea ei de factor determinant în viaţa neamului, ci şi însuşirea ei de *Biserică a poporului. Ca atare, ea trebue să slujească intereselor poporului.* Şi când e vorba de promovarea intereselor superioare ale poporului, ea merge înainte până la jertfă. Căci numai o atare atitudine îi legitimează şi pe mai departe frumoasa însuşire de «mamă bună a neamului» românesc (Eminescu).

Fireşte, această înălţare a poporului n'o poate promova Biserica decât pătrunzând adânc în toate domeniile de viaţă ale poporului şi ţinând toate aceste domenii de viaţă, strâns legate de idealul creştin. Ceeace implică în sine prezenţa activă a Bisericii în toate domeniile de viaţă ale poporului.

Pentru a izbândi în această înaltă misiune, Biserica trebue să pună în lucrare toate mijloacele de îndrumare şi de înălţare a vieţii poporului dreptcredincios, care se reduc în esenţă la *lumina învăţăturii creştine* şi la *puterea sfinţitoare şi desăvârşitoare a harului divin din sf. Taine.* Iar ca mijloace auxiliare în această acţiune, pot servi *organe nouă* de lucrare, concepute pe măsura trebuinţelor vremii şi menite să mijlocească pătrunderea înrâuririi Bisericii cât mai adânc în viaţa credincioşilor.

In concret, acţiunea de înălţare a poporului se desfăşoară pe această linie: 1. *Indrumarea poporului pe căile de lumină ale concepţiei creştine despre lume şi viaţă* şi strădania de a face din învăţătura creştină ortodoxă, norma vieţii individuale, familiare şi obşteşti a poporului în strădania lui de a dobândi fericirea pământească şi cerească. Concomitent cu această acţiune, se va face *luminarea şi promovarea culturală a satelor.*

2. *Creşterea poporului în duh autentic creştin şi românesc,* prin sădirea cât mai adânc în sufletul său, a adevăratelor virtuţi creştineşti şi cetăţeneşti, cari constituesc podoaba sufletului românesc autentic şi izvorul său primordial de creaţie. Odată cu această lucrare, trebue să se promoveze descătuşarea sufletului poporului de toate plăgile care îi schimonosesc fiinţa şi îi împiedică adevărata propăşire, ca: Analfabetismul, alcoolismul, concubinajul, divorţul, înjurăturile, etc.

Numai pe această cale se poate obţine îmbogăţirea vieţii poporului şi înălţarea ei pe culmi de desăvârşire. Şi tot în felul acesta se promovează *înfrăţirea poporului* prin închegarea unei cât mai strânse unităţi sufleteşti, atât de necesare zilelor noastre.

Privită prin prizma actualităţii, problema noastră devine şi mai reliefată în însemnatatea ei. Se pune astăzi atât de apăsat accentul pe *reconstrucţia* ţării de pe urma dezastrelor produse de războiu. Ori, această reconstrucţie nu se poate concepe şi realiza fără *refacerea spirituală* a ţării. Căci în această latură rănile sunt cele mai mari şi mai grele de vindecat.

Iar *izvorul energiilor de refacere a vieţii spirituale a poporului, este satul.* Din sufletul satului — curat de influenţa dăunătoare a atâtor «modernisme» — vor ţâşni şi de data aceasta, energiile de refacere spirituală a neamului. Deaceea, ridicarea sufletului poporului pe scara desăvârşirii, este egală cu rezolvarea celei mai importante probleme a ceasului de faţă: reconstrucţia spirituală a neamului.

In cadrul problemei noastre, rolul preotului este cât se poate de important. Căci *el este factorul pământesc cel dintâiu chemat să promoveze importanta acţiune a Bisericii în ridicarea poporului.*

Drept aceea, ridicarea poporului trebue să fie pentru preot un continuu izvor de inspiraţie în tot decursul activităţii sale şi totodată să apese asupra conştiinţei sale ca un sfânt obligament de fiecare clipă. Identificarea cu sufletul poporului şi înălţarea cât mai sus a acestui suflet, îl obligă pe preot să-şi pună toate puterile pentru îndrumarea poporului pe cărările luminii şi ale culturii, pentru întărirea aşezămintelor chemate să-i promoveze progresul vieţii naţionale şi bisericeşti. Dragostea de popor şi hotărîrea de a-l înălţa cât mai sus, va trebui să susţină necontenit strădania preotului de a folosi orice ocaziune pentru a chema poporul la credinţa în Dumnezeu, la puterile de viaţă ale creştinismului, la lumina şi cultura creştină, singura pârghie de ridicare a neamului pe culmile desăvârşirii.

CORNELIU SÂRBU

* FOIŞOARA *

Cum caută preotul pe Hristos?

„Am aflat pe acela despre care a scris Moise in lege şi proroci, pe Iisus..." (Ioan I, 45.)

Există o minune care uimeşte mai mult, există o putere care cucereşte pe oricine, există o lumină care străluceşte mai aprins şi aceasta este fapta mântuitoare săvârşită de Fiul lui Dumnezeu.

Calea lactee pe care sunt chemate sufletele s'a pardosit cu duhul jertfei, a suferinţii răbdate de Iisus pentru eliberarea din robia păcatelor. Atotputernicia lui Dumnezeu a uimit creatura, a făcut-o să-şi recunoască dimensiunile de existenţă limitată, a făcut-o să tremure în faţa tunetului, a făcut-o să-şi rânduiască paşii după pravila severităţii necruţătoare care măsoară toate abaterile şi sancţionează fără iertare. O astfel de prezentare a lui Dumnezeu este imagine plină de negura necunoaşterii creştine, apropiată de întunecatele vederi ale păgânismului, care ar teroriza pe bietul om în credinţa unui destin poruncit şi fără posibilităţi de modificat.

Intregul univers ni s'ar părea că se găseşte într'o eră glacială în care nu încălzeşte soarele bunătăţii, ci stăpâneşte legea atotputerniciei, a unui despotism care nivelează totul, într'un deşert în care viaţa morală, libertatea, conştiinţa şi virtuţile creştine n'ar putea trăi.

Fost-a voia lui Dumnezeu alta. N'a căutat să cucerească sufletele prin evidenţierea atotputerniciei Sale. Severitatea nu-i pedagogul fericit care apropie, ci depărtează. Drept aceea, în era nouă, în livada creştinismului se oglindeşte soarele binefăcător al jertfei lui Iisus.

Intreita demnitate a persoanei sale are drept isvor de purcedere pe Iisus-Mântuitorul — Mielul lui Dumnezeu.

Atmosfera Sa împărătească se creiază din lucrarea Sa mântuitoare.

„Iată mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii" (Ioan I, 29.)

Se desprinde din această prezentare a lui Iisus Hristos întreaga misiune a Sa, ca arhiereu menit să se aducă pe Sine jertfă deplină spre mântuirea oamenilor. Imaginea aceasta a lui Iisus este cuceritoare prin spiritul de blândeţe care o înveşmântează. Valorează mai mult decât o demonstraţie savantă de oratorie şi însufleţeşte prin misticismul ei mai mult decât o pledoarie bine închegată.

Slava lui Iisus este această modestie de miel care ridică păcatele lumii, iar puterea Sa este iubirea. Penelul care ar zugrăvi chipul lui Iisus şi n'ar aşeza pe figura Domnului această latură a blândeţii care se jertfeşte, ar pângări persoana Mântuitorului, ar lipsi imaginea de nimbul acesta distinct al diademei ce nu se învecheşte cu toate veacurile cari se înscriu în cronica omenirii.

Nimic n'a eternizat pe Mântuitorul în ştiinţa omenească şi cu nimic n'a cucerit mai mult Evanghelia, decât cu această activitate mântuitoare. Răscumpărătorul este Dumnezeu care s'a făcut om, este Tatăl apropiat care ne urmăreşte paşii, ne îndrumă şi se jertfeşte.

Ucenicii lui Iisus au fost uimiţi de minunile săvârşite cu slăbănogii şi orbii, de înzdrăvenirea stăpânitilor de duhuri rele, de învierile din morţi, dar toate acestea au mişcat mai puţin faţă de jertfa de pe Golgota.

Aceasta a permanentizat aţaşamentul pentru Iisus. Testamentul acesta înscris

Intre Facultate şi Parohie

Procurându-mi ultimele cărţi din frumoasele colecţii ce apar în bătrâna Tipografie Arhidiecezană din Sibiu, nişte gânduri, cari mă frământă de mai de mult, mă ispitesc să le aştern pe hârtie. Faptul că apar în acest organ, de care va fi vorba mai jos, şi nu în altă parte, poate servi ca o verificare; şi cred că nu li se va da alt sens, având în vedere că cel ce le semnează are originea şi formaţia culturală pe alte meleaguri, decât cele ardelene. Un «prilej nenorocit» m'a adus pe plaiurile Ortodoxiei ardelene, pe care o preţuiam şi admiram, dar acum o şi trăiesc şi, vorba Apostolului, ce văd mărturisesc...

Fiind multă vreme sub o stăpânire străină, Ardealul şi-a rezolvat toate problemele vitale, între care şi cultura, prin şi în Biserică. Biserica ardeleană păstrează şi azi un caracter dinamic de luptă şi cultură. Trecutul se ştie. Priviţi prezentul. Nici nu se putea să fie altfel, când în fruntea ei se găseşte un Ierarh, care vrea să împlinească şi să desăvârşească testamentul lui Şaguna. Sibiul ortodox este astăzi ca un soare ce-şi trimite razele până în cele mai depărtate sate şi parohii ardelene. Aceste raze împrăştie cultura prin slova tipărită pentru popor, dar mai ales pentru preoţi, menţinând o legătură culturală vie între centru şi ultima parohie.

Menţinerea preotului într'o permanentă atmosferă de cultură, zel şi îndemn înoit, se face aşa de minunat şi sistematic mai ales prin slova tipărită. «Telegraful Român», organul lui Şaguna din 1853, pleacă săptămânal în spre parohii cu merinde proaspătă. «Revista Teologică», înfiinţată de actualul Ierarh în 1907, aduce şi ea lunar merinde mai înaltă. «Tipografia Arhidiecezană», cumpărată şi dăruită Bisericii de Şaguna în 1850, tipăreşte gândurile frumoase, studiile şi lucrările în primul rând ale tinerilor dar harnicilor profesori de teologie, cum şi ale tuturor mânuitorilor de condeiu şi ale căror suflete freamătă de dragostea lui Hristos, a Bisericii şi a Neamului, — în colecţii frumoase, care sânt apoi trimise până în ultimele parohii. In mijlocul acestei acţiuni de ştiinţă şi cultură ortodoxă stă Academia Teologică, pe lângă Ierarhul care supraveghează şi îndrumează toate. Care va să zică este o legătură strânsă între centru şi margini, între laborator — Academie — şi terenul de experienţă — parohia —, între profesori şi studenţii de ieri — azi preoţi în toate unghiurile Ardealului. Incetul cu încetul s'au înfiripat frumoase biblioteci parohiale.

Cred că mândria fieştecărui preot ardelean este bogata lui bibliotecă. Şi nu-i puţin acest lucru.

Când eu, preot într'un sat cu oameni necăjiţi, unde doctorul abia intră de câteva ori pe an, cu 1—2 învăţători la câteva sute de copii, în luptă cu păcatele oamenilor şi necazuri personale; aproape de o fostă vremelnică graniţă şi departe cu sute de kilometri de Sibiu; când mediul îţi fura şi ceeace ai învăţat, silindu-te să te faci o apă şi un pământ cu el, iar izolarea aceasta par'că făcea nevrednică până şi citirea unui ziar, primeam aceşti mesageri ai culturii şi noile cărţi cu mirosul proaspăt de tipar, îmi prilejuiau aceeaşi bucurie şi îndemn la luptă ca unui soldat încercuit, căruia i se dă hrană şi arme pe calea aerului. Distanţele piereau, duhul mă unia cu toţi fraţii mei cei asemenea mie — căci asemenea soldatului încercuit este orice preot în parohia lui, înconjurat de toate relele, ispitele, păcatele sub atâtea forme, împotriva cărora trebue să lupte —; eram în rând cu studenţii, care desbat ultimele probleme, mă simţeam alături de cei care răsfoiau ultimele cărţi într'o librărie. Conştiinţa preoţească mă îndeamnă mai mult la luptă («Nu nesocoti harul ce este în tine» I Tim. 4, 14); «Tu însă fii treaz la toate,... fă lucru de evanghelist, slujba ta fă-o deplin» II Tim. 4, 5), să mă străduiesc ca şi eu, acolo unde sânt, să ţin sus făclia luminii, a culturii, spre luminarea mea şi a altora. Înţelegeam mai bine îndemnul celui mai învăţat dintre Apostoli: «la aminte la citit, la îndemnat, la învăţătură» (I Tim. 4, 13). Biblioteca parohială este o comoară nepreţuită.[1]

Cu acestea spuse, mă gândesc şi la preţuiţii mei dascăli dela Facultatea de Teologie din Bucureşti, oameni de adâncă ştiinţă teologică, buni mânuitori de condeiu, cu experienţa atâtor ani de profesorat şi cu dragoste faţă de Biserică, ale căror cărţi, dacă s'ar aduna la un loc, singure ar forma o bibliotecă. Nu mai vorbesc de atâtea articole şi studii împrăştiate prin atâtea reviste (cazul I. P. S. Irineu). Atâtea studii şi lucrări, tipărite pe unde s'a putut, nu ajung deloc la cunoştinţa preoţilor unele, iar incidental altele, măcar că au nevoie de ele în tratarea anumitor subiecte şi în lămurirea atâtor probleme.

Ca student al acestei Facultăţi şi ca unul care aş vrea să mă împărtăşesc mereu din potirul ştiinţei şi al culturii — şi sunt sigur că mai gândesc mulţi aşa — doresc şi dorim o legătură mai strânsă între Facultate şi Parohie, între profesor şi preot, între fostul dascăl şi student. Preotul nu a terminat cu învăţătura odată cu Facultatea. In problemele puse de ritmul vieţii, el n'are răgazul şi alteori nici competenţa de a da o resolvare în cadrul Adevărului Veşnic, căruia slujeşte. Aceasta o fac profesorii — Facultatea — care, la rându-i, poate folosi experienţele preotului şi anumite informaţii din parohie. Acolo-i laboratorul, aici câmpul de experienţe.

Poate că ar spune cineva că preotul ocupat cum e şi necăjit uneori în atâtea probleme şi activităţi pastorale, n'are posibilitatea să cumpere sau să citească atâtea cărţi. Nimic de zis; fiecare după darul lui, deşi socot că cea mai sfântă mândrie a unui preot, pe lângă o viaţă curată trăită întru Hristos şi întru slujba enoriaşilor săi, e să aibă o bibliotecă frumoasă şi la curent, ca să fie şi de drept şi de fapt uneori singurul — alteori cel mai mare reprezentant al culturii în satul sau enoria lui.

Păstrez la loc de cinste rândurile, pe care un valoros dascăl al meu a binevoit să mi le trimeată şi în care termină cu îndemnul: „nu uita Facultatea şi sf. noastră Teologie". Nu uit, n'aş putea. Ii asigurăm pe toţi că suflăm pe cât putem în luminiţa aprinsă dela dânşii, s'o menţinem şi, de putem, s'o mărim, deşi ne lovim de anumite piedici.

Iată de ce, de câte ori văd sau răsfoiesc frumoasele colecţii ale Sibiului ortodox, mă gândesc la iubiţii mei dascăli dela Facultatea de Teologie şi-mi zic: Ce e bine ar fi fost dacă ar fi avut sau ar avea şi dânşii posibilitatea de a-şi tipări studiile şi lucrările într'un singur loc, să-i zicem Tipografia Cărţilor bisericeşti sau Institutul Biblic sau o altă tipografie a Bisericii (am dori prea mult dacă am spune ca lucrările tuturor p ofesorilor dela Facultăţile şi Academiile de Teologie să se centralizeze) şi apoi prin mijloace de informaţie mai rapidă, completă şi unitară să fie adusă la cunoştinţa preoţilor dacă nu dată.

S'a vorbit şi s'a scris de o librărie teologică centrală (doi preoţi cunoscuţi au încercat aceasta), de un ziar bisericesc (Păr. Rector Stăniloae a încercat cu «Telegraful Român» şi a spus că s'ar putea). Supunem aceste gânduri celor în drept, mai ales că s'au mai spus de mult şi de mulţi. Din experienţele încercate, să se împlinească lipsurile şi poate că vedem înfăptuite toate acestea: o mai strânsă legătură între Facultăţile de Teologie şi parohie, o tipografie şi o librărie centrală a cărţilor bisericeşti şi teologice, prin care acestea să ajungă cât mai mult şi mai repede în mâna preotului şi a celui care le cere; pe lângă actualele foi şi reviste eparhiale unele mai bune, altele mai slabe (deşi-i bine mai puţine şi mai bune) mult aşteptatul ziar bisericesc obligatariu pentru toate parohiile.

Conducerea Bisericii noastre împreună cu Ministerul Cultelor condus azi de un preot, poate că ar putea resolva oarecum această unitate culturală şi de informaţie în Biserica noastră.

GH. C. DIACONU

[1] E drept acum că, pe lângă sistemul de a trimite dela centru cartea bună, având totuşi libertatea de a-şi procura orice carte bună apărută în altă parte, pentru cultura lui sau a poporului, preotul este ajutat la îmbogăţirea bibliotecii parohiale de epitropie. Sânt însă biserici în Vechiul Regat, la care epitropia neavând fonduri să mânuiască, hârtia de birou o cumpără tot bietul preot din punga lui.

---

cu sânge pe răbojul crucii, a fost slova cea mai convingătoare şi care a cutremurat puternic făptura, lăsând repercursiuni fericite între Iisus şi apostoli.

Aşa s'a realizat comuniunea dintre Iisus şi ucenici.

Intrepătrunderea aceasta de vieţi a fost o ridicare spre altitudini a pescarilor din preajma mării Tiberiadei şi găsindu-se în situaţia aceasta fericită au grăit plini de extaz: „Bine este nouă aici" (Mat. 17, 1.)

In preajma lui Iisus şi-au limpezit sufletul dând apoi expresie acestei intimităţi în cuvintele: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte întru mine" (Galateni II, 20.)

Familiaritatea aceasta lăuntrică este o realitate vitală, nu-i o simplă abstracţie filosofică, este o putere lăuntrică care entuziasmează, care dinamizează şi dă avânt pentru a păstra această comuniune cu Iisus.

Şi dacă ucenicii i-au zis învăţătorului când s'a desprins din mulţime pentru a se ruga: „Toţi te caută"..., era o exprimare a unei stări generale a tuturor sufletelor cari au gustat din această comuniune cu Hristos.

Nu se poate concepe o despărţire de cineva fără să nu încerci un simţământ de tristeţe, fără să nu simţi un gol, o părăsire, ca atunci când se detaşază dintr'un organism o parte. Ştirbirea aceasta este cu atât mai simţită, cu cât partea desprinsă este mai însemnată.

Din viaţa ucenicilor să desprinzi pe Iisus este o operaţie şi mai păgubitoare, pentrucă El face parte integrantă din fiinţa apostolului — respective a preotului.

„Trebue să trăim în Hristos, să simţim iubirea lui Hristos săălăşluită în taina sufletului nostru: viaţa să ne fie o gâlgâire de energii harice, gândul un covor de azur, aşternut la picioarele altarului, inima o candelă în care să ardă flacăra credinţii fanatice şi neşovăelnice". (Mie a vieţui este Hristos).

Prin preot lucrează Hristos, căci noi preoţii suntem mâinile văzute ale lucrării celei tainice de mântuire, pe care o lucrează în lume Dumnezeu. Prezenţa aceasta ne îndrumează să ne integrăm cu viaţa în Hristos. Contactul permanent este o stare de har, preotul „este omul lui Dumnezeu". (I Timotei, VI, 11.)

Viaţa sa este în continuă dependenţă de Mântuitorul şi datorită acestei altoiri, preotul nu poate vieţui fără Hristos. Viaţa în Hristos nu este o încremenire, o stare de stagnare, de realizare deplină care nu mai necesită lucrare.

Intrebarea: Cum caută preotul pe Hristos?, se plasează în acest câmp de aprofundare, de continuă muncă, de coborire în adâncurile cari pot întreţine focul dogoritor al străduanliior apostoliceşti.

Noi nu înţelegem prin aceasta o reluare a unui contact cu cineva pe care l-am părăsit, deoarece nu ne putem imagina că tema are în vedere o stare de decădere din treapta preoţiei. Aici nu se face sudura unui suflet rupt de Hristos, aceasta ar fi o temă cu restricţii, ar fi un caz izolat, o terapeutică cu prea puţine prilejuri pentru a sorbi energiile de luptă în slujba idealului. Noi urmărim o căutare a lui Dumnezeu — Hristos — în sensul unei aprofundări, a unei comuniuni intime, o stare de incandescenţă a sufletului preoţesc, care este o torţă vie din Hristos.

„Frumosul vas care e podoaba cea mai de seamă a camerii, s'a făcut la temperatură înaltă, între ciocan şi nicovală", — spune un mare poet.

Il vrem pe preot, sau mai bine zis îl vrea Iisus în apropierea Sa, îl vrea Domnul în emoţiunile înaintaşilor în apostolie, însetat după divin, după dreptate, după adevăr şi iubire.

Cunoaşterea lui Hristos

„Vouă vă e dat a şti tainele împărăţiei lui Dumnezeu" (Mat. XVIII, 11.)

O lege elementară de psihologie ne grăieşte că cineva poate deveni obiectul iubirii noastre numai dacă îl cunoaştem. Bazaţi pe acest adevăr, căutăm să trecem barierele cunoscutului obişnuit şi să răzbim în câmpul umbrit de taine ale veşniciei. La porţile fermecate ale tainelor nu putem pătrunde cu făclia minţii bazată pe simţuri, este un câmp prea vast, sunt adevăruri cari nu se supun cercetării minuţioase a omului care se încrede în uscăciunea unei raţiuni proprii care le poate cuprinde pe toate. Spunem aceasta nu pentru a ne mâhni cunoaşterea, ci pentru a îndigui pornirea acelui gând trufaş care s'ar crede capabil să afirme că existenţa se reduce la limitele accesibile minţii omeneşti.

In acest sens cunoaşterea lui Dumnezeu fiind o pătrundere dincolo de timp şi spaţiu, nu se poate obţine printr'un avânt personal de încordare a minţii. Paşii gândului sunt călăuziţi de har, o iluminare prin care se poate absorbi de către om, întreaga revelaţie.

In această cunoaştere a divinităţii preotul se poate adânci în deosebi, el are asigurată această pătrundere prin cuvintele: „Vouă vă e dat a şti tainele împărăţiei lui Dumnezeu".

De altfel, preotul fiind un purtător de Hristos şi urmaş al apostolilor, nu se poate mărgini la o cunoaştere şi prezentare vagă a raportului dintre om şi Dumnezeu. Dacă profeţii Vechiului Testament prezentau poruncile lui Dumnezeu arătând doar umbrele unei realităţi care se va desluşi la împlinirea vremii, oamenii vedeau distanţa dintre ei şi Dumnezeu, se vedeau slabi pentru a stabili o legătură de comuniune cu Dumnezeu. Poruncile erau îndrumări luminoase şi nimic mai mult, ele nu puteau realiza întreaga comuniune. A fost trebuinţă de coborîrea lui Dumnezeu la om. Legea Vechiului Testament îi dădea omului numai nădejdea, pregătea spiritul pentru această comuniune.

Desăvârşirea aşteptării s'a ajuns prin venirea în lume a lui Iisus, atunci omenirea a ajuns la starea maximă de aşteptare.

Realizarea comuniunii între om şi Dumnezeu este opera lui Hristos, realizată prin smerenia cea mai pură, fără ca să renunţe la suveranitatea sa divină. Aplecarea spre om s'a făcut pentru a ridica omul la înălţime.

Prin Iisus Hristos s'a realizat mântuirea omului de păcatul strămoşesc, naşte-

Omul lăuntric

In sfârşit, războiul infernal al armelor s'a terminat.

Acum pregătirile pentru o pace îndelungată sunt în toiu, iar oameni cu răspundere mondială se străduesc din toate puterile s'o clădească pe temeiuri cât mai trainice.

Ce înseamnă un războiu cu toate ale lui grozăvii, am putut fiecare învăţa. Lumea s'a scârbit de el şi nu-l mai doreşte.

Războiul a trecut. Ceeace vom avea de văzut şi de suferit sunt, însă, consecinţele lui, care se răsfrâng cu urmări nefaste, asupra tuturor sectoarelor de activitate ale organismului social, economic, industrial, cultural, etc.

Prin urmare, ceea ce ne dă de lucru după războiu, este tocmai faptul cum vom şti şi ce va trebui să facem pentru a înlătura, pe cât este cu putinţă şi ameliora aceste neajunsuri produse de războiu.

Una dintre probl'emele care merită multă atenţie şi care cere mai multă grijă şi un deosebit simţ de pricepere, este tocmai aceea a restaurării, a echilibrării intrinsece e omului însuşi, căci nu trebue să uităm că omul a suferit nespus de mult: schinjuit exterior, desechilibrat mai ales interior.

Străduinţele oamenilor de astăzi pentru făurirea unei lumi mai bune, sunt frumoase, pentrucă în fond caută fericirea umanităţii.

Dar s'a neglijat un element fundamental: „Omul a cucerit toate sectoarele naturii, unul singur îi rămăsese închis: el însuşi. In momentul de faţă se deschide un nou câmp de cercetare vast ca şi Universul exterior, care e omul lăuntric şi căruia trebule să i se acorde o importantă tot mai mare" [Anton Dumitru: Orient şi Occident, Bucureşti, 1943, p. 183].

Intotdeaua şi peste tot, acţiunile echilibrate, armonia a fost considerată ca ceva în care se află mai multă înţelepciune. Este înţelepciune să fii în toate măsurat.

La fel e şi cu fiinţa umană: nu trebue uitat că e formată din trup şi suflet. Această unitate în dualitate şi dualitate în unitate, e necesar să fie echilibrată. Şi echilibrarea ei nu se poate realiza decât atunci, când vom satisface şi cerinţele spiritului şi cerinţele materiei. Echilibrul dintre materie si spirit: iată cerinţa vremurilor de acum şi de totdeauna. Căci omul aşezat numai înlăuntrul lui, sau exclusiv în afara lui, este un om parţial. Şi vom putea judeca o astfel de reformă a omului, după nivelul la care se situează între cei doi poli: eu şi non-eu, obiectiv şi subiectiv, realitate internă şi realitate externă. Dacă un om nu poate fi înafară ceeace este înlăuntrul lui, nu este decât o iluzie: dacă un om nu este în interiorul lui, ceeace este în exterior, el nu este nimic, nici măcar o iluzie. O fiinţă umană cômpletă nu este, nici un introvertit şi nici un extravertit, ci un echilibru armonic între aceste două mari puteri, cari tind a ne absorbi fiecare: lumea obiectivă şi lumea subiectivă" [A. Dumitru: o. c., p. 177—8].

Prin urmare, la om se cere acest echilibru intrinsec. Ori, după câte se pot deduce din acţiunile de azi, omul înclină par'că mai mult spre lumea obiectivă şi prea mult crede că această lume, şi că numai ea, va fi capabilă să aducă fericirea pe pământ. Astăzi se pune mai mult accent pe material, crezându-se că de aici urmează nobilitatea sufletului. Ori, mulţi ştim că înobilarea omului nu vine numai din materie: n'ajunge ca omul să fie numai sătul, pentru a fi şi bun, ci el trebuie să caute idealuri mai înalte: perfecţionarea omului lăuntric. Căci sunt destui bogaţi cari stau în urma celor săraci sub latura nobleţei. Şi sunt mulţi săraci cari întrec, prin nobleţe, pe cei mai bogaţi.

Da, e foarte avansată lumea noastră. E în continuu progres. Ştie multe. Ne poate vorbi, eventual, despre orice, dar nu ştie nimic sau prea puţin, despre sine şi rostul ei adevărat.

Nu cumva suntem înclinaţi a ridica omul prea mult materialmente, fără a ţine sema de formarea sa interioară? Mi se părea că da. Şi nu-i nevoie să fi numaidecât un adept al spiritului, pentru a vedea lucrul cesta. Poţi fi un apologet al materiei, pentruu a vedea că este aşa şi nu altfel. Să deschidem bine ochii şi să fim obiectivi şi atunci ne vom da seama că suntem extremişti. Ţinându-ne orbeşte de extrema aceasta care bagatelizează spiritul, omul va ajunge un mecanism orb, a cărui activitate e automată. Această fiinţă, însă, numai om nu se poate numi.

Prea multe rezervoare de energii căutăm în afară. Prea mult ne bizuim pe lumea exterioară, uitând cu desăvârşire rezervorul imens de energii din noi. „Nu cunoaştem rezervorul imens de enegii ascuns în străfundurile fiinţei noastre, şi care, explorat şi pus în valoare, ar putea să ne schimbe faţa, făcându-ne după chipul şi asemănarea Celui perfect. Omul modern face impresia unui copil-zeu, posesor al unor forţe extraordinare, pe care le utilează numai în scopuri ridicule. Acest decalaj este cauza tuturor dezastrelor carl s'au abutut asupra lumii" [Idem: o. c. p. 197].

Acestea sunt constatări făcute de-un om al ştiinţei şi problema omului lăuntric nu trebuie uitată.

Dacă şi oamenii de ştiinţă au găsit necesară rezolvarea problemei omului lăuntric, apoi aceasta este preocuparea centrală a sf. noastre Biserici.

Un strălucit episcop al Bisericii, Sf. Grigorie din Nissa descopere în omul lăuntric calităţi şi mai înalte. „Omul-spune Sf. Grigorie din Nissa — care-i un nimic în lumea fiinţelor, omul care-i pulbere, iarbă, nimicnicie, de îndată ce-l adoptat ca fiu de Dumnezeul universului, se face apropiatul, intimul acestei Fiinţe, a cărei desăvârşire şi măreţie sunt de aşa fel, că nu le putem nici vedea, nici auzi, nici înţelege.

„Ce mulţumiri vrednice putea-vom găsi pentru o atât de mare binefacere? Cu ce cuvânt, cu ce gând, cu ce avânt de minte vom preamări bogăţia unui atare har?"

„Omul îşi depăşeşte propria lui fire; din muritor se face nemuritor, din pieritor nestricăcios, din vremelnic etern, într'un cuvânt, din om se face dumnezeu. Invrednicit să se facă fiu al lui Dumnezeu cu adevărat, omul va purta în el demnitatea Tatălui său şi bogăţia tuturor bunurilor pământeşti".

„O dăruire a prea bogatului stăpân!... Cât sunt de mari darurile comorilor celor negrăite".

Iată acel imens rezervor de energii ascuns în străfundurile fiinţei noastre: omul lăuntric. Cunoaşterea omului lăuntric ne dă posibilitatea de a descoperi în noi darul de a ne vedea şi a deveni apropiaţi de Dumnezeu. Există un ideal mai mare decât acesta? Poate să ne dea un ideal pământesc o mulţumire mai mare decât aceasta? Există un mijloc mai eficace pentru înobilarea omului decât aceasta? Hotărît că nu!

Biserica Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi acum ca'totdeauna întinde lumii îngrijorate uneltele de isbăvire, uneltele garantate cu două mii de ani de încercări. Ea ne indică calea trăirii lăuntrice, pentrucă noi fiind carne, trup, materie, avem nevoie de a ne spiritualiza; fiind în păcate, vinovaţi, penitenţi, avem trebuinţă de a ne curăţi, de a ne purifica; fiind grosolani, neştiutori, egoişti, rudimentari, copii, trebuieşte de a creşte, forma, desvolta, într'un cuvânt trebuinţa de a ne crea oarecum din nou cu adevărat" [Arimandritul Benedict Ghiuş].

Spiritualizarea, creearea din nou, se face prin deşteptarea omului lăuntric, prin întoarcerea în noi înşine, prin descătuşarea, într'o măsără oarecare, de materia aceasta trecătoare şi eliberarea spiritului de tirania ei, pentru a putea să-şi ia sborul spre izvorul său: Dumnezeu.

Exteriorul nu ne poate da fericirea în care să nu existe elementul tragicului, elementul regretului. Orice distracţe pământească îşi are în sine un sfârşit împreunat cu un regret. Există o fericire limitată, o fericire care odată atinsă, te provoacă la staticism. Nu-ţi mai indică un drum mai departe, mai sus. Te limitează, îţi taie orice avânt spre înălţimi.

Trăirea lăuntrică te conduce spre înălţimi. Mereu îţi dă noui energii, pentru a urca încă o treaptă spre înălţimile perfecţionării omului lăuntric. Una este fericirea, bucuria ce o simţi după ce ai ieşit dela o sf. Liturghie, împărtăşit, şi alta este bucuria ce o simţi după ce ai ieşit dintr'un birt, sau după o noapte de dans sau alte destrăbălări.

Prima îţi oferă o bucurie sfântă, eternă, care te mulţumeşte mereu, te stimulează spre mai sus. Simţeşti cum ţi se umple sufletul de beatitudine sfântă.

Al doilea prilej poartă în el elementul regretului.

Mi-a fost dat anul acesta, în mod dosebit, să mă împărtăşesc de bucuriile pe care ţi-le oferă sf. Liturghie.

---

rea omului nou şi înfierea lui prin Dumnezeu.

Iisus a realizat această apropiere de oameni direct — nu prin intermediari, ci ca un produs al dragostei sale, neavând nimic de primit ci numai de dăruit. Ridicarea la această comuniune cu Hristos, este o înaltă demnitate, este o culme de existenţă care asigură veşnicia, deoarece Dumnezeu sufletelor intrate în această intimitate le dă durată peste limitele vremelnicului.

Prezenţa în lume a Mântuitorului, taina întrupării Sale, o prezintă clar sf. evanghelist Ioan: „Şi Cuvântul trup s'a făcut şi s'a sălăşluit între noi şi am văzut slava lui, slavă ca a unula din Tatăl, plin de har şi de adevăr". (Ioan I, 14).

Apropierea aceasta de om este un mister pe care nu-l poate explica vreun interes pe care l-ar avea Dumnezeu pentru Sine. Făptura zidită şi căzută se cerea restabilită şi apropiată de Dumnezeu. Lucrarea a trebuit să dogorească sufletele cu dragostea lui Iisus, împăcarea necesitând o apropiere maximă de om din partea lui Dumnezeu, realizată prin jertfa lui Iisus. Suferinţa împăcării a fost luată asupra Sa de Iisus. Faptul a fost de dimensiuni mari şi omul a fost puternic zguduit de această jertfă din care s'a ridicat o viaţă nouă.

Această faptă a suferinţii pentru alţii, a restabilit comuniunea, dar nu pentru un timp scurt sau pentru o epocă, ci a permanentizat această legătură.

Suferinţa pentru altul este cea mai cuceritoare, deoarece străbate peste tot, pătrunde cu putere de cucerire şi leagă într'o unitate indestructibilă.

„Cutremurul recreator, provocat de moartea lui jertfelnică, se propagă ca o permanentă actualitate pentru şi în orice om care vine la conştiinţa acestei jertfe, ţinând în el întreaga lume până la sfârşitul ei. In fiecare zi şi cu deosebire în momentul sfintei Euharistii, creştinul trăieşte actualizarea acestui cutremur, înfiorat de mărimea jertfei ce a trebuit să se aducă pentru el şi sub puterea lui se frânge forma cea decăzută a făpturii sale şi prinde consistenţă cea nouă..

Sângele Mielului dumnezeesc, care nu sfârşeşte niciodată de-a curge şi de a ne împărtăşi, are o putere de curăţire reală a tuturor ce se împărtăşesc din el". (D. Stăniloae: Iisus Hristos sau restaurarea omului, p. 89).

Lucrarea aceasta de mântuire este continuă. Iisus s'a făcut om pentru a sta permanent cu faţa către oameni. Intruchiparea reală a acestei prezenţe o avem în Sf. Taină a Euharistiei. Aici îl putem afla pe Hristos.

In era împlinirilor, rolul profeţilor a fost luat de către apostoli.

„Apostolii sunt acei oameni cari în prezenţa unui om pe care L-au întâlnit au făcut experienţa că El e Dumnezeu cel întrupat. Ei au întâlnit un om cum nu s'a mai întâlnit în toată istoria, care a creat în ei certitudinea că e Dumnezeu. Acest om nu se mai înfăţişa ca orice ins care îşi primeşte credinţa dela altul, asemenea oamenilor de rând, sau dela Dumnezeu direct, asemenea profeţilor, ci a fost El însuşi izvorul credinţii şi a manifestat certitudinea neclintită că el e Dumnezeu. Mai mult, nu avea numai El certitudinea aceasta, ci ea s'a născut şi în cei ce au stat în preajma Lui". (D. Stăniloae: Op. cit., pag. 44).

Din certitudinea aceasta asupra divinităţii lui Iisus a izvorît mărturisirea apostolilor exprimată prin graiul sf. apostol Petru: „Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu". (Mat. XVI, 16).

In această cunoaştere prin har să trăiască şi preotul.

Comuniunea cu El necesită o pregătire, nu în sensul unei iniţieri, ci o păstrare a sufletului în bătaia harului divin. Trăire prin curăţirea simţurilor, asceză pentru strunirea trupului şi iluminare mistică. Pe urmele Domnului se păşeşte prin meditaţie, rugăciune, spovedanie şi împărtăşire cu sfântul trup şi sânge al Mântuitorului.

Rugăciunea este înălţarea sufletului spre Dumnezeu, este o evadare spre crângurile pururea verzi ale veşniciei; este o întâlnire în grădina Ghetsimani cu Mântuitorul. La umbra palmierilor şi chiparoşilor se poate răcori sufletul preotului într'o întâlnire cu Hristos.

Curăţenia gândului, întărirea în duh, astâmpărul pentru arşiţa trudei sunt fericita recoltă a acestei căutări.

Preotul este omul lui Dumnezeu şi al rugăciunii.

Lucrul său este rugăciunea. „Ea coboară pe Dumnezeu în suflet, pe Dumnezeu cel ce crează şi plăsmueşte toate".

Puterea rugăciunii este puterea lui Dumnezeu. Ea este activitatea principală ce conduce paşii spre răzoarele veşniciei. In climatul acesta de atingere cu divinitatea, se poate desvolta fericit personalitatea preotului.

Rugăciunea este o cărare care duce la Dumnezeu, iar pentru a nu fi troenită cu nămeţii neglijenţii, se cade ca în fiecare zi să-şi facă preotul răgaz pentru urcuşul acesta al gândului. (Sfârşitul urmează)

Pr. **Gh. Şerbu,**
Satulung-Braşov

Rugăciune

Doamne, cerul dragostei e'n mine,
Mi l-au strecurat crinii luminii,
Sufletul din mine să-l aline
In tămâia cald'a rugăciunii.

Doamne, fulgii albi de mângăere
Ţi-i sărut în orice dimineaţă
Şi-i păstrez în linişte, 'n tăcere,
Pentru freamăt dulce de viaţă.

Ochii-mi suie în argintul bucuriei Tale,
Gându-mi urcă'n slava veşniciei,
Din oblâncul zării pe-a mea cale
Sameni lujerii cucerniciei.

Doamne, raza milei nesfârşite
O revarsă lan de bogăţie,
Şi renaşte'n doruri răvăşite
Gândul dup'a Ta împărăţie.

Preot ŞTEFAN TASCIANU

Şi aceste momente de trăire lăuntrică, le-am simţit asistând la un serviciu divin din a treia zi a Sf. Rusalii, servit de un sobor de monahi, la mânăstirea Sâmbăta de Sus. Era o zi cu soare. Lume multă. Se cânta „Pre Tine te lăudăm" de câţiva fraţi şi monahi. Lumea evlavioasă îngenunchiază. De o parte cântarea monahilor, de alta simfonia paserilor formau un adevărat prilej de transpunere, de transfigurare totală.

Iată bucuriile pe care ţi-le oferă Biserica: trăiri lăuntrice, înălţarea omului lăuntric.

„Intoarce-te, deci, întoarce-te în tine însuţi, gătește Mirelui ceresc un sălaş vrednic de El — şi El veni-va, şi acolo se va odihni, — căci mare este dragostea Lui de a se aşeza în inima care-l chiamă.

Atunci, numai cu Iisus Hristos, departe de huetele pământului; în tăcerea făpturilor, el îţi va grăi, precum un prieten grăieşte pretenului său, — şi vrăjit întru a-L asculta, nu vei mai vrea să asculţi pe altul în afară de El, niciodată". (Al. Lascarov-Moldovanu: Asemănarea cu Domnul Hristos, p. 83).

Aceasta-i chemarea omului lăuntric: împreunarea cu Hristos.

Avram Petric
licenţiat în Teologie

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Octomvrie 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. *Duminecă în 7 Octomvrie 1945 servesc*: Prot. Mih. Neagu, cons. Gseorghe Secaş şi Alexandru Popa diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Emilian Vasilescu. *Predică: cons. Gheorghe Secaş.* — La oastea Domnului predică: *Pr. Dr. Ioan Chioariu* dela parohia Sibiu-Inferior.

4. *Duminecă în 14 Octomvrie 1945, la Cuv. Paraschiva* servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Cons. prot. strav. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea Ieronim Grovu şi prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 *Pr. Ioan Albu*, dela parohia Sibiu-Iosefin.

5. *Duminecă în 21 Octomvrie 1945* servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea şi insp. Zosim Oancea; diaconii: Simion Macarie şi Dr. Emilian Vasilescu. — *Predică: prot. Mih. Neagu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, preotul-prof. Dr. Corneliu Sârbu, dela parohia Sibiu-Treistejari.

6. *Vineri la 26 Octomvrie 1945, la sf. Mucenic Dumitru*, servesc: Rectorul Dr. Dumitru Stăniloae, prof. Dr. Nicolae Neaga, Dr. Nicolae Terchilă, duh. Nicodim Belea, prof. Gheorghe Şoima, Dr. Teodor Bodogae şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu, Dr. Emilian Vasilescu şi Dr. Grigorie T. Marcu. — *Predică: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *prot. Mihail Neagu.*

7. *Duminecă în 29 Octomvrie 1945* servesc: Prot Mih. Neagu, dir. Valeriu Popa şi ins. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — *Predică: dir. Valeriu Popa.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *preotul Nic. Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

Ştiri în atenţiunea personalului bisericesc

In Monitorul Oficial din 14 Iulie 1945 s'a publicat Decretul Lege Nr. 2216 prin care se majorează indemnizaţiile, la care au drept funcţionarii publici, preoţii şi cântăreţii bisericeşti la căsătorie sau la naşterea unui copil.

a) La căsătorie cântăreţul bisericesc în funcţiune va primi o indemnizaţie echivalentă cu salarul brut, plus indemnizaţiile de scumpete, pe 2 luni, fără ca suma totală să poată depăşi 60.000 Lei. Preoţii căsătorindu-se înainte de hirotonire, adecă înainte de a avea caracterul de funcţionari publici, — nu au dreptul la indemnizaţia de căsătorie.

b) La naşterea unui copil, preotul şi cântăreţul bisericesc au dreptul la o indemnizaţie echivalentă cu salarul brut, plus indemnizaţiile de scumpete, pe 1 lună, fără ca suma totală să depăşească 40.000 Lei.

Dacă ambii soţi sunt funcţionari publici, indemnizaţia de căsătorie sau de naştere se acordă numai unuia din ei.

La cererea pentru indemnizaţia de naştere se anexează:

1. Extrasul de naştere dela forul civil şi

2. O declaraţie semnată de preot sau cântăreţ, că soţia lui *nu* este funcţionară publică şi verificată de Primăria comunală cu iscălitură şi sigil. In cazul că soţia este funcţionară publică în loc de declaraţie se va anexa la cerere o dovadă oficială dela autoritatea (Inspectorat şcolar, etc.) la care serveşte soţia, că ea n'a solicitat sau primit indemnizaţia de naştere după copilul nou născut.

c) Familia preotului sau cântăreţului decedat are dreptul la un ajutor de înmormântare, egal cu salariul brut, plus indemnizaţiile de scumpete, chirie şi ajutor de familie după copii, pe 3 luni.

Nr. 8924/1945 Şcol.

Concurs

In învăţământul nostru secundar confesional, pe anul şcol. 1945/1946 sunt libere pentru suplinire următoarele catedre:

1. L. Română dela Şcoala de fete „A. Şaguna" din Sibiu.

2. Matematicile dela Liceul ortodox de băieţi „A. Iancu" din Brad.

Salarizarea este la fel cu cea dela şcoalele secundare ale Statului.

Doritorii de-a suplini una din aceste catedre îşi vor înainta cererile însoţite de actele legale Consiliului Arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu, în termen de 15 zile dela apariţia acestui concurs.

Sibiu, şedinţa secţiei cult. din 18 Septemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 836/1945 prot. (30) 3–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Apaţa, de clasa a III-a, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficii:

1. Salar dela Stat conform pregătirei teologice.

2. Casă parohială.

3. Sesiune parohială din reforma agrară, 32 jug. fânaţ.

4. Stola uzitată în parohie.

Parohia are de zidit biserică nouă.

Cererile de concurs, însoţite de acte şi de binecuvântarea arhierească de candidare, vor fi trimise la oficiul protopopesc din Prejmer, judeţul Braşov.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Prejmer, 1 Septemvrie 1945.

Ioan Ludu,
protopop

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Vizita delegaţiei guvernamentale române la Moscova, a întărit legăturile de prietenie între România şi U. R. S. S. Preţuind conştiinciozitatea cu care guvernul român şi-a plătit datoriile în primul an al convenţiei de armistiţiu, guvernul sovietic a făcut României noui înlesniri în ce priveşte purtarea sarcinilor respective. Aşa: îi iartă suma de 300 miliarde Lei, căile noastre ferate trec cu desăvârşire în administrarea Ministerului Comunicaţiilor şi a Direcţiunii Generale C. F. R., U. R. S. S. înapoiază României 15 mii vagoane şi 115 locomotive, reducerea cantităţilor de alimente ce avem să le dăm pentru armata sovietică din România, slobozirea tuturor prizonierilor noştri de război, întoarcerea a 18 vase de război şi a 23 vase din flota comercială, lăsarea întoarcerii cetăţenilor sovietici din Basarabia şi Bucovina de Nord la libera hotărire a acestora. In plus, U. R. S. S. ne împrumută şi cu trei sute mii tone de cereale.

Intr'o cuvântare recentă la radio, dl Gh. Tătărescu a arătat jertfele României în războiul contra Germaniei şi Ungariei. România a pierdut 4933 ofiţeri, 4789 subofiţeri şi 158.869 soldaţi, iar cheltuelile de război se ridică la suma de Lei 236.328.247.000.

Adunarea generală a „Astrei". „Astra" convoacă pe membrii săi la Adunarea generală, ce va avea loc Duminecă 30 Septemvrie 1945, ora 11 a. m. în sala cea mare a Prefecturii judeţului.

Potrivit dispoziţiunilor Ministerului Educaţiei Naţionale, în şcoliie secundare sunt preferaţi elevii dela ţară.

100.000 de agronomi vor verifica lucrările Reformei agrare din ţară, urmărind aplicarea obiectivă a prevederilor legii respective.

Căile ferate particulare din Bucovina trec în patrimoniul Statului.

Episcopia Ortodoxă Română din Oradea aduce la cunoştinţă încetarea din viaţă a mult preţuitei sale fondatoare: *Veturia Candrea*, preşedinta Reuniunii Femeilor Române din Oradea.

Ministerul respectiv a hotărît majorarea pensiilor la Casa asigurărilor sociale.

EXTERNE:

Oficiul informaţiunilor de război american anunţă că cifra totală a pierderilor Statelor Unite în războiul acesta, este de: 1 700.680 de oameni, dintre cari 254.510 morţi, 541.233 răniţi, 41 955 dispăruţi şi 122,982 prisonieri de războiu.

La ordinul autorităţilor militare sovietice de ocupaţie a Germaniei, în provincia Saxonia s'au luat măsuri în vederea confiscării moşiilor boerilor saxoni şi a împărţirii lor, ţăranilor germani.

După încercarea de sinucidere a generalului Tojo, generalul Mac Arthur a ordonat arestarea a 29 de personalităţi japoneze.

Ziariştii şi corespondenţii de presă n'au acces la Conferinţa miniştrilor de externe dela Londra.

Pagubele de război ale Uniunii Sovietice ating suma de 679 miliarde ruble.

România şi-a câştigat dreptul la intangibilitatea suveranităţii sale.

De curând s'a făcut — de către un grup de savanţi americani — prima comunicare oficială asupra efectelor bombei atomice observate la Hiro Sima.

Internaţionalizarea Dardanelelor va fi discutată în conferinţa dela Londra.

America va demobiliza 6 milioane de ostaşi.

O delegaţie română a Confederaţiei Generale a Muncii participă la Conferinţa mondială a sindicatelor dela Paris.

Proectul pentru încheierea tratatului de pace cu România a fost prezentat de către dl Molotov într'o şedinţă recentă a Conferinţei miniştrilor de externe dela Londra.

Jugoslavia a cerut conferinţei dela Londra regiunea Veneţia Giulia. Italia este dispusă s'o cedeze.

Un savant englez consideră ca absurdă părerea că secretul bombei atomice va putea fi păstrat de vreo putere.

Dl Molotov a făcut — la Londra — declaraţii importante cu privire la guvernele României, Bulgariei şi Ungariei.

Polonia, Ucraina şi Bielorusia au fost invitate la Consiliul dela Londra.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

8. *Duminecă, în 23 Septemvrie 1945*, servesc: prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga şi duh. Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie — Predică: duhovnicul *Nicodim Belea.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, preotul prof. *Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Treistejari.

CĂRŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *NICOLAE* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 2500 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Director: profesor *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Nrii 9—10 cuprind: Latifundiile noastre. Sêptima P. Gherman: Educaţia religioasă în familie. Prot. Dr. Ştefan Lupşa: Ştiri şi documente despre Biserica ortodoxă ardeleană după 1761. Mariana Em. Vasilescu: Etica lui Aldous Huxley. Preot Zosim Oancea: Preotul din Bonnal. Prot. Dr. Seb. Stanca: Experienţe pastorale. Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Evanghelia mutilată şi denaturată de raţionalişti contemporani [traducere]. Preot Nicodim Belea: Sub streaşina Bisericii. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Latifundiile noastre. I. L. şi V.: Mişcarea Literară: Viaţa şi activivitatea lui Filotei, episcopul Buzăului. Nicolae Tincu Velia [1816—1867], viaţa şi opera lui. Dr. Grigorie T. Marcu: Cronică: Pastorala Sfântului Sinod către ţară. Ministrul Cultelor la Sibiu. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Războiul s'a sfârşit. † Prof. univ. Dr. C. Petrănu. † Enea Silviu Hodoş. † Protopopul Dr. Vasile Oana. † Dr. Lucian Borcia. Mărunte.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Librăria şi Tipografia ARHIDIECEZANĂ

SIBIU - str. Mitropoliei 45 - SIBIU
Fondate la 1850 Telefon nr. 412

Librăria oferă în permanenţă:
Cărţi literare, pedagogice şi ştiinţifice. Cărţi rituale. Rechizite de tot felul. Imprimate bisericeşti. Odăjdii. Icoane. Chivote. Potire. Candele şi Cădelniţe. Discuri etc., etc. Toate de calitate superioară. Cereţi oferte şi informaţiuni!

Tipografia execută prompt:
Cele mai pretenţioase lucrări din arta grafică cu preţurile cele mai avantajoase posibile. Posedă caractere de literă frumoase şi hârtie de calitate. Execuţie ireproşabilă cu personal specializat în lucrări. Adresaţi-vă cu încredere!

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 30 Septemvrie 1945 Nr. 39

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mit

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASTRA" SIBIU

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu Str. Șaguna 8

Refacerea spirituală

Alături de problema păcii, omenirea este preocupată și frământată astăzi intens de problema așa zisei «reconstrucții» de pe urma distrugerilor pricinuite de războiul abia sfârșit. Cutremurată stihial de puterea distrugătoare a războiului, omenirea este hotărîtă acum să-și pregătească o pace trainică, pentru ca să se refacă din ruine și să pășească spre o perioadă de propășire.

Dar însuși termenul tehnic de »reconstrucție« — menit să definească problema respectivă — arată că problema refacerii se pune unilateral. De fapt termenul «reconstrucție» poate avea aplicare numai în domeniul vieții materiale, pentrucă referitor la sfera vieții spirituale nu se potrivește. Și dacă lumea vorbește astăzi numai de «reconstrucție», însemnează că ea este preocupată exclusiv de refacerea vieții sale sub aspect material-biologic. Dovadă despre aceasta este și faptul că însăși soluția problemei o reduce la refacerea materială a vieții și la o organizare a ei cât mai potrivită. Ceeace însemnează că se acordă o importanță exagerată laturei materiale a vieții, precum și o încredere prea mare organizatorismului tehnic modern. Termenii și soluția problemei se reduc, deci, la materie și la tehnică.

Felul cum se pune azi problema «reconstrucției», este semnificativ și concludent pentru duhul lumii de azi: spiritul este aproape total neglijat sau predominat de materie. Lui nu i se atribuie nici un rol în problema refacerii lumii de pe urmele războiului.

Este adevărat că problema «reconstrucției» n'a ajuns încă la contururi mature și definitive, și'n consecință nici n'o putem aprecia deplin adecvat. Totuși faptul că până acum spiritul este absent din termenii problemei, este foarte îngrijorător.

Pentrucă *esențialul problemei refacerii de pe urmele războiului, se reduce la spirit și nici decum la materie.* Ca dealtfel în toate domeniile de manifestare a vieții umane, în desfășurarea războiului spiritul este factorul primordial și nu materia. Și ca orice rău, *războiul se reduce primordial la spirit.* Căci spiritul fiind factorul esențial al vieții umane, îmbolnăvirea ori desfigurarea lui tulbură sau periclitează și latura materială a acestei vieți. Dacă pricina esențială a războiului pornește din spirit, însemnează că și *înlăturarea lui trebue să pornească primordial tot dela spirit.* Și când zicem înlăturarea războiului, ne gândim și la toate urmările lui nefaste pentru omenire, a căror redresare tot dela spirit trebue să-și aibă punctul de plecare.

Aceasta cu atât mai vârtos, cu cât *urmările războiului sunt mai grave tocmai în latura spirituală a vieții.* Dar pentrucă lumea este preocupată în primul rând de redresarea vieții în ordinea materială și pentrucă este mai puțin sensibilă față de urmările spirituale ale războiului, problema refacerii ei spirituale este neglijată total sau în parte.

Pentru cine privește viața umană sub aspectul ei integral, nu este greu să observe că războiul coincide cu un dezastruos declin al acestei vieți. Războiul recent a distrus atâtea suflete și atâtea bogății spirituale ale omenirii. Uciderea virtuților autentic umane și deslănțuirea atâtor patimi animalice, marchează vădit o gravă decădere și o acută criză spirituală a omenirii. Iar intensitatea războiului este direct proporțională cu decăderea spirituală a lumii. Căci cu cât spiritul uman se coboară vertiginos la un nivel inferior de viață, cu atât războiul este mai crud și mai pustiitor. De unde răsare logic și firesc concluzia, că cel mai grozav război pe care-l cunoaște istoria: războiul abia sfârșit, *indică cea mai dezastruoasă decădere și criză spirituală a omenirii.*

Aceasta este adevărata realitate și numai pornind dela ea se poate dobândi refacerea lumii de pe urmele acestui război. In consecință, *problema „reconstrucției" postbelice trebue să sufere o transformare radicală. Ea trebue să pornească dela spirit și să fie preocupată în primul rând de spirit, de redresarea acestuia.*

Odată pusă problema în felul acesta, întrebarea cea mai mare este următoarea: Cum și cu ce mijloace se poate obține refacerea spirituală a omenirii»?

Răspunsul la această întrebare îl obținem prin stabilirea adevăratei cauze a crizei spirituale actuale a omenirii. Istoria ne spune că orice criză spirituală a omenirii coincide cu o *decădere morală* a ei. Circumscriind problema la declinul actual al omenirii, trebue să recunoaștem că *actuala criză spirituală a umanității coincide cu o gravă decădere religios-morală.*

Simptomele ei cele mai evidente le constituesc sbuciumul și neliniștea, în care se sbate astăzi omenirea. Căci acestea nu sunt altceva decât barometrul urcat al unui puternice furtuni de ordin spiritual, prin care trece omenirea. Sbuciumul și neliniștea lumii sunt consecința și expresia vieții ei păcătoase. Ca atare, *toată tragedia actuală a omenirii este simptomul unei totale deplasări a centrului de gravitate al vieții autentic umane.* Și întrucât unicul și adevăratul centru de gravitate al vieții cu adevărat umane este *Dumnezeu,* însemnează că *sbuciumul actual al omenirii are drept cauză desprinderea lumii de legătura filială cu Tatăl ceresc și prăvălirea ei în mocirla unei vieți cu totul contrare voinței divine.*

Așa stând lucrurile, însemnează că *singura cale de refacere spirituală a omenirii, este revenirea ei la Dumnezeu, ceeace echivalează cu reconvertirea ei la creștinism.*

Revenirea lumii la adevărata viață, creștină nu se poate face decât pe calea *pocăinței.* Aceasta însemnează că omenirea trebue să-și recunoască sincer toate păcatele săvârșite, să verse potop de lacrimi ale părerii de rău că le-a săvârșit, și să se hotărască a duce — de aici înainte — o *viață nouă,* închinată lui Dumnezeu.

Ranele războiului recent sunt încă proaspete și vii în conștiința omenirii. Cugetând la grozăviile lor, omenirea n'are decât să scoată din ele, temeiu de viață nouă pentru viitor. Văzându-le în lumina lor adevărată: drept consecințe ale depărtării ei de Dumnezeu, ea trebue să scoată din semnificația lor, hotărîrea de a trăi după voia lui Dumnezeu. Iar încheierea firească a acestui proces sufletesc să-i fie convingerea că *echilibrul, liniștea, pacea și propășirea le va găsi numai în comuniune de viață cu Dumnezeu.*

Această convertire a lumii la Hristos, constitue totodată regăsirea sensului autentic al vieții umane și adevărata pășire pe calea progresului spiritual.

Dar pentru a-și redobândi puterile creatoare ale spiritului, omenirea are nevoie totodată de *interiorizare* și de *adâncire* a vieții sale. După ce omul a cucerit natura cu legile ei printr'o tehnică atât de avansată, *trebue să câștige o victorie asupra sa însuși.* Aceasta n'o poate izbândi decât reîntorcându-și privirile la sine însuși, străduindu-se a se cunoaște pe sine însuși în adevăratul înțeles al cuvântului. Această cunoaștere de sine îi va ajuta să se coboare în adâncurile ontologice ale ființei sale, să atingă cele mai pure unde ale spiritului său creator și să scoată dintr'însul, puteri de refacere și de creație. Pentrucă — după cum observă cu multă pătrundere Fericitul Augustin — sondarea în adâncurile ființei umane este tot una cu ridicarea la Dumnezeu. Iar ridicarea la Dumnezeu însemnează potențarea cea mai viguroasă a puterilor creatoare ale spiritului uman.

In acest efort de ridicare a omenirii pe culmile refacerii spirituale și ale creației, rolul creștinismului este de prim ordin. El e chemat ca prin îndoctrinarea omenirii în duhul învățăturii sale, să redea vieții adevăratul ei sens și să repună omenirea în făgașul adevăratului progres spiritual.

Dar pentrucă în efortul spre progres nu-i deajuns să cunoști calea care duce la el, ci trebue să ai și puterea care te ridică într'acolo, Biserica creștină este chemată să ofere omenirii nu numai aluatul prefacerii ei totale în duh, ci și forța cea mai eficace de ridicare a ei pe culmile creației spirituale.

Cât privește în special neamul nostru, rolul Bisericii creștine în refacerea lui spirituală apare și mai reliefat. Dacă ea a prezidat nașterea lui și l-a dus la realizările istorice de până acuma, însemnează că aceeași funcțiune trebue s'o aibă și de aici înainte. Căci elementul care a avut o parte atât de însemnată în plămădirea ființei lui, nu poate nicidecum să fie absent în truda de ridicare a neamului la împlinirea destinului său istoric.

Iată, de ce slujitorii altarelor sunt chemați a se face glas de tunet împotriva [illegible] de viață și de creație ale creștinismului.

CORNELIU SÂRBU

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Nr. 9011/1045

Comunicat

Onoratul Minister al Cultelor cu adresa Nr. 1677/1945 ne-a trimis spre luare la cunoștință și publicare comunicatul următor:

„Biserica nu va fi scoasă din bugetul Statului.

Ministerul Cultelor este încunoștiințat că prin unele județe din țară, funcționarii au lansat svonul, că Biserica va fi scoasă din bugetul Statului și în consecință preoții nu vor mai fi salariați de Stat.

Ministerul desminte categoric toate aceste svonuri lansate cu rea credință — și precizează că Guvernul nu numai că nu intenționează scoaterea Bisericii din bugetul Statului, dar că a dat și dă avantagii simțite Sf. Biserici și slujitorilor ei».

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 25 Septemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

ROLUL PREOTESEI

Conştient de importantul rol al preotesei, episcopul Argeşului, P. Sf. Iosif, curând după instalare în prima vorbire a Sa cu preoţii eparhiei, după ce le-a arătat îndatoririle, a subliniat convieţuirea şi colaborarea preotului cu preoteasa sa. Într'adevăr, piatra de încercare a preotului este familia sa. Când preotul şi-a ales o soţie, care să-i înţeleagă misiunea, a scăpat pe jumătate din greutăţile preoţiei. In privinţa aceasta, preotul ortodox este avantajat faţă de preotul romano-catolic, celibatar. Unde nu poate intra preotul, intră preoteasa. Ce n'ar putea să facă preotul decât după un timp îndelungat, face mai repede preoteasa, punând în joc toate însuşirile frumoase, cu care Dumnezeu a înzestrat sufletul femenin, dacă este pătrunsă de chemarea preoţiei soţului ei. Exemple, fiecare ar şti să spună. Bunăoară scriitorul acestor rânduri a fost chemat de un fost sectar spre a i boteza casa şi familia, fără a fi avut vreo vorbire religioasă cu el, mulţumită preotesei.

Nu se poate înşira aici tot ce ar putea realiza o preoteasă în parohie. Această chestiune formează un bogat şi frumos capitol dintr'o pastorală a vremurilor noastre. Atragem atenţiunea asupra bunei vieţuiri a preotesei cu preotul, formând un cămin fericit, model în ochii credincioşilor, şi asupra aportului pe care preoteasa l-ar da, ajutând pe preot în pastoraţie. Sânt preotese care cântă la strană cu fete şi femei, altele, în fruntea societăţilor religioase femenine, culeg rezultate dintre cele mai frumoase, sau stau în fruntea tuturor manifestărilor religioase, culturale, sociale din parohie. Se întâmplă însă ca preoteasa să nu aibă însuşirile unei firi luptătoare, totuşi o bună soţie, o bună mamă şi o bună credincioasă, trebue să fie. Sânt dincolo de credincioşilor nimbul „maicii preotese".

O preoteasă înalţă pe preot, dar când nu-i înţelege chemarea, îl şi doboară. Ii distruge fericirea, la care are drept ultimul om, şi-i compromite, uneori iremediabil, întreaga pastoraţie. Nu voiu uita niciodată amărăciunea unui frate, care mărturisea că strângea bănuţ cu bănuţ, în loc să ia tramvaiul, mergea pe jos; numai să cumpere cărţi, din care să se inspire şi delecteze cu viitoarea-i soţie. Niciо carte din frumoasa-i bibliotecă nu s'a învrednicit să fie mângâiată de mânuţele scumpei sale «jumătăţi». Toate gândurile lui de dăruire altora, de apostolat, pe care le împărtăşea acum preotesei, aşa cum visa odinioară, n'aveau loc în căpşorul şi în sufletul ei mic. Vorba lui Eminescu, ea „rămâne la toate rece", afară de socoteala veniturilor. Mai e capabil acest preot să dărulească altora ceeace el nu are? Este o faţă a tragediei trăită de unii preoţi.

Zadarnic va chema preotul pe oameni la biserică, dacă preoteasa lui nu vine decât din Paşti în Crăciun; zadarnic va îndemna preotul pe oameni să-şi poarte sarcinile unii altora, dacă preoteasa n'a deschis uşa unui nenorocit, n'a călcat, cu mâna plină, pragul casei unui enoriaş năpăstuit, n'a mângâiat fruntea şi n'a şters lacrima unui orfan; zadarnic va stărui preotul la păstrarea portului şi cântecului strămoşesc, dacă preoteasa umblă după «evanghelia» croitoreselor şi în casa lui se aud numai romanţe de mahala şi cântece de import; şi-apoi zadarnic va aştepta preotul ca preoteasa să-l ajute „în slujba adevărată", când prin mâna ei trec numai romane senzaţionale sau de proastă calitate şi nicio carte, din care să vadă ce ar putea face o preoteasă şi un preot, dacă nu Potapenko şi Petrov, măcar Slavici şi Agârbiceanu, ca să nu mai vorbim de Cartea Cărţilor, Biblia.

Puneţi toate acestea la pozitiv şi vă veţi imagina cu adevărat pe „maica preoteasă". Altminteri, oricine ar avea dreptul să spună bietului preot cuvintele, care sună aşa de rău, dintr'o cunoscută carte a lui Spiridon Popescu: Increştineazăţi, părinte, întâi preoteasa!

Astăzi, când preotul are de luptat cu atâtea greutăţi, să aline atâta suferinţă, să mângâie atâtea suflete desnădăjduite, el însuşi are nevoie de încurajare, mângâiere, înţelegere, care, în afară de Dumnezeu, nu-i pot veni decât dela tovarăşa lui întru bucurie şi necazuri: preoteasa. Când conştiinţa preotului, să nu zicem c'a adormit, dar zace răpusă de necazuri şi insuccese, preoteasa i-ar putea fi clopoţelul, care să-i sune deşteptarea, ca să intre din nou la lucru în via Domnului. Gândul, vorba, fapta să fie ca ale zânei din poveste, ridicând din nou la viaţă pe Făt-Frumos, pe preot şi cu înţelegerea ei ajutându-i să susţină lupta cu smeii tuturor răutăţilor şi păcatelor.

Am vrut să fac elogiul preotesei, dar apele gândurilor m'au dus către alt mal. Sper însă că „maica preoteasă" mă înţelege, mă iartă şi nu se supără de rolul pe care i l-am înfăţişat.

Preotul Prof. **Gh. C. Diaconu**

Cuvântare ţinută la înmormântarea protop. Dr. V. Oană

Din această tristă şi impozantă adunare, se desprinde »ceata preoţească« *tractuală şi cu mâinile întinse spre acest sicriu, strigă:*

— Stai! — Opreşte-te!,
vrând să oprească pre cel pornit prea curând pe drumul veşniciei.

Dar în acel moment, din văzduh, un glas ceresc ne strigă mustrându-ne: »*Nu sunt sfaturile mele, ca sfaturile voastre, nici căile mele, ca căile voastre, ci precum e departe cerul de pământ, aşa sunt departe căile mele de căile voastre şi cugetele mele de cugetele voastre*« *(Is. 55, 8—9.) Şi noi am cunoscut, că acesta este glasul Domnului, care şi la Iordan s'a auzit peste ape strigând. Şi resemnaţi ne-am tras înapoi, lăsând pe mult iubitul nostru conducător să-şi continue drumul. Căci la porunca Domnului de sus a plecat pe acest drum, când i-a zis:* »*Toţi cei însărcinaţi şi osteniţi veniţi la mine şi eu vă voi odihni pre voi*« *(Mat. 11 v, 28.) Da!, a fost ostenit de sarcinile vieţii şi de o muncă de sacrificiu fără preget, prestată o viaţă întreagă pertru Biserică şi Neam.*

Nu începuse bine organizarea catehizaţiei elevilor din şcoalele primare şi secundare în Sebeş, după un nou sistem în 1914, când printr'un înalt ordin consistoriol fu numit protopop în cel mai depărtat şi puţin organizat tract al Hunedoarei (în an. 1925). Aici, prin sate resfirate, multe fără preoţi, cu căi de comunicaţie imposibile, — s'a pus din nou la muncă grea şi în câţiva ani prin stăruinţa sa neobosită şi tactul său pilduitor, a ştiut şi reuşit, să organizeze nu numai tractul, aducându-şi preoţi destoinici, dar prin organele administrative a construit şi o însemnată linie de drumuri şi căi vicinale de comunicaţie.

Dar când era să se odihnească după atâta muncă istovitoare, — capul Bisericii, — Mitropolitul, la chemat — ca o distincţie — la acest post, tot de protopop (în an. 1931.) în tractul nostru, al Sebeşului, unde a fost ulterior şi ales.

La alegerea din Sebeş s'a prezentat întreagă întelectualitatea Hunedoarei, cu notarul public în frunte şi cu gândul rezervat, de a convinge pe protopopul lor prea iubit, să nu-i părăsească. Dar votul aproape unanim al sinodului electoral i-a făcut, să înţeleagă, că şi noi ne căutăm oamenii noştri şi ne grupăm în jurul lor, — căci doar din Pian, de lângă noi, era născut.

Intre noi mult iubitul nostru protopop putea să lucreze în tihnă, în pace şi în linişte. Dar superiorii săi cunoscându-i diligenţa şi aptitudinile alese, i-au dat sarcini tot mai multe şi mai grele: aşa i-au dat să administreze când comunele din tractul Blajului, când, — de câţiva ani, însuşi nou înfiinţatul tract, apoi tractul Mercurei şi în anii ultimi cel al Orăştiei.

Acasă în parohie şi în cadrul »*Astrei*«*, apoi în conferinţele pastorale, s'a menţinut pe poziţia sa de înalt şi ales preot.*

Cuvântările sale sentenţioase şi lumiuate ne electrizau spiritul şi ne chemau la drumul de urmat şi de câte-ori deviam dela linia dreaptă, ne readucea cu tactul său fin şi încercat, în albia corectă şi dreaptă.

Când acum e anul,, i-am predat un „Memoriu" cu biografia mea, l-a preluat surâzând: »*Lasă-l aici — îmi zise —*« *căci poate am cândva lipsă de datele acestea, — având gândul rezervat, că poate le va folosi la plecarea mea dintre cei vii.*

Dar iată! Tatăl ceresc a hotărît astfel! A hotărt, ca eu, cel mai vechiu dintre colegi, să am rolul trist, de-a lua adio dela preaiubitul nostru protopop în numele colegilor mei.

Dacă vom mai adauga la multele sale ocupaţiuni şi alegerile de preoţi şi consilii parohiale, după sistemul şaguinian, vom pricepe de ajuns ce sforţări i-a trebuit şi câtă consumare de nervi şi de viaţă.

Nu e deci mirare, dăcă după o muncă atât de uriaşe de fiecare zi şi istovitoare, puterile i s'au măcinat pe nesimţite şi pe neobservate şi a îmbătrânit subit ca o jertă grea, adusă pe altarul slujbei sale înalte şi sfinte.

In aceste momente grele, cât de mângâietor cădeau în inima lui cuvintele Domnului: »*Toţi cei însărcinaţi şi osteniţi, veniţi la mine şi eu vă voiu odihni pre voi*«*.*

Deci iubitul nostu protopop, te lăsăm, să te duci la Domnul şi Stăpânul vieţii, care cu atâta dragoste te-a chemat, ca să-ţi dea odihna cea adevărată, pe care aici, între noi, în zadar o ai căutat şi îţi dorim, să te învrednicească a lua din mâna Domnului cununa nevestejită de lauri a bunilor luptători şi să auzi cuvântul Lui de răsplată:„ Bine, slugă bună şi credincioasă, preste puţine ai fost credincios, preste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău".

Iar noi, preoţimea tractuală, te vom pomeni în rugăciunile noastre zilnice şi-ţi vom păstra cu recunoştinţă, memoria în veci. Amin!

Preot Nicolae Cărpinişan

FOIŞOARA

Cum caută preotul pe Hristos?

(Urmare din Nr. 38 şi sfârşit)

Şi acum în preajma lui Iisus prin meditaţie.

Este o stăruinţă de durată, o aprofundare asupra unui adevăr din această lume, care te duce în preajma lui Dumnezeu. Ea trebue să mai fie şi un popas lângă un epizod din viaţa Mântuitorului sau asupra adevărurilor rostite de El.

Contemplarea aceasta conduce sufletul preoţesc până în adâncul tainelor cari nu se umbresc de înserarea vremelniciei şi lasă în inimă un simţ ceresc. Meditaţia este o agapă de gând la masa bunătăţilor cereşti pentru a primi ozonul curat al unei vieţi trăite în comuniune cu Dumnezeu.

„Ea este o activitate a inteligenţei discursive, aplicarea mai îndelungată a spiritului asupra unui obiect care-l preocupă intens. Ea presupune neapărat o retragere, o ambianţă de izolare şi singurătate, o cercetare de sine însuşi şi meditarea unui adevăr obiectiv. Aprofundarea adevărurilor prin reflecţiune personală ne ajută la asimilarea acestora şi să le facem substanţă a spiritului nostru" (C. Sârbu: Cum caută preotul pe Hristos. „Telegraful Român", Nr. 22 din 1945, pag. 2).

„Meditaţia şi rugăciunea vor aduce un remediu supranatural, restabilind echilibrul în dispoziţia lăuntrică a păstorului sufletesc, reînsufleţind vocaţia, prin harul lui Dumnezeu. A se ruga, iată o poruncă şi o datorie, faţă de care preotul trebue să se arate mai presus de oricine". (P. Vintilescu: Rolul preotului în faţa chemării sale de păstor", pag. 131).

Prin pocăinţă la Iisus

„Şi ieşind afară, Petru a plâns cu amar" (Mat. XXVI, 75).

Sf. Petru s'a confruntat în gând cu spusele lui Iisus şi din această întâlnire a plâns cu amar, pentrucă s'au adeverit cuvintele spuse de Mântuitorul că şi el se va lepăda de Fiul lui Dumnezeu. Avem aici lacrimile unei pocăinţe curate, sbuciumul sufletesc pentru un păcat, o reînoire a botezului prin lacrimi, o spălare a unei căderi prin roua cea mai curată a unui plâns în faţa lui Iisus.

Preotul poate greşi, poate avea clipe umbrite de ispite, îşi poate ulta chemarea pentru o clipă, dar are prilejul de regăsire cu Domnul: Spovedania.

Sfinţenia se păstrează prin curăţirea cu această baie a lacrimilor. De aceea, înainte de clipa cea mai fericită a întâlnirii cu Domnul în Euharistie, preotul să-şi curăţească viaţa prin spovedanie, să-şi smerească fiinţa dând expresiune prin lacrimi sensibilităţii unei inimi care se apropie de Domnul şi pe care poate L-a întristat.

Alpinistul mânat de frumuseţea crestelor înalte, îngenunchiază pe stânci pentru a-şi stâmpăra pasiunea care-l mână spre frumosul peisaj al naturii. Preotul este un Moise al legii celei nouă, care se întâlneşte cu Hristos nu pe muntele Sinai, ci pe înălţimea tainei altarului bisericii sale.

In rolul său de liturghisitor, preotul este în situaţia maximă de întâlnire cu Iisus. „E atingerea supremului grad de aflare a lui Hristos în viaţa sa pământească. Comuniunea euharistică e participare directă la viaţa lui Hristos Insuşi. Mântuitorul e principiul activ, transformator şi creator în noi". (C. Sârbu: artic. cit., p. 2).

„In liturghie această relaţie a preotului este un contact adevărat, substanţial şi viu cu Iisus Hristos... Când ţinem sfintele taine în mâinile noastre, suntem în contact cu Dumnezeu, cu Dumnezeu întrupat, cu Dumnezeu Creatorul, Mântuitorul şi Sfinţitorul. Mai reală decât pământul de sub picioarele noastre, care va trece, este prezenţa Cuvântului întrupat, care nu va trece... Dacă atunci când ţinem sf. Cuminecătură în mâinile noastre, ni s'ar deschide ochii ca lui Cleopa la Emaus, am vedea că nu este nimic mai intim, afară de unirea cu Dumnezeu în lumina slavei". (Prof. P. Vintilescu: O. c., p. 147).

Desigur că această comuniune reală cu Iisus are repercursiuni pline de rod pentru viaţa preotului. In acest chip conştiinţa chemării se aprinde, se înviorează, puterile sale sporesc cu adăugire de har, iar eforturile sale mântuitoare sunt susţinute tot mai puternic de Hristos. Viaţa sufletească creşte, devine mat amplă prin această pătrundere a lui Hristos în noi.

Preotul păstrează în chivotul inimii sale pe Hristos nu în sensul unei reţineri pentru sine, nu din spirit de acaparare egoistă, ci pentru a-L dărui oamenilor. Potrivit chemării sale, el poartă pe Hristos pentru a sfinţi prin harul misiunii sale, pe oameni. Iubirea de Dumnezeu sălăşluită în glastra sufletului preoţesc, dă hrană pentru mlădiţele omeneşti încredinţate păstoririi.

Primirea tainei preoţiei este o dovadă pentru iubirea lui Hristos.

In această chemare, preotul se transformă, nu mai rămâne fiul unui oarecare, caracterul pământesc se detaşează treptat, treptat, se reliefează harul care clopleşte vasul de lut şi-l transformă în cădelniţă

Despre predică

Diversitatea şi complexitatea problemelor pe cari le ridică în toate domeniile vieţii, era noastră, este uluitoare. Deaceea, se şi observă, parecă, un fel de întrecere în febrilitatea, cu care se pun şi se tratează ele. Unii văd o problemă dată într'un fel iar alţii într'altul. Oricum lucrurile se clarifică treptat, sau, cel puţin, au această tendinţă.

Nici vorbă că şi în Biserica noastră, care merge şi ea mână în mână cu vremurile, imprimându-le pecetea duhului creştin, astăzi mai mult ca oricând, se ridică probleme care bat la uşă. Biserica este un organism veşnic şi viu, care nu şi-a pierdut nici când puterile ei de a dogmatiza, legifera şi învăţa. Ea a căutat întotdeauna, la nevoie chiar prin botezul sângelui, să fie la înălţimea vremurilor.

Deaceea, şi astăzi când străbatem o eră nouă în viaţa lumii, Biserica trebue să-şi spună cuvântul în mai multe privinţe. Iar păstorii ei sunt chemaţi să-şi pună în cumpănă tot zelul şi priceperea, în râvna apostolică, spre folosul păstoriţilor, pentru viaţa aceasta şi mai ales pentru cea viitoare.

Iată dece ori de câte ori în organele noastre bisericeşti se pun probleme actuale, cu scopul de a le sublinia şi deslega, tot de atâtea ori ele sunt şi binevenite şi mult aşteptate.

Una din preocupările noastre de căpetenie este şi va rămâne aceea de a învăţa luminând mintea şi de a mişca inima păstoriţilor, pe cari îi avem. A învăţa vom putea reuşi numai prin predică. Numai dela amvon vom putea plini opera de îndoctrinare a maselor, problemă din cele mai profunde şi acute. A mişca inima însă, vom putea numai prin o corectă şi evlavioasă liturghisire. Şi una şi alta vor trebui numai decât sprijinite prin pilda vieţii personale a celui ce este păstor. S'a dus vremea când se punea preţ pe ce zice „popa". Azi deopotrivă se preţueşte şi ce face „popa".

Se afirmă astăzi că Biserica este inactivă, moartă. Că ea ar fi numai pentru moşi şi babe, etc. Acestea toate izvorăsc dintr'o lipsă, aproape totală, de cultură religioasă. Deaceea, întâlnim azi oameni cu mai multe diplome, cari ţi-o declară pe faţă: „In cele religioase sunt profan!" Şi atunci nu-i de mirare că omul zilelor noastre se îmbolnăveşte cu duhul, se mândreşte cu încrederea în puterile sale şi manifestă oarecum o dorinţă originală şi anume: ar dori el (omul), ca Domnul — dacă s'ar putea — să vină la el şi nu invers.

Felul cum se pun astăzi problemele bisericeşti şi de credinţă demonstrează pe deoparte lipsa îndoctrinării, iar pe de altă parte, necesitatea urgentă a popularizării adevărurilor ortodoxiei noastre. Ceeace putem face numai prin o predică de actualitate, care ar provoca interes.

Seriozitatea momentelor de azi vor avea darul de a ne trezi la realitate. Credinţa ne cere şi viaţa ne impune să lucrăm la o renaştere a omului în cele dinlăuntru ale lui. Dacă el — creştinul — şi-ar cunoaşte suficient credinţa şi învăţătura ei corectă, ar cuteza atunci cineva oare să facă fel de fel de afirmaţiuni, în cari să amestece elementul dumnezeesc al credinţii cu omenescul zilelor noastre?

Asistăm la o plămădire a formelor noi de viaţă, care în cazul nostru se încrucişează şi cu dureroasa perioadă de refacere postbelică. Şi aici trebue să fim prezenţi, pentru a duce şi imprima aşezămintelor noi de mâine, sarea credinţii. Deci din nou un imperativ de actualizare a predicii. Căci de bună seamă, pentru a determina lumea de azi şi de mâine spre o plăcută căutare de a cunoaşte adevărurile veşnice şi immutabile ale credinţii noastre, noi va trebui să găsim rapid metoda nouă a învesmântării lor cu haina vremurilor noi.

Felul parabolic al propovăduirii Mântuitorului este cea mai clasică metodă de actualizare. Ce poate prinde mai uşor, poate fi mai plăcut şi mai de interes, decât ca să pleci dela împrejurările proaspete ale vieţii şi slujindu-te de ele, să poţi preda un adevăr, pe care-l urmăreşti? Facem sau făcut-am noi aceasta? La această întrebare să răspundem singuri şi fiecare în faţa conştiinţii noastre. Să nu ne mai mirăm, deci, atunci când unii din credincioşii noştri îşi caută potolirea setei religioase în alte tabere, la sectari şi rătăciţi. In convorbiri cu păstoriţii noştri adesea ne vom lovi de o extraordinară necunoştinţă în cele religioase. Suntem noi oare în drept a afirma, după cum unii o şi fac azi, că de vină ar fi familia sau şcoala? Nu cumva elementele, cari compun şcoala şi familia, fac parte din Biserică? Dacă-i aşa, atunci vina oare nu va cădea şi asupra noastră? Acum vreo doi ani în urmă, într'un ajun de Adormirea Maicii Domnului, trăgeau clopotele pe la biserici. La o cotitură de stradă mă întâlneşte un domn şi mă întreabă: Ce o fi, părinte, de trag clopotele la toate bisericile oraşului?" I-am răspuns. A rămas uimit că-i vorba de o sărbătoare mare, pentru care ne pregătim cu un post de 2 săptămâni!... Dar să ne întrebăm de încă ceva: Ştiu, de pildă, păstoriţii noştri ce-i cu Acatistul Precistei din Sâmbăta săptămânii a 5-a din post? Căci doar ei ţin la această rânduială şi o cinstesc mult? Desigur că cei mai mulţi nu ştiu.

Astfel stând lucrurile, se impune hotărîrea: Să ne revizuim cu toţii poziţiile şi să pornim a semăna aceeaşi seminţă, pe care au semănat-o cu atâta spor înaintaşii noştri. Dacă predica lor a fost pentru vremea ei, actuală, atunci să le urmăm pilda şi s'o reactualizăm şi noi pentru vremurile noastre. In felul acesta, ne vom încadra la locul nostru în frământările de azi ale lumii.

Dar pentru a fi un bun meseriaş, nu este deajuns să ai numai cunoştinţă. Mai trebuesc numaidecât unelte. Cam la fel e şi cu noi. Experienţa ne pune înainte un adevăr incotestabil şi anume că trebue să fim cu toţii la curent cu viaţa şi cu tot ce se petrece în jurul nostru.

In vederea celor spuse şi în sprijinul lor, nu va fi de prisos totuşi să facem o incursiune în trecutul predicii, spre a ne da seama de rolul pe care l-a jucat ea şi cum a ştiut trecutul s'o aprecieze.

Intemeindu-se pe porunca Mântuitorului: „Mergând învăţaţi...", pe cea apostolică de: „Învaţă cu timp şi fără timp...", Biserica prin sf. Apostoli şi apoi prin sf. Părinţi statorniceşte următoarele: „Episcopul sau presbiterul, nepurtând grijă de cler sau popor şi neînvăţându-i pe ei la dreapta credinţă, să se afurisească, iar persistând în neglijenţă şi lenevie — să se caterisească"; (Can. Apost. 58). Şi mai departe: „Învăţătorii bisericilor trebue să înveţe în toate zilele şi mai ales în Duminici întreg clerul şi poporul în adevărurile dreptei credinţe, culegând ideile şi judecăţile adevărului din dumnezeeasca Scriptură şi fără să treacă peste hotarele puse deja sau peste tradiţia de Dumnezeu purtătorilor Părinţi. Şi dacă s'ar întâmpla vreo controversă în privinţa celor scrise, aceasta să nu se interpreteze altfel decât precum au expus luminătorii şi învăţătorii Bisericii în scrierile lor şi să se laude mai bine întru aceasta decât alcătuind părerile lor; ca nu cumva fiind neîndămânatici (neexperţi) să greşească dela ceeace se cuvine. Pentru ca poporul, cunoscând prin învăţătura suszişilor Părinţi cele bune şi de dorit şi cele nefolositoare şi de lepădat, îşi va îndrepta viaţa spre mai bine şi nu va mai fi prins de patima necunoştinţii (ignoranţii), ci luând aminte la învăţătură, se va îmbărbăta să nu păţească ceva rău şi de frica muncilor celor ce se pregătesc (iminente) îşi va pregăti mântuirea sa" (Canon 19 Trul. Mai vezi apoi: 11 Sard., 19 Laod. 71, 121 şi 123 Cart. şi 2 al Sinod I Ec.).

De aceste principii erau pătrunşi înaintaşii noştri, atunci când au înţeles a introduce predica ca parte integrantă din slujbele bisericeşti. Aşa, la Utrenie, după catisme, se citea Tâlcuirea din Evanghelie, după peasna a 6-a din canon se citea Prologul sau în „Triodion", Sinaxarul, iar la Liturghie era rânduită predica propriuzisă. La cazuri excepţionale, când trebuia să lipsească predica, erau rânduite totuşi cuvinte din „Gură de aur". Fără cuvânt de învăţătură nu se trecea nici o slujbă. Era oare în felul acesta Biserica o şcoală de îndoctrinare sau nu? Feluritele cazanii şi colecţii de predici erau — cum ar trebui să fie şi astăzi — numai cât nişte izvoare şi ajutoare pentru predicatori.

Să nu ne mai oprim asupra preţuirii de azi a predicii. Lucrurile vorbesc dela sine. Gradul cunoştinţelor religioase, pe care-l posedă crediocioşii noştri, dovedeşte cu prisosinţa acest lucru. Un lucru să nu uităm însă, că istoria se repetă. Dacă Biserica cândva a tecut prin foc şi sânge, atunci a suferit aceasta şi pentru faptul că prigonitorii erau necunoscători în materia credinţii noastre, erau ignoranţi. Tot aşa şi azi urmările unei nepăsări din partea celer vizaţi şi a unei necunoştinţe, a ceeace înseamnă ordinea credinţii noastre, pot fi de natură a scutura Biserica de cei „năimiţi" Deaceea, să luăm aminte!

Ni se va obiecta — ca de obicelu — că: „lumea nu ne ascultă"... Aşa este. Dar pusu-ne-am noi întrebarea: De ce oare? Am ferma convingere, iar practica pastorală mi-a confirmat aceasta, că acest fapt se datoreşte numai unei predici rare, seci, reci, scolastice, nepregătite şi de mântuială. Cum însă vei încerca să te pregăteşti, să predici cu „timp şi fără timp", să-ţi îmbraci predica în haina actualităţii, ea devine vie şi interesează

Viaţa impune, iar legiuirile Bisericii nu ne permit să ne abatem dela această îndatorire, căutând sau inventând anumite scuze. Chiar dacă o jumătate sau nouă zecimi din credincioşii asistenţi, la slujbă, ar părăsi biserica la momentul predicii, să ne întrebăm: În baza căror temeiuri am putea lipsi zecimea de credincioşi rămasă, de un cuvânt de învăţătură sau de mângâiere şi îmcărbătare?....

Aşa fiind, să căutăm cu toţii astăzi, la orice împrejurare, să aruncăm seminţele Evangheliei în ogorul nostru. Vom căuta să facem şi noi, potrivit duhului vremii, o întrecere de activitate, ca să atingem 100 % de însămânţare, spre a se bucura vreodată şi urmaşii noştri de roadele acestei opere, după cum ne bucurăm şi noi de aceea a înaintaşilor noştri. Aşa e: „unul seamănă, altul udă şi altul culege!" Să nu stăm, deci, cu mâinile încrucişate.

---

de aur în care se arde smirna curată a unor strădanii pentru Hristos.

Dintre cele şapte taine, singură preoţia este rânduită să fie în profitul altora şi nu a primitorului.

In acest duh preotul nu caută pe Hristos ca un interesat personal, pentru un profit material sau chiar şi moral, care s'ar îndrepta spre persoana proprie. *El se dăruieşte pe sine lumii într'o identificare cu Hristos.*

Pe lângă prezenţa din sf. Euharistie, Iisus mai este prezent în biserica Sa, care este trupul mistic al său.

„Biserica este trupul lui Hristos întru cât ea intră într'o unitate de viaţă cu El". „Biserica este opera întrupării lui Hristos, este însăşi această întrupare: Dumnezeu îşi asimilează natura umană şi natura umană îşi asimilează viaţa divină, este îndumnezeirea naturii omeneşti, consecinţă a unirii celor două naturi în Hristos". (Bulgakoff: Ortodoxia, pag. 1 şi 3.)

Creştinii sunt fiii lui Dumnezu, sunt părtaşi la viaţa nouă izvorită din Hristos.

Identitatea dintre Hristos şi oameni este un fapt mărturisit de însuşi Fiul lui Dumnezeu: „Amin grăiesc vouă: Intru cât aţi făcut unuia dintr' aceşti fraţi ai mei prea mici, mie mi-aţi făcut" (Matei, XXV, 40)

Apropierea de săraci, cercetarea bolnavilor, întemniţaţilor, dăruirea unei haine şi a unei bucăţi de pâine, sunt fapte îndurării cu obârşie divină, sunt oglinda unei vieţi în care se resfrânge Hristos Domnul. Iubirea lui Dumnezeu se verifică în această dragoste pentru aproapele, se personifică în chip fericit în comuniunea la suferinţa aproapelui.

Simţirea preotului cristalizează în acest chip împlinirea misiunii sale: „Mâncarea mea este să fac voia celuice m'a trimis pe mine şi să săvârşesc lucrul lui" (Ioan IV, 32—34.

Individualitatea preotului creşte, se dilată capacitatea sa de muncă atunci când are ferma credinţă că paşii îl conduc în coliba săracului şi acolo se va întâlni cu Hristos. Faţa sa prinde un colorit viu, se desluşeşte în suflet o emoţie puternică lângă bolnavul pe care-l cercetează.

Toate sunt atâtea situaţii ale activităţii preoţeşti, în care misiunea îl apropie de Hristos, care are această prezenţă în vremelnicie.

Zelul pastoral îl poartă pe drumul cu molozul dărâmăturilor unei vieţi a fiului risipitor, aici dragostea maximă pentru om are să se întâlnească cu iubirea lui Dumnezeu. Elanul acesta aduce cu sine prospeţime în viaţa lăuntrică a preotului, întocmai cum cursul continuu al unui izvor aduce răcoarea reconfortantă a unei ape curate care ţâşneşte din strânsoarea adâncă a unei stânci.

Din viguroasa dăruire în câmpul misiunii preoţeşti, se ridică în viaţa lăuntrică a preotului, prestigiul unei demnităţi divine, a unui har care măreşte puterile, a unui avânt care eliberează din cătuşele ofilirii şi dă o desvoltare unei vieţi pline de lumina lui Hristos.

Preotul devine un rug de sfinţenie în această comuniune cu divinitatea, el atinge cea mai înaltă seară a îndumnezeirii.

Harul tainei care s'a sălăşluit în persoana sa amplifică continuu puterile sufleteşti, le transformă în valuri uriaşe pentru a face posibilă realizarea mântuirii oamenilor.

„Indumnezeirea nu stă într'o dilatare fizică, substanţială, a naturii omeneşti, ci într'o purificare şi intensificare spirituală". (D. Stăniloae: O. c. p. 177).

Nu putem şti până unde ajunge omul cu această desăvârşire, dar această desvoltare este o strădanie omenească ajutată şi întreţinută de Dumnezeu,

In această lucrare, cele două elemente, uman şi divin, se asociază în chip perfect, nu se mai pot distinge şi formează o unitate fiinţială. Omul nu se desfiinţează, ci reflectează puterile divine în această îndumnezeire. In această ridicare a omului iubirea divină este pârghia de înălţare. Eforturile proprii ale naturii omeneşti sunt susţinute de o putere spirituală înaltă, ele nu desfiinţează natura ci o înfrumuseţează, omul devine purtătorul unor puteri nelimitate.

Din căutarea lui Hristos preotul se ridică pe sine la treapta aceasta de puritate sufletească, de nevinovăţie îngerească, devine un vas în care harul se sălăşluieşte spre a se împărtăşi şi altora.

Preotul nu poate să se oprească în această arcuire a sufletului, deoarece viaţa are caracteristica continuităţii, a unei stăruinţe care urcă munţii pentru a realiza forma cea mai robustă şi cea mai perfectă a sufletului modelat prin har.

Pe firmamentul desăvârşirii preotul se urcă continuu, se prinde de braţul lui Hristos, are conştiinţa acestei comuniuni şi că prin el se reflectează în vremelnicie, puterea lui Iisus.

Sfinţii au realizat cel mai înalt grad de îndumnezeire.

Frumuseţea vieţii lor ne poate îspiti spre a lua certitudinea că în truda de întâlnire cu Hristos, omul poate realiza această dorinţă înaltă. Alergarea aceasta după Hristos nu este o risipire de pasiune pentru înălţimi irealizabile şi dovada cea mai eclantată în această privinţă sunt toţi sfinţii şi martirii Bisericii.

In vederea aceasta cuvântul nostru ar fi bine să aibă trei forme de temelie: predicatorială în biserică, coferinţă în afară de biserică şi convorbiri apologetice prin case, unde nevoia va cere, mai cu seamă atunci când creştinismul este rău înţeles şi tâlcuit.) Fiecare dintre aceste trei forme îşi are ţinuta ei. Nu putem vorbi în biserică, de pildă, în felul în care vorbim la conferinţă şi invers. Felul vorbirii să nu fie bombastic, prea literar, scolastic, filosofic, sau şi chiar împestriţat cu expresii zise „tehnice" în societate şi ziaristică. Să nu laicizăm predica! Cuvântul nostru să fie domol, natural, liniştit şi în ramele celei mai desăvârşite bune cuviinţe, proprie unei binevestiri. Noi suntem slugile Adevăului şi deaceea datori suntem să-l binevestim pururea.

Şi dacă-i vorba de o binevestire, atunci să ne pătrundem de seriozitatea acestei opere de apostolat viu şi cu o râvnă şi mai aprinsă să ne pregătim predicile, actualizându-le. Căci ne este cunoscut că cei mai mari predicatori nici odată nu vorbesc pe nepregătite. Chiar şi în împrejurări neprevăzute, încă trebue să ne schiţăm pe fituică, cel puţin punctele principale. Numai aşa vom putea vorbi sigur şi convingător. Altfel cuvântătorul nepregătit este numai decât simţit de ascultători.

Pentru o reuşită sigură a bunei noastre vestiri, pe lângă pregătire ne mai trebuesc numai decât încă două trăsături de temelie şi anume: Predica noastră să fie încălzită de o ferbinte rugăciune către Acela, care de sus ne va trimite duhul puterii în cuvânt. Numai o predică izvorîtă din flacăra rugăciunii va convinge şi vindeca, etc., va contribui la înfăptuirea Impărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Dacă acest duh nu-l vom căpăta, dacă el va lipsi lumea ne va părăsi şi nu ne va mai asculta.

Cealaltă trăsătură este ca predica noastră să fie sprijinită de viaţa şi purtările noastre. Toate mişcările, gesturile, vorbele şi faptele noastre să fie de aşa manieră, încât noi, şi tăcând, să predicăm. O predică fără acest sprijin, se poate asemăna cu un tablou al pânii şi nu cu „pânea proaspătă", bună şi plăcută, după care se bat consumătorii (Păr. I. Serghie de Cronştadt).

Lucrarea noastră predicatorială este deci aşa de capitală şi serioasă, încât să nu ne mai îngăduim în nici o împrejurare, a o face de mântuială. S'o lucrăm şi apoi s'o cuvântăm! In felul acesta, vom păstori cu vrednicie poporul. Vom fi scutiţi de scandalizări şi de criticile ascultătorilor, vom deveni ascultaţi şi căutaţi şi vom ocoli şi blestemul, care se aruncă asupra celor ce fac cu necuviinţă lucrul Domnului.

Pr. Ic. St. **Pavel Grosu**

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Mare congres preoţesc: In zilele de 16 şi 17 Octomvrie a. c., va avea loc la Bucureşti — în Parlamentul Ţării — congresul tuturor preoţilor din România, cu prilejui căruia se vor discuta toate problemele ce interesează tagma preoţească. Preoţii din toată ţara sunt invitaţi să ia parte în număr cât mai mare.

In şedinţa Consiliului de Miniştri din 14 Septemvrie, dl Dr. Petru Groza a făcut un amplu expozeu asupra ajutoarelor din U. R. S. S.

Unire spirituală: I. P. Sfinţitul Patriarh Nicodim a trimis — în cursul lunei August — o frumoasă scrisoare I. P. Sf. Patriarh Alexei al Moscovei, în care l-a informat despre diferitele probleme de actualitate ce frământă Biserica şi Ţara românească.

Ca răspuns, I. P. S. Sa Alexei a trimis următoarea telegramă: Moscova, 16 Septemvrie 1945, — Cu mare plăcere am primit scrisoarea din August a prea fericirii voastre, Nădăjduiesc că legea ortodexă care uneşte bisericile ca şi popoarele noastre *va ajuta la deplina unire spirituală între noi*, pentru slava lui Dumnezeu şi soluţionarea grelelor probleme carè se ridică înaintea noastră în epoca actuală a păcii universale. Patriarh Alexei."

Filiala sibiană a Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române şi-a luat un impresionant rămas-bun dela preşedinta el, dna Sofia Şt. Meteş, care se înapoiază la Cluj. In şedinţa care a avut loc Vineri 21 l. c., Comitetul a oferit flori dnei Meteş şi l-a subliniat meritele în cuvântări mişcătoare. Tot atunci a fost aleasă preşedintă a filialei sibiene dna Maria Protopop Neagu.

Ziarele bucureştene au comentat — Miercuri 19 Septemvrie a. c. — 128 de ani dela naşterea lui Mihail Kogălniceanu.

Al treilea congres al matematicienilor români, se va ţine în capitală între 29 Octomvrie şi 1 Noemvrie a. c.

Poliţia Capitalei a descoperit o nouă bandă teroristă alcătuită din legionari.

In conferinţa administrativă dela Cluj, dl ministru de interne, Teohari Georgescu, a făcut un interesant expozeu asupra problemelor Ardealului.

Consiliul de miniştri din 21 l. c., a examinat problema armonizării salariilor funcţionarilor publici cu condiţiunile actuale de viaţă.

In portul Brăila au început să sosească şlepuri cu grâul din U. R. S. S., cedat României în urma noilor acorduri comerciale.

Ziarul „Pravda" scrie că „România are dreptul să ocupe cu onoare locul ei în mijlocul ţărilor care sunt admise în rândul Naţiunilor Unite".

EXTERNE:

Consiliul miniştrilor de externe recunoaşte alipirea Ardealului de Nord la România.

Intregul stoc de aur al Japoniei — evaluat la 500 mil. lire sterline — va fi confiscat de America drept despăgubire de război.

Statele Unite au acordat guvernului elen un împrumut de 250 mil. dolări.

Conferinţa miniştrilor de externe dela Londra şi-a continuat lucrările. Proectul tratatului de pace cu Italia a fost terminat şi au început discuţiile asupra tratatelor de pace cu Finlanda şi cu ţările din Balcani. In privinţa tratatului de pace cu România, ziarele britanice au manifestat părerea că nu va fi greu de întocmit. Problema Balcanilor a dat naştere celor mai mari dificultăţi. Conferinţa va fi prelungită până Sâmbătă 29 Septemvrie a. c.

Patriarhul Alexei a sosit la New-York, unde a fost întâmpinat de 100 preoţi în frunte cu mitropolitul Veniamin.

La Praga va avea loc — în toamna aceasta — un congres al studenţimii din întreaga lume.

Jugoslavia nu are de făcut revendicări teritoriale faţă de România, — a declarat la Londra dl Dr. Cardeli, şeful delegaţiei jugoslave.

Statele Unite cer despăgubiri în aur şi în valută.

Nici un german nu va participa la instrucţia militară sau la paradă, în Germania.

Impăratul Japoniei, Hiro Hito, a abdicat. El a făcut de curând o vizită generalului Mac Arthur.

La Paris s'a deschis — în 25 Sept. c. — Congresul sindical mondial. Lucrările congresului continuă.

Fruntaşi ai literilor din România, Bulgaria, Jugoslavia şi Albania, participă la Congresul scriitorilor bulgari ce se ţine la Sofia.

Populaţia Sloveniei occidentale cere încorporarea la Jugoslavia.

U. R. S. S. reia relaţiile diplomatice cu Ungaria.

Senatul american a respins proiectul de lege pentru mărirea ajutoarelor de şomaj.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

9. *Duminecă, în 30 Septemvrie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, ieromon. Varahil Jitariu şi preotul Vladimir Turuşancu; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Gr. T. Marcu, — Predică: prof. Dr. *Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, prot. *Mihail Neagu.*

Schimb de telegrame:

Cu prilejul aniversării urcării pe tron M. S. Regelui Mihai I. I. P. S. Sa Patriarhul Nicodem a trimis Suveranului dela mânăstirea Neamţ, următoarea telegramă:

«Cu prilejul aniversării zilei de azi, înălţând către Domnul rugi ferbinţi într'un sobor de monahi ostaşi ai geniului nostru creştin în biserica voevodală a nebiruitului Ştefan marele atlet al creştinismului, am rugat îndelung pronia divină pentru a Vă dărui sănătate deplină şi domnie ferită de greutăţi, iar M. Sa Regina Elena, bucuria şi mângâierea de a Vă vedea stăpânind vremurile şi oamenii."

Nicodem

M. Sa Regele a dat următorul răspuns I. P. S. Sale: „Mulţumesc din toată inima pentru bunele urări şi frumoasele cuvinte ce Mi-aţi adresat Mie şi Scumpei Mele Mame cu ocazia aniversării urcării Mele pe tron."

MIHAI R.

Nr. 66/1945. 31 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de cântăreţ bisericesc la biserica Sfântul Gheorghe din Braşov Blumăna I Calea Victoriei Nr., 35 se publică concurs de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român". Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1] Salar dela Stat, postul fiind bugetat.

2] Veniturile după servicille din parohie.

3) Locuinţă în natură [1 cameră şi bucătărie] sau bani pentru chirie.

4] Ajutor dela biserică de 10.000 Lei [zece mil Lei] lunar.

5] Este de preferat un cântăreţ care că cunoască notele şi să poată conduce cor.

Concurenţii îşi vor înainta cererile însoţite de diploma dela o şcoală de cântăreţi bisericeşti şi alte acte de recomandare. Oficiului parohial al bisericei Sfântul Gheorge din Braşov si se vor prezenta la biserică spre a-şi arătă cunoştinţele şi aptitudinea la cântările bisericeşti.

Braşov, în 16 Iulie 1945.

Preşedintele Cosiliului parohial:
Preot paroh Dumitru Tohăneanu

văzut:
Dr. N. Stinghe
Adm. Protopopesc

Nr. 8924/1945 Şcol.

Concurs

In învăţământul nostru secundar confesional, pe anul şcol. 1945/1946 sunt libere pentru suplinire următoarele catedre:

1. L. Română dela Şcoala de fete „A. Şaguna" din Sibiu.

2. Matematicile dela Liceul ortodox de băieţi „A. Iancu" din Brad.

Salarizarea este la fel cu cea dela şcoalele secundare ale Statului.

Doritorii de-a suplini una din aceste catedre îşi vor înainta cererile însoţite de actele legale Consiliului Arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu, în termen de 15 zile dela apariţia acestui concurs.

Sibiu, şedinţa secţiei cult. din 18 Septemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Obstacole în căutarea lui Hristos

Pe cărăruia aceasta a urcuşului spre Hristos există piedici mari şi mici.

Ele sunt arătatate de Mântuitorul când îşi slătueşte ucenicii asupra modului cum să păşească la propovăduire:

„Să nu aveţi aur, nici argint, nici bani în cingătorile voastre. Nici traistă pe cale, nici două haine, nici încălţăminte, nici toiag, că vrednic este lucrătorul de plata sa" (Matei X, 9—10).

Grijile materiale, problemele de natură economică atunci când caută să se impună, covârşesc tot elanul. Ele depărtează pe preot de orizontul clar al chemăriii sale.

Pentru a trăi în slobozenia duhului care urmăreşte pe Hristos, preotul trebue să ridice viaţa sa lăuntrică mai presus de realitatea aceasta materială. Să fie amuţite toate poftele cari se lăcomesc după câştig ieftin şi trecător. La o parte cu bolovanii comorilor terestre, măreaţa cale a intrării triumfale în comuniune cu Hristos nu-i poate suferi!

Există apoi o visare a simţurilor, o iluzie a unei vieţi trăite prin gustarea dintr'un sensualism păgân.

Este o morfină care concentrează toate eforturile pentru o trăire în vârtejul patimilor. Abate şi această piedică urcuşul preotului spre desăvârşire.

Onorurile, situaţile sociale de frunte, urcarea în fotolii cu slujbe publice, încă mângâie şi alintă vanitatea preotului.

Aprecierea de sine, întreţine gustul pentru răsfăţul ieftin al unui succes trecător. In felul acesta preotul „numai cugetă cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor". (Matei XV, 23).

Să nu pierzi din conştiinţă nici când că lucrurile săvârşite nu sunt proprietatea exclusivă a ta, sunt ale harului care s'a săălăşluit prin preoţie. Faptele nu trebuesc trâmbiţate, vălul tainei să le stăpânească. Modestia sufletească este o haină de purpură cu care trebue să fie îmbrăcaţi ucenicii lui Hristos.

Este un adevăr prea ştiut şi simţit de toţi că în jurul preotului roiesc cele mai multe ispite şi pe lângă cărarea îngustă a desăvârşirii morale stau deschise cele mai adânci prăpstii.

Laurii victoriei nu se cuceresc fără însângerarea luptei pentru Hristos. In dumbrăvile binelui nu se poate ajunge până nu se trece prin încordarea unei lupte cu răzoarele unor obstacole mai mari sau mai mici. Acestea sunt pentru energiile preotului o adiere de vânt, care înviorează jăraticul unei vieţi care se mistue în dragoste pentru Hristos.

Nu cunoaşte şovăiala în faţa obstacolelor, nu vrea să primească tristeţea înfrângerilor şi deaceea preotul spune în toată vremea ca apostolul Pavel: „Toate le pot întru Hristos, cel ce mă întăreşte" (Filipeni, IV, 13).

Prezenţa lui Dumnezeu este singura care poate corecta toate defectele şi înlătura toate piedicile. Conştiinţa acestei prezenţe aduce fertilitate sufletului şi preotul va simţi imensa forţă care lucrează prin el.

Preotul îşi lasă fiinţa sa să-l fie absorbită de Hristos.

„Acest Hristos viu şi real e viziunea şi mângâerea noastră. Această faţă luminoasă, dar nu obositoare, dulce dar nu tulburătoare, e bucuria noastră. Sufletul nostru se odihneşte numai în privirea ei. Pe faţa lui Hristos vedem chipul omului divin. Faţa aceasta e lumina raiului nostru şi ne e dragă şi întremătoare ca lumina soarelui, a lunii şi stelelor. Din aceşti ochi sorbim senzaţia iubirii lui Dumnezeu, a coborîrii lui Hristos la noi şi cetim cea mai covârşitoare dragoste de frate.

A privi această faţă, a o pătrunde şi a i se asemăna, iată contemplarea şi desăvârşirea.

A străbate prin această faţă în sufletul Lui, e a gusta viaţa şi a se însufleţi pentru o renaştere lăuntrică" (Octocar Prohaszka: Concepţia superioară a vieţii).

Pr. **Gh. Şerbu**
Satulung-Braşov

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 14 Octomvrie 1945 Nr. 40—41

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mitropolit

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Ocrotirea orfanilor

Preocupat necontenit — ca un adevărat părinte — de grija față de popor și mai ales de alinarea suferințelor celor năpăstuiți de necazurile războiului, *Inalt Frea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae* a trimis de curând — către toate oficiile protopopești și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba Iulia și Sibiu — circulara întitulată: „*Colectă pentru orfelinatul din Sibiu*“. Primirea și citirea acestei circulare ne aduce spontan aminte de minunata pastorală — trimisă în preajma sf. Paști ale anului acestuia — a înaltului ierarh, în care sublinia datoria de a ocroti pe orfani și arăta căile pe care putem face acest lucru. Vorbind despre orfanii de război, I. P. S. Sa spunea atunci:

«*Ei strigă după ajutorul nostru și noi suntem datori să i scăpăm din brațele suferinței și să le împărtășim o astfel de creștere care să-i facă destoinici de a se ajuta ei înșiși în viață și să fie folositori în sânul neamului nostru. Ei sunt ai noștri ai tuturor, prin urmare toți suntem datori să ne îngrijim de ei și de buna lor creștere*».

Atunci se cerea conspectul tuturor orfanilor și a celor gata să le stea într'ajutor în unul din modurile preconizate în pastorală. Acum problema ocrotirii orfanilor face un pas înainte, trecând la colectarea celor necesare deschiderii orfelinatului din Sibiu, care până nu demult a ocrotit atâția orfani din primul război mondial.

Deși ajutorarea celor năpăstuiți — în cazul când strictul necesar pentru susținerea vieții lipsește — nu i condiționată de vinovăția sau nevinovăția lipsei în care se sbat, totuși trebue să subliniem faptul că *îndreptățirea morală a orfanilor de război la sprijinul obștesc, este mai mare decât a celorlalți orfani* și a altor categorii de nenorociți. Căci părinții lor n'au murit din vina unor păcate personale și nici pentru interese personale ci *pentru patrie*, prin urmare *pentru noi toți*. Drept aceea, copiii rămași de pe urma lor sunt copiii noștri și obștea credincioasă e chemată să le fie *tată adevărat*, neprecupețind nimic pentru creșterea și desvoltarea lor cât mai bună. Ceeace facem noi pentru ei, nu este decât răsplătirea minimă a jertfei părinților lor, cari și-au dat pentru patrie ceeace au avut mai scump: viața.

Adevărul acestei afirmați se evidențiază deplin la lumina poziției ce o are ocrotirea orfanilor de război, în ansamblul milei creștine. Multe și variate sunt aspectele mizeriei umane precum și acelea ale milei creștine, dar *situația orfanilor de război și imperativul ocrotirii lor, sunt de o pregnanță deosebită*. Căzuți pradă mizeriei fără vina lor și victime inerente ale unei jertfe supreme pe altarul patriei, *orfanii de război trebue să constituiască obiectul principal al milei creștine*. Așa încât, grija față de ei este totodată și un criteriu deosebit pentru verificarea și aprecierea vredniciei noastre de creștini adevărați. Dacă practicarea milei creștine cuprinde în sine — prin însăși esența și semnificația ei autentică — expresia concretă a trăirii supremului principiu al creștinismului: *iubirea*, atunci satisfacerea celui mai înalt comandament al milei creștine: ocrotirea orfanilor de război, ne așează pe piedestalul celei mai înalte vrednicii creștine. Faptul acesta vine la expresie și în satisfacția morală deosebită, pe care o coboară în suflet ocrotirea unui orfan de război.

Punctul de vedere mai sus înfățișat își întărește poziția și la lumina considerentului că cele mai elementare principii ale practicării milei creștine, spun: 1. Să se țină cont de cauza lipsei în care se sbate respectiva persoană; 2. nenorocitul de război să fie așezat pe o treaptă superioară celui scăpătat din vină proprie; 3. ajutorul să se dea la timp, pentru a evita prăbușirea totală în mizerie a respectivului năpăstuit. Că aceste principii pledează pentru o cât mai grabnică și mai deplină ocrotire a orfanilor de război, este mai presus de orice îndoială.

Calea de răzbatere la o așa împlinire a datoriei ce avem față de orfanii de război, este *iubirea creștină*. Iubirea creștină inspiră și viază porunca milei creștine. Ea lărgește inima, ca în dimensiunile ei cât întreagă omenirea și în flacăra grijii ei, să încapă tot omul. Iubirea produce solidarizarea și ajutorarea reciprocă la necaz și suferință. Ca orice faptă a milei creștine, ocrotirea orfanilor trebue să pornească din iubire, care ne duce la identificarea cu necazul lor, la compătimire sinceră, din care țâșnește viguros hotărîrea de a le sta într'ajutor. Numai cine a reușit să se transpună — pe undele iubirii — în situația lor, acela a realizat condiția esențială a împlinirii datoriei de a-i ocroti.

Cea mai serioasă obiecție ce s'ar putea aduce împotriva îndatoririi de a ocroti pe orfanii de război, este lipsa materială în care ne sbatem cu toții. Privită însă prin prisma autentic creștină, această situație nu ne scoate de loc de sub imperativul poruncii milei creștine. Pentrucă a da din prisosul tău, nu-i adevărată milă creștină, ci-i cel mult generozitate; iar adevărata milă creștină este să dai rupând din strictul tău necesar, să jertfești cu adevărat. Așa încât, capacitatea noastră în această privință nu atârnă în primul rând de situația materială ci de puterea noastră de jertfă. Deci, și aici spiritul este hotărîtor și nu materia.

Aparține vredniciei omului calitatea în virtutea căreia trebue și poate să jertfească. Iar împlinirea poruncii milei creștine față de orfani aparține la vrednicia creștină a omului. Căci împlinirea și neîmplinirea acestei porunci constitue unica condițiune a feticirii sau a osândei de veci la judecata obștească. Milostenia este punerea în practică a tuturor faptelor bune, împlinirea tuturor poruncilor și datoriilor creștine, iar lipsa de îndurare — împietrirea inimii — este rezumarea tuturor păcatelor.

Să nu ne lăsăm seduși de nădejdea deșartă că strădaniile actuale ale omenirii de a promova o justă ordine socială a bunurilor, vor reuși să înlăture total mizeria din lume și să asigure condițiuni optime pentru ocrotirea orfanilor. Pentrucă în ciuda tuturor eforturilor titanice ale organizatorismului actual, mizeria va fi mereu prezentă în lume. Mizeria și războaiele — și cu ele necesitatea milei creștine — va exista până va fi răul în lume.

Nici să nu zicem: Face Statul totul pentru ocrotirea orfanilor! Pentrucă aparatul Statului trebue să calculeze, să cruțe și să trieze ajutoarele sale după ceeace e mai presant.

Rolul preotului în acțiunea de ocrotire a orfanilor de război, este hotărîtor. La îndeplinirea conștiincioasă a respectivei îndatoriri, îl obligă în special:

a) Chemarea lui de păstor de suflete, de conducător al păstoriților săi spre mântuire și fericire. Ori, dându-ne seama de rostul suprem al milei creștine: salvarea semenului, întinderea unei mâni de ajutor spre a nu cădea «între tâlhari», adecă spre a nu se poticni în drumul care duce la ceruri, ci să-l străbată până la Dumnezeu, — observăm că împlinirea respectivei îndatoriri *echivalează cu împlinirea misiunii sale sacerdotale și îl așează în plină desfășurare a acestei misiuni.*

b) Calitatea lui de «părinte» al tuturor celor încredințați lui spre păstorire. Ocrotirea orfanilor de război este cel mai bun prilej pentru preot de a arăta că este cu adevărat «păstorul cel bun», care «sufletul și-l pune pentru oile sale».

Pentru a corespunde întru totul acestei îndatoriri, preotul trebue să păstreze mereu trează conștiința chemării sale și să se identifice cu sufletul poporului, cu necazurile și cu lipsurile lui, în cazul acesta cu starea orfanilor. Atunci condiția esențială a luptei în această direcție, e dobândită și succesul ei este asigurat.

CORNELIU SÂRBU

Comunicatul

Ministerului Cultelor pentru Congresul preoțesc din 16 și 17 Octomvrie 1945

Aducem la cunoștința celor interesați, că în vederea ținerii Congresului General al Preoților și al tuturor slujitorilor altarelor din întreaga Țară, în zilele de *16* și *17 Octomvrie a. c.*, s'au pus la dispoziție următoarele mijloace de transport:

1. Un vagon C. F. R. care pleacă din Timișoara, Duminecă, 14 Oct. c. orele 8·50 dimineața, mergând pe via Lugoj, Caransebeș, T. Severin, Craiova, Pitești, București.

2. Un vagon C. F. R. care pleacă din Galați, Duminecă, 14 Oct. c. orele 21·40 direct București.

3. Un camion acoperit, care pleacă din Arad, Duminecă, 14 Oct. c. orele 8 dimineața, pe via Radna, Iia, Deva, Orăștie . . . . București.

4. Un camion acoperit, care pleacă din Cluj, Duminecă, 14 Oct. c. orele 12 din zi, pe via Turda, Aiud, Alba-Iulia, Sebeș . . . . București.

5. Un camion acoperit, care pleacă din Sibiu, Luni, 15. Oct. c. orele 8 dimineața, pe via Avrig, Făgăraș, Șercaia . . . . București.

6. Un camion acoperit, care pleacă din Brașov, Luni, 15 Oct. c. orele 12 din zi, pe via Predeal, Sinaia . . . . București.

7. Un camion acoperit, care pleacă din Pitești, Luni, 15 Oct. c., orele 9 12 din zi, direct București.

8. Un camion acoperit, care pleacă din Craiova, Luni, 15 Oct. c. orele 9 dimineața, direct București.

9. Un camion acoperit, care pleacă din Iași, Duminecă, 14 Oct. c. orele 8 dimineața, direct București.

10. Un camion acoperit, care pleacă din Târgoviște, Luni, 15 Oct. c., orele 12 din zi, direct București.

11. Un camion acoperit, care pleacă din Ploești, Luni, 15 Oct. c., orele 14 din zi, direct București.

Camioanele vor pleca dela prefecturile de județ.

Cei cari n'ar putea folosi aceste mijloace de transport, vor găsi posibilități de venire cu trenul sau altceva, prezentând biletele de cost la biroul congresului în București pentru a le fi returnate.

PROGRAM:

Deschiderea congresului se va face Marți, 16 Oct. — prima zi — în Parlament.

Ora 9—9·30 Tedeum.

Ora 10—13 deschiderea festivă a congresului.

1. Cuvântarea P. C. Sale preot Constantin Burducea, preşedintele U. P. D. şi Ministrul Cultelor.
2. Binecuvântarea I. P. S. Sale Patriarh Nicodim.
3. Binecuvântarea celorlalţi Ierarhi ai Bisericii Ortodoxe.
4. Cuvântarea Dlui Dr. Petru Groza, Preşedintele Consiliului de Miniştri.
5. Cuvântarea Dlui Prof. P. Constantinescu-Iaşi, Ministrul Propagandei.
6. Cuvântul delegaţiilor streine.
7. Cuvântul oficialităţilor române.
8. Se va ceti referatul cu titlul: Incadrarea clerului român în ordinea actuală. Referent: Pr. Dr. Gala-Galaction, prof. universitar.

După masă

Ora 15·30—19 se vor ceti următoarele referate:

1. Concepţia religioasă şi concepţia dialectică, de preot prof. Dr. Liviu Stan din Sibiu.
2. Rolul Bisericii în refacerea Ţării, de preot prof. Dr. Marin Ionescu din Bucureşti.
3. Legăturile Bisericii ortodoxe române cu celelalte Biserici ortodoxe şi în deosebi cu Biserica ortodoxă din U. R. S. S., de preot Gheorghe Iliescu, Secretar General al Minst. Cultelor.

Ora 21—23 Concert la Ateneul Român.

Miercuri, a doua zi

Ora 9—13 se vor ceti următoarele referate:

1. Biserica şi învăţământul religios, de preot prof. Minculescu.
2. Biserica ortodoxă şi celelalte culte, de preot Dr. I. Vască din Suceava.
3. Organizarea şi rolul Uniunii Preoţilor Democraţi, de P. C. Sa preot Constantin Burducea, preşedinte şi Ministru al Cultelor.

După masă

Ora 15—19:

1. Rapoartele secţiilor U. P. D. din provincie.
2. Statutele U. P. D. şi votarea lor.
3. Alegerea comitetului U. P. D.
4. Inchiderea congresului.

Pomenirea generalului erou Grigore Bălan

Implinindu-se un an dela moartea eroică pentru eliberarea Ardealului de Nord, a generalului **Grigore Bălan**, *originar din comuna Blăjenii de sus, s'a proslăvit la Bistriţa memoria bravului dispărut, într'o atmosferă de deosebită reculegere şi înălţare sufletească. In faţa unei numeroase asistenţe, vorbitorii au evocat luminoasa figură a marelui dispărut şi au subliniat semnificaţia jertfei lui. Vorbind printre altele, despre calităţile unui adevărat ostaş, dl colonel* **Teodor Sbârcea** *a spus următoarele: „Generalul Bălan a fost înzestrat cu toate calităţile acestea în largă măsură. Numai astfel se explică faptul că* **a făcut o carieră militară atât de strălucită** *şi a săvârşit fapte glorioase şi măreţe, fapte cari se vor eterniza în cartea de aur a armatei şi în istoria neamului. Iar în inimile noastre s'a imprimat pentru totdeauna icoana lui, figura lui mândră ostăşească,* **modelul unui adevărat ofiţer român de elită.»**

In zilele de 1—6 Oct. a. c. s'au făcut înscrierile la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu pentru anul academic 1945—1946. Duminecă s'a rostit în Catedrală rugăciunea de invocare a sf. Duh, iar în ziua de 8 Oct. a. c., orele 8 a. m., au început cursurile.

Ştire. Consiliul arhiepiscopesc în şedinţa plenară dela 4 Oct. 1945 a încredinţat cu administrarea protopopiatului vacant al Sebeşului pe P. C. protopop Dumitru Ciuchendea din Mercurea, şi cu administrarea protopopiatului vacant al Făgăraşului pe C. preot Traian Ciocănelea dela parohia a II-a Făgăraş.

Ceva despre religie si cultură

Problema învăţământului şi educaţiei religioase în şcoala secundară, este una dintre cele mai importante probleme, care interesează în primul rând Biserica, dar şi statul, care trebue să ştie ce fel de educaţie se face în şcolile sale. S'au spus multe, s'au emis multe păreri în discutarea acestei probleme. Sânt însă probleme, cari prin natura lor şi felul în care se pun, nu pot fi epuizate. La fel este şi aceasta ca de altfel şi problema învăţământului românesc în genere, care a suferit şi sufere încă modificări structurale.

Dacă problemei învăţământului religios în şcoala primară i-am dat ca ţel încreştinarea generaţiilor viitoare, adică preotul îşi încreştinează pe viitorii lui enoriaşi, problema învăţământului şi educaţiei religioase în şcolile secundare este *încreştinarea păturii noastre culte;* este încreştinarea conducătorilor de mâine ai celorlalte generaţii: învăţători, preoţi, profesori, medici, magistraţi, ofiţeri şi toţi ceilalţi funcţionari mai mari sau mai mici ai Statului. De educaţia acestora pe lângă Biserică, chiar Statul ar trebui să se îngrijească. Un funcţionar, bunăoară, cu cât va avea o mai bună educaţie creştină, cu atât îşi va îndeplini mai prompt şi mai conştiincios datoria. In diferite funcţiuni sânt mulţi teologi, cari au renunţat la preoţie şi care sânt foarte bine notaţi de şefii lor, mulţumită educaţiei lor religioase. Ferice de statul şi poporul, care are la toate posturile de comandă oameni cu adevărat «forţe morale, caractere întregi, cu tenacitate în hotărîri, rezistente la ademeniri, la alunecarea la ceeace luceşte şi ispiteşte, către satisfacţiile ce se câştigă cu jertfirea convingerilor». Observaţi că este tocmai ceeace ne lipseşte şi ceeace poate da educaţia creştină.

Religia creştină este «o temelie şi o trebuinţă a vieţii sufleteşti»; «credinţa creştină este un suport sufletesc ce ne îngădue a îndura cu seninătate loviturile fizice şi morale. Ea pregăteşte cu răbdare biruinţele drepte». Spune aceasta un om care nu vorbeşte pro domo şi care a avut mult timp un însemnat rost în conducerea şcoalei româneşti.[1]

Creştinismul este o doctrină închegată, are o concepţie neîntrecută de viaţă, are un ideal religios-moral neajuns. Aceste bunuri, propovăduite de profesorul de religie în şcoala secundară, odată însuşite de tânărul intelectual, îi ajută să unească şi să închege într'un tot mult-puţina cultură ce a căpătat-o în şcoală, dându-i un sens înalt, formând ceeace cu toţii dorim, inclusiv Ministerul «Educaţiei»: personalitate, caracter. Numai aşa aceşti intelectuali şi conducători ai masselor vor fi cu adevărat folositori lorului, Patriei, Bisericii şi omenirii.

Creştinismul în adevăr este o temelie şi o trebuinţă a vieţii sufleteşti a fiecărui ins în parte, ca şi a vieţii obşteşti. Morala creştină trebue să fie baza vieţii fiecăruia, a familiei, a neamului întreg; trebue ridicată la rangul de principiu de stat. Marii conducători de popoare declară că se vor strădui să organizeze viitoarea pace a lumii pe dragostea şi morala creştină. Marii scriitori ruşi Tolstoi şi Dostoiewski visau statul ideal creştin, lipsit de mijloace represive, când fiecare se va supune şi va trăi din dragostea creştină.

Iată dece credem că statul nostru nu trebue să se desintereseze de educaţia religios-morală a personalului său de conducere şi a supuşilor săi. Sântem o ţară creştină. Biserica a adus mari servicii neamului şi-i va mai aduce. Când talpa acestui neam, plugarii, respiră numai prin plămânii Bisericii, de ce elitele lui, intelectualii, îndrumătorii, conducătorii lui, să stea departe sau indiferenţi de viaţa, de credinţa, de Biserica lui? Observaţi viaţa publică. Nu inteligenţe lipsesc, ci caractere morale.

Cine ar putea să socotească folosul, pe care îl aduce Biserica creştină şi preoţii ei, fie că se recunoaşte sau nu acest fapt? Cât adevăr cuprinde declaraţia episcopului francez Dupanloup în Parlamentul francez în 1873: «Dacă Biserica creştină s'ar retrage într'o bună zi din mijlocul societăţii actuale şi, retrăgându-se, ar lua şi ar duce cu sine Biblia, Decalogul, Evanghelia şi Crucea, toate ştiinţele contimporane şi tot progresul omenirii de azi s'ar transforma în întunerec şi într'o grozăvie morală». Noi am trăit şi am văzut acest întunerec şi această grozăvie morală şi materială, cauzată de o cultură neopăgână, fără Dumnezeu şi de o civilizaţie fără suflet. Aşa dar în toate laturile de activitate trebue să se impună principiile creştine: «Progresul tehnic să fie combinat cu cel moral, evitând desvoltarea unilaterală, pe care a luat-o tehnica în unele ţări, unde factorul mecanic şi material este excesiv desvoltat în dauna celui spiritual. Nu există alt mijloc de a menţine civilizaţia umană pe linia unei desvoltări armonice, decât acordând religiei creştine vechiul său rol determinant în viaţa socială». Adăugăm că şi cultura (noţiune distinctă azi de civilizaţie) să aibă acelaşi caracter spiritual, creştin.

Interesul Bisericii în problema învăţământului şi educaţiei religioase în şcoala secundară, nu mai poate fi pus în discuţie, de vreme ce e vorba de formarea sufletească a celor ce conduc massele credincioşilor. Dar, cu cât această problemă e mai importantă, cu atât e mai delicată; întrucât, trecând peste alte greutăţi, profesorului îi lipseşte numărul suficient de ore şi nu mai are aceleaşi suflete, uşor de modelat, pe care le are preotul în şcoala primară. Aici catehetul duce o adevărată luptă la zidirea acestor suflete, care se lasă mai greu de instruit şi modelat, mai ales în faza adolescenţei; cu un anumit raţionalism şi materialism ştiinţific, scepticism filosofic, dacă nu se mai adaogă şi o atitudine colegială de ironie faţă de religie.

Totuşi, sămânţa aruncată de catehet ca şi plugarul cu credinţă şi nădejde, orice crize şi influenţe sociale nefaste ar veni, nu o pot distruge cu totul. Mai de vreme ori mai târziu, la o adiere a Duhului sfânt, flacăra credinţei se va aprinde în sufletele lor, devenind nişte fii credincioşi şi conştienţi ai Bisericii, iar alteori zeloşi luptători ai adevărului ei. Firesc, idealul acesta este. Trebue să piară credinţa greşită că Biserica este numai a preoţilor şi în genere a clericilor. Nu, ci a tuturora, în care ei, laicii, sânt mai mulţi, iar intelectualii să se deosebească dintre ei.

Copilul vine din familie cu o religiozitate mai mică sau mai mare, iar şcoala «clarifică şi limpezeşte principalele noţiuni de credinţă».[2] Şcoala secundară trebue să-i dea o cât mai completă clarificare şi limpezire a credinţei creştine, cât şi întărirea religiozităţii, în sfârşit un credincios conştient, un mădular viu al Bisericii, ataşat de ea, care o înţelege, o preţueşte şi foloseşte mijloacele harice ale ei. Intr'adevăr, e destul de trist când «un intelectual intră în biserică şi dacă asistă la serviciul divin, uită sau nu ştie nimic din ceeace se petrece în decursul slujbei. Pentru asemenea om nu e de mirare dacă el are în tot decursul serviciului divin o atitudine de semeţie, chiar când preotul iese cu sfintele daruri, atitudine care arată cât de înstrăinaţi sunt cei cărora nu li s'a mai predat religia dela vârsta de 14 ani».[3] Când înţelegi un lucru şi-l preţueşti, nimic nu te mai îndeamnă să ceri «prescurtarea slujbei spre a nu deveni obositoare».[4]

Am spus mai sus că idealul este ca fiecare tânăr să devină o personalitate. Biserica, şcoala, familia, societatea îi cer aceasta, iar doctrina, educaţia şi idealul creştin îi ajută mult, dând culturii un caracter unitar, un suflet echilibrat şi un scop precis în viaţă. Ştiinţa şi filosofia caută această unitate, dibuind principiul prin care să explice toată realitatea, numindu-l X, Marele Tot, Marele Anonim şi ori cum s'ar mai numi, religia îi spune pe nume: Dumnezeu. Ştiinţa pedagogiei şi a psihologiei, relevează unitatea sufletului omenesc şi cer ca această unitate să fie promovată şi în educaţie. Deaceea, recomandă o legătură organică între cunoştinţele diferitelor obiecte de studiu, pentru ca tânărul să iasă cu un suflet echilibrat şi cu orientări precise în viaţă. Deaceea, amintim nişte cuvinte ale Prof. I. G. Savin care, deşi scrise cu peste 20 ani în urmă, sânt actuale: „In numele culturii trebue să cerem toţi — laici şi clerici — *valorificarea elementului creştin în învăţământ*",[5] pentru motivele înşirate mai sus.

In definitiv, dacă profesorul de religie încadrează cunoştinţele religioase în istoria universală şi în istoria naţională, vorbeşte în ora de religie despre începutul limbii şi literaturii române (personal mi-amintesc că istoria literaturii vechi am învăţat-o la istoria Bisericii române, iar la orele de limba română prea puţin am mai adăogat), face filosofie, etică, sociologie chiar, de ce profesorul respectiv, după putinţă şi ocazie, să nu interpreteze şi valorifice toate bunurile şi valorile pe care le-a adus creştinismul? M'am întrebat de multe ori dece manualele de istoria pedagogiei vorbesc aşa de puţin de cel mai mare pedagog al omenirii, Iisus Hristos, ale cărui principii nu s valorificate încă deplin? De ce cărţile de istorie a filosofiei şi etică expun cu lux de amănunte viaţa unor filosofi, care nu oferă de multe ori un model, sistemele de cugetare şi de morală perimate, unilaterale, sceptice dacă nu uneori total împotriva vieţii, iar istoria creştinismului şi superba morală creştină o înghesuie în câteva paragrafe sau o pagină două. Extrase multe din toate scrierile lor, rar sau deloc ceva din cartea tuturor cărţilor, Biblia şi mai ales din Noul Testament. Dece în rândul intelectualilor sânt cei mai mulţi sceptici şi indiferenţi? Sânt după chipul şi asemănarea hranei sufleteşti, cu care îi servim. Atunci de ce să le cerem ceva ce nu le-am dat! Iată dece cerem valorificarea elementelor creştine în învăţământul de toate gradele.

Chiar dacă nu se face aceasta din ambele părţi, profesorul de re-

[1] C. Kiriţescu, Şcoala română într'o răscruce de istorie, Buc. 1943, p. 17,333.

[2] L. Bologa: Psihologia vieţii religioase, p. 141.

[3] Pr. V. Coman, Religie şi Caracter, Braşov, 1944, pag. 123.

[4] I. Simionescu, Scrisori către un preot. Buc. 1943, pag. 16.

[5] I. G. Savin, Invăţământul religios în şcoalele secundare, Buc. 1923, pag. 50.

ligie e dator să facă această legătură şi să arate întrepătrunderea elementelor creştine cu celelalte bunuri culturale. Reuşind să impună doctrina, concepţia de viaţă şi idealul moral creştin, prin care tânărul intelectual să privească sufletul său şi lumea toată legată de Dumnezeu, precum pământul şi toate cele de pe el se scaldă şi trăiesc în razele soarelui; în locul atâtor concepţii unilaterale şi sisteme schimbătoare după vremuri şi oameni, va da tânărului unul veşnic dar mereu actual, ca un reazim solid pe care să-şi sprijine viaţa iar pierzându-l vreodată, poate că îl va regăsi. Incheiu cu nişte cuvinte pline de greutate ale celui mai mare pedagog român în timpul de faţă, Prof. G. G. Antonescu: «N'avem nevoie nici de sceptici nici de ipocriţi; avem nevoie de credincioşi adevăraţi». Şi tot dânsul spune: «..Eu nu admit ca într'un institut de educaţie, cum este şcoala primară, şcoala secundară şi cum ar trebui să fie într'o oarecare măsură şi Universitatea, ştiinţa să fie predată fără a fi subordonată unui idealism religios-moral. Şi dacă astfel stau lucrurile atunci zic: Mă bucur că în învăţământ avem oameni de ştiinţă atât de distinşi şi sporturile au luat atâta desvoltare, regret însă că activitatea ştiinţifică şi cultura fizică n'au fost în şcoala noastră subordonate unui idealism moral, religios şi naţional».[6]

GH. C. DIACONU-UDA

[6] G. G. Antonescu: Educaţia morală şi religioasă în şc. rom. Bucureşti 1937, pag. 1 7, 140.

Comunicat

către toate oficiile parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

I

Pentru definitivarea lucrărilor împreunate cu examenul de asimilare a cântăreţilor bisericeşti fără şcoală, care s'a ţinut în 1 şi 2 Octomvrie 1945, dispunem cele ce urmează:

1. Fiecare oficiu parohial va arăta de urgenţă *situaţia personală* a cântăreţilor bisericeşti cari s'au prezentat la examenul de asimilare;

2. Se va preciza cine este *cântăreţul oficial* în parohie şi data la care a fost instituit şi recunoscut în acest post;

3. Se va preciza deasemenea cine este *cântăreţ ajutător* (cântăreţ al doilea) şi cine numai simplu practicant;

4. Cântăreţii fără şcoală, dar salariaţi din bugetul Statului, vor fi arătaţi şi ei, dacă s'au prezentat la examenul de asimilare;

5. Fiecare situaţie va fi sprijinită pe acte oficiale (certificat de naştere, extras de botez, copie de pe procesul verbal de alegere şi de pe actul prin care a fost recunoscută hotărîrea organelor parohiale etc.);

6. Datele cerute vor fi *riguros controlate*. De exactitatea acestor date, conducătorii oficiilor parohiale rămân *personal* răspunzători;

7. Toate răspunsurile vor trebui să intre la Consiliul arhiepiscopesc până la data de 25 Octomvrie 1945.

II

Pentru examenul de asimilare candidaţii au fost scutiţi de orice taxe, având în vedere faptul că şi ei au slujit Biserica în mod desinteresat, fără remuneraţie materială. S'a fixat doar suma de 2000 Lei, *nu pentru examen şi nici pentru diplomă, ci ca donaţie pentru ajutararea copiilor orfani*. Cântăreţii bisericeşti, cari nu au achitat suma aceasta, o vor trimite pe adresa Consiliului arhiepiscopesc. In modul acesta vor putea contribui şi ei la alinarea multor dureri cari îi pasc pe micii orfani.

Sibiu, 3 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 10.235/1945 Şcol.

Concurs

La şcoalele secundare ortodoxe din Arhiepiscopia noastră de Alba-Iulia şi Sibiu, pe anul şcol. 1945/1946 sunt libere pentru suplinire următoarele catedre:

1. La Şcoala normală de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu:

a) Catedra de lucru manual.

2. La Liceul de băeţi „A. Şaguna" din Braşov:

a) Catedra de limba franceză.

b) Catedra de limba italiană.

c) Catedra de limba germană.

3. La Lic. de băeţi „A. Iancu" din Brad:

a) Catedra de matematici.

b) Catedra de matematici-fizico-chimice.

c) Catedra de desemn şi caligrafie.

Doritorii de-a suplini una din aceste catedre să-şi înainteze cereri însoţite de acte, Consiliului nostru Arhiepiscopesc din Sibiu, în termin de 15 zile dela publicarea acestui concurs.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 9 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9979/1945 Şcol.

Concurs

Pentru întregirea postului de infirmier dela Şcoala ortodoxă de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu, se publică concurs cu termin de 15 zile dela întâia publicaţie.

Acest post este încadrat în Gr. C. 10 bis. Tip. II de salarizare, cu salar de bază lunar de 4800 Lei, cat. I a.

Doritorii de-a ocupa acest post vor înainta cerere, în terminul prescris, Consiliului nostru Arhiepiscopesc din Sibiu, alăturând şi actele ce posed.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 4 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1946

cu Şematism Lei **1500**·—; fără Şematism Lei **750**·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1946 Lei **750**·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 250 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Svon de apocalips contimporan

Războaiele, concentrând în ele voinţa de a învinge a popoarelor, au fost adesea, pe lângă nişte groaznice semănătoare de lacrimi şi morminte, puternice impulsuri pentru progresul omenirii. Numai cât acest progres nu a fost totdeauna aducător de bucurii. Dimpotrivă, descoperirile făcute în timpul războiului, copii bastarzi ai urei şi ai ştiinţei, au fost de cele mai multe ori producătoare de mari nelinişti şi întristări. Nu avem la îndemână o istorie a descoperirilor ştiinţifice, dar credem că din sinistra combinaţie dintre moarte şi ştiinţă, adevăratul câştig de cauză nu poate fi decât de partea morţii. Lucrul acesta ni-l învederează cu prisosinţă descoperirea bombei atomice.

Toată lumea ştie mai mult sau mai puţin ce este bomba atomică. Deasemenea oricine şi-a putut face o ideie mai mult sau mai puţin fantezistă despre efectele ei. Adevărul este că această bombă prin forţa ei extraordinară şi prin acţiunea ei practică de necrezut, poate avea urmări teribile asupra viitorului omenirii. Niciodată o descoperire ştiinţifică n'a pus omenirea într'o mai dramatică alternativă între a fi şi a nu fi, şi între viaţă şi moarte, cum a pus-o descoperirea bombei atomice. Prin inventarea procedeului de disociere lăuntrică a atomului, o mare fâşie din catapeteasma de taină a naturii s'a rupt şi din adâncul ei de basnă rânjeşte sinistru duhul tutelar al morţii. Deaceea, toţi cei care şi-au dat seama de importanţa şi urmările incalculabile ale acestei descoperiri, au numit acest nou ev care se deschide, veacul bombei atomice.

Ca orice mare descoperire, invenţia bombei atomice pune vaste probleme de natură general umană. Această invenţie odată efectuată, nu mai aparţine propriu zis ştiinţei, sau exclusiv ştiinţei, ci aparţine omului, pentrucă contribue la orientarea destinului său. Aşa că nu e nici o mirare dacă auzim că alături de ştiinţă, care a creiat în laboratoarele ei bomba atomică, se vorbeşte insistent despre o politică şi despre o economie determinată de apariţia acestei bombe şi n'ar fi de mirare nici dacă s'ar vorbi deasemenea despre o filosofie, o artă, o morală şi chiar o teologie, bazate toate şi inspirate de posibilităţile uriaşe, polivalente, ale bombei atomice. Deaceea, să ne fie îngăduit a insella în aceste rânduri câteva idei în legătură cu aspectul moral religios al problemei bombei atomice, spre a vedea care este sensul şi valoarea creştinismului din pragul acestui nou şi decisiv secol care se anunţă.

M'am mirat că încă nimeni nu a sesizat cu suficienţă vigoare latura spirituală a uneia din cele mai palpitante problematici din istoria omenirii. Infinitul mic şi-a deschis larg porţile spre abis şi stă gata să ne înghită în adâncurile lui, dematerializând totul, până la ultima entitate metafizică. Sguduiţi de posibilităţile funeste ale unei astfel de supreme experienţe, poeţii şi artiştii desigur vor creia opere în care genul ştiinţei şi al morţii, înfrăţiţi prin imaginaţie, vor cânta împreună cântecul de lebădă al unei omeniri în descompunere. Iar profeţii inspiraţi ai Marelui Sfârşit vor şopti în liniştea de taină eshatologică a rugilor subpământene: „Eu vin curând! Amin! Vino, Doamne Iisuse!"

Veacul bombei atomice şi-a deschis porţile. Susură şopot de sesam. Temeliile lumii gem cu grai de desferecături. Ce va fi mâine? Cum va fi mâine? Adam, eternul, uriaşul, simbolicul Adam, se trezeşte din somnul său biblic. Cu sufletul greu de milenii, tresare, cugetă, se sbuciumă, se zvârcoleşte sub bulgării grei de pământ. Destinul lui cosmic şi destinul universal al lucrurilor se pregăteşte în laboratoarele acestor gângănii reci şi mici care ucid florile la suprafaţa de vis a pământului.

Descoperirea bombei atomile, pusă faţă în faţă cu imperfecţiunea noastră morală, ne arată suficient pentrucă această descoperire în loc să fie un prilej de înălţătoare bucurie, de sărbătorire a unei epocale invenţii a ştiinţei, este dimpotrivă un prilej de mari şi tulburătoare nelinişti. Secretele ştiinţei sunt totdeauna secrete ale lui Polichinelle. In curând secretul celei mai ucigătoare arme de pe pământ va deveni un bun comun al tuturor. Responsabili şi iresponsabili morali vor putea să se folosească de ea. In prag de veac nou, cu rezonanţe de Apocalipsă, răsună tot mai puternic prin glasul profetic al lui Carrel acest adevăr: Progresul tehnic a depăşit forţele noastre morale. Suntem nişte copii enormi cari se joacă cu moartea. Din clipă în clipă jocul acesta ne poate fi fatal.

Oare va înţelege omenirea tot sensul acestui unic şi decisiv moment existenţial în care se află? Oare va fi ea destul de conştientă şi destul de capabilă pentru a face toate eforturile necesare salvării de moarte, dintr'o moarte definitivă şi universală? Putea-vor birui în ei instinctele vieţii asupra instinctului morţii şi principiile luminii asupra legilor întunerecului? Va ajunge oare omenirea vreodată, în totalitatea ei să-şi dea seama că salvarea din moarte nu se poate efectua decât prin spirit, că nu va reuşi să supravieţuiască după această catastrofală descoperire a geniului morţii decât dacă va reuşi să impună stăpânirea spiritelor asupra materiei şi a umanului autentic asupra animalităţii şi a tehnicei oarbe? Oare va înţelege această tristă omenire că salvarea ei din impasul cosmic în care se află, nu poate veni decât când progresul spiritual va egala şi chiar va depăşi pe cel tehnic. Iată întrebări care răsar în mod firesc din miezul însuşi al lucrărilor şi care trebuesc puse şi rezolvate cu urgenţa şi insistenţa marilor disperări.

In mijlocul tulburării care ne-a cuprins, în ceaţa coşmarului care ne agită, în inima neliniştei care ne zbuciumă, par'că îl văd răsărind pe Iisus: Un punct care se naşte, apoi creşte tot mai mult, tot mai strălucitor, tot mai tainic. Tulburarea se topeşte în vis, visul se topeşte în lumină, iar lumina împreună cu neliniştea se preface în taină. Cum îşi întinde mâna schiţând gestul sfintei Sale binecuvântări, parcă îl aud şoptind din însăşi inima lucrurilor: Pace vouă!

Mântuirea lumii nu poate veni decât prin Iisus. Numai pacea Lui, pacea sufletului, ne poate da garanţia că veacul care se deschide cu un atât de straniu zornăit, nu va fi un veac al morţii, ci va fi un veac al vieţii celei fără de moarte. Primejdioasa descoperire a bombei atomice face apel într'un mod hotărîtor la responsabilitatea morală a omului. Este timpul să vedem că păcatul duce la moarte iar virtutea la viaţă. Căci cea mai mică umbră de iresponsabilitate poate duce omenirea la urmări catastrofale.

Stăm în faţa propriului nostru destin şi prin aceasta în faţa Eternului, a Infinitului, adecă în faţa lui Dumnezeu. Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte! Să ne amintim că suntem copiii Celui Preaînalt, până când ora sfârşitului încă n'a sunat.

Preot **Ioan Opriş**

Predică în Catedrala din Sibiu

4. *Duminecă în 14 Octomvrie 1945, la Cuv. Paraschiva* **servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Cons. prot. strav. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu şi prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie.** *Predică: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ.* **— La Oastea Domnului predică după masă la ora 4** *Pr. Ioan Albu,* **dela parohia Sibiu-Iosefin.**

De ce a pierdut Hitler războiul?

de Dr. **Mircea Suciu-Sibianu,**
medic primar Braşov

Fiindcă, deşi nu decretase ateismul ca religie oficială de stat, degradase pe Mântuitorul divin la gradul unui simplu *„profet jidan"*. Imi răsună şi acuma în urechi un cântec nazist german cu refrenul pângăritor de suflet al celui mai sălbatic păgânism:

„Wir wollen nicht mehr Christen sein,
Denn Iezus war ein Judenschwein."

Fiindcă, deşi toate discursurile sale le termina cu un cuvânt adresat providenţei divine, toată doctrina sa, toate actele sale erau anticreştine. Cum putea el crede, că Dumnezeu îl va putea ajuta să calce în picioare sălbatec independenţa atâtor state, să mintă la orele 16 prin ministrul său Goebels, că: „Nicht einmal im Traume denken wir daran die Neutralität Belgins und Hollands zu verletzen" şi în aceeaş zi la ora 24 dă ordin trupelor sale să pătrundă în Belgia şi Olanda, state mici, nevinovate, cari păstraseră cea mai severă neutralitate?

Cum putea el crede, că Dumnezeu va putea lăsa nepedepsit un popor şi dictatorul lui, care rând pe rând înghiţea ca un crocodil — după expresia premierului britanic W. Churchil — ţări, cărora le găsea nod în papură: Danemarca, Norvegia, Jugoslavia, Grecia-Ungaria, Finlanda, Bulgaria şi România?

Cum putea el crede că providenţa divină va putea sprijini până la victoria finală un dictator de gen neronian, care în trufia lui nebună după ce îşi asociază Uniunea Sovietelor în înghenuncherea completă a Poloniei, porneşte războiul iarăşi noaptea, pe furiş şi pe neaşteptate, contra aliatului său de eri, forţându-ne şi pe noi de a-l secunda departe dincolo de Don până la Volga şi Caucaz, deşi şi cel mai simplu ţăran se întreba la noi: oare ce căutăm noi dincolo de Nistru, căci nu Transnistria ne durea pe noi ci Ardealul?

Cum putea el crede, că Domnul vá fi mereu alături de el, care este iniţiatorul sinistru al războiului total, necruţând de grozăviile lui populaţiunea civilă, copii, mame şi bătrâni, care rupe sălbatec din sânul familiei lor pe tineri şi tinere şi-i duce în grea robie în lagăre de cocentrare, neputându-se îngriji de hrana lor şi lăsându-i să moară cu miile de foame şi mizerie?

Cum putea el crede, că Dumnezeu îi aceptă teoria lui, că nu toate popoarele au dreptul la viaţă, că rasa lui superioară cum o zugrăveşte în „Mein Kampf", are dreptul să distrugă şi să domine tot ce crede el că-i stă în cale, că poţi să-ţi însuşeşti averea străină pur şi simplu punând stăpânire cu forţa pe averea altuia, chiar dacă a fost câştigată cinstit după perceptul biblic: în sudoarea frunţii?

Dar orice sistem dictatorial este antihristian prin însăşi esenţa lui, căci deconsideră fiinţa umană, o degradează la o turmă animalică şi o tratează ca atare, neluând în considerare faptul, că fiecare om se naşte pe această lume din voia lui Dumnezeu, cu datoriile lui dar şi cu drepturile lui la o viaţă dreptă, paşnică, în care prin muncă cinstită să poată trăi cinstit, în care să fie şi el chemat prin votul lui să-şi aleagă conducătorii lui politci.

De ce a pierdut Hitler războiul? Fiindcă Dumnezeu nu se lasă batjocorit, fiindcă niciodată o dictatura anticreştină nu poate triumfa deasupra unei democraţii creştine, fiindcă în viaţa individului şi a popoarelor, în totdeauna cu minciuna prânzeşti, dar nu cinezi, fiindcă nu există nici când alt triumf de durată decât ceea ce este în armonie cu Evanghlia lui Iisus.

Evanghelia călcată în picioare a dus pe Hitler la nimicire. Cu iubitul nostru Suveran în mâna stângă, cu Evanghelia în dreapta şi cu steagul sfânt al ţării în dinţi, vom repurta desigur triumful final din acest grozav război.

SPICUIRI

In şedinţa resortului de propagandă al „Frontului Plugarilor" din 26 Septemvrie a. c., s'a ţinut expozeul dlui prim-ministru *Dr. Petru Groza* în legătură cu ultima vizită făcută la Moscova Din acest important expozeu, reţinem următoarele:

„Am avut o convorbire cu Generalissimul Stalin, în patru ochi, fără tălmaciu. Nimeni dintre străini până acum, n'a fost invitat în aceste condiţiuni. Am fost chemat seara târziu dela teatru. Conversaţia s'a purtat în limba germană.

Am examinat împreună toate problemele româneşti. Cunoştea realităţile româneşti în cele mai mici amănunte, Cunoştea bogăţiile noastre, — pe toate, nu numai petrolul. Il interesa în deosebi soarta plugărimei. Am vorbit ca doi oameni de realităţi, cu deosebirea că el era un om excepţional, un profesor bătrân, pe când eu mă consideram un mic elev. Am vorbit despre experienţa sovietică în agricultură. Cunoştea însă şi înţelegea perfect evoluţia plugărimii româneşti. **M'a sfătuit să rămânem la proprietatea individuală.** Să ne fertm de a forţa evoluţia muncii în agricultură Dar să întărim această propietate ţărănească individuală şi să înlocuim munca brută, de ilot a plugarului, [Nota Red.: munca ţăranului nostru nu-i muncă de ilot, pentrucă lucrează pe propietatea lui] prin maşinism.

Mi-a recomandat rezervele de Stat, — dar nu sovhozurile. Pe lângă aceste rezerve de Stat să înfiinţăm ferme model, dela care ţăranii să se inspire în organizarea muncii, selecţionarea seminţei şi întreaga evoluţie a unei agriculturi sistematice. Paralel să înfiinţăm Centre de Maşini agricole, cât mai numeroase şi cât mai utilate. Lucrând astfel, vom ridica nivelul plugărimii şi al individului spre a-l face capabil să înţeleagă folosul muncii colective. Dar încă odată, numai cine vrea, fără nici o constrângere, — fără nici o grabă.

Problema esenţială rămâne însă mecanizarea agriculturei şi pentru randamentul ei şi pentru eliberarea ţăranului din munca lui istovitoare. Să-i dăm răgazul să se cultive. Să vadă filme, să meargă la muzeu, la teatru, să meargă la oraş.

O altă problemă pe care mi-a indicat-o Generalissimul Stalin a fost electrizarea ţării. In Uniune s'a realizat în proporţii grandioase.

România nu-i un Stat mic. Douăzeci de milioane de braţe care îşi găsesc loc de muncă în ţara lor şi nu emigrează ca în Italia, reprezintă o forţă statală. Aveţi bogăţii imense, care, bine şi chibzuit exploatate vor putea face din România o vecină a noastră puternică, bogată şi independentă.

Independentă, — înţelegeţi-mă.

Vă ajutăm să ne fiţi o astfel de vecină, a fost pronosticul genialului Stalin».

Nr. 9433/1945

Concurs

La şcoala normală ortodoxă de fete „A. Şaguna" din Sibiu este vacant postul de pedagogă, care va putea fi ocupat de solicitante cari îndeplinesc următoarele condiţiuni:

1. Vârsta cel puţin 18 ani şi cel mult 30 ani.

2. Absolvente cu diplomă dela şcoale secundare (şcoală normală, liceu teoretic sau comercial) de religie ortodoxă şi naţionalitatea română.

Cererile solicitantelor se vor înainta Direcţiunii şcoalei până la data de 15 Oct. 1945, însoţite de următoarele acte:

1. Extras de naştere.
2. Extras de botez.
3. Certificat de naţionalitate.
4. Certificat de studii.
5. Cazier judiciar.

Sibiu, la 28 Septemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Fondul de ajutorare preoţesc

In anul când s'a pus baza fondului de ajutorare al preoţimii din arhiepiscopie, cu taxele de câte 100 lei pentru preoţi şi 50 lei pentru soţiile lor, valoarea banului era ridicată la un aşa nivel, încât ajutorul de 50 mii pentru familia preotului decedat şi 25 mii după moartea soţiei preotului, era un ajutor însemnat, care ridicat îndată după cazul decesului, acoperea nu numai cheltuielile de înmormântare, ci rămânea familiei văduvite şi un capital de rezervă, cu care îşi putea acoperi şi alte cheltuieli împreunate cu strămutarea din parohie.

Astăzi în situaţia schimbată ajutorul de 50 mii nu acopere nici cheltuielile de înmormântare. Deaceea, Consiliul episcopesc din Oradea a lucrat bine majorând cotizaţia la acest fond, dela 100 la 230 lei.

Tot asemenea prin o hotărâre adusă de Preaveneratul Consiliu arhiepiscopesc, pe care ar accepta-o fiecare preot, s'ar putea majora şi la noi cotizaţiile dela 100 lei la 400 şi pentru soţiile noastre dela 50 la 200 lei, aşa încât ajutorul după decesul preotului să se ridice la minimum 150 mii şi după soţiile de preot la 75 mii lei.

Până la normalizarea lucrurilor vor trece mulţi ani, în decursul cărora multe familii văduvite, cu ajutorul ce l-ar primi după cotizaţiile plătite până acum nu vor putea acoperi cheltuelile respective şi vor suferi mai ales acelea cari nu au nici o situaţie materială şi nici rezervă de capital.

Mi-am exprimat o dorinţă care cred că e a întregei preoţimi din arhiepiscopie şi poate fi considerată ca o cerere către Preaveneratul Cons. Arhiepiscopesc (Nota Red. Credem că secţia arhiepiscopiei din Asociaţia „Andrei Şaguna" are cuvântul, nu Consiliul.) de a ridica şi la noi cotizaţiile, mărind ajutorul familiilor văduvite potrivit cu vremile schimbate prin cari trecem.

Pr. **Iuliu Moldovan**

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Ştire personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a predicat în duminecile lunei Septemvrie la mânăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus; iar la Ziua Crucii I. P. S. Sa a slujit sfânta Liturghie şi a predicat poporului, adunat acolo în număr mare.

Aviz redacţional: *Din cauza crizei de hârtie, ziarul nostru va apare — până la noi dispoziţiuni — numai din două în două săptămâni. De îndată ce situaţia hârtiei se va îndrepta, vom apare din nou săptămânal.*

„Astra" anunţă că are vacant un post de contabil. Informaţiuni cu privire la acest post, se dau zilnic între orele 10—11 a. m., în biroul administrativ al „Astrei" din strada Şaguna Nr. 6, până cel târziu la 10 Oct. a. c.

In şedinţa resortului de propagandă al „Frontului Plugarilor", dl prim-ministru Dr. Petru Groza a făcut un nou expozeu în legătură cu vizita d-sale la Moscova.

Examenul de bacalaureat teoretic va începe Vineri în 12 Oct. a. c., dimineaţa.

Intre I. P. Sf. Patriarh Nicodim şi păr. C. Burducea, ministrul Cultelor, au avut loc câteva consfătuiri, în care s'au discutat diverse probleme în legătură cu bunul mers al Bisericii.

Se anunţă oficial că în portul Brăila au sosit 60 vagoane de grâu şi 190 vagoane de porumb, din Rusia.

Consiliul superior economic a hotărît încetarea imediată a rechiziţionării şi cumpărării forţate a vitelor.

Ministerul Educaţiei Naţionale a dispus ca toţi copiii membrilor corpului didactic de toate categoriile, care n'au alt mijloc de existenţă decât salarul, să fie scutiţi de orice taxă şcolară.

In cadrul lunei conferinţe de presă, dl ministru Constantinescu-Iaşi a făcut importante declaraţii cu privire la politica internă.

EXTERNE:

In zona de ocupaţie americană din Germania, s'au creiat trei state administrative germane, care au guverne şi legi proprii şi stau sub controlul trupelor de ocupaţie americane.

Băncile şi industriile cari au sprijinit războiul japonez, au fost luate sub controlul forţelor de ocupaţie aliate.

Guvernul Statelor Unite ale Americii s'a declarat de acord pentru a relua relaţiile diplomatice cu Ungaria şi a examina condiţiile de pace cu această ţară.

Rusia a început retragerea parţială a trupelor sale din Manciuria, trupe care au intervenit alături de aliaţi în lupta pentru înfrângerea Japoniei.

Statele Unite îşi vor revizui politica faţă de Argentina.

Un ziar londonez a publicat un interview al generalissimului Stalin asupra politicei urmate de U. R. S. S.

Dl Attlee a remis la 16 Sept. a. c., răspunsul la scrisoarea prin care dl Truman cerea — la 31 August a. c. — să deschidă porţile Evreilor în Palestina. Cuprinsul acestei scrisori nu se cunoaşte.

Comunicaţiile între Anglia şi Ungaria au fost reluate.

In Albania vor avea loc — în cursul lunei Decemvrie a. c. — alegeri, la care vor lua parte toate partidele politice.

După o ştire din Ankara, guvernul turcesc a ordonat demobilizarea unei părţi din forţele turceşti.

Dl Makenzie King, premierul Canadei, a sosit la Casa Albă, unde a avut o întrevedere cu preşedintele Truman.

Prima sesiune a Conferinţei Miniştrilor de Externe dela Londra, s'a încheiat. Lucrările conferinţei continuă, însă, prin locţiitorii anume desemnaţi.

La Congresul sindical mondial dela Paris, s'a ajuns la acord complet asupra Statutului Federaţiei sindicale mondiale.

Rezultatul ultimelor alegeri din Franţa, este următorul: Socialiştii 382 locuri, radicali socialiştii 232 locuri, comuniştii 200 locuri, iar mişcarea populară republicană 79 locuri.

Nr. 66/1945. 31 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de **cântăreţ bisericesc la biserica Sfântul Gheorghe din Braşov Blumăna I Calea Victoriei Nr., 35 se publică concurs de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român". Beneficiile împreunate cu acest post sunt:**

1] Salar dela Stat, postul fiind bugetat.

2] Veniturile după servicille din parohie.

3) Locuinţă în natură [1 cameră şi bucătărie] sau bani pentru chirie.

4] Ajutor dela biserică de 10.000 Lei [zece mil Lei] lunar.

5] Este de preferat un cântăreţ care că cunoască notele şi să poată conduce cor.

Concurenţii îşi vor înainta cererile însoţite de diploma dela o şcoală de cântăreţi bisericeşti şi alte acte de recomandare, Oficiului parohial al bisericei Sfântul Gheorghe din Braşov şi se vor prezenta la biserică spre a-şi arăta cunoştinţele şi aptitudinea la cântările bisericeşti.

Braşov, în 16 Iulie 1945.

Preşedintele Cosiliului parohial:
Preot paroh **Dumitru Tohăneanu**

văzut:
Dr. N. Stinghe
Adm. protopopesc

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 28 Octomvrie 1945 Nr. 42—43

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitr

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O sută de ani dela moartea episcopului VASILE MOGA

In 17 Oct. st. v. 1845 a trecut la cele veșnice episcopul Vasile Moga, cel dintâi episcop în seria arhiereilor naționali români după unirea din 1700. A fost o vreme destul de lungă, în care acest episcop a fost considerat un om șters, trândav, neglijent și slab, sub a cărui cârmuire Biserica ortodoxă din Transilvania a tânjit într'o stare deplorabilă. Această caracterizare i-a făcut-o mai întâi Dr. Ilarion Pușcariu, care fiind robit de personalitatea excepțională a mitropolitului Șaguna, a crezut că face acestuia un bun serviciu, întunecând pe antecesorul lui. Pușcariu își întemeiază afirmațiile pe «spusele» unui candidat de preot, care le «auzise» dela moșul său.

Influințați de aceste afirmații au venit apoi și alți istorici pronunțând sentințe categorice de condamnare asupra lui V. Moga, fără să-și dea osteneala să verifice adevărul. Mai ales N. Iorga îl învinuește că a provocat toate nenorocirile unei țări și ale unui neam. Iar Gheorghe Bogdan Duică face pe V. Moga deadreptul criminal. Se știe doar că și unul și celălalt erau oameni impulsivi și cu toate că au fost personalități marcante în viața neamului nostru, n'au fost călăuziți în activitatea lor întotdeauna de discernământul necesar în judecarea evenimentelor istorice.

Iată de pildă prof. Bogdan Duică, venit în 1919 la Cluj cu aversiune pronunțată față de noua episcopie ortodoxă română dela Cluj și cu planul mărturisit pe față de a distruge prestigiul episcopului N. Ivan, a fost ușor capacitat de noi c'ar face cel mai rău serviciu Bisericii noastre și la moment s'a schimbat, devenind unul din cei mai devotați colaboratori ai Consistorului nostru dela Cluj.

Iperzelul detractorilor lui Vasile Moga se explică prin faptul că activitatea lui a fost cântărită în cumpăna evenimentelor radical schimbate mai târziu și sub prizma personalității lui Șaguna. Judecata dreaptă însă nu poate trece peste cadrele vremii în care a trăit și a activat un om pus în fruntea trebilor obștești și în cuprinsul acestor cadre trebue cumpănite faptele lui.

Cadrele vremii în care a trăit V. Moga îl prezintă în altă lumină, cu totul osebită și favorabilă, dovedindu-l ca un arhiereu care s'a interesat de toate manifestările de viață ale poporului românesc, a fost un bun ortodox, un naționalist intransigent și în toată activitatea sa s'a trudit să ridice Biserica și neamul românesc la o stare demnă de sacrificiile mari ce le făcuse în cursul vremilor trecute.

Când și-a ocupat Vasile Moga scaunul de episcop, situația Bisericii sale și a poporului românesc era extrem de grea. Chiar dela început s'a isbit de multe «nefarii», cum spune Petru Maior, nu numai din partea străinilor, dar chiar și din partea unor bărbați de ai noștri, cari pândiseră scaunul de episcop, cum au fost de pildă Georghe Haines, Gh. Lazăr, N. Joanovici, N. Huțovici și N. Panovici. De altă parte erau Sârbii lui Stratimirovici dela Carlovițĭ, adversitățile guvernului dela Cluj, ale Curții din Viena și mai ales ale jezuiților catolici, cari întrebuințau cele mai volnice mijloace pentru cucerirea Românilor pe seama catolicismului.

Preoții ortodocși persecutați pe toate căile decăzuseră dela ordine și disciplină. Tinerii se furișau în România ca să se hirotonească fără cuvenita pregătire. Preotii din Banat căzuseră în mânile ierarhiei dela Carlovițĭ, care îi considera «iobagi bisericești». Toți preoții erau forțați la robote, trăind alături de credincioșii lor din stole și lucrarea pământului și duceau o viață jalnică. Iar pe lângă umilința și sărăcia istovitoare a Bisericii, Curtea din Viena pune lui V. Moga plocon vestitele 19 puncte pentru ca să-l umilească cu totul și să-i zădărnicească orice posibilitate de a scoate Biserica sa din sclăvia trecutului.

Iar după ce episcopul și-a ocupat scaunul vlădicesc năpăstuirile au continuat. Guvernul din Cluj îi pune în coastă comisari vajnici, cari să-i controleze toți pașii, «solgăbiraele» se amestecau și dispuneau în chestiunea întregirii parohiilor vacante, Curtea din Viena îl șicana mereu cu porunci să introducă în seminar limba maghiară și germană și să nu îndrăznească a se opune propagandei catolice. Sașii îi făceau mizerii mai ales pentru pretențiunile episcopului la morile din Sebeș pe seama Românilor, catolicii și episcopia Blajului lucrau din răsputeri ca să-l dărâme pe episcop și Biserica lui.

Dar Vasile Moga a știut să se strecoare prin toate sârmele ghimpate ale atâtor adversități, să înfrunte cu curaj adeseori poruncile mai înalte și cu multă tenacitate și iscusință să le birue pe toate. Din mulțimea de acte descoperite în dosul altarelor bisericilor noastre și adăpostite acum în muzeul episcopiei dela Cluj s'a putut reconstitui în mare măsură realitatea și adevărul asupra activității acestui episcop. Viața lui întreagă a fost frământată de lupte grele împreunate cu multe nevoi. Dar a luptat cu «râvnă fierbinte» ca să le birue pe toate.

S'a trudit necontenit să ridice clerul său la o situație mai compatibilă cu rolul lui, a obligat pe preoți să predice mereu, a ridicat seminarul dându-i o organizație mai corăspunzătoare scopului său, a tipărit cărți bisericești, a exoperat o mulțime de danii pentru fonduri bisericești, a dojenit și pedepsit asupru pe cei neglijenți. A reglementat situația școlilor confesionale, obligând pe preoți să ridice școli unde nu erau și să catehizeze. A dat acestor școli un caracter pronunțat național, pentru care fapt guvernul i-a retras dreptul de a le inspecta.

A sprijinit toate manifestările culturale românești, a răspândit gazetele și revistele românești, a ajutat mulți tineri cu banii lui trimițându-i la universități în străinătate, a făcut multe descinderi în parohii eludând sub diferite pretexte pe comisarii guvernului, a făcut memorii la guvern și la Curtea din Viena, precum și drumuri la Viena, pentru revendicarea drepturilor pe seama neamului românesc. A dus o luptă aprigă cu catolicii și mai ales cu Sașii din Sebeș pentru apărarea drepturilor Bisericii sale și a căutat și isbutit de multe ori să calce dispozițiile umilitoare ale celor 19 puncte.

Petru Maior, Gh. Barițiu, N. Popea și însuși Șaguna l-au apreciat ca un om cu multă râvnă, un arhiereu evlavios, zelos și luptător intransigent pentru binele Bisericii și al neamului său. La moartea sa a lăsat Bisericii sale o avere destul de respectabilă în vremea aceea, în câteva edificii în Sibiu, o livadă la Turda și mai multe fonduri și fundații în bani pentru nevoile Bisericii.

Reabilitându-i memoria, Biserica noastră îi aduce și cu prilejul celor o sută de ani dela săvârșirea sa din viață, prinosul ei de cinstire și recunoștință pentru sacrificiile ce le-a făcut în slujba Bisericii și a neamului nostru.

Dr. SEB. STANCA

Colecta pentru orfelinat

La Consiliul nostru arhiepiscopesc au început să sosească rapoartele oficiilor parohiale cu rezultatele colectei pentru orfelinat.

In fruntea listei se află parohia protopopească Zârnești, cu frumoasa sumă de 450.000 Lei. Aducem și pe această cale, laude păr. protopop V. Stoicanea și colaboratorilor P. C. Sale și mulțămim darnicilor credincioși zârnești, pentru dragostea caldă cu care au îmbrățișat marea cauză a ocrotirii orfanilor neamului nostru.

Arhiepiscopia noastră are și alte parohii fruntașe și cu credincioși buni, carl suntem siguri că nu se vor lăsa mai pe jos de parohia Zârnești.

De altfel și din parohii miei și săracè primim rezultate apreciabile, ceeace dovedește cât de înțelegătoare a suferinței e inima credincioșilor noștri și cât de jertfitoare pentru alinarea ei.

Dumnezeu să răsplătească tuturor.

Nr. 10.469/1945 Școl.

AVIZ

Către P. C. Protopopi și C. Preoți din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, cari sunt membri ai Institutului General de Asigurare, Credit, Economie și Asistență al Funcționarilor și Pensionarilor Publici.

Institutul General de Asigurare, Economie și Asistență al Funcționarilor și Pensionarilor Publici, aduce la cunoștință membrilor săi, că termenul de 1 Septemvrie 1945, fixat prin circulara cu Nr. 3365/1945 din 31 Iulie, privind depunerea de cereri în vederea obținerii unui ajutor pentru plata taxelor școlare pe anul 1945/1946, *se prelungește*.

Institutul General de Asigurare reamintește că pentru anul școlar 1945/46 va suporta jumătate din plata taxelor școlare, pentru toți elevii și elevele de curs secundar, cari frecventează școlile de Stat, licee teoretice sau comerciale, gimnazii, școli normale, profesionale, de meserii și seminarii, fii și fiice de funcționari publici până la gradul de șef de secție inclusiv și cari au absolvit clasa în anul 1944/45, cu o medie începând dela 7·50.

Asemenea vor beneficia de acest ajutor și părinții al căror copii au absolvit în anul 1944/45 cursul primar cu o medie dela 7·50 în sus și cari urmează a fi înscriși pentru 1945/46, la liceu sau orice alte școli de specialitate.

Pentru ca toți cei îndrituiți, adecă funcționarii publici de Stat, Județ sau Comună, membri ai acestui Institut, până la gradul de șef de secție, inclusiv gradațiile, sau toți acei cu grade echivalente, conform tabelelor Codului funcționarilor publici, cu salarii corespunzătoare gradului de șef de secție cu gradații, să poată beneficia de ajutorul pus la dispoziția lor de Institut pe anul școlar 1945/46, urmează a se adresa direct Institutului cu o cerere întocmită în acest sens.

Fiecare cerere va fi însoțită de o adeverință eliberată de Direcțiunea școalei respective, care va cuprinde media elevului și costul taxelor de frecvență — fără internat și semi-internat — stabilite de comitetul școlar pe anul 1945/46.

Această adeverință va trebui să fie supusă spre vizare autorității unde părintele prestează serviciul și în afară de certificarea calității de membru al Institutului, gradului și salarului acestuia, ea va mai cuprinde starea materială a funcționarilor, numărul copiilor și mențiunea de câți din ei urmează cursuri școlare și care anume.

Cererile vor fi înaintate Institutului General de asigurare — Direcția asistenței, Calea Victoriei Nr. 121 — însoțite de actele sus arătate, până cel mai târziu la 25 Septemvrie a. c. și ele vor fi supuse spre aprobarea Consiliului de administrație.

Cererile depuse până astăzi și care din diferite motive nu au fost prevăzute cu toate aceste acte, pot fi completate.

Dat fiind că nu se cunosc datele statistice necesare, Consiliul de administrație a aprobat ca această asistență culturală să se limiteze la suma de Lei 100 milioane pentru anul școlar 1946/46, astfel că cererile vor fi rezolvate în raport cu greutățile familiare ale funcționarului.

Sibiu, 13 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Congresul preoţilor

In zilele de 16 şi 17 Octomvrie a. c. a avut loc la Bucureşti, *Congresul general al preoţilor ortodoxi şi al slujitorilor tuturor cultelor din România.*

Lucrările congresului au început cu un Te-Deum oficiat în biserica Patriarhiei, la care au luat parte şi membrii guvernului în frunte cu dl *Dr. Petru Groza*, preşedintele consiliului de miniştri.

Din biserica Patriarhiei congresiştii au trecut în sala Parlamentului, unde au avut loc lucrările congresului.

In loja ministerială au luat loc: dl *Dr. Petru Groza*, preşedintele consiliului de miniştri şi dnii miniştri: general Vasiliu Răşcanu, Mihail Ralea, Niţolau, Teohari Georgescu, R. Zăroni, Dr. Bagdasar, Anton Alexandrescu, general Em. Ionescu, Vântu, Oeriu, Pârvulescu şi general Dombrowschi, primarul general al Capitalei.

Apoi în imnurile cântate de preoţime îşi face intrarea I. P. Sfinţia Sa *Nicodim*, patriarhul României, însoţit de P. C. Sa Pr. *C. Burducea*, ministrul Cultelor, I. P. S. Sa *Nicolae*, mitropolitul Ardealului, I. P. S. Sa mitropolitul Efrem, P. S. Sa *Iosif* al Argeşului, P. S. Sa *Antim* al Buzăului, P. S. Sa *Atanasie* Bârlădeanul şi P. S. Sa *Emilian Antal*.

Luând cuvântul I. P. S. Sa *Nicodim* binecuvintează congresul şi-i face urarea de a vedea «instaurată în lume iubirea de Dumnezeu şi iubirea de oameni şi prin aceasta instaurată pacea şi fericirea».

După ce s'a dat citire prezidiumului activ al congresului, P. C. Sa Păr. *C. Burducea*, ministrul Cultelor, rosteşte cuvântul de deschidere a congresului, salutând pe congresişti cu cuvintele: «Bine-aţi venit în numele Domnului» şi cerând dela congres «realizări imediate şi practice». Defineşte apoi rostul congresului şi declară următoarele cu privire la colaborarea dintre Stat şi Biserică: «Statul Român are în Biserica ţării un colaborator preţios, pe care sunt sigur că-l va aprecia la justa lui valoare. Îndrăznesc să spun chiar un colaborator necesar, pentrucă Biserica românească e mai veche decât Statul şi pentrucă ea dirijează sufletul poporului, adică armătura cea mai puternică a Statului. *Astăzi această colaborare dintre Stat şi Biserică vine dela sine, în chip firesc, pentrucă Guvernul e al poporului, Biserica e a poporului şi toate trei ale lui Dumnezeu*».

Urcând la tribună, ia cuvântul dl *Dr. Petru Groza*, preşedintele consiliului de miniştri, făcând un amplu expozeu, plin de sinceritate şi de modestie. Din acest important expozeu, reţinem în special următoarele:

„Ţin să subliniez că în acest sobor cuvântările noastre vor fi în esenţă o spovedanie.

Nu vom ascunde nimic, nu vom închide nimic din resortul inimei şi minţii noastre, fiindcă prea este necesar ca să vorbim deschis, ca să ajungem la hotărîri cari ne vor convinge pe toţi de marea necesitate ca în această ţară, ca şi pretutindeni în toate ţările, de pe tot globul, dragostea de oameni şi iubirea de pace să sălăşluească în suflete (aplauze).

Am datoria să mă prezint în faţa acestui Congres al preoţilor, al tuturor slujitorilor bisericilor din această ţară, în calitatea, mai întâi, de ortodox (aplauze prelungite).

Eu sunt fiu din familie preoţească (aplauze puternice), care de secole serveşte la aceaaş umilă biserică ortodoxă, dintr'o comună de pe malurile Streiului.

Am crescut sub dangăt de clopot, la miros de busuioc şi cunosc gustul prescurei (vii aplauze).

Sunt şi azi poate cel mai vechi deputat al Sinodului Metropolitan din Ardeal, al Congresului Naţional Bisericesc (aplauze). De treizeci şi cinci de ani deţin toate funcţiunile pe care un mirean le poate deţine în Biserica noastră ortodoxă (aplauze).

Sunt un permanent militant — şi martori îmi sunt contemporanii ca şi generaţia mai tânără, care au asistat la frământările noastre din Sinoadele Ardealului, unde se concentra odată tot ce era luptă pentru libertatea unui popor sugrumat (aplauze); niciodată, sub nicio împrejurare, nu am lipsit dela această luptă, din cadrele Bisericii noastre şaguniene (aplauze).

Era deci o necesitate, o datorie a mea, ca să fiu de faţă în aceste clipe (aplauze).

Dar mai am şi calitatea de cetăţean al acestei ţări, de cetăţean al României şi *fiecare cetăţean are datoria sfântă să fie astăzi aici, prezent cu sufletul* (aplauze).

Toate cultele acestei ţări fiind reprezentate astăzi aici, aceasta înseamnă că reprezentaţi pe toţi fiii acestei ţări, pe toţi cetăţenii ei, care asistă din depărtări sau de mai aproape la acest admirabil tablou al acestei săli, care cuprinde pentru întâia oară în istoria Statului nostru, toate cultele la un loc (aplauze).

Şi am calitatea care îmi impune datoria de a fi de faţă, calitatea de Şef al Guvernului acestei ţări (aplauze puternice).

Acest Guvern, prin natura lucrurilor, trebuia să fie de faţă aici.

Această datorie a noastră de a fi de faţă în aceste diferite calităţi ne dă însă şi drepturi; — fiindcă nu sunt datorii fără drepturi, după cum nu sunt drepturi fără datorii; — *ne dă dreptul de a apela la toţi membrii acestui Congres ca să muncească în decursul desbaterilor cari vor urma, cu gândul de a ne ajuta pe noi Guvernul în opera noastră grea de a reface depe urma ruinelor războiului o ţară puternică, bună Mamă a tuturor fiilor ei*» (aplauze).

Vorbind de problema Ardealului, dsa a declarat: «*Noi vrem ca aceste graniţe ale Ardealului stabilite acum să rămână veşnice*».

După ce şi-a mărturisit fără rezervă întreg crezul său politic, dl *Dr. Petru Groza* face apel la colaborarea tuturor bisericilor din ţară şi încheie cu citirea următoarei deciziuni de *revenire asupra epurării întregului personal clerical:*

„Noi, ministru subsecretar de stat la Departamentul Cultelor, decidem:

ART. 1. — Se revine asupra deciziilor Nr.... urmând ca întregul personal clerical, care fusese îndepărtat din serviciu, pe baza legii pentru purificarea aparatului de Stat, să fie repus în drepturile sale pe data când a fost epurat, excepţie făcând preoţii cari au părăsit ţara şi care până în prezent nu s'au întors la posturile lor.

ART. 2. — Dl Director General al Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei decizii, fără întârziere».

Se dă apoi citire scrisorii trimise Congresului de către dl profesor *P. Constantinescu-Iaşi*, ministrul Propagandei, din care desprindem următoerele: «Biserica, în activitatea ei sinceră, prin slujitorii ei, *nu poate să fie decât alături de interesele poporului*, — care formează şi masa mare a credincioşilor, şi ... practica învăţăturilor Bisericii, nu poate fi decât tot pe aceeaşi linie cu principiile mari democratice...»

Invitat să ia cuvântul, I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit *Nicolae* a rostit următoarea substanţială cuvântare:

Inalt Prea Sfinţite,
Domnule Prim Ministru,
Domnilor Miniştri,
Prea Cuc. Părinţi şi Fraţi,

Nu aveam de gând să vorbesc, dar din partea celor cari au aranjat acest atât de impunător Congres, am fost invitat aici ca să iau şi eu cuvântul. Vă rog, prin urmare, să fiţi îngăduitori faţă de improvizaţia mea, dar ştiţi cuvântul sf. Scripturi că noi trebue să fim gata în orice moment a da răspuns despre credinţa noastră (aplauze).

Biserica creştină este supusă desigur împrejurărilor vremii, însă în substanţa ei divină ea rămâne identică cu ea însăşi în toată vremea. Ştie să se păstreze ca ceeace este, asimilându-şi însă curentele care se ivesc în societatea omenească. Ştiţi ce face apa mării: Ea primeşte ape din diferite râuri şi de diferite culori, dar pe toate aceste ape le asimilează în cuprinsul ei. (aplauze). Tot astfel şi Biserica a ştiut să-şi asimileze în decursul veacurilor — în cuprinsul ei de adâncuri de adevăr — toate impresiile, curentele şi ideile vremii. Nicicând nu s'a simţit streină în mijlocul lor. Nici noi nu ne simţim streini faţă de curentele de idei ce se încrucişează în vremurile noastre. (aplauze).

Stăm cu fruntea ridicată în faţa vremurilor de azi. N'avem conştiinţa pătată cu nici o vină şi n'avem să ne temem de judecata contimporană. Pentrucă Biserica a fost în tot trecutul nostru „mama poporului românesc", cum a numit-o marele poet Eminescu. Ea l-a legănat în copilăria lui şi l-a obladuit până ce şi-a format caracterul etnic, cu care s'a înfăţişat pe arena istoriei (aplauze).

Iar noi slujitorii la altarul ei nu ne-am constituit într'o tagmă privilegiată şi cu interese egoiste deosebite de interesele poporului pe care l-am păstorit. N'am stat noi sute de ani alături de ţăranii iobagi, luminându-i şi ţinându-le trează nădejdea într'un viitor mai bun?

Dl preşedinte în atât de intima şi pătrunzătoarea d-sale cuvântare, a amintit şi de inchiziţie, gândindu-se desigur la alţii. Căci Biserica noastră nu şi-a luat rolul astronomic să spună: Se învârteşte soarele în jurul pământului ori pământul în jurul soarelui. Nici n'a ars pe ruguri ştiinţa nimănui. N'am fost noi în toată bună vremea propovăduitorii dragostei creştine?!

Aşi întreba pe reprezentanţii celorlalte culte, cari sunt de faţă în acest congres: Există vreun caz în istoria acestei Biserici când ea să fi ridicat vreo mână duşmană asupra altor neamuri?, să fi voit să răpească de pe buzele cuiva limba mamei sale?, să fi atentat la credinţa din sufletul altora? Nu ne simţim conştiinţa împovărată cu nimic din toate acestea. Fără a supăra pe alţii, adăugăm: De-ar avea şi ei conştiinţa tot aşa de împăcată în privinţa aceasta, cum este a noastră (vii aplauze).

Astăzi ne simţim conştiinţa apăsată cu o mare răspundere pentru neamul nostru, pentru sufletul lui şi pentru viitorul lui. In centrul misiunii noastre se găseşte mântuirea sufletului şi toate tărâmurile vieţii, toţi factorii şi toate condiţiile ei, înţelegem să le aducem în legătură cu mântuirea sufletelor individuale şi a sufletului mare şi scump al neamului nostru. *Şi în misiunea aceasta noi nu putem fi înlocuiţi prin nimeni şi prin nimic de pe lume* (aplauze puternice).

Aţi subliniat prin aplauze cuvântul ce l-am spus, dar el nu înseamnă o mândrie ci o răspundere. *Dacă nu poţi fi înlocuit cu nimic, atunci cu atât mai vârtos trebue să fii cu toată fiinţa ta devotat misiunii ce o ai* (aplauze).

Se vorbeşte astăzi de democraţie. Dar ce-am fost noi altceva decât străbătuţi în toată fiinţa noastră, de simţămintele cele mai largi ce le putem cuprinde sub cuvântul democraţie? Noi nu suntem democraţi improvizaţi la porunca vremurilor noui, ci suntem democraţi după tot trecutul nostru, prin toată tradiţia noastră, prin toată misiunea noastră, prin toată fiinţa noastră, prin cele mai intime gânduri şi simţăminte ale noastre, prin toată făptura sufletului nostru.

Reacţionari, noi? A fi reacţionar, înseamnă a dori să te întorci la un trecut şi la privilegiile lui, pe care le-ai pierdut. Dar noi la ce să ne întoarcem? La o robie de o mie de ani? Noi nu putem fi reacţionari, fiindcă pur şi simplu n'avem la ce ne întoarce (aplauze puternice).

Dl preşedinte al consiliului a vorbit în legătură cu această tradiţie democratică a preoţimii noastre, din mijlocul căreia s'a ridicat. Şi a amintit de progresele vremii noastre până la radio şi la bomba atomică. Noi suntem bucuroşi de aceste progrese ale tehnicei şi civilizaţiei epocei noastre. Ne simţim acasă în mijlocul progreselor civilizaţiunii de azi. Credinţa noastră creştină departe de a ne pune piedici în această atitutine faţă de progres, ea mai vârtos ne îndrumă pe calea progresului. Mântuitorul a zis: „Aţi auzit că s'a zis celor de demult..., iar eu zic vouă..." şi atunci prin cuvântul ce-l rostia, proiecta o mare lumină de progres în viitor.

Noi ne iubim Patria, ne iubim Neamul (aplauze). Prin această iubire justificăm prezenţa noastră pe pământul acestei Ţări şi în mijlocul Neamului pe care îl păstorim. Suntem gata să aducem în munca noastră tot devotamentul, stând într'ajutor conducătorilor acestei Ţări, ca să ne conducă, ca elemente de progres ce suntem, spre cât mai mult bine, spre cât mai multă fericire, cum spunea Inalt Prea Sfinţitul, spre un cât mai nelimitat, mai bun şi mai spornic progres (aplauze).

Ne gândim cu drag la ziua de 23 August 1944 şi mulţumim în primul rând Providenţei divine că ne-a întors de pe drumul care ducea la prăpastie. Ne-a întors pe drumul adevăratului destin al Neamului nostru şi în gândul acesta noi însoţim cu simţăminte de profundă mulţumită şi recunoştinţă fapta de curaj a înţeleptului şi iubitului nostru Rege, Mihai I (aplauze puternice).

Mulţumim tuturor bărbaţilor din sânul Neamului nostru care l-au ajutat la această întoarcere. Suntem apoi profund mulţumitori şi recunoscători, şi spun — sunt convins — din adâncul simţirii slujitorilor altarelor, marilor noştri Aliaţi, pentru că ne-au dat mână de ajutor să facem această întoarcere pe drumul binelui şi al progresului (aplauze).

In deosebi ca păstor al Bisericii din Ardeal, mă simt dator să dau expresie simţămintelor noastre de mulţumire, recunoştinţă şi admiraţie faţă de vecina noastră dela Răsărit: Uniunea Sovietică (aplauze), faţă de glorioasa ei armată, pentrucă ne-a

stat într'ajutor, desrobind jumătatea de sus a Ardealului nostru, care astăzi ne aparţine întreg, nedespărţit şi bun e Dumnezeu, pentru vecii vecilor. (aplauze).

Noi, din mijlocul tuturor greutăţilor vremii, privim cu încredere viitorul Neamului şi această încredere în viitor şi în puterea de viaţă a Neamului nostru, să o propovăduiţi, dragii mei, în toate sufletele româneşti, în sufletul poporului nostru, popor conştient de destinul său în lume, popor care nu-şi neagă tradiţiile sale de viaţă, tradiţii cari l-au sprijinit într'un lung trecut şi care, sprijinindu-l astăzi, îi servesc ca puncte de sprijin pentru progresul pe care trebue să-l realizeze. (aplauze).

Văd cu bucurie că la această întrunire participă reprezentanţi ai tuturor celorlalte culte din Ţară. Insoţim cu simţăminte creştineşti această primă întrunire a noastră şi sunt convins că dacă toţi vom asculta de preceptele credinţei noastre, ne vom găsi alături în frăţie şi în iubire, lucrând fiecare în resortul lui, pentru binele şi prosperitatea tuturor (aplauze).

Am folosit la o ocaziune o comparaţie, care pe urmă a fost repetată şi de alţii şi pe care vreau să o reamintesc şi acum. Inchipuiţi-vă mai mulţi călători stând la poalele unui munte înalt şi având ca ţintă să se ridice pe culmea muntelui. Cât timp se găsesc încă la poalele muntelui privirile le sunt oprite de dealuri, de păduri, de o mulţime de obiecte cari le stau în cale. Cu cât înaintează însă mai mult spre vârful muntelui, cu atât ei se apropie mai mult unul de altul, iar când ajung la vârf îşi pot da mâna frăţeşte, acoperindu-i acelaş cer senin (aplauze).

Tocmai aşa şi noi reprezentanţii sfintei noastre Biserici şi ai tuturor celorlalte culte din Ţară, în măsura în care vom fi străbătuţi până în adâncul fiinţei noastre de preceptele sfinte, înalte, curate, ale credinţei pe care o propovăduim, şi în măsura în care vom înfăptui în mod practic în viaţa noastră şi a Neamului nostru aceste precepte, în această măsură ne vom apropia, ne vom da mâna frăţeşte, simţindu-ne uniţi prin aceeaşi misiune, care tinde la mântuirea şi la fericirea sufletului nostru (aplauze).

Mulţumesc celor care mi-au făcut invitarea să vorbesc şi frăţiilor voastre că m'aţi ascultat.

Incheiu, rugând pe Cel de Sus să ne stea întru ajutor ca să putem urca cât mai mult pe piscul, spre idealul credinţei noastre, spre binele Ţării şi al Neamului nostru. Amin. (vii aplauze).

A urmat apoi salutul delegaţilor Bisericilor vecine şi al reprezentanţilor tuturor cultelor din Ţară.

Şedinţa de dimineaţă s'a încheiat cu citirea telegramelor omagiale ce s'au trimis cu ocazia congresului.

In şedinţa de după masă s'au citit următoarele rapoarte:

1. P. C. Protoiereu Iliescu Gh.-Izvoarele, Secreter General la Culte: Legăturile Bisericii ortodoxe române cu celelalte Biserici ortodoxe şi în deosebi cu Biserica ortodoxă din U. R. S. S;

2. P. C. Pr. Dr. Gala Galaction, Prof. univ.: Incadrarea Clerului român în ordinea actuală;

3. P. C. Pr. Dr. Vasca-Bucovina: Biserica ortodoxă şi celelalte culte.

La ora 21 a avut loc în sala Ateneului Român, un concert dat în onoarea congresiştilor de către corul Societăţii Române de Radiodifuziune.

Lucrările congresului au continuat Miercuri dim. la ora 9, cu citirea următoarelor rapoarte:

1. P. C. Pr. Prof. Dr. Marin Ionescu: Rolul Bisericii în refacerea ţării;

2. P. C. Prof. Const. Mincu'escu: Biserica şi învăţământul religios;

3. P. C. Pr. Dr. Liviu Stan, Prof. univ.: Concepţia religioasă şi concepţia dialectică;

4. Dl Marin Predescu: Cântăreţii bisericeşti.

Şedinţa de dimineaţă se termină cu citirea şi votarea unei moţiuni.

In şedinţa de după masă, precedată de o consfătuire intimă a preşedinţilor de secţie ai «Uniunii Preoţilor Democraţi», P. C. Sa Păr. *C. Burducea*, ministrul Cultelor, şi-a desdesvoltat raportul: Organizarea şi rolul «Uniunii Preoţilor Democraţi», făcând istoricul acestei asociaţii şi arătând programul ei de viitor.

A urmat apoi cuvântul dlui ministru *R. Zăroni*, care face apel către preoţime să fie şi azi alături de popor, alături de ţărănime: «Dacă slujitorii Bisericilor au fost întotdeauna alături de cei păstoriţi, în timpul transformărilor istorice, până în vremurile noastre, apoi noi, acei cari ne aflăm angajaţi în continuarea acestei lupte, *facem apel la conducătorii spirituali ai poporului ca şi pentru viitor să stea alături de popor, aşa cum au stat şi în trecut...*»

Urmează citirea rapoartelor «U. P. D.» din ţară, votarea statutului «U. P. D.» şi alegerea comitetului central.

La orele 18 Păr. *C. Burducea* declară congresul închis şi cere participanţilor a se deplasa în faţa palatului patriarhal spre a face o manifestaţie I. P. S. Patriarh *Nicodim*.

La ora 8 seara a avut loc la restaurantul «Victoria», un banchet oferit de Ministerul Cultelor, participanţilor la congres.

Nr. 9895/1945

Notificare

Se aduce la cunoştinţa oficiilor protopopeşti şi parohiale, că atelierul de lumânări de ceară al Arhiepiscopiei noastre, având acum un stoc suficient de materiale, poate să execute orice comenzi de lumânări de ceară, în condiţiunile stabilite prin ordinul nostru circular Nr. 8841/1945 din 18 Sept. 1945.

Sibiu, 19 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Arhiepiscopia ort.română de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 9671/1945 (33) 1—1

Publicaţiune

In ziua de *Marţi, 6 Noemvrie 1945*, la ora 10, se va ţine în cancelaria Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45, licitaţie publică cu oferte închise, pentru vânzarea spre exploatare a 1400 arbori de stejar, reprezentând un volum de circa 749 mc. lemn de lucru, 410 mst. lemn de foc şi 102 grămezi crăci, arbori cari se găsesc în parchetul Nr. 1 pe exerciţiul 1945/1946 în pădurea „Tufari", situată în hotarul comunei Cisnădie, judeţul Sibiu.

Garanţia provizorie este de 390.000 Lei în numerar sau efecte de Stat.

Dacă prima licitaţie va fi fără rezultat, se va ţine o nouă licitaţie în ziua de 17 Noemvrie 1945, în acelaş loc şi la acelaş oră.

Oferte telegrafice sau supra-oferte nu se primesc.

Actul de estimaţie împreună cu condiţiunile de licitaţie se pot vedea în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se dau zilnic informaţiuni.

Sibiu, 9 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Preotul şi lupta împotriva păcatului

Deunăzi, mi s'a prilejuit întâlnirea cu un tânăr frate preot, fost deodată cu mine nevoitor într'ale ştiinţei despre Dumnezeu, întru pregătirea pentru îmbrăţişarea înaltei misiuni sacerdotale. Tânărul părinte avea în glasu-i o vădită undă de tristeţe: numai decât am dedus că în inima sa de preot sălăşluia un păs serios. Intrebându-l ce este, am ascultat spovada ce urmează: Frate dragă, cu adevărat, acum ódată sunt mâhnit. Sunt ca atare, dat fiind faptul că, cu toate bunele mele intenţiuni, cărora mă străduiesc să le dau trup — văzând binele sufletesc al celor pe cari îi păstoresc, nu sunt înţeles de unii din enoriaşii mei, — ceeace spun şi ceeace fac ades mi se interpretează tocmai pe dos. Iată ce-am păţit Dumineca trecută: In cadrul sfintei Liturghii ce-am săvârşit, — la timpul ei, am ţinut poporului din biserică o predică, în care am stăruit asupra frecventului năravcel au oamenii de azi de a întrebuinţa în grăirile lor vorbe necreştineşti, vorbe neplăcute lui Dumnezeu şi am îndemnat la urmă pe ascultători să se nevoiască întru o cât mai simţită înduhovnicire a graiului lor, ca unii ce datori sunt în tot ce plinesc şi vorbesc, să slăvească pe Dumnezeu (cf. 1 Cor. 10, 31). Vorbind, observat-am icicolo câteva greu reţinute zâmbete şi câteva semnificative atingeri cu cotul. Mi am zis: Nu face nimic, — dacă ar fi numai atât, n'ar fi cine ştie ce. Dar, n'a fost numai atât. A fost ceva mai mult decât atât, fapt dela care mi se trage momentana mâhnire: Cum au ieşit din biserică, pe drum către casele lor, oamenii — de sigur, nu toţi, fără numai cei ce pe lângă urechi de auzit n'au avut şi inimi să înţeleagă — au pârcas să grăiască dojenitor la adresa mea, contaminând întru grăirea la fel şi pe alţii cari n'au fost de faţă la predica ce-am ţinut. Spusu-mi-a un martor că au vorbit cam astfel: Mă, de bună seamă c'o înebunit popa ăsta al nostru. Ce are de gând? Vrea să ne călugărească, să fim călugări, să fim ca sfinţii, să fim ca ei la vorbă? Ce, nu suntem oameni, nu trăim în lume?! Facă bine să ne cam lase în pace, că de unde nu, în biserică piciorul nu mai punem... — Şi, cam în felul acesta, frate dragă, au continuat şi mai apoi să vorbească întreolaltă o seamă din parohienii mei. Predica şi persoana mea deveniseră subiecte de predilecţie în discuţiile lor. Să ştii, dragă, că, cu adevărat, grea este slujba de preot, — îşi sfârşeşte mărturisirea mâhnitul meu frate întru har preoţesc. După ce i-am dat un cuvenit cuvânt de mângâiere şi de îmbărbătare m'am despărţit de dânsul şi m'am dus întru ale mele.

*

Grea, într'adevăr, este slujba de preot. Impreunată este această slujbă cu multe necazuri, cu izbirea de multe obstacole, întrucât ea deşi nu-i din lume [cf. Ioan 15, 19], în lume se exercită. Ori „în lume necazuri veţi avea "[Ioan 16, 33]. — zis-a Domnul sfinţilor Săi învăţăcei şi Apostoli; deci dar, la fel, zice-ne şi nouă actualilor Săi învăţăcei şi preoţi. Lumea, după spusa sfântului Apostol şi evanghelist Ioan [Ep. I, 5 19], zace în cel rău sau — ceeace-i acelaş lucru — în păcat. O caracteristică a păcatului este următoarea: de iai atitudine contra lui, de-l ataci, nu se dă bătut cu una — cu două, rezistă şi reacţionează: Ii comandă din umbră şi-i împrumută putere tatăl lui, diavolul, aşa cum noi preoţii, în primul rând, prea bine ne dăm seama că se întâmplă în multe din cazurile de războire a noastră cu variile înfăţişări ale păcatului, prezent şi'n parohiile noastre şi'n sânul poporului încredinţat nouă spre duhovnicească păstorire [vezi cazul preotului de mai sus.] Dacă aşa se prezintă lucrurile, se'nţelege că'n viaţa noastră de preoţi-parohi se iscă necazuri, amărăciuni, obstacole; obârşia acestora, vasăzică, este a se căuta în existenţa, ca factor real, viu şi necontestabil, a păcatului în lume.

Dar, cu toate necazurile, neajunsurile, neplăcerile, obstacolele scornite de recalcitranţa păcatului în cuprinsurile vieţii noastre preoţeşti, lupta împotriva păcatului, nicidecum nu trebue contenită, ci, din contră, cât mai aprigă, cât mai înverşunată până la capăt, cade-se să fie lupta aceasta, — o luptă în care să dovedim cu neîmputinare îndrăsneala cea sfântă, care, până la urmă, ieşi-va învingătoare, precum încurajare şi încredinţare ne dă Domnul nostu: „In lume necazuri veţi avea. Ci îndrăzniţi, — Eu am biruit lumea".

O binecuvântată, minunată armă de luptă contra păcatului din lume este cuvântul, — cuvântul predicii noastre. Cât ce observăm ticăloasa lucrare pornită de vreun păcat, ţintind subminarea şi prăvălirea în moarte a sufletului păstoriţilor noştri, să desprindem din arsenalul darurilor dumnezeieşti cu care ne-a înzestrat Domnul, când fost-am preoţiţi, — să desprindem arma cuvântului şi, bine, cu înţelepciune mânuindu-o, s'o descărcăm în plin păcatul respectiv. In predicarea noastră, de fel să nu menajăm păcatul: să ne arătăm neîmpăcaţi vrăjmaşi ai lui. Au nu ştim că şi Domnul nostru, în vremea zăbavei Sale pe pământ, n'a menajat păcatul? N'a alungat El din templu, cu biciul, pe cei ce făptuiau murdare afaceri bănoase în sfântul locaş? N'a înfierat el El cu străşnicie vădita neruşinată făţărnicie a fariseilor? [cf. Mat: cap. 23]. Au nu ştim că nici preafericitul Apostol Pavel n'a avut conciliantă sau mută atitudine faţă de păcat? Bunăoară, n'a mustrat el aspru, cu graiu de părinte tare îndurerat, păcatul celor „fără de minte" Galateni, cari după ce au cunoscut pe Dumnezeu, umblau să revină la cele stihii slăbănoage şi sărmane cărora iarăş voiau să lă slujească [cf. Gal, 4, 9]? Au nu ştim că dintre sfinţii părinţi ai noştri, de suflete păstori, cu deosebire sfântul Ioan Hrisostomul n'a fost — nici el — indulgent în atitudinea pe care a luat-o faţă de nefasta acţiune a păcatului? N'a tunat şi fulgerat el cu întraripatu-i verb împotriva tuturor păcatelor şi stricatelor moravuri din vremea sa, nescutind de justificatul său vehement atac nici persoana unei majestăţi imperiale?

Precum Domnul, precum dumnezeiescul Apostol al neamurilor, precum sfântul Ioan cel cu gura de aur, precum toţi marii şi adevăraţii păstori de suflete, să ne vădim dară a fi şi noi: luptători fără cruţare contra păcatului. Prin mijlocirea cuvântului, în prédicile pe care le rostim, — când-u-i cazul — viguros să asaltăm păcatul, să-l ţintuim de stâlp în toată hâda, desgustătoarea sa goliciune şi să-l biciuim, să-l înfierăm fără milă. Să-l condamnăm cu asprime, dar cu dragoste de părinte voitor de bine pe seama sufletelor ce îndatoraţi suntem a le pregăti pentru accesul în „Cetatea" de sus, cea a fericirii veşnice, în care după cum scris este, nimic pângărit nu poate să intre [cf. Apoc. 21, 27]. Să pălim fără intimidare cu cuvântul dreptei noastre propovedanii toate păcătoasele moravuri sau năravuri, care nu-s altceva decât putrede temelii pe care se reazimă în mare măsură, viaţa sufletească a multora din păstoriţii noştri.

Cu toate necazurile care, precum văzurăm mai înainte, decurg pentru noi din lupta de care-i vorba, să nu ne lăsăm îmbrânciţi întru descurajare şi întru lâncezire; departe de noi scăderea elanului luptător! Ci, între altele, permanent să avem înscrisă pe frontispiciul de aur al preoţiei noastre — deviza: Tot mai mare îndrăsneală, tot mai sporit avânt în ducerea luptei de întrângere a păcatului din sânul lumii, din sânul oamenilor.

Aşadar, fraţi întru preoţie, nici un pas îndărăt în sfânta noastră luptă. Mereu înainte, — înainte cu Domnul. Cel ce ne îmbracă cu puteri şi întru carele toate ni-s cu putinţă [cf. Filip. 4 13]

Preot Ion I. Suciu

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Noemvrie 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. In fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. *Duminecă în 4 Noemvrie 1945* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaş şi prof. Dr. Teodor Bodogae; diaconii: Simion Macarie şi Dr. Emilian Vasilescu. Predică: prot. *M. Neagu.* — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4 preotul *Dr. Ioan Chioariu*, dela parohia Sibiu-Inferior.

4. *Joi în 8 Noemvrie 1945, la Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril*, servesc: Prot. M. Neagu, prof. Dr. N. Terchilă şi duhovnicul Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Mihail Mărgineanu. — Predică: duhovnicul *Nicodim Belea.* — La Oastea Domnului predică, după masă la ora 4, preotul *Ioan Muntean.*

5. *Duminecă în 11 Noemvrie 1945*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. stavr. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu, Aurel Nanu, Gheorghe Secaş, prot. M. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu, Sim. Macarie. Predică: I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul *Ioan Albu*, dela parohia Sibiu-Iosefin.

6. *Duminecă în 18 Noemvrie 1945*, servesc: Prot. M. Neagu, cons. Gheorghe Secaş şi Pr. Vladimir Turuşancu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Emilian Vasilescu. — Predică: cons. *Gheorghe Secaş.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora, Pr. *Nic. Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

7. *Miercuri în 21 Noemvrie 1945, la Intrarea în biserică*, servesc: cons. A. Nanu, prot. M. Neagu şi insp. Dumitru Călugăr; diaconii: Simion Macarie şi Mihail Mărgineanu. — Predică: cons. Aurel Nanu. — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, protopop *Mihail Neagu.*

8. *Duminecă în 25 Noemvrie 1945*, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. N. Neaga şi Nicodim Belea; diaconii: A. Scurtu şi Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: Prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, Pr. *Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Treistejari.

Nr. 362/1945 (32) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Toderiţa**, protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependinţe şi grădină 1 jug. 445 stj.
3. Sesiune parohială: 13 jug. 364 stj. arător, 3 jug. 784 stj. fânaţ şi folosinţa cimitirului.
4. Taxele stolare obişnuite în protopopiat.
3. Cererile de concurs însoţite de actele prescrise în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare a I. P. Sf. Mitropolit se vor înainta în termen Oficiului protopopesc Oltul în Şercaia.

Candidaţii se vor prezenta în biserica parohială din Toderiţa în Dumineca sau sărbătoarea ce li se va fixa de Oficiul protopopesc, pentru a predica, cânta, sluji şi face cunoştinţă cu dreptcredinciosul popor.

Şercaia, la 20 Septemvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu cons. parohial din Toderiţa.

Chirion Marcu
protopop

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Ştire personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 15 Octomvie a. c. la Bucureşti, pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericeşti şi a participa la Congresul preoţilor. Mercuri, 17 Octomvrie a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă.

Reapariţia organului „Renaşterea": *Inregistrăm cu o deosebită satisfacţie reapariţia la Cluj, a organului naţional-bisericesc săptămânal al Episcopiei ortodoxe române a Clujului, „Renaşterea», care a apărut în pribegie la Alba-Iulia şi care a fost sistat în ultimul timp din cauza împrejurărilor. Primul număr are în frunte un înţelept cuvânt de început, intitulat „DOAMNE AJUTĂ" şi ieşit din peana măiastră a P. S. Episcop NICOLAE COLAN.*

Convocare: *P. S. Episcop Nicolae al Clujului a convocat Adunarea eparhială pe Duminecă 28 Octomvrie 1945, ora 10 dimineaţa.*

Volum omagial: *Cu prilejul împlinirii vârtei de 80 de ani, I. P. S. Sa Patriarhul Nicodim va fi sărbătorit printr'un volum omagial, care va fi redactat prin grija comitetului de redacţie al Revistei „Biserica Ortodoxă Română" în frunte cu dl prof. univ. I. D. Ştefănescu.*

Colecta sf. Mir: *Potrivit dispoziţiunilor sf. Patriarhii, în ziua de 26 Oct. a. c. se va face în toate parohiile din ţară, o colectă cu titlul „Colecta sf. Mir". Sumele adunate vor servi la acoperirea cheltuelilor procurării materialelor necesare pregătirii sf. Mir.*

Majorarea salariilor: *Incepând cu 1 Octomvrie a. c., salariile prevăzute în Codul funcţionarilor publici se vor spori cu o nouă indemnitate de scumpete lunară, care se va adăuga la indemnitatea de scumpete actuală.*

Aniversarea eliberării Clujului: *In ziua de 11 Oct. a c. s'a aniversat la Cluj, împlinirea unui an dela eliberarea capitalei Ardealului.*

Numiri: *La Departamentul Cultelor au fost numiţi: Păr. Gh. Iliescu, protoiereu al circ. IV. Prahova-Vălenii de Munte, ca secretar general, iar Păr. prot. Dr. Sofron Vlad, fostul rector al Academiei teologice din Timişoara, ca şef al Corpului de Inspecţie şi Control al Invăţământului religios.*

Noul rector *al Academiei teologice din Oradea la Timişoara, este Păr. prot. Dr. I. Petreuţa, ales pentru trienul 1945—1948.*

„Duh şi Adevăr", *organul omiletic al preoţimii din Eparhia ortodoxă rom. a Timişorii, apare regulat sub destoinica conducere a P. C. Sale Păr. consilier Dr. Victor Vlăduceanu. Nr. 10—12 1945 aduce un material bogat, în frunte cu un judicios articol de fond: «Orator fit», al Păr. Prof. Dr. P. Deheleanu.*

Lucia, Minerva, Hortensia şi Remus Cosma anunţă că împlinindu-se un an de când a plecat dintre cei vii adormita lor Mamă

MARIA P. COSMA

sfânta slujbă pentru odihna sufletului său mare va avea loc Duminecă, 28 Octomvrie 1945, ora 11, în Catedrala din Sibiu

Aviz: *La Liceul ortodox român „A. Iancu" din Brad este liber un post de om de serviciu. Doritorii de a-l ocupa se vor adresa, cu cerere, până la 15 Noemvrie 1945, direcţiunii acelui liceu.*

Carte nouă: *In editura H. Welther, Sibiu, a apărut zilele acestea interesanta lucrare: Dr. Nicolae Ignas: Cosma şi Damian, doctorii fără arginţi. Vom reveni cu o recenzie.*

Reînfiinţare: *Ministerul Educaţiei Naţionale a reînfiinţat Liceul românesc «Sf. Nicolae» din Gheorgheni, care va funcţiona ca liceu mixt.*

Ministerul *Educaţiei Naţionale a hotărît ca taxele elevilor dela şcoliile secundare să se fixeze proporţional cu averea părinţilor.*

Direcţiunea P. T. T. *anunţă că s'au reluat relaţiile telefonice cu Franţa, Belgia, Olanda şi Polonia.*

Incă 6400 prizonieri *din U. R. S. S. au sosit de curând în ţară.*

Toţi *cetăţenii români refugiaţi sau deportaţi în teritoriile de sub ocupaţia hitleristă, precum şi prizonierii luaţi de armatele germane, vor fi aduşi în ţară.*

EXTERNE:

Guvernul *japonez a demisionat. S'a format un nou cabinet. Impăratul a hotărît revizuirea constituţiei japoneze în spirit democratic.*

Aliaţii *distrug toate întăriturile de coastă ale Germaniei.*

Ciocnirile *din India au încetat.*

Laval *a fost condamnat la moarte. El a fost executat prin împuşcare.*

Guvernul grec *al amiralului Vulgaris a demisionat. Dl Sofulis, şeful liberal, e încredinţat cu formarea noului guvern.*

Delegaţii *americane vor fi trimise în România şi în Bulgaria, pentru a vedea situaţia politică şi stările de lucruri din aceste ţări.*

Alegerile *pentru Sovietul Suprem din U. R. S. S. vor avea loc în 10 Februarie 1946.*

Alegerile *din Bulgaria vor avea loc la 18 Noemvrie a. c.*

„Intelligence Service" *a ajuns la concluzia că Hitler s'a sinucis împreună cu Eva Braun.*

Mareşalul Jukov *şi-a amânat vizita în Statele Unite.*

Recentele *alegeri comunale din Budapesta au asigurat majoritatea de voturi partidului micilor agricultori.*

Dardanelele *vor fi internaţionalizate. In acest scop toţi semnatarii convenţiei dela Montreux — cu excepţia fostelor state inamice — vor fi consultaţi.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

6. *Vineri la 26 Octomvrie 1945, la sf. Mucenic Dumitru*, servesc: Rectorul Dr. Dumitru Stăniloae, prof. Dr. Nicolae Neaga, Dr. Nicolae Terchilă, duh. Nicodim Belea, prof. Gheorghe Şoima, Dr. Teodor Bodogae şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu, Dr. Emilian Vasilescu şi Dr. Grigorie T. Marcu. — *Predică: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 *prot. Mihail Neagu.*

7. *Duminecă în 28 Octomvrie 1945* servesc: Prot Mih. Neagu, dir. Valeriu Popa şi insp. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. — *Predică: dir. Valeriu Popa.* — La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *preotul Nic. Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa tuturor proprietarilor ale căror imobile au fost rechiziţionate pentru unităţile Armatelor Aliate Sovietice, să-şi procure adeverinţe sau dovezi în limba rusă şi cu ştampilă, pe timpul cât a fost ocupat imobilul.

Totodată, în momentul eliberării dreptului de trupele Aliate Sovietice, să se prezinte la Cercul Teritorial Sibiu, Biroul 4 Rechiziţii, pentru a li se face menţiunea pe procesul verbal, de încetarea rechiziţiei.

Nr. 699/1945 Prot. [35] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Ruşi**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima lui apariţie în „Tel. Român".

Beneficii:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială de 21 jugăre. pământ arător şi luncă.
4. Patru stânjini de lemne din pădurea comunală.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi de binecuvântarea arhierească de candidare, se vor înainta oficiului protopopesc Sibiu.

Concurenţii se vor prezenta în parohie să servească şi să predice, să facă cunoştinţă cu credincioşii, în ordinea în care şi au înaintat cererile. Prezentarea se va face în Dumineci şi sărbători, cu încuviinţarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, 18 Octomvrie 1945.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 999/1945 (34) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hăghig**, din prot. Prejmer, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 17 jug. arabil şi fâneaţă.
3. Casă parohială cu dependenţe, toate în stare bună.
4. Patru stânjeni lemne din pădurea bisericei.
5. O ferdelă (20 litri) cereale (grâu) dela fiecare cap de familie, iar dela văduve jumătate.
6. Taxele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs şi documentele prescrise şi prealabila încuviinţare de candidare dată de Inalt Prea Sfinţia Sa, la Oficiul protopopesc ortodox din Prejmer, şi se vor putea prezenta în parohie cu învoirea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, pentru a celebra, a predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Prejmer, 1 Octomvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Prejmer, în înţelegere cu Cons. parohial din Hăghig.

Ioan Ludu,
protopop

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1946

cu Şematism Lei **1800**·—; fără Şematism Lei **900**·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1946 Lei **900**·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 250 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU.

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII — SIBIU, 11 Noemvrie 1945 — Nr. 44—45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

22 XI. 945

ROMANIA POSTA 2 LEI

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mit

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunil un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4

ZIUA REGELUI

In 8 Noemvrie, deoată cu praznicul închinat sf. Arhangheli Mihail și Gavril, sărbătorim și ziua de nume a *Majestății Sale Regelui Mihai I.*

Născut între noi, înfipt cu toată ființa Sa în glia străbună, legat prin înaintași de tradițiile acestui Neam, înfrățit cu toate necazurile dar și cu toate bucuriile noastre, El, Regele Mihai întâiul, înmănunchiază aspirațiunile poporului român către zări tot mai limpezi și mai pline de fericire.

In sufletul fiecărui Român, Majestatea Sa a cucerit un loc cald, locul fruntaș. Fiindcă prin tinerețea care îi încununează tâmplele și îi îmbujorează fața, El întruchipează entuziasmul sănătos și ducător la izbândă; prin atitudinea de cavaler, care îi însoțește faptele, El poartă peste ani chipul nobleței legendare a Voevozilor ctitori de Neam și de așezăminte; prin faptele unei domnii scurte, Măria Sa a întors roata destinului și ne-a așezat în făgașul legăturilor noastre naturale cu alte neamuri.

Actul dela 23 August 1944, act începător de istorie nouă, se leagă strâns și pentru totdeauna de înțelepciunea și de bărbăția tinerească a Majestății Sale.

Incrustările acestea spintecă rama formulărilor protocolare, mai ales prin faptul că se întăresc deodată cu omagiul exprimat Majestății Sale încă și de alte neamuri. Uniunea Sovietică I-a conferit cea mai înaltă distincție, întuind astfel, pentru oricine, contribuția Sa întru întoarcerea noastră și a omenirii întregi în calea păcii și a progresului.

Pentru toate acestea, din prilejul onomasticei, cade-se a spune:

Să trăiești, Majestate! Să-Ți dea Domnul o domnie lungă și bogată în fapte mari, pentru ca în liniștea Ta și noi zile bune să avem.

„TELEGRAFUL ROMÂN"

UNA CU POPORUL

Una din tainele rezistenței noastre în fața vitregiei vremurilor trecute, a fost legătura strânsă dintre Biserică și popor. Această legătură indisolubilă s'a închegat și prin *identificarea preoțimii cu sufletul poporului*, a cărui soartă — bună sau rea — a împărtășit-o în toată bună vremea.

In viforul năvălirii — timp de peste o mie de ani — puhoiului popoarelor barbare, soarta poporului băștinaș *s'a înfrățit deplin* cu aceea a slujitorilor Bisericii, care i-a ocrotit ca o mamă bună la sânul său. Spre a-și scăpa viața din vâltoarea primejdiilor, poporul s'a retras în adăpostul văilor și al poienilor din munți. In acele împrejurări vitrege, singurul sprijin i-a fost nădejdea în Dumnezeu, pe care i-au inspirat-o călugrii sau preoții cari l-au ocrotit, făcându-se una cu necazurile și suferințele lui.

Dar viforniţele istoriei nu s'au isprăvit odată cu încetarea năvălirilor barbare. E doar în deobște știut că întreg trecutul Neamului românesc a fost un lung șirag de suferinți și pătimiri, presărate pe drumul Golgotei românești, care a dus la învierea lui istorică: dobândirea independenței naționale.

Mai ales cu Românii din Ardeal soarta istoriei a fost osebit de vitregă. Dar în întreg răstimpul vitregiei vremurilor, *preoțimea ardeleană a stat necontenit lângă sufletul poporului*, identificându-se cu soarta lui de iobag, picurându-i în inimă puterea răbdării și inspirându-i nădejdi de mai bine. Prin această înfrățire indisolubilă închegată în focul suferințelor multiseculare, preoțimea ardeleană a biruit toate năpăstuirile vremii și a dus turma dreptcredincioasă la limanul libertății și dreptății.

Invăluită în furtuna celor mai grele încercări, preoțimea ardeleană și-a găsit cea mai întremătoare mângâiere și tăria rezistenței nebiruite, în identificarea cu sufletul mare și bun al poporului. Slujirea poporului i-a fost — după puterile Cerului — cel mai bogat izvor de putere și de înălțare sufletească.

Glorioasa tradiție de-a se identifica în toate împrejurările cu necazurile și cu nădejdile obștei dreptcredincioase, preoțimea trebue s'o păstreze cu sfințenie și s'o cultive cu toată grija și osârdia. Ea apasă cu puterea unui sfânt obligământ, asupra tuturor conștiințelor preoțești.

Vremurile deosebit de grele prin care trecem, trebue să fie pentru noi *un îndemn puternic de-a a ne apropia și mai mult de popor și de sufletul lui.* Căci și astăzi una din tainele tăriei noastre și a rezistenței nebiruite în fața oricăror încercări, este *identificarea cu sufletul poporului.*

După slujirea închinată lui Dumnezeu, nu există pentru preot o slujire mai sublimă decât aceea închinată poporului. Slujirea poporului, izbăvirea din necazuri și ridicarea lui la desăvârșire, este însăși misiunea preoției noastre. Dar ea nu se poate face deplin decât făcându-ne una cu poporul.

Drept aceea, să stăm cât mai aproape de popor, aplecând necontenit urechea la bătăile inimii lui. Să fim mereu în mijlocul poporului, luând aminte la orice durere, la orice suspin, la orice necaz al lui. Ca toți cei apăsați de lipsuri și suferințe să simtă atmosfera caldă a marei familii creștine a Neamului nostru și să se bucure de sprijinul frățesc al tuturora.

Avem marea și sfânta îndatorire de-a veghea și de-a face ca nici un mădular din trupul Neamului să nu fie lăsat pradă încercărilor și greutăților vieții. Pe toți trebue să-i ajutăm — din toate puterile și cu toate mijloacele — să răzbată până la capăt drumul greu care duce la izbăvirea deplină și la fericirea veșnică.

La această atitudine ne obligă nu numai calitatea noastră de creștini, ci mai ales misiunea noastră de păstori sufletești ai poporului. Și să nu uităm că «păstorul cel bun își pune sufletul pentru oi» (Ioan X, 11). Numai astfel purtându-ne, păstoriții noștri vor cunoaște, asculta și urma glasul nostru, iar la nevoe își vor da și ei sufletul pentru noi. Dacă ne vom purta altfel, atunci riscăm să avem soarta năimitului.

Calea de răzbatere la o așa păstorire, este *iubirea* curată și sinceră față de popor. Iubirea ne va ajuta să ne identificăm cu toate necazurile și aspirațiunile poporului. Ea va ține în continuu trează și activă conștiința misiunii noastre de «*părinți ai poporului*». Ea va face din noi adevărați îndrumători și sprijinitori ai poporului, în orice împrejurări.

Iubirea de popor — expresia concretă a iubirii de Dumnezeu (cf. I Ioan IV, 20) — ne va fi reazimul cel mai puternic și mai neînșelător. Mijlocindu ne identificarea cu necazurile și cu aspirațiunile păstoriților noștri, ea ne va ajuta să închegăm cele mai strânse legături între noi și popor. Și să nu uităm că mai ales în timpuri de grele încercări, putem face cât mai simțită și mai necesară prezența noastră în mijlocul poporului pe care îl păstorim.

Ar putea fi cineva ispitit să creadă că slujind poporului cu tot devotamentul, s'ar depărta de Dumnezeu și ar neglija slujirea Lui. Ceea ce ar fi o gravă eroare. Pentrucă nu putem sluji lui Dumnezeu decât slujind poporului și *slujirea poporului este însăși slujirea lui Dumnezeu.* De aceea, când slujim poporului, Dumnezeu se va îngriji necontenit să ne îmbrace întru atâta putere de sus, încât slujba noastră s'o putem face deplin.

Să avem grijă de popor în toate domeniile lui de viață, făcându-ne tuturor toate. *Intreaga noastră activitate pastorală să fie inspirată de nevoile și aspirațiunile poporului.* Și poporul care e bun, loial și recunoscător, va răspunde cu aceeași dragoste caldă și va înconjura pe păstorii lui cu grija cea mai jertfelnică.

Să luăm aminte: In fața oricăror încercări și vitregii ale vieții, taina rezistenței noastre nebiruite este *să fim una cu poporul*, la bine și la greu. In afară de ajutorul lui Dumnezeu, nu avem altă chezășie a biruinței peste orice greutăți!

C. SÂRBU

Nr. 138/945 M.

Notificare oficială

Pentru orientarea celor ce ar dori să exercite profesiunea de apărător în cauzele ce vor veni în judecata instanțelor disciplinare și judecătorești ale Bisericii ortodoxe române, în privința apărătorilor „Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești al Bisericii ortodoxe române", cuprinde următoarele dispoziții:

ART. 213: Persoanele date în judecata instanțelor bisericești, vor putea fi asistate de apărători.

ART. 214: Apărătorii se vor lua dintre clericii licențiați și doctori în teologie, cu o vechime de cel puțin 5 ani dela obținerea titlului de licențiat.

ART. 215: Persoanele care vor voi să exercite profesiunea de apărător, vor face declarație în scris, însoțite de acte în regulă, din care să se vadă că întrunesc condițiile de a fi apărător.

ART. 216: Această declarație se va face la Chiriarhul respectiv, care o va primi în comisiunile respective.

ART. 217: La Mitropoliile din București, Iași și Sibiu se va institui câte o comisiune compusă din profesorul de drept canonic dela Facultatea sau dela Academia de teologie locală, sau din cuprinsul Mitropoliei, președintele Consistorului spiritual mitropolitan și cel mai vechiu apărător din cuprinsul Mitropoliei.

Această comisiune va examina titlurile și găsind că petiționarii întrunesc condițiunile cerute, va comunica Chiriarhului spre știință și aprobare.

ART. 218: Aceeași comisiune va revizui toate autorizațiile de apărător date până acum, fără de cari nu vor putea exercita dreptul de apărător.

ART. 219: La fiecare Eparhie va fi un tablou de numele și pronumele tuturor apărătorilor din țară.

ART. 221. Fiecare apărător înscris în tablou, va plăti comisiunii o taxă de Lei 1500, în care va intra și plata cărții de legitimație.

ART. 222: Nu vor putea fi apărători persoanele care deși întrunesc celelalte condițiuni, vor fi fost condamnate în vreunul din cazurile prevăzute de legile civile ce atrag după sine pierderea dreptului de apărător.

Consistorul Mitropolitan

Cuvântarea

Prea Sfinţitului NICOLAE al Clujului la deschiderea Adunării eparhiale

Prea Cucernici Părinţi,
Domnilor Deputaţi,

Dăm slavă şi mulţumită bunului Părinte ceresc, că a risipit norii grei ce se'nvolburau furioşi deasupra capetelor noastre şi a deschis zarişti mai luminoase pentru destinul neamului românesc, făcând cu putinţă, după cinci ani cumpliţi, şi întrunirea Adunării noastre eparhiale.

«Că de când nu ne-am văzut
Multă vreme a trecut»
Şi multe s'au petrecut...

O parte din noi am fost smulşi dela sânul patriei-mame, de judecătorii cei fără de lege, şi daţi pe mâna celor ce ne-au stăpânit apoi după crâncenul lor cuvânt de ordine: «Nici o îndurare!»

Încă din primele zile ale acestei stăpâniri, bisericile ne-au fost dărâmate, sau arse, sau prefăcute în magazii, sau închise; şcoalele ne-au fost luate, aşezămintele culturale desfiinţate, bunurile câştigate cu trudă jefuite, folosirea graiului nostru neîngăduită — uneori nici chiar pe stradă.

După prăpădul dela Treznea şi Ip, unde armata ungurească a împuşcat fără nici o vină sute de Români, a urmat calvarul expulzărilor în masă şi al deportărilor la muncă. N'au fost cruţate de această păgânească prigoană nici fetele tinere, nici moşnegii de peste şaptezeci de ani. Feciorii noştri au fost duşi la oaste sau înjugaţi la plug pe moşiile grofilor; tinerii noştri intelectuali au fost daţi afară până şi din şcoalele ungureşti, iar cărturarii mai vârstnici, ca şi ţăranii mai înstăriţi, cari au scăpat de oaste sau de munca silnică, au fost întemniţaţi sau aruncaţi peste graniţă.

Adăogaţi la toate acestea nesfârşitele judecăţi la cari au fost târîţi Românii din ţara «Sfântului Ştefan» precum şi umilirile şi bătăile zilnice la care au fost supuşi aceiaşi nenorociţi fii ai naţiei noastre — şi vă veţi putea face măcar o palidă icoană despre viaţa românească din Ardealul «decedat», cum îl numeau unii în tragică glumă.

Şi totuşi, noi nu facem pomelnicul acestor foarte dureroase fapte decât pentru a ajunge la încheierea oarecum nefirească: *Peste toate tragem dungă, toate le uităm de dragul învierii şi al păcii.*

Ne rămâne însă şi nouă ceva ce nu trebue să uităm: Bunătatea nemărginită a lui Dumnezeu care ne-a ajutat să răzbim prin furtuna atâtor necazuri — şi statornica dragoste a fraţilor noştri de dincolo de Feleac, care încă ne-a fost un puternic razim în mijlocul cumplitelor izbelişti ale vieţii noastre de patru ani trăiţi în ţară străină. Li aduc mulţumirile cele calde în deosebi Inalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae pentru părinteasca dragoste şi grijă ce ne-a arătat în tot timpul surghiunului nostru, ca şi pentru luminata conştiinţă cu care a ţinut veşnic înălţat steagul dreptăţii noastre călcate'n picioare. Aceeaşi caldă recunoştinţă din partea noastră i se cuvine Excelenţei Sale Domnului Eugen Filotti, fostul ministru plenipotenţiar al României la Budapesta, care identificându se frăţeşte cu suferinţele noastre, ne-a apărat dreptatea cu o impresionantă pasiune, în toată bună vremea.

*

Acum, zările s'au limpezit. Prin eroica faptă din 23 August 1944, a M. Sale Regelui Mihai I, prin vitejia ostaşilor noştri şi prin uriaşele jertfe ale armatei sovietice şi ale celorlalţi din Apus pământul Ardealului întreg este slobod, iar noi ne găsim din nou la sânul cel cald al patriei mame. De sigur, rănile săpate pe trupul ţării noastre de cei ce voiau să prefacă lumea toată în «spaţiul lor vital», nu se vor vindeca uşor. Greutăţi şi suferinţe vor mai fi destule până când viaţa obştească-şi va găsi alvia curgerii sale firești, fără cotituri prea repezi şi fără revărsări prea păgubitoare. Dar cu credinţa în Dumnezeu şi în puterile de viaţă ale neamului nostru şi cu duhul de frăţie care trebue să ne conducă în toate gândurile şi lucrările noastre, vom trece şi peste necazurile ce ne vor mai paşte în acest veac de naştere a unei lumi noua.

Prea Cucernici Părinţi,
Domnilor Deputaţi,

Lăsând rapoartelor ce vi se vor prezenta — sarcina de a Vă înfăţişa mai pe larg desfăşurarea vieţii noastre bisericeşti în cei cinci ani din urmă şi'n deosebi în anul 1944, nu mă pot răbda să nu fac din locul acesta îmbucurătoarea constatare, că Biserica a trecut destul de neted peste recentele zile de criză. Cei ce se temeau poate că naţia noastră se va clăti din drumul dreptei credinţe şi din al izbăvitoarelor sale tradiţii — s'au înşelat. Sfintele noastre lăcaşuri niciodată n'au fost mai pline de închinători cucernici şi poporul nostru în totalitatea celor mai buni fii ai săi, niciodată nu s'a alipit mai strâns de Biserica strămoşilor lui, decât astăzi. Evident, impresionanta statornicie în credinţa a iubitului nostru popor se datoreşte în primul rând cruntelor încercări cu care a fost cercetat de nepătrunsele judecăţi ale Părintelui celui din cer. Căci necazurile totdeauna apropie pe om de Dumnezeu. Totuşi, această statornicie este şi rodul binecuvântatei lucrări ce au săvârşit-o strădalnicii noştri preoţi şi toţi întâistătătorii din sfânta noastră Biserică. De aceea, ţin să mulţumesc din inimă tuturor slujitorilor acestei Biserici — începând cu devotaţii mei consilieri şi profesori de teologie, şi slujbaşi din centru şi terminând cu prea cucernicii protopopi tractuali şi cu preoţii celor mai ascunse cătune ale vastei noastre eparhii — pentru jertfelnica osteneală ce au cheltuit-o în slujba Bisericii neamului, ca nişte buni ostaşi ai lui Hristos. Părintească mea laudă şi mulţumită le-o aduc şi celor de dincoace şi celor de dincolo de Feleac; deci şi împreună lucrătorilor mei din vremelnicul Vicariat de Alba Iulia, cari — în frunte cu devotatul Păr. vicar Al. Baba — au ostenit din răsputeri, ca turma cea cuvântătoare, încredinţată păstoririi lor, să iasă cât mai nevătămată din vârtejul războiului în care a fost prinsă.

Incerc să îmbrăţişez cu gândul şi dragostea mea toată oastea cu care am intrat în luptă. Şi inima mi se strânge de durere, văzând că unii dintre luptători lipsesc din rândurile noastre. Căci de acum cinci ani o seamă de fraţi preoţi şi fruntaşi mireni ai vieţii noastre bisericeşti au fost chemaţi la Domnul: Printre ei, vrednicul consilier eparhial Ion Goron şi harnicul casier al Consiliului Ion Cioara, Protopopul-mucenic Aurel Munteanu al Huedinului şi bunul părinte A. Fodoreanu din Abrud. Apoi deputaţii Adunării noastre eparhiale: neuitaţii dr. Remus Furdui, dr. Mihai Moldovan, dr. Ion Lazar, dr. Gheorghe Pavel şi dr. Iuliu Prodan.

Îi rechemăm pe toţi în amintirea noastră plină de pietate şi iubire, rugând pe bunul Dumnezeu să-i odihnească în pace şi să scoale din sânul neamului nostru alţi luptători, tot atât de bravi, pentru izbânda Evangheliei lui Hristos în lume.

Prea Cucernici Părinţi,
Domnilor Deputaţi,

Biserica noastră ortodoxă şi-a împletit, de-alungul istoriei sale, o cunună de strălucitoare vrednicii din statornicele sale silinţe de a întemeia şi conduce şcoale pentru buna creştere şi luminare a tineretului naţiei românești. După cel dintâi războiu al lumii însă Statul a crezut că face un lucru înţelept luând de pe umerii Bisericii sarcina învăţământului confesional din Transilvania. Anii din urmă au dovedit în chipul cel mai grav că se săvârşise o mare greşală — şi culturală şi politică. Intr'adevăr Statul se dispensase de serviciile celui mai încercat colaborator al său pe tărâmul şcolar, fără să-şi dea sama că Biserica este de faţă şi acolo unde Statul uneori nu poate fi.

Astfel, pe urma cruntei nedreptăţi ce ni s'a făcut în 1940 la Viena, ne-am pomenit în Ungaria fără nicio şcoală primară românească, ne mai vorbind de şcoală secundară sau chiar de universitate... Am încercat să înfiinţăm, dar ni s'a refuzat îngăduinţa legiuită.

A dat însă Dumnezeu că dictatul dela Viena s'a surpat, cu urzitorii şi beneficiarii lui cu tot, ca orice casă zidită pe nisip. Şi'n preajma Crăciunului din anul 1944 Episcopia noastră a întemeiat la Cluj un liceu ortodox de fete şi băieţi. El a funcţionat în chip pe deplin mulţumitor şi candidaţii lui au ieşit cei dintâi pe întreaga serie clujană a bacalaureaţilor de astă primăvară.

Bunul nume ce a izbutit să-şi câştige liceul nostru într'un timp record, a stârnit o adevărată năvală la acest aşezământ al sfintei noastre Biserici, pe care am fost nevoiţi astfel să-l bifurcăm, organizând în această toamnă Liceul de fete „Doamna Stanca" şi Liceul de băieţi «Mitropolitul Simion Ştefan». Inzestrate cu un corp profesoral dintre cele mai alese, aceste două şcoli ale noastre îşi vor deschide cursurile chiar mâine, cu nu mai puţin de aproape 600 de elevi şi eleve.

Am ţinut să împărtăşim această veste bună Cinstitei noastre Adunări eparhiale, ca împreună cu toată obştea românească să se bucure şi să mulţumească dlui Ştefan Voitec, ministrul Educaţiei Naţionale, pentru larga înţelegere şi bunăvoinţă cu care a întâmpinat iniţiativa noastră, acordând liceelor noastre dreptul de publicitate şi plătindu-le personalul didactiv şi administrativ din bugetul Statului. D-sa s'a făcut astfel ctitorul acestor aşezăminte culturale ale Bisericii, aşezăminte a căror bună gospodărie şi îndrumare va alcătui una dintre cele mai plăcute şi mai statornice preocupări ale noastre.

Prea Cucernici Părinţi,
Domnilor Deputaţi,

In atmosfera de justificată seninătate pe care sunt încredinţat că a stârnit-o această veste în inimile Dvoastre, Vă binevoiţez pe toţi — şi pe cei mai vechi şi pe cei mai noi — rugând pe cel Atotputernic să-şi reverse darurile Sale bogate asupra lucrărilor noastre, spre mărirea Lui, spre întărirea Sfintei noastre Biserici şi spre înălţarea iubitului nostru popor.

Sesiunea Adunării noastre eparhiale din anul 1945 este deschisă.

Sâmbătă, în 3 Noemvrie 1945, *rămăşiţele pământeşti ale regretatului episcop Dr. VASILE STAN al Maramureşului au fost exhumate din cimitirul central al oraşului Sibiu şi transportate la Răşinari. Acolo, elé au fost aşezate spre veşnică odihnă în cripta anume construită şi care este situată în vecinătatea mausoleului marelui mitropolit A. Şaguna.*

Parastasul pus cu acest prilej a fost slujit, în prezenţa familiei şi a rudeniilor mai apropiate, de P. C. prot. stavr. Em. Cioran şi Dr. S. Stanca, şi de C. preoţi: E. Dancăşiu, I. Brote, Zosim Oancea şi I. Albu.

I. P. Sf. nostru mitropolit NICOLAE a fost reprezentat la ceremonie prin P. C. prot. stavr. Em. Cioran, consilier mitropolitan.

Declaraţii importante

Cu prilejul sărbătoririi zilei marinei americane, preşedintele Truman a declarat că politica externă a Statelor Unite se bazează pe următoarele 12 puncte fundamentale:

„1. — Nu căutăm expansiuni teritoriale sau avantagii egoiste. Nu avem nici un plan de a ataca vreun alt stat mare sau mic. Nu avem nici un scop care să dea naştere la vreun conflict cu dorinţele paşnice ale vreunei naţiuni, oricare ar fi ea.

2. — Credem că popoarele, care au fost deposedate prin forţă de drepturile lor suverane şi de guvernul lor autonom, le vor găsi uşor.

3. — Nu vom putea accepta nici o schimbare teritorială, în nici o parte a lumii, în afară de cazul când ar fi făcută în acord cu dorinţa liber exprimată a poporului în cauză.

4. — Credem că toate popoarele, care sunt gata să se guverneze singure, ar trebui să aibă dreptul să-şi aleagă forma propriului lor guvern, fără vreo ingerinţă străină.

Acest lucru este adevărat atât pentru Europa, Asia şi Africa, cât şi pentru emisfera occidentală.

5. — Prin acţiunile combinate şi cooperarea cu aliaţii noştri din război, trebue să ajutăm statele inamice învinse să-şi stabilească guverne democratice, alese în mod liber de către ele.

Trebue să încercăm să construim o lume în care nazismul, fascismul şi agresiunea militară să nu mai poată exista.

6. — Vom refuza să recunoaştem orice guvern impus oricărei naţiuni, oricare ar fi ea, prin forţă străină.

In unele cazuri, s'ar putea să fie cu neputinţă să se împiedece ca un asemenea guvern să se impună prin forţă, dar guvernul Statelor Unite nu va recunoaşte un asemenea guvern.

7. — Credem că toate naţiunile trebue să se bucure de libertatea mărilor şi să posede drepturi egale pentru navigaţia liberă pe căile navigabile şi fluviile de frontieră, precum şi pe căile navigabile ce traversează mai multe ţări.

8. — Credem că toate statele, care sunt primite în comunitatea naţiunilor, trebue să aibă acces pe baze egale la comerţul cu materii prime al lumii.

9. — Credem că statele suverane din emisfera occidentală trebue să lucreze împreună ca vecini şi fără ingerinţă străină la soluţionarea problemelor lor comune.

10. — Credem că o colaborare economică deplină între toate naţiunile mari şi mici este esenţială pentru îmbunătăţirea condiţiunilor de viaţă pretutindeni în lume şi pentru eliberarea de frică şi de nevoi.

11. — Trebue să continuăm a promova libertatea cuvântului şi libertatea religiei printre naţiunile paşnice din lume.

12. — Suntem convinşi că menţinerea păcii între naţiuni cere o Organizaţie a Naţiunilor unite constituită din toate naţiunile paşnice din lume, care sunt gata să se unească cu noi pentru a întrebuinţa forţa, dacă este necesar, în scopul de a se asigura pacea."

Sfinţire de Arhiereu

Sibiul ortodox se îmbracă în haină luminată de praznic. E praznic de vrednicie arhierească, praznic ce încununează viaţa de dăruire şi slujire neprecupeţită a Bisericii ardelene, a uneia dintre cele mai alese personalităţi bisericeşti: *I. P. C. Sa Teodor Scorobeţ.* Meritele pe care le-a dobândit în toate domeniile de activitate, sunt unanim recunoscute. I. P. C. Sa vine în toamna anilor vieţii cu secerişul bogat al semănătorului ce a semănat cu râvnă şi pricepere şi a lucrat cu dragoste şi sârg. Aceasta atât ca misionar şi ca scriitor bisericesc, cât şi ca asesor consistorial şi ca vicar arhiepiscopesc.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae al Ardealului apreciind toate aceste merite ale celui mai vechiu colaborator al păstoriei Sale, a cerut Sf. Sinod să aprobe ridicarea şi hirotonirea în rang de Arhiereu a I. P. C. Sale. Odată împlinite formele canonice necesare, s'a fixat ziua de Duminecă, 11 Nov. a. c., ca zi a hirotoniei întru Arhiereu. In acest scop, la invitarea I. P. Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae, au sosit la Sibiu PP. SS. Lor Nicolae Colan al Clujului şi Nicolae Popovici al Orăzii şi şi-a anunţat sosirea şi P. S. Sa Iosif Gafton al Argeşului. Astfel Sibiul ortodox va fi martorul unui praznic duhovnicesc înălţător. Slujba arhierească va coborî harul sfinţitor şi mângâietor nu numai peste creştetul încununat de vrednicii al noului Arhiereu ci şi peste toată obştea dreptcredincioşilor creştini. Căci aşa e datina şaguniană a Ardealului: Arhiereul să fie mire al poporului. De aceea, urarea clerului se uneşte cu a poporului: Intru mulţi ani, Prea Sfinţite!

Mai multă inimă!

Ultima scrisoare circulară Nr. 10172 din 1945 trimisă oficiilor parohiale şi protopopeşti din partea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru privind ocrotirea orfanilor neamului, rezumă toate lucrările pregătitoare înfăptuite de Centrul nostru eparhial în această mare problemă.

La apelul făcut familiilor mai înstărite şi fără copii din Arhiepiscopia noastră, de-a lua orfani în sânul lor spre creştere, ocrotire şi eventual înfiere, au răspuns 184 de familii creştineşti. Calitatea de naşi ai orfanilor de război au luat-o asupra lor 121 de familii. Tuturor familiilor acestora le-a fost trimis tabelul cu datele necesare asupra orfanilor celor mai avizaţi la ajutor, pentru ca singure să-şi aleagă copilaşii, pe cari-i vor crede.

La scrisoarea circulară Nr. 7644/945 prin care s'a deschis colecta în bani şi în natură în favorul Orfelinatului arhidiecezan ce urmează a fi deschis la Sibiu, au început să sosească rezultatele. Vom stărui puţin asupra acestui punct. Fiind vorba de o problemă atât de actuală şi atât de însemnată ca cea a ocrotirii orfanilor de război, problemă care dela Centrul eparhial s'a pus pe un plan atât de înalt, este firesc ca şi c. preoţime să acorde tot interesul şi toată înţelegerea pentru ea. Răspunsul familiilor credincioase primitoare de orfani şi naşe ale orfanilor, a întrecut aşteptările noastre. Cinste lor. O seamă de protopopi şi preoţi lăsându-se pătrunşi de covârşitoarea importanţă a problemei au răspuns prin rezultate apreciabile la colecta pentru orfelinatul din Sibiu. In rândul trecut a fost citat cazul P. C. părinte protopop V. Stoicanea din Zârneşti, care împreună cu credincioşii a trimis pentru orfelinat suma de lei 450.000. Mai multe parohii au trimis apreciabile cantităţi de cereale şi legume. Administratorul protopopesc din Făgăraş, Tr. Ciocănelea, a dăruit personal suma de Lei 50.000. Cu totul lăudabilă este pilduitoarea faptă a preotului Septimiu Brotea din Mateiaş, care dintr'o parohie mică, dar înţelegător al problemei şi depunând un interes şi zel exemplar, a obţinut un rezultat record. Lăsăm să grăiască raportul C. sale:

«După primirea circularei intrată la acest oficiu în ziua de 12 Oct. a. c., în Duminecile din 14 şi 21 Octomvrie precum şi la 26 Oct. (Sf. Dumitru), i-am dat cetire în Biserică după sfânta Liturghie, îndemnându-i şi eu personal, *amintindu-le de pericolele ce ne ameninţau în toamna anului trecut, de cari însă mulţumită lui Dumnezeu am scăpat teferi şi neatinşi, ca astfel să se simtă toţi obligaţi a contribui la colecta pentru orfani, dând prin aceasta laudă şi mulţumită lui Dumnezeu, anunţându-i totodată că în ziua de 26 Oct.* voiu merge eu în persoană din casă în casă, *când să mă aştepte pentru strângerea obolului, întrucât Duminecile dinainte de Sf. Dumitru precum şi cea de după această sărbătoare, nu le găsiam potrivite, fiind în fiecare câte două cununii, când lumea ar fi fost împrăştiată.*

Astfel în ziua de 26 Oct. însoţit de cantorul bisericii, Ioan Sorea, am pornit după sfânta Liturghie la colindarea caselor, 199 la număr, dintre cari au răspuns 185, ceilalţi fiind într'o stare materială mizerabilă, (parte din romi), colectându-se frumoasa sumă de Lei 350.500 adecă (Trei sute cincizeci mii cinci sute lei), dela o parohie nu înstărită ce numără abia 750 suflete, dintre cari o bună parte la diferite servicii prin Bucureşti, care cumă. am înaintat-o azi prin mandat poştal la Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc pe seama Orfelinatului arhidiecezan.

Afară de banii colectaţi, unele femei pe lângă sumele donate, au mai contribuit şi cu alte lucruri, aşa sunt adunaţi până acum 6 metri pânză de casă, două prosoape, una lingură şi una furculiţă, care colectă o ţin încă deschisă, iar de nu se vor mai aduna şi altele, le voiu expedia într'un colet mic prin poştă.

Mateiaş, la 2 Noemvrie 1945.

Pr. Septimiu Brotea

Cu părere de rău însă trebuie să spunem că mulţi protopopi şi preoţi au rămas foarte departe de înţelegerea cuvenită problemei orfanilor de război şi de sprijinul pe care sunt datori să li-l dea. O parte din protopopi şi preoţi n'au raportat nici până acum la scrisoarea pastorală Nr. 3499/945, nici la Circulara Nr. 7644/945, şi peste tot la nici un ordin al Arhiepiscopiei privind orfanii de război.

Cât priveşte colecta pentru orfelinat, un administrator protopopesc dintr'un mare centru românesc, cu tradiţie veche culturală, total strein de problemă, a lăsat să circule un disc în biserică şi a trimis cele câteva mii de Lei pentru orfelinat. Ne-am speriat de atâta lipsă de înţelegere şi inimă pentru vremea de azi şi durerile ei! Dacă ar fi lucrat cu înţelegerea, cu dragostea şi cu râvna preotului Septimiu Brotea din Mateiaş, ar fi colectat din acel centru românesc de pe Mureş, cel puţin un milion Lei pentru orfelinat.

Când Biserica începe un lucru ca acesta, el trebuieşte dus la îndeplinire cu toată seriozitatea. Un orfelinat se ţine astăzi cu multă cheltuială. Cei 100 de orfani pe cari îi vom aduce la Sibiu, nu pot fi ţinuţi în mizerie. Cerem dela cucernica noastră preoţime să-şi facă pe deplin datoria. Nimenea nu poate fi scutit de acest lucru. Nici o scuză nu-şi poate afla îndreptăţire când e vorba de orfanii neamului. Pentru parohiile cari până în prezent nu şi-au făcut datoria pe deplin, data închiderii colectei se prelungeşte.

C. preoţi sunt îndrumaţi să recitească dispoziţiunile Circularei Nr. 7644/945 şi să pornească la lucru cu tot interesul.

Referent

† *Profesorul Dr. S. Reli*

In ziua de 10 Octomvrie a. c. s'a stins din viaţă — la Suceava — profesorul de istoria Bisericii româneşti dela Facultatea de Teologie din Cernăuţi-Suceava, părintele Dr. Simion Reli. Lovit crunt în ultimii ani de dispoziţiunile nedrepte ale unei legi, care s'a mai corectat în parte, dar care a scurtat cu câţiva ani activitatea didactică a câtorva din vrednicii slujitori ai venerabilei şcoli de teologie bucovineană, părintele Reli, suferind şi aşa de câţiva ani şi rămas singur în urma pierderii soţiei sale, n'a mai putut duce mai departe jugul — şi altfel destul de amar — al existenţii şi s'a dus mai curând în ceata celorlalţi colegi ai săi, morţi şi ei anii trecuţi: Dom. Spânu, Val. Şesan, V. Tarnavschi.

Profesorul S. Reli s'a născut în 25 Iulie 1882 în frumosul sat bucovinean Pătrăuţii de-sus, jud. Suceava. Viaţa nu i-a fost tocmai uşoară. Dupăce şi-a luat licenţa în teologie (1908), a stat vreo 10 ani catihet la şcolile primare din jurul oraşului Siret, iar vreo alţi 9 în învăţământul secundar, fiind, pe rând, profesor de religie la Şcoala normală din Cernăuţi (1920) şi la liceele din Cozmeni, (1921) şi Cernăuţi (lic. de fete şi A. Pumnul, 1923—28). Imediat după 1920 şi-a luat licenţa şi în litere şi a început să scrie amintiri şi nuvele istorice, iar mai târziu atacând o serie de probleme de cea mai serioasă istoriografie culturală şi bisericească. In urma scrierilor sale numeroase şi a studiilor de specializare făcute la Viena şi Leipzig (1928), prof. S. Reli este ales în Nov. 1929, profesor agregat, iar în 5 Dec. 1933 este făcut titular la catedra de Istoria Bisericii române dela Facultatea de Teologie a Universităţii cernăuţene. Din 1929 a fost şi profesor la Seminarul pedagogic universitar, iar după 1932 a fost vreme de mai mulţi ani şi Directorul Arhivelor Statului din Cernăuţi. In 1934-35 a fost Decan al Facultăţii de Teologie.

Activitatea scriitoricească a prof. S. Reli a fost din cele mai fecunde. O frumoasă impresie lăsau numeroasele sale amintiri istorice, povestiri, conferinţe ori nuvele cu subiect din trecutul românesc al Bucovinei, cari toate aveau darul să impresioneze în mod deosebit, prin sprinteneala şi limbajul simplu cu care erau istorisite. Din această categorie fac parte: „Amintiri dintr'un castel de pe Nistru" (1924), „Sânge de Moldoveni" (1924), „Din Bucovina vremilor grele" (1926), „Mandatarul din Humor" (1927), etc.

Studiile sale de istorie sunt multe. Notăm pe cele mai cunoscute: „Documente slavo-române din sec. XV—XVII" (1925) scoase din Arhivele Statului Cernăuţi şi publicate în „Codrul Cosminului", anul II; „Oraşul Siret în vremuri de demult" (1938), „Inceputurile catolicismului austriac în Bucovina" în „Codrul Cosminului" pe 1927 şi 1929, precum şi în „Candela" pe 1928; „Bucovineni celebri în ierarhia Moldovei" în rev. „Candela" (1930). Tot acolo a fost publicat documentatul studiu „Raiaua Hotinului în timpul ocupaţiei austriace şi legăturile ei bisericeşti cu Episcopia Bucovinei" (1777—1850).

In chip deosebit s'a ocupat prof. Reli cu descifrarea trecutului bisericesc al oraşului Suceava (cf. Candela 1934 şi omagiu N. Iorga). Despre „Reşedinţa Mitropolitană din Cernăuţi şi meşterul ei Iosif Hlavka" a scris în 1933 un admirabil studiu, după cum însuş trecutul naţional bisericesc al Bucovinei (1840—1880) l-a evocat în câteva „icoane" demne de remarcat. O serie de studii şi articole despre istoria învăţământului teologic a publicat în mai multe numere din «Revista de Pedagogie» (an II şi urm.), după cum a scris şi despre «Mila creştină» şi despre «Medicina călugărească în trecutul nostru». O parte din studiile sale despre „Cehii aşezaţi pe moşiile Fondului bisericesc bucovinean" (1934) au fost traduse şi în limba cehă.

Dar nu putem aminti toate studiile şi articolele împrăştiate prin diferite reviste şi edituri.[1] Mai pomenim doar monografia Bisericii din Maramureş (1938), Ghidul monumentelor istorice religioase din Bucovina (1937), mai nou „Cortegiul moaştelor sf. Ioan cel Nou în 1783" etc., pentru a ne opri, în sfârşit, la primul volum din «Istoria vieţii bisericeşti a Românilor» (1942), care este începutul cursurilor sale ţinute vreme de peste 15 ani în faţa atâtor generaţii de studenţi la Facultatea de teologie. Anume a intitulat-o aşa, spre a arăta şi ceeace a fost dincolo de paragraf şi de litera seacă a documentului: poezia rugăciunii, chiar dacă ea a purtat adeseori pecetea apocrifului (cf. pag. 107—128, 421—451 etc.).

Acesta a fost Prof. Reli. Plin de neastâmpăr în a da la lumină lucruri noi. E drept că nu totdeauna a avut vreme să verifice cu savantlâc ceeace a scris. Lucrul acesta îl spunea şi el: „Nu-mi închipui de loc că lucrarea ar fi scutită de imperfecţiuni, de lacune şi erori". Deaceea şi declara că primeşte bucuros orice rectificări făcute din iubire de adevăr şi fără patimă. Drept aceea, cred că bun a fost gândul lui când, plin de neastâmpăr continuu, scotea câte o lucrare, conform dictonului: Feci quod potui, faciant meliora potentes. Poate că sunt atâţia cari se vor găsi să critice opera prof. Reli. Să nu-şi uite de acest dicton.

Prof. Reli a fost decorat cu „Coroana României în grad de Cavaler" şi cu «Meritul muncii pentru învăţământ». El şi-a câştigat însă în sufletele atâtor generaţii merite mult mai mari, în stare să-l facă neuitat. Elevii săi ardeleni varsă o lacrimă de recunoştinţă şi de regret, pe mormântul său prea curând deschis.

Prof. **T. Bodogae**

[1] Vezi studiul: Originea şi evoluţia costumului preoţesc la Români, „Candela", 1935 etc.

Sfinţirea bisericilor din Brădet-Acriş şi Sita Buzăului

Fraznic luminos a strălucit în zilele de 4 şi 5 Noemvrie a. c. dreptcredincioşilor creştini de pe „Buzae", căci, învingând oboseala şi greoutăţile unui drum lung, Inaltul nostru Arhipăstor Nicolae al Ardealului a coborât în mijlocul lor, pentru a le sfinţi cele două frumoase biserici din Brădet-Acriş şi Sita Buzăului.

După ce I. P. Sfinţitul Mitropolit a poposit Sâmbătă seara în Braşov, fiind împreună cu cei doi însoţitori: păr. arhidiacon Circov şi păr. prof. Şoima, oaspele distinsei familii Jng. Fuerea, a continuat călătoria Duminecă dis de dimineaţă, ajungând cu maşina în Brădet-Acriş pe la ora 8·35.

Aci, după ce a continuat drumul şi a poposit câteva minute în Intorsura Buzăului, I. P. Sfinţitul a fost condus de un numeros grup de călăreţi în port naţional, iar la poarta de primire a fost întâmpinat de credincioşii localnici împreună cu organele administrative în frunte cu inimosul şi bunul creştin, dl primpretor Emil Sălăgean. Până în vârful colinei pe care frumoasa bisericuţă aştepta pe cel ce avea s'o sfinţească, Inaltul Arhipăstor a fost condus într'o trăsură încadrată estetic de patru brazi potriviţi.

Slujba sfinţirii bisericii cât şi cea dintâi Liturghie săvârşită într'însa au decurs senin, într'o atmosferă de înaltă trăire religioasă. La sfârşit, după ce corul mixt din Vama Buzăului, condus de dl prof. Comişel, a cântat «Cu noi este Dumnezeu», I. P. Sfinţitul Mitropolit a rostit o înălţătoare predică, dând mulţimii de credincioşi — dintre cari abia o treime dacă a încăput în biserică — îndemnuri creştineşti şi înţelepte poveţe potrivite cu vremurile acestea de după război. Pentru orfelinatul pe care I. P. Sf. Sa se osteneşte să-l organizeze în oraşul de reşedinţă, credincioşii participanţi la arhiereasca liturghie au dăruit ştergare, bucăţi de pânză şi au colectat o frumoasă sumă de bani; din partea preturii, dl primpretor a donat 100.000 lei.

Masa comună a avut loc acasă la preotul localnic, păr. Popica. Aci s'au ţinut obişnuitele toaste, I. P. Sf. Sa toastând pentru M. Sa Regele Mihai I, iar dl primpretor toastând vibrant şi respectuos pentru I. P. Sfinţitul nostru

Mitropolit Nicolae. Au urmat apoi la rând păr. protopop I. Ludu şi păr. paroh Iosif Popica.

Apreciind meritele preoţimii din această regiune, Inaltul Arhipăstor a acordat binecuvântare pentru a purta brâu roşu, preoţilor I. Modroiu, N. Frateş şi I. Popica.

In ziua următoare a avut loc sfinţirea bisericii din Sita Buzăului. Deşi zi de lucru, totuşi toţi credincioşii locului şi alţii din împrejurimi au porticipat sărbătoreşte la primirea Mitropolitului în comuna lor şi la sfinţirea bisericii. Şi aci slujbele s'au desfăşurat într'o înălţătoare atmosferă sufletească, I. P. Sfinţitul predicând la urmă în chip impresionant, dând credincioşilor luminoase îndemnuri creştineşti şi cetăţeneşti. Şi aci s'au făcut frumoase danii pentru Orfelinatul arhidiecezan din Sibiu.

Masa comună a avut loc în sala festivă a şcolii primare, unde şi aci s'a servit înbelşugat, măcar că din bună vreme I. P. Sf. Sa a dispus ca să se cheltuiască foarte puţin pentru masă. Au toastat: I. P. Sf. Mitropolit, dl primpretor Sălăgean, dl inspector Gh. Rusu, păr. protopop Ludu şi păr. paroh O. Rusu, care, între altele, a scos în relief şi meritele ctitoriale ale dlui ing. silvic Goţia.

Atât în Brădet-Acriş cât şi în Sita-Buzăului un sociolog atent ar fi putut observa că poporul nostru din regiunea «Buzaelor» este foarte religios, cu mult bun simţ, iar cu prilejul zilelor din 4 şi 5 crt. au manifestat un devotament profund pentru Inaltul lor Arhipăstor. De asemenea se remarcă o armonioasă conlucrare a tuturor factorilor de conducere din acea regiune.

In cele două zile, Inalt Prea Sfinţitul a fost găzduit de aleasa familie a păr. Negoescu din Intorsura Buzăului, de unde Marţi dimineaţa a plecat spre Sibiu, unde a ajuns cu bine.

Notificare

Se aduce la cunoştinţa cucernicilor preoţi din Arhiepiscopia noastră, că începând din 15 Noemvrie a. c. salarlile preoţeşti nu se mai p'ătesc de Casierie în orele de după masă, *ci numai în orele înainte de masă, dela 8—12.*

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 999/1945 (34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II*-a Hăghig, din prot. Prejmer, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.

2. Sesiunea parohială 17 jug. arabil şi fâneaţă.

3. Casă parohială cu dependenţe, toate în stare bună.

4. Patru stânjeni lemne din pădurea bisericei.

5. O ferdelă (20 litri) cereale (grâu) dela fiecare cap de familie, iar dela văduve jumătate.

6. Taxele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs şi documentele prescrise şi prealabila încuviinţare de candidare dată de Inalt Prea Sfinţia Sa, la Oficiul protopopesc ortodox din Prejmer, şi se vor putea prezenta în parohie cu învoirea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, pentru a celebra, a predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Prejmer, 1 Octomvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Prejmer, în înţelegere cu Cons. parohial din Hăghig.

Ioan Ludu,
protopop

* In Nr. 42—43 s'a publicat din eroare ca parohie de clasa a III-a. Parohia Hăghig este parohie de clasa II-a din anul 1935.

Organizaţi Reuniuni de femei

VITRINA CĂRŢII

Nicolae Igna: *Cosma şi Damian*, doctorii fără arginţi. Sibiu [Editura H. Welther] 1945. Pag. VIII+100, cu 30 figuri. Preţul: 2400 Lei.

Continuare firească a studiului „Cultul lui Esculap şi al Higiei", lucrarea cu titlul de mai sus are ca bază informativă „Acta Sanctorum" a Bollandiştilor şi textele greceşti publicate de Deubner în 1907 la Berlin, sub titlul „Kosmas und Damian" [Texte u. Einleitung]. Ea îşi propune să studieze medicina religioasă creştină reprezêntată prin viaţa şi vindecările miraculoase ale sf. Cosma şi Damian, pe cari tradiţia creştină îi cinsteşte ca „doctori fără de arginţi" şi cari au devenit patronii creştini ai mădicilor.

După ce ne dă cele trei versiuni ale vieţii lor, autorul le descrie martiriul şi insistă asupra iconografiei respective, pentru a continua cu cultul şi cu vindecările minunate săvârşite de aceşti sfinţi, încheind cu date rezumative asupra celorlalţi sf. doctori fără de arginţi. Expunerea este însoţită de numeroase reproduceri de tablouri clasice şi de câteva picturi moderne.

Interesantă prin tema pe care şi-a ales-o, excelentă în ceeace priveşte condiţiunile tehnice, dar prea rece şi pur expozitivă în ceeace priveşte modul de tratare, lucrarea de faţă îmbogăţeşte Biblioteca Medico-Istorică a Universităţii din Cluj.

Orice slujitor în via Domnului găseşte într'însa informaţiuni bogate şi folositoare. De aceea, o recomandăm spre atentă şi cu răgaz citire. *C. S.*

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Ştire personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a sfinţit Duminecă, 4 Noemvrie a. c., biserica din parohia Bradet-Acriş, iar Luni, 5 Noemvrie a. c., biserica din parohia Sita Buzăului. Marţi, 6 Noemvrie a. c., I. P. Sf. Sa s'a întors la reşedinţă.

Duminecă 21 Oct. a. c., s'a desfăşurat în sala Dalles din capitală, solemnitatea aniversării a 25 ani de existenţă a Sindicatului Presei Române din Ardeal şi Banat.

La 31 Oct. a. c. s'a aniversat în toată ţara, „Ziua Economiei".

Ministerul Educaţiei Naţionale a dispus să nu se mai primească înscrieri în cl. I a gimnaziilor, de pe lângă şcolile secundare.

Duminecă 28 Octomvrie a. c. a avut loc deschiderea Adunării eparhiale a Episcopiei Clujului, urmată de o recepţie dată de membrii Adunării în onoarea P. S. Episcop Nicolae. A asistat şi dl Dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de miniştri.

EXTERNE:

Dl Attlee, premierul Marei Britanii, va pleca la Washington înainte de Crăciun.

Dl J. F. Byrnes, secretarul departamentului de stat, a declarat recent că Statele Unite nu vor intra niciodată în vreun grup din Europa, ostil Uniunii sovietice.

Delegaţia tineretului progresist român a sosit la Londra, în vederea participării la congresul mondial al tineretului.

Trimisul Statelor Unite în Bulgaria şi România a avut la Sofia o întrevedere cu regenţii bulgari.

Organizaţia Naţiunilor Unite a luat fiinţă. Cu acest prilej dl Byrnes a declarat: „Astăzi este o zi memorabilă pentru popoarele iubitoare de pace ale tuturor naţiunilor".

Uniunea Sovietică a ratificat Charta Naţiunilor Unite.

Dl Truman a hotărît menţinerea serviciului militar obligator de un an în Statele Unite, pentru toţi bărbaţii între 18—21 ani.

Quisling, fostul premier al Norvegiei, a fost executat prin împuşcare.

Rezultatul general al alegerilor din Franţa, arată că viitorul guvern va fi prezidat tot de generalul De Gaulle.

In Ungaria s'a introdus starea de asediu, pentru a reprima jafurile şi asasinatele cari devin tot mai numeroase.

In Palestina ameninţă primejdia unui război civil între Arabi şi Evrei. Ambele tabere sunt înarmate.

Ruşii au descoperit o armă care face să explodeze bomba atomică la 120 km. distanţă.

In Grecia s'a constituit un nou guvern sub preşidenţia prof. Panalotis Canellopulos.

Generalul Franco va părăsi puterea în favoarea unui guvern de militari şi tehnicieni.

Dl Emil Bodnăraş, secretarul general al Preşidenţiei consiliului de miniştri, a declarat că România este gata să încheie acorduri comerciale cu Marea Britanie.

Cunoscutul specialist american Seversky a declarat că „bomba atomică aprinde mai mult imaginaţia decât oraşele".

In Jugoslavia a început campania electorală.

Mareşalul Tito a primit vizita unei delegaţii a Românilor din Jugoslavia.

Cu ocazia zilei marinei, dl Truman a adus un omagiu fostului preşedinte Roosevelt.

Intrevederile dintre dnii Truman, Atlee şi Mekenzie King vor începe la 11 Noemvrie a. c.

Statele Unite privesc cu simpatie eforturile Uniunii Sovietice de a stabili relaţii strânse de prietenie cu popoarele vecine.

Rezultatul alegerilor din Ungaria: După cum anunţă postul de radio Moscova, rezultatul alegerilor din Ungaria este următorul: Partidul micilor proprietari agrari 49,7%, Social-Democraţii 25,3%, Comuniştii 21%, iar restul de 4% au fost împărţite între celelalte partide.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. *Duminecă în 11 Noemvrie 1945*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. stavr. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu, Aurel Nanu, Gheorghe Secaş, prot. M. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu, Sim. Macarie. Predică: I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*. — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul *Ioan Albu*, dela parohia Sibiu-Iosefin.

6. *Duminecă în 18 Noemvrie 1945*, servesc: Prot. M. Neagu, cons. Gheorghe Secaş şi Pr. Vladimir Turuşancu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Emilian Vasilescu. — Predică: cons. *Gheorghe Secaş*. — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora, Pr. *Nic. Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

7. *Miercuri în 21 Noemvrie 1945, la Intrarea în biserică*, servesc: cons. A. Nanu, prot. M. Neagu şi insp. Dumitru Călugăr; diaconii: Simion Macarie şi Mihail Mărgineanu. — Predică: cons. Aurel Nanu. — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, protopop *Mihail Neagu*.

RĂSCUMPĂRARE. Dl Dr. Nicolae Neaga, profesor universitar, îşi rescumpără felicitările de ziua numelui donând 1000 Lei la Fondul învăţăceilor români administrat de Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu. — Pentru prinos mulţumeşte: COMITETUL.

(36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. întâia Cugir, din protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială.

3. Încălzit şi luminat.

4. Sesiune parohială de 20 jugăre pământ arător, în hotarul comunei Aurel Vlaicu.

5. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile însoţite de actele reglementare şi încuviinţarea arhierească de candidare, se vor trimite în termen Oficiului nostru protopopesc, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a fi cunoscuţi de credincioşii noştri de acolo, cu învoirea noastră.

Orăştie, la 21 Octomvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăştie în înţelegere cu Consiliul parohial din Cugir.

Prof. Zaharie Stanciu
adm. protopopesc

Nr. 10.685/1945 Şcol.

Concurs

Pentru suplinirea catedrelor libere de geografie şi filosofie dela Liceul ortodox de băieţi „A. Şaguna» din Braşov, pe anul şcolar 1045/1946, se publică concurs cu termin de 15 zile dela publicare.

Salarul împreunat cu suplinirea acestor catedre ecte egal cu al profesorilor suplinitori dela şcoalele secundare ale Statului.

Doritorii de-a ocupa una din aceste catedre, îşi vor înainta în termin cererea însoţită de actele legale şi propunerea direcţiunii şcolare, Consiliului nostru arhiepiscopesc.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 23 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 10.799/1945

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de intendent-portar, dela Şcoala Normală de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu, se publică concurs cu termin de 15 zile dela întâia publicaţie.

Dela solicitanţii acestui post se cere să fi satisfăcut serviciul militar şi să nu depăşească vârsta de 30 de ani.

Cererile însoţite de actele prevăzute pentru numiri, vor fi înaintate Direcţiunii şcolare, în termin legal.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturate, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 30 Octomvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 362/1945 (32) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Toderiţa, protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială cu dependinţe şi grădină 1 jug. 445 stj.

3. Sesiune parohială: 13 jug. 364 stj. arător, 3 jug. 784 stj. fânaţ şi folosinţa cimitirului.

4. Taxele stolare obişnuite în protopopiat.

3. Cererile de concurs însoţite de actele prescrise în regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare a I. P. Sf. Mitropolit se vor înainta în termen Oficiului protopopesc Oltul în Şercaia.

Candidaţii se vor prezenta în biserica parohială din Toderiţa în Dumineca sau sărbătoarea ce li se va fixa de Oficiul protopopesc, pentru a predica, cânta, sluji şi face cunoştinţă cu dreptcredincioşul popor.

Şercaia, la 20 Septemvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu cons. parohial din Toderiţa.

Chirion Marcu
protopop

Răspândiţi cu drag
Telegraful Român
Organul lui Şaguna din 1853

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 25 Noemvrie 1945 Nr. 46—47

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mitropoli

Abonamentul:
pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inse
un cm.² 20 Lei pentru o
de mai multe ori se dă

ADMINISTRAȚIEI foii Tele
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Socialism creștin

Trăim o epocă de furtunoasă și dramatică frământare socială. Omenirea, sătulă de nedreptăți și de mizerie, caută cu tot dinadinsul să-și toarne noui tipare de viață socială, în care să stăpânească dreptatea și fericirea pentru toți.

Războiul recent a făcut ca suferințele sociale: scăderile și neajunsurile de care sufere societatea omenească, să atingă un grad înspăimântător. Faptul acesta a determinat o intensă preocupare de *problema socială*, care constă în căutarea și aflarea celor mai potrivite și eficace mijloace pentru vindecarea suferințelor sociale. Grija de a pune în aplicare aceste mijloace, revine *politicei sociale*, care stă astăzi pe primul plan al politicei statale.

In discuțiile multiple și variate pe cari le comportă în sine problema socială, este atras adeseori și creștinismul. Ceea ce este foarte firesc, întrucât *creștinismul este factorul primordial al celei mai fericite rezolvări a problemei sociale.* Fără a fi un sistem social, creștinismul prin faptul că închide în sâmburele învățăturii sale cea mai superioară concepție despre lume și viață, aruncă puternice raze de lumină asupra întregei probleme sociale. In consecință, *problema socială se apropie cu atât mai mult de rezolvirea ei fericită* — atât sub raport teoretic, cât și sub raport practic — *cu cât se inspiră mai mult din concepția creștină.*

De aceea, ori de câte ori oameni puși la înalte locuri de răspundere în conducerea lumii, subliniază importanța și valoarea vreunui principiu creștin, n'avem decât să ne bucurăm. Atari sublinieri constituesc dovada că omenirea n'a uitat care este adevărata cale, ce duce la rezolvirea tuturor frământărilor sociale ce o chinuesc astăzi.

Ne aducem aminte cu cât optimism senin am înregistrat declarațiile dlui *H. Truman*, președintele Statelor Unite, din cuvântarea pe care a ținut-o în ședința finală a Conferinței Națiunilor Unite dela San-Francisco: «Pentru o pace bună, pentru o pace durabilă, popoarele de ispravă din lume trebue să păstreze hotărîrea de *a doborî spiritul rău ce a dominat omenirea în ultima decadă*». Convingerea dsale că pacea se poate sălășlui în lume numai prin creștinism, rezultă și din cuvintele: «Să nu pierdem această șansă supremă de a stabili o domnie mondială a rațiunii, de a crea o pace durabilă *sub conducerea Domnului*».

Același etos profund creștin pulsează și în avertismentul pe care dl *Clement Attlee*, primul ministru al Angliei, l-a făcut poporului american și întregei lumi într'un discurs ținut în ședința comună a Congresului american, că: «*Cea mai mare misiune a noastră de astăzi este să arătăm tuturor oamenilor, înainte de a fi prea târziu, că civilizația noastră va putea supraviețui numai dacă acceptă și pune în practică în relațiile internaționale și în viața noastră națională, principiul creștin că toți suntem frați*».

Subliniind înalta semnificație a acestui avertisment, trebue să spunem că este plin de miez creștin. Căci *principiul creștin că toți suntem frați, este cea mai pură și mai puternică expresie a creștinismului.* El rezumă în fond întreg creștinismul.

Pentru a justifica deplin această afirmație, este deajuns să ne reamintim că morala creștină — după însăși afirmația întemeietorului ei — se rezumă în porunca iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele. (Vezi: Mat. XXII, 37—38). In aceste două porunci se cuprinde esența tuturor datoriilor creștinești. (Cf. Mat. XXII, 39). Ele formează o unitate indisolubilă, pentrucă între ele există o legătură intimă și ființială: Iubirea față de aproapele este în fond manifestarea iubirii față de Dumnezeu și totodată fructul ei cel mai prețios, ca și proba cea mai evidentă a sincerității ei (Cf. I. Ioan IV, 20—21).

De importanță fundamentală pentru creștinism, *porunca iubirii este «legea cea nouă» care constitue esența creștinismului.* Poruncă centrală a vieții morale creștine, iubirea este pârghia pe care se zidește mântuirea și fericirea creștinului. Numai iubirea creștină îl ridică pe om la chipul desăvârșit al modului său de a fi: *omul-copil*, care stă în continuă legătură filială cu Tatăl ceresc și *omul-frate* cu inima mereu deschisă spre ajutorarea semenului său.

Trecând peste orice granițe: personale, sociale, naționale și religioase, iubirea creștină este singura putere ce poate aduce în lume, *înfrățirea tuturora* într'o viață închinată cu adevărat lui Dumnezeu și capabilă să aducă la îndeplinire, toate idealurile care frământă azi creerul și inima politicei sociale actuale.

Iată, de ce socotim deplin îndreptățită afirmația: Laburismul — care afirmă și susține prin dl Clement Attlee, principiul creștin că toți suntem frați — merită titlul de *socialism creștin.*

C. SÂRBU

Nr. 11.770

Comunicat

Se aduce la cunoștința absolvenților Academiei teologice „Andrelane", că proxima sesiune a *examenului de capacitate preoțească* va fi în Februarie 1946. Cei ce doresc să se înscrie la acest examen de capacitate preoțească, să-și înainteze Consiliului Arhiepiscopesc, cerere de admitere însoțită de actele personale și de studii până la data de 31 Decemvrie 1945. Data examanului se va comunica ulterior.

Sibiu, 22 Noemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Hirotonirea Prea Sfințitului Teodor

Iarăși ne-a făcut Dumnezeu părtași la trăirea unor zile cu veșmânt de lumină sclipitoare și curată și cu puteri de zidire duhovnicească! Incă odată ne-a cucerit vraja neînchipuit de puternică a unui praznic rar.

După ani și ani, catedrala din Sibiu a primit sub bolta ei oaspeți dintre cei mai rari, mai dragi sufletului nostru. Au venit la noi vlădici porniți la păstorie din preajma scaunului ilustrat cândva de neuitatul Șaguna și ocupat acum de autenticul vlădică păstrător prin veac al duhului șagunian, vlădici rămași cu gândul și cu fapta la rânduielile noastre de cărturărie ortodoxă. Au alergat în catedrală și mii de credincioși mânați numai de zel curat și de dragoste adevărată pentru Hristos și pentru slujitorii Lui din veacul de acum. Popor mult a venit să cadă'n rugăciune atunci când Sfântul Duh va coborî cu harul Său în ființa unuia dintre cei mai vechi și mai vrednici slujitori ai altarului străbun.

Prilej de bucurie mare i-a adus pe toți. *I. P. C. Sa Arhimandritul Teodor Scorobeț*, vicarul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu urmează a fi ridicat în treapta arhieriei.

Sâmbătă seara, în 10 Noemvrie 1945, se slujește vecernia mică și privegherea. *I. P. C. Arhimandrit Ioan Dinu* dela Oradea, înconjurat de soborul preoților și diaconilor din centrul Arhiepiscopiei, conduce slujba care întruchipează actul introductiv pentru cele ce se vor petrece în ziua următoare.

Sunt de față: *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului*, PP. SS. Episcopi *Nicolae al Clujului*, *Nicolae al Orăzii* și *Iosif al Argeșului*, *I. P. C. Arhimandrit Teodor*, profesorii, studenții și elevii școalelor confesionale din localitate, credincioși de toate vârstele și din toate păturile sociale.

Slujba se desfășoară în atmosfera zilelor mari și de sfințenia ei se cuceresc toți cei de față. La sfârșit, arhidiaconul *Ioan Circov*, tălmăcind un rost tradițional, pășește spre *I. P. C. Arhimandrit Teodor* și îl vestește că *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae* l-a numit vicar, *Sfântul Sinod* i-a acordat rangul ierarhic de arhiereu, iar *M. Sa Regele Mihai I* l-a confirmat în postul de arhiereu vicar al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Momentul poartă însemnătate deosebită și se așterne cu toată solemnitatea ce i se cuvine. Doar martorii aici stătători ar putea spune că l-au trăit în întreaga lui frumusețe și măreție. Ei își apleacă auzul, ca să prindă fiecare cuvânt din smeritul răspuns al celui chemat în treapta arhieriei. Răspunsul urmează într'o depănare domoală și bătrânească și exprimă toată mulțumirea omului căruia Dumnezeu i-a hărăzit, în toamna vieții, să primească darul cel mai mare.

Duminecă, în 11 Noemvrie 1945, se slujește sfânta Liturghie arhierească, dar așa cum abia în ani demult trecuți s'a mai slujit chiar în Sibiu. Ierarhii liturghisitori: *I. P. S. Mitropolit Nicolae*, *PP. SS. Episcopi Nicolae al Clujului*, *Nicolae al Orăzii* și *Iosif al Argeșului*, sunt conduși, dela reședința mitropolitană și până în catedrală, în dangătul clopotelor și în candență de tropar. Popor mult, cum se poate vedea doar la praznice, urmărește cu pietate orice mișcare și trăiește clipe de creștinească bucurie.

In cadrul sfintei Liturghii, prin punerea mânilor de către *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae*, darul Sfântului Duh coboară în ființa celui ce a fost Arhimandritul Teodor. Corul cântă: «Vrednic este!» Cu el, întreg poporul își unește gândul și în grai rămas din neam în neam exprimă o urare:

Intru mulți ani, Prea Sf. Teodor!

*

La sfârșitul sf. Liturghii, *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae* a rostit o predică impresionantă, arătând cât de multe și de mari sunt darurile pe care Biserica le revarsă asupra fiilor ei. Darurile acestea sălășluesc în noi mai ales prin mijlocirea sfintelor Taine.

De data aceasta, prin Taina Preoției, darul Duhului Sfânt coboară în ființa unuia din cei mai vrednici slujitori ai altarului străbun.

I. P. Sf. Mitropolit a mulțumit apoi PP. SS. Episcopi: *Nicolae* al Clujului, *Nicolae* al Orăzii și *Iosif* al Argeșului, care au înfrânt toate greutățile și nu au pregetat să vină și să stea de ajutor întru desăvârșirea tuturor lucrărilor împreunate cu hirotonirea P. S. *Teodor*.

De încheiere, *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae* a exprimat, în cuvinte calde și părintești, felicitări și urări de viață lungă și spornică, pentru *P. Sf. Arhiereu Teodor*.

P. Sf. Arhiereu Teodor a răspuns apoi prin cuvântarea următoare:

I. P. Sf. Stăpâne,
Prea Sfințiile Voastre,
P. Cucerniți Părinți,
Iubiți Ascultători,

Orientarea creștină în viață este privilegiul acelor credincioși, pentru care creștinismul este o înaltă vocație. Această orientare creștină atât de necesară în zile de răstriște ca și în zile normale, se învață la picioarele Mântuitorului și atârnă în primul rând de condițiunile morale ale individului, mai mult decât de cele intelectuale.

Domnul nostru Iisus Hristos a arătat anume norme de orientare în ceea ce s'ar putea numi recepțiuni spirituale, descrise în Sf. Evanghelie.

Aceste recepții spirituale au darul de a ne scormoni conștiința, ca să știm: *Cum stăm, încotro mergem și care sunt datorințele noastre în zile de cumpănă ale vieții?*

Mântuitorul nostru Iisus Hristos a avut un metod propriu, simplu, direct și natural de a ști ce este în

mintea şi în sufletul acelora, pe care doria să-i aducă la mântuire.

Din ziua, în care a predicat în sinagoga din Nazaret şi până în săptămâna Sfintelor Sale Patimi, în Cetatea Ierusalimului, a trăit în focarul frământărilor spirituale, intelectuale şi sociale ale contemporanilor Săi şi în contact cu toţi factorii vieţii şi cu toate păturile sociale.

La toate ocaziile, unde era lume adunată, în pieţe, pe ţărmul mării, în măgurile munţilor şi în pustie, înpresurat de bolnavi ori de sănătoşi, ca şi în case particulare şi în drumeţiile sale fără de popas, era înconjurat de mulţimea popoarelor ori măcar de cercul obişnuit al prietenilor şi ucenicilor Săi.

Trăind în astfel de împrejurări nu e greu să vedem, că El întreba pe oameni, într'o formă ori într'alta: *Ce credeţi voi, Ce vi se pare vouă?*

Domnul Hristos n'o făcea aceasta de dragul popularităţii, ca proorocii cei falşi, care-şi pleacă urechea la pământ, ci ca să ştie ce crede lumea despre persoana, despre opera şi misiunea Sa şi cum priveşte ea viaţa şi problemele ei.

Răspunsurile primite rareori erau satisfăcătoare ci mai totdeauna eronate şi false. Mântuitorul nu lăsa necorectate răspunsurile primite. Sincer şi drept, căuta să inspire ascultătorilor Săi idei şi concepţii adevărate despre viaţă şi rosturile ei, dar mai ales despre Impărăţia Cerului. Şi lumea a înţeles repede, că Iisus Hristos nu e ca preoţii şi cărturarii vremii cu moralitate dubioasă şi cu spoeală de ştiinţă. Nu e mirare, că adevărul Domnului pătrundea ca un fior şi ca o undă înviorătoare prin toată fiinţa gloatelor, făcându-le pe acestea să-L asculte cu drag.

Generaţie de generaţie trece prin faţa Adevărului Sf. Evangheliі, iar vrednicia ori nevrednicia lor se judecă după atitudinea faţă de Sfânta Evanghelie.

Există, ce e drept, idei şi evenimente, care schimbă soartea indivizilor şi a gloatelor, dar nici unele nu se pot asemăna cu influinţa binefăcătoare a Sf. Evangheliі.

I. Unii dintre noi am trecut prin două războaie mondiale. Azi privind în urmă, ne dăm seamă cum ne-am orientat atunci şi încotro să tindem azi.

Sfârşitul norocos al primului război mondial ne-a adus înfăptuirea idealului nostru naţional: unirea politică a tuturor Românilor în România întregită, liberă şi independentă, sub oblăduirea glorioasei noastre Dinastii.

Infăptuirea idealului naţional, zemislit şi crescut în Sfânta Sfintelor sufletului multor generaţii de înaintaşi, ne-a venit ca un dar de sus, învăluit în năstrapa unor răspunderi nebănuit de mari.

O serie de zile luminate ne-a hărăzit acel norocos sfârşit de războiu. Unele din acele zile sunt legate de însuşi acest sanctuar naţional, mărturie văzută a prezenţei nevăzute a lui Dumnezeu, în mijlocul Românilor ardeleni.

Şi ne-au fost prilejuite acele zile mari de măreţe întruniri religioase, memorabile sfinţiri de ierarhi, de strălucite vizite regale şi de soli ai legăturilor culturale şi politice cu străinătatea, favorabilă nouă, de istorice congrese naţionale, misionare şi culturale, ţinute în acest centru bisericesc, unde duhul ocrotitor al lui Şaguna se sălăşluieşte mai viu, mai deplin şi mai rodnic în iniţiative şi în realizări.

In atmosfera sacră de aici am avut viziunea, că soartea neamului e în mâna lui Dumnezeu şi certitudinea, că viitorul neamului trece prin faţa Sfântului Altar.

In atmosfera înaltă a acestui Sanctuar s'au articulat chemările de destin ale Duhului Sfânt, care a inspirat şi ne-a dăruit perioada dinamică de înflorire a Bisericii ardelene, inaugurată şi îndrumată de Inalt Prea Sfinţitul nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae.

Nu ne-a fost dat însă să continuăm în linişte şi nestingheriţi opera împlinirilor, căci a venit asupra noastră ca o năpastă urgia prăbuşirii sfintelor noastre hotare şi am fost târîţi în vâltoarea cumplită a războiului al doilea mondial.

In faţa acestor năpăstuiri exclamăm împreună cu înţeleptul cronicar, Miron Costin: *Nu sunt vremile sub cârma omului ci bietul om sub vremi!*

Acest al doilea război a pus în vibrare harfa tuturor durerilor. Deşi războiul s'a terminat, încă nu ne-am recules din groaza primejdiilor, prin care am trecut. Ne e teamă să inventariem toate imensele jertfe de sânge ale celor din război, ale refugiaţilor şi ale populaţiei civile şi nici bunurile materiale perdute şi mai presus de toate ne chinue grija zilei de mâine. Condiţiunile interne şi externe ale vieţii obşteşti dela sfârşitul celui de al doilea război mondial, nu se pot asemăna cu cele din 1918.

In sbuciumul şi în frământările în care trăim, ni se pare, că ne găsim ca într'o casă învăluită de furtună, cu uşile şi ferestrele asvârlite din ţâţini şi vânturi sălbatice năvălind şi ieşind din casă, cu urlete sinistre.

Această imagine mărită e imagina lumii întregi în această generaţie, bătută de Dumnezeu.

Adunaţi în Casa Domnului, cu frică şi cu cutremur ne întrebăm: *Incotro să apucăm şi care sunt datoriile clipelor de faţă?*

Trebue să ştim, că a trăi fără ideal, a ajunge în cea mai nenorocită stare de a nu mai distinge între ce e bine şi ce e rău, a pierde încrederea în Dumnezeu şi în sineţi, a accepta orice tirănie, spre a nu te prăbuşi în prăpastia propriilor pofte ucigătoare — e soartea pecetluită a celor pierduţi şi care au uitat, că depind de Dumnezeu.

Practic toţi care citim istoria creştinismului ştim, că nici disperarea, nici pesimismul nu sunt semnele unei credinţe vii în Iisus Hristos.

Creştinii adevăraţi s'au simţit fericiţi şi în cele mai aspre adversităţi ale vieţii. Fericirea legăturilor cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos întrece orice urgii.

Durerile mari şi zguduirile puternice scormonesc adâncurile sufletului şi credincioşii adevăraţi sunt izbiţi de chemările irezistibile ale rezistenţii şi ale nădejdii.

Cu astfel de experienţe ale vieţii a putut scrie Sf. Ioan Gură de aur următoarele cuvinte mult grăitoare: „Noi am putea fi mai totdeauna fericiţi şi să ne bucurăm de viaţă, orcât de grea ar fi şi chiar şi în cuptorul de foc al prigoanelor, dacă ne-am ridica cugetul deasupra nivelului lucrurilor omeneşti. Intr'adevăr nimic nu contribue mai mult la bucuriile vieţii decât contemplând lucrurile din partea lor luminoasă. Noi însă suntem înconjuraţi de laturile întunecoase ale vieţii. Partea cea luminoasă e partea dinspre Dumnezeu".

II. Lăudat şi preamărit fie Domnul, cu voia căruia am împlinit în toamna aceasta patru decenii de activitate bisericească şi eram gata să mă retrag din slujbă şi să mă despart de numeroşii şi iubiţii împreună lucrători în via Domnului, având mulţumirea sufletească, pe care mi-o dă conştiinţa, că oricât de modestă şi nepretenţioasă mi-a fost munca, Dumnezeu totuşi a primit-o şi a binecuvântat-o. Pentru că această muncă am săvârşit-o în iubire de Dumnezeu, de sfânta Biserică şi de neam şi n'a fost cu totul zadarnică în ochii Domnului.

A intervenit însă decizia Inalt Prea Sfinţitului meu Stăpân, aprobată de Sf. Sinod şi confirmată de Majestatea Sa, Augustul nostru Rege Mihaiu I, — ca să nu apropiu de ţărmuri corabia, ci s'o îndreptez înspre largul vieţii, urmând Domnului pe cărările apostolatului, ca Arhiereu auxiliar al I. P. S. Sale.

La orice chemare înaltă se ivesc ezitări şi îndoieli, pe care le-am frământat in sufletul meu. Scena chemării la apostolie a pescarilor dela Marea Tiberiadei mi-a dat de gândit.

La *Cuvântul Domnului... Indreptaţi corăbiile voastre la adânc şi aruncaţi mrejile...*, pescarul Simion a răspuns: „Doamne, toată noaptea ne-am trudit şi nimic n'am izbândit..., dar *pe Cuvântul Tău, ieşim în largul mării, să aruncăm mrejile!*

Acest dialog evanghelic ne este atât de cunoscut, deşi noi nu-l pătrundem sensul şi adeseori cugetăm: *Zadarnică e orice încercare..., căci n'are să isbutească!*

Aceasta se întâmplă, din pricină că ne lăsăm amăgiţi de părţile negative, de greutăţi, de piedeci şi ne dăm bătuţi. — Au nu auzim la toate colţurile spunându-se cu durere ori cinic: Generaţia de azi e pierdută, destrăbălarea e generală, apatia s'a aşternut peste toţi, putreziciunea şi plăgile de tot felul au năpădit în toate sectoarele vieţii. Şi se înfierează cu judecăţi aspre: Această generaţie când a avut suflet, n'a avut mijloace, iar ajungând la mijloace, n'a mai avut suflet vrednic de ele!

Nu e de mirat că şi Biserica e luată la ţintă şi aspru cenzurată. Astfel unii cred, că Biserica este învechită şi că e timpul suprem să iasă din frontul vieţii şi retrăgându-se undeva într'un colţ, la periferia vieţii, să cultive florile pietăţii în grădina sufletelor credincioase! Secularismul atingând apogeul nu se sfieşte a spune cu emfază, că deoarece Biserica n'a isbutit să ridice viaţa creştinilor la nivelul doctrinelor sale, e rândul alternativelor creştinismului: al democraţiei, socialismului şi comunismului să realizeze mult aşteptata dreptate socială şi să înfăptuiască frăţietatea între oameni, prin mijloace efective.

Noi însă ştim, că sfânta Biserică nu poate fi înlocuită prin nimic, iar cei ce într'adevăr vreau să contribue la îmbunătăţirea vieţii nu sunt rivalii ci colaboratorii noştri întru Domnul.

Să nu ne lăsăm impresionaţi nici intimoraţi de lozinci de acestea, ci mai dinadins să răspundem: *Pe Cuvântul Tău, Doamne, aici suntem,... începem lucrul dela început, cu puteri înoite şi cu speranţe proaspete!*

Sf. Evanghelist Luca, istorisind pescuitul miraculos arată, că — la îndemnul Domnului pescarii norocoşi au vânat atâta putere de peşte, încât au strigat şi la alţi pescari să grăbească să le ajute, să aducă mrejile la uscat.

Cu toţii cunoaştem aceste experienţe atât în viaţa spirituală cât şi în viaţa materială. Suntem fiinţe gregare, care trăim laolaltă, muncim împreună şi suntem avizaţi unii la alţii. Insoţirea noastră e şi în bine şi în rău, la bucurie ca şi la suferinţă.

Dar de asemenea ştim cu toţii, că ceea ce ne separă în viaţă nu sunt lucrurile mari, ci dimpotrivă lucrurile mărunte, interese meschine şi păcătoase, pe când lucrurile mari ne unesc.

Pricina de căpetenie, că trăim separaţi, izolaţi şi străini, fără priinţă şi indiferenţi unii faţă de alţii, e fiindcă trăim superficial şi ne cunoaştem superficial, căutându-ne defectele iar nu şi calităţile.

Nu ne coborîm în adâncul fiinţei şi nu căutăm să ne cunoaştem şi să ne unim. Adâncul este în lăuntrul fiecăruia iar nu în lumea din afară. Şi numai coborându-ne în adâncul sufletelor, ne putem da seama de puterile din noi, pe care datori suntem să le desvoltăm.

III. *Ce ne poate uni şi ce trebue să ne unească?*

Neamul nostru are instinctul iubirii de familie, al iubirii de neam şi al iubirii de pământul strămoşesc. Instinctul credinţii în Dumnezeu şi iubirea de lege constitue moştenirea spirituală, din care s'au zămislit caracterul naţional, unitatea sufletească şi conştiinţa acestei unităţi. Cu fiecare generaţie aceste bunuri se împrospătează presupunând, că fiecare generaţie şi-le însuşeşte, le apără şi se străduieşte să le transmită urmaşilor.

Fac parte din această moştenire: Sf. Evanghelie, Sf. Taine şi Sf. Biserică. Sf. Evanghelie e bunul suprem, care covârşeşte toate bunurile din lume. Ea satisface nevoile sufletului omenesc. E minunata prezenţă a persoanei şi puterii Mântuitorului şi darul vieţii, care a izvorît din jertfa de pe Cruce, prin care ne curăţim de întinăciunea păcatelor. Ea ne dă putere să împlinim datorinţele vieţii. Ea e darul vieţii, al adevărului, al dreptăţii, al frăţiei şi al păcii, dacă primim Sf. Evanghelie cu credinţă şi cu umilinţă.

Iar Sf. Taine sunt mijloacele prin care Duhul Sfânt revarsă harul Său în viaţa noastră.

Dar Sfânta Biserică? Ea e trupul mistic al Mântuitorului şi proiectarea în timp şi în spaţiu a minunatei Intrupări a Domnului, prin care se continuă în lume opera mântuirii neamului omenesc.

De 19 veacuri a coborît pe pământ acest Ierusalim ceresc, chemând la pocăinţă şi la mântuire pe fiii răzvrătiţi ai Tatălui, pentru a-i infia şi sfinţi. In istoria Bisericii sunt epoci de neuitată glorie şi epoci de stagnare, pentru că fiii ei s'au dovedit adeseori slabi în credinţă, slabi în slujire şi slabi de caracter. S'a părut uneori că Sf. Biserică a intrat în agonie, fiind părăsită de fiii ei.

Adeseori lâncezeşte şi spiritul progresist e mai puternic în afară de Biserică decât în lăuntrul ei, cu toate că Biserica e vatra consacrată a luminii şi creatoare a celei mai înalte civilizaţii.

Dar şi când corupţia s'a încuibat în Biserică, ea s'a dovedit capabilă de reculegere şi de renaştere, ridicându-se din mijlocul ei profeţi plini de vigoare, viziuni nouă şi eroi şi martiri ai credinţei şi ai idealului religios.

In epocile de decadenţă apar reacţiuni puternice de însănătoşire, punând lumea în uimire cu forţa de convertire la Hristos.

Sfânta Biserică ne cere numai să o iubim, spre a cunoaşte puterile ei miraculoase. Iar cu lucrurile sfinte, nu este ca în lume, că întâi trebue să le cunoaştem pentru a le iubi, ci să le iubim pentru a le cunoaşte. Mântuitorul Hristos a întemeiat Biserica Sa pentru noi păcătoşii, pentru noi S'a întrupat, pentru noi S'a răstignit şi a înviat, ca să ne mântuiască. Şi noi avem trebuinţă de Sf. Biserică, să ne facă creştini adevăraţi, creştini practicanţi, creştini militanţi.

In Biserică a depus Dumnezeu soartea şi secretul fericirii noastre. De aici obârşesc toate obligaţiunile noastre faţă de Sfânta Biserică. Ea ne-a renăscut şi ne-a crescut. Ea ne-a dăruit cunoştinţa de Dumnezeu, ne-a învăţat să înălţăm sufletul pe altarul Lui, şi să vorbim cu Tatăl ceresc, ai cărui fii suntem. Din izvoarele ei ne-am adăpat şi cu ambrozia îngerilor şi cu pâne cerească ne-a hrănit. Când am alunecat şi am cunoscut amărăciunea păcatului, Sf. maică Bi-

serică ne-a chemat la sine iertându-ne şi ajutându-ne să ne întoarcem pe înălţimile sufletului. Prin ea cunoaştem lumina, adevărul şi viaţa şi a o neglija ar însemna să ne răsvrătim împotriva lui Dumnezeu şi să renunţăm la fericire.

Să-i recunoaştem Bisericii drepturile ce le are asupra noastră de a ne reîncreştina.

Este un ocean în inima fiecărui om şi trebue să vie o zi pentru fiecare dintre noi, în care să-şi ia barca sa şi să traverseze acel ocean. Fiecare om trebue să-şi precizeze atitudinea sa faţă de credinţă, faţă de Biserică. Mulţi se îneacă. Ci, Tu, Doamne, apără barca noastră şubredă de valurile furtunoase şi ajută-ne să nu ne înghită valurile.

IV. Iar pentru ca decizia noastră să nu dea greş, e necesar să ne reamintim, că după primul războiu mondial, istoria a înregistrat o perioadă de *renaştere a sensului ortodoxiei naţionale*, renaştere ancorată în Sf. Evanghelie şi cu orizonturi lărgite până în zările de slavă ale ecumenicităţii. O seamă de credinţe tari şi de aspiraţii înalte au pătruns adânc în sufletul Clerului şi al mirenilor, pe care nicio putere din lume nu le poate smulge.

Bucuriile vieţii le-au îmbogăţit, durerile le-au adâncit, încercările le-au întărit şi purificat.

Mărturisim convingerea, că poporul nostru, prin Biserica sa strămoşească este prizonierul unor nădejdi şi aspiraţii de libertate, de progres şi de înoire sufletească, pe care acest al doilea războiu mondial le-a adâncit şi le-a potenţat.

Şi înainte de încheere, doresc să exprim de pe treptele Sfântului altar Inalt Prea Sfinţitului nostru Stăpân, Prea Sfinţiilor Voastre, de aici, Sf. Sinod şi Majestăţii Sale Augustului nostru Rege Mihai I, mulţumirile mele pline de recunoştinţă, pentru cele ce au făcut pentru smerenia mea şi să-i asigur că voiu justifica acestea printr'o dăruire deplină Domnului şi o slujire devotată Sf. Biserici.

Şi mulţumind Domnului, îL rog împreună cu Psalmistul: Dumnezeule, caută din cer şi vezi şi cercetează via aceasta, pe care a sădit-o dreapta Ta şi o desăvârşeşte pe ea", (Ps. 79, st. 14). Amin!

† TEODOR

Orori nemţeşti

Prizonierii români întorşi din captivitatea germană, istorisesc orori înspăimântătoare săvârşite mai ales de Saşi, cu soldaţii noştri. Potrivit relatărilor ziarului „Viaţa Nouă" din Oradea, caporalul Roman Traian din comuna Ţigăneşti de Criş, eliberat din lagărul dela Linz de către armatele anglo-americane şi sosit de curând acasă, a declarat următoarele:

„Am fost şi eu luptător în reg. 19 inf. compania 6-a şi am căzut prizonier la Nemţi, la 21 Feb. 1945, în munţii Tatra.

In drum spre Germania, eram o coloană de 2500 prizonieri români iar pe şoseaua Bratislava—Viena, am fost conduşi de trupe S. S. formate din Saşii din Banat şi Bucovina.

Aceşti călăi S. S. ne-au condus spre lagăre, dar fiindcă noi eram aproape morţi de foame şi slăbiţi de drum, nu puteam merge decât cu mare greutate.

Când cineva dintre noi nu mai putea merge, repede îl executau în acelaşi moment. Soldaţii S. S. îi împiedecau pe cei neputincioşi, cu piciorul să nu cadă în drum, ci în şanţ, iar cu pistolul le trăgeau în cap. Din cei 2500 Români căzuţi prizonieri, am ajuns în lagărul Linz din Austria, numai 800 de oameni, restul 1700 au fost împuşcaţi pe drum de călăi S. S."

Straşnică recunoştinţă!?...

Râvna se răsplăteşte

Dacă multe din colectele pentru orfelinatul arhidiecezan n'au corespuns aşteptărilor, aceasta se datoreşte lipsei de râvnă a celor cari le-au făcut. Pe de altă parte, vin mereu la Consiliul Arhiepiscopesc rapoarte ale C. părinţi cu rezultate minunate. Râvna nu rămâne nerăsplătită. Cel ce porneşte cu dragoste şi cu însufleţire la lucru, având conştiinţa că serveşte o cauză mare izbândeşte peste aşteptări.

Cel îndoielnic şi nepăsător faţă de lucrul pe care trebuie să-l facă, rămâne ruşinat. La fel s'a întâmplat şi cu colecta pe care preoţimea noastră a fost chemată s'o poarte pentru o operă caritativă de mare amploare ca cea a ocrotirii orfanilor de război. Rezultatele obţinute oglindesc o stare de fapt sufletească a parohiilor şi cu deosebire a preoţilor. Din unele parohii cu 2000 până la 3000 de suflete şi peste 3000, s'a colectat abia 30.000 Lei; iar din parohii de 700 suflete s'au realizat sume de 300 000, ba chiar 350 000 Lei. Care să fie motivul acestor rezultate atât de curioase? Cheia acestor situaţii o ţine în mână preotul respectiv. Prin colecta pentru orfanii neamului întreaga preoţime dă un examen de vrednicie pastorală, un examen de prezenţă spirituală în mijlocul credincioşilor săi. O dovadă neîngăduită de măsura în care păstorul este legat de turmă şi de felul cum înţelege turma să dea ascultare păstorului său.

Lăsând la o parte colectele nereuşite, cari au prilejul să se corecteze şi să se completeze în viitor, pomenim de astă dată colecta parohiei Chirpăr. Sub conducerea părintelui Străuţ credincioşii au adus la Sibiu 62 ferdele de cartofi. Proaspătul paroh din Viştea de jos a colectat 61,000 lei pe lângă o colectă masivă în alimente şi efecte în valoare de 300.000 Lei. Părintele Constantin din Braşov-Stupini a ajuns la un sfert de milion Lei şi colecta continuă. Parohia Braşov Cetate a trimis până acum la Sibiu 306 000 Lei şi colecta continuă. O parohie mică, de lângă Sibiu, n'are nici 500 suflete, a colectat şi vărsat la Sibiu 110.000 Lei, pe lângă colecta în natură de alimente şi efecte.

N'am arătat aceste rezultate pentru a lăuda pe cei cari le-au obţinut, ci am voit să facem dovada că râvna nu rămâne nerăsplătită. Cuvântul Evangheliei se adevereşte în toate problemele: *„Celce caută, află şi celui ce bate, i-se va deschide"*.

Referent

Nr. 11.811/1945

AVIZ

In bugetul pe exerciţiul anului 1945/46 al Ministerului de culte, sunt prevăzute 58 posturi de cântăreţi bisericeşti pentru Arhiepiscopia noastră.

Posturile acestea pot fi ocupate *numai de absolvenţi cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cuntan" din Sibiu.*

Cei interesaţi îşi vor înainta de urgenţă cererile lor Consiliului nostru Arhiepiscopesc, dar numai cei cari au satisfăcut serviciul militar.

Cererile vor fi însoţite de acte legale.

Consiliul Arhiepiscopesc

Atenţiune!

Sosindu-ne comande de luminări fără indicarea precisă şi completă a adresei parohiei, rugăm din nou Oficiile parohiale să binevoiască a scrie la fiecare comandă şi adresa parohiei: **cu Oficiul poştal şi Judeţul,** *altfel nu se vor mai executa comandele.*

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român
Fabrica de luminări — Sibiu

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Decemvrie 1945

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie.* In fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie, *„Acatistul Maicii Domnului"*.

2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, în continuare la ora 9½ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.

3. *Duminecă în 2 Decemvrie 1945* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaş şi Alexandru Popa; diaconii: Simion Macarie şi Mihail Mărginean. Predică: cons. *Gheorghe Secaş.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4. preotul *Dr. Ioan Chioariu,* dela parohia Sibiu-Inferior.

4. *Joi în 6 Decemvrie 1945, la Sfântul Nicolae* servesc: P. S. Sa Arhiereul-vicar *Teodor Scorobeţ,* înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. Predică: *Prof. Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul *Ioan Albu,* dela parohia Sibiu-Iosefin.

5. *Duminecă în 9 Decemvrie 1945* servesc: Cons. Ieronim Grovu, prot. Mihail Neagu, prof. Dr. N. Terchilă; diaconii: Dr. Emilian Vasilescu şi Mihail Mărginean. Predică: prot. *M. Neagu* — La Oastea Domnului prădică, după masă, la ora 4, preotul *Nicolae Constantin,* dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Dumînecă în 16 Decemvrie 1945* servesc: Cons. Aurel Nanu, prot. Mih. Neagu şi insp. Dumitru Călugăr; diaconii: Nicolae Mladin şi Sim. Macarie. Prădică: cons. *Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul *Dr. Corneliu Sârbu,* dela parohia Sibiu-Treistejari.

7. *Duminecă în 23 Decemvrie 1945* servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga şi preotul Ioan Veljianu; diaconii: Anatolie Scurtu şi prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Predică: *Prof. Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, protopop *Mihail Neagu.*

8. *Marţi în 25 Decemvrie 1945, la Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos* serveşte; *I. P. Sf. Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae,* înconjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi. Predică: *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.* — După masă, la ora 4 predică la Oastea Domnului cons. *Gheorghe Secaş.*

9. *Mercuri în 26 Decemvrie 1945, Soborul Preacuratei Fecioarei* serveşte: *P. Sf. Arhiereu-vicar Teodor,* înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. Predică: *P. S. Sa Arhiereul-vicar Teodor.* — După masă, la ora 4, predtcă la Oastea Domnului preotul *Ioan Muntean.*

10. *Joi în 27 Decemvrie 1945, Sfântul mucenic Arhid. Ştefan* servesc: prot. Mih. Neagu, preoţii Nicodim Belea, prof. Iacob Bozocea, Vladimir Turuşancu şi ier. Varahil Jitariu; diaconii: Simion Macarie şi Mihail Mărginean. Predică: duhovnicul *Nicodim Belea.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, diaconul *Simion Macarie.*

11. *Duminecă în 30 Decemvrie 1945* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaş, prof. Teodor Bodogae; diaconii: Anatolie Scurtu şi prof. Nicolae Mladin. Predică: cons. *Gheorghe Secaş.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, duhovnicul *Nicodim Belea.*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Adunarea eparhială din Cluj

Am înregistrat la vremea sa Adunările eparhiale dela Arad şi Timişoara. După tragicele evenimente ale anului 1940, Eparhia Clujului n'a mai avut posibilitatea unei întruniri reprezentative legale. Au trebuit să vină zilele de reîntregire a Ardealului, ca P. S. Sa Nicolae al Clujului să poată convoca Adunarea eparhială. Chemată pentru zilele de 28 şi 29 Oct. c., Adunarea eparhială a întrunit majoritatea membrilor, alături de un select grup de oliţeri români în frunte cu generalul erou Atanasiu.

După slujba arhierească din catedrală, împreunată cu pomenirea membrilor răposaţi, a avut loc — tot în catedrală — deschiderea Adunării prin frumoasa cuvântare a *P. Sf. Episcop Nicolae,* pe care am publicat-o în nr. trecut. In timp ce se face expedierea telegramelor omagiale, îşi face apariţia dl prim-ministru *Dr. P. Groza.*

Din catedrală asistenţa trece în sala de recepţie a reşedinţei episcopale, unde a avut loc omagierea P. S. Nicolae şi agapa oferită de P. S. Sa tuturor deputaţilor eparhiali.

Luni 29 Oct. c. reprezentanţii Bisericii asistă la deschiderea solemnă a Liceelor ortodoxe confesionale, pentru a continua apoi desbaterile cu prezentarea rapoartelor secţiilor şi cu completarea vacanţelor din Consiliul eparhial.

Terminându-se ordinea de zi, P. Sf. Episcop Nicolae mulţumeşte membrilor, în numele cărora răspunde P. C. Prot. stavrof. Ştefan Rusu, elogiind activitatea Prea Sfinţiei Sale.

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Răscumpărare. Inalt Prea Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* şi-a răscumpărat felicitările de ziua numelui, dăruind 20.000 Lei pentru orfanii de război.

Indătinata recepţie din anii trecuţi, nu va avea loc la Sf. Nicolae, nici în anul acesta.

Ziua Regelui în Ţară: *După cum anunţă ziarele, în toată Ţara au avut loc înălţătoare manifestaţii de dragoste pentru M. Sa Regele Mihai I, cu prilejul zilei de 8 Noemvrie c.*

In ziua *de 23 Oct. a. c. a avut loc la Timişoara, Adunarea generală a Asociaţiei Clerului „Andrei Şaguna", secţia Timişoara.*

Universitatea *„Regele Ferdinand I" din Cluj, anunţă că înscrierile şi examenele s'au amânat pentru data de 15 Ianuarie 1945.*

Cu ocazia *împlinirii unui an de activitate a Arius-ului, a avut loc o şedinţă festivă în sala Ateneului Român.*

Ministerul *Educaţiei Naţionale comunică celor interesaţi că examenul de capacitate pentru profesori începe la 1 Martie 1946*

Guvernul *nostru a hotărît să înceapă tratative comerciale cu Jugoslavia.*

„Legea Românească", *organul oficial al Eparhiei ortodoxe române a Oradiei, apare în aceeaşi serioasă ţinută. Nr. 18—19 pe 15 Sept.—1 Oct. 1945, cu prinde articole de actualitate.*

„Indrumătorul Eparhial" *este numele noului organ de publicitate al Eparhiei Râmnicului Noul Severin, ce apare lunar sub directa îndrumare a P. Sf. Atanasie Dincă Bârlădeanul. Rostul lui este „să oglindească întreaga viaţă bisericească, sub toate aspectele ei".*

Noui monete *de 20, 100, 200 şi 500 Lei se pun curând în circulaţie, spre a înlătura criza mărunţişului.*

EXTERNE:

Cu ocazia *serbării onomacticei, M. Sa Regele a primit o telegramă de felicitare dela dl Kalinin, preşedintele Prezidiumului Suprem Sovietic.*

Cu ocazia *aniversării revoluției din 7 Nov. 1917, dl Molotov a ținut un discurs în fața Sovietului din Moscova, în care a vorbit despre desfășurarea războiului și despre problemele interne și externe actuale.*

In *urma hotărîrii Marelui Stat Major al Armatei Sovietice, cei aproape 300 000 prizonieri români aflați în lagările din Rusia, vor fi în curând în țară.*

Dl *Ethridge, trimisul special al Departamentului de Stat american, a avut o lungă întrevedere cu dl Molotov și cu dl Vâșninski, la Moscova. De câteva zile dsa este la București.*

Cu *ocazia celei de a 28-a aniversări a marei Revoluții socialiste din Octomvrie, M. Sa Regele Mihai I, dl Truman și dl Attlee au trimis președintelui Kalinin câte o telegramă.*

Dl *ministru Kavtaradze a fost decorat cu ordinul „Drapelul Roșu pentru Muncă".*

S'au *restabilit legăturile telefonice dintre România și Turcia.*

In *Ungaria s'a constituit guvernul de coaliție.*

Dl *Cordel Hull a primit premiul Nobel pentru pace pe anul 1945.*

Dl *Bevin, ministrul de externe al Angliei, a făcut în Camera Comunelor importante declarații cu privire la situația din Palestina.*

A *început procesul criminalilor de război dela Dachau, precum și procesul marilor criminali de război.*

Alegerile *din Jugoslavia s'au terminat cu victoria Frontului Național Jugoslav. Mareșalul Tito a obținut o majoritate absolută.*

Comunicatul *oficial asupra Conferinței dela Washington, anunță că întrebuințarea energiei atomice în scopuri militare va fi complet eliminată.*

Dl *Attlee s'a întors din America. Dsa a făcut declarații importante în fața Congresului american și Parlamentului canadian. Asupra rezultatelor obținute va face comunicări în Camera Comunelor.*

Guvernul Sovietic *a hotărît retragerea trupelor sale din Cehoslovacia.*

Poporul *sovietic se pregătește pentru alegerile la Sovietul suprem al U. R. S. S.-ului.*

In *Bulgaria poporul s'a pronunțat pentru Frontul Patriotic. Au votat 86% din numărul total al alegătorilor. Dintre aceștia, 3 407.355, adecă 88 24%, au votat pentru guvernul Frontului Patriotic.*

Evreii *au declarat grevă generală în Palestina. Situația se menține încordată.*

Generalul *de Gaulle a fost ales șef al Guvernului francez provizoriu, pe care a reușit să-l formeze.*

Vorbind *ziariștilor, Mareșalul Tito și-a exprimat credința că relațiile dintre România și Jugoslavia democrate, se vor îmbunătăți mereu și se vor extinde și în domeniul cultural și economic.*

După *știri necontrolate încă, mareșalul Tito ar fi declarat că libertatea religioasă este garantată în mod absolut în Jugoslavia federativă, iar statul nu mai finanțează nici un cult.*

ȘTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

8. *Duminecă în 25 Noemvrie 1945,* servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. N. Neaga și Nicodim Belea; diaconii: A. Scurtu și Dr. Grigorie T. Marcu. — Predică: Prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, Pr. *Dr. Corneliu Sârbu,* dela parohia Sibiu-Treistejari.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Căminul cultural. Revistă de cultură a poporului, editată de *Fundația Regele Mihai I.* Redacția și administrația: București III, strada Latină 8. Abonamente: Pentru conducătorii satelor și pentru unitățile Fundației, Lei 4000— Pentru particulari, Lei 5000— Pentru instituții și autorități, Lei 8000—

Revista apare de șase ori pe an, în excelente condițiuni de fond și formă. Numărul 7—8 (Iulie—August) din anul XI [a. c.], oferă un bogat material de studii, cercetări monografice, cronică, acțiune culturală, cărți, reviste, însemnări, buletine bibliografice.

Pentru îmbogățirea rațională a Bibliotecilor populare, consultarea regulată și atentă a bule inelor ei bibliografice este de cel mai mare folos.

La rubrica „Documente", revista reproduce, ca model al genului, *Regulamentul pentru funcționarea bibliotecilor protopopești și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu,* votat de Adunarea noastră eparhială în ședința ei din 13 Aprilie 1942, precum și *Expunerea de motive* a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae,* care-l însoțește. (m.)

Gând de taină

In mintea mea numai o ghindă,
Te văd, Doamne, ca'n oglindă,
Numai soare și lumină,
Ca o mare'n flăcări plină.

Ș'ametit în bucurie,
N'am cuvânt și nici tărie,
Pentru gând, sau pentru cântec,
Pentru vraja de descântec.

Gânguresc în rugăciune,
Nu știu bine ce-am a spune.
Căci plutind mă văd spre Tine,
Tot trecând prin lumi străine.

Ca un fluture din noapte,
Pâlpâind cu vis de șoapte,
Imi iau zbor de jos din tină,
Către slavă și lumină.

Și să fiu cu Tine aproape,
Imi las ruga peste ape.
Și-Ți fac sufletu-mi o tindă,
Cu geam, mintea mea oglindă.

Preot IOAN IONESCU

Nr. 999/1945 (34) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II*-a **Hăghig,** din prot. Prejmer, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.
2. Sesiunea parohială 17 jug. arabil și fâneață.
3. Casă parohială cu dependențe, toate în stare bună.
4. Patru stânjeni lemne din pădurea bisericei.
5. O ferdelă (20 litri) cereale (grâu) dela fiecare cap de familie, iar dela văduve jumătate.
6. Taxele stolare uzitate în parohie.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs și documentele prescrise și prealabila încuviințare de candidare dată de Inalt Prea Sfinția Sa, la Oficiul protopopesc ortodox din Prejmer, și se vor putea prezenta în parohie cu învoirea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, pentru a celebra, a predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Prejmer, 1 Octomvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Prejmer, în înțelegere cu Cons. parohial din Hăghig.

Ioan Ludu,
protopop

* In Nr. 42—43 s'a publicat din eroare ca parohie de clasa a III-a. Parohia Hăghig este parohie de clasa II-a din anul 1935.

Răspândiți cu drag
Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Nr. 362/1945 (32) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Toderița,** protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependințe și grădină 1 jug. 445 stj.
3. Sesiune parohială: 13 jug. 364 stj. arător, 3 jug. 784 stj. fânaț și folosința cimitirului.
4. Taxele stolare obișnuite în protopopiat.
3. Cererile de concurs însoțite de actele prescrise în regulamentul parohial și încuviințarea de candidare a I. P. Sf. Mitropolit se vor înainta în termen Oficiului protopopesc Oltul în Șercaia.

Candidații se vor prezenta în biserica parohială din Toderița în Dumineca sau sărbătoarea ce li se va fixa de Oficiul protopopesc, pentru a predica, cânta, sluji și face cunoștință cu dreptcredinciosul popor.

Șercaia, la 20 Septemvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înțelegere cu cons. parohial din Toderița.

Chirion Marcu
protopop

Nr. 220/1945 (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Dobârca,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Tel. Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință în clădirea casei culturale.
3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător și fânaț.
4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin dispoziție testamentară.
5. Folosirea grădinei din jurul bisericii.
6. Un stânjin lemne de foc, tăiate și aduse acasă, — până când se dau lemne din partea comunei politice.
7. Venitele stolare statorite în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat, Oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenții se vor prezenta în parohie, cu încredințarea prealabilă a Oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

(38) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Zdrapți,** din protopopiatul Zarand-Brad, cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Tel. Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuință confortabilă nouă cu toate cele necesare.
2. Grădină în mărime de ½ jugăr.
3. Folosirea cimitirului.
4. Venitele stolare obișnuite în parohie.
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului cu sediul în Brad, județul Hunedoara.

Candidații vor anexa la cererea de concurs documentele necesare, cum și autorizația de concurs dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc al Zarandului-Brad în înțelegere cu Consiliul parohial.

Zarand-Brad, la 11 Noemvrie 1945.

Pr. Alex. Fugătă
adm. protopopesc

Nr. 238/1945 prot. [41] 1—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție a lui în „Telegraful Romă" pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Apold,** protopopiatul Sighișoara.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă cu toate dependențele necesare în stare bună.
3. Sesiune parohială cca 13 jugăre, arător și fânaț.
4. 6 stânjini de lemne, tăiatul și transportul privind pe preot.
5. Venitele stolare.

Concurenții își vor înainta în termen petițiile prevăzute cu documentele prescrise și cu binecuvântarea arhierească de candidare, Oficiului protopopesc Sighișoara și cu încuviințarea subsemnatului se vor prezenta și în parohie.

Oficiul protopopesc Sighișoara în înțelegere cu consiliul parohial din Apold.

Sighișoara, le 12 Noemvrie 1945.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 570/1945 [40] 1—3

Concurs

In confermitate cu ord. cons. Nr. 10.690/1945 Bis. pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Mag,** se publică un nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Româa".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Două grădini în intravilan.
4. Sesiune parohială de 11 jugăre, pământ arabil.
5. O soarte de lemne din pădurea bisericii.
6. Stola uzitată în parohie.

Concurenții își vor trimite cererile cu documentele prevăzute în Regulamentul parohial și încuviințarea de candidare numai pentru noii concurenți, având a se prezenta în parohie cu încuviințarea subsemnatului, Oficiului protopopesc.

Săliște, la 18 Noemvrie 1945.

Dr. Dumitru Borcea
protopop

Nr. 699/1945 Prot. [35] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Rușl,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima lui apariție în „Tel. Româa".

Beneficii:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială de 21 jugăre. pământ arător și lunca.
4. Patru stânjini de lemne din pădurea comunală.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare și de binecuvântarea arhierească de candidare, se vor înainta Oficiului protopopesc Sibiu.

Concurenții se vor prezenta în parohie să servească și să predice, să facă cunoștință cu credincioșii, în ordinea în care și au înaintat cererile. Prezentarea se va face în Dumineci și sărbători, cu încuviințarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, 18 Octomvrie 1945.

Mihail Neagu
protopop

(36) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. întâia **Cugir,** din protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Încălzit și luminat.
4. Sesiune parohială de 20 jugăre pământ arător, în hotarul comunei Aurel Vlaicu.
5. Venitele stolare obișnuite în parohie.

Cererile însoțite de actele regiementare și încuviințarea arhierească de candidare, se vor trimite în termen Oficiului nostru protopopesc, iar candidații se vor prezenta în parohie pentru a fi cunoscuți de credincioșii noștri de acolo, cu învoirea noastră.

Orăștie, la 21 Octomvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăștie în înțelegere cu Consiliul parohial din Cugir.

Prot. **Zaharie Stanciu**
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecesane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 9 Decemvrie 1945 Nr. 48—49

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

POSTA 2 LEI

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1853 de

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000. Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20 000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4.

Intrecere între cei vrednici

Marea problemă socială a ocrotirii orfanilor de războiu inițiată din partea autorității bisericești superioare și pusă într'un spirit atât de larg, începe să-și afle un răsunet tot mai adânc în sufletul preoților și al credincioșilor. Acest fapt se confirmă zi de zi prin rezultatele frumoase ale colectei care s'a deschis pentru Orfelinatul arhidiecezan din Sibiu.

Până în prezent *rezultatul colectei se prezintă într'o sumă frumoasă în bani.* Pe lângă aceasta, s'au mai colectat puține *alimente și efecte de îmbrăcăminte.* Acest rezultat frumos se datorește în rândul întâi înțelegerii deosebite pe care au avut-o o bună parte din preoții noștri. In felul acesta în multe parohii s'a colectat puțin și'n *puține parohii s'a colectat mult.* Nădăjuim că și parohiile cu rezultate mai mici se vor corecta în viitor, termenul de încheere a colectei amânându-se până la 31 Decemvrie a. c. Acest lucru este și așteptat și necesar, întrucât un orfelinat cu aproape 100 de orfani, la prețul de astăzi, necesită o cheltuială foarte mare. Înțelegând acest lucru, clerul și poporul din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre vor da tot sprijinul acțiunii noastre pentru ocrotirea orfanilor.

Acum vom cita parohiile carl au obținut rezultate mai frumoase. Privind aceste rezultate, rămâi satisfăcut. Dacă este firesc ca dintr'o parohie fruntașe ca Poiana Sibiului să se colecteze Lei 1.139.060, parohie cu 4900 suflete, este pe de altă parte lucru minunat, ca parohia Saroșul cu 561 suflete să dea un rezultat de Lei 425 000 Pelișorul 170.275 Lei, Biertanul 237.500 Lei, Dacia 180 mii Lei. Dar rezultatul cel mai pilduitor revine de astă dată parohiei Turdaș, care având 391 suflete a colectat pentru orfelinat suma de Lei 316.500. La fel este parohia Rucăr, la 560 suflete, are un rezultat de 326.000 Lei. Parohia Tălmaci ca sumă s'a urcat la 1.150 000 Lei, bătând recordul; are 485 suflete, dar balanța colectei a urcat-o Fabrica de ață, „*Românofir*". Mai enumerăm frumoasele rezultate ale colectei pentru Orfelinatul arhidiecezan din: Vorța cu filia Valea Lungă, Lei 214.100; Alțina Lei 300 420 și 17 prosoape; Tilișca Lei 300.000; Șaeș Lei 108 890; Ilimbav 143.830 Lei; Râșnov 500 000 Lei; Retișul 220.000 Lei; Racâșul de jos Lei 121.000; Avrig Lei 491.168; Sibiu-Lazaret 211.870 Lei; Brașov-Cetate Lei 500 000. Iar rezultatul cel mai slab e la o parohie de pe Valea Jiului care a dat numai 2575 Lei deși are 1500 credincioși.

Intrecerea aceasta între cei vrednici este într-u totul pilduitoare. Mergând în felul acesta înainte, preoțimea noastră va izbuti să dea răspunsul așteptat chemării făcute de către Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit, pentru ocrotirea orfanilor neamului.

Preoții cari au depus râvnă și pricepere, având autoritate asupra credincioșilor, au obținut rezultate peste așteptări, cei cari n'au dat dovadă de acestea, rămân în inferioritate.

Referent

Taina existenței noastre naționale

— Cuvânt rostit în Catedrala mitropolitană din Sibiu, la aniversarea zilei de 1 Decemvrie —

„Toată certarea se pare că nu este de bucurie, ci de mâhnire; iar mai pe urmă roadă de pace a dreptății dă celor pedepsiți într'ânsa" (Evrei 12, 11)

La cumpene de vremi, strămunii noștri aprindeau focuri pe culmi și mugetul buciumului răsuna din creastă'n creastă, revărsându-se strigăt de primejdie și chemare de luptă pe scobiturile văilor și'n aurul câmpiilor încărcate de rodurile darnicului nostru pământ.

Dangăt prelung de clopot, pornit din turlele bisericilor noastre de lemn, întinse ca tot atâtea brațe rugătoare spre cer, vesteau sfârșitul întărâtării vrăjmașilor asupra căminurilor noastre. Străjerii focurilor de pe culmi și cei ascunși prin scorburile munților coborau ușurați la vale, să dea mulțumită lui Dumnezeu pentru înlăturarea primejdiei — și'n fața altarelor Lui ocrotitoare ca sânul mamei, să-și reînoiască legământul de-a apăra până dincolo de moarte sărăcia, și nevoile, și neamul pentru mântuirea căruia crucile implântate în țărâna de curând scormonită aminteau tuturora că au trebuit împrospătate jertfele de veacuri.

Astăzi, focurile de pe culmi și-au stins vâlvătăile. Tăciunii lor aprinși ard însă'n vatra amintirilor; și ori de câte ori clopotele ne chiamă la praznic deobște, înscris cu litere de aur în calendarul sfințeniei naționale, poposim cu inimi împovărate de recunoștință și cu buze înfiorate de rugă la căpătâiele faptelor nemuritoare, încercând să deslușim din pățaniile celor trecute vremi — după vorba așezată a cronicarului — învățăminte pentru cele viitoare.

E acesta rostul esențial al comemorărilor: să reîmprospătăm strălucirea trecutului prefăcând-o în lege pentru conduita noastră actuală, și'n chezășie a unui viitor mai bun pentru cei ce vor veni după noi. Căci trecutul e graiul strămunilor, e vrerea lor întinsă ca un deget spre eternitate.

Realipirea Ardealului la Patria-Mamă, dela a cărei mărită săvârșire se împlinesc astăzi 27 de ani, reprezintă, ca dată istorică, încheierea firească a unui proces de veacuri; iar ca avuție națională, o moștenire ce se cade a fi prețuită, conservată și consolidată cât va răsuna graiu românesc sub soare.

Incă dela'nceputurile istoriei omenirii, vrerea dumnezeească, cea care cu înțelepciune plinește totul întru dreptate, a hotărît ca popoarele să stăpânească pământul pe care-l locuiesc.

Intunecarea milenară a Ardealului a constituit un ultragiu al acestei orânduiri dumnezeești. Poporul român, majoritar pe aceste plaiuri, a fost despuiat statornic de cele mai elementare drepturi cuvenite și celei mai urgisite minorități.

Nu e de mirare, deci, că oprimată fără nici o considerație de beneficiarii îngustului spirit feudal, toată suflarea românească de dincoace de Carpați, dela opincă și până la vlădică, își ațintea privirile și-și îndruma nădejdile tari ca o chemare într'ajutor, în spre Țara de dincolo de creste. Căci, de când e lumea, una-i să dai omului o patrie, și alta-i să-l zăvorăști într'o temniță.

Negurile de legendă cari învălue cetatea Albei-Iulia au fost străpunse în dimineața zilei de 1 Decemvrie 1918 de uraganul norodului întrunit sub flamuri tricolore, ca să-și facă dreptatea de dorul căreia s'au uscat inimile atâtor generații. Toate păturile poporului nostru erau reprezentate acolo. Unirea cu Patria-Mamă, proclamată sărbătorește, a fost expresia voinței obștești. Ea a avut caracter plebiscitar. Conferința de pace dela Trianon n'a făcut altceva decât a luat act de-un fapt împlinit, învestindu-l cu formele prevăzute de dreptul ginților. Unanimității românești care s'a rostit acolo, i s'a adăugat adeziunea popoarelor conlocuitoare — unguri, sași, ș. a. — pentru care țara mărită până la limitele graiului românesc oferia altceva decât temnițe mucede și tratament subuman: libertate, pâine și egală îndreptățire în fața legilor ei fundamentale.

Am avut, în anii cari au urmat, destule momente tulburi, când vălul de vrajă al deciziunii dela Alba-Iulia a fost sfâșiat. Dar nici unul dintre ele n'a fost atât de costisitor ca acela pe care l-am petrecut la sfârșitul verii lui 1940.

Fără să slăbim în nădejde, am întâmpinat odiosul diktat dela Viena ca pe-o întocmire trecătoare ca toate întocmirile omenești. Cât de răzbătător a fost îndemnul la rezistență pe care l-a pronunțat atunci Biserica ortodoxă ardeleană, prin cel mai autorizat reprezentant al ei, nu se va putea uita în vecii vecilor. Conștiința națională de pe aceste plaiuri, umilită și încovoiată de torturile sufletești la care au supus-o amenințările dinafară și trădările din țară, a tresărit înfiorată, ca trezită dintr'un vis urât, când în fața acestei catapetesme de catedrală au răsunat accentele de juruință ale cutremurătoarei făgăduințe:

«De te voiu uita Ardeal, uitată să fie dreapta mea. Să se lipească limba mea de cerul gurii mele, dacă nu-mi voiu aduce aminte de tine, dacă nu voiu pune Ardealul în fruntea bucuriei mele» (Psalm 137) (Vezi I. P. Sf. Mitropolit Nicolae: *Mântuește Doamne poporul Tău.* Sibiu 1944, p. 15—16).

Zeci de mii de cruci, înfrățite cu nenumărați stâlpi înstelați de morminte, sunt presărate pe calea străbătută de oștirile sovietice și românești cari au rupt acum e anul, zăvorul așezat la Feleac.

*

Fără a impieta întru nimic asupra recunoștinței cu care ne simțim îndatorați în veac aliaților din 1916—18 — unii și aceiași cu cei din 1944 — nu putem uita că unirea noastră națională a fost de ambele dăți mai ales consecința firească a jertfelor de sânge și a risipei de suflet ce-am adus-o noi înșine pentru înfăptuirea ei. Conștienți că un neam nu trăește din renunțări și abdicări, ci prin sufletul său, am oferit fără precupețire aceste jertfe de sânge, cari au fost o încununare a statornicei noastre încrederi în steaua Neamului.

In Ardeal, ne simțim la noi acasă. N'am venit aici de cine știe unde: noi suntem de-aici. Și nici când nu ne-a fost mai limpede în conștiință dreptul nostru la Ardealul întreg ca atunci când acest drept ne-a fost contestat (Cf. *O. c.*, p. 1).

Față de cei ce împreună-viețuesc cu noi, de altă lege fiind ori altă limbă vorbind, am putut săvârși ocazional anumite greșeli. Dar ceea ce a putut să strice când și când cine știe ce neînțelegeri, n'a pregetat să dreagă proverbiala omenie românească, de binefacerile căreia n'am putea spune că am avut parte în vremea stăpânirii de tip feudal destrămată de goarnele libertății obștești proclamată în cetatea Albei-Iulia.

In această zi de biruință a unui dor de veacuri, graiurile strămunilor ne îndatorează să facem așa fel, încât în orice împrejurare să ne dovedim capabili de-a elimina din sânul nostru slăbiciunile vremelnice, ca să ne salvăm eternitatea.

Cum am mai fost și cum se cade să fim totdeauna, așa vrem să fim și azi, cărturari și țărani, preoți și credincioși, muncitori și funcționari, împreunați în sfânta frăție, în jurul Tronului și al drapelului național, lângă inima poporului și alături de ispravnicii vremelnici ai trebilor deobște, pentru toată durata zilelor noastre. Asta-i țăria noastră, că alta nu avem.

*

Acomodând la situație bătrânul avertisment al Bibliei, trebue să strigăm în cele patru laturi ale lumii credința noastră de nestrămutat: Pieirea ta, popor român, poate veni numai din tine. Mărirea ta, tot așa.

...Și dela Dumnezeu din cer.

Căci:

„Noi prin vremi ce ne'ncercară
Altă armă n'am avut
Decât dragostea de țară
Ce strămoșii ne-o lăsară
Și pe Domnul Sfânt de scut!

Dar ne-a fost destul atâta.
Fruntea sus, voi, frați ai mei!
Astfel Cerul hotărît-a
Să se'nnalțe amărâta
Țară, prin puterea ei!"

(G. Coșbuc)

Intr'aceasta zace toată taina existenței noastre naționale.

GRIGORIE T. MARCU

La ziua Sf. Andrei

Prăznuirea Mitropolitului Şaguna

...Nu ştiu cum, prin ce intuiţii tainice, oridecâteori prăznuim figura impunătoare a marelui Ierarh Andrei Şaguna, ni se pare că el e prezent, e activ şi în vălmăşagul vremilor de azi. Nu avem impresia că se vorbeşte despre o «persoană istorică», adecă o persoană ce aparţine trecutului, ce-şi tremură lumina plăpândă din depărtări stelare. Nu: pentru Şaguna istoria nu e un soclu, ci un amvon. El nu face parte dintre energiile stinse ale istoriei, ci dintre energiile ce sunt şi azi factori creatori de istorie. El a descătuşat energiile româneşti şi le-a împins pe calea progresului spiritual, cultural, politic, social şi economic. Şi descătuşarea aceasta n'a ajuns încă la capăt: idealul lui Şaguna n'a fost depăşit. Ne mişcăm în cadrele lui. De aceia el e prezent în mijlocul nostru şi noi ne lăsăm călăuziţi de duhul lui, bine ştiind că el cunoaşte drumurile adevărului şi luminile împlinirilor statornice.

*

De sigur s'ar putea vorbi despre actualitatea lui Şaguna ca preot, sau ca teolog şi scriitor, sau ca organizator, sau ca om politic, sau ca făuritor al democraţiei bisericeşti ardelene. Ne vom mărgini — acum — a ilustra actualitatea lui printr'un singur amănunt: Şaguna ca luptător pentru culturalizarea poporului.

Se vorbeşte azi despre culturalizarea masselor, despre ridicarea poporului la un nivel cultural mai înalt. Iniţiativa aceasta îşi are începuturile în spiritul lui Şaguna. Chiar în prima circulară prin care anunţă preoţimea şi poporul că a fost confirmat ca episcop al Românilor ortodocşi din Ardeal, Şaguna constată că «lipsă mare are poporul nostru de a căpăta învăţătură, de a se desăvârşi şi a se lumina» şi mobilizează preoţimea în slujba aceasta pentruca «prin aceea (poporul)... din ruginita negură a neştiinţelor, în carea prin curgerea nenumăratelor veacuri spre paguba sa cea universală încă până în ziua de astăzi se află, la limanul cel liniştit al ştiinţelor şi al luminării să se aducă şi aşa să se prefacă într'un popor cultivat, pe lângă celelalte popoare luminate...» (Pr. Fl. Mureşanu: M. Andrei Şaguna: Predici, Cluj 1945 p. XXXII—XXXIII). Ar putea cineva formula azi un ideal mai cuprinzător decât acesta, pe care l-a formulat Şaguna în 1848? — Nu cred. Şi nu numai l-a formulat, ci l-a şi pus în practică. De aici, organizarea mai bună a şcoalei teologice şi a şcoalei normale spre a da poporului preoţi şi învăţători bine pregătiţi; de aici şcoalele primare şi liceele româneşti întemeiate şi susţinute prin grele sacrificii de Biserică; de aici tipografia, foile şi cărţile de îndrumare religioasă, morală, politică şi economică. Aşa de mare a fost râvna lui Şaguna în această privinţă, încât şi-a atras acuzaţia că a «despoiat» bisericile pentruca să susţină şcolile poporale. Astfel sub bolta de azur a Bisericii poporul românesc a ajuns la conştiinţa valorii lui şi a drepturilor lui firesti, şi a biruit.

*

Astăzi duhul lui este prezent între noi şi ne îndeamnă — studenţi teologi, preoţi ardeleni în frunte cu Ierarhul lor — să continuăm în proporţii mai vaste luminarea poporului. Şi luminarea aceasta nu e numai instrucţie, ci şi educaţie. Educaţie creştină. Căci singura cultură adevărată, care duce la desăvârşirea omului şi a poporului, la culturalizare, este cultura creştină, ţâşnită din sufletul creştin al poporului român.

Sub flamura acestui gând de adâncire a culturii creştine în sânul poporului nostru, prăznuim marea personalitate a lui Şaguna şi ne legăm să ducem mai departe idealul lui: un popor luminat, un popor civilizat, un popor cult, un popor creator de cultură, ziditor de istorie între celelalte popoare luminate ale lumii.

Diacon **NICOLAE MLADIN**

Nr. 11.770

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa absolvenţilor Academiei teologice „Andreiane", că proxima sesiune a *examenului de capacitate preoţească* va fi în Februarie 1946. Cei ce doresc să se înscrie la acest examen de capacitate preoţească, să-şi înainteze Consiliului Arhiepiscopesc, cerere de admitere însoţită de actele personale şi de studii până la data de 31 Decemvrie 1945. Data examanului se va comunica ulterior.

Sibiu, 22 Noemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Serbarea comemorativă

a Societăţii de lectură „Andrei Şaguna" a studenţilor dela Academia „Andreiană"

Ca în fiecare an şi potrivit unei tradiţii statornicite adânc în sufletul şi în conştiinţa celor mai aleşi fii ai Bisericii noastre, s'a organizat şi s'a desfăşurat şedinţa festivă a studenţilor dela Academia teologică „Andreiană".

Prin tâlcul ei, personalitatea neîntrecutului vlădică Andrei Şaguna a strălucit din nou, în seara zilei de 30 Nov., printre cei care au fost faţă la programul comemorativ.

Şedinţa s'a ţinut, de data aceasta, în sala festivă a prefecturii judeţului Sibiu şi în prezenţa unui public select şi numeros, dintre care remarcăm: I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, P. S. arhiereu-vicar Teodor, Excelenţa Sa Dr. Müller episcopul Bis. ev. din România, dl general M. Lascăr, rector Dr. D. Stăniloae şi corpul profesoral al Academiei teologice, prof. Dr. I. Lupaş, magistrat I. Papp, etc.

După cântarea: „La mormântul Marelui Andrei" (D. Cunţan), nelipsită din programele şedinţelor comemorative de acest fel, a urmat cuvântul festiv al păr. diacon *N. Mladin*, prof. la Academie, cuvânt care a tălmăcit rostul înălţ al serbării, mai ales pentru zilele noastre.

Studentul *Al. Boncea* din an. IV, preşedinte activ, şi-a cetit apoi conferinţa sa: „Biserica şi nevoile spirituale de după războiu", arătând, în mod documentat şi larg, care este şi trebue să fie rolul Bisericii în refacerea morală şi spirituală a generaţiei trecute prin războiul abia încheiat.

Corul studenţilor, sub conducerea păr. prof. *Gh Şoima*, a executat un program de cântece religioase. Execuţia a câştigat inima asistenţei, ca în fiecare an. Efect înălţător au produs poeziile recitate de studenţi şi, cu deosebire „Rugăciune pentru limpezire", declamată de autorul ei, păr. *I. V. Spiridon*, student în an. IV.

La încheierea programului, dl *I. Papp*, magistrat în pensie, s'a ridicat spontan şi a reînviat câteva momente din veacul trecut, care conturează personalitatea de titan a lui Şaguna până şi în faţa celor străini de neamul nostru şi de Biserica lui.

Serbarea a luat sfârşit printr'o scurtă cuvântare adresată studenţilor de către *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae*. I. P. Sf. Sa a lăudat străduinţile studenţilor întru împlinirea serbării comemorative şi i-a îndemnat să se inspire, în toată viaţa lor, di duhul pilduitor al marelui mitropolit Şaguna. In concepţia sa, Şaguna arată că Biserica este a poporului şi lucrează statornic pentru progresul duhovnicesc al acestuia. O asemenea concepţie rămâne mereu actuală, mai ales pentru slujitorii Bisericii ortodoxe.

Inaltul ierarh a pus la inima studenţilor şi îndemnul să cultive iubirea lor pentru Biserică şi, în aceeaşi măsură, pentru neamul din care face parte. După încheierea războiului, neamul nostru se doreşte după un viitor mai bun. Dar un viitor mai bun poate fi nădăjduit numai prin oameni mai buni, care pot fi şi ei formaţi numai în duhul Bisericii strămoşeşti, în duhul Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos.

Şedinţa festivă din acest an a clădit, prin toate amănuntele ei, un prilej de reînviorare duhovnicească şi de adevărată recreaţie spirituală.

D. CĂLUGĂR

Dl Mark Etheridge în România

Dl Mark Etheridge, distins ziarist american, a fost însărcinat de dl Byrnes, ministrul de externe al Statelor Unite, să întreprindă o anchetă asupra situaţiei politice interne din Bulgaria şi România.

După o şedere de câteva săptămâni în Bulgaria, dsa a plecat la Moscova, ca trimis al dlui Truman, preşedintele Statelor Unite.

Din Moscova, dsa a venit în România şi anume mai întâi la Sinaia, fiind primit în audienţă de către M. Sa Regele Mihai I, şi la Bucureşti, unde a avut numeroase întrevederi politice cu diferiţi membri ai guvernului şi cu personalităţi politice din Ţară.

După mai multe zile de intensă activitate în capitala Ţării, dsa a vizitat şi oraşul nostru, sosind Luni seara (26 Nov. c.) după o scurtă întrerupere a călătoriei la Braşov. In ziua următoare, dsa a primit pe dl Dr. Ştefan Cleja, prefectul judeţului Sibiu, pe dl Dr. V. Lucaciu, pe dl Dr. I. S oichiţia şi pe P. S. Sa Teodor Răşinăreanul. După aceea a făcut o vizită la sediul Asoctaţiei Româno-Americane, iar la ora 10·30 a plecat spre Bucureşti.

FOIŞOARA

Materia şi Viaţa

— Note pe marginea unei cărţi[1] —

Institutul Regal de cercetări ştiinţifice al României a fost întemeiat cu scopul de a servi în primul rând nevoilor Statului şi apoi nevoilor întregei vieţi economice, politice, sociale şi culturale din România. Pentru a-şi ajunge scopul, conducătorii Institutului, în frunte cu dl prof. Victor Vâlcovici, au organizat o serie de reuniuni, la care un număr de învăţaţi români să refere asupra stadiului în care se află ştiinţa în momentul de faţă în diferitele ei sectoare. Pentru prima serie de referate a fost ales ca subiect *Materia şi Viaţa*, deoarece, cum explică dl prof. V. Vâlcovici în prefaţa volumului ce cuprinde aceste referate, descoperirile recente, mai cu seamă din domeniul chimiei biologice, „fac din problema vieţii — privită ca un capitol al ştiinţelor pozitive — cea mai atractivă problemă din cele actuale" (p. 6).

Volumul de care ne ocupăm cuprinde nouă referate, datorite celor mai competenţi specialişti în problemele astronomiei, geologiei, chimiei şi biologiei. Pe noi aici, firesţe, nu ne interesează atât *în sine* rezultatele celor mai recente cercetări ştiinţifice din domeniul materiei şi vieţii, cât contribuţia acestor cercetări la rezolvarea gravelor întrebări asupra originii lumii şi a vieţii; întrebări care au format obiectul răsunătoarelor dispute dintre teologi şi oamenii de ştiinţă în ultimele câteva secole.

Din capul locului trebue să constatăm însă că, dacă teologii — cei occidentali, de sigur — au cedat mult din intransigenţa lor în discutarea acestor probleme, apoi şi oamenii de ştiinţă şi-au revenit în mare măsură din frumosul vis al atotputerniciei ştiinţei. Intre o mie de alte dovezi, este şi aceea pe care ne-o servesc referatele învăţaţilor români, grupate în volumul *Materia şi Viaţa*.

Astfel, în primul referat, intitulat *Perioada astronomică a pământului. Ipoteze cosmogonice*, dl prof. V. Vâlcovici se arată destul de sceptic cu privire la rezultatele astronomiei moderne şi crede, împreună cu marele matematician francez H. Poincaré, că problema cosmogonică a fost luată în cercetare mult prea de vreme pentru puterile de investigaţie ale ştiinţei şi că ar fi fost mai bine să se aştepte până ce ştiinţa va fi în posesia unei reţele mai dense de observaţii, pentru ca apoi să se pornească la lucru cu speranţe mai îndreptăţite de a se găsi soluţia căutată. In starea în care se găseşte acum, „această ştiinţă (cosmogonia), a cărei vârstă numără abia două veacuri de existenţă, are un caracter pronunţat ipotetic, în lipsa unui material bogat de observaţie". Ea „rămâne pradă unui vag, în care pot prospera tot felul de reverii neştiinţifice" (p. 15).

Dacă deschidem însă un manual elementar de astronomie sau o publicaţie de popularizare astronomică, vedem că teoria Kant-Laplace cu privire la originea lumii este socotită ca adevăr sigur, demonstrat şi rămas un bun inalienabil al ştiinţei. Potrivit acestei teorii, lumea s'a format dintr'o nebuloasă primară, care, datorită unor factori fizico-chimici ce nu ne interesează acum, a ajuns în nu ştiu câte miliarde de ani să fie ce este acum. Acest lucru îl ştie şi un copil în ziua de azi.

Şi totuşi, un savant, cum este dl prof. V. Vâlcovici, se arată foarte moderat în afirmaţiile sale. Se ştie că la temelia cosmogoniei moderne stau ipotezele emise de Buffon, Kant şi Laplace. „Aceşti trei cugetători, spune dl prof. V. Vâlcovici, au emis fiecare câte o ipoteză, pe care au căutat să o exploateze deductiv, confruntând o în consecinţele ei cu realitatea. Trebue să spunem din capul locului că niciuna din cele trei construcţiuni deductive nu poate rezista mijloacelor moderne de verificare" (p. 15). Şi, după ce expune aceste trei teorii, cu corectări e la care au fost supuse de alţi savanţi (Hervé Faye, Du Ligondès, T. J. See, Birkeland, Birckerton, Chamberlain-Moulton, Svante Arrhenius, James Jens, Jeffreys, Hörbiger-Fauth, E Belot), conchide: „In rezumat, se poate spune că sforţările oamenilor de ştiinţă de a da o explicaţie genetică sistemului, n'au fost încununate de succes Niciuna din ipotezele emise nu suportă examenul serios al confruntării consecinţelor lor cu materialul observat şi cu legile fizice" (p. 22—23). Iată o mărturisire corectă şi prudentă, de care ar trebui să ţină seamă vulgarizatorii de ştiinţă şi mai ales aceia dintre ei care se încumetă să critice credinţa noastră că Dumnezeu a creat lumea.

De asemenea, vulgarizatorii de ştiinţă, care sunt atât de convinşi de *veşnicia* lumii, să cerceteze mai cu atenţie şi să vadă care sunt părerile adevăraţilor savanţi în această privinţă. Se ştie că, potrivit teoremei a doua a termodinamicei, formulată de Clausius-Carnot, energia de toate felurile din lume se degradează în energie calorică, ireversibilă în întregime în energie de alt ordin şi, din cauza aceasta, într'un viitor, foarte îndepărtat, e drept, dar sigur, mişcarea va înceta cu totul în univers şi aceasta va însemna moartea universului. Este aşa numita teorie a *entropiei*, pe care nu e locul s'o desvoltăm aici. E suficient să spunem numai că, după constatările dlui prof. Victor Vâlcovici, teoria entropiei a rămas până acum în picioare, cu toate obiecţiu-

[1] *Materia şi Viaţa*, lucrare colectivă, publicată de *Institutul Regal de cercetări ştiinţifice al Românlei*, Bucureşti, 1944, 240 pag.

Biserica în conştiinţa intelectualilor transilvăneni

de

Prof. univ. Dr. I. MATEIU
Preşedintele FOR-ului

Urmând unor îndemnuri individuale, reflexe adânci ale educaţiei familiare, şi ascultând chemările tainice ale unei puternice tradiţii ardelene de veacuri, m'am simţit de tânăr fascinat de idealurile, ce străluceau în cutele stindardelor divine. Aşa, am devenit din vreme un luptător al Bisericii mele ortodoxe.

In mod firesc, deci, am îmbrăţişat Teologia, pe care terminând-o mă îndreptam entuziast spre chemarea cea fără prihană a sfintelor altare româneşti. Când încercări neizbutite mi-au închis zările către preoţia sătească, destinul m'a îndrumat spre studiile juridice, atât de necesare luptătorilor destinaţi unui neam în robie străină. Era dealtfel o notă particulară a tradiţiei ardelene, că numeroşi fruntaşi ai vieţii noastre publice au urmat această înfrăţire strânsă a Teologiei cu Dreptul, din care caracterele eşiau mai puternice şi pasiunea de luptă mai îndrăzneaţă.

Am pus deci şi eu o diplomă de drept tot în slujba Bisericii mele, iar când România visurilor noastre a strălucit înaintea noastră ca o realitate politică, generozitatea ei, atât de largă cu toţi, m'a chemat la o catedră universitară. Dar dela înălţimea unei caredre de Drept civil, sufletul meu se întorcea necontenit către Biserica credinţelor mele.

Acum, când neamul meu respira aierul libertăţii depline când fiii lui trăiau într'o organizaţie de stat naţional, care le ocrotia cele mai îndrăzneţe idealuri personale şi colective, cei mai mulţi cărturari erau convinşi, că Biserica este o instituţie perimată, care trece cu glorie la muzeul vechiturilor sociale.

Era în această afirmare una din cele mai mari erezii politice ale noului stat românesc. A o combate pe toate căile şi cu toate mijloacele, era o datorie sfântă a tuturor acelora cari au trăit sub aripile ei şi-i înţelegeau profund toată însemnătatea ei naţională şi culturală. Şi aceşti spadasini fără frică nu puteau veni decât de pe plaiurile istorice ale Transilvaniei.

Aici a fost vatra acelui cult clasic al Bisericii, care a făcut din ea miracolul existenţei naţionale a neamului românesc de aici. Biserica s'a substituit aici cu o autoritate unică veacuri dearândul Statului politic organizat, ducând un popor subjugat, mereu victorios, spre idealul suprem al unităţii naţionale.

Aceasta era dogma existenţei noastre ca neam şi îndemnurile ei divine trăiau nestinse în fiecare casă românească, înoind necontenit conştiinţa populară cu acele forţe morale, cari au făcut un neam să se împotrivească tuturor fatalităţilor şi să iasă biruitor din toate încercările, aşa de dureroase. Aşa că tot ce împodobeşte azi Ardealul, ca virtuţi şi realizări, se datoreşte exclusiv Bisericii străbune, care de veacuri şi-a luat toate răspunderile ocrotirii şi propăşirii poporului românesc.

Este mărturia cea mai scumpă a sufletelor noastre şi deaceea credem, că misiunea aceasta istorică a Bisericii n'a încetat nici în România mare. Vreţi probe? Una din cele mai recente. Ce se întâmpla cu Românismul din Ardealul de Nord după 1940, dacă nu erau nici Episcopiile române de ambele rituri de acolo, singurele instituţii publice cari îi mai puteau oferi o ocrotire legală?

Şi cu cât mai puternică era această ocrotire, dacă existau încă acolo acele sute de şcoli confesionale, de sub aripa Bisericii, pe cari Statul românesc le-a desfiinţat, pur şi simplu, după unirea dela 1 Decemvrie 1918.

Căci tot ceea ce creiază Biserica şi stă sub ocrotirea ei, are caracterul veciniciei, pe cari întâmplările politice schimbătoare n'o pot dărâma.

Iată motivele, cari m'au determinat să lupt şi în România mare pentru Biserică şi instituţiile ei, deşi preocupările mele profesionale erau de natură civilă.

Importanţa naţională a problemelor bisericeşti ne-a dus în 1933 la înfiinţarea societăţii «Frăţia ortodoxă română» (F. O. R.), care şi-a început activitatea sub cele mai însufleţite perspective ortodoxe.

Este aceasta o mobilizare a întregei cărturărimi ardelene, sub steagurile religioase, fenomen unic în ţara noastră, căci este determinat prin acel instinct istoric ardelean, care crede profund în mesianismul naţional al Bisericii străbune.

Noi suntem adânc convinşi, căci ne-a învăţat o experienţă de sute de ani, că singura realitate spirituală a ţării noastre de ţărani, este cea religioasă, şi Biserica care deţine tainele ei, este pivotul magnific pe care se razimă întreg misterul existenţii noastre ca neam.

Numai prin acest mister divin înţelegem noi armonia românească, şi filosofia vieţii, care se traduce în vremi de pace prin fecunditatea brazdei de pământ, iar în zile de război prin eroismul strălucit al braţelor ţărăneşti.

Iată, de pildă, că astăzi pe plan internaţional, lozinca de viitor a Statelor este democraţia. In toate conferinţele «celor trei mari», în toate tratatele de armistiţiu cu cei învinşi, condiţia este democretisarea ţărilor.

Ei bine, Biserica ortodoxă ardeleană practică această lozincă modernă de cel puţin 100 de ani, graţie geniului prevăzător al lui Şaguna. Ce este mai uşor, ca această preţioasă experienţă democratică să fie transpusă şi în viaţa publică a Statului, prin cea mai largă utilizare a luptătorilor bisericeşti.

Iată dar, cum în orice fază a desvoltării Statului românesc, Biserica ortodoxă cu docrina şi experienţa sa constitue o rezervă capitală, la care naţiunea poate şi trebue să apeleze în orice împrejurări, ca la o supapă de siguranţă morală.

De aceea, încheiu aceste rânduri cu chemarea către tinerii entuziaşti şi bărbaţii înţelepţi ai Bisericii ardelene:

Luptaţi fără şovăire sub stindardele divine, şi biruinţa va fi totdeauna cu Ţara visurilor noastre!

Praznic naţional

Cu prilejul comemorării zilei istorice de 1 Decemvrie 1918, s'a săvârşit în Catedrala mitropolitană din oraşul nostru, un Te Deum la ora 11 a. m. A slujit P. S. Sa **Teodor Răşinăreanul,** *vicar arhiepiscopesc, înconjurat de un sobor de preoţi.*

Semnificaţia acestui prăznic: scump moment de înălţare sufletească, a fost tâlmăcit de cuvântarea Părintelui Prof. **Dr. Grigorie T. Marcu,** *pe care o publicăm în corpul ziarului. A asistat* **I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.**

Sindicatele Unite din Sibiu au organizat cu această ocazie, o entuziastă manifestaţie la Teatrul municipal, iar în şcoli s'a vorbit elevilor despre importanţa zilei.

Faptă pilduitoare

In unul din anii trecuţi, C. preot *Iordan Curcubătă* din Budila-Braşov, a făcut o danie de 100.000 Lei pe seama bibliotecii Academiei teologice „Andreiane". Dania poartă numele: „Preot Iordan Curcubătă şi soţia Aurelia".

Acum, acelaşi slujitor al altarului, „din îndemnul aceleiaşi iubiri şi stime ce o poartă Academiei noastre teologice şi selectului ei corp profesoral" adaugă daniei sale încă 400.000 Lei.

In scrisoarea prin care îşi trimite dania, C. Sa scrie: „Hotărîrea aceasta am luat-o mai ales din prilejul frumoasei vorbiri a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, despre rostul vieţii, ţinută cu ocazia sfinţirii biserlcii din comuna Brădet-Braşov".

Iată o faptă grăitoare, prin curăţenia ei, despre un suflet de preot adevărat!

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Constituire: In şedinţa din 24 Oct. a. c., Societatea de lectură „A. Şaguna" a studenţilor dela Academia teologică „Andreiană" — având ca preşedinte de onoare pe Păr. Prof. *Nicolae Mladin* — şi-a ales următorul comitet: Preşedinte activ: Pr. Alexandru Boncea, an. IV; vicepreşedinte: Diacon Iosif Bolog, an. IV; preşedinte al comisiei literare: Diacon I. V. Spiridon; secretar: Bassa Beniamin, an. II; cassier: Diacon Aurel Judele, an. III; bibliotecar: Diacon Nicolae Costache, an. III; econom: Mareş Silviu, an. II; vice-bibliotecar: Stan Constantin, an. I; vice-econom: Corbu Ioan; membri în comisia literară: Pr. Constantin Rădulescu, an. III; Despina Bazaban an. II, şi Zaharia Ioan, an I.

Dl *Ministru al Sănătăţii a trimis inspectoratelor sanitare mai multe medicamente pentru prevenirea relelor.*

Ministerul *Educaţiei Naţionale a ordonat ţinerea unui examen de capacitate pentru învăţământul primar, la data de 7 Decemvrie a. c., cu centrul la Sibiu.*

Ziarele *bucureştene au comemorat 5 ani dela asasinarea celor trei fruntaşi ai vieţii culturale şi politice româneşti: N. Iorga, V. Iamandi şi V. Madgearu.*

Nu *se mai fac rechiziţii în contul Armistiţiului: Potrivit Jurnalului Consiliului de Miniştri Nr. 1373 din 6 Nov. 1945 şi ordinului telegrafic al Ministerului Afacerilor Interne Nr. 185.034 din 24 Nov. 1945,* **cu data de 1 Dec. 1945 se interzic rechiziţiile de animale în contul Armistiţiului.** *Orice livrări de animale pentru satisfacerea obligaţiunilor Convenţiei de Armistiţiu, se vor face prin cumpărări la preţul liber dela cei care doresc să vândă în târguri. „Înţelesul acestei dispoziţiuni este — precizează comunicatul Comisiunii judeţene respective — că pe viitor* **nu se vor mai** *face nici un fel de rechiziţii, blocare sau conscriere de boi, vaci, şi porci sau cai, dela locuitori, ci se vor cumpăra liber în târguri".*

---

nile care i s'au adus. Obiecţiunile acestea, spune dsa, au pornit mai ales din câmpul filosofilor şi literaţilor, la care faimoasa teorie a *circuitului cosmic* s'a bucurat de o mare favoare. (N'a spus oare Kant aceste cuvinte: „Creaţia nu este niciodată terminată. Ea a început, dar nu va înceta niciodată"?).

Ce se înţelege prin teoria circuitului cosmic? Prin anumite cataclisme cosmice, spun susţinătorii acestei teorii, corpurile cereşti intrate în faza de epuizare a energiei încep un nou ciclu de existenţă, care durează miliarde şi miliarde de ani, pentru ca apoi să intre iarăşi în faza de epuizare şi iarăşi să reînvie şi aşa la infinit. Este însă în această teorie mai multă reverie ştiinţistă decât ştiinţă adevărată. „Până şi oamenii de ştiinţă pozitivă, spune dl prof. V. Vâlcovici, de sigur că au fost influenţaţi de atmosfera kantiană atunci când în teoriile lor întrebuinţau, probabil în mod inconştient, un binevoitor „coup de pouce" pentru a ajunge la anumite concluzii în conformitate cu ideea circuitului cosmic" (p. 26). Fapt este însă că această teorie n'are niciun temeiu ştiinţific. Dl Prof. V. Vâlcovici citează numai două încercări ştiinţifice de a scăpa universul de „spectrul morţii calorice", una a lui Svante Arrhenius şi alta a lui W. Nerst. Dar şi acestea nu duc la niciun rezultat, căci obiecţia adusă de Svante Arrhenius teoriei entropiei „a fost discutată şi, cel puţin în cosmogonie, respinsă ca neprobabilă", iar „postulatul lui W. Nerst, aplicat corpurilor din sistemul solar, în special pământului, conduce la contraziceri numerice uşor verificabile" (p. 27).

Prin urmare, până acum rămâne stabilit că lumea va avea un sfârşit. Şi dacă va avea un sfârşit, în chip necesar trebue să credem că ea a avut şi un început. Dar cum mai rămâne atunci cu afirmaţiile acelea, sigure de sine şi îndrăzneţe, că lumea e veşnică şi deci n'a avut nevoie de un Creator? De sigur, dl prof. V. Vâlcovici nu conchide în niciun fel, apărându-se cu cuvintele marelui matematician H. Poincaré: „Plus on étudie cette question de l'origine des astres, moins on est pressé de conclure", dar, firește, nu poate să şi piardă nădejdea în puterile ştiinţei. „Se poate, spune d-sa, ca fizica nucleară să aducă în viitor o contribuţie interesantă pentru lămurirea misterului cosmic".

Intr'adevăr, cercetările din ultimii douăzeci de ani sunt pe cale să revoluţioneze cu totul vechile păreri şi teorii cu privire la raportul dintre energie şi materie, aducând astfel răsturnări radicale şi în ştiinţa astronomiei. In deosebi, spune dl prof. Victor Vâlcovici, „este vorba de *razele cosmice*, puse în evidenţă pentru prima oară de Hess în 1912 şi studiate mai cu seamă de fizicianul american Milikan şi şcoala sa. De curând s'a arătat că aceste raze, de o mare putere de pătrundere şi purtând cu dânsele un potenţial electric foarte înalt, au proprietăţi care ne fac probabilă ipoteza naşterii din energie, a unor particule cu masa cuprinsă între aceea a electronului şi aceea a protonului. Este vorba de *mesotroni* care ar fi creaţi de fotoni în straturile superioare ale atmosferei pământeşti, adecă de materie creată prin pătrunderea energiei luminoase în atmosferă" (p. 26—28).

Rămâne de văzut însă dacă noile cercetări ale fizicii nucleare vor duce într'adevăr la lămurirea „misterului cosmic" şi dacă nu cumva alte teorii şi mai noui nu vor face zadarnice nădejdile puse în facultăţile revelatoare ale „razelor cosmice" şi „mesotronilor".

Dar cu problema originii vieţii cum stăm? Ce ne aduc nou cercetările savanţilor români şi străini? Sunt aceştia tot atât de încrezători cum erau pe vremea lui Haeckel, care demonstra cu uşurinţă cum a luat naştere materia vie pe fundul oceanelor, acum nu ştiu câte milioane sau miliarde de ani, din fericita combinaţie a carbonului cu oxigen, hidrogen şi azot? Învăţaţii români, care în referatele amintite mai sus îşi aduc contribuţia lor de cercetări ştiinţifice şi aceea a savanţilor contemporani din lumea întreagă, sunt mult mai puţin optimişti decât înaintaşul lor dela Universitatea din Jena. Aceştia — probabil toţi profesori universitari şi încă dintre cei mai buni, după seriozitatea referatelor prezentate — nu îndrăznesc să spună nimic despre modul cum a luat naştere viaţa.

Se ştie că în afară de teoria creaţiunii, pe care o admit, împreună cu teologii, şi numeroşi învăţaţi, două sunt ipotezele mai răsunătoare cu privire la originea vieţii: *panspermia cosmică* şi *generaţia spontanee*. Potrivit primei ipoteze, ar mai fi existând şi alte lumi locuite în univers şi de acolo ar fi fost însămânţată şi planeta noastră cu germeni de viaţă, transportaţi prin meteorite sau prin presiunea razelor cosmice. Ipoteza aceasta, spune dl Radu Codreanu în referatul intitulat *Evoluţia fiinţelor organizate*, „nu ne satisface din punct de vedere teoretic, căci nu soluţionează, ci numai deplasează problema... Ea nu are în sprijinul ei nicio constatare pozitivă, ba dimpotrivă întâmpină obiecţii grave: pe de o parte condiţiile abiotice din spaţiile interstelare, unde domneşte zero absolut şi puterea sterilizatoare a razelor ultraviolete, pe de alta posibilitatea extrem de redusă ca în galaxia noastră să existe un sistem solar cu altă planetă purtătoare de viaţă" (p. 140).

Deci, e limpede, viaţa n'a putut veni pe pământ prin însămânţare cu germeni porniţi de pe alte corpuri cereşti. Şi chiar dacă ar fi aşa, ar trebui să ne întrebăm de unde au venit acolo germenii de viaţă. Dar poate că aceşti germeni n'au venit de nicăiri, ci s'au format aici pe pământ, din

EXTERNE:

Săpături proaspete dela Ierusalim, au dat la iveală noui indicii despre răs ignirea Domnului.

Dl Winston Churchill a lansat un puternic atac asupra guvernului laburist.

La Londra au început lucrările comisiei pregătitoare a organizației Națiunilor Unite. Se discută stabilirea sediului Comitetului executiv al Națiunilor Unite. Părerile sunt împărțite.

Rezultatul alegerilor din Austria este următorul: Social-creștinii 85 deputați, Social-democrații lui Renner 76 deputați, Comuniștii 4.

Jugoslavia a devenit republică federativă.

Orașele americane concurează pentru sediul organizației Națiunilor Unite.

Dl Truman a declarat într'o conferință de presă, că State'e Unite continuă să fabrice bombe atomice.

500.000 ostași americani aflați în Europa, vor fi demobilizați.

Uniunea Sovietică înfăptuește reforma agrară în Germania.

Regentul Damaschinos a revenit asupra demisiei. Noul guvern grec e prezidat de dl Sofulis.

S'a încheiat un important acord comercial între România și Jugoslavia.

După întoarcerea sa dela Washington, dl Attlee a declarat în Camera Comunelor printre altele, cu privire la energia atomică: „Atâta vreme cât nu vom pune în soluționarea acestei probleme un *entuziasm moral* tot atât de mare ca cel pe care savanții îl au în cercetările lor, atunci civilizația noastră clădită în atâtea secole, va pieri cu siguranță".

La Paris se desfășoară lucrările Congresului mondial al femeilor antifasciste.

U. R. S. S. e pe cale de a descoperi energia atomică.

In Albania a început campania electorală.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

ISTRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. *Duminecă în 9 Decemvrie 1945* servesc: Cons. Ieronim Grovu, prot. Mihail Neagu, prof. Dr. N. Terchilă; diaconii: Dr. Emilian Vasilescu și Mihail Mărginean. Predică: prot. *M. Neagu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul *Nicolae Constantin*, dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Duminecă în 16 Decemvrie 1945* servesc: Cons. Aurel Nanu, prot. Mih. Neagu și insp. Dumitru Cătugăr; diaconii: Nicolae Madin și Sim. Macarie. Predică: cons. *Aurel Nanu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul *Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu-Treistejari.

Nr. 1199/945 (44) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Arini**, din Protopopiatul Prejmer, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere și dependențe.
3. Sesiune parohială din rezerva de stat, 16 jug. pământ arabil clasa I-a, și o grădină de zarzavat în întindere de 200 st. p.
4. Stola uzitată în parohie.
5. 4 st. lemne de foc, transportate acasă.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs însoțite de documentele prescrise și încuviințarea arhierească de candidare, la Oficiul protopopesc Prejmer j. Brașov, și se vor putea prezenta în parohie cu învoirea Oficiului protopopesc pentru a celebra, predica și face cunoștință cu credincioșii.

Prejmer, 21 Noemvrie 1945.

Oficiul protopopesc ort. român Prejmer în înțelegere cu Consiliul parohial din Arini.

Ioan Ludu,
protopop

Nr. 328/1945 (43) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Pianul de sus II**, protopopiatul Sebeș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință în natură sau chirie corespunzătoare.
3. Folosirea cimitirului.
4. Sesiunea parohială de 4 jug. teren arător și $1^1/_2$ jug. fânaț date prin reforma agrară.
5. Una ferdelă porumb și o zi de lucru (clacă) de fiecare familie.
6. Venitele stolare obișnuite în parohie.

Cererile de concurs însoțite de încuviințarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeșului, în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeșului în înțelegere cu consiliul parohial.

Sebeș-Alba, 14 Noemvrie 1945.

Prot. Dumitru Ciuchendea
adm. prot.

Nr. 11.916/1945

Concurs

Pentru suplinirea catedrei de Muzică dela Liceul teoretic ortodox român de băeți „A. Iancu" din Brad, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termin de 15 zile dela apariția în „Telegraful Român".

Salarul împreunat cu suplinirea acestei catedre, este egal cu acela dela școalele Statului.

Dela candidați se cere să poseadă pregătirea de specialitate prevăzută în Legea pentru învățământul secundar și să fie de religiune ortodoxă.

Doritorii de a suplini această catedră, își vor înainta cererile însoțite de actele legale, în terminul fixat, direct Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Sibiu, ședința secției școlare din 27 Noemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 11.661/1945 (42) 1—1

Publicațiune

In ziua de *Sâmbătă 22 Decemvrie 1945*, la ora 10 dimineața, se va ține în cancelaria Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, licitație publică cu oferte închise, pentru vânzarea spre exploatare a unui număr de 523 arbori de fag, reprezentând un volum de circa 862 metri steri lemne de foc, cari arbori se găsesc în parchetul pe exercițiul silvic 1945/46 în pădurea „Ciuha", situată în hotarul comunei Vurpăr, județul Sibiu.

Garanția provizorie este de 110.000 Lei (unasută zece mii) în numerar sau efecte de Stat.

Dacă prima licitație va fi fără rezultat, se va ține o nouă licitație în ziua de 2 Ianuarie 1946 în același loc și la aceiași oră.

Actul de estimație împreună cu condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, unde se dau zilnic informațiuni.

Sibiu, 20 Noemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 220/1945 (37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a **Dobârca**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Tel. Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință în clădirea casei culturale.
3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător și fânaț.
4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin dispoz ție testamentară.
5. Folosirea grădinei din jurul bisericii.
6. Un stânjin lemne de foc, tăiate și aduse acasă, — până când se dau lemne din partea comunei politice.
7. Venitele stolare statorite în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat, Oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenții se vor prezenta în parohie, cu încredințarea prealabilă a Oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

---

(38) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Zdrapți**, din protopopiatul Zarand-Brad, cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Tel. Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuință confortabilă nouă cu toate cele necesare.
2. Grădină în mărime de $^1/_2$ jugăr.
3. Folosirea cimitirului.
4. Venitele stolare obișnuite în parohie.
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului cu sediul în Brad, județul Hunedoara.

Candidații vor anexa la cererea de concurs documentele necesare, cum și autorizația de concurs dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc al Zarandului Brad în înțelegere cu Consiliul parohial.

Zarand-Brad, la 11 Noemvrie 1945.

Pr. Alex. Fugătă
adm. protopopesc

---

anumite substanțe chimice. E vorba de sigur de celebra ipoteză a „generației spontanee". Această „a doua ipoteză, spune dl Radu Codreanu, izgonită rând pe rând din cadrele clasificării viețuitoarelor, paralel cu progresul cunoștințelor asupra celulei și microorganismelor, rămâne pentru mulți un postulat, redevenit actual prin descoperirea ultra-virusurilor cristalizabile" (p. 140).

Ce sunt aceste ultra-virusuri cristalizabile sau virusuri filtrante, pe care se pune astăzi oarecare nădejde pentru rezolvarea problemei originii vieții? Fără a intra în amănunte, putem spune că ele sunt niște particele foarte mici de materie, despre care nu se știe încă sigur dacă pot fi socotite ca materie moartă sau materie vie, deoarece au pe de o parte însușirea materiei moarte de a cristaliza, iar pe de altă parte au însușirea de a fi patogeni, de a transmite boale, însușire specifică materiei vii. Unii oameni de știință, pornind dela aceste particularități curioase ale virusurilor filtrante, au crezut că s'a găsit în sfârșit substanța intermediară dintre materia vie și materia moartă și au pus din nou pe roi vechea și mult desbătuta problemă a generației spontanee, pe care noi o socotim închisă încă de pe vremea experiențelor hotărîtoare ale lui Pasteur, care au statornicit că viața nu provine decât tot din germeni de viață.

Să vedem însă ce ne spun învățații români cu privire la originea vieții și ce nădejdi se pot pune pe revelațiile virusurilor filtrante. Iată ce spune dl Ion Atanasiu în referatul său intitulat *Diferențierea constituțională chimică a scoarței pământului pe verticală*: „Dacă din punct de vedere al economiei energetice, problema originii vieții nu pare să ne pună în cale obstacole de netrecut, dacă problema nesfârșitelor varietăți în ceea ce privește forma unităților vii, încă nu pare insolubilă, există însă o întrebare la care încă nici nu întrevedem măcar calea pe care s'ar putea merge spre răspuns. Este întrebarea cum s'a trecut dela materie minerală — cristalină sau coloidă — la unitatea elementară a vieții, la celulă. Se caută astăzi în virus-uri această punte de legătură. Dar ne putem întreba, chiar admițând că virusurile sunt o formă a vieții — ceea ce este încă discutabil — dacă această formă a vieții este o formă primară, sau dacă nu este o formă de degenerare" (p. 62—63).

Deci nu este cazul ca oamenii de știință să se entuziasmeze de descoperirea ultra-virusurilor cristalizabile, cum nu trebuiau să se entuziasmeze pe vremuri de faimosul „bathibius Haeckeli" sau de „radiobele" lui Burcke. „Oamenii, spune și dl prof. E. Angelescu în referatul său asupra *Circuitului materiei comandat de viață*, au căutat totdeauna să construiască cu imaginația mecanisme care să țină locul realului, dându-și astfel iluzia că au reușit să cunoască ceva din nemărginitul necunoscut. In fața turburătorului mister al vieții, care îi umple de neliniște, oamenii iau aceeași atitudine și caută să reducă viața la procese fizico-chimice. Este sigur că mecanismele fizico-chimice imaginate pentru interpretarea fenomenelor ce se petrec sub imperiul vieții sunt departe de a fi satisfăcătoare azi. Totuși, trebue să recunoască oricine că progresele cele mai mari s'au făcut în biologie din momentul când cercetarea a fost condusă după metode fizico-chimice, ceea ce arată că aceasta este calea pe care se poate câștiga o mai completă înțelegere a vieții. Un lucru însă nu trebue pierdut din vedere: mecanismul fizico-chimic nu explică viața, el nu este decât ipoteza de lucru care conduce pe cercetător, proiectând o lumină vremelnică pe misterioasele manifestațiuni ale vieții. Viața trebue înțeleasă prin ea însăși, înafara analizelor fizico-chimice. Se va ajunge vreodată la această înțelegere? Pentru a nu pierde încrederea în puterea de cunoaștere a minții noastre, suntem obligați că credem că da" (p. 133—134).

Am reprodus însdins acest lung dar frumos pasaj, ca să se vadă cât de sobră și corectă este ținuta unui adevărat om de știință, care își dă seama că teoriile fizico-chimice asupra esenței, originii și funcțiunilor vieții nu trebuesc confundate cu viața însăși. La fel vorbește și dl prof. Fr. Reiner în referatul său asupra *Substanței vii*: „Tot ce poate da minții această concepție e, doar, putința de a lega fenomenele materiale de ordine foarte generală, care se petrec în sânul protoplasmei, de o construcție mai definită. E un ajutor dat gândirii concrete în această privință. Altă concepție, care să dea mai mult, nu există deocamdată. *Anatomia* vieții rămâne inaccesibilă înțelegerii noastre" (p. 104). In sfârșit, dl G. Macovei, în referatul său intitulat *Structura scoarței terestre și erele geologice*, conchide că „asupra datei apariției vieții pe pământ nu avem nici cea mai mică indicație" (p. 88).

Credem suficiente aceste citate și nu ne mai extindem și asupra altor probleme, ca: evoluționism, transformism, ereditate, etc., abordate de învățații români în referatele lor, cu aceeași prudență, care face totdeauna cinste omului de știință și-ți lasă impresia de seriozitate. Cu astfel de oameni, teologii pot sta oricând de vorbă, fără teama de a-și primejdui credința, fiind siguri că oricât s'ar extinde cercetările științifice asupra materiei și vieții, tainele universului, în loc să se lămurească, devin din ce în ce mai adânci.

Rămâne cu siguranță loc pentru credința noastră fermă, că nu există o explicație mai bună a originii lumii și a vieții decât aceea a unui Dumnezeu Creator.

Emilian Vasilescu

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.

ANUL XCIII SIBIU, 25 Decemvrie 1945 Nr. 50—52

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Întemeiat în 1853 de Mitr

Abonamentul: pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.— cl. III Lei 3000.— Particulari Lei 7000.— Autorități și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespondențe se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Onor. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu Str. Șaguna 8

Nr. 12.391/1945

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos

„Intru toate năcaz pătimind, dar nu strâmtorându-ne, lipsiți fiind, dar nu desnădăjduind". (II Cor. 4, 8)

Iubiții mei fii sufletești,

Au sosit din nou sărbătorile Nașterii Domnului cu bucuria curată ce-o aduc ele în suflete. Inimile noastre se simt încălzite de dragostea care ne-o reînoește Dumnezeu cu fiecare sosire a acestor sfinte sărbători. Căci nimic nu mărturisește mai bine marea dragoste a lui Dumnezeu pentru noi oamenii ca minunata coborâre a Fiului Său pe pământ, ca să sufere toate neputințele și umilințele noastre și să-și dea viața pentru răscumpărarea noastră din păcat și pentru ridicarea noastră lângă sânul Tatălui ceresc.

Răsună iar în cugetele noastre nevinovată și plină de îndemn cântarea: *„Pe pământ pace și'ntre oameni bună'nvoire"*. Și ca un răsunet din inimile noastre se desprind cuvinte de rugăciune: „Fă, Doamne, ca să răsune această cântare de pace în sufletele tuturor oamenilor, mai ales în sufletele conducătorilor de state și popoare, căci mult oftează după pace întreaga lume".

E drept că războiul a încetat. Dar pacea încă n'a venit. Iar urmele războiului se văd pretutindeni ca niște răni deschise din care sângerează omenirea străpunsă de mari dureri și învăluită de mari năcazuri. La tot pasul sunt familii cari plâng perderea unor scumpi membri ai lor, soții și copii cari și-au perdut sprijinul în viață, părinți cari își văd bătrânețele lipsite de nădejdile ce le puneau în copiii lor. Toți aceștia sunt împovărați de mari greutăți și lumea întreagă simte cât de pustiitoare a fost furtuna prin care am trecut.

Dar cu toate acestea nu ne lăsăm *strâmtorați* cu sufletul de aceste greutăți. Din încrederea în dragostea lui Dumnezeu, care nu ne va părăsi, ci ne va aduce și zile mai bune, sorbim puterea de-a înfrunta cu bărbăție aceste năcazuri și de-a ne păstra neatins curajul de viață.

E adevărat că la urmele lăsate de răsboi se mai adaugă și lipsurile pe cari le-a adus seceta aprigă din vara trecută. Dar și în mijlocul grelelor lipsuri de tot felul și a scumpetei crâncene cu care avem de luptat, *„nu desnădăjduim"*, ci ne încordăm puterile ca să le biruim și ca să venim în ajutorul celor ce sunt și mai lipsiți decât noi. Căci făcând așa ni se fac și împrejurările acestea grele, prilejuri de dobândire a mântuirii, știut fiind că la vremuri grele se arată adevărata bunătate și bărbăție a omului. Drept aceea, iubiții mei, să nu lăsați pe nimenea să cadă sub povara acestor vremuri de aspre lipsuri și mai ales în aceste sărbători inima voastră să se deschidă spre fapte de milostivire și de ajutorare, ca să simtă tot omul din satul și orașul vostru dragostea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Faceți să se bucure toți în aceste sărbători, căci atunci și bucuria voastră va fi mai mare. Prin fapta voastră de ajutorare, cei lipsiți vor câștiga, împlinindu-și lipsurile lor trupești, dar voi veți câștiga nesfârșit mai mult, asigurându-vă viața cea veșnică pentru sufletele voastre. Dând celor lipsiți vă veți simți mai bogați și veți rămânea cu sufletul mai întărit în lupta cu asprimea vremurilor.

Căci se cade, iubiții mei, ca să păstrăm și în aceste zile grele, tare și neclintită nădejdea în viitorul Țării și al poporului nostru. Să credem cu toții că din patimile războiului și ale urmărilor lui vom vedea răsărind *o lume nouă*, că vom avea parte cu toții de o înoire a gândurilor, de o împrospătare a virtuților creștinești. Atâtea suferințe nu au putut fi de geaba. Căci de obiceiu suferințele îmbunează pe oameni. Dar e sigur că această înoire și îmbunare nu vine decât atunci când oamenii, după ce și-au văzut marginea puterilor lor, se strâng din nou, cu și mai multă căldură, în jurul lui Hristos Domnul și Stăpânul vieții noastre, hotărâți să împlinească întru totul voia lui Dumnezeu, singura care nu greșește și care ne vrea numai binele.

Dar gândurile noastre trec, iubiții mei, cu nădejdile lor dincolo de granițele Țării și ale poporului nostru. Nădăjduim să vedem înstăpânindu-se o înțelegere deplină și o armonie frumoasă între toate Statele și popoarele, căci fără o asemenea bunăînțelegere a tuturor Țărilor, nu poate avea parte de pace sigură nici una dintre ele. Cei mai buni dintre fiii tuturor neamurilor nizuesc să așeze ca lege între popoare o *morală creștină*, de care să asculte toate în cugetul lor, așa cum ascultă creștinii singuratici de poruncile Domnului Hristos. Să ajutăm cu toții prin rugăciunile noastre la înfăptuirea acestor gânduri. Dumnezeu n'a așezat popoarele unele lângă altele ca să se urască și să se ucidă întreolaltă, ci ca să se ia la întrecere în cele bune și prin aceasta fiecare să stea în slujba omenirii întregi și a propășirii celei de obște.

Nădejdile noastre se ridică însă și mai sus de viața popoarelor.. Cu ochii credinții ne îndreptăm spre *împărăția lui Dumnezeu*, nădăjduind să răsară din mijlocul ruinelor războiului și al sufletelor îndurerate, din mormintele celor ce și-au dat viața cu fața spre un viitor mai bun. Pentrucă numai *o omenire renăscută* ne-ar face să ni se pară că jertfele acestui războiu n'au fost prea mari.

Oare pot fi împlinite aceste nădejdi? Noi nu putem prevedea viitorul. Dar știm în chip sigur că Dumnezeu le vrea împlinite. Pentrucă Dumnezeu nu vrea ca lumea aceasta să fie mereu pradă distrugerii și morții, ci voește ca ea să se bucure de viață și de mărire. Insă mai știm un lucru: că Dumnezeu vrea ca aceste planuri ale Lui să se împlinească și cu ajutorul și cu lucrarea noastră. El ne dă cinstea de a ne socoti împreună lucrători cu sine. Noi nu putem face nimic fără El, dar nici El nu vrea să facă pentru soarta noastră nimic fără de voia și fără lucrarea noastră. El ne învrednicește de cinstea unor luptători prin cari să cucerească lumea pentru Impărăția Sa cerească.

Deși omul singuratic poate să socotească ținta aceasta prea covârșitoare față de puterile lui, totuși fiecare trebue să se simtă chemat la lupta pentru împlinirea ei și fiecare poate să-și dea partea lui însemnată la înfăptuirea ei, dacă este la locul său ceeace trebue să fie și cum trebue să fie: *ostaș credincios al Impărăției lui Dumnezeu* în cercul său de viață, în mijlocul familiei sale, al prietinilor săi, în slujba sa, în localitatea unde trăește. Și lucrând astfel cu toții, tineri și bătrâni, bărbați și femei, într'un gând și într'un suflet închinat acestui scop, vom putea face să se coboare într'o atât mai mare măsură Impărăția lui Dumnezeu între oameni, sau *„pacea și bună'nvoirea"* cântată de îngeri în noaptea Nașterii Domnului.

Ceeace au cântat îngerii în noaptea cea sfântă deasupra peșterii din Vifleem, noi să ne străduim să împlinim. Căci pentru binele și pentru mântuirea noastră a răsunat acea solie cerească. Știu, iubiții mei, că în inimile voastre sunt din darul lui Dumnezeu frumoase isvoare din cari pot isvorî faptele de dragoste, de pace și de milostenie. Numai puțină silință vă trebue, în frunte cu părinții voștrii cei duhovnicești, și veți vedea ce lucruri mari puteți face. M'am convins despre aceasta și acum pe urmă din felul cum ați răspuns la chemarea mea pentru ajutorarea orfanilor de războiu. Am văzut din inima largă cu care v'ați dat obolul că Dumnezeu sălășluește în adâncurile ființei voastre. Eu vă mulțumesc din tot sufletul meu de părinte pentru căldura cu care ați răspuns acestei chemări și așteptând raport din toate parohiile noastre, rog pe Tatăl din ceruri să vă întoarcă însutit în Impărăția Sa, după inima cu care ați ajutat pe scumpii noștri orfani. Fiți siguri că micuții pe cari i-ați ajutat nu vă vor uita în rugăciunile lor și aceste rugăciuni curate vor străbate la inima Părintelui ceresc.

Faceți la fel și din prilejul acestor sfinte sărbători pentru cei lipsiți din parohia voastră, ca să vă fie mulțumirea deplină și să se dovedească frăția ce se află între voi toți ca fii ai aceluiaș Tată.

Cugetând și lucrând așa putem avea toată încrederea că Dumnezeu va trimite pacea Sa deplină în sânul omenirii și de această pace va avea parte și scumpa noastră Țară.

Din aceste gânduri și hotărâri de fapte bune să vă pregătiți haina de sărbătoare cu care să întâmpinați sosirea din nou a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe pământ printre noi. Rugând pe bunul Dumnezeu să vă ajute ca să vă găsiască pregătiți în acest fel, spre a se putea sălășlui și în ieslea sufletelor voastre, și făcându-vă călduroase urări ca aceste sfinte sărbători ale Crăciunului să le petreceți cu bucurii duhovnicești și să vă învredniciți a le ajunge întru mulți ani fericiți, am rămas cu arhierești binecuvântări și cu părintească dragoste,

Sibiu, la praznicul Nașterii Domnului din anul 1945

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit

IUBIREA DIVINĂ

Marea minune a creştinismului: Intruparea, este învăluită în atâta adânc de taină, încât nici mintea cea mai ageră nu poate s'o pătrundă deplin. Ceea ce se poate face, este cel mult apropierea de miezul ei de taină nepătrunsă, dar a o lumina pe ea însăşi este cu neputinţă.

Această apropiere se face şi prin privirea Intrupării sub unghiul manifestării iubirii divine într'ânsa.

Intruparea este cea mai puternica explozie de iubire divină din câte cunoaşte istoria. Nu o iubire teoretică sau ascunsă în adâncurile ontologice ale lui Dumnezeu, ci **o iubire prin excelenţă activă şi dinamică,** *aceasta este iubirea divină care stă la baza Intrupării. De aceea, putem spune că* **minunea Întrupării este însăşi iubirea divină în cea mai plenară manifestare activă faţă de lume.**

Ca descoperire deplină a lui Dumnezeu, Întruparea desvălue lumii însuşirea centrală a Dumnezeirii: **Iubirea.** *Mărimea tainei Întrupării constă tocmai în mărimea iubirii lui Dumnezeu faţă de lume. Căci Intruparea este o atât de uluitoare faptă de iubire, încât nici îngerii nu şi-ar fi putut închipui că în sânurile fiinţei lui Dumnezeu se ascunde din veci, o atât de mare dragoste faţă de lume.*

Tendinţa spre comuniune şi spre dăruire pentru altul, este caracteristica esenţială a stării de iubire. Cei ce se iubesc îşi poartă poverile reciproc, îşi dau totul altuia, până şi viaţa. Fără bucuria comuniunii şi a iubirii, persoana nu este deplină şi nici fericită.

Destinat fericirii, omul a fost creat cu capacitatea de-a primi iubirea, fiind înzestrat cu pecetea chipului dumnezeesc în fiinţa sa. Intervenind păcatul strămoşesc care a întunecat acest chip, mântuirea în Hristos urmăreşte tocmai restabilirea şi desăvârşirea creaţiunii după modelul vieţii intra-divine: comuniunea întru iubire, prin ridicarea omului dela chipul desfigurat al lui Dumnezeu, la asemănarea şi comuniunea cea mai intimă cu El.

De aceea, **Întruparea Fiului lui Dumnezeu este** — *ca expresie plenară a iubirii divine faţă de lume* — **manifestarea voinţei lui Dumnezeu de-a intra în comuniune cu omul.** *Continuată de răstignirea pe cruce, Întruparea este începutul comuniunii cu oamenii. Ca atare, Întruparea n'a fost numai un mijloc trecător în slujba iubirii divine, ci* **însăşi manifestarea supremă a iubirii divine.** *Căci prin ea Dumnezeu nu numai s'a plasat în rolul de subiect al comuniunii cu oamenii, ci a ridicat totodată pe om la rangul de fiu, de subiect apt de cea mai înaltă comuniune cu El. (Stăniloae D.: Iisus Hristos sau restaurarea omului. Sibiu 1943, p. 73 şi 88).*

Însăşi plasarea lui Dumnezeu în starea de subiect adecvat comuniunii cu omul, este cea mai puternică şi mai evidentă manifestare a iubirii divine faţă de lume.

O coborîre a lui Dumnezeu în toată strălucirea Sa, ar copleşi şi ar orbi pe om. Dacă nu l-ar copleşi, atunci ar fi o realitate insesisabilă, inaccesibilă şi inconceptibilă pentru puterile omului. Ar fi un Dumnezeu departe de om, oricât de aproape ar fi de el. De aceea, o coborîre reală a lui Dumnezeu şi accesibilă omului, ceea ce-i tot una cu învingerea distanţei dintre El şi om, se poate face **numai prin iubire.** *Numai prin iubire Dumnezeu s'a coborît la nivelul eului nostru şi din cel mai depărtat ni s'a făcut cel mai apropiat. (Stăniloae: O. c., p. 98 şi 100).*

Umilirea, smerirea, desbrăcarea de putere şi de mărire a Fiului lui Dumnezeu (Cf. Filip. II, 5—11) pentru a fi subiect pe măsura naturii omeneşti, **este tot o manifestare a iubirii divine.** *Fără această automicşorare, fără chenoză, care începe cu Întruparea şi culminează în moartea de bună voie cea mai crâncenă: răstignirea, prăpastia dintre Dumnezeu şi om n'ar fi fost umplută nici prin Iisus Hristos. Fără ea natura omenească n'ar fi putut suporta natura dumnezeiască în strânsă intimitate cu ea. (Idem: O. c., p. 126 sq.). Iar primirea de-a fi subiect al modestelor însuşiri şi manifestări omeneşti, o face Domnul Hristos* **prin iubire.** *Căci respectivul proces se face prin restrângerea puterii divine directe şi* **manifestarea ei prin iubire.** *Tocmai de aceea prin suportarea acestei situaţii de automicşorare şi de potenţare a chenozei Sale reale prin umilirea din partea oamenilor (patimile şi răstignirea),* **Dumnezeu-Fiul îşi manifestă şi mai deplin adâncul nesfârşit al iubirii Sale divine.** *Căci* **odată cu sporirea chenozei, sporeşte şi manifestarea măreţiei divine, a cărei însuşire centrală este iubirea.** *(Idem: O. c., p. 138 şi 140).*

Iată, de ce **starea de chenoză este suprema afirmare a iubirii divine faţă de lume.**

Omenirea e astăzi aşa de învârtoşată în rele, încât nu mai are sensibilitate spirituală faţă de iubirea divină. Ea a uitat că iubirea lui Hristos nu se experiază din afară, ci numai prin intrarea în raport de **comuniune** *cu El, prin* **credinţă,** *care se prelungeşte în* **iubire.**

Numai intrarea în comuniune cu Hristos prin credinţă şi iubire, mijloceşte realizarea adevăratei renaşteri spirituale a omenirii. Dar să nu uităm că raportul viu cu Dumnezeu constă într'o **continuă ridicare** *a noastră spre El. Căci Hristos ne revendică total, ne cere să ieşim din noi,* **să ne depăşim şi să ne turnăm fiinţa după asemănarea Lui.** *Numai aşa putem intra şi rămâne în comuniune cu El.*

Drept aceea, dacă Întruparea urmăreşte restabilirea omului „ca să fie asemenea chipului Fiului Său" (Rom. VIII, 29), adecă fiu al Tatălui, după asemănarea Fiului cel Unul-născut, semnificaţia ei morală este aceasta: **Ne desveleşte modul iubirii divine, ca să ne arate că şi noi trebue să iubim în chip divin,** *adecă după asemănarea Fiului lui Dumnezeu.*

Numai o iubire după asemănarea Mântuitorului este adevărată iubire creştină. Căci numai El ne-a arătat ce este adevărata iubire: dăruire totală pentru altul, până la moarte. (Cf. Adam Karl: Glaube und Liebe. 2. Aufl. Regensburg 1927, p. 14). De aceea, numai cine se ridică la nivelul de viaţă al trăirii după asemănarea Mântuitorului, poate iubi cu adevărat dumnezeieşte.

Ridicarea la o astfel de iubire este astăzi mai necesară decât oricând. Căci numai ea poate aduce în lume mult dorita pace adevărată, prin realizarea unei vieţi sociale de adevărată comuniune frăţească.

C. SÂRBU

Prunc s'a născut nouă...

Cum s'aseamănă vremile şi oamenii! Par'că li se schimbă numai cojoacele şi bărbile, dar ei rămân aceiaşi, aceleaşi firi paradoxale în cari plânge un copil şi urlă o fiară! Adesea nici nu mai ştii ce să spui despre om: în acelaşi suflet zac alături raiul şi iadul, în aceiaşi inimă se înfrăţesc demonii cu îngerii, din aceiaşi minte urcă scări de safir către Dumnezeu şi coboară trepte de beznă spre necunoscut... Hotarele celor două împărăţii se încolăcesc în sufletele noastre!

Cum s'aseamănă vremile şi oamenii! — Atunci, cu aproape două mii de ani în urmă, se încrunta un vultur falnic peste întinderile unei împărăţii cu neamuri multe. Iar peste ţinuturile Palestinei stăpânea un rege crud, bănuitor, strălucitor în podoabele sale din afară dar bicisnic la suflet: Irod. Simbol al cruzimii fără de sens. Peste viaţa neamurilor se revărsa o lumină tulbure, ca într'o ceaţă înnecăcioasă. Tulburi erau vremile, tulburi năzuinţele. Svârcoliri de vreri nelămurite, isbucniri de revoltă, scrâşniri din dinţi, robie şi sângerare, desfrâu şi măcinare pătimaşă. Massă — beznă — mizerie — pătimire. Şi'n toată această omenire, biciuită de cine ştie ce vijelii, un singur colţ luminat, un singur liman de pace şi linişte: peşştera din Betleem. De ce? Pentru lumina, pentru pacea care ţâşnise din ochii de cer ai unui prunc. Intr'adevăr fiecare prunc nou-născut e o bucată de cer, e o fereastră de lumină în noaptea amară a istoriei. Fiecare prunc e un fragment din paradis, venit să ne ridice ochii de pe cărările pământului spre zările de stele şi senin ale cerului. Fiecare prunc e un lujer de crin, înflorit în grădinile lui Dumnezeu, ca să umple sufletele trudite cu miresma îmbătătoare a bucuriilor adevărate. A spus-o Dostoiewsky: florile, copiii şi ciripitul pasărilor e tot ce ne a mai rămas din paradisul pierdut. De aceea le iubim aşa de mult, de aceea suntem dezarmaţi în faţa lor şi ne înseninăm pururea oridecâteori le vedem. Toată făptura pruncului respiră nevinovăţia lumii îngereşti, delicateţa, gingăşia sferelor de cristal de dincolo de soare — şi lipsa de apărare a binelui într'o lume de mizerii şi răutăţi. Da: binele n'are nevoie de arme spre a birui. N'are nevoie decât de un prunc, ce se odihneşte neştiutor şi candid în paiele unei iesle, sub abur cald de dobitoace, sub ocrotirea sfântă a unei mame.

Şi ce minune a mai fost şi asta, aşa de simplă şi firească? Un prunc s'a născut nouă... Plăpând ca razele luceafărului din înălţime, neprihănit ca roua de lacrimă a dimineţii. Ce minune simplă şi neînţeleasă? — Să zâmbească prin zâmbetul unui copil, iubirea lui Dumnezeu peste văpăile pământului; prin ochii lui să se reverse tot cerul pe pământ; prin glasul lui să svonească Cuvântul cel veşnic şi armonia nenumăratelor coruri îngereşti: trupul lui — trandafir înflorit — să iradieze lumini de transfigurare divină. Am văzut odată cu ani în urmă, o icoană a Naşterii şi mi-a rămas — ca nici una alta — întipărită în suflet. Nu amănuntele, ci atmosfera generală. Amănuntele erau aceleaşi: magii şi păstorii închinându-se, îngerii cântând, dobitoacele tresăltând şi maica îngenunchiată în adorare la marginea ieslei cu pruncul divin. Ceiace m'a impresionat însă era faptul că lumina nu năvălea în peşteră dela steaua din înalturi, ci ca o strălucire a luminii cei necreate din însăşi făptura de carne şi crin a pruncului. Pruncul era ca un focar de lumină, care răspândea razele blânde ale iubirii veşnice peste toată făptura şi învăluia pe toţi în mantia de aur a iluminărilor cereşti. Uluitor de simplu: magnifică puritate! Să vezi cu ochi de carne pe Dumnezeu! Să auzi Logosul divin gângurind prin gura unui prunc! Să vezi în ochii lui oglindindu-se adâncurile nepătrunse ale Dumnezeirii! Să pipăi în făptura lui, lumina cea nepipăită a veşniciei!...

...Şi aceasta în vreme ce Irod spumega de mânie şi căuta să-l ucidă!...

...De aici, din clipa aceasta, de pe marginea ieslei din Betleem, începe «scandalul» sau «nebunia crucii». Cred că nici un prunc nu s'a născut mai smerit, mai sărac, mai fără apărare şi mai pândit de moarte din prima clipă a vieţii lui ca Iisus. El pe care pământul nu-l poate cuprinde, s'a lăsat cuprins în iesle; El atotputernicul Stăpân al lumii s'a lăsat fugărit de Irod, ajutat numai de un asin, o mamă şi un ocrotitor bătrân. Fără strălucire şi fără putere a coborît în lumea măririlor deşarte şi a puterii orgolioase. Ciudat, de neînţeles! Şi cu toate aceasta puterea lui Dumnezeu întru slăbiciune se arată şi slava lui întru smerenie. Căci aceasta e mărturia veacuri'or — deşi ni se pare fără sens —: slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât puterea oamenilor şi nebunia lui mai înţeleaptă decât înţelepciunea celor ştiutori. Când păşeşte Dumnezeu în istorie, răstoarnă toate cumpenele de valorificare a oamenilor: el cântăreşte cu alte cântare. De aceea pentru el un suflet e mai greu decât lumea toată, un prunc e mai slăvit decât strălucitorul Irod în tronul său, banul văduvei e mai de preţ decât dania bogatului şi cununa de spini de preferat coroanei imperiale. Impărăţia lui nu e din lumea asta: e împărăţia dorurilor celor mai pure ale sufletului omenesc.

Flacările ei zac în adâncuri tăinuite şi se încing în vâlvătăi ce dogoresc totul şi stăpânesc pe toţi cu o putere nebănuită — în clipe neprevăzute. De aceea împărăţia lui răstoarnă toate celelalte împărăţii. Ea e împărăţia mielului, a pruncului nevinovat. Şi fiecare prunc venit în lume e o mărturie despre puterea ei. Şi ea biruie oridecâteori răsare şi'n noi neprihănirea prunciei. Armele, organizaţiile complicate, măririle, puterile, ştiinţele ş. c. sunt produse ale bărbatului, a cărui existenţă e luptă. In fiecare însă există şi pruncul. Şi'n momentul în care o rază din zâmbetul de cer şi luceferi a Pruncului divin se răsfrânge peste viaţa noastră, se naşte şi în noi copilăria, învie neprihana ce-o avem zăvorâtă în adâncuri — şi bărbatul înarmat cu toate armele sale este înfrânt. Pruncul e mai tare decât cavalerul ce-şi zăgăne armura.

...Aceasta e taina lucrării lui Dumnezeu şi puterii lui în lume. El n'a luptat şi n'a biruit cu arme lumeşti: puterea lui s'a arătat mare tocmai în slăbiciunea omenească, în lipsa totală a acestor arme. Căci e destul că El e Dumnezeu şi ni se arată în copleşitoarea lui iubire şi neprihănire — ca să biruiască, fără alte mijloace terestre.

...Un Dumnezeu care are nevoie de arme ca orice împărat, s'ar părea că nu e Dumnezeu. Căci numai cine nu este ceiace vrea să fie, sau cine nu stăpâneşte sufletele — are nevoie de puterea cea din afară. Dumnezeu e însă mai mult decât ceiace vrea să fie şi stăpâneşte suveran peste inimi oridecâteori se descopere —: el e polul spre care se îndreaptă mereu busola sufletului omenesc.

Omagierea Ierarhului

Ştiam încă din bună vreme, că în acest an, de sfântul Nicolae, nu va fi recepţie în palatul mitropolitan. Aşa citisem în «Telegraful Român»,

Cu toatea acestea, obştea credincioşilor şi clerul din centrul Arhiepiscopiei au ţinut să afle bun prilej pentru a exprima omagiul lor către Ierarhul care întruchipează lupta Ortodoxiei româneşti întru asigurarea unor zile de pace şi de linişte adevărată.

In ajun, studenţii Academiei teologice şi elevii Şcoalei de cântăreţi s'au prezentat în capela mitropolitană şi au cântat spre lauda Păstorului lor duhovnicesc, iar conducătorii au rostit cuvinte de binemeritat omagiu.

In ziua de sf Nicolae, Dnii generali *M. Lascăr* şi *R. Dimitriu*, s'au prezentat deasemenea la reşedinţa mitropolitană, exprimând I. P. S. Sale curate simţăminte. După aceea, clerul din centrul Arhiepiscopiei, prin graiul blând şi bătrânesc al P. Sf. Arhiereu-vicar *Teodor*, a subliniat contribuţia I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* întru păstrarea nădejdilor de mai bine şi a moralului ridicat pe seama preoţimei şi a turmei cuvântătoare. Acum, tot I. P. S. Sale îi revine sarcina să ne ajute întru obţinerea biruinţei celei mari, care stă din vindecarea rănilor morale cauzate de război şi din aşezarea printre noi a păcii celei adevărate.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, după cuvinte de mulţumire, subliniază că a putut făptui totul numai prin faptul că s'a răzimat pe colaborarea deplină a preoţimii din centrul şi din întreg cuprinsul Arhiepiscopiei. In activitate L-au călăuzit principiile creştine înalte: cu acestea a lucrat, întru realizarea lor a sârguit tot şi ele au învins.

Pentru viitor, I. P. S. Sa făgăduieşte să-şi dureaiască toate zilele ce I va mai rândui Dumnezeu, spre binele Bisericii noastre dreptmăritoare şi a Neamului nostru adânc creştin. **C.**

...De aceea fie-mi îngăduit să preamăresc «slăbiciunea» lui Dumnezeu în istorie, pentruca să pricep măreţia şi puterea lui — şi să mă plec în faţa pruncului nevinovat şi străluminat — mugur de Dumnezeire, ca să văd cerurile deschizându-se şi pe Dumnezeu coborând şi'n peştera inimii mele...

... Este singurul loc unde te întâlneşti cu Dumnezeu şi-ţi flutură polenul veşniciei peste crestele dorurilor neogoite...

Diacon **NICOLAE MLADIN**

Lumina cunoştinţei

„Naşterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinţei..."

Aşa cântă şi proslăveşte Biserica noastră Naşterea Mântuitorului, închizând în puţinele cuvinte ale unui tropar adevăruri de mare însemnătate, cum este acela că prin Naşterea Mântuitorului s'a arătat lumii **lumina cunoştinţei.**

Reflectând însă puţin asupra acestor din urmă două cuvinte, lumina cunoştinţei, ne putem întreba: Oare despre ce lumină a cunoştinţei să fie vorba? A trăit oare lumea greco-romană în întunerec până la venirea Mântuitorului, fără să cunoască adevărul sau măcar fără să se străduiască să-l caute? E cineva care să se îndoiască de splendoarea secolului lui Pericle sau de înălţimea de cugetare la care au ajuns filosofii antichităţii, în frunte cu «divinul» Platon? Se ştie doar că înşişi marii Sfinţi Părinţi ai Bisericii creştine au admirat subtilităţile cugetării greceşti şi s'au folosit de filosofia păgână în sistematizările lor teologice.

Şi totuşi troparul Naşterii Domnului cântă momentul unic în istoria omenirii, când lumina cunoştinţei celei adevărate a răsărit lumii, nu printr'o scăpărare de inteligenţă omenească, nu prin complicate filtre gnoseologice, ci prin taina ieslei din Bethleem, prin marea iubire de oameni a Celui pe care Biserica îl cântă în acelaşi tropar sub numirile de **Răsăritul cel de sus** *şi* **Soarele dreptăţii.**

Intr'adevăr, unde au dus străduinţele filosofice ale lumii antice, începând cu Thales din Milet şi sfârşind cu Plotin şi cu şcoala sa neoplatonică? Au fost încercate toate notele gamei gnoseologice, care se înşirue între dogmatismul cel mai optimist al cunoaşterii şi scepticismul cel mai dezolant, pentru ca abia să se poată strecura în cugetarea antică vreo câteva crâmpeie de adevăr absolut, socotite de altfel de Sfinţii Părinţi ai Bisericii ca rezultatul «revelaţiei naturale», prin care mintea omenească poate ajunge la cunoaşterea unor adevăruri transcendente fără ajutorul luminii supranaturale.

Dar, în general, pentru cele câteva grăunţe de adevăr recoltate de geniul unui Socrate, al unui Platon sau al unui Aristotel, ce de risipă de energie intelectuală în sisteme de cugetare care până la urmă aveau să naufragieze în scepticism sau în misticism — ceea ce, dintr'un anumit punct de vedere, este acelaşi lucru, deoarece atât scepticismul cât şi misticismul reprezintă cel mai înalt grad de neîncredere în puterile raţiunii omeneşti de a afla adevărul.

Carenţa aceasta a filosofiei antice, care a decepţionat pe mulţi Sfinţi Părinţi ai Bisericii în tinereţea lor, i-a făcut pe aceştia să se îndrepte cu ultimă nădejde spre lumina cunoştinţei creştine şi să-şi găsească aici odihna sufletului lor. Sfântul Iustin Martirul şi Filosoful în deosebi şi-a istorisit peregrinările sale pela toate şcolile filosofice ale vremii, crezând de fiecare dată că a găsit adevărul mult căutat, dar fiind de fiecare dată nesatisfăcut şi asvârlit în noui frământări sufleteşti, până când a ajuns în sfârşit să se liniştească în cunoaşterea adevărului absolut, pentru care avea să înfrunte martiriul.

Şi nu poate fi socotit ca un adevăr oarecare adevărul pentru care atâtea mii şi mii de oameni au mers la moarte cu fruntea senină şi cântând imne de laudă lui Dumnezeu. Nu va fi putut să ne mintă pe noi şi să se mintă pe Sine Acela care a spus: «Eu sunt calea, adevărul şi viaţa». Istoria a verificat de altfel aceste cuvinte, căci s'a văzut cum adevărul creştin a fecundat cele mai înalte concepţii filosofice, s'a armonizat cu adevărul ştiinţific în cugetul celor mai mari genii ale ştiinţei, a inspirat cele mai de seamă creaţii artistice ale lumii şi a determinat cele mai adânci şi mai umanitare reforme sociale.

Şi totuşi — durere — nici după o mie şi atâtea sute de ani o parte a lumii n'a ajuns încă să cunoască bine, să înţeleagă şi să iubească adevărul creştin, iar o altă parte a lumii s'a pornit, pe urmele filosofiei antice, să caute adevărul alături de lumina cunoştinţei creştine sau chiar împotriva acesteia. Muncă zadarnică însă, muncă de Sisyphe, care constă în a ridica până la oarecare înălţime bulgărele înţelepciunii omeneşti, pentru a se prăvăli din nou şi a reîncepe iarăşi şi iarăşi, fără a se ajunge vreodată pe creasta cea mai de sus a muntelui, de unde se deschid largi perspectivele absolutului.

Ce nu s'a încercat pe tărâm ştiinţific şi filosofic pentru cunoaşterea adevărului şi totuşi adevărul cugetării omeneşti s'a dovedit a fi un fel de nălucă, ce se topeşte şi dispare tocmai în momentul în care credeai că ai pus mâna pe ea. Ştim, de sigur, astăzi, datorită cercetărilor ştiinţifice, mai multe lucruri decât acum două mii de ani, dar n'am făcut un pas mai departe într'o cunoaştere esenţială, adâncită, a realităţii. Nu s'au deslegat problemele cele mai grele pe care şi le pune cugetul omenesc. Nu s'au desvăluit tainele cele nepătrunse ale lumii. Sfinxul absolutului nu şi-a destăinuit secretul nici ştiinţei nici filosofiei şi omenirea a rămas tot flămândă de răspuns la întrebările ultime care au chinuit totdeauna sufletul omenesc: de unde venim, care este rostul nostru aici pe pământ, unde mergem? Ştiinţa modernă sau s'a desinteresat de primele principii şi de cauzele ultime sau, când s'a transformat în filosofie, a negat tot ce nu cade sub observaţie şi experiment; iar filosofia propriu zisă, când nu s'a inspirat din adevărurile veşnice ale creştinismului — Dumnezeu, suflet, libertate, nemurire etc. — s'a epuizat în gnoseologii şi sisteme de cugetare care mai de care mai contradictorii: empirism şi raţionalism, realism şi idealism, intelectualism şi intuiţionism, dogmatism şi scepticism, absolutism şi relativism, sau a pulverizat însăşi noţiunea de adevăr prin sisteme de cugetare pragmatiste şi ficţionaliste.

Şi dacă bătăliile acestea filosofice, care îşi au totuşi farmecul lor, ar rămâne simple curiozităţi intelectuale sau frumoase variante poetice pe veşnic aceleaşi teme ale gândirii. Dar, din nefericire, multe curente filosofice, pe lângă picătura de amar scepticism pe care o toarnă până la urmă în suflete, mai pot avea şi o nebănuită înrâurire dezastruoasă asupra vieţii morale şi sociale. In deosebi sistemele de cugetare ştiinţiste, pozitiviste, evoluţioniste, cu toate derivatele filosofiei materialiste, au săpat cu încetul — fără intenţie, probabil — toate temeiurile vieţii, dând omenirii sentimentul animalităţii şi nimicind una câte una toate acele idei religios-morale care formau chiagul vieţii individuale şi colective.

Nicio mirare deci, dacă din haosul cugetării moderne şi din nişte sisteme filosofice indiferente sub raport religios-moral sau chiar ostile religiei, au putut ieşi ca roade mai îndepărtate cele două măceluri mondiale recente, care au pătat obrazul unei omeniri ce-şi zice civilizată şi — vai — creştină.

Am fi nedrepţi însă dacă n'am recunoaşte că gândirea filosofică a ultimelor câteva zeci de ani şi-a mai revenit din rătăcirile secolelor precedente, încercând o întoarcere spre lumina cunoştinţei creştine. In atmosfera filosofică de dinaintea ultimului război plutea parcă un fel de mireasmă a transcendentului, o nostalgie a spiritualului, veşnicului şi absolutului. Pământescul prea pusese stăpânire pe cugetarea filosofică în secolul trecut. Prea era naturalistă, ştiinţistă, economistă această cugetare, pentru a nu svâcni cu sete în secolul nostru spre spiritual, spre transcendent, spre Absolut, care este adevărata sa patrie.

Numai de-ar continua să se adâncească această pornire a cugetării filosofice contemporane, pregătind pentru viitor o lume mai bună, mai puţin vrăjmaşă şi mai aproape de pacea şi buna-învoirea între oameni, cântate de îngeri în noaptea aceea sfântă, în care a răsărit lumii lumina cunoştinţei celei adevărate şi veşnice.

Emilian Vasilescu

FOIŞOARA

F. GODET

NAŞTEREA MÂNTUITORULUI

In româneşte de
GRIGORIE T. MARCU

După sfintele Evanghelii, Iisus s'a născut într'un chip extraordinar. Dar oare această afirmaţie nu răstoarnă teza noastră, potrivit căreia El nu-i numai **Dumnezeu adevărat,** *ci şi* **om adevărat?** *Dacă Iisus Hristos este şi om deplin, nu trebuia oare să se nască şi El ca oricare alt om? Cu toate acestea, se vede cât de colo că această obiecţiune este cât se poate de puţin concludentă, căci ea ne-ar sili să refuzăm o omenitate reală primului om (Adam), pentru că acesta a apărut în virtutea unui mod de formare diferit de acela al obicinuitei filiaţii naturale. Ori, n'ar fi straniu să refuzi caracterul pur uman tocmai fiinţei din care se trage tot ceea ce poartă numele de om? Acest exemplu dovedeşte că nu de modul apariţiei individului depinde calitatea de om, ci de posesiunea însuşirilor cari constitue starea omenească.*

După spusele cărţii Facerii, trupul primului om, această capodoperă a înţelepciunii creatoare, a fost zidit din ţărână. Cât priveşte spiritul omului, acesta i s'a dat de Sus, prin împărtăşirea Duhului Sfânt. Naşterea lui Iisus prezintă o analogie vădită cu acest mod de formare. Trupul Său, prin intermediul Maicii preacurate, a fost luat din omenitatea existentă. Dar suflarea lui Dumnezeu, în virtutea Spiritului atotputernic, a fost aceea care a chemat germenele de viaţă latentă la desvoltarea progresivă a existenţei.

Această analogie izbitoare între modul de apariţie al primului om şi naşterea lui Iisus ne descopere intenţia care a prezidat la săvârşirea acestor fapte. Prin naşterea Sa minunată, Iisus a fost restaurat în starea de neprihănire şi nevinovăţie în care se afla primul om înainte de cădere; aceasta, pentru a putea să reînceapă mersul normal al nevinovăţiei în spre sfinţenie, care constituia însaşi menirea întâiului om, dar în faţa căreia Adam a dat greş încă dela primul pas.

Omul n'a fost creat astfel încât să-şi poată realiza idealul trăgându-şi puterile necesare în acest scop din propriile sale zăcăminte. El nu poate face faţă menirii sale decât cu ajutorul statornic pe care i-l oferă Dumnezeu. Ori, din moment ce se angajează pe căi rele, comunicările de putere supranaturală încetează; el nu le solicită şi nici nu le primeşte. Progresul este înlocuit atunci cu declinul. Ca şi planta smulsă din pământul care-i prieşte, omul despărţit de Dumnezeu vegetează şi piere, în loc să crească şi să rodească.

Pentru ca desvoltarea normală a omenirii, întreruptă de păcat, să reînceapă, trebuia să apară o personalitate sustrasă degradării spiţei noastre, desrobită de spiritul de revoltă împotriva lui Dumnezeu, spirit care ne stăpâneşte pe toţi, o personalitate completamente deschisă faţă de comunicările harice de Sus, cari reprezintă pentru om condiţia oricărui progres real. Iisus a fost această personalitate. Toată viaţa Sa e mărturie, şi nu mai puţin noua fază a istoriei, care purcede din El. Până la El, istoria se rezuma la aceste cuvinte: „Ce-i născut din trup, trup este". Dela apariţia Lui, adevăratul sens al istoriei se formulează aşa: „Ce-i născut din Duh, duh este"; ceea ce purcede din sfinţenie, sfânt este.

Caracterul unic al vieţii lui Iisus este starea de comuniune neîntreruptă cu Dumnezeu, adică acea stare din care păcatul ne scoate, ne expulzează în orice moment. Acest miracol moral desăvârşit în Iisus a fost condiţionat de un mod de naştere extraordinară.

Dar s'ar putea spune: In acest caz, Iisus n'a fost cu adevărat liber, căci El nu putea păcătui ca noi. Noi răspundem că acest mod particular de naştere nu implica la El imposibilitatea de-a păcătui, tot aşa cum modul analog de apariţie al primului om nu-l predispunea şi nu-l antrena la păcat. Iisus redobândea doar facultatea **de-a nu păcătui,** *pe care primul om o deţinea înainte de cădere şi pe care noi am pierdut-o prin ruperea legăturii care ne unea cu Dumnezeu.*

Departe deci de-a-i răpi libertatea, tocmai această naştere este aceea care i-a redat-o, restituindu-i integral privilegiul autodeterminării, pe care păcatul ni l-a ştirbit parţial şi fără de care noi nu ne

Copilărie și colinde

„Din an în an sosesc mereu
La geam cu Moș Ajun;
E ger cumplit, e drumul greu,
Dar-i obiceiu străbun!"

Așa începe o colindă. Nimeni și nimic pe lume nu poate opri pe micii colindători dela aceste obiceiuri străbune legate de sărbătoarea creștină a Crăciunului. Ei vor să fie vestitorii marei bucurii: venirea Mântuitorului Hristos în lume, care mai însenînează mizera noastră existență; bucurie, pe care, acum două mii de ani au vestit-o întâia oară îngerii: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, între oameni bunăvoire". Vor răsuna și acum din fața sf. altare. Pace, bucurie, bunăînvoire! Cât am suspinat după ele și cât dorim și acum să le avem!

Au cântat odinioară îngerii, acum cântă și vor cânta copiii. Hristos prunc, îngeri, copii! Ce fericită triadă de neprihănire! Unii dintre noi cei mari ne vom uita poate nedumeriți la ei, neînțelegându-i. Aduce-ne-vom aminte că și noi am fost ca ei. Prospețimea glasuri or acestor copii, în cernerea fulgilor de zăpadă, stând la gura sobei și privind la para focului, ce dudue îngânând viscolul de afară, te duce cu gândul înapoi, pe firul anilor ca ai celor ce colindă la geamul tău cu: Bună dimineața la Moș-Ajun.

Intr'o lume croită după chipul și asemănarea noastră, dar care nu ne mai place, vestirea și urările lor optimiste, ne aduc în suflete bucurie și ne fac să ne pogorîm în propria noastră copilărie, pe care cred că nu e nimeni să n'o declare ca starea cea mai curată și mai frumoasă.

Wilson, președintele Statelor-Unite, spunea despre Biblie că e o carte uimitoare: O-idecâteori o deschizi, cutare stih vechiu, pe care l-ai citit mai mult de 20 ori, se luminează deodată și capătă un înțeles nou". Firește, nu înțeles dogmatic, ci moral. Așa sânt și sărbătorile creștine. Le-am sărbătorit de atâtea ori și, de fiecare dată, capată pentru noi un înțeles nou.

Nașterea Domnului este evenimentul cel mai mare, care a împărțit lumea în două; dela ea se numără anii, ori cât au vrut și au încercat fi osofi, împărați și revoluții să dea jos pe Iisus Hristos din centrul lumii și istoriei. Sărbătorim Nașterea Domnului din an în an, de atâția ani, și totuși este inepuizabilă în reconfortarea sufletească, parcă Iisus Hristos se naște de fiecare dată pentru noi. Descoperim în noi bucurii, de care până acum nu ne-am dat seama. Ea ne apare mereu vie și proaspătă, ca anul trecut și ca totdeauna. Este meritul Bisericii ortodoxe că a dat acest caracter de veșnică prospețime sărbătorilor sale, dar poate și minunea lui Dumnezeu.

Sărbătorile Crăciunului sânt prin excelență sărbătorile copilăriei, ale amintirilor, ale intimității. Poate că unde Iisus Hristos, Mesia chip luminos, spre a împăca cerul cu pământul, se face prunc, iar crainicii de pe uliță, țin să te facă părtaș:

„Noi umblăm și colindăm
Vestea bună să v'o dăm!"

Chiar dacă te-a biruit somnul fizic sau somnolența sufletească, în noaptea asta sfântă, cetele dela fereastră te trezesc și-ți aduc solia:

„Sculați, sculați, boeri mari,
Că vă vin colindători
Noaptea pe la cântători
Și v'aduc pe Dumnezeu
Să vă mântue de rău".

Colindele, aceste minunate creații ale poporului român, nu numai că ne atrag atenția asupra evenimentului creștin, dar aduc pe pruncul Iisus, copilul cerului, și pe sfânta Sa maică, pe plaiurile românești:

„Mititel înfășețel
In scutece de bumbăcel
Vântul bate, nu-l răzbate,
Neaua ninge, nu-l atinge".

Sau:

„P'ângă Mureș, p'ângă Tisa
Maica sfântă plimbă-mi-sa".

Dogma creștină este aceeași pentru toate veacurile, dar neamurile se apropie de ea și și-o însușesc după geniul și temperamentul fiecăruia. Pe Iisus și Maica Domnului fiecare popor și-i reprezintă după idealul lui de frumusețe, fără ca puritatea dogmei să se schimbe. Așa să înțelegem pe Iisus și sf. Fecioară în mediul și în concepția românească.

Colindele, aceste tradiții de cultură ortodoxă ale neamului românesc, „curate ca zăpada Crăciunului și mângâioase ca un glas de copil nevinovat", (Pr, N. M. Popescu: Preoți de mir), prin care copiii au luat în serios rolul de odinioară al îngerilor de-a vesti pela casele Românilor bucuria nașterii Fiului lui Dumnezeu, aducând pe păstori, magi, stea și alte scene sau persoane biblice în mediul românesc, sânt creația unor umili preoți și dascăli bisericești, în bună parte. Atâtea cunoștințe scripturistice și de dogmă arată lămurit aceasta. N. Cartojan a arătat că unele sânt versificarea unor tropare bisericești ori texte evanghelice. Dacă Biserica a influențat portul și cântecul românesc, era natural să pătrundă și în folklor.

Oricum, colindele au devenit un bun al întregului neam și purtate de glasurile îngerești ale copiilor, ele aduc bucurie, destindere, împăcare și înfrățire generală. „Deschideți ușa! Bogatule, împarte-ți cu săracii comorile! Astfel vorbește glasul nevinovat al copiilor!" — zicea Al. Odobescu. Și tot el: „O! vechi datine și cântece ale poporului! Ce dulce farmec cuprindeți voi în naivele voastre expresiuni! Aspra critică să sfarmă dinaintea voastră, căci mintea omului, deprinsă cu voi din pruncie, pare că se scaldă, la auzul vostru, în nevinovăția primitivă. Voi sunteți pentru noi amintiri suave ce inviază junia în suflete". (Cântecele populare, pg. 56).

Așa este: Răsunetul poeziei unui colind creștin prin vocile curate de copii, trezesc în suflete a noastră copilărie, ca o fericire pe care n'o mai găsim. Nu vi s'a întâmplat vreodată ca, privind în fața unei vitrine gătită de Crăciun pentru copii, cu tot felul de jucării, sub privirea unui moș Crăciun cu plete albe, încărcat cu daruri, cu o carte groasă într'o mână și cu un crelon enorm în cealaltă, să uitați de voi, în rând cu copiii, în fața acestui raiu al lor? Vă bucurați cu bucuria lor până la uitare de sine și, poate, ca și ei, ați vrea să fiți acolo, de nu v'ar desparte geamul vitrinei, ca și geamul invizibil al atâtor ani scurși!

Nu cumva gândul a sburat mai departe, chiar în preajma adevăratului raiu, unde va fi frumusețe, neprihănire, adecă tocmai ce caracterizează starea copilăriei? Toți scriitorii sânt de acord că în copilărie este tot ce e mai curat în viața omenească. Iar un scriitor al nostru a făcut interesante și frumoase considerații pe tema copilăriei apropiind-o de sfințenie. Este starea harică ce o câștigă omul prin taina sf. Botez, dar o întunecă sau pierde după aceea, prin păcătoșenia vieții sale mature. Filosoful american Emerson și-a numit copilașul „mugur de Dumnezeu". Iar geniul Ortodoxiei, Dostoevschi, spunea că tot a mai rămas ceva în lume care să amintească frumusețea raiului: frăgezimea frunzelor de primăvară, ciripitul păsărelelor și ochii copiilor, din care le citești toată nevinovăția sufletului. „Copilul e poezie și miracol. El face lumină din întuneric și preface în farmec tot ce atinge... Ingerii au fost visați și zugrăviți ca copii". (Gh. D. Mugur: Florile, pag. 60 sq.). Poporul nostru crede de copii botezați, care mor, că se fac îngeri.

Intr'adins am lăsat la urmă cuvintele Mântuitorului: Lăsați pruncii să vină la Mine, că a unora ca acestora este împărăția cerurilor", care formează cea mai sigură indicație că neprihănirea copiilor este imaginea raiului pierdut și a celui viitor. Pentru cel care socotește o insultă că Evanghelia propune copilul ca măsură omului adult, pe lângă faptul că el singur dorește să evadeze din lumea și viața ce singur și-a croit-o, să facem o comparație: ce face copilul și ce face omul. Iată ce face copilul:

„Pruncul de se bate, plânge, și împreună cu cei ce se bucură cu dânsul, se bucură. Dacă va fi ocărît, nu se mânie; dacă va fi slăvit, nu se înalță, dacă vor cinsti pe altul mai mult decât pe el, nu pizmuește. Dacă vor lua ale lui, nu se turbură. Dacă vor lăsa lui puțin ca moștenire, nu știe, nu intră la judecată cu cineva, nu se prițește pentru ale lui, nu urăște pe vre-un om. Dăcă va fi sărac, nu se întristează, dacă este bogat, nu cugetă înalt. De va vedea muere, nu o poftește. Dulceață sau grijă nu-l stăpânește. Pe nimenea nu judecă, peste nimeni nu domnește, nimănui nu zavistuește, nu se înalță în ceea ce nu știe, nu ia în râs pe cel de aproape, vrajbă nu are cu cineva. Nu se fățărește, nu caută cinstea lumii acesteia, nu caută să adune bogăție, nu iubește iubirea de argint, nu e obrazoic, nu iubește pricirea, nu învață cu patimă, nu poartă grijă pentru ceva. De-l vor desbrăca, nu se întristează, nu ține voia sa, nu se teme de foamete, nici de făcătorii de rele. Nu se teme de fiare, nici de război. De se face prigoană, nu se turbură". E un text de mistică ortodoxă vechiu, pe care, pentru frumusețea lui, l-am redat în întregime.

Acestea face copilul. Vreți să știți ce face omul? Ștergeți pe „nu" din pasagiul de mai sus și veți avea exact icoana omului și a lumii în care trăește, care, pentru grozăvia ei, n'o mai redăm. Iată de ce s atâtea suferinți în lume și atâta nefericire; de ce s'au întărâtat neamurile așa de rău, iar frații nu se mai înțeleg.

Din a în an Biserica vestește la Nașterea Domnului, solia cerului: Pace pe pământ și între oameni bunăînvoire, și, totdeatâteaori, ochii și glasurile de îngeri ale micilor colindători ne indică starea fericirii în propria noastră nefericire.

Vor veni și anul acesta. Chiar dacă, din lipsa și sărăcia vremii, nu-i veți răsplăti cu cine știe ce, mângâiați-le obrajii îmbujorați de ger, priviți-le ochii și pătrundeți-le sufletul plin de lumină; și, pe lângă vestea și urarea creștinească ce vă aduc, împrumutați ceva din credința lor, din nevinovăția lor, din fericirea lor!

Pr. Gh. C. Diaconu-Uda

putem îndeplini sfânta și biruitoarea misiune pe care ne-a încredințat-o Dumnezeu.

Nașterea minunată a lui Iisus este, deci, actul divin prin care Cel ce trebuia să salveze omenirea, a fost pus în starea de-a îndeplini procesul de desvoltare normală la care aceasta a fost chemată și de a răspunde astfel intenției concepute de Dumnezeu atunci când a creat-o.

Concurs

La orfelinatul arhiepiscopesc din Sibiu sunt vacante următoarele posturi pentru cari se publică concurs în termin de 20 de zile dela prima apariție în „Tel. Român".

1. *Conducător al Orfelinatului*, preot sau mirean cu pregătire academică, de preferință persoană singură. Are în Orfelinat întreținere completă. Retribuția lunară în bani se va stabili prin învoială.

2. *„Mama orfanilor"*. Un suflet de aur, o inimă bună și milostivă, o minte trează, o mamă cu adevărat care să nu cunoască odihnă, adânc înțelegătoare a nevoilor copilașilor dragi, slujindu-i cu dragoste și blândețe ziua și noaptea. „Mama orfanilor" va trebui să fie sufletul orfelinatului.

Va avea întreținere completă în orfelinat. Retribuția lunară în bani se va stabili prin învoială.

3. *Bucătăreasă* se va angaja prin învoială.

Cererile de concurs pentru locurile arătate mai sus vor fi înaintate în termen la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu. Petiționarii vor alătura toate documentele recomandatoare ce le vor avea.

Sibiu, la 10 Decemvrie 1945.

Notă pentru C. preoți

Cucernicii preoți sunt rugați de-a aduce la cunoștința persoanelor interesate acest concurs, ținând socoteală de cerințele orfelinatului, unde avem trebuință de persoane de absolută încredere.

Consiliul Arhiepiscopesc

Lucrul cel bun merge înainte

— Orfelinatul —

Pentru lucrarea minunată a ocrotirii orfanilor neamului nostru în Orfelinatul arhiepiscopesc din Sibiu, continuă să sosească ajutoare tot mai frumoase. După o trecătoare nedumerire, preoțimea noastră împreună cu poporul dreptcredincios, dă un avânt tot mai viu colectei pentru Orfelinatul dela Sibiu.

In numerele trecute ale „Telegrafului Român" am arătat o seamă de rezultate frumoase ale colectei ca o dovadă de înțelegerea adâncă și zelul duhovnicesc al cucernicei noastre preoțimi pentru problema acestei însemnate opere creștinești.

Dăm și în numărul de Crăciun o altă serie de rezultate grăitoare și pilduitoare. Astfel parohia Coveș a colectat 120.000 Lei; Iimbav 143.830 Lei; Ighișul vechiu 107 500 Lei; Fizeș 112.510 Lei; Șonea 208.000 Lei. Cu totul de laudă este de astă dată colecta din parohia Sântandreș în sumă de Lei 500.000. Parohia protopopească Făgăraș vine cu suma de 501.500 Lei; cea din Sighișoara cu 500.000 Lei.

Parohii mai mici ca Dridif, au colectat 140.800 Lei; Galați 113.500 Lei; Geoagiu două parohii peste 300.000 Lei; Boșorod 100.000 Lei; Crișeni 140 000 Lei; Hunedoara oraș 251.180 Lei; Vorța Lei 214.100.

In felul acesta lucrul cel bun merge înainte. Cucernica preoțime care încă nu și-a încheiat colectele este rugată să depună toată stăruința și tot sufletul pentru o cât mai bună reușită a ei. Punem mare preț și pe colecta în alimente. De acestea ne-au venit puține până acum. Acolo unde se colectează, să nu fie vândute, ci păstrate și cu bună ocazie vor fi trimise la Sibiu.

Moș Crăciun vine cu sacul destul de plin pentru orfanii noștri. Cei cari au dăruit din toată inima, vor putea prăznui cu mulțămire măritul praznic al Nașterii Domnului.

Referent

Comunicat

Onoratul Minister al Cultelor a transmis Arhiepiscopiei noastre Circulara On. Minister al Sănătății Nr. 76 490/945 în legătură cu măsurile luate pentru combaterea epidemiei de tifos exantematic

Dăm mai jos Circulara amintită:

„Condițiunile actuale fac ca pericolul bolilor contagioase în special a tifosului exantimatic, să fie din ce în ce mai mare.

De acord cu Ministerul Sănătății care ne-a arătat această situație gravă, Vă rugăm să luați măsuri și să stăruiți pe lângă cucernicii părinți ca să participe, în interesul sănătății lor și al poporului pe care-l păstoresc, la lupta pe care nu numai organele sanitare (medicii, agenții sanitari, etc.) o duc contra acestui teribil flagel.

In acest scop cucernicii părinții urmează ca:

1. Să participe, după rolul pe care-l au, în Comitetul de sănătate județesn sau în Comitetul de sănătate comunal, activând după instrucțiunile care se vor distribui de medicii șefi de județe și medicii de circumscripție.

Să fie predici și să sfătuiască în orice împrejurare pentru a păstra starea de curățenie, care pune la adăpost de pericolul îmbolnăvirii și să anunțe organele sanitare orice caz de îmbolnăvire de boală contagioasă, chiar și în cazurile când sunt bănuieli de alari boli.

Pentru buna reușită a luptei contra bolilor contagioase, toate măsurile se iau prin medicul șef al județului care le transmite cu ajutorul, fie al medicului de circumscripție fie al Comitetelor județean sau comunal de sănătate.

Indrumăm C. noastră preoțime să dea tot concursul său organelor sanitare în sensul celor de mai sus.

Consiliul Arhiepiscopesc

Noul abonament la „TELEGRAFUL ROMÂN"

Cu considerare la costul actual al hârtiei, tiparului şi cheltuelilor de expediţie, abonamentul pe anul 1946 a fost fixat precum urmează:

parohii clasa I	*Lei 30.000*
„ „ II	*„ 20.000*
„ „ III	*„ 12.000*
particulari	*„ 20.000*
autorităţi şi străinătate	*„ 40.000*
abonament de sprijin	*„ 50.000*

TAXELE DE PUBLICARE A CONCURSELOR:

protopopi	*Lei 40.000*
parohii clasa I	*„ 30.000*
„ „ II	*„ 25.000*
„ „ III	*„ 18.000*
cântăreţi bisericeşti	*„ 15.000*
Costul inserţiunilor 1 cm²	*„ 60*

Administraţia „TELEGRAFUL ROMÂN"

Nr. 11.914/1945

Comunicat

dat de Comisiunea Română pentru aplicarea Armistiţiului, cu Nr. 30.254/1945 din 17 Octomvrie 1945.

„Comisiunea Română de Armistiţiu are onoare a Vă face cunoscut că tabelele solicitate direct de către ofiţerii ruşi nu le pot fi înaintate pe consideraţiunea că aceste cereri nu se pot face decât prin intermediul Comisiunii Aliate de Control, care adresează cererile sale Comisiunii Române de Armistiţiu.

In ipoteza în care această Comisiune apreciază că este cazul, Comisiunea Română de Armistiţiu sesizează Ministerele respective.

Aceasta fiind norma generală adoptată şi de Comisiunea Aliată de Control şi de Comisiunea Română de Armistiţiu, nici o cerere directă nu se poate satisface".

P. C. Protopopi şi C. preoţi din Arhiepiscopia noastră se vor conforma întru toate dispoziţiilor acestui comunicat.

Sibiu, la 27 Noemvrie.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 11.667/1945

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de inspector al învăţământului religios secundar din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român".

Acest post este împreunat cu salar lunar de 23.200 Lei, plus accesoriile.

Dela candidaţi se cere să fie preoţi, cu pregătire de profesori de Religie, în conformitate cu prevederile Art. 36, 38 şi 43 din Legea pentru învăţământul secundar. Sunt preferaţi aceia cari pe lângă pregătirea teologică mai au şi studii filosofice şi pedagogice, cu lucrări în aceste specialităţi.

Cererile însoţite de actele legale, vor fi înaintate, în terminul fixat, direct Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei şcolare, a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 20 Noemvrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

(36) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. întâia **Cugir,** din protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Încălzit şi luminat.
4. Sesiune parohială de 20 jugăre pământ arător, în hotarul comunei Aurel Vlaicu.
5. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile însoţite de actele regiementare şi încuviinţarea arhierească de candidare, se vor trimite în termen Oficiului nostru protopopesc, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a fi cunoscuţi de credincioşii noştri de acolo, cu învoirea noastră.

Orăştie, la 21 Octomvrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăştie în înţelegere cu Consiliul parohial din Cugir.

Prof. **Zaharie Stanciu**
adm. protopopesc

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

URARE: *La sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, urăm preţuiţilor noştri colaboratori, iubiţilor cetitori şi sprijinitori ai „Telegrafului Român", ani mulţi, cu bine, sănătate şi prosperitate.*

Mulţămire. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* mulţumeşte şi pe această cale celor ce i-au trimis felicitări şi i-au făcut urări de ziua numelui şi împărtăşindu-le arhiereştile Sale binecuvântări, le face tuturor urări de prosperitate.

Deces: La 26 Nov. a. c., a încetat din viaţă preotul Atanasie Daju din Pui-Galaţi (prot. Jiu), după 36 ani de păstorire. Dumnezeu să-i odihnească cu drepţii!

Vacanţa de Crăciun începe pentru şcolile cu internat la 20 Dec. a. c., iar pentru celelalte şcoli la 22 Dec. a. c.

Al 20-lea (jubilar) concert de colinde şi cântece de stea *al corului Catedralei şi Şcoalei normale „A. Şaguna", a avut loc Duminecă seara, 16 Dec. a. c.*

EXTERNE:

Conferinţa miniştrilor de externe dela Moscova va discuta — printre altele — şi situaţia României şi a celorlalte state balcanice.

Noul guvern italian s'a constituit sub preşedinţia dlui A. de Gasperi, social-creştin.

Premierul maghiar, dl Z. Toldy, a declarat că bunele relaţii dintre Ungaria şi România se datoresc atitudinii favorabile a Guvernului democrat Dr. Petru Groza.

La 5 Decemvrie a. c. a avut loc a 9 a aniversare a Constituţiei Staliniene.

Statele Unite au acordat Angliei un important împrumut.

Dl Byrnes, ministrul de externe al Statelor Unite, a declarat — înainte de-a pleca la Moscova — că secretul bombei atomice va fi desvăluit şi pus în slujba Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Procesul principalilor criminali de război dela Nürnberg continuă.

S'a găsit leacul împotriva cancerului: Din San-Francisco se vesteşte că savantul profesor *Dr. Ernest Lavvrence* a reuşit să găsească leacul împotriva cancerului. Până acum au fost vindecate 288 cazuri de cancer.

ŞTIRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

7. Duminecă în 23 Decemvrie 1945 servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga şi preotul Ioan Velţianu; diaconii: Anatolie Scurtu şi prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Predică: *Prof. Dr. Grigorie T. Marcu.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, protopop *Mihail Neagu.*

8. Marţi în 25 Decemvrie 1945, la Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos serveşte; *I. P. Sf. Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae,* înconjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi. Predică: *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.* — După masă, la ora 4 predică la Oastea Domnului cons. *Gheorghe Secaş.*

9. Mercuri în 26 Decemvrie 1945, Soborul Preacuratei Fecioarei serveşte: *P. Sf. Arhiereu-vicar Teodor,* înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. Predică: *P. S. Sa Arhiereul-vicar Teodor.* — După masă, la ora 4, predtcă la Oastea Domnului preotul *Ioan Muntean.*

10. Joi în 27 Decemvrie 1945, Sfântul mucenic Arhid. Ştefan servesc: prot. Mih. Neagu, preoţii Nicodim Belea, prof. Iacob Bozocea, Vladimir Turuşanu şi ier. Varahil Jitariu; diaconii: Simion Macarie şi Mihail Mărginean. Predică: duhovnicul *Nicodim Belea,* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, diaconul *Simion Macarie.*

11. Duminecă în 30 Decemvrie 1945 servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaş, prof. Teodor Bodogae; diaconii: Anatolie Scurtu şi prof. Nicolae Mladin. Predică: cons. *Gheorghe Secaş.* — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, duhovnicul *Nicodim Belea.*

CĂRŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *NICOLAE* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 2500 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Director: profesor *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Nrii 11—12 cuprind: Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Chezăşia păcii. Prot. Dr. Ştefan Lupşa: Ştiri şi documente despre Biserica ortodoxă ardeleană după 1761. Diacon Dr. Emilian Vasilescu: Arta în slujba lui Dumnezeu. Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Evanghelia mutilată şi denaturată de raţionaliştii contimporani (traducere). Sabin Sibianu şi Preot Nicodim Belea: Sub streaşina Bisericii. Preot Dr. Teodor Bodogae: † Profesorul Coriolan Petranu. † NICOLAE, Mitropolitul Ardealului: Atitudini: Biserica noastră în faţa imprejurărilor actuale, Dr. Grigorie T. Marcu, Preot Dr. Nicolae Terchilă şi Preot Dr. Teodor Bodogae: Mişcarea literară: Despre cunoştinţele teologice ale preoţilor români de acum 200 de ani. Facerea. Filosofia şi pedagogia creştină a lui Ioan Amos Comenius. Cosma şi Damian doctorii fără arginţi. Geschichte der alten Kirche. Dr. Grigorie T. Marcu: Cronica; Congresul preoţilor din România. Noul Arhiereu vicar al Arhiepiscopiei Sibiului. Gr. T. M şi C. M. M.: Note şi informaţii: Schimb de publicaţii periodice cu Biserica ortodoxă rusească. Guvernul şi Biserica. Biserica şi democratizarea ţării. Libertatea religioasă în zona sovietică din Germania ocupată. Revista omiletică „Duh şi Adevăr". Săpun din grăsime evreească. Femeile ortodoxe în slujba înzestrării Orfelinatului erhidiecezan. Alţii despre noi. † Preotul Prof. univ. Dr. Simion Reli.

Nr. 220/1945 (37) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Dobârca,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în „Tel. Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în clădirea casei culturale.
3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător şi fânaţ.
4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin dispoziţie testamentară.
5. Folosirea grădinei din jurul bisericii.
6. Un stânjin lemne de foc, tăiate şi aduse acasă, — până când se dau lemne din partea comunei politice.
7. Venitele stolare statorite în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat, Oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încredinţarea prealabilă a Oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

Nr. 328/1945 (43) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Pianul de sus II,** protopopiatul Sebeş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură sau chirie corespunzătoare.
3. Folosirea cimitirului.
4. Sesiunea parohială de 4 jug. teren arător şi $1^1/_2$ jug. fânaţ date prin reforma agrară.
5. Una ferdelă porumb şi o zi de lucru (clacă) de fiecare familie.
6. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a Oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sebeş-Alba, 14 Noemvrie 1945.

Prot. **Dumitru Ciuchendea**
adm. prot.

Nr. 238/1945 prot. [41] 2—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariţie a lui în „Telegraful Romă" pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Apold, protopopiatul Sighişoara.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă cu toate dependenţele necesare în stare bună.
3. Sesiune parohială cca 13 jugăre, arător şi fânaţ.
4. 6 stânjini de lemne, tăiatul şi transportul privind pe preot.
5. Venitele stolare.

Concurenţii îşi vor înainta în termen petiţiile provăzute cu documentele prescrise şi cu binecuvântarea arhierească de candidare, Oficiului protopopesc Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta şi în parohie.

Oficiul protopopesc Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Apold.

Sighişoara, le 12 Noemvrie 1945.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 570/1945 [40] 2—3

Concurs

In confermitate cu ord. cons. Nr. 10.690/1945 Bis. pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Mag,** se publică un nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Două grădini în intravilan.
4. Sesiune parohială de 11 jugăre, pământ arabil.
5. O soarte de lemne din pădurea bisericii.
6. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile cu documentele prevăzute în Regulamentul parohial şi încuviinţarea de candidare dela Prea Sf. Sa Părintele Arhiereu-vicar, pentru noii concurenţi, având a se prezenta în parohie cu încuviinţarea subsemnatului, Oficiului protopopesc.

Sălişte, la 18 Noemvrie 1945.

Dr. Dumitru Borcea
protopop

Nr. 699/1945 Prot. [35] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Ruşi,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima lui apariţie în „Tel. Român".

Beneficii:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială de 21 jugăre. pământ arător şi luncă.
4. Patru stânjini de lemne din pădurea comunală.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi de binecuvântarea arhierească de candidare, se vor înainta Oficiului protopopesc Sibiu.

Concurenţii se vor prezenta în parohie să servească şi să predice, să facă cunoştinţă cu credincioşii, în ordinea în care şi-au înaintat cererile. Prezentarea se va face în Dumineci şi sărbători, cu încuviinţarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, 18 Octomvrie 1945.

Mihail Neagu
protopop

(38) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Zdrapţi,** din protopopiatul Zarand-Brad, cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Tel. Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuinţă confortabilă nouă cu toate cele necesare.
2. Grădină în mărime de $^1/_2$ jugăr.
3. Folosirea cimitirului.
4. Venitele stolare obişnuite în parohie.
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului cu sediul în Brad, judeţul Hunedoara.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs documentele necesare, cum şi autorizaţia de concurs dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a Oficiului protopopesc la vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Zarandului Brad în înţelegere cu Consiliul parohial.

Zarand-Brad, la 11 Noemvrie 1945.

Pr. Alex. Fugătă
adm. protopopesc

Telegraful Român 1945

Anul XCIII

Tabla de materii

(Cifrele arată numărul ziarului)

1. Articole

A doua înviere 18—19
Biserica în Uniunea Sovietică 24—25
Biserica şi conştiinţa int. transilvăneni 48—49
Bucurii simple 1
Canonul de pocăinţă 18—19
Ceva despre religie şi cultură 40—41
Copilărie şi colinde 50—52
Creştinism şi democraţie 21
Creştinismul şi problemele muncitoreşti 24—25
Creştinismul şi săracii 20
Crucile şi troiţele satelor 24—25
Cu faţa la Dumnezeu 8
Cu Hristos, în veci! 36
Cum caută preotul pe Hristos 22
Dacă ar trăi Inochentie Micu-Klein 12—13
Despre predică 39
«Dragă»... frate 3
Dragostea de om 5
Duhul irenic şi problema unirii 12—13
«Fericiţi făcătorii de pace» 18—19
Funcţia convertivă a predicei 10
Funcţiunile Ortodoxiei ardelene 4
Înălţarea poporului 38
Înfrăţirea la nevoi 28—29
Între Facultate şi Parohie 38
Iubirea divină 50—52
Jertfă şi iubire 34—35
La mormântul Academicianului E. Hodoş 34—35
La sfârşitul războiului 23
La ziua Sf. Andrei 48—49
Libertate şi creaţie 20
Lumina cunoştinţei 50—52
Luptători din popor pt. dreapta credinţă 12—13
Milogul 5
Mi-s fecior de muncitor 18—19
Mitropolitul Ardealului către neamul Său 6
Muncă şi spirit 4
Muncă şi materie 5
Munca, blestem sau binecuvântare? 18—19
O sută de ani dela moartea ep. V. Moga 42—43
O unitate indisolubilă 11
Ocrotirea copiilor 28—29
Ocrotirea orfanilor 40—41
Omul lăuntric 38
Optimism politic şi religios 3
Ortodoxia şi neamul românesc 12—13
Patria 20
Perspectivele Ortodoxiei 9
Poezia Învierii 18—19
Politică de solidarizare şi progres 27
Prasnicul dela Cluj 12—13
Prasnicul Apostolatului 26
Predica actuală 34—35
«Predica pe ogoare» 11
Preotul şi lupta împotriva păcatului 42—43
Preotul şi ritmul nouilor vremi 23
Preoţie şi slujire 24—25
Preoţimea şi democraţia 15
Privire introspectivă 2
Procesul Mântuitorului 16
Prunc s'a născut nouă 50—52
Realitate şi religie 7
Recepţia vlădicească dela Acad. Română 23
Refacerea spirituală 39
Reforma agrară 14
Ridică, frate, crucea sus! 3
Rolul preotesei 39
Să mărim şi «producţia» spirituală 24—25
Să rămânem identici cu noi înşine 1
Sibiul cărturăresc (II) 1
Soborul dela Moscova 6
Socialism creştin 46—47
Svon de apocalips contemporan 40—41
Tăria Apostolatului 36
Temă delicată 4
Temelia păcii 37
Trudă şi Înviere 18—19
Umanitate şi omenie 8
Una cu poporul 44—45
«Verhovnicul» 12—13
Visuri şi realităţi 7
Vizitele în familie ca mijloc de pastoraţie 11
«Zidul despărţitor» 14

2. Pastorale, cuvântări, etc.

Cuvânt către preoţime (U. P. D.) 16
Cuvântări 2, 3, 5. 12—13, 17, 18—19, 20, 21, 24—25, 27, 30—31, 34—35, 39, 44—45, 46—47, 48—49
Declaraţii 14
Groza P. Dr.: Declaraţii (către preoţi) 16
Indemnuri arhiereşti 14, 19
Normativ şi principii (U. P. D. din România) 16, 21
Pastorale 12—13, 17, 18—19, 32—33, 50—52
Predici 6, 10 22, 23
Program de servicii religioase 2, 6, 10, 14, 18—19, 23, 30—31, 34—35, 38, 42—43, 46—47
Rapoarte (chemări la catedră) 8, 25
Scrisoare (către ziare) 8

3. Antrefileuri

Administraţia românească în Ardealul de Nord 11
Armistiţiul (împlinirea lui) 3
Charta lumii 27
Cinstirea eroilor 26
Colectă (rezultat) 9
Colectarea cerealelor (cum se va face) 32—33
Colidătorii români 2
Culturale din Rusia 26
Danie grăitoare (O) 32—33
Dare de seamă 6
Democraţia în luptă 21
Horea, Cloşca şi Crişan (160 ani dela moartea lor) 10
Imprumutul refacerii 3
Înaintare 26
Înaintarea armatei sovietice 5
Încurajarea agriculturii 30—31
Instalare 10
Întâlnire istorică 32—33
Libertate şi ordine 3
Manuale de istorie aprobate 32—33
Medalii comemorative 2
Membrii noi la Acad. Română 23, 26
Municipiile din ţară 23
«Naţiunile Unite» (org. mondială) 24—25
Noul guvern al Poloniei 28—20
Ofensiva sovietică în Polonia 4
Pătrăşcanu L., ministru, la Sibiu (vizită) 26
Papp I. I., episcop (două decenii dela moarte) 10
Pensionare 28—29
Ucraina subcarpatică încorp. la Ucraina 28—29
Studii Transilvane (centru de) 28—29
Teatrul românesc la Sibiu 14
Vizită ministerială 28—20
Ziua de 24 Ianuarie 5

4. Poezii

Doamne 37
Frumuseţe 14
Gând de taină 46—47
Patria 3
Rugăciune 38
Rugă 8

5. Recenzii, Reviste, etc.

Albu Corneliu: Dela Bobâlna la Alba-Iulia 5
Bezdechi Şt: Cronica inedită dela Blaj a protosinghelului Naum Râmniceanu (I) 15
«Biserica şi Şcoala» 50—52
Boilă R. Dr.: La aniversarea de 50 de ani dela procesul Memorandului 14
Borza Al: O problemă fundamentală pt. bis- şi neam: Copiii 18—19
«Calea Mântuirii» 50—52
Ciolan I. N.: Catehismul vieţii politice a Românilor 4
Coman I. Gh.: Probleme de filosofie şi lit. patristică 21
Constantinescu Mitiţă: «Continentul U. R. S. S.» 6
Diehl Ch.: Figuri bizantine 24—25
«Drapelul» 2
«Duh şi Adevăr» 30—31, 42—43
Fruma I. Dr. şi Marcu Gr. T. Dr.: Procesul Mântuitorului 16
I. P. S. Mitropolit Nicolae: Mântueşte Doamne poporul Tău. 6, 26, 30—31
Igna N.: Cosma şi Damian 44—45
Lopuhin A. P.: Istoria biblică (trad.) 3
«Lumina» 23
Lupaş I. Dr.: Contribuţiuni documentare la Ist. satelor transilvane 1
Lupaş I. Dr.: Doi precursori ai lui Horia la curtea imp. din Viena 9
Lupaş I. Dr.: Fazele istorice în evoluţiunea constituţională a Transilvaniei 11
Lupaş I. Dr.: Înfăptuiri româneşti în viaţa soc. şi fin. din Trans. veac. XIX 28—29
Mureşanu Fl: Cazania lui Varlaam 7
Muşlea I.: Bibl. Univ. Cluj în anii 1919—1940 14
Papadima Ovidiu: O viziune românească a lumii 11
Petrenţă I. Dr.: Spiritismul 32—33
Popovici T.: Florile dalbe II 50—52
«Revista Teologică» 14, 18, 19, 24—25, 27, 38, 50—52
Rubenescu Augusta: Măriră Ţie 3
Şoima Gh.: Despre Rugăciune 2
Tudor D.: Jertfa laudei 17
Vlad Ş. Dr.: Adevăruri vechi pt. zidire nouă 4
Vlasiu Mariana Dr.: Aspecte din Istoria Transilvaniei 22

5. Probleme, fapte, comentarii, conferinţe, rapoarte, etc.

Adunări eparhiale 27, 46—47
Alexei (ales patriarh al Rusiei) 6
Anul nou la Sibiu 2
«Aplicaţia» precede 27
Arbitrajul vienez din 1940, anulat 5
A. R. L. U. S. (Sibiu, constituire) 2
Aspecte din Sibiu (viaţa rel.) 3
«Avânt spre transcendenţă» (conf.) 15
Bis. noastră şi botezul evreilor 1
Bis. ort. din Rusia Sovietică 9
Bis. şi statul 3
Bobotează la Sibiu 3
Budapesta a căzut 8
Bun sosit (ostaşilor) 30—31
Burducea C. preot, ministru (în vizită la Sibiu) 30—31
Catedrala din Orăştie (sfinţire) 36
Colan N. episcop (primire la Academie) 23
Colectă pt. orfelinat 42—43
Conf. dela Ialta 8
Conf. dela Potsdam 32—33
Conf. preoţeşti 11, 16, 17, 21, 22, 23, 27
Congres general (Part. lib.) 28—29
Congresul plugărimii române 27
Congresul preoţilor 42—43
Convorbire (Patr. Alexei—I. V. Stalin) 17
«Creştinismul şi democraţia» 2
Criză de guvern 10
Cu copiii între răniţi 5
Cum întâmpinăm solia Învierii? 17
Cursuri pentru analfabeţi 16
Daruri răniţilor şi ostaşilor 9, 18—19
Declaraţii importante 26
Distincţii 6, 26
Doi viteji 2
Ecoul unei prăsnuiri 30—31
Etheridge M. în România 48—49
Examen de diplomă (cânt. bis) 34—35
Eveniment cultural 3
Faptă pilduitoare 48—49
Fondul de ajut. preoţesc 40—41
F. O. R. S. 17, 22, 24—25, 28—29
Germania capitulează 18—19
Groza P. Dr. (spicuiri din declaraţii) 40—41
Gura păcătosului 12—13
Hada Vasile (primar în Sibiu) 17
Hirotonirea P. S. Teodor 46—47
Hitler a pierdut războiul 40—41
Hodoş Enea (Înmormântarea, Prof.) 30—31
Împărţire administrativă (nouă) 8
Încheiere de an academic 36
Întâmplare de acum patru ani (O) 23
Între răniţi (şcolarii dela Aplicaţie) 18—19
Închinare între cei vrednici 48—49
Introducere la prot. (Orăştie) 26
Lucrul cel bun merge înainte 50—52
Mai multă prudenţă 1
Mai multă inimă! 44—45
Maniu Iuliu (sărbătorirea lui) 3
M. S. Regele (cinci ani de domnie) 26
M. S. Regele (decorat) 2, 28—29
Mormântul Sfântului Petru 22
Naşterea Domnului la Sibiu 1
Noul guvern 11
Omagierea Ierarhului 50—52
Ordinul «Victoria» (ot. M. S. Regele) 30—31
Orfanii Neamului (pentru) 26
Ostaşii luptători (cinstire) 32—33
Popa Şapcă (conf.) 15
Popoviciu N. Dr. episcop (întors la Oradea) 5
Prasnic naţional 36, 48—49
Preot la Minist. Cultelor 14
Preoţii refugiaţi (scrisoare Către) 6
Preoţimea sib. pt. democraţie 15
Rădescu, gen. (după discurs) 8
Răniţii noştri 1
Răniţii (ajutorarea lor) 21
Răvna se răsplăteşte 46—47
Renegaţi improvizaţi în spologeţi 12—13
Rezultatul alegerilor din Anglia 30—31
Robinson modern (un) 2
Roosevelt (în faţa Parlamentului) 11
Ruga dela Mânăstire 21
Rusaliile la Sibiu 27
«Sănătatea Neamului» (Coop. I bilanţ) 21
Sarcinile armistiţiului (uşurare) 36
Sectă nouă? (O) 5
Sediul U. P. (inaugurare) 20
Serbare comemorativă (Sf. Andrei) 48—49
Sf. Sinod (lucrările) 32—38
Sf. I Gură de Aur (traduceri) 4, 7
Sf. Paşti la Sibiu 20
Sfinţire de Arhiereu 44—45
Sfinţire de biserici (Brădet Acriş—Sita Buzăului) 36, 44—45
Sinodul gen. al Bis. ruse 8
Soc. „Sf. Gheorghe" (serbare şco'ară) 16
Taxele «benevole» (sistemul) 36
Temelia prieteniei sovieto-române 14
«Tinereţe şi probleme sociale» 8
Univensitatea de Vest 4
Universitatea Reg. Ferdinand-Cluj (moţiune) 7
Universitatea muncitorească (deschidere) 32—33
Vasile Stan Dr. episcop (întors la Maramureş) 1
Vasile Stan Dr. episcop (înmormântarea) 17
Vrem preoţi 1
Zece Mai 20
Ziarul pastoral 11
Ziua de 24 Ian. 6
Ziua Muncii 20
Ziua Victoriei 20
Ziua Eroilor 26
Ziua de 23 Aug. 32—33
Ziua Regelui 44—45

7. Foişoara

Corifeii uniţi despre unire 12—13
Creştinismul şi problemele sociale 2
Creştinismul şi progresul omenirii 3
Cum caută preotul pe Hristos 27—29, 38, 39
Între mânăstire şi parohie 37
«Lăsaţi copiii să vină la Mine» 1
Materia şi viaţa 48—49
Meditaţie 4
Misionarismul laic în lupta antisectară 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18—19, 20, 21, 22
Naşterea Mântuitorului 50—52
Pater Iani şi Ocna-Sibiului 34—35
Predică la înmormântarea unuia dintre soţi 86
Rugăciune 32—33

8. Anunţuri, comunicate, etc.

Anunţuri, note, 4, 6, 7, 9, 10, 14, 18—19, 22
Apeluri 4, 7, 15, 23, 32—33
Avizuri 1, 12—13, 14, 22, 24—25, 27, 42—43
Circulare 4, 15, 28—29
Comunicări, comunicate 1, 3, 4, 9, 10, 11, 12—13, 15, 17, 21, 22, 24—25, 28—29, 32—33, 37—39, 40—41, 42—43, 46—47, 48—49, 50—52
Concursuri (dela Cons. arhiepiscopesc) 5, 6, 8, 10, 11, 12—13, 14, 16, 24—25, 28—29, 30—31, 32—33, 34—35, 36, 37, 38, 39, 40—41, 42—43, 44—45, 46—47, 48—49, 50—52
Convocări 7
Notificări 30—31, 32—33, 34—35, 36, 37, 42—43, 44—45
Publicaţiuni 1, 3, 8, 9, 14, 15, 17, 20, 21, 26, 32—33, 36, 37, 42—43, 46—47, 48—49
Rectificări 10
Ştiri 8, 38, 40—41.
Telegrame 14, 15, 18—19, 39

9. † Necrologuri

Bădilă Ioan, Mgr. 12—13
Bălan Iuliu, preot 32—33
Banciu Traian, preot 23
Borcea Lucian Dr. jurist 36—37
Cotruş Ioan, preot 17
Daju Atanasie, preot 50—52
Daju Octavian, preot 4
Greceanu Dimitrie, preot 17
Hodoş Enea, prof. publ. acad. 30—31
Lloyd George, om de stat engl. 14
Moroianu G. prof. univ. 8
Oana Vasile Dr. prot. 34—35, 36
Păcală Traian, preot 18—19
Papp E. Petru, prot. 36
Paştină Ilie, preot 12—13
Petran Coriolan Dr. prof. univ. 32—33
Reli Simion Dr. prof. univ. 44—45
Roosevelt Fr. D. preşed. S. U. A. 16
Stăniloae Mioara 18—19
Stan Vasile Dr. episcop 16
Sinos I. preot 12—13
Ştefănescu Mariu, prof. univ. 4
Tarnavschi Vasile, prof, univ. 7
Todoruţ Aurel, preot 5

Informaţii, ştiri locale, veşti din străinătate, prospecte, cărţi şi reviste, inserţiuni.

VITRINA CĂRŢII

Cu prilejul întreit al împlinirii a 75 ani de viaţă, 50 de ani în adunarea şi prelucrarea respectivelor creaţii româneşti şi 20 ani dela inaugurarea concertelor de colinde şi cântece de stea în biserica catedrală din Sibiu, Părintele Tim. Popovici a tipărit o nouă colecţie de 14 colinde şi cântece de stea, intitulată: II. *Florile dalbe*, colinde şi cântece de stea pentru cor mixt şi de bărbaţi. Se găseşte de vânzare la autor şi la Librăria Arhidiecezană.

Nr. 1199/945 (44) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Arini**, din Protopopiatul Prejmer, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere şi dependenţe.
3. Sesiune parohială din rezerva de stat, 16 jug. pământ arabil clasa I a, şi o grădină de zarzavat în întindere de 200 st. p.
4. Stola uzitată în parohie.
5. 4 st. lemne de foc, transportate acasă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de documentele prescrise şi încuviinţarea arhierească de candidare, la Oficiul protopopesc Prejmer j. Braşov, şi se vor putea prezenta în parohie cu învoirea Oficiului protopopesc pentru a celebra, predica şi face cunoştinţă cu credincioşii.

Prejmer, 21 Noemvrie 1945.

Oficiul protopopesc ort. român Prejmer în înţelegere cu Consiliul parohial din Arini.

Ioan Ludu,
protopop

Redactor responsabil: Preot Dr. CORNELIU SÂRBU. Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane. Sibiu